İSTANBUL KADI SİCİLLERİ

90

İSTANBUL KADI SİCİLLERİ

Proje Yönetmeni
M. Âkif Aydın

Editör
Coşkun Yılmaz

Bilim Kurulu
M. Âkif Aydın (Başkan)
Erhan Afyoncu
Mehmet Akman
Bilgin Aydın
İdris Bostan
Feridun M. Emecen
Mehmet İpşirli
Mustafa Oğuz
Coşkun Yılmaz

Çeviri Yazı/Mukabele
Fatma Zehra Beyaz • Fikret Sarıcaoğlu

Editör Yardımcıları
Coşkun Ünsal • Serkan Osmanlıoğlu

Tashih
Fethi Furkan Yırıkoğulları

İndeks
Şefik Bilal Çavuşoğlu

Grafik Uygulama
Ender Boztürk

Fotoğraf
İsmail Küçük

Kapak Ebrusu
Alparslan Babaoğlu

İstanbul Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi
Kavacık Mah. Ekinciler Cad. No. 19
Kavacık Kavşağı – Beykoz 34810 İstanbul
T. 444 85 44 www.medipol.edu.tr

Kültür AŞ

Genel Yayın Yönetmeni
Kemal Kaptaner (Genel Müdür)

Yayın Koordinatörü
Murat Özer (Projeler Müdürü)

ISBN 978-605-7864-07-9 (Tk)
ISBN 978-605-7864-58-1 (90.c)
İstanbul, 2019

Yayınevi Sertifika No. 15321
Matbaa Sertifika No. 12068

© İstanbul Kültür ve Sanat Ürünleri Ticaret A.Ş.
Bu kitabın her türlü yayın hakkı, 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu gereğince İstanbul Kültür ve Sanat Ürünleri Tic. A.Ş.'ye aittir. Kaynak gösterilerek tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

Baskı ve Cilt
Seçil Ofset
100. Yıl Mahallesi Matbaacılar Sitesi 4.
Cadde No. 77 Bağcılar, İstanbul
T. +90 212 629 06 15 pbx www.secilofset.com.tr

İstanbul Büyükşehir Belediyesi, Kültür A.Ş Yayınları
Maltepe Mah. Topkapı Kültür Parkı, Osmanlı Evleri,
34010, Topkapı, Zeytinburnu, İstanbul
T. +90 212 467 07 00 F. +90 212 467 07 99
www.kultur.istanbul / iletisim@kultur.istanbul /
www.istanbulkitapcisi.com

İstanbul Kadı Sicilleri Dizisi; 50

İstanbul Kadı Sicilleri 90 İstanbul Mahkemesi 148 Numaralı Sicil (H. 1241-1242 / M. 1826-1827) / proje yönetmeni M. Âkif Aydın ; editör Coşkun Yılmaz ; çeviri yazı / mukabele Fatma Zehra Beyaz – Fikret Sarıcaoğlu ; kontrol M. Âkif Aydın – Mehmet Akman – Feridun M. Emecen – İdris Bostan – Mehmet İpşirli. – İstanbul : Kültür AŞ, 2019.

529 s. ; 28 cm. – (Kadı Sicilleri Dizisi ; 50)
Dizin ve görseller (530-622 s.) bulut sisteminde.
Link: http://istanbulkadisicilleri.istanbul

ISBN 978-605-7864-07-9 (Tk)
ISBN 978-605-7864-58-1 (90.c)

İSTANBUL KADI SİCİLLERİ 90

İSTANBUL MAHKEMESİ

148

NUMARALI SİCİL

(H. 1242 / M. 1826-1827)

PROJE YÖNETMENİ

M. ÂKİF AYDIN

EDİTÖR

COŞKUN YILMAZ

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ

KÜLTÜR A.Ş.

MEDİPOL İSTANBUL MEDİPOL ÜNİVERSİTESİ

İSTANBUL KADI SİCİLLERİ 90

İSTANBUL MAHKEMESİ

148

NUMARALI SİCİL

(H. 1242 / M. 1826-1827)

PROJE YÖNETMENİ

M. ÂKİF AYDIN

EDİTÖR

COŞKUN YILMAZ

ÇEVİRİ YAZI / MUKABELE

FATMA ZEHRA BEYAZ – FİKRET SARICAOĞLU

SON OKUMA

MUSTAFA OĞUZ – MEHMET AKMAN

SON KONTROL

M. ÂKİF AYDIN – İDRİS BOSTAN

FERİDUN M. EMECEN – MEHMET İPŞİRLİ

İÇİNDEKİLER

TAKDİM 9

İMLA KURALLARI 15

İSTANBUL 148 NUMARALI SİCİL 19

KONU BAŞLIKLARI 25

METİN 55

İSTANBUL KADI SİCİLLERİ
TAKDİM

M. ÂKİF AYDIN

Osmanlı devletinin din, dil, etnik yapı ve kültür bakımından homojen olmayan bir bölgede altı asır ayakta kalmasının şüphesiz askerî, idarî, iktisadî, sosyal, kültürel ve demografik birçok sebebi vardır. Dünya tarihinde çok sık rastlanmayan böyle bir başarıyı tek bir sebeple açıklamak mümkün değildir. Bu başarının altında diğer faktörlerin yanı sıra Osmanlı yönetim ve hukuk anlayışının da önemli bir yeri vardır. Çünkü bu yönetim ve hukuk anlayışı sebebiyledir ki Osmanlı devleti hem Avrupa, Asya ve Afrika'da süratle büyüyebilmiş ve hem çok farklı milletleri bu geniş topraklar üzerinde uzun yıllar barış içinde bir arada tutabilmiştir. Osmanlı araştırmalarının en önemli fakat şimdiye kadar gerektiği kadar ilgi çekmemiş alanlarından birisinin Osmanlı hukuku olduğunu söylemek gerekir. Osmanlı hukukunun ve yönetim anlayışının en önemli bilgi kaynaklarından birisi ise şüphesiz sayıları on binleri aşan kadı sicilleridir.

Osmanlı kadı sicilleri sadece hukuk tarihi bakımından değil, Osmanlı devletinin sosyal, siyasî, iktisadî ve kültürel tarihi bakımından son derece önemli bir kaynaktır. Zira bu defterlerde biz sadece mahkemeye intikal etmiş hukuki ihtilafları değil, vergi kayıtlarını, vakıf şartnamelerini, bağış, kira, satış, ödünç gibi her türlü hukuki işlemleri, pazarlarda satılan ürünlerin ve ticarî malların listesini, fiyatlarını, ölen kimselerin geride bıraktıkları terekeye dâhil olan eşyayı, bunların mirasçılar arasındaki taksimlerini, kamu binalarının imar veya tamir bilgilerini, meslek kuruluşlarının faaliyetlerini, esnafın tabi olduğu standartları, evlenme ve boşanma kayıtlarını, merkezden gelen ferman ve hükümlerin sûretlerini, hâsılı Osmanlı siyasî, idarî, iktisadî ve sosyal tarihinin zengin bir fotoğrafını bulmaktayız. Bu defterlerde açıkça görülmektedir ki kadı sadece bir yargıç değil, yerine göre mahallin idarî ve mülkî amiri, yerine göre vergi müfettişi veya noter

yahut da Osmanlı ordusuna lojistik destek sağlayan bir askerî görevlidir. Bu bilgileri bu çeşitlilik ve zenginlikte hiçbir tarih kitabında, hatırat yahut seyahatname türü eserlerde ve arşiv belgelerinde bulamayız.

Aslında sicillerin bu özellikleri tarihçiler başta olmak üzere Osmanlı araştırmaları alanında çalışanlar tarafından bilinmekte ve kullanılmaktaydı. Ne var ki bu sicillerin önceleri Başbakanlık Osmanlı Arşivi ve İstanbul Müftülüğü Şer'iyye Sicillerinin yanı sıra Topkapı Sarayı'nda, çeşitli müzelerde dağınık halde bulunması bu kullanımı zorlaştırmaktaydı. Üstelik bu sicilleri aslî metinlerinden okumak belli bir uzmanlığı gerektirdiği için bunlardan yararlanmak bu sebeple daha da sınırlı kalmaktaydı. Önce bu siciller isabetli bir kararla Kültür Bakanlığı'na bağlı müzelerden Başbakanlık Osmanlı Arşivi'nde toplandı. Sonra da bunların elektronik kopyaları hazırlanarak bunlara ulaşım imkânı artırıldı. Öte yandan İstanbul'da bulunan İslam Araştırmaları Merkezi (İSAM) gerek Türkiye'de bulunan gerekse Türkiye dışındaki Osmanlı coğrafyasında yer alan şehirlere ait kadı sicillerinin elektronik kopyalarını sağlayarak araştırmacıların istifadesine açtı. Böylece Osmanlı devletine ait toplam 25 bin kadar kadı sicilinin elektronik kopyalarına araştırıcıların kolaylıkla ulaşması imkan dahiline girdi. Ne var ki bütün bunlara rağmen sicillerden yararlanma yine de sınırlı kalmaktaydı.

Bundan yaklaşık on yıl önce bu satırların yazarının İSAM başkanı olduğu dönemde önce Üsküdar Kadı Sicilleri'nin on defterini Latin harflerine çevirerek yayımlamak üzere harekete geçildi. Proje ilerlerken İstanbul 2010 Avrupa Kültür Başkenti Ajansı'nın desteğiyle çalışma daha da genişletilerek Üsküdar'a ilaveten İstanbul (Sur içi), Eyüp ve Galata kadı sicilleri de yayın programına alındı ve 2010-2012 yılları arasında 40 cilt halinde İstanbul Kadı Sicilleri yayımlanmış oldu.

Sevindirici diğer bir nokta ise İstanbul Kadı Sicillerinin yayımlanması diğer şehirlerin sicillerinin yayımlanması konusunda da teşvik edici olmasıydı. Bu sicilleri takiben aynı usullerle Diyarbakır Şer'iyye Sicilleri ve Diyarbakır'la ilgili Ahkam defterleri yayımlanmaya başladı. Keza üç cilt halinde Safranbolu Sicilleri yayımlandı. Buna yayımlanan Karaman, Akşehir sicillerini de ekleyebiliriz. Böylece çok daha geniş bir coğrafyada kadı sicillerine dayanarak Osmanlı araştırmalarını zenginleştirmek imkanı doğmuş oldu.

Yayınlanmamış sicillerin en önemli zorluğu hiç değilse basit bir konu fihristinin dahi yapılmamış olmasıdır. Bu zorluğu bertaraf etmek için yayım-

lanan her cildin başına defterdeki ilam, hüccet, mâruz vs. kayıtlarının konu fihristi hazırlandığı gibi bütün kelimeleri içine alan çok farklı ve zengin bir indeks de CD olarak her cilde eklendi. Daha sonra yayımlanan bu 40 cildin elektronik kopyaları zengin indeksiyle birlikte İSAM tarafından internette herkesin kullanımına açıldı. Böylece binlerce kişi bu sicilleri görme, içini serbestçe tarama ve isterse kopyalama imkânına kavuşmuş oldu. Büyük bir memnuniyetle ifade etmeliyim ki bu yayımdan sonra birçok tez, kitap ve makalede İstanbul Kadı Sicilleri sıklıkla kullanıldı. Böylece bu siciller her alandaki Osmanlı araştırmalarında yayımlanmış bu siciller bu sayede daha önce hiç olmadığı kadar kullanıldı, araştırmalar zenginlik ve derinlik kazandı.

Yayımlanmış siciller mevcut en eski tarihli sicillerden başlayarak çoğunluğu on altıncı asra ait olmak üzere on yedinci asrın ortalarına kadar gelmişti. İBB Kültür AŞ bizden ısrarla sicillerin devamını da yapmamızı ve yirminci asrın başlarına kadar bu yayını getirmemizi istemişti. Aslında sicillerin çok kullanılmaya başlanmış olması da projede yer alanları bunu yapma konusunda teşvik etmekteydi. Ne var ki yine aynı İBB Kültür AŞ bizden bir İstanbul tarihi istemiş olduğu için sonraki yıllarda bu proje üzerinde çalışılarak bu satırların yazarının proje yöneticiliği ve Coşkun Yılmaz'ın editörlüğünde on ciltlik *Antik Çağdan XXI. Yüzyıla Büyük İstanbul Tarihi* bitirilip 2015 yılında yayımlandı. Bu eserin halen İngilizce tercüme çalışmaları devam etmektedir. Böylece yirminci yüzyılın başlarına kadar devam eden ve 60 ciltte tamamlanması planlanan İstanbul Kadı Sicilleri projesinin ikinci grubuna ancak sıra gelmiş oldu.

İstanbul mahkemelerine ait olup bugün elimizde bulunan ve sayıları 10 bini aşan kadı sicillerinin önemi şuradadır: İstanbul üç kıtaya yayılan bir imparatorluğun merkezi olmasının ötesinde bünyesinde dini ve etnik çeşitliliği de toplamış bir milletler mozaiğini de bünyesinde barındırır. Bizans döneminden intikal eden Hristiyan unsurların yanına fetihle birlikte toplanmaya başlayan Müslüman-Türk unsurlar ve İspanya başta olmak üzere Avrupa'dan göç etmek zorunda kalan Yahudiler üç imparatorluğa (Roma, Bizans, Osmanlı) merkezlik yapmış bu şehre ayrı bir çeşitlilik ve zenginlik kazandırmıştır. İstanbul sicilleri bu farklı din, dil, kültür yapısındaki insanlara Osmanlı yönetiminin ve mahkemelerinin nasıl bir yaklaşım sergilediğini ortaya koymaktadır.

İlk 40 ciltte olduğu gibi bu grup kadı sicilinin yayınında da Suriçi İstanbul, Üsküdar, Eyüp Galata ve bağlı mahkemelerinden defterler seçtik. Ancak

içerdiği hüküm zenginliği bakımından Osmanlı devletinin asıl yönetim yeri olan suriçi İstanbul mahkemelerinden defterlere daha fazla ağırlık verdik. Bu sayede bu defterlerin içerdikleri dava zenginliklerinin yanı sıra Çarşamba ve Cuma Divanlarında görülen davalarla ilgili daha çok kayıtlar bu ikinci seride yer aldı ve söz konusu divanların ele aldığı konular ve verdiği kararlar hakkında daha doğrudan bilgi sahibi olduk.

Bu ikinci gurup sicillerin yayını için M. Âkif Aydın, İdris Bostan, Feridun M. Emecen, Mehmet İpşirli ve Mustafa Oğuz'dan oluşan bir bilim kurulu oluşturuldu. Projenin editörlüğünü yine Coşkun Yılmaz üstlendi. Defterlerin yayımlanmasında öncekilerde olduğu gibi şöyle bir yol izlendi: Önce bir uzman defterin transkripsiyonunu gerçekleştirdi. Sonra bir tarihçi veya uzman ile orijinal metin ve Latin harflerine aktarılan metin karşılıklı mukabele edildi. Daha sonra elde edilen metin bir tarihçi ve daha sonra bir hukuk tarihçisi tarafından tekrar okundu. Her kontrol aşamasında tereddüt edilen kelimeler bilim heyeti tarafından asıl metinle karşılaştırıldı. Bu 60 sicillik seride önceki sicillere göre daha az sayıda Arapça kayıt var. Bu kayıtların tercümesinde çok aşırıya kaçmamak şartıyla o günün Türkçesi tercih edildi.

Defterler farklı kâtipler tarafından tutulduğu için yazıların okunabilirliği veya imla bakımından doğruluğu kâtiplerin yetişme seviyeleriyle yakından ilgilidir. Defterlerin zaman içinde yıpranmışlığı veya kâtiplerinin yazılarının düzgün olmayışı bazı kelimelerin okunmasını imkânsız kılmış veya güçleştirmiştir. Özellikle gayrimüslim isimler mahkeme kâtipleri tarafından nasıl zaptedilmişse o şekilde yazıya geçirilmiştir. Bu sebeple aynı ismin muhtelif defterlerde farklı şekillerde yazıldığı görülmektedir. Bunlar belirli ölçüde tevhid edildi. Aynı zorluk Osmanlı coğrafyasında yer alan köy isimlerinin imlasında da yaşandı. Okunmayan veya doğruluğunda tereddüt edilen kelimeler özel işaretlerle belirtildi. Defterlerin imlasında araştırmacılar ve Osmanlı tarihine merak duyanlar tarafından daha rahat okunmasını temin maksadıyla ağır bir transkripsiyon usulü benimsenmedi. Türkçede halihazırda kullanılan kelimelerde bugünkü imla tercih edildi. Diğerlerinde özellikle bir başka kelimeyle karıştırılma ihtimali olan sözcüklerde bunu önleyecek ölçüde bir transkripsiyon usulü benimsendi.

60 ciltlik bu ikinci seri İstanbul Kadı Sicillerinin yayımlanmasında çok değerli destekler gördük. Her şeyden önce bu projeyi bizden ısrarla talep eden dönemin İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Dr. Kadir Topbaş'a teşekkürü yerine getirilmesini bir görev telakki ederim. Aynı sıcak ilgiyi ve yakın desteği İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı sayın Mevlüt Uysal'dan da

gördük. Kendisine müteşekkirim. Bu seri kadı sicillerini İstanbul Medipol Üniversitesi'nin değerli destekleriyle yürüttük. İstanbul Medipol Üniversitesi mütevelli heyeti başkanı Dr. Fahrettin Koca ve Üniversite rektörü Prof. Dr. Sabahattin Aydın'a özellikle teşekkür ederim. Keza bu projeye İBB Kültür AŞ Genel Müdürü Kemal Kaptaner ve eski genel müdürler Rıdvan Duran, Nevzat Kütük ve Sabri Dereli'nin desteklerini burada şükranla anmalıyım.

Toplamda 100 cilt olan bu büyük projenin hayata geçmesinde bilim heyetinin gerek sicillerin teker teker seçiminde gerek kontrolünde ve tashihlerde çok kıymetli katkıları olmasaydı bu proje hayata geçmezdi. Feridun M. Emecen, Mehmet İpşirli, İdris Bostan, Mehmet Akman, Erhan Afyoncu, Mustafa Oğuz ve Bilgin Aydın'a, metin kontrolü ve imla birliğini, indeksi, keza metinlerin transkripsiyonun yapan ve her birinin isimleri ilgili ciltte zikredilen uzman arkadaşlara, editör yardımcılarımıza, koordinatörümüze, sanat danışmanımıza, tasarımcımıza, fotoğrafçımıza da teşekkür ederim.

Bu çalışmanın gerçekleşmesinde baştan beri fedakârca çalışan editörümüz Coşkun Yılmaz'a teşekkür için ayrı bir sayfa açmalıyım. Osmanlı mahkeme defterlerinin orijinallerinin bulunduğu İstanbul Müftülüğü'nün katkıları bu ikinci seride de önemli bir yer tutar. Değerli bilim adamları Prof. Dr. Rahmi Yaran ve Prof. Dr. Hasan Kâmil Yılmaz başta olmak üzere İstanbul Müftülüğü Şer'iyye Sicilleri bölümü yetkililerine teşekkür ederim.

İşaretlerin Kullanımı:

Ayn işareti başta başta kullanılmadı, diğer yerlerde; ortada ve sonda belirtildi (ta'yîn, mün'im gibi). Hemze işareti bu harfin kendisinin veya kendisinden önceki harfin cezimli olması durumunda kullanıldı (*mü'min / meş'ûm* gibi) bunun dışında kullanılmadı (*teemmül*) gibi.

Arapça ve Farsça kelimelerdeki kaf ve gayn harflerinden sonra gelen uzatmalar a, i, u vokalleri üzerine (¯) işareti konularak; diğer harflerden sonra gelen uzatmalar ise a, i, u vokalleri üzerine (^) işareti konularak gösterildi, (kānûn, bâkī, gāib, *kādı* gibi).

Özel İsimlerin ve Yer İsimlerinin Yazılışı:

Bilinen ve günümüzde kullanılan özel adlar günümüz imlasıyla, ancak Arapça aslındaki yumuşak ünlüleri Türkçedeki sert ünlülere dönüştürülmeden (*Abdurrahman, Halil, Nuri, Receb, Behic, Hadice, Fuad* gibi); günümüzde kullanılmayan özel isimler ile içerisinde cezimli ayn, hemze veya harekeli ayn, hemze öncesinde cezimli harf bulunan isimlerde ayn ve hemzeler gösterilerek yazılmıştır (*Şeyẖnlillâh, Şücâ', Mü'min, Abdülmün'im, Abdülmu'tî, Ya'kub, Ca'fer Ṣa'ban* gibi).

Bileşik adlar bitişik ve tiresiz olarak yazılacaktır (*Kıssahân, Aslıhan, Demirhan, Timurhan* gibi).

Yer isimleri (*Gekvize (Gebze) hariç*) günümüzde kullanıldığı biçimde yazılmıştır. (Burusa >Bursa, Re'islü >Reisli, Çengerköy >Çengelköy, Tekvurdağı >Tekfurdağı, Şili >Şile,)

İmla ile İlgili Diğer Hususlar:

Bazı Arapça kelimelerin sonlarındaki *yapma masdar* eki olan (*insaniyyet, mülkiyyet, emniyyet* gibi) veya *müennes nisbet halini* ifade eden (*zimmiyye, Nasrâniyye* gibi) aslı şeddeli olduğu halde Türkçede şeddesi pek telaffuz edilmeyen (*-iye*)

eklerinin yazımında yalın halde iken günümüzde kullanılan şekil (*zimmiye, Nasrâniye, insaniyet, mülkiyet, emniyet* gibi); terkip halinde ise (*-iyye*) şekli kullanılmıştır (*umûr-ı şer'iyye, techîzât-ı harbiyye, iltizâm-ı insâniyyet, kesb-i mâlikiyyet, tescîl-i vakfiyyet* gibi).

Fiillerin yanı sıra, *yer* ve *yir* şeklinde farklı imlalarla yazılabilen bazı Türkçe kelimeler ile *tokuz, ata, tağ* şeklinde *tı* (ط) harfi ile yazılan kelimelerin yazılışında günümüz Türkçesinde kullanılan (*yer, dokuz, ada, dağ*) şekilleri esas alınmıştır.

Millet, din ve dil isimleri büyük harfle (*Bosneviyyü'l-asl, Rusiyyü'l-asl, Türk, Arab, Hristiyan, Müslümân, Müslimîn, Yahudi* gibi); özel ad veya millet adı iken cins isme dönüşmüş isimler küçük harfle yazılmıştır (*arab (köle manasına), tatar (haberci manasına), mecidiye (para cinsi), selimî (para cinsi)* gibi).

Birden fazla kelimeden oluşan yer ve müessese isimlerinde sadece birinci kelimenin ilk harfi büyük harfle (*Hizâne-i âmire* gibi) yazılmıştır.

Özel isimlerden önce gelen meslek isimleri büyük harfle başlatılmıştır (Terzi Ali, Kasab Mustafa gibi).

Masdar, fail ve sair kelimelerin harf-i cerle kullanıldığı, kefilu bi'l-mâl, gā'ibu ani'l-meclis gibi tamlamalarda kefil bi'l-mâl, gā'ib ani'l-meclis yazımları tercih olunmuştur.

Arapça aslında iki ünsüzle biten (*hükm, vakf, fasl, asl, nefs* gibi) kelimeler yalın halde iken veya Türkçe ek aldığı durumlarda günümüz imlasına uygun biçimde (*hüküm, hükmü, hükümden/ fasıl, faslı, fasıldan/ vakıf, vakfı, vakıfdan/ asıl, aslı, asıldan/ nefis, nefsi, nefisden* gibi); terkip halinde ise Arapça asıllarına uygun olarak (*fasl-ı husûmet, hükm-i şerîf, vakf-ı mezkûr, asl-ı fermân, nefs-i Üsküdar* gibi) yazılmıştır.

Arapça aslında son iki harfi sessiz olup günümüz Türkçesinde yalın halde iken ses ilave edilerek kullanılan (*vakf / vakıf, hükm / hüküm, neşr / neşir* gibi) kelimelerle Arapça aslında son iki harfi şeddeli olan (*zann, add, zamm* gibi) kelimeler Türkçe yardımcı fiille birlikte kullanıldıklarında asıllarında yazılı oldukları şekil Türkçe yardımcı fiille birleştirilerek (*vakfetmek, hükmetmek, neşretmek, zannetmek, addetmek, zammetmek*

gibi); günümüz Türkçesinde yalın halde iken ses ilave edilmeden kullanılan (*arz, ketb, sebt* gibi) kelimeler ise Türkçe yardımcı fiille birleştirilmeden (*arz etmek, ketb etmek, sebt etmek* gibi) yazılmıştır.

Arapça aslında son harfi şeddeli olan bazı kelimeler yalın halde iken tek harfle yazılmıştır (hacc-hac, gıbb-gıb gibi).

Özel İşaretler:

Metinde defterin fiziksel özelliklerinde dolayı okunamayan yırtık, kopuk, silik yerler (…) şeklinde; okunuşu tereddütlü kelimeler ? işareti ile; okunamayan yerler …? şeklinde; orijinal metinde kâtip tarafından boş bırakılmış yerler ( ) şeklinde gösterilmiştir. Üzeri çizilerek iptal edilmiş kelime veya cümleler << >> işareti içinde yazılmış; sehven mükerrer yazılan kelimeler ise yazılmamıştır.

Özellikle XIX. yy. ve sonrası döneme ait bazı defterlerde, kayıtların sağ veya sol taraflarında bulunan konu başlığı niteliğindeki derkenarlar ilgili olduğu kaydın baş tarafına italik olarak yazılmıştır.

Ay Kısaltmaları:

M. Muharrem

S. Safer

RA. Rebîʻülevvel

R. Rebîʻülâhir

CA. Cemâziyelevvel

C. Cemâziyelâhir

B. Receb

Ş. Şaʻban

N. Ramazan

L. Şevvâl

ZA. Zilkaʻde

Z. Zilhicce

İSTANBUL MAHKEMESİ 148 NUMARALI SİCİL

COŞKUN YILMAZ

İstanbul Kadılığı, payitaht kadılığı olarak Osmanlı kadılıkları arasında en önemlisi ve ayrıcalıklısıydı. İstanbul'un fethiyle birlikte kurulmuş olup mevleviyet kadılıklarının en yükseğiydi. Her Çarşamba günü Eyüp, Üsküdar ve Galata kadılarıyla birlikte Divan toplantısına katılır ve kendi bölgesiyle ilgili davalara bakardı. İstanbul kadısı, kazaskerler İstanbul dışında olduğu zamanlarda onlara vekaleten davaları dinlerdi.

XVI. yüzyılın ikinci yarısında, zamanla görevlerinin artması, kış şartlarının zorluğu, hukuki problemlerin bir an önce halli, halkın mahkemeye ulaşımında kolaylık sağlamak için İstanbul kadısına mahkeme açma ve naip tayini yetkisi verilmiştir. İstanbul kadısının idari görevlerine vekalet eden naiplerin yanı sıra sur içinde naipler vasıtasıyla görev ifa eden 4 mahkeme daha bulunmaktaydı. Bunlar; Mahmud Paşa, Ahi Çelebi, Balat ve Davut Paşa mahkemeleri idi. İSAM-İstanbul 2010 Avrupa Kültür Başkenti Ajansı işbirliğiyle gerçekleştirdiğimiz 40 Ciltlik İstanbul Kadı Sicilleri Projesi kapsamında bu naipliklerden Balat'ın 2 numaralı sicili daha önce yayımlanmıştır. Bu seri içerisinde ise dört mahkemenin ilk defterleri başta olmak üzere bazı sicillerinin yayımı planlanmıştır.

İstanbul Kadılığı'nın çok geniş yetki ve görevleri vardı. İstanbul kadıları kaza yetkilerinin yanı sıra İstanbul'un ticari, iktisadî faaliyetlerinin organizasyonundan da sorumluydular. Fiyatları tespit ediyor, şehrin iaşesini takip ediyor, esnafla doğrudan ilgileniyorlardı. İmar işlerinin denetimi, asayişin temini, ücretlerin kontrolü, sefere çıkacak orducu esnafının tespiti, terekelerin taksimi, vakıflara nezaret gibi konular İstanbul kadısının sorumluluğundaydı. Kadının bu konumu mahkeme sicillerine de yansıdığından İstanbul sicilleri konu ve mahiyet bakımından diğer sicillerden çok daha

zengin defterlerdir. Ancak günümüze ulaşan İstanbul sicilleri ne yazık ki mahkemenin ilk dönemlerine değil, XVII. yüzyılın başlarına aittir. İstanbul kadılığına ait 334 sicil bulunmaktadır. Kadılık 1836'da Bâb-ı Meşîhat'a taşındıktan sonra mahkemeye ait evrak ve sicillerin bir kısmı da muhafaza edildikleri yerlerden buraya nakledilmiştir. Sultan II. Abdülhamid'in emriyle, 1894'te Şeriyye Sicilleri Arşivi'nin bugünkü yerine (İstanbul Müftülüğü yanı) inşası ve mahkemelerin sicillerinin burada toplanması kararı üzerine diğer mahkemeler gibi İstanbul Kadılığı'nın sicilleri de bu arşive devredilmiştir.*

İSAM - İstanbul 2010 Avrupa Kültür Başkenti Ajansı işbirliğiyle gerçekleştirdiğimiz 40 Ciltlik İstanbul Kadı Sicilleri Projesi kapsamında 3, 12, 18 ve 24 numaralı İstanbul Sicilleri yayımlanmıştır.** İBB Kültür AŞ.-Medipol Üniversitesi işbirliği ile yürüttüğümüz bu proje kapsamında da bu defterle birlikte İstanbul Mahkemesi'ne ait 10, 19 (Kısmet-i Askeriye), 20, 22, 25, 33, 44, 56, 59 (Kısmet-i Askeriye), 78, 94, 97, 137, 138, 147, 154, 156, 172, 191, 211 ve 334 numaralı siciller hazırlanmıştır.

148 Numaralı Sicil, 1242/1826-1827 yılları arasındaki hadiseleri ihtiva etmektedir. İlk hükmü15 Zilhicce 1242/10 Temmuz 1827, son hükmü 4 Zilhicce 1242/29 Haziran 1826 tarihlidir. Buna mukabil ikinci kayıt (1b-1) 1141 tarihlidir. Defterin sonuna doğru yer yer takdim tehirler bulunsa da üçüncü kayıt (1b-2) ve takib eden diğer kayıtlar 1242 yılı Muharrem ayından itibaren kronolojik sırayla devam etmektedir. Defterin kapağında ifadelerden kadının Abdurrahman Efendi olduğu anlaşılmaktadır: "Hâlâ Dâru'l-hilâfeti'l-aliyyede revnak-endâz-ı mesned-i hüküm ve kazâ Meşreb Efendi-zâde devletlü inâyetlü re'fetlü kerâmetlü Abdurrahman Efendi hazretlerinin huzûr-ı âlîlerinde vâki' olan i'lâmât-ı şer'iyye kuyûdudur".

II. Mahmud'un saltanat yıllarına (1808-1839) ait defterdeki toplam kayıt sayısı 479'dur. (75a-2) numaralı kaydın yarım bırakıldığı sicilde doğrudan Müslümanlarla ilgili olan kayıt sayısı 177 olup muhtevası: Alışveriş (hisse satışı-devri, gedik satışı), dükkan gediğinin başka yere nakli, vakıf (vakıf kaydı, mütevelli tayini, vakfa ait bostan, ev kiralanması, vakıf evin yıkımı için izin talebi), kira akdi, dükkan kiralama, alacak-verecek (taksitlendirme, terekeden ödenmesi, sulha bağlanması), boşanma, mehir, nafaka, nevmüs-

* Metni okuyan M. Âkif Aydın Hocam'a ve katkısı için Serkan Osmanlıoğlu'na teşekkür ederim.

Bilgin Aydın ve dğr., *İstanbul Şer'iyye Sicilleri Vakfiyeler Kataloğu*, Ankara 2015, s. 33-36.

** http://www.kadisicilleri.org/

lim, zarar tazmini, miras, hırsızlık iddiası, meyyit keşfi ile ilgili konulardır. Gayrimüslimlerim taraf olduğu 86 kayıtların konuları; borç, hisse devri, iş ortaklığı ve feshi, gedik satışı, emir yenileme talebi. Hem Müslümanların hem gayrimüslimlerin taraf oldukları kayıt sayısı 78 olup alışveriş (gedik devri ve satışı, hisse satışı), borç (taksitlendirme, sulha bağlama), dükkan ve çiçek bahçesi kiralama, darp, cinayet, diyet, ev tamiri hakkındadır.

Bunların yanında mîrî işler olarak adlandırabileceğimiz 140 civarında kayıt vardır; mîrî ambarlarından ekmekçi esnafına hubûbât dağıtılması ve fiyatlarının tespiti (1b-4), ebniye-i mîrîyenin ibadullaha zarar verecek surette olduğu ve bu zararın def'inin lazım geldiği (5b-2), Kereste fiyâtının tespiti ve kerestecilerin nizâmı (6a-2), Rumeli ve Karaman'dan gelen koyun ve keçinin fiyatlarının tespiti ve dağıtımı (11a-4, 14a-2, 15b-2, 53a-1,2), Hasköy'de yeniden açılan sabuncu dükkânının defter-i tevzî'a kaydı için ferman gerektiği (23a-3), mübarek geceler ve bayramlarda cami minarelerindeki kandillerin yakılması, Mora muhacirlerinin, devlet tarafından altı aylık ödenen kiralarının bir altı ay daha ödenmesini talep etmesi (61a-4), Ramazan-ı şerîf hilâlinin rü'yeti (64b-3), kahve fiyatı tanzimi hususunun karara bağlanması (79b-4) gibi konular bu kayıtlarda misal verilebilir.

Esnaf gruplarının birbirleriyle münasebetleri, ürünlerini nasıl tedarik ettikleri, esnaf nizamları, kanuna aykırı hareket edenlere yapılan müdahale, kethüda, nazır ve yiğitbaşı tayinleri gibi konulara dair kayıtlar da bulunmaktadır; esirci esnafı bünyesinden ihraç olunan Hacı Ömer Ağa'yı, esnafının tekrar içlerine aldığı (7b-3), ipekçi esnafının, taşradan gelen ipek hususundaki nizâmları (9a-2), temizleyici esnafına kethüda ve nâzır nasbedildiği (20a-3), kömürcü esnafına Eğinli İsmail Ağa'nın yerine el-Hâc Mehmed Ağa'nın kethüda nasb edildiği (21a-1), Müfsid Artin v. Karabet'in, horasancı esnafının şikâyetleri neticesinde memleketi Sivas'a sürgüne gönderildiği (43a-2), Yahudi taifesinin, koşer tabir ettikleri et ve peynirin imal ve satışı hususundaki emr-i âlînin yenilenmesi talepleri (43a-2), Bursa'dan İstanbul'a gelip imal ettikleri sepetleri satan sepetçilerin, sepetçi esnafı mütevellisine teberruan on guruş verecekleri (89b-1) gibi kayıtlar iktisadi hayat açısından da dikkat çekici konulardır.

Vakfiye kaydı, mütevelli tayini, vakfa ait ev, bahçe, bostan kiralanması, vakfa ait binaların yıkımı için izin talebi gibi konularda defterde ismi geçen vakıflar şunlardır; Şeyh Mustafa Efendi Vakfı, Defterdâr Abdüsselâm Efendi Vakfı, Rıdvan Halîfe Vakfı, Hacı Selim Ağa Vakfı, Haseki Sultân Vakfı, Atîk Vâlide Sultân Vakfı, Gāzî Sinan Paşa Vakfı, Lâleli Câmi'-i Şerîfi

Vakfı, Kürkçübaşı el-Hâc Mustafa Ağa Vakfı, Ahmed Çavuş Vakfı, evvâb-ı Sultânî el-Hâc Hasan Vakfı, Süleyman Ağa Vakfı, Çakır Ağa Vakfı, Ayşe Hatun Vakfı, Küçük Ayasofya Câmiʿ-i Şerîfi Vakfı, Gāzî Ali Paşa-yı Atîk Câmiʿ-i Şerîf Evkāfı, Salih Efendi Vakfı, Yoklamacı Mustafa Efendi Vakfı, Ayasofya-i Kebîr Vakfı, Fenârî-zâde Mustafa Feyzi Efendi Vakfı, Karaki Hüseyin Çelebi Vakfı, Abbas Ağa Vakfı, Nişancı Abdülkerîm Efendi Vakfı, Mahmud Paşa Camii Vakfı, Emine Hatun Vakfı, İbrahim Paşa Vakfı, Haremeyn Vakfı, İmam Hacı Mustafa Efendi Vakfı, El-hâc Abdi Çavuş Vakfı, Isfahan Hatun Vakfı, Kefçe Dede Vakfı, Ebu'l-Feth Sultân Mehmed Hân, Haraççı Muhyiddîn mahallesi Mescid-i Şerîfi Vakfı, Piyâle Paşa Vakfı, el-Hâc Mustafa Efendi Vakfı, Kürkçübaşı Ahmed Şemseddîn Vakfı, Derviş Ali mahallesi Avârız Vakfı, Mustafa Paşa Vakfı, Rüstem Paşa Vakfı, Şâmîzâde Mehmed Efendi Vakfı, Çiftçibaşı Mustafa Ağa Vakfı, Sultân Bâyezid-i Velî Hân Vakfı, Hadice Sultan Vakfı, el-Hâc İbrahim Efendi Vakfı, Abdullah Paşa Vakfı, Şehzâde Sultân Mehmed Vakfı, Şeyh Mehmed Geylânî Vakfı, Pîr[î] Paşa Vakfı, Ahî Saʿdeddîn ve Ahî Fahreddîn Mâlikânesi Vakfı, Pîr Ak Bey ve Şâdî Bey Vakfı, Mahmud Çelebi ve Yaʿkub Şâh Çelebi Vakfı, Damad-zâde Ebu'l-hayr Ahmed Efendi Vakfı, Kerîme Hatun Vakfı, Kubbe Tekye Vakfı, Ali Bey Vakfı, Kemankeş Kara Mustafa Paşa Vakfı, Sultân Süleymân Hân Hazretleri Vakfı, Debbâğ-zâde el-Hâc Hasan Vakfı, Lâleli Câmiʿ-i Şerîfi Vakfı, el-Hâc Bayram Haftânî [Kaftânî] Vakfı, Hoca Pîrî Mehmed Efendi Vakfı, Şişeci Mehmed Efendi Mekteb-i Şerîfi Vakfı, el-Hâc Mehmed Emin Ağa Vakfı, Nâzikî Hatun Vakfı, Molla Hüsrev Vakfı, Esma Hanım Mekteb-i Şerîfi Vakfı, Şeyhî Mehmed Ağa Vakfı, Keresteci el-Hâc Mehmed Ağa Vakfı, Çorlulu Ali Paşa Vakfı, Seyyid el-Hâc Osman Efendi Vakfı, Aynî Şâh Sultân Vakfı, Kapı Ağası Ahmed Ağa Vakfı, Hekîmzâde Ali Paşa Vakfı, Kasım Paşa Vakfı, Fatıma Hatun Vakfı, Halil Hamîd Paşa Vakfı, Osmâniye Vakfı, Sultân Ahmed Hân Vakfı, Çevgânî Halil Vakfı, Buğdaycı Mehmed Efendi Vakfı, Şücâʿeddîn Yusuf Anbarî Vakfı, Emir Ahmed el-Buhârî Vakfı, Pîr Mehmed Paşa Vakfı, Hoca Sadık Efendi Vakfı, Sabih Ali Efendi Vakfı, Emirler Tekyesi Vakfı, Gazanfer Ağa Vakfı, Nişâncı-i Atîk Mehmed Paşa Vakfı, Süleyman Efendi Vakfı, Arayıcıbaşı Musa Halîfe Vakfı, Kapıcı-zâde Mehmed Efendi Vakfı, İsmail Efendi Vakfı, Nefise Hatun Vakfı, Aşçıbaşı el-Hâc Abdullah Ağa Vakfı, el-Hâc Mustafa Ağa Vakfı, Kazgānî Süleyman Çelebi Vakfı, Yaʿkub Kethüdâ Vakfı , Etyemez Mehmed Ağa Vakfı, Fazıl Süleyman Efendi Vakfı, Abdullah Ağa Vakfı, Mercan Ağa Vakfı, Ahmed Ağa Vakfı, Süleyman Çelebi Vakfı, Dudu Hatun Vakfı, Hatîb Muslihiddîn Mustafa Efendi Câmiʿ-i Şerîfi Vakfı, el-Hâc Osman Ağa b. Ali Vakfı, Medîne-i Münevvere Vakfı, Şeyh Süleyman Efendi Vakfı, Defterdar

Mehmed Efendi Evkāfı, Fatıma bt. el-Hâc Ömer Vakfı, Mahmud Çelebi ve Isfahan Hatun Vakfı, Karakız-zâde Ali Çelebi Evkāfı, Gümrükçü Hasan Ağa Evkāfı.

Abdülhamîd Efendi b. el-Hâc Ahmed ile zevcesinin eski evlerini yıkarken komşu eve zarar verdikleri ve zararın tazmini (4b-2), Şerife Hatice bt. es-Seyyid Halil'in, eşi Halil b. Mehmed Emin'in köyüne gitmek istemediği (43b-2), Yusuf Sinanüddîn Ağa Zaviyesi'nden mahallelinin şikâyeti ile şeyh ihrâcı ve yerine es-Seyyid eş-Şeyh Mustafa Efendi'nin tayini (46b-2), Eftad v. Lofa'nın yanan bakkal dükkânını, beş buçuk zirâ'dan yüksek inşa edemeyeceği (60b-1), Çakır Ağa mahallesi ahalisinin, ateş yakarak eğlenen Kolbaşı Habibe Hatun ve arkadaşlarının mahalleden ihraçlarını istedikleri (78b-2) konuları da sicilde dikkat kayıtlardandır.

İstanbul 154, İstanbul 147 ve İstanbul 148 Numaralı Siciller, bu seride yayınlanan tarihleri birbirini takip eden veya tarihleri doğrudan ilgili üç sicildir. 61 ciltlik kadı sicillerinin yayınında defterler seçilirken dikkat edilen konulardan birisi de defterin önemli bir olayın yaşandığı yıllarla ilgili olmasıydı. 1826, Yeniçeriliğin kaldırılması da bu üç sicilin seçiminde belirleyici olan esasların başında gelmektedir.

KONU BAŞLIKLARI

1 [1a-1] Giridî Halil Ağa'nın Çarşamba Pazarı civarında sabun satmasına ruhsat verildiği / 57

2 [1b-1] Sarraf Eğinli Bedros'un Çukadar Halil Ağa'dan alacağı olduğunu iddia ettiği / 58

3 [1b-2] Mustafa Efendi Vakfı vakfiyesinin Anadolu Muhasebesi'ne kaydı için beratının istendiği / 58

4 [1b-3] Mehmed Tevfik b. İbrahim'in vasîsi Naile Hatun bt. Ahmed ile kiracısı Asiye bt. Yusuf arasındaki kira akdinin feshi / 58

5 [1b-4] Mîrî ambarlarından ekmekçi esnafına hububat dağıtılması ve fiyatlarının tespiti / 59

6 [2a-1]Uncu Vartan v. Samuyel'in, Hüseyin Usta'da olan alacağını ortağı Ömer b. Halil'den istediği / 59

7 [2a-2] Ayşe Hatun bt. İbrahim'in, Çarşı-yı Kebir'deki parçacı dükkânını Mosi ve Rıfka Yahudilere kiraya verdiği / 60

8 [2a-3] Giridî Mustafa'nın Fâtih Camii civarında sabun satmasına ruhsat verildiği / 61

9 [2b-1] Mîrî ambarlarından ekmekçi esnafına hububat dağıtılması ve fiyatlarının tespiti / 62

10 [2b-2] Hacı Hamza Camii tevliyetinin, Ahmed b. Halife b Ali'nin ölümü ile oğlu İbrahim Edhem'e tevcih edildiği / 62

11 [2b-3] Sadaret Mektupçusu Mehmed Arif Bey'in, Nakkaş Mehmed Sadık b. Mustafa'ya konak tamirinden borcu olduğu / 63

12 [2b-4] Ahmed Usta b. Mehmed'in, Vartan v. Kikor'a dükkân tamirinden borcu olduğu / 64

13 [3a-1] Ebubekir b. Ali'nin, peşin ödenen dükkân kirası hususunda Mehmed Sadık Ağa'dan alacağı olduğu / 65

14 [3a-2] Mehmed Çavuş b. Ömer'in, Mustafa Ağa b. İsmail'den aldığı esame kâğıdına karşılık ulufesini istediği / 66

15 [3b-1] Nefise bt. Yusuf ile dâmadı Teberdar Ömer Ağa b. Ömer'in ev inşaatından Artin v. Sahak'a olan borçlarının taksitlendirildiği / 66

16 [3b-2] Fâtıma Hanım bt. Ali'nin, Nikola v. Anaştaş ile Dimitri v. Kostandi'ye sattığı sebzeci gediğinin, Fâtıma Hanım'a ait olmadığının anlaşıldığı / 67

17 [4a-1] Nefise bt. Mustafa'nın, kiracısı Kirkor v. İstefan'ın kira akdini feshettiği / 68

18 [4a-2] Mîrî ambarlarından ekmekçi esnafına hububat dağıtılması ve fiyatlarının tespiti / 69

19 [4a-3] Sandalcı ve temizleyici esnafından bazı kimselerin, usûle aykırı üretim yaptıkları ve esnaf bünyesinden ihraçları / 69

20 [4b-1] Çukadar Mehmed Salih Ağa b. Osman'ın, Esad Ağa'dan ulufeye mahsuben aldığı esameyi iade ettiği / 70

21 [4b-2] Abdülhamid Efendi b. Ahmed ile zevcesinin eski evlerini yıkarken komşu eve zarar verdikleri ve zararın tazmini / 71

22 [5a-1] Çukadar Hüseyin Ağa b. Mehmed'in, ulufeye mahsuben Hüseyin Ağa b. Hüseyin'den aldığı esamenin bedelini talep ettiği / 72

23 [5a-2] Çukadar Hüseyin Ağa b. Mehmed'in, ulufeye mahsuben Tahir Ömer Ağa b. Mustafa'dan aldığı esamenin bedelini talep ettiği / 73

24 [5a-3] Mehmed Halife'nin Hacı Selim Ağa Vakfı'ndaki tevliyetini Mustafa b. Hüseyin'e devrinde berat istidâsı / 73

25 [5a-4] Mîrî ambarlarından ekmekçi esnafına hububat dağıtılması ve fiyatlarının tespiti / 74

26 [5a-5] Hatice bt. Ahmed'in, Mehmed Usta b. Osman'ın dükkân müştemilatı mahallini evine ilave etmek istediği / 74

27 [5b-1] İstefan v. Hristo ile Ömer b. Süleyman'ın ortak oldukları yoğurtçu gediğine sıra ile tasarruf edecekleri / 76

28 [5b-2] Ebniye-i mîrîyenin ibadullaha zarar verecek surette olduğu ve bu zararın definin lazım geldiği / 77

29 [6a-1] Kereste fiyatının tespiti ve kerestecilerin nizamı / 77

30 [7a-1] Ohannes v. Markar'ın Müslüman olduğu / 80

31 [7a-2] Halil Ağa b. Süleyman ile ev tamirinden alacaklısı Vartan v. Kirkor'un 200 guruşa sulh oldukları / 81

32 [7a-3] Mîrî ambarlarından ekmekçi esnafına hububat dağıtılması ve fiyatlarının tespiti / 82

33 [7a-4] Kahvehane zannıyla kapatılan berber dükkânının tekrar açılmasına izin talebi / 82

34 [7b-1] Kumkapı'daki dükkânı yanan Berber Ahmed'in, gediğini başka yere nakletmek istediği / 83

35 [7b-2] Kahvehane zannıyla kapatılan berber dükkânın tekrar açılmasına izin talebi / 84

36 [7b-3] Esirci esnafı bünyesinden ihraç olunan Hacı Ömer Ağa'yı, esnafının tekrar içlerine aldığı / 84

37 [8a-1] Sabuncu esnafının, nâzırları Mehmed Ağa'dan şikâyetlerinin yersiz olduğu / 85

38 [8a-2] Karabet v. Artin'in, Kigork v. Markar ve ortağı Hadros v. Oseb ile iki bin guruşa sulh olduğu / 85

39 [8a-3] Erini bt. Takar'ın, mutasarrıfı olduğu bozahaneden Dumni bt. Nikola ve ortaklarını çıkardığı / 86

40 [8b-1] Kahvehane zannıyla kapatılan berber dükkânının yeniden açılması izin talebi / 87

41 [8b-2] Hüseyin Efendi b. İsmail'in, enfiye kitâbetini devrinden pişman olduğu, Süleyman Efendi . Abdurrahman ile 200 guruşa sulh oldukları / 88

42 [8b-3] Kartal kasabasında bazı ekmekçilerin, Uncu Filibos v. Kukas ile niza'a düştükleri ve 8500 guruşa sulh oldukları / 89

43 [9a-1] Ahmed Yazıcı'nın, Mustafa Reis ile ortak olduğu gemiyi batırması ve bedelini edaya taahhüdü / 90

44 [9a-2] İpekçi esnafının, taşradan gelen ipek hususundaki nizamları / 91

45 [9b-1] Mehmed Şâkir'in, Tanaş v. Kostandi'yle aralarındaki borç meselesinin mahallî mahkemeye havale edildiği / 93

46 [9b-2] Kahvehane zannıyla kapatılan berber dükkânının yeniden açılması için izin talebi / 94

47 [10a-1] Kirkor v. Babek ile Nikogos v. Abraham'ın 2500 guruşa sulh oldukları / 95

48 [10a-2] İbrahim Edhem Efendi b. Mehmed'in, kiracısı Esma Hatun b. Yusuf ile niza'ı, aylık 7 buçuk guruşa sulh oldukları / 95

49 [10a-3] Döşemeci esnafının nizamı / 96

50 [10b-1] Bergos malikanesi üzerinde Bergos Medresesi müderrisi Hasan Efendi ile medrese mütevellîsi Hâfız Osman'ın ihtilafı / 97

51 [10b-2] Niyaki v. Kosti'ye borcu olan 301 guruşu ödemesi için Ahmed Ağa'ya tenbih / 98

52 [10b-3] İrade gereğince sahipleri Arnavut olan Saraçhanebaşı'ndaki fırına devlet tarafından el konulup mezada verildiği / 99

53 [11a-1] Arapgirî Ebubekir ile Anadolu kuzatından Ahmed Necib'in niyabet ücretinden kırk guruşa sulh oldukları / 101

54 [11a-2] Yoğurtçubaşı Mehmed Ağa'nın, Yorgi ve Kostandi v. Dimitri'ye sade yağ bedelinden 1000 guruş borcu olduğu / 101

55 [11a-3] Abraham v. Serkiz'in, İstefan v. Kalaf adına kayıtlı bogasıcı gediğini Haçador v. Asvador'a sattığı / 102

56 [11a-4] 16980 baş Karaman koyununun et ve sakatatlarının fiyatlarının tespiti / 103

57 [11b-1] İrade gereğince sahipleri Arnavut olan Aksaray'daki fırına devlet tarafından el konulup mezada verildiği / 103

58 [11b-2] İrade gereğince sahipleri Arnavut olan Kasımpaşa Yağhane'deki fırına devlet tarafından el konulup mezada verildiği / 105

59 [12a-1] Astarcı Niğdeli Toma'nın kiracısı olduğu odayı kilitleyip ortadan kaybolduğu, mahkeme kararıyla odanın açıldığı / 106

60 [12a-2] Şekerci Hüseyin Usta b. Mehmed'in, Abdullah Ağa b. Ali'ye borcunu edaya taahhüdü ve gedik devrinde vekil tayin ettiği / 107

61 [12b-1] Bakkal esnafından Osman b. Veliyüddin ve zevcesinin, Ayşe bt. Mehmed ile gedik satışında anlaşmazlıkları / 109

62 [12b-2] Fâtıma bt. Mustafa'nın, hissedarı olduğu debbağhanedeki hissesini, Kara Mustafa b. Süleyman'a kiraladığı / 109

63 [13a-1] Ahmed Ağa b. Mustafa'nın tütüncü gediğini Mehmed Said Ağa b. Ali'ye sattığı / 110

64 [13a-2] İrade gereğince sahipleri Arnavut olan Kasımpaşa Cum'a Pazarı'ndaki fırına devlet tarafından el konulup mezada verildiği / 111

65 [13b-1] Kahvehane zannıyla kapatılan berber dükkânının yeniden açılması için izin talebi / 113

66 [13b-2] İrade gereğince sahipleri Arnavut olan Kızıl Musluk'daki fırına devlet tarafından el konulup mezada verildiği / 114

67 [14a-1] 65440 baş Rumeli koyun ve keçisinin dağıtımı / 115

68 [14a-2] 12630 baş Karaman koyunu ve 500 baş keçinin dağıtımı ve fiyatlarının tespiti / 116

69 [14a-3] İrade gereğince sahipleri Arnavut olan Simkeşhane'deki fırına devlet tarafından el konulup mezada verildiği / 116

70 [14b-1] Hasan Reis b. Halil'in, gemisinde çalışan Kostandi'yi darp ederek ölümüne sebeb olmasından diyet hükmü / 118

71 [14b-2] Kuyumcu Serkiz'in kardeşini evinden çıkarmak istediği / 119

72 [15a-1] Ömer Efendi b. Mehmed'in varislerinin, kendilerine miras kalan tütüncü mahzeni gediğini sattıkları / 120

73 [15a-2] Defterdar-ı Şıkk-ı Evvel Mehmed Tahir Efendi'nin arsası ile vakıf arsanın bir kısmının ifraz edilerek sokak açmaya izin talebi / 121

74 [15b-1] Rumeli'den gelen 28900 baş koyunun dağıtımı / 123

75 [15b-2] Rumeli'den gelen 30100 baş koyunun dağıtımı / 123

76 [15b-3] İrade gereğince sahipleri Arnavut olan Yedikule haricindeki fırına devlet tarafından el konulup mezada verildiği / 124

77 [16a-1] İrade gereğince sahipleri Arnavut olan Balıkpazarı dahilindeki fırına devlet tarafından el konulup mezada verildiği / 125

78 [16b-1] Mîrî ambarlarından ekmekçi esnafına hububat dağıtılması ve fiyatlarının tespiti / 127

79 [16b-2] Şerife Fâtıma Şefika bt. Mehmed Sadık'ın kiracı olduğu bakkal dükkânın yandığı, sahiplerini yeniden inşaya zorladığı / 127

80 [16b-3] İrade gereğince sahipleri Arnavut olan Tophane'deki Yağlı Fırın'a devlet tarafından el konulup mezada verildiği / 128

81 [17a-1] İrade gereğince sahipleri Arnavut olan Ayasofya'daki fırına devlet tarafından el konulup mezada verildiği / 130

82 [17a-2] Yorgancılar Çarşısı'ndaki Evliyahanı'nın yıkılmak üzere olan yerlerinin keşf ve tamiri / 131

83 [17b-1] Sima bt. Noviç'in, Ayşe Hatun Vakfı'na ait bostanı,mütevellisinden senelik 150 guruşa kiraladığı / 133

84 [17b-2] İrade gereğince sahipleri Arnavut olan Nahılbend'deki fırına devlet tarafından el konulup mezada verildiği / 134

85 [18a-1] Ümmü Gülsüm Esma bt. Yusuf'un, babasının terekesine Ümmü Gülsüm bt. Ahmed'in el koyduğunu iddia ettiği / 135

86 [18a-2] İrade gereğince sahipleri Arnavut olan Karaman-ı Sagir'deki fırına devlet tarafından el konulup mezada verildiği / 136

87 [18b-1] Manol v. Yorgi'nin, Gedikpaşa'daki tütüncü gediğini Mustafa b. İsmail'e sattığı ve gediğin nakledildiği / 138

88 [18b-2] İrade gereğince sahipleri Arnavut olan Balat haricindeki fırına devlet tarafından el konulup mezada verildiği / 139

89 [19a-1] İrade gereğince sahipleri Arnavut olan Fenerkapısı dahilindeki fırına devlet tarafından el konulup mezada verildiği / 140

90 [19b-1] Bakkal esnafının, Panayot v. Sava ve Yorgi v. Yani'nin arpa satmasına engel olmayacağına taahhüdleri / 142

91 [19b-2] Harisi bt. Maryen'in Langa'daki bostan rehninden sebepsiz yere Ayşe bt. Ali'ye dava açamayacağı / 143

92 [20a-1] Mahmud Paşa Camii civarındaki tarakçı dükkânı gediğinin yangın sonrası iptal ettirilmek istendiği ve bunun men'i / 144

93 [20a-2] Trabzonî Mehmed Ağa b. Mustafa ile Trabzonî Mehmed Yazıcı b. Mustafa'nın gemicilik ortaklığında 1100 guruşa sulh oldukları / 145

94 [20a-3] Temizleyici esnafınakethuda ve nâzır nasbedildiği / 146

95 [20b-1] İrade gereğince sahipleri Arnavut olan Tophane Hendekbaşı'ndaki fırına devlet tarafından el konulup mezada verildiği / 148

96 [21a-1] Kömürcü esnafına Eğinli İsmail Ağa'nın yerine Mehmed Ağa'nın kethuda nasbedildiği / 149

97 [21a-2] Havaî kahve gediği satışı niza'ında Süleyman Efendi'nin Molla Mustafa b. Hasan'a 1000 guruşu iade edeceği / 150

98 [21a-3] İrade gereğince sahipleri Arnavut olan Koska ve Musalla Fırınlarına devlet tarafından el konulup mezada verildiği / 151

99 [21b-1] Mustafa b. Süleyman'ın kol oğlanlık görevini, Hüseyin b. Molla İdris'e bıraktığı / 153

100 [21b-2] İrade gereğince sahipleri Arnavut olan Çatladıkapı'daki Çardaklı fırına devlet tarafından el konulup mezada verildiği / 153

101 [22a-1] Dikilitaş'da Elçi Hanı bitişiğindeki yanmış tütüncü dükkânının yeniden inşası hakkında görüş istendiği / 155

102 [22a-2] İrade gereğince sahipleri Arnavut olan Mehmed Ağa Camii civarındaki fırına devlet tarafından el konulup mezada verildiği / 156

103 [22b-1] Gedikpaşa'da Murad Ağa'nın mağazasına bitişik duvarın yıkılıp asıl şekliyle yeniden inşa edileceği / 158

104 [22b-2] İrade gereğince sahipleri Arnavut olan Ayvansaray'daki fırına devlet tarafından el konulup mezada verildiği / 159

105 [23a-1] Saraylı Fâtıma Kadın'ın, Yeniköy'de bir kısmına malik olduğu çörekçi fırının arkasındaki bahçeyi ifraz talebi ve talebin reddi / 161

106 [23a-2] Mîrî ambarlarından ekmekçi esnafına hububat dağıtılması ve fiyatlarının tespiti / 162

107 [23a-3] Hasköy'de yeniden açılan sabuncu dükkânının defter-i tevzî'a kaydı için ferman gerektiği / 162

108 [23b-1] Kahveci Abdullah Ağa b. Muhyiddin'in vârislerinin, Osman Ağa b. Abdülhamid ile havaî kahve gediği niza'ında 650 guruşa sulh oldukları / 164

109 [23b-2] Balmumcular sûkunda yanan oturakçı dükkanının yeniden inşası sırasında temelinin yanlış yere atıldığı ve bunun kaldırılması taahhüd edildiği / 165

110 [24a-1] Sarı Bâyezid mahallesinde yıkılmış ocak ve duvarı yeniden inşa meselesinden iki ailenin anlaşmazlığa düştükleri / 167

111 [24a-2] Hocapaşa'da Fâtıma Hatun bt. Abdullah'ın, kendi evi ile Esma Hatun bt. Ebubekir'in evi arasındaki duvar üzerine kütük koymasının menedildiği / 168

112 [24b-1] İrade gereğince sahipleri Arnavut olan Şeyh Ebulvefa fırınına devlet tarafından el konulup mezada verildiği / 169

113 [24b-2] İrade gereğince sahipleri Arnavut olan Bıçakçılar fırınına devlet tarafından el konulup mezada verildiği / 171

114 [25a-1] Yakut bt. Mankasar'ın, kazzaz gediğini Avanes v. Mankasar'a sattığı / 172

115 [25a-2]Bâyezid Camii civarında yanan buğday döğmeci dükkânını, sahiplerinin yeniden inşa ettiği ve kiraya verildiği / 173

116 [25b-1] İrade gereğince sahipleri Arnavut olan Irgad Pazarı'ndaki fırına devlet tarafından el konulup mezada verildiği / 174

117 [25b-2] Mustafa Ağa b. Ebubekir'in, Cumartesi Pazarı'nda daha önce ev bulunan arsaya ahır inşa etmesinin men'i / 176

118 [26a-1] İrade gereğince sahipleri Arnavut olan Çukurçeşme'deki fırına devlet tarafından el konulup mezada verildiği / 177

119 [26a-2] Şerife Fâtıma adlı küçük kızın, vasîsi aracılığı ile Kilid Hanı'ndaki odadaki hakkını Hamparsom v. Kabril'e devrettiği / 179

120 [26b-1] İbrahim Usta b. Mustafa'nın, Mehmed Şakir Usta'dan berber gediğini satın alıp başka bir yere naklettiği / 181

121 [26b-2] Hasan Ağa'nın, Beyşehir mütesellimi İbrahim Edhem Efendi'ye açtığı davasını geri çektiği / 182

122 [27a-1] İrade gereğince sahipleri Arnavut olan Balat'ta mahkeme altındaki fırına devlet tarafından el konulup mezada verildiği / 182

123 [27a-2] İrade gereğince sahipleri Arnavut olan Topkapı Fırını'na devlet tarafından el konulup mezada verildiği / 184

124 [27b-1] İsmail Ağa b. Mustafa'nın, Mahmud Paşa Camii civarında yanan iki dükkânı arsası üzerine ev yapmasının men edildiği / 186

125 [28a-1] Yanko v. Manol'ün, Samatya'daki Mirahur Fırını'ndaki hisselerinin yarısını Mehmed Arif Efendi'ye sattığı / 188

126 [28a-2] Çubukçu esnafı işçilerinin çubuk alıp satmasının men edildiği, esnafın da işçi ücretlerini tam ve zamanında ödemeye taahhüdleri / 189

127 [28b-1] Emine Hatun Vakfı tevliyetinin Hafize bt. Abdullah'a tevcih edilmek istendiği / 191

128 [28b-2] Nizamlarının bazı muhtekirler tarafından ihlal edildiğini söyleyen Havyarcı esnafının ferman-ı alî ricaları / 192

129 [29a-1] Yerebatan ve civarında mağaza ihdas ederek bakkala mahsus erzak satılmasının men edildiği / 193

130 [29a-2] Mehmed Derviş Bey'in, babasının ölümünden Defterdar Mehmed Efendi Vakıfları tevliyetini talep ettiği / 194

131 [29a-3] Veliyüddin Ağa ve ortaklarının kuru yemişçilik ortaklığı feshinde beş bin guruşa sulh oldukları / 195

132 [29b-1] Sofular'da Haremeyn Vakfı'na ait eve, İmam Hacı Mustafa Efendi Vakfı mütevellisinin el koymasının men'i / 196

133 [29b-2] Murad Paşa mahallesindeki bir ev, altı dükkân ve bir ahırın Haremeyn Vakfı'na ait olduğu / 197

134 [30a-1] Abdi Çavuş Vakfı mütevellisi ile Haremeyn mütevellisinin mühürleme konusundaki ihtilafları / 198

135 [30a-2] Mîrî ambarlarından ekmekçi esnafına hububat dağıtılması ve fiyatlarının tespiti / 199

136 [30a-3] Mîrî ambarlarından ekmekçi esnafına hububat dağıtılması ve fiyatlarının tespiti / 199

137 [30a-4] Hazırcı Zaferi v. Yani'nin, Vasil v. Yani'nin dükkânından hırsızlık yaptığını iddia ettiği, tarafların 315 guruşa sulhü / 200

138 [30a-5] Avram v. Mosi'nin, tütüncü gediğini Ellez v. Ellez'e sattığı / 200

139 [30b-1] Galata sakinlerinden Nefise bt. Hüseyin'in, Şerife Ayşe bt. Mehmed'in altınlarını çaldığı iddiasını ispat edemediği / 201

140 [30b-2] Suğla sancağında İbrahim Paşa Vakfı mütevellisi ile Mahmud Çelebi ve Isfahan Hatun Vakfı mütevellisi nizalarının fetvahaneye havale edildiği / 202

141 [30b-3] Mehmed Ağa b. Ali'nin, Kefçe mahallesindeki Çiçekçi Bahçesi'ni, bahçıvan Tanaş v. Yani'ye kiraladığı / 203

142 [30b-4] Sözlü vaad suretinde olan satışın sahih olmadığına binaen Agop v. Ohannes'in 3050 guruş davasından men olunduğu / 204

143 [31b-1] İrade gereğince sahipleri Arnavut olan Galata Yağ Kapanı civarındaki fırına devlet tarafından el konulup mezada verildiği / 205

144 [31a-2] Berber Mehmed Usta b. Mehmed'in, berber gediğini başka bir yere nakletmesi gerektiği / 206

145 [31b-1] Todori v. Pandeli'nin, Mehmed Ağa b. Ali'den aldığı uncu değirmeni gediğinin bir horosunu başka bir değirmene naklettiği / 207

146 [31b-2] Nalband Mehmed Ağa b. Mahmud'un, bir aded evdeki hissesini diğer hissedar Ayşe Hatun b. Ahmed'e devrettiği / 208

147 [31b-3] Musa Hilmi Efendi b. Ahmed'in, Mustafa Reşid Efendi b. Mehmed'e bin guruş borcu olduğu / 209

148 [31b-4] Amasralı İsmail Kaptan b. Ali'nin gemi yapıp sattığı davalıları ile 2000 guruşa sulh olduğu / 209

149 [32a-1] Ali Ağa b. Mustafa'nın, ev tamiri bedelinden Maydoslu Aci Kostandi ve Yorgi ile 2500 guruşa sulh olduğu / 210

150 [32a-2] Turşucu Kirkor v. Tekfur'un, Hüseyin Usta b. Halil'i turşucu dükkânı açmaktan men edemeyeceği / 212

151 [32b-1] İrade gereğince sahipleri Arnavut olanDeniz Hamamı Fırını'na devlet tarafından el konulup mezada verildiği / 213

152 [33a-1] Samatya'da bir evin yarısını tasarruf eden Zümrüd bt. Ohannes'in hissesini, diğer hissedar Sara bt. Vartan'a devrettiği / 215

153 [33a-2] Fâtıma Letâfet Kadın bt. Abdullah'ın Topkapı dahilindeki bostanı, Rukiye bt. Süleyman'a devrettiği / 217

154 [33b-1] Artin v. Markos'un, okuma-yazma öğretme ücretinden Bedros v. Kigork ve Agop v. Artin ile sulh olduğu / 218

155 [33b-2] Margarite bt. Zakar'ın, tuhafçı ve fincancı gediğini Artin v. Mardiros'a sattığı / 218

156 [33b-3] Çarşı-yı Kebir'de Aynacılar Çarşısı'nda yanan iki aded kürkçü dükkânı gediklerini nakle izin verildiği / 219

157 [34a-1] Mîrî ambarlarından ekmekçi esnafına hububat dağıtılması ve fiyatlarının tespiti / 220

158 [34a-2] Serpohi bt. Kirkor'un, tuhafçı ve fincancı gediğini Kirkor v. Avadis ile İstefan v. Kirkor'a sattığı / 221

159 [34a-3] Bogos v. Ohan'ın, fincancı gediğini Kristosor v. Kirkor'a sattığı / 221

160 [34a-4] Mehmed Ağa b. İbrahim'in Kasımpaşa'daki uncu değirmenindeki hisselerini, Katerina bt. Vidal'e sattığı / 222

161 [34b-1] Şerife Emine bt. Ahmed Hatun'un, Şeritçi Kigork v. Manav Sağak ile 350 guruşa sulh olduğu / 223

162 [34b-2] Hallac esnafından şuhudü'l-hal olanların isimleri / 224

163 [34b-3] Kosta v. Tanaş'ın, tasarruf ettiği kasab gediklerine ait temessüklerin yenilenmesini talep ettiği / 224

164 [34b-4] Kosta v. Tanaş'ın, kasab gediği hisselerinden bir kısmını Nikola v. Yani ile Hristo v. Yorgi'ye devrettiği / 225

165 [35a-1] Mevlid Kandili gecesinde camilerin minarelerindeki kandillerin yakılmasına dair hüküm / 226

166 [35a-2] Şerife Ayşe bt. Abdullah'ın, kahvehane zannıyla kapatılan berber dükkânının yeniden açılması için izin talebi / 227

167 [35a-3] Kosta v. Tanaş'ın, kasab gediği hisselerinden bir kısmını Nikola v. Yani ve Hristo v. Yorgi'ye devrettiği / 228

168 [35b-1] Çarşı-yı Kebir'de Abacılar'da yangından zarar gören sokak kemerlerinin, kapamacı ve fesçi esnafı tarafından tamir ettirildiği / 229

169 [35b-2] Şerife Fâtıma Hatun bt. Hasan'ın, Hâfız Ahmed b. Mustafa'ya 715 guruş borcunu eda etmesi gerektiği / 230

170 [36a-1] Hanife Hanım bt. Numan Efendi'nin, Camcı Ali mahallesindeki yedi aded dükkânını kiraya verdiği / 231

171 [36a-2] Kirkor v. Agop'un, Sultan Odaları'ndaki iki odayı Mehmed İzzet Ağa b. Ali'ye sattığı / 232

172 [36a-3] Anaştaş v. Todori'nin, Anaştaş v. Avram'a bakkalık ortaklığından 640 guruş borcu olduğu / 233

173 [36a-4] Çeşitli esnaf gruplarından bazı kimselerin, Bakkal Anaştaş v. Avram'dan 4128 buçuk guruş alacağı olduğu / 233

174 [36b-1] Eftim v. Yani'nin, Ayasofya'daki kasab gediğini Mehmed Ağa b. Hüseyin'e devrettiği / 234

175 [36b-2] Eftim v. Yani'nin, Arslan Han civarındaki kasab gediğini Mehmed Ağa b. Hüseyin'e devrettiği / 235

176 [36b-3] Salih b. Ahmed'in 35 guruşu ile bazı eşyalarına el koyan Ebubekir b. Abdullah'a, bunları iadeye tenbih / 236

177 [36b-4] Tevhide bt. Mehmed'in, Emin Bey mahallesindeki bir aded vakıf evin yarısından fazlasına tasarruf edemeyeceği / 236

178 [37a-1] Çekmece-i Sagir'deki vakıf çiftlik üzerinde Mustafa Ağa b. İbrahim ile anlaşmazlığa düşen Zeyneb Hanım'ın nizadan men edildiği / 238

179 [37b-1] Hüseyin Ağa b. Osman'ın, alacak davasında İstefan v. İstefan ile 5000 guruşa sulh olduğu / 240

180 [37b-2] Mîrî ambarlarından ekmekçi esnafına hububat dağıtılması ve fiyatlarının tespiti / 241

181 [37b-3] İstefan v. İstefan'ın, Hüseyin Ağa b. Osman'a olan 200 guruş borcunu ödemesi gerektiği / 241

182 [37b-4] Asiye Hatun'un, Yakub Ağa mahallesi'ndeki vakıf evdeki hissesini Fâtıma Hatun bt. Ahmed'e devrettiği / 242

183 [38a-1] Muhsinzâde Mehmed Bey'in yanan dükkânını, kiracıları Kadayıfçı Mehmed ile Ali'nin inşa edip 9 guruş kira ödeyecekleri / 243

184 [38a-2] Mehmed b. Ahmed'in, Tavuk Hanı'ndaki dükkânında kahvecilik dışında başka bir iş yapmasına müsaade edildiği / 245

185 [38b-1] Parseh ve Avadis zimmîlerin, yanan fincancı ve tuhafçı dükkânlarının gediğinin kayıt suretini istedikleri / 246

186 [38b-2] Asvador v. Arakil'in, Agik v. Arsen'den 291 guruş alacak davasının geçersiz olduğu / 246

187 [38b-3] Boşanan İsmail Ağa b. İsmail ile Şerife Hatice Hatun bt. Ali'nin mehr-i müeccel nizaları / 247

188 [39a-1] İsmail Ağa b. İsmail'in, Ali Ağa b. Süleyman'a olan 325 guruş borcunu ödemesi gerektiği / 248

189 [39a-2] Hasan b. Mehmed'in, Yenikapı'daki kasab gediğini, Mustafa Efendi b. Mehmed Emin'e devrettiği / 249

190 [39a-3] Abdullah b. Mehmed'in, Aksaray'daki kasap gediğini Mustafa Efendi b. Mehmed Emin'e devrettiği / 249

191 [39a-4] Agop v. Kerope ile zevcesinin dükkân kiracısı Agop v. Ohannes'in, kahve gediğini başka bir gediğe tahvil etmesi gerektiği / 250

192 [39b-1] Tavuk Pazarı'nda yanan bakkal dükkânlarının tütüncü dükkânına ilave edilmeksizin eski halinde inşa edilmesi gerektiği / 251

193 [39b-2] İstinye'de palamar yerinde Şeyh Mehmed Geylanî Vakfı'na ait eve, Marangoz İbrahim b. Abdullah'ın tasarruf edeceği / 253

194 [40a-1] Mehmed Said'in Kadırga'daki berber dükkânı gediğini başka bir yere nakletmesinde mahzur görülmediği / 254

195 [40a-2] Mustafa Şerif Ağa'nın Kilid Hanı'ndaki odalardaki hisselerini, diğer hissedarlarına kiraya verdiği / 255

196 [40b-1] Plevneli Memiş b. Mehmed'in, Mehmed Arif b. Hüseyin'e sığır zararı davasından men edildiği / 256

197 [40b-2] Halil b. Mustafa'nın, Karalim v. Apostol'den 996 guruş alacağı olduğunu ispat edemediği / 257

198 [40b-3] Ahî Sadeddin ve Ahî Fahreddin Malikanesi Vakfı tevliyetinin, babasının ölümü ile Şâkire Hatun'a tevcih edilmek istendiği / 258

199 [40b-4] Amasya'daki Pir Ak Bey ve Şadi Bey Vakfı'nın tevliyetinin, babasının ölümü ile Şâkire Hatun'a tevcih edilmek istendiği / 259

200 [41a-1] Karakızzâde Ali Çelebi Evkafı'ndan kullanılmayan Malta Fırını'nın eve tahvil edilmesi için emr-i âlî talebi / 260

201 [41a-2] Beylerbeyi'ndeki kasap dükkânı gediğinin yarı hissesine tasarruf eden Kasap Yani b. Dimo'nun ölümü ile hissesinin kızlarına intikal ettiği / 260

202 [41a-3] Sandoh bt. Agop'un Hasköy Yeni mahalledeki eve tasarruf iddiasının geçersizliği, eve Viçen b. Karabet'in tasarruf edeceği / 261

203 [41b-1] Emine bt. Abdullah'ın, İbrahim Edhem Ağa'dan 2780 guruş davasının geçersiz olduğu / 262

204 [41b-2] Hrubsima bt. İstefan'ın, tuhafçı ve fincancı gediğini, oğlu Hekim Abraham v. Oseb'e sattığı / 263

205 [41b-3] Eleni bt. Dimitri'nin, Çarşı-yı Kebir'deki kazzaz gediğini, İstavri v. Mihal'e sattığı / 264

206 [41b-4] Mehmed Emin b. Mehmed Emin'in, İskenderiyeli Abdullah b. Mehmed'e olan 1950 guruş borcunu ödemesi gerektiği / 265

207 [42a-1] Karagöz v. Yorgi ve Abraham v. Dimitri'nin, sabun tüccarına olan kefaletlerinin geçersiz olduğu / 266

208 [42a-2] Mustafa b. Mehmed'in, berber gediğini Unkapanı'nda bir dükkâna nakletmek istediği / 266

209 [42b-1] Mîrî ambarlarından ekmekçi esnafına hububat dağıtılması ve fiyatlarının tespiti / 268

210 [42b-2] Tönbekici Kukas v. Artin'in, kardeşi Avanes v. Artin'e borcunu ödediği / 268

211 [42b-3] Hasan Ağa b. Osman'ın, Molla Hasan b. Mehmed'den boş kalan vakıf kasab gediğini kiralayıp başka bir yere naklettiği / 269

212 [42b-4] Hasan Ağa b. Osman'ın, Hristo zimmîden boş kalan vakıf kasab gediğini kiraladığı / 270

213 [43a-1] Mîrî ambarlarından ekmekçi esnafına hububat dağıtılması ve fiyatlarının tespiti / 271

214 [43a-2] Müfsid Artin v. Karabet'in, horasancı esnafının şikâyetleri neticesinde memleketi Sivas'a sürgüne gönderildiği / 272

215 [43a-3] Yahudi taifesinin, kaşer tabir ettikleri et ve peynirin imal ve satışı hususundaki emr-i âlînin yenilenmesi talepleri / 272

216 [43b-1] Esma Kadın bt. Abdullah'ın, Selim Sâbit Efendi b. Mehmed Efendi ile kira davasında 80 guruşa sulh olduğu / 274

217 [43b-2] Mehmed Said Efendi'nin, Ali b. Hasan ve Hasan Ağa b. Mehmed'e iki oturakçı dükkânını kiraya verdiği / 275

218 [43b-3] Şerife Hatice bt. Halil'in, eşi Halil b. Mehmed Emin'in köyüne gitmek istemediği / 275

219 [44a-1] Ali Bey b. Hidâyetullâh Camii'nin tevliyetinin, Mustafa b. Halil'e tevcih edilmek istendiği / 276

220 [44a-2] Yeni Cami bahçesindeki üç aded dükkânın hisselerinin ifraz edilip her bir hisse için yeniden temessük istendiği / 277

221 [44a-3] Saraylı Nevhiz'in, Ömer b. Receb'in bir miktar eşya ve parasına el koyduğunu iddia ettiği / 278

222 [44b-1] Hancı İsmail Çavuş b. İbrahim'in, kereste bedelinden anlaşmazlığa düştüğü zimmilerle 200 guruşa sulh olduğu / 279

223 [44b-2] Yenikapı Karabaş mahallesinde yıkılmak üzere olan bir aded vakıf evin, yıkımı için izin talebi / 281

224 [45a-1] Vasil v. Yani'nin, Çarşı-yı Kebir'deki kazzaz gediğini Karabet v. Haçador'a sattığı / 282

225 [45a-2] Avram v. Yako ile Mosi v. Elya'nın, bağcı ve saçakçı gediklerini İsak v. Mosi'ye devrettikleri / 283

226 [45b-1] Regaib Gecesi, minarelerdeki kandillerin yakılmasına dair hüküm / 284

227 [45b-2] Eminönü'nde taze meyve müdürü için inşa edilecek yerin altına Mehmed Usta'nın berber gediğinin nakli / 284

228 [46a-1] Dimitri v. Yani'nin, Nikoli v. Kostantin ile 300 guruşa sulh olduğu / 286

229 [46a-2] Bakkal Tanaş v. Nikola'nın, Edhem Ağa'ya verdiği 375 guruşu tecil ve taksit eylediği / 287

230 [46a-3] Merhum Tütüncü Hasan Ağa b. Ahmed'in tütüncü gediğini veresesinin, Mehmed Ağa b. Hüseyin'e sattığı / 287

231 [46a-4] Değirmen taşı döşeyen döşemeci esnafının nizalarına son verildiği / 288

232 [46b-1] Yuvan v. Yaki'nin, kazzaz gediğini Yorgaki v. Dimitri'ye sattığı / 289

233 [46b-2] Yusuf Sinanüddin Ağa Zaviyesi'nden mahallelinin şikâyeti ile şeyh ihracı ve yerine Mustafa Efendi'nin tayini / 289

234 [46b-3] Eflak ticaretine talib olan Balkapanı tüccarı Halilzâde İbrahim'e izin hâvî ferman talebi / 290

235 [46b-4] İsrail v. İsak'ın, kazzaz gediğini İsak v. Mosi'ye sattığı / 291

236 [47a-1] Moralı oğlu Elez üzerine kayıtlı olan kazzaz gediğinin, Hazerosi v. Serab üzerine tashihi / 291

237 [47a-2] Mîrî ambarlarından ekmekçi esnafına hububat dağıtılması ve fiyatlarının tespiti / 292

238 [47a-3] Merhum Kırımî Mehmed Said Ağa b. Musa'nın, borcunun 5808 guruşunun terekesinden ödenip kalanının affedildiği / 293

239 [47b-1] İran tüccarından Baba Ahmed b. Mehmed'in, İstefan v. Simon'a açtığı şal davasının geçersiz olduğu / 294

240 [47b-2] Furuşni bt. Mihal'in, kendisine borçlu olan Kiryako v. Andon'un hapisten çıkarılmasını istediği / 295

241 [47b-3] Katırcı Halil b. Mustafa'nın, sâbık Sofya Kadısı Abdülkerim Efendi'den alacağı olduğu iddiasının geçersizliği / 296

242 [47b-4] Merhum Kırımî Mehmed Said Ağa b. Musa'nın veresesinden Mahmud Efendi'nin, Ahmed Efendi ile sulh olduğu / 296

243 [48a-1] Mehmed b. Veliyüddin ile İsmail b. Ali'nin, feshettikleri ortaklıklarında 300 guruşa sulh oldukları / 298

244 [48a-2] İstanbul'a palamudun az miktarda geldiği ve debbağ esnafının palamut nizamları / 299

245 [48b-2] Merhum Mehmed b. Mehmed'in, mahzen hissesi ve kahve dükkânı mirasından Mehmed Salih Ağa b. Ali'nin el çektirildiği / 301

246 [48b-2] Şerife Esma bt. Ali'nin, Ebubekir Ağa b. Mehmed Said'den alacağı üç bin guruşu ertelediği / 302

247 [49a-1] Şerife Vahide Hatun bt. Mehmed'in, Sofular'da babasından kalan kalaycı gediği olduğu iddiasının geçersizliği / 302

248 [49a-2] Mîrî ambarlarından ekmekçi esnafına hububat dağıtılması ve fiyatlarının tespiti / 303

249 [49a-3] Kürkçü esnafından Yorgi v. Nikola ile Ali b. İbrahim'in yanan kürkçü dükkânından gediğin nakli hususunda anlaştıkları / 304

250 [49a-4] Hocapaşa'da yanan muhallebici dükkânın tamiri masrafında, ortakların sulh oldukları / 304

251 [49b-1] Tunuslu Uzun Süleyman Ağa b. Hasan'ın, Mısır tüccarından Yusuf Ağa b. Abdullah'a olan borcunu ödediği / 306

252 [49b-2] Fâtıma bt. Osman Ağa'nın, dükkân komşusu Osman Ağa b. Ali'nin dükkânına yaptığı ilaveyi şikâyet ettiği / 307

253 [50a-1] Artin v. Markar'ın, kirasını geciktirmeden Mehmed Arif Ağa'ya ödeyeceği / 308

254 [50a-2] Hüseyin b. Halil'in, Şerife Fâtıma Hatun bt. İsmail'i kahvehane inşa ve icarına zorlayamayacağı / 309

255 [50a-3] Şerife Hatice bt. İbrahim'e borcu olan Mehmed b. Hüsnü'nün 400 guruşa sulh olduğu / 309

256 [50b-1] Hatice Hatun bt. Mehmed'in, dükkânında kiracı olan Hayim v. Bahor ile sulh olduğu / 310

257 [50b-2] Sığır celebi İbrahim b. Abdullah'ın, sığır kasapları ile sığır sakatı bedelinden 250 guruşa sulh olduğu / 312

258 [50b-3] Mehmed Emin Ağa b. Süleyman'ın, Şeyhferhad mahallesindeki arsadaki hisselerini devrettiği / 312

259 [51a-1] Ümmü Gülsüm bt. Ahmed'in, Hazırcı Yahya Ağa'yı dükkândan çıkarma davasının geçersiz olduğu / 314

260 [51a-2] Mîrî ambarlarından ekmekçi esnafına hububat dağıtılması ve fiyatlarının tespiti / 315

261 [51b-1] Çarşı-yı Kebir'de yangında zarar gören tuhafçı, kalpakçı, şalcı, boğçacı ve bezzaz dükkânlarının tamir masrafları / 316

262 [51b-2] İbrahim Ağa b. Mustafa'nın, Eski Ali Paşa'daki kasab gediğini Feyzullah b. Mehmed'e devrettiği / 317

263 [51b-3] İbrahim Ağa b. Mehmed'in, kahvehane zannıyla kapatılan berber dükkânının açılması için izin talebi / 318

264 [52a-1] Zahire Nazırı Mehmed Arif Efendi'nin sâhilhaneleri için mülkname-i hümayun verilmesi ricası / 319

265 [52b-1] Mîrî ambarlarından ekmekçi esnafına hububat dağıtılması ve fiyatlarının tespiti / 321

266 [52b-2] Mosko v. Tanaş'ın, kasab gediği hissesini İsteryo v. Niko'ya, onun da Ali Ağa b. Osman'a devrettiği / 321

267 [52b-3] Hatice Sultan mahallesindeki Ali Bey Vakfı tevliyetinin Hatice bt. İsmail'e tevcihi için beratı istendiği / 322

268 [52b-4] Midillili Panayot v. Yuvan'ın, Sabun Nâzırı Tiryâkizâde Mehmed Ağa'da olan alacağını tahsil ettiği / 323

269 [53a-1] 20000 baş Eflak koyununun dağıtımı ve fiyatlarının tespiti / 324

270 [53a-2] 10400 baş Boğdan koyununun dağıtımı ve fiyatlarının tespiti / 324

271 [53a-3] Haçador v. Zakar'ın, değirmen gediği hissesi bedeli adı altında aldığı 2300 guruşu Lorsik v. Sahak ile Avakim v. Nikogos'a iade edeceği / 325

272 [53b-1] Üstüyan v. Dimitri'nin, alacaklısı Lolo v. Yani'nin kendisini Yazıcı Yani v. Kiryako'ya havale ettiği iddiasının geçersizliği / 327

273 [53b-2] Mehmed b. Davud'un, alacaklısı Mehmed b. Süleyman ile 2500 guruşa sulh olduğu / 328

274 [53b-3] Tabancacı esnafının, İbrahim Ağa'yı tabancacı gediğini satmakta serbest bıraktıkları / 329

275 [54a-1] Merhum Mehmed Said Ağa b. Yahya'nın kazzaz gediğinin, Şerife Emine bt. Mehmed ile Şerife Saide bt. Mehmed'e devrolunduğu / 329

276 [54a-2] Anadolu Kazaskeri Mehmed Hamdullah'ın, ekmekçi tablakârı Divyo'ya ekmek bedelinden 427 guruş borcu olduğu / 330

277 [54a-3] Mîrî ambarlarından ekmekçi esnafına hububat dağıtılması ve fiyatlarının tespiti / 331

278 [54a-4] Karakaş Avakim v. İsak'ın, Bartınlı İsmail Kaptan b. Ali'ye açtığı kefalet davasının geçersiz olduğu / 331

279 [54b-1] Sipah Pazarı'nda silah sattıkları üç aded dükkânı yanan esnafın, gediklerini başka bir gediğe tahvil edebilecekleri / 332

280 [54b-2] Miraç Kandili gecesinde camilerin minarelerindeki kandillerin yakılmasına dair hüküm / 333

281 [54b-3] Emine bt. Ahmed'in kahvehane zannıyla kapatılan berber dükkânının tekrar açılması için izin talebi / 333

282 [54b-4] Şerife Zeliha bt. Mehmed'in, evinin alt katındaki berber dükkânından evine ilave yapmak istediği / 335

283 [55a-1] Kostandi v. Zahraki'nin, ev tamiri bedelinden Fâtıma bt. Abdullah ile 500 guruşa sulh olduğu / 336

284 [55b-1] Kürk ve kumaş bedeli 6881 guruşun Samuyel v. Yasef'den tahsil edilip, kürkçü esnafından Yorgi, Serope ve Avanes'e teslim edileceği / 338

285 [55b-2] Sabun Nazırı Mehmed Ağa b. Mustafa'nın, Giridî Ali Ağa b. İbrahim'e sabun bedeli olarak 1215 guruşu ödediği / 339

286 [55b-3] Mîrî ambarlarından ekmekçi esnafına hububat dağıtılması ve fiyatlarının tespiti / 339

287 [55b-4] Sipah Pazarı'nda silah satan dükkânların tüccarının, yangın sonrası Bat Pazarı'nda esvâb ticaretine teşebbüsleri / 340

288 [55b-5] Ayşe Hatun bt. Abdullah'ın, tasarruf ettiği kurşuncu mahzenini cebren kiraya veremeyeceği / 340

289 [56a-1] Ayşe Hanım bt. Abdullah'ın, yarısına tasarruf ettiği tütüncü gediğini ortağı Kukas v. Atam'a sattığı / 341

290[56a-2] Kokona bt. Yorgi'nin, evinin arkasındaki Sultan Süleyman Vakfı'na ait arsayı zabtetmek istediği / 342

291 [56b-1] Şerife Esma Hanım bt. Süleyman'ın, eşi Süleyman Ağa b. Selim'e açtığı 7000 guruş davasını geri çektiği / 344

292 [56b-2] Yangında zarar gören Çarşı-yı Kebir Gelinci Çarşısı tamir masrafının, esnafı arasında paylaşıldığı / 345

293 [57a-1] Şerife Havva Hatun'un, çörekçi dükkânı gediğinin devri niza'ında, Osman Mehmed ile 1500 guruşa sulh olduğu / 347

294 [57a-2] Divriği kazasına bağlı Zimera köyü ahalisinin tahsin-i emlak vergisini aralarında paylaşacakları / 348

295 [57a-3] Mehmed Yasin Ağa'nın evi ile Karabet v. Serkiz evi arasındaki yıkılmak üzere olan duvarı ortaklaşa tamir ettirecekleri / 349

296 [57b-1] Mîrî ambarlarından ekmekçi esnafına hububat dağıtılması ve fiyatlarının tespiti / 350

297 [57b-2] Mercan Çarşısı'nda Zencirli Hân'ın yangında zarar görmesi neticesinde kiracılarının teberruan tamir etmek istedikleri / 351

298 [58a-1] Karabet v. Mıgırdıç'ın kazzaz gediğini veresesinin, İsmail Ağa b. Mustafa'ya, onun da yarı hissesini vereseden Domik bt. İsayi'ye sattığı / 352

299 [58a-2] Bedros v. Avakim'in kazzaz gediğini, Feyzullah Ağa b. Mehmed'e sattığı / 354

300 [58a-3] Karabet v. Mıgırdıç'ın kazzaz gediğini veresesinin, İsmail Ağa b. Mustafa'ya, onun da Karabet'in dâmadı Kerope v. Agop'a sattığı / 354

301 [58b-1] Mercan Çarşısı civarında yangından büyük zarar gören İmâm Ali Hanı'nın yıkılmasına karar verildiği / 355

302 [58b-2] Panako v. Nikola'nın talebiyle 9 yaşındaki kızı Angilid'in, annesinden alınıp kendisine teslim edildiği / 357

303 [59a-1] Çanak çömlek atılarak yapılan ayinde Sahak v. Serkiz'in başına attığı küpten müteessiren Milkon v. Ohannes'in öldüğü / 358

304 [59a-2] Hanife bt. Ali'nin, annesinin ölümüne sebep olan imam ve mekteb hocası Hasan Efendi b. Mustafa ile 900 guruş diyete sulh olduğu / 359

305 [59a-3] Kapatılan arpacı dükkânlarının vasî marifetiyle mallarının satılıp bedellerinin vekillerine teslim edildiği / 360

306 [59b-1] Alâaddin oğlu Hüseyin'e satması için her gün birer çuval sabun verileceği / 361

307 [59b-2] Yangında zarar gören Sepetçi Hanı'nın tamir masraflarını handaki gedik sahiplerinin aralarında paylaşacakları / 362

308 [60a-1] İstefan v. Covanni'nin mahzen gediğini, Elya v. Salamon'a sattığı / 365

309 [60a-2] İbrahim Ağa b. Osman ile Gül bt. Ohan'ın evleri arasındaki lağım sebebiyle anlaşmazlığa düştükleri / 366

310 [60b-1] Eftad v. Lofa'nın yanan bakkal dükkânını, beş buçuk zirâ'dan yüksek inşa edemeyeceği / 367

311 [60b-2] Azep Kapısı'nda habbâz ve uncu gediği niza'ında tarafların 300 guruşa sulh olduğu / 368

312 [60b-3] Mehmed b. Davud'un, kendisine borcu olan Mehmed b. Süleyman'ınborcunu erteleyip taksitlendirdiği / 369

313 [61a-1] Berat Kandili gecesinde camilerin minarelerindeki kandillerin yakılmasına dair hüküm / 369

314 [61a-2] Mîrî ambarlarından ekmekçi esnafına hububat dağıtılması ve fiyatlarının tespiti / 370

315 [61a-3] Sabun tüccarı Midillili Panaki'nin, ortağı Sabun Nâzırı Mehmed Ağa ile 3250 guruşa sulh olduğu / 370

316 [61a-4] Mora muhacirlerinin, devlet tarafından altı aylık ödenen kiralarının bir altı ay daha ödenmesini talep ettikleri / 372

317 [61b-1] Fâtımatüzzehra bt. Mehmed Salih'in, tasarruf ettiği vakıf saka gediği hususunda mağduriyetini dava ettiği / 372

318 [61b-2] Salamon v. Yaşova'nın, kazzaz gediğini Vasil v. Petro'ya sattığı / 374

319 [61b-3] İstavri v. Petro'nun, kazzaz gediğini Sabatay v. İsak'a sattığı / 374

320[62a-1] Tavit v. Avram'ın, kazzaz gediğini Avram Yakof'a sattığı / 375

321 [62a-2] İbrahim Ağa b. Süleyman'ın, Keresteci Yuvan v. Oseb'e kereste bedeli 1300 guruşu edası gerektiği / 376

322 [62a-3] Kartal kasabasındaki uncu taifesinin, Kapan-ı dakikden gelen unun nakliye esnasında ıslandığında dair şikâyetleri / 376

323 [62a-4] Mîrî ambarlarından ekmekçi esnafına hububat dağıtılması ve fiyatlarının tespiti / 377

324 [62a-5] İbrahim Beşe b. Mehmed'in, tütüncü gediğini İsmail Ağa b. Mustafa'ya sattığı / 377

325 [62b-1] Kapatılan arpacı dükkânlarının vasî marifetiyle mallarının satılıp bedellerinin vekillerine teslim edildiği / 378

326 [62b-2] Kapatılan arpacı dükkânlarının vasî marifetiyle mallarının satılıp bedellerinin vekillerine teslim edildiği / 379

327 [62b-3] Şerife Vahide bt. Mehmed'in, Sofular'da babasına ait kalaycı gediği olduğu iddiasının geçersizliği / 380

328 [63a-1] Eflak ticaretine talip olan Mehmed Yazıcı'ya izin verilip fermanı istendiği / 381

329 [63a-2] Ressam basmacı esnafının, iğne kalıpları imalini tekellerine almalarının engellenmesi / 382

330 [63a-3] Çanak çömlek atılarak yapılan ayinde ölen Melkon v. Ohannes'in veraseti ve 1000 guruş diyet hükmü / 382

331 [63a-4] Zeliha bt. Mustafa'nın, eşinin kapatılan kahvehanesinde başka bir dükkân açamayacağı / 383

332 [63b-1] Ramazan'ın ilk gecesinde camilerin minarelerindeki kandillerin yakılmasına dair hüküm / 384

333 [63b-2] Rukiye bt. Mehmed'in, Müftü Hamamı civarında bir aded evdeki hissesini kardeşi Mustafa Arif'e devrettiği / 385

334 [64a-1] Abdullah Ağa b. Abdullah'ın, kendisine borçlu olan Musa Ağa b. Mehmed ile 1300 guruşa sulh olduğu / 386

335 [64a-2] Kapatılan arpacı dükkânlarının vasî marifetiyle mallarının satılıp bedellerinin vekillerine teslim edildiği / 387

336 [64a-3] Kapatılan arpacı dükkânlarının vasî marifetiyle mallarının satılıp bedellerinin vekillerine teslim edildiği / 388

337 [64b-1] Anesti v. Atam'ın, kazzaz gediğini Feyzullah Ağa b. Mehmed'e sattığı / 389

338 [64b-2] Mîrî ambarlarından ekmekçi esnafına hububat dağıtılması ve fiyatlarının tespiti / 390

339 [64b-3] Ramazan-ı şerif hilâlinin rü'yeti / 390

340[64b-4] Bezzazistan-ı atikde baca ve mahzen ihdas edilmesinin engellenmesi için ferman talebi / 391

341 [65a-1] Mîrî ambarlarından ekmekçi esnafına hububat dağıtılması ve fiyatlarının tespiti / 392

342 [65a-2] Ahmed Ağa b. Abdullah'ın, dükkân kemeri tamirinden komşusu İbrahim Ağa b. Abdullah ile 155 guruşa sulh olduğu / 393

343 [65a-3] Şeyhferhad mahallesi ahalisinin, yanan bakkal dükkânını tekrar inşası sırasında yola çıkma yapan Eftad v. Luka'yı şikâyetleri / 393

344 [65a-4] Mihal v. Andon ile Luksi bt. Todori'nin ev müştemilatı niza'ından bedelsiz sulh oldukları / 394

345 [65b-1] Hasan Ağa ile ortağının, Takar v. Panayot'ta olan alacaklarını erteledikleri / 396

346 [65b-2] Ahmed Ağa b. Zeynelabidin'in, Hasan Ağa b. Mustafa ile ortağına borcu olmadığı / 397

347 [65b-3] Önceden Yeniçerilere ait olup şimdi Bâbıâlî'ye tahsis ve ilave edilen mahallin Fevziye adı verilerek istimlaki / 397

348 [66b-1] Tarsus'da vefat eden Tarsusî Hasan İlmî Efendi'nin vereselerinin olduğu / 402

349 [66b-2] Mîrî ambarlarından ekmekçi esnafına hububat dağıtılması ve fiyatlarının tespiti / 403

350[67a-1] Sabun tüccarından Odunkapılı Marat'ın borçlarının alacaklıları tarafından tecil edilip taksit taksitlendirildiği / 403

351 [67a-2] Ali b. Feyzullah ile Halil b. Mehmed'in ev hissesi intikali niza'ından 100 guruşa sulh olduğu / 405

352 [67b-1] Dimitri v. Aci Kozma ile ortağı İbrahim Kaptan b. Hüseyin'in 800 guruşa sulh olduğu / 406

353 [67b-2] İstefan v. Karabet ile eşi Turfanda bt. Anapana'nın, Derviş Osman b. Ebubekir'den alacaklarını tahsil ettikleri / 407

354 [67b-3] Keresteci Agop v. Mardıros ile Çedikçi Halil Ağa'nın vereselerinin ev intikalinden 1000 guruşa sulh oldukları / 408

355 [68a-1] Kirkor v. Mircan'ın veresesinin, Hasan Ağa b. İsmail'den 7440 guruş alacak davalarını ispat edemedikleri / 409

356 [68a-2] Mîrî ambarlarından ekmekçi esnafına hububat dağıtılması ve fiyatlarının tespiti / 410

357 [68a-3] Hristo v. Panayot'un kasab gediği hissesinin evladına intikal ettiği / 410

358 [68a-4] Ali Usta'ya, satın aldığı berber gediğini Bâbıâli civarından Hocapaşa'ya nakli hususunda izin / 411

359 [68b-1] Kosta v. Peraşkova'nın, kasab gediği hissesini Savav. Kiziro'ya devrettiği / 412

360[68b-2] Kosta v. Peraşkova'nın, adı geçen kasab gediği hisselerini, Sava v. Kiziro'ya devrettiği / 413

361 [68b-3] Filibos'un tütüncü gediğini, Zeliha bt. Hasan'a sattığı / 414

362 [69a-1] Kirkor v. Hazer'in veresesinin, değirmen gediği hisselerini Avakim v. Nikogos'a devrettikleri ve gediğin nakli / 415

363 [69a-2] İstimlak edilerek Bâbıâli'ye ilave olunan on dört aded berber dükkânlarının gedik nakli / 416

364 [69a-3] Kolancılar Çarşısı'nda yangında zarar gören 37 dükkânın tamir masraflarını esnafının aralarında paylaştıkları / 417

365 [70a-1] Mustafa Usta b. Osman'ın, Mehmed Usta b. Mehmed'e 650 guruş borcu olduğu / 420

366 [70a-2] Yangında zarar gören Kalpakçılarbaşı dört yol ağzı kemerinin tamir masrafının esnafı arasında paylaşıldığı / 421

367 [70a-3] Çarşı-yı Kebir'de Aynacılar Çarşısı'nda kuyumcu bodurumunda gedik niza'ı / 422

368 [70b-1] Abram v. Arakil ile Manuk v. Agop'un, Simon v. Serkiz'e toplam 986 guruş borçları olduğu / 423

369 [70b-2] Midillili Aci Natu'nun, sabun nâzırından alacak davasında, Nikola v. Yorgi'nin vekâletinin geçersizliği / 423

370 [70b-3] Mehmed Ağa b. Feyzullah'ın, kölesinin kaçmasına Bakkal Yani ve Mihal'in sebep olduğu iddiasından vazgeçtiği / 424

371 [70b-4] Rusyalı Kostantin v. Perasino'nun, Foti v. Dimitri'nin altınlarını çaldığını iddia ettiği / 425

372 [71a-1] Emetullah bt. Habib'in, Dumni bt. Nikola'ya verdiği borç karşılığında devraldığı evini, kalan meblağın edasından sonra iade edeceği / 425

373 [71a-2] Sarraf Lambek v. Yorgi'nin, Kasr-ı Alay karşısındaki dükkân arsasının Bâbıâlî'ye ilavesi için istimlaki / 426

374 [71a-3] Kocaeli sancağı Yalakâbad nâhiyesinde arazi ve öşr teslimi niza'ının mahallindeki mahkemeye havale edildiği / 427

375 [71b-1] Bakkal taifesinin, peynir satışının yalnız kendilerine münhasır olmasını istedikleri / 429

376 [71b-2] Aleko v. Yorgi'nin, Sandal bezzazistanındaki dolab gediğini Magdelini bt. Yani'ye sattığı / 430

377 [72a-1] Aleko v. Kostandi'nin yanan tönbekici dükkânında kalpakçı gediği olduğu iddiasının geçersizliği / 431

378 [72a-2] İbrahim Ağa b. Osman'ın, evinin altından geçen lağımın mecrasını değiştirmek istediği / 433

379 [72b-1] Artin v. Serope'nin, hapsedilmesinin meşru olmadığı / 434

380 [72b-2] Süleyman b. Mahmud'un, mahalle imamını şikâyetinin geçersizliği / 435

381 [72b-3] Mîrî ambarlarından ekmekçi esnafına hububat dağıtılması ve fiyatlarının tespiti / 435

382 [72b-4] Mehmed Emin Ağa ve kardeşi Numan Ağa b. Abdülkerim'in, Mehmed Emin Ağa b. Halil ile 700 guruşa sulh olduğu / 435

383 [72b-5] Bakkal Yakof v. Terifinos'un, Mehmed Akif Ağa'dan 1514 guruş alacak davasını ispat edemediği / 436

384 [73a-1] Osman b. Veliyüddin ile zevcesine, bakkal dükkânı gediklerini satma hususunda müdahale edilmemesi / 437

385 [73a-2] Oskihan v. Manol ile Abraham v. Simon'un, Rusyalı Francisko v. Franciskoviç'e 3533 guruş borçları olduğu / 437

386 [73a-3] Hasan Ağa b. Hüseyin'in, satın aldığı tütüncü gediğini ismine kaydettirmek istediği / 438

387 [73a-4] Zeron v. Serkiz, Andon v. Zahrab ve Vartan v. Arakil'in, ilgili değirmenlerdeki hisselerini, Mehmed Ağa b. Osman ile Aleksan v. Nikogos'a devrettikleri / 439

388 [73b-1] Şerife Emine Hanım bt. Ahmed Necib Efendi'nin, eşine itaat etmesine tenbih / 441

389 [73b-2] Pandazi v. Yorgi'nin oğlundan miras kalan bostan gediğini, Beço v. Manoş ve Kozma v. Manoş'a sattığı / 441

390[74a-1] Abdullah Reis b. Mehmed ile İsmail Reis b. Ali'nin sefine bedeli niza'ından 1000 guruşa sulh oldukları / 442

391 [74a-2] Borç karşılığında ev tasarrufu hususunda Mazlum Ömer Ağa ile Aleniko bt. Yorgi ve Maryora bt. Dimitri'nin 700 guruşa sulh oldukları / 443

392 [74a-3] Sâbık Sabun Nazırı Tiryakizâde Mehmed Ağa'nın, alacaklılarına olan borcunu eda ettiği / 445

393 [74b-1] Kuru yemişçi Mehmed b. Ahmed'in, esnafına itaat taahhüdüne karşılık ihrac edilmediği / 445

394 [74b-2] İstanbul'daki Ali Ağa b. İbrahim ile İbrail'deki ortağı Çalıkzâde Mehmed Ağa'nın ortaklıklarına dair / 446

395 [74b-3] Ekmekçi esnafının zarardan korunmalarına dair / 447

396 [75a-1] Emine bt. Abdullah'ın, Artin ve Melkon'un Nalbur Hanı'ndaki bir odayı fuzuli işgal ettiklerini iddia ettiği / 449

397 [75a-2] Terzi Bağdısar v. Hazar ile Terzi Vardin v. Bedros muvacehesinde yarım kalan hüküm / 450

398 [75a-3] Ahmed Yazıcı b. Mustafa'nın, alacaklısı Hatibzâde Hasan Ağa ile 3000 guruşa sulh olduğu / 450

399 [75b-1] Çatal Han'daki ipek bükücü hanelerin yarı kârgir değil tam kârgir olarak inşa edilmesi gerektiği / 451

400[75b-2] Simyon v. Apostol'ün, Seyyid Ömer mahallesindeki evdeki hissesini Magdelini bt. Anaştaş'a devrettiği / 452

401 [75b-3] Galib Paşa'nın çalgıcı mehterbaşısı Ahmed Ağa'nın ailesinin Erzurum'dan İstanbul'a gelmelerine izin / 453

402 [76a-1] Uncu değirmenlerinin tahta kaplamalı inşa edilmesinin zorunluluğu ve bu şekilde inşalarına izin talebi / 454

403 [76a-2] Fesçi esnafına, Salih Ağa b. Hammûde'nin kethuda nasbedildiği / 455

404 [76b-1] Karakaş Hananya v. Yako ile ortağı İsak v. Menteş'in, Mustafa Ağa b. Osman'a olan borçlarını edaya taahhütleri / 456

405 [76b-2] Çolak Artin Kalfa v. Sahak ile Panos v. Serkiz'in, ev inşası ücretinden 850 guruşa sulh oldukları / 457

406 [77a-1] Hasan Ağa b. Mustafa'nın, Şekerci Selim Ağa ve kefili Mustafa Ağa ile 300 guruşa sulh olduğu / 459

407 [77a-2] Mîrî ambarlarından ekmekçi esnafına hububat dağıtılması ve fiyatlarının tespiti / 459

408 [77a-3] Şerife Saide Hanım bt. Mehmed'in, kazzaz gediğini Ohannes v. Serkiz'e sattığı / 460

409 [77a-4] Süleyman Efendi Vakfı'na ait evin Avakim v. Agya'ya intikaline, vakıf mütevellisinin itiraz ettiği / 460

410[77b-1] Karabet v. Simaven'in, Hâfız Mehmed Ağa b. Ahmed'e 1316 guruş ödeyeceği / 462

411 [77b-2] Denizci Hüseyin b. Süleyman'ın, Ömer Kaptan b. Hasan'a olan 850 guruş alacak davasını geri çektiği / 463

412 [77b-3] Said Ağa b. Süleyman'ın, Said Ağa b. Sasî ile Salim Sasi'yi, Salih Ağa b. Hammude'ye havale ettiği / 464

413 [78a-1] Revanî Çelebi Mescidi'nin imamet ve müezzinliğinin Halil Halife b. Salih üzerinde olduğu / 464

414 [78a-2] Ayşe Hatun b. Abdullah ile İbrahim Ağa'nın, ev inşasından neccâr Dimitri v. Kiryako ile Sagomon v. Karakoç'a 450 guruş borçları olduğu / 465

415 [78b-1] Salon v. Aron'un, kazzaz gediğini 3000 guruşa Menahim v. İsak'a sattığı / 467

416 [78b-2] Çakır Ağa mahallesi ahalisinin, ateş yakarak eğlenen Kolbaşı Habibe Hatun ve arkadaşlarının mahalleden ihraclarını istedikleri / 468

417 [78b-3] Aslan v. Avram'ın, kazzaz gediğini Yasef v. Avram'a sattığı / 469

418 [79a-1] Merhume Ümmühani bt. Süleyman'ın kasap gediği hissesinin, vakfı tarafından Ali b. Osman'a kiralandığı / 469

419 [79a-2] İstanbul cizyedarı Ahmed Ağa'nın cizye evraklarını dağıtmaya başladığı / 470

420[79a-3] Şerife Emine bt. Mehmed'in, kazzaz gediğini Ohannes v. Serkiz'e sattığı / 470

421 [79a-4] Mahmud Çavuş b. Ali'nin, kasap gediği hissesini Hüseyin b. Ebubekir'e devrettiği / 471

422 [79b-1] Mehmed Şükrü ve Ayşe Hatun'un babalarından intikal eden kasap gediğini, Ahmed Ağa'ya devrettikleri / 472

423 [79b-2] Mehmed Emin ve kız kardeşlerinin, babalarından kalan kasab gediğini Ali Ağa b. İbrahim ile yeğenine devrettikleri / 473

424 [79b-3] Dağıtılan kahvenin, bozuk çıkıp alıcısının olmadığı / 473

425 [79b-4] Kahve fiyatı tanzimi hususunun karara bağlandığı / 474

426 [80a-1] Bağcı ve şemseci esnafının,imal ve satış süreçlerinin nizama bağlandığı / 476

427 [80b-1] İbrişim bükücü esnafının boş kalan tezgahları kalfalarına tahsis ederken ustalardan Manas v. Atam'a verilmek istendiği / 477

428 [80b-2] Mîrî ambarlarından ekmekçi esnafına hububat dağıtılması ve fiyatlarının tespiti / 478

429 [80b-3] Naile bt. Mehmed'in, Yağlıkçı Hasan Ağa'nın, kendiarasasını fuzuli zabtettiğini iddia ettiği / 479

430[81a-1] Emine bt. İsmail'in, annesi Fâtıma Hatun bt. Ebubekir'in velâyeti altında Mehmed Ataullah Efendi'den boşandığı / 479

431 [81a-2] Ahmed b. Selim ile eşi Esma bt. Ömer'in, muaşeretlerine müdahalenin men edildiği / 480

432 [81a-3] Mıgırdıç v. Agop'un, Ohancan'a vekaletinin geçersiz olduğu / 481

433 [81a-4] Emir Hanı'nda kapatılan kahvehanede hissesi olan Hasan b. Abdullah'ın hisselerini sattığı / 481

434 [81b-1] Zenciye Kolbaşısı Samur Kadın'ın ırzıyla meşgul olacağına taahhüdü / 482

435 [81b-2] Ohannes v. Serkiz ile eşinin, komşuları Antran bt. Neccâr Tanil'i evleri arasındaki kuyuyu kullanmaktan men etmeyecekleri / 483

436 [82a-1] Hüseyin Efendi b. Mehmed'in, Serasker Paşa Kapısı karşısındaki bir miktar mahalli Mehmed Emin Ağa b. Abdurrahman'a kiraladığı / 485

437 [82a-2] Mahmud b. İsmail'in, teyzesinin vefatıyla Mustafa Ağa Vakfı tevliyetine talip olduğu / 486

438 [82b-1] Hasan Ağa b. İsmail'in, komşusu Hüseyin Ağa b. Ali'nin kendi dükkânından yaptığı ilaveden el çekmesini istediği / 487

439 [82b-2] Mehmed Reis b. Feyzullah'ın, gemi inşası niza'ında Keresteci Süleyman Ağa b. Halil ile 3000 guruşa sulh olduğu / 488

440[82b-3] Kürkçübaşı Mustafa Ağa Vakfı'nın, Sâbık Defterdar Tahir Efendi'nin evi üzerindeki vakfiyet iddiasının geçersizliği / 489

441 [83b-1] Horasima bt. Ohan'ın Beyoğlu'ndaki dükkân kiracısı Nefise bt. Mustafa'nın, haline merhameten dükkândan çıkarılmaması / 492

442 [83b-2] Çarşı-yı Kebir'deki sırıkçı esnafının yangın havfıyla Çarşı'dan çıkarılıp yerine fincancı esnafının taşındığı / 493

443 [83b-3] 1826 baş sığır dağıtımının yapıldığı / 495

444 [84a-1] Mısır tüccarından Davud b. Hüseyin ile ortağının, Tunus tüccarı Mustafa Ağa b. Mehmed'e 2409 guruş ödemesi gerektiği / 495

445 [84a-2] Erzurumlu Mehmed'in defnine izin verildiği / 496

446 [84a-3] Yorgi zimmînin babasından kalan kasab gediği hissesini, Yani v. İstavri ile Kosta v. Yani'ye devrettiği / 497

447 [84b-1] Derviş Mehmed Emin Ağa ile kardeşinin, Abdüllatif Ağa'yı dükkânını kiraya vermeye zorlayamayacakları / 498

448 [84b-2] Yani v. Menalo'nun, Ebubekir Efendi b. Halil zimmetinde 164 guruş alacağı olduğu / 498

449 [84b-3] Mıgırdıç v. Abraham ve eşinin, İbrahim Ağa b. Ömer ve eşi ile 600 guruşa sulh olduğu / 499

450 [85a-1] Rumeli'den gelen 2411 baş sığırın dağıtımı ve fiyatlarının tespiti / 501

451 [85a-2] Melkon v. Asador ile kardeşi Kigork'un, uncu değirmeni hisselerini Şehrî Ahmed b. Ahmed'e sattıkları / 502

452 [85a-3] Nikola zimmînin, babasından intikal eden kasap gediklerini Yani v. Niko ile Yani v. Dimitri'ye devrettiği / 502

453 [85b-1] Dimo v. Apostol'ün, simitçi ve çörekçi gediği niza'ında Mehmed b. Mustafa'nın veresesine muârazadan men edildiği / 503

454 [85b-2] Mahmud Ağa b. Mehmed'in, kasap gediği hissesini İbrahim b. Ahmed ile Hristo v. Margırit'e devrettiği / 506

455 [86a-1] Kapatılan arpacı dükkânlarının vasî marifetiyle mallarının satılıp bedellerinin vekillerine teslim edildiği / 507

456 [86a-2] Norya'nın, Rafayel Yahudiye doksan bir gün tamamında 3100 guruş borcunu ödeyeceğine taahhüdü / 508

457 [86a-3] Hasan Ağa b. Ali ile eşinin, Dolabcı Mehmed Ağa b. Ali'yi gediği olduğuna binaen İskenderoğlu Bostanı'ndan men edemeyecekleri / 509

458 [86b-1] Aci Markar v. Delot'un, Yağcı Hanı'ndaki bir oda gediğini İstefan v. Nazroni'ye sattığı / 510

459 [86b-2] Esirci Ahmed Efendi b. Ali ile Ketânî Osman Ağa b. Ahmed'in kerestecilik ortaklığından ibraları / 511

460 [87a-1] Sırıkçılardan boşalan mahalle tuhafçı gedikleri nakledilirken Kevork v. Asador'un da tuhafçı gediğini naklettiği / 512

461 [87a-2] Sırıkçılardan boşalan mahalle tuhafçı gedikleri nakledilirken Kiristosdor v. Kirkor'un da tuhafçı gediğini naklettiği / 512

462 [87a-3] Sırıkçılardan boşalan mahalle tuhafçı gedikleri nakledilirken Serkiz v. Andon'un da tuhafçı gediğini naklettiği / 513

463 [87a-4] Sırıkçılardan boşalan mahalle tuhafçı gedikleri nakledilirken İstepan v. Simon'un da tuhafçı gediğini naklettiği / 513

464 [87a-5] Sırıkçılardan boşalan mahalle tuhafçı gedikleri nakledilirken Abraham v. Yoseb'in de Harosima bt. İstefan adına kayıtlı tuhafçı gediğini naklettiği / 514

465 [87a-6] Sırıkçılardan boşalan mahalle tuhafçı gedikleri nakledilirken Kirkor v. Avadik ile İstefan v. Kirkor'un da şirâen malları olan tuhafçı gediğini naklettiği / 515

466 [87b-1] Sırıkçılardan boşalan mahalle tuhafçı gedikleri nakledilirken Serkiz v. Manas'ın da tuhafçı gediğini naklettiği / 515

467 [87b-2] Sırıkçılardan boşalan mahalle tuhafçı gedikleri nakledilirken Maniyel v. Sekyas'ın da tuhafçı gediğini naklettiği / 516

468 [87b-3] Sırıkçılardan boşalan mahalle tuhafçı gedikleri nakledilirken Mardiros v. Artin'in de tuhafçı gediğini naklettiği / 516

469 [87b-4] Sırıkçılardan boşalan mahalle tuhafçı gedikleri nakledilirken Nişan v. Kigork'un da tuhafçı gediğini naklettiği / 517

470[87b-5] Sırıkçılardan boşalan mahalle tuhafçı gedikleri nakledilirken Sofya bt. İstefan'ın da şiraen malı olan tuhafçı gediğini naklettiği / 518

471 [88a-1] Kapatılan arpacı dükkânlarının vasî marifetiyle mallarının satılıp bedellerinin vekillerine teslim edildiği / 518

472 [88a-2] Kapatılan arpacı dükkânlarının vasî marifetiyle mallarının satılıp bedellerinin vekillerine teslim edildiği / 520

473 [88b-1] Kapatılan arpacı dükkânlarının vasî marifetiyle mallarının satılıp bedellerinin vekillerine teslim edildiği / 521

474 [88b-2] Kapatılan arpacı dükkânlarının vasî marifetiyle mallarının satılıp bedellerinin vekillerine teslim edildiği / 522

475 [89a-1] Kapatılan arpacı dükkânlarının vasî marifetiyle mallarının satılıp bedellerinin vekillerine teslim edildiği / 524

476 [89a-2] Salamon v. Rafayel'in,şirâen malik olduğu parçacı gediği hisselerini, kalemde kaydı olmadığından sattığı / 525

477 [89b-1] Bursa'dan İstanbul'a gelip imal ettikleri sepetleri satan sepetçilerin, sepetçi esnafı mütevellisine teberruan on guruş verecekleri / 526

478 [89b-2] Bahçıvan taifesinin ödeyecekleri vergi ve sâir masraflarına dair nizamları / 527

479 [90a-1] Kurban Bayramı'nda cami ve mescit minarelerindeki kandillerin yakılmasına dair emr-i âlî / 529

ÇEVİRİ YAZI

İSTANBUL KADI SİCİLLERİ 90

İSTANBUL MAHKEMESİ

148

NUMARALI SİCİL

(H. 1242 / M. 1826-1827)

[Dış Kapak]

Hüve'l-feyyâz

Hâlâ Dârü'l-hilâfeti'l-aliyyede revnak-endâz-ı mesned-i hüküm ve kazâ Meşreb Efendi-zâde devletlü inâyetlü re'fetlü kerâmetlü Abdurrahman Efendi hazretlerinin huzûr-ı âlîlerinde vâkiʿ olan iʿlâmât-ı şerʿiyye kuyûdudur.

Fî 3 Muharrem sene [1]242

Bakıldı

<<1241>> ve 1242 seneleri iʿlâmât-ı İstanbul Kādılığı

1241 senesinden otuz? bir kayd vardır

1 [1a-1] Giridî Halil Ağa'nın Çarşamba Pazarı civarında sabun satmasına ruhsat verildiği

Sabun Nâzırı Rüstem Hoca

İstanbul'da Sultân Selim Câmiʿ-i şerîfi havâlîsinde sabuncu dükkânı olmadığından kurb ve civârında bulunan ibâdullâh sabun husûsunda müzayakaya giriftâr olduklarına binâen ahâlîsinin taleb ve iltimâslarıyla câmiʿ-i şerîf-i mezkûr civârında Çarşamba Pazarı nâm mahâlde muhterik hamam kapısı önüne tabla vazʿıyla narh-ı cârîsi üzre sabun beyʿine taʿahhüd ederek tevzîʿden hisse verilmesini Giridî Halil Ağa b. Ali nâm kimesne istidʿâ ve merkūm Halil Ağa mahâll-i mezbûrda narh üzere vakıyye ile ibâdullâha sabun beyʿ edip narh-ı cârîden bir akçe ziyâdeye satmayacağına ve memnûʿ olan mahallere dahi bir dâne sabun vermeyeceğine ve aldığı mal-ı tüccârı telef etmeyip vakt ü zamanıyla edâ edeceğine yarar ve muʿteber kefîl gösterip kendilerini te'mîn eylediğinden itmînân hâsıl eylediklerini sabun tüccârından Ali Ağa ve Mehmed Ağa ve şurût-ı nizâmlarına tatbîk olunarak mezbûrun mahâll-i mezkûrda tabla ile sabun beyʿine râzı olduklarını sabuncu esnâfı kethudâsı es-Seyyid el-Hâc İbrahim Ağa ve yiğitbaşısı Mehmed Ağa ve esnâfından el-Hâc Ahmed Ağa ve es-Seyyid Mustafa Ağa ve sâirleri ihbâr ve inhâ etmeleriyle fîmâ-baʿd mezbûr Halil Ağa'ya hilâf-ı nizâm hareket etmemek şartıyla tevzîʿ olunan sabundan sâir tablakârlar misillü hisse iʿtâ eyleyesin.

Fî 15 min-Z sene 1242

[1b] *Meşreb Efendi-zâde devletlü inâyetlü Abdurrahman Efendi hazretlerinin huzûr-ı semâhat-nüşûrlarında vukūʿ bulan iʿlâmât-ı şerʿiyye-i sicill-i mahfûzlarıdır.*

Fî 3 M sene [1]242

2 [1b-1] Sarraf Eğinli Bedros'un Çukadar Halil Ağa'dan alacağı olduğunu iddia ettiği

Ma'rûz

Âsitâne-i aliyyede vâki' Vezîr Hânı sarrâflarından sahib-i arzuhâl Eğinli Bedros v. Melkon nâm zimmî meclis-i şer'-i enverde derûn-ı arzuhâlde mezkûru'l-isim Çukadâr Halil Ağa b. Mehmed muvâcehesinde ben târih-i i'lâmdan dört sene mukaddem Anadolu'da Yalı kazâsı umûr-ı ma'lûmesine dâir bir kıt'a emr-i âlî ısdâr ettirmek için mâlımdan merkūm Halil Ağa'ya üç yüz guruş verdiğimde ol dahi ahz ü kabz edip lâkin emr-i âlî-şân-ı mezkûru ısdâr ettirmemekle meblağ-ı mezkûr üç yüz guruş[u] merkūm Halil Ağa'dan hâlen istirdâd ederim deyü ba'de'd-da'vâ ve'l-inkâr müdde'î-i mersûm Bedros zimmî ber-vech-i muharrer müdde'âsına ikāmet-i beyyine edemeyip bi't-taleb merkūm Halil Ağa bi'l-muvâcehe bernehc-i şer'î tahlîf olunmağın mûcibince müdde'î-i mesfûr Bedros zimmî da'vâ-yı mezkûresiyle merkūm Halil Ağa'ya bilâ-beyyine mu'ârazadan men' olunduğu İstanbul Mahkemesi'nden huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu

El-emr li-veliyyü'l-emr fi'l-yevmi's-sâlis mine'l-Muharremi'l-harâm sene ihdâ ve erba'în ve mieteyn ve elf.

3 [1b-2] Mustafa Efendi Vakfı vakfiyesinin Anadolu Muhasebesi'ne kaydı için beratının istendiği

Ma'rûz

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen medîne-i Burdur Nâibi es-Seyyid Hâfız Mustafa Efendi dâ'îlerinin mührü mutâbık-ı der-dest olup sahib-i arzuhâl es-Seyyid eş-Şeyh Mustafa Efendi'nin tertîb eylediği nakd ve kütübhâne vakfının sene-i sâbıkā Recebi'nin on beşinci günüyle müverraha bir kıt'a vakfiyesine ezibtidâ tâ-intihâ nazar ve mutâla'a olundukda mazmûnu şer'-i şerîfe mutâbık ve serd ü sebki fenn-i sakke muvâfık olarak ihticâca sâliha ve kayda lâyıka olmağla ber-vech-i istid'â Anadolu Muhâsebesi'ne kayd ile yedinde ibkā ve tevliyeti'çün dahi şurûtu üzre yedine berat-ı celîlü'l-unvân i'tâ buyurulmak bâbında emr u fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fî 7 M sene [1]242

4 [1b-3] Mehmed Tevfik b. İbrahim'in vasîsi Naile Hatun bt. Ahmed ile kiracısı Asiye bt. Yusuf arasındaki kira akdinin feshi

Ma'rûz

Sahib-i arzuhâl Mehmed Tevfîk b. İbrahim nâm sahib-i arzın min-kıbeli'l-üm

ceddesi ve kıbel-i şer‘-i şerîfden vasîyy-i mansûbesi zâtı mu‘arrefe Nâile Hatun bt. Ahmed meclis-i şer‘-i şerîf-i enverde kezâlik zâtı mu‘arrefe Asiye bt. Yusuf nâm hatun muvâcehesinde sagīr-ı mezbûra babasından müntakil İstanbul’da Mollagürânî kurbünde Sarı Musa mahallesinde kâin ma‘lûmü’l-hudûd ve’l-müştemilât bir bâb vakıf menzili bundan akdem beher şehr üçer guruş kirâ kavliyle bi’l-vesâye mezbûre Asiye Hatun’a îcâr ve teslîm ol dahi istîcâr ve tesellüm ve derûnunda temekkün ve istifâ-yı menfa‘at-birle kirâ-yı mezkûru dahi mâh-be-mâh edâ ederek zimmetinde ancak beş aylık on beş guruş kirâ bakī kalmağla meblağ-ı bâkī-i mezkûru sagīr-i mezbûr için bana edâya ve menzil-i mezkûrun dahi sagīr-i mezbûru iskân için lüzûmu olduğundan târih-i i‘lâm şehri gāyetine izâfetle bi’l-vesâye fesh-i akd-i icâre etmemle gāyet-i şehr-i mezbûrda menzil-i mezkûru tahliye ve sagīr-i mezbûr için bana teslîme mezbûre Asiye Hatun’a tenbîh olunmak matlûbumdur deyü da‘vâ ettikde ol dahi cevâbında kazıyye minvâl-i muharrer üzre olduğunu ve meblağ-ı merkūm on beş guruş zimmetinde sagīr-i mezbûra deyni olduğunu ikrâr ve i‘tirâf etmeğin alâ-mûcib-i ikrârihâ bâ-meblağ-ı merkūm on beş guruşu hâlen edâ ve teslîme ve menzil-i mezkûru dahi gāyet-i şehr-i mezbûrda tahliye-birle sagīr-i merkūm için müdde‘iyye-i mezbûre Nâile Hatun’a teslîme mezbûre Asiye Hatun’a tenbîh olunduğu İstanbul Mahkemesi’nden huzûr.

Fî 10 M sene [1]242

5 [1b-4] Mîrî ambarlarından ekmekçi esnafına hububat dağıtılması ve fiyatlarının tespiti

Ma‘rûz

Sa‘adetlü defterdâr efendi bendelerinin telhîsi mûcibince işbu bin iki yüz kırk iki sene-i mübâreke Muharremi’l-harâmının yedinci gününden i‘tibâren mîrî anbârları mevcûdundan me’mûrîn ma‘rifetleriyle bâ-fermân-ı âlî habbâzâna tezvî‘ [tevzî‘] ve i‘tâ olunan yirmi beş bin keyl zehâirin yedi bin keyli Tekfurdağı hıntası olup beher keyli yüz elli beş paraya ve yedi bin keyli Kara Harman hıntası [**2a**] olup beher keyli yüz kırk paraya ve yedi bin keyli kol sırası Arnavud hıntası olup beher keyli yüz elli bir paraya dört bin keyli kolsırası Kara Harman hıntası olup beher keyli yüz kırk paraya olduğu ihbâr olunduğu İstanbul Mahkemesi’nden huzûr.

Fî 7 M sene [12]42

6 [2a-1] Uncu Vartan v. Samuyel’in, Hüseyin Usta’da olan alacağını ortağı Ömer b. Halil’den istediği

Ma‘rûz

Uncu Vartan v. Samayil zimmî meclis-i şer‘-i münîrde Çörekçi es-Seyyid Ömer

Usta b. Halil muvâcehesinde benim gāib ani'l-meclis Hüseyin Usta zimmetinde mâlımdan ve yedimden iştirâ ve kabz eylediği dakīk semeninden beş yüz otuz altı guruş alacağım olup lâkin İstanbul'da Koca Mustafa Paşa'da vaki' çörekçi fırınının gediği gāib-i mezbûr ile merkūm es-Seyyid Ömer Usta'nın müşterek mâlları olduğundan gāib-i mezbûr zimmetinde olan alacağımı mezbûr es-Seyyid Ömer Usta'dan taleb ederim deyü takrîr-i meşrûhu üzre yalnız gedikde iştirâklerine binâen meblağ-ı mezkûru mezbûr es-Seyyid Ömer Usta'dan şer'an da'vâya kādir olmadığı müdde'î-i mersûm Vartan zimmîye tefhîm ve da'vâ-yı mezkûresiyle merkūm es-Seyyid Ömer Usta'ya bî-vech-i şer'î mu'ârazadan men' olunduğu İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 5 M sene [1]242

7 [2a-2] Ayşe Hatun bt. İbrahim'in, Çarşı-yı Kebir'deki parçacı dükkânını Mosi ve Rıfka Yahudilere kiraya verdiği

Beher şehr yedi buçukguruşa parçacı dükkânı îcârı

Ma'rûz

İstanbul'da Zincirlikapı kurbünde Atîk Ali Paşa mahallesinde sâkine sahibe-i arzuhâl Âişe Hatun bt. İbrahim'in zevci ve tarafından husûs-ı âtîde vekîl olduğu zâtını ârifân el-Hâc Mustafa Ağa b. Ahmed ve es-Seyyid Halil Ağa b. Halil nâm kimesneler şehâdetleriyle sâbit olan el-Hâc İbrahim Ağa b. Osman bi'l-ma'iye rü'yete me'mûr nezâret-i hazret-i şeyhülislâm-ı sellemehü's-selâmîde âsûde evkāf müfettişi müderrisîn-i kirâm-ı zevi'l-ihtirâmdan Meşreb Efendi hafîdi fazîletlü Mehmed Ârif Efendi tarafından mürsel kâtib Hasan Efendi dâ'îleri hazır olduğu hâlde akd olunan meclis-i şer'-i münîrde parçacı tâifesinden olup bundan akdem hâlik olan İsak v. Mosi Yahûdinin zevce-i metrûkesi şahsı mu'arrefe Rıfka bt. Hayim nâm Yahûdiye ile ol târihde sagīr ve hâlâ kebîr sulbî oğlu Mosi Yahûdî muvâcehelerinde nezâret-i hazret-i müşârün-ileyhde âsûde evkāfdan merhûm Defterdâr Abdüsselam Efendi Vakfı müstagallâtından İstanbul'da Çarşı-yı Kebîr'de Yağlıkçılar sûkunda haffâflara gider iken sağ tarafda Çitci Bağdısar ve Aci Karabet zimmîler dükkânları beynlerinde kâin zevcem müvekillem mezbûre Âişe Hatun'un bâtemessük-i mütevellî bi'l-icâreteyn müstakillen mutasarrıfe olduğu bir bâb parçacı dükkânını vârisân-ı mezbûrân gediğimizdir deyü fuzûlî zabt ve ancak üçer guruş kirâ teklîfiyle gadr dâ'iyesinde olmalarıyla suâl olunup dükkân-ı mezkûrdan keff-i yedlerine tenbîh olunması bi'l-vekâle matlûbumdur deyü da'vâ eylediğinde onlar dahi cevâblarında dükkân-ı mezkûr derûnunda mevcûde gedik ta'bîr olunan âlât-ı lâzıme-i mevrûsumuz hâlik-i mesfûr İsak Yahûdinin sağlığında Yako nâm Yahûdiden bin sekiz yüz guruş semen-i medfû'a müşterâ bâ-hüccet mâlı iken fevt oldukda defter-i kassâmına idhâl olunduğu üzre bize mevrûs olmuşdu deyip

ol vechile beynimizde ba'de'l-münâza'a muslihûn tavassutuyla beynimiz ıslâh ve te'lîf olunup dükkân-ı mezkûrun kirâ-i kadîmi olan şehriye üçer guruş üzerine dörder buçuk guruş dahi zamla dükkân-ı mezkûru işbu bin iki yüz kırk iki senesi Saferü'l-hayrı gurresinden i'tibâr ile aded-i şuhûr ve sinîn beyân olunmaksızın mesfûrân Mosi Yahûdî ve Rıfka Yahûdiyeye beher şehr yedişer buçuk guruş kirâ tesmiyesiyle îcâr ve teslîm onlar dahi ber-vech-i muharrer istîcâr ve kabûl eylediklerinden sonra fîmâ-ba'd ben kirâ artırmak ve mesfûrânın gediklerini mahv ve ibtâl dâ'iyesiyle hurûclarına tesâddî etmemeğe bi'l-vekâle onlar dahi kirâ-i mezkûru mâh-be-mâh cevr ü ezâ etmeksizin vakt ü zamanıyla mutasarrıfesi müvekkilem zevcem mezbûre Âişe Hatun'a tamamen edâ ve teslîme bi'l-asâle ta'ahhüd ve tarafeynden her birimiz âharın asâleten ve vekâleten ta'ahhüdünü kabûl eyledik deyü mukırr-ı vekîl-i merkūm el-Hâc İbrahim Ağa'nın bi'l-cümle takrîr-i meşrûhu mersûmân Mosi Yahûdî ve Rıfka Nasrâniyeden [Yahûdiyeden] her biri tasdîk ve bu vechile külliyen kat'-ı nizâ' eyledikleri İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 7 M sene [1]242

8 [2a-3] Giridî Mustafa'nın Fâtih Camii civarında sabun satmasına ruhsat verildiği

Sabuncu sergisi

Ma'rûz

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen işbu arzuhâl ve merbût olup [olan] bin iki yüz otuz sekiz senesi Saferü'l-hayrının on dördüncü günüyle müverrah ve ol târihde İstanbul kādısı bulunup hâlâ Anadolu sadâreti pâyesiyle tekrîm buyrulan Dürrîzâde sa'âdetlü fazîletlü el-Hâc Mehmed Âbid Efendi hazretlerinin i'lâmlarına nazar olundukda sabun tüccârından sahib-i arzuhâl Giridî el-Hâc Mustafa kulları öteden beri sabun bey' ü şirâsıyla me'lûf olup âhar san'at ve gayrı ticâreti olmadığından ber-mûcib-i i'lâm-ı mezkûr şurût-ı nizâmına tatbîkan İstanbul'da Ebulfeth Sultân Mehmed Han Câmi'-i şerîfinin Büyükkaraman kapısı dâhilinde tabla vaz'ıyla sergi açıp ibâdullâha sabun bey' etmeğe taraf-ı şer'-i şerîfden izin ve ruhsat verilmiş ve bu âna kadar ta'ayyüş edegelmişiken bu esnâda câmi'-i mezkûr harîminde o makūle hilâf-ı şart-ı vâkıf ihdâs olunan sergi ve salaş misillü nesneler sünûh eden irâde-i ma'delet-âde-i cenâb-ı zıllullâhî ile hedm olunduğu beyânıyla kurb ve civârında İbrahim Paşa Hamamı kurbünde tedârik eylediği mahalle sergi açıp ibâdullâha narh-ı cârî üzre sabun bey'ine kemâ-fi's-sâbık izin ve ruhsat verilmesini istirhâm eylediği mefhûm-ı arzuhâlden müstebân ve fi'l-hakīka mezbûrun husûs-ı mezkûra me'zûniyeti meâl-i i'lâmdan müstefâd ve nümâyân oldukdan sonra keyfiyeti etrâfıyla tahkīk için Sabun Nâzırı Tiryâkioğlu Mehmed Ağa ve sabuncular kethudâsı es-Seyyid el-Hâc İbrahim Ağa ve yiğitbaşısı Mehmed ve tüccâr

ve esnâfdan mazbûtü'l-esâmî kimesneler nezd-i dâ'iyâneme celb ile arzuhâl-i merkūm hazır olduğu hâlde suâl olundukda mezbûr el-Hâc Mustafa tüccârdan aldığı sabunu narh-ı cârîsinden bir akçe ziyâdeye bey' etmemek ve memnû' olan mahallere dahi bir dâne sabun vermeyip narh-ı cârîsi üzre ibâdullâha bey' etmek ve tüccârın emvâlini izâ'a ve itlâf etmeyip vakt ü zamanıyla ashâbına te'diye ve îfâ eylemek üzre ta'ahhüd ve tekeffüle rabt olunmuş olduğuna nazar[an] bir gûne mahzûru olmadığını her biri ihbâr etmeleriyle bu sûretde inhisâr-ı bey' ü şirâ şer'an ve kānûnen memnû' ve merkūm el-Hâc Mustafa kulları [**2b**] dahi bermûcib-i i'lâm sabun bey'ine me'zûnen olduğuna binâen istid'âsı üzre mahâll-i mezkûrda sergi açıp ibâdullâha narh-ı cârîsi üzre bey' etmeye kadîmi vechile izin ve ruhsat verilip memnû' olan mahallere ve narh-ı cârîsinden ziyâde bey' etmemeğe tenbîh olunduğu İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 3 M sene [1]242

9 [2b-1] Mîrî ambarlarından ekmekçi esnafına hububat dağıtılması ve fiyatlarının tespiti

Ma'rûz

Sa'âdetlü defterdâr efendi bendelerinin telhîsi mûcibince işbu bin iki yüz kırk iki senesi Muharremi'l-harâmının on beşinci gününden i'tibâr ile mîrî anbârları mevcûdundan habbâzâna tevzî' ve i'tâ olunan yirmi bin keyl zehâirin beş bin keyli Tekfurdağı hıntası olup beher keyli yüz elli beşer paraya ve beş bin keyli münakkah hıntadan olup beher keyli yüz kırk paraya ve on bin keyli kolsırası Arnavud hıntası olup beher keyli yüz elli paraya olduğu ihbâr olunduğu İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 14 M sene [1]242

10 [2b-2] Hacı Hamza Camii tevliyetinin, Ahmed b. Halife b Ali'nin ölümü ile oğlu İbrahim Edhem'e tevcih edildiği

Ma'rûz

Ber-mantûk-ı kayd Hacıoğlu Pazarı'nda vâki' Hacı Hamza Câmi'-i şerîfinin vazîfe-i mu'ayyene ile bâ-berât-ı âlî-şân tevliyetine mutasarrıf olan es-Seyyid Ahmed Halîfe b. es-Seyyid Ali'nin fevtinden bahisle tevliyet-i mezbûre kendüye tevcîh buyurulmasını müteveffâ-yı merkūmun oğlu sahib-i arzuhâl es-Seyyid İbrahim Edhem istid'â ve fi'l-hakīka sahib-i arzuhâl müteveffâ-yı merkūmun oğlu ve muhtâr-ı ahâlî olduğunu ahâlîsinden ve talebe-i ulûmdan Îsâ Efendi b. Ömer ve Ahmed Efendi b. Mustafa alâ-tarîkı'ş-şehâde ihbâr ve inbâ etmeleriyle tevliyet-i merkūme müteveffâ-yı merkūm es-Seyyid Ahmed Halîfe'nin mahlûlunden oğlu

merkūm es-Seyyid İbrahim Edhem Halîfe'ye tevcîh ve yedine berat-ı şerîf-i âlî-şân sadaka ve ihsân buyurulmak husûsu sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen huzûr.

Fî 14 M sene [1]242

11 [2b-3] Sadaret Mektupçusu Mehmed Arif Bey'in, Nakkaş Mehmed Sadık b. Mustafa'ya konak tamirinden borcu olduğu

Ma'rûz

Ricâl-i Devlet-i Aliyye'den sâbıkā mektûbî-i hazret-i sadâret-penâhî izzetlü Mehmed Ârif Beyefendi bendelerinin işbu takrîri bâlâsına şeref-bâş-ı [bahş-ı] sahîfe-i sudûr olan fermân-ı âlem-mutâ'larına imtisâlen zikri câ'î husûsu mahâllinde ber-nehc-i şer'î istimâ' için savb-ı şer'-i enverden me'zûnen irsâl olunan Kâtib es-Seyyid Salih Afîf Efendi dâ'îleri [ve] hâssa mi'mârı hulefâsından İsmail Kemâlî ve Mehmed Necib Halîfeler ile İstanbul'da Koska kurbünde Mi'mâr Kemâleddin mahallesinde vâki' mîr-i mûmâ-ileyhin sa'âdethânelerine varıp cerîde-i şer'iyyede mazbûtü'l-esâmî Müslimîn huzûrlarında akd-i meclis-i şer'-i âlî ettikde derûn-ı takrîrde mezkûru'l-ism Nakkāş Mehmed Sâdık b. Mustafa nâm kimesnenin li-ebeveyn er karındaşı ve tarafından husûs-ı âtîde taleb ve da'vâ ve ahz ü kabza ve husûmete ve lede'l-iktizâ sulh ve ibrâya ve bunlar mütevakkıf olduğu umûrun küllîsine vekîl olduğu Mehmed Emin Ağa b. Mehmed ve Hüseyin Hasib Ağa b. Abdurrahman nâm kimesneler şehâdetleriyle mahzar-ı hasm-ı câhidde ber-nehc-i şer'î sâbit ve sübût-ı vekâletine hükm-i şer'î lâhık olan Mustafa nâm kimesne meclis-i şer'-i münîrde mûmâ-ileyh Mehmed Ârif Beyefendi muvâcehelerinde mîr-i mûmâ-ileyh işbu derûnunda akd-i meclis-i şer'-i âlî olunan sa'âdethânelerini târih-i i'lâmdan bir sene mukaddem karındaşım müvekkilim mezbûr yediyle ta'mîr ettirmiş olmalarıyla ol vechile karındaşım mezbûrun konağ-ı mezkûra mâlından masrûfu bu def'a ma'rifet-i şer'-i şerîf ve mi'mârân-ı mezbûrân ve sâir ahvâl-i ebniyeye vukūf-ı tâmları olan bî-garaz kimesneler ma'rifetleriyle ber-vech-i defter-i müfredât üzre keşf ve mu'âyene ve ba'dehû mi'mâr-ı mûmâ-ileyh ma'rifetiyle fiyâtı tahmîn ve takvîm-birle defter olundukda min-haysü'l-mecmû' yirmi dört bin otuz yedi buçuk guruş elli yedi akçeye bâliğ olmağla meblağ-ı mezkûrdan mîr-i mûmâ-ileyhin karındaşım müvekkilim mezbûra ceste ceste teslîm eyledikleri yirmi bir bin beş yüz guruş lede't-tenzîl bâkī iki bin beş yüz otuz yedi buçuk guruş elli yedi akçe mîr-i mûmâ-ileyhin zimmetlerinde karındaşım müvekkilim mezbûra deynleri zuhûr edip edâya müte'ahhid oldular deyü takrîrini mîr-i mûmâ-ileyh tasdîk eylediğini mevlânâ-yı mûmâ-ileyh mahâllinde istimâ' ve tahrîr ve ma'an meb'ûs ümenâ-i şer'le meclis-i şer'-i şerîfe gelip alâ-vukū'ihî inhâ ve takrîr eyledikleri İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 5 M sene [1]242

12 [2b-4] Ahmed Usta b. Mehmed'in, Vartan v. Kikor'a dükkân tamirinden borcu olduğu

Ma'rûz

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen zikri câ'î husûsu mahâllinde ber-nehc-i şer'î istimâ' ve fasl ü hasm için savb-ı şer'-i enverden me'zûnen bi'l-hükm irsâl olunan Kâtib es-Seyyid Salih Afîf Efendi dâ'îleri hâssa mi'mârı hulefâsından İsmail Kemâleddin ve Ahmed Ârif Halîfeler ile İstanbul'da Saraçhânebaşı'nda İbrahim Paşa Hamamı karşısında köşede nahılcı dükkânı ittisâlinde vâki' şekerci dükkânına varıp esnâf-ı merkûme kethudâsı Hasan Ağa ve yiğitbaşısı İbrahim Ağa ve ustalarından Mehmed Ağa ve Abdullah Ağa ve Mehmed Ağa ve Osman Ağa ve sâirleri hazır oldukları hâlde akd-i meclis-i şer'-i şerîf ettikde neccâr kalfalarından sahib-i arzuhâl Vartan v. Kirkor zimmî meclis-i ma'kūd-ı mezkûrda esnâf-ı merkūmeden olup dükkân-ı mezkûr gediğinin rub'-ı şâyi'ine mâlik olan derûn-ı arzuhâlde mezkûru'l-ism Ahmed Usta b. Mehmed muvâcehesinde dükkân-ı mezkûr bundan akdem havâlî-i mezkûrede vukū' bulan harîk sebebiyle zedelenmiş olduğundan mezbûr Ahmed Usta'nın bi-şartı'r-rücû' emriyle mâlımdan tecdîd-gûne ta'mîr etmemle masrûfum olan bin dokuz yüz guruşun yedi yüz guruşunu mezbûr Ahmed Usta'dan ahz etmemle bâkīsi olan bin iki yüz guruşu dahi mezbûr Ahmed Usta'dan bi'l-mürâca'a taleb ederim deyü da'vâ eylediğinde ol dahi cevâbında ber-vech-i muharrer emrini **[3a]** ikrâr edip masrûfum ol mikdâr olduğunu inkâr etmekle fenn-i mi'mârîye üzre keşfolunmakda iken muslihûn tavassutuyla beynimiz ıslâh olunup ben ber-vech-i muharrer tesâddî eylediğim bin iki yüz guruş masrûf müdde'âmdan mezbûr Ahmed Usta ile bi't-tav' ve'r-rızâ üç yüz guruş üzerine sulh olduğumda ol dahi sulh-ı mezkûru ba'de'l-kabûl bedel-i sulh-ı mezkûr üç yüz guruşdan mâ'adâ ziyâde müdde'âma ve bi'l-cümle husûs-ı mezkûra ve sâir cemî' hukūk-ı şer'iyyeye müte'allika âmme-i da'vâdan tarafeynden her birimiz âharın zimmetini kabûlü hâvî ibrâ ve ıskāt eyledik deyü takrîrini merkūm Ahmed Ağa tasdîk ve ibrâdan müstesnâ bedel-i sulh-ı merkūm üç yüz guruş zimmetinde müdde'î-i mesfûr Vartan zimmîye deyni olduğunu ikrâr ve i'tirâf etmeğin alâ-mûcibi ikrârihî bedel-i sulh-ı merkūm üç yüz guruşun müdde'î-i mersûm Vartan zimmîye edâsıyla merkūm Ahmed Usta'yı ilzâm eylediğini kâtib-i mezbûr dâ'îleri mahâllinde ketb ve tahrîr ve ma'an meb'ûs ümenâ-i şer'le meclis-i şer'-i şerîfe gelip tarafeyn hazır oldukları hâlde tasdîklerine mukārin alâ-vukū'ihî inhâ ve takrîr eylediği ba'de't-tenfîz İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 14 M sene [1]242

13 [3a-1] Ebubekir b. Ali'nin, peşin ödenen dükkân kirası hususunda Mehmed Sadık Ağa'dan alacağı olduğu

Ma'rûz

Sahib-i arzuhâl Ebûbekir b. Ali nâm kimesne bi'l-ma'iye rü'yete me'mûr mîrî kâtibi müderrisîn-i kirâm-ı zevi'l-ihtirâmdan Salih Paşazâde fazîletlü el-Hâc Mehmed Âsım Beyefendi ile akd olunan meclis-i şer'-i münîrde derûn-ı arzuhâlde mezkûru'l-ism örücü esnâfından Mehmed Sâdık Ağa b. Hasan nâm kimesne muvâcehesinde işbu yedimde olup sene-i sâbıkā Muharremi'l-harâmının ikinci günü târihiyle müverraha bir kıt'a hüccet-i şer'iyye nâtıka olduğu üzre mezbûr Mehmed Sâdık Ağa İstanbul'da Hasan Paşa Hânı kurbünde Simkeş Han kapısı karşısında hekîm dükkânı ittisâlinde vâki' bir bâb vakıf tütüncü dükkânı bâtemessük-i mütevellî bi'l-icâreteyn taht-ı tasarrufumda ve derûnunda mevcûde gedik ta'bîr olunur âlât-ı lâzıme-i ma'lûme dahi bâ-hüccet kendi mülkümdür deyü sene-i mezkûre Muharremi gurresinden kırk üç senesi Zilhicceti'ş-şerîfesi gāyetine gelince üç sene tamamına dek bin sekiz yüz guruşa bana îcâr ve teslîm ve icâre-i mezkûrenin iki seneliğine isâbet eden bin iki yüz guruşu peşîn alıp ben dahi dükkân ve gedik-i mezkûru ancak on ay on gün zabtettikden sonra dükkân-ı mezkûr ile derûnunda olan gedik kendi mâlik ve mutasarrıf olmadığına binâen bu esnâda cânib-i mîrîden zabtolunup intifâ' mümkün olmadığından fesh-i akd-i icâre etmemle ber-vech-i muharrer peşînen medfû'um olan meblağ-ı mezkûr bin iki yüz guruşdan zabteylediğim on ay on güne isâbet eden mikdârdan ziyâdesi olan altı yüz seksen üç guruş kırk akçeyi merkūm Mehmed Sâdık Ağa'dan istirdâd ederim deyü da'vâ ettikde ol dahi cevâbında sâlifü'z-zikr dükkân ve âlât-ı lâzımeyi kendim mâlik ve mutasarrıfım deyü müddet-i mezkûre tamamına değin ber-mûcib-i hüccet-i şer'iyye bin sekiz yüz guruşa müdde'î-i mezbûr Ebûbekir'e îcâr ve iki seneliğini ber-vech-i peşîn kabz eylediğini ikrâr edip lâkin dükkân-ı mezkûr hakīkatde benim mâlım olmayıp ber-muktezâ-yı şer'-i şerîf rûy-i arzdanizâle olunan havene-i Yeniçeriyândan elli altı bölük kışlasının mâlı makāmında olmağla ben dahi makbûzumu mezbûr Ebûbekir'in ma'lûmu olmaksızın kışla-i mezkûra sarf etmişdim demesi def'-i şer'î olmamağın bu sûretde ber-mûcib-i fetvâ-yı şerîfe müste'cir-i merkūmun zabteylediği müddete isâbet eden mikdârdan ziyâde olan altı yüz seksen üç guruş kırk akçeyi mezbûr Ebûbekir'e red ve teslîme mezbûr Mehmed Sâdık Ağa'ya tenbîh olunduğu İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 7 M sene [1]242

14 [3a-2] Mehmed Çavuş b. Ömer'in, Mustafa Ağa b. İsmail'den aldığı esame kâğıdına karşılık ulufesini istediği

Ma'rûz

Dîvân-ı hümâyûn çavuşlarından sahib-i arzuhâl Mehmed Çavuş b. Ömer meclis-i şer'-i münîrde derûn-ı arzuhâlde mezkûru'l-ism Bezzâzistânî Mustafa Ağa b. İsmail muvâcehesinde mezbûr Mustafa Ağa bundan akdem izâle olunan Yeniçeriyân'dan on sekizinci bölüğe merbût olmak üzre cânib-i mîrîden alınacak yüz yirmi akçe ulûfesi bin dokuz yüz altmış dört guruşa bana bey' ve semen olmak zu'muyla mâlımdan ol mikdâr guruşumu ahz etmişdi el-hâletü hâzihî verdiği esâmenin kâğıdları alıp meblağ-ı merkūmu bana red ve teslîme mezbûr Mustafa Ağa'ya tenbîh olunmak matlûbumdur deyü da'vâ ettikde ol dahi cevâbında vech-i meşrûh üzre ulûfe-i mezkûreyi müdde'î-i mezbûra bey'ini ve semen olmak üzre ol mikdâr guruşu ahzını ikrâr ve i'tirâf etmeğin bu sûretde ulûfe-i mezkûre atâyâ makūlesinden olup kable'l-kabz mâlik olmadığından ber-muktezâ-yı şerî'at-i garrâ bey'i câiz olmamağla zikrolunan esâme kâğıdlarını geri alıp semen olmak zu'muyla makbûzu olan meblağ-ı merkūm bin dokuz yüz altmış dört guruşu alâ-mûcibi'l-ikrâr müdde'î-i mezbûr Mehmed Çavuş'a tamamen red ve teslîme merkūm Mustafa Ağa'ya tenbîh olunduğu İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 17 M sene [1]242

15 [3b-1] Nefise bt. Yusuf ile dâmadı Teberdar Ömer Ağa b. Ömer'in ev inşaatından Artin v. Sahak'a olan borçlarının taksitlendirildiği

Neccâr tâifesinin perâkende kolu neferâtından sahib-i arzuhâl Çolak Artin v. Sahak nâm zimmî meclis-i şer'-i hatîrde derûn-ı arzuhâlde mezkûru'l-ism Teberdâr Ömer Ağa b. Ömer nâm kimesne muvâcehesinde mezbûr Ömer Ağa'nın kāyınvâlidesi mu'arrefetü'z-zat Nefise bt. Yusuf nâm hatun hâzıra olduğu hâlde ben bin iki yüz otuz dokuz senesi Zilhicceti'ş-şerîfesinin sekizinci günü hâzıra-i mezbûre Nefise Hatun'un İstanbul'da Ayasofya-i Kebîr kurbünde Üskübî İbrahim Çelebi mahallesinde vâki' bâ-temessük-i mütevellî bi'l-icâreteyn müstakilleten mutasarrıfe olduğu bir bâb muhterik menzil arsası üzerine dâmadı merkūm Ömer Ağa'nın bi-şartı'r-rücû' emriyle mâlımdan on bin dokuz yüz elli dokuz guruş sarfla müceddeden bir bâb menzil binâ ve inşâ etmemle masrûfum olan meblağ-ı mezkûrun dokuz bin beş yüz guruşunu merkūm Ömer Ağa ceste ceste mukaddemâ bana edâ ve teslîm ben dahi yedinden ahz ü kabz etmemle bâkīsi olan bin dört yüz elli dokuz guruşu mezbûr Ömer Ağa'dan bi'l-mürâca'a hâlâ taleb ederim deyü tesâddî eylediğim da'vâmdan bâ-tavassut-ı muslihîn merkūm Ömer Ağa ile bi't-tav' ve'r-rızâ sekiz yüz guruş üzerine sulh olduğumda ol dahi

sulh-ı mezkûru ba'de'l-kabûl bedel-i sulh-ı mezkûrdan mâ'adâya ve bi'l-cümle menzil-i mezkûr husûsuna müte'allika âmme-i da'vâdan merkūm Ömer Ağa ile kāyınvâlidesi hâzıra-i mezbûre Nefise Hatun'un zimmetlerini onlar dahi kezâlik bi'l-cümle menzil-i mezkûr husûsuna müte'allika âmme-i da'vâdan benim zimmetimi her birimiz ibrâ-i âmm-ı sahîh-i şer'î ile ibrâ ve ıskāt ve her birimiz bervech-i muharrer âharın ibrâsını kabûl etmemizle ibrâdan müstesnâ bedel-i sulh-ı mezkûr sekiz yüz guruşun iki yüz guruşunu mezbûr Ömer Ağa işbu meclis-i şer'de bana def' ü teslîm ben dahi yedinden ahz ü kabz etmemle bâkīsi olan altı yüz guruşu merkūm Ömer Ağa'nın hâlen ve def'aten edâya iktidârı olmayıp ber-vech-i âtî tecîl ve taksîte tâlib olduğunda ben dahi meblağ-ı bâkī-i mezkûr altı yüz guruşa beher şehr üçer yüz guruş verip mecmû'unu târih-i i'lâmdan iki ay tamamına değin tamamen bana edâ ve îfâ etmek üzre rızâmla medyûnum mezbûr Ömer Ağa'yı tecîl ve taksît eyledim deyü takrîrini merkūm Ömer Ağa ile kāyınvâlidesi hâzıra-i mezbûre Nefise Hatun'dan her biri tasdîk ve ibrâdan istisnâ kılınan bedel-i sulh-ı mezkûrdan bâkī meblağ-ı mezkûr altı yüz guruş zimmetinde müdde'î-i mersûm Artin zimmîye sahîhan deyni olduğunu merkūm Ömer Ağa tâyi'an ve kāt'iyyen ikrâr ve i'tirâf ve ecel-i mezkûru kabûl ve meblağ-ı bâkī-i mezkûr altı yüz guruşu ber-vech-i muharrer müeccelen ve mukassatan dâyin-i müdde'î-i mesfûr Artin zimmîye tamamen edâ ve îfâya müte'ahhid olduğu İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 9 M sene [12]42

16 [3b-2] Fâtıma Hanım bt. Ali'nin, Nikola v. Anaştaş ile Dimitri v. Kostandi'ye sattığı sebzeci gediğinin, Fâtıma Hanım'a ait olmadığının anlaşıldığı

Ma'rûz

Âsitâne-i aliyyede vâki' sebzeci esnâfından Nikola v. Anaştaş zimmî meclis-i şer'-i münîrde yine esnâf-ı merkūmeden Dimitri v. Kostandi zimmî hazır olduğu hâlde derûn-ı arzuhâlde mezkûreti'l-ism mu'arrefetü'z-zat Fâtıma Hanım bt. Ali muvâcehesinde mezbûre Fâtıma Hanım bin iki yüz otuz üç senesi Recebi'l-ferdi gurresinde İstanbul'da Nahılbend mahallesinde kâin ma'lûmü'l-hudûd bir bâb sebzeci dükkânı derûnunda mevcûde beyne'l-esnâf gedik ta'bîr olunur Başmuhâsebe'de mukayyed âlât-ı lâzıme-i ma'lûmeyi mülkümdür deyü bin guruşu benimle hâzır-ı mersûm Dimitri zimmîye nısfiyet üzre bey' ve meblağ-ı merkūm bin guruşu ikimizden ahz eyledikden sonra âlât-ı gedik-i mezkûr mezbûre Fâtıma Hanım'ın mülkü olmayıp âharın mülkü olduğu Çarşamba günü Arz Odası'nda huzûr-ı hazret-i sadâret-penâhîde ma'kūd meclis-i şer'-i şerîfde bi'l-muvâcehe lede'l-mürâfa'a zâhir ve mütehakkık olup hükm-i hâkimü'ş-şer'de

yedimizden bi'l-istihkāk nez‘ olundukdan sonra işbu meclis-i şer‘de kırâet olunup bin iki yüz otuz dört senesi şehr-i Rebî‘ülevveli'nin yirmi yedinci günü târihiyle müverrah İstanbul Mahkemesi'nde mürâfa‘adan verilen bir kıt‘a i‘lâm-ı şer‘îde tafsîl ve beyân olunduğu üzre hâzır-ı mersûm Dimitri zimmî mahkeme-i mezbûreye varıp mezbûre Fâtıma Hanım âlât-ı gedik-i mezkûru yalnız bana bey‘ etmişdi deyü semen-i merkūm bin guruş ile üç yüz guruş masraf iddi‘â ve sekiz yüz guruşunu ahz etmişdi lâkin hakīkatde meblağ-ı merkūm bin guruşun beş yüz guruşu benim mâlım ve benim yedimden teslîm olunmuş olduğuna binâen ben dahi bu def‘a da‘vâya tesâddî ve ol vechile beynimizde ba‘de'l-münâza‘a beynimiz ıslâh ve te'lîf olunup masrûf-ı mezkûr üç yüz guruş henüz mütehakkık olmadığından medfû‘umuz olan bin guruşun sekiz yüz guruşunu ber-vech-i muharrer mukaddemâ hâzır-ı mersûm Dimitri zimmî ve bâkī iki yüz guruşunu dahi bu def‘a huzûr-ı şer‘-i şerîfde nakden mezbûre Fâtıma Hatun'dan ahz ve ol vechile mecmû‘unu istifâ ve istirdâd edip masrûf nâmıyla olan meblağ-ı merkūm üç yüz guruş mutâlebesinden fâriğ olmamızla bi'l-cümle husûs-ı mezkûra ve sâir **[4a]** beynimizde cereyân eden cemî‘-i ahz ü i‘tâ ve mu‘âmelât-ı şettâ ve hukūk-ı ma‘lûme ve mechûleye müte‘allika âmme-i de‘âvî ve mutâlebât ve kâffe-i eymân ve muhâsamâtdan ben ve hâzır-ı mersûm Dimitri zimmîden her birimiz merkūme Fâtıma Hanım'ın zimmetini ol dahi kezâlik benimle hâzır-ı mesfûr Dimitri zimmînin zimmetlerimizi her birimiz vechen mine'l-vücûh ve sebeben mine'l-esbâb bir akçe ve bir habbe ve bir nesne hakkımız ve alacağımız kalmamak ma‘nâsına şurût-ı müfside ve muvâza‘adan ârî ve uhûd-ı mubtıladan berî cebr ve kerhden hâlî ibrâ-i âmm-ı sahîh-i şer‘î ve ıskāt-ı tâmm-ı sarîh-i mer‘î ile ibrâ ve ıskāt ve her birimiz ber-vech-i muharrer âharın ibrâsını kabûl eyledik deyü mukırr-ı mesfûr Nikola zimmînin bi'l-cümle takrîr-i meşrûhunu mezbûre Fâtıma Hanım ile hâzır-ı mersûm Dimitri zimmîden her biri tasdîk ve ber-vech-i muharrer ibrâ eylediklerini ikrâr ve i‘tirâf ve bu vechile külliyen kat‘-ı nizâ‘ ve def‘-i husûmet eyledikleri İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 17 M sene [1]242

17 [4a-1] Nefise bt. Mustafa'nın, kiracısı Kirkor v. İstefan'ın kira akdini feshettiği

Ma‘rûz

Sahibe-i arzuhâl mu‘arrefetü'z-zat Nefise bt. el-Hâc Mustafa nâm hatun meclis-i şer‘-i münîrde Sarrâf Kirkor v. İstefan zimmî muvâcehesinde mahmiye-i İstanbul'da Tahmîs ardında Meydâncık nâm mahâlde kâin bâ-temessük-i mütevellî bi'l-icâreteyn mutasarrıfe olduğum bir bâb vakıf dükkânda mersûm Kirkor zimmî müşâhereten müste'cirim olup lâkin dükkân-ı mezkûrun bana lüzûmu

olduğundan târih-i i'lâm şehri gāyetine izâfetle fesh-i akd-i icâre etmemle gāyet-i şehr-i mezkûrda dükkân-ı mezkûru tahliye ve bana teslîme zimmî-i mesfûra tenbîh olunmak murâdımdır deyü da'vâ ettikde ol dahi cevâbında fi'l-vâki' dükkân-ı mezkûr mezbûre Nefise Hatun'un tasarrufunda olup kendi müşâhereten müste'cir olduğunu ikrâr ve tasdîk edip ancak dükkân-ı mezkûr derûnunda benim hem sarrâf ve hem tütüncü gediğim vardır dedikde evvelen dükkân-ı mezkûrun sarrâf gediği kaydı bâ-hatt-ı hümâyûn-ı şevket-makrûn-ı hazret-i zıllullâhî ref' ve terkīn olunduğu mefhûm-ı derkenârdan müstebân ve sâniyen mukayyed tütüncü gediği dahi olmadığı tütüncü esnâfının kethudâsı Osman Ağa ve vekîli es-Seyyid Mustafa Ağa ve yazıcısı es-Seyyid Mehmed Nuri Efendi ve yiğitbaşısı Ahmet Çelebi ve sâir lonca ihtiyârlarının meclis-i şer'-i şerîfde bi'l-muvâcehe ihbârlarıyla nümâyân olmağın bu sûretde dükkân-ı mezkûrun sarrâf gediği mahv olunmuş olduğu ve kalemde mukayyed olmayan tütüncü gediği dahi şer'an ve kānûnen mu'teber olmadığı mersûm Kirkor zimmîye tefhîm ve dükkân-ı mezkûrda bir gûne alâkası olmamağla gāyet-i şehr-i mezbûrda tahliye ve mutasarrıfesi müdde'iyye-i mezbûre Nefise Hatun'a teslîme tenbîh olunduğu İstanbul <<Bâb>> Mahkemesi'nde[n] huzûr.

Fî 11 M sene [1]242

18 [4a-2] Mîrî ambarlarından ekmekçi esnafına hububat dağıtılması ve fiyatlarının tespiti

Ma'rûz

Sa'âdetlü defterdâr efendi bendelerinin telhîsi mûcibince işbu bin iki yüz kırk iki senesi Muharremi'l-harâmının yirmi ikinci gününden i'tibâr ile habbâzân esnâfına me'mûrîn ma'rifetleriyle tevzî' ve i'tâ olunan yirmi beş bin keyl zehâirin on iki bin beş yüz keyli Tekfurdağı hıntası olup beher keyli yüz yirmi beş paraya ve üç bin dokuz yüz doksan keyli Bergos hıntası olup beher keyli kezâlik yüz yirmi beş paraya ve üç bin dokuz yüz doksan keyli münakkah hınta olup beher keyli yüz yirmi paraya ve iki bin iki yüz altmış keyli kokoroz olup beher keyli seksen paraya ve iki bin iki yüz altmış keyli şa'îr olup beher keyli altmış paraya olduğu ihbâr olunduğu İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 22 M sene [1]242

19 [4a-3] Sandalcı ve temizleyici esnafından bazı kimselerin, usûle aykırı üretim yaptıkları ve esnaf bünyesinden ihraçları

Ma'rûz

Âsitâne-i aliyyede vâki' sandalcı esnâfı kethudâsı es-Seyyid Mehmed Emin Ağa ve yiğitbaşıları Ebîbekir Ağa ve Mehmed Ağa ve müsinn ü ihtiyârlarından es-Seyyid

el-Hâc Abdullah Ağa ve Hâfız Mustafa Ağa ve Mahmud Ağa ve Ahmed Ağa ve el-Hâc Ahmed Ağa ve Mehmed Said Ağa nâm kimesneler ile re'âyâdan Aşçıbaşı Vasil ve Takofilo ve Kostaki ve Andon ve Panayot ve Artin zimmîler ve sâirleri meclis-i şer'-i münîrde esnâf-ı merkūmeden Kumkapı'da mütemekkin beş destgâha mâlik Polidi v. Yorgi ve Fazlı Paşa'da mütemekkin üç destgâha mâlik Aci Vasil v. Yani ve Fazlı Paşa'da mütemekkin dört destgâha mâlik Yorgi v. Kiryako nâm zimmîler ile esnâf-ı merkūmeye mültehık temizleyici tâifesinden Kumkapılı Nişan v. Haçador zimmî muvâcehelerinde işbu yedimizde olup meclis-i şer'-i şerîfde kırâet olunan bâlâsı tuğrâ-yı garrâ-yı şehin-şâhî ile müzeyyen bir kıt'a fermân-ı celîlü'ş-şânda tafsîl ve beyân kılındığı üzre metâ'ımız olan İstanbul şâlîsi ve gezi ve sâir envâ'-ı akmişenin boyası kalb ve redî olmayıp gāyetü'l-gāye hâs olmak ve eğer hilâf-ı rızâ-yı âlî kalb boya i'mâl ederi olur ise tedîb ve esnâfımızdan tard ve ihrâc olunmak emr-i âlîde münderic şurût-ı nizâmımızdan ve hâzır-ı mersûm Nişan zimmînin dahi boya boyamak san'atı değil iken eydî-i ibâdullâhda tutulup meclis-i şer'a ihzâr ve muvâcehelerinde mu'âyene olunan kumaşların ipeğini kalb veredî boyayıp mersûmdan Polidi ve Vasil **[4b]** ve Yorgi zimmîler dahi bilerek ol ipeklerden kumaş nesc ve i'mâl ve ibâdullâha bey' ederken tutulmağla bu keyfiyet nizâmımızın ihtilâliyle fîmâ-ba'd metâ'ımıza nâsın rağbet etmemesini ve bu cihetle cümlemizin mağdûriyetimizi mûcib ve bilmeyerek iştirâ eden ibâdullâhın mağbûn ve rahne-dâr olmasını müstevcib bir hâlet-i rûhiye olmağla sıyâneten li'l-ibâd ve hıfzan li'n-nizâm mersûmûnun ber-mûcib-i fermân-ı âlî-şân esnâfımızdan tard ve ihrâc olunması matlûbumuzdur deyü muvâcehesinde sû'-i hâlini inhâ ile iştikâ ve ihrâclarını istid'â eylediklerinde onlar dahi cevâblarında mazmûn-ı emr-i âlî-şân<<ı>> ber-vech-i muharrer hilâf-ı emr-i âlî ve mugāyir-i nizâm-ı kadîm hareket ile mu'âyene olunan kalb ve redî kumaşları kendileri boyayıp nesc ve i'mâl eylediklerini ikrâr ve i'tirâf etmeleriyle bu sûretde mersûmûnun li-ecli't-tedîb esnâfdan ihrâc olunmak muktezâ-yı emr-i âlî-şân idüğü İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 7 M sene [1]242

20 [4b-1] Çukadar Mehmed Salih Ağa b. Osman'ın, Esad Ağa'dan ulufeye mahsuben aldığı esameyi iade ettiği

Ulûfe Reddi

Ma'rûz

Sahib-i arzuhâl Çukadâr Mehmed Salih Ağa b. Osman meclis-i şer'-i münîrde derûn-ı arzuhâlde mezkûru'l-ism Asâkir-i Mansûre-i Muhammediye mehterbaşısı es-Seyyid el-Hâc Es'ad Ağa b. Mehmed Emin muvâcehesinde mezbûr es-Seyyid el-Hâc Es'ad Ağa silâhdâr ocağına merbût olmak üzre cânib-i mîrîden alınacak

doksan yedi akçe ulûfesini sene-i sâbıkā Ramazanında bin dokuz yüz kırk guruşa bana bey‘ ve semen olmak <<üzre>> zu‘muyla mâlımdan ol mikdâr guruşumu ahz etmişdi lâkin bey‘-i mezkûr sahîh olmadığından el-hâletü hâzihî verdiği esâme kâğıdlarını alıp meblağ-ı merkūmu bana red ve teslîm[e] mezbûr es-Seyyid el-Hâc Es‘ad Ağa’ya tenbîh olunmak matlûbumdur deyü da‘vâ ettikde ol dahi cevâbında vech-i meşrûh üzre ulûfe-i mezkûreyi müdde‘î-i mezbûra bey‘ini ve semen olmak üzre ol mikdâr guruşu ahzını ikrâr ve i‘tirâf etmeğin bu sûretde ulûfe-i mezkûre sıla ve atâyâ makūlesinden olup ber-muktezâ-yı şerî‘at-ı garrâ bey‘i câiz olmamağla zikrolunan esâme kâğıdlarını geri alıp semen olmak zu‘muyla makbûzu olan meblağ-ı merkūm bin dokuz yüz kırk guruşu alâ-mûcib-i ikrârihî müdde‘î-i mezbûr Mehmed Salih Ağa’ya tamamen red ve teslîme merkūm es-Seyyid el-Hâc Es‘ad Ağa’ya tenbîh olunduğu İstanbul Mahkemesi’nden huzûr.

Fî 20 M sene [1]242

21 [4b-2] Abdülhamid Efendi b. Ahmed ile zevcesinin eski evlerini yıkarken komşu eve zarar verdikleri ve zararın tazmini

Ma‘rûz

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen zikri [âtî] husûsu mahâllinde lede’l-mu‘âyene keşf ve tahkīk için savb-ı şer‘-i enverden irsâl olunan Kâtib es-Seyyid Mehmed Tahir Efendi hâssa mi‘mârı hulefâsından es-Seyyid Ali Necib ve Ali Namık Halîfeler ile nezâret-i dâ‘iyânemde olan evkāfdan ashâb-ı hayrâtdan merhûm Rıdvan Halîfe Vakfı müsakkafâtından İstanbul’da Kumkapı kurbünde Dülbendci Hüsameddin mahallesinde hisar dibi civârında vâki‘ taraf-ı yemîni yine vakf-ı mezbûrdan Bâbu’s-sa‘âdeti’ş-şerîfe ağası muhâsebe-i evkāf kâtibi Abdülhamid Efendi b. el-Hâc Ahmed ile zevcesi Zeyneb bt. Mehmed Emin nâm hatunun bâ-temessük-i mütevellî bi’l-icâreteyn iştirâken tasarruflarında olan menzil ve taraf-ı yesârı yine vakf-ı mezbûrdan Emine Hanım’ın tasarrufunda olan menzil ve verâsı yine vakf-ı mezbûrdan onar akçe Yusuf Ağa menzili ve taraf-ı râbi‘i tarîk-ı âm ile mahdûd bir bâb menzile varıp cerîdede mazbûtü’l-esâmî Müslimîn huzûrlarında ba‘de akdi’l-meclis menzil-i mahdûd-ı mezkûra bi’l-intikāl iştirâken mutasarrıflar olan sagīr Mustafa ve sagīre Esma ibney Veliyüddin Çavuş’un anaları ve kıbel-i şer‘den mansûbeten vasîleri sahibe-i arzuhâl mu‘arrefetü’z-zat Şerife Fâtıma bt. es-Seyyid Hüseyin meclis-i ma‘kūd-ı mezkûrda vakf-ı mezbûrun kāimmakām-ı mütevellîsi Mûytâb el-Hâc İsmail Ağa b. Ali hazır olduğu hâlde kendi nefsinden asîl ve zevcesi merkūme Zeyneb Hatun tarafından husûs-ı âti’l-beyânda vekîl olduğu zâtını ârifân el-Hâc Sâdık Ağa b. Mehmed Emin ve Berber Mustafa Râşid Ağa b. Mehmed şehâdetleriyle sâbit olan merkūm Abdülhamid Efendi muvâcehesinde vasîleri olduğum evlâdım sagīrân-ı mezbûrânın ber-vech-i

muharrer mutasarrıflar oldukları menzil ile merkūm Abdülhamid Ağa ile zevcesi müvekkile-i mezbûrenin kezâlik mutasarrıflar oldukları menzil harâb ve köhne olarak birbirine mâil ve müstenid iken merkūm Abdülhamid Ağa bu esnâda menzilini ta'mîr ederken sagīrân-ı merkūmânın mutasarrıflar oldukları işbu meclis-i şer'-i âlî olunan menzilin ba'zı mahallerine mancınık vaz'ıyla kendi menzilini hedm ve binâ edip lâkin ber-vech-i muharrer menzilini hedm ederken vasîleri olduğum sagīrân-ı mezbûrânın mutasarrıflar oldukları menzilin işbu mu'âyene olunan mi'mârân-ı merkūmân misâhalarıyla yüz otuz zirâ' tabaka-i ulyâ ve vustâ<<da>> ve süflâ dolma dîvârı münhedim olup tuğla ve enkāz-ı atîkasını ahz etmekle zikrolunan yüz otuz zirâ' dolma dîvârı inşâya merkūm Abdülhamid Ağa'ya bi'l-vesâye tenbîh olunmak murâdımdır deyü kāimmakām-ı mezbûrun tasdîkiyle da'vâ ve merkūm Abdülhamid Ağa dahi ber-vech-i muharrer tasdîk eylediklerini kâtib-i merkūm dâ'îleri mahâllinde ba'de'l-mu'âyene ve't-tahrîr ma'an meb'ûs ümenâ-i şer'le meclis-i şer'a gelip tarafeyn muvâcehelerinde alâ-vukū'ihî ba'de'l-inhâ ve't-tasdîk muslihûn tavassutuyla beynleri ıslâh ve te'lîf olunup merkūm Abdülhamid sâlifü'z-zikr yüz otuz zirâ' münhedim dolma dîvârı ancak kendi mâlından beş altı direk vaz'ıyla **[5a]** mevcûd tuğla ve enkāz-ı atîkasıyla kendi mâlından teberru'an sarf ederek ke'l-evvel binâ ve inşâya müte'ahhid olduğunda müdde'iyye-i vasîyy-i mezbûre Fâtıma Hatun dahi vech-i meşrûh üzre râzıye olup ta'ahhüdünü kabûl edip bu vechile kat'-ı münâza'a eyledikleri İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 11 M sene [1]242

22 [5a-1] Çukadar Hüseyin Ağa b. Mehmed'in, ulufeye mahsuben Hüseyin Ağa b. Hüseyin'den aldığı esamenin bedelini talep ettiği

Esâmî semenini red

Ma'rûz

Sahib-i arzuhâl Çukadâr Hüseyin Ağa b. Mehmed meclis-i şer'-i münîrde ismi mezkûr sipâhi çavuşlarından Hüseyin Ağa b. Hüseyin muvâcehesinde merkūm Hüseyin Ağa sipâhi ocağına merbût olmak üzre cânib-i beytü'l-mâlden alınacak yevmî otuz yedi akçe ulûfesini iki sene mukaddem altı yüz yirmi yedi buçuk guruşa bana bey' ve semen olmak zu'muyla mâlımdan ol mikdâr guruşumu ahz edip lâkin bey'-i mezkûrun adem-i sıhhatine binâen verdiği esâme kâğıdlarını alıp semen olmak üzre makbûzu olan meblağ-ı merkūm altı yüz yirmi yedi buçuk guruşu bana red ve teslîme mezbûr Hüseyin Ağa'ya tenbîh olunmak matlûbumdur deyü da'vâya tesâddî etmişdim el-hâletü hâzihî meblağ-ı merkūmun yüz yetmiş altı guruşu mutâlebesinden kabûlü hâvî merkūm Hüseyin Ağa'nın zimmetini ibrâ ve ıskāt etmemle mâ'adâsı olan dört yüz elli bir buçuk guruşu merkūmdan hâlâ taleb ederim deyü da'vâ ol dahi cevâbında kazıyye minvâl-i muharrer üzre olduğunu

ikrâr ve iʿtirâf etmeğin bu sûretde ulûfe-i mezbûre sıla ve atâyâ makūlesinden olup şerʿan beyʿi sahîh olmamağla sâlifüʾz-zikr esâme kâğıdlarını geri alıp semen olmak üzre makbûzu olup ibrâ olunandan mâʿadâsı olan meblağ-ı merkūm dört yüz elli bir buçuk guruşu ber-mûcib-i ikrâr müddeʿî-i mezbûr Hüseyin Ağaʾya tamamen red ve teslîme merkūm Hüseyin Ağaʾya tenbîh olunduğu İstanbul Mahkemesiʾnden huzûr.

Fî 22 M sene [12]42

23 [5a-2] Çukadar Hüseyin Ağa b. Mehmedʾin, ulufeye mahsuben Tahir Ömer Ağa b. Mustafaʾdan aldığı esamenin bedelini talep ettiği

Esâmî reddi

Maʿrûz

Sahib-i arzuhâl Çukadâr Hüseyin Ağa b. Mehmed meclis-i şerʿ-i münîrde Tahir Ömer Ağa b. Mustafa nâm kimesne muvâcehesinde bi-hamdillâhi teʿâlâ külliyen izâle-birle biʾl-cümle ümmet-i Muhammed mazarrâtlarından emîn oldukları Yeniçeri Ocağı kışlalarından on ikinci cemâʿate merbût cânib-i beytüʾl-mâlden alınacak <<yevmî yüz on dokuz akçe>> yevmî yüz altmış yedi akçe -*işbu tashîh sahîhdir – Abdurrahman*- ulûfeyi merkūm Tahir Ömer Ağa sene-i sâbıkā Şaʿbânının yirmi dördüncü günü bana iki bin beş yüz üç guruşa beyʿ ve semen olmak zuʿmuyla mâlımdan ve yedimden ol mikdâr guruşu ahz ü kabz edip lâkin beyʿ-i mezbûr sahîh olmadığından verdiği esâme kâğıdlarını alıp makbûzu olan meblağ-ı merkūm iki bin beş yüz üç guruşu geri bana redd ü teslîme merkūm Tahir Ömer Ağaʾya tenbîh olunmak matlûbumdur deyü daʿvâ ettikde ol dahi cevâbında kazıyye minvâl-i meşrûh üzre olduğunu ikrâr ve iʿtirâf etmeğin bu sûretde ulûfe sıla ve atâyâ makūlesinden olup şerʿan câiz olmamağla zikrolunan esâmî kâğıdlarını alıp semen olmak üzre makbûzu olan meblağ-ı merkūm iki bin beş yüz üç guruşu geri ve müddeʿî-i merkūm Hüseyin Ağa redd ü teslîme merkūm Mehmed Ömer Ağaʾya tenbîh olunduğu İstanbul Mahkemesiʾnden huzûr.

Fî 25 M sene [1]242

24 [5a-3] Mehmed Halifeʾnin Hacı Selim Ağa Vakfıʾndaki tevliyetini Mustafa b. Hüseyinʾe devrinde berat istidâsı

Maʿrûz

Ber-mantûk-ı kayd medîne-i Üsküdarʾda Aşçıbaşı mahallesinde vâkiʿ Pervâne Ali Ağa Mescid-i şerîfine minber vazʿ eden sâbıkā ser-tabbâhîn-i hâssa Hacı Selim Ağa nâm sahibüʾl-hayr vakfının yevmî altı akçe vazîfe ile tevliyetine bâ-berât-ı

âlî-şân mutasarrıf olan sahib-i arz es-Seyyid Mehmed Halîfe b. es-Seyyid Mehmed meclis-i şer‘-i münîrde cihet-i mezkûreyi erbâb-ı istihkākdan Hâfız Mustafa Halîfe b. Hüseyin’e ferâğ ve kasr-ı yed ve yedinde olan beratı teslîm etmekle cihet-i mezkûre vazîfe-i mersûmesiyle fâriğ-i merkūmun ferâğından kendüye tevcîh ve yedine berat-ı âlî-şân sadaka ve ihsân buyurulmak bâbında merkūm Hâfız Mustafa Halîfe istid‘â-yı inâyet eylediği sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen İstanbul Mahkemesi’nden huzûr.

Fî 25 M sene [1]242

25 [5a-4] Mîrî ambarlarından ekmekçi esnafına hububat dağıtılması ve fiyatlarının tespiti

Fiyât-ı hınta

Ma‘rûz

Sa‘âdetlü defterdâr efendi bendelerinin telhîsi mûcibince işbu bin iki yüz kırk iki senesi Saferü’l-hayrın gurresinden i‘tibâriyle mîrî anbârları mevcûdundan habbâz[ân] esnâfına me’mûrîn ma‘rifetleriyle tevzî‘ ve i‘tâ olunan yirmi beş keyl zehâirin on iki bin beş yüz keyli Tekfurdağı hınta[sı] ve üç bin dokuz yüz doksan keyli Bergos hıntası olup beher <<keyli>> keylleri yüz yirmi beşer paraya ve üç bin dokuz yüz doksan keyli münakkah hınta olup beher keyli yüz yirmi paraya ve iki bin iki yüz altmış keyli kokoroz olup beher keyli seksen paraya ve iki bin iki yüz altmış keyli şa‘îr olup beher keyli altmışar paraya ihbâr olunduğu İstanbul Bâb Mahkemesi’nden huzûr.

Fî Selh-i M sene [1]242

26 [5a-5] Hatice bt. Ahmed’in, Mehmed Usta b. Osman’ın dükkân müştemilatı mahallini evine ilave etmek istediği

Ma‘rûz

Zikri câ’î husûsu bi’l-iktizâ mahâllinde mu‘âyene ve ber-nehc-i şer‘î istimâ‘ için cânib-i şer‘-i enverden me’zûnen irsâl olunan Kâtib es-Seyyid Salih Afîf Efendi dâ‘îleri İstanbul’da Süleymâniye kurbünde Kâtib Şemseddin mahallesinde Bâb-ı Şeyhülislâmî civârında Dökmeciler caddesinde vâki‘ merhûm Mi‘mâr Sinan Vakfı müstagallâtından bir bâb kebabcı dükkânına varıp esnâf-ı merkūme kethudâsı Hüseyin Ağa ve yazıcısı Mehmed Efendi ve mütevellîsi Mehmed Emin Ağa ve yiğitbaşısı Mehmed Usta ve sâir mazbûtü’l-esâmî Müslimîn huzûrlarında akd-i meclis-i şer‘-i nebevî ettikde dükkân-ı mezkûra bâ-temessük-i mütevellî bi’l-icâreteyn mutasarrıfe olan zâtı mu‘arrefe Hadîce bt. Ahmed nâm hatun meclis-i

ma‘kūd-ı mezkûrda dükkân-ı mezkûr derûnunda mevcûde mukayyed ve bâ-fermân-ı âlî mu‘teber gedik ta‘bîr olunur âlât-ı lâzıme-i ma‘lûmeye bâ-hüccet-i şer‘iyyeye şirâen müstakillen mâliki olan esnâf-ı merkūmeden Mehmed Usta b. Osman muvâcehesinde mu‘ayyene olunan dükkân-ı mezkûrun verâsında kâin bir tarafdan benim menzilim ve bir tarafdan dükkân-ı mezkûr ve bir tarafdan Mehmed Ağa menzili ve taraf-ı râbi‘i tarîk-ı âm ile mahdûd mağaza mahâllini menzilime ilâve murâd eylediğimde mezbûr Mehmed Usta mahâll-i mezkûr kadîmden beri dükkân-ı mezkûr müştemilâtından olmak üzre zabt ve tasarruf olunagelmişdir deyü *–sah sah sah sah sah sah-* **[5b]** müdâhale etmekle suâl olunup mahâll-i mezkûru vech-i meşrûh üzre menzilime ilâveye müdâhale etmemeğe merkūm Mehmed Usta’ya tenbîh olunmak matlûbumdur dedikde ol dahi cevâbında mahâll-i mezkûr ber-minvâl-i muharrer kadîmden beri gediğine mâlik olduğum dükkân-ı mezkûr müştemilâtından olmağla gedik sahibleri isti‘mâl edegelmişlerdir deyü takrîrini ve fi’l-vâki‘ mahâll-i mezkûr dükkân-ı mezkûr müştemilâtından olup kadîmden beri gedik sahibleri tasarruf ve isti‘mâl edegeldiklerini mezbûre Hadîce Hatun tasdîk ve bu makūle mukayyed ve mu‘teber kebabcı dükkânlarının cemî‘ müştemilâtı heyet-i kadîmesi üzre isti‘mâl olunup şekl-i âhara tebdîl ve tağyîr olunmaması bâ-fermân-ı âlî şurût-ı nizâm-ı mer‘iyyelerinden olunduğu esnâf-ı hâzırûn-ı merkūmûn ihbâr etmeleriyle bu sûretde mezbûre Hadîce Hatun’un mahâll-i mezkûru bilâ-mûcib menziline ilâve dâ‘iyesi hilâf-ı nizâm olduğunu kendüye tefhîm edip ancak dükkân-ı mezkûr vüs‘atlice olduğuna nazaran husûs-ı mezkûrun bi’t-terâzî bir hüsn-i sûrete rabtıyla tanzîm ve beynlerini ıslâha havâle eylediğini kâtib-i mezbûr dâ‘îleri mahâllinde ketb ve tahrîr ve ma‘an meb‘ûs ümenâ-i şer‘le meclis-i şer‘-i şerîfe gelip alâ-vukū‘ihî inhâ ve takrîr ettikden sonra mezbûre Hadîce Hatun’un sulbî kebîr oğlu ve tarafından husûs-ı âtîde vekîl-i müseccel-i şer‘îsi Mustafa Ağa b. Ömer meclis-i şer‘-i enverde merkūm Mehmed Usta muvâcehesinde esnâf-ı merkūmûn bi-ecma‘ihim hazır oldukları hâlde bi’l-vekâle takrîr-i kelâm edip mahâll-i mezkûrun mecmû‘unu ilâve dâ‘iyesinden sarf-ı nazar ile ancak mahâllinde mu‘âyene ve alâmât-ı fâsıla vaz‘ ve tebyîn olunduğu üzre mevzû‘a direk mahâllinden terbî‘an kırk zirâ‘ verâ mahâllini menzil-i mezkûra ilâveye merkūm Mehmed Usta râzı oldukda ben dahi vâlidem müvekkilem mezbûre Hadîce Hatun’un mâlından mezbûr Mehmed Usta’ya teberru‘an beş yüz guruş add ve tamamen işbu meclis-i şer‘de def‘ ü teslîm ve umûruna sarfla istihlâke bi’l-vekâle emreylediğimde ol dahi ahz ü kabz ve emrim üzre umûruna sarfla istihlâk ettikden sonra dükkân-ı mezkûrun kirâ-yı kadîmi olan beher şehr sekiz guruşun ikişer guruşunu bi’r-rızâ tenzîl ile ba‘de fesh-i akdi’l-icâre bâkī kalan dükkân ve mağaza mahâllini <<bâ>> bi-cümleti mâ-yeştemilühu ve yahvîhi işbu bin iki yüz kırk iki senesi Muharreminin on beşinci gününden i‘tibâren beher şehr altışar guruş kirâ kavliye aded-i şuhûr beyân olunmaksızın yine mezbûr Mehmed

Usta'ya bi'l-vekâle îcâr ve teslîm eylediğimde ol dahi ber-vech-i muharrer istîcâr etmekle fîmâ-ba'd kirâ-yı mezkûru mâh-be-mâh cevrü ezâ etmeksizin mutasarrıfesi vâlidem mezbûreye edâ ve teslîme ve ber-vech-i muharrer menzile ilâve olunan terbî'an kırk zirâ' verâ mahâlline kat'an müdâhale ve ta'arruz etmemeğe mezbûr Mehmed Usta ta'ahhüd eylediğinde ben dahi mezbûr Mehmed Usta'nın müstakillen mâlı olup vâlidem mezbûrenin asla alâkası olmayan gedik-i mezkûru keyfe mâ yeşâ zabt ve tasarrufuna ve âhar mahâllini menzile ilâve dâ'iyesiyle hilâf-ı şurût-ı nizâm gediğinin mahv ve ibtâline tesâddî etmemeğe bi'l-vekâle ta'ahhüd etmemizle bi'l-cümle husûs-ı mezkûra ve meblağ-ı müstehlek-i merkūmun istirdâdına cemî' hukūk-ı şer'iyyeye müte'allika âmme-i da'vâdan tarafeynden her birimiz âharın zimmetini ibrâ-i âmm-ı sahîh-i şer'î ile bi'l-asâle ve bi'l-vekâle ibrâ ve ıskāt ve her birimiz ber-vech-i muharrer âharın ibrâsını asâleten ve vekâleten kabûl edip bu vechile bi't-terâzî hüsn-i sûrete rabt ile beynimiz ıslâh ve tanzîm olunarak külliyen kat'-ı nizâ' eyledik deyü mukırr-ı vekîl-i mezbûr Mustafa Ağa'nın bi'l-vekâle cemî' takrîrini merkūm Mehmed Usta tasdîk eylediği İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 16 M sene [1]242

27 [5b-1] İstefan v. Hristo ile Ömer b. Süleyman'ın ortak oldukları yoğurtçu gediğine sıra ile tasarruf edecekleri

Ma'rûz

Yoğurtçu İstefan v. Hristo zimmî meclis-i şer'-i münîrde Ömer b. Süleyman muvâcehesinde İstanbul'da Aksaray kurbünde Kızıl Musluk nâm mahâlde vaki' ma'lûmü'l-hudûd bir bâb yoğurtçu kârhânesi derûnunda mevcûde beyne'l-hiref gedik ta'bîr olunan âlât-ı lâzıme-i ma'lûmenin nısf-ı şâyi'-i benim ve nısf-ı şâyi'-i âharı merkūm Ömer'in iştirâken ve şâyi'an yedimizde mâlımız olup lâkin merkūm Ömer birkaç seneden beri kârhâne-i mezbûrede sâkin olup gedik-i mezkûru müstakillen isti'mâl eylediğinden ben hissemle intifâ' edememe gedik-i mezkûr beynimizde zamânen mühâyâten olunmak matlûbumdur deyü da'vâ [ve] merkūm Ömer dahi husûs-ı mezkûru tasdîk ve mühâyâten râzı olup ancak evveliyet ve sâneviyetde ihtilâf ve nizâ' eylediklerine mebnî tatayyüben [tatyîben] li'l-kulûb kur'a-i şer'iyye ilkā olundukda müdde'î-i mersûm evvel vâki' olmağın gedik-i mezkûru târih-i i'lâmdan bir sene evvel müdde'î-i mersûm İstefan zimmî ba'dehû kezâlik bir sene merkūm Ömer zabt ü isti'mâl etmek üzre zamânen akd-i mühâyât eyledikleri İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 26 M sene [1]242

28 [5b-2] Ebniye-i mîrîyenin ibadullaha zarar verecek surette olduğu ve bu zararın definin lazım geldiği

İstanbul Kādısı Fazîletlü Efendi ve İzzetlü Şehremîni Efendi

Meâl-i arzuhâl ve derkenârlara nazaran husûs-ı mezkûra bir müddetden beri bakılmayarak mugāyir-i nizâm ve inhisâr-ı bey‘ ü şirâyı müeddî bir keyfiyet olduğunu zâhir ve bu sûret ise ebniye-i mîrîye ve ibâdullâha küllî mazarrâtı müstelzim <<lüzûmu>> idüğü emr-i bedîhî ve bâhir olmağla hâssa mi‘mârı ağa ve Silâhşör Mustafa Bey ve Ali Efendi ile keresteci esnâfı ve vukūf-ı tâmmı olan mu‘teber tüccâr kalfalarını celb ile meâl-i istid‘â ve derkenârları bi’l-mütâla‘a ve keyfiyeti bi’l-müzâkere nizâm-ı kadîmimiz halelden ve ebniye-i mîrîye ve ibâdullâha zarardan vikāyeten sûret-i hüsn-i nizâmını i‘lâma mübâderet eyleyesin deyü.

Fî 12 M sene [1]242

29 [6a-1] Kereste fiyatının tespiti ve kerestecilerin nizamı

Kereste nizâmı

İşbu i‘lâm zımnında kereste fiyâtı ve amelenin yevmiye narhı için mi‘mâr ağa ma‘rifetiyle tahrîr olunan iki kıt‘a defterler fermân-ı âlî sicilline kaydolunmağla gaflet olunmamak için işbu mahalle şerh verildi

Ma‘rûz

Birkaç seneden beri kerestenin fiyâtı mahâllinde hadd-i i‘tidâli tecâvüz eylediğini mübeyyin keresteci esnâfının takdîm eyledikleri işbu arzuhâlleri bâlâsına sâdır olan fermân-ı âlem-mutâ‘larına imtisâlen taraf-ı dâ‘iyânemden me’zûnen irsâl olunan Kâtib es-Seyyid Salih Afîf Efendi dâ‘îleri ricâl-i Devlet-i Aliyye’den hâlâ şehremîni sa‘âdetlü es-Seyyid el-Hâc Hayrullah Efendi bendelerinin konağına varıp emîn-i mûmâ-ileyh ve hâlâ ser-mi‘mârân-ı hâssa es-Seyyid Abdülhalim Ağa çâkerleri hazır oldukları hâlde işbu arzuhâl ve derkenârları bi’l-ma‘iye ba‘de’l-mütâla‘a silâhşorân-ı hâssadan Ahtabolu voyvodası Mustafa Ağa ve dergâh-ı âlî kapıcıbaşılarından Samakocuk Nâzırı el-Hâc Yusuf Efendi kullarının Dersa‘âdet’de müdîr-i umûru Ali Efendi ile esnâf-ı merkūme kethudâsı Ali Ağa ve yazıcısı Mustafa ve yiğitbaşısı Molla Süleyman ve esnâfından Hâfız İsmail Efendi ve el-Hâc Mehmed Ağa ve el-Hâc Mehmed Emin Ağa ve el-Hâc Süleyman Ağa ve Osman Ağa ve İsmail Ağa ve Mustafa Ağa ve Mehmed Ağa ile ve re‘âyâdan Avanes ve Mankasar ve Karabet ve Noviç ve Manil ve Avakim ve Avreli ve Yani ve Todori ve Sava ve Panayot nâm zimmîler ve mu‘teber tüccâr kalfalarından Kirkor ve Manil ve Yağcı oğlu Nikoli ve Serkiz zimmîler ve sâir lâzım gelenler celb ile evvel-emirde istikşâf-ı hâl için keyfiyet merkūm Ali Efendi’den suâl olundukda Bahr-i Siyah sâhilinde vâki‘ İğne Ada ve Kalancoz ve Vasilikoz ve Pruda ve Niyo ve Çingâne

İskelesi ve Karaağaç ve Yeni Liman ve Gözge ve Akdere İskeleleri nâzır-ı mûmâ-ileyhin zîr-i idâresinde olmağla iskele-i mezkûrelerden Yeni Liman ve Gözge ve Akdere nâm üç adedini bir iki seneden beri yirmi iki bin guruşa âhara ilzâm ve mâʿadâlarını dahi kendi idâre etmekde olduğuna binâen zikrolunan iskelelere alınan keresteyi nâzır-ı mûmâ-ileyh cânibinden vârid olan irsâliyeler mantûklarınca bu âna kadar esnâf-ı merkūmeye beyʿ edegeldiğini ve mûmâ-ileyh Mustafa Bey dahi istintâk olundukda bostânîyân-ı hâssa ocağına merbût Ahtabolu voyvodalığı birkaç seneden beri iltizâmen uhdesinde olduğundan zikrolunan Ahtabolu İskelesi'ne gelen keresteyi gâh kendi ve gâh tüccâr sefâiniyle Dersaʿâdeť'e nakl ve füruht edegelmiş ve hatta bu sene-i mübârekede husûle gelen kerestenin Mısır cânibine lüzûmu olanlarını devletlü Mısır vâlîsi hazretlerinin bu tarafda vekîli Süleyman Ağa kullarına beyʿ eylemiş olduğunu her biri takrîr etmeleriyle li-ecli't-tahkīk fiyâtları keyfiyeti ser-miʿmâr-ı mûmâ-ileyh ve esnâf-ı merkūmeden suâl olundukda bu sene-i mübârekede mûmâ-ileyh Mustafa Bey'den esnâfın altmış ve esnâfdan dahi miʿmâr-ı mûmâ-ileyhin mîrî'çün altmış beş ve ibâdullâhın yetmiş ve baʿzı yüz guruşa kadar aldıkları on beş arşın taʿbîr olunup bu tarafda lede'l-misâha on iki zirâʿ gelen yağhâne nâm direğin mahâllinde asl-ı mâlı on beş guruş ve merkūm Ali Efendi'den dahi esnâfın yirmi yedi ve esnâfdan dahi miʿmâr-ı mûmâ-ileyhin mîrî'çün yirmi sekiz ve ibâdullâhın otuz guruşa kadar aldıkları kezâlik on beş arşın muʿteber olunup lede'l-misâha on iki zirâʿ gelen çifte battal nâm direğin mâlı yedi guruş ve sâirleri dahi bu kıyâs üzre olduğunu ihbâr ve mûmâ-ileyhimâ dahi tasdîk etmeleriyle bu takdîrce asl-ı mâllarına ber-vech-i iʿtidâlkâr ve iskelelerin kurb ve buʿduna göre navul maʿa-gümrük masrafları zam olunarak satılacak fiyâtla hâlen satılmış fiyâtı arasında pek çok tefâvüt olup ancak mûmâ-ileyh Mustafa Bey'in zîr-i idâresinde olan mukātaʿa-i mezkûre yalnız bir iskeleden ibâret ve hâsıl olan kerestesi dahi cüz'iyyât makūlesinden ve merkūm Ali Efendi'nin bâlâda meşrûh elinde olan iskeleler müteʿaddid ve mahsûlâtı dahi küllî olmak mülâbesesiyle miʿmâr-ı mûmâ-ileyh bundan akdemce merkūm Ali Efendi'yi çağırtıp saʿyen li'l-mîrî ve sıyâneten li'l-fukarâ bir hadd-i lâyıkına ircâʿını teklîf ettikde nihâyetü'l-emr cânib-i mîrîye mahâllinde olan dağ fiyâtı ve zikri âtî iskele fiyâtı ve irsâliyeler mûciblerince ednâ on beş navul zammıyla vermeğe ve ibâdullâha dahi sâbıkı vechile beyʿa müteʿahhid olduğunu ol vakt u hâl takrîr ve esnâfa dahi bu fiyâtla verdiğini iʿtirâf etmekle bu cânibde de yine hadd-i lâyıkını kat kat savuşduğundan bunun menşe' ve hükmünü istiknâh olundukda zikrolunan Gözge ve Yeni Liman ve Akdere İskeleleri Haseki Sultân Vakfı mukātaʿası dâhilinde bulunmak münâsebetiyle sadece <<bir bir>> birer iskelecilik lafzıyla ber-vech-i bâlâ beher sene yedişer sekizer bin guruş bedel-i iltizâm ile birer kimesneye ilzâm olunmağla zikrolunan üç iskeleyi <<üç>> mültezimleri ve mâʿadâlarını dahi nâzır-ı mûmâ-ileyh tarafından ikʿâd olunan kimesneler zabt ve bu iskeleleri biz aldık diyerek ve reʿâyâ bize medyûn

olsun da kerestelerini gayrısına vermesinler deyü üzerlerine fâiziyle birer mikdâr akçe geçirerek reʿâyânın dağdan indirdikleri kerestenin bir dânesini başkasına aldırmayıp cümlesini dağ fiyâtı taʿbîriyle reʿâyâdan iştirâ ve üzerine iskele fiyâtı taʿbîriyle nakliʾçün bir o kadar dahi kâr ilâve ve beynlerinde iki katını reʾs-i mâl aded ve iʿtibâriyle ya kendi sefîneleri yahud orada iki kat bahâsına sattıkları ashâb-ı sefâin Der-aliyyeʾye getirdiklerinde bir kerre ednâ on yedi [**6b**] hesâbıyla nâ-hak ziyâde navul maʿa-gümrük ve bir kerre dahi evvelki kârın hiç lâkırdısı anılmayarak tekrar başkaca bir dolgun kâr ile esnâfa verip esnâf dahi bir mikdâr kâr zam ederek birkaç katına yaklaşdığı ve maʿa-hâzâ bedel-i iltizâm dediklerinin topu yirmi iki bin guruşdan ibâret ve alâ-farz mukātaʿa için dahi ağaç başına yarımşar akçe alınsa alıverecek yerde böyle on beş guruş alınmaması iken buraları aranmayıp da beğendikleri gibi alıp satmaya ve elden ele geçerek herkes istediği kadar kâr almaya ruhsat bulmaları kerestenin bu derece hadden aşırı bahâya çıkmasına sebeb olduğu biʾl-ihbâr veʾl-ikrâr zâhir ve âşikâr olmağın bu sûretde eğerçi vakf-ı müşârünileyhâmukātaʿasına halel gelmemesi her ne kadar elden bırakılmaz ise de bu derece bedel-i iltizâmının birkaç katına olarak hadd-i lâyıkını tecâvüz tecvîz olunur makūleden olmayıp bir çaresine bakılmak derece-i vücûba varmış ve bunda asıl mâl sahibi fukarâ ve getiren gemici ve esnâfın aldıkları pek de lâyıksız olmayıp arada olan muhtekirler bu dereceyi buldurmuş olduğundan sûret-i hüsn-i nizâmı biʾl-müzâkere mütâlaʿa ve cümle huzzâr-ı meclisden isticvâb olundukda merbût olup biʾl-ittifâk bend bend tahrîr olunan lâyihada îrâd olunduğu vechile tanzîmini irâde buyurulur ve uhdesine ihâle olunur ise fîmâ-baʿd mukayyed olan çapın mugāyiri kereste katʿ ve iʿmâl ettirmeyerek devam üzre idâre edeceğini ve merbût olan defterde sürhle işâret olunduğu vechile menâfiʿ-i azîme hâsıl olacağını veʾlhâsıl ber-vech-i bâlâ altmış beş guruş işâret olunup baʿzan yetmiş ve baʿzan yüz guruşa kadar alınan yağhânenin ber-mûcib-i defter-i mezkûr dağ fiyâtı olan on beş guruş üzerine bu defʿa rüesâ ile biʾt-terâzî karâr verildiği üzre bir misli olarak on beş guruş dahi navul-ı sefîne zammıyla asl-ı mâlı otuz guruş olmağla üzerine kereste nâzırı tarafından ednâ on üç hesâbınca dokuz guruş dahi zamla gerek mîrî ve gerek esnâf ve sâir ibâdullâha otuz dokuz guruşa ve esnâf dahi kâr üstüne kâr zam olunmamak için asl-ı mâl iʿtibâr olunan otuz guruş üzerine iskele mesârifi taʿbîr olunur nakliye ve isdifiyeden başka ednâ on bir buçuk hesâbınca dört buçuk guruş kâr zammıyla ibâdullâha beyʿ etmek ve yine defterde muharrer sâir kereste dahi defter-i mezkûrda tahrîr olunduğu vechile satıldığı sûretde ecnâs-ı kereste kıymeti dûn bahâya ineceğini bâ-husûs mîrî kerestesi pek ehven olacağını mûmâ-ileyh Mustafa Bey takrîr ve taʿahhüd ve merkūm Ali Efendi dahi mîr-i mûmâ-ileyhin kelâm ve taʿahhüdünü muʿteberuʾl-istimâʿ müdîr-i umûru olduğum nâzır-ı mûmâileyh tarafından bu sûrete ben de taʿahhüd ederim deyü ifâde ve bu nizâmda baʿde zaman şeyʾ-i âhar sebeb kılınarak aʿzâr ve mehâzîr îrâd olunacak bir nesne melhûz

olmamağla her sûretle tağyîr ve ihtilâline dâir ma'azallâhu te'âlâ kerestenin kıllet ve nedret muhâtaralarına mütedâir bir gûne hâlet vukū'a gelir ise kat'â havâle-i sem' ve i'tibâr olunmayıp kendi rızâ ve ta'ahhüdleriyle karâr-gîr olduğundan kendilerinin tedîbi lâzım geleceğini dahi beyân etmeleriyle bu keyfiyet <<vâlâ>> vâlî-i müşârün-ileyh hazretleri tarafından bi'l-iktizâ matlûb olunacak keresteye dahi mûcib-i <<suhûlet>> suhûlet midir ve bir mahzûru var mıdır şıklarında merkūm Süleyman Ağa kulları dahi celb ile istintâk olundukda bu sûretle karâr verildiği hâlde mukaddemlerde mübâya'a olunmuş olduğu kerestenin fiyâtından bu fiyât dûn ve taraf-ı müşârün <<ileyhe>> ileyh dahi sühûlet ve menfa'ati rû-numûn olduğunu inhâ ve bu sûret âmmeye menâfi'-i azîmeyi mûcib bir hayr-ı mahz olacağı hüveydâ olduğundan bu vechile tanzîmini cümle huzzâr-ı meclis istid'â ve merkūm Süleyman Ağa dahi recâ eyledikleri muhât-ı ilm-i âlem-ârâ-yı düstûrâneleri buyruldukda bu sûret irâde-i isâbet-âde-i âsafânelerine dahi muvâfık ise defter ve lâyiha ve i'lâm Başmuhâsebe'ye kayd ile istihkâmı hâvî bu tarafda lâzım gelenlere hitâben başka ve i'lâm-ı hâli müş'ir iskele-i mezkûrelerin tâbi' olduğu kazâların kuzât ve nüvvâb ve voyvodalarına hitâben dahi mübâşirli olarak başka evâmir-i aliyye ısdâr ve tisyâr ve ta'yîn olunacak kereste nâzırı bendeleri yedine dahi şurûtu derciyle bir kıt'a me'mûriyet-i emr-i şerîfi ve İstanbul Mahkemesi sicilli ve şehremîni mûmâileyh tarafı ve mi'mâr cerîdesi ve liman ve kereste gümrüğü ve vakf-ı mezkûr defterlerine ve keresteciler kethudâsına başka başka mufassalan ilm u haberleri i'tâsıyla tevsîki yahud sûret-i âhar ile tanzîmi re'y-i rezîn-i isâbet-karîn-i sâmîlerine menût olduğu i'lâm olunmak üzre meclis-i mezkûrda bi'l-ittifâk karâr verildiğini kâtib-i mûmâ-ileyh dâ'îleri mahâllinde harf-be-harf zabt ve tahrîr ve meclis-i şer'-i şerîfe gelip alâ-vukū'ihî inhâ ve takrîr eylediği İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 27 M sene [1]242

30 [7a-1] Ohannes v. Markar'ın Müslüman olduğu

Şeref-i İslâm i'lâmı

Ma'rûz

Ermeni tâifesinden olup İstanbul'da Davud Paşa Mahkemesi civârında sâkin Kemhâcı İsmail Ağa nâm kimesnenin şâkirdi Ohannes v. Markar nâm mürâhık-ı mümeyyiz târih-i i'lâm günü bi-hidâyetillâhi te'âlâ cemî' edyân-ı bâtıladan teberrî-birle dîn-i kavîm-i Muhammedî -alâ- sahibihâ [sâhibihî] es-salavât ve't-tahiyyeyi- kabûl ve ityân-ı kelimeteyn-i şehâdeteyn edip talebiyle Hüseyin tesmiye olunmağla ol vechile mürâhık-ı mezbûrun İslâm'ıyla hükmolunduğu İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 7 S sene [1]242

31 [7a-2] Halil Ağa b. Süleyman ile ev tamirinden alacaklısı Vartan v. Kirkor'un 200 guruşa sulh oldukları

Husûs ile menzil ta'mîrinden 200 guruşa sulh

Ma'rûz

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen zikri âtî husûsun mahâllinde ketb ü tahrîri'çün cânib-i şerî'at-ı garrâdan me'zûnen irsâl olunan Kâtib es-Seyyid Ahmed Rıza Efendi dâ'îleri hâssa mi'mârı hulefâsından Derviş Ahmed ve Mehmed Râşid Halîfeler ile İstanbul'da Şeyh Ebulvefâ kurbünde Mollagürânî mahallesinde vâki' Berber Halil Ağa b. Süleyman nâm kimesnenin mutasarrıf olduğu ma'lûmü'l-hudûd bir bâb menzile varıp mahalle-i mezbûre ahâlîsinden Hâfız Mehmed Efendi b. Mahmud ve Atîk Vâlide Sultân Vakfı'nın kâtibi Mehmed Emin Efendi b. Mehmed Emin ve kethudâ bey Karakulağ-ı esbak Mehmed Emin Ağa b. Hüseyin ve Ebulfeth Sultân Mehmed Han -aleyhi'r-rahmetü ve'l-gufrân- Hazretleri Câmi'-i şerîfi kurşuncusu Hâfız Mustafa Ağa b. el-Hâc Hasan ve Ebûbekir Ağa b. Ömer nâm kimesneler huzûrlarında akd-i meclis-i şer'-i nebevî ettikde Âsitâne-i aliyyede vâki' neccâr tâifesinin <<karaman>> perâkende kolu neferâtından sahib-i arzuhâl Vartan v. Kirkor nâm zimmî meclis-i <<şer'-i>> ma'kūd-ı mezkûrda derûn-ı arzuhâlde mezkûru'l-ism merkūm Halil Ağa muvâcehesinde ben târih-i i'lâmdan dört sene mukaddem mezbûr Halil Ağa'nın bi-şartı'r-rücû' emriyle mutasarrıf olduğu menzil-i mezkûrunu harâb olduğu hâlde hedm-birle enkāz-ı atîkası mahlût olarak mâlımdan dört bin beş yüz guruş sarfla müceddeden iki direk bir bâb menzil binâ ve inşâ ve tekmîl eylediğimden sonra masrûfum olan meblağ-ı mezkûrun iki bin beş yüz guruşunu mezbûr Halil Ağa ceste ceste bana edâ ve teslîm ben dahi yedinden ahz ü kabz ve üç yüz otuz guruşunu menzil-i merkūma isti'mâl eylediğim sâlifü'z-zikr enkāz-ı atîka için bi'r-rızâ tenzîl etmemle bâkīsi olan bin altı yüz yetmiş guruşu mezbûr Halil Ağa'dan bi'l-muvâcehe hâlâ taleb ederim deyü tesâddî eylediğim da'vâmdan bâ-tavassut-ı muslihîn merkūm Halil Ağa ile bi't-tav' ve'r-rızâ iki yüz guruş üzerine sulh olduğumda ol dahi sulh-ı mezkûru kabûl ve bedel-i sulh-ı merkūm iki yüz guruşu işbu meclis-i <<şer'de>> ma'kūd-ı mezkûrda bana def' ü teslîm ben dahi yedinden tamamen ahz ü kabz etmemle mâ'adâya ve bi'l-cümle husûs-ı mezkûra ve işbu târih-i i'lâma gelince sâir beynimizde cereyân eden cemî' hukūk-ı şer'iyyeye müte'allika âmme-i da'vâdan tarafeynden her birimiz âharın zimmetini ibrâ-i âmm-ı sahîh-i şer'î ile ibrâ ve ıskāt ve her birimiz ber-vech-i muharrer âharın ibrâsını kabûl eyledik deyü ikrâr ve tasdîklerini kâtib-i merkūm mahâllinde ketb ü tahrîr ve ma'an meb'ûs ümenâ-i şer'le meclis-i şer'de <<gelip>> tarafeyn hazır oldukları hâlde tasdîklerine mukārin alâ-vukū'ihî inhâ ve takrîr eylediği İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 23 M sene 1242

Nüshateyn

32 [7a-3] Mîrî ambarlarından ekmekçi esnafına hububat dağıtılması ve fiyatlarının tespiti

Fiyât-ı hınta

Ma'rûz

Sa'âdetlü defterdâr efendi bendelerinin telhîsi mûcibince işbu bin iki yüz kırk iki senesi Saferü'l-hayrının sekizinci gününden i'tibâr ile me'mûrîn ma'rifetleriyle habbâzân esnâfına mîrî anbârları mevcûdundan tevzî' ve i'tâ olunan yirmi beş bin keyl zehâirin on iki bin beş yüz keyli Tekfurdağı hıntası ve üç bin dokuz yüz doksan keyli Bergos hıntası olup beher keylleri yüz yirmi beşer paraya ve üç bin dokuz yüz doksan keyli münakkah hınta olup beher keyli yüz yirmi paraya ve iki bin iki yüz altmış kokoroz olup beher [keyli] seksen paraya iki bin iki yüz altmış keyli şa'îr olup [beher keyli] altmış paraya olduğu ihbâr olunduğu İstanbul Mahkemesi'nden huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî 9 S sene [1]242

33 [7a-4] Kahvehane zannıyla kapatılan berber dükkânının tekrar açılmasına izin talebi

Berber dükkânı sehve mebnî kahve dükkânı diyerek sed olmağla geri küşâdına izni hâvî istiď'â

Ma'rûz

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen işbu arzuhâle ve derkenâra ba'de'n-nazar sahib-i arzuhâl Süleyman ve Mehmed kulları nezd-i dâ'iyâneme celb ile suâl olundukda bundan akdemce celâdet-pâş-ı sahîfe-i sudûr olan fermân-ı cihân-mutâ' mûcibince mecmû'-ı kahvehâneler külliyen sedd ü bend olunduğu esnâda ber-mantûk-ı derkenâr gediğine iştirâken mâlikler oldukları İstanbul'da Kum-kapı hâricinde vâki' Başmuhâsebe'de Simyon zimmî ismine mukayyed ve taht-ı nizâma dâhil ve mu'teber bir bâb yüksek berber dükkânı dahi hîn-i tahrîrde sehv olunduğuna mebnî me'mûrîn ma'rifetleriyle sedd ü bend ve ocağı hedm olun-muş olduğu beyânıyla kaydı mûcibince dükkân-ı mezkûrun kemâ-kân berber dükkânı olmak üzre küşâdına izin ve ruhsat-ı seniyyeleri erzânî buyurulmak bâbında inâyet recâ ve fi'l-vâki' muhâsebe-i mezbûrede zimmî-i mersûm ismi-ne mukayyed berber dükkânı işbu dükkân olduğunu ve gediği dahi tedâvül-i eydî ile şirâen el-yevm mezbûrânın mülkleri olduğuna binâen kemâ-kân berber dükkânı olarak küşâdında bir gûne beis ve mahzûr olmadığını esnâf-ı merkûme kethudâsı İbrahim Ağa ve yiğitbaşısı es-Seyyid Mehmed Nuri Ağa ve şeyhi Musa Efendi ve du'âcısı İsmail Efendi ve çavuşu Mustafa Ağa ve sâir nizâm ustaları

ihbâr ve inhâ eyledikleri ma'lûm-ı âsafâneleri buyruldukda niyâzına müsâ'ade-i merhamet-âde-i seniyyeleri erzân buyurulmak menût-ı re'y-i sâmîleri idüğü İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 7 S sene 1242

34 [7b-1] Kumkapı'daki dükkânı yanan Berber Ahmed'in, gediğini başka yere nakletmek istediği

Berber gediği nakli

Ma'rûz

Sâdır olan fermân-ı âlî-şâna imtisâlen işbu arzuhâl ve derkenâra merbût olan hüccet-i şer'iyyeye nazar olundukda İstanbul'da Kumkapı kurbünde İbrahim Paşa Câmi'-i şerîfi civârında keresteci karşısında Seyyid Mustafa Usta'nın üst yanında kâin Başmuhâsebe'de Mehmed ismine mukayyed şurût-ı nizâma dâhil ve mu'teber bir bâb berber dükkânı derûnunda mevcûde beyne'l-esnâf gedik ta'bîr olunur âlât-ı lâzıme-i ma'lûme mezbûr Mehmed Usta'nın fevtinden sonra veresesinden bâ-hüccet-i şer'iyye şirâen mâlı iken dükkân-ı mezkûr bundan akdem ol havâlîde bi-kazâillâhi te'âlâ vukū' bulan harîkde muhterik oldukda mülk sahibi binâdan imtinâ' ve binâ eylediği takdîrce kirâ-yı kadîminden ziyâde mutâlebe eylediğine binâen harîkden tahlîs olunmuş olan âlât-ı gedik-i mezkûrun şurût-ı nizâma tatbîkan mahâll-i âhara nakli lâzım geldiği beyânıyla kurb ve civârında keresteci dükkânı karşısında tabîb ve terzi dükkânları beynlerinde kâin bâ-temessük-i mütevellî bi'l-icâreteyn tasarrufunda olup derûnunda kimesnenin mu'teber gediği olmayan bir bâb dükkâna nakille ismine tashîhan kayd ve şurûtu mûcibince nakli derciyle yedine sûret i'tâsını sahib-i arzuhâl Berber Ahmed istid'â eylediği mefhûm-ı arzuhâlden müstebân ve fi'l-vâki' gedik-i mezbûr kalem-i mezbûrda mukayyed ve taht-ı nizâma dâhil ve mu'teber kadîm gediklerden ve bu makūle mukayyed berber gediklerinin nakl ve ismine tasrîhan sûret i'tâsı iktizâ ettikde taraf-ı şer'den ba'de'l-i'lâm sûret verilmek şurûtundan olduğu derkenârdan müstefâd ve nümâyân ve gedik-i mezkûr huzûr-ı şer'-i şerîfde ibrâz ve kırâet olunan hüccet-i şer'iyye mûcibince el-yevm sahib-i arzuhâl mezbûr Ahmed'in şirâen mâlı olduğu esnâf-ı merkūme kethudâsı İbrahim Ağa ve şeyhi Musa Efendi ve du'âcısı İsmail Efendi ve yiğitbaşısı es-Seyyid Mehmed Nuri Ağa ve çavuşu Mustafa Ağa ve köşe ustası Selim Ağa ve sâir nizâm ustalarının ihbârlarıyla zâhir ve a'yân olmağın bu sûretde istid'âsı şurût-ı nizâma muvâfık olduğundan müsâ'ade-i seniyyeleri erzânî buyurulup gedik-i mezkûrun kayd-ı evveli ref' ve terkîn ve dükkân-ı sânî-i mezkûra nakl ile mâliki mezbûr Berber Ahmed ismine tashîhan kayd ve yedine bir kıt'a sûret i'tâsı iktizâ eylediği İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 9 S sene [1]242

35 [7b-2] Kahvehane zannıyla kapatılan berber dükkânın tekrar açılmasına izin talebi

Seddü bend olan dükkânın berber dükkânı olduğu ba'de'l-ihbâr küşâdı

Ma'rûz

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen işbu arzuhâlde istid'â olunan husûsun keyfiyeti etrâfıyla istiknâh ve tahkīk için sahibe-i arzuhâl Zeliha Hatun câriyeleri ve Âsitâne-i aliyyede vâki' berber esnâfının kethudâsı İbrahim Ağa ve şeyhi Musa Efendi ve du'âcısı İsmail Efendi ve yiğitbaşısı es-Seyyid Mehmed Nuri Usta ve çavuşu Mustafa Usta ve sâir vukūf-ı tâmları olan nizâm ustaları nezd-i dâ'iyâneme celb ile suâl olundukda bundan akdemce Âsitâne-i aliyye ve tevâbi'inde vâki' mukayyed berber dükkânları ibkā ve kahvehâneler bâ-fermân-ı cihân-mutâ' sedd ü bend olunduğu esnâda sahibe-i arzuhâl-i mezbûrenin hâmiş-i arzuhâlde mastûr derkenâr nâtık olduğu üzre Başmuhâsebe'de Hüseyin Usta ismine mukayyed ve taht-ı nizâma dâhil ve mu'teber olarak İstanbul'da Ebulfeth Sultân Mehmed Hânsubbet? aleyhi siccâli'r-rahmetü ve'l-gufrân- Hazretleri Câmi'-i şerîfi nezdinde haffâfhâne içinde vâki' gediğine mâlike olup âhara îcâr ile ta'ayyüş edegeldiği bir bâb kadîm berber dükkânı dahi hîn-i tahrîrde sehve mebnî kahvehâne zannıyla sedd ü bend ve ocağı hedm olunmuş ve ol vechile medâr-ı ma'âşından dûr ve mahrûm kalmış olduğundan bahisle dükkân-ı mezkûrun kaydı mûcibince kemâkân berber dükkânı olmak üzre küşâdına izin ve ruhsat-ı seniyyeleri erzânî buyurulmasını niyâz ve istirhâm ve fi'l-vâki' dükkân-ı mezkûr mukayyed ve mu'teber kadîm berber dükkânı olup seddi husûsu sehve mebnî olduğunu kethudâ ve nizâm ustaları hâzırûn-ı merkūmûndan her biri inhâ ve ihbâr eyledikleri ma'lûm-ı ilm-i âlem-ârâ-yı rahîmâneleri buyruldukda dükkân-ı mezkûr fi'l-hakīka kadîm berber dükkânı olup sehve mebnî seddolunmuş olduğuna ve kadîm berber dükkânları hakkında emr ve irâde-i âlem-mutâ' sünûh etmiş olmadığına nazaran dükkân-ı mezkûrun kaydı mûcibince kemâ-kân berber dükkânı olmak üzre küşâdına izin ve ruhsat-ı seniyyeleri erzânî buyurulmak muvâfık-ı re'y-i rezîn-i isâbet-karîn-i düstûrâneleri olur ise ol bâbda fermân-ı vâcibü'l-ittibâ'ları sudûru iktizâ eylediği İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 5 min-S sene 1242

36 [7b-3] Esirci esnafı bünyesinden ihraç olunan Hacı Ömer Ağa'yı, esnafının tekrar içlerine aldığı

Matrûd Esîrci Hacı Ömer Ağa'yı esnâfı ke'l-evvel içlerine aldığı

Ma'rûz

Esîrci tâifesinden sahib-i arzuhâl el-Hâc Ömer Ağa b. Yusuf meclis-i şer‘-i münîrde tâife-i mezbûre kethudâsı el-Hâc Osman Ağa ve ihtiyârlarından Sirkecizâde Hasan Ağa ve Rizeli Memiş Ağa ve el-Hâc Yusuf Ağa ve Ahıskavî Salih Ağa ve Ka[r]slı Hasan Bey ve sâirleri muvâcehelerinde ben esir pazarında oda sahibi esirci tâifesinden olup ancak tâife-i merkûme bundan akdem ba‘zı esbâba mebnî beni içlerinden ihrâc etmişler idi el-hâletü hâzihî beynimiz te’lîf olunarak tâife-i merkûme beni kemâ-fi’s-sâbık içlerine alıp kā‘ide-i mer‘iyye üzre kethudâyı mezbûr tekeffül ve der-dest olan esnâf defterine kaydettirmeğe ta‘ahhüd ben dahi fîmâ-ba‘d hilâf-ı rızâ ve mugāyir-i nizâm hareket etmemeğe ta‘ahhüd eyledim deyü takrîrini kethudâ ve tâife-i merkûmeden her biri tasdîk ve külliyen kat‘-ı nizâ‘ eyledikleri İstanbul Mahkemesi’nden huzûr.

Fî 16 M sene 1242

[Beyaz Beyaz]

37 [8a-1] Sabuncu esnafının, nâzırları Mehmed Ağa’dan şikâyetlerinin yersiz olduğu

Sabun Nâzırı Mehmed Ağa’nın hüsn-i hâli zımnında

Ma‘rûz

Sabuncu esnâfından ba‘zıları hâlâ Sabun Nâzırı Tiryâkioğlu Mehmed Ağa kullarından şikâyeti hâvî huzûr-ı sâti‘u’n-nûr-ı âsafânelerine arzuhâl takdîm eylediklerine binâen sünûh eden irâde-i isâbet-âde-i müşîrâneleri mûcibince tarafeyn hayme-i hazret-i kethudâ-yı sadâret-penâhîlerine celb ile istiknâh olundukda netîce-i merâmları garazdan ibâret idüğü tahakkuk etmiş ve nâzır-ı merkūm kullarının bu âna kadar hilâf-ı rızâ bir hareketi mesmû‘ <<mesmû‘um>> olmamış olduğundan bi’l-istîzân re’y-i rezîn-i sâmîleri üzre cevâb verilmiş ise de sabun maslahatı havâyic-i mukteziyeden olmağla bundan böyle nâzır-ı merkūmun icrâ-yı levâzım-ı sadâkat ve cümle ile hüsn-i mu‘âşeret ve her hâlde rızâ-cûyâne harekete nasb-ı nefs-i ihtimâm ve gayret eylemesi vâcibe-i zimmet idüğü ve ma‘azallâhu te‘âlâ ser-mû hilâf-ı rızâ hareketi vukū‘a gelir ise mazhar-ı i‘tâb-ı azîm olacağı gûş-ı intibâhına gereği gibi tefhîm olunduğu İstanbul Mahkemesi’nden huzûr.

Fî 17 M sene 1242

38 [8a-2] Karabet v. Artin’in, Kigork v. Markar ve ortağı Hadros v. Oseb ile iki bin guruşa sulh olduğu

2000 guruşa sulh

Ma‘rûz

Kereste tüccârından sahib-i arzuhâl Agop zimmî kendi nefsinden asâleten ve babası Karabet v. Artin zimmî tarafından husûs-ı âtîde vekîl olduğu Avakim v. Karabet ve Parseh v. Avakim zimmîler şehâdetleriyle sâbit olmağla vekâleten meclis-i şer‘-i münîrde derûn-ı arzuhâlde isimleri mastûr Keresteci Kigork v. Markar ve şerîki Hazer v. Oseb nâm zimmîler muvâcehelerinde mersûmân Kigork ve Hazer zimmîler zimmetlerinde benimle babam mersûmun mâlımızdan ve yedimizden iştirâ ve kabz eyledikleri bâ-defter-i müfredât ecnâs-ı kereste semeninden ba‘de külli’l-hesâb gayri ez-teslîmât sahha’l-bâkī beş bin iki yüz guruş alacak hakkımız olmağla bi’l-asâle ve bi’l-vekâle hâlâ taleb ederim deyü tesâddî eylediğim da‘vâmdan bâ-tavassut-ı muslihîn mesfûrân ile bi’t-tav‘ ve’r-rızâ an-inkâr iki bin guruş bedel-i medfû‘ ve makbûza bi’l-asâle ve bi’l-vekâle sulh olduğumda onlar dahi sahh-ı mezkûru kabûl etmeleriyle ziyâdesine ve bi’l-cümle husûs-ı mezkûra ve sâir cemî‘ hukūk-ı şer‘iyyeye müte‘allika âmme-i da‘vâdan tarafeynden her birimiz âharın zimmetini ibrâ-i âmm-ı sahîh-i şer‘î ile bi’l-asâle ve bi’l-vekâle kabûlü hâvî ibrâ ve ıskāt eyledik deyü ikrâr ve tesâdukları İstanbul Mahkemesi’nden huzûr.

Fî 16 M sene 1242

39 [8a-3] Erini bt. Takar’ın, mutasarrıfı olduğu bozahaneden Dumni bt. Nikola ve ortaklarını çıkardığı

Bozahâne gediği nizâ‘ı men‘i

Sahibe-i arzuhâl şahsı mu‘arrefe Dumni bt. Nikola nâm Nasrâniye meclis-i şer‘-i münîrde derûn-ı arzuhâlde mezkûreti’l-ism kezâlik mu‘arrefetü’ş-şahs Erini bt. Lefter Nasrâniye muvâcehesinde İstanbul’da Langa kurbünde İnebey mahallesinde mersûme Erini Nasrâniyenin menzili tahtında kâin bir bâb vakıf bozahâne Nasrâniye-i mesfûre ile li-ebeveyn er karındaşı Hristaki zimmînin bâ-temessük-i mütevellî bi’l-icâreteyn nısfiyet üzre taht-ı tasarruflarında ve gediğinin dahi yüz yirmi sehm i‘tibâriyle elli sehmi benim mâ‘adâsı dahi müştereklerim gāibûn ani’l-meclis Vasil ve Hristo ve Yorgo ve Yorgi ve Metro ve İsteryo nâm zimmîlerin iken mesfûre Erini Nasrâniye bundan akdem karındaşı mersûm Hristaki zimmî ile ma‘an fesh-i akd-i icâre-birle beni ve müştereklerim gāibûn-ı mersûmunu bozahâne-i merkūmeden ihrâc etmeleriyle suâl olunup bozahâne-i mezkûreyi gediğimiz olmak üzere kadîm kirâsıyla yine bize îcâra mersûme Erini Nasrâniyeye cebr olunmak murâdımdır deyü tesâddî eylediği da‘vâsı meşrû‘a olmadığından mâ‘adâ istikşâf-ı hâl için mersûme Erini Nasrâniye istintâk olundukda cevâbında işbu yedimde olup bin iki yüz kırk bir senesi Cumâdelulâsının yirmi yedinci günü târihiyle müverrah ve ol târihde Rumeli kazaskeri bulunan es-Seyyid Mehmed Sıddık Efendi merhûmun hatmiyle mahtûm bir kıt‘a i‘lâm-ı şer‘îde tafsîl ve beyân

olunduğu üzre târih-i mezkûrda mübârek rikâb-ı kamer-tâb-ı husrevânîye takdîm eylediğim arzuhâlim hâmişine sâdır olan fermân-ı âlî-şâna imtisâlen kazasker-i müşârün-ileyhin Cum'a günü Arz Odası'nda huzûr-ı hazret-i sadâret-penâhîde akd eylediği meclis-i şer'-i enverde müdde'iyye-i mesfûre Dumni Nasrâniye ve müşterekleri mesfûrûn ile bi'l-muvâcehe lede'l-mürâfa'a bozahâne-i mezkûrenin gedik kaydı bâ-fermân-ı âlî suâl olundukda o makūle gedik kaydı bulunmadığı Başmuhâsebe ve Haremeyn muhâsebesi ve ma'den mukāta'ası ve hâslar mukāta'ası ve baş mukāta'a ve İstanbul ve Bursa mukāta'ası ve Anadolu muhâsebesi ve küçük evkāf muhâsebesi ve mevkūfât ve piyâde mukābelesi ve süvâri mukābelesi kalemlerinden derkenâr olunmağla bu makūle mukayyed olmayan gedikler şer'an ve kānûnen mu'teber olmadığını kazasker-i müşârün-ileyh hazretleri mesfûre Dumni Nasrâniye ile müşterekleri mesfûrûna tefhîm ve bozahâne-i mezkûreyi tahliye ve benimle karındaşım mesfûra teslîme tenbîh eylediğini huzûr-ı âlîye i'lâm etmekle bâlâsına işbu i'lâm-ı şer'î huzûr-ı lâmi'u'n-nûr-ı mülûkâneye lede'l-arz manzûr-ı me'âlî-i mevfûr-ı hazret-i pâdişâhî olmuş ve şer'le rü'yet ve i'lâm olunup bitmiş olmağla mûcibince amel olunmak bâbında musahhah fermân-ı âlî-şân şeref-bahş-ı sahîfe-i sudûr olmuş olmağın ber-mûcib-i i'lâm-ı şer'î ve ber-mantûk-ı fermân-ı âlî bozahâne-i mezkûreden mesfûrûnu ihrâc ile zabt ve tasarruf etmişdim deyü ibrâz eylediği i'lâm-ı şer'î ve emr-i âlînin mazmûnlarını müdde'iyye-i mesfûre Dumni Nasrâniye ikrâr ve i'tirâf etmeğin bu sûretde bozahâne-i mezkûreye şer'an ve kānûnen bir vechile müdâhaleye kādir olmadığı mesfûre Dumni Nasrâniyeye tefhîm ve bî-vech-i şer'î mu'ârazadan men' olunduğu İstanbul Mahkemesi'nden huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî 7 S sene 1242

[Beyaz Beyaz]

40 [8b-1] Kahvehane zannıyla kapatılan berber dükkânının yeniden açılması izin talebi

Seddü bend olunan dükkân berber dükkânı olduğu ba'de'l-ihbâr küşâdı'çün istid'â

Ma'rûz

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen istid'â ve derkenâra nazaran sahibe-i arzuhâl Hüseyin ve Ebîbekir'in vekîlleri meclis-i şer'a celb ile vech-i iddi'âları suâl olundukda bi'l-muvâcehe muktezâ-yı şer'-i kavîm üzre görülecek husûs ve hasmları olmayıp ancak ber-mantûk-ı derkenâr İstanbul'da Ayazma Değirmenciler içinde köşe başında vâki' Başmuhâsebe'de Ali Usta ismine mukayyed ve taht-ı nizâma dâhil olarak bi'l-iştirâk gediğine mâlikleri oldukları bir bâb berber dükkânı isminde ve saklıca olduğundan bundan akdemce mecmû'-ı kahvehânelerin def'i

bâbında celâdet-rîz-i sudûr olan fermân-ı âlem-mutâ‘ mûcibince dükkân-ı mezkûr dahi me’mûrîn ma‘rifetleriyle sedd ü bend ve ocağı hedm olunmuş olduğu ve düyûn-ı kesîreye giriftâr olup medâr-ı ma‘âşları dahi dükkân-ı mezkûr hâsılâtına münhasır olduğundan ez-her cihet su‘ûbet ve ızdırâba dûçâr oldukları beyânıyla fîmâ-ba‘d kahvehâne şeklinden kurtularak mahâll-i sû’ olmayan berber dükkânı heyetine ifrâğ ve kaydı mûcibince berber dükkânı olarak isti‘mâl olunmak şartıyla küşâdına müsâ‘ade-i merâhim-âde-i seniyyeleri erzânî buyurulmasını istirhâm ve istid‘â ve fi’l-vâki‘ hâmiş-i arzuhâlde kaydı derkenâr olunan Berber Ali Usta dükkânı işbu dükkân olup kadîm berber dükkânı olduğunu ve ber-vech-i ta‘ahhüd kahvehâne tarzından çıkarılarak emsâli misillü âdet üzre berber dükkânı şekline ifrâğ olunduğu sûretde bir gûne beis ve mahzûr dahi kalmayacağını Âsitâne-i aliyyede vâki‘ berber esnâfının kethudâsı İbrahim Ağa ve şeyhi Musa Efendi ve du‘âcısı İsmail Efendi ve yiğitbaşısı es-Seyyid Mehmed Nuri Ağa ve çavuşu Mustafa Ağa ve sâir nizâm ustaları dahi ihbâr ve inhâ eyledikleri ma‘lûm-ı ilm-i âlem-şumûlleri buyruldukda hâllerine merhameten istid‘âlarına müsâ‘ade-i aliyyeleri erzân buyurulmak re’y-i rezîn-i isâbet-rehin-i âsafânelerine menût idüğü İstanbul Mahkemesi’nden huzûr.

Fî 7 Safer sene [1]242

41 [8b-2] Hüseyin Efendi b. İsmail’in, enfiye kitâbetini devrinden pişman olduğu, Süleyman Efendi . Abdurrahman ile 200 guruşa sulh oldukları

Enfiye kitâbeti nizâ‘ından teberru‘an 200 [guruş] teslîm ile ibrâ

Sahib-i arzuhâl Hüseyin Efendi b. İsmail Efendi meclis-i şer‘-i münîrde derûn-ı arzuhâlde ismi mezkûr Keşânîzâde es-Seyyid Ahmed Ağa b. es-Seyyid Mehmed muvâcehesinde hâmiş-i arzuhâ<<lde >>le ihrâc olunan kayd nâtık olduğu üzre İstanbul ve tevâbi‘i enfiye mukāta‘asının bâ-berât-ı âlî-şân mutasarrıf olduğum kitâbeti bin iki yüz otuz sekiz senesi Cumâdelûlâsı’nda beş bin guruş bedel-i makbûz ile mukābelesinde enfiye emîni inhâsıyla benim bâ-hüsn-i ferâğ ve kasr-ı yedimden merkūm es-Seyyid Ahmed Ağa’ya tevcîh ve uhdesine berat olundukdan sonra merkūm Ahmed Ağa dahi yine meblağ-ı merkūm mikdârı bedel ile dokuz mâh mürûrunda gāib ani’l-meclis Süleyman Efendi b. Abdurrahman’a ferâğ edip kitâbet-i mezkûre el-yevm bâ-berât-ı âlî-şân merkūm Süleyman Efendi’nin uhdesinde iken ben ba‘zı kimesnelerin iğfâl ve tahrîkleriyle ferâğ-ı mezkûrda aldandım deyü tesâddî eylediğim da‘vâ-yı mezkûrem meşrû‘a olmadığı ba‘de’t-tefhîm mezbûr es-Seyyid Ahmed Ağa fakr-ı hâlime merhameten iki yüz guruş mâlından teberru‘an meclis-i şer‘de bana def‘ ü teslîm ve umûruma sarfla istihlâke emreylediğinde ben dahi ahz ü kabz ve umûruma sarfla istihlâk etmemle fîmâ-ba‘d

kitâbet-i mezkûrede benim asla alâka<<m>> ve medhalim ve da‘vâ ve nizâ‘ ve husûmetim kalmayıp bi’l-cümle hukūk-ı şer‘iyyeye müte‘allika âmme-i da‘vâdan mezbûr es-Seyyid Ahmed Ağa’nın zimmetini ibrâ-i âmm-ı sahîh-i şer‘î ile kabûlü hâvî ibrâ ve ıskāt eyledim deyü ikrâr ve tasdîkleri İstanbul Mahkemesi’nden huzûr.

Fî 11 Safer sene [1]242

42 [8b-3] Kartal kasabasında bazı ekmekçilerin, Uncu Filibos v. Kukas ile niza’a düştükleri ve 8500 guruşa sulh oldukları

8500 guruşa sulh

Ma‘rûz

Medîne-i Üsküdar’a muzâfe Kartal kasabası ekmekçileri Yorgi v. Yani ve Dimitri v. Yorgi ve Kiryako ve Petro veledey Hristo zimmîler evvelen Çarşamba günü Arz Odası’nda huzûr-ı lâmi‘u’n-nûr-ı düstûrânelerinde ve ba‘dehû şifâhen sâdır olan fermân-ı âlem-mutâ‘larına imtisâlen dâ‘îhânelerinde ma‘kūd meclis-i şer‘-i münîrde kasaba-i mezbûre uncusu derûn-ı arzuhâlde mezkûru’l-ism Filibos v. Kukas zimmî muvâcehesinde şerîki Vartan v. Manuk zimmî ile habbâzân kethudâsı ve nizâm ustaları ve sâir iktizâ edenler hazır olduğu hâlde zikrolunan Kartal kasabası Dersa‘âdet’e akreb olmak cihetiyle ahâlîsinin zarûretden vikāye için Kapan-ı dakīkden narh üzre uncusuna buğday verilip uncu dahi ba‘de’t-tahn kezâlik narh üzre ekmekçiye bey‘ ve ekmekçi dahi Âsitâne-i aliyye narhı üzre nân-ı azîz i‘mâl ve tabh ve ibâdullâha bey‘ etmek kadîmden beri bâ-fermân-ı âlî mer‘î ve mu‘teber şurût-ı nizâmımızdan olduğuna binâen bin iki yüz kırk senesi Rebî‘ülevveli’nin on beşinci gününden kırk bir senesi Şa‘bânının on birinci gününe gelince dakīkin beher vakıyyesinin narhı onar paraya olduğu hâlde semen-i mezkûr ile mersûm Filibos zimmîden iştirâ ve kabz ve iki paralığı narh üzre seksener dirhem olarak nân-ı azîz i‘mâl ve ibâdullâha bey‘ eylediğimiz beherinin derûnlarında sâfî mevzû‘u altmışar vakıyye olarak cem‘an beş bin yüz çuval dakīkin vech-i meşrûh üzre beher vakıyyesi onar paradan cem‘an esmânı olan yetmiş altı bin beş yüz guruşdan bu âna kadar ceste ceste teslîmâtımız olan yetmiş beş bin iki yüz seksen bir guruş fürû-nihâde ve tenzîl olundukda sahhu’l-bâkī bin iki yüz on dokuz guruş deynimiz kalmak iktizâ eder iken mersûm Filibos zimmî hâmiş-i arzuhâlde mastûr derkenâr nâtık olduğu üzre ziyâde alacağım vardır deyü müddet-i vâfire bizi zindâna haps ettirdiğinden mâ‘adâ kasaba-i mezbûrede kâin on bin guruş kıymetli iki kıt‘a habbâz fırınlarımızı zabt ve on dört bin iki yüz yetmiş bir guruş mikdârı zimem-i nâsda olan alacaklarımızı dahi bunlar bana gelecekdir deyü müdâhale etmekle suâl olunup bâkī deynimiz olan meblağ-ı mezkûru yedimizden ahz ile zikrolunan fırınları bize redd ü teslîme ve zimemât-ı mezkûreden dahi keff-i yedine ve fîmâ-ba‘d dahi ber-mûcib-i şurût-ı nizâm ve ber-muktezâ-yı fermân-ı âlî

amel ve harekete mersûm Filibos zimmîye tenbîh olunmak matlûbumuzdur deyü da'vâ eylediğimizde ol dahi cevâbında kazıyye minvâl-i muharrer üzre olduğunu ikrâr ve i'tirâf edip ancak benim sizinle dakīkin beher vakıyyesini on ikişer paraya pazar ve mukāvelemiz olmağla binâen-aleyh zimmetinizde on beş bin üç yüz guruş ziyâde alacağım olduğundan tahsîli'çün haps ettirip [**9a**] zikrolunan fırınlar dahi mu'attal kalmamak için şurût-ı nizâm ve âdet-i kadîmemiz üzre cemî' fâide-i hâsılası tarafınıza âid olmak şartıyla emâneten zabt ve idâre ve zimemât-ı mezkûreyi dahi alacağıma mahsûben tahsîl etmek üzre müdâhale etmişdim deyip ol vechile beynimizde ba'de'l-münâza'a kethudâ ve nizâm ustaları merkūmûn tavassutlarıyla beynimiz ıslâh olunup mersûm Filibos zimmî da'vâ-yı mezkûresinden bizimle sekiz bin beş yüz guruşa sulh olduğunda biz dahi sulh-ı mezkûru kabûl etmemizle bedel-i sulh-ı mezkûrundan ve zimemât ve fâide-i mezkûreden mâ'adâ ziyâdesine ve bi'l-cümle husûs-ı mezkûra ve sâir cemî' hukūk-ı şer'iyyeye müte'allika âmme-i da'vâdan tarafeynden her birimiz âharın zimmetini kabûlü hâvî ibrâ ve ıskāt eyledik deyü takrîrlerini mersûm Filibos zimmî tasdîk etmeğin bu sûretde bedel-i sulh-ı mezkûr sekiz bin beş yüz guruşu mersûm Filibos zimmîye edâ ve teslîme mesfûrûna ve fırın-ı mezkûrların bey'-i vefâ ve rehniyet misillü deyn-i mezkûra bir vechile ta'alluku olmayıp zimemât-ı mezkûrede dahi bir gûne alâkası olmadığından hâlâ fırın-ı mezkûrları mâlikleri mesfûra [mesfûrûna] teslîme ve zimemât-ı mezkûreden dahi bi-tamamihâ keff-i yedine ve fîmâ-ba'd dahi bermûcib-i nizâm-ı kadîm ve ber-muktezâ-yı emr-i âlî amel ve harekete mesfûr Filibos zimmîye tenbîh olunduğu İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 11 min-S sene 1242

Mukābele-şüd

43 [9a-1] Ahmed Yazıcı'nın, Mustafa Reis ile ortak olduğu gemiyi batırması ve bedelini edaya taahhüdü

1250 guruş rubu' sefîne kıymeti hükmü

Ma'rûz

Sahib-i arzuhâl Trabzonî es-Seyyid Mustafa Reis b. es-Seyyid Ali nâm kimesne meclis-i şer'-i münîrde Odunkapısı tüccârından derûn-ı arzuhâlde mezkûru'l-ism Ahmed Yazıcı b. Ebîbekir nâm kimesne muvâcehesinde bin iki yüz otuz dokuz senesi hilâlinde Kapan-ı dakīk iskelesinde merbût beş bin guruş kıymetli martiko ta'bîr olunur kalyon kıçlı bir kıt'a sefînenin rub'u benim ve selâse-i erbâ'ı mezbûr Ahmed Yazıcı'nın iştirâken yedimizde mülkümüz iken mezbûr Ahmed Yazıcı ol târihde sefîne-i mezkûreye izin ve icâzetim ve haber ve âgâhım olmaksızın râkib olup <<İbrahim>> İbrail İskelesine götürür iken esnâ-yı râhda Süzebolu İskelesi

pîşgâhında fırtına zuhûr ve sefîne-i mezkûre bi-kazâillâhi teʿâlâ gark olup ol vechile ber-mûcib-i fetvâ-yı şerîfe mezbûr Ahmed Yazıcı teʿaddî etmekle sefîne-i merkūmenin târih-i mezkûrda kıymet-i mezkûresi olan beş bin guruşdan benim rubuʿ hisseme isâbet eden bin iki yüz elli guruşu mezbûr Ahmed Yazıcı'dan zamânen taleb ederim deyü daʿvâ ettikde ol dahi cevâbında ancak bin guruş kıymetli sefîne-i mezkûre ber-vech-i muharrer iştirâken mâlikleri olduğunu ve mahâll-i mezkûrda garkını ikrâr lâkin müşterekim müddeʿî-i mezbûr es-Seyyid Mustafa Reis'in izniyle sefîne-i merkūmeye râkib olup iskele-i mezbûreye zahîre tahmîli'çün imrâr etmişdim deyü müddeʿî-i merkūm es-Seyyid Mustafa Reis'in inkârına mukārin eylediği izin ve icâzet müddeʿâsını isbât için bi'd-defeʿât meclis-i şerʿa ikāme eylediği kimesneler edâ-i şehâdet-i şerʿiyye edemeyip şâhid-i âhar ikāmesine havâle olundukda kirâren ve mirâren müddet-i mehl-i şerʿî tamam ve tahlîfe dahi tâlib olmamağla bu sûretde mezbûr Ahmed Yazıcı'nın kavl-i mücerrediyle nesne sâbit olmayıp daʿvâ-yı mezkûresiyle müddeʿî-i mezbûr es-Seyyid Mustafa Reis'e bilâ-beyyine muʿârazadan baʿde'l-menʿ merkūm es-Seyyid Mustafa Reis ziyâde dört bin guruş kıymet müddeʿâsını kıbel-i şerʿden me'zûnen irsâl olunan Kâtib Mehmed Hidâyetullâh Efendi dâʿîlerinin Kapan-ı dakīk nâibi efendi dâʿîlerine mahsûs odada huzûr-ı Müslimînde akd eylediği meclis-i şerʿde her biri adl ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan reisler kethudâsı el-Hâc Veliyüddin Ağa b. Ali ve kapan tüccârlarından el-Hâc İsmail Ağa b. el-Hâc Ali ve el-Hâc Mehmed Ârif Ağa b. el-Hâc İsmail ve el-Hâc Musa Ağa b. el-Hâc İsmail ve İbrahim Ağa b. el-Hâc Mehmed Emin ve Bayram Ağa b. Hasan nâm kimesneler şehâdetleriyle bi'l-muvâcehe vech-i şerʿî üzre isbât eylediğini kâtib-i merkūm dâʿîleri mahâllinde ketb ü tahrîr ve maʿan mebʿûs ümenâ-i şerʿle meclis-i şerʿa gelip tarafeyn hazır oldukları hâlde alâ-vukūʿihî inhâ ve takrîr edip onlar dahi baʿde't-tasdîk mûcibiyle sefîne-i mezkûrenin kıymet-i müsbetesi olan meblağ-ı mezkûr beş bin guruşun rubʿu olan bin iki yüz elli guruşunu müddeʿî-i merkūm es-Seyyid Mustafa Reis'e zamânen edâ ve teslîme mezbûr Ahmed Yazıcı'ya tenbîh olunduğu İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî-gurreti S sene 1242

44 [9a-2] İpekçi esnafının, taşradan gelen ipek hususundaki nizamları

Kazzâz esnâfının taşradan gelen ipeğin[in] şurût-ı nizâmları

Maʿrûz

Âsitâne-i aliyyede vâkiʿ kazzâz esnâfının kethudâsı Abdüllatif Ağa ve yiğitbaşısı Mehmed Ağa ile ustalarından Yorgi ve Todori ve Hristo ve Karabet ve Artin ve Kirkor ve Bedros ve Manas ve Abraham ve Serkiz nâm zimmîler ve Septay ve Mişon ve Yuda nâm Yahûdiler ve sâirleri meclis-i şerʿ-i şerîf-i enverde her biri takrîr-i kelâm

edip sanʿatımız olan emtiʿa-i mütenevviʿanın ipek ve boya ve sâir cemîʿ eczâsı hâlis ve aʿlâ olup dûn u redî ve kalb ü mağşûş olmamak esâs-ı nizâmımızdan ve Selanik ve Bafra ve Samsun ve Andire ve Mora ve Koloz ve Karapınar ve Kıbrıs memleketleri ve diyâr-ı Acem'den Dersaʿâdet'e gelen ipekler haşîn ve dûn ve kalın olmak mülâbesesiyle ancak Sakız gaytanı taʿbîr olunur çizme ve çedik konçlarına dikilen ve taşra harcı taʿbîr olunur sandalcı ipeği iʿmâline elverip bunlardan başka her ne iʿmâl olunsa beher hâl kalb ve redî olacağı âşikâr olduğundan öteden beri ol nevʿ ipekden yalnız bu iki nevʿ şey iʿmâl olunup âhar nesne iʿmâl olunduğu yoğiken bu esnâda esnâfımızdan baʿzı mürtekib ve tamaʿkâr makūleleri şurût-ı nizâmımızın hilâfı ve usûl-i kadîme münâfî bu cins ipeği hîn-i vürûdunda kapanma sûretiyle toptan külliyetli alıp ince gaytan ve düğme ve şerid ve sâir bu misillü nesneler iʿmâl ve ciyâdet ve redâetini fark ve te'mîne kudreti olmayan ibâdullâha beyʿle ızrâr etmeleriyle bu keyfiyet hem nizâm-ı merʿiyyemizin ihtilâliyle cümlemizin perîşânî-i hâlini mûcib ve hem ibâdullâhın mağbûn ve rahne-dâr olmasını müstevcib bir keyfiyet olduğundan bu husûsun **[9b]** hem tüccâr mâlını telefden muhâfaza ve hem esnâf ve ibâdullâhı gadr ve hasârdan vikāye zımnında bir hüsn-i sûretle tanzîmini îcâb ve iktizâ eylediğine binâen cümle kazzâz esnâfı lonca odamıza tecemmuʿ ile hüsn-i sûretini mülâhaza eylediğimizde bu fesâd ve melʿanete ancak o makūle ipeği kapatma sûretiyle yalnız birkaç kişi alıp işledikleri metâʿı dahi hafî sattıklarından ne aldıkları ve ne iʿmâl eyledikleri bilinemediği sebeb-i mahz olmağla fîmâ-baʿd bilâd-ı mezkûreden Âsitâne-i aliyyeye her ne kadar ipek gelir ise kethudâ ve yiğitbaşı ve nizâm ustalarımız maʿrifetleriyle cümlemiz alıp tüccârın mâlını rencîde ve ezâ etmeksizin tamamca teslîm ve edâ eylediğimizden sonra cümle esnâfa tevzîʿ ve taksîm ile ancak salâhiyeti olan iki nevʿ şey iʿmâl olunduğu takdîrce herkese cüz'î hisse isâbet edeceğinden herkesin hissi [hissesi] ancak iki nevʿ şeye kifâyet edip âhar nesne iʿmâl edemeyeceğinden māʿadâ dâimâ kethudâmız maʿrifetiyle hafî ve celî tecessüs ve taharrî olunup her kim bu cins ipeği zikrolunan iki nevʿden başka şeye kullanıp o makūle kalb ve redî iʿmâl ve ibâdullâha gadr ve hasârete cesâret eder ise maʿrifet-i şerʿ-i şerîf ve cümle maʿrifetleriyle esnâfdan tard ve ihrâc olunmak ve el-yevm bu cins ipekden iʿmâl olunmuş olarak mevcûd olan eşyâ dahi kethudâ ve cümle esnâf maʿrifetiyle devşirilip bir mahalle vazʿ ve müşterisine keyfiyeti iʿlân olunarak değer-i bahâsıyla hitâmına kadar bir mahâlden beyʿ ettirilmek üzre nizâma rabt olunduğu hâlde hem şurût-ı nizâmımızın ihtilâl ve izmihlâlden vikāyesiyle esnâfımızın âsâyiş ve istirâhatlerine bâdî ve hem kalb ve redî nesne iʿmâlinin menʿiyle kâffe-i ibâdullâhın gadr ve hasârdan masûn olmalarını müeddî bir hayr-ı azîm olacağı bu husûsun bir gûne mazarrât ve bir vechile beis ve mahzûru olmayacağı refʿ-i inhisâr fâidesini dahi müntic olacağı emr-i bedîhî olduğuna binâen cümlemiz bu vechile kavl ve ittifâk ve ahd-i mîsâk etmemizle nizâm-ı mezkûr ilâmâşâallâhi teʿâlâ düstûrü'l-amel tutulup hilâfı hareket vukūʿa gelmemesi'çün sûret-i

mu‘âhedemiz Başmuhâsebe’ye kayd ile istihkâmı hâvî lâzım gelenlere hitâben bir kıt‘a emr-i âlî-şân i‘tâsı niyâzımızdır deyü istid‘â istirhâm eyledikleri İstanbul Mahkemesi’nden huzûr.

Fî 11 min-S sene 1242

Mukābele-şüd

45 [9b-1] Mehmed Şâkir’in, Tanaş v. Kostandi’yle aralarındaki borç meselesinin mahallî mahkemeye havale edildiği

4428 guruş maddesi mahâllinde mürâfa‘aya havâle bâbında emir istid‘âsı

Ma‘rûz

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen işbu arzuhâl ve hâmişinde <<olan>> muharrer emr-i âlî-şân kaydı ve muktezâ ve derkenârına ve merbût olan bir kıt‘a i‘lâm-ı şer‘î ve iki kıt‘a temessüklere nazar olundukda İnöz ahâlîsinden ve hâssa <<haseki>> hasekilerinden es-Seyyid Mehmed Şâkir Ağa b. el-Hâc Hasan’ın Dersa‘âdet’de Vezîr Hânı’nda mütemekkinler Sarrâf Lambek ve şerîki Ohan zimmîlere cihet-i deyn-i şer‘îden zimmetinde deyni olan on iki bin guruşa mezbûr es-Seyyid Mehmed Şâkir Ağa’nın emriyle duhan tüccârından Tanaş v. Kostandi nâm zimmî kefîl ve zâmin olup ba‘dehû deyn-i mezkûru bi-hükmi’l-havâle mersûmâna edâ ve teslîm etmekle ol vechile kefîl-i mersûm Tanaş zimmînin merkūm es-Seyyid Mehmed Şâkir Ağa zimmetinde bi’l-mürâca‘a hakkı olan meblağ-ı mezkûr mukābelesinde mukaddemâ rehn etmiş olduğu İnöz kasabasında vâki‘ bir bâb mülk menzil ve bir kıt‘a mahzeni bey‘ ve semeninden istifâ-yı deyne mersûm Tanaş zimmîyi vekâlet-i devriye ile vekîl eylediğine binâen mahâllinde ber-nehc-i şer‘î terâfu‘ olunmak bâbında bi’l-istid‘â sâdır olan emr-i âlî-şân [mûcibince] mahâlline lede’l-vürûd tarafeyn bi’l-muvâcehe terâfu‘-ı şer‘-i şerîf olundukda merkūm es-Seyyid Mehmed Şâkir Ağa’nın zikrolunan menzil ve mahzende alâkası olmadığı lede’ş-şer‘i’l-enver zâhir oldukdan sonra deyn-i mezkûrun sekiz bin guruşunu edâ ve îfâ ve bâkī dört bin guruşuna dahi iki yüz kırk senesi Cumâdelûlâsı’nın onuncu gününden üç yüz altmış bir gün va‘de ile bir kıt‘a temessük i‘tâsıyla fasl-ı husûmet olunduğu sâbıkā İnöz Nâibi İbrahim Edhem Efendi dâ‘îlerinin i‘lâmından dört bin dört yüz yirmi dokuz guruşa nâtık bir kıt‘a mu‘anven ve mersûm tahvîl vermiş ve mezbûr es-Seyyid Mehmed Şâkir Ağa’nın bacanağı İnözlü Mehmed Said Efendi’nin dahi mersûm Tanaş zimmîye cihet-i karzdan dört yüz kırk beş guruş âhar deyni olduğu merbût olan temessüklerden müstebân oldukdan sonra mezbûrân es-Seyyid Mehmed Said Efendi ve es-Seyyid Mehmed Şâkir Ağa’dan her biri deyn-i mezkûrlarını hâlâ edâ etmeyip ibtâl-i hakkı mûcib harekâta cesâret eyledikleri beyânıyla meblağayn-ı mezkûreynin mezbûrândan mahâllinde terâfu‘-ı şer‘ olunarak

tahsîli'çün Çirmen sancağı mutasarrıfı sa'âdetlü atûfetlü paşa hazretlerine hitâben emr-i celîlü'ş-şân sudûrunu mersûm Tanaş zimmî işbu arzuhâliyle istid'â etmeğin bu sûretde merkūm es-Seyyid Mehmed Şâkir Ağa'nın bâ-i'lâm-ı şer'î mahkûmunbih deyninden dört bin guruş bâkī kalmış iken ziyâde dört yüz yirmi dokuz guruşu ne cihetledir ve merkūm es-Seyyid Mehmed Said Efendi'nin dahi deyni vâki' midir mahâllinde bi'l-muvâcehe terâfu'-ı şer'-i şerîfe muhtâc olduğundan ber-vech-i istid'â mahâllinde şer'le rü'yet ve ihkāk-ı hak olunmak bâbında emr-i âlî-şân sudûru muvâfık-ı şer'-i şerîf olup ancak mutasarrıf-ı müşârün-ileyhe hitâb ilâvesi re'y-i rezîn-i âsafânelerine menût idüğü İstanbul Mahkemesi'nden huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî 17 S sene 1242

46 [9b-2] Kahvehane zannıyla kapatılan berber dükkânının yeniden açılması için izin talebi

Kahvehâne zannıyla seddolunmuş berber dükkânı küşâdı

Ma'rûz

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen işbu arzuhâl ve derkenâra nazar olundukda İstanbul'da Kumkapı kurbünde İbrahim Paşa Câmi'-i şerîfi civârında keresteci dükkânı karşısında vâki' gediğine şirâen mâlike olduğu Başmuhâsebe'de es-Seyyid Mustafa Usta ismine mukayyed ve taht-ı nizâma dâhil ve mu'teber bir bâb berber dükkânı bundan akdem mecmû'-ı kahvehânelerin def'i bâbında celâdet-rîz-i sahîfe-i sudûr olan fermân-ı âlem-mutâ' mûcibince kahve dükkânı olmak zannıyla sedd ü bend olunmuş olduğu ve dükkân-ı mezkûrdan gayrı bir mahâlden bir akçe medâr-ı ma'âşı olmadığı beyânıyla dükkân-ı mezkûrun feth ve küşâdına izin ve ruhsat-ı seniyyeleri erzân buyurulmasını sahibe-i arzuhâl Hadîce Hatun câriyeleri niyâz ve istirhâm eylediği mefhûm-ı arzuhâlden müstebân ve dükkân-ı mezkûr hâmiş-i arzuhâlde mastûr derkenâr nâtık olduğu üzre muhâsebe-i mezkûrede mukayyed ve şurût-ı nizâma dâhil ve mu'teber kadîm berber dükkânı idüğü esnâf-ı merkūme kethudâsı İbrahim Ağa ve şeyhi Musa Efendi ve du'âcısı İsmail Efendi [**10a**] ve yiğitbaşısı es-Seyyid Mehmed Nuri Ağa ve çavuşu Mustafa Usta ve köşe ustası Selim Usta ve sâir nizâm ustaları kullarının nezd-i dâ'iyânemde ihbârlarıyla nümâyân olduğu ma'lûm-ı ilm-i âlem-ârâ-yı düstûrâneleri buyurduldukda dükkân-ı mezkûr bu vesîle ile kahvehâne şekline girmeyip memnû'âtdan masûn berber dükkânı olarak isti'mâl olunmak şartıyla hâline merhameten küşâdına müsâ'ade-i merhamet-âde-i müşîrâneleri erâzân [erzân] buyurulmak mutlaka re'y-i rezîn-i isâbet-karîn-i sâmîlerine menût ve mütevakkıf mevâddan idüğü İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 14 min-S sene 1242

47 [10a-1] Kirkor v. Babek ile Nikogos v. Abraham'ın 2500 guruşa sulh oldukları

2500 guruşa sulh

Ma'rûz

Mübârek rikâb-ı kamer-tâb-ı husrevânîye takdîm-i arzuhâl eden Sahtiyâncı Mirasyedioğlu Kirkor v. Babek zimmî evvelâ Çarşamba günü Arz Odası'nda huzûr-ı bâhirü'n-nûr-ı vekâlet-penâhîlerinde ve ba'dehû şifâhen sâdır olan fermân-ı cihân-mutâ'larına imtisâlen dâ'îhânelerinde ma'kūd meclis-i şer'-i münîrde derûn-ı arzuhâlde mastûrü'l-ism Eğinli Semercioğlu Nikogos v. Abraham zimmî muvâcehesinde benim mersûm Nikogos zimmîye cihet-i karzdan deynim olan yirmi yedi bin guruş gerek kendüye ve gerek kabza vekîli işbu hazır bi'l-meclis Sarrâf Abraham v. Bogos zimmîye tamamen edâ ve îfâ etmiş iken mersûm Nikogos zimmî mâlımdan bi-gayr-ı hakkın fuzûlî on beş bin guruşumu ziyâde almağla ziyâde-i mezkûreyi mesfûrdan istirdâd ederim deyü tesâddî eylediğim da'vâmdan mersûm Nikogos zimmî ile bi't-tav' ve'r-rızâ iki bin beş yüz guruş bedel-i medfû' ve makbûza sulh olduğumda ol dahi sulh-ı mezkûru ba'de'l-kabûl bi'l-cümle husûs-ı mezkûra ve ziyâde müdde'âma ve sâir cemî' hukūk-ı şer'iyyeye müte'allika âmme-i da'vâdan ben mersûmân Nikogos ve Abraham zimmîlerin zimmetlerini onlar dahi kezâlik benim zimemimi her birimiz ibrâ-i âm ile kabûlü hâvî ibrâ ve ıskāt eyledik deyü mersûm Kirkor zimmînin bi'l-cümle takrîrini mesfûr Nikogos zimmî ile hâzır-ı mersûm Abraham zimmîden her biri tasdîk ve bu vechile küllîyen kat'-ı nizâ' eyledikleri İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 11 Saferü'l-hayr sene [1]242

Nüshateyn

48 [10a-2] İbrahim Edhem Efendi b. Mehmed'in, kiracısı Esma Hatun b. Yusuf ile niza'ı, aylık 7 buçuk guruşa sulh oldukları

Şehriye 7 buçuk guruşa kahve dükkânı îcârı

Ma'rûz

Zikri âtî bir bâb vakıf dükkânının nısf-ı şâyi'ine bi'l-icâreteyn mutasarrıf olan derûn-ı arzuhâlde mezkûru'l-ism İbrahim Edhem Efendi b. Mehmed kendi nefsinden asâleten ve nısf-ı şâyi'-i âharına kezâlik bi'l-icâreteyn mutasarrıfe olan Vesile Hanım bt. el-Hâc Hıfzı Efendi tarafından husûs-ı âtîde vekîl olduğu zât-ı mezbûreyi bi'l-ma'rifeti'ş-şer'iyyeârifân İsmail Ağa b. Mehmed ve Salih Ağa b. Ahmed nâm kimesneler şehâdetleriyle ber-nehc-i şer'î sâbit <<olan>> olmağla vekâleten meclis-i şer'-i münîrde sahibe-i arzuhâl mu'arrefetü'z-zat Esma Hatun

bt. Yusuf muvâcehesinde İstanbul'da Ebulfeth Sultân Mehmed Han -aleyhi'r-rahmetü ve'l-gufrân- Hazretleri Câmi'-i şerîfleri civârında Malta Çarşısı'nda Yer Hânı derûnunda kâin bir bâb kahve dükkânında mezbûre Esma Hatun şehriye altışar guruş kirâ ile müşâhereten müste'cire ve gedik olmak üzre âhara îcâr etmişdi el-hâletü hâzihî mecmû'-ı kahve dükkânları şeref-yâfte-i sudûr olan fermân-ı âlîşân mûcibince sedd ü bend olunarak fîmâ-ba'd âhar dükkân olarak isti'mâl olunmak üzre irâde-i seniyye ta'alluk etmiş ve dükkân-ı mezkûrun ocağı hedm olunmuş olmağla ben dahi şehr-i sâbık Zilhicceti'ş-şerîfe gāyetinde fesh-i akd-i icâre ile dükkân-ı mezkûrdan keff-i yedine mezbûre Esma Hatun'a tenbîh olunmak bi'l-asâle ve bi'l-vekâle murâdımdır deyü da'vâya tesâddî ve ol vechile beynimizde ba'de vukū'ı'l-münâza'a beynimiz ıslâh olunup ben dükkân-ı mezkûru işbu bin iki yüz kırk iki senesi Muharremi'l-harâmı gurresinden beher şehr yedişer buçuk guruş kirâ kavliyle mezbûre Esma Hatun'a bi'l-asâle ve bi'l-vekâle îcâr ve teslîm eylediğimde ol dahi ber-vech-i muharrer istîcâr ve tesellüm ve kirâ-yı mezkûru mâh-be-mâh cevr ü ezâ etmeksizin bana edâya ben dahi mezbûrenin ihrâcına tesâddî etmemeğe tarafeynden her birimiz ta'ahhüd eyledik deyü asîl ve vekîl-i mezbûrun takrîrini mezbûre Esma Hatun tasdîk eylediği İstanbul Mahkemesi'nden huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî 3 Muharrem sene [1]242

49 [10a-3] Döşemeci esnafının nizamı

Döşemeci esnâfının şurût-ı nizâmlarını hâvî

İhrâc-şüd fî 3 M sene 1250 - Def'a 15 S sene 1252 Haccâl–[Beyaz]

Ma'rûz

Ashâb-ı arzuhâl Âsitâne-i aliyyede vâki' değirmen taşı i'mâl ve çarhlarını ıslâh eder döşemeci tâifesi kalfalarından Kostandi ve Aslan ve Yorgi ve Tanaş ve Kosti ve Vasil nâm sâir kırk neferden mütecâviz zimmîler meclis-i şer'-i münîrde ustalarından Mihal ve Yorgaki ve Kostandi ve diğer Kostandi ve Yani ve Tanaş ve Hristo ve diğer Yani ve diğer Tanaş ve âhar Kostandi ve diğer Yorgaki ve Kika ve Mosko ve Panayot ve Rali ve Dimitri ve Hristo ve Yorgi nâm zimmîler muvâcehelerinde habbâzân kethudâsı Mehmed Ağa ile nizâm ustalarından Todori ve Tavit nâm zimmîler ve sâirleri hazır oldukları hâlde öteden beri bir usta yanında iki nefer kalfa istihdâm edegelmekle i'mâl ve ıslâh eylediğimiz çarhlardan ne mikdâr meblağ alınır ise o ustanın şâkirdi olduğu takdîrce otuz beş sehm kılınıp onar sehmden yirmi sehmini iki nefer kalfa ve iki buçuk sehmini dahi şâkird için ve on iki buçuk sehmini kendi nefsi'çün alıp yanındaki şâkirdin me'kûlât ve meşrûbâtını ustası idâre etmek ve şâkirdi olmadığı takdîrce otuz iki buçuk sehm kılınıp kezâlik onar sehmi iki nefer kalfalara ve on iki buçuk sehmi dahi ustaya

verilip şâkird yoğiken şâkirdlik ihrâc olunmamak şurût-ı nizâm-ı kadîmimizden iken ustalarımız mesfûrun şurût-ı nizâm-ı kadîmimize riʿâyet etmeyip alınan mebâliği beynlerinde istedikleri gibi teshîm ve taksîm eyleyerek bize cüz'î hisse teklîf etmeleriyle bu takdîrce verdikleri hisse medâr-ı maʿâşımıza kifâyet etmediğinden zarûret-i ızdırâba giriftâr olmamızla suâl olunup sâye-i merhamet-vâye-i pâdişâhîde mugāyir-i nizâm-ı kadîm hareketleri menʿ ve defʿ-birle şurût-ı nizâm-ı merʿiyyemiz icrâ olunmak niyâzımızdır deyü istidʿâ <<eyledikleri>> eylediğimizde onlar dahi hilâf-ı nizâm hareketlerini inkâr ve ol vechile beynimizde münâzaʿa güzâr etmişdi el-hâletü hâzihî habbâzân kethudâsı ve nizâm ustaları hâzırûn-ı merkūmûn tavassutuyla beynimiz ıslâh ve te'lîf olunup fîmâ-baʿd beynimizde hiçbir vechile buğz ve bürûdet kalmayıp biz ustalarımız mesfûrûna <<hüsn-i>> güzelce hizmet etmek onlar dahi şurût-ı nizâm-ı kadîmimize riʿâyet ile cemîʿ hâsılâtımızı bir yere koyup bâlâda tafsîl olunan nizâm-ı kadîmimiz vechile beynimizde tevzîʿ ve taksîme ve bir akçe noksan teklîf etmemeğe ve her vechile tereffüh-i taʿayyüşümüzü mûcib hâlâta saʿy ü ikdâma ve bundan akdem bâb-ı merâhim-meâb-ı âsafîye takdîm eylediğimiz diğer arzuhâlimiz bâlâsına sâdır olan fermân-ı âlî-şâna imtisâlen İstanbul Mahkemesi'nde meclis-i şerʿ-i şerîfde habbâzân kethudâsı ve nizâm ustaları merkūmûn kezâlik hazır oldukları hâlde bi't-terâzî rabt ve tevsîk ve cânib-i şerʿ-i şerîfde tescîl ve bâ-iʿlâm-ı şerʿî te'yîd olunan şurût-ı nizâm-ı müstahsene-i sâire kemâ-kân ilâ-mâşâallâhi teʿâlâ merʿî ve düstûrü'l-amel tutulup bir vakitde hilâfı hareket etmemeğe ve eğer bundan sonra her kangımız hilâf-ı şurût-ı nizâm harekete cesâret eder ise derhâl maʿrifet-i şerʿ-i şerîf ve cümle maʿrifet ve ittifâkıyla tedîb olunmak üzre habbâzân kethudâsı ve nizâm ustaları hâzırûn-ı merkūmûnun tasvîb ve tensîbleriyle cümlemiz bi'l-ittifâk taʿahhüd eyledik deyü mukırrûn-ı mesfûrûnun bi'l-cümle takrîr-i meşrûhlarını döşemeci esnâfı ustaları mersûmûn tasdîk edip bu vechile külliyen katʿ-ı nizâʿ ve refʿ-i husûmet eyledikleri İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 14 Saferü'l-hayr sene [1]242

[Beyaz Beyaz]

50 [10b-1] Bergos malikanesi üzerinde Bergos Medresesi müderrisi Hasan Efendi ile medrese mütevellîsi Hâfız Osman'ın ihtilafı

Canik sancağında Kavak nâhiyesinde Bergos mâlikânesi medrese mütevellîleri tarafından zabtolunageldiği

Maʿrûz

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen işbu arzuhâl ve derkenârlara nazar ve mütâlaʿa olundukda Canik sancağında Kavak nâhiyesinde Çakallı nâm karyede

vâki‘ Balkoz Hânı tevliyetine askerî rûznâmçesi berat-ı şerîfiyle mutasarrıf olan es-Seyyid Abdurrahman b. es-Seyyid el-Hâc Hasan’ın nâhiye-i mezbûrede kâin Bergos Medresesi’nin Anadolu muhâsebesi berat-ı âlî-şânıyla müderrisi olan sahib-i arzuhâl Hasan Efendi ile medrese-i mezbûre mütevellîsi Hâfız Osman beynlerinde zikrolunan Kavak nâhiyesinde Bergos karyesi denmekle meşhûr karyenin mâlikânesi mahsûlüne dâir nizâ‘ları sebkat etmiş ve bâ-işâret-i şeyhülislâmî sâdır olan fermân-ı âlî mûcibince nizâ‘-ı mezkûrun ber-nehc-i şer‘î fasl u hasmına Amasya nâibi molla olarak mübâşir ma‘rifetiyle mahâll-i nizâ‘da lede’t-terâfu‘ şer‘an merkūm Abdurrahman’ın mu‘ârazası men‘ olunmuş olduğundan bahisle mâlikâne-i mezkûrenin zabtı’çün bir kıt‘a fermân-ı celîlü’l-unvân ısdârını merkūm Hasan Efendi işbu arzuhâliyle istid‘â ve husûs-ı mezkûr zımnında Amasya nâibine hitâben sâdır olan emr-i âlî-şân-ı mezkûrun kaydı bâlâsına şerh verilip sûreti hâmiş-i arzuhâle ihrâc olunan nâib-i mûmâ-ileyhin i‘lâmı nâtık olduğu üzre ber-vech-i te‘âmül-i kadîm sâlifü’z-zikr Bergos mâlikânesi medrese-i mezbûre mütevellîleri tarafından zabt ve tasarrufolunagelip öşr-i mahsûlü yine medrese-i mezbûre müderrisi ile mütevellîsi beynlerinde iktisâm olunagelip hân-ı mezkûr mütevellîleri tarafından zabt ve tasarruf olunageldiği ma‘lûm olmadığı ber-nehc-i şer‘î sübût bulmuş ve i‘lâm-ı mezkûrun sebki fenn-i sakke muvâfık olup ihticâca sâlih olduğu İstanbul Mahkemesi’nden huzûr-ı âlîlerine i‘lâm olundu.

Fî 11 Saferü’l-hayr sene [1]242

51 [10b-2] Niyaki v. Kosti’ye borcu olan 301 guruşu ödemesi için Ahmed Ağa’ya tenbih

301 guruş hüküm

Ma‘rûz

Kapan-ı dakīk sefâin-i reislerinden sahib-i arzuhâl Mudanyalı Yanaki v. Kosti nâm zimmî meclis-i şer‘-i münîrde kapan-ı <<dakīk>> mezkûr tüccârından derûn-ı arzuhâlde mezkûru’l-ism Ahmed Ağa b. Ahmed muvâcehesinde mezbûr Ahmed Ağa bin iki yüz otuz beş senesi Ramazanü’l-mübârekinde beher keyli dörder guruşa olarak yedimden ve mâlımdan iştirâ ve kabz eylediği iki bin yedi yüz doksan dokuz keyl Arnabud hıntasının esmânı olan cem‘an on bir bin beş yüz kırk beş guruşun beş yüz guruşunu Habbâziye Fırını ustası Abram zimmîden şerâit-i şer‘iyyesi üzre havâleten ve dokuz bin dokuz yüz on altı guruşunu dahi ceste ceste nakden bana edâ ve teslîm edip bakīsi olan bin yirmi dokuz guruşu hâlâ zimmetinde kalmağla meblağ-ı bâkī-i mezkûru mezbûr Ahmed Ağa’dan hâlen taleb ederim deyü da‘vâ ettikde ol dahi cevâbında husûs-ı mezkûr vech-i meşrûh üzre olduğunu ikrâr ve i‘tirâf edip lâkin ben meblağ-ı bâkī-i mezkûr bin yirmi dokuz guruşun beş yüz elli guruşunu ol mikdâr medyûnum Ayvansaray Fırını

ustası gāib ani'l-beled İslâm b. Abdullah nâm kimesneden ve yüz yetmiş sekiz guruşunu dahi Sıçanlı Fırını ustası gāib ani'l-meclis medyûnum Kirkor v. Kirkor zimmîden her birimiz bir meclisde olduğumuz hâlde havâle-i mukayyede-i sahîha <<-i şer'iyye>> ile havâle ve her birimiz havâle-i mezkûreyi kabûl ve bâkī kalan üç yüz bir guruşu dahi nakden edâ ve teslîm ve ol vechile mecmû'unu îfâ etmişidim deyü mikdâr-ı mezkûrda eylediği def'ini mersûm Yanaki zimmî inkâr etmekle dâfi'-i merkūm Ahmed Ağa def'-i mezkûrlarından ancak sâlifü'z-zikr beş yüz elli ve yüz yetmiş sekiz guruş havâle müdde'âsını lede't-tezkiye adl ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan Abdurrahman Yazıcı b. Mehmed ve Hasan Yazıcı b. el-Hâc Hüseyin nâm kimesneler şehâdetleriyle bi'l-muvâcehe vech-i şer'î üzre isbât edip ancak meblağ-ı merkūm üç yüz bir guruşu nakden teslîm müdde'âsını isbâta kādir olamadığından bi't-taleb mersûm Yanaki zimmîye ber-nehc-i şer'î yemîn verilmeğin bu sûretde meblağ-ı bâkī-i merkūm bin yirmi dokuz guruşun yedi yüz yirmi sekiz guruşu ber-vech-i muharrer havâleten edâ olunduğu sâbit olmağla bâkīsi olup ikrârıyla şer'an lâzım gelen meblağ-ı merkūm üç yüz bir guruşu müdde'î-i mesfûra edâ ve teslîme merkūm Ahmed Ağa'ya tenbîh olunduğu İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 10 min-S sene 1242

52 [10b-3] İrade gereğince sahipleri Arnavut olan Saraçhanebaşı'ndaki fırına devlet tarafından el konulup mezada verildiği

Cânib-i mîrîden Saraçhâne başında habbâz fırını mübâya'ası ve ismine tashîh

Ma'rûz

Zahîre nâzırı izzetlü Mehmed Ârif Efendi bendelerinin Âsitâne-i sa'âdet ve bilâd-ı selâsede vâki' Arnabud habbâz fırınlarının Müslim hamîrkâr ve tablakâr ve hademe-i sâiresinin mukaddemce bâ-irâde-i seniyye yerlerine re'âyâ tedârik ve kendileri mahallerine i'zâm ve bu def'a dahi lâzımü'l-huzûr-ı nâzır-ı mûmâileyh nezdine celb ve navul kalemi kuyûduna mürâca'at ve tatbîk ve kā'ide-i mer'iyye-i mîrîyye ve ticârete tevfîk olunarak zikrolunan fırınların derûnlarında mevcûde zehâir ve bargir ve hatab bahâları ve tablakâr ve sâiri zimmetlerinde olan matlûbâtlarının anbâr-ı âmire mevcûdundan aldıkları zahîre bahâsından zahîre hazînesine ve tüccârdan aldıkları zahîre bahâsından tüccâra ve hatab ve saman ve sâir zimemâtlarının yegān yegān hesâbları rü'yet ve yerlerine şimdilik ikāmet sûretiyle re'âyâdan habbâz ustaları ik'âd ve ikāmet ettirilmiş ve sâye-i veliyyü'n-ni'amîde nân-ı azîz husûsunda ibâdullâha zarûret çekdirilmemesi husûsunun vesâili istihsâl olunmuş ise de müddet-i medîde emâneten idâresinde telefâtı mûcib ve bi'l-âhare zahîre hazînesine ve tüccâra zarar ve hasârı müstevcib olmağla zikrolunan fırınlar kadîmi vechile şehrî Müslim ve re'âyâdan tâliblerine füruht

olunarak semen-i misilleri düyûn-ı mîrîyyelerine mahsûben zahîre hazînesine teslîm ve ba'dehû iktizâsı vechile tüccâr ve sâir kimesnelerin matlûbâtı istifâ kılınmak şartıyla zikrolunan fırınlar başka başka mezâda verilerek her biri ne mikdâra resîde olur ise taraf-ı mûmâ-ileyhden diğer tekārîr ve defâtir ile hâk-i pây-i devletlerine ifâde kılınarak ve kādı-i Dârü'l-hilâfe tarafından dahi taharrî olunarak her kim ziyâde verir ise ona i'tâ olunmak ve şimdilik mezâda verilmek istid'âsı meâlinde nâzır-ı mûmâ-ileyhin takdîm eylediği memhûr takrîri bâlâsına bu dâ'îlerine hitâben zahîre nâzırı efendinin işbu takrîri mûcibince zikrolunan fırınlar efendi-i mûmâ-ileyh ma'rifetleriyle başka başka mezâda verilerek tâlibleri miyânında arttırılıp ne mikdâra karâr eder ise ve her kim ziyâde verir ise ona verilmek üzere iktizâ eden bahâsı ma'rifet-i şer' ve efendi-i mûmâ-ileyh ma'rifetiyle tahsîl olunmak üzre zahîre hazînesine teslîmi sûretinin istihsâline mübâderet eyleyesin deyü unvânı sahh-ı âlî ile müveşşah sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen nâzır-ı mûmâ-ileyh meclis-i şer'-i münîrde Bayram b. Hasan nâm kimesne muvâcehesinde takrîr-i kelâm edip İstanbul'da Saraçhânebaşında vâki' Başmuhâsebe'de mukayyed şurût-ı nizâma dâhil beş horoslu bir kıt'a habbâz fırını derûnunda mevcûde beyne'l-esnâf gedik ta'bîr olunan yirmi dört re's bargir ve sâir âlât-ı ma'lûmenin bi'l-iştirâki's-seviy mâlikleri Arnavud Eyüp ve Nuri ibney Mehmed bundan akdem ber-vech-i muharrer bâ-irâde-i seniyye vilâyetlerine i'zâm ve der-dest olan defter mantûkunca yedi bin altı yüz bir guruş tüccâra ve iki bin yedi yüz on altı guruş mîrîye deynleri olup sâdır olan fermân-ı âlî mûcibince bey'i lâzım gelmeğin zikrolunan âlât-ı gedik lede'l-müzâyede merkūm Bayram'ın üzerinde on altı bin guruşda karâr ve ziyâdeye tâlib-i âharı olmayıp ve meblağ-ı merkūm gedik-i mezkûrun el-yevm semen-i misli idüğü ihbâr olunmağla hâlâ ben zikrolunan gedik âlâtını meblağ-ı mezkûr on altı bin guruşa merkūma bey' ve teslîm ve semen-i mezkûrun dört bin guruşunu ber-vech-i peşîn ve mâ'adâsı olan on iki bin guruşu dahi senevî biner guruş vererek mukāssatan emsâli misillü zahîre hazînesine edâ etmek üzre ihâle eylediğimde ol dahi ber-vech-i muharrer iştirâ ve tesellüm ve minvâl-i meşrûh üzre semen-i mezkûru hâlen ve mukāssatan kabzına me'mûra teslîme ta'ahhüd etmekle fîmâ-ba'd zikrolunan gedik âlâtı merkūm Bayram'ın olmuşdur deyü ba'de't-takrîr ve't-tasdîk gedik-i mezkûrun kayd-ı atîki kaleminden ref' ve terkīn ve merkūm Bayram'ın **[11a]** ismine tashîhan kayd ile yedine sûret i'tâsını merkūm Bayram istid'â ve istid'âsı şurût-ı nizâma muvâfık olduğunu hazır bi'l-meclis kethudâ ve nizâm ustaları ihbâr ve inhâ eyledikleri İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 14 S sene [1]242

53 [11a-1] Arapgirî Ebubekir ile Anadolu kuzatından Ahmed Necib'in niyabet ücretinden kırk guruşa sulh oldukları

Kırk guruş teslîm ile ibrâ

Ma'rûz

Bâ-işâret-i aliyye sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen İstanbul'da Dikilitaş kurbünde Atîk Ali Paşa Medresesi'nde sâkin talebe-i ulûmdan sahib-i arzuhâl Arapgirî es-Seyyid Ebûbekir Efendi b. es-Seyyid İsmail nâm kimesne meclis-i şer'-i münîrde sâbıkā medîne-i Tokat nâibi Anadolu kuzâtı eşrâfından derûn-ı arzuhâlde mezkûru'l-ism es-Seyyid el-Hâc Ahmed Necib Efendi b. es-Seyyid Ali nâm kimesne muvâcehesinde mezbûr es-Seyyid el-Hâc Ahmed Necib Efendi bin üç yüz kırk bir senesi Recebi'l-ferdi gurresinden bi'n-niyâbe zabtetmek üzre medîne-i mezbûrenin mürâselesini alıp azîmesi esnâsında seni medîne-i mezbûre nevâhîsinden birine nâib nasbedip hâsılâtının humusunu sana veririm deyü bu vechile mukāvele ederek beni medîne-i mezbûreye getirip ba'dehû merkūm es-Seyyid <<Ahmed>> el-Hâc Ahmed Necib Efendi medîne-i mezbûreden sene-i mezbûre Şevvali'l-mükerremi gurresinde beni Tozanlı nâhiyesine gönderip ben dahi şehr-i mezbûr gurresinden Zilka'detü'ş-şerîfesi gāyetine gelince iki ay müddetde nâhiye-i mezbûre mahsûlâtı olan dokuz yüz guruşun iki yüz guruşu bermu'tâd nâhiye-i mezbûrede sarf olunup bâkī kalan yedi yüz guruşun iki yüz seksen guruşunu kendüye teslîm ve dört yüz yirmi guruşunu dahi nâhiye-i mezbûre vücûhlarından ahz etmekle bu sûretde mahsûl-i mezbûrdan gayri ez-masrûf yedi yüz guruşdan benim ber-vech-i mukāvele humus hissem olan yüz kırk guruşu mezbûrdan mutâlebe eylediğimde ol dahi bana mâlından işbu meclis-i şer'de kırk guruş def' ü teslîm ve umûruma sarfla istihlâke emreylediğinde ben dahi yedinden ahz ü kabz ve emri üzre umûruma sarfla istihlâk etmemle bi'l-cümle husûs-ı mezkûra ve meblağ-ı müstehlek-i mezkûrun istirdâdına ve işbu târih-i i'lâma gelince sâir beynimizde cereyân eden cemî' hukūk-ı şer'iyyeye müte'allika âmme-i da'vâdan tarafeynden her birimiz âharın zimmetini ibrâ-i âmm-ı sahîh-i şer'î ile ibrâ ve ıskāt ve her birimiz ber-vech-i muharrer âharın ibrâsını kabûl eyledik deyü ikrâr ve tasdîkleri İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 19 Safer sene [1]242

Nüshateyn

54 [11a-2] Yoğurtçubaşı Mehmed Ağa'nın, Yorgi ve Kostandi v. Dimitri'ye sade yağ bedelinden 1000 guruş borcu olduğu

1000 guruş hüküm

Ma'rûz

Sahibe-i arzuhâl bakkāl tâifesinden Yorgi ve Kostandi veledey Dimitri nâm <<zimmîler>> karındaşlar meclis-i şer‘-i münîrde bundan akdem Yoğurtçubaşı es-Seyyid Mehmed Ağa b. es-Seyyid Hasan muvâcehesinde bizim mezbûr es-Seyyid Mehmed Ağa zimmetinde mukaddemâ yedimizden ve müşterek mâlımızdan iştirâ ve kabz eylediği vezn ve fiyâtı beynimizde ma‘lûm revgan-ı sâde semeninden bâkī bâ-temessük iştirâken alacak hakkımız olan bin altı yüz guruşun yüz guruşunu mezbûrun yedinden ahz ü kabz ve beş yüz guruş mutâlebesine müte‘allika âmme-i da‘vâdan dahi merkūmun zimmetini kabûlü hâvî ibrâ ve ıskāt etmemizle bâkīsi olan bin guruşu merkūm es-Seyyid Mehmed Ağa’dan hâlâ taleb ederiz deyü da‘vâ ettiklerinde merkūm es-Seyyid Mehmed Ağa dahi cevâbında kazıyye minvâl-i muharrer üzre olduğunu bi-tamamihâ tâyi‘an tasdîk ve ikrâr etmeğin mûcibince meblağ-ı bakī-i mezbûr bin guruşun müdde‘iyân-ı mersûman Yorgi ve Kostandi zimmîlere edâ ve teslîmiyle merkūm es-Seyyid Mehmed Ağa ilzâm olunduğu İstanbul Mahkemesi’nden huzûr.

Fî 24 S sene [1]242

55 [11a-3] Abraham v. Serkiz’in, İstefan v. Kalaf adına kayıtlı bogasıcı gediğini Haçador v. Asvador’a sattığı

Bogāsıcı gediği mübâya‘ası ve ismine kaydı

Bogāsıcı Vanlı Kazer <<veledi>> oğlu Abraham v. Serkiz nâm zimmî meclis-i şer‘-i münîrde yine esnâf-ı merkūmeden Haçador v. Asvador nâm zimmî muvâcehesinde mahmiye-i İstanbul’da Mahmud Paşa Câmi‘-i şerîfi kurbünde Rüstem Paşa merhûmun evkāfı müsakkafâtından Sultân Odaları demekle meşhûr hânın hâricinde kâin altı bâb dükkânlardan sol tarafda kapı ittisâlinde vâki‘ bir bâb bogasıcı dükkânı derûnunda mevcûde kaleminde İstefan v. Kalaf zimmî ismine mukayyed akd-i âti’z-zikr sudûruna değin bâ-i‘lâm-ı şer‘î şirâen yedimde mâlım olan beyne’l-esnâf gedik ta‘bîr olunur âlât-ı lâzıme-i ma‘lûmeyi tarafeyden bi’l-îcâb ve’l-kabûl şurût-ı müfsideden ârî bâtten ve sahîhan bi-safkatin vâhidetinbin iki yüz guruş semen-i medfû‘ ve makbûza mersûm Haçador zimmîye bey‘ ve temlîk ve teslîm eylediğimde ol dahi ba‘de’l-iştirâ ve’t-temellük ve’t-tesellüm ve’l-kabz ve’l-kabûl bey‘-i mezkûrun tağrîr ve gabnine müte‘allika âmme-i da‘vâdan tarafeynden her birimiz âharın zimmetini ibrâ-i âmm-ı sahîh-i şer‘î ile kabûlü hâvî ibrâ ve ıskāt eyledik ba‘de’l-yevm âlât-ı lâzıme-i ma‘lûmede benim asla ve kat‘â alâka ve medhalim kalmayıp mesfûr Haçador zimmînin mal-ı müşterâsı ve hakk-ı sırfı olmuşdur deyü ba‘de’l-ikrâr ve’t-tasdîk âlât-ı lâzıme-i mezkûrenin kaleminde mukaddemâ mersûm İstefan zimmî üzerinde olan kayd-ı atik-i ref‘ ve terkīn ve mersûm <<Abraham>> Haçador zimmî ismine kayd ile yedine müceddeden bir kıt‘a sûret i‘tâ buyurulmasını mersûm <<Abraham>> Haçador zimmî istid‘â ve

istid'âsı şurût-ı nizâma muvâfık olduğunu hazır bi'l-meclis mazbûtü'l-esâmî esnâf ihbâr eyledikleri İstanbul Mahkemesi'nden huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî 23 M sene 1242

56 [11a-4] 16980 baş Karaman koyununun et ve sakatatlarının fiyatlarının tespiti

16980 re's Karaman ağnamı fiyâtı

Ma'rûz

Âsitâne-i aliyye sekenesinin akvât-ı yevmiyeleri'çün Anadolu cânibinden cem'an on altı bin dokuz yüz seksen re's ağnam sevk ve tesyîr eden celeb tâifesinden Karaoğlu Mehmed ve Torun oğlu Ömer ve Battal Musa ve Kādı oğlu Ömer ve Hüseyin oğlu Hüseyin ve Hasan ve Ramazan oğlu Ali ve Kara Hasan oğlu Osman ve Soğanlı Ahmed ve Hacı Mehmed ve İbrahim ve Hacı Mustafa ve Tayyar ve diğer Hasan ve Resûl ve Yusuf ve Mehmed ve Sadullah ve diğer Mustafa ve diğer Hasan ve Timur ve Kara Ali ve diğer Ali ve diğer Hüseyin ve diğer Mehmed ve Kenan ve diğer Osman ve diğer Mehmed ve âhar Mehmed ve Apşar nâm kimesnelerden her biri meclis-i şer'-i enverde hâlâ hâssa kasabbaşısı ve dergâh-ı âlî kapıcıbaşılarından izzetlü Mustafa Ağa çâkerleri tarafından mürsel kassâbân kethudâsı el-Hâc Hasan Ağa ve mazbûtü'l-esâmî kasab ustaları muvâcehelerinde her biri takrîr-i kelâm edip işbu sene-i mübârekede Anadolu cânibinden her birimizin müteferrikan Âsitâne-i aliyyeye sevk ve tesyîr eylediğimiz cem'an on altı bin dokuz yüz seksen re's Karaman ağnamının narh-ı sâbıkı üzre kasabbaşı-yı mûmâ-ileyh ma'rifetiyle beher vakıyye lühûmunu yirmi yedişer paraya ve beher vakıyyekuyruğunu ellişer paraya ve beher ağnam sakatlarını yirmi beşer paraya ve keçi sakatlarını beşer paraya vermek üzre ta'ahhüd eylediğimizde onlar dahi **[11b]** ber-mu'tâd Hamîs ve Cum'a günleri ta'tîl edip dört gün Rumeli celebi ağnamı ve dört gün dahi Anadolu celebi ağnamı tevzî' ederek yevm-i tevzî'den otuz bir gün mürûrunda mikdâr ve fiyâtını mübeyyin yaftalarımızı ve altmış bir gün tamamında dahi esmânını edâ ve îfâ ile zikrolunan ağnam lühûmunun beher vakıyyesini üç para fâide zammıyla elli dört paraya ibâdullâha bey'a ta'ahhüd ve tarafeynden her biri âharın ta'ahhüdünü kabûl eyledik deyü ikrâr ve tesâdukları İstanbul Mahkemesi'nden huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî 22 M sene 1242

57 [11b-1] İrade gereğince sahipleri Arnavut olan Aksaray'daki fırına devlet tarafından el konulup mezada verildiği

Cânib-i mîrîden Aksaray'da dört yol ağzında habbâz fırını mübâya'ası

Ma'rûz

Zahîre nâzırı izzetlü Mehmed Ârif Efendi bendeleri Âsitâne-i sa'âdet ve bilâd-ı selâsede vâki' Arnabud habbâz fırınlarının Müslim hamîrkâr ve hademe-i sâiresinin mukaddemce bâ-irâde-i seniyye yerlerine re'âyâ ve kendileri mahallerine i'zâm ve bu def'a dahi lâzımü'l-huzûr-ı nâzır-ı mûmâ-ileyh nezdine celb ve navul kalemi kuyûduna mürâca'at ve tatbîk ve kā'ide-i mer'iyye-i mîrîyye ve ticârete tevfîk olunarak zikrolunan fırınların derûnlarında mevcûde zehâir ve bargir ve hatab bahâları ve tablakâr ve sâiri zimmetlerinde olan matlûbâtlarının ve anbâr-ı âmire mevcûdundan aldıkları zahîre bahâsından zahîre hazînesine ve tüccârdan aldıkları zahîre bahâsından tüccâra ve hatab ve saman ve sâir zimemâtlarının yegān yegān hesâbları rü'yet ve yerlerine şimdilik ikāmet sûretiyle re'âyâdan habbâz ustası ik'âd ve ikāmet ettirilmiş sâye-i veliyyü'n-ni'amîde nân-ı azîz husûsunda ibâdullâha zarûret çektirilmemek husûsunun vesâili istihsâl olunmuş ise de müddet-i medîde emâneten idâresinde telefât-ı mûcib ve bi'l-âhare zahîre hazînesine ve tüccâra zarar ve hasârı müstevcib olmağla zikrolunan fırınlar kadîmi vechile şehrî Müslim re'âyâdan tâliblerine füruht olunarak semen-i misilleri düyûn-ı mîrîyyelerine mahsûben zahîre hazînesine teslîm ve ba'dehû iktizâsı vechile tüccâr ve sâir kimesnelerin matlûbâtı istifâ kılınmak şartıyla zikrolunan fırınlar başka başka mezâda verilerek her biri ne mikdâra resîde olur ise taraf-ı mûmâ-ileyhden diğer takārîr ve defâtir ile hâk-i pây-i devletlerine ifâde kılınarak ve kādı-i Dârü'l-hilâfe tarafından dahi taharrî olunarak her kim ziyâde verir ise ona i'tâ olunmak ve şimdilik mezâda verilmek istid'âsı meâlinde nâzır-ı mûmâ-ileyhin takdîm eylediği memhûr takrîri bâlâsına bu dâ'îlerine hitâben zahîre nâzırı efendinin işbu takrîri mûcibince zikrolunan fırınlar efendi-i mûmâ-ileyh ma'rifetiyle başka başka mezâda verilerek tâlibleri miyânında arttırılıp ne mikdâra karâr eder ise ve her kim ziyâde verir ise ona verilmek üzre iktizâ eden bahâsı ma'rifet-i şer' ve efendi-i mûmâ-ileyh ma'rifetiyle tahsîl olunmak üzre zahîre hazînesine teslîmi sûretinin istihsâline mübâderet eyleyesin deyü unvânı sahh-ı âlî ile müveşşah sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen nâzır-ı mûmâ-ileyh meclis-i şer'-i münîrde Osman b. Mehmed Ârif muvâcehesinde takrîr-i kelâm edip Aksaray'da dört yol ağzında vâki' Başmuhâsebe'de mukayyed şurût-ı nizâma dâhil altı horoslu bir kıt'a habbâz fırını derûnunda mevcûde beyne'l-esnâf gedik ta'bîr olunur yirmi dört re's bargir ve sâir âlât-ı lâzıme-i ma'lûme Arnabud tâifesinden Ömer ve Murad ve Osman ve Kasım nâm kesânın ber-vech-i iştirâk müşâ'an mâlları olup merkūmûn bundan akdem ber-vech-i muharrer bâ-irâde-i seniyye vilâyetlerine i'zâm ve derdest olan defter mantûkunca merkū[mû]nun cânib-i mîrîye zahîre bahâsından üç bin üç yüz seksen guruş ve tüccâra otuz iki bin altı yüz kırk üç guruş deynleri olmağla sâdır olan fermân-ı âlî mûcibince bey'i lâzım gelmeğin sâlifü'z-zikr âlât-ı lâzıme-i ma'lûme lede'l-müzâyede merkūm Osman'ın üzerinde otuz altı bin yirmi üç guruşda karâr ve ziyâde ile tâlib-i âharı olmayıp ve meblağ-ı merkūm

gedik-i mezkûrun el-yevm semen-i misli idüğü ihbâr olunmağla hâlâ ben zikrolunan gedik âlâtını meblağ-ı merkūm otuz altı bin yirmi üç guruşa merkūma bey‘ ve teslîm ve semen-i mezkûrun dört bin beş yüz guruşunu ber-vech-i peşîn ve mâ‘adâsı olan otuz bir bin beş yüz yirmi üç guruşunu dahi senevî biner guruş vererek mukāssatan emsâli misillü zahîre hazînesine edâ etmek üzre ihâle eylediğimde ol dahi ber-minvâl-i muharrer iştirâ ve tesellüm ve vech-i meşrûh üzre semen-i mezkûru hâlâ ve mukāssatan kabzına me’mûra teslîme ta‘ahhüd etmekle fîmâ-ba‘d mârrü’l-beyân gedik âlâtı merkūm Osman’ın olmuşdur deyü ba‘de’t-takrîr ve’t-tasdîk sâbıku’z-zikr gediğinin kayd-ı atîki kaleminden ref‘ ü terkīn ve merkūm Osman’ın ismine tashîhan kayd ile yedine sûret i‘tâsını merkūm Osman istid‘â ve istid‘âsı şurût-ı nizâma muvâfık olduğunu hazır bi’l-meclis kethudâ ve nizâm ustaları ihbâr ve inbâ eyledikleri İstanbul Mahkemesi’nden huzûr.

Fî 14 S sene 1242

58 [11b-2] İrade gereğince sahipleri Arnavut olan Kasımpaşa Yağhane’deki fırına devlet tarafından el konulup mezada verildiği

Cânib-i mîrîden Kasımpaşa’da ve Debbağhâne civârında habbâz fırını mübâya‘ası

Ma‘rûz

Zahîre nâzırı izzetlü Mehmed Ârif Efendi bendeleri Âsitâne-i sa‘âdet ve bilâd-ı selâsede vâki‘ Arnabud habbâz fırınlarının Müslim hamîrkâr ve tablakâr ve hademe-i sâiresinin mukaddemce bâ-irâde-i seniyye yerlerine re‘âyâ tedârik ve kendileri mahallerine i‘zâm ve bu def‘a dahi lâzımü’l-huzûr-ı nâzır-ı mûmâ-ileyh nezdine celb ve navul kalemi kuyûduna mürâca‘at ve tatbîk ve kā‘ide-i mer‘iyye-i mîrîyye ve ticârete tevfîk olunarak zikrolunan fırınların derûnlarında mevcûde zehâir ve bargir ve hatab bahâları ve tablakâr ve sâiri zimmetlerinde olan matlûbâtlarının ve anbâr-ı âmire mevcûdundan aldıkları zahîre bahâsından zahîre hazînesine ve tüccârdan aldıkları zahîre bahâsından tüccâra ve hatab ve saman ve sâir zimemâtlarının yegān yegān hesâbları rü’yet ve yerlerine şimdilik ikāmet sûretiyle re‘âyâdan habbâz ustaları ik‘âd ve ikāmet ettirilmiş ve sâye-i veliyyü’n-ni‘amîde nân-ı azîz husûsunda ibâdullâha zarûret çektirilmemesi husûsunun vesâili istihsâl olunmuş ise de müddet-i medîde emâneten idâresinde telefâtı mûcib ve bi’l-âhare zahîre hazînesine ve tüccâra zarar ve hasârı müstevcib olmağla zikrolunan fırınlar kadîmi vechile şehrî Müslim ve re‘âyâdan tâliblerine füruht olunarak semen-i misilleri düyûn-ı mîrîyyelerine mahsûben zahîre hazînesine [**12a**] teslîm ve ba‘dehû ve iktizâsı vechile tüccâr ve sâir kimesnelerin matlûbâtı istifâ kılınmak şartıyla zikrolunan fırınlar başka başka mezâda verilerek her biri ne mikdâra resîde olur ise taraf-ı mûmâ-ileyhden diğer takārîr ve defâtir ile hâk-i pây-i devletlerine ifâde kılınarak ve kādı-i Dârü’l-hilâfe tarafından dahi taharrî

olunarak her kim ziyâde verir ise ona iʻtâ olunmak ve şimdilik mezâda verilmek istidʻâsı meâlinde nâzır-ı mûmâ-ileyhin takdîm eylediği memhûr takrîri bâlâsına bu dâʻîlerine hitâben zahîre nâzırı efendinin işbu takrîri mûcibince zikrolunan fırınlar efendi-i mûmâ-ileyh maʻrifetiyle başka başka mezâda verilerek tâlibleri miyânında arttırılıp ne mikdâra karâr eder ise ve her kim ziyâde verir ise ona verilmek üzre iktizâ eden bahâsı maʻrifet-i şerʻ ve efendi-i mûmâ-ileyh maʻrifetiyle tahsîl olunmak üzre zahîre hazînesine teslîmi sûretinin istihsâline mübâderet eyleyesin deyü unvânı sahh-ı âlî ile müveşşah sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen nâzır-ı mûmâ-ileyh meclis-i şerʻ-i münîrde el-Hâc Mehmed b. Hüseyin muvâcehesinde takrîr-i kelâm edip Kasımpaşa'da ve Debbağhâne civârında vâkiʻ Başmuhâsebe'de mukayyed şurût-ı nizâma dâhil altı horoslu bir kıtʻa habbâz fırını derûnunda mevcûde beyne'l-esnâf gedik taʻbîr olunan yirmi dört re's bargir ve sâir âlât-ı lâzıme-i maʻlûmenin sekiz re's bargiri İstanbul ahâlîsinden âharın ve on altı re's bargiri Arnabud tâifesinden Tahir ve Maksûd ve Feyzullah Beşe'nin bi'l-iştirâki's-seviy mâlları olup merkūmûn bundan akdem ber-vech-i muharrer bâ-irâde-i seniyye vilâyetlerine iʻzâm ve der-dest olan defter mantûkunca merkūmûn Tahir ve Maksûd ve Feyzullah Beşe'nin cânib-i mîrîye on üç bin üç yüz otuz üç buçuk guruş tüccâra dokuz bin dört yüz otuz guruş deynleri olup sâdır olan fermân-ı âlî mûcibince beyʻi lâzım gelmeğin sâlifü'z-zikr on altı re's bargir gedik âlât-ı lâzımesi lede'l-müzâyede merkūm Mehmed Emin'in üzerinde yirmi iki bin yedi yüz altmış üç buçuk guruşda karâr ve ziyâdeye tâlib-i âharı olmayıp ve meblağ-ı merkūm gedik-i mezkûrun el-yevm semen-i misli idüğü ihbâr olunmağla hâlâ ben zikrolunan gedik âlâtını meblağ-ı mezkûr yirmi iki bin yedi yüz altmış üç guruşa merkūma beyʻ ve teslîm ve semen-i mezkûrun beş bin guruşunu ber-vech-i peşîn ve mâʻadâsı olan on yedi bin yedi yüz altmış üç buçuk guruşunu dahi senevî biner guruş vererek mukāssatan emsâli misillü zahîre hazînesine edâ etmek üzre ihâle eylediğimde ol dahi ber-vech-i muharrer iştirâ ve tesellüm ve minvâl-i meşrûh üzre semen-i mezkûru hâlâ ve mukāssatan kabzına me'mûra teslîme taʻahhüd etmekle fîmâ-baʻd zikrolunan gedik âlâtı merkūm Mehmed Emin'in ismine tashîhan kayd ile yedine sûret iʻtâsını merkūm Mehmed Emin istidʻâ ve istidʻâsı şurût-ı nizâma muvâfık olduğunu hazır bi'l-meclis kethudâ ve nizâm ustaları ihbâr eyledikleri İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 14 S sene 1242

59 [12a-1] Astarcı Niğdeli Toma'nın kiracısı olduğu odayı kilitleyip ortadan kaybolduğu, mahkeme kararıyla odanın açıldığı

Boncukcu Hânı'nda oda küşâdı

Maʻrûz

İstanbul'da Mercan kurbünde vâki' Boncukcu Hânı demekle meşhûr kârgir hânın üst katında sol tarafda ikinci bir bâb odada müşâhereten müste'cir olan Astarcı Niğdeli Toma zimmî beş aydan beri oda-i mezkûru mukaffelen terk ve firâr ve gaybet-i münkatı'a ile gaybûbet eylediğinden bahisle oda-i mezkûrun kuflü küşâd olunmasını bi'l-icâreteyn mutasarrıfesi Maryem bt. Manas Nasrâniyenin oğlu ve tarafından vekâleti şahsını bilir Sahak v. Markos ve Parık v. Mikayil zimmîler haberleriyle zâhir olan sahib-i arzuhâl Abraham v. Agop zimmî işbu arzuhâliyle istid'â etmekle sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen taraf-ı şer'-i şerîfden ta'yîn olunan kâtib Mevlânâ es-Seyyid Salih Afîf Efendi dâ'îleri ma'an meb'ûs ümenâ-i şer'-i şerîfle oda-i mezkûra varıp hân-ı mezkûr ahâlîsi hazır oldukları hâlde kulfünü [kuflünü] küşâd ve derûnunda bulunan eşyâyı tahrîr ve gāib-i mesfûrun hâli mütebeyyin oluncaya değin kayyım nasbeylediği hân-ı mezkûr odabaşısı Divriğili Abram v. Serkiz zimmî yedine li-ecli'l-hıfz îdâ' ve teslîm eylediğini meclis-i şer'-i şerîfe inhâ eylediği İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 7 S sene 1242

60 [12a-2] Şekerci Hüseyin Usta b. Mehmed'in, Abdullah Ağa b. Ali'ye borcunu edaya taahhüdü ve gedik devrinde vekil tayin ettiği

8500 guruşu muahharan edâya ta'ahhüd ve şekerci gediğini âhara bey'a vekâlet-i devriye

Ma'rûz

Tüccârdan sahib-i arzuhâl el-Hâc Abdullah Ağa b. el-Hâc Ali nâm kimesne meclis-i şer'-i münîrde Âsitâne-i aliyyede vâki' şekerci esnâfından derûn-ı arzuhâlde mezkûru'l-ism Hüseyin Usta b. Mehmed nâm kimesne muvâcehesinde mezbûr Hüseyin Usta'nın üveği oğlu Mehmed Ağa b. Osman ve Uzunçarşı'da parmakçı esnâfından Mustafa Ağa b. Mustafa nâm kimesneler ile esnâf-ı merkûme kethudâsı Hasan Ağa ve yiğitbaşısı İbrahim Usta ve sâir mazbûtü'l-esâmî kimesneler hazır oldukları hâlde işbu yedimde olup bin iki yüz kırk senesi Saferü'l-hayrının dokuzuncu günü târihiyle müverraha ve ol târihde İstanbul kādısı bulunup hâlâ Anadolu Sadâreti pâyesiyle tekrîm buyrulan Ârif Efendi mahdûmu semâhatlü fazîletlü sa'âdetlü el-Hâc Mehmed Hamdullah Efendi hazretlerinin imzâlarıyla mümzât ve hatmleriyle mahtûme bir kıt'a hüccet-i şer'iyyede tafsîl ve beyân olunduğu üzre İstanbul'da Alaca Hamam kurbünde Çelebioğlu mahallesinde Leblebici Hânı karşısında vâki' Başmuhâsebe'de mukayyed ve mu'teber bir bâb şekerci dükkânı derûnunda mevcûde gedik ta'bîr olunur âlât-ı lâzıme-i ma'lûmenin nısf-ı şâyi'i mezbûr Hüseyin Usta'nın ve nısf-ı şâyi'-i âharı dahi üveği oğlu hâzır-ı merkūm Mehmed Ağa'nın iştirâken ve şâyi'an yedlerinde mâlları iken mezbûr Hüseyin Usta nısf hisse-i şâyi'a-i mezkûresini târih-i mezkûrda kādı-i

müşârün-ileyh hazretleri huzûrlarında beş bin guruş semen-i makbûza sûret-i kat'îde bana bey' ve teslîm ettikden sonra mâlımdan üç bin beş yüz guruş dahi karz alıp ba'dehû kezâlik yedimde olup bin iki yüz kırk bir senesi Muharremi'l-harâm gurresi târihiyle müverraha ve ol târihde İstanbul'da Ahî Çelebi Mahkemesi nâibi bulunan müderrisîn-i kirâmdan Üryânîzâde fazîletlü Mehmed Said Efendi'nin imzâ ve hatmini hâviye bir kıt'a hüccet-i şer'iyyede bast ve tasrîh kılındığı üzre ben nısf-ı âlât-ı gedik-i mezkûru **[12b]** sahîhan mülk-i müşterâm olmak üzre beher şehr seksener guruşdan bir seneliği dokuz yüz altmış guruş ücret kavliyle merkūm Hüseyin Usta'ya îcâr etmişdim lâkin mezbûr Hüseyin Usta'nın nısf gedik-i mezkûru bana bey'i hakīkatde bey' olmayıp semen nâmıyla verdiğim beş bin guruş karz olmağla her ne zaman edâ-i deyn eder ise ben dahi redd-i bey' etmek şartıyla olduğundan bey'-i mezkûr fâsid ve zımnında bulunan akd-i icâre dahi fâside olmağın bu sûretde ber-muktezâ-yı şerî'at-i garrâ kavl olunan dokuz yüz altmış guruş ücret lâzım gelmediği bundan akdem ve bu def'a taraf-ı şer'-i enverden bana tefhîm ve mezbûr Hüseyin Usta dahi cem'an deyni olan sekiz bin beş yüz guruşun bana edâsıyla ilzâm ve mûcibince tahsîli'çün haps olunmuşdu el-hâletü hâzihî ben ber-vech-i muharrer cem'an alacağım olan sekiz bin beş yüz guruşun beş bin guruşunu işbu kırk iki senesi Saferü'l-hayrının yirmi ikinci gününden altmış bir gün tamamında ve bakī üç bin beş yüz guruşunu dahi iki yüz -*sahh*- yirmi iki gün hitâmında bana edâ etmek üzre medyûn-ı mezbûrun emriyle hâzırân-ı merkūmân Parmakçı Mustafa Ağa ve üveği oğlu Mehmed Ağa'dan her biri başka başka kefîl ve zâmin olup ben dahi kefâlet-i mezkûreyi kabûl ve vech-i meşrûh üzre medyûnum merkūmu imhâl ve te'hîr eylediğimden sonra medyûnum merkūm Hüseyin Usta eğer müddet-i mezkûre hulûlünde edâ-i deyn ile âlât-ı gedik-i mezkûru tahlîs edemez ise nısf-ı âlât-ı gedik-i mezkûru semen-i misliyle âhara bey'a ve semenini kabza ve makbûzundan deyn-i mezkûr sekiz bin beş yüz guruşu bana edâya ve fazlasını kendüye teslîme ve bunlar mütevakkıf olduğu umûrun küllîsine küllemâ azeltüke fe-ente vekîlî mefhûmu üzre azl ve in'izâlden masûne ve vekâlet-i devriye-i sahîha-i şer'iyye ile kefîl-i hâzır-ı merkūm Mustafa Ağa'yı vekîl nasb ve ta'yîn eylediğinde ol dahi vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve merâsimini vaktinde edâya ta'ahhüd ve iltizâm edip bu vechile sûret-i şer'iyyesine tatbîkan tanzîm ve beynimiz ıslâh ve te'lîf olundu deyü mukırr-ı mezbûr el-Hâc Abdullah Ağa'nın bi'l-cümle takrîr-i meşrûhunu medyûn-ı merkūm Hüseyin Usta tasdîk ve ber-minvâl-i muharrer tevkîl eylediğini ve meblağ-ı mecmû'-ı merkūm sekiz bin beş yüz guruş zimmetinde sahîhan deyni olduğunu ikrâr ve i'tirâf ve mühlet-i mezkûre hulûlünde edâya ta'ahhüd ve hâzırân-ı mezbûrân Mustafa Ağa ve Mehmed Ağa'dan her biri vech-i meşrûh üzre kefîl olduklarını kezâlik ikrâr eyledikleri İstanbul Mahkemesi'nden huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî 22 S sene 1242

61 [12b-1] Bakkal esnafından Osman b. Veliyüddin ve zevcesinin, Ayşe bt. Mehmed ile gedik satışında anlaşmazlıkları

Medîne-i Üsküdar'da Kazasker mahallesinde bakkāl dükkânı gediği nizâ'ı

Ma'rûz

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen işbu arzuhâl ve derkenâra nazar ve iktizâ edenleri celb ile ba'de's-suâl medîne-i Üsküdar bakkālânından sahib-i arzuhâl es-Seyyid Osman b. Veliyüddin nâm kimesne meclis-i şer'-i münîrde zevcesi zâtı mu'arrefe Halime bt. İbrahim nâm hatun hâzıra olduğu hâlde medîne-i mezbûre bakkālânı pazarbaşısı İlyas Ağa b. Osman ile nizâm ustalarından Yuvan v. Marat ve Petro v. Mihal ve Kiryako v. Petro ve Eftat v. Yorgi zimmîler ve sâirleri muvâcehelerinde İstanbul bakkālânı pazarbaşısı Süleyman Ağa ve bölükbaşısı Abdi Çelebi ve nizâm ustaları hazır oldukları hâlde medîne-i mezbûrede Kazasker mahallesinde vâki' Aşçıbaşı dükkânı demekle meşhûr bir bâb bakkāl dükkânı derûnunda mevcûde gedik ta'bîr olunur zevcem hâzıra-i mezbûre ile nısfiyet üzre mâlikleri olduğumuz âlât-ı lâzıme-i ma'lûmeden ben ber-vech-i muharrer mâlik olduğum nısf hisse-i şâyi'amı hâzıratü bi'l-meclis zâtı mu'arrefe Âişe bt. Mehmed nâm hatundan karz aldığım bin guruş deynim mukābelesinde zevcem mezbûrenin izniyle vech-i şer'î üzre hâzıra-i mezbûre yedine rehin vaz' ve teslîm eylediğimden sonra dâyinem hâzıra-i mezbûre meblağ-ı merkūmun tahsîli'çün Asâkir-i Mansûre-i Muhammediye binbaşılarından Üsküdar'a me'mûr ağa kullarına ma'rifet-i şer'le hapsettirmekle ben dahi deyn-i mezkûrumu edâ garazıyla âlât-ı gedik-i mezkûru zevcem hâzıra-i mezbûre ile ma'an bey' murâd eylediğimizde pazarbaşı ve nizâm ustaları merkūmûn noksan bahâ teklîfiyle hilâf-ı şer'-i şerîf ızrâr ve te'addî etmeleriyle suâl olunup vâki' olan te'addîleri men' olunmak matlûbumdur deyü da'vâ ve şikâyet eylediklerinde onlar dahi cevâblarında o makūle te'addîlerini külliyen inkârlarından mâ'adâ zevcân-ı mezbûrânın gedik-i mezkûru hîn-i bey'lerinde değer-i bahâsına verilmesi husûsuna hasbe'l-vus' sa'y ve ikdâm ve i'âne ve ihtimâm ederiz deyü ta'ahhüdleri İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 25 min-S sene 1242

62 [12b-2] Fâtıma bt. Mustafa'nın, hissedarı olduğu debbağhanedeki hissesini, Kara Mustafa b. Süleyman'a kiraladığı

Debbağhâne îcârı

Ma'rûz

Sahibe-i arzuhâl mu'arrefetü'z-zat Fâtıma bt. Mustafa nâm hatun bi'l-ma'iye istimâ'a me'mûr nezâret-i hazret-i şeyhülislâm-ı sellemehü's-selâmîde âsûde evkāf

müfettişi müderrisîn-i kirâm-ı zevi'l-ihtirâmdan Meşreb Efendi hafîdi fazîletlü Mehmed Ârif Efendi ma'iyetiyle akd olunan meclis-i şer'-i münîrde debbağ esnâfından Kara Mustafa b. Süleyman nâm kimesne tarafından husûs-ı âtîde tasdîka vekîl olduğu el-Hâc Ömer b. Hasan ve el-Hâc Abdurrahman b. İbrahim nâm kimesneler şehâdetleriyle sâbit olan el-Hâc Mustafa b. Ali muvâcehesinde nezâret-i hazret-i müşârün-ileyhde âsûde evkāfdan Fâtih-i Yemen merhûm Gāzi Sinan Paşa Vakfı'nın bâ-berât-ı âlî-şân kāimmakām-ı mütevellîsi Mehmed Beyefendi b. el-Hâc İbrahim ile Kasımpaşa debbağları kethudâ ve ahî baba ve yiğitbaşı ve bi'l-cümle ustaları hazır oldukları hâlde vakf-ı müşârün-ileyh müstagallâtından kasaba-i Kasımpaşa'da Kebîrdere kurbünde vâki' bir şehr altmış akçe icâre-i müeccelelik dolab ta'bîr olunur ma'lûmü'l-hudûd bir bâb debbağhânenin rub' hissesi müteveffâ Geredeli Mustafa Ağa evlâdının ve rub'u dahi Kara Halil nâm kimesnenin ve rub'u müvekkil-i merkūm Mustafa'nın ve rub'u dahi benim bâ-temessük-i mütevellî bi'l-icâreteyn taht-ı tasarrufumuzda olup lâkin hissedârlarım merkūmûn benim hissemi istîcâr etmeyip âhara îcârıma dahi mâni' olarak mecmû'unu zabt ve benim hissemi dahi fuzûlî tasarruf etmeleriyle vâki' olan gadr ü te'addîlerinin men'ini istid'â eylediğimde onlar dahi cevâblarında debbağhâne-i mezkûrenin teknesi ta'mîre muhtâc olmağla ta'mîr etmedikçe istîcâr edemeyiz deyip ol vechile beynimizde ba'de'l-münâza'a beynimiz ıslâh olunup ben hisse-i şâyi'a-i mezkûremi işbu bin iki yüz kırk iki senesi şehr-i Rebî'ülevvel gurresinden i'tibâr ile aded-i şuhûr beyân olunmaksızın müvekkil-i merkūm Kara Mustafa'ya beher şehr on beşer guruşa îcâr ve teslîm eylediğimde ol dahi ber-vech-i muharrer istîcâr ve kabûl eyledikden sonra sâlifü'z-zikr teknenin ta'mîri husûsuna dahi mâlından ancak yüz guruş sarfa ve kirâ-yı [**13a**] mezkûrdan mahsûbla istifâya emreylediğimde ol dahi kabûl ile bu def'a ve fîmâ-ba'd cüz'î ve küllî sarfını <<ben dahi>> benden mutâlebe etmemeğe ben dahi ziyâde kirâ talebinde olmamağa tarafeynden her birimiz ta'ahhüd eyledik deyü mukırra-i mezbûre Fâtıma Hatun'un cemî' takrîr-i meşrûhunu vekîl-i merkūm el-Hâc Mustafa tasdîk ve bu vechile kat'-ı nizâ' eyledikleri İstanbul Mahkemesi'nden huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî 3 Rebî'ülevvel sene 1242

63 [13a-1] Ahmed Ağa b. Mustafa'nın tütüncü gediğini Mehmed Said Ağa b. Ali'ye sattığı

Tütüncü gediği mübâya'ası

Ma'rûz

Sahib-i arzuhâl Tütüncü es-Seyyid Ahmed Ağa b. Mustafa şifâhen şeref-bahş-ı sudûr olan fermân-ı cihân-mutâ'larına imtisâlen Çarşamba günü Arz Odası'nda huzûr-ı bâhirü'n-nûr-ı düstûrânelerinde ve ba'dehû dâ'îhânelerinde ma'kūd

meclis-i şer‘-i münîrde derûn-ı arzuhâlde mezkûru’l-ism haseki-i hâssa Mehmed Said Ağa b. el-Hâc Ali muvâcehesinde tütüncü esnâfı kethudâ ve yiğitbaşı ve lonca ihtiyârları hazır oldukları hâlde takrîr-i kelâm edip hâmiş-i arzuhâlde mastûr i‘lâm kaydı nâtık olduğu üzre İstanbul’da Sultân Bâyezid-i Velî Câmi‘-i şerîfi ebvâbından Buğdaycılar kapısı hâricinde kadayıfçı ittisâlinde kâin mezbûr Said Ağa’nın mutasarrıf ve benim dahi gediğine mâlik olduğumuz bir bâb tütüncü dükkânı bundan akdem muhterik olup derûnunda olan gedik âlâtı tahlîs olundukdan sonra ben mâlımdan mezbûr Said Ağa’ya i‘âne tarîkıyle teberru‘an bin yedi yüz elli guruş def‘ ü teslîm ol dahi mâlından kifâyet mikdârı <<mâlından>> mebâliğ zammıyla dükkân-ı mezkûru kârgir kemer olarak binâ ve kirâ-yı kadîmiyle bana îcâra ta‘ahhüd etmiş iken bu esnâda dükkân arsasını menziline ilâve edip ol vechile beynimizde ba‘de’l-münâza‘a beynimiz ıslâh ve te’lîf olunup ben ber-vech-i muharrer harîkden tahlîs olunup el-yevm yedimde mevcûd ve mahfûz olan âlât-ı gedik-i mezkûru tarafeynin îcâb ve kabûlü ve bey‘-i bâtt-ı sahîh-i şer‘î ve safka-i vâhide ile merkūm Said Ağa’ya bin beş yüz guruş semen-i makbûza bey‘ ve temlîk ve teslîm ol dahi iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl edip mebî‘-i mezkûrun tağrîr ve gabnine müte‘allika da‘vâdan tarafeynden her birimiz âharın zimmetini kabûlü hâvî ibrâ ve ıskāt eyledik fîmâ-ba‘d âlât-ı gedik-i mezkûr merkūm Said Ağa’nın mal-ı müşterâsı olup benim kat‘â alâkam kalmamışdır deyü takrîrini mezbûr Said Ağa tasdîk ve bu vechile külliyen kat‘-ı münâza‘a eyledikleri İstanbul Mahkemesi’nden huzûr-ı âlîlerine i‘lâm olundu.

Fî 3 Rebî‘ülevvel sene 1242

64 [13a-2] İrade gereğince sahipleri Arnavut olan Kasımpaşa Cum’a Pazarı’ndaki fırına devlet tarafından el konulup mezada verildiği

Cânib-i mîrîden Kasımpaşa’da Cum‘a Pazarı’nda habbâz fırını mübâya‘ası

Ma‘rûz

Zahîre nâzırı izzetlü Mehmed Ârif Efendi bendeleri Âsitâne-i sa‘âdet ve bilâd-ı selâsede vâki‘ Arnabud fırınlarının Müslim hamîrkâr ve hademe-i sâiresinin mukaddemce bâ-irâde-i seniyye yerlerine re‘âyâ ve kendileri mahallerine i‘zâm ve bu def‘a dahi lâzımü’l-huzûr nâzır-ı mûmâ-ileyh nezdine celb ve navul kalemi kuyûduna mürâca‘at ve tatbîk ve kā‘ide-i mer‘iyye-i mîrîyye ve ticârete tevfîk olunarak zikrolunan fırınların derûnlarında mevcûde zehâir ve bargir ve hatab bahâları ve tablakâr ve sâiri zimmetlerinde olan matlûbâtlarının ve anbâr-ı âmire mevcûdundan aldıkları zahîre bahâsından zahîre hazînesine ve tüccârdan aldıkları zahîre bahâsından tüccâra ve hatab ve saman ve sâir zimemâtlarının yegān yegān hesâbları rü’yet ve yerlerine şimdilik ikāmet sûretiyle re‘âyâdan habbâz ustası ik‘âd ve ikāmet ettirilmiş ve sâye-i veliyyü’n-ni‘amîde nân-ı azîz husûsunda ibâdullâha

zarûret çektirilmemek husûsunun vesâili istihsâl olunmuş ise de müddet-i medîde emâneten idâresinde telefâtı mûcib ve bi'l-âhare zahîre hazînesine ve tüccâra zarar ve hasârı müstevcib olmağla zikrolunan fırınlar kadîmi vechile şehrî Müslim ve re'âyâdan tâliblerine füruht olunarak semen-i misilleri düyûn-ı mîrîyyelerine mahsûben zahîre hazînesine teslîm ve ba'dehû iktizâsı vechile tüccâr ve sâir kimesnelerin matlûbâtı istifâ kılınmak şartıyla zikrolunan fırınlar başka başka mezâda verilerek her biri ne mikdâra resîde olur ise taraf-ı mûmâ-ileyhden diğer tekārîr ve defâtir ile hâk-i pây-i devletlerine ifâde kılınarak ve kādı-i Dârü'l-hilâfe tarafından dahi taharrî olunarak her kim ziyâde verir ise ona i'tâ olunmak ve şimdilik mezâda verilmek istid'âsı meâlinde nâzır-ı mûmâ-ileyhin takdîm eylediği memhûr takrîri bâlâsına bu dâ'îlerine hitâben zahîre nâzırı efendinin işbu takrîri mûcibince zikrolunan fırınlar efendi-i mûmâ-ileyh ma'rifetiyle başka başka mezâda verilerek tâlibleri miyânında arttırılıp ne mikdâra karâr eder ise ve her kim ziyâde verir ise ona verilmek üzre iktizâ eden bahâsı ma'rifet-i şer' ve efendi-i mûmâ-ileyh ma'rifetiyle tahsîl olunmak üzre zahîre hazînesine teslîmi sûretinin istihsâline mübâderet eyleyesin deyü unvânı sahh-ı âlî ile müveşşah sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen nâzır-ı mûmâ-ileyh meclis-i şer'-i münîrde Şehrî Ali muvâcehesinde takrîr-i kelâm edip kasaba-i Kasımpaşa'da Cum'a Pazarı nâm mahâlde vâki' altı horoslu bir kıt'a habbâz fırını derûnunda mevcûd ve beyne'l-esnâf gedik ta'bîr olunur yirmi dört re's bargir ve sâir âlât-ı lâzıme-i ma'lûme Arnabud tâifesinden Tahir ve Ömer ve Hüseyin nâm kesânın ber-vech-i iştirâk mâlları olup merkūmûn bundan akdem ber-vech-i muharrer bâ-irâde-i seniyye vilâyetlerine i'zâm ve der-dest olan defter mantûkunca merkūmûn cânib-i mîrîye zahîre bahâsından on bir bin iki yüz kırk bir buçuk guruş ve tüccâra on bin yüz elli dokuz guruş deynleri olmağla sâdır olan fermân-ı âlî mûcibince bey'i lâzım gelmeğin sâlifü'z-zikr âlât-ı lâzıme-i ma'lûme lede'l-müzâyede merkūm Ali'nin üzerinde yirmi dört bin guruşda karâr ve ziyâdeyle tâlib-i âharı olmayıp ve meblağ-ı merkūm gedik-i mezkûrun el-yevm semen-i bey'i idüğü ihbâr olunmağla hâlâ ben zikrolunan gedik âlâtını meblağ-ı merkūm yirmi dört bin guruşa merkūma bey' ve teslîm ve semen-i mezkûrun altı bin guruşunu ber-vech-i peşîn ve mâ'adâsı olan on sekiz bin guruşu dahi senevî biner guruş vererek mukāssatan emsâli misillü zahîre hazînesine edâ etmek üzre ihâle eylediğimde ol dahi ber-minvâl-i muharrer iştirâ ve tesellüm ve ber-vech-i meşrûh semen-i mezkûru hâlâ ve mukāssatan kabzına me'mûra teslîme ta'ahhüd etmekle fîmâ-ba'd mârrü'l-beyân gedik âlâtı merkūm Ali'nin<<mâlı>> olmuşdur deyü ba'de't-takrîr ve't-tasdîk sâlifü'z-zikr gediğin kayd-ı atîki kaleminden ref' ve terkīn ve merkūm Ali'nin ismine tashîhi kayd ile yedine sûret i'tâsını merkūm Ali istid'â **[13b]** ve istid'âsı şurût-ı nizâma muvâfık olduğunu hazır bi'l-meclis kethudâ ve nizâm ustaları ihbâr ve inbâ eyledikleri İstanbul Mahkemesi'nden huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî 14 min-S sene 1242

65 [13b-1] Kahvehane zannıyla kapatılan berber dükkânının yeniden açılması için izin talebi

Kahvehâne olmayıp kadîm berber dükkânı olduğu ba'de'l-ihbâr küşâdına izn-i istid'â

Ma'rûz

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen işbu arzuhâl ve derkenâra nazar ve sahib-i arzuhâl Süleyman kullarıyla berberler kethudâsı İbrahim Ağa ve şeyhi Musa Efendi ve du'âcısı İsmail Efendi ve yiğitbaşısı es-Seyyid Mehmed Nuri Ağa ve çavuşu Mustafa Ağa ve köşe ustası Selim Ağa ve sâir lonca ihtiyârları nezd-i dâ'iyâneme celb ile keyfiyet suâl olundukda bundan akdemce mehâbet-rîz-i sahîfe-i sudûr olan fermân-ı âlem-mutâ'larına imtisâlen mecmû'-ı kahvehâneler sedd ü bend olunduğu esnâda sahib-i arzuhâl-i mezbûr kullarının Kumkapı hâricinde vâki' mutasarrıf ve gediğine mâlik olduğu Başmuhâsebe'de mukayyed taht-ı nizâma dâhil ve mu'teber bir bâb kadîm berber dükkânı dahi sehve mebnî kahvehâne zannıyla sedd ü bend ve ocağı hedm olunmuş olduğu beyânıyla fakr-ı hâline merhameten dükkân-ı mezkûrun küşâdına izin ve ruhsat-ı seniyye-i veliyyü'n-ni'amâları inâyet ve ihsân buyurulmasını niyâz ve istid'â ve fi'l-vâki' gedik-i mezkûr hâmiş-i arzuhâlde mastûr derkenâr nâtık olduğu üzre muhâsebe-i merkûmede Mehmed Usta ismine mukayyed ve mu'teber olduğunu esnâf-ı merkûmûn ihbâr ve inhâ etmişler ise de metn-i arzuhâlde Kumkapı hâricinde Arab Hânı tahtında Mehmed Usta dükkânı ve ibâre-i derkenârda yalnız Kumkapı hâricinde Mehmed Usta dükkânı deyü muharrer olup Arab Hânı tahtı ta'bîri olmadığından terk olunmağla bi'l-mu'âyene gereği gibi tahkīk için Kâtib es-Seyyid Salih Afîf Efendi dâ'îleri ve esnâf-ı merkûme mahâlline irsâl olundukda onlar dahi varıp mu'âyene ve kurb ve civârında bulunan dükkân ashâbından suâl eylediklerinde fi'l-asl dükkân-ı mezkûr fevkinde Arab Hânı demekle meşhûr ahşab hân olup ba'dehû mukaddemâ vukū' bulan harîkde muhterik olmuş ve yerine hân binâ olunmayarak yalnız bir sırada dört beş dükkân binâ olunmuş idüğünü ve bâb-ı mezkûr hâricinde bundan başka Mehmed Usta ismine âhar berber dükkânı olmadığını ihbâr eylediklerini kâtib-i mûmâ-ileyh dâ'îleri meclis-i şer'a inhâ etmeğin bu sûretde şekden kurtulduğu ma'lûm-ı ilm-i âlem-ârâları buyruldukda ber-vech-i istid'â müsâ'ade-i seniyyeleri erzân buyurulmak mutlaka re'y-i rezîn-i düstûrânelerine menût idüğü İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 17 min-S sene 1242

66 [13b-2] İrade gereğince sahipleri Arnavut olan Kızıl Musluk'daki fırına devlet tarafından el konulup mezada verildiği

Cânib-i mîrîden Kızıl Musluk'daki habbâz fırını mübâya'ası

Ma'rûz

Zahîre nâzırı izzetlü Mehmed Ârif Efendi bendeleri Âsitâne-i sa'âdet ve bilâd-ı selâsede vâki' Arnavud fırınlarının Müslim hamîrkâr ve hademe-i sâiresinin mukaddemce bâ-irâde-i seniyye yerlerine re'âyâ ve kendileri mahallerine i'zâm ve bu def'a dahi lâzımü'l-huzûr nâzır-ı mûmâ-ileyh nezdine celb ve navul kalemi kuyûduna mürâca'at ve tatbîk ve kā'ide-i mer'iyye-i mîrîyye ve ticârete tevfîk olunarak zikrolunan fırınların derûnlarında mevcûd zehâir ve bargir ve hatab bahâları ve tablakâr ve sâiri zimmetlerinde olan matlûbâtlarının ve anbâr-ı âmire mevcûdundan aldıkları zahîre bahâsından tüccâra ve hatab ve saman ve sâir zimemâtlarının yegân yegân hesâbları rü'yet ve yerlerine şimdilik ikāmet sûretiyle re'âyâdan habbâz ustası ik'âd ve ikāmet ettirilmiş ve sâye-i veliyyü'n-ni'amîde nân-ı azîz husûsunda ibâdullâha zarûret çektirilmemek husûsunun vesâili istihsâl olunmuş ise de müddet-i medîde emâneten idâresinde telefâtı mûcib ve bi'l-âhare zahîre hazînesine ve tüccâra zarar ve hasârı müstevcib olmağla zikrolunan fırınlar kadîmi vechile şehrî Müslim ve re'âyâdan tâliblerine füruht olunarak semen-i misilleri düyûn-ı mîrîyyelerine mahsûben zahîre hazînesine teslîm ve ba'dehû iktizâsı vechile tüccâr ve sâir kimesnelerin matlûbâtı istifâ kılınmak şartıyla zikrolunan fırınlar başka başka mezâda verilerek her biri ne mikdâra resîde olur ise taraf-ı mûmâ-ileyhden diğer tekārîr ve defâtir ile hâk-i pây-i devletlerine ifâde olunarak ve kādı-i Dârü'l-hilâfe tarafından dahi taharrî olunarak her kim ziyâde verir ise ona i'tâ olunmak ve şimdilik mezâda verilmek istid'âsı meâlinde nâzır-ı mûmâ-ileyhin takdîm eylediği memhûr takrîri mûcibince zikrolunan fırınlar efendi-i mûmâ-ileyh ma'rifetiyle başka başka mezâda verilerek tâlibleri miyânında arttırılıp ne mikdâra karâr eder ise ve her kim ziyâde verir ise ona verilmek üzre iktizâ eden bahâsı ma'rifet-i şer' ve efendi-i mûmâ-ileyh ma'rifetiyle tahsîl olunmak üzre zahîre hazînesine teslîmi sûretinin istihsâline mübâderet eyleyesin deyü unvânı sahh-ı âlî ile müveşşah sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen nâzır-ı mûmâ-ileyh meclis-i şer'-i münîrde Şehrî Osman b. Mehmed Ârif muvâcehesinde takrîr-i kelâm edip İstanbul'da Aksaray civârında Kızıl Musluk nâm mahâlde vâki' beş horoslu bir kıt'a habbâz fırını derûnunda mevcûde beyne'l-esnâf gedik ta'bîr olunur yirmi re's bargir ve sâir âlât-ı lâzıme-i ma'lûme Arnavud tâifesinden Mustafa ve Ferhad ve diğer Ferhad ve Ömer ve Osman ve Cafer ve İsmail ve Murad ve diğer Osman ve Kasım nâm kesânın ber-vech-i iştirâk mâlları olup merkūmûn bundan akdem ber-vech-i muharrer bâ-irâde-i

seniyye vilâyetlerine i'zâm ve der-dest olan defter mantûkunca merkūmûnun cânib-i mîrîye zahîre bahâsından beş bin kırk beş guruş ve tüccâra dokuz bin altı yüz dokuz guruş deynleri olmağla sâdır olan fermân-ı âlî mûcibince bey'i lâzım gelmeğin sâlifü'z-zikr âlât-ı lâzıme-i ma'lûme lede'l-müzâyede merkūm Şehrî Osman'ın üzerinde on beş bin guruşda karâr ve ziyâde ile tâlib-i âharı olmayıp ve meblağ-ı merkūm gedik-i mezkûrun el-yevm semen-i misli idüğü ihbâr olunmağla hâlâ ben zikrolunan gedik âlâtını meblağ-ı merkūm on beş bin guruşa merkūma bey' ve teslîm ve semen-i mezkûrun üç bin yedi yüz elli guruşunu ber-vech-i peşîn ve mâ'adâsı olan on bir bin iki yüz elli guruşunu dahi senevî biner guruş vererek mukāssatan emsâli misillü zahîre hazînesine edâ etmek üzre ihâle eylediğimde ol dahi ber-minvâl-i muharrer [**14a**] iştirâ ve tesellüm ve ber-vech-i meşrûh semen-i mezkûru hâlen ve mukasattan kabzına me'mûra teslîme ta'ahhüd etmekle fîmâ-ba'd mârrü'l-beyân gedik âlâtı merkūm Şehrî Osman'ın olmuşdur deyü ba'de't-takrîr ve't-tasdîk sâlifü'z-zikr gediğin kayd-ı atîki kaleminden ref' ve terkīn ve merkūm Şehrî Osman'ın ismine tashîhan kayd ile yedine sûret i'tâsını merkūm istid'â ve istid'âsı şurût-ı nizâma muvâfık olduğunu hazır bi'l-meclis kethudâ ve nizâm ustaları ihbâr ve inbâ eyledikleri İstanbul Mahkemesi'nden huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî 14 min-S sene 1242

67 [14a-1] 65440 baş Rumeli koyun ve keçisinin dağıtımı

65440 re's Rumeli ağnam ve keçi tevzî'i

Ma'rûz

Âsitâne-i aliyye sekenesinin akvât-ı yevmiyeleri'çün işbu sene-i mübârekede Rumeli cânibinden cem'an altmış beş bin dört yüz kırk re's ağnam ve keçi getiren celeb tâifesinden Rahovalı Mustafa ve Mehmed ve Mahmud ve Hasan ve Ömer ve diğer Mehmed ve Mehmed Pehlivan ve Ahmed ve diğer Mehmed ve Hacı Abdullah ve Üstüyan ve Dilko ve Nedlo ve Todori ve İskaro ve Neşo ve el-Hâc Mehmed Ağa ve Salih Beşe ve Mihal ve Nikola ve Todori ve Kiro ve diğer Todori ve Lazko [ve] Dimitri ve Melo ve Ahmed ve Hasan ve Niyo ve Necil ve Panço ve Osman Bey nâm Müslim ve re'âyâ meclis-i şer'-i münîrde izzetlü kasabbaşı ağa tarafından mürsel kasablar kethudâsı el-Hâc Hasan Ağa ve sâir kasab ustaları muvâcehelerinde bu def'a ber-vech-i bâlâ getirdiğimiz ağnam ve keçinin sakatları'çün nesne mutâlebe etmeyerek beher vakıyye lühûmunu narh-ı cârîsi üzre yirmi yedişer paraya kassâbâna bey'a onlar dahi ber-mu'tâd Perşembe ve Cum'a günlerini ta'tîl ederek haftada beş gün Rumeli ve beş gün dahi Anadolu ağnamını tevzî'a ve yevm-i tevzî'den elli bir gün mürûrunda yaftalarımızı ve doksan bir gün tamamında semenlerini bize edâya ve beher vakıyye lahm-ı ganemi üçer

para fâide ile ibâdullâha bey'a her birimiz ta'ahhüd eyledik deyü takrîrlerini kasab esnâfı merkūmûn tasdîk eyledikleri İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 19 min-S sene 1242

68 [14a-2] 12630 baş Karaman koyunu ve 500 baş keçinin dağıtımı ve fiyatlarının tespiti

12630 re's Karaman ağnamı ve 500 re's keçi tevzî'i

Ma'rûz

Âsitâne-i aliyye sekenesinin akvât-ı yevmiyeleri'çün işbu sene-i mübârekede Anadolu cânibinden cem'an on iki bin altı yüz otuz re's Karaman ağnamı ve beş yüz re's keçi getiren Cihanbeyli aşîretinden Atamanlı Hüseyin ve Ömer ve Molla Hüseyin ve Halil ve Zeyveli İbiş ve Kanber ve Kara Hasan ve Mustafa ve Koç Mustafa ve Çakır ve Tanabaş [Danabaş] oğlu Ömer ve Ali ve Hacı Köse ve Memiş ve diğer Mustafa ve Hüseyin ve Mehmed ve diğer Mehmed ve Bekir nâm kimesneler meclis-i şer'-i münîrde hâssa kasabbaşısı izzetlü ağa tarafından mürsel kasablar kethudâsı ve bi'l-cümle kasab ustaları muvâcehelerinde bu def'a ber-vech-i bâlâ celb eylediğimiz ağnam ve keçinin narh-ı cârîsi üzre beher vakıyye lühûmunu yirmi yedişer paraya ve beher vakıyye kuyruğunu ellişer paraya ve ganem sakatlarını yirmi beşer paraya ve keçi sakatlarını beşer paraya kassâbâna bey'a onlar dahi ber-mu'tâd Perşembe ve Cum'a günlerini ta'tîl ederek haftada beş gün Rumeli ve beş gün dahi Anadolu ağnamını tevzî'a ve yevm-i tevzî'den otuz bir gün mürûrunda yaftalarımızı ve altmış bir gün tamamında semenlerini bize edâya ve beher vakıyye lahm-ı ganemini üçer para fâide ile otuz paraya ve beher vakıyye kuyruğu dahi dörder para fâide ile elli dörder paraya ibâdullâha bey'a her birimiz ta'ahhüd eyledik deyü takrîrlerini kasab esnâfı merkūmûn tasdîk eyledikleri İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 29 min-S sene 1242

69 [14a-3] İrade gereğince sahipleri Arnavut olan Simkeşhane'deki fırına devlet tarafından el konulup mezada verildiği

Cânib-i mîrîden Simkeşhâne'de habbâz fırını mübâya'ası

Ma'rûz

Zahîre nâzırı izzetlü Mehmed Ârif Efendi bendeleri Âsitâne-i sa'âdet ve bilâd-ı selâsede vâki' Arnavud fırınlarının Müslim hamîrkâr ve hademe-i sâiresinin mukaddemce bâ-irâde-i seniyye yerlerine re'âyâ tedârik ve kendileri mahallerine i'zâm ve bu def'a dahi lâzımü'l-huzûr-ı nâzır-ı mûmâ-ileyh nezdine celb ve navul

kalemi kuyûduna mürâca'at ve tatbîk ve kā'ide-i mer'iyye-i mîrîyye ve ticârete tevfîk olunarak zikrolunan fırınların derûnlarında mevcûde zehâir ve bargir ve hatab bahâları ve tablakâr ve sâiri zimmetlerinde olan matlûbâtlarının ve anbâr-ı âmire mevcûdundan aldıkları zahîre bahâsından zahîre hazînesine ve tüccârdan aldıkları zahîre bahâsından tüccâra ve hatab ve saman ve sâir zimemâtlarının yegān yegān hesâbları rü'yet ve yerlerine şimdilik ikāmet sûretiyle re'âyâdan habbâz ustası ik'âd ve ikāmet ettirilmiş ve sâye-i veliyyü'n-ni'amîde nân-ı azîz husûsunda ibâdullâha zarûret çektirilmemek husûsunun vesâili istihsâl olunmuş ise de müddet-i medîde emâneten idâresinde telefâtı mûcib ve bi'l-âhare zahîre hazînesine ve tüccâra zarar ve hasârı müstevcib olmağla zikrolunan fırınlar kadîmi vechile şehrî Müslim ve re'âyâdan tâliblerine füruht olunarak semen-i misilleri düyûn-ı mîrîyyelerine mahsûben zahîre hazînesine teslîm ve ba'dehû iktizâsı vechile tüccâr ve sâir kimesnelerin matlûbâtı istifâ kılınmak şartıyla zikrolunan fırınlar başka başka mezâda verilerek her biri ne mikdâra resîde olur ise taraf-ı mûmâ-ileyhden diğer tekārîr ve defâtir ile hâk-i pây-i devletlerine ifâde kılınarak kādı-i Dârü'l-hilâfe tarafından dahi taharrî olunarak her kim ziyâde verir ise ona i'tâ olunmak ve şimdilik mezâda verilmek istid'âsı meâlinde nâzır-ı mûmâ-ileyhin takdîm eylediği memhûr takrîri bâlâsına bu dâ'îlerine hitâben zahîre nâzırı efendinin işbu takrîri mûcibince zikrolunan fırınlar efendi-i mûmâ-ileyh ma'rifetiyle başka başka mezâda verilerek tâlibleri miyânında arttırılıp ne mikdâra karâr eder ise ve her kim ziyâde verir ise ona verilmek üzre iktizâ eden bahâsı ma'rifet-i şer' ve efendi-i mûmâ-ileyh ma'rifetiyle tahsîl olunmak üzre zahîre hazînesine teslîmi sûretinin istihsâline mübâderet eyleyesin deyü unvânı sahh-ı âlî ile müveşşah sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen nâzır-ı mûmâ-ileyh meclis-i şer'-i münîrde Osman b. Mehmed Ârif muvâcehesinde takrîr-i kelâm edip İstanbul'da Simkeşhâne civârında vaki' Başmuhâsebe'de mukayyed şurût-ı nizâma dâhil altı horoslu bir kıt'a habbâz fırını derûnunda **[14b]** mevcûde beyne'l-esnâf gedik ta'bîr olunur yirmi dört re's bargir ve sâir âlât-ı lâzıme-i ma'lûme Arnavud tâifesinden Ömer'in mâlı olup ve merkūm bundan akdem ber-vech-i muharrer bâ-irâde-i seniyye vilâyetine âzim ve der-dest olan defter mantûkunca merkūmun cânib-i mîrîye zahîre bahâsından on dört bin altı yüz on sekiz guruş deyni olup ve tüccâra dahi yirmi bir bin dokuz yüz seksen yedi guruş deyni olmağla sâdır olan fermân-ı âlî mûcibince bey'i lâzım gelmeğin sâlifü'z-zikr âlât-ı lâzıme-i ma'lûme lede'l-müzâyede merkūm Osman'ın üzerinde otuz altı bin altı yüz beş guruşda karâr ve ziyâdeye tâlib-i âharı olmayıp ve meblağ-ı merkūm gedik-i mezkûrun el-yevm semen-i misli idüğü ihbâr olunmağla hâlâ ben zikrolunan gedik âlâtını meblağ-ı merkūm otuz altı bin altı yüz <<yirmi>> beş guruşa merkūma bey' ve teslîm ve semen-i mezkûrun üç bin beş yüz guruşunu ber-vech-i peşîn ve ma'âdâsı olan otuz üç bin yüz beş guruşu dahi senevî biner guruş vererek mukāssatan emsâli misillü

zahîre hazînesine edâ etmek üzre ihâle eylediğimde ol dahi ber-minvâl-i muharrer iştirâ ve tesellüm ve vech-i meşrûh üzre semen-i mezkûru hâlâ ve mukāssatan kabzına me'mûra teslîme ta'ahhüd etmekle fîmâ-ba'd mârrü'l-beyân gedik âlâtı merkūm Osman'ın olmuşdur deyü ba'de't-takrîr ve't-tasdîk sâlifü'z-zikr gediğin kayd-ı atîki kaleminden ref' ve terkīn ve merkūm Osman'ın ismine tashîhan kayd ile yedine sûret i'tâsını merkūm Osman istid'â ve istid'âsı şurût-ı nizâma muvâfık olduğunu hazır bi'l-meclis kethudâ ve nizâm ustaları ihbâr ve inbâ eyledikleri İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 14 min-S sene 1242

70 [14b-1] Hasan Reis b. Halil'in, gemisinde çalışan Kostandi'yi darp ederek ölümüne sebeb olmasından diyet hükmü

Diyet hükmü

Ma'rûz

Cezâyir-i Bahr-i Sefîd'den İmralı adası ahâlîsinden olup şehr-i sâbıkın on yedinci günü hâlik olup merbût olan i'lâm nâtık olduğu üzre ba'de'l-keşf hafra ilkā olunan Yani v. Kostandi nâm zimmînin verâseti zevce-i metrûkesi Katerina bt. Nikola Nasrâniye ile sulbî sagīr oğulları Lustomave Todori ve Tanaş ve Yorgaki ve sulbiye sagīre Marina ile zevce-i mersûmenin batnında müstebîn hamle inhisârı bi'l-ihbâr mütehakkık ve mesele-i mirasları seksen sekiz sehmden olup sihâm-ı mezbûreden on bir sehmi zevcesi mersûmeye on dört sehmi oğulları sıgār-ı mersûmûn ile haml-i mezbûra ve yedi sehmi kızı sagīre-i mesfûreye isâbeti tahakkukundan sonra verese-i mersûmeden zevce-i mersûme Katerina Nasrâniye bi'l-verâse ve sıgār-ı mersûmenin tesviye-i emrlerine ve haml-i mezkûrun dahi hisse-i mevkūfesini ahz ü kabz ve hıfz ve ba'de'l-vilâde tesviye-i emrine vasîleri olmağla bi'l-vesâye meclis-i şer'-i münîrde Serenci demekle meşhûr Hasan Reis b. Halil muvâcehesinde mûrisimiz zevcem hâlik-i mersûm Kostandi zimmî merkūm Hasan Reis'in kayığında mellâh olup sefîne-i mezbûre İstanbul'da Langa Yenikapısı İskelesi'nde merbût olduğu hâlde şehr-i sâbık-ı Saferü'l-hayrın on yedinci Çarşamba günü ba'de'l-asr merkūm Hasan Reis sefîne-i mezbûre derûnunda bigayr-ı hakkın amden anbâr kapağı ile mûrisimiz hâlik-i mesfûrun bir def'a başına ve ba'dehû bir çam tahtasıyla sol böğrüne darb edip ol ânda darb-ı mezkûrdan müteessiren hâlik ve verâseti benimle evlâd-ı sıgārım ve haml-i mezkûra münhasıra olmağla mûcib-i şer'îsini bi'l-verâse ve bi'l-vesâye taleb ederim deyü da'vâ ettikde merkūm Hasan Reis dahi cevâbında fi'l-hakīka hâlik-i mersûm Kostandi zimmî vech-i meşrûh üzre çam tahtasıyla darb edip darb-ı mezkûrdan müteessiren hâlik olduğunu bi't-tav' ve'r-rızâ ikrâr ve i'tirâf edip ve hâlâ şeyhülislâm-ı sellemehullâhü'l-melikü'l-allâm hazretlerinden *Zeyd Amr ile döğüşüp Amr'ı bir*

odun ağacı ile [v]urup katleylese Zeyd'e diyet lâzıme olur mu deyü lede'l-istiftâ *olur* cevâb-ı bâ-savâbıyla iftâ buyurmalarıyla bu sûretde diyet-i racul olan on bin dirhem-i şer'î gümüşün sülüsü olan üç bin üç yüz otuz üç ve sülüs-i dirhem-i şer'î gümüşü târih-i i'lâmdan bir sene tamamında ve yine sülüs-i âharı olan üç bin üç yüz otuz üç ve sülüs-i dirhem-i şer'î gümüşü sene-i sâniye tamamında ve yine sülüs-i diğeri olan üç bin üç yüz otuz üç ve sülüs-i dirhem-i şer'î gümüşü dahi sene-i sâlise tamamında verese-i mersûmûna edâ ve teslîme mersûm Hasan Reis'e tenbîh olunduğu İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 3 Rebî'ülevvel sene 1242

71 [14b-2] Kuyumcu Serkiz'in kardeşini evinden çıkarmak istediği

Menzil ihrâc istid'âsı

Ma'rûz

Sahib-i arzuhâl Kuyumcu Serkiz zimmî bi'l-ma'iye istimâ'a me'mûr Haremeyn-i şerîfeyn müfettişi Emin Beyefendi-zâde fazîletlü Abdülkadir Efendi taraflarından meb'ûs Kâtib Mehmed Hamdi Efendi dâ'îleriyle akd olunan meclis-i şer'-i münîrde li-ebeveyn er karındaşı Kuyumcu Artin zimmî muvâcehesinde Lâleli Câmi'-i Şerîfi Vakfı mütevellîsi tarafından mürsel Lokman nâm kimesne ile mesfûrânın babaları Süzenci Agop v. Serkiz ve vakf-ı mezkûrdan İstanbul'da Langa Yenikapısı hâricinde kâin Yeni Mahalle ahâlîleri olan Hazer ve Serkiz ve Takfor ve Kigork ve Bağdısar ve Avanes ve Artin ve Kapril zimmîler ve sâirleri hazır oldukları hâlde karındaşım mesfûr fukarâdan olmayıp kâr ve kesbe kādir iken mahalle-i mezbûrede kâin menzilime fuzûlî girip temekkün etmekde ise de ben îcâr etmediğimden gayrı mersûmun ehl-i tezvîr ve gûnâ-gûn sû'-i hareketi olup bi'd-defe'ât mazarrâtı ve adem-i takayyüdü sebebiyle harîk zuhûru müşâhede olduğundan gerek ahâlî-i mersûmûn ve gerek babası mesfûr ve gerek ben hoşnûd ve râzı olmayıp dilgîr ve müteneffir olmamızla menzilimden ihrâc buyurulmak niyâzımdır deyü istirhâm ve istid'â ve hâl bu vechile olduğunu hâzırûn-ı mesfûrûn dahi takrîr ve inhâ edip menzil-i mezkûrda bir gûne alâkası olmadığını kendi dahi tasdîk etmeğin bu sûretde ber-muktezâ-yı şerî'at-i garrâ menzil-i mezkûra müdâhaleye kādir olmamağla ber-mûcib-i istid'â menzil-i mezkûrdan ihrâc olunmak iktizâ eylediği İstanbul Mahkemesi'nden huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî 3 Rebî'ülevvel sene 1242

[Beyaz Beyaz]

72 [15a-1] Ömer Efendi b. Mehmed'in varislerinin, kendilerine miras kalan tütüncü mahzeni gediğini sattıkları

Tütüncü mahzeni gediği mübâyaʿası

Maʿrûz

Bundan akdem fevt olan hâcegân-ı Dîvân-ı hümâyûndan es-Seyyid el-Hâc Ömer Efendi b. Mehmed'in verâseti zevce-i menkûha-i metrûkeleri Âişe bt. Abdullah ve Fâtıma bt. Abdullah nâm hatunlar ile sulbî kebîr oğulları es-Seyyid Ali Rıza Efendi ve es-Seyyid Abdullah Efendi ile sulbî sagīr oğlu es-Seyyid Salih Molla ve sulbiye sagīre kızı Zahide Hanım'a baʿde'l-inhisâr mezbûrân es-Seyyid Ali Rıza <<Efendi>> ve es-Seyyid Abdullah <<Efendi ile>> Efendiler asâleten ve mezbûretân Âişe ve Fâtıma Hatunlar taraflarından husûs-ı âtîde vekîl olduğu zâtlarını ârifân mezbûr es-Seyyid Abdullah Efendi ile Mustafa b. Hüseyin şehâdetleriyle sâbit olan sagīrân-ı mezbûrân es-Seyyid Salih Molla ve Zahide Hanım'ın vasîyy-i muhtârları Mehmed Efendi b. Süleyman nâm kimesne vekâleten ve vesâyeten her biri meclis-i şerʿ-i münîrde İsmail Efendi b. Mustafa muvâcehesinde bi'l-asâle ve bi'l-vekâle ve bi'l-vesâye takrîr-i kelâm edip İstanbul'da Zindânkapısı dâhilinde Canbaz Hânı kurbünde el-Hâc Hasan Ağa ve Ahmed Ağa mahzenleri beynlerinde kâin bir bâb tütüncü mahzeni derûnunda mevcûde maʿden kaleminde el-Hâc Abdülbaki Ağa ismine mukayyed ve muʿteber gedik taʿbîr olunur âlât-ı lâzıme-i maʿlûme mûrisimiz müteveffâ-yı mezbûr es-Seyyid el-Hâc Ömer Efendi'nin hayatında bâ-hüccet şirâen mâlı olup baʿde vefâtihî bizimle müvekilletân ve sagīrân-ı merkūmûna mevrûs olmuş idi el-hâletü hâzihî biz âlât-ı gedik-i merkūmu bi'l-asâle ve bi'l-vekâle ve bi'l-vesâye lede'l-müzâyede ve baʿde inkıtâʿı'r-rağbe merkūm İsmail Efendi'nin üzerinde karâr edip el-yevm semen-i misli idüğü bi'l-ihbâr zâhir olan üç bin üç yüz guruş semen-i makbûza tarafeynden bi'l-îcâb ve'l-kabûl bâtten ve sahîhan bi-safkatin vâhidetin merkūm İsmail Efendi'ye beyʿ ve temlîk ve teslîm ol dahi iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl edip semen-i mezkûrdan sagīrân-ı mezbûrânın hisse-i irsiyeleri defter-i kassâmına idhâl dahi olunmağla ol vechile âlât-ı gedik-i mezkûr merkūm İsmail Efendi'nin mülk-i müşterâsı ve hakk-ı sırfı olup bizim ve müvekkiletān ve sagīrân-ı mezbûrûnun katʿâ alâka ve medhalimiz kalmamağla mebîʿ-i mezkûrun tağrîr ve gabnine müteʿallika daʿvâdan tarafeynden her birimiz âharın zimmetini bi'l-asâle ve bi'l-vekâle kabûlü hâvî ibrâ ve ıskāt edip bi'l-vesâye dahi katʿâ daʿvâ ve nizâʿ ve husûmet kalmamışdır deyü baʿde't-takrîr ve't-tasdîk müşteri-i merkūm İsmail Efendi meclis-i şerʿde merkūm es-Seyyid Ali Rıza Efendi mahzarında ben ber-vech-i muharrer ânifen iştirâ eylediğim âlât-ı gedik-i mezkûru tarafeynin îcâb ve kabûlü ve beyʿ-ı bâtt-ı sahîh-i şerʿî ve safka-i vâhide ile üç bin üç yüz guruş semen-i makbûza mezbûr es-Seyyid Ali Rıza Efendi'ye beyʿ ve temlîk ve teslîm ol dahi iştirâ ve temellük ve tesellüm ve

kabz ve kabûl edip mebî‘-i mezkûrun tağrîr ve gabnine müte‘allika da‘vâdan tarafeynden her birimiz âharın zimmetini kabûlü hâvî ibrâ ve ıskāt etmemizle fîmâba‘d âlât-ı gedik-i merkūm mezkûr es-Seyyid Ali Rıza Efendi’nin mülk-i mahzı olup benim alâkam kalmamışdır deyü takrîrini mezbûr es-Seyyid Ali Rıza Efendi tasdîk ve gedik-i mezkûrun kayd-ı evveli ref‘ ve terkīn ve kendi ismine tashîhan kayd ile yedine sûret i‘tâsını istid‘â ve fi’l-hakīka gedik-i mezkûr mukayyed ve mu‘teber ve taht-ı nizâma dâhil kadîm gediklerden olduğunu ve bu makūle kayd-ı evveline ta‘arruz olunmayarak tedâvül-i eydî bulunan tütüncü gediklerinin muahharan isimlerine tashîhan sûret i‘tâsı şurût-ı nizâma muvâfık olduğunu esnâf-ı mezbûre kethudâ ve yiğitbaşı ve bi’l-cümle lonca ihtiyârları ihbâr ve inhâ etmeleriyle bu sûretde istid‘âsı şurût-ı nizâma muvâfık olduğundan müsâ‘ade buyurulmak iktizâ eylediği İstanbul Mahkemesi’nden huzûr.

Fî-gurreti Rebî‘ülevvel sene 1242

73 [15a-2] Defterdar-ı Şıkk-ı Evvel Mehmed Tahir Efendi’nin arsası ile vakıf arsanın bir kısmının ifraz edilerek sokak açmaya izin talebi

İstibdâl i‘lâmı

Ma‘rûz

Ecille-i ricâl-i Devlet-i Aliyye’den hâlâ defterdâr-ı şıkk-ı evvel sa‘âdetlü es-Seyyid Mehmed Tahir Efendi’nin işbu mahtûm takrîri bâlâsına sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen zikri câ’î husûsun evvel-emirde mahâllinde lede’l-mu‘âyene keşf ve tahkīk ve tahrîri’çün cânib-i şer‘-i mutahhardan irsâl olunan Kâtib es-Seyyid Mehmed Tahir Efendi hâssa mi‘mârı hulefâsından es-Seyyid Mehmed Nuri ve Derviş Ahmed ve Abdullah Halîfeler ile nezâret-i dâ‘îlerinde olan Kürkçübaşı el-Hâc Mustafa Ağa Vakfı müsakkafâtından İstanbul’da Destereciler kurbünde Emin Bey mahallesinde vâki‘ bir tarafdan Bezci Mustafa Ağa’nın oğlu Bakkal Ahmed’in tasarrufunda olan muhterik menzil bahçesi ve verâsı ba‘zan Yağhâne zukāğı demekle ma‘lûm tarîk-ı hâssı ve ba‘zan talebe-i ulûmdan Hamidli Mustafa Efendi menzili ve ba‘zan Çitçi Mehmed İzzet’in muhterik menzili arsası ve bir tarafdan Ahmed Çavuş Vakfı’ndan efendi-i mûmâ-ileyhin tasarrufunda olan sed bağçe ve ba‘zan Bevvâb-ı Sultânî el-Hâc Hasan Vakfı’ndan mûmâ-ileyhin tasarrufunda diğer bağçe ve taraf-ı râbi‘i tarîk-ı âm ile mahdûd yine efendi-i mûmâileyhin bâ-temessük-i mütevellî bi’l-icâreteyn müstakillen mutasarrıf oldukları bir bâb arsaya varıp imâm-ı mahalle es-Seyyid el-Hâc Hüseyin Efendi b. es-Seyyid Mehmed ve el-Hâc Osman Ağa b. İbrahim ve Molla Mustafa b. Mustafa ve Ahmed Ağa b. el-Hâc İbrahim ve Tosun b. Ömer ve sâir cerîdede mazbûtü’l-esâmî Müslimîn huzûrlarında akd-i meclis-i şer‘-i nebevî ettikde merhûm mezbûr Kürkçübaşı el-Hâc Mustafa Ağa Vakfı’nın bâ-hüccet kāimmakām-ı mütevellîsi

muhâsebe muhzırânından es-Seyyid Ahmed Ağa b. es-Seyyid İbrahim meclis-i ma'kūd-ı mezkûrda defterdâr-ı mûmâ-ileyh es-Seyyid Mehmed Tahir Efendi ibnü'l-merhûm el-Hâc Osman Efendi'nin kethudâları ve taraflarından husûs-ı âti'l-beyânda vekîl olduğu Veliyüddin Ağa b. Halil ve İbrahim Ağa b. Yusuf nâm kimesneler şehâdetleriyle ber-nehc-i şer'î sâbit olan el-Hâc Mehmed Ağa b. el-Hâc Ebîbekir mahzarında müvekkil-i mûmâ-ileyh hazretleri derûn-ı takrîrde tastîr olunduğu üzre işbu akd-i meclis-i şer'-i âlî olunan arsadan zikrolunan tarîk-ı hâssa mülâsık ve mühâzî olan lüzûmu mikdâr mahâl ifrâz ve zikri âtî kendilerinin müfrez mülk arsalarıyla bi'l-istibdâl zukāk küşâd olunarak tarîk-i hâss-ı mezkûrun nâfiz ve vâsi' ve tarîk-ı âm olması vücûhla umûr-ı hayriyeden olduğuna binâen müvekill-i mûmâ-ileyh hazretleri ber-vech-i muharrer işbu vakıf arsadan lüzûmu mikdâr arsa kendi mâlik <<mâlı>> oldukları mülk arsa ile istibdâl olunmasını murâd etmeleriyle arsateyn-i mezbûreteyn keşf ve misâha ve tahmîn olunup istibdâli cânib-i vakfa enfa' ise i'lâm olunmak bi't-tevliye matlûbumdur dedikde evvelen mecmû'-ı arsa-i mevkūfe-i mezkûre misâha olundukda tarîk-ı âm tarafından arzan yirmi dört buçuk zirâ' ve tûlen otuz üç buçuk zirâ' terbî'an sekiz yüz yirmi bir zirâ'a bâliğ olmağla tarîk-ı hass-ı merkūmdan tarîk-ı âmma gelince li-ecli'l-istibdâl ifrâz ve alâmât-ı fâsıla vaz'ıyla imtiyâz olunan tûlen kezâlik otuz üç buçuk zirâ' ve arzan beş zirâ' terbî'an yüz altmış yedi buçuk zirâ' mahâllin beher zirâ'ı dörder guruşdan altı yüz yetmiş guruşa resîde oldukdan sonra müvekkil-i mûmâ-ileyhin arsa-i merkūme-i mezkûre karşısında vâki' Yahya Paşa Sarayı demekle meşhûr tahrîr ve tavsîfden müstağnî evkāf-ı müte'addide ile mahlût bâtemessük tasarruflarında olan bir bâb muhterik menzil-i kebîrin arsa-i mevkūfe-i mezkûre mukābilinde tarîk-ı âmma küşâde kebîr zukāk kapısının sol tarafında kâin bi-tarîkı'ş-şirâ bâ-hüccet müstakillen mâlik oldukları ma'lûmü'l-hudûd ve'z-zirâ' arsa-i vâsi'a ifrâz ve imtiyâz kılınan tarîk-ı âm tarafından Çiftesu hazîneleri açıklığına varınca arzan on zirâ' ve tûlen yirmi zirâ' terbî'an iki yüz zirâ' mülk arsanın beher zirâ'ı beşer guruşdan bin guruş ve tarîk-ı âm **[15b]** tarafında mevcûd arzan on zirâ' ve kadden on zirâ' terbî'an yüz zirâ' kârgir ana dîvârın beher zirâ'ı üçer guruşdan üç yüz guruş ki cem'an mülk arsa ve kârgir dîvârın kıymeti bin üç yüz guruşa bâliğ olup ol vechile sâlifü'l-beyân iki yüz zirâ' arsa-i memlûke-i müfreze mârrü'z-zikr ifrâz olunan yüz altmış yedi buçuk zirâ' arsa-i merkūmeden vüs'at ve rağbet ve ücret ve kıymet cihetlerinden ezyed ve evfer ve arsa-i merkūme-i mezbûrenin ifrâzı vakfa muzır olmayıp istibdâli cânib-i vakfa enfa' ve evlâ olduğunu mi'mârân-ı mezbûrân ve sâir ehl-i vukūf hâzırûn-ı merkūmûnun haberleri inhâ olunmağla istibdâl-i mezkûr için izn-i hümâyûnu müş'ir bâlâsı tuğrâ-yı garrâ-yı hazret-i cihândârî ile mu'anven emr-i âlî-şân i'tâ buyurulmak bâbında emr u fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fî 3 min-Rebî'ülevvel sene 1242

74 [15b-1] Rumeli'den gelen 28900 baş koyunun dağıtımı

28900 re's Rumeli ağnamı tevzî'i

Ma'rûz

Âsitâne-i aliyye sekenesinin akvât-ı yevmiyeleri'çün işbu sene-i mübârekede Boğdan cânibinden cem'an yirmi sekiz bin dokuz yüz re's ağnam sevk eden celeb tâifesinden Yo[r]gi Poşu ve Lüli ve Yanaki ve Paskal ve Hristo ve Yani ve Kostandi ve Tohari ve İsteryo ve Yorgi ve Kurukafa ve diğer Yorgi zimmîler meclis-i şer'-i münîrde dergâh-ı âlî kapıcıbaşılarından hâlâ ser-kassâbân-ı hâssa izzetlü el-Hâc Mustafa Ağa tarafından mürsel kassâbân kethudâsı el-Hâc Hasan Ağa ve bi'l-cümle kasab ustaları muvâcehelerinde her biri takrîr-i kelâm edip bu def'a ber-vech-i bâlâ sevk ve tesyîr eylediğimiz cem'an yirmi sekiz bin dokuz yüz re's ağnamın sakatları'çün nesne mutâlebe etmeyerek beher vakıyye lühûmunu kasabbaşı-i mûmâ-ileyh ma'rifetiyle narh-ı cârîsi üzre yirmi yedişer paraya kasab esnâfına bey'a ta'ahhüd eylediğimizde onlar dahi kabûl ve ber-mu'tâd Perşembe ve Cum'a günleri ta'tîl ederek haftada beş gün Rumeli ve beş gün dahi Anadolu ağnamını tevzî'a ve yevm-i tevzî'den elli bir gün vürûdunda yaftalarımızı ve doksan bir gün tamamında dahi lâzım gelen semenlerini bize edâya ve beher vakıyye lahm-ı ganemi üçer para fâide zammıyla otuzar paraya ibâdullâha bey'a ta'ahhüd eylediler deyü takrîrlerini kasab esnâfı merkūmûn tasdîk eyledikleri İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî-selh-i S sene 1242

75 [15b-2] Rumeli'den gelen 30100 baş koyunun dağıtımı

30100 re's Rumeli ağnamı tevzî'i

Âsitâne-i aliyyede sâkin ibâdullâhın akvât-ı yevmiyeleri'çün işbu sene-i mütemeyyenede Eflak cânibinden otuz bin yüz re's ağnam celb eden celeb tâifesinden Vital ve Atamve İsteryo ve Dimo ve Küçük Dimo ve Nikola ve Dimitri ve Zotri ve Koşa ve Küçük İsteryo ve Dimitri ve Nikola ve diğer Dimitri ve Anaştaş ve Seyalı ve Dimitri ve Kiryako ve diğer Dimitri ve Kılo ve Salih Ağa ve Çerni ve Vasil ve Kara Ponço nâm zimmîler meclis-i şer'-i münîrde dergâh-ı âlî kapıcıbaşılarından hâlâ ser-kassâbân-ı hâssa izzetlü el-Hâc Mustafa Ağa tarafından mürsel kassâbân kethudâsı el-Hâc Hasan Ağa ve bi'l-cümle kasab ustaları muvâcehelerinde takrîr-i kelâm edip ber-vech-i bâlâ sevk ve tesyîr eylediğimiz cem'an otuz bin yüz re's ağnamın narh-ı cârîsi üzre beher vakıyye lühûmunu yirmi yedişer paraya vermek ve sakatları'çün nesne mutâlebe etmemek üzre ta'ahhüd eylediğimizde esnâf-ı merkūme dahi kabûl ve ber-mu'tâd Perşembe ve Cum'a günlerini ta'tîl edip haftada beş gün Rumeli ve beş gün dahi Anadolu ağnamı tevzî' ederek yevm-i tevzî'den

elli bir gün mürûrunda yaftalarımızı ve doksan gün tamamında dahi lâzım gelen semenlerini bize edâya ta'ahhüd ve beher vakıyye lahm-ı ganemi üçer para fâide zammıyla otuz paraya ibâdullâha bey'a ta'ahhüd eylediler deyü takrîrlerini esnâf-ı merkûme tasdîk eyledikleri İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî-selh-i S sene 1242

76 [15b-3] İrade gereğince sahipleri Arnavut olan Yedikule haricindeki fırına devlet tarafından el konulup mezada verildiği

Cânib-i mîrîden Yedikule hâricinde habbâz fırını mübâya'ası

Ma'rûz

Zahîre nâzırı izzetlü Mehmed Ârif Efendi bendeleri Âsitâne-i sa'âdet ve bilâd-ı selâsede vâki' Arnabud fırınlarının Müslim hamîrkâr ve hademe-i sâiresinin mukaddemce bâ-irâde-i seniyye yerlerine re'âyâ ve kendileri mahallerine i'zâm ve bu def'a dahi lâzımü'l-huzûr-ı nâzır-ı mûmâ-ileyh nezdine celb ve navul kalemi kuyûduna mürâca'at ve tatbîk ve kā'ide-i mer'iyye-i mîrîyye ve ticârete tevfîk olunarak zikrolunan fırınların derûnlarında mevcûd zehâir ve bargir ve hatab bahâları ve tablakâr ve sâiri zimmetlerinde olan matlûbâtlarının ve anbâr-ı âmire mevcûdundan aldıkları zahîre bahâsından zahîre hazînesine ve tüccârdan aldıkları zahîre bahâsından tüccâra ve hatab ve saman ve sâir zimemâtlarının yegân yegân hesâbları rü'yet ve yerlerine şimdilik ikāmet sûretiyle re'âyâdan habbâz ustası ik'âd ve ikāmet ettirilmiş ve sâye-i veliyyü'n-ni'amîde nân-ı azîz husûsunda ibâdullâha zarûret çektirilmemek husûsunun vesâili istihsâl olunmuş ise de müddet-i medîde emâneten idâresinde telefâtı mûcib bi'l-âhare zahîre hazînesine ve tüccâra zarar ve hasârı müstevcib olmağla zikrolunan fırınlar kadîmi vechile şehrî Müslim re'âyâdan tâliblerine füruht olunarak semen-i misilleri düyûn-ı mîrîyyelerine mahsûben zahîre hazînesine teslîm ve ba'dehû iktizâsı vechile tüccâr ve sâir kimesnelerin matlûbâtı istifâ kılınmak şartıyla zikrolunan fırınlar başka başka mezâda verilerek her biri ne mikdâra resîde olur ise taraf-ı mûmâ-ileyhden diğer tekārîr ve defâtir ile hâk-i pây-i devletlerine ifâde kılınarak ve kādı-i Dârü'l-hilâfe tarafından dahi taharrî olunarak her kim ziyâde verir ise ona i'tâ olunmak ve şimdilik mezâda verilmek istid'âsı meâlinde nâzır-ı mûmâ-ileyhin takdîm eylediği memhûr takrîri bâlâsına bu dâ'îlerine hitâben zahîre nâzırı efendinin işbu takrîri mûcibince zikrolunan fırınlar efendi-i mûmâ-ileyh ma'rifetiyle başka başka mezâda verilerek tâlibleri miyânında arttırılıp ne mikdâra karâr eder ise ve her kim ziyâde verir ise ona verilmek üzre iktizâ eden bahâsı ma'rifet-i şer' ve efendi-i mûmâ-ileyh ma'rifetiyle tahsîl olunmak üzre zahîre hazînesine teslîmi sûretinin istihsâline mübâderet eyleyesin deyü unvânı sahh-ı âlî ile müveşşah sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen nâzır-ı mûmâ-ileyh meclis-i şer'-i münîrde

Şehrî Osman b. Mehmed Ârif ve Ataullah b. el-Hâc Abdi muvâcehelerinde takrîr-i kelâm edip Yedikule hâricinde vâki‘ altı horoslu bir kıt‘a habbâz fırını derûnunda mevcûde beyne’l-esnâf gedik ta‘bîr olunur yirmi dört re’s bargir ve sâir âlât-ı lâzıme-i ma‘lûme Arnabud tâifesinden Mustafa ve diğer Mustafa <<nâm>> ve Sefer ve Fazlı nâm kimesnelerin ber-vech-i iştirâk mâlları olup **[16a]** ve merkūmûn bundan akdem ber-vech-i muharrer bâ-irâde-i seniyye vilâyetlerine i‘zâm ve derdest olan defter mantûkunca merkūmûnun cânib-i mîrîye zahîre bahâsından on beş bin altı yüz kırk sekiz guruş ve tüccâra on sekiz bin üç yüz kırk iki guruş deynleri olmağla sâdır olan fermân-ı âlî mûcibince bey‘i lâzım gelmeğin sâlifü’z-zikr âlât-ı lâzıme-i ma‘lûmeleri lede’l-müzâyede merkū<<m şehrî>>mân Osman ve Ataullah’ın üzerlerinde kırk sekiz bin guruşda karâr ve ziyâde ile tâlib-i âharı olmayıp ve meblağ-ı merkūm-ı gedik-i mezkûrun el-yevm semen-i misli idüğü ihbâr olunmağın hâlâ ben zikrolunan gedik âlâtını meblağ-ı merkūm kırk sekiz bin guruşa merkūmûna bi’l-iştirâki’s-seviy bey‘ ve teslîm ve semen-i mezkûrun on iki bin guruşunu ber-vech-i peşîn ve mâ‘adâsı olan otuz altı bin guruşunu senevî biner guruş vererek mukāssatan emsâli misillü zahîre hazînesine edâ etmek üzre ihâle eylediğimizde <<ol dahi>> onlar dahi ber-minvâl-i muharrer iştirâ ve tesellüm ve ber-vech-i meşrûh semen-i mezkûru hâlâ ve mukāssatan kabzına me’mûra teslîme ta‘ahhüd <<etmekle>> etmeleriyle fîmâ-ba‘d mârrü’l-beyân gedik âlâtı merkū<<m şehrî>>mân Osman ve Ataullah’ın <<Osman’ın>> olmuşdur deyü ba’de’t-takrîr ve’t-tasdîk sâlifü’z-zikr gediğin kayd-ı atîki kaleminden ref‘ ve terkīn ve merkūmân Osman’ın ve Ataullah’ın ismine tashîhan kayd ile yedlerine sûret i‘tâsını merkūmân istid‘â ve istid‘âları şurût-ı nizâma muvâfık olduğunu hazır bi’l-meclis kethudâ ve nizâm ustaları ihbâr ve inbâ eyledikleri İstanbul Mahkemesi’nden huzûr.

Fî 14 min-S sene 1242

İşbu i‘lâmın tashîhi vâki‘dir.

Abdurrahman

77 [16a-1] İrade gereğince sahipleri Arnavut olan Balıkpazarı dahilindeki fırına devlet tarafından el konulup mezada verildiği

Cânib-i mîrîden Balıkpazarı dâhilinde habbâz fırını mübâya‘ası

Ma‘rûz

Zahîre nâzırı İzzetlü Mehmed Ârif Efendi bendeleri Âsitâne-i sa‘âdet ve bilâd-ı selâsede vâki‘ Arnabud fırınlarının Müslim hamîrkâr ve hademe-i sâiresinin mukaddemce bâ-irâde-i seniyye yerlerine re‘âyâ ve kendileri mahallerine i‘zâm ve bu def‘a dahi lâzımü’l-huzûr-ı nâzır-ı mûmâ-ileyh nezdine celb ve navul kalemi

kuyûduna mürâcaʿat ve tatbîk ve kāʿide-i merʿiyye-i mîrîyye ve ticârete tevfîk olunarak zikrolunan fırınların derûnlarında mevcûd zehâir ve bargir ve hatab bahâları ve tablakâr ve sâir zimmetlerinde olan matlûbâtlarının ve anbâr-ı âmire mevcûdundan aldıkları zahîre bahâsından zahîre hazînesine ve tüccârdan aldıkları zahîre bahâsından tüccâra ve hatab ve saman ve sâir zimemâtlarının yegān yegān hesâbları rüʾyet ve yerlerine şimdilik ikāmet sûretiyle reʿâyâdan habbâz ustası ikʿâd ve ikāmet ettirilmiş ve sâye-i veliyyüʾn-niʿamîde nân-ı azîz husûsunda ibâdullâha zarûret çektirilmemek husûsunun vesâili istihsâl olunmuş ise de müddet-i medîde emâneten idâresinde telefâtı mûcib ve biʾl-âhare zahîre hazînesine ve tüccâra zarar ve hasârı müstevcib olmağla zikrolunan fırınlar kadîmi vechile şehrî Müslim reʿâyâdan tâliblerine füruht olunarak semen-i misilleri düyûn-ı mîrîyyelerine mahsûben zahîre hazînesine teslîm ve baʿdehû iktizâsı vechile tüccâr ve sâir kimesnelerin matlûbâtı istifâ kılınmak şartıyla zikrolunan fırınlar başka başka mezâda verilerek her biri ne mikdâra resîde olur ise taraf-ı mûmâ-ileyhden diğer tekārîr ve defâtir ile hâk-i pây-i devletlerine ifâde kılınarak ve kādı-i Dârüʾl-hilâfe tarafından dahi taharrî olunarak her kim ziyâde verir ise ona iʿtâ olunmak ve şimdilik mezâda verilmek istidʿâsı meâlinde nâzır-ı mûmâ-ileyhin takdîm eylediği memhûr takrîri bâlâsına bu dâʿîlerine hitâben zahîre nâzırı efendinin işbu takrîri mûcibince zikrolunan fırınlar efendi-i mûmâ-ileyh maʿrifetiyle başka başka mezâda verilerek tâlibleri miyânında arttırılıp ne mikdâra karâr eder ise ve her kim ziyâde verir ise ona verilmek üzre iktizâ eden bahâsı maʿrifet-i şerʿ ve efendi-i mûmâ-ileyh maʿrifetiyle tahsîl olunmak üzre zahîre hazînesine teslîmi sûretinin istihsâline mübâderet eyleyesin deyü unvânı sahh-ı âlî ile müveşşah sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen nâzır-ı mûmâ-ileyh meclis-i şerʿ-i münîrde Mehmed Ataullah b. el-Hâc Abdi ile Minas v. Babek zimmî muvâcehelerinde takrîr-i kelâm edip Balıkpazarı dâhilinde vâkiʿ dört horoslu bir kıtʿa habbâz fırını derûnunda mevcûd beyneʾl-esnâf gedik taʿbîr olunur on altı bargir ve sâir âlât-ı lâzıme-i maʿlûme Arnabud tâifesinden Derviş ve Receb ve Ali ve Sâdık ve Ahmed ve Abdüllatif ve Hüseyin nâm kesânın ber-vech-i iştirâk mâlları olup ve merkūmûn bundan akdem ber-vech-i muharrer bâ-irâde-i seniyye vilâyetlerine iʿzâm ve der-dest olan defter mantûkunca ve merkūmûnun cânib-i mîrîye zahîre bahâsından yedi bin altı yüz altmış dokuz guruş ve tüccâra altı bin üç yüz on guruş deynleri olmağla sâdır olan fermân-ı âlî mûcibince beyʿi lâzım gelmeğin sâlifüʾz-zikr âlât-ı lâzıme-i maʿlûme ledeʾl-müzâyede merkūm Ataullah ile mersûm Minasʾın üzerlerinde üç bin dokuz yüz yetmiş dokuz guruşda karâr ve ziyâde ile tâlib-i âharı olmayıp ve meblağ-ı merkūm gedik-i mezkûrun el-yevm semen-i misli idüğü ihbâr olunmağla hâlâ ben zikrolunan gedik âlâtını meblağ-ı merkūm on üç bin dokuz yüz yetmiş dokuz guruşa merkūm Ataullah ile mersûm Minas zimmîye beyʿ ve teslîm ve semen-i mezkûrun üç bin guruşu peşin ve mâʿadâsı olan on bin dokuz yüz yetmiş dokuz

<<yüz>> guruşunu dahi senevî biner guruş vererek mukāssatan emsâli misillü zahîre hazînesine edâ etmek üzre ihâle eylediğimde ol dahi ber-minvâl-i muharrer iştirâ ve tesellüm ve ber-vech-i meşrûh semen-i mezkûru hâlâ ve mukāssatan kabzına me'mûra teslîme ta'ahhüd etmekle fîmâ-ba'd mârrü'l-beyân gedik âlâtı merkūm Ataullah ile mersûm Minas'ın ale'l-iştirâk mâlları olmuşdur deyü ba'de't-takrîr ve't-tasdîk sâlifü'z-zikr gediğin kayd-ı atîki kaleminden ref' ve terkīn ve merkūm Ataullah ile Minas zimmînin isimlerine tashîhan kayd ile yedlerine sûret i'tâsını merkūm Ataullah ile Minas zimmî istid'â ve istid'âları şurût-ı nizâma muvâfık olduğunu hazır bi'l-meclis kethudâ ve nizâm ustaları ihbâr ve inbâ eyledikleri İstanbul Mahkemesi'nden huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî 14 min-S sene 1242

[Beyaz Beyaz]

78 [16b-1] Mîrî ambarlarından ekmekçi esnafına hububat dağıtılması ve fiyatlarının tespiti

Fiyât-ı hınta

Ma'rûz

Sa'âdetlü defterdâr efendi bendelerinin telhîsi mûcibince işbu bin iki yüz kırk iki senesi şehr-i Rebî'ülevveli'nin on ikinci gününden i'tibâr ile mîrî anbârları mevcûdundan habbâzân esnâfına me'mûrîn ma'rifetleriyle tevzî' ve i'tâ olunan otuz bin keyl zehâirin yedi bin beş yüz keyli Tekfurdağı hıntası ve yedi bin beş yüz keyli Bergos hıntası olup beher keyli yüz yirmi beşer paraya ve on bin keyli kolsırası Arnavud hıntası olup beher keyli yüz elli bir paraya ve beş bin keyli şa'îr olup beher keyli altmış paraya olduğu bi'l-ihbâr İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 16 Rebî'ülevvel sene 1242

79 [16b-2] Şerife Fâtıma Şefika bt. Mehmed Sadık'ın kiracı olduğu bakkal dükkânın yandığı, sahiplerini yeniden inşaya zorladığı

Bakkal dükkânını mülk sahibine inşâ eyle deyü cebr da'vâsı meşrû'a olmadığı

Ma'rûz

Sahibe-i arzuhâl mu'arrefetü'z-zât Şerife Fâtıma Şefika bt. es-Seyyid Mehmed Sâdık nâm hatuna şifâhen sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen Çarşamba günü Arz Odası'nda huzûr-ı âsafânelerinde ma'kūd meclis-i şer'-i münîrde derûn-ı arzuhâlde isimleri mezkûr Bezzâzistânî Bâyezid oğlu es-Seyyid Mehmed Emin Efendi b. es-Seyyid Ahmed ve es-Seyyid Ahmed Efendi b. el-Hâc Osman nâm

kimesneler muvâcehelerinde bakkālân pazarbaşısı Süleyman Ağa ve yiğitbaşısı Molla Abdi ve sâir mazbûtü'l-esâmî nizâm ustaları hazır oldukları hâlde İstanbul'da Mahmud Paşa Câmi'-i şerîfi havlîsinin Çörekçi Kapısı içinde kâin mezbûrların bi'l-icâreteyn taht-ı tasarruflarında olan ma'lûmü'l-hudûd bir bâb bakkāl dükkânında ben beher şehr onar guruş kirâ ile müste'cire ve dükkân-ı mezkûr derûnunda mevcûde beyne'l-hiref gedik ta'bîr olunur mukayyed ve mu'teber âlât-ı lâzıme-i ma'lûme dahi yüz yirmi sehm i'tibâriyle bâ-hüccet-i şer'iyye yedimde müstakilleten emvâlim olup dükkân-ı mezkûr bu def'a vukū' bulan harîkde bi-kazâillâhi te'âlâ muhterik olmağla esnâf-ı merkūmenin yedlerinde olup bundan akdem sâdır olan fermân-ı âlî-şân mûcibince benim harîkden tahlîs eylediğim gedik âlât-ı lâzıme-i ma'lûmesini kemâ-kân derûnuna nakl için dükkân-ı mezkûru merkūmânın binâ eylemelerine tenbîh olunmak matlûbumdur deyü istid'â ve esnâf-ı merkūmenin ibrâz eyledikleri emr-i âlî-şânda bakkāl dükkânlarının bi'l-icâreteyn mutasarrıfları âhar dükkân yapmayıp yine bakkāl dükkânı binâ eylemesi mastûr olup lâkin beher hâl binâ eylemeleri musarrah olmamağla bu sûretde müdde'iyye-i merkūmenin tesâddî eylediği cebren dükkân binâsı da'vâsı meşrû'a ve iltifâta şâyân olmadığı kendüye tefhîm ve da'vâ-yı mezkûresiyle mezbûrân es-Seyyid Mehmed Emin Efendi ve es-Seyyid Ahmed Efendi'ye bî-vech mu'ârazadan men' olunduğu İstanbul Mahkemesi'nde huzûr.

Fî 10 Rebî'ülevvel sene [1]242

80 [16b-3] İrade gereğince sahipleri Arnavut olan Tophane'deki Yağlı Fırın'a devlet tarafından el konulup mezada verildiği

Cânib-i mîrîden Tophâne'de Yamalı Fırın demekle ma'lûm habbâz fırını mübâya'ası

Ma'rûz

Zahîre nâzırı izzetlü Mehmed Ârif Efendi bendeleri Âsitâne-i sa'âdet ve bilâd-ı selâsede vâki' Arnabud fırınlarının Müslim hamîrkâr ve hademe-i sâiresinin mukaddemce bâ-irâde-i seniyye yerlerine re'âyâ ve kendileri mahallerine i'zâm ve bu def'a dahi lâzımü'l-huzûr-ı nâzır-ı mûmâ-ileyh nezdine celb ve navul kalemi kuyûduna mürâca'at ve tatbîk ve kā'ide-i mer'iyye-i mîrîyye ve ticârete tevfîk olunarak zikrolunan fırınların derûnlarında mevcûd zehâir ve bargir ve hatab bahâları ve tablakâr ve sâiri zimmetlerinde olan matlûbâtlarının ve anbâr-ı âmire mevcûdundan aldıkları zahîre bahâsından zahîre hazînesine ve tüccârdan aldıkları zahîre bahâsından tüccâra ve hatab ve saman ve sâir zimemâtlarının yegān yegān hesâbları rü'yet ve yerlerine şimdilik ikāmet sûretiyle re'âyâdan habbâz ustası ik'âd ve ikāmet ettirilmiş ve sâye-i veliyyü'n-ni'amîde nân-ı azîz husûsunda ibâdullâha zarûret çektirilmemek husûsunun vesâili istihsâl olunmuş ise de müddet-i medîde emâneten idâresinde telefâtı mûcib ve bi'l-âhare zahîre hazînesine ve tüccâra

zarar ve hasârı müstevcib olmağla zikrolunan fırınlar kadîmi vechile şehrî Müslim reʿâyâdan tâliblerine füruht olunarak semen-i misilleri düyûn-ı mîrîyyelerine mahsûben zahîre hazînesine teslîm ve baʿdehû iktizâsı vechile-*sahh sahh sahh*– tüccâr ve sâir kimesnelerin matlûbâtı istifâ kılınmak şartıyla zikrolunan fırınlar başka başka mezâda verilerek her biri ne mikdâra resîde olur ise taraf-ı mûmâileyhden diğer tekārîr ve defâtir ile hâk-i pây-i devletlerine ifâde kılınarak ve kādı-i Dârü'l-hilâfe tarafından dahi taharrî olunarak her kim ziyâde verir ise ona iʿtâ olunmak ve şimdilik mezâda verilmek istidʿâsı meâlinde nâzır-ı mûmâ-ileyhin takdîm eylediği memhûr takrîri bâlâsına bu dâʿîlerine hitâben zahîre nâzırı efendinin işbu takrîri mûcibince zikrolunan fırınlar <<başka>> efendi-i mûmâ-ileyh maʿrifetiyle başka başka mezâda verilerek tâlibleri miyânında arttırılıp ne mikdâra karâr eder ise ve her kim ziyâde verir ise ona verilmek üzre iktizâ eden bahâsı maʿrifet-i şerʿ ve efendi-i mûmâ-ileyh maʿrifetiyle tahsîl olunmak üzre zahîre hazînesine teslîmi sûretinin istihsâline mübâderet eyleyesin deyü unvânı sahh-ı âlî ile müveşşah sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen nâzır-ı mûmâ-ileyh meclis-i şerʿ-i münîrde reʿâyâdan Şehrî Zöhrab v. Kirkor ve li-ebeveyn er karındaşları Haçador ve Serkiz nâm zimmîler muvâcehelerinde takrîr-i kelâm edip mahrûse-i Galata'ya muzâfe kasaba-i Tophâne'de vakiʿ Yamalı Fırın demekle maʿrûf dört horoslu bir kıtʿa habbâz fırını derûnunda mevcûde beyne'l-esnâf gedik taʿbîr olunur on altı re's bargir ve sâir âlât-ı lâzıme-i maʿlûme Arnabud tâifesinden İslâm ve Osman ve Mehmed ve Zeynel nâm <<kimesne>> kesânın ber-vech-i iştirâk mâlları olup ve merkūmûn bundan akdem ber-vech-i muharrer bâ-irâde-i seniyye vilâyetlerine iʿzâm ve der-dest olan defter mantûkunca merkūmûnun cânib-i mîrîye zahîre bahâsından kırk bin üç yüz yetmiş sekiz guruş ve tüccâra on beş bin sekiz yüz seksen dört guruş deynleri olmağla sâdır olan fermân-ı âlî mûcibince beyʿi lâzım gelmeğin sâlifü'z-zikr âlât-ı lâzıme-i maʿlûmeleri lede'l-müzâyede mersûmûn Zöhrab ve Haçador ve Serkiz zimmîlerin üzerlerinde elli altı bin iki yüz altmış iki guruşda karâr ve ziyâde ile tâlib-i âharı olmayıp ve meblağ-ı merkūm gedik-i mezkûrun el-yevm semen-i misli idüğü ihbâr olunmağın hâlâ ben zikrolunan gedik âlâtını meblağ-ı merkūm elli altı bin iki yüz altmış iki guruşa mesfûrûna ale'l-iştirâki's-seviy beyʿ ve teslîm ve semen-i mezkûrun üç bin iki yüz altmış iki guruşunu ber-vech-i peşîn ve mâʿadâsı olan elli üç bin guruşunu senevî biner guruş vererek mukāssatan emsâli misillü zahîre hazînesine edâ etmek üzre ihâle eylediğimde onlar dahi ber-minvâl-i muharrer iştirâ ve tesellüm ve ber-vech-i meşrûh semen-i mezkûru hâlâ ve mukāssatan kabzına me'mûra teslîme taʿahhüd etmekle fîmâ-baʿd mârrü'l-beyân gedik âlâtı mersûmûn Zöhrab ve Haçador ve Serkiz zimmîlerin olmuşdur deyü baʿde't-takrîr ve't-tasdîk sâlifü'z-zikr gediğin kayd-ı atîki kaleminden refʿ ve terkīn ve mersûmûn Zöhrab ve Haçador ve Serkiz zimmîlerin isimlerine tashîhan kayd ile yedlerine sûret iʿtâsını istidʿâ ve

istid'âları şurût-ı nizâma muvâfık olduğunu hazır bi'l-meclis kethudâ ve nizâm ustaları ihbâr ve inbâ eyledikleri İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 14 min-S sene 1242

81 [17a-1] İrade gereğince sahipleri Arnavut olan Ayasofya'daki fırına devlet tarafından el konulup mezada verildiği

Cânib-i mîrîden Ayasofya-i Kebîr'de habbâz fırını mübâya'ası

Ma'rûz

Zahîre nâzırı izzetlü Mehmed Ârif Efendi bendeleri Âsitâne-i sa'âdet ve bilâd-ı selâsede vâki' Arnabud fırınlarının Müslim hamîrkâr ve hademe-i sâiresinin mukaddemce bâ-irâde-i seniyye yerlerine re'âyâ ve kendileri mahallerine i'zâm ve bu def'a dahi lâzımü'l-huzûr-ı nâzır-ı mûmâ-ileyh nezdine celb ve navul kalemi kuyûduna mürâca'at ve tatbîk ve kā'ide-i mer'iyye-i mîrîyye ve ticârete tevfîk olunarak zikrolunan fırınların derûnlarında mevcûd zehâir ve bargir ve hatab bahâları ve tablakâr ve sâiri zimmetlerinde olan matlûbâtlarının ve anbâr-ı âmire mevcûdundan aldıkları zahîre bahâsından zahîre hazînesine ve tüccârdan aldıkları zahîre bahâsından tüccâra ve hatab ve saman ve sâir zimemâtlarının yegân yegân hesâbları rü'yet ve yerlerine şimdilik ikāmet sûretiyle re'âyâdan habbâz ustası ik'âd ve ikāmet ettirilmiş ve sâye-i veliyyü'n-ni'amîde nân-ı azîz husûsunda ibâdullâha zarûret çektirilmemek husûsunun vesâili istihsâl olunmuş ise de müddet-i medîde emâneten idâresinde telefâtı mûcib ve bi'l-âhare zahîre hazînesine ve tüccâra zarar ve hasâra müstevcib olmağla zikrolunan fırınlar kadîmi vechile şehrî Müslim ve re'âyâdan tâliblerine füruht olunarak semen-i misilleri düyûn-ı mîrîyyelerine mahsûben zahîre hazînesine teslîm ve ba'dehû iktizâsı vechile tüccâr ve sâir kimesnelerin matlûbâtı istifâ kılınmak şartıyla zikrolunan fırınlar başka başka mezâda verilerek her biri ne mikdâra resîde olur ise taraf-ı mûmâ-ileyhden diğer tekārîr ve defâtir ile hâk-i pây-i devletlerine ifâde kılınarak ve kādı-i Dârü'l-hilâfe tarafından dahi taharrî olunarak her kim ziyâde verir ise ona i'tâ olunmak ve şimdilik mezâda verilmek istid'âsı meâlinde nâzır-ı mûmâ-ileyhin takdîm eylediği memhûr takrîri bâlâsına bu dâ'îlerine hitâben zahîre nâzırı efendinin işbu takrîri mûcibince zikrolunan fırınlar efendi-i mûmâ-ileyh ma'rifetiyle başka başka mezâda verilerek tâlibleri miyânında arttırılıp ne mikdâra karâr eder ise ve her kim ziyâde verir ise ona verilmek üzre iktizâ eden bahâsı ma'rifet-i şer' ve efendi-i mûmâ-ileyh ma'rifetiyle tahsîl olunmak üzre zahîre hazînesine teslîmi sûretinin istihsâline mübâderet eyleyesin deyü unvânı sahh-ı âlî ile müveşşah sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen nâzır-ı mûmâ-ileyh tarafından vekîl-i şer'îleri habbâzân kethudâsı Mehmed Ağa b. Ali meclis-i şer'-i enverde Şehrî İsmail b. Osman muvâcehesinde takrîr-i kelâm edip İstanbul'da Ayasofya-i Kebîr'de vâki'

beş horoslu bir kıt'a habbâz fırını derûnunda mevcûde beyne'l-esnâf gedik ta'bîr olunur yirmi re's bargir ve sâir âlât-ı lâzıme-i ma'lûme Arnabud tâifesinden Ali ve Hüseyin nâm kimesnelerin ber-vech-i iştirâk mâlları olup ve merkūmân bundan akdem bâ-irâde-i seniyye vilâyetlerine i'zâm der-dest olan defter mantûkunca mezbûrânın cânib-i mîrîye zahîre bahâsından on beş bin yedi yüz altmış bir guruş ve tüccâra sekiz bin dört yüz seksen bir guruş deynleri olmağla sâdır olan fermân-ı âlî mûcibince bey'i lâzım gelmeğin sâlifü'z-zikr âlât-ı lâzıme-i ma'lûme lede'l-müzâyede merkūm İsmail'in üzerinde yirmi dört bin iki yüz kırk iki guruşda karâr ve ziyâde ile tâlib-i âharı olmayıp ve meblağ-ı merkūm gedik-i mezkûrun el-yevm semen-i misli idüğü ihbâr olunmağın hâlâ ben zikrolunan gedik âlâtını meblağ-ı merkūm yirmi dört bin iki yüz kırk iki guruşa mezbûr İsmail'e bi'l-vekâle bey' ve teslîm ve semen-i mezkûrun üç bin guruşunu ber-vech-i peşîn ve mâ'adâsı olan yirmi bir bin iki yüz kırk iki guruşunu senevî biner guruş vererek mukāssatan emsâli misillü zahîre hazînesine edâ etmek üzre bi'l-vekâle ihâle eylediğimde ol dahi ber-minvâl-i muharrer iştirâ ve tesellüm ve ber-vech-i meşrûh semen-i mezkûru hâlâ ve mukāssatan kabzına me'mûra teslîme ta'ahhüd etmekle fîmâ-ba'd mârrü'l-beyân gedik âlâtı merkūm İsmail'in olmuşdur deyü ba'de't-takrîr ve't-tasdîk sâlifü'z-zikr gediğin kayd-ı atîki kaleminden ref' ve terkîn ve mezbûr İsmail'in ismine tashîhan kayd ile yedine sûret i'tâsını istid'â ve istid'âsı şurût-ı nizâma muvâfık olduğunu hazır bi'l-meclis nizâm ustaları ihbâr ve inbâ eyledikleri İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 14 S sene 1242

82 [17a-2] Yorgancılar Çarşısı'ndaki Evliyahanı'nın yıkılmak üzere olan yerlerinin keşf ve tamiri

Evliyâhânı'nın inhidâma mâil olan mahallerinin ta'mîri için keşf i'lâmı

Ma'rûz

Âsitâne-i aliyyede vâki' yorgancı esnâfının Bâb-ı Âlî'ye takdîm eyledikleri işbu bir kıt'a arzuhâlleri bâlâsına sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen savb-ı şer'-i enverden irsâl olunan bâş kâtib mevlânâ İbrahim Ârif Efendi ve Haremeyn-i şerîfeyn müfettişi olup İstanbul pâyesiyle tekrîm buyrulan zâde-i Emin Paşazâde fazîletlü mîr Abdülkadir Efendi taraflarından mürsel Kâtib Hüseyin Efendi hâssa mi'mârı hulefâsından İsmail Kemâlî ve Mustafa Sâib Halîfeler ve binâ ve sukūf ahvâline muttali' ehl-i vukūfdan Hamamcıbaşı Usta Mikayil ve ustalarından Simon ve Nikogos ve Vartan zimmîler ile sa'âdetlü Dârü's-sa'âdeti'ş-şerîfe ağası hazretlerinin nezâret-i aliyyelerinde olan evkāfdan ashâb-ı hayrâtdan merhûm Süleyman Ağa Vakfı müsakkafâtından İstanbul'da Çarşı-yı Kebîr'de Yorgancılar sûkunda kâin Evliyâhânı demekle şehîr Çakır Ağa nâm sahibü'l-hayr vakfıyla mahlût bir bâb

kârgir hân derûnuna varıp cerîdede mazbûtü'l-esâmî Müslimîn huzûrlarında ba'de akdi'l-meclis hân-ı mezkûrda vâki' merhûm mezbûr Süleyman Ağa Vakfı'nın bi'l-icâreteyn mutasarrıflarından olup hân-ı mezkûrun fevkânî zukāk tarafında kâin bir bâb odanın gedik mâliki yorgancı esnâfından es-Seyyid el-Hâc Ali Efendi b. es-Seyyid Feyzullah ve tahtânî nerdübân başında kâin bir bâb odanın gedik mâliki esnâf-ı merkūmeden Hüseyin Ağa b. Ali nâm kimesneler ile fevkânî zukāk tarafında kâin bir bâb odanın gedik mâliki İznikli el-Hâc Osman Beyzâde Eyüb Bey tarafından husûs-ı âtîde vekîl olduğu yine esnâf-ı merkūmeden Süleyman Efendi b. Mehmed ve yiğitbaşı Mustafa Efendi b. Mustafa nâm kimesneler şehâdetleriyle sâbit olan esnâf-ı merkūme kethudâsı es-Seyyid el-Hâc Osman Ağa b. el-Hâc İsmail nâm kimesnelerden her biri meclis-i ma'kūd-ı mezkûrda hân-ı merkūmda vâki' merhûm mezbûr Süleyman Ağa Vakfı'nın bi'l-icâreteyn mutasarrıflarından Sarrâf Serkizv. Markos zimmî ile bi'l-cümle yorgancı esnâfı hazır oldukları hâlde merhûm mezbûr Süleyman Ağa Vakfı'nın mütevellîsi ağa-yı müşârün-ileyh hazretlerinin ser-kâtibleri Ali Efendi b. Abdullah tarafından mürsel vekîl-i şer'îsi câbî-i vakf Teberdâr es-Seyyid el-Hâc Mehmed Ağa b. Ebîbekir ve merhûm ve mezbûr Çakır Ağa Vakfı'nın bi'l-meşrûta mütevellîsi Hadîce Hanım bt. İbrahim Bey tarafından mürsel vekîl-i şer'îsi kâtib-i vakf Hâfız Mehmed Bey Efendi b. el-Hâc İbrahim nâm kimesneler mahzarlarında işbu derûnunda akd-i meclis-i şer'-i âlî olunan hânın mârrü'z-zikr Süleyman Ağa Vakfı'ndan olan zukāk kapısı fevkinde kâin ulyâ ve vustâsında vâki' dört bâb oda olup ulyâda vâki' odaların kârgirlerinde zukāk cânibinde **[17b]** kârgir dîvârlarında ba'zı sükūk mer'î ve müşâhed ve bâhusûs bu def'a bi-kazâillâhi te'âlâ vukū' bulan harîkde Çarşı-yı Kebîr'in ekser mahallerinin kemerleri münhedim olup bakī kalanları dahi çarçabuk ta'mîr olunmadığı hâlde yağmur vukū'unda külliyen münhedim olacağı bedîhî ve âşikâr olduğuna binâen bu def'a sudûr eden emr-i âlî-şâna imtisâlen Çarşı-yı Kebîr-i mezkûrun inhidâma mâil olan kemerleri dahi hedm-birle mecmû'u münhedim olan kemerleri tecdîd ve ta'mîre muhtâc olan mahalleri ta'mîre cümle esnâf müte'ahhid olduklarına mebnî bizler dahi işbu hân-ı mezkûrun kapısı önünde olan kemeri fenn-i mi'mârî üzre inhidâma mâil olmağla hamamcıbaşı ve hamamcı ustaları bâ-emr-i âlî hedm-birle masrûfunu bizlere rücû' şartıyla müceddeden inşâya bed' etmeleriyle hân-ı mezkûrun zukāk kapısı kemeri mi'mârân-ı mezbûrân misâhalarıyla tûlen altı zirâ' altı parmak ve arzan beş zirâ' terbî'an otuz bir zirâ' altı parmak ve üzerinin devri yirmi zirâ' olarak mahâll-i mezkûra vehn tatarruk eder ise yahud bi'l-külliye münhedim olur ise biz ve müvekkil-i mûmâ-ileyh Eyüb Bey oda-i mezkûrların gedik mâlikleri olduğumuza mebnî kendi mâlımızdan teberru'an li'l-vakf ta'mîr ve tecdîd ve mutasarrıfları dahi masrûfumuz için rızâlarıyla bizlere birer mikdâr akçe i'âne etmek üzre bi'l-asâle ve bi'l-vekâle her birimiz müte'ahhid olduk dediklerini mütevellî vekîlleri mezbûrân ile hâzırûn-ı merkūmûndan her

biri tasdîk eylediklerini kâtibân-ı mezbûrân mahâllinde tahrîr ve ma'an meb'ûs ümenâ-i şer'le meclis-i şer'a inhâ eyledikleri İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 5 Ra sene 1242

83 [17b-1] Sima bt. Noviç'in, Ayşe Hatun Vakfı'na ait bostanı,mütevellisinden senelik 150 guruşa kiraladığı

Senevî 150 guruşa taraf-ı vakıfdan bostan îcârı

Ma'rûz

Nezâret-i dâ'îlerinde olan evkāfdan İstanbul'da Kumkapı kurbünde Nişancı Paşayı Atîk Câmi'-i şerîfine hayrât-ı celîle vaz' eden sahibât-ı hayrâtdan merhûme Âişe Hatun Vakfı'nın bi'l-meşrûta mütevelliyesi sahibe-i arzuhâl Şerife Nefise Hatun bt. Mehmed Tahir meclis-i şer'-i münîrde zikri âtî gedik âlâtının nısf-ı şâyi'ine mâlike olan şahsı mu'arrefe Sima bt. Noviç Nasrâniye asâleten ve nısf-ı şâyi'-i âharına ale'l-iştirâki's-seviy mâlikleri olan mu'arrefetü'l-eşhâs Takohi ve Nartohi ve Tiravla ve Bedros nâm Nasrâniyeler asâleten ve li-ebeveyn er karındaşları olup kendi nefsinden asîl ve diğer karındaşları Andriyas zimmî tarafından ber-vech-i âtî vekîl olduğu Süleyman b. Mustafa ve Mehmed b. Ahmed nâm kimesneler şehâdetleriyle sâbit olan Ohannes zimmî asâleten ve vekâleten muvâcehelerinde zikrolunan Nişancı mahallesinde kâin vakf-ı mezbûr müsakkafâtından icâre-i vâhide ile âhara îcârı meşrûta ma'lûmü'l-hudûd bir kıt'a bostanda asîl ve müvekkil-i mesfûrûna senevî yüz guruş icâre-i vâhide ile müsâneheten müste'cir ve derûnunda mevcûde gedik ta'bîr olunan âlât-ı lâzıme ve edevât-ı ma'lûmeye mâlikleri olup lâkin icâre-i mezkûre bostan-ı mevkūf-ı mezkûrun ecr-i mislinden noksan-ı fâhiş ile nâkıs olduğundan gāyet-i sene olan işbu şehr-i Rebî'ülevvel gāyetinden fesh-i akd-i icâre edip ol vechile beynimizde münâza'a vukū'a gelmişdi el-hâletü hâzihî asîl ve müvekkil-i mersûmûn icâre-i mezkûre üzerine elli guruş dahi zam ve senevî yüz elli guruşa iblâğ ile bî-garaz ehl-i vukūfun ihbârıyla ma'lûm olan ecr-i mislini tekmîl etmeleriyle ben dahi bostan-ı mezkûru şehr-i âtî Rebî'ülâhirin altıncı günü duhûl edecek rûz-ı Kasım ibtidâsından i'tibâr ile aded-i sinîn beyân olunmaksızın asîl ve müvekkil-i mesfûrûna senevî yüz elli guruş icâre-i vâhide ile bi't-tevliye îcâr ve teslîm onlar dahi bi'l-asâle ve bi'l-vekâle istîcâr ve kabûl eylediklerinden sonra icâre-i mezkûreyi sâl-be-sâl cânib-i vakfa cevr ü ezâ etmeksizin edâya ve cüz'î ve küllî iktizâ eden ta'mîr ve termîmini dahi kendi mâllarından harc ve sarfa mesfûrûn ta'ahhüd eylediklerinde ben dahi fîmâ-ba'd icâreye zam dâ'iyesi ve bahâne-i sâire ile ihrâclarına tesâddî etmemeğe ta'ahhüd edip bu vechile kat'-ı nizâ' eyledik deyü mukırre-i mütevelliye-i mezbûrenin cemî' takrîrini asîl ve müvekkil-i mesfûrûn tasdîk eyledikleri İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî-gurreti Ra sene 1242

İhrâc-şüd

Fî 24 Za sene [1]256

Nüshateyn

84 [17b-2] İrade gereğince sahipleri Arnavut olan Nahılbend'deki fırına devlet tarafından el konulup mezada verildiği

Cânib-i mîrîden Nahılbend'de habbâz fırını mübâya'ası

Ma'rûz

Zahîre nâzırı izzetlü Mehmed Ârif Efendi bendeleri Âsitâne-i sa'âdet ve bilâd-ı selâsede vâki' Arnabud fırınlarının Müslim hamîrkâr ve hademe-i sâiresinin mukaddemce bâ-irâde-i seniyye yerlerine re'âyâ ve kendileri mahallerine i'zâm ve bu def'a dahi lâzımü'l-huzûr-ı nâzır-ı mûmâ-ileyh nezdine celb ve navul kalemi kuyûduna mürâca'at ve tatbîk ve kā'ide-i mer'iyye-i mîrîyye ve ticârete tevfik olunarak zikrolunan fırınların derûnlarında mevcûde zehâir ve bargir ve hatab bahâları ve tablakâr ve sâiri zimmetlerinde olan matlûbâtlarının ve anbâr-ı âmire mevcûdundan aldıkları zahîre bahâsından zahîre hazînesine ve tüccârdan aldıkları zahîre bahâsından tüccâra ve hatab ve saman ve sâir zimemâtlarının yegân yegân hesâbları rü'yet ve yerlerine şimdilik ikāmet sûretiyle re'âyâdan habbâz ustası ik'âd ve ikāmet ettirilmiş ve sâye-i veliyyü'n-ni'amîde nân-ı azîz husûsunda ibâdullâha zarûret çektirilmemek husûsunun vesâili istihsâl olunmuş ise de müddet-i medîde emâneten idâresinde telefâtı mûcib ve bi'l-âhare zahîre hazînesine ve tüccâra zarar ve hasârı müstevcib olmağla zikrolunan fırınlar kadîmi vechile şehrî Müslim re'âyâdan tâliblerine füruht olunarak semen-i misilleri düyûn-ı mîrîyyelerine mahsûben zahîre hazînesine teslîm ve ba'dehû iktizâsı vechile tüccâr ve sâir kimesnelerin matlûbâtı istifâ kılınmak şartıyla zikrolunan fırınlar başka başka mezâda verilerek her biri ne mikdâra resîde olur ise taraf-ı mûmâ-ileyhden diğer tekārîr ve defâtir ile hâk-i pây-i devletlerine ifâde kılınarak ve kādı-i Dârü'l-hilâfe tarafından dahi taharrî olunarak her kim ziyâde verir ise ona i'tâ olunmak ve şimdilik mezâda verilmek istid'âsı meâlinde nâzır-ı mûmâ-ileyhin takdîm eylediği memhûr takrîri bâlâsına bu dâ'îlerine hitâben zahîre nâzırı efendinin işbu takrîri mûcibince zikrolunan fırınlar efendi-i mûmâ-ileyh ma'rifetiyle başka başka mezâda verilerek tâlibleri miyânında arttırılıp ne mikdâra karâr eder ise ve her kim ziyâde verir ise ona verilmek üzre iktizâ eden bahâsı ma'rifet-i şer' ve efendi-i mûmâ-ileyh ma'rifetiyle tahsîl olunmak üzre zahîre hazînesine teslîmi sûretinin istihsâline mübâderet eyleyesin deyü unvânı sahh-ı âlî ile müveşşah sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen nâzır-ı mûmâ-ileyh tarafından vekîl-i müsecceli habbâzân

kethudâsı Mehmed Ağa b. Ali meclis-i şer‘-i enverde Şehrî Ali b. Yusuf ve Mustafa b. Mehmed nâm kimesneler muvâcehelerinde takrîr-i kelâm edip İstanbul’da Nahılbend’de vâki‘ beş horoslu bir kıt‘a habbâz fırını derûnunda mevcûde beyne’l-esnâf gedik ta‘bîr olunur [**18a**] yirmi re’s bargir ve sâir âlât-ı lâzıme-i ma‘lûme Arnabud tâifesinden Lâzem nâm kimesnenin müstakillen yedinde mâlı olup ve merkūm bundan akdem ber-vech-i muharrer bâ-irâde-i seniyye vilâyetine i‘zâm ve der-dest olan defter mantûkunca mezbûrun cânib-i mîrîye zahîre bahâsından beş bin iki yüz altmış iki buçuk guruş ve tüccâra yedi bin altı yüz elli dört guruş deyni olmağla sâdır olan fermân-ı âlî mûcibince bey‘i lâzım gelmeğin sâlifü’z-zikr âlât-ı lâzıme-i ma‘lûme lede’l-müzâyede merkūmân Ali ve Mustafa’nın üzerlerinde on beş bin guruşda karâr ve ziyâde ile tâlib-i âharı olmayıp meblağ-ı merkūm gedik-i mezkûrun el-yevm semen-i misli idüğü ihbâr olunmağın hâlâ ben zikrolunan gedik âlâtını meblağ-ı merkūm on beş bin guruşa mezbûrân Ali ve Mustafa’ya bi’l-iştirâki’s-seviy bi’l-vekâle bey‘ ve teslîm ve semen-i mezkûrun üç bin iki yüz elli guruşunu ber-vech-i peşîn ve mâ‘adâsı olan on bir bin yüz elli guruşunu senevî biner guruş vererek mukāssatan emsâli misillü zahîre hazînesine edâ etmek üzre bi’l-vekâle ihâle eylediğimde onlar dahi ber-minvâl-i muharrer iştirâ ve tesellüm ve ber-vech-i meşrûh semen-i mezkûru hâlâ ve mukāssatan kabzına me’mûra teslîme ta‘ahhüd etmekle fîmâ-ba‘d mârrü’l-beyân gedik âlâtı merkūmân Ali ve Mustafa’nın olmuşdur deyü ba‘de’t-takrîr ve’t-tasdîk sâlifü’z-zikr gediğin kayd-ı atîki kaleminden ref‘ ve terkīn ve mezbûrân Ali ve Mustafa isimlerine tashîhan kayd ile yedlerine sûret i‘tâsını merkūmân istid‘â ve istid‘âları şurût-ı nizâma muvâfık olduğunu hazır bi’l-meclis nizâm ustaları ihbâr ve inbâ eyledikleri İstanbul Mahkemesi’nden huzûr.

Fî 14 min-S sene 1242

85 [18a-1] Ümmü Gülsüm Esma bt. Yusuf’un, babasının terekesine Ümmü Gülsüm bt. Ahmed’in el koyduğunu iddia ettiği

16025 guruş kıymetli eşyâ men‘i

Ma‘rûz

İstanbul’da Çırçır kurbünde Hacı Hasan mahallesinde sâkine sahibe-i arzuhâl mu‘arrefetü’z-zat Ümmü Gülsüm <<binti>> Esma bt. Yusuf nâm hatun lisânen sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen Çarşamba günü Arz Odası’nda huzûr-ı lâmi‘u’n-nûr-ı âsafânelerinde ma‘kūd meclis-i şer‘-i münîrde derûn-ı arzuhâlde mezkûreti’l-ism kezâlik mu‘arrefetü’z-zat Ümmü Gülsüm bt. Ahmed nâm hatun muvâcehesinde babam Hotinli Yusuf Ağa b. Davud mahrûse-i Edirne’de Kādı Bedreddin mahallesinde misâfiren sâkin iken bin iki yüz yirmi sekiz senesi Zilka‘desinde fevt oldukda terekesi bana münhasır olduğundan mezbûre Ümmü

Gülsüm Hatun'un zevci akrabâmdan koğuş kethudâsı Ali Efendi b. İsmail nâm kimesne tesviye-i emrime kıbel-i şer'den vasî nasb olunarak babam mezbûrun mâlı olup bana mevrûs olan mecmû'u on altı bin yirmi beş guruş kıymetli üç altın sâ'at ve kırk miskāl incü ve bir elmaslı kuşak ve iki incülü kuşak ve dört elmaslı zümrüd yüzük ve dört çift elmaslı küpe ve bir sîmli pala ve beş çift sîmli tabanca ve iki sîmli kılıç ve on sîmli tüfenk ve bir sîmli Yatağan bıçağı ve bir sîmli En'âm kîsesi ve on beş kehribâ çubuk takımı ve on beş tütün çubuğu ve yirmi iki çatma yasdık ve üç minder ve altı çuka mak'ad ve iki orta keçesi ve on seccâde ve yirmi yorgan ve iki elma ve iki semmûr dört kürk ve dört kazgan ve beş leğen ma'a-ibrik ve üç câmeşûy leğeni ve iki kebîr orta sinisi ve yedi tepsi ile dört Kelâm-ı Kadîm ve beş cild Muhammediye kitâbını vasîm merkūm ahz ü kabz ve ketm ü ihfâ edip ba'dehû vasîm mezbûr dahi vefât ettikde zevcesi mezbûre Ümmü Gülsüm Hatun kezâlik ahz ve ihfâ etmekle eşyâ-i muharrere-i mezkûre mevcûde ise aynılarını müstehleke ise kıymetlerini mezbûre Ümmü Gülsüm Hatun'dan zamânen taleb ederim deyü da'vâ ettikde ol dahi külliyen inkâr etmekle sünûh eden irâde-i isâbet-âde-i müşîrâneleri üzre istikşâf-ı hâl için evvel-emirde hâlâ Edirne vâlîsi vezîr-i mükerrem sa'âdetlü atûfetlü paşa hazretleri bendelerine hitâben sâdır olan fermânnâme-i sâmîleriyle keyfiyet mahâllinden isti'lâm ve Edirne Mahkemesi sicillinden kaydı suâl olundukda vâlî-î müşârün-ileyhin hâk-i pây-i hâcet-revâ-yı veliyyü'n-nu'mânelerine takdîm eylediği cevâb-nâmesine mevzû'an tesyîr olunup hâlâ mahrûse-i mezbûre kādısı fazîletlü efendi dâ'îlerinin imzâ ve hatmini hâviye mahkeme-i mezbûre sicillinden muhrec müteveffâ-yı mezbûr Yusuf Ağa'nın defter-i kassâmında eşyâ-i mezkûreden bir nesne muharrer olmadığından başka müdde'iyye-i mezbûre ber-vech-i muharrer müdde'âsını bir vechile isbâta kādire olamayıp talebiyle mezbûre Ümmü Gülsüm Hatun bi'l-muvâcehe vech-i şer'î üzre yemîn verilmeğin mûcibince müdde'iyye-i mezbûre da'vâ-yı mezkûresiyle merkūme Ümmü Gülsüm Hatun'a bilâ-beyyine mu'ârazadan men' olunduğu İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 9 Ra sene 1242

86 [18a-2] İrade gereğince sahipleri Arnavut olan Karaman-ı Sagir'deki fırına devlet tarafından el konulup mezada verildiği

Cânib-i mîrîden Karaman-ı Sagīr habbâz fırını mübâya'ası

Ma'rûz

Zahîre nâzırı izzetlü Mehmed Ârif Efendi bendeleri Âsitâne-i sa'âdet ve bilâd-ı selâsede vâki' Müslim hamîrkâr ve hademe-i sâiresinin mukaddemce bâ-irâde-i seniyye yerlerine re'âyâ ve kendileri mahallerine i'zâm ve bu def'a dahi lâzımü'l-huzûr-ı nâzır-ı mûmâ-ileyh nezdine celb ve navul kalemi kuyûduna mürâca'at

ve tatbîk ve kā'ide-i mer'iyye-i mîrîyye ve ticârete tevfîk olunarak zikrolunan fırınların derûnlarında mevcûde zehâir ve bargir ve hatab bahâları ve tablakâr ve sâiri zimmetlerinde olan matlûbâtlarının ve anbâr-ı âmire mevcûdundan aldıkları zahîre bahâsından zahîre hazînesine ve tüccârdan aldıkları zahîre bahâsından tüccâra ve hatab ve saman ve sâir zimemâtlarının yegân yegân hesâbları rü'yet ve yerlerine şimdilik ikāmet sûretiyle re'âyâdan habbâz ustası ik'âd ve ikāmet ettirilmiş ve sâye-i veliyyü'n-ni'amîde nân-ı azîz husûsunda ibâdullâha zarûret çektirilmemek husûsunun vesâili istihsâl olunmuş ise de ve müddet-i medîde emâneten idâresinde telefâtı mûcib ve bi'l-âhare zahîre hazînesine zarar ve hasârı müstevcib olmağla zikrolunan fırınlar kadîmi üzre şehrî Müslim ve re'âyâdan tâliblerine füruht olunarak semen-i misilleri düyûn-ı mîrîyyelerine mahsûben zahîre hazînesine teslîm ve ba'dehû iktizâsı vechile tüccâr ve sâir kimesnelerin matlûbâtı istifâ kılınmak şartıyla zikrolunan fırınlar başka başka mezâda verilerek her biri ne mikdâra resîde olur ise taraf-ı mûmâ-ileyhden diğer tekārîr ve defâtir ile hâk-i pây-i devletlerine ifâde kılınarak ve kādı-i Dârü'l-hilâfe tarafından dahi taharrî olunarak her kim ziyâde verir ise ona i'tâ olunmak ve şimdilik mezâda verilmek istid'âsı meâlinde nâzır-ı mûmâ-ileyhin takdîm eylediği [**18b**] memhûr takrîri bâlâsına bu dâ'îlerine hitâben zahîre nâzırı efendinin işbu takrîri mûcibince zikrolunan fırınlar efendi-i mûmâ-ileyh ma'rifetiyle başka başka mezâda verilerek tâlibleri miyânında arttırılıp ne mikdâra karâr eder ise ve her kim ziyâde verir ise ona verilmek üzre iktizâ eden bahâsı ma'rifet-i şer' ve efendi-i mûmâ-ileyh ma'rifetiyle tahsîl olunmak üzre zahîre hazînesine teslîmi sûretinin istihsâline mübâderet eyleyesin deyü unvânı sahh-ı âlî ile müveşşah sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen nâzır-ı mûmâ-ileyh tarafından vekîl-i müsecceli habbâzân kethudâsı Mehmed Ağa b. Ali meclis-i şer'-i enverde Şehrî Mihal v. Kırayo ve Narko v. Kiro ve Hristo v. Üstüyan nâm zimmîler muvâcehelerinde bi'l-vekâle takrîr-i kelâm edip İstanbul'da Sultân Mehmed Câmi'-i şerîfi kurbünde Karaman-ı Sagīr'de vâki' altı horoslu bir kıt'a habbâz fırını derûnunda mevcûde beyne'l-esnâf gedik ta'bîr olunur yirmi dört re's bargir ve sâir âlât-ı lâzıme-i ma'lûme Arnabud tâifesinden Kadri ve Ahmed ve Hamza nâm kimesnelerin yedlerinde mâlları olup ve merkūmûn bundan akdem ber-vech-i muharrer bâ-irâde-i seniyye vilâyetlerine i'zâm ve derdest olan defter mantûkunca mezbûrûnun cânib-i mîrîye zahîre bahâsından sekiz bin altı yüz kırk beş buçuk guruş ve tüccâra otuz bin on guruş deynleri olmağla sâdır olan fermân-ı âlî mûcibince bey'i lâzım gelmeğin sâlifü'z-zikr âlât-ı lâzıme-i ma'lûme lede'l-müzâyede mesfûrûn Mihal ve Narko ve Hristo zimmîler üzerlerinde otuz sekiz bin altı yüz elli beş buçuk guruşda karâr ve ziyâde ile tâlib-i âharı olmayıp ve meblağ-ı merkūm gedik-i mezkûrun el-yevm semen-i misli idüğü ihbâr olunmağın hâlâ ben zikrolunan gedik âlâtını meblağ-ı merkūm otuz sekiz bin altı yüz elli beş buçuk guruşa mersûmûn Mihal ve Narko ve Hristo zimmîlere

bi'l-iştirâki's-seviy bi'l-vekâle bey‘ ve teslîm ve semen-i mezkûrun üç bin guruşunu peşînen ve mâ‘adâsı olan otuz beş bin altı yüz elli beş buçuk guruşunu senevî biner guruş vererek mukāssatan emsâli misillü zahîre hazînesine edâ etmek üzre ihâle eylediğimde onlar dahi ber-minvâl-i muharrer iştirâ ve tesellüm ve ber-vech-i meşrûh semen-i mezkûru hâlâ ve mukāssatan kabzına me'mûra teslîme ta‘ahhüd etmekle fîmâ-ba‘d mârrü'l-beyân gedik âlâtı mesfûrûn Mihal ve Narko ve Hristo zimmîlerin olmuşdur deyü ba‘de't-takrîr ve't-tasdîk sâlifü'z-zikr gediğin kayd-ı atîki kaleminden ref‘ ve terkīn ve mersûmun Mihal ve Narko ve Hristo zimmîlerin isimlerine tashîhan kayd ile yedlerine sûret i‘tâsını mesfûrûn istid‘â ve istid‘âları şurût-ı nizâma muvâfık olduğunu hazır bi'l-meclis nizâm ustaları ihbâr ve inbâ eyledikleri İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 14 min-S sene 1242

87 [18b-1] Manol v. Yorgi'nin, Gedikpaşa'daki tütüncü gediğini Mustafa b. İsmail'e sattığı ve gediğin nakledildiği

Tütüncü gediği nakli ve ismine kaydı

Ma‘rûz

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen işbu arzuhâl ve derkenâra nazar olundukda İstanbul'da Gedikpaşa'da Başeski Kulluğu ittisâlinde vâki‘ ma‘den kaleminde Manol v. Yorgi zimmî ismine mukayyed gediğine tedâvül-i eydî ile şirâen mâlik olduğu bir bâb tütüncü dükkânı bundan akdem vukū‘ bulan harîkde muhterik oldukda arsasının mutasarrıfına işbu lüzûmu olduğuna binâen menziline ilâve edip ol vechile harîkden tahlîs olunan gedik âlâtının mahâll-i âhara nakli lâzım gelmekle emsâline kıyâsen Ayasofya-i Kebîr'de <<vâsi‘>> bakkāl ve manav dükkânları beynlerinde kâin Küçük Ayasofya Câmi‘-i Şerîfi Vakfı'ndan bâ-temessük-i mütevellî bi'l-icâreteyn mutasarrıf olduğum âhar gedikden ârî bir bâb dükkâna nakl ile mahâl ve ism-i evvelinin kaydları ref‘ ve terkīn ve mahâll-i sânîde mu‘teber ve müstakar olmak üzre nakl ve kendi ismine tashîhan kayd ile yedine bir kıt‘a sûret i‘tâ buyurulmasını sahib-i arzuhâl Tütüncü es-Seyyid Mustafa b. es-Seyyid İsmail kulları istirhâm eylediği mefhûm-ı arzuhâlden müstebân ve fi'l-vâki‘ gedik-i mezkûr mukayyed ve mu‘teber ve taht-ı nizâma dâhil kadîm tütüncü gediklerinden olduğu ve el-yevm sahib-i arzuhâl merkūm es-Seyyid Mustafa Usta kullarının şirâen mâlı olup bu makūle tütüncü dükkânlarının mülk sahibine eşedd-i lüzûmu olarak nakli iktizâ ettikde kurb ve civârında âhar kimesnenin mu‘teber gediği olmayan dükkâna kethudâ ve yiğitbaşı ve lonca ihtiyârları ma‘rifetini ve İstanbul kādısı i‘lâmıyla naklolunmak mer‘î ve mu‘teber nizâmı şurûtundan idüğü meâl-i derkenâr ve kethudâları Osman Ağa ve vekîli es-Seyyid Mustafa Ağa ve yazıcısı es-Seyyid Mehmed Nuri Efendi ve yiğitbaşısı Molla Ahmed ve sâir lonca

ihtiyârlarının ihbârlarıyla zâhir ve nümâyân olmağın bu sûretde sahib-i arzuhâl-i merkūm kullarının istidʿâsı şurût-ı nizâma muvâfık olduğundan müsâʿade-i seniyyeleri erzânî buyurulup gedik-i mezkûr mahâll-i sânî-i merkūma nakl ile mahâl ve ism-i evvelinin kaydları refʿ ve terkīn ve sahib-i arzuhâl-i mezbûrun ismine tashîhan kayd ile yedine kaleminden sûret iʿtâsı bâbında fermân-ı âlîleri sudûru iktizâ eylediği İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 15 Ra sene 1242

88 [18b-2] İrade gereğince sahipleri Arnavut olan Balat haricindeki fırına devlet tarafından el konulup mezada verildiği

Cânib-i mîrîden Balat hâricinde habbâz fırını mübâyaʿası

Maʿrûz

Zahîre nâzırı izzetlü Mehmed Ârif Efendi bendeleri Âsitâne-i saʿâdet ve bilâd-ı selâsede vâkiʿ Arnabud fırınlarının Müslim hamîrkâr ve hademe-i sâiresinin mukaddemce bâ-irâde-i seniyye yerlerine reʿâyâ ve kendileri mahallerine iʿzâm ve bu defʿa dahi lâzımü'l-huzûr-ı nâzır-ı mûmâ-ileyh nezdine celb ve navul kalemi kuyûduna mürâcaʿat ve tatbîk ve kāʿide-i merʿiyye-i mîrîyye ve ticârete tevfîk olunarak zikrolunan fırınların derûnlarında mevcûd zehâir ve bargir ve hatab bahâları ve tablakâr ve sâiri zimmetlerinde olan matlûbâtlarının ve anbâr-ı âmire mevcûdundan aldıkları zahîre bahâsından zahîre hazînesine ve tüccârdan aldıkları zahîre bahâsından tüccâra ve hatab ve saman ve sâir zimemâtlarının yegān yegān hesâbları rü'yet ve yerlerine şimdilik ikāmet sûretiyle reʿâyâdan habbâz ustası ikʿâd ve ikāmet ettirilmiş ve sâye-i veliyyü'n-niʿamîde nân-ı azîz husûsunda ibâdullâha zarûret çektirilmemek husûsunun vesâili istihsâl olunmuş ise de müddet-i medîde emâneten idâresinde telefâtı mûcib ve bi'l-âhare zahîre hazînesine ve tüccâra zarar ve hasârı müstevcib olmağla zikrolunan fırınlar kadîmi vechile şehrî Müslim reʿâyâdan tâliblerine füruht olunarak semen-i misilleri düyûn-ı mîrîyyelerine mahsûben zahîre hazînesine teslîm ve baʿdehû iktizâsı vechile tüccâr ve sâir kimesnelerin matlûbâtı istifâ kılınmak şartıyla zikrolunan fırınlar başka başka mezâda verilerek her biri ne mikdâra resîde olur ise taraf-ı mûmâ-ileyhden diğer tekārîr ve defâtir ile hâk-i pây-i devletlerine ifâde kılınarak kādı-i Dârü'l-hilâfe tarafından dahi taharrî olunarak her kim ziyâde verir ise ona iʿtâ olunmak ve şimdilik mezâda verilmek istidʿâsı meâlinde nâzır-ı mûmâ-ileyhin takdîm eylediği memhûr takrîri bâlâsına bu dâʿîlerine hitâben zahîre nâzırı efendinin işbu takrîri mûcibince zikrolunan fırınlar efendi-i mûmâ-ileyh maʿrifetiyle başka başka mezâda verilerek tâlibleri miyânında [**19a**] arttırılıp ne mikdâra karâr eder ise ve her kim ziyâde verir ise ona verilmek üzre iktizâ eden bahâsı maʿrifet-i şerʿ ve efendi-i mûmâ-ileyh maʿrifetiyle tahsîl olunmak üzre zahîre hazînesine

teslîmi sûretinin istihsâline mübâderet eyleyesin deyü unvânı sahh-ı âlî ile müveşşah sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen nâzır-ı mûmâ-ileyh tarafından vekîl-i müsecceli habbâzân kethudâsı Mehmed Ağa b. Ali meclis-i şer'-i enverde Şehrî es-Seyyid el-Hâc Veliyüddin b. es-Seyyid Ali nâm kimesne ile Şehrî Artin v. Mardiros nâm zimmî taraflarından husûs-ı âtîde vekîl-i şer'îleri Anbarsom v. Kigork zimmî muvâcehesinde bi'l-vekâle takrîr-i kelâm edip İstanbul'da Balatkapısı hâricinde vâki' Balat-ı Cedîd demekle ma'lûm altı horoslu bir kıt'a habbâz fırını derûnunda mevcûde beyne'l-esnâf gedik ta'bîr olunur yirmi dört re's bargir ve sâir âlât-ı lâzıme-i ma'lûme Arnabud tâifesinden Mehmed ve Ahmed ve Yusuf ve Cafer ve Selim ve Receb ve Zeynel ile Arnabud Yuvan ve Kırmanço nâm kesânın yedlerinde mâlları olup ve merkūmûn bundan akdem ber-vech-i muharrer vilâyetlerine i'zâm ve der-dest olan defter mantûkunca mezbûrûnun cânib-i mîrîye zahîre bahâsından dokuz bin üç yüz altmış beş buçuk guruş ve tüccâra on bir bin üç yüz doksan guruş deynleri olmağla sâdır olan fermân-ı âlî mûcibince bey'i lâzım gelmeğin sâlifü'z-zikr âlât-ı lâzıme-i ma'lûme lede'l-müzâyede müvekkilân-ı mezbûrân es-Seyyid el-Hâc Veliyüddin ile Artin zimmî üzerlerinde yirmi bin yedi yüz elli beş buçuk guruşda karâr ve ziyâde ile tâlib-i âharı olmayıp ve meblağ-ı merkūm gedik-i mezkûrun el-yevm semen-i misli idüğü ihbâr olunmağın hâlâ ben zikrolunan gedik âlâtını meblağ-ı merkūm yirmi bin yedi yüz elli beş buçuk guruşa müvekkilân-ı mezbûrân es-Seyyid el-Hâc Veliyüddin ile Artin zimmîye ale'l-iştirâki's-seviy bi'l-vekâle bey' ve teslîm ve semen-i mezkûrun üç bin guruşunu ber-vech-i peşîn ve mâ'adâsı olan on yedi bin yedi yüz elli beş buçuk guruşunu senevî biner guruş vererek mukāssatan zahîre hazînesine edâ etmek üzre bi'l-vekâle ihâle eylediğimde onlar dahi ber-minvâl-i muharrer iştirâ ve teselüm ve ber-vech-i meşrûh semen-i mezkûru hâlâ ve mukāssatan kabzına me'mûra teslîme ta'ahhüd etmeleriyle fîmâ-ba'd mârrü'l-beyân gedik âlâtı müvekkilân-ı mezbûrân es-Seyyid el-Hâc Veliyüddin <<Ağa>> ile Artin zimmînin olmuşdur deyü ba'de't-takrîr ve't-tasdîk sâlifü'z-zikr gediğin kayd-ı atîki kaleminden ref' ve terkīn ve müvekkilân-ı merkūmân es-Seyyid el-Hâc Veliyüddin ile Artin zimmî isimlerine tashîhan kayd ile yedlerine sûret i'tâsını müvekkilân-ı merkūmân istid'â ve istid'âları şurût-ı nizâma muvâfık olduğunu hazır bi'l-meclis nizâm ustaları ihbâr ve inbâ eyledikleri İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 14 min-S sene 1242

89 [19a-1] İrade gereğince sahipleri Arnavut olan Fenerkapısı dahilindeki fırına devlet tarafından el konulup mezada verildiği

Cânib-i mîrîden Fenârkapısı dâhilinde habbâz fırını mübâya'ası

Ma'rûz

Zahîre nâzırı izzetlü Mehmed Ârif Efendi bendeleri Âsitâne-i saʿâdet ve bilâd-ı selâsede vâkiʿ Arnabud fırınlarının Müslim hamîrkâr ve hademe-i sâiresinin mukaddemce bâ-irâde-i seniyye yerlerine reʿâyâ ve kendileri mahallerine iʿzâm ve bu defʿa dahi lâzımü'l-huzûr-ı nâzır-ı mûmâ-ileyh nezdine celb ve navul kalemi kuyûduna mürâcaʿat ve tatbîk ve kāʿide-i merʿiyye-i mîrîyye ve ticârete tevfîk olunarak zikrolunan fırınların derûnlarında mevcûde zehâir ve bargir ve hatab bahâları ve tablakâr ve sâiri zimmetlerinde olan matlûbâtlarının ve anbâr-ı âmire mevcûdundan aldıkları zahîre bahâsından zahîre hazînesine ve tüccârdan aldıkları zahîre bahâsından tüccâra ve hatab ve saman ve sâir zimemâtlarının yegān yegān hesâbları rü'yet ve yerlerine şimdilik ikāmet sûretiyle reʿâyâdan habbâz ustası ikʿâd ve ikāmet ettirilmiş ve sâye-i veliyyü'n-niʿamîde nân-ı azîz husûsunda ibâdullâha zarûret çektirilmemek husûsunun vesâili istihsâl olunmuş ise de müddet-i medîde emâneten idâresinde telefâtı mûcib ve bi'l-âhare zahîre hazînesine ve tüccâra zarar ve hasârı müstevcib olmağla zikrolunan fırınlar kadîmi vechile şehrî Müslim ve reʿâyâdan tâliblerine füruht olunarak semen-i misilleri düyûn-ı mîrîyyelerine mahsûben zahîre hazînesine teslîm ve baʿdehû iktizâsı vechile tüccâr ve sâir kimesnelerin matlûbâtı istifâ kılınmak şartıyla zikrolunan fırınlar başka başka mezâda verilerek her biri ne mikdâra resîde olur ise taraf-ı mûmâ-ileyhden diğer tekārîr ve defâtir ile hâk-i pây-i devletlerine ifâde kılınarak ve kādı-i Dârü'l-hilâfe tarafından dahi taharrî olunarak her kim ziyâde verir ise ona iʿtâ olunmak ve şimdilik mezâda verilmek istidʿâsı meâlinde nâzır-ı mûmâ-ileyhin takdîm eylediği memhûr takrîri bâlâsına bu dâʿîlerine hitâben zahîre nâzırı efendinin işbu takrîri mûcibince zikrolunan fırınlar efendi-i mûmâ-ileyh maʿrifetiyle başka başka mezâda verilerek tâlibleri miyânında arttırılıp ne mikdâra karâr eder ise ve her kim ziyâde verir ise ona verilmek üzre iktizâ eden bahâsı maʿrifet-i şerʿ ve efendi-i mûmâ-ileyh maʿrifetiyle tahsîl olunmak üzre zahîre hazînesine teslîmi sûretinin istihsâline mübâderet eyleyesin deyü unvânı sahh-ı âlî ile müveşşah sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen nâzır-ı mûmâ-ileyh tarafından vekîl-i müsecceli habbâzân kethudâsı Mehmed Ağa b. Ali meclis-i şerʿ-i enverde Şehrî Todori v. Pandeli zimmî muvâcehesinde bi'l-vekâle takrîr-i kelâm edip İstanbul'da Fenârkapısı dâhilinde vâkiʿ beş horoslu bir kıtʿa habbâz fırını derûnunda mevcûde beyne'l-esnâf gedik taʿbîr olunur yirmi re's bargir ve sâir âlât-ı lâzıme-i maʿlûme ve Arnabud tâifesinden Said nâm kimesnenin yedinde mâlı olup ve merkūm bundan akdem ber-vech-i muharrer bâ-irâde-i seniyye <<yerlerine>> vilâyetine iʿzâm ve der-dest olan defter mantûkunca mezbûrun cânib-i mîrîye zahîre bahâsından dokuz bin dört yüz doksan beş buçuk guruş ve tüccâra yirmi bin yüz doksan altı guruş deyni olmağla sâdır olan fermân-ı âlî mûcibince beyʿi lâzım gelmeğin sâlifü'z-zikr âlât-ı lâzıme-i maʿlûme lede'l-müzâyede mesfûr Todori zimmî üzerinde yirmi dokuz bin altı yüz doksan bir buçuk guruşda karâr ve ziyâde ile tâlib-i âharı olmayıp

ve meblağ-ı merkūm gedik-i mezkûrun el-yevm semen-i misli idüğü ihbâr olunmağın hâlâ ben zikrolunan gedik âlâtını meblağ-ı merkūm yirmi dokuz bin altı yüz doksan bir buçuk guruşa mersûm Todori zimmîye bi'l-vekâle bey‘ ve teslîm ve semen-i mezkûrun altı bin beş yüz guruşunu ber-vech-i peşîn ve mâ‘adâsı olan yirmi üç bin yüz doksan bir buçuk guruşunu senevî bin beş yüz guruş vererek mukāssatan zahîre hazînesine edâ etmek üzre [**19b**] bi'l-vekâle ihâle eylediğimde ol dahi ber-minvâl-i muharrer iştirâ ve tesellüm ve ber-vech-i meşrûh semen-i mezkûru hâlâ ve mukāssatan kabzına me'mûra teslîme ta‘ahhüd etmekle fîmâ-ba‘d mârrü'l-beyân gedik âlâtı mesfûr Todori zimmînin olmuşdur deyü ba‘de't-takrîr ve't-tasdîk sâlifü'z-zikr gediğin kayd-ı atîki kaleminden ref‘ ve terkīn ve mersûm Todori zimmînin ismine tashîhan kayd ile yedine sûret i‘tâsını mesfûr Todori zimmî istid‘â ve istid‘âsı şurût-ı nizâma muvâfık olduğunu hazır bi'l-meclis nizâm ustaları ihbâr ve inbâ eyledikleri İstanbul Mahkemesi'nden huzûr-ı âlîlerine i‘lâm olundu.

Fî 14 S sene 1242

İhrâc-şüd fî 6 Ca sene [1]262

90 [19b-1] Bakkal esnafının, Panayot v. Sava ve Yorgi v. Yani'nin arpa satmasına engel olmayacağına taahhüdleri

İki nefer zimmîlerin Samatya'da Yokuşbaşı'nda dükkânda arpa bey‘ etmelerine mümâna‘at etmemeğe bakkāl esnâfı ta‘ahhüd

İhrâc-şüd fî 16 R sene [1]252

Ma‘rûz

Âsitâne-i aliyyede vâki‘ bakkālân pazarbaşısı Süleyman Ağa ve bölükbaşısı Abdi Çelebi ve bi'l-cümle nizâm ustaları lisânen şeref-bahş-ı sahîfe-i sudûr olan fermân-ı âlem-mutâ‘larına imtisâlen Çarşamba günü Arz Odası'nda huzûr-ı sâtı‘u'n-nûr-ı vekâlet-penâhîlerinde ma‘kūd meclis-i şer‘-i vâcibü'ş-şerîfde Panayot v. Sava <<zimmî>> ve şerîki Yorgi v. Yani zimmîler muvâcehelerinde zimmiyân-ı mersûmân bakkāl tâifesinden değil iken İstanbul'da Samatya kurbünde Yokuşbaşı nâm mahâlde kâin dükkânda arpa bey‘ edip ancak yedimizde olan emr-i âlîde arpa bakkāl metâ‘ı olmak üzre mezkûr olduğundan mersûmânın arpa bey‘inden men‘ olunmalarını istid‘â etmişdik lâkin mersûmânın mahâll-i mezkûrda arpa bey‘leri kadîm olup muhdes ve muhtekir makūlesinden <<olmaları>> olmamalarıyla sünûh eden emr u irâde-i hazret-i sadâret-penâhîleri üzre kemâ-kân mahâll-i mezkûrda si‘r-i râyicîler arpa bey‘lerine kat‘â mümâna‘at etmemeğe ta‘ahhüd eyledik deyü takrîrleri İstanbul Mahkemesi'nde <<huzûr>> tescîl olunduğu huzûr.

Fî 13 Ra sene [12]42

91 [19b-2] Harisi bt. Maryen'in Langa'daki bostan rehninden sebepsiz yere Ayşe bt. Ali'ye dava açamayacağı

Bostan nizâʿı bî-vech muʿârazadan menʿ

Sahibe-i arzuhâl şahsı muʿarrefe Harisi bt. Maryen Nasrâniye meclis-i şerʿ-i münîrde derûn-ı arzuhâlde mezkûreti'l-ism muʿarrefetü'z-zat Âişe bt. Ali nâm hatun muvâcehesinde benim mezbûre Âişe Hatun'a cihet-i karzdan deynim olan bin altı yüz yirmi guruş mukābelesinde İstanbul'da Langa-i Kebîr kurbünde Cellâd Çeşmesi nâm mahâlde vâkiʿ Kosti Bostanı demekle meşhûr maʿlûmü'l-hudûd bir bâb bostan derûnunda mevcûde gedik taʿbîr olunur bâ-hüccet mâlike olduğum âlât-ı lâzıme ve eşyâ-i maʿlûmeyi rehin vazʿ ve dâyinem mezbûreye teslîm ol dahi irtihân ve kabz ettikden sonra deyn-i mezkûrun tahsîli'çün iki yüz otuz sekiz senesi Saferü'l-hayrının on dokuzuncu günü bâ-iʿlâm-ı şerʿî haps olunup baʿdehû mübârek rikâb-ı kamer-tâb-ı hazret-i zıllullâhîye mahbûse arzuhâl takdîmiyle istidʿâ-yı inâyet eylediğimde mahbûsen terâfuʿ-i şerʿ-i şerîf olunmak bâbında sâdır olan fermân-ı âlî-şâna imtisâlen otuz dokuz senesi Muharremi'l-harâmının on altıncı günü şerʿiyyâtî-i sadr-ı Rumeli bulunan müderrisînden merhûm İçilli es-Seyyid Ahmed Efendi huzûrunda dâyinem mezbûre Âişe Hatun ile lede'l-mürâfaʿa meblağ-ı mezkûr bin altı yüz yirmi guruş zimmetinde cihet-i mezkûreden mezbûre Âişe Hatun'a sahîhan deynim olduğunu meclis-i şerʿ-i şerîfde tâyiʿaten ve katʿiyyen ikrâr ve iʿtirâf edip ancak hâlâ edâya kudretim olmadığından istimhâl etmemle dâyine-i mezbûre dahi hâlime merhameten üç ay imhâl ve teʾhîr eylediğinde ben dahi kabûl ve eğer deyn-i mezkûru müddet-i mezbûre tamamında dâyinem mezbûreye edâ ve rihân-ı mezkûreyi fekk-i tahlîs edemez isem rihân-ı mezkûreyi semen-i misliyle âhara beyʿ ve kabz-ı semen ve semeninden deyn-i mezkûremi baʿde'l-istifâ fazla kalır ise bana teslîme ve husûs-ı mezkûr mütevakkıf olduğu umûrun küllîsine küllemâ azeltüke fe ente vekîlî mefhûmu üzre azl ve inʿizâlden masûne ve akd-i rehinde meşrûta vekâlet-i devriye-i sahîha-i şerʿiyye ile mezbûre Âişe Hatun'u tarafımdan vekîl ve nâib-i menâb nasb ü taʿyîn ol dahi vekâlet-i mezkûreyi kabûl edip ol vechile tanzîm olunmağla benim hapisden ıtlâkımı şerʿiyyâtî-i mûmâ-ileyhe iʿlâm etmekle bâlâsına işbu iʿlâm-ı mübârek-rikâb-ı şâhâneye lede'l-arz manzûr-ı lahza-i cenâb-ı pâdişâhî olmuş ve şerʿan rü'yet ve tanzîm kılınmış olmağla mûcibince amel olunmak bâbında sene-i mezbûre Şaʿbânü'l-muʿazzamının yedinci günü târihiyle müverrah ve musahhah fermân-ı âlî-şân sâdır olup mûcibince hapisden ıtlâk olunduğumdan sonra mühlet-i mezkûre mürûr edip edâ-i deyn ile fekk-i rehn etmediğime binâen sene-i mezbûre Recebi'l-ferdinin beşinci günü vekîlim mezbûre Âişe Hatun rehin olan âlât-ı gedik-i mezkûru bi'l-vekâle bir münâdî ile mecmâʿ-ı nâs olan mevâziʿ-ı adîdede beyʿa arz eylediğinde Fâtıma bt. Osman nâm bir hatun üzerinde üç bin

guruşda karâr edip ziyâde ile tâlib-i âharı zuhûr etmediğinden mâʿadâ meblağ-ı mezkûr âlât-ı gedik-i merkūmun yevm-i akdde semen-i misli idüğü bî-garaz ehl-i vukūf ihbârıyla zâhir ve mütehakkık olmağla ol vechile vekîlim mezbûre Âişe Hatun âlât-ı gedik-i mezkûru ol târihde Rumeli kazaskeri bulunan Pîrîzâde hafîdi fazîletlü atûfetlü el-Hâc Yahya Beyefendi hazretleri huzûrlarında benim muvâcehemde mezbûre Fâtıma Hatun'a üç bin guruş semen-i makbûza bi'l-vekâle beyʿ ve teslîm ve semen-i makbûz-ı mezkûrun bin altı yüz yirmi guruşunu ber-vech-i bâlâ alacağıma mahsûb ve bâkīsi olan bin üç yüz seksen guruşunu dahi bana teslîm ettikden sonra mezbûre Fâtıma Hatun dahi âlât-ı gedik-i mezkûru semen-i maʿlûm ve makbûza ve mezbûre Âişe Hatun'a beyʿ ve teslîm edip ol vechile bostan-ı mezkûrun gediği mezbûre Âişe Hatun'un mal-ı müşterâsı olarak keyfiyet kıbel-i şerʿ-i şerîfden ber-vech-i tafsîl hüccet olunup merkūme Âişe Hatun yedine iʿtâ olunmuş ise de ben muahharan yine rikâb-ı kâm-yâb-ı hüsrevânîye arzuhâl takdîm eylediğimde hüccet kaydı sicillâtdan derkenâr ve sadr-ı Rumeli izzetlü fazîletlü efendi hazretlerine bâ-fermân-ı âlî lede'l-havâle meâl-i istidʿâm iltifâta şâyân olmadığından cevâb verilip arzuhâl-i mezkûr battâlda hıfz olunmuşdu lâkin ben mezbûre Âişe Hatun'u tevkîl etmezden mukaddem deyn-i mezkûrumdan bin guruşa yakın teslîm etmişdim deyü bu defʿa dahi îrâd eylediği kelâmında bâlâda tafsîl olunduğu üzre huzûr-ı şerʿ-i şerîfde deynimdir deyü ikrâr etmiş iken kable'l-ikrâr teslîm etmişdim demesi refʿ-i şerʿî olmayıp birbirine münâkız olmağla ber-muktezâ-yı şerîʿat-i garrâ iltifât olunmadığından gayrı mersûme Harisi Nasrâniyenin bostan-ı mezkûrda bir vechile alâka-i şerʿiyyesi kalmamış iken ikide bir arzuhâl takdîmiyle taʿcîzi ızrâr-ı kasdî ve tezvîr-i mahz olduğu zâhir-i hâlden müstebân olmağla fîmâ-baʿd bu makūle hilâf-ı şerʿ-i şerîf ızrâra cesâret eder ise tedîb olunacağı dahi gûş u hûşuna telkīn olunduğu İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 6 Ra sene 1242

92 [20a-1] Mahmud Paşa Camii civarındaki tarakçı dükkânı gediğinin yangın sonrası iptal ettirilmek istendiği ve bunun men'i

Mahmud Paşa kurbünde tarakçı dükkânının katʿ-ı nizâʿı

Maʿrûz

Âsitâne-i aliyyede <<vâkiʿ>> Sultân Bâyezid ve Mahmud Paşa'da vâkiʿ tarakçı esnâfının kethudâsı Halil Ağa ve yiğitbaşısı Mehmed Ağa ve mütevellîsi İsmail Ağa ve ihtiyârlarından İbrahim Usta ve Salih Usta ve Osman Usta ve Şâkir Usta ve Mehmed Usta ve Ahmed Usta ve Hasan Usta ve sâirleri bi't-terâzî dâʿîhânelerinde maʿkūd meclis-i şerʿ-i şerîf-i enverde esnâf-ı merkūmeden Mahmud Paşa'da sâkin es-Seyyid el-Hâc Mahmud Usta b. es-Seyyid Ali ve sulbî oğlu es-Seyyid Mehmed

Emin Usta muvâcehelerinde yine esnâf-ı mezbûreden <<el-Hâc Mehmed Usta b. Hasan>> Ali Usta b. Abdurrahmân -*sahh*- hazır olduğu hâlde İstanbul'da Mahmud Paşa kurbünde Dâye Hatun Câmi'-i şerîfi tahtında kâin ma'lûmü'l-hudûd bir bâb vakıf tarakçı dükkânı bâ-temessük-i mütevellî bi'l-icâreteyn merkūm es-Seyyid Mehmed Emin Usta'nın tasarrufunda derûnunda mevcûde beyne'l-esnâf gedik ta'bîr olunur âlât-ı lâzıme-i ma'lûme dahi hâzır-ı mezbûr <<el-Hâc Mehmed>> Ali Usta'nın mâlı iken dükkân-ı mezkûr bundan akdemce bi-kazâillâhi te'âlâ vukū' bulan harîkde muhterik olup âlât-ı gedik-i mezkûr tahlîs olunmuş olmağla kā'ide-i kadîmemiz üzre dükkân-ı mezkûr yine tarakçı dükkânı olarak binâ ve gedik sahibi mezbûra îcâr olunmak ve bâ-husûs mezbûrlar dahi esnâfımızdan olduklarına ve cümlemiz musâb olduğumuza nazaran birbirimize esnâfca imdâd ve i'âne me'mûl iken mezbûr es-Seyyid Mehmed Emin <<Efendi>> Usta harîk vukū'unu fırsat ittihâz ederek hâzır-ı mezbûr <<el-Hâc Mehmed>> Ali Usta'nın gediğini mahv ve ibtâl dâ'iyesine tesâddî etmekle bu keyfiyet sâire dahi sirâyet ile cümlemizin tarûmâr ve perîşân olmasını mûcib olacağına binâen mezbûrândan işbu arzuhâli takdîm ile iştikâ etmişdik el-hâletü hâzihî mezbûrân el-Hâc Mahmud Usta ve Mehmed Emin Usta bu makūle harîkde musâb olan kimesneye bir kat dahi îkā'-ı rahne bir vechile lâyık olmadığını ve sâire sirâyet ile esnâfımızın perîşâniyetini mûcib hâlâta tesâddî kendi nefislerine dahi râci' olacağından hiç elvermeyeceğini tefekkür ve mülâhaza-birle o misillü dâ'iye-i vâhiyeden fâriğ olup fîmâ-ba'd hâzır-ı mezbûr <<el-Hâc Mehmed Usta'nın>> Ali Usta'nın gediğini mahv ve ibtâl dâ'iyesine tesâddî etmemeğe ve esnâfımızın dahi ihtilâl ve perîşâniyetini mûcib hareketde bulunmamağa ta'ahhüd eylediğinde biz dahi ta'ahhüdünü kabûl ve şikâyetimizi te'hîr eyledik deyü esnâf-ı merkūmenin takrîrlerini mezbûrân es-Seyyid Mehmed Emin ve el-Hâc Mahmud Usta ile hâzır-ı merkūm <<el-Hâc Mehmed>> Ali Usta'dan her biri tasdîk ve bu vechile kat'-ı nizâ' eyledikleri İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 11 Ra sene 1242

93 [20a-2] Trabzonî Mehmed Ağa b. Mustafa ile Trabzonî Mehmed Yazıcı b. Mustafa'nın gemicilik ortaklığında 1100 guruşa sulh oldukları

1100 guruşa sulh ve edâya tenbîh

Ma'rûz

Sahib-i arzuhâl Anapa tüccârından Trabzonî es-Seyyid Mehmed Ağa b. es-Seyyid Mustafa nâm kimesne meclis-i şer'-i enverde derûn-ı arzuhâlde mezkûru'l-ism rüesâ-yı sefâinden Trabzonî Mehmed Yazıcı b. Mustafa nâm kimesne muvâcehesinde bin iki yüz otuz üç senesi hilâlinde şayka ta'bîr olunur bir kıt'a sefînenin kırk sehm i'tibâriyle yirmi sehmi benim ve on sehmi mezbûr Mehmed

Yazıcı'nın ve beş sehmi Kapan-ı dakīk tüccârından reisler kethudâsı sâbık gāib ani'l-meclis Ali Ağa'nın ve beş sehmi kezâlik gāib ani'l-meclis Teberdâr Abdullah Ağa'nın yedimizde iştirâken ve şâyi'an mülkümüz olup sefîne-i mezkûrenin ücret-i navul ticâretinden hâsıla olan fâide gerek ücret-i mellâhân ve gerek sefîne-i mezkûrenin kalafat ve sâir masrûfâtı ihrâc olundukdan sonra ber-i'tibâr-ı merkūm beynimizde iktisâm olunmak üzre târih-i merkūmdan akd-i şirket ile ben ve şerîklerim gāibân-ı mezbûrândan her birimiz merkūm Mehmed Yazıcı'yı sefîne-i merkūme derûnuna reis nasbeylediğimizden sonra mezbûr Mehmed Yazıcı iki yüz otuz dört senesi Ṣa'bânü'l-mu'azzamı gurresinden otuz yedi senesi Şevvali'l-mükkeremi gāyetine gelince üç sene dört ay müddetde sefîne-i mezkûreye râkiben Anapa ve Tuna ve Trabzon ve Abaza diyârında Faş ve Soğuksu câniblerine iyâb ü zehâb edip ba'dehû fesh-i akd-i şirket-birle müddet-i mezkûrede hâsıl olan mebâliğin hesâbını bundan akdemce sehv ü galatdan ârî yegān yegān sahîhan rü'yet eylediğimizde ber-vech-i muharrer ücret-i <<hammâlân>> mellâhân ve sâir mesârif-i lâzıme ihrâc olundukdan sonra fâide-i hâsıladan benim ber-i'tibâr-ı merkūm hisseme isâbet eden üç bin beş yüz elli altı guruşu merkūm Mehmed Yazıcı kabz-ı mâl olmak takrîbiyle bana vermeyip kendi umûruna sarfla istihlâk etmekle meblağ-ı mezkûru mezbûr Mehmed Yazıcı'dan hâlâ taleb ederim deyü merkūm Mehmed Yazıcı'nın inkârına mukārin tesâddî eylediğim da'vâmdan bâtavassut-ı muslihîn mezbûr Mehmed Yazıcı ile bi't-tav' ve'r-rızâ bin yüz guruş üzerine ba'de akdi'l-musâlaha ve'l-kabûl bedel-i sulh-ı mezkûrdan mâ'adâ meblağ-ı merkūm üç bin beş yüz elli altı guruşa varınca ziyâdesi olan iki bin dört yüz elli altı guruşa ve husûs-ı şirkete işbu târih-i i'lâma gelince sâir beynimizde cereyân eden cemî' ahz ü i'tâ ve mu'amelât-ı şettâ ve hukūk-ı ma'lûme ve mechûleye müte'allika âmme-i da'vâ ve mutâlebât ve kâffe-i eymân ve muhâsamâtdan tarafeynden her birimiz âharın zimmetini ibrâ-i âmm-ı sahîh-i şer'î ile ibrâ ve ıskāt ve her birimiz ber-vech-i muharrer âharın ibrâsını kabûl eyledik dediğini mezbûr Mehmed Yazıcı tasdîk ve ibrâdan müstesnâ bedel-i sulh-ı mezkûr bin yüz guruş zimmetinde müdde'î-i mezbûra sahîhan deyni olduğunu tâyi'an ve kat'iyyen ikrâr ve i'tirâf etmeğin alâ-mûcibi i'tirâfihî bedel-i sulh-ı mezkûr bin yüz guruşun müdde'î-i mezbûr es-Seyyid Mehmed Ağa'ya edâ ve teslîmiyle mezbûr Mehmed Yazıcı ilzâm olunduğu İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 7 Ra sene 1242

Nüshateyn

94 [20a-3] Temizleyici esnafınakethuda ve nâzır nasbedildiği

Sandalcı esnâfına mülhak temizleyici esnâfına müstakil kethudâ ve nâzır nasbı

Ma'rûz

Ashâb-ı arzuhâl temizleyici ta‘bîr olunur sandalcı esnâfının emti‘alarını rabt ve ıslâh eder tâifeden es-Seyyid Ahmed ve es-Seyyid Abdülkadir ve Mehmed Salih ve diğer Mehmed Salih ve âhar Mehmed Salih ve Mehmed Said ve es-Seyyid İsmail ve es-Seyyid Hüseyin ve es-Seyyid Mustafa nâm kimesneler ile Mıgır[dıç] ve Bedros ve Haçador ve Nişan ve Agop nâm zimmîler ve sâirleri meclis-i şer‘-i münîrde Âsitâne-i aliyyede vâki‘ sandalcı esnâfının bâ-berât-ı âlî-şân ve bâ-mukābele-i nân ber-vech-i te’yîd kethudâsı es-Seyyid Hâfız Mehmed Emin Ağa ve vekîli es-Seyyid Mehmed Ağa ile yiğitbaşıları Ebûbekir Ağa ve Mehmed Ağa ile müsinn ü ihtiyârlarından es-Seyyid Mehmed Cuma Ağa ve el-Hâc Ahmed Ağa ve Salih Ağa ile re‘âyâdan **[20b]** Mina ve Sınan ve Nikot ve Mikayil ve Ekna ve Asvador ve Vasil nâm zimmîler ve sâirleri muvâcehelerinde bu âna kadar vukū‘ bulan umûrumuzu kethudâ-yı merkūm <<idâre>> ve rü’yet edegelmiş ise de ân-be-ân esnâfımızın tekessürüne binâen müstakil kethudâya muhtâc olmamızla içimizden biri üzerimize kethudâ nasb olunmasını iltimâs eylediğimizde esnâf-ı merkūme dahi cevâblarında bizim emti‘amızı fi’l-asl bî-kâr ta‘bîr olunur Fazlı Paşa bodrumunda sâkin işbu hâzırûn bi’l-meclis kimesneler rabt ve ıslâh edegelmişiken temizleyici tâifesi merkūmûn ehven ücret ile i‘mâle ta‘ahhüd eylediklerinden istihdâm etmiş olduğumdan mâ‘adâ temzileyici tâife-i merkūmûnun zuhûru ahd-i karîbde olmağla bu misillü ayrılmak sûretlerine meyl ve teşebbüs eyledikleri hâlde emniyetimiz kalmayacağı ve eğerçi müstakil kethudâ nasbına mümâna‘at olunmaz ise de emti‘amızı dilediğimiz kimesnelere i‘mâl ettirmekde şer‘an ve kānûnen muhtâr olmamızla ihtiyâr eylediğimiz kimesneleri istihdâm ederiz deyip lâkin öteden beri temizleyici tâifesi merkūmûn sandalcı esnâfının işlerini i‘mâl ile me’lûf olduklarından ayrılmak maddesi kendilere müntefi‘ olmayacağı ve bu vesîle ile kethudâyı merkūm tarafından dahi hilâf-ı şer‘-i şerîf ve mugāyir-i rızâ-yı âlî temizleyici tâifesi merkūmûna rencîde ve te‘addî ve tekdîr ve tecrîm misillü hareket vukū‘una kat‘â cevâz ve mesâğ olmadığı tarafeyne tefhîm ve fîmâ-ba‘d beynlerinde ayrı gayrı olmayarak kadîmden olageldiği vechile hüsn-i mu‘âşeret ve lâzıme-i yek-cihetî ve ittifâka ikdâm ve gayret ile sâye-i merâhim-vâye-i hazret-i hilâfet-penâhîde cümlesi ta‘ayyüş ve intifâ‘ eylemeleri enseb idüğü gûş-ı hûşlarına ilkā ve telkīn olundukda onlar dahi kadîmi üzre müttefikāne hareket enseb ve esvâb olduğunu tefekkür ile beynleri musâfât olunup ancak kethudâ-yı merkūm es-Seyyid Mehmed Emin Ağa tarafından tâife-i merkūmenin umûr ve husûslarını idâre için içlerinden el-Hâc İbrahim Ağa b. Osman nâm kimesneyi kethudâ vekîli ve es-Seyyid Süleyman Ağa b. el-Hâc Musa nâm kimesneyi-*sahh sahh*- nâzır nasb ve ta‘yîn eylediğinde onlar dahi umûr-ı kethudâlık ve nezâret-i mezkûreyi bi’l-vekâle idâre ve rü’yet ve bu kimesneyi hilâf-ı şer‘-i şerîf ve mugāyir-i kānûn-ı münîf tekdîr ve tecrîm etmemeğe ta‘ahhüd eylediklerinde temizleyici esnâfı merkūmûn dahi bu vechile râzı olup külliyen kat‘-ı nizâ‘ ve ref‘-i husûmet eyledikleri İstanbul Mahkemesi’nden huzûr.

Fî 23 Ra sene 1242

95 [20b-1] İrade gereğince sahipleri Arnavut olan Tophane Hendekbaşı'ndaki fırına devlet tarafından el konulup mezada verildiği

Cânib-i mîrîden Tophâne'de Hendekbaşı'nda habbâz fırını mübâya'ası

Ma'rûz

Zahîre nâzırı izzetlü Mehmed Ârif Efendi bendeleri Âsitâne-i sa'âdet ve bilâd-ı selâsede vâki' Arnabud fırınlarının Müslim hamîrkâr ve hademe-i sâiresinin mukaddemce bâ-irâde-i seniyye yerlerine re'âyâ ve kendileri mahallerine i'zâm ve bu def'a dahi lâzımü'l-huzûr-ı nâzır-ı mûmâ-ileyh nezdine celb ve navul kalemi kuyûduna mürâca'at ve tatbîk-i kā'ide-i mer'iyye-i mîrîyye ve ticârete tevfîk olunarak zikrolunan fırınların derûnlarında mevcûd zehâir ve bargir ve hatab bahâları ve tablakâr ve sâir zimmetlerinde olan matlûbâtlarının ve anbâr-ı âmire mevcûdundan aldıkları zahîre bahâsından zahîre hazînesine ve tüccârdan aldıkları zahîre bahâsından tüccâra ve hatab ve saman ve sâir zimemâtlarının yegân yegân hesâbları rü'yet ve yerlerine şimdilik ikāmet sûretiyle re'âyâdan habbâz ustası ik'âd ve ikāmet ettirilmiş ve sâye-i veliyyü'n-ni'amîde nân-ı azîz husûsunda ibâdullâha zarûret çektirilmemek husûsunun vesâili istihsâl olunmuş ise de müddet-i medîde emâneten idâresinde telefâtı mûcib ve bi'l-âhare zahîre hazînesine ve tüccâra zarar ve hasârı müstevcib olmağla zikrolunan fırınlar kadîmi vechile şehrî Müslim re'âyâdan tâliblerine füruht olunarak semen-i misilleri düyûn-ı mîrîyyelerine mahsûben zahîre hazînesine teslîmi ve ba'dehû iktizâsı vechile tüccâr ve sâir kimesnelerin matlûbâtı istifâ kılınmak şartıyla zikrolunan fırınlar başka başka mezâda verilerek her biri ne mikdâra resîde olur ise taraf-ı mûmâ-ileyhden diğer tekārîr ve defâtir ile hâk-i pây-i devletlerine ifâde kılınarak ve kādı-i Dârü'l-hilâfe tarafından dahi taharrî olunarak her kim ziyâde verir ise ona i'tâ olunmak ve şimdilik mezâda verilmek istid'âsı meâlinde nâzır-ı mûmâ-ileyhin takdîm eylediği memhûr takrîri bâlâsına bu dâ'îlerine hitâben zahîre nâzırı efendinin işbu takrîri mûcibince zikrolunan fırınlar efendi-i mûmâ-ileyh ma'rifetiyle başka başka mezâda verilerek tâlibleri miyânında arttırılıp ne mikdâra karâr eder ise ve her kim ziyâde verir ise ona verilmek üzre iktizâ eden bahâsı ma'rifet-i şer' ve efendi-i mûmâ-ileyh ma'rifetiyle tahsîl olunmak üzre zahîre hazînesine teslîmi sûretinin istihsâline mübâderet eyleyesin deyü unvânı sahh-ı âlî ile müveşşah sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen nâzır-ı mûmâ-ileyh tarafından vekîl-i müsecceli habbâzân kethudâsı Mehmed Ağa b. Ali meclis-i şer'-i enverde Artin v. Mardiros ve Agop v. Solon ve Ohannes v. Bogos ve Hazer v. Mikayil nâm zimmîler muvâcehelerinde bi'l-vekâle takrîr-i kelâm edip mahrûse-i Galata'ya muzâfe kasaba-i Tophâne'de Hendekbaşı nâm mahâlde kâin beş horoslu bir kıt'a habbâz fırını derûnunda mevcûde beyne'l-esnâf gedik ta'bîr olunur

yirmi re’s bargir ve sâir âlât-ı lâzıme-i ma‘lûme ve Arnabud tâifesinden ma‘lûmü’l-esâmî kimesnelerin yedlerinde mâlları olup ve mezbûrûn bundan akdem ber-vech-i muharrer bâ-irâde-i seniyye vilâyetlerine i‘zâm ve der-dest olan defter mantûkunca merkūmûnun cânib-i mîrîye zahîre bahâsından sekiz bin dört yüz on yedi buçuk guruş ve tüccâra dokuz bin üç yüz doksan sekiz buçuk guruş deyn-leri olmağla sâdır olan fermân-ı âlî mûcibince bey‘i lâzım gelmeğin sâlifü’z-zikr âlât-ı lâzıme-i ma‘lûme lede’l-müzâyede mersûmûn Artin ve Agop ve Ohannes ve Hazer zimmîler üzerlerinde on yedi bin sekiz yüz on altı guruşda karâr ve ziyâde ile tâlib-i âharı olmayıp ve meblağ-ı merkūm gedik-i mezkûrun el-yevm semen-i misli idüğü ihbâr olunmağla hâlâ ben zikrolunan gedik âlâtını meblağ-ı merkūm on yedi bin sekiz yüz on altı guruşa mesfûrun Artin ve Agop ve Ohannes ve Hazer zimmîlere ale’l-iştirâki’s-seviy bi’l-vekâle bey‘ ve teslîm ve semen-i mezkûrun üç bin guruşunu peşîn ve mâ‘adâsı olan on dört bin sekiz yüz on altı guruşunu dahi senevî biner guruş vererek mukāssatan emsâli misillü zahîre hazînesine edâ etmek üzre bi’l-vekâle ihâle eylediğimde onlar dahi ber-minvâl-i muharrer iştirâ ve te-sellüm ve ber-vech-i meşrûh semen-i mezkûru hâlâ mukāssatan kabzına me’mûra teslîme ta‘ahhüd etmeleriyle fîmâ-ba‘d mârrü’l-beyân gedik âlâtı mersûmûnun ale’l-iştirâki’s-seviy mâlları olmuşdur deyü ba‘de’t-takrîr ve’t-tasdîk sâlifü’z-zikr gediğin kayd-ı atîki kaleminden ref‘ ve terkîn ve mesfûrûn Artin ve Agop ve Ohannes ve Hazer zimmîlerin isimlerine tashîhan kayd ile yedlerine sûret i‘tâsını mersûmûn istid‘â ve istid‘âları şurût-ı nizâma muvâfık olduğunu bi’l-cümle ha-zır bi’l-meclis nizâm ustaları ihbâr ve inbâ eyledikleri İstanbul Mahkemesi’nden huzûr.

Fî 25 Ra sene 1242

[Beyaz Beyaz]

96 [21a-1] Kömürcü esnafına Eğinli İsmail Ağa’nın yerine Mehmed Ağa’nın kethuda nasbedildiği

Kömürcü esnâfına kethudâ nasbı ve yedine berat-ı âlî-şân i‘tâsı istid‘âsı

Ma‘rûz

Âsitâne-i aliyyede vâki‘ kömürcü esnâfının bâ-berât-ı âlî-şân kethudâsı Eğinli İs-mail Ağa bu def‘a şifâhen sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen memleketine âzim olup yeri hâlî ve umûr-ı kethudâlık mu‘attal kalmağla esnâf-ı merkūmeden Da-vud Paşa İskelesi’nde sâkin şehriyü’l-asl el-Hâc Mehmed Ağa b. el-Hâc Ebûbekir kulları kudemâ-yı esnâfdan olup örf ve âdetlerine vâkıf ve şurût-ı nizâmlarını ârif ve her vechile umûr-ı kethudâlığı idâreye muktedir ve cümlesinin merzî ve muhtârları olduğu beyânıyla merkūm el-Hâc Mehmed Ağa esnâf-ı merkūmeye

kethudâ nasb ü ta'yîn olunmasını esnâf-ı merkūmeden Ali ve es-Seyyid Mehmed ve es-Seyyid Salih ve el-Hâc Mustafa ve el-Hâc Hasan ve Abdülkerim ve İbrahim ve Abdurrahman ve Mustafa ve Osman ve Halil ve sâirleri meclis-i şer'-i münîrde niyâz ve istid'â ve merkūmun nasbını hâlâ ihtisâb emîni izzetlü ağa çâkerleri dahi istisvâb etmeğin mûcibince merkūm İsmail kethudâlıkdan azl ve yerine merkūm el-Hâc Mehmed Ağa taraf-ı şer'-i şerîfden esnâf-ı merkūme üzerlerine kethudâ nasb ü ta'yîn ve umûr-ı esnâfı şer'-i şerîf ve kānûn-ı münîfe tatbîkan hakkāniyet ve istikāmetle idâre ve rü'yet ve bir kimesneyi hilâf-ı şer'-i kavîm ve mugāyir-i rızâ-yı âlî bi-gayr-ı hakkın tekdîr ve tecrîmden ictinâb ve mübâ'adete tenbîh olundukda ol dahi kabûl ve ber-mûcib-i tenbîh harekete ta'ahhüd etmekle bu sûretde kethudâlık-ı mezkûr merkūm İsmail'in üzerinden ref' ve terkīn ve mezbûr el-Hâc Mehmed Ağa'ya tevcîh ve yedine berat-ı şerîf-i âlî-şân sadaka ve ihsân buyurulmak re'y-i rezîn-i isâbet-karîn-i âsafânelerine menût idüğü İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 24 Ra sene 1242

97 [21a-2] Havaî kahve gediği satışı niza'ında Süleyman Efendi'nin Molla Mustafa b. Hasan'a 1000 guruşu iade edeceği

Tercüman Yunus mahallesinde hevâî kahve gediği semeninden 1000 guruş ile kahveci âlâtı redd ü teslîmine tenbîh

Ma'rûz

Sahib-i arzuhâl Molla Mustafa b. Hasan meclis-i şer'-i münîrde mahrûse-i Galata'ya muzâfe kasaba-i Kasımpaşa'da ve Piyale Paşa mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden Kahveci Abdullah Ağa b. Muhyiddin'in verâseti vâlidesi Hanife Hatun bt. Hasan ile li-ebeveyn er karındaşı Süleyman Efendi'ye ba'de'l-inhisâr kendi nefsînden asîl ve vâlidesi mezbûre Hanife Hatun tarafından husûs-ı âtîde vekîl-i müsbet-i şer'îsi merkūm Süleyman Efendi muvâcehesinde İstanbul'da Tercüman Yunus Mahallesi'nde vâki' aklâm-ı hümâyûndan birinde mukayyed olmayan bir bâb kahveci dükkânı derûnunda mevcûde hevâî gediği ta'bîr olunur sekiz fincân ma'a-zarf ve on duhan çubuğu ve iki şerbet güğümü ve dört cezve ve bir nühâs mangal ve bir maşraba ve bir pîş-tahta ve sâir âlât-ı <<lâzıme-i>> ma'lûme müteveffâ-yı mezbûrun mâlı olup ba'de'l-vefât vâlidesi merkūme ile karındaşı mezbûra mevrûs oldukdan sonra asîl ve vekîl-i merkūm Süleyman Efendi âlât-ı gedik-i mezkûru sene-i sâbıkā Ša'bânında dükkân-ı mezkûrda oturup kahvecilik etmek şartıyla bin altı yüz elli guruşa bi'l-asâle ve bi'l-vekâle bana bey' ve gedik-bahâ nâmıyla mâlımdan ol mikdâr guruşumu almışdı lâkin dükkân-ı mezkûrun bi'l-icâreteyn mutasarrıfı bundan akdem beni bâ-i'lâm-ı şer'î dükkân-ı mezkûrdan ihrâc etmekle ben dahi şart-ı mezkûr ile olan bey'in fesâdına binâen

âlât-ı muharrere-i mezkûreyi yedimden alıp gedik-bahâ nâmıyla aldığı meblağ-ı mezkûru bana red ve teslîme asîl ve vekîl-i merkūm Süleyman Efendi'ye tenbîh olunmak matlûbumdur deyü da'vâ ve ol dahi cevâbında bey'-i mezkûru ikrâr lâkin şart-ı mezkûru inkârından mâ'adâ merkūm Molla Mustafa bey'-i mezkûrda bi'l-cümle şurût-ı müdde'âsına müte'allika da'vâdan benimle vâlidem mezbûrenin zimmetimizi kabûlümüzü hâvî ibrâ ve ıskāt etmişdi deyü inkâra mukārin da'vâ ve ibrâ-i mezkûr müdde'âsını isbât edemeyip mezbûr Molla Mustafa ber-vech-i muharrer şart-ı müfsid müdde'âsını lede't-tezkiye adl ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan ocak tatarlarından Mustafa Ağa b. Ahmed ve Eski Ali Paşa'da Çulha Mehmed b. Mustafa nâm kimesneler şehâdetleriyle bi'l-muvâcehe vech-i vecîh-i şer'î üzre ba'de'l-isbât ve'l-hükm merkūm Molla Mustafa meblağ-ı mahkûmunbih-i merkūm bin altı yüz elli guruşun altı yüz elli guruşunu rızâsıyla hat ve tenzîl etmekle mâ'adâsı olup şer'an lâzım gelen bin guruşu müdde'î-i mezbûr Molla Mustafa'ya red ve teslîme merkūm Süleyman Efendi'ye ve eşyâ-i mezkûreyi dahi merkūm Süleyman Efendi'ye red ve teslîme merkūm Molla Mustafa'ya tenbîh olunduğu İstanbul Mahkemesi'nden huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî 7 Ra sene 1242

98 [21a-3] İrade gereğince sahipleri Arnavut olan Koska ve Musalla Fırınlarına devlet tarafından el konulup mezada verildiği

Cânib-i mîrîden Koska ve Musallâ Fırını mübâya'ası

Ma'rûz

Zahîre nâzırı izzetlü Mehmed Ârif Efendi bendeleri Âsitâne-i sa'âdet ve bilâd-ı selâsede vâki' Arnabud fırınlarının Müslim hamîrkâr ve hademe-i sâiresinin mukaddemce bâ-irâde-i seniyye yerlerine re'âyâ ve kendileri mahallerine i'zâm ve bu def'a dahi lâzımü'l-huzûr-ı nâzır-ı mûmâ-ileyh nezdine celb ve navul kalemi kuyûduna mürâca'at ve tatbîk ve kā'ide-i mer'iyye-i mîrîyye ve ticârete tevfîk olunarak zikrolunan fırınların derûnlarında mevcûd zehâir ve bargir ve hatab bahâları ve tablakâr ve sâir zimmetlerinde olan matlûbâtlarının ve anbâr-ı âmire mevcûdundan aldıkları zahîre bahâsından zahîre hazînesine ve tüccârdan aldıkları zahîre bahâsından tüccâra ve hatab ve saman ve sâir zimemâtlarının yegān yegān hesâbları rü'yet ve yerlerine şimdilik ikāmet sûretiyle re'âyâdan habbâz ustası ik'âd ve ikāmet ettirilmiş ve sâye-i veliyyü'n-ni'amîde nân-ı azîz husûsunda ibâdullâha zarûret çektirilmemek husûsunun vesâili istihsâl olunmuş ise de müddet-i medîde emâneten idâresinde telefâtı mûcib ve bi'l-âhare zahîre hazînesine ve tüccâra zarar ve hasârı müstevcib olmağla zikrolunan fırınlar kadîmi vechile şehrî Müslim ve re'âyâdan tâliblerine füruht olunarak semen-i misilleri düyû[n]-ı mîrîyyelerine mahsûben zahîre hazînesine teslîmi ve ba'dehû iktizâsı vechile tüccâr ve sâir

kimesnelerin matlûbâtı istifâ kılınmak şartıyla zikrolunan fırınlar başka başka mezâda verilerek her biri ne mikdâra bâliğ olur ise taraf-ı mûmâ-ileyhden diğer tekārîr ve defâtir ile hâk-i pây-i devletlerine ifâde kılınarak ve kādı-i Dârü'l-hilâfe tarafından dahi taharrî olunarak her kim ziyâde verir ise ona i'tâ olunmak ve şimdilik mezâda verilmek istid'âsı meâlinde nâzır-ı mûmâ-ileyhin takdîm eylediği memhûr takrîri bâlâsına bu dâ'îlerine hitâben zahîre nâzırı efendinin işbu takrîri mûcibince zikrolunan fırınlar efendi-i mûmâ-ileyh ma'rifetiyle başka başka mezâda verilerek tâlibleri miyânında arttırılıp ne mikdâra karâr eder ise ve her kim ziyâde verir ise ona verilmek üzre iktizâ eden bahâsı ma'rifet-i şer' ve efendi-i mûmâ-ileyh ma'rifetiyle tahsîl olunmak üzre zahîre hazînesine teslîmi sûretinin istihsâline mübâderet eyleyesin deyü unvânı sahh-ı âlî ile müveşşah sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen nâzır-ı mûmâ-ileyh tarafından vekîl-i müsecceli habbâzân kethudâsı Mehmed Ağa b. Ali meclis-i şer'-i enverde Şehrî Nuri b. İbrahim muvâcehesinde takrîr-i kelâm edip İstanbul'da Koska'da altı horoslu bir kıt'a habbâz ve ona merbût Musallâ Fırını derûnlarında mevcûde beyne'l-esnâf gedik ta'bîr olunur yirmi dört re's bargir ve sâir âlât-ı lâzıme-i ma'lûme Arnabud tâifesinden ma'lûmü'l-esâmî kimesnelerin yedlerinde mâlları olup ve mezbûrûn bundan akdem ber-vech-i muharrer bâ-irâde-i seniyye vilâyetlerine i'zâm ve derdest olan defter mantûkunca merkūmûnun cânib-i mîrîye zahîre bahâsından **[21b]** on altı bin yedi yüz elli dört guruş ve tüccâra on sekiz bin yüz elli iki guruş deynleri olmağla sâdır olan fermân-ı âlî mûcibince bey'i lâzım gelmeğin sâlifü'z-zikr âlât-ı ma'lûmeler lede'l-müzâyede merkūm Nuri üzerinde otuz dört bin dokuz yüz altı guruşda karâr ve ziyâde ile tâlib-i âharı olmayıp ve meblağ-ı merkūm gedik-i mezkûrların el-yevm semen-i misli idüğü ihbâr olunmağla hâlâ ben zikrolunan gedik âlâtlarını meblağ-ı merkūm otuz dört bin dokuz yüz elli altı guruşa mezbûr Nuri'ye bi'l-vekâle bey' ve teslîm ve semen-i mezkûrun üç bin beş yüz guruşunu ber-vech-i peşîn ve mâ'adâsı olan otuz bir bin dört yüz altı guruşunu dahi senevî biner guruş vererek mukāssatan emsâli misillü zahîre hazînesine edâ etmek üzre bi'l-vekâle ihâle eylediğimde ol dahi ber-minvâl-i muharrer iştirâ ve tesellüm ve ber-vech-i meşrûh semen-i mezkûru hâlâ ve mukāssatan kabzına me'mûra teslîme ta'ahhüd etmekle fîmâ-ba'd mârrü'l-beyân gedik âlâtları mezbûrun mâlı olmuşdur deyü ba'de't-takrîr ve't-tasdîk sâlifü'z-zikr gedik âlât-ı lâzımelerin kayd-ı atîki kaleminden ref' ve terkīn ve merkūm Nuri isminde tashîhan kayd ile yedine sûret i'tâsını mezbûr Nuri istid'â ve istid'âsı şurût-ı nizâma muvâfık olduğunu hazır bi'l-meclis bi'l-cümle nizâm ustaları ihbâr ve inbâ eyledikleri İstanbul Mahkemesi'nden huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî 23 Ra sene 1242

99 [21b-1] Mustafa b. Süleyman'ın kol oğlanlık görevini, Hüseyin b. Molla İdris'e bıraktığı

Kol oğlanlık kasr-ı yedi

Ma'rûz

İstanbul ihtisâb mukāta'ası hademesinden beher yevm mal-ı mîrînin cem' ve tahsîline me'mûr birbirlerine kefîl olarak on beş nefer kol oğlanlarından yevmî on beş akçe vazîfe kol oğlanlığa bâ-berât-ı şerîf-i âlî-şân mutasarrıf olan Hüseyin ibnü'l-müteveffâ es-Seyyid Monla İdris meclis-i şer'-i münîrde mukāta'a-i mezkûre hademesinin on altı nefer müretteb mülâzımlarından dördüncü mülâzım olup hâlâ ihtisâb veznedârı olan erbâb-ı istihkākdan es-Seyyid <<Hüseyin>> Mustafa b. es-Seyyid Süleyman muvâcehesinde takrîr-i kelâm edip ben ber-vech-i muharrer mutasarrıf olduğum kol oğlanlığı cihetini hüsn-i rızâ ve ihtiyârım ile bedel-i ma'lûm ve makbûz-ı müstehlek mukābelesinde hâlâ mukāta'a-i mezbûre emîni izzetlü ağa bendelerinin re'y ve istisvâbıyla merkūm es-Seyyid Hüseyin'e kat'iyyen kasr-ı yed ve yedimde olan atîk beratımı dahi huzûr-ı şer'-i şerîfde teslîm eylediğimde ol dahi tefevvüz ve kabûl etmekle fîmâ-ba'd cihet-i mezkûrede benim alâkam kalmamışdır deyü takrîrini mezbûr es-Seyyid Hüseyin tasdîk etmeğin bu sûretde cihet-i mezkûre vazîfe-i mersûmesiyle fâriğ-i mersûmun kasr-ı yedinden merkūm es-Seyyid Hüseyin'e tevcîh ve kaleminden yedine müceddeden berat-ı şerîfi âlî-şân sadaka ve ihsân buyurulmasını istid'â ve istirhâm eyledikleri İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 29 Ra sene 1242

100 [21b-2] İrade gereğince sahipleri Arnavut olan Çatladıkapı'daki Çardaklı fırına devlet tarafından el konulup mezada verildiği

Cânib-i mîrîden Çardaklı fırını mübâya'ası

Ma'rûz

Zahîre nâzırı izzetlü Mehmed Ârif Efendi bendeleri Âsitâne-i sa'âdet ve bilâd-ı selâsede vâki' Arnabud fırınlarının Müslim hamîrkâr ve hademe-i sâiresinin mukaddemce bâ-irâde-i seniyye yerlerine re'âyâ ve kendileri mahallerine i'zâm ve bu def'a dahi lâzımü'l-huzûr-ı nâzır-ı mûmâ-ileyh nezdine celb ve navul kalemi kuyûduna mürâca'at ve tatbîk ve kā'ide-i mer'iyye-i mîrîyye ve ticârete tevfîk olunarak zikrolunan fırınların derûnlarında mevcûd zehâir ve bargir ve hatab bahâları ve tablakâr ve sâir zimmetlerinde olan matlûbâtlarının ve anbâr-ı âmire mevcûdundan aldıkları zahîre bahâsından zahîre hazîne ve tüccârdan aldıkları zahîre bahâsından tüccâra ve hatab ve saman ve sâir zimemâtlarının yegān yegān

hesâbları rü'yet ve yerlerine şimdilik ikāmet sûretiyle re'âyâdan habbâz ustası ik'âd ve ikāmet ettirilmiş ve sâye-i veliyyü'n-ni'amîde nân-ı azîz husûsunda ibâdullâha zarûret çektirilmemek husûsunun vesâili istihsâl olunmuş ise de müddet-i medîde emâneten idâresinde telefâtı mûcib bi'l-âhare zahîre hazînesine ve tüccâra zarar ve hasârı müstevcib olmağla zikrolunan fırınlar kadîmi vechile şehrî Müslim ve re'âyâdan tâliblerine füruht olunarak semen-i misilleri düyûn-ı mîrîyyelerine mahsûben zahîre hazînesine teslîm ve ba'dehû iktizâsı vechile tüccâr ve sâir kimesnelerin matlûbâtı istifâ kılınmak şartıyla zikrolunan fırınlar başka başka mezâda verilerek her biri ne mikdâra bâliğ olur ise taraf-ı mûmâ-ileyhden diğer tekārîr ve defâtir ile hâk-i pây-i devletlerine ifâde kılınarak ve kādı-i Dârü'l-hilâfe tarafından dahi taharrî olunarak her kim ziyâde verir ise ona i'tâ olunmak ve şimdilik mezâda verilmek istid'âsı meâlinde nâzır-ı mûmâ-ileyhin takdîm eylediği memhûr takrîri bâlâsına bu dâ'îlerine hitâben zahîre nâzırı efendinin işbu takrîri mûcibince zikrolunan fırınlar efendi-i mûmâ-ileyh ma'rifetiyle başka başka mezâda verilerek tâlibleri miyânında arttırılıp ne mikdâra karâr eder ise ve her kim ziyâde verir ise ona verilmek üzre iktizâ eden bahâsı ma'rifet-i şer' ve efendi-i mûmâ-ileyh ma'rifetiyle tahsîl olunmak üzre zahîre hazînesine teslîmi sûretinin istihsâline mübâderet eyeleyesin deyü unvânı sahh-ı âlî ile müveşşah sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen nâzır-ı mûmâ-ileyh tarafından vekîl-i müsecceli habbâzân kethudâsı Mehmed Ağa b. Ali meclis-i şer'-i <<münîrde>> enverde Bağdâdîzâde Şehrî İbrahim b. el-Hâc Emin nâm kimesne ile Serkiz v. Aleksan ve Dimitri v. Yorgi nâm zimmîler muvâcehelerinde bi'l-vekâle takrîr-i kelâm edip İstanbul'da Çatladıkapı civârında Çardaklı fırın demekle arîf beş horoslu bir kıt'a habbâz fırını derûnunda mevcûde beyne'l-esnâf gedik ta'bîr olunur yirmi re's bargir ve sâir âlât-ı lâzıme-i mâ'lûme Arnabud tâifesinden <<Süleyman>> Selman ve Bâyezid nâm kimesnelerin yedlerinde mâlları olup ve mezbûrân bundan akdem ber-vech-i muharrer bâ-irâde-i seniyye vilâyetlerine i'zâm ve der-dest olan defter mantûkunca merkūmânın cânib-i mîrîye zahîre bahâsından on altı bin dokuz yüz seksen yedi buçuk guruş ve tüccâra yirmi bin iki yüz altmış altı guruş deynleri olmağla sâdır olan fermân-ı âlî mûcibince bey'i lâzım gelmeğin sâlifü'z-zikr âlât-ı lâzıme-i ma'lûme olan yirmi re's bargirin on re's bargir hissesi mezbûr İbrahim üzerinde on sekiz bin altı yüz yirmi altı buçuk guruş on para ve beş re's bargir hissesi mersûm Serkiz zimmî üzerinde dokuz bin üç yüz on üç guruş on beş para ve beş re's bargir hissesi mesfûr Dimitri zimmî üzerinde kezâlik dokuz bin üç yüz on üç guruş on beş parada karâr ve ziyâde ile tâlib-i âharı olmayıp ve mebâliğ-i merkūme gedik-i mezkûrun el-yevm semen-i misli idüğü ihbâr olunmağla hâlâ ben âlât-ı lâzıme-i mezkûrenin on re's bargir hissesini merkūm İbrahim meblağ-ı mezkûr on sekiz bin altı yüz yirmi altı buçuk guruş on paraya ve beş re's bargir hissesini mersûm Serkiz zimmîye meblağ-ı mezbûr dokuz bin üç yüz on üç guruş

on beş paraya ve beş re's bargir hissesini dahi zimmî-i mesfûr Dimitri'ye meblağ-ı merkūm dokuz bin üç yüz on üç guruş on beş paraya bi'l-vekâle bey' ve teslîm ve semenleri olan cem'an otuz yedi bin iki yüz elli üç buçuk guruşun dört bin guruşunu her biri hisselerine göre ber-vech-i peşîn ve mâ'adâsı olan otuz üç bin iki yüz elli üç buçuk guruşunu dahi kezâlik her biri emsâli misillü zahîre hazînesine edâ etmek üzre bi'l-vekâle ihâle eylediğimde onlar dahi ber-minvâl-i muharrer [**22a**] iştirâ ve tesellüm ve ber-vech-i meşrûh semen-i mecmû'-ı mezkûru hâlâ ve mukāssatan kabzına me'mûra teslîme ta'ahhüd <<etmekle>> etmeleriyle fîmâ-ba'd mârrü'l-beyân gedik âlâtı merkūmûnun vech-i meşrûh üzre iştirâken mâlları olmuşdur deyü ba'de't-takrîr ve't-tasdîk sâlifü'z-zikr âlât-ı lâzımenin kayd-ı atîki kaleminden ref' ve terkīn ve mezbûrûn İbrahim ile Serkiz ve Dimitri zimmîlerin ber-minvâl-i muharrer isimlerine tashîhan kayd ile yedlerine sûret i'tâsını mezbûrûn istid'â ve istid'âları şurût-ı nizâma muvâfık olduğunu hazır bi'l-meclis bi'l-cümle nizâm ustaları ihbâr ve inbâ eyledikleri İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 25 Ra sene 1242

101 [22a-1] Dikilitaş'da Elçi Hanı bitişiğindeki yanmış tütüncü dükkânının yeniden inşası hakkında görüş istendiği

Husûsla Elçi Hânı ittisâlinde muhterik tütüncü dükkânının binâsı re'y-i âlîlerine menût idüğü

Ma'rûz

İstanbul'da Dikilitaş nâm mahâlde vâki' Elçi Hânı kapısından giderken sol tarafda hân-ı mezkûr dîvârı pîşgâhında Berber Osman Ağa dükkânı ittisâlinde kâin hâmiş-i arzuhâlde mastûr derkenâr nâtık olduğu üzre Dârü's-sa'âdeti'ş-şerîfe ağası hazretleri nezâret-i aliyyelerinde âsûde evkāfdan ashâb-ı hayrâtdan merhûm Gāzi Ali Paşa-yı Atîk Câmi'-i şerîf evkāf-ı sâiresi vakfı müsakkafâtından bir bâb muhterik tütüncü dükkânının gedik âlât-ı lâzımesine mâlik olan sahib-i arzuhâlden el-Hâc Mehmed Efendi b. Mustafa ve dükkân-ı mezkûra şehriye on beş akçe icâre-i müeccele ile bâ-temessük-i mütevellî bi'l-icâreteyn mutasarrıf olan es-Seyyid Mustafa Ağa b. es-Seyyid Ali nâm kimesnelerden mezbûr el-Hâc Mehmed <<Ağa>> Efendi dükkân-ı mezkûr bundan akdem vukū' bulan harîkde muhterik olup müceddeden binâ ve inşâ etmek murâd eylediğinde hâssa mi'mârı ağa bendeleri tarafından mukaddemce mahâll-i mezkûrda tütüncü dükkânı olduğu ve mârreye adem-i mazarrâtı tahakkuk etmedikçe binâ olunmaz deyü meks etmiş olduğundan bahisle dükkân-ı mezkûrun keşfini istid'â etmekle sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen keyfiyeti mahâllinde lede'l-mu'âyene tahkīk için taraf-ı dâ'iyânemden me'zûnen irsâl olunan Kâtib Mehmed Hidâyetullâh Efendi dâ'îleri bi'l-ma'iye rü'yete me'mûr Haremeyn-i şerîfeyn müfettişi mevâlî-i

ızâmdan İstanbul pâyesiyle tekrîm buyrulan Emin Beyefendi-zâde fazîletlü Abdülkadir Beyefendi tarafından mürsel Kâtib es-Seyyid Mehmed Eşref Efendi hâssa mi'mârı hulefâsından Abdurrahmân Hilmi ve İsmail Ferrûhî Halîfeler ile mahâll-i merkūma varıp huzûr-ı Müslimînde akd eyledikleri meclis-i şer'de vakf-ı mezbûrun mütevellîsi silâhşorân-ı hâssadan Abdürrezzak Ağa tarafından mürsel câbî-i vakf el-Hâc Mehmed Memiş Ağa b. Hüseyin hazır olduğu hâlde dükkân-ı mezkûrun keyfiyeti meclis-i mezkûrda hazır olan esnâf-ı merkūme kethudâsı Osman Ağa b. İsmail ve Mehmed Şâkir Ağa b. el-Hâc Memiş ve es-Seyyid Ahmed Râgıb Ağa b. es-Seyyid Mehmed ve İbrahim Efendi b. Osman ve es-Seyyid Ahmed Ağa b. es-Seyyid el-Hâc Muhammed ve el-Hâc Hüseyin Ağa b. Salih nâm kimesnelerden suâl olundukda dükkân-ı mezkûr ber-mantûk-ı <<kayd>> derkenâr beynimizde mu'teber ma'den-i hümâyûn kaleminde sahib-i arzuhâl merkūm es-Seyyid Mustafa Ağa'nın ismine mukayyed şurût-ı nizâmda dâhil mahâll-i mezkûrda el-yevm tütüncü gediklerinden olduğunu her biri alâ-tarîkı'şşehâde haber verdiklerini ve mârreye adem-i mazarrâtı âşikâr olduğunu kâtibân-ı merkūmân mahâllinde ketb ve tahrîr ve ma'an meb'ûs ümenâ-i şer'le meclis-i şer'a gelip alâ-vukū'ihî inhâ ve takrîr etmeleriyle bu sûretde mahâll-i merkūma tütüncü dükkânı olarak binâsı re'y-i rezîn-i isâbet-karîn-i âsafânelerine menût mevâddan idüğü İstanbul Mahkemesi'nden huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî 21 Ra sene 1242

İhrâc-şüd fî Selh-i Ca sene [1]260

102 [22a-2] İrade gereğince sahipleri Arnavut olan Mehmed Ağa Camii civarındaki fırına devlet tarafından el konulup mezada verildiği

Cânib-i mîrîden Mehmed Ağa Câmi'i nâm mahâlde habbâz fırını mübâya'ası

Ma'rûz

Zahîre nâzırı izzetlü Mehmed Ârif Efendi bendeleri Âsitâne-i sa'âdet ve bilâd-ı selâsede vâki' Arnabud fırınlarının Müslim hamîrkâr ve hademe-i sâiresinin mukaddemce bâ-irâde-i seniyye yerlerine re'âyâ ve kendileri mahallerine i'zâm ve bu def'a dahi lâzımü'l-huzûr-ı nâzır-ı mûmâ-ileyh nezdine celb ve navul kalemi kuyûduna mürâca'at ve tatbîk ve kā'ide-i mer'iyye-i mîrîyye ve ticârete tevfîk olunarak zikrolunan fırınların derûnlarında mevcûd zehâir ve bargir ve hatab bahâları ve tablakâr ve sâiri zimmetlerinde olan matlûbâtlarının ve anbâr-ı âmire mevcûdundan aldıkları zahîre bahâsından zahîre hazînesine ve tüccârdan aldıkları zahîre bahâsından tüccâra ve hatab ve saman ve sâir zimemâtlarının yegân yegân hesâbları rü'yet ve yerlerine şimdilik ikāmet sûretiyle re'âyâdan habbâz ustası ik'âd ve ikāmet ettirilmiş ve sâye-i veliyyü'n-ni'amîde nân-ı azîz husûsunda ibâdullâha

zarûret çektirilmemek husûsunun vesâili istihsâl olunmuş ise de müddet-i medîde emâneten idâresinde telefâtı mûcib ve bi'l-âhare zahîre hazînesine ve tüccâra zarar ve hasârı müstevcib olmağla zikrolunan fırınlar kadîmi vechile şehrî Müslim ve re'âyâdan tâliblerine füruht olunarak semen-i misilleri düyûn-ı mîrîyyelerine mahsûben zahîre hazînesine teslîm ve ba'dehû iktizâsı vechile tüccâr ve sâir kimesnelerin matlûbâtı istifâ kılınmak şartıyla zikrolunan fırınlar başka başka mezâda verilerek her biri ne mikdâra resîde olur ise taraf-ı mûmâ-ileyhden diğer tekārîr ve defâtir ile hâk-i pây-i devletlerine ifâde kılınarak ve kādı-i Dârü'l-hilâfe tarafından dahi taharrî olunarak her kim ziyâde verir ise ona i'tâ olunmak ve şimdilik mezâda verilmek istid'âsı meâlinde nâzır-ı mûmâ-ileyhin takdîm eylediği memhûr takrîri bâlâsına bu dâ'îlerine hitâben zahîre nâzırı efendinin işbu takrîri mûcibince zikrolunan fırınlar efendi-i mûmâ-ileyh ma'rifetiyle başka başka mezâda verilerek tâlibleri miyânında arttırılıp ne mikdâra karâr eder ise ve her kim ziyâde verir ise ona verilmek üzere iktizâ eden bahâsı ma'rifet-i şer' ve efendi-i mûmâ-ileyh ma'rifetiyle tahsîl olunmak üzre zahîre hazînesine teslîmi sûretinin istihsâline mübâderet eyleyesin deyü unvânı sahh-ı âlî ile müveşşah sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen nâzır-ı mûmâ-ileyhin vekîl-i şer'îsi habbâzân kethudâsı Mehmed Ağa b. Ali meclis-i şer'-i münîrde Şehrî Osman b. Mehmed Ârif ve Mustafa b. İsmail mahzarlarında takrîr-i kelâm edip İstanbul'da Mehmed Ağa Câmi'-i şerîfi civârında beş horoslu bir kıt'a habbâz fırını derûnunda mevcûd beyne'l-esnâf gedik ta'bîr olunur yirmi re's bargir ve sâir âlât-ı lâzıme-i ma'lûme Arnabud tâifesinden Hayrullah nâm kimesnenin mâlı olup ve merkūm bundan akdem ber-vech-i muharrer bâ-irâde-i seniyye vilâyetine i'zâm ve der-dest olan defter mantûkunca merkūmun cânib-i mîrîye zahîre bahâsından bin otuz beş guruş ve tüccâra sekiz bin dört yüz altmış sekiz guruş deyni olup sâdır olan fermân-ı âlî mûcibince bey'i lâzım gelmeğin sâlifü'z-zikr âlât-ı lâzıme-i ma'lûme lede'l-müzâyede mezbûrân Şehrî Osman b. Mehmed Ârif ile Mustafa b. İsmail üzerlerinde dokuz bin beş yüz üç guruşda karâr ve ziyâde ile tâlib-i âharı olmayıp ve meblağ-ı merkūm gedik-i mezkûrun el-yevm semen-i misli idüğü ihbâr olunmağla hâlâ ben zikrolunan gedik âlâtını meblağ-ı merkūm dokuz bin beş yüz üç guruşa merkūmâna bi'l-vekâle bey' ve teslîm ve semen-i mezkûrun bin beş yüz guruşunu peşîn ve mâ'adâsı olan sekiz bin üç guruşunu senevî biner guruş vererek mukāssatan emsâli misillü zahîre hazînesine edâ etmek üzre ihâle eylediğimde onlar dahi ber-minvâl-i muharrer iştirâ ve tesellüm ve ber-vech-i meşrûh semen-i mezkûru hâlâ ve mukāssatan kabzına me'mûra teslîme ta'ahhüd etmekle fîmâ-ba'd mârrü'l-beyân gedik âlâtı merkūmân Şehrî Osman ile Mustafa'nın ale'l-iştirâk mâlları olmuşdur deyü ba'de't-takrîr ve't-tasdîk sâlifü'z-zikr gediğin kayd-ı atîki kaleminden ref' ve terkîn ve merkūmân Şehrî Osman ile Mustafa'nın isimlerine tashîhan kayd ile yedlerine **[22b]** sûret i'tâsını merkūmân Şehrî Osman

ile Mustafa istidʿâ ve istirhâm ve istidʿâları şurût-ı nizâma muvâfık olduğunu hazır bi'l-meclis nizâm ustaları ihbâr ve inbâ eyledikleri İstanbul Mahkemesi'nden huzûr-ı âlîlerine iʿlâm olundu.

Fî 25 Ra sene 1242

103 [22b-1] Gedikpaşa'da Murad Ağa'nın mağazasına bitişik duvarın yıkılıp asıl şekliyle yeniden inşa edileceği

Karababa zukāğında dîvâr keşfi

Maʿrûz

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen zikri câ'î husûsu mahâllinde lede'l-muʿâyene keşf ü tahkīk için cânib-i şerʿ-i mutahhardan me'zûnen irsâl olunan Kâtib Mehmed Hidâyetullâh Efendi dâʿîleri hâssa miʿmârı hulefâsından es-Seyyid Abdülkadir ve Abdullah Halîfeler ile nezâret-i dâʿîlerinde âsûde evkāfdan Tersâne-i âmire emîni esbak Salih Efendi nâm sahibü'l-hayrın vakfı müsakkafâtından İstanbul'da Gedikpaşa kurbünde Emin Sinan mahallesinde Karababa zukāğı nâm mahâlde köşede vâkiʿ fi'l-asl Hurşid Efendi Konağı demekle meşhûr konak arsasından müfrez münâzaʿun-fîh olan maʿlûmü'l-hudûd bir bâb muhterik menzil arsasına varıp huzûr-ı Müslimînde akd-i meclis-i şerʿ-i nebevî ettikde arsa-i mezbûreye bâ-temessük-i mütevellî bi'l-icâreteyn mutasarrıf olan sahib-i arzuhâl Bağdâdî İsmail Ağa b. el-Hâc Osman nâm kimesne meclis-i maʿkūd-ı mezkûrda yine vakf-ı mezbûrdan arsa-i mezkûre ittisâlinde kâin kezâlik maʿlûmü'l-hudûd nâ-tamam bir bâb menzile bâ-temessük-i mütevellî bi'l-icâreteyn mutasarrıf olan derûn-ı arzuhâlde mezkûru'l-ism esirci Tamanlı el-Hâc Murad Ağa b. el-Hâc Mustafa nâm kimesne muvâcehesinde vakf-ı mezbûrun mütevellîsi es-Seyyid Ahmed Efendi b. es-Seyyid İbrahim hazır olduğu hâlde işbu derûnunda akd-i meclis-i şerʿ-i âlî olunan arsa-i mezkûrenin zîr-i zemîninde kârgir mahzen ittisâlinde tarîk-ı âm tarafından mezbûr el-Hâc Murad Ağa'nın mağazasının kapısına müntehî mahalle kadar miʿmârân-ı mezbûrân misâhalarıyla tûlen on üç zirâʿ ve arzan an-asl on sekiz parmak taş dîvârı hedmle arzan on üç parmak olarak taş duvar binâ ve inşâ edip ol vechile zikrolunan mahzen dîvâr-ı mezkûra muttasıl olup kadîmi üzre arzan on sekiz parmak taş dîvâr binâ olunmadığı sûretde kemeri açılıp mahzen-i mezkûra mazarrâtı olduğu zâhir ve mütehakkık olmağla mazarrâtını defʿe tenbîh olunmak murâdımdır deyü bundan akdem daʿvâya tesâddî etmişdim el-hâletü hâzihî zikrolunan dîvârı miʿmârân-ı mezbûrân misâhalarıyla kadden beş buçuk zirâʿ olarak heyet-i aslîsi üzre mâlından teberruʿan li'l-vakf melez harçla taş dîvâr binâ ve inşâ etmek üzre taʿahhüd ben dahi taʿahhüdünü kabûl eyledim deyü takrîrini mezbûr el-Hâc Murad Ağa tasdîk ve bu vechile katʿ-ı münâzaʿa eylediklerini kâtib-i

merkūm dâʿîleri mahâllinde ketb ü tahrîr ve maʿan mebʿûs ümenâ-i şerʿle meclis-i şerʿa gelip alâ-vukūʿihî inhâ ve takrîr eyledikleri İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 22 Ra sene 1242

104 [22b-2] İrade gereğince sahipleri Arnavut olan Ayvansaray'daki fırına devlet tarafından el konulup mezada verildiği

Cânib-i mîrîden Ayvansaray nâm mahâlde habbâz fırını mübâyaʿası

Maʿrûz

Zahîre nâzırı izzetlü Mehmed Ârif Efendi bendeleri Âsitâne-i saʿâdet ve bilâd-ı selâsede vâkiʿ Arnabud fırınlarının Müslim hamîrkâr ve hademe-i sâiresinin mukaddemce bâ-irâde-i seniyye yerlerine reʿâyâ ve kendileri mahallerine iʿzâm ve bu defʿa dahi lâzımü'l-huzûr-ı nâzır-ı mûmâ-ileyh nezdine celb ve navul kalemi kuyûduna mürâcaʿat ve tatbîk ve kāʿide-i merʿiyye-i mîrîyye ve ticârete tevfîk olunarak zikrolunan fırınların derûnlarında mevcûd zehâir ve bargir ve hatab bahâları ve tablakâr sâir zimmetlerinde olan matlûbâtlarının ve anbâr-ı âmire mevcûdundan aldıkları zahîre bahâsından zahîre hazînesine ve tüccârdan aldıkları zahîre bahâsından tüccâra ve hatab ve saman ve sâir zimemâtlarının yegān yegān hesâbları rü'yet ve yerlerine şimdilik ikāmet sûretiyle reʿâyâdan habbâz ustası ikʿâd ve ikāmet ettirilmiş ve sâye-i veliyyü'n-niʿamîde nân-ı azîz husûsunda ibâdullâha zarûret çektirilmemek husûsunun vesâili istihsâl olunmuş ise de müddet-i medîde emâneten idâresinde telefâtı mûcib ve bi'l-âhare zahîre hazînesine ve tüccâra zarar ve hasârı müstevcib olmağla zikrolunan fırınlar kadîmi vechile <<tüccâr ve sâir kimesnelerin matlûbâtı istifâ kılınmak şartıyla>> şehrî Müslim ve reʿâyâdan tâliblerine füruht olunarak semen-i misilleri düyûn-ı mîrîyyelerine mahsûben zahîre hazînesine teslîm ve baʿdehû iktizâsı vechile tüccâr ve sâir kimesnelerin matlûbâtı istifâ kılınmak şartıyla zikrolunan fırınlar başka başka mezâda verilerek her biri ne mikdâra resîde olur ise taraf-ı mûmâ-ileyhden diğer tekārîr ve defâtir ile hâk-i pây-i devletlerine ifâde kılınarak ve kādı-i Dârü'l-hilâfe tarafından dahi taharrî olunarak her kim ziyâde verir ise ona iʿtâ olunmak ve şimdilik mezâda verilmek istidʿâsı meâlinde nâzır-ı mûmâ-ileyhin takdîm eylediği memhûr takrîri bâlâsına bu dâʿîlerine hitâben zahîre nâzırı efendinin işbu takrîri mûcibince zikrolunan fırınlar efendi-i mûmâ-ileyh maʿrifetiyle başka başka mezâda verilerek tâlibleri miyânında arttırılıp ne mikdâra karâr eder ise ve her kim ziyâde verir ise ona verilmek üzre iktizâ eden bahâsı maʿrifet-i şerʿ ve efendi-i mûmâ-ileyh maʿrifetiyle tahsîl olunmak üzre zahîre hazînesine teslîmi sûretinin istihsâline mübâderet eyleyesin deyü unvânı sahh-ı âlî ile müveşşah sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen nâzır-ı mûmâ-ileyh tarafından vekîl-i müsecceli habbâzân kethudâsı Mehmed Ağa b. Ali meclis-i şerʿ-i enverde Şehrî el-Hâc Ahmed b.

Süleyman ve Ahmed b. el-Hâc Mehmed nâm kimesneler ile reʿâyâdan Nikola v. Manol ve Dimitri v. İstimat ve Yorgi v. Dimitri nâm zimmîler muvâcehelerinde bi'l-vekâle takrîr-i kelâm edip İstanbul'da Ayvansaray'da vâkiʿ altı horoslu bir kıtʿa habbâz fırını derûnunda mevcûde beyne'l-esnâf gedik taʿbîr olunur yirmi dört re's bargir ve sâir âlât-ı lâzıme-i maʿlûme Arnabud tâifesinden maʿlûmü'l-esâmî kimesnelerin yedlerinde mâlları olup ve mezbûrûn bundan akdem ber-vech-i muharrer bâ-irâde-i seniyye vilâyetlerine iʿzâm ve der-dest olan defter mantûkunca mezbûrûnun cânib-i mîrîye zahîre bahâsından yedi bin yedi yüz altmış altı guruş ve tüccâra yirmi altı bin yüz on altı guruş deynleri olmağla sâdır olan fermân-ı âlî mûcibince beyʿi lâzım gelmeğin sâlifü'z-zikr âlât-ı lâzıme-i maʿlûmenin dört re's bargir hissesi mezbûr el-Hâc Ahmed üzerinde beş bin altı yüz kırk yedi guruşda ve yedi re's bargir hissesi merkūm Ahmed üzerinde dokuz bin sekiz yüz seksen iki guruş on parada ve üç re's bargir hissesi mersûm Nikola zimmî üzerinde dört bin iki yüz otuz beş guruş on parada ve beş re's bargir hissesi mesfûr Dimitri zimmî üzerinde yedi bin elli sekiz buçuk guruş on parada ve beş re's bargir hissesi mersûm Yorgi zimmî üzerinde kezâlik yedi bin elli sekiz buçuk guruş on parada karâr ve ziyâde ile tâlib-i âharı olmayıp ve mebâliğ-i merkūme hısas-ı mezbûrenin el-yevm semen-i misilleri idüğü ihbâr olunmağla hâlâ ben âlât-ı lâzıme-i mezkûrenin dört re's bargir hissesini merkūm Ahmed'e meblağ-ı mezkûr beş bin altı yüz kırk yedi guruşa ve yedi re's bargir hissesini mezbûr Ahmed'e meblağ-ı merkūm dokuz bin sekiz yüz seksen iki guruş on paraya ve üç re's bargir hissesini mersûm Nikola zimmîye meblağ-ı mezbûr dört bin iki yüz otuz beş guruş on paraya ve beş re's bargir hissesini mesfûr Dimitri zimmîye meblağ-ı mezkûr yedi bin elli sekiz buçuk guruş on paraya ve beş re's bargir hissesini mersûm Yorgi zimmîye kezâlik yedi bin elli sekiz buçuk guruş on paraya bi'l-vekâle beyʿ ve teslîm ve semenleri olan cemʿan **[23a]** otuz üç bin sekiz yüz seksen iki guruşun üç bin guruşunu her biri hisselerine göre ber-vech-i peşîn ve mâʿadâsı olan otuz bin sekiz yüz seksen iki guruşunu dahi kezâlik bi-kadri'l-hısas senevî biner guruş vererek mukāssatan emsâli misillü zahîre hazînesine edâ etmek üzre bi'l-vekâle ihâle eylediğimde onlar dahi ber-minvâl-i muharrer iştirâ ve tesellüm ve ber-vech-i meşrûh semen-i mecmûʿ-ı mezkûru hâlâ ve mukāssatan kabzına me'mûra teslîme taʿahhüd etmeleriyle fîmâbaʿd mârrü'l-beyân gedik âlâtı merkūmûnun vech-i meşrûh üzre iştirâken mâlları olmuşdur deyü baʿde't-takrîr ve't-tasdîk sâlifü'z-zikr âlât-ı lâzımenin kayd-ı atîki kaleminden refʿ ve terkīn ve mezbûrûn el-Hâc Ahmed ve Ahmed nâm kimesneler ile Nikola ve Dimitri ve Yorgi zimmîlerin ber-minvâl-i meşrûh iştirâken isimlerine tashîhan kayd ile yedlerine sûret iʿtâsını merkūmûn istidʿâ ve istidʿâları şurût-ı nizâma muvâfık olduğunu hazır bi'l-meclis bi'l-cümle nizâm ustaları ihbâr ve inbâ eyledikleri İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 27 Ra sene 1242

105 [23a-1] Saraylı Fâtıma Kadın'ın, Yeniköy'de bir kısmına malik olduğu çörekçi fırının arkasındaki bahçeyi ifraz talebi ve talebin reddi

Yeniköy'de çörekçi fırını keşfi

Ma'rûz

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen zikri câ'î husûsu mahâllinde keşf ve mu'âyene ve ber-nehc-i şer'î istimâ' için savb-ı şer'-i enverden me'zûnen mürsel Kâtib es-Seyyid Salih Afîf Efendi dâ'îleri diğer arzuhâl bâlâsına sâdır olan emr-i âlî-şânla bi'l-ma'iye rü'yete me'mûrlar hâlâ Galata Kādısı Âşir Efendi-zâde fazîletlü Mehmed Tâceddin Efendi tarafından mürsel Kâtib es-Seyyid Mehmed Râşid Efendi ve nezâret-i hazret-i şeyhülislâm-ı sellemehü's-selâmîde âsûde evkāf müfettişi müderrisîn-i kirâm-ı zevi'l-ihtirâmdan Meşreb Efendi hafîdi fazîletlü Mehmed Ârif Efendi tarafından mürsel Kâtib es-Seyyid Mustafa Efendi ve hâssa mi'mârı hulefâsından İsmail Kemâlî ve Mehmed Necib Halîfeler ile mahrûse-i Galata'ya muzâfe İstinye nâhiyesine tâbi' Yeniköy'de mahkeme karşısında köşede vâki' zikri âtî münâza'un-fîh olan çörekçi fırınına varıp huzûr-ı Müslimînde akd-i meclis-i şer'-i âlî ettiklerinde sahibe-i arzuhâl Saraylı Fatma Kadın bt. Abdullah'ın zevci tarafından husûs-ı âtîde vekîl olduğu zâtını ârifân Süleyman Ağa b. Ahmed ve Hasan Ağa b. Ahmed nâm kimesneler şehâdetleriyle sâbit olan hâssa hasekilerinden Ahıskavî Ahmed Ağa b. Mehmed meclis-i ma'kūd-ı mezkûrda Kayyım Molla Mehmed b. Hüseyin nâm kimesne muvâcehesinde nezâret-i hazret-i müşârün-ileyhde âsûde evkāfdan ashâb-ı hayrâtdan Yoklamacı Mustafa Efendi Vakfı'nın kāimmakām-ı mütevellîsi Mehmed Emin Ağa ile fırın-ı mezkûr derûnunda mevcûde Başmuhâsebe'de mu'teber gedik ta'bîr olunur âlât-ı lâzıme-i ma'lûmenin mâliki Osman b. Süleyman nâm kimesneler hazır oldukları hâlde işbu derûnunda akd-i meclis-i şer'-i âlî olunan bir bâb çörekçi fırınının nısf-ı şâyi'i zevcem müvekkile-i mezbûrenin mülkü ve nısf-ı âharı dahi şâyi'an mûmâ-ileyh Mustafa Efendi'nin vakf-ı müsecceli olarak mezbûr Molla Mehmed'in bâ-temessük-i mütevellî bi'l-icâreteyn tasarrufunda olmağla her ne kadar mütevellî ve mutasarrıf ve müste'cir-i merkūmûnun rızâları yoğise de mücerred fırın-ı mezkûr verâsında kâin müvekkilem mezbûrenin âhar vakıfdan tasarrufunda olan yalının selâmlık bağçesi tarafından nısfı müvekkilem mezbûrenin hisse-i memlûkesi'çün ve nısf-ı âharı dahi vakıf için cebren ifrâz ve taksîm olunmak bi'l-vekâle matlûbumdur dedikde evvelâ fırın-ı mezkûrda her birinin hissesi kısmet muhtemel olmayan şüyû' ile şâyi'a olduğundan nasîbleriyle intifâ' maksûd-ı bâkī ve mümkün olur mertebe kābil-i kısmet olmayıp tarafeyne zararı müştemil ve her vechile taksîmi vakf-ı şerîfe muzır olacağı zâhir ve mi'mârân-ı mezbûrân ve sâir bî-garaz ehl-i vakf [vukūf] ihbârlarıyla mütehakkık olduğuna binâen mütevellî ve mutasarrıf ve müste'cir-i merkūmûn kısmete râzı olmadıklarını mevlânâ-yı mûmâ-ileyhim

mahâllinde ketb ü tahrîr ve ma'an meb'ûs ümenâ-i şer'le bi't-terâzî dâ'îhânelerinde ma'kūd meclis-i şer'-i şerîfe gelip tarafeyn ve vâkıf-ı mûmâ-ileyh Mustafa Efendi tarafından vekîl-i mürseli Mehmed Efendi hazır oldukları hâlde tasdîklerine mukārin alâ-vukū'ihî inhâ ve takrîr etmeleriyle bu sûretde ber-muktezâ-yı şerî'at-i garrâ taksîmi vakfa muzır olup kābil-i kısmet dahi değil iken cebren taksîme kādir olmadığı vekîl-i mezbûra tefhîm olunduğu İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 26 Ra sene 1242

106 [23a-2] Mîrî ambarlarından ekmekçi esnafına hububat dağıtılması ve fiyatlarının tespiti

Fiyât-ı hınta

Ma'rûz

Sa'âdetlü defterdâr efendi bendelerinin telhîsi mûcibince işbu bin [iki yüz] kırk iki senesi şehr-i Rebî'ülevveli'nin yirmi dokuzuncu gününden i'tibâr ile mîrî anbârları mevcûdundan me'mûrîn ma'rifetleriyle habbâzân esnâfına tevzî' ve i'tâ olunan otuz bin keyl zehâirin yedi bin beş yüz keyli Tekfurdağı ve yedi bin beş yüz keyli Bergos hıntası olup beher keyli yüz yirmi beşer paraya ve yedi bin beş yüz keyli kolsırası Korno hıntası olup beher keyli yüz yirmi paraya ve yedi bin beş yüz keyli şa'îr olup beher keyli altmış paraya olduğu bi'l-ihbâr İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 8 Ra sene 1242

107 [23a-3] Hasköy'de yeniden açılan sabuncu dükkânının defter-i tevzî'a kaydı için ferman gerektiği

Hasköy'de Humbarahâne civârında müceddeden tanzîm olunan sabuncu dükkânı defter-i tevzî'a idhâl olunması bâbında fermân-ı âlî sûreti iktizâ eylediği

Ma'rûz

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen işbu takrîr ve derkenârlara nazar olundukda merhûme ve mağfûrun-lehâ Mihrişah Vâlide Sultân -tâbe serâhâ- hazretleri vakf-ı şerîfi mülhakātından olan gediklere esnâf kethudâları ve yiğitbaşıları ve sâiri taraflarından müdâhale ve ta'arruz olunmayıp her hâlde mer'î ve mu'teber tutulması bâ-hatt-ı şerîf-i übbehet-redîf-i mülûkâne şurût-ı nizâmı muktezâsından olduğuna binâen bundan akdemce kasaba-i Hasköy'de Humbarahâne-i âmire civârında Harmanlık nâm mahalle nakl ile bi'l-iktizâ cânib-i vakfdan müceddeden tanzîm olunmuş olan müsakkafâtdan bir bâb sabuncu dükkânı gediği sabuncu esnâfının defter-i tevzî'a idhâl olunması lâzımeden olduğu beyânıyla şerâit-i

mer‘iyye-i mezkûre mûcibince dükkân-ı mezbûr defter-i tevzî‘a idhâl ile hisse i‘tâ olunmak bâbında fermân-ı âlîleri ısdârı husûsu sâbıkā Darbhâne-i âmire nâzırı ve vakf-ı müşârün-ileyhânın kāimmakām-ı mütevellîsi sa‘âdetlü Mehmed Es‘ad Efendi bendelerinin işbu memhûr takrîrlerinde inhâ ve bi’l-cümle sabuncu esnâfı tüccârdan aldıkları sabunun îcâb eden esmânını cevr ü ezâ etmeksizin vakt ü zamanıyla ashâbına edâ edip itlâf ve izâ‘a etmemeğe ve iştirâ edecekleri sabunu dükkânlarında narh-ı cârî üzre ibâdullâha bey‘a ve memnû‘ olan müste’men makūlelerine ve diyâr-ı âhara bir dirhem sabun verilmemeğe cümlesi müte‘ahhid ve birbirine mütekeffil ve cümlesine dahi kethudâları kefîl olup eğer hilâf-ı ta‘ahhüd ve rızâ hareket ederi olur ise haklarında tedîbât-ı lâyıkaları icrâ olunmak ve işbu nizâm ilâ-mâşâallâhu te‘âlâ düstûrü’l-amel tutulmak bâbında bin iki yüz yirmi iki senesi evâsıt-ı Muharreminde Dîvân-ı hümâyûndan bir kıt‘a ve vakf-ı müşârün-ileyhâdan medîne-i Hazreti Ebâ Eyyûb el-Ensârî ve Hasköy ve Tophâne ve Levend Çiftliği ve nefs-i İstanbul’da ve sâir mahallerde ve memâlik-i Rumeli ve Anadolu’da fi’l-asl binâ olunmuş ve bundan böyle bi’l-iktizâ müceddeden binâ olunacak hân ve çiftlikât ve dekâkîn ve değirmen ve ekmekçi ve simitçi ve çörekçi fırınları ve bunların emsâli mimmâ zükira ev lem yüzker kaydıyla esnâf sâkin olacak dükkân ve odanın gediğine her kangı esnâf tâlib ve ilhâk olunur ise taraf-ı vakıfdan bâ-temessük ve bâ-mu‘accele tâliblerine îcâr olundukda evvelen gedik herhâlde mer‘î ve mu‘teber olup esnâfları tarafından taraf-ı âhardan bu bizim gediğimizdir ziyâde gedik olmak nizâmımıza muhîldir veyâhûd bizim başka nizâmımız vardır demeleri mesmû‘a olmamak ve şurût-ı mezkûreye bir vechile halel [**23b**] gelmemek bâbında iki yüz kırk senesi evâhir-i Şevvalinde bâ-hatt-ı hümâyûn-ı şevket-makrûn Haremeyn-i şerîfeyn muhâsebesinden dahi tecdîden bir kıt‘a emr-i âlî sâdır olduğu derkenâr olunmağla bu sûretde fermân buyrulduğu üzre husûs-ı mezkûrun keyfiyet-i nizâmı ma‘lûm olup ancak bir gûne mahzûru var mıdır tahkīk için hâlâ evkāf-ı hümâyûn nâzırı ve vakf-ı müşârün-ileyhânın kāimmakām-ı mütevellîsi atûfetlü el-Hâc Yusuf Efendi bendeleri tarafından mürsel câbî-i vakf-ı müşârün-ileyhâ es-Seyyid Abdürrezzak Efendi ile dükkân-ı mezkûr derûnunda mevcûde gedik ta‘bîr olunur âlât-ı lâzıme-i ma‘lûmenin nısf-ı şâyi‘ine bâ-temessük-i mütevellî bi’l-icâreteyn mutasarrıf olan el-Hâc Osman b. Ömer’in karındaşı ve vekîli el-Hâc Ali ve nısf-ı şâyi‘-i âharına kezâlik bâ-temessük-i mütevellî bi’l-icâreteyn mutasarrıfe olan Fâtıma Hatun bt. Abdurrahman’ın sadrî oğlu ve vekîli es-Seyyid Hâfız Ahmed hazır oldukları hâlde Sabun Nâzırı Tiryâkizâde Mehmed Ağa kulları ve sabun tüccârından Rüstem Hoca ve el-Hâc Mustafa ile re‘âyâdan Toma ve Uzun Yorgi ve Hekîmoğlu Yorgi zimmîler ve sâirleri ve sabuncu esnâfı kethudâsı es-Seyyid el-Hâc İbrahim Ağa ve yiğitbaşısı Muhammed ve esnâfından Mehmed ve Ali ve sâirleri dâ‘îhânelerine celb ile keyfiyeti suâl olundukda ber-mûcib-i hatt-ı hümâyûn-ı şevket-makrûn şurût-ı vakf üzre

müceddeden tanzîm olunan dükkân-ı mezbûr mu'teber ve makbûlümüz olmağla kat'â mümâna'atımız olmayıp derkenârda muharrer emr-i âlîde münderic şurût-ı nizâm-ı belde üzre dükkân-ı mezkûra gedik mâlikleri mezbûrân taraflarından ikâme olunacak sabuncunun tüccârdan iştirâ edeceği sabun esmânına ve memnû' olan mahallere bir dânesabun vermeyip narh üzre ibâdullâha bey'a iki nefer yarar ve mu'teber kefîl verip mal-ı tüccâr telefden vikâye olunduğu hâlde kat'â mahzûru kalmamağla defter-i tevzî'imize idhâl ve beher tevzî'de her bir dükkâna ne mikdâr sabun verilir ise dükkân-ı mezkûra dahi bilâ-noksan ol mikdâr sabun veririz deyü takrîr eyledikleri ma'lûm-ı ilm-i âlem-ârâları buyruldukda vech-i meşrûh üzre tanzîmi muvâfık-ı re'y-i rezîn-i isâbet-karîn-i düstûrâneleri ise ol bâbda fermân-ı âlîleri sudûru iktizâ eylediği İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 26 Ra sene 1242

108 [23b-1] Kahveci Abdullah Ağa b. Muhyiddin'in vârislerinin, Osman Ağa b. Abdülhamid ile havaî kahve gediği niza'ında 650 guruşa sulh oldukları

Hevâî kahve gediği semeni istirdâdı da'vâsından 650 guruşa sulh

Ma'rûz

Mahrûse-i Galata'ya muzâfe kasaba-i Kasımpaşa'da Piyale Paşa mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden Kahveci Abdullah Ağa b. Muhyiddin'in verâseti vâlidesi Hanife Hatun bt. Hasan ile li-ebeveyn er karındaşı Süleyman Efendi'ye ba'de'l-inhisâ[r] kendi nefsinden asîl ve vâlidesi mezbûre Hanife Hatun tarafından husûs-ı âtîde vekîl-i sâbitü'l-vekâlesi sahib-i arzuhâl merkūm Süleyman Efendi meclis-i şer'-i münîrde derûn-ı arzuhâlde mezkûru'l-ism el-Hâc Osman Ağa b. Abdülhamid muvâcehesinde Molla Mustafa b. Hasan nâm kimesne hazır olduğu hâlde mezbûr el-Hâc Osman Ağa bin iki yüz otuz dört senesi Şa'bânü'l-mu'azzamının on dokuzuncu günü İstanbul'da Tercüman Yunus mahallesinde vâki' aklâm-ı hümâyûndan birinde mukayyed olmayan bir bâb kahve dükkânı derûnunda mevcûde hevâî kahveci gediği ta'bîr olunur eşyâ-i ma'lûmeyi dükkân-ı mezbûrda oturup kahvecilik etmek şartıyla bin beş yüz guruşa mûrisimiz müteveffâ-yı mezbûr Abdullah Ağa'ya bey' ve gedik-bahâ nâmıyla mâlından ol mikdâr guruşunu alıp ba'dehû fevt ve eşyâ-i mezkûre benimle vâlidem müvekkilem mezbûreye mevrûs oldukda ben dahi eşyâ-i mezkûreyi şart-ı mezkûr ile bi'l-asâle ve bi'l-vekâle semen-i ma'lûm ve makbûza hâzır-ı mezbûr Molla Mustafa'ya bey' eylediğimden sonra dükkân-ı mezkûrun bi'l-icâreteyn mutasarrıfı mukayyed gedik olmadığından hâzır-ı mezbûru bâ-i'lâm-ı şer'î dükkân-ı mezkûrdan ihrâc etmekle ol dahi şart-ı mezkûr ile olan bey'in fesâdına binâen kezâlik bâ-i'lâm-ı şer'î hükm-i hâkimü'ş-şer'le eşyâ-i mezkûreyi benimle vâlidem müvekkilem

mezbûreye red ve teslîmle verdiği semeni şer'an istirdâd etmişdi el-hâletü hâzihî ben dahi eşyâ-i mezkûreyi merkūm Osman Ağa'ya red ile mûrisimiz müteveffâyı mezbûrdan aldığı semen-i mezkûr bin beş yüz guruşu bi'l-asâle ve bi'l-vekâle istirdâd ederim deyü tesâddî eylediğim da'vâmdan mezbûr el-Hâc Osman Ağa ile bi't-tav' ve'r-rızâ altı yüz elli guruşa bi'l-asâle ve bi'l-vekâle sulh olduğumda ol dahi sulh-ı mezkûru ba'de'l-kabûl bedel-i sulh-ı mezkûrdan mâ'adâya ve bi'l-cümle husûs-ı mezkûra ve sâir cemî' hukūk-ı şer'iyyeye müte'allika âmme-i da'vâdan tarafeynden her birimiz âharın zimmetini kabûlü hâvî asâleten ve vekâleten ibrâ eyledik deyü mukırr-ı asîl ve vekîl mezbûr Süleyman Efendi'nin bi'l-cümle takrîr-i meşrûhunu merkūm el-Hâc Osman Ağa tasdîk ve bedel-i sulh-ı merkūm altı yüz elli guruş zimmetinde asîl ve müvekkile-i mezbûreye deyni olduğunu ikrâr ve i'tirâf ve edâya ta'ahhüd eylediği İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 26 Ra sene 1242

109 [23b-2] Balmumcular sûkunda yanan oturakçı dükkanının yeniden inşası sırasında temelinin yanlış yere atıldığı ve bunun kaldırılması taahhüd edildiği

Oturakçı dükkânı keşfi

Ma'rûz

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen zikri âtî husûsun mahâllinde keşf ü tahrîri'çün cânib-i şer'-i münîrden me'zûnen irsâl olunan Kâtib es-Seyyid Ahmed Rıza Efendi bi'l-ma'iye rü'yete me'mûr Haremeyn-i şerîfeyn müfettişi olup İstanbul pâyesiyle tekrîm buyrulan Emin Beyefendi-zâde fazîletlü Mîr Abdülkadir Efendi tarafından meb'ûs Kâtib Mehmed Ârif Efendi hâssa mi'mârı hulefâsından Dervîş Ahmed ve Mehmed Necib Halîfeler ile Dârü's-sa'âdeti'ş-şerîfe ağası hazretleri nezâret-i aliyyelerinde âsûde evkāfdan Ayasofya-i Kebîr Vakfı müsakkafâtından İstanbul'da Bat Pazarı'nda Balmumcular sûkunda vâki' bir tarafdan muhterik oturakçı dükkânı arsası ve bir tarafdan zikri câ'î muhterik eskici dükkânı arsası ve verâsı boyacı dükkânının odunluk mahalli ve pîşgâhı tarîk-ı âm ile mahdûd bir bâb muhterik oturakçı dükkânı arsasına varıp huzûr-ı Müslimînde akd-i meclis-i şer'-i âlî ettiklerinde zikrolunan oturakçı dükkânının nısf hisse-i şâyi'asına bâ-temessük-i mütevellî bi'l-icâreteyn mutasarrıfe olan mu'arrefetü'z-zat Şerife Emine bt. es-Seyyid Ömer nâm hatun dükkân-ı mezkûr derûnunda mevcûde beyne'l-hiref oturakçı gediği ta'bîr <<olunan>> olunur harîkden tahlîs olunan âlât-ı lâzıme-i ma'lûmesine müstakillen mâliki olan sahib-i arzuhâl Oturakçı Ohannes v. Agop nâm zimmî hazır olduğu hâlde meclis-i ma'kūd-ı mezkûrda dükkân-ı mezkûr ittisâlinde kâin yine vakf-ı mezbûr müstagallâtından sâlifü'z-zikr bir bâb eskici dükkânının hisse-i ma'lûmesine bâ-temessük-i mütevellî bi'l-icâreteyn mutasarrıf

ve derûnunda mevcûde beyne'l-hiref eskici gediği ta'bîr olunur kezâlik harîkden tahlîs olunan âlât-ı lâzıme-i ma'lûmenin nısf hissesiyle dükkân-ı mezkûrun tahtında kâin bir bâb eskici bodrumu derûnunda mevcûde beyne'l-esnâf diğer eskici gediği ta'bîr olunur kezâlik âlât-ı lâzıme-i ma'lûmenin dört sehm i'tibâriyle iki sehmine mâlik olan derûn-ı arzuhâlde mezkûru'l-ism Eskici Mustafa Ağa b. Hüseyin ile dükkân-ı mezkûr derûnunda <<mevcûde>> gedik-i âlât-ı lâzımenin nısf-ı şâyi'-i âharıyla zikrolunan bodrum derûnunda mevcûde gedik-i âlât-ı mezkûrun bir sehmine mâlik olan Hâfız Süleyman Ağa b. el-Hâc Halil nâm kimesneler muvâcehelerinde vakf-ı merkūm mütevellîsi kâtib ağa-yı müşârün-ileyh Ahmed Râşid Efendi tarafından vekîl-i müsecceli câbî-i vakf es-Seyyid Mehmed Ârif Ağa b. İsmail nâm kimesne hazır olduğu hâlde işbu derûnunda akd-i meclis-i şer'-i âlî olunan oturakçı dükkânının nısfı ber-vech-i muharrer benim ve nısf-ı şâyi'i sadrî oğlum gāib ani'l-beled Mehmed Şâkir b. Ahmed Nuri'nin **[24a]** bi'l-icâreteyn münâsafaten taht-ı tasarrufumuzda ve derûnunda mevcûde gedik âlâtı zimmî-i hâzır-ı mersûmun ber-minvâl-i muharrer müstakillen mâlı olarak dükkân-ı mezkûr derûnunda şehriye ikişer guruş kirâ tesmiyesiyle müste'cirimiz olup lâkin dekâkîn-i mezkûre bundan akdemce mahâll-i merkūmda bi-kazâillâhi te'âlâ vukū' bulan harîkde muhterik olup bu def'a mezbûrân Mustafa Ağa ve Hâfız Süleyman Ağa'dan her biri ber-vech-i muharrer mutasarrıf ve gediğine mâlikler oldukları sâlifü'z-zikr eskici dükkânını binâ ve inşâ murâd eylediklerinde temel taşlarını kadîm mahallerine vaz' etmeyip benim ber-minvâl-i muharrer nısfına mutasarrıfe olduğum mi'mârân-ı mezbûran misâhalarıyla pîşgâhı iki buçuk zirâ' ve verâsı bir buçuk zirâ' olan oturakçı dükkânının pîşgâh ve verâ taraflarından temel dîvârını kazıp yarımşar zirâ' mahâllini mutasarrıf ve mâlikleri oldukları eskici dükkânına ilâve ederek temel taşlarını vaz' etmeleriyle ber-vech-i muharrer eskici dükkânına ilâve eyledikleri yarımşar zirâ' mahâlden keff-i yed-birle temel taşlarını ref'le ke'l-evvel mahallerine vaz'a mezbûrân Mustafa Ağa ve Hâfız Süleyman Ağa'dan her birine tenbîh olunmak matlûbumdur deyü mütevellî vekîli câbî-i hâzır-ı merkūm es-Seyyid Mehmed Ârif Ağa'nın tasdîkiyle da'vâ ettikde onlar dahi kazıyye minvâl-i meşrûh üzre olduğunu bi-tamamihî ikrâr ve i'tirâf ve sâlifü'z-zikr oturakçı dükkânının pîşgâh ve verâ taraflarından eskici dükkânına ilâve eyledikleri yarımşar zirâ' mahâlden keff-i yed ve temel taşlarını ref'-birle kadîm mahallerine vaz'a ta'ahhüd etmeleriyle bu vechile kat'-ı münâza'a eylediklerini kâtibân-ı mezbûrân mahâllinde ketb ü tahrîr ve ma'an meb'ûs ümenâ-i şer'le meclis-i şer'a gelip alâ-vukū'ihî inhâ ve takrîr eyledikleri İstanbul Mahkemesi'nden huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî 23 S sene 1242

110 [24a-1] Sarı Bâyezid mahallesinde yıkılmış ocak ve duvarı yeniden inşa meselesinden iki ailenin anlaşmazlığa düştükleri

Sarı Bâyezid mahallesinde menzil ocağı keşfi ve ba'dehû menzil-i mezkûru huzûr-ı şer'de 4300 guruş bedel-i medfû'a ferâğı

Ma'rûz

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen zikri câ'î husûsu mahâllinde lede'l-mu'âyene keşf ve tahkîk için savb-ı şer'-i enverden me'zûnen irsâl olunan Kâtib Mehmed Hidâyetullâh Efendi dâ'îleri ve bi'l-ma'iye rü'yete me'mûr Haremeyn-i şerîfeyn müfettişi mevâlî-i ızâmdan İstanbul pâyesiyle tekrîm buyrulan Emin Beyefendi-zâde fazîletlü Abdülkadir Beyefendi tarafından meb'ûs Kâtib Mehmed Hamdi Efendi hâssa mi'mârı hulefâsından es-Seyyid Mehmed Râşid ve Sâfî Mustafa Halîfeler ile Dârü's-sa'âdeti'ş-şerîfe ağası hazretleri nezâret-i aliyyelerinde âsûde evkāfdan seretıbbâ-i hâssa-i esbak Fenârîzâde Mustafa Feyzi Efendi Vakfı müsakkafâtından İstanbul'da Süleymâniye civârında Abacı Çeşmesi nâm mahâlde Sarı Bâyezid mahallesinde vâki' münâza'un-fîh olan ma'lûmü'l-hudûd bir bâb menzile varıp huzûr-ı Müslimînde akd-i meclis-i şer'-i nebevî ettiklerinde menzil-i mezkûra bâ-temessük-i mütevellî bi'l-icâreteyn ber-vech-i iştirâk mutasarrıfları olan sahib-i arzuhâl İmâmeci Mehmed Ali Ağa b. İbrahim ile zevcesi mu'arrefetü'z-zat Şerife Âişe bt. Abdullah nâm hatun meclis-i ma'kūd-ı mezkûrda menzil-i mezkûr ittisâlinde yine vakf-ı mezbûrdan bir tarafdan vakf-ı âhardan Âişe Hatun menzili bir tarafdan yine vakf-ı âhardan silâhşorân-ı hâssadan Mehmed Ağa menzili ve bir tarafdan tarîk-ı âm ile mahdûd bir bâb menzile bâ-temessük-i mütevellî bi'l-icâreteyn bi'l-münâsafa iştirâken mutasarrıflar olan derûn-ı arzuhâlde mezkûru'l-ism Ahî Çelebi mahallesi imâmı es-Seyyid Mustafa Efendi b. es-Seyyid Osman ile kezâlik zâtı mu'arrefe Şerife Ümmü Gülsüm bt. es-Seyyid Mehmed Emin nâm hatun muvâcehelerinde vakf-ı mezbûrun bi'l-meşrûta mütevellîsi Fâtıma Hanım tarafından mürsel câbî-i vakf Veliyüddin Efendi b. Mehmed hazır olduğu hâlde işbu derûnunda akd-i meclis-i şer'-i âlî olunan menzili mezkûrumuzun matbah ocağı bundan akdem münhedim olup ve menzil-i mezkûrun zukāk kapısından ocağ-ı mehdûm-ı merkūma varınca mi'mârân-ı mezbûrân misâhalarıyla tûlen on bir zirâ' ve kadden dört zirâ' altı parmak müşterek dolma dîvârımız inhidâma mâil olup mâlımızla binâ ve inşâ etmek murâd eylediğimizde zevcân-ı mezbûrân bize küllî mazarrâtı vardır diyerek mümâna'at etmeleriyle mümâna'atları men' ü def' olunmak matlûbumuzdur deyü bundan akdemce da'vâya tesâddî ve ol vechile beynimizde münâza'ât-ı kesîre cereyân etmişdi el-hâletü hâzihî zevcân-ı mezbûrân menzil-i mezkûru huzûr-ı şer'de hüsn-i rızâ ve tayyib-i hâtırları ve ferâğ-ı mu'teber-i kat'î ile dört bin üç yüz guruş bedel-i medfû' ve makbûz-ı müstehlek mukābelesinde bana ferâğ ve tefvîz eylediklerinde ben dahi tefevvüz

ve kabûl ve mezbûr Veliyüddin Efendi dahi tasarrufuma bi't-tevliye ba'de'l-izn ferâğ-ı mezkûrda şurût-ı müfside müdde'âsına ve bedel-i müstehlek-i merkūmun istirdâdına müte'allika âmme-i da'vâdan tarafeynden her birimiz âharın zimmetini ibrâ-i âmm-ı sahîh-i şer'î ile kabûlü hâvî ibrâ ve ıskāt edip ol vechile menzil-i mezkûrda zevcân-ı mezbûrân es-Seyyid Mustafa Efendi ve Şerife Ümmü Gülsüm Hatun'un kat'â alâka ve medhalleri olmayıp benim dâhil-i havza-i tasarrufum olmuşdur dediğini zevcân-ı mezbûrân tasdîk ve tahkīk eyledikleri İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 29 Ra sene 1242

111 [24a-2] Hocapaşa'da Fâtıma Hatun bt. Abdullah'ın, kendi evi ile Esma Hatun bt. Ebubekir'in evi arasındaki duvar üzerine kütük koymasının menedildiği

Kârgir dîvâr üzerine cüzû' vaz'ı keşfi

Ma'rûz

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen zikri câ'î husûsu mahâllinde ber-nehc-i şer'î istimâ' ve fasl u hasm için savb-ı şer'-i enverden me'zûnen irsâl olunan Kâtib es-Seyyid Salih Afîf Efendi dâ'îleri bi'l-ma'iye rü'yete me'mûr Haremeyn-i şerîfeyn müfettişi Emin Beyefendi-zâde fazîletlü Abdülkadir Beyefendi tarafından mürsel Kâtib Mehmed Hamdi Efendi ve hâssa mi'mârı hulefâsından Mehmed Nuri ve es-Seyyid Mehmed Râşid Halîfeler ile İstanbul'da Hocapaşa kurbünde vâki' Küçük Ağa Hamamı demekle meşhûr bir kıt'a yektâ hamama varıp huzûr-ı Müslimînde akd-i meclis-i şer'-i şerîf ettiklerinde nezâret-i dâ'îlerinde olan evkāfdan merhûm Karaki Hüseyin Çelebi Vakfı'ndan hamam-ı mezbûr ittisâlinde kâin bir bâb muhterik menzil arsasına bâ-temessük-i mütevellî bi'l-icâreteyn mutasarrıfe olan Esma Hatun bt. Ebîbekir'in zevci ve tarafından husûs-ı âtîde vekîl olduğu zâtını ârifân Mehmed Said Ağa b. İbrahim ve el-Hâc İbrahim Edhem Ağa b. el-Hâc Osman nâm kimesneler şehâdetleriyle sâbit olan İmâmeci el-Hâc Osman Ağa b. es-Seyyid İbrahim meclis-i ma'kūd-ı mezkûrda Dârü's-sa'âdeti'ş-şerîfe ağası nezâretlerinde âsûde evkāfdan merhûm Abbas Ağa Vakfı'ndan hamam-ı mezkûra kezâlik bâ-temessük-i mütevellî bi'l-icâreteyn mutasarrıfe olan zâtı mu'arrefe Fâtıma Hatun bt. Abdullah muvâcehesinde merkūm Hüseyin Çelebi Vakfı'nın mütevellîsi Âişe Hatun tarafından vekîl-i mürseli Mehmed Efendi ve mûmâ-ileyh Abbas Ağa Vakfı mütevellîsi Said Efendi tarafından mürsel vekîli Kasım Ağa hazır oldukları hâlde işbu mu'âyene olunduğu üzre menzil-i mezkûr bağçesiyle hamam-ı mezbûr beynlerinde kâin kârgir dîvâr merkūm Hüseyin Çelebi Vakfı'ndan olarak müvekkilem mezbûre Esma Hatun'un menzili müştemilâtından ve üzerinde dahi kimesnenin cüzû'u yoğiken ba'de'l-harîk mezbûre Fâtıma Hatun dîvâr-ı mezkûr üzerine

fuzûlî üç aded cüzû‘ vaz‘ ve ihdâs ve câmekân ebniyesini dahi itâle etmekle kat‘ ve heyet-i kadîmesine ircâ‘a mezbûre Fâtıma Hatun’a tenbîh olunmak matlûbumdur deyü da‘vâ ettikde ol dahi cevâbında husûs-ı mezkûru bi-tamamihî ba‘de’l-i‘tirâf beynleri ıslâh olunup mezbûre Fâtıma Hatun mi‘mârân-ı mezbûrân ta‘rîfleri üzre bir başından tûlen on dört parmak ve arzan on bir parmak ve bir başından dahi tûlen altı parmak ve arzan üç parmak olarak dîvâr-ı mezkûr üzerinden ebniyesini geri çekip akıntı ve nezâret misillü mazarrât ihdâs etmemeğe dahi [**24b**] ta‘ahhüd eylediğinde vekîl-i mezbûr dahi ta‘ahhüdünü kabûl ve bu vechile kat‘-ı nizâ‘ eylediklerini mevlânâ-yı mûmâ-ileyhimâ dâ‘îleri mahâllinde ketb ve tahrîr ve ma‘an meb‘ûs ümenâ-i şer‘le meclis-i şer‘a gelip alâ-vukū‘ihî inhâ ve takrîr eyledikleri İstanbul Mahkemesi’nden huzûr-ı âlîlerine i‘lâm olundu.

Fî 24 Ra sene 1242

112 [24b-1] İrade gereğince sahipleri Arnavut olan Şeyh Ebulvefa fırınına devlet tarafından el konulup mezada verildiği

Cânib-i mîrîden Şeyh Ebulvefâ fırını mübâya‘ası

Zahîre nâzırı izzetlü Mehmed Ârif Efendi bendeleri Âsitâne-i sa‘âdet ve bilâd-ı selâsede vâki‘ Arnabud fırınlarının Müslim hamîrkâr ve hademe-i sâiresinin mukaddemce bâ-irâde-i seniyye yerlerine re‘âyâ ve kendileri mahallerine i‘zâm ve bu def‘a dahi lâzımü’l-huzûr-ı nâzır-ı mûmâ-ileyh nezdine celb ve navul kalemi kuyûduna mürâca‘at ve tatbîk ve kā‘ide-i mer‘iyye-i mîrîyye ve ticârete tevfîk olunarak zikrolunan fırınların derûnlarında mevcûd zehâir ve bargir ve hatab bahâları ve tablakâr ve sâir zimmetlerinde olan matlûbâtlarının ve anbâr-ı âmire mevcûdundan aldıkları zahîre bahâsından zahîre hazînesine ve tüccârdan aldıkları zahîre bahâsından tüccâra ve hatab ve saman ve sâir zimemâtlarının yegân yegân hesâbları rü’yet ve yerlerine şimdilik ikāmet sûretiyle re‘âyâdan habbâz ustası ik‘âd ve ikāmet ettirilmiş ve sâye-i veliyyü’n-ni‘amîde nân-ı azîz husûsunda ibâdullâha zarûret çektirilmemek husûsunun vesâili istihsâl olunmuş ise de müddet-i medîde emâneten idâresinde telefâtı mûcib ve bi’l-âhare zahîre hazînesine ve tüccâra zarar ve hasârı müstevcib olmağla zikrolunan fırınlar kadîmi vechile şehrî Müslim ve re‘âyâdan tâliblerine füruht olunarak semen-i misilleri düyûn-ı mîrîyyelerine mahsûben zahîre hazînesine teslîm ve ba‘dehû iktizâsı vechile tüccâr ve sâir kimesnelerin matlûbâtı istifâ kılınmak şartıyla zikrolunan fırınlar başka başka mezâda verilerek her biri ne mikdâra bâliğ olur ise taraf-ı mûmâ-ileyhden diğer tekārîr ve defâtir ile hâk-i pây-i devletlerine ifâde kılınarak ve kādı-i Dârü’l-hilâfe tarafından dahi taharrî olunarak her kim ziyâde verir ise ona i‘tâ olunmak ve şimdilik mezâda verilmek istid‘âsı meâlinde nâzır-ı mûmâ-ileyhin takdîm eylediği memhûr takrîri bâlâsına bu dâ‘îlerine hitâben zahîre nâzırı efendinin işbu

takrîri mûcibince zikrolunan fırınlar efendi-i mûmâ-ileyh ma'rifetiyle başka başka mezâda verilerek tâlibleri miyânında arttırılıp ne mikdâra karâr eder ise ve her kim ziyâde verir ise ona verilmek üzre iktizâ eden bahâsı ma'rifet-i şer' ve efendi-i mûmâ-ileyh ma'rifetiyle tahsîl olunmak üzre zahîre hazînesine teslîmi sûretinin istihsâline mübâderet eyleyesin deyü unvânı sahh-ı âlî ile müveşşah sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen nâzır-ı mûmâ-ileyh tarafından vekîl-i müsecceli habbâzân kethudâsı Mehmed Ağa b. Ali meclis şer'-i enverde Şehrî el-Hâc Musa ve karındaşı el-Hâc Emin b. el-Hâc İsmail ve es-Seyyid el-Hâc Edhem b. Mehmed Ârif nâm kimesneler muvâcehelerinde bi'l-vekâle takrîr-i kelâm edip İstanbul'da Şeyh Ebulvefâ nâm mahâlde vâki' dört horoslu bir kıt'a habbâz fırını derûnunda mevcûde beyne'l-esnâf gedik ta'bîr olunur on altı re's bargir ve sâir âlât-ı lâzıme-i ma'lûme Arnabud tâifesinden Ebûbekir ve Safer ve İsmail ve Halil ve Muslı nâm kimesnelerin yedlerinde mâlları olup mezbûrûn bundan akdem ber-vech-i muharrer bâ-irâde-i seniyye vilâyetlerine i'zâm ve der-dest olan defter mantûkunca merkūmûnun cânib-i mîrîye zahîre bahâsından on bin yirmi iki guruş ve tüccâra dokuz bin iki yüz on beş guruş deynleri olmağla sâdır olan fermân-ı âlî mûcibince bey'i lâzım gelmeğin sâlifü'z-zikr âlât-ı lâzıme-i ma'lûmenin altı re's bargir hissesi mezbûr el-Hâc Musa üzerinde yedi bin iki yüz on üç buçuk guruş on beş para ve altı re's bargir hissesi karındaşı merkūm el-Hâc Emin üzerinde kezâlik yedi bin iki yüz on üç buçuk guruş on beş para ve dört re's bargir hissesi dahi merkūm es-Seyyid el-Hâc Edhem üzerinde dört bin sekiz yüz dokuz guruş on parada karâr ve ziyâde ile tâlib-i âharı olmayıp ve mebâliğ-i merkūme hısas-ı merkūmenin el-yevm semen-i misli idüğü ihbâr olunmağla hâlâ ben âlât-ı lâzıme-i mezkûrenin altı re's bargir hissesini mezbûr el-Hâc Musa'ya meblağ-ı mezkûr yedi bin iki yüz on üç buçuk guruş on beş paraya ve altı re's bargir hissesini karındaşı mezbûr el-Hâc Emin'e kezâlik meblağ-ı mezbûr yedi bin iki yüz on üç buçuk guruş on beş para ve dört re's bargir hissesini dahi mezbûr es-Seyyid el-Hâc Edhem'e meblağ-ı merkūm dört bin sekiz yüz dokuz guruş on paraya bi'l-vekâle bey' ve lâyıkıyla teslîm ve semenleri olan cem'an on dokuz bin iki yüz otuz yedi guruşun iki bin dört yüz guruşunu hisselerine göre ber-vech-i peşîn ve mâ'adâsı olan on altı bin sekiz yüz otuz yedi guruşunu dahi her biri bi-kadri'l-hısas senevî biner guruş vererek mukāssatan emsâli misillü zahîre hazînesine edâ etmek üzre bi'l-vekâle ihâle eylediğimde onlar dahi ber-minvâl-i muharrer iştirâ ve tesellüm ve ber-vech-i meşrûh semen-i mecmû'-ı mezkûru hâlâ ve mukāssatan kabzına me'mûra teslîme ta'ahhüd etmeleriyle fîmâ-ba'd mârrü'l-beyân gedik âlâtı merkūmûnun vech-i meşrûh üzre iştirâken ve şâyi'an mâlları olmuşdur deyü ba'de't-takrîr ve't-tasdîk sâlifü'z-zikr gedik-i âlât-ı lâzımenin kayd-ı atîki kaleminden ref' ve terkîn ve mezbûr[û]n el-Hâc Musa ve karındaşı el-Hâc Emin ve es-Seyyid el-Hâc Edhem nâm kimesnelerin ber-minvâl-i muharrer isimlerine tashîhan kayd ile yedlerine sûret i'tâsını

mezbûrûn istidʿâ ve istidʿâları şurût-ı nizâma muvâfık olduğunu hazır bi'l-meclis bi'l-cümle nizâm ustaları ihbâr ve inhâ eyledikleri İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 25 Ra sene 1242

113 [24b-2] İrade gereğince sahipleri Arnavut olan Bıçakçılar fırınına devlet tarafından el konulup mezada verildiği

Cânib-i mîrîden Bıçakçılar Fırını mübâyaʿası

Maʿrûz

Zahîre nâzırı izzetlü Mehmed Ârif Efendi bendelerinin Âsitâne-i saʿâdet ve bilâd-ı selâsede vâkiʿ Arnabud habbâz fırınlarının Müslim hamîrkâr ve hademe-i sâiresinin mukaddemce bâ-irâde-i seniyye yerlerine reʿâyâ ve kendileri vilâyetlerine iʿzâm ve bu defʿa lâzımü'l-huzûr-ı nâzır-ı mûmâ-ileyh nezdine celb ve navul kalemi kuyûduna mürâcaʿat ve tatbîk ve kāʿide-i merʿiyye-i mîrîyye ve ticârete tevfîk olunarak zikrolunan fırınların derûnlarında mevcûde zehâir ve bargir ve hatab bahâları ve tablakâr ve sâiri zimmetlerinde olan matlûbâtlarının ve anbâr-ı âmire mevcûdundan aldıkları zahîre bahâsından zahîre hazînesine ve tüccârdan aldıkları zahîre bahâsından tüccâra ve hatab ve saman ve sâir zimemâtlarının yegân yegân hesâbları rü'yet ve yerlerine şimdilik ikāmet sûretiyle reʿâyâdan habbâz ustaları ikāmet ettirilmiş ve sâye-i veliyyü'n-niʿamîde nân-ı azîz husûsunda ibâdullâha zarûret çektirilmemek husûsunun vesâili istihsâl olunmuş ise de müddet-i medîde emâneten idâresinde telefâtı mûcib ve bi'l-âhare zahîre hazînesine ve tüccâra zarar ve hasârı müstevcib olmağla zikrolunan fırınlar kadîmi vechile şehrî Müslim ve reʿâyâdan tâliblerine füruht olunarak semen-i misilleri düyûn-ı mîrîyyelerine mahsûben zahîre hazînesine teslîm ve baʿdehû iktizâsı vechile tüccâr ve sâir kimesnelerin matlûbâtı istifâ kılınmak şartıyla zikrolunan fırınlar başka başka mezâda verilerek her biri ne mikdâra resîde olur ise taraf-ı mûmâ-ileyhden diğer tekārîr ve defâtir ile hâk-i pây-i devletlerine ifâde kılınarak ve kādı-i Dârü'l-hilâfe tarafından dahi taharrî olunarak her kim ziyâde verir ise ona iʿtâ olunmak ve şimdilik mezâda verilmek istidʿâsı meâlinde nâzır-ı mûmâ-ileyhin takdîm eylediği memhûr takrîri bâlâsına bu dâʿîlerine hitâben zahîre nâzırı **[25a]** efendinin işbu takrîri mûcibince zikrolunan fırınlar efendi-i mûmâ-ileyh maʿrifetleriyle başka başka mezâda verilerek tâlibleri miyânında arttırılıp ne mikdâra karâr eder ise ve her kim ziyâde verir ise ona verilmek üzre iktizâ eden bahâsı maʿrifet-i şerʿ ve efendi-i mûmâ-ileyh maʿrifetiyle tahsîl ve mevkūfen zahîren hazînesinde hıfz olunmak ve baʿdehû düyûn-ı mîrîyye ve tüccâr ve sâire olan düyûnları iktizâsı vechile tanzîm kılınmak üzre zahîre hazînesine teslîmi sûretinin istihsâline mübâderet eyleyesin deyü musahhah sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen nâzır-ı mûmâ-ileyhin vekîl-i şerʿîsi

habbâzân kethudâsı Mehmed Ağa b. Ali meclis-i şer‘-i münîrde Şehrî Şideri v. Mihal ve Yorgi v. Dimitri ve diğer Yorgi v. Nikola ve Corci v. Atam nâm zimmîler muvâcehelerinde zikrolunan fırınlardan İstanbul’da Bıçakçılar nâm mahâlde vâki‘ Başmuhâsebe’de mukayyed ve şurût-ı nizâma dâhil beş horoslu bir kıt‘a habbâz fırını derûnunda mevcûde beyne’l-esnâf gedik ta‘bîr olunur yirmi re’s bargir ve sâir âlât-ı lâzıme-i ma‘lûmeye bi’l-iştirâk mâlikleri olan Arnavud tâifesinden ma‘lûmü’l-esâmî kesân bundan akdem ber-vech-i muharrer bâ-irâde-i seniyye vilâyetlerine i‘zâm ve der-dest olan defter mantûkunca merkūmûnun cânib-i mîrîye on dokuz bin on bir guruş ve tüccâra on bin yedi yüz yirmi yedi buçuk guruş deynleri olup sâdır olan fermân-ı âlî mûcibince bey‘i lâzım gelmeğin zikrolunan gediğin lede’l-müzâyede iki buçuk bargiri müşteri-i mersûmûndan Şideri ve beş bargiri Yorgi ve iki buçuk bargiri diğer Yorgi ve on bargiri Corci’nin olmak üzre cem‘an yirmi dokuz bin yedi yüz otuz sekiz buçuk guruşda mersûmûnun üzerlerinde karâr ve ziyâde ile tâlib-i âharı olmayıp ve meblağ-ı merkūm gedik-i mezkûrun el-yevm semen-i misli idüğü ihbâr olunmağla hâlâ ben zikrolunan gediği meblağ-ı merkūm yirmi dokuz bin yedi yüz otuz sekiz buçuk guruşa mesfûrûna bi’l-vekâle bey‘ ve lâyıkıyla teslîm ve semen-i mezkûrun iki bin beş yüz guruşunu bi-kadri’l-hısas ber-vech-i peşîn ve mâ‘adâsı olan yirmi yedi bin iki yüz otuz sekiz buçuk guruşunu senevî hisselerine göre beynlerinde bi’l-iktisâm cem‘ edip yalnız cümlesi bin guruş vererek mukāssatan emsâli misillü zahîre hazînesine edâ etmek üzre ihâle eylediğimde onlar dahi ber-minvâl-i muharrer iştirâ ve tesellüm ve vech-i meşrûh üzre semen-i mezkûru hâlâ ve mukāssatan kabzına me’mûra teslîme ta‘ahhüd etmeleriyle fîmâ-ba‘d zikrolunan gedik mersûmûn Şideri ve Yorgi ve diğer Yorgi ve Corci’nin ber-vech-i muharrer tasarruflarında olmuşdur deyü ba‘de’t-takrîr ve’t-tasdîk mârrü’l-beyân gediğin kayd-ı atîki kaleminden ref‘ ve terkīn ve kendilerinin isimlerine tashîhan kayd ile yedlerine bir kıt‘a sûret i‘tâsını müşterûn-ı mersûmûn istid‘â ve istid‘âları şurût-ı nizâma muvâfık olduğunu hazır bi’l-meclis ve mazbûtü’l-esâmî nizâm ustaları ihbâr ve inhâ eyledikleri İstanbul Mahkemesi’nden huzûr.

Fî 25 Ra sene 1242

114 [25a-1] Yakut bt. Mankasar’ın, kazzaz gediğini Avanes v. Mankasar’a sattığı

Kazzâz gediği mübâya‘ası ve ismine kaydı

Yakut binti’l-hâlik Kazzâzcı Mankasar Nasrâniyenin sadrî kebîr oğlu ve tarafından husûs-ı âtîde ikrâra vekîl olduğu şahs-ı mesfûreyi bilir Andon v. Kegofilos ve Toros v. Setrak nâm zimmîler şehâdetleriyle ber-nehc-i şer‘î sâbit olan Mardiros v. Karabet zimmî meclis-i şer‘-i münîrde kazzâz esnâfından Avanes v. Mankasar zimmî

muvâcehesinde esnâf-ı merkūme kethudâsı Abdüllatif Ağa hazır olduğu hâlde bi'l-vekâle takrîr-i kelâm edip müvekkilem anam mesfûre Yakut Nasrâniye İstanbul'da Çarşı-yı Kebîr'de Du'â Meydânı kurbünde Yağlıkçılar köşesinde vâki' bir tarafdan Yağlıkçı Hüseyin Ağa dükkânı ve bir tarafdan Kazzâz Hristo zimmî dükkânı ile mahdûd bir kepenkli kazzâz dükkânı derûnunda mevcûde Başmuhâsebe'de mukayyed şurût-ı nizâma dâhil olarak ırsen ve şirâen bâ-sûret mâlike olduğum bir gedik i'tibâr olunan âlât-ı lâzıme-i ma'lûmeyi tarafeynden bi'l-îcâb ve'l-kabûl bâtten ve sahîhan bi-safkatin vâhidetin üç bin guruş semen-i makbûza mersûm Avanes zimmîye bey' ve temlîk ve teslîm ol dahi ber-vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl edip bey'-i mezkûrun tağrîr ve gabnine müte'allika da'vâdan tarafeynden her birimiz âharın zimmetini kabûlü hâvî ibrâ ve ıskāt eyledik fîmâ-ba'd âlât-ı gedik-i mezkûr mesfûr Avanes zimmînin mülk-i müşterâsı ve hakk-ı sırfı olup benim kat'â alâkam kalmamışdır deyü ba'de'l-ikrâr ve't-tasdîk gedik-i mezkûrun kayd-ı evveli mesfûre Yakut Nasrâniye üzerinden ref' ve terkīn ve mersûm Avanes zimmî ismine tashîhan kayd ile yedine sûret i'tâsını istid'â eyledikleri İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 24 Ra sene 1242

115 [25a-2] Bâyezid Camii civarında yanan buğday döğmeci dükkânını, sahiplerinin yeniden inşa ettiği ve kiraya verildiği

Buğday döğmeci dükkânı îcârı

Ma'rûz

Derûn-ı arzuhâlde mezkûru'l-ism döğmeci esnâfından Hüseyin b. Ahmed meclis-i şer'-i münîrde bi'l-ma'iye istimâ'a me'mûr nezâret-i hazret-i şeyhülislâm-ı sellemehü's-selâmîde âsûde evkāf müfettişi müderrisîn-i kirâm-ı zevi'l-ihtirâmdan Meşreb Efendi hafîdi fazîletlü Mehmed Ârif Efendi tarafından mürsel Kâtib es-Seyyid Mustafa Efendi hazır olduğu hâlde esnâf-ı merkūmeden İsmail b. Ali nâm kimesne tarafından husûs-ı âtîde vekîl olduğu Salih b. Mehmed ve Mehmed b. Halil nâm kimesneler şehâdetleriyle sâbit olan Hüseyin Ağa b. Hasan ile müvekkil-i mezbûrun zevcesi zâtı mu'arrefe Nesibe bt. Ali nâm hatun muvâcehelerinde nezâret-i hazret-i müşârün-ileyhde âsûde evkāfdan hudâvendigâr-ı esbak cennet-mekân firdevs-âşiyân merhûm ve mağfiret-nişân Sultân Bâyezid-i Velî Han -aleyhi'r-rahmetü ve'l-gufrân- Hazretleri Câmi'-i şerîfleri evkāf-ı celîlelerinden câmi'-i mezkûr ebvâbından Buğdaycılar kapısı dâhilinde kâin bir tarafı Yazıcı dükkânı ve bir tarafı Döğmeci Hüseyin Ağa dükkânı ile mahdûd bir bâb buğday döğmeci dükkânının rub'u benim ve selâse erbâ'ı li-ebeveyn karındaşlarım olup Anadolu'da Kastamonu sancağında Küretünnühâs kasabasına tâbi' Dört Dîvânı karyesinde sâkinler Mehmed ve İbrahim ve Âişe evlâdü'l-merkūm Ahmed'in

bâ-temessük-i mütevellî bi'l-icâreteyn taht-ı tasarrufumuzda ve derûnunda mevcûde döğmeci gediği ta'bîr olunur mukayyed ve bâ-fermân-ı âlî mu'teber âlât-ı lâzıme-i ma'lûme dahi zevcân-ı âsîl ve müvekkil-i merkūmânın nısfiyet üzre mülkleri iken bu def'a dükkân-ı mezkûr bi-kazâillâhi te'âlâ vukū' bulan harîkde muhterik oldukda zevcân-ı mezbûrân emsâli misillü kendi mâllarından teberru'an li'l-vakf binâ ve inşâ ve kirâ-yı kadîminden zimmetlerinde terâküm etmiş olan yirmi dokuz guruşu dahi tamamen bana edâ etmeleriyle ben dahi sâlifü'z-zikr rubu' hisse-i şâyi'amı beher şehr doksan para kirâ kavliyle gedik mâlikleri asîl ve müvekkil-i merkūmâna îcâr ve teslîm eylediğimde onlar dahi ba'de'l-istîcâr ve'l-kabûl ben fîmâ-ba'd kirâ artırmak ve bahâne-i sâire ile gediklerini mahv ve ibtâl etmek dâ'iyesinde olmamağa onlar dahi kirâ-yı mezkûru cevr ü ezâ etmeksizin mâh-be-mâh bana edâya tarafeynden her birimiz ta'ahhüd eyledik deyü takrîrini asîl ve vekîl-i mezbûrândan her biri tasdîk ve bu vechile kat'-ı nizâ' eyledikleri İstanbul Mahkemesi'nden huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî 27 Ra sene 1242

[Beyaz]

116 [25b-1] İrade gereğince sahipleri Arnavut olan Irgad Pazarı'ndaki fırına devlet tarafından el konulup mezada verildiği

Cânib-i mîrîden Irgād Pazarı'nda habbâz fırını mübâya'ası

Ma'rûz

Zahîre nâzırı izzetlü Mehmed Ârif Efendi bendeleri Âsitâne-i sa'âdet ve bilâd-ı selâsede vâki' Arnabud fırınlarının Müslim hamîrkâr ve hademe-i sâiresinin mukaddemce bâ-irâde-i seniyye yerlerine re'âyâ ve kendileri mahallerine i'zâm ve bu def'a dahi lâzımü'l-huzûr-ı nâzır-ı mûmâ-ileyh nezdine celb ve navul kalemi kuyûduna mürâca'at ve tatbîk ve kā'ide-i mer'iyye-i mîrîyye ve ticârete tevfîk olunarak zikrolunan fırınların derûnlarında mevcûd zehâir ve bargir ve hatab bahâları ve tablakâr ve sâiri zimmetlerinde olan matlûbâtlarının ve anbâr-ı âmire mevcûdundan aldıkları zahîre bahâsından zahîre hazînesine ve tüccârdan aldıkları zahîre bahâsından tüccâra ve hatab ve saman ve sâir zimemâtlarının yegân yegân hesâbları rü'yet ve yerlerine şimdilik ikāmet sûretiyle re'âyâdan habbâz ustası ik'âd ve ikāmet ettirilmiş ve sâye-i veliyyü'n-ni'amîde nân-ı azîz husûsunda ibâdullâha zarûret çektirilmemek husûsunun vesâili istihsâl olunmuş ise de müddet-i medîde emâneten idâresinde telefâtı mûcib ve bi'l-âhare zahîre hazînesine ve tüccâra zarar ve hasârı müstevcib olmağla zikrolunan fırınlar kadîmi vechile şehrî Müslim re'âyâdan tâliblerine füruht olunarak semen-i misilleri düyûn-ı mîrîyyelerine mahsûben zahîre hazînesine teslîm ve ba'dehû iktizâsı vechile tüccâr ve sâir

kimesnelerin matlûbâtı istifâ kılınmak şartıyla zikrolunan fırınlar başka başka mezâda verilerek her biri ne mikdâra resîde olur ise taraf-ı mûmâ-ileyhden diğer tekārîr ve defâtir ile hâk-i pây-i devletlerine ifâde kılınarak ve kādı-i Dârü'l-hilâfe tarafından dahi taharrî olunarak her kim ziyâde verir ise ona i'tâ olunmak ve şimdilik mezâda verilmek istid'âsı meâlinde nâzır-ı mûmâ-ileyhin takdîm eylediği memhûr takrîri bâlâsına bu dâ'îlerine hitâben zahîre nâzırı efendinin işbu takrîri mûcibince zikrolunan fırınlar efendi-i mûmâ-ileyh ma'rifetiyle başka başka mezâda verilerek tâlibleri miyânında arttırılıp ne mikdâra karâr eder ise ve her kim ziyâde verir ise ona verilmek üzre iktizâ eden bahâsı ma'rifet-i şer' ve efendi-i mûmâ-ileyh ma'rifetiyle tahsîl olunmak üzre zahîre hazînesine teslîmi sûretinin istihsâline mübâderet eyleyesin deyü unvânı sahh-ı âlî ile müveşşah sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen nâzır-ı mûmâ-ileyhin vekîl-i şer'îsi habbâzân kethudâsı Mehmed Ağa b. Ali meclis-i şer'-i münîrde Agop v. Toma zimmî muvâcehesinde takrîr-i kelâm edip Âsitâne-i aliyyede Irgād Pazarı'nda vâki' altı horoslu bir kıt'a habbâz fırını derûnunda mevcûde beyne'l-esnâf gedik ta'bîr olunur yirmi dört re's bargir ve sâir âlât-ı lâzıme-i ma'lûmenin mâlikleri olan Arnavud tâifesinden ma'lûmü'l-esâmî kesân bundan akdem ber-vech-i muharrer bâ-irâde-i seniyye vilâyetlerine i'zâm ve merkūmûnun der-dest olan defter mantûkunca cânib-i mîrîye on iki bin beş yüz otuz üç buçuk guruş ve tüccâra on sekiz bin beş yüz yetmiş bir buçuk guruş deynleri olup sâdır olan fermân-ı âlî mûcibince bey'i lâzım gelmeğin zikrolunan gedik lede'l-müzâyede otuz bir bin yüz beş guruşda ve mersûm Agop zimmî üzerinde karâr ve ziyâde ile tâlib-i âharı olmayıp ve meblağ-ı merkūm gedik-i mezkûrun el-yevm semen-i misli idüğü ihbâr olunmağla hâlâ ben gedik-i mezkûru meblağ-ı merkūm otuz bir bin yüz beş guruşa mersûma bi'l-vekâle bey' ve teslîm ve semen-i merkūmun üç bin guruşunu ber-vech-i peşîn ve mâ'adâsı olan yirmi sekiz bin yüz beş guruşunu senevî biner guruş vererek mukāssatan emsâli misillü zahîre hazînesine edâ etmek [üzre] ihâle eylediğimde ol dahi ber-minvâl-i muharrer iştirâ ve tesellüm ve ber-vech-i meşrûh semen-i mezkûru hâlâ ve mukāssatan kabzına me'mûra teslîme ta'ahhüd etmekle fîmâ-ba'd mârrü'l-beyân gedik âlâtı mersûm Agop zimmînin olmuşdur deyü ba'de't-takrîr ve't-tasdîk sâlifü'z-zikr gediğin kayd-ı atîki kaleminden ref' ve terkīn ve mersûm Agop zimmînin ismine tashîhan kayd ile yedine sûret i'tâsını mersûm istid'â ve istid'âsı şurût-ı nizâma muvâfık olduğu hazır bi'l-meclis mazbûtü'l-esâmî nizâm ustaları ihbâr ve inhâ eyledikleri İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 5 R sene 1242

117 [25b-2] Mustafa Ağa b. Ebubekir'in, Cumartesi Pazarı'nda daha önce ev bulunan arsaya ahır inşa etmesinin men'i

Cumartesi Pazarı'nda öküz ahırı keşfi

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen zikri câ'î husûsun lede'l-mu'âyene mahâllinde keşf ve tahrîri'çün cânib-i şerî'at-i garrâdan me'zûnen irsâl [olunan] Kâtib Hasan Şükrü Efendi dâ'îleri hâssa mi'mârı hulefâsından es-Seyyid Abdülkadir ve Ahmed Râşid Halîfeler ile nezâret-i dâ'îlerinde olan evkâfdan ashâb-ı hayrâtdan merhûm Nişancı Abdülkerim Efendi Vakfı müsakkafâtından İstanbul'da Cumartesi Pazarı kurbünde Hoca Üveys mahallesinde İmâm zukāğında vâki' bir tarafdan Eskici Mustafa menzili ve ba'zan bağçesi ve bir tarafdan kuzâtdan Abdülgani Efendi bağçesi ve bir tarafdan Zeliha Hatun bağçesi ve bir tarafdan tarîk-ı âm ile mahdûd mi'mârân-ı mezbûrân misâhalarıyla terbî'an doksan dokuz zirâ' arsa üzerine mebnî nâ-tamam bir bâb öküz ahırına varıp huzûr-ı Müslimînde akd-i meclis-i şer'-i nebevî ettikde ashâb-ı arzuhâl mahalle-i mezbûrenin imâm vekîli Halil Efendi b. İsmail ve ahâlîsinden kuzâtdan el-Hâc Salih Efendi b. Hüseyin ve yine kuzâtdan Ahmed Necib Efendi b. Lütfullah ve Oturakçı es-Seyyid Feyzullah Ağa b. Mehmed ve Sarrâc es-Seyyid Ali Ağa b. Mehmed ve Eskici Mustafa b. Abdülkadir ve Bakkal es-Seyyid İsmail b. İbrahim ve Humbaracı es-Seyyid İbrahim b. Hamza nâm kimesneler meclis-i ma'kūd-ı mezkûrda ahır-ı mezkûra bâtemessük-i mütevellî bi'l-icâreteyn mutasarrıf olan derûn-ı arzuhâlde mezkûru'l-ism Çukadâr es-Seyyid Mustafa Ağa b. Ebîbekir nâm kimesne muvâcehesinde vakf-ı mezbûrun mütevellîsi müderrisîn-i kirâmdan Ahmed Şemseddin Efendi b. Abdullah nâm kimesne tarafından vekîl-i müseccel-i şer'îsi câbî-i vakf es-Seyyid Hüseyin Efendi b. Mehmed hazır olduğu hâlde mezbûr es-Seyyid Mustafa Ağa ahır-ı mezkûru fi'l-asl menzil arsası olduğu hâlde bundan akdemce mutasarrıfesinden tefevvüz ile ke'l-evvel menzil binâ etmeyip mütevellî-i müvekkil-i mûmâileyhin izinsiz ahır binâ ve inşâsına mübâşeret-birle temellerini vaz' edip lâkin ahır-ı mezkûr ba'de't-tekmîl mezbûr es-Seyyid Mustafa Ağa derûnuna muhâtaralı olan saman ve otluk vaz' edeceği dahi meczûmumuz olduğuna binâen ma'azallâhu te'âlâ harîk zuhûr eder ise cümlemizin perâkende ve perîşân olmamıza bâ'is ve bâdî olacağı bedîhî ve âşikâr olmağla bu sûretde merkūm es-Seyyid Mustafa Ağa zikrolunan ahır inşâsından ferâğ-birle ke'l-evvel menzil binâ ve inşâ etmek üzre mezbûr es-Seyyid Mustafa Ağa'ya tenbîh olunmak matlûbumuzdur deyü mütevellî vekîli hâzır-ı mezbûrun tasdîkiyle da'vâ ettiklerinde ol dahi cevâbında kazıyye minvâl-i meşrûh üzre olduğunu ikrâr ve i'tirâf ve zikrolunan ahırı tavuk kümesine tebdîl ile derûnuna kat'â saman ve otluk vaz' etmemeğe ta'ahhüd eylediğinde ve ahâlî ve mütevellî vekîli merkūmûndan her biri râzılar olup bu vechile kat'-ı nizâ' eylediklerini kâtib-i merkūm mahâllinde ketb ü tahrîr ve ma'an mürsel

ümenâ-i şer‘le meclis-i şer‘a gelip alâ-vukū‘ihî inhâ ve takrîr eylediği İstanbul Mahkemesi’nden huzûr.

Fî 15 Ra sene 1242

[Beyaz Beyaz]

118 [26a-1] İrade gereğince sahipleri Arnavut olan Çukurçeşme’deki fırına devlet tarafından el konulup mezada verildiği

Cânib-i mîrîden Çukurçeşme’de habbâz fırını mübâya‘ası

Ma‘rûz

Zahîre nâzırı izzetlü Mehmed Ârif Efendi bendeleri Âsitâne-i sa‘âdet ve bilâd-ı selâsede vâki‘ Arnabud fırınlarının Müslim hamîrkâr ve hademe-i sâiresinin mukaddemce bâ-irâde-i seniyye yerlerine re‘âyâ ve kendileri mahallerine i‘zâm ve bu def‘a dahi lâzımü’l-huzûr-ı nâzır-ı mûmâ-ileyh nezdine celb ve navul kalemi kuyûduna mürâca‘at ve tatbîk ve kā‘ide-i mer‘iyye-i mîrîyye ve ticârete tevfîk olunarak zikrolunan fırınların derûnlarında mevcûde zehâir ve bargir ve hatab bahâları ve tablakâr ve sâir zimmetlerinde olan matlûbâtlarının anbâr-ı âmire mevcûdundan aldıkları zahîre bahâsından zahîre hazînesine ve tüccârdan aldıkları zahîre bahâsından tüccâra ve hatab ve saman ve sâir zimemâtlarının yegān yegān hesâbları rü’yet ve yerlerine şimdilik ikāmet sûretiyle re‘âyâdan habbâz ustası ik‘âd ve ikāmet ettirilmiş sâye-i veliyyü’n-ni‘amîde nân-ı azîz husûsunda ibâdullâha zarûret çektirilmemek husûsunun vesâili istihsâl olunmuş ise de müddet-i medîde emâneten idâresinde telefâtı mûcib ve bi’l-âhare zahîre hazînesine ve tüccâra zarar ve hasârı müstevcib olmağla zikrolunan fırınlar kadîmi vechile şehrî Müslim ve re‘âyâdan tâliblerine füruht olunarak semen-i misilleri düyûn-ı mîrîyyelerine mahsûben zahîre hazînesine teslîm ve ba‘dehû iktizâsı vechile tüccâr ve sâir kimesnelerin matlûbâtı istifâ kılınmak şartıyla zikrolunan fırınlar başka başka mezâda verilerek her biri ne mikdâra resîde olur ise taraf-ı mûmâ-ileyhden diğer tekārîr ve defâtir ile hâk-i pây-i devletlerine ifâde kılınarak ve kādı-i Dârü’l-hilâfe tarafından dahi taharrî olunarak her kim ziyâde verir ise ona i‘tâ olunmak ve şimdilik mezâda verilmek istid‘âsı meâlinde nâzır-ı mûmâ-ileyhin takdîm eylediği memhûr takrîri bâlâsına bu dâ‘îlerine hitâben zahîre nâzırı efendinin işbu takrîri mûcibince zikrolunan fırınlar efendi-i mûmâ-ileyh ma‘rifetiyle başka başka mezâda verilerek tâlibleri miyânında arttırılıp ne mikdâra karâr eder ise ve her kim ziyâde verir ise ona verilmek üzre iktizâ eden bahâsı ma‘rifet-i şer‘ ve efendi-i mûmâ-ileyh ma‘rifetiyle tahsîl olunmak üzre zahîre hazînesine teslîmi sûretinin istihsâline mübâderet eyleyesin deyü unvânı sahh-ı âlî ile müveşşah sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen nâzır-ı mûmâ-ileyh tarafından vekîl-i müsecceli

habbâzân kethudâsı Mehmed Ağa b. Ali meclis-i şer‘-i enverde Şehrî Ahmed b. Abdullah nâm kimesne ile Yani v. Atam ve Pandeli v. Yorgi ve Mihal v. Kanbur ve diğer Yani v. Andon ve Yorgi v. Manol nâm zimmîler muvâcehelerinde bi’l-vekâle takrîr-i kelâm edip İstanbul’da Çukurçeşme’de vâki‘ beş horoslu bir kıt‘a habbâz fırını derûnunda mevcûde beyne’l-esnâf gedik ta‘bîr olunur yirmi re’s bargir ve sâir âlât-ı lâzıme-i ma‘lûme Arnabud tâifesinden ma‘lûmü’l-esâmî kimesnelerin yedlerinde mâlları olup mezbûrûn bundan akdem ber-vech-i muharrer bâ-irâde-i seniyye vilâyetlerine i‘zâm ve der-dest olan defter mantûkunca merkūmûnun cânib-i mîrîye zahîre bahâsından otuz bir bin iki yüz elli bir buçuk guruş ve tüccâra on bin dört yüz yetmiş dört guruş deynleri olmağla sâdır olan fermân-ı âlî mûcibince bey‘i lâzım gelmeğin sâlifü’z-zikr âlât-ı lâzıme-i ma‘lûmenin altı re’s bargir hissesi <<mesfûr Pandeli>> mezbûr Ahmed üzerinde on iki bin beş yüz on yedi buçuk guruş altı parada ve üç buçuk bargir hissesi mersûm Yani zimmî üzerinde yedi bin üç yüz bir buçuk guruş on sekiz buçuk parada ve iki re’s bargir hissesi mesfûr Pandeli zimmî üzerinde dört bin yüz yetmiş iki buçuk guruş iki parada ve iki re’s bargir hissesi mersûm Mihal zimmî üzerinde kezâlik dört bin yüz yetmiş iki buçuk guruş iki parada ve nısf bargir hissesi mersûm diğer Yani zimmî üzerinde bin kırk üç guruş beş buçuk parada ve altı re’s bargir hissesi mesfûr Yorgi zimmî üzerinde on iki bin beş yüz on yedi buçuk guruş altı parada karâr ve ziyâde ile tâlib-i âharı olmayıp ve mebâliğ-i mezkûre hısas-ı merkūmenin el-yevm semen-i misilleri idüğü ihbâr olunmağla hâlâ ben âlât-ı lâzıme-i mezkûrenin altı re’s bargir hissesini mezbûr Ahmed’e meblağ-ı merkūm on iki bin beş yüz on yedi buçuk guruş altı paraya ve üç buçuk bargir hissesini mersûm Yani zimmîye meblağ-ı mezkûr yedi bin üç yüz bir buçuk guruş on sekiz buçuk paraya ve iki re’s bargir hissesini meblağ-ı mezbûr dört bin yüz yetmiş iki buçuk guruş iki paraya mesfûr Pandeli zimmîye ve yine iki re’s bargir hissesini dahi mersûm Mihal zimmîye kezâlik dört bin yüz yetmiş iki buçuk guruş iki paraya ve nısf bargir hissesini mersûm diğer Yani zimmîye meblağ-ı mezkûr bin kırk üç guruş beş buçuk paraya ve altı re’s bargir hissesini dahi mesfûr Yorgi zimmîye meblağ-ı mezkûr on iki bin beş yüz on yedi buçuk guruş altı paraya bi’l-vekâle bey‘ ve lâyıkıyla teslîm ve semenleri olan cem‘an kırk bir bin yedi yüz yirmi beş buçuk guruşun iki bin beş yüz guruşu her biri bi-kadri’l-hısas ber-vech-i peşîn ve mâ‘adâsını dahi kezâlik her biri bi-kadri’l-hısas senevî biner guruş vererek mukāssatan emsâli misillü zahîre hazînesine edâ etmek üzre bi’l-vekâle ihâle eylediğimde onlar dahi ber-minvâl-i muharrer iştirâ ve tesellüm ve ber-vech-i meşrûh semen-i mecmû‘-ı mezkûru hâlâ ve mukāssatan kabzına me’mûra teslîme ta‘ahhüd etmeleriyle fîmâ-ba‘d mârrü’l-beyân gedik âlâtı merkūmûnun vech-i meşrûh üzre iştirâken ve şâyi‘an mâlları olmuşdur deyü ba‘de’t-takrîr ve’t-tasdîk sâlifü’z-zikr âlât-ı lâzımenin kayd-ı atîki kaleminden ref‘ ve terkīn ve mezbûrun Ahmed ile Yani ve Pandeli <<ve Yorgi>> ve Mihal ve diğer

Yani ve Yorgi zimmîlerin ber-minvâl-i muharrer isimlerine tashîhan kayd ile yedlerine sûret i'tâsını mezbûrûn istid'â ve istid'âları şurût-ı nizâma muvâfık olduğunu hazır bi'l-meclis bi'l-cümle nizâm ustaları ihbâr ve inhâ eyledikleri İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 29 Ra sene 1242

119 [26a-2] Şerife Fâtıma adlı küçük kızın, vasîsi aracılığı ile Kilid Hanı'ndaki odadaki hakkını Hamparsom v. Kabril'e devrettiği

Kilid Hânı derûnunda oda ferâğı

Ma'rûz

Dârü's-sa'âdeti'ş-şerîfe ağası hazretleri nezâretlerinde âsûde evkāfdan sahibü'l-hayrât vezîriazam-ı esbak Pîr[î] Paşa merhûhumun vakf-ı şerîfi müsakkafâtından zikri âtî odanın altı sehm i'tibâriyle bâ-temessükât-ı mütevellî bi'l-icâreteyn mutasarrıflarından bir sehmine mutasarrıf olan derûn-ı arzuhâlde mezkûru'l-ism es-Seyyid el-Hâc Ali Ağa b. Veliyüddin nâm kimesne kendi nefsinden asâleten ve bir sehm hisse-i şâyi'asına mutasarrıf olan dergâh-ı mu'allâ kapıcıbaşılarından el-Hâc Mehmed Şerif Ağa b. Abdullah Ağa tarafından husûs-ı âti'l-beyânda Hasan Ağa b. İbrahim ve Hâfız Ali Ağa b. Abdülkerim nâm kimesneler şehâdetleriyle vekîl-i sâbitü'l-vekâlesi ve bir sehm hisse-i şâyi'asına mutasarrıf li-ebeveyn er karındaşı es-Seyyid el-Hâc Halil Ağa ibnü'l-mezbûr Veliyüddin nâm müteveffânın sulbî kebîr oğlu olup mahrûse-i Bursa'da sâkin es-Seyyid el-Hâc Ömer Ağa tarafından husûs-ı âtîde Bodrum Hânı sükkânından Bezzâz Mehmed Rüstem Ağa b. Abdullah ve Bezzâz el-Hâc Mehmed Emin Efendi b. Abdullah nâm kimesneler şehâdetleriyle kezâlik sâbitü'l-vekâle vekîli olmağla dükkâna ve bir sehm hisse-i şâyi'asına mutasarrıfe olan karındaş-ı müteveffâ-yı mezbûrun sulbiye kızı Şerife Fâtıma nâm sagīrenin tesviye-i emrine bâ-hüccet-i şer'iyye vasîyy-i mansûbesi olmağla vesâyeten ve bir sehm hisse-i şâyi'asına mutasarrıf olan kendi nefsinden asîl ve li-ebeveyn er karındaşı olup kezâlik bir sehm hisse-i şâyi'asına mutasarrıf olan Mustafa Memiş Ağa b. el-Hâc Mehmed tarafından husûs-ı <<fâizü'n-nûr>> âtîde vekîl-i müseccel-i şer'îsi Mehmed Sâlim Ağa nâm kimesne hazır olduğu hâlde Haremeyn-i şerîfeyn müfettişi olup İstanbul pâyesiyle tekrîm buyrulan Emin Beyefendi-zâde fazîletlü mîr Abdülkadir Efendi dâ'îleriyle evvelen Çarşamba günü Arz Odası'nda huzûr-ı fâizü'n-nûr-ı vekâlet-penâhîlerinde ve ba'dehû dâ'îhânelerinde müfettiş-i mûmâ-ileyh tarafından meb'ûs Kâtib es-Seyyid Mehmed Ârif Efendi ma'iyetiyle **[26b]** akd olunan meclis-i şer'-i şerîf-i enverde sahib-i arzuhâl Dülbendci Hamparsom v. Kapril nâm zimmî muvâcehesinde İstanbul'da Mercan Çarşısı kurbünde Kilid Hânı derûnunda tabaka-i süflâda kapıdan girerken sağ tarafda vâki' ikinci bir bâb oda benimle asîl-i hazır ve müvekkillerimiz

mezbûrûn ve vasîsi olduğum sagīre-i mezbûrenin ber-i'tibâr-ı merkūm iştirâken ve şâyi'an bi'l-icâreteyn taht-ı tasarrufumuzda ve mesfûr Hamparsom zimmî dahi oda-i mezkûr derûnunda şehriye üçer guruş kirâ tesmiyesiyle müşâhereten müste'cirimiz olup lâkin işbu târih-i i'lâm-ı şehrî gāyetine izâfetle benimle hâzır-ı asîl ve vekîl-i merkūmûn her birimiz bi'l-asâle ve bi'l-vekâle ve bi'l-vesâye fesh-i akd-i icâre etmemizle oda-i mezkûru gāyet-i şehr-i merkūmda tahliye ve bize teslîme mersûm Hamparsom zimmîye tenbîh olunmak bi'l-asâle ve bi'l-vekâle ve bi'l-vesâye matlûbumuzdur deyü vakf-ı sadr-ı müşârün-ileyhin bi'l-meşrûta mütevelliyesi Şerife Fâtıma Hanım bt. Üzeyr Bey tarafından vekîl-i müsecceli hazır bi'l-meclis câbî-i vakf Mehmed Emin Ağa b. Ahmed'in tasdîkiyle da'vâ ve zimmî-i mersûm dahi cevâbında oda-i mezkûr dülbendci esnâfının ber-mûcib-i emr-i âlî-şân yüz altmış aded şurûtlu gediklerine dâhil olarak derûnunda olan gediği dahi mâlım olmağla hurûcdan imtinâ' ve ol vechile beynimizde münâza'ât-ı kesîre vukū' bulmuşdu el-hâletü hâzihî ben ve hâzır-ı asîl ve vekîl-i merkūm Mehmed Sâlim Ağa oda-i mezkûrun mecmû'unu el-yevm bedel-i mislinden ezyed ve evfer olduğu bi'l-ihbâr ledeş-şer'i'l-enver zâhir ve mütehakkık olan iki bin guruş bedel mukābelesiyle mersûm Hamparsom zimmîye bi'l-asâle ve bi'l-vekâle ve vasîsi olduğum sagīre-i mezbûrenin hissesini dahi âhara ferâğa kıbel-i şer'den bâ-hüccet-i şer'iyye me'zûn olduğuma binâen bi'l-vesâye hüsn-i rızâ ve tayyib-i hâtırımız ve ferâğ-ı mu'teber-i kat'î ile bâ-re'y-i mütevellî ferâğ ve tefvîz ve teslîm eylediğimizde ol dahi tefevvüz ve tesellüm ve kabûl ve bedel-i mezkûr iki bin guruşu benimle hâzır-ı asîl ve vekîl-i merkūma def' ü teslîm biz dahi yedinden tamamen ve kâmilen bi'l-asâle ve bi'l-vekâle ve bi'l-vesâye ahz ü kabz ve sagīre-i mezbûrenin bir sehm hissesine isâbet eden üç yüz otuz üç guruş kırk akçeyi defter-i kassâmına idhâl etmemle mâ'adâsı olan bin altı yüz altmış altı guruş seksen akçeyi dahi asîl-i hazır ve müvekkillerimiz mezbûrûndan her birimiz bi-kadri'l-hısas beynimizde iktisâm ederek zimmî-i mesfûrun emriyle umûrumuza sarfla istihlâk etmemizle ba'de'l-yevm oda-i mezkûrun mecmû'u mersûm Hamparsom zimmînin dâhil-i havza-i tasarrufu ve hakk-ı müfevvazı olup benimle hâzır-ı asîl ve müvekkillerimiz mezbûrûn ve sagīre-i merkūmenin kat'â alâka ve medhalleri kalmamağla bi'l-cümle husûs-ı mezkûra ve ferâğ-ı merkūmda şurût-ı müfside müdde'âsına ve bedel-i mezkûrun adem ve istifâsına müte'allika âmme-i da'vâdan benimle hâzır-ı asîl ve vekîl-i merkūmdan her birimiz mesfûr Hamparsom zimmînin zimmetini ancak bi'l-asâle ve bi'l-vekâle ol dahi kezâlik husûs-ı mezkûra ve ferâğ-ı mezkûrda şurût-ı müfside müdde'âsına ve bedel-i müstehlek-i merkūmun istirdâdına müte'allika âmme-i da'vâdan benimle hâzır-ı asîl ve müvekkilerimiz mezbûrûndan her birimizin zimmetlerini bi'l-asâle ibrâ-i âmm-ı sahîh-i şer'î ile ibrâ ve ıskāt ve her birimiz ber-vech-i muharrer âharın asâleten ve vekâleten ibrâsını kabûl edip bi'l-vesâye dahi kat'â da'vâ ve nizâ' ve husûmetim yokdur deyü mukırr-ı

asîl ve vekîl ve vasîyy-i merkūm es-Seyyid el-Hâc Ali Ağa'nın bi'l-cümle takrîr-i meşrûhunu hâzırân-ı asîl ve vekîl Mehmed Sâlim Ağa ve Câbî Mehmed Emin Ağa ile mersûm Hamparsom zimmîden her biri tahkīk ve tasdîk eyledikleri İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 15 Ra sene 1242

120 [26b-1] İbrahim Usta b. Mustafa'nın, Mehmed Şakir Usta'dan berber gediğini satın alıp başka bir yere naklettiği

Berber gediği mübâya'ası ve nakli

Ma'rûz

Âsitâne-i aliyyede vâki' berber esnâfından sahib-i arzuhâl es-Seyyid Mehmed Şâkir Usta b. es-Seyyid Mehmed Emin meclis-i şer'-i münîrde yine esnâf-ı merkūmeden es-Seyyid İbrahim Usta b. es-Seyyid Mustafa muvâcehesinde esnâf-ı merkūme kethudâsı İbrahim Ağa ve şeyhi Musa Efendi ve du'âcısı İsmail Efendi ve yiğitbaşısı es-Seyyid Mehmed Nuri Ağa ve çavuşu Mustafa Usta ve köşe ustası Abdi Usta hazır oldukları hâlde takrîr-i kelâm edip hâmiş-i arzuhâlde mastûr derkenâr nâtık olduğu üzre İstanbul'da Kıztaşı'nda turşucu dibinde kâin Başmuhâsebe'de Ali Usta ismine mukayyed şurût-ı nizâma dâhil ve mu'teber bir bâb kadîm berber dükkânı derûnunda mevcûde beyne'l-esnâf gedik ta'bîr olunur âlât-ı lâzıme-i ma'lûmeye tedâvül-i eydî ile şirâen müstakillen mâlım iken dükkân-ı mezkûr bundan akdem harîkde muhterik oldukda âlât-ı gedik-i mezkûru tahlîs etmişdim el-hâletü hâzihî ben âlât-ı müstahlasa-i mezkûreyi tarafeynden bi'l-îcâb ve'l-kabûl bâtten ve sahîhan bi-safkatin vâhidetin merkūm es-Seyyid İbrahim Usta'ya beş yüz guruş semen-i makbûza bey' ve temlîk ve teslîm eylediğimde ol dahi ber-vech-i muharrer iştirâ ve tesellüm ve kabz ve kabûl edip mebî'-i mezkûrun tağrîr ve gabnine müte'allika da'vâdan tarafeynden her birimiz âharın zimmetini kabûlü hâvî ibrâ ve ıskāt eyledik fîmâ-ba'd âlât-ı gedik-i merkūm mezbûr es-Seyyid İbrahim Usta'nın mülk-i müşterâsı ve hakk-ı sırfı olup benim asla alâkam kalmamışdır deyü ba'de'l-ikrâr ve't-tasdîk dükkân-ı mezkûr arsasına mutasarrıfı ke'l-evvel berber dükkânı binâ etmeyip eşedd-i lüzûmuna binâen menziline ilâve murâd eylediğinden âlât-ı müstahlasa-i mezkûrenin âhar mahalle nakli lâzım geldiği beyânıyla Bâb-ı Âlî civârında Beşir Ağa Câmi'-i şerîfi tahtında vâki' mutasarrıf olduğu âhar gedikden ârî bir bâb dükkâna nakl ile ism ve mahâll-i evvelin kuyûdları ref' ve terkīn ve mahâll-i sânîde mu'teber ve müstekar olmak üzere kendi ismine tashîhan kayd ve yedine sûret i'tâsını merkūm es-Seyyid İbrahim Usta kulları istirhâm ve istid'â ve fi'l-vâki' gedik-i mezkûr mukayyed ve mu'teber ve taht-ı nizâma dâhil kadîm gediklerinden olarak akd-i bey'in sudûruna değin bâyi'-i merkūm es-Seyyid Mehmed Şâkir Usta'nın tedâvül-i eydî ile şirâen müstakillen mâlı ve bu

makūle kayd-ı evveline taʿarruz olunmayarak tedâvül-i eydî bulunan gediklerin muahharan mâlikleri lede'l-iktizâ âhar mahalle nakleylediklerinde kayd-ı evveli terkīn ve nakli derciyle isimlerine tashîhan sûret iʿtâsı şurût-ı nizâmlarından ve mesbûk bi'l-emsâl olduğunu hâzırûn-ı merkūmûn ihbâr ve inhâ etmeleriyle bu sûretde istidʿâsı şurût-ı nizâm-ı kadîme muvâfık olduğundan müsâʿade-i seniyyeleri erzânî buyurulup emsâli ve şurûtu mûcibince ber-vech-i muharrer nakli derciyle ismine tashîhan sûret iʿtâsı bâbında fermân-ı âlîleri sudûru iktizâ eylediği İstanbul Mahkemesi'nden huzûr-ı âlîlerine iʿlâm olundu.

Fî 8 R sene 1242

121 [26b-2] Hasan Ağa'nın, Beyşehir mütesellimi İbrahim Edhem Efendi'ye açtığı davasını geri çektiği

6000 guruşdan meccânen ibrâ

Maʿrûz

Anadolu'da Beyşehir kazâsına muzâfe Karadiken karyesi ahâlîsinden sahib-i arzuhâl Baklavacıoğlu es-Seyyid el-Hâc Hasan Ağa b. es-Seyyid el-Hâc Abdülbaki nâm kimesne evvelen Çarşamba günü Arz Odası'nda huzûr-ı lâmiʿu'n-nûr-ı sadâret-penâhîlerinde ve baʿdehû bi't-terâzî dâʿîhânelerinde maʿkūd meclis-i şerʿ-i münîrde mukaddemâ Beyşehir sancağı mütesellimi olup bu defʿa yine livâ-i mezbûra taraf-ı saltanat-ı seniyyeden mütesellim nasb olunan hâcegân-ı Dîvân-ı hümâyûndan derûn-ı arzuhâlde mezkûru'l-ism İbrahim Edhem Efendi b. Süleyman muvâcehesinde mûmâ-ileyh İbrahim Edhem Efendi mukaddemâ livâ-i mezbûr mütesellimi iken beni bi-gayr-ı hakkın habs ve cerîme nâmıyla mâlımdan zulmen altı bin guruş ile dört yüz guruş kıymetli bir re's katırımı ahz ve istihlâk etmekle nakd-i merkūm ile zikrolunan katırın kıymet-i şerʿiyyesini **[27a]** mûmâ-ileyhden istirdâd ederim deyü daʿvâya tesâddî etmişdim el-hâletü hâzihî ben daʿvâ-yı mezkûremden rızâmla meccânen fâriğ olup bi'l-cümle husûs-ı mezkûra <<müteʿallika âmme-i daʿvâdan>> ve sâir cemîʿ hukūk-ı şerʿiyyeye müteʿallika âmme-i daʿvâdan tarafeynden her birimiz âharın zimmetini kabûlü hâvî ibrâ ve ıskāt eyledik deyü takrîrini mûmâ-ileyh İbrahim Edhem Efendi tasdîk eylediği İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî-gurreti R sene 1242

122 [27a-1] İrade gereğince sahipleri Arnavut olan Balat'ta mahkeme altındaki fırına devlet tarafından el konulup mezada verildiği

Cânib-i mîrîden Balat'da mahkeme altı fırını mübâyaʿası

Maʿrûz

Zahîre nâzırı izzetlü Mehmed Ârif Efendi bendelerinin Âsitâne-i sa'âdet ve bilâd-ı selâsede vâki' Arnabud fırınlarının Müslim hamîrkâr ve hademe-i sâiresinin mukaddemce bâ-irâde-i seniyye yerlerine re'âyâ ve kendileri vilâyetlerine i'zâm ve bu def'a lâzımü'l-huzûr-ı nâzır-ı mûmâ-ileyh nezdine celb ve navul kalemi kuyûduna mürâca'at ve tatbîk ve kā'ide-i mer'iyye-i mîrîyye ve ticârete tevfîk olunarak zikrolunan fırınların derûnlarında mevcûde zehâir ve bargir ve hatab bahâları ve tablakâr ve sâir zimmetlerinde olan matlûbâtlarının anbar-ı âmire mevcûdundan aldıkları zahîre bahâsından zahîre hazînesine ve tüccârdan aldıkları zahîre bahâsından tüccâra ve hatab ve saman ve sâir zimemâtlarının yegān yegān hesâbları rü'yet ve yerlerine şimdilik ikāmet sûretiyle re'âyâdan habbâz ustası ik'âd ve ikāmet ettirilmiş ve sâye-i veliyyü'n-ni'amîde nân-ı azîz husûsunda ibâdullâha zarûret çektirilmemek husûsunun vesâili istihsâl olunmuş ise de müddet-i medîde emâneten idâresinde telefâtı mûcib ve bi'l-âhare zahîre hazînesine ve tüccâra zarar ve hasârı müstevcib olmağla zikrolunan fırınların kadîmi vechile şehrî Müslim re'âyâdan tâliblerine füruht olunarak semen-i misilleri düyûn-ı mîrîyyelerine mahsûben zahîre hazînesine teslîm ve ba'dehû iktizâsı vechile tüccâr ve sâir kimesnelerin matlûbâtı istifâ kılınmak şartıyla zikrolunan fırınlar başka başka mezâda verilerek her biri ne mikdâra resîde olur ise taraf-ı mûmâ-ileyhden diğer tekārîr ve defâtir ile hâk-i pây-i devletlerine ifâde kılınarak ve kādı-iDârü'l-hilâfe tarafından dahi taharrî olunarak her kim ziyâde verir ise ona i'tâ olunmak ve şimdilik mezâda verilmek istid'âsı meâlinde nâzır-ı mûmâ-ileyhin takdîm eylediği memhûr takrîri bâlâsına bu dâ'îlerine hitâben zahîre nâzırı efendinin işbu takrîri mûcibince zikrolunan fırınların efendi-i mûmâ-ileyh ma'rifetiyle başka başka mezâda verilerek tâlibleri miyânında arttırılıp ne mikdâra karâr eder ise ve her kim ziyâde verir ise ona verilmek üzre iktizâ eden bahâsı ma'rifet-i şer' ve efendi-i mûmâ-ileyh ma'rifetiyle tahsîl ve mevkūfen zahîre hazînesinde hıfz olunmak ve ba'dehû düyûn-ı mîrîyye ve tüccâr ve sâire olan düyûnları iktizâsı vechile tanzîm kılınmak üzre zahîre hazînesine teslîmi sûretinin istihsâline mübâderet eyeleyesin deyü musahhah sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen nâzır-ı mûmâ-ileyhin vekîl-i şer'îsi habbâzân kethudâsı Mehmed Ağa b. Ali meclis-i şer'-i münîrde Şehrî Ohannes v. Toma ve Marat v. Ohan ve Aznavur v. Mıgırdıç ve Nikola v. Atam ve Artin v. Ohan ve Hristo v. Kolo ve Kosta v. Angili ve Avadik v. Mihal nâm zimmîler muvâcehelerinde zikrolunan fırınlardan İstanbul'da Balatkapısı dâhilinde ve mahkeme altında vâki' altı horoslu bir kıt'a habbâz fırını derûnunda mevcûde gedik ta'bîr olunur yirmi dört re's bargir ve sâir âlât-ı lâzıme-i ma'lûmeye bi'l-iştirâk mâlikler olan Arnabud tâifesinden ma'lûmü'l-esâmî kesân bundan akdem ber-vech-i muharrer bâ-irâde-i seniyye vilâyetlerine i'zâm ve der-dest olan defter mantûkunca merkūmûnun cânib-i mîrîye on beş bin dokuz yüz seksen yedi guruş ve tüccâra on beş bin doksan dört guruş deynleri olup sâdır olan fermân-ı

âlî mûcibince bey'i lâzım gelmeğin zikrolunan gediğin lede'l-müzâyede dört re's bargiri müşterûn-ı mersûmûndan Ohannes ve dört [re's] bargiri Marat ve dört re's bargiri Aznavur ve iki re's bargiri Nikola ve üç re's bargiri Artin ve üç re's bargiri Hristo ve iki re's bargiri Kosti ve iki re's bargiri Avadik zimmîlerin olmak üzre cem'an otuz bir bin seksen bir guruşda mersûmûnun üzerlerinde karâr ve ziyâde ile tâlib-i âharı olmayıp ve meblağ-ı merkûm gedik-i mezkûrun el-yevm semen-i misli idüğü ihbâr olunmağla hâlâ ben zikrolunan gediği meblağ-ı merkûm otuz bir bin seksen bir guruşa mesfûrûna bi'l-vekâle bey' ve lâyıkıyla teslîm ve semen-i mezkûrun üç bin guruşunu bi-kadri'l-hısas ber-vech-i peşîn ve mâ'adâsı olan yirmi sekiz bin seksen bir guruşunu senevî hisselerine göre beynlerinde bi'l-iktisâm cem' edip yalnız cümlesi bin guruş vererek mukāssatan emsâli misillü zahîre hazînesine edâ etmek üzre ihâle eylediğimde onlar dahi ber-minvâl-i muharrer iştirâ ve teselüm ve vech-i meşrûh üzre semen-i mezkûru hâlâ ve mukāssatan kabzına me'mûra teslîme ta'ahhüd etmeleriyle fîmâ-ba'd zikrolunan gedik-i mersûmûnun ber-vech-i muharrer tasarruflarında olmuşdur deyü ba'de't-takrîr ve't-tasdîk mârrü'l-beyân gediğin kayd-ı atîki kaleminden ref' ve terkīn ve kendilerinin isimlerine tashîhan kayd ile yedlerine bir kıt'a sûret i'tâsını müşterûn-ı mersûmûn istid'â ve istid'âları şurût-ı nizâma muvâfık olduğunu hazır bi'l-meclis ve mazbûtü'l-esâmî nizâm ustaları ihbâr ve inhâ eyledikleri İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 26 Ra sene 1242

123 [27a-2] İrade gereğince sahipleri Arnavut olan Topkapı Fırını'na devlet tarafından el konulup mezada verildiği

<<Cânib-i mîrîden Topkapı Fırını mübâya'ası

İ'lâm-ı mezkûrda sehv vâki' olmağla kaydı terkīn olunmuşdur ihrâc olunmaya– [Mühür:] Abdurrahmân-

Ma'rûz

Zahîre nâzırı izzetlü Mehmed Ârif Efendi bendeleri Âsitâne-i sa'âdet ve bilâd-ı selâsede vâki' Arnabud fırınlarının Müslim hamîrkâr ve hademe-i sâiresinin mukaddemce bâ-irâde-i seniyye yerlerine re'âyâ ve kendileri mahallerine i'zâm ve bu def'a dahi lâzımü'l-huzûr-ı nâzır-ı mûmâ-ileyh nezdine celb ve navul kalemi kuyûduna mürâca'at ve tatbîk ve kā'ide-i mer'iyye-i mîrîyye ve ticârete tevfîk olunarak zikrolunan fırınların derûnlarında mevcûd zehâir ve bargir ve hatab bahâları ve tablakâr ve sâiri zimmetlerinde olan matlûbâtlarının ve anbâr-ı âmire mevcûdundan aldıkları zahîre bahâsından zahîre hazînesine ve tüccârdan aldıkları zahîre bahâsından tüccâra ve hatab ve saman ve sâir zimemâtlarının yegān yegān hesâbları rü'yet ve yerlerine şimdilik ikāmet sûretiyle re'âyâdan habbâz ustası ik'âd

ve ikāmet ettirilmiş ve sâye-i veliyyü'n-niʿamîde nân-ı azîz husûsunda ibâdullâha zarûret çektirilmemek husûsunun vesâili istihsâl olunmuş ise de müddet-i medîde emâneten idâresinde telefâtı mûcib ve bi'l-âhare zahîre hazînesine ve tüccâra zarar ve hasârı müstevcib olmağla zikrolunan fırınlar kadîmi vechile şehrî Müslim ve reʿâyâdan tâliblerine füruht olunarak semen-i misilleri düyûn-ı mîrîyyelerine mahsûben zahîre hazînesine teslîm ve baʿdehû iktizâsı vechile tüccâr ve sâir kimesnelerin matlûbâtı istifâ kılınmak şartıyla zikrolunan fırınlar başka başka mezâda verilerek her biri ne mikdâra resîde olur ise taraf-ı mûmâ-ileyhden diğer tekārîr ve defâtir ile hâk-i pây-i devletlerine ifâde kılınarak ve kādı-i Dârü'l-hilâfe tarafından taharrî olunarak her kim ziyâde verir ise ona iʿtâ olunmak ve şimdilik mezâda verilmek istidʿâsı meâlinde nâzır-ı mûmâ-ileyhin takdîm eylediği memhûr takrîri bâlâsına bu dâʿîlerine hitâben zahîre nâzırı efendinin işbu takrîri mûcibince zikrolunan fırınlar efendi-i mûmâ-ileyh maʿrifetiyle başka başka mezâda verilerek tâlibleri miyânında arttırılıp ne mikdâra karâr eder ise ve her kim ziyâde verir ise ona verilmek üzre iktizâ eden bahâsı maʿrifet-i şerʿ ve efendi-i mûmâ-ileyh maʿrifetiyle tahsîl olunmak üzre zahîre hazînesine teslîmi sûretinin istihsâline mübâderet eyleyesin deyü unvânı sahh-ı âlî ile müveşşah sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen nâzır-ı mûmâ-ileyhin vekîl-i şerʿîsi habbâzân kethudâsı Mehmed Ağa b. Ali meclis-i şerʿ-i münîrde **[27b]** Kebecioğlu Mikayil ve Kigork v. Atam ve Manik v. Serkiz zimmîler muvâcehelerinde takrîr-i kelâm edip Âsitâne-i aliyyede Topkapı'da vâkiʿ beş horoslu bir kıtʿa habbâz fırını derûnunda mevcûd beyne'l-esnâf gedik taʿbîr olunur yirmi re's bargir ve sâir âlât-ı lâzıme-i maʿlûme Arnabut tâifesinden maʿlûmü'l-esâmî kesânın mâlları olup ve merkūmûn bundan akdem ber-vech-i muharrer bâ-irâde-i seniyye vilâyetlerine iʿzâm ve der-dest olan defter mantûkunca merkūmûnun cânib-i mîrîye zahîre bahâsından elli üç bin dört yüz doksan iki buçuk guruş ve tüccâra on yedi bin yüz otuz sekiz guruş deynleri olmağla sâdır olan fermân-ı âlî mûcibince beyʿi lâzım gelmeğin sâlifü'z-zikr âlât-ı lâzıme-i maʿlûme lede'l-müzâyede mersûmûn Kebecioğlu Mikayil ve Kigork v. Atam ve Manik v. Serkiz zimmîlerin ber-vech-i iştirâk üzerlerinde yetmiş bin beş yüz otuz buçuk guruşda karâr ve ziyâde ile tâlib-i âharı olmayıp ve meblağ-ı merkūm gedik-i mezkûrun el-yevm semen-i misli idüğü ihbâr olunmağla hâlâ ben zikrolunan gedik âlâtını meblağ-ı merkūm yetmiş bin altı yüz otuz buçuk guruşa bi'l-vekâle mersûmûna beyʿ ve teslîm ve semen-i mezkûrun iki bin beş yüz guruşunu peşîn ve mâʿadâsı olan altmış sekiz bin yüz otuz buçuk guruşu dahi senevî biner guruş vererek mukāssatan emsâli misillü zahîre hazînesine edâ etmek üzre ihâle eylediğimde onlar dahi ber-minvâl-i muharrer iştirâ ve tesellüm ve ber-vech-i meşrûh semen-i mezkûru hâlâ ve mukāssatan kabzına me'mûra teslîme taʿahhüd etmeleriyle fîmâ-baʿd mârrü'l-beyân gedik âlâtı mersûmûn Kebecioğlu Mikayil ve Kigork v. Atam ve Manik v. Serkiz zimmîlerin ber-vech-i iştirâki's-seviy

mâlları olmuşdur deyü ba'de't-takrîr ve't-tasdîk sâlifü'z-zikr gediğin kayd-ı atîki kaleminden ref' ve terkīn ve mersûmûnun isimlerine tashîhan kayd ile yedlerine sûret i'tâsını merkūmûn istid'â ve ve istid'âları şurût-ı nizâma muvâfık olduğunu hazır bi'l-meclis ve mazbûtü'l-esâmî nizâm ustaları ihbâr ve inbâ eyledikleri İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî-gurreti R sene 1242 >>

124 [27b-1] İsmail Ağa b. Mustafa'nın, Mahmud Paşa Camii civarında yanan iki dükkânı arsası üzerine ev yapmasının men edildiği

Mahmud Paşa Câmi'i nezdinde iki bâb kürkçü dükkânı arsalarını 1300 guruşa gedik sahibine ferâğı

Ma'rûz

Sahib-i arzuhâl İsmail Ağa b. Mustafa savb-ı şer'-i enverden me'zûnen bi'l-hükm irsâl olunan Mevlânâ es-Seyyid Salih Afîf Efendi dâ'îlerinin bi'l-ma'iyye istimâ'a me'mûr Haremeyni şerîfeyn müfettişi Emin Beyefendi-zâde fazîletlü Abdülkadir Beyefendi ile evvelen Pazar günü Saray-ı hümâyûnda dîvân odasında huzûr-ı hazret-i ağa-yı Dârü's-sa'âdeti'ş-şerîfede ve ba'dehû bi't-terâzî yazıcı efendi odasında akd eylediği meclis-i şer'-i münîrde zikri âtî bir bâb kürkçü dükkânı gediğine müstakillen mâlik olan kürkçü esnâfından Petro v. Todori ve ittisâlinde kâin diğer bir bâb kürkçü dükkânı gediğine münâsafeten mâlikleri olan Nikola v. Hristo ve Dimitri v. Kostandi zimmîler muvâcehelerinde nezâret-i hazret-i müşârün-ileyhde âsûde evkāfdan merhûm ve mağfûrun-leh Mahmud Paşa-yı Velî Hazretleri Câmi'-i şerîfi vakfının mütevellîsi Mustafa Ağa tarafından mürsel vekîl-i câbî-i vakf Mehmed Şâkir Efendi ve hâssa kürkçübaşısı el-Hâc Mehmed Emin Ağa ile ustabaşı Yanko v. Panayot ve Yamandi v. Dimitri ve Panayot v. Yorgi ve Palaş v. İstemaki ve İsteryo v. Dimitri ve İstavri v. İstefan ve Zafiri v. Kostandi ve Kosti v. Gavril ve Dimitri v. Andon zimmîler ve sâirleri hazır oldukları hâlde zahr-ı arzuhâlde mastûr defter-i vakıfdan muhrec derkenâr nâtık olduğu <<üzre>> ve bu def'a mahâllinde ma'rifet-i şer'le keşfolunduğu üzre vakf-ı müşârün-ileyh müstagallâtından İstanbul'da câmi'-i müşârün-ileyh nezdinde Kâğıdcılar <<sûkunda>> karşısında Parmakkapı ittisâlinde Kürkçüler sırasında kâin bir tarafı Kürkçü Yamandi zimmî dükkânı ve verâsı Miskyağcı Rub'iye Mehmed Ağa menzili ve bir tarafı benim tasarrufumda olan sagīr çanakçı dükkânı ve önü tarîk-ı âm ile mahdûd her biri şehriye on dörder akçe icâre-i müecceleli birbirine muttasıl iki bâb kürkçü dükkânında zimmiyûn-ı mesfûrûn beher şehr üçer guruşdan cem'an altı guruş kirâ-yı kadîme ile müste'cirim iken bundan akdemce bi-kazâillâhi te'âlâ vukū' bulan harîkde dükkân-ı mezkûrlar muhterik oldukda arsasına menzil binâ yahud âhar akāra tebdîl ile mesfûrûnu ihrâc murâd

eylediğimde mümâna'at ve muhâlefet etmeleriyle suâl olunup mümâna'atları men' olunmak matlûbumdur deyü da'vâ ettikde onlar dahi cevâblarında dükkân-ı mezkûrlar kadîmden beri kürkçü dükkânları olup derûnlarında mevcûde kürkçü gediği ta'bîr olunur âlât-ı lâzıme-i mu'tebere-i ma'lûme ber-vech-i bâlâ müstakillen ve münâsafeten mâlımız olarak kırk elli seneden beri derûnlarında mütemekkin olmamızla kürkçübaşı hâzır-ı mûmâ-ileyhin yedinde olup meclis-i şer'-i şerîfde kırâet ve Başmuhâsebe'den hâmiş-i arzuhâle derkenâr olunan emr-i âlîşânda zikr ve tafsîl olunduğu üzre İstanbul'da Mahmud Paşa Hânı ve Kalcular Hânı ve Bezzâzistân civârı ve Tavuk Pazarı ve Mahmud Paşa Çarşısı ve Eyüp ve Galata ve Üsküdar ve mahâll-i sâirede vâki' ma'dûd kürkçü dükkânları emr-i âlîde münderic ve taht-ı nizâma dâhil ve mu'teber olmağla ber-örf-i belde mülk sahibleri kirâ-yı kadîmini bilâ-nizâ' ahz ettikçe kirâ artırmak ve yahud âhar gûne ızrâr kasdıyla gedik sahiblerini ihrâc sadedinde olmamak ve bu makūle gediği mu'teber kürkçü dükkânı başka esnâfa îcâr ve âhar akāra tebdîl ve vaz'-ı kadîmi tağyîr olunmamak ve esnâfımızdan Rum dükkânı Ermeni tâifesine ve Ermeni dükkânı Rum tâifesine bey' ve îcâr ettirilmemek ve'l-hâsıl nizâmımıza dâir husûsda ihtilâle bâdî olacak hâlete tesâddî olunmamak şurût-ı nizâmımızdan ve ba'zı nakl-i gedik âdet olan esnâfda dahi fi'l-asl menzil tahtı yahud ittisâlinde olup eşedd-i lüzûmu olarak menzile ilâve sebkat etmiş ise de bu vechile yeniden menzil inşâsı ve bu misillü kadîm kürkçü dükkânı menzile idhâl yahud yerine müstakil menzil binâsı nizâmımızdan olmadığı ve gediklerimizin bir mahâlden âhar mahalle nakl ve tahvîli hiçbir vakitde mesbûk ve müte'âref olmayıp kat'a vukū' bulmadığı ve dükkân-ı mezkûr mahalleri gāyet dayyik ve sagīr olduğundan menzil binâsı hadd-i imkânda değil iken garazı kasd-ı ızrâr idüğü ve kadîm kürkçü dükkânı muhterik oldukda dahi yerine kadîmi ve heyet-i aslîsi üzre kürkçü dükkânı binâ ve inşâ ve gedik sahibi kürkçüye îcâr olunageldiği ve bu gûne çarşıya akreb mahalle ahşab menzil ihdâsı mehâzîr-i azîmeyi müstelzim ve el-hâletü hâzihî çarşı ebniyesi hakkında bâ-fermân-ı âlî karâr-gîr olan nizâm-ı müstahsenenin muhtel ve müşevveş olmasını müntic ve bâ-husûs dükkân-ı mezkûr mahallerine mümkün değil iken menzil binâsı murâdı tamam ihtilâl-i nizâmımıza bâdî ve sâire dahi sirâyet ile cümlemizin perîşâniyetini müeddî olacağı emr-i âşikâr ve nizâm-ı muharrere-i kadîme-i mezkûremiz bi'd-defa'ât Cum'a ve Çarşamba günleri Arz Odası'nda ve İstanbul ve teftîş-i Haremeyn mahkemelerinde terâfu' olundukça düstûrü'l-amel tutularak işbu ibrâz olunan müte'addid i'lâm-ı şer'î esnâfımız yedlerine i'tâ olunmuş ve hatta dükkân-ı mezkûr sırasında diğer dükkân mutasarrıfının derûnunda olan kadîm kürkçü gediğinin mahv ve ibtâl dâ'iyesi otuz beş târihinde Çarşamba günü Arz Odası'nda huzûr-ı hazret-i sadâretpenâhîde lede'l-mürâfa'a men' olunarak keyfiyet huzûr-ı âlîye i'lâm olundukda i'lâm-ı mezkûr rikâb-ı kâm-yâb-ı mülûkânelerine lede'l-arz şer'le görülüp i'lâm

olunmağla cevâb verile deyü sarâhaten ve kat'iyen mübârek hatt-ı hümâyûn-ı mevhibet-makrûn-ı hazret-i hilâfet-penâhî şeref-bahş-ı sudûr ve mûcibince amel ve hareket olunmak bâbında musahhah fermân-ı âlî-şân sâdır olmuş olmağla hıfzan li'n-nizâmi'l-belde [**28a**] müdde'î-i mezbûrun hilâf-ı emr-i âlî ve mugāyir-i şurût-ı nizâm-ı kadîm ızrâr kasdı men' ve muktezâ-yı nizâmımız icrâ buyurulması niyâzımızdır deyü bi'l-cümle kürkçü tâifesi mesfûrûn ile ma'an istid'â ve istirhâm eylediklerinde müdde'î-i mezbûr İsmail Ağa dahi mazmûn-ı emr-i âlî ve i'lâm-ı mezkûrları ve nizâm-ı kadîmleri dahi bu vechile olduğunu ikrâr ve tasdîk etmeğin bu sûretde esnâf-ı merkūmenin nizâmlarına dâir husûsda ihtilâle bâdî olacak hâlâta tesâddî olunmak veyâhûd âhar gûne ızrâr kasdıyla gedik sahiblerini ihrâc sadedinde olmak ber-mûcib-i emr-i âlî memnû' idüğü müdde'î-i mezbûra tefhîm olundukdan sonra merkūm İsmail Ağa dükkân-ı mezkûr arsalarını hüsn-i rızâ ve tayyib-i hâtırı ve ferâğ-ı mu'teber-i kat'î ile bin üç yüz guruş bedel-i makbûz ve müstehlek mukābelesinde mersûm Dimitri zimmîye ferâğ ve tefvîz ve teslîm ol dahi ber-vech-i muharrer tefevvüz ve kabûl ve mütevellî vekîli hâzır-ı merkūm dahi bi't-tevliye tasarrufuna izin verip tasarrrufu'çün memhûr temessük i'tâ eylediğini mevlânâ-yı mûmâ-ileyh dâ'îleri ketb ve tahrîr ve ma'an meb'ûs ümenâ-i şer'le meclis-i şer'a gelip alâ-vukū'ihî inhâ ve takrîr eylediği ba'de't-tenfîz İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 6 R sene 1242

125 [28a-1] Yanko v. Manol'ün, Samatya'daki Mirahur Fırını'ndaki hisselerinin yarısını Mehmed Arif Efendi'ye sattığı

Nısf habbâz fırını mübâya'ası

Ma'rûz

Âsitâne-i aliyyede vâki' habbâz esnâfından Yanko v. Manol zimmî meclis-i şer'-i münîrde şehrî Mehmed Ârif Efendi b. Ali tarafından ber-vech-i âtî tasdîka vekîl-i şer'îsi habbâzân kethudâsı Mehmed Ağa b. Abdullah muvâcehesinde İstanbul'da Samatya kurbünde vâki' Mirâhur Fırını demekle meşhûr yedi horoslu ekmekçi ve beş horos uncu olarak on iki horoslu bir kıt'a fırın ma'a-değirmen derûnlarında mevcûde beyne'l-esnâf gedik ta'bîr olunur kırk sekiz re's bargir ve sâir âlât-ı lâzıme-i ma'lûme müstakillen yedimde mülküm olmağla hâlâ ben ber-vech-i muharrer mâlik olduğum âlât-ı gedik-i mezkûrun nısf-ı şâyi'lerini mülkümde ibkā ve nısf-ı âharları olan yirmi dört re's bargir ve onlara isâbet eden sâir âlât-ı lâzıme-i ma'lûmeyi tarafeynden bi'l-îcâb ve'l-kabûl bâtten ve sahîhan bi-safkatin vâhidetin müvekkil-i mûmâ-ileyh Mehmed Ârif Efendi'ye on iki bin guruşa bey' ve temlîk ve vech-i lâyıkı üzre teslîm eylediğimde onlar dahi ber-vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl eyledikden sonra semeni olan

meblağ-ı merkūm on iki bin guruşu benim zahîre semeninden cânib-i mîrî ve kapan tüccârına deynim olan ol mikdâr guruşa mahsûben şurûtu üzre mahallerine te'diye ve îfâya ihâle eylediğimde onlar dahi vech-i meşrûh üzre şurûtuna tatbîkan mahallerine edâ ve îfâya ta'ahhüd etmeleriyle bey'-ı mezkûrun tağrîr ve gabnine müte'allika âmme-i da'vâdan tarafeynden her birimiz âharın zimmetini kabûlü hâvî ibrâ ve ıskāt etmemizle fîmâ-ba'd sâlifü'z-zikr yirmi dört re's bargir ve onlara isâbet eden sâir âlât-ı lâzıme-i ma'lûme müvekkil-i mûmâ-ileyh Mehmed Ârif Efendi'nin mülk-i müşterâsı ve hakk-ı sırfı olup benim nısf hisse-i mezkûrede alâkam kalmamışdır deyü ba'de't-takrîr ve't-tasdîk sâlifü'z-zikr yirmi dört re's bargir ve onlara isâbet eden sâir âlât-ı lâzıme-i ma'lûme kaydı bâyi'-i mersûm Yanko zimmînin üzerinden ref' ve terkīn ve sûretinden dahi ifrâz ve müvekkil-i mûmâ-ileyh Mehmed Ârif Efendi ismine tashîhan kayd ile yedlerine başka başka sûret i'tâsını istid'â eyledikleri İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 26 Ra sene 1242

126 [28a-2] Çubukçu esnafı işçilerinin çubuk alıp satmasının men edildiği, esnafın da işçi ücretlerini tam ve zamanında ödemeye taahhüdleri

Çubukçu esnâfının işçilerine dâir ta'ahhüdleri

Ma'rûz

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen işbu arzuhâl ve sicillâtdan muhrec derkenâra ba'de'n-nazar Âsitâne-i aliyyede vâki' çubukçu esnâfına ücret ile çubuk i'mâl eder işçi ve Ayvansaray'da mütemekkin Kıbtî tâifesinden Mustafa ve İbrahim ve Hüseyin ve İsmail ve Halil ve Ali ve Mehmed ve Said ve Salih ve Hüseyin ve Eyyûb ve sâirleri meclis-i şer'-i münîrde çubukçu esnâfı kethudâsı Ali Ağa ve yiğitbaşısı Mehmed Ağa ve ihtiyârlarından es-Seyyid Mehmed Ağa ve Mehmed Ârif Ağa ve Mustafa Ağa ve Süleyman Ağa ve Abdullah Ağa ve sâirleri muvâcehelerinde esnâf-ı merkūme üzerine hasbe'n-nizâmü'l-kadîm nizâmları olan Uzun Çarşı'da vâki' çıkrıkçı [çubukçu] esnâfının kethudâsı Mustafa Ağa ve yiğitbaşısı Ömer Ağa ve ihtiyârlarından el-Hâc Yakub Ağa ve Abbas Ağa ve Süleyman Ağa ve sâirleri hazır oldukları hâlde biz kadîmden beri ücret ile esnâf-ı merkūmenin çubuklarını i'mâl ve ıslâh eder işçi tâifesinden olup bu âna kadar müstakil çubuk alıp sattığımız yoğise de bundan sonra biz dahi esnâf-ı merkūme misillü bâzergânından çubuk alıp dilediğimiz gibi bey' etmek yahud esnâf-ı merkūmenin tevzî'lerinden hisse almak murâd eylediğimizde esnâf-ı merkūme ile hâzırûn-ı mezbûrûn mümâna'at etmeleriyle suâl olunup mümâna'atları men' olunmak matlûbumuzdur dediklerinde onlar dahi cevâblarında yedimizde iken bu def'a bi-kazâillâhi te'âlâ harîkde muhterik olup işbu arzuhâller hâmişlerine kaydları derkenâr olunan ve iki yüz

yirmi beş senesi evâsıtında Saferü'l-hayrında tecdîden i'tâ buyrulan tuğrâ-yı garrâ ile mu'anven evâmir-i celîletü'ş-şân ve atîk ve mensî olanlardan gayrı el-yevm der-dest ve bâlâlarına mûciblerince amel olunmak bâbında fermân-ı âlî ile müeyyed olarak bin iki yüz doksan senesi târihiyle müverrah ve ol târihde İstanbul kādısı bulunan Arab-zâde Mehmed Ataullah Efendi merhûmun bir kıt'a ve iki yüz yirmi dokuz senesi târihle müverrah ve ol târihde İstanbul kādısı bulunan Muhyîzâde es-Seyyid Mehmed Es'ad Efendi merhûmun bir kıt'a ve otuz iki senesi târihiyle müverrah ve ol târihde İstanbul kādısı bulunan Kevâkibî-zâde Mehmed Râşid Efendi merhûmun bir kıt'a ve otuz dokuz senesi târihiyle müverrah ve ol târihde İstanbul kādısı <<olup>> bulunup hâlâ Anadolu sadâreti pâyesiyle tekrîm buyrulan Râşid Efendi-zâde sa'âdetlü semâhatlü es-Seyyid el-Hâc Cafer Fevzi Beyefendi hazretlerinin bir kıt'a kırk bir senesi târihiyle müverrah ve hâlâ Rumeli kazaskeri Halil Hamid Paşazâde inâyetlü atûfetlü Mehmed Ârif Beyefendi hazretlerinin bir kıt'a i'lâmlarında tafsîl ve beyân olunduğu üzre bilâd-ı ba'îde ve memâlik-i adîdeden Dârü'l-hilâfeti'l-aliyye-humiyet ani'l-âfât ve'l-beliye-'ye erzâk ve emvâl ve eşyâ celb eden tüccâr mâlı vaktiyle edâ-yı semene muktedi[r] olamayıp cevr ü ezâ ve itlâf ü imhâ eder makūlelere verilmeyip belli başlı ve birbirine kefîlli esnâfa verilerek sâye-i inâyet-vâye-i hazret-i zıllullâhîde telefden vikāye olunmak sîrâze-i nizâm-ı belde olduğuna binâen ücret ile işçilerimiz olan Kıbtî tâifesi mesfûrûn tüccârın getirdiği kiras ve germeşe ve yasemin çubuğu ve sâir envâ'-ı çubukları almayıp ber-vech-i tevzî' esnâfımıza verilerek esmânı vakt ü zamanıyla cem' ve bilâezâ ashâbına teslîm ve edâ olunmak ve tâife-i mesfûre esnâfımızdan mâ'adâ tüccâr ve sâire kalb ve redî çubuk i'mâl etmemek ve bunların emsâli hîlekâr ve üstâda hizmet etmemiş hâm-dest olanlar başlı başına dükkân açmamak ve boyalı kemik ve sitedoros ta'bîr olunur nesneden kehrübâ şeklinde imâme yapıp irtikâb-ı kizb ile ibâdullâha bey' ve ızrâr eylememek ve esnâfımızdan gayrı çubukçuluk iddi'âsında olan ehl-i İslâm ve ehl-i zimmet ve Yahûdî **[28b]** tâifeleri tüccârı ıtmâ' ile envâ'-ı çubuk ve sâir emti'amıza müdâhale etmemek şurût-ı nizâm-ı kadîmimizden ve hilâf-ı şurût hareket ve nizâmımızı ihtilâle bâdî olanlar Müslim ise kal'a-bend ve zimmî ve Yahûdî ise vaz'-ı kürek ile tedîb olunmak musarrah ve mezkûr ve şerâit-i muharrere-i merkūme ile'l-ân <<mâşâallâhu te'âlâ>> mer'î ve düstûrü'l-amel olduğundan bi'd-defa'ât kuzât-ı müşârün-ileyhim huzûrlarında mesfûrûn ile mürâfa'a olundukça hilâf-ı nizâm-ı kadîm kelâmlarına iltifât olunmayarak muktezâ-yı nizâmımızın tenfîz ve icrâsına taraf-ı şer'-i şerîfden tenbîh ve i'lâm olunup hatta kādı-i esbak mîr-i müşârün-ileyhin i'lâmı bâlâsına işbu i'lâm huzûr-ı meâli-mevfûr-ı mülûkâneye takdîm olundukda tenbîh olunmuş bitmiş meâlinde irâde-i seniyye-i şâhâne sünûh etmiş olmağla mûcibince amel olunmak bâbında bâ-sahh-ı âlî fermân-ı cihân-mutâ' sâdır olmuş idi deyü ibrâz eyledikleri kuyûd-ı evâmir-i aliyye ve i'lâmât-ı adîde ve senedât-ı mer'iyye-i sâirelerinin mezâmîn-i

münîfesini ve nizâm-ı kadîm-i mezkûr vech-i meşrûh üzre olduğunu Kıbtî tâifesi mesfûrûn tasdîk ve i'tirâf etmeleriyle bu sûretde müdde'ûn-ı mesfûrûnun iddi'âları mâ-takaddümden beri kat'a halel bulmaksızın mer'î ve düstûrü'l-amel ve kat'î ve tuğrâ-yı evâmir-i celîletü'ş-şân ve müte'addid i'lâm ve musahhah fermân-ı âlî ve nihâyetinde irâde-i seniyye-i şâhâne ile müeyyed ve mükemmel nizâm-ı kadîmin hilâfı olduğu kendülere ba'de't-tefhîm çubukçu esnâfı merkūmûn dahi işçi tâifesi mesfûrûnun ücretleri husûsunda bu vesîle ile <<ittihâz>> mikdâr-ı zerre <<ile>> gadr ve nefsâniyet etmeyerek emr-i hakkāniyete kemâliyle ri'âyet ve ücret-i misliyeleri ile istihdâma ta'ahhüd eyledikleri İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 9 R sene 1242

Mukābele-şüd

127 [28b-1] Emine Hatun Vakfı tevliyetinin Hafize bt. Abdullah'a tevcih edilmek istendiği

Tevliyet tevcîhi istid'âsı

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen işbu arzuhâl ve derkenâra nazar olundukda İstanbul'da Kumkapı nezdinde İbrahim Paşa Câmi'-i şerîfinde va'azıyye için merhûme Emine Hatun Vakfı'nın yevmî bir akçe <<ile>> vazîfe ile tevliyeti evvelen hayatda oldukça kendi nefsine ve ba'de vefâtihâ atîkasından Emetullah Hatun'a ve ba'dehâ mezbûre Emetullah'ın evlâd ve evlâd ve evlâdının eslah ve erşedine ve ba'de inkırâzihim evlâd-ı atîkatdan Bahri Hatun'un zevci Abdullah Ağa'ya ve ba'dehû mezbûrun evlâd ve evlâd ve evlâdının kezâlik eslah ve erşedine ve ba'de inkırâzi'l-küll sâlifü'z-zikr İbrahim Paşa Vakfı mütevellîsi olanlara meşrûta idüğü küçük evkāf muhâsebesinde mukayyed vakfiye-i ma'mûlün-bihâsında musarrah olmağla tevliyet-i mezkûreye derkenâr mantûkunca ber-mûcib-i şart-ı vâkıfa ve amel-i kadîm-i meşrûtiyyet üzre berat-ı âlî-şânla mutasarrıfe olan mezbûre Bahri Hatun'un sadriye kızı Hadîce Hatun ibnetü'l-mezbûr Abdullah'a bu esnâda fevt olup yeri ve hizmet-i lâzımesi mu'attal kaldığı ve kendi dahi mütevellî-i mezbûre Hadîce Hatun'un li-ebeveyn kız karındaşı ve merkūm Abdullah Ağa'nın sadriye kızı müteveffât Ümmü Gülsüm Hatun'un sadriye sahîha kızı ve ol vechile mezbûrun evlâd ve evlâdından olup şart-ı vâkıfa ve te'âmül-i kadîme üzre tevliyet-i mezkûrenin meşrûtun-lehâ olduğu beyânıyla tevliyet-i mezkûre müteveffât-ı mezbûre mahlûlünden meşrûtiyyet üzre kendiye tevcîh buyurulmasını sahibe-i arzuhâl Hafize bt. Abdullah nâm hatun istirhâm eylediği mefhûm-ı arzuhâlden müstebân ve keyfiyet-i tevliyet minvâl-i muharrer üzre olduğu derkenârdan müstefâd ve nümâyân ve amel-i kadîm dahi şurût-ı vakfiye-i mezkûre üzre cârî olarak nevbet-i tasarruf-ı tevliyet kendisinin ve idâreye dahi iktidârı olduğu vukūf-ı tâmları olan bî-garaz Müslimînden Mustafa Tevfîk Efendi b. Mehmed

Emin ve Balmumcu el-Hâc Mehmed Ağa b. Ebîbekir ve Kömürcü el-Hâc Ali Ağa b. Mustafa nâm kimesnelerin meclis-i şer‘-i şerîfde mârrü’z-zikr İbrahim Paşa Vakfı mütevellîsi Hâfız Mehmed Derviş Efendi mahzarında alâ-tarîkı’ş-şehâde ihbârlarıyla zâhir ve ayân olmağın bu sûretde tevliyet-i mezkûre müteveffât-ı mezbûre mahlûlünden vazîfe-i mersûmesiyle meşrûtun-lehâsı mezbûre Hafize Hatun’a tevcîh ve şurûtu derciyle kaleminden yedine bir kıt‘a berat-ı şerîf-i âlî-şân inâyet ve ihsân buyurulmak bâbında fermân-ı âlîleri sudûru iktizâ eylediği İstanbul Mahkemesi’nden huzûr.

Fî 11 R sene 1242

128 [28b-2] Nizamlarının bazı muhtekirler tarafından ihlal edildiğini söyleyen Havyarcı esnafının ferman-ı alî ricaları

Havyarcı esnâfının emr-i âlî tecdîdi niyâzları

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen esbak Galata kādısı Şerif Paşazâde fazîletlü es-Seyyid Ahmed Said Beyefendi dâ‘îlerinin merbût olan bir kıt‘a ve hâlâ Galata kādısı Âşir Efendi-zâde fazîletlü Mehmed Tâceddin Efendi dâ‘îlerinin dahi işbu bir kıt‘a i‘lâmlarına ve hâmişlerinde mastûr derkenâra nazar olundukda havyarcı ve balık dolayıcı esnâfı cem‘an yirmi dokuz bâb dükkân ashâbı olup on biri İstanbul’da ve on sekizi Galata’da olmağla taşradan gelen kara havyar ve tuzlu balık ve morina balığı pastırması ve sardalye ve mersin balığı ve sâir bu makūle emti‘a ve balıkhâneye gelen taze balık nev‘inden uskumru ve palamud ve lâkerde ve terikoz ve kolyoz ve hamsi ve istavrit ve sâir envâ‘ balıklardan ibâdullâh ve balıkçı tâifesi diledikleri mikdâr aldıkdan sonra mâ‘adâsını tuzlamak için dolayıcıtâifesi mesfûrûn alıp İstanbullu ve Galatalı beynlerinde nısfiyet üzre tevzî‘ ve taksîm olunmak ve esnâf-ı mezkûre üzerine vâride olan tekâlîf-i mu‘tâdeleri dahi kezâlik nısfiyetle te’diye kılınmak ve esnâflarından olmayanı balık tuzlamayıp tevzî‘lerine dahi dâhil olmamak şurût-ı nizâm-ı kadîmlerinden olmağla ol vechile amel ve hareket ve hilâfından hazer ve mübâ‘adet olunmak bâbında iki yüz yirmi dokuz senesi bâlâsı mübârek hatt-ı hümâyûn-ı mehâbet-meşhûn-ı hazret-i zıllullâhî ile mu‘anven bir kıt‘a ve otuz beş senesi te’kîdi hâvî bir kıt‘a emr-i celîlü’ş-şân sâdır olmuş iken mahrûse-i mezbûrede Ermeni tâifesinden otuz bir aded ve Rum tâifesinden dahi yirmi yedi aded mağazada mütemekkin zimmîler ihtilâl-i nizâmlarını mûcib harekete cesâret eylediklerinden mesfûrûn ile kādı-i mûmâ-ileyhimâ huzûrlarında lede’l-mürâfa‘a mesfûrûn mazmûn-ı emr-i âlî ve şurût-ı nizâm-ı kadîmlerini i‘tirâf ve esnâf-ı mezkûrenin emti‘alarına müdâhale ve ihtikâr etmemeğe taraf-ı şer‘den tenbîh olundukda onlar dahi ber-mûcib-i tenbîh esnâf-ı mezkûrenin emti‘alarını füruht etmemeğe müte‘ahhid ve hilâf-ı ta‘ahhüd hareketleri zuhûrunda tedîblerine râzı olmalarıyla fîmâ-ba‘d esnâfdan olmayan mağazacı tâifesi esnâf-ı

mezkûrenin hilâf-ı emr-i âlî-şân ve mugāyir-i nizâm-ı kadîm müdâhale ve ihtikâr etmemeleri bâbında mukaddemâ sudûr eden evâmir-i şerîfenin te'kîdini hâvî bir kıt'a tuğrâ-yı emr-i âlî-şân inâyet ve ihsân buyurulmak niyâzında oldukları kādı-i mûmâ-ileyhimânın i'lâmlarından müstebân ve târih-i mezkûrda [**29a**] vech-i meşrûh üzre Dîvân-ı hümâyûn tarafından evâmir-i aliyye sâdır olduğu derkenârdan müstefâd ve nümâyân oldukdan sonra işbu i'lâm hâmişine Dîvân-ı hümâyûn kaleminden yazılan muktezâ derkenârında bast olunduğu üzre merbût olan i'lâm dahi husûs-ı mezbûr zımnında kādı-i esbak mûmâ-ileyh tarafından verilmiş ve nizâmlarına dâir evâmir-i aliyye kaydları ve derkenâr ile otuz dokuz târihinde İstanbul kādısı esbak semâhatlü efendi hazretlerine havâle buyurulmuş iken efendi-i müşârün-ileyh hazretleri taraflarından iktizâsı i'lâm olunmayıp kalması ne hikmete mebnîdir esnâf-ı merkūme nezd-i dâ'iyâneme celb ile suâl olundukda mağazacı tâifesi mesfûrûn mukaddemâ hîn-i mürâfa'ada olunan tenbîh-i şer'î mûcibince amel ve hareket etmeleriyle muahharan i'lâm oluncaya kadar hilâf-ı emr-i âlî ve mugāyir-i tenbîh-i şer'î kimesneden hareket zuhûr etmediğine mebnî i'lâm için efendi-i müşârün-ileyh hazretleri tarafından götürmeyip yedlerinde kalmış ve bugünlerde yine hilâf-ı emr-i âlî ve menâfî-i nizâm-ı kadîm harekete başladıklarından beher hâl emr-i âlî niyâzına mecbûr ve muhtâc olmuş olduklarını takrîr ve beyân etmeleriyle bu sûretde esnâf-ı merkūmenin nizâmları derkenârda serd olunduğu vechile bin iki yüz seksen altı târihinden beri mer'î ve ma'mûlün-bih ve Tersâne-i âmireye vergileri olup kadîmden taht-ı nizâma dâhil olduklarına bi'd-defa'ât Arz Odası'nda ve Rumeli kazaskeri ve İstanbul ve Galata kādıları huzûrlarında mürâfa'aları sebkat ettikçe nizâm-ı mezkûr üzre amel ve harekete tenbîh ve i'lâm olunarak cârî ve düstûrü'l-amel ve bâlâ-yı emr-i âlî-i mübârek hatt-ı şerîf-i mehâbet-redîf-i cenâb-ı hilâfet-penâhî ile tevşîh ve tezyîn buyurulmuş olduğuna nazaran kādı-i mûmâ-ileyhin i'lâmı mûcibince niyâzlarına müsâ'ade buyurulmak re'y-i rezîn-i isâbet-rezîn-i âsafânelerine menût idüğü İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 7 R sene 1242

129 [29a-1] Yerebatan ve civarında mağaza ihdas ederek bakkala mahsus erzak satılmasının men edildiği

Yerebatan ve sâir mahallerde ihdâs olunan mağazalarda bakkālâna mahsûs erzâk bey' etmemeğe ta'ahhüd

Ma'rûz

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen istid'â ve derkenâra ba'de'n-nazar ashâb-ı arzuhâl Âsitâne-i aliyyede vâki' bakkālân pazarbaşısı Süleyman Ağa ve bölükbaşısı Abdi Çelebi ile nizâm ustalarından Yorgi ve Todori ve İstefan ve Kiryako zimmîler

ve sâirleri şifâhen sâdır olan emr-i cihân-mutâ'ları mûcibince Çarşamba günü Arz Odası'nda huzûr-ı lâmi'u'n-nûr-ı âsafânelerinde ma'kūd meclis-i şer'-i münîrde derûn-ı arzuhâlde mezkûru'l-ism Ayasofya'da sâkinler Arapgirli Osman b. Veli ve Musa b. Hüseyin ve Ali b. Musa ve Hüseyin b. Mehmed ve Ebû Bekir b. Hasan ve Mehmed b. Cafer ve Habib b. Mehmed ve Mustafa b. Ali ve Osman b. İsmail Vusûlî Manastır'da sâkin İsmail b. Ahmed ve Yerebatan'da sâkin Ali b. Veli nâm kimesneler muvâcehelerinde merkūmûn bundan akdem Enderûn-ı hümâyûn ta'yînâtından fazla diyerek yağ ve bal ve pirinç ve kuru ve yaş kaşkaval ve tulum ve çayır ve lor ve dil peyniri ve envâ'-ı kuru üzüm ve incir ve bâdem ve fındık ve fıstık ve yumurta ve tuz ve pasdırma ve sucuk ve sabun ve sirke ve sarımsak ve soğan ve zeytin ve envâ'-ı şa'riye ve nohud ve bakla ve mercimek ve böğrülce ve döğülmüş hınta ve arpa ve sâir bu misillü bakkāl metâ'ı olan erzâk-ı mütenevvi'ayı mahâll-i mezkûrede ihdâs eyledikleri mağazalarında diledikleri gibi <<ibâdullâha>> bey' etmekde iken bu def'a bâ-irâde-i seniyye o makūle fazla itlâfının memnû'iyeti sebebiyle erzâk-ı mezkûreyi tüccârdan iştirâ ve mağazalarında gālî bahâ ile fukarâya bey'a ictirâ etmeleriyle bu keyfiyet hilâf-ı emr-i âlî olduğundan mâ'adâ şurût-ı nizâm-ı kadîmimizin ihtilâliyle cümlemizin perîşânî-i hâlini mûcib ve ibâdullâha dahi gabn ve hasârı müstevcib olmağla o makūle hilâf-ı emr-i âlî hareketden men' olunması murâdımızdır dediklerinde onlar dahi cevâblarında mazmûn-ı emr-i âlîyi [âlî] ve nizâm-ı mezkûr vech-i muharrer üzre olduğunu ve ber-vech-i meşrûh hilâf-ı nizâm hareketlerini i'tirâf etmeleriyle bu sûretde hilâf-ı nizâm hareketleri mazmûn-ı emr-i âlî-şâna mugāyir olduğu merkūmûna tefhîm ve lisânen sâdır olan fermân-ı âlîleri üzre bayağı arpa bey' etmemeğe bakkāl tâifesi mesfûrûna tenbîh olunduğu İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 13 Ra sene 1242

130 [29a-2] Mehmed Derviş Bey'in, babasının ölümünden Defterdar Mehmed Efendi Vakıfları tevliyetini talep ettiği

Tevliyet tevcîhi istid'âsı

Ma'rûz

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen istid'â ve derkenâra nazar olundukda İstanbul'da Kumkapı kurbünde Dülbendci mahallesinde vâki' sâbıkā defterdâr-ı şıkk-ı evvel merhûm Mehmed Efendi Evkāf-ı şerîfinin yevmî otuz akçe vazîfe ile tevliyetine mutasarrıf olan evlâd-ı vâkıfdan pederi es-Seyyid Mehmed Tahir Bey fevt olup tevliyet-i mezkûre hâlî kaldığından bahisle tevliyet-i mezkûre peder-i merkūmun mahlûlünden vazîfe-i mezkûresiyle kendiye tevcîh buyurulmasını sahib-i arzuhâl es-Seyyid Mehmed Derviş Bey kulları istid'â ve merkūm es-Seyyid Mehmed Derviş Bey evlâd-ı vâkıfdan müteveffâ-yı merkūm es-Seyyid Mehmed

Tahir Bey'in sulbî sahîh oğlu olup tevliyet-i mezkûreye vücûhla elyak olduğunu Şâh-zâde Câmi'i muvakkiti Mustafa Efendi b. Hâfız Mehmed ve müezzini Ali Efendi b. Mehmed ve Kumkapı bekçisi Mustafa b. Abdullah ve su yolcu Mehmed b. Osman nâm kimesneler ihbâr ve inhâ etmeleriyle tevliyet-i mezkûre müteveffâyı mezbûrun mahlûlünden erbâb-ı istihkākdan olduğu ihbâr olunan sulbî oğlu evlâd-ı vâkıfdan merkūm es-Seyyid Mehmed Derviş Bey'e tevcîh ve yedine berat-ı âlî-şân ihsân buyurulmak bâbında emr u fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fî 15 R sene 1242

131 [29a-3] Veliyüddin Ağa ve ortaklarının kuru yemişçilik ortaklığı feshinde beş bin guruşa sulh oldukları

Kuru yemişçilik şirketine 5000 guruşa sulh ve ibrâ

Ma'rûz

Âsitâne-i aliyyede vâki' kuruyemişçi esnâfından arzuhâl eden es-Seyyid Veliyüddin Ağa b. es-Seyyid Ahmed nâm kimesne meclis-i şer'-i münîrde derûn-ı arzuhâlde isimleri mezkûr Tophâne-i âmire tüfenkçilerinden soldan birinci Mahmud Onbaşı b. Mahmud ve li-ebeveyn er-karındaşı Mehmed ve es-Seyyid Kara Ali b. Ahmed nâm kimesneler muvâcehelerinde bin iki yüz kırk bir senesi Saferü'l-hayrı gurresinde fâide-i hâsıla beynimizde beraber iktisâm olunmak üzre ben mezbûrdan Mahmud Onbaşı ve Mehmed ve es-Seyyid Ali ile gāibûn ani'l-beled diğer Mehmed ve Cezayirli âhar Mehmed ve Şehâblı Ali nâm kimesnelerden her birimiz sermâye-i ma'lûme vaz'ıyla kuru yemişçilik ticâretinde ınânen akd-i şirket ve sene-i mezbûre Şevvali'l-mükerremi gāyetine gelince dokuz ay müddet İstanbul'da Zindânkapısı hâricinde iskele başında vâki' müstakillen gediğine mâlik olduğum bir bâb kuru yemişçi dükkânında şerîkler olduğumuz hâlde ticâret edip ba'dehû fesh-i akd-i şirket-birle hesâbımızı esnâfımızın lonca odasında kethudâ ve yiğitbaşı ve müsin ihtiyâr ustalarımız hazır oldukları hâlde sehv ü galatdan ârî yegān yegān hesâb-ı sahîh ile rü'yet eylediğimizde kat'a fâide-i hâsıla olmayıp ancak teslîm eylediğimiz re's-i mâlden şirket-i mezkûreden hâric kendi umûrlarına sarfla istihlâk edip zimmetlerinde her birinin **[29b]** iki bin beş yüz altmış yedi guruş yirmi dörder paradan zamânen bana deynleri olduğu mütehakkık olan cem'an yedi bin yedi yüz bir guruş yetmiş iki parayı mezbûrûn Mahmud Onbaşı ve Mehmed ve es-Seyyid Ali'den taleb ederim deyü tesâddî eylediğim da'vâmdan bi't-tav' ve'r-rızâ mezbûr Mahmud Onbaşı ile iki bin guruşa ve karındaşı mezbûr Mehmed ile bin beş yüz guruşa ve mezbûr es-Seyyid Ali ile kezâlik bin beş yüz guruş ki cem'an beş bin guruş üzerine sulh olduğumda onlar dahi sulh-ı mezkûru ba'de'l-kabûl bedel-i sulh-ı merkūm beş bin guruşdan mâ'adâya ve bi'l-cümle husûs-ı şirkete ve sâir beynimizde cereyân eden cemî' hukūk-ı şer'iyeye

müte'allika âmme-i da'vâdan tarafeynden her birimiz âharın zimmetini kabûlü hâvî ibrâ ve ıskāt eyledik deyü mukırr-ı mezbûr es-Seyyid Veliyüddin Ağa'nın bi'l-cümle takrîr-i meşrûhunu <<üzre>> mezbûrûn tasdîk ve ibrâdan istisnâ olunan bedel-i sulh-ı mezkûr beş bin guruş vech-i meşrûh üzre zimmetlerinde müdde'î-i mezbûra sahîhan deyni olduğunu tâyi'an ve kat'iyen her biri ikrâr ve i'tirâf etmeleriyle alâ-mûcib-i i'tirâfihim bedel-i sulh-ı mezkûr beş bin guruşun vech-i meşrûh üzre müdde'î-i mezbûr es-Seyyid Veliyüddin Ağa'ya edâsıyla mezbûrûn Mahmud Onbaşı ve karındaşı Mehmed ve es-Seyyid Kara Ali'den her biri ilzâm olundukları İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 11 R sene 1242

132 [29b-1] Sofular'da Haremeyn Vakfı'na ait eve, İmam Hacı Mustafa Efendi Vakfı mütevellisinin el koymasının men'i

Sofular'da menzil keşfi

Ma'rûz

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen zikri câ'î husûsu ber-nehc-i şer'î istimâ' ve fasl u hasm için savb-ı şer'-i enverden me'zûnen irsâl olunan Kâtib es-Seyyid Salih Afîf Efendi dâ'îleri bi'l-ma'iyye istimâ'a me'mûr Haremeyn-i şerîfeyn müfettişi Emin Beyefendi-zâde fazîletlü Abdülkadir Beyefendi tarafından mürsel kâtib Abdülkadir Efendi ve hâssa mi'mârı hulefâsından es-Seyyid Mehmed Râşid ve İsmail Ferrûhî Halîfeler ile İstanbul'da Sofular mahallesinde hamam karşısında olan zukāk içinde kâin İç-ili mütesellimi-i esbak Maktûl Ahmed Usta menzili demekle meşhûr bir bâb kebîr menzile varıp huzûr-ı Müslimînde akd-i meclis-i şer'-i nebevî ettiklerinde Haremeyn-i şerîfeyn vakfı mütevellîsi sahib-i arzuhâl Elmas Osman Ağa b. Mustafa tarafından vekîl-i müseccel-i şer'îsi el-Hâc Hâfız Ömer Efendi b. İbrahim meclis-i ma'kūd-ı mezkûrda nezâret-i dâ'îlerinde olan evkāfdan merhûm İmâm Hacı Mustafa Efendi Vakfı'nın mütevellîsi olup menzil-i mezkûra merkūm Hacı Mustafa Efendi Vakfı olmak üzere vaz'-ı yedi beyyine ile sâbit ve mütehakkıka olan Cemile Hanım bt. el-Hâc Yusuf'un sadrî oğlu ve tarafından kezâlik vekîl-i müseccel-i şer'îsi Mehmed Ağa b. el-Hâc Yakub muvâcehesinde işbu derûnunda akd-i meclis-i şer'-i âlî olunan bir bâb menzile mutasarrıf olan merkūm Ahmed Usta bu def'a bilâ-veled fevt oldukda mütevellî vekîli merkūm Mehmed Ağa bağçe mahâllinde kâin mi'mârân-ı mezbûrân misâhalarıyla terbî'an beş yüz yetmiş dokuz zirâ' mahalli Haremeyn Vakfı olmak üzre tasdîk ve âlâmât-ı fâsıla vaz'ıyla terk ve mâ'adâ bi'l-cümle menzil-i mezkûru yedinde olan vakfiye-i ma'mûlün-bihâ mantûkunca merkūm İmâm Mehmed [Hacı Mustafa] Efendi Vakfı'dır deyü bi't-tevliye zabt ve vaz'-ı yed-birle âhara îcâr etmek üzre olup lâkin mücerred menzil-i mezkûr dahi Haremeyn Vakfı olmak üzre defter-i evkāfda

muharrer olmağla öyle olıcak menzil-i mezkûrdan keff-i yedine tenbîh olunmak matlûbumdur deyü da‘vâ ettikde ol dahi cevâbında ber-vech-i muharrer beş yüz yetmiş dokuz zirâ‘ mahalli Haremeyn Vakfı olduğunu tasdîk ve terk-birle mâ‘adâ müdde‘âsını inkâr ettikde evvelen müdde‘î-i vekîl-i merkūm iddi‘â eylediği mahalli ber-nehc-i şer‘î tahdîd ve isbâta kādir olamamağla yalnız defter-i vakf kaydı ve kavl-i mücerrediyle menzil-i mezkûra müdâhaleye şer‘an kādir olmadığını ve sâlifü’z-zikr beş yüz yetmiş dokuz zirâ‘ mahâll-i mümtâz ve mu‘ayyeni Haremeyn-i şerîfeyn vakfından ve mâ‘adâ menzil-i mezkûr dahi merkūm İmâm Mustafa Efendi Vakfı’ndan zabt ve âhara îcâr olunmak iktizâ eylediğini mevlânâyı mûmâ-ileyhimâ mahâllinde bi’l-ma‘iyye tarafeyne tefhîm-birle ketb ve tahrîr ve ma‘an meb‘ûs ümenâ-i şer‘le evvelen Pazar günü Saray-ı hümâyûnda Dîvân odasında huzûr-ı hazret-i ağa-yı Dârü’s-sâ‘adeti’ş-şerîfede ve sâniyen yazıcı efendi odasında ve sâlisen dâ‘îhânemizde ma‘kūd meclis-i şer‘-i şerîfe gelip alâ-vukū‘ihî inhâ ve takrîri ba‘de’t-tenfîz Haremeyn mütevellîsi vekîli merkūm dahi verilen cevâb-ı şer‘î ile mücâb ve mülzem ve bu vechile râzı ve menzil-i mezkûr ile mahâll-i merkūmu mütevellî-i mezbûr ile ma‘an âhara îcâr ve külliyen kat‘-ı nizâ‘ eyledikleri İstanbul Mahkemesi’nden huzûr.

Fî 15 R sene 1242

Nüshateyn

133 [29b-2] Murad Paşa mahallesindeki bir ev, altı dükkân ve bir ahırın Haremeyn Vakfı’na ait olduğu

Murad Paşa mahallesinde bir bâb menzil ve altı bâb dükkân ve bir bâb ahır keşfi

Ma‘rûz

Nezâret-i dâ‘îlerinde olan evkāfdan kul kethudâsı esbak merhûm Ahmed Ağa Sebîli ve mülhakātından Yusuf b. Mehmed ve Fâtıma bt. el-Hâc Ömer Vakıflarının evlâdiyet ve meşrûtiyyet üzre mütevellîsi Mehmed Es‘ad Ağa b. Yusuf savb-ı şer‘-i enverden me’zûnen mürsel Mevlânâ es-Seyyid Salih Afîf Efendi dâ‘îlerinin Pazar günü Saray-ı hümâyûnda Dîvân odasında huzûr-ı hazret-i ağa-yı Dârü’s-sa‘âdeti’ş-şerîfede ve ba‘dehû bi’t-terâzî yazıcı efendi odasında bi’l-ma‘iyye istimâ‘a me’mûr Haremeyn-i şerîfeyn müfettişi Emin Beyefendi-zâde fazîletlü Abulkadir Beyefendi ile akd eyledikleri meclis-i şer‘-i münîrde nezâret-i hazret-i müşârünileyhde âsûde Haremeyn-i şerîfeyn vakfı mütevellîsi sahib-i arzuhâl Elmas Osman Ağa b. Mustafa tarafından vekîl-i müseccel-i şer‘îsi el-Hâc Hâfız Ömer Efendi b. İbrahim muvâcehesinde mütevellîsi olduğum vakf-ı mezkûr müsakkafâtından İstanbul’da Aksaray civârında Murad Paşa mahallesinde Yusuf Paşa Çeşmesi kurbünde kâin ma‘lûmü’l-hudûd ve’l-müştemilât bir bâb menzil ve birbirine muttasıl

altı bâb dükkân ve bir bâb koçaş ahırı ve bir kıt'a bostan yedlerinde olan mütevellî temessükâtı mantûkunca müste'cirleri bulunan kimesnelerin bi'l-icâreteyn taht-ı tasarruflarında iken Haremeyn mütevellîsi müvekkil-i mûmâ-ileyh müsakkafât-ı mezkûreye Haremeyn Vakfı'dır deyü iddi'â ve mevlânâ-yı mûmâ-ileyh ile müfettiş-i mûmâ-ileyh tarafından meb'ûs Kâtib Abdülkadir Efendi ve sâir ümenâ-i şer' ve tarafeyn ile mahallerine varılıp her birinin müste'cirleri hazır oldukları hâlde ba'de akdi'l-meclis taraf-ı şer'-i şerîfden verilen mumzâ ve mahtûm müfredât defterinde hudûd ve müştemilât ve isim ve resim ve şöhretleri mikdâr-ı icâre ve esâmî-i mutasarrıfları tasrîhiyle müceddeden tahrîr ve kurb ve civârında bulunan bî-garaz müsinn ü ihtiyâr-ı Müslimînden muhâsebe kâtibi Mehmed Said Efendi ve Şehrî İbrahim Çavuş ve el-Hâc Murtaza Ağa ve sâir erbâb-ı vukūfdan suâl ve tahkīk olundukda müsakkafât-ı mezkûre vâkıf-ı mezbûrun vakf-ı müsecceli olup kadîmden beri Haremeyn Vakfı'nın sâbık ve lâhık mütevellîleri muvâcehelerinde bilâ-nizâ' zabt ve tasarruf olunageldiği alâ-tarîkı'ş-şehâde ihbâr olunduğundan mâ'adâ vekîl-i merkūm el-Hâc Ömer Efendi dahi hâl minvâl-i muharrer üzre olduğunu bi'l-vekâle tasdîk ve fîmâ-ba'd müdâhale etmemek üzre keff-i yed eylediğinde ben dahi netîcesi Haremeyn mütevellîlerine meşrûta evkāf hakkında şeref-bahş-ı sahîfe-i sudûr olan emr-i cihân-mutâ' mûcibince amel ve harekete ta'ahhüd eyledim deyü mukırr-ı mütevellî-i mezbûr Mehmed Es'ad Ağa'nın bi'l-cümle takrîr-i meşrûhunu vekîl-i merkūm el-Hâc Ömer Efendi tasdîk ve bu vechile bi't-terâzî kat'-ı nizâ' eylediklerini mevlânâ-yı mûmâ-ileyh ketb ve tahrîr ve ma'an mürsel ümenâ-i şer'le meclis-i şer'a gelip alâ-vukū'ihî inhâ ve takrîr eylediği ba'de't-tenfîz İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 8 Ra sene 1242

134 [30a-1] Abdi Çavuş Vakfı mütevellisi ile Haremeyn mütevellisinin mühürleme konusundaki ihtilafları

el-Hâc Abdi Çavuş Vakfı mütevellîsi Harâccı mahallesinde iki bâb menzilin Haremeyn mütevellîsi ile temhîr nizâ'ları

Ma'rûz

İstanbul'da Harâccı mahallesinde vâki' el-Hâc Abdi Çavuş nâm vakfın evlâd-ı evlâd-ı utekāsından sahib-i arzuhâl es-Seyyid Mehmed Sâdık Efendi b. Mehmed Sâlim bi'l-ma'iyye istimâ'a me'mûr Haremeyn-i şerîfeyn müfettişi Emin Beyefendi-zâde fazîletlü Abulkadir Beyefendi tarafından mürsel Kâtib es-Seyyid İbrahim Efendi ma'iyyetiyle du'âhânemizde ma'kūd meclis-i şer'-i münîrde Haremeyn-i muhteremeyn vakfı mütevellîsi Elmas Osman Ağa b. Mustafa tarafından husûs-ı âtîde vekîl olduğu Mustafa Ağa b. Ahmed ve Mehmed Ağa b. Receb şehâdetleriyle sâbit olan el-Hâc Ömer Efendi b. İbrahim muvâcehesinde vâkıf-ı

merkūmun mahalle-i mezbûrede kâin iki bâb menzil-i mahdûdunun gallesini meşrûtiyyet üzre ben alıp ancak ferâğ ve intikāli vukūʿunda dahi ben mütevellî olmak üzre temhîr murâd eylediğimde Haremeyn mütevellîsi müvekkil-i mûmâileyh temhîr etme[me]kle menʿ olunmak murâdımdır deyü daʿvâya tesâddî etmişdim lâkin vekîl-i merkūm ibrâz edip huzûr-ı şerʿ-i şerîfde muvâcehemde kırâet olunan bâlâsı mübârek ve mesʿûd hatt-ı hümâyûn-ı übbehet-makrûn-ı hazret-i hilâfet-penâhî ile müzeyyen bir kıtʿa fermân-ı celîlü'ş-şânda bu makūle netîcesi Haremeyn mütevellîsine meşrûta evkāf-ı meşrûtun-lehâ zamanlarında dahi zâyiʿ olmamak için vukūʿ bulan ferâğ ve intikāli Haremeyn mütevellîleri temhîr ve ashâb-ı hayrın hayrâtlarını meşrûtun-lehâ bulunanlar taʿmîr etmeyip muʿattal kaldığından taʿmîrine sarf için rusûmâtını dahi hazîne-i Haremeyn için almak musarrah ve mezkûr olmağla ben dahi muktezâ-yı emr-i cihân-mutâʿ ile mücâb ve mülzem olup mütevellî-i merkūm dahi rusûmât-ı me'hûzeden lâyıkı mikdârını bana verip tatyîb ve iskâta taʿahhüd eyledi deyü takrîrini vekîl-i merkūm tasdîk eylediği İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 13 Ra sene 1242

135 [30a-2] Mîrî ambarlarından ekmekçi esnafına hububat dağıtılması ve fiyatlarının tespiti

Fiyât-ı hınta

Maʿrûz

Sa'âdetlü defterdâr efendi bendelerinin telhîsi mûcibince işbu bin iki yüz kırk iki senesi şehr-i Rebîʿülâhirinin on üçüncü gününden iʿtibâr ile mîrî anbârlarından me'mûrîn maʿrifetleriyle habbâzân esnâfına tevzîʿ ve iʿtâ olunan otuz beş bin keyl zehâirin on bin keyli Tekfurdağı hıntası ve on bin keyli Bergos hıntası olup beher keyli yüz yirmi beşer paraya ve yedi bin beş yüz keyli kolsırası Korno hıntası olup beher keyli yüz yirmi beşer paraya ve yedi bin beş yüz keyli şaʿîr olup beher keyli altmışar paraya olduğu bi'l-ihbâr İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 22 R sene 1242

136 [30a-3] Mîrî ambarlarından ekmekçi esnafına hububat dağıtılması ve fiyatlarının tespiti

Fiyât-ı hınta

Maʿrûz

Defterdâr efendi bendelerinin telhîsi mûcibince işbu bin iki yüz kırk iki senesi şehr-i Rebîʿülâhirinin yirminci gününden iʿtibâr ile mîrî anbârlarından me'mûrîn

ma'rifetleriyle habbâzân esnâfına tevzî' ve i'tâ olunan otuz bin keyl zehâirin on bin keyli cedîd Tekfurdağı hıntası ve on bin keyli Bergos hıntası olup beher keyli yüz yirmi beşer paraya ve beş bin keyli kolsırası Korno hıntası olup beher keyli yüz yirmi beşer paraya ve beş bin keyli şa'îr olup beher keyli altmışar paraya olduğu bi'l-ihbâr İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 22 R sene 1242

137 [30a-4] Hazırcı Zaferi v. Yani'nin, Vasil v. Yani'nin dükkânından hırsızlık yaptığını iddia ettiği, tarafların 315 guruşa sulhü

315 guruş ahz ü kabz ve ibrâ

Ma'rûz

İstanbul'da Çarşı-yı Kebîr'de vâki' Yolgeçen Hânı derûnunda kâin bir bâb odada mütemekkin olan Hâzırcı Zaferi v. Yani nâm zimmî meclis-i şer'-i hatîrde hân-ı mezkûrda mütemekkin Hâzırcı Vasil v. Yani nâm zimmî muvâcehesinde mersûm Vasil zimmî zimmetinde işbu târihden altı gün mukaddem işbu meclis-i şer'de mu'âyene olunan mâlımdan mecmû'u altı yüz otuz guruş kıymetli beş mâ'i çuka şalvar ve iki fes renginde çuka cübbemi bi-gayr-ı hakkın oda-i mezkûrdan ahz etmişdi deyü tesâddî eylediğim da'vâmdan meccânen fârig olup ancak mersûm Vasil zimmî bana mâlından işbu meclis-i şer'de teberru'an üç yüz on beş guruş def' ü teslîm ve umûruma sarfla istihlâke emreylediğinde ben dahi yedinden ahz ü kabz emri üzre umûruma sarfla istihlâk etmemle bi'l-cümle husûs-ı mezkûra ve sâire müte'allika âmme-i da'vâdan tarafeynden her birimiz âharın zimmetini ibrâ-i âm ile ibrâ ve ıskāt ve her birimiz ber-vech-i muharrer âharın ibrâsını kabûl eyledik deyü ikrâr ve tasdîkleri devletlü ser-asker paşa hazretleri kavaslarından Sadullah Kavas kullarıyla <<huzûr>> İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 8 M sene [1]242

138 [30a-5] Avram v. Mosi'nin, tütüncü gediğini Ellez v. Ellez'e sattığı

Tütüncü mübâya'ası ve ismine kaydı

Ma'rûz

Âsitâne-i aliyyede vâki' tütüncü esnâfından Avram v. Mosi nâm Yahûdî meclis-i şer'-i münîrde esnâf-ı merkūmeden Ellez v. Ellez muvâcehesinde esnâf-ı merkūme kethudâsı Osman Ağa ve kethudâ vekîli el-Hâc Mustafa Ağa ve yazıcısı es-Seyyid Mehmed Nuri Efendi ve yiğitbaşısı Molla Osman ve sâir lonca ihtiyârları hazır oldukları hâlde takrîr-i kelâm edip İstanbul'da Balıkpazarı kapısı hâricinde Yemenîciler sûkunda kebeci ve bıçakçı dükkânları beynlerinde kâin ma'den

kaleminde Cibalili Mosi Yahûdî ismine mukayyed taht-ı nizâma dâhil ve mu'teber bir bâb tütüncü dükkânı derûnunda mevcûde gedik ta'bîr olunur âlât-ı lâzıme-i ma'lûmenin tedâvül-i eydî ile nısfı benim ve nısf-ı âharı mersûm Ellez Yahûdinin iştirâken ve şâyi'an yedimizde mâlımız olmağla hâlâ ben ber-vech-i muharrer mâlik olduğum nısf hisse-i şâyi'a-i mezkûremi tarafeynden bi'l-îcâb ve'l-kabûl bâtten ve sahîhan bi-safkatin vâhidetin iki bin beş yüz guruş semen-i makbûza mersûm Ellez Yahûdiye bey' ve temlîk ve vech-i lâyıkı üzre teslîm eylediğimde ol dahi ba'de'l-iştirâ ve't-temellük ve't-tesellüm ve'l-kabz ve'l-kabûl mebî'-i mezkûrun tağrîr ve gabnine müte'allika da'vâdan tarafeynden her birimiz âharın zimmetini kabûlü hâvî ibrâ ve ıskāt eyledik fîmâ-ba'd âlât-ı gedik-i mezkûr müstakillen mersûm Ellez Yahûdinin mülk-i mahzı ve hakk-ı sırfı olup benim alâkam kalmamışdır deyü ba'de'l-ikrâr ve't-tasdîk gedik-i mezkûrun kayd-ı evveli kaleminden ref' ü terkīn ve müstakillen mesfûr Ellez Yahûdî ismine tashîhan kayd ile yedine sûret i'tâsını istid'â ve bu makūle kayd-ı evveline ta'arruz olunmayan tütüncü gediklerinin tedâvül-i eydî ile muahharan mâlikleri isimlerine tashîhan sûret i'tâsı muktezâ-yı şurût-ı nizâmlarından olduğunu esnâf-ı hâzırûn-ı merkūmûn ihbâr ve inhâ etmeleriyle bu sûretde gedik-i mezkûrun kayd-ı evveli ref' ve terkīn ve tedâvül-i eydî ile müstakillen mâliki merkūm Ellez Yahûdî ismine tashîhan kayd ile kaleminden yedine müceddeden sûret i'tâsı bâbında fermân-ı âlîleri sudûru iktizâ eylediği İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 28 Ra sene 1242

139 [30b-1] Galata sakinlerinden Nefise bt. Hüseyin'in, Şerife Ayşe bt. Mehmed'in altınlarını çaldığı iddiasını ispat edemediği

Rûmî ve İstanbul zer-i mahbûbu ve fındık altınları men'i

Ma'rûz

Mahrûse-i Galata'da Arab Câmi'i kurbünde sâkine sahibe-i arzuhâl mu'arrefetü'z-zât Nefise bt. Hüseyin nâm hatun meclis-i şer'-i münîrde derûn-ı arzuhâlde mezkûreti'l-ism kezâlik mu'arrefetü'z-zât Şerife Âişe bt. es-Seyyid Mehmed nâm hatun <<mahzarında>> muvacehesinde mezbûre Şerife Âişe Hatun mahrûse-i mezbûrede sâkine olduğum menzilimde müste'cirim olup târih-i i'lâmdan on gün mukaddem ben menzilde yoğiken mâlım olup beşik şiltesi altında yeşil dülbend derûnunda mevzû' yirmi aded Rûmî ve beş aded İstanbul zer-i mahbûbu ve ikisi bir yerde dört aded fındık altınlarımı bi-gayr-ı hakkın ahz ve yedinde olmağla mezbûre Şerife Âişe Hatun'dan taleb ederim deyü ba'de'd-da'vâ ve'l-inkâr müdde'iyye-i mezbûre ber-vech-i muharrer müdde'âsına ikāmet-i beyyine edemeyip bi't-taleb mezbûre Şerife Âişe Hatun bi'l-muvâcehe vech-i şer'î üzre tahlîf olunmağın mûcibince müdde'iyye-i mezbûre Nefise Hatun'a da'vâ-yı mezkûresiyle

mezbûre Şerife Âişe Hatun'a bilâ-beyyine mu'ârazadan men' olunduğu İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 12 R sene 1242

140 [30b-2] Suğla sancağında İbrahim Paşa Vakfı mütevellisi ile Mahmud Çelebi ve Isfahan Hatun Vakfı mütevellisi nizalarının fetvahaneye havale edildiği

Mazbata kaydı

Ma'rûz

Haremeyn-i şerîfeyn müsakkafâtından olup ashâb-ı hayrâtdan sadr-ı esbak İbrahim Paşa b. Halil Paşa'nın hâmiş-i arzuhâlde muharrer Dîvân-ı hümâyûn kaleminden muhrec bir kıt'a berat-ı âlî-şânda tafsîl ve beyân olunduğu üzre İstanbul'da ve medîne-i İznik ve Kastamonu'da kâin câmi'-i şerîf ve medrese-i münîf ve mekteb-i şerîfi vakıfları müsakkafâtından Anadolu'da Suğla sancağında vâki' Cünye nâhiyesine nefs-i karye-i Dalama ve tevâbi'i olan kurâhânın evlâdiyet ve meşrûtiyyet üzre mütevellîsi olan derûn-ı arzuhâlde mezkûru'l-ism İsmail Bey b. İbrahim Bey bi'l-ma'iyye rü'yete me'mûr Haremeyn-i şerîfeyn müfettişi Emin Beyefendi-zâde fazîletlü Abdülkadir Beyefendi tarafından meb'ûs Kâtib es-Seyyid Hüseyin Efendi ma'iyyetiyle akd olunan meclis-i şer'-i enverde yine ashâb-ı hayrâtdan Hayreddîn Paşa ve oğlu İbrahim Paşa ve onun oğlu Mahmud Çelebi ve vâlidesi Isfahan Hatun'un zikrolunan medîne-i İznik'de kâin imâret-i âmiresi vakfının bi'l-meşrûta mütevellîsi ve nâzırı evlâd-ı vâkıfdan sahib-i arzuhâl silâhşorân-ı hâssadan Mehmed Ferhad Bey b. el-Hâc Osman Bey mahzarında zikrolunan Dalama ve tevâbi'i olan kurâhânın beher sene hâsılâtı dört sehm i'tibârıyla bir sehmi benim mütevellîsi olduğum vakf-ı müşârün-ileyh İbrahim Paşa Vakfı tarafından ve üç sehmi dahi mûmâ-ileyh Mehmed Ferhad Bey'in mütevellîsi olduğu mûmâ-ileyh Mahmud Çelebi ve Isfahan Hatun Vakıfları tarafından yedimde olan işbu vakfiye-i ma'mûlün-bihâ ile bin yüz elli altı senesi târihiyle müverrah bir kıt'a muhâsebe defteri mantûklarınca zabt ve tasarruf ve te'âmül-i kadîm bu vechile cârî ve mûmâ-ileyh Mehmed Ferhad Bey dört seneden beri hâsılât-ı mezbûreden bir sehm hisseme isâbet eden mebâliği tamamca bana edâ edegelir iken bu def'a noksan teklîfiyle bi-gayr-ı hakkın mümâna'at etmekle mümâna'atı def' olunmak matlûbumdur deyü da'vâ ettikde ol dahi cevâbında sâlifü'z-zikr Dalama ve tevâbi'i olan kurâhânın beher sene hâsılâtı benim mütevellîsi olduğum Mahmud Çelebi ve Isfahan Hatun Vakıfları tarafından zabt ve tasarruf olunagelip yedimde olan defter-i hâkânî mûcibince müdde'î-i mûmâ-ileyh İsmail Bey mütevellîsi olduğum vakf-ı müşârün-ileyh tarafına defter-i hâkânî-i merkūmda hâsılât-ı mezkûreden ancak senevî altı bin üç yüz otuz yedi akçe hâsılât mukayyed

iken müddeʿî-i mûmâ-ileyh hâsılât-ı mezkûrenin bir sehmini ben alırım diyerek sinîn-i merkūmede bir-takrîb bi-gayr-ı hakkın benden on dört bin beş yüz guruşu almağla istirdâd ederim dedikde tarafeyn fetvâ-yı şerîfe[ye] havâle olunup bir dahi meclis-i şerʿe gelmemeleriyle henüz daʿvâlarına faysal verilmediği bir buçuk ay mukaddem târihiyle mazbût olmağın imtisâlen li'l-emri'l-âlî daʿvâlarının sûret-i zabtı İstanbul Mahkemesi'nden huzûr-ı âlîlerine iʿlâm olundu.

Fî 29 R sene 1242

141 [30b-3] Mehmed Ağa b. Ali'nin, Kefçe mahallesindeki Çiçekçi Bahçesi'ni, bahçıvan Tanaş v. Yani'ye kiraladığı

Bağçe îcârı

Maʿrûz

Zikri âtî bağçenin bi'l-icâreteyn mutasarrıfı Mehmed Ağa b. Ali meclis-i şerʿ-i münîrde bağçevan tâifesinden Tanaş v. Yani zimmî muvâcehesinde Üsküdar kādısı fazîletlü efendi dâʿîleri nezâretinde olan evkāfdan galle ve tevliyeti medîne-i Üsküdar'da vâkiʿ Kefçe Câmiʿ-i şerîfi imâmlarına meşrûta Kefçe Dede Vakfı'nın bi'l-meşrûta mütevellîsi câmiʿ-i mezkûr imâmı sahib-i arzuhâl Halil Efendi b. Musa ile bağçevanlar kethudâsı Süleyman Ağa ve bağçevan tâifesinin mazbûtü'l-esâmî Müslim ve zimmî hazır oldukları hâlde vakf-ı mezkûr müsakkafâtından sâlifü'z-zikr Kefçe mahallesinde Ağa Hamamı kurbünde kâin Çiçekçi Bağçesi demekle meşhûr bir kıtʿa bağçe ile derûnunda mebnî bir bâb bağçevan odası ve bir sakız dolabı ve kadîm mağrûs olan doksan aded eşcâr-ı müsmire ve gayrı müsmire vakf-ı mezkûrdan olarak bi'l-icâreteyn tasarrufumda ve sonradan bi'l-işhâd ve bâ-izn-i mütevellî gars olunan eşcâr-ı mütenevviʿa ile sâir âlât-ı lâzıme ve edevât-ı maʿlûme dahi bâ-hüccet-i şerʿiye şirâen mersûm Tanaş zimmînin yedinde mâlı olup lâkin hâmiş-i arzuhâlde mastûr derkenâr nâtık olduğu üzre bağçe-i mezkûrenin gediği Başmuhâsebe'de mukayyed olmadığından mesfûrun ihrâcı sadedinde olmuşdum el-hâletü hâzihî beynimiz ıslâh olunup ben bağçe-i mezkûreyi şehr-i âtî Cumâdelûlâ gurresinden aded-i sinîn beyân olunmaksızın senevî yetmişer guruş kirâ kavliyle mersûm Tanaş zimmîye îcâr ve teslîm ol dahi istîcâr ve kabûl etmekle fîmâ-baʿd kirâ artırmak ve sâir bahâne ile ihrâc sadedinde olmamak üzre ben taʿahhüd eylediğimde mersûm Tanaş zimmî dahi zikrolunan oda ve dolabın iktizâ eden taʿmîr ve termîmini teberruʿan li'l-vakf-ı rü'yetihî ve bağçe-i mezkûre<<nin>> derûnuna fîmâ-baʿd gars edeceği eşcâr ve sebze ve şükûfe ve nebâtât-ı sâire kendi mâlı olmak üzre gars ve ilkāya taʿahhüd ve tarafeynden her birimiz âharın taʿahhüdünü kabûl ve mütevellî-i hâzır-ı merkūm dahi bu vechile râzı olup külliyen katʿ-ı nizâʿ eyledikleri İstanbul Mahkemesi'nden huzûr-ı âlîlerine iʿlâm olundu.

Fî 18 R sene 1242

Nüshateyn

142 [30b-4] Sözlü vaad suretinde olan satışın sahih olmadığına binaen Agop v. Ohannes'in 3050 guruş davasından men olunduğu

3050 guruş men'

Ma'rûz

Sahib-i arzuhâl Kuyumcu Agop v. Ohannes nâm zimmî meclis-i şer'-i münîrde derûn-ı arzuhâlde mezkûru'l-ism Nargileci Agop v. Kerope zimmî muvâcehesinde mukaddemâ on üçüncü bölük çorbacısı olup hâlen me'mûren Bolu'ya azîmet üzre olan silâhşorân-ı hâssadan Mehmed Ağa b. İbrahim hazır olduğu hâlde İstanbul'da Samatya kurbünde Abdi Çelebi mahallesinde Yuvan şerbethânesi ittisâlinde mersûm Agop zimmî ile zevcesi gāibe ani'l-meclis Varvara bt. Agop nâm Nasrâniyenin bi'l-iştirâk ve bi'l-icâreteyn mutasarrıflar oldukları menzil tahtında kâin bir bâb <<kahve>> kahvehânenin gediği hâzır-ı merkūm Mehmed Ağa'nın mâlı olup mersûm Agop dahi şirâya tâlib oldukda beş bin guruş istediğinden alamayıp ba'dehû benim ağa-yı merkūm ile ülfetim olmak hasebiyle bana gedik-i mezkûru sen kendin iştirâ eyle sonra ben senden satın alırım deyip ben dahi gedik-i mezkûru iki yüz kırk bir senesi Şevvalinin altıncı günü hâzır-ı merkūmdan akdi kendi nefsime izâfetle üç bin elli guruş semen-i medfû'a iştirâ ve kabz ve dükkân-ı mezkûru dahi zevcân-ı mesfûrândan beher şehr beşer buçuk guruş kirâ ile istîcâr ve bu âna kadar derûnunda temekkün etmişdim lâkin bu def'a kahvehâne-i mezkûre bâ-fermân-ı âlî sedd ü bend ve ocağı hedm olduğundan intifâ'ım munkatı' olmağla öyle olıcak mücerred senden satın alırım dediğine binâen hâzır-ı mezbûra verdiğim semen-i mezkûr üç bin elli guruşu mersûm Agop zimmîden taleb ederim deyü da'vâ **[31a]** ve hâzır-ı merkūm Mehmed Ağa ve mesfûr Agop zimmî bu kazıyyeyi külliyen münkir olmalarıyla ilzâm için mübâşiri ma'rifetiyle tarafeyn fetvâ-yı şerîfeye havâle ile istiftâ olundukda takrîr-i meşrûhu üzre kelâm-ı mezkûr tevkîl-i şer'î olmayıp va'd makūlesinden olduğu iftâ buyrulduğunu tarafeyn meclis-i şer'de tasdîk etmeleriyle bu sûretde ber-muktezâ-yı şerî'at-ı garrâ müdde'î-i mersûm meblağ-ı mezkûr üç bin elli guruşu mesfûr Agop zimmîden da'vâya kādi[r] olmadığı kendüye tefhîm ve bî-vech-i şer'î mu'ârazadan men' olunduğu İstanbul Mahkemesi'nden huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî 20 R sene 1242

143 [31b-1] İrade gereğince sahipleri Arnavut olan Galata Yağ Kapanı civarındaki fırına devlet tarafından el konulup mezada verildiği

Cânib-i mîrîden Galata'da Yağ Kapanı kurbünde habbâz fırını mübâya'ası

Ma'rûz

Zahîre nâzırı izzetlü Mehmed Ârif Efendi bendeleri Âsitâne-i sa'âdet ve bilâd-ı selâsede vâki' Arnabud fırınlarının Müslim hamîrkâr ve hademe-i sâiresinin mukaddemce bâ-irâde-i seniyye yerlerine re'âyâ ve kendileri mahallerine i'zâm ve bu def'a dahi lâzımü'l-huzûr-ı nâzır-ı mûmâ-ileyh nezdine celb ve navul kalemi kuyûduna mürâca'at ve tatbîk ve kā'ide-i mer'iyye-i mîrîyye ve ticârete tevfîk olunarak zikrolunan fırınların derûnlarında mevcûd zehâir ve bargir ve hatab bahâları ve tablakâr ve sâiri zimmetlerinde olan matlûbâtlarının ve anbâr-ı âmire mevcûdundan aldıkları zahîre bahâsından zahîre hazînesine ve tüccârdan aldıkları zahîre bahâsından tüccâra ve hatab ve saman ve sâir zimemâtlarının yegân yegân hesâbları rü'yet ve yerlerine şimdilik ikāmet sûretiyle re'âyâdan habbâz ustası ik'âd ve ikāmet ettirilmiş ve sâye-i veliyyü'n-ni'amîde nân-ı azîz husûsunda ibâdullâha zarûret çektirilmemek husûsunun vesâili istihsâl olunmuş ise de müddet-i medîde emâneten idâresinde telefâtı mûcib ve bi'l-âhare zahîre hazînesine ve tüccâra zarar ve hasârı müstevcib olmağla zikrolunan fırınlar kadîmi vechile şehrî Müslim re'âyâdan tâliblerine füruht olunarak semen-i misilleri düyûn-ı mîrîyyelerine mahsûben zahîre hazînesine teslîm ve ba'dehû iktizâsı vechile tüccâr ve sâir kimesnelerin matlûbâtı istifâ kılınmak şartıyla zikrolunan fırınlar başka başka mezâda verilerek her biri ne mikdâra resîde olur ise taraf-ı mûmâ-ileyhden diğer tekārîr ve defâtir ile hâk-i pây-i devletlerine ifâde kılınarak ve kādı-iDârü'l-hilâfe tarafından dahi taharrî olunarak her kim ziyâde verir ise ona i'tâ olunmak ve şimdilik mezâda verilmek istid'âsı meâlinde nâzır-ı mûmâ-ileyhin takdîm eylediği memhûr takrîri bâlâsına bu dâ'îlerine hitâben zahîre nâzırı efendinin işbu takrîri mûcibince zikrolunan fırınlar efendi-i mûmâ-ileyh ma'rifetiyle başka başka mezâda verilerek tâlibleri miyânında arttırılıp ne mikdâra karâr eder ise ve her kim ziyâde verir ise ona verilmek üzre iktizâ eden bahâsı ma'rifet-i şer' ve efendi-i mûmâ-ileyh ma'rifetiyle tahsîl olunmak üzre zahîre hazînesine teslîmi sûretinin istihsâline mübâderet eyleyesin deyü unvânı sahh-ı âlî ile müveşşah sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen nâzır-ı mûmâ-ileyhin vekîl-i şer'îsi kethudâ-yı habbâzân Mehmed Ağa b. Ali meclis-i şer'-i münîrde es-Seyyid Mehmed Emin b. es-Seyyid el-Hâc Hüseyin ve karındaşı es-Seyyid İbrahim ibnü'l-merkūm Hüseyin ve Mustafa Yazıcı b. Ahmed mahzarlarında takrîr-i kelâm edip Galata Yağ Kapanı kurbünde vâki' beş horoslu bir kıt'a habbâz fırını derûnunda mevcûd beyne'l-esnâf gedik ta'bîr olunur yirmi re's bargir ve sâir âlât-ı lâzıme-i ma'lûme Arnabud tâifesinden ma'lûmü'l-esâmî kesânın mâlı olup merkūmûn bundan akdem

ber-vech-i muharrer bâ-irâde-i seniyye vilâyetlerine iʿzâm ve der-dest olan defter mantûkunca merkūmûnun cânib-i mîrîye zahîre bahâsından on yedi bin yüz otuz üç guruş ve tüccâra dokuz bin yedi yüz on sekiz guruş deynleri olmağla sâdır olan fermân-ı âlî mûcibince beyʿi lâzım gelmeğin sâlifüʾz-zikr âlât-ı lâzıme-i maʿlûme ledeʾl-müzâyede yedi bargiri es-Seyyid Mehmed Emin b. es-Seyyid el-Hâc Hüseyin üzerinde ve yedi bargiri karındaşı es-Seyyid İbrahim ibnüʾl-merkūm Hüseyin üzerinde ve altı bargiri mezbûr Mustafa Yazıcı b. Ahmed üzerinde bi-kadri hısasihim yirmi altı bin sekiz yüz elli bir guruşda karâr ve ziyâde ile tâlib-i âharı olmayıp meblağ-ı merkūm gedik-i mezkûrun el-yevm semen-i misli idüğü ihbâr olunmağla hâlâ ben zikrolunan gedik âlâtını merkūmûn es-Seyyid Mehmed Emin ve karındaşı es-Seyyid İbrahim ve Mustafa Yazıcıʾya her birerlerinin hisselerine isâbet ettiği mikdâr üzre yirmi altı bin sekiz yüz elli bir guruşa merkūmûna beyʿ ve teslîm ve semen-i mezkûrun üç bin guruşunu peşîn ve mâʿadâsı olan yirmi üç bin sekiz yüz elli bir guruşu senevî her birinin hisselerine göre taksîm olunup cemʿan ancak bin guruş vererek mukāssatan emsâli misillü zahîre hazînesine edâ etmek üzre ihâle eylediğimde onlar dahi ber-minvâl-i muharrer iştirâ ve tesellüm ve ber-vech-i meşrûh semen-i mezkûru hâlâ ve mukāssatan kabzına meʾmûra teslîme taʿahhüd etmekle fîmâ-baʿd mârrüʾl-beyân gedik âlâtı merkūmûnun bi-kadri hısasihim tasarruflarında olmuşdur deyü baʿdeʾt-takrîr veʾt-tasdîk sâlifüʾz-zikr gediğin kayd-ı atîki kaleminden refʿ ve terkîn ve merkūmûnun isimlerine tashîhan kayd ile yedlerine sûret iʿtâsını merkūmûn istidʿâ ve istidʿâları şurût-ı nizâma muvâfık olduğunu hazır biʾl-meclis ve mazbûtüʾl-esâmî nizâm ustaları ihbâr ve inhâ eylediği İstanbul Mahkemesiʾnden huzûr.

Fî 15 R sene 1242

144 [31a-2] Berber Mehmed Usta b. Mehmedʾin, berber gediğini başka bir yere nakletmesi gerektiği

Husûsla berber gediği nakli

Maʿrûz

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen zikri âtî husûsu mahâllinde ledeʾl-muʿâyene keşf ve tahrîr-içün taraf-ı dâʿiyânemden meʾzûnen irsâl olunan Kâtib Mehmed Hidâyetullâh Efendi dâʿîleri [ve] hâssa miʿmârı hulefâsından Mehmed Tahir ve Abdullah Halîfeler ile nezâret-i hazret-i sadâret-penâhîde âsûde evkāfdan Ebulfeth Sultân Mehmed Han -aleyhiʾr-rahmetü veʾl-gufrân- hazretlerinin vakfından olup câmiʿ-i şerîf-i mezkûr civârında Karaman-ı Kebîrʾde bu defʿa bâ-irâde-i seniyye nefʿan liʾl-vakf üzerine müceddeden dekâkîn binâ olunmakda olan bîmarhâne arsasında Enserciler karşısında küşâd olunan kapıdan girerken sağ cânibde birinci olarak binâsına şurûʿ olunacak miʿmârân-ı mezbûrân misâhalarıyla tûlen

on buçuk arzan dokuz zirâʿ olarak alâmât-ı fâsıla vazʿıyla mümtâz olan zikri âtî dükkân arsasına varıp huzûr-ı Müslimînde akd-i meclis-i şerʿ-i nebevî ettikde sahib-i arzuhâl Berber es-Seyyid el-Hâc Mehmed Usta b. es-Seyyid Mehmed nâm kimesne meclis-i maʿkūd-ı mezkûrda vakf-ı şerîf-i mezkûrun kāimmakām-ı mütevellîsi dergâh-ı muʿallâ kapıcıbaşılarından saʿâdetlü Osman Bey tarafından mürsel tasdîka vekîl-i şerʿîsi mühürdâr-ı vakf mevâlî-i ızâmdan fazîletlü es-Seyyid Mehmed Said Efendi b. Hâfız Mehmed Sâlim Efendi hazır olduğu hâlde işbu arzuhâl hâmişine ihrâc olunan Başmuhâsebe derkenârı mantûkunca vakf-ı şerîf-i mezkûr müsakkafâtından câmiʿ-i şerîf havlîsinde kolluk sırasında Mustafa Usta dükkânı ittisâlinde kâin bir bâb berber dükkânı derûnunda mevcûde benim ismime mukayyed şurût-ı nizâmda [nizâma] dâhil beyne'l-esnâf gedik taʿbîr olunur mâlik olduğum âlât-ı lâzıme-i maʿlûmeyi hâvî olan dükkân-ı mezkûr bundan akdem bâ-irâde-i aliyye sâir etrâfında olan dekâkîn ile hedm olunmağla zikrolunan gedik âlât-ı lâzımesi bilâ-muʿaccele mütevellî-i müvekkil-i mûmâ-ileyhin senevî yirmi guruş icâre-i müeccele ile bana îcâr ben dahi istîcâr ve kabûl edip ol vechile taht-ı tasarrufumda olan arsa-i mahdûde-i mezkûre üzerine mâlımla teberruʿan li'l-vakf muʿaccelesine mahsûben binâ edeceğim berber dükkânına naklolunmak bâbında müsâʿade-i aliyye erzânî buyurulmak niyâzımdır dediğini vekîl-i mûmâileyh baʿde't-tasdîk bu makūle berber gediği âhar gedikden hâlî kurb ve civâr olan dükkâna naklolunageldiğini hazır bi'l-meclis mazbûtü'l-esâmî esnâf-ı mezkûre kethudâsı ve şeyhi ve çavuşu ve sâir ustalar ihbâr eylediklerini kâtib-i mûmâ-ileyh mahâllinde ketb ü tahrîr ve maʿan mebʿûs ümenâ-i şerʿle meclis-i şerʿa gelip alâvukūʿihî inhâ ve takrîr etmeğin bu sûretde gedik-i mezkûrun mahâll-i evveli kaydı kaleminden refʿ ve terkîn ve mahâll-i sânîye nakl ile sahib-i arzuhâl merkūm Berber es-Seyyid el-Hâc Mehmed yedine bir kıtʿa sûret iʿtâsı muktezâ-yı maslahat olduğu İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 26 R sene 1242

145 [31b-1] Todori v. Pandeli'nin, Mehmed Ağa b. Ali'den aldığı uncu değirmeni gediğinin bir horosunu başka bir değirmene naklettiği

Uncu değirmeni mübâyaʿası ve mahâll-i âhara nakli

Tashîhi vâkiʿdir – sahh – es-Seyyid Veliyyullâh

Maʿrûz

Âsitâne-i aliyyede vâkiʿ habbâzân kethudâsı Mehmed Ağa b. Ali meclis-i şerʿ-i münîrde Habbâz Todori v. Pandeli zimmî muvâcehesinde uncular kethudâsı Ali Ağa ve esnâflarından Osman Ağa ve Bedri-zâde İsmail Ağa Çeteci-zâde Emin Ağa ve Mustafa Ağa ve sâirleri hazır oldukları hâlde İstanbul'da Zeyrek kurbünde

kâin Asmalı Değirmen demekle meşhûr altı horoslu bir kıt'a uncu değirmeni derûnunda mevcûde gedik ta'bîr olunur yirmi dört re's bargir ve sâir âlât-ı lâzıme-i ma'lûmeden mâlik olduğum bir horos i'tibâr olunan dört re's bargir ve onlara isâbet eden sâir âlât-ı lâzıme-i ma'lûmeyi tarafeynden bi'l-îcâb ve'l-kabûl bâtten ve sahîhan bi-safkatin vâhidetin<<iki yüz kırk>> iki bin dört yüz guruş semen-i makbûza mersûm Todori zimmîye bey' ve temlîk ve vech-i lâyıkı üzre teslîm eylediğimde ol dahi ba'de'l-iştirâ ve't-temellük ve't-tesellüm ve'l-kabz ve'l-kabûl mebî'-i mezkûrun tağrîr ve gabnine müte'allika da'vâdan tarafeynden her birimiz âharın zimmetini kabûlü hâvî ibrâ ve ıskāt etmemizle fîmâ-ba'd zikrolunan bir horos i'tibâr olunur dört re's bargir ve sâir âlât-ı lâzıme-i ma'lûme mesfûr Todori zimmînin mülk-i müşterâsı ve hakk-ı sırfı olup benim alâkam kalmamışdır deyü ba'de't-takrîr ve't-tasdîk mersûm Todori zimmî sâlifü'z-zikr bir horos i'tibâr olunan dört re's bargir ve onlara isâbet eden sâir âlât-ı lâzıme-i ma'lûmeyi mârrü'z-zikr Asmalı Değirmeni'nden ref' <<ve terkīn>> ve kemâ-kân uncu olmak üzre İstanbul'da Fenerkapısı dâhilinde kâin gediğine mâlik olduğu beş horoslu bir kıt'a habbâz değirmenine nakl ile mahâl ve ism-i evvelin kaydları terkīn ve mahâll-i sânî-i mezkûrda mu'teber ve müstakar olmak üzre kendi ismine tashîhan kayd ve yedine bir kıt'a sûret i'tâsını istid'â ve istid'âsı şurût-ı nizâma muvâfık olduğunu kethudâ ve esnâf-ı merkūmûn ihbâr ve inhâ etmeleriyle bu sûretde ber-mûcib-i şurût-ı nizâm istid'âsına müsâ'ade-i seniyyeleri erzânî buyurulmak iktizâ eylediği İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 26 Ra sene 1242

146 [31b-2] Nalband Mehmed Ağa b. Mahmud'un, bir aded evdeki hissesini diğer hissedar Ayşe Hatun b. Ahmed'e devrettiği

Haraççı Muhyiddin mahallesinde menzil ferâğı

Nüshateyn

Ma'rûz

Sahib-i arzuhâl Na'lband Mehmed Ağa b. Mahmud nâm kimesne bi't-terâzî du'âhâne-i dâ'îhânelerinde ma'kūd meclis-i şer'-i münîrde derûn-ı arzuhâlde mezkûreti'l-ism mu'arrefetü'z-zât Âişe bt. Ahmed nâm hatun mahzarında nezâret-i dâ'îlerinde olan evkāfdan İstanbul'da Ebulfeth Sultân Mehmed Han -aleyhi'r-rahmetü ve'l-gufrân- Hazretleri Câmi'-i şerîfi kurbünde vâki' ashâb-ı hayrâtdan merhûm Haraççı Muhyiddin mahallesi mescid-i şerîfi vakfının mütevellîsi kezâlik zât-ı mu'arrefe Şerife Halide Hanım bt. Salih hâzıra olduğu hâlde zikrolunan Haraççı Muhyiddin mahallesinde vâki' bir tarafdan kuzâtdan İbrahim Edhem Efendi menzili ve bir tarafdan börekçi zevcesi arsası ve bir tarafdan mescid-i şerîf-i

mezkûr ve taraf-ı râbi‘i tarîk-ı âm ile mahdûd müştemilât-ı ma‘lûmeyi hâvî şehriye yirmi akçe icâre-i müecceleli bir bâb menzile mutasarrıf Mehmed Sâdık Efendi b. İbrahim hayatında bin iki yüz kırk bir senesi şehr-i Rebî‘ülevvelinin on yedinci günü nısfını bana ve nısf-ı âharını zevcesi mezbûre Âişe Hatun’a meccânen fâriğ ve mütevelliyesi hâzıra-i mezbûre dahi vech-i meşrûh üzre tasarrufumuza izin verdikden sonra biz sene-i mezbûre Recebi’l-ferdi gurresinden i‘tibâren evvelen ben müstakkıllen bir sene ve sâniyen mezbûre Âişe Hatun kezâlik müstakilleten bir sene zabtetmek üzre mütevelliye-i hâzıra-ı mezbûrenin izniyle kur‘a-i şer‘iye olunarak bâ-i‘lâm akd-i muhâyee etmişdik el-hâletü hâzihî biz beynimizde bi’t-terâzî fesh-i akd-i muhâyee-birle ben menzil-i mahdûd-ı mezkûrda olan nısf hisse-i şâyi‘amı hüsn-i rızâ ve tayyib-i hâtırım ve ferâğ-ı mu‘teber-i kat‘î ile sekiz yüz guruş bedel-i makbûz-ı müstehlek mukābelesinde mezbûre Âişe Hatun’a ferâğ ve tefvîz ve teslîm eylediğimde ol dahi tefevvüz ve kabûl ve mütevelliye-i hâzıra-i mezbûre dahi tasarrufuna izin verip ol vechile menzil-i mahdûd-ı mezkûrun mecmû‘u üzre Âişe Hatun’un dâhil-i havza-i tasarrufu ve hakk-ı müfevvazı olup benim kat‘a alâka ve medhalim kalmamağla bi’l-cümle menzil-i mezkûr husûsuna ve bedel-i müstehlek-i mezkûrun istirdâdına müte‘allika da‘vâdan tarafeynden her birimiz âharın zimmetini ibrâ ve ıskāt ve her birimiz ber-vech-i muharrer âharın ibrâsını kabûl eyledik deyü takrîrini merkūme Âişe Hatun ile mütevelliye-i hâzıra-i mezbûre [Şerife] Hâlide Hanım’dan her biri tahkīk ve tasdîk eylediği İstanbul Mahkemesi’nden huzûr.

Fî 22 Ra sene 1242

147 [31b-3] Musa Hilmi Efendi b. Ahmed’in, Mustafa Reşid Efendi b. Mehmed’e bin guruş borcu olduğu

1000 guruş ilzâm

Hâslar kalemi ser-hâlifesi es-Seyyid Musa Hilmi Efendi b. Ahmed’in sahib-i arzuhâl es-Seyyid Mustafa Reşid Efendi b. Mehmed’e cihet-i karzdan bin guruş deyni olduğu huzûr-ı şer‘-i şerîfde bi’l-muvâcehe lede’t-terâfu‘ ikrâriyetle sâbit olmağın bi’t-taleb edâsıyla ilzâm olunduğu İstanbul Mahkemesi’nden huzûr-ı âlîlerine i‘lâm olundu.

Fî 5 min-Ca sene 1242

148 [31b-4] Amasralı İsmail Kaptan b. Ali’nin gemi yapıp sattığı davalıları ile 2000 guruşa sulh olduğu

2000 guruşa sefîne nizâ‘ından sulh ve ibrâ

Nüshateyn

Sahib-i arzuhâl Amasralı Hacı Hüseyin oğlu es-Seyyid İsmail Kaptan b. es-Seyyid Ali nâm kimesne meclis-i şer‘-i münîrde derûn-ı arzuhâlde mezkûr Âsitâne-i aliyyede vâki‘ revgan-ı zeyt tüccârından nâzır el-Hâc Hüseyin Ağa b. Hasan ve es-Seyyid el-Hâc Ali Ağa b. <<Mustafa>> Osman ve kuru yemişçi esnâfından kethudâ Mustafa Ağa b. Halil ve el-Hâc Hasan Ağa b. Hüseyin ve balmumcu esnâfından kethudâ es-Seyyid el-Hâc Ahmed Ağa b. es-Seyyid Mahmud ve el-Hâc Mehmed Ağa b. Ahmed ve Odunkapısı kethudâsı Ömer Ağa b. Veliyüddin ve ihtiyârlarından Molla Mustafa b. Osman ve Hasan Ağa b. Ahmed ve sâirleri mahzarlarında ben bundan akdem dört aded esnâf kethudâ ve ihtiyârlarının bi-şartı’r-rücû‘ Bolu sancağında Amasra kazâsında Çakraz İskelesi’nde müceddeden çenber ta‘bîr olunur bir kıt‘a sefîne binâ ve inşâ ve derûnuna âlât-ı lâzıme ve edevât-ı ma‘lûmesini vaz‘ ve tekmîl-birle Galata’da Kalafat Yeri nâm mahalle getirip mezbûrûna teslîm etmemle sefîne-i mezkûre ve âlât ve edevât-ı sâiresine mâlımdan masrûfum olup bi’l-mürâca‘a hakkım olan elli dokuz bin guruşun kırk bir bin guruşunu mezbûrûn mukaddemâ bana edâ ve teslîm ben dahi yedlerinden ahz ü kabz etmemle bakīsi olan on sekiz bin guruşu mezbûrûndan taleb ve da‘vâya tesâddî eylediğimde evvelen ber-mûcib-i emr-i âlî sefîne-i mezkûre Tersâne-i âmire mi‘mârbaşısı ve Kapan-ı dakīk tüccârı ve sâir erbâb-ı vukūf ma‘rifetleri ve ma‘rifet-i şer‘le mahâllinde keşfolundukda ma‘a-sandal ve filika yirmi dört bin dört yüz dokuz guruşa bâliğ ve derûnuna vaz‘ eylediğim makara ve demir ve yelken ve halat ve sâir âlât-ı sefîneye masrûfum ber-mûcib-i defter-i müfredât on dokuz bin beş yüz üç guruşa resîde ve ol vechile cem‘an kırk üç bin dokuz yüz on iki guruşdan ber-vech-i bâlâ makbûzum olan kırk bir bin guruş fürû-nihâde olundukda bâkī iki bin dokuz yüz on iki guruş hakkım olduğu zâhir olup ancak esnâf-ı mezbûrdan sefîne-i mezbûreye vaz‘ eylediğin demir ve halat ve yelken ve sâir edevâtın vezni ve zirâ‘ı ve adedi tahrîr eylediğin defterden noksan olmağla vezn ve ta‘dâd olunmasını iltimâs eylediklerinde muslihûn tavassutuyla beynimiz te’lîf olunup esnâf-ı merkūmûn bu def‘a bana mâllarından işbu meclis-i şer‘de beşer yüz guruşdan cem‘an iki bin guruş def‘ ü teslîm ben dahi yedlerinden ahz ü kabz edip mâ‘adâ müdde‘âma ve bi’l-cümle zikrolunan husûslara ve hukūk-ı sâire-i şer‘iyeye müte‘allika âmme-i de‘âvîden tarafeynden her birimiz âharın zimmetini ibrâ-i âmm-ı sahîh-i şer‘î ile kabûlü hâvî ibrâ ve ıskāt eyledik deyü ikrâr ve tasdîkleri İstanbul Mahkemesi’nden huzûr.

Fî 21 R sene 1242

149 [32a-1] Ali Ağa b. Mustafa’nın, ev tamiri bedelinden Maydoslu Aci Kostandi ve Yorgi ile 2500 guruşa sulh olduğu

Husûs ile menzil ta‘mîri ücretinden 2500 guruşa sulh ve edâya tenbîh

Ma‘rûz

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen zikri câ'î husûsu mahâllinde ber-nehc-i şer'î istimâ' ve fasl u hasm için savb-ı şer'-i enverden me'zûnen bi'l-hükm irsâl olunan Kâtib es-Seyyid Salih Afîf Efendi dâ'îleri bi'l-ma'iyye rü'yete me'mûr hâlâ Galata Kādısı Âşir Efendi-zâde fazîletlü Mehmed Tâceddin Efendi tarafından mürsel Kâtib Ömer Efendi ve hâssa mi'mârı hulefâsından Abdülkadir ve Sâfî Mustafa Halîfeler ile kapdan-ı deryâ vezîr-i mükerrem sa'âdetlü atûfetlü paşa hazretleri nezâret-i aliyyelerinde âsûde olup umûr-ı şer'iyesini beldesi hâkimi olan Galata kādıları efendiler rü'yet edegeldikleri kasaba-i Kasımpaşa'da Piyale Paşa Vakfı müsakkafâtından İstanbul'da Haydarpaşa kurbünde Hacı Ferhad mahallesinde kâin Altıncıbaşı el-Hâc Ali Ağa b. el-Hâc Mustafa'nın bi'l-icâreteyn mutasarrıf olduğu bir bâb menzile varıp mahalle-i mezbûre imâmı el-Hâc Mehmed Emin Efendi ve Bıçakçı Mescidi İmâmı es-Seyyid Mustafa Efendi ve ahâlîsinden eşrâf-ı kuzâtdan es-Seyyid Mustafa Efendi ve rûznâmçe-i evvel kalemi küttâbından el-Hâc İsmail Efendi ve es-Seyyid Mehmed Said Ağa ve sâirleri hazır oldukları hâlde akd-i meclis-i şer'-i nebevî ettiklerinde tüccâr kalfalarından sahib-i arzuhâl Maydoslu Aci Kostandi v. Yorgi nâm zimmî meclis-i ma'kūd-ı mezkûrda merkūm el-Hâc Ali Ağa muvâcehesinde işbu derûnunda akd-i meclis-i şer'-i âlî olunan bir bâb menzili mezbûrun bi-şartı'r-rücû' emriyle mâlımdan ta'mîr ve ba'zı mahallerini tecdîd etmemle cem'an masrûfum olan on altı bin beş yüz guruşdan gayrı ez-teslîmât sahhu'l-bâkī alacağım olan bin üç yüz yetmiş beş guruşu mezbûrdan bi'l-mürâca'a taleb ve da'vâ eylediğimde ol dahi cevâbında ol mikdâr masrûfumu inkârından mâ'adâ benim gāib ani'l-beled Mehmed Emin nâm kimesne zimmetinde alacağım olan bin elli guruşu gāib-i mezbûrdan alabilir isen deynimin ol mikdârına mahsûb eyle deyü seni kabza-i tevkîl etmemle öyle olıcak meblağ-ı mezkûru henüz gāib-i mezbûrdan eğerçi bi'l-vekâle kabz edememiş isen de mücerred beynimizde böylece lâkırdısı olduğuna binâen meblağ-ı merkūmu deynimin ol mikdârına tutarım deyip evvelen mikdâr-ı masrûfu fenn-i mi'mârîyeye tatbîkan keşf ve meblağ-ı mezkûr bin elli guruş husûsu dahi fetvâ-yı şerîfeye havâle olunmuşdu el-hâletü hâzihî husûs-ı mezkûru mübâşir ma'rifetiyle tarafeyn bi'l-muvâcehe lede'l-istiftâ bu mertebe ile kable'l-kabz şer'an deynine takāsa kādir olmadığı taraf-ı şer'-i şerîfden merkūm el-Hâc Ali Ağa'ya tefhîm olundukda ol dahi mücâb ve mülzem ve ben dahi mâ'adâ müdde'âmdan merkūm Ali Ağa ile bi't-tav' ve'r-rızâ iki bin beş yüz guruşa kabûlünü hâvî sulh olmamla bedel-i sulh-ı mezkûr ile meblağ-ı merkūm bin elli guruşdan mâ'adâ ziyâde müdde'âma ve bi'l-cümle husûs-ı mezkûra ve sâir cemî' hukūk-ı şer'iyeye müte'allika âmme-i da'vâdan tarafeynden her birimiz âharın zimmetini kabûlü hâvî ibrâ ve ıskāt eyledik deyü mersûmûnun bi'l-cümle takrîrini merkūm el-Hâc Ali Ağa tasdîk ve bedel-i sulh-ı merkūm iki bin beş yüz guruş ile meblağ-ı mezkûr bin elli guruşu mersûm Kostandi zimmîye edâya ta'ahhüd ve külliyen kat'-ı nizâ' eylediklerini

kâtibân-ı mûmâ-ileyhimâ meclis-i şer'a inhâ eyledikleri ba'de't-tenfîz İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 29 Ra sene 1242

150 [32a-2] Turşucu Kirkor v. Tekfur'un, Hüseyin Usta b. Halil'i turşucu dükkânı açmaktan men edemeyeceği

Ayvansaray'da turşucu dükkânı nizâ'ı

Ma'rûz

Âsitâne-i aliyyede vâki' turşucu esnâfından sahib-i arzuhâl Kirkor v. Takfor nâm zimmî meclis-i şer'-i münîrde esnâf-ı merkūmeden derûn-ı arzuhâlde mezkûru'l-ism Hüseyin Usta b. Halil muvâcehesinde esnâf-ı merkūme kethudâsı ve yiğitbaşı ve ihtiyârları hazır oldukları hâlde mezbûr Hüseyin Usta bundan akdem İstanbul'da Ayvansaray kurbünde Lonca nâm mahâlde kâin benim turşucu dükkânım civârında hamam karşısında tedârik eylediği arsa üzerine bir bâb turşucu dükkânı ve derûnunda turşuculuk edip benim ticâretime kesâd vermekle men' olunup mahâll-i mezkûrda turşuculuk ancak bana hasr ve tahsîs olunmasını Bâb-ı Âlî'ye arzuhâl takdîmiyle istid'â eylediğimde husûs-ı mezkûr şer'le görülmek bâbında sâbıkā İstanbul kādısı fazîletlü efendiye hitâben fermân-ı âlî-şân sâdır olup şurût ve nizâmımız keyfiyeti dahi hâmiş-i arzuhâl-i mezkûra Başmuhâsebe'den derkenâr olunmağın mûcibince kādı-i mûmâ-ileyh huzûrunda esnâfımız hazır olduğu hâlde bi'l-muvâcehe lede'l-mürâfa'a kādı-i mûmâ-ileyh istikşâf-i hâl için mezbûr Hüseyin'i isiticvâb ettikde cevâbında benim dükkân inşâ eylediğim arsa üzerinde Başmuhâsebe'de mukayyed ve taht-ı nizâma dâhil ve mu'teber bir bâb kadîm turşucu dükkânı mebnî iken mukaddemâ ol havâlîde vukū' bulan harîkde muhterik oldukda mutasarrıfının binâya kudreti olmadığına binâen alâ-hâlihî terk etmişdi el-hâletü [hâzihî] ben destûr almış usta olduğumdan esnâfımızın re'y ve ma'rifeti ve mutasarrıfının izni ile dükkân-ı mezkûr arsasına kadîmi üzre bir bâb turşucu dükkânı binâ ve harîkden tahlîs olunmuş olan mu'teber gedik âlâtını dahi mâliki Ahmed Usta'dan sekiz yüz guruş semen-i medfû'a iştirâ ve dükkân-ı mezkûra vaz'la ber-mûcib-i şurût-ı nizâm derûnunda san'atım olan turşuculuk etmekde olmamla ol vechile dükkân-ı mezkûr muhdes olmayıp taht-ı nizâma dâhil kadîm ve mu'teber turşucu dükkânıdır dedikde fi'l-vâki' hâmiş-i arzuhâl-i mezkûra derkenâr olunan emr-i âlî-şân kaydında Ayvansaray'da biri Lonca'da ve biri hamam karşısında iki bâb turşucu dükkânı olduğu müstebân ve münâza'unfîh olan dükkân-ı mezkûr emr-i âlîde hamam karşısında deyü münderic olan dükkân olup ol vechile mezbûr Hüseyin Usta'nın mahâll-i mezkûra kadîmi üzre turşucu dükkânı binâsı mazmûn-ı emr-i âlîye mutâbık ve şurût-ı nizâma muvâfık idüğü esnâf-ı hâzırûn-ı merkūmûnun ihbârlarıyla zâhir ve nümâyân olmağın bu

sûretde benim ber-vech-i muharrer Hüseyin Usta'yı men' ve kendime hasr iddi'âm şer'an ve kānûnen iltifâta şâyân olmadığını bana tefhîm ve bî-vech mu'ârazadan men' edip sene-i sâbıkā Şevvalinin yirmi dokuzuncu günü târihiyle müverrah işbu meclis-i şer'de kırâet olunan i'lâmı merkūmun [merkūmu] yedine i'tâ etmişdi lâkin husûs-ı mezkûr tekrar istimâ' olunup mezbûr Hüseyin'in dükkânı sedd ü bend ve ticâretden dahi men' ve bana hasr olunmak murâdımdır deyü iddi'âya tesâddî ettikde mazmûnunu mukır ve mu'terif olduğu i'lâm-ı mezkûr lede'l-mütâla'a mazmûnu şer'-i şerîf ve kānûn-ı münîfe mutâbık olmağla bir def'a şer'le rü'yet ve fasl u hasm olunan da'vânın tekrar istimâ'ı câiz olmadığı İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 29 R sene 1242

[Beyaz Beyaz]

151 [32b-1] İrade gereğince sahipleri Arnavut olanDeniz Hamamı Fırını'na devlet tarafından el konulup mezada verildiği

Cânib-i mîrîden Deniz Hamamı Fırını mübâya'ası

Ma'rûz

Zahîre nâzırı izzetlü Mehmed Ârif Efendi bendeleri Âsitâne-i sa'âdet ve bilâd-ı selâsede vâki' Arnabud fırınlarının Müslim hamîrkâr ve hademe-i sâiresinin mukaddemce bâ-irâde-i seniyye yerlerine re'âyâ ve kendileri mahallerine i'zâm ve bu def'a dahi lâzımü'l-huzûr-ı nâzır-ı mûmâ-ileyh nezdine celb ve navul kalemi kuyûduna mürâca'at ve tatbîk ve kā'ide-i mer'iyye-i mîrîyye ve ticârete tevfîk olunarak zikrolunan fırınların derûnlarında mevcûd zehâir ve bargir ve hatab bahâları ve tablakâr ve sâiri zimmetlerinde olan matlûbâtlarının ve anbâr-ı âmire mevcûdundan aldıkları zahîre bahâsından zahîre hazînesine ve tüccârdan aldıkları zahîre bahâsından tüccâra ve hatab ve saman ve sâir zimemâtlarının yegān yegān hesâbları rü'yet ve yerlerine şimdilik ikāmet sûretiyle re'âyâdan habbâz ustası ik'âd ve ikāmet ettirilmiş ve sâye-i veliyyü'n-ni'amîde nân-ı azîz husûsunda ibâdullâha zarûret çektirilmemek husûsunun vesâili istihsâl olunmuş ise de müddet-i medîde emâneten idâresinde telefâtı mûcib ve bi'l-âhare zahîre hazînesine ve tüccâra zarar ve hasârı müstevcib olmağla zikrolunan fırınlar kadîmi vechile şehrî Müslim ve re'âyâdan tâliblerine füruht olunarak semen-i misilleri düyûn-ı mîrîyyelerine mahsûben zahîre hazînesine teslîm ve ba'dehû iktizâsı vechile tüccâr ve sâir kimesnelerin matlûbâtı istifâ kılınmak şartıyla zikrolunan fırınlar başka başka mezâda verilerek her biri ne mikdâra resîde olur ise taraf-ı mûmâ-ileyhden diğer tekārîr ve defâtir ile hâk-i pây-i devletlerine ifâde kılınarak ve kādı-iDârü'l-hilâfe tarafından dahi taharrî olunarak her kim ziyâde verir ise ona i'tâ olunmak ve şimdilik

mezâda verilmek istidʻâsı meâlinde nâzır-ı mûmâ-ileyhin takdîm eylediği memhûr takrîri bâlâsına bu dâʻîlerine hitâben zahîre nâzırı efendinin işbu takrîri mûcibince zikrolunan fırınlar efendi-i mûmâ-ileyh maʻrifetiyle başka başka mezâda verilerek tâlibleri miyânında arttırılıp ne mikdâra karâr eder ise ve her kim ziyâde verir ise ona verilmek üzre iktizâ eden bahâsı maʻrifet-i şerʻ ve efendi-i mûmâileyh maʻrifetiyle tahsîl ve mevkūfen zahîre hazînesinde hıfz olunmak ve baʻdehû düyûn-ı mîrîyye ve tüccâr ve sâire olan düyûnları iktizâsı vechile tanzîm kılınmak üzre zahîre hazînesine teslîmi sûretinin istihsâline mübâderet eyleyesin deyü musahhah sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen nâzır-ı mûmâ-ileyhin vekîl-i şerʻîsi habbâzân kethudâsı Mehmed Ağa b. Ali meclis-i şerʻ-i münîrde Şehrî Ohannes v. Asvador ve Yani v. Andon ve Aleksan v. Haçador ve Yorgi v. Manol ve Tavit v. Atam ve Kostandi v. Nikola ve Artin v. Noradik nâm zimmîler muvâcehelerinde zikrolunan fırınlardan İstanbul'da Deniz Hamamı nâm mahâlde vâkiʻ beş horoslu bir kıtʻa habbâz fırını derûnunda mevcûde beyne'l-esnâf gedik taʻbîr olunur yirmi re's bargir ve sâir âlât-ı lâzımeye bi'l-iştirâk mâlikleri olan Arnavud tâifesinden maʻlûmü'l-esâmî kesân bundan akdem ber-vech-i muharrer bâ-irâde-i seniyye vilâyetlerine iʻzâm ve der-dest olan defter mantûkunca merkūmûnun cânib-i mîrîye dokuz bin üç yüz seksen sekiz guruş ve tüccâra on dört bin beş yüz kırk guruş deynleri olup sâdır olan fermân-ı âlî mûcibince beyʻi lâzım gelmeğin zikrolunan gediğin lede'l-müzâyede iki re's bargiri müşterûn-ı mersûmûndan Ohannes ve bir bargiri Yani ve iki bargiri Aleksan ve iki bargiri Yorgi ve beş bargiri Davit ve iki bargiri Kostandi ve altı bargiri Artin zimmîlerin olmak üzre cemʻan yirmi üç bin dokuz yüz yirmi sekiz guruşda mersûmûnun üzerlerinde karâr ve ziyâde ile tâlib-i âharı olmayıp ve meblağ-ı merkūm gedik-i merkūmun el-yevm semen-i misli idüğü ihbâr olunmağla hâlâ ben zikrolunan gediği meblağ-ı merkūm yirmi üç bin dokuz yüz yirmi sekiz guruşa mesfûrûna bi'l-vekâle beyʻ ve lâyıkıyla teslîm ve semen-i mezkûrûn iki bin beş yüz guruşunu bi-kadri'l-hısas ber-vech-i peşîn ve mâʻadâsı olan yirmi bir bin dört yüz yirmi sekiz guruşunu senevî hisselerine göre beynlerinde bi'l-iktisâm cemʻ edip yalnız cümlesi bin guruş vererek mukāssatan emsâli misillü zahîre hazînesine edâ etmek üzre ihâle eylediğimde onlar dahi ber-minvâl-i muharrer iştirâ ve teselüm ve vech-i meşrûh üzre semen-i mezkûru hâlâ ve mukāssatan kabzına me'mûra teslîme taʻahhüd etmeleriyle fîmâ-baʻd zikrolunan gedik mersûmûnun ber-vech-i muharrer tasarruflarında olmuşdur deyü baʻde't-takrîr ve't-tasdîk mârrü'l-beyân gediğin kayd-ı atîki kaleminden refʻ ü terkîn ve kendilerinin isimlerine tashîhan kayd ile yedlerine bir kıtʻa sûret iʻtâsını mersûmûn istidʻâ ve istidʻâları şurût-ı nizâma muvâfık olduğunu hazır bi'l-meclis ve mazbûtü'l-esâmî nizâm ustaları ihbâr ve inhâ eyledikleri İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 27 R sene 1242

[Beyaz Beyaz Beyaz Beyaz]

152 [33a-1] Samatya'da bir evin yarısını tasarruf eden Zümrüd bt. Ohannes'in hissesini, diğer hissedar Sara bt. Vartan'a devrettiği

Husûsla menzil taksîmi

Ma'rûz

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen husûs-ı âti'l-beyânı mahâllinde keşf ü taksîm ve tahrîr için cânib-i şerî'at-i garrâdan me'zûnen irsâl olunan Kâtib es-Seyyid Ahmed Rıza Efendi dâ'îleri [ve] hâssa mi'mârı hulefâsından es-Seyyid Abdülkadir Nâilî ve es-Seyyid İbrahim Râşid Halîfeler ile hâmiş-i arzuhâlde muharrer defter-i vakfdan muhrec derkenâr nâtık olduğu üzre nezâret-i dâ'îlerinde olan evkāfdan ashâb-ı hayrâtdan merhûm Mâlcızâde el-Hâc Mehmed Ağa'nın İstanbul'da Koca Mustafa Paşa kurbünde Çerâğī Hasan Mescid-i şerîfine vaz' eylediği minber ve mekteb-i şerîfi vakfı müsakkafâtından İstanbul'da Samatya civârında el-Hâc Hüseyin Ağa mahallesinde vâki' bir tarafdan ba'zan vakf-ı âhardan Anna bt. Manas Nasrâniye menzili ve ba'zan Pabuşçu Nikoli zimmî menzili ve bir tarafdan Kolluk zukāğı demekle meşhûr tarîk-ı âm ve bir tarafdan Sahrınçlı Şerbethâne Sûku demekle ma'lûm kezâlik tarîk-ı âm ve taraf-ı râbi'i yine tarîk-ı âm ile mahdûd ve tahtında bir bâb kahve dükkânını müştemil beher şehr altmış akçe icâre-i müeccelelü bir bâb menzile varıp huzûr-ı Müslimînde akd-i meclis-i şer'-i âlî ettikde derûn-ı arzuhâlde mastûretü'l-ism mu'arrefetü'ş-şahs Sara bt. Vartan nâm Nasrâniye meclis-i ma'kūd-ı mezkûrda sahibe-i arzuhâl kezâlik mu'arrefetü'ş-şahs Zümrüd bt. Ohannes nâm Nasrâniye muvâcehesinde vakf-ı mezbûrun bâ-hüccet kāimmakām-ı mütevellîsi Ali Rıza Efendi b. Abdullah ile mahalle-i mezbûre ahâlîsinden kasab Veliyüddin b. Ahmed ve Kömürcü es-Seyyid Mehmed Tahir b. Osman ve es-Seyyid Osman Ağa b. es-Seyyid Mehmed ve Câmeşurcu es-Seyyid Hüseyin Ağa b. Ali nâm kimesneler hazır oldukları hâlde işbu derûnunda akd-i meclis-i şer'-i âlî olunan ulyâda dört bâb oda ve bir mikdâr sofa ve küfeki taşlı bir memşâ ve bir sagīr künklü ocak ve vustâda yine dört bâb oda ve bir mikdâr sofa ve küfeki taşlı bir memşâ ve bir sagīr künklü ocak ve süflâda bir sagīr harâb oda ve bir bi'r-i mâ ve bir kömürlük ve bir memşâ ve zukāk kapısını müştemil menzil-i mezkûrun nısfı benim ve nısf-ı şâyi'-i âharı mersûme Zümrüd Nasrâniyenin bâ-temessük-i mütevellî bi'l-icâreteyn iştirâken ve şâyi'an taht-ı tasarrufumuzda olup lâkin menzil-i mezkûr kābil-i taksîm ve her birimiz hissemiz ile intifâ' mümkün olmamağla menzil-i merkūm bâ-re'y-i mütevellî mi'mârân-ı mezbûrân ma'rifetleriyle taksîm ve her birimizin hissesi alâmât-ı fâsıla vaz'ıyla imtiyâz olunmak murâdımdır deyü da'vâ ettikde mersûme Zümrüd Nasrâniye dahi menzil-i merkūm müdde'iyye-i mesfûre ile nısfiyet üzre tasarruflarında olduğunu ikrâr edip ber-vech-i muharrer taksîme râzıye olduğundan mâ'adâ menzil-i merkūm kābil-i taksîm olup her biri hissesiyle intifâ' mümkün olduğunu mi'mârân-ı mezbûrân ve

ber-vech-i muharrer taksîm olunduğu sûretde cânib-i vakfa muzır olmayıp enfa‘ olduğunu mütevellî ve ahâlî-i hâzırûn-ı merkūmûndan her biri ba‘de’l-ihbâr ve’t-tasdîk evvelen menzil-i mahdûd-ı mezkûru li-ecli’t-taksîm mi‘mârân-ı mezbûrân misâha eylediklerinde terbî‘an yüz otuz üç zirâ‘ on iki parmak arsası ve yüz doksan altı buçuk zirâ‘ bi’l-cümle ebniyesi olup ebniye-i mezkûrenin mi‘mârân-ı mezbûrân takvîmleriyle beher zirâ‘ı üçer guruşdan beş yüz seksen dokuz buçuk guruş ve zikrolunan iki aded künklü ocak yirmi beş guruş ve iki aded memşânın beheri yirmi beş guruşdan elli guruş ve bi’r-i mâ yetmiş beş guruş ve arsasının dahi ahâlî-i mezbûrûnun ihbârlarıyla beher zirâ‘ı sekizer guruşdan bin altmış altı guruş ki min-haysü’l-mecmû‘ menzil-i mezkûrun arsa ve ebniyesi ve iki aded ocak ve iki memşâ ve bir bi’r-i mâ kıymetleri bin altı yüz elli beş buçuk guruşa bâliğ olduğu ba‘de’t-tahakkuk menzil-i mezkûrun sâlifü’z-zikr Kolluk zukāğı tarafından terbî‘an altmış altı zirâ‘ altı parmak dokuz yüz yetmiş yedi guruş otuz para kıymetli ulyâda iki bâb oda ve bir mikdâr sofa ve bir memşâ ve bir sagīr ocak ve vustâda kezâlik iki bâb oda ve bir mikdâr sofa ve bir memşâ ve bir sagīr ocak ve süflâda bir bi’r-i mâ ve bir kömürlük ve bir memşâ ve zukāk kapısı mersûme Sara Nasrâniye mâlından hisse-i mezkûresinden ziyâde iktizâ eden yüz elli guruşu vermek üzre mesfûre Zümrüd Nasrâniyenin nısf hisse-i mezkûresi’çün bi’t-terâzî bâ-re’y-i mütevellî ifrâz ve ta‘yîn ve bâkī mârrü’z-zikr Sahrınçlı Şerbethânesi tarafından altmış altı zirâ‘ altı parmak sekiz yüz yirmi yedi guruş otuz para kıymetli ulyâda iki bâb oda ve bir sofa ve vustâda kezâlik iki bâb oda ve bir sofa ve süflâda bir sagīr harâb oda mersûme Sara Nasrâniyenin nısf hissesi’çün kezâlik bâ-re’y-i mütevellî bi’t-terâzî ifrâz ve tahsîs ve tarafeynden her biri dahi hisse-i müfrezelerini kabz eylediklerini kâtib-i mezbûr mahâllinde ketb ve tahrîr ve ma‘an meb‘ûs ümenâ-i şer‘-i şerîfle meclis-i şer‘-i hatîre gelip tarafeyn ve mütevellî-i merkūm hazır oldukları hâlde tasdîklerine mukārin alâ-vukū‘ihî ba‘de’l-inhâ ve’t-takrîr mesfûre Zümrüd Nasrâniye ber-vech-i muharrer mersûme Sara Nasrâniyenin hissesine iktizâ eden ziyâde meblağ-ı merkūm yüz elli guruşu mâlından mesfûre Sara Nasrâniyeye işbu meclis-i şer‘de def‘ ü teslîm ol dahi ahz ü kabz ve istihlâk ve her biri istifâ-yı hak edip bi’l-cümle husûs-ı mezkûra ve kısmet-i mezkûrede tağrîr-i gabn müdde‘âsına ve meblağ-ı müstehlek-i merkūmun istirdâdına müte‘allika âmme-i da‘vâdan tarafeynden her biri âharın zimmetini ibrâ-i âmm-ı sahîh-i şer‘î ile ibrâ ve ıskāt ve her biri ber-vech-i muharrer âharın ibrâsını kabûl eyledikden sonra mütevellî-i hâzır-ı merkūm Ali Rıza Efendi dahi sâlifü’z-zikr Sahrınçlı Şerbethânesi tarafından nısf hisse-i müfrezeyi şehriye otuz akçe icâre-i müeccele ile mersûme Sara Nasrâniyeye ve mâ‘adâ zikrolunan Kolluk zukāğı tarafından nısf hisse-i müfrezeyi kezâlik otuz akçe icâre-i müeccele ile mesfûre Zümrüd Nasrâniyeye îcâr ve tefvîz ve her birinin ber-vech-i muharrer tasarruflarını bi’t-tevliye re’y eylediğinde onlar dahi istîcâr ve tefevvüz eyledikleri İstanbul Mahkemesi’nden huzûr.

Fî 6 R sene 1242

153 [33a-2] Fâtıma Letâfet Kadın bt. Abdullah'ın Topkapı dahilindeki bostanı, Rukiye bt. Süleyman'a devrettiği

Topkapı dâhilinde bostan ferâğı

Ma'rûz

İstanbul'da Vefa Meydânı kurbünde Mollahüsrev mahallesinde sâkine Fâtıma Letâfet Kadın bt. Abdullah tarafından husûs-ı âtîde vekîl olduğu zâtını ârifân Mehmed Şâkir Ağa b. Mehmed Ârif ve es-Seyyid Ahmed İzzet Ağa b. es-Seyyid el-Hâc Mehmed nâm kimesneler şehâdetleriyle sâbit olan sahib-i arzuhâl es-Seyyid Mehmed Ataullah Efendi ibnü'l-merhûm es-Seyyid Mehmed Abdullah Efendi bi'l-ma'iyye <<rü'yete>> istimâ'a me'mûr nezâret-i hazret-i şeyhülislâmîde âsûde evkāf müfettişi müderrisîn-i kirâm-ı zevi'l-ihtirâmdan Meşreb Efendi <<zâde>> hafîdi fazîletlü Mehmed Ârif Efendi tarafından mürsel Kâtib Ali Efendi ma'iyyetiyle akd olunan meclis-i şer'-i münîrde derûn-ı arzuhâlde mezkûreti'l-ism mu'arrefetü'z-zât Rukiye bt. Süleyman muvâcehesinde nezâret-i hazret-i müşârün-ileyhde âsûde evkāfdan el-Hâc Mustafa Efendi Vakfı'nın mütevellîsi Nefîse Hanım tarafından vekîl-i müsecceli Mehmed Derviş b. Mehmed Said hazır olduğu hâlde mezbûre Rukiye Hatun bundan akdem İstanbul'da Topkapı dâhilinde kâin vakf-ı mezbûr müsakkafâtından bâ-temessük-i mütevellî bi'l-icâreteyn mutasarrıfe olduğu ma'lûmü'l-hudûd bir kıt'a bostanını eşcâr-ı müsmire-i mütenevvi'ayı müştemildir deyü kable'l-irâe müvekkilem mûmâ-ileyhâ Letâfet Kadın'a bâ-izn-i mütevellî bedel-i ma'lûm ve makbûz mukābelesinde ferâğ etmişdi lâkin bostan-ı mezkûrda eşcâr ve sebzevâta dâir bir nesne mezrû' ve mağrûs [**33b**] olmadığını ba'de'r-rü'ye zâhir olduğundan bi'l-vekâle red sadedinde olmuşdum el-hâletü hâzihî beynimiz ıslâh olunup ben bostan-ı mezkûru müvekkilem mûmâ-ileyhânın hüsn-i rızâ ve ihtiyârıyla bin yüz guruş bedel mukābelesinde bâ-re'y-i mütevellî yine mezbûre Rukiye Hatun'a bi'l-vekâle ferâğ ve tefvîz ve teslîm eylediğimde ol dahi tefevvüz ve kabûl ve bedel-i mezkûr bin yüz guruşu bana def' ü teslîm ve müvekkilem mûmâ-ileyhânın umûruna sarfla istihlâke emreylediğinde ben dahi bi'l-vekâle ahz ü kabz ve emri üzre sarfla istihlâk etmemle ferâğ-ı mezbûrda şurût-ı müfside müdde'âsına ve bedel-i müstehlek-i merkūmun istirdâdına ve bi'l-cümle bostan-ı mezkûra müte'allika âmme-i da'vâdan tarafeynden her birimiz âharın zimmetini kabûlü hâvî ibrâ ve ıskāt eyledik fîmâ-ba'd bostan-ı mezkûr kemâ-fi's-sâbık mezbûre Rukiye Hatun'un dâhil-i havza-i tasarrufu olup müvekkilem mûmâ-ileyhânın alâkası kalmamışdır deyü vekîl-i mezbûr es-Seyyid Mehmed Ataullah Efendi'nin bi'l-cümle takrîr-i meşrûhunu mezbûre Rukiye Hatun tasdîk ve mütevellî vekîli merkūm dahi bostan-ı mezkûru mezbûre Rukiye Hatun'un tasarrufuna izin verdiği İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 8 min-S sene 1242

154 [33b-1] Artin v. Markos'un, okuma-yazma öğretme ücretinden Bedros v. Kigork ve Agop v. Artin ile sulh olduğu

Yazı yazmak ücretinden sulh ve ibrâ

Ma'rûz

Derûn-ı arzuhâlde mezkûru'l-ism Artin v. Markos zimmî evvelen Çarşamba günü Arz Odası'nda huzûr-ı bâhirü'n-nûr-ı âsafânelerinde ve ba'dehû bi't-terâzî dâ'îhânelerinde ma'kūd meclis-i şer'-i münîrde ashâb-ı arzuhâl Bedros v. Kigork ve Agop v. Artin zimmîler muvâcehelerinde Bogos v. Kigork zimmî hazır olduğu hâlde ben ücret ile ta'lîm-i hat ve kırâet eder makūleden olup mersûm Bedros zimmînin bir nefer sagīr oğluna talebiyle ücret kavlinsiz bir sene yazı öğretmemle müstehık olduğum iki yüz guruş ecr-i mislimi ve mesfûr Agop zimmînin dahi iki nefer sagīr oğullarına haftada üçer buçuk guruş ücret kavliyle yirmi ay müddetde edyânımız kitâblarını okutmamla müctemi' olan iki yüz seksen guruşdan <<buçuk guruşdan>> bâkī seksen buçuk guruş ecr-i müsemmâmı mersûmândan taleb ve da'vâya tesâddî etmişdim el-hâletü hâzihî huzzâr-ı meclis tavassutuyla beynimiz te'lîf olunup ben ber-vech-i muharrer mersûm Bedros zimmîden taleb eylediğim iki yüz guruş da'vâmdan yetmiş iki guruş ve mesfûr Agop zimmîden mutâlebe eylediğim seksen buçuk guruş müdde'âmdan otuz altı guruş üzerlerine sulh olduğumda onlar dahi sulh-ı mezkûru kabûl ve bedel-i sulh olan cem'an yüz sekiz guruşu işbu meclis-i şer'de bana def' ü teslîm ben dahi tamamen ve kâmilen ahz ü kabz edip hâzır-ı mersûm Bogos zimmî zimmetinde vechen mine'l-vücûh hakkım ve bir gûne da'vâ ve nizâ'ım olmamağla bi'l-cümle husûs-ı mezkûrlara ve ziyâde ücret mutâlebesine ve sâir cemî' hukūk-ı şer'iyeye müte'allika âmme-i da'vâdan ben mersûmân Bedros ve Agop zimmîler ile hâzır-ı mersûm Bogos zimmînin zimmetlerini onlar dahi kezâlik benim zimmetimi her birimiz ibrâ-i âmm-ı sahîh-i şer'î ile ibrâ ve ıskāt ve her birimiz ber-vech-i muharrer âharın ibrâsını kabûlle külliyen kat'-ı nizâ' eyledik deyü mersûm Artin zimmînin cemî' takrîr-i meşrûhunu mesfûrân Bedros ve Agop zimmîler ile hâzır-ı mersûm Bogos zimmîden her biri tasdîk eyledikleri İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 27 R sene 1242

155 [33b-2] Margarite bt. Zakar'ın, tuhafçı ve fincancı gediğini Artin v. Mardiros'a sattığı

Tuhafçı ve fincâncı mahzeni mübâya'ası

Ma'rûz

Zikri âtî gedik âlâtının bâ-sûret mâlikesi Margarite bt. Zakar Nasrâniyenin zevci ve tarafından husûs-ı âtîde vekîl olduğu şahsını bilir Nişan v. Kigork ve Bogos v.

Ohan nâm zimmîler şehâdetleriyle sâbit olan İstepan v. Simon zimmî meclis-i şer‘-i münîrde Artin v. Mardiros zimmî muvâcehesinde İstanbul’da İbrahim Paşa Câmi‘-i şerîfi kurbünde [defterdâr-ı] şıkk-ı evvel-i esbak-ı merhûm Çelebi Efendi konağı karşısında kâin yarım pay hisseli bir bâb tuhafçı ve fincâncı mahzeni derûnunda mevcûde gedik ta‘bîr olunur zevcem müvekkilem mersûmenin bâsûret müstakilleten mâlike olduğu Başmuhâsebe’de mukayyed ve mu‘teber âlât-ı lâzıme-i ma‘lûmeyi tarafeynden bi’l-îcâb ve’l-kabûl bâtten ve sahîhan bi-safkatin vâhidetin iki bin yüz elli guruş semen-i makbûza bi’l-vekâle mersûm Artin zimmîye bey‘ ve temlîk ve teslîm eylediğimde ol dahi ba‘de’l-iştirâ ve’t-temellük ve’t-tesellüm ve’l-kabz ve’l-kabûl mebî‘-i mezkûrun tağrîr ve gabnine müte‘allika da‘vâdan tarafeynden her birimiz âharın zimmetini bi’l-asâle ve bi’l-vekâle kabûlü hâvî ibrâ ve ıskāt eyledik fîmâ-ba‘d âlât-ı gedik-i mezkûr mesfûr Artin zimmînin mülk-i müşterâsı ve hakk-ı sırfı olup müvekkilim mersûmenin asla ve kat‘a alâka ve medhali kalmamışdır deyü ba‘de’l-ikrâr ve’t-tasdîk gedik-i mezkûrun kayd-ı evveli ref‘ ve terkîn ve müşteri-i mersûm Artin zimmî ismine tashîhan kayd ile yedine sûret i‘tâsını istid‘â eyledikleri İstanbul Mahkemesi’nden huzûr.

Fî 19 R sene 1242

156 [33b-3] Çarşı-yı Kebir’de Aynacılar Çarşısı’nda yanan iki aded kürkçü dükkânı gediklerini nakle izin verildiği

Çarşı-yı Kebîr’de Aynacılar sûkunda kürkçü dükkânları kat‘-ı nizâ‘ları

Nüshateyn

Ma‘rûz

Zikri âtî bir kepenk bir bâb kürkçü dükkânı gediğine mâlik olan Yordan v. Yani zimmî ve ittisâlinde iki kepenk bir bâb kürkçü dükkânı gediğine mâlik olan Yanko v. Panayot nâm zimmîler bi’l-ma‘iyye istimâ‘a me’mûr Haremeyn-i şerîfeyn müfettişi Emin Beyefendi-zâde fazîletlü Abdülkadir Beyefendi tarafından mürsel Kâtib es-Seyyid İbrahim Efendi dâ‘îleri ma‘iyyetiyle akd olunan meclis-i şer‘-i münîrde dükkân-ı mezkûrların altı sehm i‘tibârıyla dört sehm hisse-i şâyi‘asına bi’l-icâreteyn mutasarrıf olan es-Seyyid Mehmed Şâkir Efendi b. es-Seyyid Lütfullah asâleten ve birer sehmden iki sehm hisse-i şâyi‘alarına kezâlik bi’l-icâreteyn mutasarrıflar olan Şerife Âişe ve Şerife Nesibe ibneteyyü’l-merkūm es-Seyyid Lütfullah nâm hatunlar taraflarından husûs-ı âtîde vekîlleri olduğu zâtlarını ârifân Mehmed Said Efendi b. Hâfız Mehmed ve Süleyman Ağa b. İbrahim nâm kimesneler şehâdetleriyle sâbit olan Ahmed Ağa b. Ahmed vekâleten muvâcehelerinde Dârü’s-sa‘âdeti’ş-şerîfe ağası hazretleri nezâretlerinde âsûde evkāfdan Ayasofya-i Kebîr Vakfı mütevellîsi kâtib-i hazret-i ağa-yı müşârün-ileyh izzetlü Mehmed

Reşid Efendi tarafından mürsel vekîl-i câbî-i vakf es-Seyyid el-Hâc İbrahim Efendi ve Kürkçübaşı Mehmed Emin Ağa ve bi'l-cümle esnâf-ı merkūme ustabaşıları hazır oldukları hâlde her biri takrîr-i kelâm edip vakf-ı mezkûr müsakkafâtından İstanbul'da Çarşı-yı Kebîr'de Aynacılar sûkunun Mahmud Paşa Çarşısı tarafında köşe başında aynacı dükkânı ittisâlinde kâin ber-vech-i muharrer asîl ve müvekkilitân-ı merkūmûnun tasarruflarında olan biri bir kepenk ve biri iki kepenk iki bâb kadîm kürkçü dükkânları derûnlarında mevcûde beyne'l-esnâf gedik ta'bîr olunur yedimizde olan fermân-ı âlî-şâna dâhil ve mu'teber âlât-ı lâzıme-i ma'lûme mâlımız iken dükkân-ı mezkûrlar muhterik oldukda mutasarrıfları merkūmûn arsalarını ittisâlinde kâin aynacı dükkânına ilâve ve idhâl ile kârgir binâ etmeleriyle sâdır olan fermân-ı âlî-şâna imtisâlen taraf-ı şer'-i şerîfden mürsel Kâtib es-Seyyid Salih Afîf Efendi ve müfettiş-i mûmâ-ileyh tarafından mürsel Kâtib Hüseyin Efendi ve hâssa mi'mârı hulefâsından Mustafa Seydâ ve Mehmed Tahir Halîfeler ile mahâlline varıp akd eyledikleri meclis-i şer'de ba'de'l-keşf ve'l-mu'âyene mahâll-i mezkûra kadîmi üzre kürkçü dükkânları binâ ettirilmesini iddi'â eylediğimizde evvelen dükkân-ı mezkûr kârgir olarak inşâ ve tekmîl olunmuş olduğundan hedmi vakfa muzır ve mutasarrıfları mezbûrûna gadri mûcib olmağla husûs-ı mezkûrun hem vakf-ı şerîfi zarardan sıyâneten ve hem mutasarrıflarını gadrden himâyeten **[34a]** ve hem esnâfımızın şîrâze-i nizâmını halelden vikāyeten bir hüsn-i sûrete ifrâğla tanzîmini tensîb ve tarafeyne teklîf olundukda tarafeyn dahi râzı olarak ittihâd etmemizle biz ber-vech-i muharrer mâlik olduğumuz harîkden tahlîs olunan gedik âlâtlarını sâire sirâyet etmemek şartıyla kurb ve civârında âhar iki bâb dükkân tedârik ve mutasarrıflarını irzâ ile derûnlarına nakle ta'ahhüd eylediğimizde onlar dahi nakl husûsunda olacak mesârifimize <<nakl husûsunda>> i'âne tarîkıyle mâllarından bize teberru'an beş yüz guruş def' ü teslîm ve umûrumuza sarfla istihlâke bi'l-asâle ve bi'l-vekâle emreylediklerinde biz dahi ahz ü kabz ve emirleri üzre umûrumuza sarfla ba'de'l-istihlâk istirdâdına müte'allika da'vâdan zimmetimizi kabûlü hâvî asâleten ve vekâleten ibrâ ve ıskāt dahi etmeleriyle fîmâ-ba'd dükkân-ı mezkûr mahallerinde alâkamız kalmamışdır deyü ikrâr ve tasdîkleri İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 2 Ca sene 1242

157 [34a-1] Mîrî ambarlarından ekmekçi esnafına hububat dağıtılması ve fiyatlarının tespiti

Fiyât-ı hınta

Ma'rûz

Sa'âdetlü defterdâr efendi bendelerinin telhîsi mûcibince işbu bin iki yüz kırk iki senesi Cumâdelûlâsı'nın on birinci gününden i'tibâren mîrî anbârları mevcûdundan

me'mûrîn ma'rifetleriyle habbâzân esnâfına tevzî' ve i'tâ olunan yirmi beş bin keyl zehâirin yedi bin beş yüz keyli Tekfurdağı ve yedi bin beş yüz keyli Bergos hıntaları olup beher keyli yüz yirmi beşer paraya ve beş bin keyli kolsırası Bartın hıntası olup beher keyli seksener paraya beş bin keyli şa'îr olup beher keyli altmışar paraya olduğu bi'l-ihbâr İstanbul Mahkemesi'nden huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî 14 Ca sene 1242

158 [34a-2] Serpohi bt. Kirkor'un, tuhafçı ve fincancı gediğini Kirkor v. Avadis ile İstefan v. Kirkor'a sattığı

Tuhafçı ve fincancı dükkânı mübâya'ası

Ma'rûz

Şahsı mu'arrefe Serpohi bt. Kirkor Nasrâniye meclis-i şer'-i münîrde Kirkor v. Avadis ve İstefan v. Kirkor zimmîler muvâcehelerinde takrîr-i kelâm edip İstanbul'da Sultân Bâyezid Câmi'-i şerîfi havlîsinde bu def'a bâ-irâde-i aliyye-i cenâb-ı hilâfet-penâhî hedm ve ref' olunan Kolluk tahtında çeşme sırasında Kigork dükkânı ittisâlinde kâin Başmuhâsebe'de mukayyed ve mu'teber ve taht-ı nizâma dâhil bir pay hisseli bir bâb tuhafçı ve fincancı dükkânının bi'l-müsâ'ade tahlîs olunup bâ-sûret mâlike olduğum gedik âlâtı ta'bîr olunur bir çekmece ve bir akçe tahtası ve bir minder ve sâir eşyâ-i ma'lûmeyi tarafeynden bi'l-îcâb ve'l-kabûl bâtten ve sahîhan bi-safkatin vâhidetin altı yüz yirmi dört guruş semen-i makbûza mersûmân Kirkor ve İstefan zimmîlere ale'l-iştirâki's-seviy bey' ve temlîk ve teslîm eylediğimde onlar dahi ba'de'l-iştirâ ve't-temellük ve't-tesellüm ve'l-kabz ve'l-kabûl mebî'-i mezkûrun tağrîr ve gabnine müte'allika da'vâdan tarafeynden her birimiz âharın zimmetini kabûlü hâvî ibrâ ve ıskāt eyledik fîmâ-ba'd âlât-ı gedik-i mezkûr mesfûrân Kirkor ve İstefan zimmîlerin ale'l-iştirâki's-seviy mâlları olup benim kat'a alâka ve medhalim kalmamışdır deyü ba'de'l-ikrâr ve't-tasdîk gedik-i mezkûrun kayd-ı evveli ref' ve terkīn ve mersûmân Kirkor ve İstefan zimmîler isimlerine tashîhan kayd ile yedlerine sûret i'tâsını istid'â eyledikleri İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 19 R sene 1242

159 [34a-3] Bogos v. Ohan'ın, fincancı gediğini Kristosor v. Kirkor'a sattığı

Fincancı dükkânı mübâya'ası

Ma'rûz

Âsitâne-i aliyyede vâki' fincancı esnâfından Bogos v. Ohan zimmî meclis-i şer'-i münîrde esnâf-ı merkūmeden Kristosor v. Kirkor zimmî muvâcehesinde takrîr-i

kelâm edip İstanbul'da Sultân Bâyezid Câmi'-i şerîfi havlîsinde bu def'a bâ-irâde-i seniyye-i hazret-i zıllullâhî hedm ve ref' olunan Kolluk tahtında çeşme sırasında Avanes zimmî dükkânı ittisâlinde kâin Başmuhâsebe'de mukayyed ve mu'teber ve taht-ı nizâma dâhil bâ-sûret yarım yapılı bir bâb fincancı dükkânının bi'l-müsâ'ade tahlîs olunan gedik âlâtı ta'bîr olunur bir çekmece ve bir peş-tahta [pîş-tahta] ve bir minder ve sâir eşyâ-yı ma'lûmeyi tarafeynden bi'l-îcâb ve'l-kabûl bâtten ve sahîhan bi-safkatin vâhidetin yedi yüz guruş semen-i makbûza mersûm Kristosor zimmîye bey' ve temlîk ve teslîm eylediğimde ol dahi ba'de'l-iştirâ ve't-temellük ve't-tesellüm ve'l-kabz ve'l-kabûl mebî'-i mezkûrun tağrîr ve gabnine müte'allika da'vâdan her birimiz âharın zimmetini kabûlü hâvî ibrâ ve ıskāt eyledik fîmâ-ba'd âlât-ı gedik-i mezkûr mesfûr Kristosor zimmînin mülk-i müşterâsı ve hakk-ı sırfı olup benim kat'a alâka ve medhalim kalmamışdır deyü ba'de'l-ikrâr ve't-tasdîk gedik-i mezkûrun kayd-ı evveli ref' ve terkīn ve mersûm Kristosor zimmî ismine tashîhan kayd ile yedine sûret i'tâsını istid'â eyledikleri İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 19 R sene 1242

160 [34a-4] Mehmed Ağa b. İbrahim'in Kasımpaşa'daki uncu değirmenindeki hisselerini, Katerina bt. Vidal'e sattığı

Uncu değirmeni mübâya'ası

Ma'rûz

Âsitâne-i aliyyede vâki' habbâz esnâfından el-Hâc Mehmed Ağa b. İbrahim nâm kimesne meclis-i şer'-i münîrde bâ'isetü'l-i'lâm Katerina bt. Vidal nâm Nasrâniye tarafından husûs-ı âti'l-beyânda tasdîka vekîl-i şer'îsi Yani v. Nikola zimmî muvâcehesinde takrîr-i kelâm edip mahrûse-i Galata'ya muzâfe kasaba-i Kasımpaşa'da Cum'a Pazarı nâm mahâlde vâki' beş horoslu bir kıt'a uncu değirmeni derûnunda mevcûde beyne'l-esnâf gedik ta'bîr olunur yirmi re's bargir ve sâir âlât-ı lâzıme-i ma'lûme bâ-sûret müstakillen yedimde mülküm olmağla hâlâ ben ber-vech-i muharrer mâlik olduğum âlât-ı gedik-i mezkûrun sekiz re's bargirini mukaddemâ âhara bâ-hüccet-i şer'iye bey' etmemle mâ'adâ on iki re's bargir ve onlara isâbet eden sâir âlât-ı lâzıme-i ma'lûmeyi tarafeynden bi'l-îcâb ve'l-kabûl bâtten ve sahîhan bi-safkatin vâhidetin müvekkile-i mersûmeye on sekiz bin guruş semen-i medfû' ve makbûza bey' ve temlîk ve vech-i lâyıkı üzre teslîm eylediğimde ol dahi ber-vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl edip mebî'-i mezkûrun tağrîr ve gabnine müte'allika âmme-i da'vâdan tarafeynden her birimiz âharın zimmetini ibrâ-i âmm-ı sahîh-i şer'î ile kabûlü hâvî ibrâ ve ıskāt etmemizle fîmâ-ba'd sâlifü'z-zikr on iki re's bargir ve onlara isâbet eden sâir âlât-ı lâzıme-i ma'lûme müvekkile-i mersûme Katerina Nasrâniyenin

mülk-i müşterâsı ve hakk-ı sırfı olup benim asla ve kat'a alâka ve medhalim kalmamışdır deyü ba'de't-takrîr ve't-tasdîk sâlifü'l-beyân on iki re's bargir ve onlara isâbet eden sâir âlât-ı lâzıme-i ma'lûme kaydı bâyi'-i merkūm el-Hâc Mehmed Ağa'nın üzerinden ref' ve terkīn ve müvekkile-i mersûme Katerina Nasrâniyenin ismine tashîhan kayd ile yedine müceddeden sûret i'tâsını vekîl-i mersûm istid'â ve istid'âsı şurût-ı nizâmlarına mutâbık olduğunu hazır bi'l-meclis habbâzân kethudâsı Ali Ağa ve sâir mazbûtü'l-esâmî nizâm ustaları ihbâr ve inhâ eyledikleri İstanbul Mahkemesi'nden huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî 27 Rebî'ülâhir sene 1242

[Beyaz Beyaz]

161 [34b-1] Şerife Emine bt. Ahmed Hatun'un, Şeritçi Kigork v. Manav Sağak ile 350 guruşa sulh olduğu

Teberru'an 350 guruş def' ü teslîm ve şeridci destgâhı kat'-ı nizâ'ı ve ibrâ

Ma'rûz

Sahibe-i arzuhâl mu'arrefetü'z-zât Şerife Emine bt. es-Seyyid Ahmed nâm hatun bi'l-ma'iyye istimâ'a me'mûr Haremeyn-i şerîfeyn müfettişi Emin Beyefendi-zâde fazîletlü Abdülkadir Beyefendi tarafından mürsel Kâtib Mehmed Ârif Efendi dâ'îleri ma'iyyetiyle akd olunan meclis-i şer'-i münîrde derûn-ı arzuhâlde mastûrü'l-ism Şeridci Kigork v. Manav Sağak zimmî muvâcehesinde benim mersûm Kigork zimmîden teyzelerim müteveffât Şerife Hafize ve Şerife Fâtıma Hatunların terekelerinden dolayı taleb eylediğim bin guruş husûsu mersûmun yedinde olup bin iki yüz kırk bir senesi şehr-i Rebî'ülâhirinin yirmi dokuzuncu günü târihiyle müverrah İstanbul Mahkemesi'nden verilen bir kıt'a mufassal i'lâm-ı şer'îde tasrîh ve beyân olunduğu üzre sâdır olan fermân-ı âlî-şâna imtisâlen sâbıkā İstanbul kādısı fazîletlü el-Hâc Mehmed Sâdık Efendi tarafından me'zûnen mürsel Mevlânâ es-Seyyid Salih Afîf Efendi'nin müfettiş-i mûmâ-ileyh ile Pazar günü dîvân odasında huzûr-ı hazret-i ağa-yı Dârü's-sa'âdeti'ş-şerîfede akd eylediği meclis-i şer'-i şerîfde zimmî-i mesfûr ile bi'l-muvâcehe lede'l-mürâfa'a şer'an bir nesne lâzım gelmediği bana tefhîm olunmuşdu lâkin ben ta'cîz ve nizâ'dan hâlî olmadığıma binâen mersûm Kigork zimmî kat'an li'n-nizâ' ve def'an li'l-husûme bana mâlından teberru'an üç yüz elli guruş def' ü teslîm ve umûruma sarfla istihlâke emreylediğinde ben dahi ahz ü kabz ve emri üzre umûruma sarfla istihlâk edip meblağ-ı mezkûr mukābelesinde istiğlâl zu'muyla yed ve zabtımda olup i'lâm-ı mezkûrda zikrolunduğu vechile teslîmine tenbîh-i şer'î lâhık olan iki kıt'a şeridci destgâhı ve hüccetlerini mesfûra teslîm ile fîmâ-ba'd vechen mine'l-vücûh ve sebeben mine'l-esbâb hakkım ve alacağım ve asla ve kat'a alâka ve

medhalim ve bir gûne da'vâ ve nizâ' ve husûmetim kalmamağla bi'l-cümle husûs-ı mezkûra ve sâir beynimizde cereyân eden cemî' ahz ü i'tâ ve mu'âmelât-ı şettâ ve hukūk-ı ma'lûme ve mechûleye müte'allika âmme-i de'âvî ve mutâlebât ve kâffe-i eymân ve muhâsamâtdan mersûm Kigork zimmînin zimmetini şurût-ı müfsideden ârî ve uhûd-ı mubtıladan berî cebr ü kerhden hâlî ibrâ-i âmm-ı sahîh-i şer'î ve ıskāt-ı tâmm-ı sarîh-i mer'î ile ibrâ ve ıskāt eyledim deyü takrîrini mesfûr Kigork zimmî tasdîk eylediği İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 27 min-S sene 1242

162 [34b-2] Hallac esnafından şuhudü'l-hal olanların isimleri

Murâfa'a-i sâire zımnında meclis-i şer'-i şerîfde bulunup esâmîleri zabt ve tescîl olunan şuhûdü'l-hâl an-esnâf-ı hallâc

es-Seyyid el-Hâc Ali Ağa	Mustafa Ağa	Ahmed Ağa
Diğer Ahmed Ağa	Mehmed Ağa	Halil Ağa
el-Hâc Hüseyin Ağa	Tahtacı Salih Ağa	Yusuf Ağa
Odacı Molla Hüseyin	Muhzırlar Kethudâsı İsmail Ağa	Muhzır Ali Çelebi
Muhzır Halil Çelebi	Muhzır Mahmud Çelebi	Muhzır Yahya Çelebi
Muhzır Hüseyin Çelebi	Muhzır Rüstem Çelebi	Muhzır Mustafa Çelebi
Çukadâr Ahmed Ağa	Çukadâr Tahir Ağa	Çukadâr Ahmed Ağa ve gayruhum

163 [34b-3] Kosta v. Tanaş'ın, tasarruf ettiği kasab gediklerine ait temessüklerin yenilenmesini talep ettiği

<<Kasab

İşbu i'lâmda sehv vâki' olmağla terkīn olunup ikinci sahîfeye müceddeden kayd-şüde Abdurrahmân

Ma'rûz

Kasab tâifesinden Kosta v. Tanaş zimmî meclis-i şer'-i münîrde kasablar kethudâsı el-Hâc Hasan Ağa hazır olduğu hâlde takrîr-i kelâm edip hudâvendigâr-ı esbak cennet-mekân Sultân Abdülhamid Han –tâbe serâhu- hazretleri evkāf-ı celîlelerinden Yedikule hâricinde kâin selhhâne-i mîrî on aded ganem ve dördüncü selhhâneye merbût kasab dükkânlarından Bebek karyesinde bir bâb ve Rumelihisarı karyesinde iki bâb ve Arnabud karyesinde bir bâb ki cem'an dört bâb kasab dükkânları gediklerinin birer rub' hisse-i şâyi'alarıyla beşinci selhhâneye

merbût Kuruçeşme karyesinde bir bâb kasab dükkânı gediğinin rub‘ ve nısf-ı sümün[hisse-i] şâyi‘asını otuz dokuz senesi Cumâdelâhirenin yirmi birinci günü bir kıt‘a temessük ile ve sâlifü’z-zikr dört bâb dükkân gediklerinin kezâlik birer rubu‘ hisse-i şâyi‘alarına mârrü’z-zikr bir bâb dükkân gediğinin kezâlik rubu‘ ve nısf-ı sümün hisse-i şâyi‘asını kırk senesi Muharreminin yirmi yedinci günü âhar bir kıt‘a temessük ile mutasarrıfından bâ-izn-i mütevellî tefevvüz etmişdim lâkin yedimde olan temessükler fersûde ve atîk ve hısas-ı mezkûre dahi muhtelit olmağla mutasarrıf olduğum hisselerim muktezâ-yı şer‘-i şerîf üzre îzâh ve tefrîk ve her bir dükkân için başka başka temessük i‘tâsı niyâzımdır deyü istid‘â ve yedinde olan temessükleri ibrâz ettikde kelâmı vâkı‘a mutâbık olduğunu temessük-i mezkûrlar musaddak ve kethudâ-yı hâzır-ı merkūmun ihbârıyla dahi mütehakkık olmağın bu sûretde zikrolunan Bebek ve Arnabud karyelerinde birer bâb ve Rumelihisarı karyesinde iki bâb ki cem‘an dört bâb dükkân ve dükkân gediklerinin nısf-ı şâyi‘leri ve zikri mürûr eden Kuruçeşme karyesinde olan bir bâb dükkân gediğinin nısf ve sümün ya‘nî on altı sehm i‘tibârıyla on sehm-i şâyi‘-i mersûm Kosta zimmînin hakk-ı müfevvazı olmağla yedinde olan atîk temessükler ahz ve battalda hıfz ile tafsîl olunduğu vech üzre her bir dükkânda olan hisse-i şâyi‘alar için ber-vech-i îzâh başka başka temessük i‘tâsı iktizâ eylediği İstanbul Mahkemesi’nden huzûr-ı âlîlerine i‘lâm olundu.

Fî 20 min-M sene 1242 >>

164 [34b-4] Kosta v. Tanaş’ın, kasab gediği hisselerinden bir kısmını Nikola v. Yani ile Hristo v. Yorgi’ye devrettiği

Kasab ferâğı

Ma‘rûz

Hudâvendigâr-ı esbak cennet-mekân firdevs-âşiyân Sultân Abdülhamid Han -aleyhi’r-rahmetü ve’l-gufrân- hazretleri evkāf-ı celîlelerinden Yedikule hâricinde vâki‘ gayrı-ez selhhâne-i mîrî on aded ganem selhhânelerinden beşinci selhhâneye merbût kasab dükkânlarından Boğaziçi’nde Mîrgûnoğlu’nda Baltalimanı kurbünde keresteci dükkânı karşısında meydânda vâki‘ bir bâb kasab dükkânı derûnunda mevcûde gedik ta‘bîr olunur âlât-ı lâzıme-i ma‘lûmenin on sekiz sehm i‘tibârıyla altı sehmi el-Hâc Hasan nâm kimesnenin ve altı sehmi dahi Dimo zimmînin ve altı sehmi dahi Kosta v. Tanaş zimmînin bâ-temessük-i mütevellî bi’l-icâreteyn taht-ı tasarruflarında olmağla mersûm Kosta zimmî meclis-i şer‘-i münîrde Nikola v. Yani ve Hristo v. Yorgi zimmîler muvâcehelerinde kasablar kethudâsı el-Hâc Hasan Ağa hazır olduğu hâlde takrîr-i kelâm edip ben ber-vech-i muharrer mutasarrıf olduğum altı sehm hisse-i şâyi‘amın üç sehmini uhdemde ibkā ve mâ‘adâ üç sehmin iki sehmini mersûm Nikola zimmîye ve bir sehmini dahi mesfûr

Hristo zimmîye hüsn-i rızâ ve tayyib-i hâtırım ve ferâğ-ı mu'teber-i kat'î ile bedel-i ma'lûm ve makbûz mukābelesinde bâ-re'y-i mütevellî ferâğ ve tefvîz ve teslîm eylediğimde onlar dahi tefevvüz ve kabûl etmeleriyle fîmâ-ba'd zikrolunan üç sehm hisse-i şâyi'ada benim alâkam kalmayıp iki sehmi mersûm Nikola zimmînin ve bir sehmi dahi mesfûr Hristo zimmînin dâhil-i havza-i tasarrufları ve hakk-ı müfevvazları olmuşdur deyü takrîrini zimmiyân-ı mesfûrân tasdîk etmeleriyle bu sûretde gedik-i mezkûr ber-vech-i bâlâ on sekiz sehm i'tibârıyla gāibân ani'l-meclis merkūmân el-Hâc Hasan ve Dimo zimmîlerin hisse-i mezkûrelerinden mâ'adâsı olan altı sehmin üç sehmi mersûm Kosta zimmînin üzerinde ibkā ve iki sehmi mersûm Nikola ve bir sehmi mesfûr Hristo zimmîler uhdelerine defter-i vakf-ı şerîfe kayd ile atîk temessükleri ahz ve battalda hıfz ve her birinin hisselerine başka başka müceddeden temessük i'tâsını istid'â eyledikleri İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 20 min-Muharrem sene 1242

165 [35a-1] Mevlid Kandili gecesinde camilerin minarelerindeki kandillerin yakılmasına dair hüküm

İ'lâm-ı mevlûd-i Hazreti Rasûlü'ş-Sakaleyn -sallallâhu aleyhi ve alâ âlihî ve sahbihî ecma'în-

Bâ-sahh-ı âlî

İstanbul Kādısı Fazîletlü Efendi

İşbu i'lâmınız rikâb-ı hümâyûn-ı mülûkâneye lede'l-arz iktizâ edenlere tenbîh olunmak bâbında hatt-ı şerîf-i tâc-dârî şeref-yafte-i sudûr olmağla mantûk-ı münîfi icrâ eyleyesin deyü.

Fî 7 Ra sene 1242

Dergâh-ı nusret-destgâh ve bârgâh-ı te'yîd-penâh hâk-i pâkine ma'rûz-ı abd-i dâ'î-i bî-iştibâhlarıdır ki

Sinîn-i hicriye-i eşref-terîn-i evlâd-ı Âdem –sallallâhu te'âlâ aleyhi ve alâ âlihî ve sahbihî ve sellim-'den işbu bin iki yüz kırk iki <<sene>> sâl-i zafer-fâlinin silkü'l-lü'l-i şuhûrunda münselik-i dürr-i ferîd-i şehr-i Rebî'ülevveli gurre-i garrâsı Salı gününden mazbût olmağla *Misâl-i ebr-i rahmet dehri teşrîf ettiği sâ'at / Mecûs ateşlerin bârân-ı fazlı eyledi itfâ* beyt-i mu'ciz-beyânı mu'arref vasf-ı şânı olan sahibü'l-livâ Muhammedü'l-Mustafa -aleyhi elfü salât aleyhi elfü selâm- Efendimiz hazretlerinin hayat-bahş-ı âlem ve inâyet-fermâ-yı ümem oldukları şeb-i şeref-meşreb-i mâh-ı mübârek-i merkūmun on ikinci Sebt gecesine tesâdüf etmekle de'b-i dîrîn-i Devlet-i Aliyye-i Muhammediye –edâmellâhu te'âlâ hâmîhâ ilâ-yevmi'l-kıyâme- üzre leyle-i müteberreke-i mezkûrede minârât-ı cevâmi' ve me'âbid-i iş'âl-i

kanâdîl-i kamer-fitîl ile numûne-nümâ-yı envâr-ı âbid kılınmak bâbında fermân-ı âlîleri sudûru iktizâ eylediği İstanbul Mahkemesi'nden âsitân-ı felek-bünyânlarına i'lâm olundu bâkī emr u fermân hazret-i veliyyü'l-emr ve'l-ihsânındır.

Fi'l-yevmi'r-râbi' min-şehri'ş-şerîfi'l-mezkûr li-seneti'l-müstahseneti'l-muharrere

166 [35a-2] Şerife Ayşe bt. Abdullah'ın, kahvehane zannıyla kapatılan berber dükkânının yeniden açılması için izin talebi

Husûsla berber dükkânı küşâdı'çün istid'â

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen zikri âtî husûsun mahâllinde lede'l-mu'âyene keşf tahkīki'çün cânib-i şer'-i mutahhardan me'zûnen irsâl olunan Kâtib Hasan Şükrü Efendi dâ'îleri ve hâssa mi'mârı hulefâsından es-Seyyid Mehmed Râşid ve İsmail Halîfeler ile İstanbul'da Silivrikapısı kurbünde Çarşıbaşı nâm mahâlde Arabacı Bâyezid mahallesinde bakkāl dükkânı karşısında menzil tahtında köşede vâki' bir bâb berber dükkânına varıp berber esnâfının kethudâsı vekîli İbrahim Ağa ve şeyhi el-Hâc Musa Efendi ve yiğitbaşısı es-Seyyid Mehmed Nuri Ağa ve çavuşu Mustafa Usta ve mahâll-i mezkûrun köşe ustası Ahmed Usta b. Mustafa ve mahalle-i mezbûre ahâlîsinden Simkeş Mehmed Emin Ağa b. Mehmed ve Mehmed Ağa b. Ali ve Attar Süleyman Efendi b. Ali ve Simkeş es-Seyyid Ali b. es-Seyyid Mehmed ve Bostânî Mehmed Râşid Ağa b. Yahya ve Mustafa Ağa b. Hüseyin nâm kimesneler hazır oldukları hâlde akd-i meclis-i şer'-i âlî ettikde zikrolunan menzil ve tahtında kâin berber dükkânının bâ-temessük-i mütevellî bi'l-icâreteyn müstekılleten mutasarrıfesi ve derûnunda mevcûde beyne'l-esnâf gedik ta'bîr olunur hâmiş-i arzuhâlde mastûr Başmuhâsebe derkenârı nâtık olduğu üzre Hasan Usta ismine mukayyed ve mu'teber âlât-ı lâzıme-i ma'lûmesinin tedâvül-i eydî ile şirâen müstakilleten mâlikesi Şerife Âişe b. [bt.] Abdullah nâm hatunun dâmadı tarafından husûs-ı âtide vekîl-i şer'îsi hâssa hasekilerinden Mustafa Ağa b. Mahmud nâm kimesne meclis-i ma'kūd-ı mezkûrda takrîr-i kelâm edip bundan akdemce sâdır olan fermân-ı âlî-şâna imtisâlen mecmû'-ı kahvehâneler sedd ü bend olunduğu esnâda kāyınvâlidem müvekkilem mezbûrenin dahi bervech-i muharrer mutasarrıfe ve gediğine mâlike olduğu mukayyed ve mu'teber taht-ı nizâma dâhil olan berber dükkânı dahi sehve mebnî kahvehâne zannıyla sedd ü bend ve ocağı hedm olunmuş olduğu beyânıyla dükkân-ı mezkûrun küşâdına izin ve ruhsat-ı seniyye-i veliyyü'n-nu'mâneleri inâyet ve ihsân buyurulmasını kāyınvâlidem müvekkilem mezbûrenin niyâzıdır dedikde fi'l-vâki' dükkân-ı mezkûr ve derûnunda mevcûde olan gedik derkenâr-ı mezkûrda muharrer Hasan Usta ismine mukayyed ve mu'teber ve taht-ı nizâma dâhil berber gediği olup ber-minvâl-i muharrer sehve mebnî sedd ü bend olunmuş olduğunu esnâf ve ahâlî-i mezbûrûndan her biri alâ-tarîkı'ş-şehâde haber verdiklerini

kâtib-i merkūm mahâllinde ketb ü tahrîr ve ma'an meb'ûs ümenâ-i şer'le meclis-i şer'-i şerîfe gelip evvelen dâ'îhânelerinde ve ba'dehû Çarşamba günü kethudâ-yı sadr-ı âlî sa'âdetlü efendi hazretlerine mahsûs odada akd olunan meclis-i şer'de bi'z-zât mi'mâr ağa kulları ve esnâf-ı merkūme hazır oldukları hâlde tasdîklerine mukārin alâ-vukū'ihî ba'de'l-inhâ ve't-takrîr zikrolunan berber dükkânı terbî'an kırk iki zirâ' olup kebîr kahvehâne şeklinde olmayarak sâir berber dükkânı misillü olduğunu sâlifü'z-zikr mi'mâr halîfeleri inhâ etmeleriyle bu sûretde müvekkile-i merkūme Şerife Âişe Hatun'un istid'âsına müsâ'ade-i seniyyeleri erzânî buyurulmak re'y-i rezîn-i isâbet-karîn-i âsafânelerine menût mevâddan idüğü İstanbul Mahkemesi'nden huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî 21 R sene 1242

167 [35a-3] Kosta v. Tanaş'ın, kasab gediği hisselerinden bir kısmını Nikola v. Yani ve Hristo v. Yorgi'ye devrettiği

Kasab

Ma'rûz

Hudâvendigâr-ı esbak cennet-mekân firdevs-âşiyân Sultân Abdülhamid Han – tâbe serâhu- hazretleri evkāf-ı celîlelerinden Yedikule hâricinde kâin gayrı-ez selhhâne-i mîrî on aded ganem selhhânelerinden dördüncü selhhâneye merbût kasab dükkânlarından Bebek karyesinde bir bâb ve Rumelihisarı karyesinde iki bâb ve Arnabud karyesinde bir bâb ki cem'an dört bâb kasab dükkânları gediklerinin nısf hisse-i şâyi'alarıyla beşinci selhhâneye merbût Kuruçeşme karyesinde bir bâb kasab dükkânı gediğinin nısf ve sümün hisse-i şâyi'asına iki kıt'a temessük ile mutasarrıf olan Kosta v. Tanaş zimmî meclis-i şer'-i münîrde Nikola v. Yani ve Hristo v. Yorgi zimmîler muvâcehelerinde kasablar kethudâsı el-Hâc Hasan Ağa hazır olduğu hâlde takrîr-i kelâm edip ben ber-vech-i muharrer mutasarrıf olduğum hisse-i şâyi'a-i mezkûrelerimin her birinin nısf-ı şâyi'lerini uhdemde ibkā ve nısf-ı şâyi'-i âharlarının sülüsânını mersûm Nikola zimmîye ve sülüseyi dahi mersûm Hristo zimmîye hüsn-i rızâ ve tayyib-i hâtırım ve ferâğ-ı mu'teber-i kat'î ile bedel-i ma'lûm ve makbûz mukābelesinde bâ-re'y-i mütevellî ferâğ ve tefvîz ve vech-i lâyıkı üzre teslîm eylediğimde onlar dahi tefevvüz ve kabûl etmeleriyle fîmâ-ba'd zikrolunan nısf an-nısf hisse-i şâyi'a-i mezkûrelerde benim alâkam kalmayıp sülüsânı mersûm Nikola zimmînin ve sülüseyi dahi mersûm Hristo zimmînin dâhil-i havza-i tasarrufları ve hakk-ı müfevvazları olmuşdur deyü takrîrini mesfûrân tasdîk etmeleriyle bu sûretde zikrolunan dört bâb dükkân gediklerinin rub'-ı şâyi'leri ve zikrolunan bir bâb dükkân gediğinin rubu' ve nısf-ı sümün-i şâyi'i fâriğ-i mersûm Kosta zimmînin temessüklerinden ifrâz ve sülüsânı mersûm Nikola zimmî ve sülüseyi dahi mersûm Hristo zimmî uhdelerinde defter-i

vakf-ı şerîfe kayd ile yedlerine başka başka temessük i'tâsını istid'â eyledikleri İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 20 min-Muharrem sene 1242

[Beyaz]

168 [35b-1] Çarşı-yı Kebir'de Abacılar'da yangından zarar gören sokak kemerlerinin, kapamacı ve fesçi esnafı tarafından tamir ettirildiği

Çarşıda kapamacı ve fesçi dükkânları keşfi

Ma'rûz

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen savb-ı şer'-i enverden irsâl olunan baş kâtib mevlânâ İbrahim Ârif Efendi ve Haremeyn-i şerîfeyn müfettişi olup İstanbul pâyesiyle tekrîm buyrulan zâde-i Emin Paşazâde fazîletlü mîr Abdülkadir Efendi tarafından mürsel Kâtib es-Seyyid İbrahim Efendi hâssa mi'mârı hulefâsından es-Seyyid Ali Necib ve es-Seyyid İsmail Kemâlî Halîfeler ile İstanbul'da Çarşı-yı Kebîr'de Abacılardan Du'â Meydânı'na <<varınca>> gidince sol tarafda kâin dört aded kapamacılar sûkları köşelerinde kâin Dârü's-sa'âdeti'ş-şerîfe ağası hazretleri nezâretlerinde olan evkāfdan İstanbul'da vâki' Ayasofya-i Kebîr Câmi'-i şerîfi ve nezâret-i dâ'îlerinde olan evkāfdan ashâb-ı hayrâtdan Debbağzâde el-Hâc Hasan ve Kürkçübaşı Ahmed Şemseddin Evkāfı müsakkafâtlarından on altı bâb dekâkîne varıp cerîdede mazbûtü'l-esâmî kimesneler huzûrlarında ba'de akdi'l-meclis ashâb-ı arzuhâl fesçi esnâfının İstanbul kethudâsı Mehmed Said b. Süleyman ve Galata kethudâsı el-Hâc Süleyman b. Mehmed Said ve esnâfdan Süleyman b. el-Hâc Yusuf ve diğer Süleyman b. Osman ve el-Hâc Abdurrahman b. el-Hâc Mehmed Yessir? ve Said b. Şa'ban nâm kimesneler ve sâirleri meclis-i ma'kūd-ı mezkûrda derûn-ı arzuhâlde Çarşı-yı Kebîr'de vâki' kapamacı esnâfının ustabaşısı Setrak v. Andon ve ustalarından Uncuoğlu Karabet v. Kalos ve Karabet v. Serope ve Artin v. Andon ve sâirleri muvâcehelerinde mârrü'z-zikr Ayasofya-i Kebîr Vakfı'nın mütevellîsi hâlâ kâtib-i hazret-i ağa-yı Dârü's-sa'âdeti'ş-şerîfe Ahmed Râşid Efendi tarafından mürsel vekîli câbî-i Pazar-ı Gelincik es-Seyyid Mehmed Ârif Efendi b. İsmail ve mârrü'l-beyân Kürkçübaşı Ahmed Şemseddin Vakfı'nın mütevelliyesi Hâce Zeliha Hatun bt. Mustafa tarafından mürsel vekîli câbî-i vakf el-Hâc Mehmed Azîz Efendi b. el-Hâc Mustafa ile fesçi esnâfından Ahmed b. Salih b. Yunus ve kapamacı esnâfından Sakaoğlu Artin v. Toma zimmî hazır oldukları hâlde bundan akdem bi-kazâillâhi te'âlâ vukū' bulan harîkde işbu mu'âyene olunan Abacılar tarîk-ı caddesiyle tarafeyninde kâin yedi aded zukākların kârgirleri münhedim olup <<bi-kazâillâhi te'âlâ vukū' bulan>> tecdîde muhtâc ve bizlerin dükkânları tarîk-ı caddede olduğundan tarîk-ı mezkûrun kemerlerini binâ ve

inşâya bed' eylediğimiz hînde kapamacı esnâfı mersûmûnun dört aded zukāklarda elli beş bâb dekâkîni olup tarîk-ı caddenin kemerine sarf için imdâ[di]ye olarak bizlere mâllarından teberru'an beher dükkân için kırkar guruşdan cem'an iki bin iki yüz guruş verip bizler dahi tamamen ahz ü kabz ve vech-i meşrûh üzre harc ü sarf edip ancak bu def'a dört aded zukāklardan hâzır-ı mezbûr Fesçi Ahmed'in dükkânı verâsında kâin hâzır-ı mesfûr Sakaoğlu Artin zimmînin dükkânı kemeri tahtına vaz' olunacak bir aded taş sütun çam çarşı on dört parmak ve mâ'adâ mahallere vaz' olunacak beş aded taş sütun mevcûdu misillü olmak üzre inşâya bizler ta'ahhüd eylediğimizde kapamacı esnâfı merkūmûn dahi sâlifü'l-beyân altı aded taş sütunların vaz'ına ne mikdâr akçe sarf eder isek ba'de'l-keşf nısflarını mâllarından bizlere vermek üzre müte'ahhidler olup bu vechile kat'-ı nizâ' eyledik dediklerini kapamacı esnâfı mersûmûn ile hâzırân-ı merkūmândan her biri tasdîk eylediklerini kâtibân-ı mezbûrân mahâllinde tahrîr ve ma'an meb'ûs ümenâ-i şer'le meclis-i şer'a gelip tarafeyn hazır oldukları hâlde alâ-vukū'ihî inhâ ve takrîr ve tarafeyn ile hâzıran-ı mezbûrândan her biri tasdîk eyledikleri İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî-gurreti R sene 1242

Nüshateyn

169 [35b-2] Şerife Fâtıma Hatun bt. Hasan'ın, Hâfız Ahmed b. Mustafa'ya 715 guruş borcunu eda etmesi gerektiği

715 guruş ile mukābelesinde olan menzili geri red ve ferâğa tenbîh

Ma'rûz

İşbu târihden iki sene mukaddem vefât eden Şerife Zeyneb Hatun bt. Mehmed'in sadrî kebîr oğlu sahib-i arzuhâl A'mâ es-Seyyid Hâfız Ahmed b. es-Seyyid Mustafa meclis-i şer'-i münîrde derûn-ı arzuhâlde mezkûreti'l-ism Şerife Fâtıma bt. Hasan nâm hatun muvâcehesinde nezâret-i dâ'îlerinde olan evkāfdan İstanbul'da Çarşamba Pazarı civârında Mehmed Ağa Câmi'-i şerîfi kurbünde vâki' Derviş Ali mahallesi Avârız Vakfı'nın mütevellîsi Kısmet-i Belediye mahkemesi ketebesinden es-Seyyid Mehmed Râcih Efendi b. Hâfız Osman hazır olduğu hâlde vakf-ı mezbûr müsakkafâtından mahalle-i mezbûrede kâin şehriye otuz akçe icâre-i müecceleli ma'lûmü'l-hudûd ve'l-müştemilât bir bâb menzilin dört sehmi i'tibârıyla üç sehm hisse-i şâyi'ası mezbûre Şerife Fâtıma Hatun'un bir sehm hisse-i şâyi'ası dahi zevci gāib ani'l-meclis Mehmed Hâşim nâm kimesnenin bâ-temessük-i mütevellî bi'l-icâreteyn iştirâken ve şâyi'an taht-ı tasarruflarında iken mezbûre Şerife Fâtıma Hatun vâlidem mevrûsem müteveffât-ı mezbûrenin hayatında yedinden ve mâlından karz aldığı yedi yüz on beş guruş deyni mukābelesinde biz ne zaman edâ-i deyn

eder ise[k] geri red ve ferâğ olunmak şartıyla bâ-re'y-i mütevellî bin iki yüz otuz dokuz senesi Recebi'l-ferdinin dokuzuncu günü vâlidem mezbûreye vefâen ferâğ ve tefvîz eylediğinde ol dahi şart-ı mezkûr ile tefevvüz ve kabûl ettikden sonra mezbûre Şerife Fâtıma Hatun deyn-i mezkûru edâ ile menzil-i merkūmu tahlîs etmeksizin vâlidem mezbûre fevt olup meblağ-ı mezkûr hasran bana mevrûs olmağla meblağ-ı mezkûr yedi yüz on beş guruş ile menzil-i mezkûrun her ne kadar îcâr ve tahliye ve teslîm dahi bulunmamış ise de mücerred vefâen vâlidem mezbûrenin üzerinde olup içinde mezbûre Şerife Fâtıma Hatun ile müştereki zevci gāib-i mezbûr sâkinler olduklarına binâen târih-i mezkûrdan bu âna kadar işlemiş kirâsını bana edâ ile menzil-i mezkûru bâ-re'y-i mütevellî geri ahza mezbûre Şerife Fâtıma Hatun'a tenbîh olunmak matlûbumdur deyü da'vâ ettikde ol dahi cevâbında menzili târih-i mezkûrda ol mikdâr guruş mukābelesinde mezbûre Şerife Zeyneb Hatun'a vefâen ferâğını ikrâr edip lâkin ben mezbûreden ancak dört yüz guruş karz alıp zimmetimde deyn-i <<sahhım>> sahîhim olmağla mâ'adâ üç yüz on beş guruşu bilâ-devr zam ribâdır deyü eylediği murâbaha müdde'âsını mezbûr es-Seyyid Hâfız Ahmed inkâr etmeğin bu sûretde ber-muktezâ-yı şer'-i şerîf bu mertebe ile kirâ lâzım gelmeyip ancak murâbaha da'vâsı isbâta muhtâc idüğü tarafeyne tefhîm olundukda mezbûre Şerife Fâtıma Hatun ber-vech-i muharrer zamm-ı ribâ da'vâsını isbâta kādire olamayıp talebiyle mezbûr es-Seyyid Hâfız Ahmed'e bi'l-muvâcehe vech-i şer'î üzre adem-i ilme yemîn verilmeğin mûcibince mezbûr es-Seyyid Hâfız Ahmed kirâ da'vâsıyla ve mezbûre Şerife Fâtıma Hatun dahi ribâ müdde'âsıyla her biri âhara bî-vech ve bilâ-beyyine mu'ârazadan ba'de'l-men' alâ-mûcib-i ikrârihâ deyn-i mezkûr yedi yüz on beş guruşu ırsen mezbûr es-Seyyid Hâfız Ahmed'e edâ ile menzil-i mezkûru bâ-re'y-i mütevellî geri ahza mezbûre Şerife Fâtıma Hatun'a tenbîh olunduğu İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 19 min-Ca [Cemâziyelevvel] sene 1242

[Beyaz Beyaz]

170[36a-1] Hanife Hanım bt. Numan Efendi'nin, Camcı Ali mahallesindeki yedi aded dükkânını kiraya verdiği

Yedi bâb dekâkîn îcârı

Ma'rûz

Sahibe-i arzuhâl mu'arrefetü'z-zât Hanife Hanım bt. Nu'man Efendi bi'l-ma'iyye rü'yete me'mûr nezâret-i hazret-i sadr-ı âlîde âsûde evkāf müfettişi müderrisîn-i kirâm-ı zevi'l-ihtirâmdan fazîletlü Mahmud Nidâî Efendi tarafından mürsel Kâtib el-Hâc İbrahim Efendi hazır olduğu hâlde akd olunan meclis-i şer'-i münîrde zikri âtî bir bâb halâlcı dükkânı müste'ciri Mustafa Efendi b. Lütfullah ve bir lüleci

dükkânı müste'ciri es-Seyyid Hüseyin Ağa b. İsmail ve bir bâb duhânî dükkânı müste'ciri el-Hâc Mehmed Ağa b. Ali nâm kimesneler ile dört bâb eskici dükkânları müste'cirleri Artin ve Aslan veledey Toros ve diğer Artin v. Serkiz ve Haçador v. Artin zimmîler muvâcehelerinde nezâret-i hazret-i müşârün-ileyhde âsûde evkāfdan sadr-ı esbak-ı merhûm Mustafa Paşa Vakfı müsakkafâtından İstanbul'da Acemoğlu Meydânı civârında Camcı Ali mahallesinde kâin bâ-temessük-i mütevellî bi'l-icâreteyn mutasarrıfe olduğum zikrolunan yedi bâb dükkânda merkūmûn ve mesfûrûndan her biri beher şehr üçer guruş kirâ ile müste'cirim olup el-hâletü hâzihî fesh-i akd-i icâre ile ihrâc murâd eylediğimde dekâkîn-i mezkûre gedikleri mukayyed ve mu'teber değil iken hurûcdan imtinâ' etmeleriyle suâl olunup her birinin dekâkîn-i mezkûreden ihrâc olunmaları murâdımdır deyü da'vâ eylediğinde onlar dahi cevâblarında zikrolunan yedi bâb dükkân fi'l-asl mahâll-i mezkûrda kâin hâmiş-i arzuhâle derkenâr olunan emr-i âlîye dâhil yirmi bâb eskici dükkânlarından olup el-hâletü hâzihî üç adedinde halâlcı ve lüleci ve tütüncü sâkinlerdir deyip ol vechile beynimizde ba'de'l-münâza'a beynimiz ıslâh olunup ben dekâkîn-i mezkûreyi işbu bin iki yüz kırk iki senesi şehr-i Rebî'ülâhir gurresinden aded-i şuhûr beyân olunmaksızın her birini beher şehr altışar guruş kirâ kavliye merkūmûn ve mesfûrûna kemâ-fi's-sâbık îcâr ve teslîm eylediğimde onlar dahi istîcâr ve kabûl ve iktizâ eden ta'mîr ve termîmini dahi kendi mâllarından teberru'an li'l-vakf harc ve sarfa ve kirâ-yı mezkûrları mâh-be-mâh cevr ü ezâ etmeksizin bana edâya ben dahi merkūmûn ve mesfûrûnu dekâkîn-i mezkûreden adem-i ihrâca tarafeynden her birimiz ta'ahhüd eyledik deyü takrîrini merkūmûn ve mesfûrûndan her biri tasdîk eyledikleri İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 4 R sene 1242

171 [36a-2] Kirkor v. Agop'un, Sultan Odaları'ndaki iki odayı Mehmed İzzet Ağa b. Ali'ye sattığı

Sultân Odaları'nda iki bâb oda gediği mübâya'ası

Kuyumcu esnâfından Papasoğlu Kirkor v. Agop zimmî meclis-i şer'-i münîrde Mehmed İzzet Ağa b. el-Hâc Ali muvâcehesinde takrîr-i kelâm edip İstanbul'da Mahmud Paşa Câmi'-i şerîfi kurbünde müteveffâ Rüstem Paşa Vakfı müsakkafâtından Sultân Odaları demekle meşhûr bir bâb hân derûnunda fevkānîsinde sol tarafda dokuzuncu ve onuncu iki bâb odalar derûnlarında mevcûde gedik ta'bîr olunur bâ-sûret şirâen <<müstakillen>> mâlik olduğum âlât-ı lâzıme-i ma'lûmeyi tarafeynden bi'l-îcâb ve'l-kabûl bâtten ve sahîhan bi-safkatin vâhidetin merkūm Mehmed İzzet Ağa'ya bin iki yüz guruş semen-i makbûza bey' ve temlîk ve teslîm eylediğimde ol dahi ber-vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl eyledikden sonra mebî'-i mezkûrun tağrîr ve gabnine müte'allika da'vâdan

tarafeynden her birimiz âharın zimmetini kabûlü hâvî ibrâ ve ıskāt eyledik fîmâ-ba'd zikrolunan iki bâb oda gediklerinde benim kat'a alâkam kalmayıp merkūm Mehmed İzzet Ağa'nın mülk-i müşterâsı ve hakk-ı sırfı olmuşdur deyü ba'de'l-ikrâr ve't-tasdîk gedik-i mezkûrların kayd-ı evveli ref' ve terkīn ve müşteri-i merkūm Mehmed İzzet Ağa ismine tashîhan kayd ile kaleminden yedine sûret i'tâ buyurulmasını istid'â eyledikleri İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 14 min-Ca sene 1242

172 [36a-3] Anaştaş v. Todori'nin, Anaştaş v. Avram'a bakkalık ortaklığından 640 guruş borcu olduğu

640 guruş hüküm

Derûn-ı arzuhâlde mastûrü'l-ism Bakkal Anaştaş v. Avram nâm zimmî meclis-i şer'-i münîrde sâbıkā şerîki Araboğlu diğer Anaştaş v. Todori nâm zimmî muvâcehesinde mersûm Anaştaş zimmî ile bir müddet bakkāllık ticâretinde şerîkler olup ba'dehû fesh-i akd-i şirket-birle hesâbımızı rü'yet eylediğimizde benim mersûmun zimmetinde re's-i mâl ve fâide-i hâsıladan zuhûr eden bin guruşun üç yüz altmış guruşunu bana edâ ve îfâ etmekle bâkīsi olan altı yüz kırk guruşu mersûmdan taleb ederim deyü da'vâ ol dahi ber-vech-i muharrer ikrâr ve i'tirâf etmeğin alâ-mûcibi i'tirâfihî meblağ-ı bâkī-i merkūm altı yüz kırk guruşun müdde'î-i mersûm Anaştaş zimmîye edâsıyla mesfûr diğer Anaştaş zimmî ilzâm olunduğu İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 28 R sene 1242

173 [36a-4] Çeşitli esnaf gruplarından bazı kimselerin, Bakkal Anaştaş v. Avram'dan 4128 buçuk guruş alacağı olduğu

4128 buçuk guruş hüküm

Ma'rûz

Âsitâne-i aliyyede vâki' zeytinyağcı esnâfından olup ber-vech-i âtî beş yüz yirmi dört buçuk guruş iddi'â eden Hâfız Mehmed Efendi b. el-Hâc Süleyman ve iki yüz kırk dört guruş iddi'â eden Kahveci-zâde es-Seyyid Hasan Ağa b. Mustafa ve altı yüz yetmiş iki guruş iddi'â eden Mehmed b. Mustafa ve üç yüz iki guruş iddi'â eden Yağcı es-Seyyid Memiş Ağa b. Ömer ve altı yüz üç guruş iddi'â eden Yağcı Molla Abdullah b. el-Hâc Mustafa nâm kimesneler ile üç yüz on dört guruş iddi'â eden Yağcı İstirati v. Yako zimmî asâleten ve üç yüz kırk guruş iddi'â eden Vefâlızâde es-Seyyid el-Hâc Hasan Ağa b. Ahmed nâm kimesne dahi kendi nefsinden asâleten ve dört yüz otuz yedi guruş iddi'â eden Galatalı Mehmed Sâdık Ağa b. Hasan ve

otuz yedi guruş iddi'â eden Tuzcu İbrahim Ağa b. Ömer ve yirmi altı guruş iddi'â eden Pirinççi Mustafa Ağa b. Ebîbekir ve kırk guruş iddi'â eden Odunkapılı el-Hâc Ebûbekir Ağa b. Mehmed ve yüz otuz yedi guruş iddi'â eden Kapan-ı dakīkli Pirinççi Mehmed b. Abdullah ve otuz yedi guruş iddi'â eden Pekmezci Ali Yazıcı b. Hüseyin nâm kimesneler ile yüz on iki guruş iddi'â eden Ayazmalı Aci Foti v. Yani ve üç yüz üç guruş iddi'â eden Vasilaki v. Dimitri zimmîler taraflarından husûs-ı âtîde vekîlleri olduğu Mehmed b. Mustafa ve Hâfız Mehmed Efendi b. el-Hâc Süleyman nâm kimesneler şehâdetleriyle sâbit olmağla vekâleten her biri meclis-i şer'-i münîrde Bakkal Anaştaş v. Avram zimmî muvâcehesinde mersûm Anaştaş zimmî zimmetinde bizim ve müvekkilûn-ı merkūmûnun yedimizden ve mâlımızdan iştirâ ve kabz eylediği vezn ve fiyâtı beynimizde ma'lûm zeytinyağı ve sâde yağı ve sabun ve pirinç ve sâir bu makūle bakkāl metâ'ı esmânından ba'de külli'l-hesâb sahhu'l-bâkī cem'an dört bin yüz yirmi sekiz buçuk guruş alacak hakkımız olmağla bi'l-asâle ve bi'l-vekâle meblağ-ı mecmû'-ı mezkûru mersûmdan taleb ederiz deyü da'vâ ol dahi ber-vech-i muharrer ikrâr ve i'tirâf etmeğin alâmûcib-i i'tirâfihî meblağ-ı mecmû'-ı merkūm dört bin yüz yirmi sekiz buçuk guruşun asîl ve vekîl-i merkūmûna ber-vech-i bâlâ edâsıyla mersûm Anaştaş zimmî ilzâm olunduğu İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 28 min-Rebî'ülâhir sene 1242

[Beyaz]

174 [36b-1] Eftim v. Yani'nin, Ayasofya'daki kasab gediğini Mehmed Ağa b. Hüseyin'e devrettiği

Kasab ferâğı

Ma'rûz

Hudâvendigâr-ı esbak cennet-mekân firdevs-âşiyân merhûm Sultân Abdülhamid Han –tâbe serâhu- hazretlerinin evkāf-ı şerîfeleri mülhakātından İstanbul hısnı ebvâbından Yedikule kapısı hâricinde kâin gayrı-ez selhhâne-i mîrî on aded ganem selhhânelerinden yedinci selhhâneye merbût kasab dükkânlarından İstanbul'da Ayasofya'da nalband dibinde vâki' bir bâb kasab dükkânı derûnunda mevcûde beyne'l-esnâf gedik ta'bîr olunur vakıf âlât-ı lâzıme-i ma'lûmenin sülüs-i an-nısf hissesine bâ-re'y-i mütevellî mutasarrıf olan Kasab Eftim v. Yani zimmî meclis-i şer'-i enverde Yedikule kasablar kethudâsı el-Hâc Hasan Ağa ve sâir kasab ustaları hazır oldukları hâlde mârrü'z-zikr Yedikule kasabları ustalarından Mehmed Ağa b. Hüseyin nâm kimesne muvâcehesinde zikrolunan kasab dükkânı gedik âlâtında ber-vech-i muharrer bâ-re'y-i mütevellî mutasarrıf olduğum sülüs-i an-nısf hissemi hüsn-i rızâ ve tayyib-i hâtırım ve ferâğ-ı mu'teber-i kat'î ile bedel-i ma'lûm ve

makbûz mukābelesinde bâ-ma'rifet-i mütevellî mezbûr Mehmed Ağa'ya ferâğ ve tefvîz eylediğimde ol dahi tefevvüz ve tesellüm ve kabz ve kabûl ve hisse-i tevzî'ini kethudâ ve ustalarıyla tamamen almağa ta'ahhüd etmekle fîmâ-ba'd sâlifü'z-zikr sülüs-i an-nısf hisse-i şâyi'ada benim kat'a alâka ve medhalim kalmayıp merkūm Mehmed Ağa'nın dâhil-i havza-i tasarrufu ve hakk-ı müfevvazı olmuşdur deyü ba'de'l-ikrâr ve't-tasdîk âlât-ı lâzıme-i mezkûrenin ber-vech-i muharrer sülüs-i an-nısf hissesi mersûm Eftim zimmînin ferâğından mezbûr Mehmed Ağa üzerine tahrîr ve atîk temessükünden ifrâz ile şerh verilerek zabt ve tasarrufu'çün yedine taraf-ı vakıfdan müceddeden temessük i'tâ buyurulmak iktizâ eylediği İstanbul Mahkemesi'nden huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî 9 min-Ca sene 1242

175 [36b-2] Eftim v. Yani'nin, Arslan Han civarındaki kasab gediğini Mehmed Ağa b. Hüseyin'e devrettiği

Kasab ferâğı

Ma'rûz

Hudâvendigâr-ı esbak cennet-mekân adn-âşiyân merhûm ve mağfiret-nişân Sultân Abdülhamid Han –tâbe serâhu- hazretlerinin evkāf-ı şerîfeleri mülhakātından Yedikule hâricinde kâin gayrı-ez selhhâne-i mîrî on aded ganem selhhânelerinden üçüncü selhhâneye merbût kasab dükkânlarından İstanbul'da Arslanhâne kurbünde sebzeci ittisâlinde köşe başında vâki' bir bâb kasab dükkânı derûnunda mevcûde beyne'l-esnâf gedik ta'bîr olunur vakıf âlât-ı lâzıme-i ma'lûmenin sülüs hissesine mutasarrıf olan kasab Eftim v. Yani nâm zimmî meclis-i şer'-i hatîrde Yedikule kassâbânı kethudâsı el-Hâc Hasan Ağa b. el-Hâc Osman ile sâir kasab ustaları hazır oldukları hâlde mârrü'z-zikr Yedikule kassâbânı ustalarından Mehmed Ağa b. Hüseyin muvâcehesinde zikrolunan kasab dükkânı gedik âlât-ı lâzımesinde ber-vech-i muharrer bâ-re'y-i mütevellî mutasarrıf olduğum sülüs hisse-i şâyi'amı hüsn-i rızâ ve tayyib-i hâtırım ve ferâğ-ı mu'teber-i kat'î ile bedel-i ma'lûm ve makbûz mukābelesinde bâ-ma'rifet-i mütevellî merkūm Mehmed Ağa'ya ferâğ ve tefvîz ve teslîm eylediğimde ol dahi tefevvüz ve tesellüm ve kabz ve kabûl ve hisse-i tevzî'ini kethudâ ve ustalarıyla tamamen almağa ta'ahhüd etmekle fîmâ-ba'd sülüs hisse-i şâyi'a-i mezkûrede benim kat'a alâka ve medhalim kalmayıp mezbûr Mehmed Ağa'nın dâhil-i havza-i tasarrufu ve hakk-ı müfevvazı olmuşdur deyü ba'de'l-ikrâr ve't-tasdîk âlât-ı lâzıme-i mezkûrenin sülüs hisse-i şâyi'ası mesfûr Eftim zimmînin ferâğından merkūm Mehmed Ağa üzerine tahrîr ve atîk temessükünden ifrâzıyla şerh verilerek zabt ve tasarrufu'çün taraf-ı vakıfdan müceddeden temessük i'tâ buyurulmak iktizâ eylediği İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 9 Ca sene 1242

176 [36b-3] Salih b. Ahmed'in 35 guruşu ile bazı eşyalarına el koyan Ebubekir b. Abdullah'a, bunları iadeye tenbih

35 guruş ile eşyâ teslîmine tenbîh

Ma'rûz

Sahib-i arzuhâl Tatar Pazarcıklı hidmetkâr [hizmetkâr] Salih b. Ahmed nâm kimesne meclis-i şer'de hâlâ Mehterhâne-i âmire nâzırı sa'âdetlü İrfanzâde el-Hâc Mehmed Ârif Efendi'nin kāyını derûn-ı arzuhâlde mezkûru'l-ism Ali Bey b. Mehmed tarafından husûs-ı âtîde vekîl olduğu es-Seyyid Süleyman Ağa b. es-Seyyid Hasan ve es-Seyyid Mehmed Şükrü Ağa b. es-Seyyid Mehmed nâm kimesneler şehâdetleriyle ber-nehc-i şer'î sâbit olan el-Hâc Ebûbekir Ağa b. Abdullah muvâcehesinde ben bundan akdem mâhiye yirmi dört guruş ve sâliye altmış guruş ücret mukāvelesiyle müvekkil-i mezbûr Ali Bey'e iki sene hidmet [hizmet] ve bu def'a mufârakat eylediğimde sâliyemden ancak yedi aya isâbet eden otuz beş guruş hakkımı ve mukaddemâ benim'çün kendi mâlıyla âhardan iştirâ ve bana mâhiye ve ilbâs eylediği iki takım ta'bîr olunur iki İngiliz şalı ve iki zeytûnî salta marka ve iki çift tozluk ve iki şalvarımı yed ve zimmetinde alıkoyup vermemekle meblağ-ı mezkûr otuz beş guruş ile eşyâ-i muharrere-i mezkûreyi aynen bana edâ ve teslîme müvekkil-i mîr-i mezbûra izâfetle vekîl-i merkūmdan taleb ederim deyü da'vâ ol dahi kazıyye minvâl-i meşrûh üzre olduğunu bi'l-vekâle ikrâr ve i'tirâf etmeğin alâ-mûcib-i i'tirâfihî meblağ-ı mezkûr otuz beş guruş ile eşyâ-i muharrere-i mezkûreyi bi-a'yânihâ müdde'î-i mezbûr Salih'e edâ ve teslîme müvekkil-i mîr-i mezbûra izâfetle vekîl-i merkūm el-Hâc Ebûbekir Ağa'ya tenbîh olunduğu İstanbul Mahkemesi'nden huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî 15 min-Ca sene 1242

177 [36b-4] Tevhide bt. Mehmed'in, Emin Bey mahallesindeki bir aded vakıf evin yarısından fazlasına tasarruf edemeyeceği

Vakıf menzil nizâ'ı

Ma'rûz

Sahibe-i arzuhâl mu'arrefetü'z-zât Tevhide bt. Mehmed nâm hatun meclis-i şer'-i münîrde zikri âtî vakıf menzil arsasının nısf-ı şâyi'ine bâ-temessük-i mütevellî tefevvüzan bi'l-icâreteyn mutasarrıfe olup ol vechile vaz'-ı yedi mütehakkık olan kezâlik zâtı mu'arrefe Havva bt. Halil nâm hatun muvâcehesinde nezâret-i dâ'îlerinde olan evkāfdan ashâb-ı hayrâtdan reisülküttâb-ı esbak-ı merhûm Şâmîzâde Mehmed Efendi Vakfı'nın evlâdiyet ve meşrûtiyyet üzre bi'l-iştirâk mütevellîleri Cemile Hanım ve hemşîresi Fâtımatüzzehrâ Hanım bt. Hâcegân-ı

Dîvân-ı hümâyûndan İbrahim Reşid Efendi taraflarından vekîl-i müsbet-i şer'îleri mûmâ-ileyhâ Cemile Hanım'ın zevci Hâcegân-ı Dîvân-ı hümâyûndan derûn-ı arzuhâlde mezkûru'l-ism Mehmed Emin Efendi hazır olduğu hâlde vakf-ı mezkûr müsakkafâtından İstanbul'da Sultân Bâyezid-i Velî Han –tâbe serâhu- Hazretleri Câmi'-i şerîfi kurbünde Emin Bey mahallesinde kâin beher şehr kırkar akçe icâre-i müecceleli ma'lûmü'l-hudûd ve'l-müştemilât bir bâb menzile mutasarrıfe olan vâlidem Fâtıma bt. Mehmed nâm hatun eğerçi işbu yedimde olan mütevellî temessükünde zikr ve tafsîl olunduğu üzre mutasarrıfe olduğu menzil-i mezkûru otuz dokuz senesi Saferü'l-hayr gurresinde gāibân ani'l-meclis Osman Ağa b. Mustafa ve kāyınvâlidesi Kezban bt. Abdullah nısfiyet üzre bâ-re'y-i mütevellî ferâğ ve tefvîz ve teslîm edip onlar dahi ba'de't-tefevvüz ve'l-kabûl üç sene mürûrunda bervech-i muharrer nısfiyet üzre mutasarrıflar oldukları menzil-i mezkûru sahibe-i evveli vâlidem mezbûre Fâtıma Hatun ile zevcim Tatar Yahya b. Mahmud nâm kimesneye nısfiyet üzre bâ-re'y-i mütevellî ferâğ ve tefvîz ve teslîm onlar dahi tefevvüz ve kabûl etmeleriyle ol vechile menzil-i mezkûrun nısfı vâlidem mezbûre Fâtıma Hatun'un ve nısf-ı âharı dahi zevcim mezbûr Tatar Yahya'nın tasarruflarında iken vâlidem mezbûre Fâtıma Hatun fevt olup nısf hisse-i mezkûresi âdiyen bana müntakıl ve zevcim mezbûr Tatar Yahya dahi bilâ-veled fevt olup nısf hisse-i mezkûresi mahlûl ve cânib-i vakf-ı şerîfe âid ve râci' oldukda ben mütevelliye-i mûmâ-ileyhimâya varıp hissedârı olduğumdan zevcim müteveffâ-yı mezbûr **[37a]** Tatar Yahya'nın ber-vech-i muharrer tasarrufunda olan nısf hisse-i şâyi'a olduğunu ikrâr ve i'tirâf ederek mahlûlünden ehven-i mu'accele ile istîcâr eylediğimde lede'l-müzâyede Nâile bt. Halil nâm hatun ziyâde mu'accele ile tâlibe olmağla mütevelliye-i mûmâ-ileyhimâ dahi nısf hisse-i münhale-i mezkûreyi bi't-tevliye mezbûre Nâile Hatun'a îcâr ve vech-i lâyıkı üzre teslîm ol dahi istîcâr ve tesellüm edip tasarrufunda iken menzil-i mezkûr harîkde muhterik oldukdan sonra mezbûre Nâile Hatun arsasından mutasarrıfe olduğu nısf hisse-i şâyi'asını benim muvâcehemde bâ-re'y-i mütevellî mezbûre Havva Hatun'a ferâğ ve tefvîz ol dahi tefevvüz ve kabûl etmişdi lâkin mecmû'-ı menzil mukaddemâ uhdesinde iken rubu'unu dâmadıma vereceğim dediği vâlidemin lisânından mesmû'um olmuş ise de bu def'a mahlûlden bana verilir ise nizâ' etmeyip sükût edecek idim ancak bana verilmeyip âhara verildiğinden nısfının mahlûliyeti tutmamış öyle olıcak mücerred vâlidem mezbûrenin mukaddemâ lisânından işittiğim vechile yalnız rubu'u mahlûl olsun rubu'-ı âharını isterim deyü takrîr-i meşrûhu üzre tesâddî eylediği da'vâsında evvelen vâlidem mezbûre Fâtıma Hatun mecmû'-ı menzili izn-i mütevellî ile mezbûrân Osman Ağa ve Kezban Hatun'a fâriğa olup ba'dehû mutasarrıfları mezbûrân Osman Ağa ve Kezban Hatun dahi mezbûre Fâtıma Hatun ile mezbûr Yahya'ya bâ-izn-i mütevellî nısfiyet üzre fâriğler olduklarına binâen mezbûre Fâtıma Hatun'un uhdesinde bir nesne yoğiken dâmadıma rubu'unu

verecek idim demesinin kat'a fâidesi olmadığından mâ'adâ bu def'a mahlûlden nısf hisse-i mezkûreyi bi'l-ikrâr istîcâr etmiş iken rubu' menzili mutâlebeye şer'an kādire olmadığı müdde'iyye-i mezbûre Tevhide Hatun'a tefhîm olunmağın bu sûretde menzil-i mezkûru mezbûretân Tevhide ve Havva Hatunların nısfiyet üzre zabt ve tasarrufları iktizâ eylediği İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 21 min-Ca sene 1242

İhrâc-şüd fî 29 S sene [12]49

178 [37a-1] Çekmece-i Sagir'deki vakıf çiftlik üzerinde Mustafa Ağa b. İbrahim ile anlaşmazlığa düşen Zeyneb Hanım'ın nizadan men edildiği

Çekmece-i Sagīr'de çiftlik nizâ'ı men'i

Ma'rûz

Nezâret-i dâ'îlerinde olan evkāfdan İstanbul'da Mevlevîhâne Yenikapısı dâhilinde vâki' Evliyâ Câmi'-i şerîfine minber vaz' eden ashâb-ı hayrâtdan merhûm Çiftçi-başı Mustafa Ağa Vakfı'nın bâ-berât-ı şerîf-i âlî-şân evlâdiyet ve meşrûtiyyet üzre mütevelliyesi sahibe-i arzuhâl mu'arrefetü'z-zât Zeyneb Hatun ibnetü'l-vâkıf el-merkūm Mustafa Ağa meclis-i şer'-i münîrde zikri âtî çiftliğe şirâen mâlik olmak üzre vaz'-ı yedi mütehakkık olan Çekmece-i Sagīr a'yânı Mustafa Ağa b. İbrahim muvâcehesinde zikrolunan Çekmece-i Sagīr kasabasında vâki' bir tarafdan Hadîce Sultân Vakfı'ndan tarla ve bir tarafdan Sultân Bâyezid-i Velî Han Vakfı'ndan tarla ve iki tarafdan tarîk-ı âm ile mahdûd bir kebîr anbâr ve bir bâb oda ve tahtında bir mağaza ve bir matbah ve bir fırın ve değirmen ve bir samanhâne ve bir öküz ahırı ve müştemilât-ı sâire-i ma'lûmeyi hâvî bir kıt'a mükemmel çiftlik menzili babam vâkıf-ı merhûm-ı mezbûrun vakfı iken a'yân-ı mezbûr mülkiyet üzre zabt ve vaz'-ı yed etmekle suâl olunup keff-i yed ve mahâllinde vakıf için bana teslîme mezbûr Mustafa Ağa'ya tenbîh olunmak bi't-tevliye matlûbumdur deyü da'vâ ettikde ol dahi cevâbında işbu yedimde olup meclis-i şer'-i şerîfde mütevelliye-i mezbûre Zeyneb Hatun muvâcehesinde feth ve kırâet olunan i'lâm ve hüccet ve senedât-ı müte'addide-i sâirede tafsîl ve beyân ve tasrîh ve ayân kılındığı üzre çiftlik-i mezkûr mezbûr Mustafa Ağa'nın yedinde mülkü iken bin iki yüz on dört senesi şehr-i Rebî'ülevvelinin beşinci günü zevcesi Hadîce bt. Abdullah nâm hatuna zikrolunan Çekmece-i Sagīr nâibi es-Seyyid Ömer Efendi huzûrunda bin guruş semen-i makbûza bey' ve temlîk ve mahâllinde teslîm ol dahi iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl edip yedinde mülkü iken zevci merkūm Mustafa Ağa fevt oldukda mezbûre Hadîce Hatun çiftlik-i mezkûru vech-i meşrûh üzre zevci merkūm Mustafa Ağa'dan hayatında ol mikdâr semen-i medfû'a iştirâ edip

yedinde mülkü olduğunu kasaba-i mezbûrenin tâbi‘ olduğu Havâss-ı Refî‘a kazâsı nâibi müderrisîn-i kirâm-ı zevi’l-ihtirâmdan fetvâ emîni sâbık fazîletlü el-Hâc Ali Efendi tarafından husûs-ı mezkûru mahâllinde ber-nehc-i şer‘î istimâ‘ ve fasl u hasm için me’zûnen bi’l-hükm irsâl olunan Kâtibzâde Mehmed Ârif Efendi’nin kasaba-i mezbûrede müteveffâ-yı mezbûrun hayatında sâkin olduğu menzile varıp huzûr-ı Müslimînde akd eylediği meclis-i şer‘-i enverde li-eb kız karındaşı Fâtıma Hatun muvâcehesinde şühûd-ı udûlle vech-i şer‘î üzre isbât edip mûcibiyle hükm <<edip>> ve hüccet olundukdan sonra merkūme Hadîce Hatun bundan akdem zâhirde vâris-i müteveffâ olmadığı hâlde fevt ve terekesi tenfîz-i vasiyeti’çün sülüse âid ve cânib-i beytü’l-mâle râci‘ oldukda vasîyy-i muhtârı ve emîn-i beytü’l-mâl çiftlik-i merkūmu iki bin guruş semen-i makbûza gāib ani’l-meclis Süleyman Ağa b. Halil’e izn-i hâkimü’ş-şer‘le bi’l-vesâye ve bi’l-emâne bey‘ ve teslîm ol dahi ba‘de’l-iştirâ ve’t-tesellüm nısf-ı şâyi‘ini gāib ani’l-meclis es-Seyyid Mehmed Es‘ad ve nısf-ı âharını dahi oğlum gāib ani’l-meclis Mehmed Hasib nâm kimesnelere semen-i ma‘lûm ve makbûza bey‘ ve temlîk ve vech-i lâyıkı üzre teslîm onlar dahi ba‘de’l-iştirâ ve’t-temellük ve’t-tesellüm ve’l-kabz ve’l-kabûl kezâlik semen-i ma‘lûm ve makbûza bana bey‘ ve temlîk ve teslîm ben dahi iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabûl edip ol vechile çiftlik-i mezkûr târih-i mezbûrdan bu âna kadar yirmi sekiz sene müddetde vakf-ı mezbûrun sâbık ve lâhık mütevellîleri muvâcehelerinde tedâvül-i eydî ile sebeb-i mülk olur müstenid-i şer‘îye binâen mülkiyet üzre zabt ve tasarruf olunarak ber-vech-i muharrer şirâen mülküm olmağla bi-hakkın zabt ve vaz‘-ı yed edip hatta mezbûre Zeyneb Hatun bin iki yüz otuz dokuz senesi Recebinde mübârek rikâb-ı kamer-tâb-ı mülûkâneye takdîm eylediği arzuhâli hâmişine sâdır olan fermân-ı âlî-şâna imtisâlen Cum‘a günü Arz Odası’nda huzûr-ı hazret-i sadâret-penâhîde ol târihde Rumeli kazaskeri bulunan Pîrîzâde hafîdi semâhatlü fazîletlü sa‘âdetlü el-Hâc Yahya Beyefendi hazretlerinin akd eylediği meclis-i şer‘-i münîrde mezbûr es-Seyyid Mehmed Es‘ad ile ben oğlum mezbûrun vekîl-i şer‘îsi olduğum hâlde muvâcehemizde çiftlik-i mezkûr müteveffâ-yı mezbûr Mustafa Ağa’nın mülkü ve kendi dahi sulbiye kızı olduğundan bahisle hisse-i irsiyesini da‘vâ biz dahi ber-vech-i muharrer iştirâ eylediğimizi bast ve beyân ile def‘ ve def‘-i mezkûrumuzu kazasker-i müşârün-ileyh tarafından me’zûnen irsâl olunan Kâtib es-Seyyid Hasan Efendi’nin münâza‘un-fîh olan çiftlik-i mezkûr üzerinde akd eylediği meclis-i şer‘de şühûd-ı udûlle ber-nehc-i şer‘î isbât eylediğimiz Arz Odası’nda inhâ olunmağla mûcibince mezbûre Zeyneb Hatun da‘vâ-yı mezkûresiyle bî-vech-i şer‘î mu‘ârazadan men‘ olunduğu kazasker-i müşârün-ileyh hazretleri huzûr-ı âlîye i‘lâm etmekle i‘lâm-ı mezkûr rikâb-ı hümâyûn-ı mülûkâneye lede’l-arz meşmûl-i lihâza-i mekârim-ifâza-i hazret-i pâdişâhî olmuş ve husûs-ı mezkûr şer‘le rü’yet olunup bitmiş olmağla mûcibince amel olunmak bâbında sahh-ı âlî ile müveşşah fermân-ı âlî-şân sâdır

olmuşdu deyü eylediği takrîrini ve ber-vech-i muharrer mülkiyet üzre hisse da'vâ eylediğini ve bu âna kadar mülk olmak üzre tedâvül-i eydî ile zabt ve tasarruf olunageldiğini mütevelliye-i müdde'iyye-i mezbûre Zeyneb Hatun tasdîk eylediğinden mâ'adâ vakfiyet müdde'âsını vech-i şer'î üzre tashîh ve beyân edememekle bu sûretde ber-muktezâ-yı şerî'at-i garrâ bu mertebe ile tesâddî eylediği da'vâsı mesmû'a olmadığı mütevelliye-i mezbûre Zeyneb Hatun'a tefhîm olunduğu İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 16 Ca sene 1242

Mukābele-şüd

179 [37b-1] Hüseyin Ağa b. Osman'ın, alacak davasında İstefan v. İstefan ile 5000 guruşa sulh olduğu

5000 guruşa sulh ve tecîl

Ma'rûz

Medîne-i Üsküdar'da Tenbel [Hacı Mehmed] mahallesinde sâkin sahib-i arzuhâl el-Hâc Hüseyin Ağa b. Osman nâm kimesne meclis-i şer'-i münîrde derûn-ı arzuhâlde ismi mezkûr Şerbetçi İstefan v. İstefan zimmî muvâcehesinde benim gāibân ani'l-meclis Büyük Yeni Han sarrâflarından Aci Mihal ve Aci Yorgaki veledey Todori zimmîler zimmetlerinde cihet-i karzdan alacağım olan yirmi bir bin beş yüz guruşun on iki bin guruşuyla medyûnlarım mersûmân beni ol mikdâr medyûnları mesfûr İstefan zimmî üzerine bin iki yüz otuz yedi senesi Muharreminde İstanbul'da Balat kurbünde Kara Mihal zimmî menzilinde cümlemiz bir meclisde olduğumuz hâlde havâle-i mukayyede ile havâle ve her birimiz havâle-i mezkûreyi kabûl ve ol vechile deyn-i mezkûrun ancak on iki bin guruşundan mersûmânın zimmetleri berîe olup mersûm İstefan zimmî zimmetine naklettikden sonra meblağ-ı muhâlun-bih-i mezkûr on iki bin guruşun iki bin guruşunu muhtâlün-aleyh mersûm İstefan zimmî bana edâ ve teslîm ben dahi ahz ü kabz etmemle mâ'adâsı olan on bin guruşu dahi bi-hükmi'l-havâle mersûm İstefan zimmîden taleb ederim deyü da'vâ eylediğimde ol dahi cevâbında husûs-ı mezkûru bi-tamamihî ikrâr ve i'tirâf edip ancak ben havâleten deynim olan meblağ-ı merkūm on iki bin guruşun ceste ceste dokuz bin iki yüz sekiz guruşunu sana edâ edip bâkī zimmetimde ancak iki bin yedi yüz doksan iki guruş deynim kalmışdır deyü mu'terif olduğumdan ziyâdesinde inkârıma mukārin beni def'e tesâddî ve ol vechile beynimizde ba'de'l-münâza'a muslihûn tavassutuyla beynimiz ıslâh olunup ben ber-vech-i muharrer tesâddî eylediğim da'vâmdan zimmî-i mesfûr ile bi't-tav' ve'r-rızâ beş bin guruş üzerine sulh olduğumda ol dahi sulh-ı mezkûru ba'de'l-kabûl bedel-i sulh-ı merkūm beş bin guruş ile muahharan karz

verip bâ-iʿlâm mahkûmun-bih alacağım olan iki yüz guruşdan mâʿadâ ziyâdesine ve bi'l-cümle husûs-ı mezkûra ve sâir cemîʿ hukūk-ı şerʿiyeye müteʿallika âmme-i daʿvâdan tarafeynden her birimiz âharın zimmetini kabûlü hâvî ibrâ ve ıskāt eylediğimizden sonra bedel-i sulh-ı mezkûr beş bin guruşun yüz guruşunu peşînen ve bakī dört bin dokuz yüz guruşunu dahi beher şehr yüz ellişer guruş vererek târih-i iʿlâmdan otuz dört ay hitâmına değin tamamen bana edâ ve îfâ etmek üzre rızâmla mersûm İstefan zimmîyi tecîl ve taksît eyledim deyü mukırr-ı mezbûr el-Hâc Hüseyin Ağa'nın bi'l-cümle takrîr-i meşrûhunu mersûm İstefan zimmî tasdîk ve ecel-i mezkûru ve bedel-i sulh-ı mezkûru ber-vech-i muharrer müeccelen edâya taʿahhüd eylediği İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî-gurreti R sene 1242

180[37b-2] Mîrî ambarlarından ekmekçi esnafına hububat dağıtılması ve fiyatlarının tespiti

Fiyât-ı hınta

Maʿrûz

Saʿâdetlü defterdâr efendi bendelerinin telhîsi mûcibince işbu bin iki yüz kırk iki senesi Cumâdelâhiresinin üçüncü gününden iʿtibâr ile habbâzân esnâfına tevzîʿ ve iʿtâ olunan otuz bin keyl zehâirin on yedi bin keyli cedîd Tekfurdağı hıntası olup beher keyli yüz yirmi beşer paraya ve üç bin keyli atîk mahlût hınta olup beher keyli yetmişer paraya ve beş bin keyli kolsırası Bartın hıntası olup beher keyli seksener paraya ve beş bin keyli şaʿîr olup beher keyli altmışar paraya olduğu bi'l-ihbâr İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî-selh-i min-Ca sene 1242

181 [37b-3] İstefan v. İstefan'ın, Hüseyin Ağa b. Osman'a olan 200 guruş borcunu ödemesi gerektiği

200 guruş ilzâm

Maʿrûz

İstefan v. İstefan zimmînin el-Hâc Hüseyin Ağa b. Osman nâm kimesneye cihet-i karzdan bâ-temessük iki yüz guruş deyni olduğu İstanbul Mahkemesi'nde huzûr-ı şerʿ-i şerîfde bi'l-muvâcehe lede'l-mürâfaʿa ikrârıyla ber-nehc-i şerʿî sâbit ve mütehakkık olmağın mûcibince meblağ-ı mezkûr iki yüz guruşun bi't-taleb merkūm el-Hâc Hüseyin Ağa'ya edâsıyla mersûm İstefan zimmî ilzâm [olunduğu] huzûr-ı âlîlerine iʿlâm olundu.

Fî 27 Ra sene 1242

182 [37b-4] Asiye Hatun'un, Yakub Ağa mahallesi'ndeki vakıf evdeki hissesini Fâtıma Hatun bt. Ahmed'e devrettiği

Vakıf nısf menzil ferâğı der-mahalle-i Yakub Ağa

Ma'rûz

Sahibe-i arzuhâl Asiye Hatun bt. el-Hâc Mehmed b. Abdullah tarafından husûs-ı âtîde vekîl-i müseccel-i şer'îsi İsmail Efendi b. el-Hâc Mustafa meclis-i şer'-i münîrde mukaddemâ müvekkile-i mezbûre Asiye Hatun'un darrası? zâtı mu'arrefe Fâtıma Hatun bt. Ahmed muvâcehesinde defterdâr-ı şıkk-ı evvel izzetlü efendi bendeleri nezâretlerinde âsûde defterdâr-ı esbak-ı merhûm el-Hâc İbrahim Efendi Vakfı'nın bi'l-meşrûta mütevelliyesi mâlikâne halîfesi kız karındaşı Âişe Hanım tarafından vekîl olduğu zât-ı mûmâ-ileyhâyı ârifân Hâfız Feyzullah Efendi b. Mehmed ve Ferhad Ağa b. Abdullah nâm kimesneler şehâdetleriyle sâbit olan câbî-i vakf el-Hâc Hamza Ağa b. Ali hazır olduğu hâlde yedimde olup bin iki yüz otuz altı senesi Cumâdelûlâsı'nın üçüncü günü târihiyle müverrah ol târihde İstanbul kādısı bulunan nakībü'l-eşrâf-ı esbak-ı merhûm es-Seyyid Mehmed Ebulhayr Efendi'nin hatmiyle mahtûm bir kıt'a i'lâm-ı şer'îde tafsîl ve beyân olunduğu üzre vakf-ı mezbûr müsakkafâtından İstanbul'da Yakub Ağa mahallesinde kâin bir tarafdan Paşalıoğlu Mehmed Ağa menzili ve bir tarafdan Lâleli Müezzini İsmail Efendi menzili ve bir tarafdan bostan ve taraf-ı râbi'i tarîk-ı âm ile mahdûd beher şehr kırk beş akçe icâre-i müecceleli bir bâb menzilin nısfı müvekkilem mezbûrenin ve nısf-ı âharı dahi zevci Dîvân-ı hümâyûn çavuşlarından el-Hâc Ahmed Ağa b. el-Hâc Mehmed'in tasarrufunda iken müvekkile-i mezbûre nısf hisse-i mezkûresini iki yüz yirmi beş senesi şehr-i Rebî'ülevvelin yirmi birinci günü olunca kendini gözetmek şartıyla Karamürsel ahâlîsinden Çorbacıoğlu el-Hâc Mehmed Ağa b. Süleyman'a ferâğ edip ol dahi şart-ı mezkûr ile tefevvüz ve kabûl ve ba'dehû fevt olup oğlu Mehmed Ali ve kızı Emine'yi terk ettikden sonra mezbûr Mehmed Ali ber-takrîb hud'a ile Çorbacıoğlu el-Hâc Mehmed Ağa hayatdadır diyerek ber-takrîb nısf-ı menzil-i mezkûru zevci mezbûr el-Hâc Ahmed Ağa üzerine geçirip lâkin müvekkilem mezbûre vech-i muharrer üzre nısf-ı menzil-i mezkûru müteveffâ-yı mezbûr Çorbacıoğlu el-Hâc Mehmed Ağa'ya hayatında şartla ferâğını kādı-i mûmâ-ileyh huzûrunda mezbûr Mehmed Ali ile mezbûre Emine'nin zevci ve vekîl-i müsbeti İbrahim b. Mehmed muvâcehelerinde zevci merkūm el-Hâc Ahmed Ağa hazır olduğu hâlde şühûd-ı udûlle ba'de'l-isbât nısf-ı menzil-i mezkûrdan merkūmûnun keff-i yedleri ve mezbûrenin tasarrufu iktizâ eylediğini kādı-i merhûm-ı mûmâ-ileyh i'lâm etmekle i'lâmı mûcibince nısf-ı menzil-i mezkûru müvekkile-i mezbûre re'y-i mütevellî ile kemâ-fi's-sâbık zabt ve tasarruf etmişdi el-hâletü hâzihî müvekkile-i mezbûrenin mutasarrıfe olduğu nısf-ı menzil-i mezkûru hüsn-i rızâ ve tayyib-i hâtırı ve ferâğ-ı mu'teber-i kat'î

ile beş yüz guruş bedel-i makbûz ve müstehlek mukābelesinde bâ-re'y-i mütevellî mezbûre Fâtıma Hatun'a bi'l-vekâle ferâğ ve tefvîz ve vech-i lâyıkı üzre teslîm eylediğimde ol dahi ber-vech-i muharrer tefevvüz ve kabûl edip fîmâ-ba'd nısf-ı menzil-i mezkûr mezbûre Fâtıma Hatun'un dâhil-i havza-i tasarrufu olup müvekkilem mezbûrenin kat'a alâka ve medhali kalmamağla bi'l-cümle husûs-ı mezkûra ve ferâğ-ı mezbûrda şurût-ı fâside müdde'âsına ve bedel-i müstehlek-i merkūmun istirdâdına müte'allika da'vâdan tarafeynden her birimiz âharın zimmetini **[38a]** bi'l-asâle ve bi'l-vekâle kabûlü hâvî ibrâ ve ıskāt eyledik deyü vekîl-i mezbûrun bi'l-cümle takrîrini mezbûre Fâtıma Hatun tasdîk eylediği İstanbul Mahkemesi'nden huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu el-emrü li-veliyyü'l-emr.

Fî 19 min-Ca sene 1242

183 [38a-1] Muhsinzâde Mehmed Bey'in yanan dükkânını, kiracıları Kadayıfçı Mehmed ile Ali'nin inşa edip 9 guruş kira ödeyecekleri

Hocapaşa'da kadayıfçı dükkânına kirâ zammı

Ma'rûz

Dergâh-ı âlî kapıcıbaşılarından derûn-ı arzuhâlde mezkûru'l-ism Muhsinzâde es-Seyyid Mehmed Bey b. es-Seyyid Mehmed Said Bey tarafından husûs-ı âti'l-beyânda vekîl olduğu Ârif Ağa b. Hüseyin ve Mehmed Said Ağa b. Abdullah nâm kimesneler şehâdetleriyle ber-nehc-i şer'î sâbit olan Abdullah Paşa Vakfı câbîsi es-Seyyid el-Hâc Mustafa Ağa b. es-Seyyid Veliyüddin nâm kimesne bi'l-ma'iyye rü'yete me'mûr Haremeyn-i şerîfeyn müfettişi Emin Beyefendi-zâde fazîletlü Abdülkadir Beyefendi tarafından meb'ûs Kâtib es-Seyyid İbrahim Efendi ma'iyyetiyle akd olunan meclis-i şer'-i enverde Âsitâne-i aliyyede vâki' kadayıfçı esnâfından sahib-i arzuhâl Antakyalı el-Hâc Mehmed b. el-Hâc Ali nâm-ı diğer Haydar ve şerîki Ali Efendi b. Mehmed nâm kimesneler muvâcehelerinde çörekçi esnâfının kethudâsı Şehrî el-Hâc Halil Ağa b. el-Hâc Ahmed ve yiğitbaşısı Mustafa b. İbrahim ve esnâfından ma'lûmü'l-esâmî kesân hazır oldukları hâlde Haremeyn-i şerîfeyn vakfı müsakkafâtından İstanbul'da Hocapaşa kurbünde Muhsinzâde Hânı demekle meşhûr bir bâb kârgir hânın kapısı ittisâlinde vâki' hân-ı merkūm kemeri tahtında kâin bir bâb muhterik kadayıfçı dükkânı arsası evlâdiyet ve meşrûtiyyet üzre vakf-ı merkūmun mütevellîsi olan müvekkilim mûmâ-ileyh Mehmed Bey'in bundan akdem kāimmakām-ı mütevellî izniyle bi'l-icâreteyn müstakillen taht-ı tasarrufunda ve dükkân-ı mahdûd-ı mezkûr derûnunda bilâ-gedik şehriye beş guruş icâre tesmiyesiyle şerîkân-ı merkūmân el-Hâc Mehmed ve Ali Efendi'den her biri müvekkilim mîr-i mûmâ-ileyhin müste'ciri olup derûnunda kadayıfçılık ederler iken dükkân-ı mezkûr bundan akdemce mahâll-i merkūmda bi-kazâillâhi te'âlâ vukū' bulan harîkde muhterik olup icâre dahi münfesiha oldukdan sonra

şerîkân-ı merkūmân arsa-i mahdûd-ı mezkûrda mu'teber gediğimiz vardır diyerek bu def'a dükkân-ı mezkûrun binâsına şurû' ile derûnunda yine kadayıfçılık ederiz deyü dükkân-ı mezkûr arsasına fuzûlî bi-gayr-ı hakkın müdâhale ve vaz'-ı yed eder suâl olunup müdâhalesi men' ve def' olunmak murâdımdır deyü bi'l-vekâle da'vâ ettikde onlar dahi cevâblarında hâmiş-i arzuhâlde mastûr Başmuhâsebe derkenârı mantûkunca Hocapaşa'da vâki' iki bâb kadayıfçı dükkânlarının biri sâlifü'z-zikr Muhsinzâde Hânı ittisâlinde Hacı Ali ismine mukayyed muhterik dükkân-ı mahdûd-ı mezkûr olup ve dükkân-ı mezkûrun derûnunda mevcûde beyne'l-esnâf şurût-ı nizâma dâhil mu'teber kadayıfçı gediği ta'bîr olunur âlât-ı lâzıme-i ma'lûme derkenârda muharrer müste'cir-i merkūm Hacı Ali'nin sulbî oğlu ve hasran vârisi Mehmed Ârif nâm kimesneden müşterâ yedimizde münâsafeten emvâlimiz olmağla bi-hakkın müdâhale ve vaz'-ı yed ederiz deyip evvelen derkenâr-ı mezkûrda iki bâb kadayıfçı dükkânlarının mahalleri sarâhaten kaydında mastûr olmamağla istikşâf-ı hâl için cânib-i şerî'at-i garrâdan me'zûnen irsâl olunan Kâtib es-Seyyid Ahmed Rıza Efendi ve müfettiş-i mûmâ-ileyh tarafından meb'ûs kâtib-i merkūm es-Seyyid İbrahim Efendi hâssa mi'mârı hulefâsından Ali Necib ve Abdullah Haydar Halîfeler ile muhterik dükkân-ı mezkûra varıp huzûr-ı Müslimînde akd-i meclis-i şer'-i âlî ettiklerinde vekîl-i merkūm es-Seyyid el-Hâc Mustafa meclis-i ma'kūd-ı mezkûrda mezbûr el-Hâc Mehmed kendi nefsinden asâleten ve şerîki merkūm Ali Efendi tarafından kadayıfçı esnâfından Kantâ[r] cılarlı Mehmed Ağa b. İbrahim ve Buğdaycılar kapısında el-Hâc Abdi b. Mahmud nâm kimesneler şehâdetleriyle husûs-ı âti'l-beyânda ber-nehc-i şer'î sâbitü'l-vekâle vekîli olmağla vekâleten muvâcehesinde kethudâ ve yiğitbaşı ve esnâf-ı merkūmûn hazır oldukları hâlde sâlifü'l-beyân Muhsinzâde Hânı ittisâlinde olup mi'mârân-ı mezbûrânın misâhalarıyla terbî'an yirmi üç zirâ' on dört parmak muhterik dükkân-ı mahdûd-ı mezkûr derkenâr-ı mezkûrda muharrer Hocapaşa'da vâki' iki bâb kadayıfçı dükkânlarından biri olup ol vechile derûnunda kırk elli seneden beri mu'teber ve mukayyed şurût-ı nizâmda dâhil kadayıfçı gediği olduğunu mahâll-i mezkûrun kurb ve civârında olup kizb üzerine tevâtu'ları mutasavver olmayan bî-garaz Müslimînden Hocapaşa kurbünde ve Hobyar mahallesi imâmı Hâfız Mustafa Efendi b. Hasan ve Yeni Câmi'-i şerîf kayyimlerinden kandilci ve çerâğcıbaşı Hâfız Hasan Efendi b. el-Hâc Ali ve Hocapaşa'da Berber es-Seyyid el-Hâc Mustafa Ağa b. Osman ve Berber Ömer Ağa b. Mustafa nâm kimesnelerden her biri ta'yîn-i hudûd ederek alâ-tarîkı'ş-şehâde bi'l-muvâcehe haber verdiklerini kâtibân-ı mezbûrân mahâllinde ketb ve tahrîr ve ma'an meb'ûs ümenâ-i şer'le meclis-i şer'a gelip müdde'î-i vekîl-i merkūm es-Seyyid el-Hâc Mustafa Ağa bi'l-vekâle ve müdde'â-aleyhimâ el-Hâc Mehmed ve şerîki müvekkil-i mezbûr Ali Efendi'den her biri bi'l-asâle kethudâ ve yiğitbaşı ve esnâf-ı merkūmûn hazır oldukları hâlde tasdîklerine mukārin alâ-vukū'ihî ba'de'l-inhâ ve't-takrîr muslihûn

tavassutuyla beynleri te'lîf ve tanzîm olunup vekîl-i merkūm es-Seyyid Mustafa Ağa muhterik dükkân-ı mahdûd-ı mezkûrun kirâsı olan beş guruş üzerine dört guruş dahi zamla bi't-terâzî cem'an beher şehr dokuz guruşa iblâğ eylediğinde şerîkân-ı mezbûrân el-Hâc Mehmed Ağa ve Ali Efendi dahi ber-minvâl-i muharrer kabûl ve dükkân-ı mahdûd-ı mezkûru kendi mâllarından meblağ sarfla teberru'an li'l-vakf ba'de'l-binâ şehriye dokuzar guruş kirâsını mâh-be-mâh cevr ü ezâ etmeksizin müvekkil-i mûmâ-ileyh es-Seyyid Mehmed Bey'e edâya ba'de't-ta'ahhüd vekîl-i merkūm es-Seyyid el-Hâc Mustafa Ağa dahi ba'de'l-yevm ziyâde kirâ artırmak ve bahâne-i sâire ile dükkân-ı mahdûd-ı mezkûrdan ihrâclarına tesâddî ile gediklerini mahv ü ibtâl etmek dâ'iyesinde olmamağa müvekkiline izâfetle bi'l-vekâle ta'ahhüd eylediğinde tarafeynden her biri âharın bi'l-asâle ve bi'l-vekâle ta'ahhüdlerini kabûl ve bu vechile kat'-ı münâza'a eyledikleri İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 27 R sene 1242

184 [38a-2] Mehmed b. Ahmed'in, Tavuk Hanı'ndaki dükkânında kahvecilik dışında başka bir iş yapmasına müsaade edildiği

Tavuk Hânı derûnunda kahve dükkânını âhar dükkân yapmağa ta'ahhüd

Ma'rûz

Hâcegân-ı Dîvân-ı hümâyûndan Lütfullah Efendi kāyınvâlidesi Âişe bt. Süleyman nâm hatun tarafından husûs-ı âtîde vekîl olduğu zâtını ârifân Osman Ağa b. Abdullah ve es-Seyyid Abdi Ağa b. es-Seyyid Mustafa nâm kimesneler şehâdetleriyle sâbit olan Eyüb'de Şah Sultân Câmi'-i şerîfi imâmı Hâfız Hüseyin Efendi b. Hasan Çarşamba günü Arz Odası'nda huzûr-ı lâmi'u'n-nûr-ı düstûrânelerinde bi'l-ma'iyye istimâ'a me'mûr Haremeyn-i şerîfeyn müfettişi Emin Beyefendizâde fazîletlü Abdülkadir Beyefendi hazır olduğu hâlde akd olunan meclis-i şer'-i münîrde derûn-ı arzuhâlde ismi mezkûr es-Seyyid Mehmed b. Ahmed muvâcehesinde cennet-mekân firdevs-âşiyân merhûm ve mağfiret-nişân Şehzâde Sultân Mehmed –tâbe serâhu- Hazretleri Vakfı'nın mütevellîsi Ahmed Şemseddin Efendi b. Süleyman tarafından mürsel kâtib-i vakf Mehmed Said Efendi b. Hasan hazır olduğu hâlde hâmiş-i arzuhâlde mastûr defter-i vakfdan muhrec derkenâr nâtık olduğu üzre vakf-ı müşârün-ileyh müstagallâtından İstanbul'da müşârün-ileyhin imâret-i âmireleri **[38b]** karşısında kâin Tavuk Hânı demekle meşhûr müvekkilem mezbûrenin mutasarrıfe olduğu bir kıt'a hân derûnunda vâki' bir bâb kahve dükkânında mezbûr es-Seyyid Mehmed müste'ciren sâkin iken bundan akdemce bâ-fermân-ı âlî mecmû'-ı kahve dükkânları sedd ü bend olunup müvekkilem mezbûre dahi fesh-i akd-i icâre etmekle ol vechile mezbûr es-Seyyid Mehmed'in alâkası kalmamış iken derûnunda kalemde mukayyed

olmayarak hevâî kahveci gediğim vardır deyü müdâhaleden hâlî olmamağla suâl olunup dükkân-ı mezkûrdan kasr-ı yedine tenbîh olunmak matlûbumdur deyü bi'l-vekâle da'vâ ettikde ol dahi cevâbında zikrolunan kahve gediği taraf-ı vakıfdan verilen işbu sened ile vakıf olmak üzre bana îcâr olunmuşdu dedikde mezbûr es-Seyyid Mehmed'e taraf-ı vakıfdan verilen sened mûcibince dükkân-ı mezkûr gediği olmak üzre memnû' olan kahve dükkânı olmayarak âhar dükkân yaptırıp derûnunda sâkin olması husûsuna mümâna'at olunmamak bâbında şifâhen sâdır olan fermân-ı cihân-mutâ'ları vekîl-i merkūm Hüseyin Efendi'ye tefhîm olunduğu İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 19 Ca sene 1242

185 [38b-1] Parseh ve Avadis zimmîlerin, yanan fincancı ve tuhafçı dükkânlarının gediğinin kayıt suretini istedikleri

Tuhafçı gediği zâyi'den sûret i'tâsı istid'âsı

Ma'rûz

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen tuhafçı ve fincâncı esnâfı kethudâ vekîli es-Seyyid Mustafa Ağa ile yiğitbaşısı Menteş Yahûdî ve ustalarından Sahak ve Nişan zimmîler meclis-i şer'a celb ile sa'âdetlü defterdâr efendi bendelerinin işbu takrîrinde zikrolunduğu üzre İstanbul'da Uzun Çarşı başında Kilid Hânı karşısında Fesçi Abdi Ağa ve Süleyman Ağa dükkânları beynlerinde kâin Başmuhâsebe'den verilen sûreti muhterikan zâyi' olan bir bâb tuhafçı ve fincâncı dükkânı derûnunda mevcûde beyne'l-esnâf gedik ta'bîr olunur âlât-ı lâzıme-i ma'lûme kaydı mûcibince zâyi'den sûret istid'â eden Parseh ve Avadis zimmîlerin el-yevm mülkleri midir suâl olundukda fi'l-vâki' gedik-i mezkûr el-yevm zimmiyân-ı mesfûrânın nısfiyet üzre mülk-i mahzları olduğunu her biri alâ-tarîkı'ş-şehâde ihbâr eyledikleri ma'lûm-ı devletleri buyruldukda ber-vech-i istid'â kaydı mûcibince zâyi'den sûret i'tâsı iktizâ eylediği İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 25 min-Ca sene 1242

186 [38b-2] Asvador v. Arakil'in, Agik v. Arsen'den 291 guruş alacak davasının geçersiz olduğu

Cihet-i havâleden 291 guruş 26 para men'

Ma'rûz

İşbu târihden üç buçuk sene mukaddem hâlik olan Sarrâf Arakil v. Filibos zimmînin verâseti zevce-i metrûkesi Sima Nasrâniye ile sulbî kebîr oğulları Mıgırdıç ve Asvador zimmîler ve sulbiye kebîre kızları Margarit ve Takohi

Nasrâniyelere ba'de'l-inhisâr mersûm Asvador zimmî bi't-terâzî dâ'îhânelerinde ma'kūd meclis-i şer'-i münîrde habbâz esnâfından sahib-i arzuhâl Agik v. Arsen zimmî muvâcehesinde mersûm Agik zimmî otuz üç senesi hilâlinde babam mersûm Arakil zimmîye cihet-i karzdan zimmetinde deyni olan bin beş yüz kırk guruş ile babam mesfûru sağlığında esnâf-ı merkūmeden olup bundan akdem hâlik olan Markar zimmî üzerine sağlığında havâle eder oldukda babam mersûm muhayyer olup dilerse meblağ-ı merkūmu yine mersûm Agik zimmîden almak üzre havâle ve her biri bu vech üzre havâleyi kabûl ettiklerinden sonra babam mersûm meblağ-ı mezkûrun ancak beş yüz kırk guruşunu mersûm Markar zimmîden alıp mâ'adâsını her birinden kable'l-ahz ve'l-istifâ hâlik ve bâkī kalan bin guruş benimle verese-i sâiresi mesfûrûna mevrûs olmağla meblağ-ı bâkī-i merkūmdan mes'ele-i mirasımız üzre benim hisse-i irsiyeme isâbet eden iki yüz doksan bir guruş yirmi altı para iki akçeyi mersûm Agik zimmîden bi'l-verâse taleb ederim deyü da'vâ ol dahi külliyen inkâr etmekle müdde'î-i mersûm Asvador zimmî da'vâ-yı mezkûresini isbâta kādir olamayıp talebiyle mersûm Agik zimmîye bi'l-muvâcehe vech-i şer'î üzre yemîn verilmeğin mûcibince müdde'î-i mersûm Arakil zimmî da'vâ-yı mezkûresiyle mersûm Agik zimmîye bilâ-beyyine mu'ârazadan men' olunduğu İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 27 min-Ca sene 1242

187 [38b-3] Boşanan İsmail Ağa b. İsmail ile Şerife Hatice Hatun bt. Ali'nin mehr-i müeccel nizaları

1750 guruş mehir ve nafaka ile eşyâ teslîmine tenbîh

Ma'rûz

Derûn-ı arzuhâlde ismi mezkûr el-Hâc İsmail Ağa b. el-Hâc İsmail nâm kimesne Çarşamba günü Arz Odası'nda huzûr-ı fâizü'n-nûr-ı âsafânelerinde ma'kūd meclis-i şer'-i münîrde zevce-i mutallakası sahibe-i arzuhâl mu'arrefetü'z-zât Şerife Hadîce bt. es-Seyyid Ali nâm hatun muvâcehesinde mezbûre Şerife Hadîce Hatun mukaddemâ bin beş yüz guruş mehr-i müeccel tesmiyesiyle zevce-i menkûha-i metrûkem iken işbu bir kıt'a i'lâm mantûkunca otuz yedi senesinin Saferinin on dokuzuncu günü tatlîk edip zimmetimde mütekarrer ve ma'kūdun-aleyh olan mehr-i müeccel-i mezkûr bin beş yüz guruş hâlâ ve nafaka-i iddet ve meûnet-i süknâsı mukābelelerinde bi't-terâzî beynimizde ta'yîn olunan iki yüz elli guruşu vakt-i istihkākda mezbûre Şerife Hadîce Hatun'a edâ ile ilzâm olunmuşidim lâkin mezbûre Şerife Hadîce Hatun eşyâ-i memlûkemden bir kaliçe seccâde ve bir kılıç ve bir simlice tüfenk ve bir sagīr çalar sâ'at ve beş sîm zarf ve beş elmas-traş billûr bardak ma'a-kapak ve bir cezve ve bir kahve tâbesi ve bir köhne parça kürk ve bir köhne kaput ve bir müsta'mel şalvar ve bir mînâ toplu imâme ve bir göğer kadife

cepkân antârî ve bir meşîn heğbe ve bir köhne boğça ve bir şem'dân ile bin iki yüz elli guruş kıymetli yarım fermâyiş ta'bîr olunur dört buçuk zirâ' bir şâl ve beş yüz guruş kıymetli Kara Mahmud-kârî altın işleme sîm takımlı bir tüfenk ve yirmi beş guruş kıymetli kehribâ ağızlıklı lâciverd takımlı bir kiraş [kiras] çubuğu bigayr-ı hakkın yedinde alıkoymağla eşyâ-i mezkûreyi bana verip mehr-i müeccel-i mezkûr ile vakt-i mürûr edip müstehık olduğu nafaka-i iddet-i mezkûresini yedimden ahza merkûme Şerife Hadîce Hatun'a tenbîh olunmak matlûbumdur deyü da'vâ ettikde ol dahi cevâbında zikrolunan şâl ve tüfenk ve çubuğu külliyen inkâr ve mâ'adâ eşyâ-i muharrere-i mezkûreyi vech-i meşrûh üzre alıkoyduğunu elyevm yedinde mevcûd olduğunu ikrâr etmekle müdde'î-i mezbûr zikrolunan şâl ve tüfenk ve çubuk müdde'âlarını isbât etmeyip talebiyle mezbûre Şerife Hadîce Hatun'a bi'l-muvâcehe vech-i şer'î üzre yemîn verilmeğin mûcibince mezbûr el-Hâc İsmail Ağa zikrolunan şâl ve tüfenk ve çubuk mutâlebesiyle merkûme Şerife Hadîce Hatun'a bilâ-beyyine mu'ârazadan ba'de'l-men' alâ-mûcib-i ikrârihimâ meblağ-ı mecmû'-ı mezkûr bin yedi yüz elli guruşu merkûme Şerife Hadîce Hatun'a edâya merkûm el-Hâc İsmail Ağa'ya ve eşyâ-i muharrere-i mezkûreyi merkûm el-Hâc İsmail Ağa'ya teslîme mezbûre Şerife Hadîce Hatun'a tenbîh olunduğu İstanbul Mahkemesi'nden huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî 9 min-şehri Rebî'ülevvel sene 1242

[Beyaz Beyaz]

188 [39a-1] İsmail Ağa b. İsmail'in, Ali Ağa b. Süleyman'a olan 325 guruş borcunu ödemesi gerektiği

325 guruş ilzâm

Ma'rûz

Ali Ağa b. el-Hâc Süleyman nâm kimesne bâ-arzuhâl sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen Çarşamba günü Arz Odası'nda huzûr-ı lâmi'u'n-nûr-ı düstûrânelerinde ma'kūd meclis-i şer'-i münîrde mukaddemâ dâmadı el-Hâc İsmail Ağa b. el-Hâc İsmail muvâcehesinde mezbûr el-Hâc İsmail Ağa zimmetinde cihet-i karzdan bâtemessük üç yüz yirmi beş guruş alacak hakkım olmağla hâlâ taleb ederim deyü da'vâ ettikde ol dahi cevâbında ikrâr lâkin ben bundan akdemce dâyinim mezbûr Ali Ağa'yı gāib ani'l-meclis Bat Pazarı'nda Koltukçu Kara Mehmed nâm kimesne üzerine deyn-i mezkûruyla cümlemiz bir meclisde iken havâle-i mukayyede ile kabûlü hâvî havâle etmişdim deyü sûret-i def'de eylediği havâle müdde'âsını merkûm Ali Ağa inkâr etmekle mezbûr el-Hâc İsmail Ağa def'-i mezkûrunu isbâta kādir olamayıp talebiyle mezbûr Ali Ağa'ya bi'l-muvâcehe vech-i şer'î üzre yemîn verilmeğin mûcibince dâfi'-i mezbûr def'-i mezkûruyla bilâ-beyyine mu'ârazadan

ba'de'l-men' ikrârıyla lâzım gelen meblağ-ı merkūm üç yüz yirmi beş guruşun müdde'î-i mezbûr Ali Ağa'ya edâsıyla merkūm el-Hâc İsmail Ağa<<'ya>> ilzâm olunduğu İstanbul Mahkemesi'nden huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî 9 Ra sene 1242

189 [39a-2] Hasan b. Mehmed'in, Yenikapı'daki kasab gediğini, Mustafa Efendi b. Mehmed Emin'e devrettiği

Kasab ferâğı

Ma'rûz

Hudâvendigâr-ı esbak cennet-mekân adn-âşiyân merhûm ve mağfiret-nişân Sultân Abdülhamid Han –tâbe serâhu- hazretlerinin evkāf-ı celîleleri müstagallâtından İstanbul'da Yedikule kapısı hâricinde vâki' gayrı-ez selhhâne-i mîrî on aded ganem selhhânelerinden beşinci selhhâneye merbût kasab dükkânlarından İstanbul'da Langa Yenikapısı hâricinde aşçı dükkânı ittisâlinde kâin bir bâb kasab dükkânı derûnunda mevcûde beyne'l-esnâf gedik ta'bîr olunur vakıf âlât-ı lâzıme-i ma'lûmenin nısf hisse-i şâyi'asına bâ-re'y-i mütevellî mutasarrıf olan kasab Hasan b. Mehmed nâm kimesne meclis-i şer'-i enverde bâ'isü'l-i'lâm kābız-ı mâl el-Hâc Mustafa Efendi b. el-Hâc Mehmed Emin tarafından husûs-ı âtîde tasdîka vekîl-i şer'îsi es-Seyyid Hâfız Ali Efendi b. es-Seyyid Mustafa mahzarında Yedikule kassâbânı kethudâsı el-Hâc Hasan Ağa hazır olduğu hâlde zikrolunan kasab dükkânı gedik âlâtında ber-vech-i muharrer mutasarrıf olduğum nısf hisse-i şâyi'amı hüsn-i rızâ ve tayyib-i hâtırım ve ferâğ-ı mu'teber-i kat'î ile bedel-i ma'lûm ve makbûza bâ-re'y-i mütevellî müvekkil-i merkūm el-Hâc Mustafa Efendi'ye ferâğ ve tefvîz ve teslîm eylediğimde ol dahi tefevvüz ve tesellüm ve kabz ve kabûl edip ba'de'l-yevm sâlifü'z-zikr nısf hisse-i şâyi'a müvekkil-i mezbûr el-Hâc Mustafa Efendi'nin dâhil-i havza-i tasarrufu ve hakk-ı müfevvazı olup benim kat'a alâka ve medhalim kalmamışdır deyü ba'de'l-ikrâr ve't-tasdîk âlât-ı lâzıme-i ma'lûmenin nısf hisse-i şâyi'ası merkūm Hasan'ın ferâğından müvekkil-i mezbûr el-Hâc Mustafa Efendi'nin üzerine defter-i vakf-ı şerîfe kayd ve yedinde olan temessük hâmişine tahrîr ve zabt ve tasarrufu'çün taraf-ı vakıfdan müvekkil-i merkūm el-Hâc Mustafa Efendi yedine i'tâ buyurulmak iktizâ eylediği İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 19 min-Ca sene 1242

190 [39a-3] Abdullah b. Mehmed'in, Aksaray'daki kasap gediğini Mustafa Efendi b. Mehmed Emin'e devrettiği

Kasab ferâğı

Hudâvendigâr-ı esbak cennet-mekân firdevs-âşiyân merhûm ve mağfiret-nişân Sultân Abdülhamid Han –tâbe serâhu- hazretlerinin evkāf-ı celîleleri müstagallâtından İstanbul'da Yedikule kapısı hâricinde vâki‘ gayrı-ez selhhâne-i mîrî on aded ganem selhhânelerinden altıncı selhhâneye merbût kasab dükkânlarından İstanbul'da Aksaray sebîli hizâsında bakkāl dükkânı karşısında kâin bir bâb kasab dükkânı derûnunda mevcûde beyne'l-esnâf gedik ta‘bîr olunur vakıf âlât-ı lâzıme-i ma‘lûmenin iki kıt‘a temessük ile birer rubu‘dan nısf hisse-i şâyi‘asına mutasarrıf olan Kasab Abdullah b. Mehmed nâm kimesne meclis-i şer‘-i münîrde bâ‘isü'l-i‘lâm kābız-ı mâl el-Hâc Mustafa Efendi b. el-Hâc Mehmed Emin nâm kimesne tarafından husûs-ı âtîde tasdîka vekîl-i şer‘îsi es-Seyyid Hâfız Ali Efendi b. es-Seyyid Mustafa nâm kimesne mahzarında Yedikule kassâbânı kethudâsı el-Hâc Hasan Ağa b. el-Hâc Osman hazır olduğu hâlde zikrolunan kasab dükkânı gedik âlâtında bâma‘rifet-i mütevellî ber-vech-i muharrer mutasarrıf olduğum nısf hisse-i şâyi‘amı hüsn-i rızâ ve tayyib-i hâtırım ve ferâğ-ı mu‘teber-i kat‘î ile bedel-i ma‘lûm ve makbûza bâ-re'y-i mütevellî müvekkil-i merkūm el-Hâc Mustafa Efendi'ye ferâğ ve tefvîz ve teslîm eylediğimde ol dahi tefevvüz ve tesellüm ve kabz ve kabûl edip ba‘de'l-yevm sâlifü'z-zikr nısf hisse-i şâyi‘a müvekkil-i mezbûr el-Hâc Mustafa Efendi'nin dâhil-i havza-i tasarrufu ve hakk-ı müfevvazı olup benim kat‘a alâka ve medhalim kalmamışdır deyü ba‘de'l-ikrâr ve't-tasdîk âlât-ı lâzıme-i ma‘lûmenin nısf hisse-i şâyi‘ası merkūm Abdullah'ın ferâğ ve kasr-ı yedinden müvekkil-i mezbûr el-Hâc Mustafa Efendi'nin üzerine tahrîr ve yedinde olan atîk temessükleri battalda hıfz olunarak zabt ve tasarrufu'çün taraf-ı vakıfdan yedine müceddeden temessük i‘tâ buyurulmak iktizâ eylediği İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 19 min-Ca sene 1242

191 [39a-4] Agop v. Kerope ile zevcesinin dükkân kiracısı Agop v. Ohannes'in, kahve gediğini başka bir gediğe tahvil etmesi gerektiği

Kahve dükkânı nizâ‘ı

Ma‘rûz

Âsitâne-i aliyyede vâki‘ nargileci tâifesinden olup kendi nefsinden asîl ve zevcesi Varvara bt. Agop Nasrâniye tarafından husûs-ı âtîde vekîl-i sâbitü'l-vekâlesi sahib-i arzuhâl Agop v. Kerope zimmî Çarşamba günü Arz Odası'nda huzûr-ı ma‘delet-nüşûr-ı âsafânelerinde ma‘kūd meclis-i şer‘-i münîrde derûn-ı arzuhâlde mersûmu'l-ism Kuyumcu Agop v. Ohannes zimmî muvâcehesinde mersûm Agop zimmî İstanbul'da Samatya kurbünde Abdi Çelebi mahallesinde Yuvan Şerbethânesi ittisâlinde kâin mersûm Agop <<zimmî>> müvekkilem mesfûre ile bi'l-iştirâk ve bi'l-icâreteyn mustasarrıf olduğumuz menzil tahtında kâin bir bâb kahvehânede beher şehr beşer buçuk guruş kirâ tesmiyesiyle müşâhereten

müste'cirimiz iken kahvehâne-i mezkûre bu def'a sâir kahvehâneler ile ma'an bâ-fermân-ı âlî sedd ü bend ve ocağı hedm olunup biz dahi târih-i i'lâm şehri gāyetine izâfetle fesh-i akd-i icâre edip ol vechile zimmî-i mersûmun kahve-i hâne-i [kahvehâne-i] mezkûrede bir gûne alâkası kalmamağla ihrâc murâd eylediğimizde Başmuhâsebe'de mukayyed olmayarak derûnunda hevâî kahveci gediğim vardır deyü hurûcdan imtinâ' etmekle suâl olunup zimmî-i mersûm kahvehâne-i mezkûreden ihrâc olunmak bi'l-asâle ve bi'l-vekâle matlûbumdur deyü da'vâ ettikde ol dahi cevâbında kahvehâne-i mezkûre gediği mukaddemâ gāib ani'l-meclis Mehmed Ağa nâm kimesnenin mâlı iken mersûm Agop zimmî menziline katmak için gāib-i mezbûrdan şirâya tâlib oldukda ziyâde bahâsına yeniden alamayıp ba'dehû benim gāib-i merkūm ile ülfetim olduğundan bana gelip gedik-i mezkûru her kaç guruşa alabilir isen sen kendin iştirâ eyle sonra ben senden satın alırım deyip ben dahi gedik-i merkūmu gāib-i mezbûrdan üç bin elli guruş semen-i medfû'a **[39b]** iştirâ ve dükkân-ı mezkûru dahi mesfûrândan kirâ-yı kadîmi olan şehriye beşer buçuk guruşa istîcâr ve bir müddet derûnunda temekkün ve ba'dehû mukaddem ifâdesi vechile gedik-i mezkûru vermek murâd eylediğimde bu kazıyyeyi külliyen inkâr ve almakdan imtinâ' etmekle ben dahi merbût olan i'lâm-ı şer'îde tafsîl olunduğu vechile meblağ-ı mezkûru mersûm Agop zimmîden lede'dda'vâ fetvâ-yı şerîfeye mürâca'at olundukda meblağ-ı mezkûru şer'an mersûmdan da'vâya kādir olamayıp bî-vech-i şer'î mu'ârazadan men' olunmamla ben dahi dükkân-ı mezkûru kahvehâne olmayarak âhar memnû' olmayan dükkân olmak üzre isti'mâl murâd etmiş iken müdde'î-i mersûm Agop zimmî bir akçe vermeyerek dükkân-ı mezkûru menziline ilâve murâdına bu gûne hîle ve tasannu' ile sûret buldurup bana gadr irâdesindedir dedikde hıfzan li'n-nizâmi'l-müte'âref mersûm Kuyumcu Agop zimmî gediğine mâlik olduğu dükkân-ı mezkûru kahvehâne olmayarak âhar memnû' olmayan dükkân olmak üzre temekkün ve isti'mâl edip kat'a mümâna'at olunmamak bâbında lisânen şeref-bahş-ı sahîfe-i sudûr olan fermân-ı cihân-mutâ'ları mersûm Agop zimmîye tefhîm olundukda ol dahi sem'an ve tâ'a[ten] merâsimini edâ ve dükkân-ı mezkûru şehr-i âtî Cumâdelâhire gurresinden i'tibâr ile kirâ-yı kadîmi olan beher şehr beşer buçuk guruşa mersûm Kuyumcu Agop zimmîye dâ'îhânelerinde kabûlü hâvî îcâr ve teslîm eylediği İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 27 min-Ca sene 1242

192 [39b-1] Tavuk Pazarı'nda yanan bakkal dükkânlarının tütüncü dükkânına ilave edilmeksizin eski halinde inşa edilmesi gerektiği

Tavuk Pazarı'nda bakkāl ve tütüncü dükkânı arsası nizâ'ı

Ma'rûz

Sahib-i arzuhâl Rapayil v. Karabet zimmî evvelen taraf-ı şer‘-i enverden me’zûnen mürsel Mevlânâ es-Seyyid Salih Afîf Efendi dâ‘îlerinin bi’l-ma‘iyye istimâ‘a me’mûr Haremeyn-i şerîfeyn müfettişi Emin Beyefendi-zâde fazîletlü Abdülkadir Beyefendi ile Pazar günü dîvân odasında huzûr-ı hazret-i ağa-yı Dârü’s-sa‘âdeti’ş-şerîfede ve ba‘dehû bi’l-iktizâ mahâllinde keşf ve mu‘âyene için mevlânâ-yı mûmâ-ileyhin İstanbul’da Tavuk Pazarı kurbünde Baklalı Han ittisâlinde kâin zikri câ’î münâza‘un-fîh olan arsada müfettiş-i mûmâ-ileyh tarafından meb‘ûs Kâtib es-Seyyid Mustafa Racih Efendi ve hâssa mi‘mârı ağa hulefâsından Ahmed Mümtaz ve İsmail Kemâlî Halîfeler ve sâir Müslimîn huzûrlarında akd eylediği meclis-i şer‘-i münîrde derûn-ı arzuhâlde mezkûru’l-ism Mustafa Ağa b. Ahmed muvâcehesinde nezâret-i hazret-i müşârün-ileyhde âsûde evkāfdan Ayasofya-i Kebîr Vakfı mütevellîsi kâtib-i hazret-i ağa-yı müşârün-ileyh izzetlü Mehmed Reşid Efendi tarafından mürsel câbî-i vakf İbrahim Efendi ile Kigork v. Agop ve Dimo v. Yorgi ve Yani v. Yorgi ve Yorgi v. Yani ve Nikola v. Yani zimmîler hazır oldukları hâlde işbu arzuhâle merbût diğer arzuhâl hâmişine mastûr defter-i vakf-dan muhrec derkenâr nâtık olduğu üzre işbu derûnunda akd-i meclis-i şer‘-i âlî olunan biri Hacı Ali dükkânı demekle meşhûr dört kepenkli bakkāl ve biri iki kepenkli tütüncü iki bâb dükkân arsalarının yüz yirmi beş sehm i‘tibârıyla elli altı sehm beş pul hisse-i şâyi‘ası merkūm Mustafa Ağa’nın ve elli bir sehm bir pul hisse-i şâyi‘ası benim bâ-temessük-i mütevellî bi’l-icâreteyn tasarrufumuzda ve mâ‘adâ on yedi sehm iki pul hisse-i şâyi‘ası dahi mutasarrıfının bilâ-veled fevtinden mahlûl ve taraf-ı vakfa âid ve zikrolunan bakkāl dükkânının Başmuhâsebe’de mukayyed ve mu‘teber gedik ta‘bîr olunan âlât-ı lâzıme-i ma‘lûmesi yüz yirmi sehm i‘tibârıyla mersûmûn Dimo ve Yani ve Yorgi ve Nikola zimmîlerin ve zikrolunan tütüncü dükkânının dahi ma‘den kaleminde mukayyed ve mu‘teber gedik ta‘bîr olunur âlât-ı lâzıme-i ma‘lûmesi müstakillen mersûm Kigork zimmînin mülkleri iken ve dekâkîn-i mezkûrîn bundan akdem bi-kazâillâhi te‘âlâ vukū‘ bulan harîkde muhterik oldukda merkūm Mustafa Ağa bakkāl tâifesi mesfûrûn ile sâlifü’z-zikr bakkāl dükkânını heyet-i asliyesi üzre inşâ etmek dâ‘iyesiyle temel direklerini nasb ve tabanlarını itâle edip lâkin ben hisse-i şâyi‘amın cümlesini tütüncü dükkânına ilâve ile tevsî‘ murâd eylediğimde merkūm Mustafa Ağa ile bakkāl tâifesi mersûmûn mümâna‘at etmeleriyle mümâna‘atları men‘ olunmak matlûbumdur dedikde işbu hazır bi’l-meclis bakkāl pazarbaşısı Süleyman Ağa’nın yedinde olup meclis-i şer‘-i şerîfde bi’l-muvâcehe kırâet olunan bâlâsı tuğrâ-yı garrâ-yı hazret-i hilâfet-penâhî ile müzeyyen bir kıt‘a fermân-ı celîlü’ş-şânda bu makūle muhterik yahud sûret-i âhar ile ta‘mîr ve tecdîde muhtâc olan bakkāl dükkânları fukarânın kilârı mesâbesinde olduğundan kat‘a tağyîr ve tebdîl ve âhar akāra tahvîl olunmayıp heyet-i asliyesi üzre bakkāl dükkânı binâ ve inşâ ettirilmek sarâhaten mastûr olmağın bu sûretde ber-mûcib-i emr-i celîlü’ş-şân bakkāl

dükkânı arsası kat'a tağyîr olunmayarak heyet-i asliyesi üzre bakkāl dükkânı binâ olunması iktizâ edip mersûmun bakkāl dükkânı arsasından tütüncü dükkânına ilâve iddi'âsı hilâf-ı emr-i âlî idüğü kendüye tefhîm olunup ancak merkūm Mustafa Ağa ile gedik sahibleri mesfûrûn Dimo ve Yani ve Yorgi ve Nikola zimmîler komşuluğa ri'âyeten köprü başında mağaza kapısı ağzına nasb olunan temel direği mikdâr-ı zerre ref' ve tahrîf olunmayarak yalnız zukāk cânibinde olan temel direğini rızâlarıyla on dört parmak beri alıp tütüncü dükkânının yüzü vüs'atlice olarak iki dükkân arasında olan dîvârı şedd ü münharif binâya cümlesi râzılar olup beynleri te'lîf olunduğu ba'de'l-inhâ İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 26 Ca sene 1242

193 [39b-2] İstinye'de palamar yerinde Şeyh Mehmed Geylanî Vakfı'na ait eve, Marangoz İbrahim b. Abdullah'ın tasarruf edeceği

İstinye karyesinde palamar yeri nizâ'ı

Ma'rûz

Nezâret-i hazret-i şeyhülislâm-ı sellemehü's-selâmîde âsûde hudâvendigâr-ı esbak cennet-mekân Sultân Bâyezid Hân-ı Velî –tâbe serâhu- hazretleri vakf-ı şerîfinin bi'l-fi'il mütevellîsi Kādızâde fazîletlü Mehmed Ârif Efendi tarafından vekîl-i müsbet-i şer'îsi câbî-i vakf Mehmed Emin Efendi b. Abdullah zikri câ'î münâza'un-fîh olan arsanın şehriye on iki akçe bedel-i öşr-i maktû' ile müste'ciri sahibe-i arzuhâl Âişe bt. Ahmed nâm hatunun kızı ve tarafından vekîl-i müseccel-i şer'îsi mu'arrefetü'z-zât Ni'metî Hatun bt. Hasan hazır olduğu hâlde Çarşamba günü Arz Odası'nda huzûr-ı fâizü'n-nûr-ı âsafânelerinde ma'kūd meclis-i şer'-i münîrde nezâret-i dâ'îlerinde olan evkāfdan merhûm ve mağfûrun-leh Şeyh Mehmed Geylânî Vakfı'nın kāimmakām-ı mütevellîsi el-Hâc Hâfız Mehmed Efendi b. Hüseyin muvâcehesinde mahrûse-i Galata'ya muzâfe İstinye karyesinde kâin ma'lûmü'l-hudûd palamar yeri ta'bîr olunur arsa-i hâliye ile ittisâlinde kâin menziline şeyh-i mûmâ-ileyh vakfından olmak üzre vaz'-ı yedi ahâlî-i karye-i merkūmeden Arabacı Mehmed Said b. Ahmed ve Mehmed Ârif Reis b. Ömer haberleriyle mütehakkık olan Marangoz İbrahim b. Abdullah kezâlik hazır olduğu hâlde arsa-i merkūme mütevellîsi vekîli olduğum vakf-ı müşârün-ileyhden olmak üzre mutasarrıf olan es-Seyyid İsmail nâm kimesne bilâ-veled fevt olmağla mahlûlünden kırk bir senesi beş yüz guruş mu'accele-i makbûza ve mukāta'a-i kadîmesiyle müvekkile-i mezbûreye îcâr olunmuşdu el-hâletü hâzihî kāimmakām-ı mezbûr bi-gayr-ı hakkın zabt ve tasarruf etmekle suâl olunup **[40a]** keff-i yedine tenbîh olunmak bi'l-vekâle matlûbumdur dedikde kāimmakām-ı mezbûr dahi cevâbında arsa-i merkūme ile menzil-i mezkûr yedimde mevcûd mübâya'a hücceti târihinden bu âna gelince yüz seneden mütecâviz müddetde

şeyh-i mûmâ-ileyh vakfından vakf-ı müşârün-ileyh mütevellîleri ve mürtezikaları taraflarından da'vâ sudûr etmeyip bilâ-özr sükût dahi etmeleriyle bi-hakkın tasarruf ederim deyü eylediği def'ini li-ecli'l-isbât taraf-ı dâ'iyânemden ve müfettiş-i mûmâ-ileyh tarafından me'zûnen irsâl olunan kâtib Mevlânâ es-Seyyid Salih Afîf Efendi dâ'îleri ümenâ-i şer' ve tarafeyn ile mahâll-i nizâ'a varıp akd eylediği meclis-i şer'de lede't-tezkiye adl ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan ahâlî-i karye-i merkūmeden muhbirân-ı mezbûran ve es-Seyyid İbrahim b. el-Hâc Ahmed nâm kimesneler ta'yîn-i hudûd ederek arsa-i merkūme menzil-i mezbûr ile ma'an şeyh-i mûmâ-ileyh vakfından ez-kadîm bi'l-muvâcehe bilâ-nizâ' zabt ve tasarruf olunup da'vâ mümkün iken bilâ-özr sükût eylediklerini haber vermeleriyle mevlânâ-yı mûmâ-ileyh huzûr-ı âsafânelerine gelip tarafeyn hazır oldukları hâlde tasdîklerine mukārin inhâ etmeğin mûcibince ba'de'l-hükm vekîl-i mezbûrun da'vâsı mesmû'a olmayıp arsa-i merkūme kemâ-kân şeyh-i mûmâ-ileyh vakfından olarak mezbûr İbrahim'in tasarrufu iktizâ eylediği İstanbul ve Teftîş-i Evkāf Mahkemelerinden bi'l-ma'iyye huzûr.

Fî 11 Ca sene 1242

194 [40a-1] Mehmed Said'in Kadırga'daki berber dükkânı gediğini başka bir yere nakletmesinde mahzur görülmediği

Berber gediği nakli

Ma'rûz

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen işbu arzuhâl ve derkenâra nazar olundukda İstanbul'da Kadırga limanında bakkāl kurbünde vâki' Başmuhâsebe'de Mustafa ismine mukayyed ve taht-ı nizâma dâhil ve mu'teber bir bâb berber dükkânının mutasarrıfı eşedd-i lüzûmuna binâen menziline idhâl edip ol vechile derûnunda olan gediğinin ber-mûcib-i şurût-ı nizâm kurb ve civârında kâin âhar gedikden hâlî dükkâna nakli lâzım geldiğine binâen kurb ve civârında kendi dükkânı ittisâlinde vâki' âhar gedikden ârî bir bâb dükkâna nakl ile ism ve mahâll-i evvelin kaydları ref' ve terkîn ve kendi ismine tashîhan kayd ile yedine sûret i'tâsını gedik-i mezkûra tedâvül-i eydî ile el-yevm şirâen mâlik olan berber esnâfından sahib-i arzuhâl es-Seyyid Mehmed Said kulları istid'â eylediği mefhûm-ı arzuhâlden müstebân ve gedik-i mezkûr mukayyed ve mu'teber kadîm berber gediklerinden olduğu hâmiş-i arzuhâlde mastûr Başmuhâsebe derkenârından müstefâd ve nümâyân oldukdan sonra esnâf-ı merkūme kethudâsı İbrahim Ağa ve şeyhi Abdi Efendi ve du'âcısı İsmail Efendi ve yiğitbaşısı es-Seyyid Mehmed Nuri Ağa ve çavuşu Mustafa Usta ve köşe ustası Abdi Ağa ve sâirleri nezd-i dâ'iyâneme celb ile keyfiyeti suâl olundukda fi'l-vâki' gedik-i mezkûr el-yevm sahib-i arzuhâl-i mezbûrun mülkü olup ber-vech-i istid'â nakl dahi şurût-ı nizâmlarına muvâfık

olduğunu ihbâr etmeleriyle bu sûretde naklolunacak dükkân ne makūle dükkândır ve bir gûne mahzûru var mıdır mahâllinde ahâlîden tahkīk için Kâtib es-Seyyid Salih Afîf Efendi ve kethudâ ve ustalar irsâl olundukda onlar dahi varıp kurb ve civârında bulunan bî-garaz Müslimînden Ahmed Efendi b. Süleyman ve Ali Efendi b. Mehmed ve İbrahim Efendi b. Ahmed ve Ali Ağa b. Ahmed ve Kadri Ağa b. Hasan nâm kimesnelerden suâl eylediklerinde dükkân-ı mezkûr mukaddemâ attar ve ba'dehû tütüncü ve ba'dehû kahve olarak bir müddet açık durmuş ve ba'dehû bir buçuk sene mukaddem işlemediğinden kendi tabî'atıyla kapanıp hayli zaman mu'attal kalmış olduğundan kahvehânelerin seddü bendi husûsuna irâde-i seniyye ta'alluk eylediği hînde dükkân-ı mezkûr kapalı bulunup bâ-fermân-ı âlî sedd ü bend olunan kahvelerden olmayıp âhar gûne dahi bir hüccet ve mahzûru olmadığını haber verdiklerini mevlânâ-yı mûmâ-ileyh dahi gelip inhâ eylediği ma'lûm-ı ilm-i âlem-ârâları buyruldukda ber-vech-i istid'â müsâ'ade-i seniyyeleri erzânî buyurulur ise ber-vech-i muharrer nakl ve ismine tashîh ile yedine sûret i'tâsı re'y-i âlîlerine menût idüğü İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 6 C sene 1242

195 [40a-2] Mustafa Şerif Ağa'nın Kilid Hanı'ndaki odalardaki hisselerini, diğer hissedarlarına kiraya verdiği

Kilid Hânı derûnunda dekâkîn ve oda îcârı

Ma'rûz

Dergâh-ı âlî kapıcıbaşılarından sahib-i arzuhâl Mehmed Paşa kethudâsı es-Seyyid el-Hâc Mustafa Şerif Ağa b. İsmail'in oğlu ve tarafından vekâleti Mehmed b. İbrahim ve Ahmed b. Ali şehâdetleriyle sâbit olan Osman Bey <<tarafından>> Haremeyn-i şerîfeyn müfettişi Emin Beyefendi-zâde fazîletlü Abdülkadir Beyefendi tarafından mürsel Kâtib Mehmed Hamdi Efendi dâ'îleriyle akd olunan meclis-i şer'-i münîrde derûn-ı arzuhâlde isimleri mastûr Mustafa Sâlim Ağa ve Mehmed Memiş Ağa b. el-Hâc Mehmed muvâcehelerinde Dârü's-sa'âdeti'ş-şerîfe ağası hazretleri nezâretlerinde âsûde evkāfdan sadr-ı esbak-ı merhûm Pîr[î] Paşa Vakfı mütevelliyesi Şerife Fâtıma Hanım'ın zevci ve tarafından vekîl-i mürseli serbevvâbîn-i dergâh-ı âlî Silivrili Mehmed Ağa hazır olduğu hâlde vakf-ı mezkûr müstagallâtından İstanbul'da Uzun Çarşı'da Kilid Hânı derûnunda kâin tahtânî bir bâb kolancı ve bir bâb sarrâf ve bir bâb berber dükkânları ile fevkānî bir bâb ahşab terzi ve bir bâb kârgir kürkçü ve tahtânî bir bâb terzi odalarının mecmû'u ve tahtânî bir bâb kârgir dülbendci odasının nısf-ı şâyi'inin sülüsü babam müvekkilim mûmâ-ileyh es-Seyyid el-Hâc Mustafa Şerif Ağa'nın ve sülüsü merkūm Mustafa Sâlim Ağa'nın ve sülüsü dahi karındaşı mezbûr Mehmed Memiş Ağa'nın bâ-temessük-i mütevellî bi'l-icâreteyn iştirâken ve şâyi'an taht-ı tasarruflarında

olmağla akārât-ı mezkûreyi her birimiz eslâsen zabt ve tasarruf murâd eylediğimizde merkūmân Mustafa Sâlim Ağa ve Mehmed Memiş Ağa zikrolunan kolancı dükkânı ile tahtânî terzi odasının gedikleri bâ-hüccet ve bâ-temessük mülkümüzdür deyü bi-kadri'l-hısas tasarrufundan bizi men' etmeleriyle suâl olunup mümâna'atları men' olunmak bi'l-vekâle matlûbumdur deyü da'vâ ve ol vechile beynimizde ba'de vukū'ı'l-münâza'a muslihûn tavassutuyla beynimiz ıslâh ve te'lîf olunup babam müvekkilim merkūm es-Seyyid el-Hâc Mustafa Şerif Ağa'nın zikrolunan kolancı dükkânı ve tahtânî terzi odasında olan sülüs hisse-i şâyi'alarını dokuz guruş onar paradan on sekiz buçuk guruş ve mâ'adâlarında olan kezâlik sülüs hisse-i şâyi'asını cem'an yirmi iki buçuk guruş ki min-haysü'l-mecmû' şehriye otuz beş guruş kirâ kavliyle şerîkleri merkūmân Mustafa Sâlim Ağa ve Mehmed Memiş Ağa'ya işbu bin iki yüz kırk iki senesi Cumâdelâhire gurresinden i'tibâr ile aded-i şuhûr beyân olunmaksızın bi'l-vekâle îcâr ve vech-i lâyıkı üzre teslîm eylediğimde onlar dahi istîcâr ve kabûl eylediklerinden sonra fîmâ-ba'd kirâ-yı mezkûru mâh-be-mâh cevr ü ezâ etmeksizin vakt ü zamanıyla müvekkilim mûmâ-ileyh es-Seyyid el-Hâc Mustafa Şerif Ağa'ya edâ ve teslîme merkūmân Mustafa Sâlim Ağa ve Mehmed Memiş Ağa ta'ahhüd eylediklerinde ben dahi merkūmânın gediklerini mahv ve ibtâl dâ'iyesiyle ihrâclarına tesâddî etmemeğe bi'l-vekâle ta'ahhüd ve tarafeynden her birimiz âharın asâleten ve vekâleten ta'ahhüdünü kabûl eyledik deyü mukırr-ı vekîl-i mezbûrun Osman Bey'in bi'l-cümle takrîr-i meşrûhunu mezbûrân Mustafa Sâlim Ağa ve Mehmed Memiş Ağa'dan her biri tasdîk ve bu vechile külliyen kat'-ı nizâ' eyledikleri İstanbul Mahkemesi'nden huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî 4 C sene 1242

Nüshateyn

[Beyaz Beyaz]

196 [40b-1] Plevneli Memiş b. Mehmed'in, Mehmed Arif b. Hüseyin'e sığır zararı davasından men edildiği

Sürek ta'bîr olunur sığır zararı da'vâsı men'i

Ma'rûz

Sığır celebânından sahib-i arzuhâl Plevneli Memiş b. Mehmed nâm kimesne meclis-i şer'-i münîrde Âsitâne-i aliyyede vâki' sığır kassâbânı tâifesinden derûn-ı arzuhâlde mezkûru'l-ism es-Seyyid Mehmed Ârif b. es-Seyyid Hüseyin muvâcehesinde kethudâları Osman Ağa ve sâir mazbûtü'l-esâmî kassâbân tâifesi hazır oldukları hâlde ben işbu sene-i mübârekede Âsitâne-i aliyyeye sevk ve tesyîr için Tuna sevâhilinden cem' eylediğim sığır süreklerini esnâ-yı râhda mahrûse-i

Edirne'ye getirdiğimde mezbûr es-Seyyid Mehmed Ârif dahi İstanbul'dan mahrûse-i mezbûreye gelip zikrolunan sığırların seksen beş çiftini beğenip beher çiftini yüz yirmi ikişer guruşa benimle bi't-terâzî kat'-ı pazar ile iştirâ ve tesellüm ve bir re's al bargirimi dahi üzerinde olan takımıyla ma'an yüz otuz guruşa benden kezâlik iştirâ ve tesellüm ettikden sonra mezbûr es-Seyyid Mehmed Ârif semen-i mezkûrdan bir akçe <<ve bir habbe>> vermeden zikrolunan bargir ve sığırları bırakıp mahrûse-i mezbûreden ber-takrîb firâr etmekle ben dahi zikrolunan bargir ve sığırları alıp İstanbul'a nakl ile sâlifü'z-zikr bargir takımıyla yedimde telef ve mârrü'z-zikr sığırların dahi beher çiftini yüz on beşer guruşa âhara bey'le istihlâk edip ol vechile beher çiftinde yedişer guruş noksan gelmekle bu takdîrce noksanı olan beş yüz yetmiş beş guruş ile zikrolunan bargir ma'a-takımın mukaddem tesmiye olunan yüz otuz guruş semenini mezbûr es-Seyyid Mehmed Ârif'den taleb ederim deyü da'vâ ettikde ilzâm için tarafeyn fetvâ-yı şerîfe havâle olundukda onlar dahi mübâşiri ma'rifetiyle varıp bi'l-muvâcehe istiftâ eylediklerinde müdde'î-i mezbûr Memiş'in takrîr-i meşrûhu üzre zikrolunan bargir ve sığırları alıp telef ve istihlâk eylediğine binâen bey'-ı mezkûr bâtıl olmağla şer'an semeni lâzım gelmediği şer'-i şerîfden iftâ buyrulduğunu tarafeyn yine huzûr-ı şer'a gelip takrîr etmeleriyle bu sûretde ber-muktezâ-yı şerî'at-i garrâ meblağ-ı mezkûru mezbûr es-Seyyid Mehmed Ârif'den taleb ve da'vâya kādir olamadığı müdde'î-i mezbûr Memiş'e tefhîm ve da'vâ-yı mezkûresiyle merkūm es-Seyyid Mehmed Ârif'e bî-vech-i şer'î mu'ârazadan men' olunduğu İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 3 C sene 1242

197 [40b-2] Halil b. Mustafa'nın, Karalim v. Apostol'den 996 guruş alacağı olduğunu ispat edemediği

996 guruş men'

Ma'rûz

Derûn-ı arzuhâlde mezkûru'l-ism Halil b. Mustafa nâm kimesne meclis-i şer'-i münîrde bakkāl tâifesinden arzuhâl eden Karalim v. Apostol zimmî muvâcehesinde mukaddemâ Bandırma'dan kendi kayığım ile Kapan-ı dakīke nakleylediğim şa'îrden bin iki yüz otuz sekiz senesi hilâlinde mersûm Karalim zimmînin beher keyli yüz yirmi dörder paraya olarak yedimden ve mâlımdan iştirâ ve kabz eylediği üç yüz keyl arpa semeninden dokuz yüz otuz guruş ve şa'îr-i mezkûru dükkânına nakl için mersûmun bi-şartı'r-rücû' emriyle mâlımdan bargir kirâsına verdiğim elli bir guruş ve kezâlik mesfûrun emriyle şa'îr-i mezkûru vezn eden kîleciye mâlımdan verdiğim on beş guruş ki min-haysü'l-mecmû' mersûm Karalim zimmî zimmetinde dokuz yüz doksan altı guruş alacak hakkım olmağla meblağ-ı mecmû'-ı mezkûr dokuz yüz doksan altı guruşu mesfûr Karalim zimmîden hâlâ

taleb ederim deyü da'vâ ettikde mersûm Karalim zimmî dahi cevâbında gerek emrini ve gerek iştirâsını külliyen inkâr etmekle müdde'î-i mezbûr Halil hâmiş-i arzuhâle bâ-fermân-ı âlî Ahî Çelebi Mahkemesi'nden derkenâr olunan mazbata kaydı mantûkunca tekrar beyâna havâle olundukda lede'l-istimhâl ve'l-imhâl müddet-i mehil-i şer'î kirâren ve mirâren mürûr edip bir vechile isbâta kādir olamamağla talebiyle mersûm Karalim zimmîye muvâcehesinde vech-i şer'î üzre yemîn verilmeğin mûcibince müdde'î-i mezbûr Halil da'vâ-yı mezkûresiyle mersûm Karalim zimmîye bilâ-beyyine mu'ârazadan men' olunduğu İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 29 Ca sene 1242

198 [40b-3] Ahî Sadeddin ve Ahî Fahreddin Malikanesi Vakfı tevliyetinin, babasının ölümü ile Şâkire Hatun'a tevcih edilmek istendiği

Tevliyet tevcîhi istid'âsı

Ma'rûz

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen işbu arzuhâl ve derkenâra nazar olundukda Amasya'ya tâbi' Yağmur karyesinde vâki' Ahî Sadeddin ve Ahî Fahreddin Mâlikânesi Vakfı'nın vazîfe-i mu'ayyene ile bâ-berât-ı âlî mütevellîsi olan eslah ve erşed evlâd-ı vâkıfdan pederi Hâfız Mehmed Halîfe fevt olup tevliyet-i mezbûre mahlûl olduğu beyânıyla tevliyet-i mezbûre pederi mahlûlünden kendüye tevcîh ve yedine berat-ı şerîf-i âlî-şân sadaka ve ihsân buyurulmasını sahibe-i arzuhâl Şâkire Hatun istid'â eylediği mefhûm-ı arzuhâlden müstebân ve tevliyet-i mezbûre mutasarrıfı müteveffâ Hâfız Abdullah'ın mahlûlünden oğlu mezbûr Hâfız Mehmed Halîfe üzerinde olduğu Anadolu Muhâsebesi derkenârından müstefâd ve nümâyân oldukdan sonra ruûs-ı hümâyûn derkenârında bast olunduğu üzre tevliyet-i mezkûre mutasarrıfı mezbûr Hâfız Mehmed Halîfe'nin fevti vâki' ve sahibe-i arzuhâl mezbûre Şâkire Hatun müteveffâ-yı mezbûrun sulbiye-i sahîha kerîmesi olup mezbûreden gayrı müstehıkkı olmadığını bî-garaz Müslimînden Çoban Çavuş Mescidi İmâmı es-Seyyid Mehmed Ârif b. es-Seyyid Mustafa ve Kâtib Sinan mahallesi imâmı Hâfız Mehmed Efendi b. el-Hâc Salih ve Göncü Hâfız İbrahim Efendi b. Mustafa nâm kimesneler meclis-i şer'-i şerîfde alâtarîkı'ş-şehâde ihbâr eyledikleri ma'lûm-ı âlem-i [ilm-i] âlem-ârâları buyruldukda tevliyet-i mezkûre müteveffâ-yı mezbûr Hâfız Mehmed Halîfe'nin mahlûlünden sulbiye sahîha kızı olduğu ihbâr olunan mezbûre Şâkire Hatun'a tevcîh ve kaleminden yedine berat-ı şerîf-i âlî-şân inâyet ve ihsân buyurulmak bâbında emr u fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fî 29 min-Ca sene 1242

199 [40b-4] Amasya'daki Pir Ak Bey ve Şadi Bey Vakfı'nın tevliyetinin, babasının ölümü ile Şâkire Hatun'a tevcih edilmek istendiği

Tevliyet tevcîhi istid'âsı

Ma'rûz

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen işbu arzuhâl ve derkenârlara nazar olundukda Amasya'da vâki' müteveffâ Pir Ak Bey ve Şâdî Bey evlâdlarından Mahmud Çelebi ve Yakub Şah Vakfı'nın vazîfe-i mu'ayyene ile sülüsân-ı tevliyetine bi'l-meşrûta mutasarrıf olan pederi Hâfız Mehmed Halîfe fevt olup tevliyet-i mezbûre mahlûl olduğu beyânıyla tevliyet-i mezbûre ber-vech-i meşrûtiyyet pederi mahlûlünden kendüye tevcîh ve yedine berat-ı şerîf-i âlî-şân sadaka ve ihsân buyurulmasını sahibe-i arzuhâl Şâkire Hatun istid'â eylediği mefhûm-ı arzuhâlden müstebân ve Amasya sancağında Gelgedan [Geldiklan] nâhiyesinde vâki' Gelgedan [Geldiklan] ve Musa ve Kârbânsaray ve Korıobası [Kutluobası]? karyeleri vakfiye-i ma'mûlünbihâ ve Defterhâne-i âmirede Mahmud Çelebi ve Yakub Şah Çelebi Vakfı deyü mukayyed ve berat kaydında Pir Ak Bey ve Şâdî Bey Vakfı deyü muharrer iken mezbûrân Pir Ak Bey ve Şâdî Bey'in Amasya'da âhar vakfı olmayıp ancak oğulları mezbûrân Mahmud Çelebi ve Yakub Şah Çelebi Vakfı olarak ikisi bir tevliyet olmağla ol vechile karye-i mezkûreler evlâd-ı vâkıfdan Hâfız Mehmed Halîfe ibnü'l-müteveffâ Amasyevî Hâfız Abdullah'ın üç yüz seneden mütecâviz eben-an-ced evlâdiyet ve meşrûtiyyet üzre vazîfe-i mu'ayyene ile tevliyeti tasarrufunda olan vakfı kurâları olduğu tahkīk ve bâ-hatt-ı hümâyûn-ı şevket-makrûn Mahmud Çelebi ve Yakub Şah Çelebi Vakfı tevliyeti kaydı terkīn olunup Pir Ak Bey ve Şâdî Bey Vakfı olarak sülüsân hisse-i tevliyet bin iki yüz on beş senesi Cemâziyelevvel'in yirmi üçüncü günü müceddeden mezbûr Hâfız Mehmed Halîfe'ye tevcîh ve ibkā beratı verildiği Anadolu Muhâsebesi derkenârından müstefâd ve nümâyân oldukdan sonra ruûs-ı hümâyûn derkenârında bast olunduğu üzre sülüsân hisse-i tevliyet-i mezkûre mutasarrıfı mezbûr Hâfız Mehmed Halîfe'nin fevti vâki' ve sahibe-i arzuhâl mezbûre Şâkire Hatun müteveffâ-yı mezbûrun sulbiye-i sahîha kerîmesi olup mezbûreden gayrı müstehıkkı olmadığını bî-garaz Müslimînden Çoban Çavuş Mescidi İmâmı es-Seyyid Mehmed Ârif Efendi b. es-Seyyid Mustafa [**41a**] ve Kâtib Sinan mahallesi imâmı Hâfız Mehmed Efendi b. el-Hâc Salih ve Göncü Hâfız İbrahim Efendi b. Mustafa nâm kimesneler ihbâr etmeleriyle bu sûretde ber-mantûk-ı kayd sülüsân hisse-i tevliyet-i mezbûre Şâkire Hatun'a tevcîh buyurulmak re'y-i âlîye menût idüğü İstanbul Mahkemesi'nden huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu bâkī emr u fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fî 29 Ca sene 1242

200[41a-1] Karakızzâde Ali Çelebi Evkafı'ndan kullanılmayan Malta Fırını'nın eve tahvil edilmesi için emr-i âlî talebi

Malta Fırını taraf-ı vakıfdan âhara îcârı ve menzil binâsına emr istid'âsı

Ma'rûz

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen işbu arzuhâl ve derkenâra nazar olundukda nezâret-i dâ'îlerinde olan evkāfdan merhûm Karakızzâde Ali Çelebi Evkāfı müsakkafâtından Ebulfeth Sultân Mehmed Han -aleyhi'r-rahmetü ve'l-gufrân- Hazretleri Câmi'-i şerîfi kurbünde Malta Çarşısı'nda vâki' muhdes ve bâ-hatt-ı hümâyûn-ı şevket-makrûn mesdûd olan francalacı fırınlarından bir bâb münhedim francalacı fırınına mutasarrıfe olan merhûme ve mağfûrun-lehâ Hadîce Sultân –tâbe serâhu [serâhâ]- hazretleri bundan akdem bilâ-veled irtihâl-i dâr-ı bekā edip fırın-ı merkūm mahlûlen cânib-i vakf-ı şerîfe âid ve râci' olmuş ise de fırın-ı mezkûr münhedim ve harâbe nev'inden olmak hasebiyle taraf-ı vakıfdan kimesne istîcare rağbet etmeyip vakf-ı şerîfe özr-i küllî olduğundan bahisle sıyâneten li'l-vakfi'ş-şerîf fırın-ı mezkûr yerine vakf-ı şerîf için müstagal olmak üzre menzil binâ ve inşâ olunması husûsuna müsâ'ade-i aliyyeleri erzânî buyurulmasını vakf-ı mezbûr mütevellîsi Ahmed Şükrü Efendi dâ'îleri bi't-tevliye istid'â eylediği mefhûm-ı arzuhâlden müstebân ve sultân-ı müşârün-ileyhâ hazretlerinin uhdesinden münhal emlâkin cânib-i mîrîden zabtına dâir ve inhâ olunan fırına mütedâir bir gûne kayd bulunmadığı muhallefât derkenârından nümâyân ve fi'l-vâki' fırın-ı mezkûr mukaddemâ bâ-hatt-ı hümâyûn-ı şevket-makrûn sedd ü bend olunmuş idüğü İstanbul Mahkemesi sicillinde mastûr ve mukayyed olmağın bu sûretde mütevellî-i mezbûrun istid'âsı câiz ve meşrû' olup ancak ber-vech-i istid'â izin ve ruhsat-ı seniyyeleri dahi erzânî buyurulur ise ol bâbda Dîvân-ı hümâyûn tarafından bâlâsı tuğrâ-yı garrâ ile müzeyyen bir kıt'a emr-i celîlü'ş-şân sudûru muktezâ-yı maslahatdan idüğü İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 7 C sene 1242

201 [41a-2] Beylerbeyi'ndeki kasap dükkânı gediğinin yarı hissesine tasarruf eden Kasap Yani b. Dimo'nun ölümü ile hissesinin kızlarına intikal ettiği

Evlâdına kasab gediği intikāli

Ma'rûz

Hudâvendigâr-ı esbak cennet-mekân firdevs-âşiyân merhûm ve mağfiret-nişân Sultân Abdülhamid Han –tâbe serâhu- hazretlerinin evkāf-ı şerîfeleri mülhakātından Yedikule hâricinde kâin gayrı-ez selhhâne-i mîrî on aded ganem

selhhânelerinden ikinci selhhâneye merbût kasab dükkânlarından Beylerbeyi'nde kâin ma'lûmü'l-hudûd bir bâb kasab dükkânı derûnunda mevcûde beyne'l-esnâf gedik ta'bîr olunur vakıf âlât-ı lâzıme-i ma'lûmenin nısf hisse-i şâyi'asına bâtemessük-i mütevellî mutasarrıf olan Kasab Yani v. Dimo zimmî hâlik olup nısf gedik-i mezkûr sulbiye üç nefer kızları kebîre Toto ve Hayid Nasrâniyeler ile sagîre Vasilo'ya âdiyen intikāl eylediğini Yedikule kassâbânı kethudâsı el-Hâc Hasan Ağa ve mazbûtü'l-esâmî kasab ustaları ihbâr etmeleriyle zikrolunan nısf gedik âlâtı babaları hâlik-i mersûm Yani zimmî intikālinden kızları mesfûrât üzerlerine defter-i vakf-ı müşârün-ileyhe kayd ve yedlerine taraf-ı vakıfdan temessük i'tâ buyurulmak iktizâ eylediği İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 19 min-Ca sene 1242

202 [41a-3] Sandoh bt. Agop'un Hasköy Yeni mahalledeki eve tasarruf iddiasının geçersizliği, eve Viçen b. Karabet'in tasarruf edeceği

Hasköy'de Yeni mahallede menzil nizâ'ı

Ma'rûz

Mübârek rikâb-ı kamer-tâb-ı mülûkâneye takdîm olunan işbu arzuhâlde mezkûreti'l-ism mu'arrefetü'ş-şahs Sandoh bt. Agop Nasrâniye Çarşamba günü Arz Odası'nda huzûr-ı lâmi'u'n-nûr-ı âsafânelerinde bi'l-ma'iyye rü'yete me'mûr nezâret-i hazret-i şeyhülislâm-ı sellemehü'ş-selâmîde âsûde evkāf müfettişi müderrisîn-i kirâm-ı zevi'l-ihtirâmdan Meşreb Efendi hafîdi fazîletlü Mehmed Ârif Efendi ma'iyyetiyle akd olunan meclis-i şer'-i münîrde zikri âtî menzile bâtemessük-i mütevellî bi'l-icâreteyn mutasarrıf ve ol vechile vaz'-ı yedi mütehakkık olan sahib-i arzuhâl Viçen v. Karabet zimmî muvâchesinde nezâret-i hazret-i müşârün-ileyhde âsûde evkāfdan şeyhülislâm-ı esbak-ı merhûm Dâmadzâde Ebulhayr Ahmed Efendi Vakfı'nın kāimmakām-ı mütevellîsi Müftizâde es-Seyyid Mustafa Efendi tarafından mürsel câbî-i vakf es-Seyyid Ahmed Efendi b. es-Seyyid Ömer hazır olduğu hâlde mersûm Viçen zimmînin vâzı'u'l-yed olduğu vakf-ı mezkûrdan Havâss-ı Refî'a kazâsına muzâfe kasaba-i Hasköy'de Yeni mahallede Kapıcıbağı nâm mahâlde vâki' ma'lûmü'l-hudûd ve'l-müştemilât bir bâb menzil mukaddemâ bi'l-icâreteyn tasarrufumda iken bin iki yüz otuz üç senesi Şevvalinin beşinci günü hazır bi'l-meclis Tütüncü Hazer v. Mikayil zimmîye cihet-i karz ve tütün semeninden deynim olan bin beş yüz elli sekiz guruş mukābelesinde vefâen fâriğa olmuş iken hâzır-ı mersûm menzil-i mezkûru mesfûr Viçen zimmîye ferâğ etmekle ol dahi tefevvüz ve vaz'-ı yed eder lâkin benim hâzır-ı mesfûra ferâğım vefâen olup deyn-i mezkûru dahi tamamen edâ ve îfâ etmemle menzil-i mezkûrdan keff-i yedine mersûm Viçen zimmîye tenbîh olunmak matlûbumdur deyü da'vâ ettikde ol dahi cevâbında işbu yedimde olup meclis-i şer'de kırâet

olunan bin iki yüz otuz yedi senesi Muharreminin on dördüncü günüyle müverrah ve ol târihde İstanbul kādısı bulunan hâlâ Anadolu kazaskeri semâhatlü fazîletlü el-Hâc Mehmed Sadullah Efendi hazretleriyle târih-i mezkûrda evkāf müfettişi bulunan hâlâ askerî kassâmı Kütahyevîzâde fazîletlü es-Seyyid Mehmed Ârif Efendi'nin hatmleriyle mahtûm bir kıt'a i'lâm-ı şer'îde tafsîl olunduğu üzre menzil-i mezkûr deyn-i merkūm bin beş yüz elli sekiz guruş mukābelesinde hâzır-ı mersûm Hazer zimmînin vefâen üzerinde iken hâmiş-i arzuhâlde mastûr defter-i vakf derkenârı mantûkunca zimmî-i mersûm menzil-i mezkûru sahibe-i evveli Nasrâniye-i mesfûreye ba'de'r-red ve'l-ferâğ mersûme Sandoh Nasrâniye mersûm Hazer zimmîden dokuz yüz kırk iki guruş dahi karz alıp menzil-i mezkûru bin iki yüz otuz dört senesi Muharremi hilâlinde bedel-i misli olan iki bin beş yüz guruş bedel mukābelesiyle mersûm Hazer zimmîye bâ-re'y-i mütevellî kat'iyen ferâğ ve tefvîz ve ol dahi tefevvüz ve kabûl ettikden sonra mersûme Sandoh Nasrâniye bedel-i mezkûru bi't-terâzî deyn-i mezkûruna takāssan istifâ etmiş olmağla ol vechile menzil-i mezkûrda kat'a alâkam kalmayıp mersûm Hazer zimmînin kat'iyen dâhil-i havza-i tasarrufu olduğunu kādı-i müşârün ve müfettiş-i mûmâ-ileyhimâ huzûrlarında ikrâr dahi etmişdi deyü Nasrâniye-i mersûmenin inkârına mukārin mütevellî vekîli mezbûr ile hâzır-ı mersûmun tasdîkleriyle eyledikleri def'ini ve mazmûn-ı i'lâm-ı mezkûru lede't-tezkiye adl ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan İstanbul Mahkemesi muhzırânından Ömer Çelebi b. Ahmed ve Mehmed Çelebi b. Hasan şehâdetleriyle bi'l-muvâcehe vech-i şer'î üzre isbât etmeğin bu sûretde mersûme Sandoh Nasrâniye menzil-i mezkûru ba'de't-tahlîs muahharan mersûm Hazer zimmîye kat'iyen fâriğa olup kat'a alâkası kalmadığını dahi huzûr-ı şer'de ikrâr etmiş iken menzil-i mezkûra bir vechile müdâhaleye kādire **[41b]** olmadığı kendüye tefhîm olunmağla menzil-i mezkûru bâ-re'y-i mütevellî hâzır-ı mersûmdan tefevvüz eden mersûm Viçen zimmînin zabt ve tasarrufu iktizâ eylediği İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 3 C sene 1242

203 [41b-1] Emine bt. Abdullah'ın, İbrahim Edhem Ağa'dan 2780 guruş davasının geçersiz olduğu

Min-haysü'l-mecmû' 2780 guruş men' ve 67 buçuk guruş edâya ta'ahhüd

Ma'rûz

İstanbul hısnı ebvâbından Cibali ve Balat İskelelerinde mukaddemâ hammâlân kethudâsı olup işbu târihden bir buçuk ay mukaddem vatan-ı asl[î]olan Sivas kazâsına âzim olan Çolak Mehmed b. Abdullah nâm kimesnenin zevcesi ve tarafından husûs-ı âtîde vekîl olduğu Sakka Gümüşhâneli Kahraman oğlu es-Seyyid Mustafa b. es-Seyyid İbrahim ve Berber Sivaslı Tüfenkçioğlu es-Seyyid Süleyman

b. Mustafa nâm kimesneler şehâdetleriyle ber-nehc-i şer‘î sâbit olan sahibe-i arzuhâl mu‘arrefetü’z-zât Emine bt. Abdullah nâm hatun meclis-i şer‘-i münîrde arka ve sırık hammâlânı baş kethudâlığının dört sehm i‘tibârıyla bir buçuk sehmine bâ-berât mutasarrıf olan derûn-ı arzuhâlde mezkûru’l-ism es-Seyyid İbrahim Edhem Ağa b. İbrahim Edhem nâm kimesne muvâcehesinde zevcim müvekkilim mezbûr Mehmed târih-i mezkûrda kazâ-i merkūma azîmeti esnâda ben zikrolunan Cibali ve Balat İskeleleri hammâlân kethudâlığının gediğini bundan akdem fevt olan Kayaoğlu es-Seyyid Ali’nin sulbî kebîr oğlu gāib ani’l-meclis es-Seyyid Hasan nâm kimesneden bin dört yüz guruşa satın aldığım hînde işbu yedimde olan gedik tezkiresi bâ-berât-ı âlî-şân baş kethudâlığın ber-i‘tibâr merkūm birer buçuk sehmden üç sehmine mutasarrıflar olan merkūm es-Seyyid İbrahim Edhem Ağa ile Sâdık Kethudâ ve bir sehmine mutasarrıf olan İsmail Kethudâ nâm kimesneler temhîr ve harc-ı temessük nâmıyla mâlımdan altmış yedişer buçuk guruşdan yüz otuz beş guruş mezbûrân es-Seyyid İbrahim Edhem Ağa ile Sâdık Kethudâ ve kırk beş guruş merkūm İsmail Kethudâ aldığından mâ‘adâ merkūm es-Seyyid İbrahim Edhem Ağa benim mâlımdan ve yedimden bilâ-temessük altı yüz guruş dahi iktirâz ve kabz etmekle sen min-haysü’l-mecmû‘ iki bin yedi yüz seksen guruş mezbûr es-Seyyid İbrahim Edhem Ağa’dan mutâlebe ve kabz eyle deyü ber-vech-i muharrer beni da‘vâ ve kabza tevkîline binâen bi’l-vekâle taleb ederim deyü eylediği da‘vâsında evvelen müvekkil-i merkūmun meblağ-ı mezkûr bin dört yüz guruşu gāib-i mezbûr es-Seyyid Hasan’a altmış yedi buçuk guruşu gāib-i merkūm Mehmed Sâdık Kethudâ’ya ve kırk beş guruşu gāib-i mezbûr İsmail Kethudâ’ya verdiğini mukırre ve mu‘terife iken mezbûr es-Seyyid İbrahim Edhem Ağa’dan mutâlebesi meşrû‘â olmadığı vekîl-i müdde‘iyye-i mezbûreye tefhîm olundukda ol dahi mücâb ve mülzem olup mâ‘adâ altı yüz altmış yedi buçuk guruş husûsunda istintâk olundukda cevâbında ancak altmış yedi buçuk guruş harc-ı temessük nâmıyla kabzını ikrâr ve i‘tirâf ve red ve teslîme müte‘ahhid olup lâkin altı yüz guruş iktirâz ve kabzını inkâr etmekle vekîl-i müdde‘iyye-i mezbûre ber-vech-i muharrer altı yüz guruş müdde‘âsına ikāmet-i beyyine edemeyip bi’t-taleb merkūm es-Seyyid İbrahim Edhem Ağa bi’l-muvâcehe vech-i şer‘î üzre tahlîf olunmağın mûcibince vekîl-i müdde‘iyye-i mezbûre Emine Hatun meblağ-ı mezkûr altı yüz guruş mutâlebesiyle merkūm es-Seyyid İbrahim Edhem Ağa’ya bilâ-beyyine mu‘ârazadan men‘ olunduğu İstanbul Mahkemesi’nden huzûr.

Fî 15 Ca sene 1242

204 [41b-2] Hrubsima bt. İstefan’ın, tuhafçı ve fincancı gediğini, oğlu Hekim Abraham v. Oseb’e sattığı

Fincâncı ve tuhafçı gediği mübâya‘ası

Ma'rûz

Zikri âtî gedik âlât-ı lâzımesine bâ-sûret müstakilleten mâlike olan Yazıcı zevcesi demekle arîfe şahsı mu'arrefe Hrubsima bt. İstefan nâm Nasrâniye meclis-i şer'-i hatîrde sadrî kebîr oğlu Hekîm Abraham v. Oseb nâm zimmî muvâcehesinde takrîr-i kelâm edip bu def'a bâ-irâde-i seniyye hedm ve ref' olunan İstanbul'da Sultân Bâyezid-i Velî Han Hazretleri Câmi'-i şerîfi havlîsinde Kolluk tahtında çeşme sırasında kâin Hâfız Mehmed Emin Ağa dükkânı ittisâlinde bir bâb tuhafçı ve fincâncı dükkânı derûnunda mevcûde Başmuhâsebe kaleminde ismime mukayyed ve mu'teber şurût-ı nizâmda dâhil beyne'l-esnâf gedik ta'bîr olunur bir çekmece ve bir akçe tahtası ve sâir âlât-ı lâzıme-i ma'lûmeyi bi'l-müsâ'ade tahlîs edip ol vechile mâlike olduğum âlât-ı lâzıme-i muharrere-i mezkûreyi tarafeynden bi'l-îcâb ve'l-kabûl bâtten ve sahîhan bi-safkatin vâhidetin oğlum mersûm Abraham zimmîye dört yüz guruş semen-i medfû'a ve makbûza bey' ve temlîk ve teslîm eylediğimde ol dahi ber-vech-i muharrer ba'de'l-iştirâ ve't-temellük ve't-tesellüm ve'l-kabûl mebî'-i mezkûrun tağrîr ve gabnine müte'allika âmme-i da'vâdan tarafeynden her birimiz âharın zimmetini ibrâ-i âmm-ı sahîh-i şer'î ile kabûlü hâvî ibrâ ve ıskāt eyledik deyü ba'de'l-ikrâr ve't-tasdîk gedik-i mezkûrun kayd-ı evveli ref' ve terkīn ve oğlu mersûm Abraham zimmî ismine tasrîhan kayd ile yedine müceddeden bir kıt'a sûret i'tâsını mersûm Abraham zimmî istid'â ve istirhâm eylediği İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 16 min-Ca sene 1242

205 [41b-3] Eleni bt. Dimitri'nin, Çarşı-yı Kebir'deki kazzaz gediğini, İstavri v. Mihal'e sattığı

Kazzâz mübâya'ası ve ismine tasrîh

Ma'rûz

İstanbul hısnı ebvâbından Fenâr kapısı dâhilinde Camcı Ali mahallesinde mütemekkine Eleni bt. Dimitri Nasrâniyenin zevci ve tarafından ber-vech-i âtî bey'a ve kabz-ı semene vekîl olduğu şahsını bilir kazzâz esnâfından Petro v. Yuvan ve Yuvan v. Yani nâm zimmîler şehâdetleriyle ber-nehc-i şer'î sâbit olan yine esnâf-ı mezbûreden Andon v. Hristo nâm zimmî meclis-i şer'-i hatîrde yine esnâf-ı merkūmeden İstavri v. Mihal nâm zimmî muvâcehesinde bi'l-vekâle takrîr-i kelâm edip müvekkilem zevcem mersûme Eleni Nasrâniye İstanbul'da Çarşı-yı Kebîr'de Çakır Ağa zukāğı demekle ma'rûf sûkda Du'â Meydânı nâm mahâlde Yağlıkçılar köşesinde Sipâh Pazarı'na varınca[ya] değin sûkda vâki' Kazzâz Andon ve Hristo zimmîler dükkânları beynlerinde kâin bir kepenk bir bâb kazzâz dükkânı derûnunda mevcûde akd-i âti'z-zikrin sudûruna değin Başmuhâsebe

kaleminde müvekkilem zevcem mersûmenin ismine mukayyed ve mu'teber beyne'l-esnâf gedik ta'bîr olunur bâ-sûret müstakilleten yedinde emvâli olan âlât-ı lâzıme-i ma'lûmeyi tarafeynden bi'l-îcâb ve'l-kabûl bâtten ve sahîhan bi-safkatin vâhidetin üç bin iki yüz yirmi guruş semen-i medfû' ve makbûza bi'l-vekâle bey' ve temlîk ve teslîm eylediğimde ol dahi ber-vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl edip mebî'-i mezkûrun tağrîr ve gabnine müte'allika âmme-i da'vâdan tarafeynden her birimiz âharın zimmetini ibrâ-i âmm-ı sahîh-i şer'î ile kabûlü hâvî bi'l-vekâle ve bi'l-asâle ibrâ ve ıskāt eyledik deyü ba'de'l-ikrâr ve't-tasdîk gedik-i mezkûrun kayd-ı evveli bâyi'a-i müvekkile-i mersûme üzerinden ref' ve terkīn ve müşteri-i mersûm İstavri zimmî ismine tasrîhan kayd ile yedine müceddeden bir kıt'a sûret i'tâsını istid'â ve istirhâm eylediği İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 16 min-Ca sene 1242

206 [41b-4] Mehmed Emin b. Mehmed Emin'in, İskenderiyeli Abdullah b. Mehmed'e olan 1950 guruş borcunu ödemesi gerektiği

1950 guruş ilzâm

Ma'rûz

Mısır tüccârından arzuhâl eden İskenderiyeli es-Seyyid Abdullah b. Mehmed bi'r-râzı dâ'îhânelerinde ma'kūd meclis-i şer'-i münîrde hasırcı esnâfından derûn-ı arzuhâlde mezkûru'l-ism Mehmed Emin b. el-Hâc Mehmed Emin muvâcehesinde mezbûr Mehmed Emin zimmetinde bundan akdem yedimden ve mâlımdan iştirâ ve kabz eylediği mikdâr ve fiyâtı beynimizde ma'lûm Mısır hasırı semeninden ba'de külli'l-hesâb sahhu'l-bâkī hakkım olan on bir bin sekiz yüz doksan guruşun bin dokuz yüz on sekiz guruşunu <<yetmiş iki guruş ve esnâf-ı merkūme yazıcısı gāib>> mukaddemâ rızâmla hat ve tenzîl edip bâkī kalan dokuz bin dokuz yüz yetmiş iki guruş ve esnâf-ı merkūme yazıcısı gāib ani'l-meclis es-Seyyid Mehmed Şâkir Efendi ibnü'l-Hâc Hüseyin zimmetinde **[42a]** semen-i mebî'den alacağım olup bundan akdem cümlemiz bir meclisde hazır olduğumuz hâlde ol mikdâr medyûnu merkūm Mehmed Emin üzerine kabûlü hâvî havâle-i mukayyede ile havâle eylediği iki bin on üç guruş ki cem'an on bir bin dokuz yüz seksen beş guruşun on bin otuz beş guruşunu mezbûr Mehmed Emin ceste ceste bana edâ ve teslîm etmekle bâkīsi olan bin dokuz yüz elli guruşu dahi mezbûrdan hâlâ taleb ederim deyü da'vâ ol dahi ber-vech-i muharrer ikrâr ve i'tirâf etmeğin alâ-mûcibi ikrârihî meblağ-ı bâkī-i merkūm bin dokuz yüz elli guruşun müdde'î-i mezbûr es-Seyyid Abdullah'a edâsıyla merkūm Mehmed Emin ilzâm olunduğu İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 25 Ca sene 1242

207 [42a-1] Karagöz v. Yorgi ve Abraham v. Dimitri'nin, sabun tüccarına olan kefaletlerinin geçersiz olduğu

5384 guruş para kefâlet men'i

Ma'rûz

Âsitâne-i aliyyede vâki' sabun tüccârından olup ber-vech-i âtî sahhu'l-bâkī yüz altmış altı guruş iddi'â eden Nâzır Mehmed Ağa b. Mustafa ve bin yüz altmış iki guruş on sekiz para iddi'â eden Şahin Ağa b. Hüseyin ve yedi yüz yetmiş dokuz guruş otuz iki para iddi'â eden es-Seyyid el-Hâc Emrullah Ağa b. es-Seyyid İbrahim ve yüz doksan üç buçuk guruş iddi'â eden Molla Salih b. Hüseyin ve iki yüz doksan üç guruş üç para iddi'â eden Hüseyin b. Mustafa ve yetmiş iki guruş otuz altı para iddi'â eden es-Seyyid Mehmed b. Abdullah nâm kimesneler ile ve bin sekiz yüz guruş iddi'â eden kendi nefsinden asîl ve şerîki Vasil v. Yorgi zimmî tarafından vekîl-i müsbet-i şer'îsi Ahmed b. Mehmed ve yüz beş guruş beş para iddi'â eden Panayot v. Yani ve iki yüz kırk yedi guruş dört para iddi'â eden Dimitri v. Panayot ve yetmiş altı guruş yirmi beş para iddi'â eden Sarı Yorgi v. Yani ve yüz yetmiş guruş otuz üç para iddi'â eden Vasil v. Yorgi ve üç yüz otuz altı guruş yirmi dokuz para iddi'â eden Manol v. Yorgi nâm zimmîler <<ve sâirleri>> meclis-i şer'-i münîrde Karagöz v. Yorgi ve Abraham v. Dimitri zimmîler muvâcehelerinde esnâf-ı merkūmeden Odunkapısı dâhilinde Sabuncu Marat v. Lefter zimmî hazır olduğu hâlde mersûmân Karagöz ve Abraham zimmîler mukaddemâ bizim gıyâbımızda Odunkapısı'nda Sabuncu Marat zimmîye sabun tüccârı ne kadar mâl verirse biz kefîliz demişler olup biz dahi mersûma verdiğimiz sabun esmânından sahhu'l-bâkī cem'an beş bin üç yüz seksen dört guruş beş para alacağımız olmağla meblağ-ı mecmû'-ı merkūmu zimmiyân-ı mesfûrânın mücerred öyle demiş olduklarına binâen bi'l-kefâle taleb ederiz dedikleri fetvâ-yı şerîfeye lede'l-havâle tarafeyn bi'l-muvâcehe istiftâ eylediklerinde ber-muktezâ-yı şerî'at-i garrâ *mekfûlün-leh mekfûlün-bih mechûl iken kefâlet sahîha olmadığı* iftâ buyurulmağın mûcibince müdde'ûn-ı merkūmûn meblağ-ı mecmû'-ı mezkûr beş bin üç yüz seksen dört guruş beş para mutâlebeleriyle mersûmân Karagöz ve Abraham zimmîlere bî-vech-i şer'î mu'ârazadan men' olunduğu İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 7 C sene 1242

208 [42a-2] Mustafa b. Mehmed'in, berber gediğini Unkapanı'nda bir dükkâna nakletmek istediği

Berber gediği nakli istid'âsı

Ma'rûz

İstanbul'da Gurabiyeciler [Kurabiyeciler] içinde vâki‘ Başmuhâsebe'de Hâfız Mustafa Usta ismine mukayyed ve taht-ı nizâma dâhil ve mu‘teber bir bâb berber dükkânı derûnunda mevcûde gedik ta‘bîr olunur âlât-ı lâzıme-i ma‘lûmenin tedâvül-i eydî ile mâliki sahib-i arzuhâl Mehmed Ârif'den semen-i ma‘lûma şirâen mâlı ise de dükkân-ı mezkûru mülk sahibi bundan akdem eşedd-i lüzûmuna binâen menziline ilâve edip ol vechile âlât-ı gedik-i mezkûrun şurût-ı nizâmları üzre âhar mahalle nakli lâzım geldiği beyânıyla Unkapanı dâhilinde Papaszâde Mustafa Çelebi mahallesinde Elekçiler caddesinde leblebiciler içinde attar karşısında kadayıfçı ittisâlinde kâin nezâret-i hazret-i şeyhülislâmîde âsûde merhûme Kerîme Hatun Vakfı'ndan şehriye otuz akçe icâre-i müecceleli bâ-temessük-i mütevellî bi'l-icâreteyn tasarrufunda olup âhar mu‘teber gedikden hâlî olan bir bâb dükkâna nakl ile ism ve mahâll-i evvelin kaydları ref‘ ve terkîn ve dükkân-ı sânî-i mezkûrda müstekar ve mu‘teber olmak üzre kendi ismine tashîhan kayd ve ber-vech-i muharrer nakl ve tashîhi derciyle kaleminden yedine bir kıt‘a sûret i‘tâ buyurulmasını berber esnâfından es-Seyyid Mustafa b. Mehmed kulları huzûr-ı şer‘-i şerîfde istirhâm ve istid‘â ve fi'l-hakîka gedik-i mezkûr hâmiş-i arzuhâle Başmuhâsebe'den Hâfız Mustafa ismiyle kaydı derkenâr olunan mu‘teber gedik olup tıbk-ı takrîri üzre el-yevm merkûm es-Seyyid Mustafa'nın şirâen mâlı olduğunu ve bu makûle kayd-ı evveline ta‘arruz olunmayarak tedâvül-i eydî <<ile>> bulunan berber gediklerinin muahharan mâlikleri isimlerine tashîhan bâ-i‘lâm sûret i‘tâsı ve bir dükkânın mülk sahibi eşedd-i lüzûmuna binâen menziline ilâve eylediği takdîrce derûnunda olan mu‘teber gediğinin gayrı gedikden ârî âhar dükkâna nakli şurût-ı nizâmlarından ve kesret üzre emsâli sebkat eden mevâddan idüğünü esnâf-ı merkûme kethudâsı İbrahim Ağa ve şeyhi el-Hâc Abdi Efendi ve du‘âcısı İsmail Efendi ve yiğitbaşısı Nuri Ağa ve çavuşu Molla Mustafa ve köşe ustası Ali Molla ve sâirleri nezd-i dâ‘iyânemde ihbâr ve inhâ etmeleriyle bu sûretde mezbûr kullarının istid‘âsı şurût-ı nizâma mutâbık olup ancak naklolunacak dükkân ne makûle dükkândır mahâllinde mu‘âyene ve hem-civârlarından suâl ve tahkîk için taraf-ı şer‘-i şerîfden mahsûs ta‘yîn ve irsâl olunan Mevlânâ es-Seyyid Salih Afîf Efendi dâ‘îleri ma‘an mürsel ümenâ-i şer‘ ve esnâf-ı merkûmûn ile dükkân-ı mezkûra varıp mu‘âyene ve mahalle-i mezbûre imâmı Mehmed Efendi ve menzil ve dükkânları ol civârda olan Unkapanı kayıkçıları kethudâsı Ahmed Ağa ve Berber es-Seyyid Ebûbekir Ağa ve Kadayıfçı Salih Ağa ve Leblebici es-Seyyid Ahmed Ağa ve kapan yazıcısı Molla Mehmed ve sâir bî-garaz mevsûku'l-kelim kimesneleri cem‘ ile suâl ettikde dükkân-ı mezkûr fi'l-asl berber dükkânı olarak derûnunda fukarâdan Berber Deli? Mustafa nâmında bir ihtiyâr kimesne berberlik edip esnâf-ı merkûmenin gedikleri kaleme kaydolunduğu hînde fakrına binâen gediğini kaydettirememiş ve ba‘dehû gediği kayıdsız olduğu'çün berberlikden men‘ olunduğundan bir zaman dahi kahvecilik ile sâkin olmuş ve ba‘dehû

âhara bey‘le elden ele geçerek bundan akdemce bâ-fermân-ı âlî kahvehâneler ref‘ olunduğu esnâda kahve dükkânı olmak üzre sedd ü bend olunmuş olduğu ve kapanımızdan evvelde hazele takımı eğlenmeyip Ermeni ekmekçiler ve kapan yazıcıları ve sâir bu makūle kapanda maslahatı olanlar gelip gittiğinden derûnunda asla fesâd vukū‘ bulmamış idüğünü ve âdetâ berber dükkânı şeklinde olup nâ-hemvâr kahvehâne resminde <<olduğunu>> olmadığını ve âhar bir hüccet ve mahzûru dahi bulunmadığını ihbâr eylediklerini mevlânâ-yı mûmâ-ileyh dâ‘îleri meclis-i şer‘a gelip inhâ ve takrîr etmekle keyfiyet vukū‘u üzre ma‘lûm-ı ilm-i âlem-ârâ-yı veliyyü’n-nu‘mâneleri buyruldukda dükkân-ı mezkûr fi’l-asl dahi berber dükkânı olduğu ve bir gûne mahzûru olmadığı ihbâr olunduğuna nazaran sâire sirâyet etmemek şartıyla şurût-ı nizâm mûcibince mezbûr kullarının istid‘âsına müsâ‘ade-i seniyyeleri erzânî buyurulur ise ol bâbda ve her hâlde emr u fermân hazret-i veliyyü’l-emrindir.

Fî 12 C sene 1242

[Beyaz]

209 [42b-1] Mîrî ambarlarından ekmekçi esnafına hububat dağıtılması ve fiyatlarının tespiti

Fiyât-ı hınta

Ma‘rûz

Sa‘âdetlü defterdâr efendi bendelerinin telhîsi mûcibince işbu bin iki yüz kırk iki senesi Cumâdelâhiresinin on beşinci gününden i‘tibâren mîrî anbârları mevcûdundan habbâzâna me’mûrîn ma‘rifetleriyle tevzî‘ ve i‘tâ olunan yirmi beş bin keyl zehâirin on bin keyli Tekfurdağı hıntası ve beş bin keyli Bergos hıntası olup beher keyli yüz yirmi beşer paraya ve beş bin keyli kolsırası Bartın hıntası olup beher keyli seksener paraya ve beş bin keyli şa‘îr olup beher keyli altmışar paraya olduğu bi’l-ihbâr İstanbul Mahkemesi’nden huzûr-ı âlîlerine i‘lâm olundu.

Fî 21 C sene 1242

210 [42b-2] Tönbekici Kukas v. Artin’in, kardeşi Avanes v. Artin’e borcunu ödediği

1000 guruşa sulh ve bedel-i sulhü tamamen ahz ü ibrâ

Nüshateyn

Ma‘rûz

İşbu arzuhâle merbût diğer arzuhâl sahibi sarrâf tâifesinden Eğinli Avanes v. Artin zimmî Çarşamba günü Arz Odası’nda huzûr-ı fâizü’n-nûr-ı sadâret-penâhîlerinde

ma‘kūd meclis-i şer‘-i münîrde li-ebeveyn er karındaşı olup işbu arzuhâl sahibi Tönbekici Kukas veledi’l-mersûm Artin zimmî muvâcehesinde karındaşım mersûm Kukas zimmî ile mukaddemâ şerîkler olup ba‘dehû fesh-i akd-i şirket-birle hesâbımızı lede’r-ru’ye benim mersûmun zimmetinde mal-ı şirketden alacağım zuhûr eden bin yüz on bir guruş ve cihet-i karzdan dahi iki bin guruş ki cem‘an üç bin yüz on bir guruşu mersûmdan hâlâ taleb ederim deyü tesâddî eylediğim da‘vâmdan bâ-tavassut-ı muslihîn karındaşım mersûm ile bi’t-tav‘ ve’r-rızâ bin guruşa an-inkâr sulh olduğumda ol dahi sulh-ı mezkûru ba‘de’l-kabûl bedel-i sulh-ı merkūm bin guruşdan mâ‘adâ bi’l-cümle husûs-ı mezkûrlara ve ziyâde müdde‘âma ve hukūk-ı şirkete ve hesâbda galat vukū‘una ve sâir beynimizde cereyân eden cemî‘ ahz ü i‘tâ ve mu‘âmelât-ı şettâ ve hukūk-ı ma‘lûme ve mechûleye müte‘allika âmme-i de‘âvî ve mutâlebât ve kâffe-i eymân ve muhâsamâtdan tarafeynden her birimiz âharın zimmetini ibrâ-i âmm-ı sahîh-i şer‘î ile kabûlü hâvî ibrâ ve ıskāt eyledik deyü mukırr-ı mersûm Avanes zimmînin bi’l-cümle takrîr-i meşrûhunu karındaşı mesfûr Kukas zimmî tasdîk eyledikden sonra mersûm Kukas zimmî ibrâdan müstesnâ bedel-i sulh-ı merkūm bin guruşu dâ‘îhânelerinde ma‘kūd meclis-i şer‘-i şerîf-i enverde karındaşı müdde‘î-i mesfûr Avanes zimmîye tamamen def‘ ü teslîm ol dahi ahz ü kabz ve istifâ-yı hak ile fîmâ-ba‘d tarafeynden her birinin âhar zimmetinde kat‘a <<alâ>> hakkı kalmadığını ikrâr ve i‘tirâf ve bu vechile külliyen kat‘-ı nizâ‘ eyledikleri İstanbul Mahkemesi’nden huzûr-ı âlîlerine i‘lâm olundu.

Fî 9 C sene 1242

211 [42b-3] Hasan Ağa b. Osman’ın, Molla Hasan b. Mehmed’den boş kalan vakıf kasab gediğini kiralayıp başka bir yere naklettiği

Mahlûlden kasab îcârı ve mahâll-i âhara nakli

Ma‘rûz

Yedikule kassâbânı kethudâsı el-Hâc Hasan Ağa b. el-Hâc Osman nâm kimesne meclis-i şer‘-i münîrde hudâ[ven]digâr-ı esbak cennet-mekân firdevs-âşiyân merhûm ve mağfiret-nişân Sultân Abdülhamid Han –tâbe serâhu- hazretlerinin evkāf-ı şerîfeleri kāimmakām-ı mütevellîsi e‘âzım-ı ricâl-i Devlet-i Aliyye’den hâlâ evkāf-ı hümâyûn nâzırı sa‘âdetlü el-Hâc Yusuf Efendi tarafından mürsel İsmail Ağa b. Mustafa nâm kimesne muvâcehesinde takrîr-i kelâm edip vakf-ı müşârünileyh mülhakātından Yedikule hâricinde kâin gayrı-ez selhhâne-i mîrî on aded ganem selhhânelerinden beşinci selhhâneye merbût kasab dükkânlarından İstanbul’da Tavuk Pazarı’nda tütüncü dükkânı ittisâlinde kâin bir bâb kasab dükkânı derûnunda mevcûde gedik ta‘bîr olunur vakıf âlât-ı lâzıme-i ma‘lûmeye bâ-temessük-i mütevellî müstakillen mutasarrıf olan Molla Hasan b. Mehmed

bundan akdem bilâ-veled fevt olup âlât-ı lâzıme-i mezkûre mahlûl ve cânib-i vakf-ı müşârün-ileyhe âid ve râci‘ oldukda âlât-ı gedik-i mezkûr sûk-ı sultânîde lede’l-müzâyede ve’l-inkıtâ‘ı’r-rağbe yüz guruşda benim üzerimde karâr ve ziyâde ile tâlib-i âharı zuhûr etmeyip ve meblağ-ı mezkûr gedik-i mezkûrun el-yevm mu‘accele-i misli idüğü bi’l-ihbâr zâhir olmağın kāimmakām-ı mûmâ-ileyh gedik-i mezkûru meblağ-ı merkūm yüz guruş mu‘accele ve müeccele-i kadîmesiyle bana îcâr ve teslîm ben dahi istîcâr ve kabûl ve meblağ-ı mezkûru kendüye teslîm ve umûr-ı vakf-ı şerîfe sarfla istihlâk emretmemle ol dahi yedimden kabz ve emrimle umûr-ı vakfa sarfla ba‘de’l-istihlâk fîmâ-ba‘d mu‘accele-i mezkûrenin adem-i istifâsına müte‘allika âmme-i da‘vâdan kāimmakām-ı mûmâ-ileyhin zimmetlerini ibrâ-i âm ile kabûllerini hâvî ibrâ ve ıskāt eyledim deyü ba‘de’l-ikrâr ve’t-tasdîk zikrolunan kasab dükkânı mahâll-i âhara naklolunmaksızın mahâlline âhar dükkân binâ ve inşâ olunmuş olup ol vechile gedik-i mezkûr mu‘attal kalmağla ve gedik-i mezkûrun ta‘tîli dahi cânib-i vakf-ı müşârün-ileyhe muzır olduğuna binâen mahâll-i âhara nakli lâzım gelmeğin ben sâlifü’z-zikr âlât-ı lâzımeyi dükkân-ı mezkûrun karşısında kâin benim âhar mutasarrıf olduğum kasab dükkânı ittisâlinde vâki‘ bâ-temessük-i mütevellî bi’l-icâreteyn müstakillen mutasarrıf olduğum âhar gedikden ârî dükkâna nakletmemle dükkân-ı mezkûrun kayd-ı evveli defter-i vakf-ı müşârün-ileyhden ref‘ ve terkīn ve mahâll-i sânî-i mezkûra nakl ile nakl ve tahvîli müş‘ir taraf-ı vakf-ı müşârün-ileyhden müceddeden yedime temessük i‘tâ olunması matlûbumdur deyü kethudâ-yı merkūm el-Hâc Hasan Ağa istid‘â ve bu makūle kasab gediği nakli esnâf-ı merkūmenin şurût-ı nizâmlarından olup mesbûku’l-emsâl idüğünü hazır bi’l-meclis bi’l-cümle kasab ustaları ihbâr ve inhâ etmeleriyle şurûtu mûcibince kethudâ-yı mezbûr el-Hâc Hasan Ağa’nın istid‘âsı üzre gedik-i merkūm mahâll-i sânî-i mezkûra nakl ile taraf-ı vakıfdan müceddeden yedine bir kıt‘a temessük i‘tâ olunmak iktizâ eylediği İstanbul Mahkemesi’nden huzûr.

Fî 29 Ra sene 1242

212 [42b-4] Hasan Ağa b. Osman’ın, Hristo zimmîden boş kalan vakıf kasab gediğini kiraladığı

Mahlûlden kasab gediği îcârı

Yedikule kassâbânı kethudâsı el-Hâc Hasan Ağa b. el-Hâc Osman nâm kimesne meclis-i şer‘-i enverde hudâvendigâr-ı esbak cennet-mekân firdevs-âşiyân merhûm mağfiret-nişân Sultân Abdülhamid Han –tâbe serâhu- hazretlerinin evkāf-ı şerîfeleri kāimmakām-ı mütevellîsi e‘âzım-ı ricâl-i Devlet-i Aliyye’den hâlâ evkāf-ı hümâyûn nâzırı sa‘âdetlü el-Hâc Yusuf Efendi tarafından mürsel İsmail Ağa b. Mustafa nâm kimesne muvâcehesinde takrîr-i kelâm edip vakf-ı müşârün-ileyh

mülhakātından Yedikule hâricinde kâin gayrı-ez selhhâne-i mîrî on aded ganem selhhânelerinden dördüncü selhhâneye merbût kasab dükkânlarından İstanbul'da Tavuk Pazarı'nda Osmâniye Câmi'-i şerîfi köşesinde el-Hâc Osman Ağa b. el-Hâc Ali'nin kasab dükkânı ittisâlinde kâin bir bâb kasab dükkânı derûnunda mevcûde vakıf âlât-ı lâzıme-i ma'lûmeye bâ-temessük-i mütevellî müstakillen mutasarrıf olan Hristo zimmî bundan akdem bilâ-veled hâlik olup âlât-ı lâzıme-i mezkûre mahlûl ve cânib-i vakf-ı şerîfe âid ve râci' oldukda âlât-ı gedik-i mezkûr sûk-ı sultânîde lede'l-müzâyede ve'l-inkıtâ'ı'r-rağbe yüz guruşda benim üzerimde karâr ve ziyâde ile tâlib-i âharı zuhûr etmeyip ve meblağ-ı mezbûr gedik-i mezkûrun el-yevm mu'accele-i misli idüğü bi'l-ihbâr zâhir olmağın kāimmakām-ı mûmâ-ileyh gedik-i mezkûru meblağ-ı merkūm yüz guruş mu'accele ve müeccele-i kadîmesiyle bana îcâr ve teslîm ben dahi istîcâr ve kabûl ve meblağ-ı mezbûru kendüye teslîm ve umûr-ı vakf-ı şerîfe sarfla istihlâke emretmemle ol dahi yedimden kabz ve emrimle umûr-ı vakfa sarfla ba'de'l-istihlâk fîmâ-ba'd mu'accele-i mezkûrenin adem-i istifâsına müte'allika âmme-i da'vâdan **[43a]** kāimmakām-ı mûmâ-ileyhin zimmetlerini ibrâ-i âm ile kabûllerini hâvî ibrâ ve ıskāt eyledim deyü ba'de'l-ikrâr ve't-tasdîk gedik-i mezkûr hâlik-i mersûmun mahlûlünden kethudâ-yı mersûm el-Hâc Hasan Ağa üzerine defter-i vakf-ı şerîfe ba'de'l-kayd yedine müceddeden bir kıt'a temessük i'tâsını istid'â eylediği İstanbul Mahkemesi'nden huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî 29 Ra sene 1242

213 [43a-1] Mîrî ambarlarından ekmekçi esnafına hububat dağıtılması ve fiyatlarının tespiti

Fiyât-ı hınta

Ma'rûz

Sa'âdetlü defterdâr efendi bendelerinin telhîsi mûcibince işbu bin iki yüz kırk iki senesi Cumâdelâhiresinin yirmi ikinci gününden i'tibâren habbâzâna me'mûrîn ma'rifetleriyle tevzî' ve i'tâ olunan yirmi beş bin keyl zehâirin on bin keyli Tefurdağı ve beş bin keyli Bergos hıntaları olup beher keyli yüz yirmi beşer paraya ve beş bin keyli kolsırası Bartın hıntası olup beher keyli seksener paraya ve beş bin keyli şa'îr olup beher keyli altmışar paraya olduğu bi'l-ihbâr İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 24 C sene 1242

214 [43a-2] Müfsid Artin v. Karabet'in, horasancı esnafının şikâyetleri neticesinde memleketi Sivas'a sürgüne gönderildiği

Horasancı müfsid Artin zimmîyi vatan-ı aslîsine nefy ve iclâ

Ma'rûz

Fi'l-asl Sivas re'âyâsından Artin v. Karabet nâm zimmî lisânen sâdır olan fermân-ı cihân-mutâ'larına imtisâlen Çarşamba günü Arz Odası'nda huzûr-ı ma'rifet-nüşûr-ı düstûrânelerinde ma'kūd meclis-i şer'-i münîrde Âsitâne-i aliyye ve bilâd-ı selâsede kâin horasancı esnâfının kâhyaları İsayi ve yiğitbaşısı Artin ve esnâfından Kirkor ve Zeron ve Kasber ve Bogos ve Maniyel ve Agop ve Asvador ve Haçador ve Artin ve diğer Haçador zimmîler ve sâirleri muvâcehelerinde ben el-hâletü hâzihî çizmeci esnâfından olup horasancılıkda mahâret ve alâkam yoğise de babam horasancı esnâfından olduğuna binâen Kumkapı kurbünde bir bâb horasancı kârhânesi küşâd ve ihdâs murâd eylediğimde esnâf-ı merkūme mümâna'at etmeleriyle mümâna'atları men' olunmak murâdımdır dedikde onlar dahi cevâblarında İstanbul ve bilâd-ı selâsede vâki' horasancı kârhâneleri ma'dûden Başmuhâsebe'de mukayyed ve taht-ı nizâma dâhil olduğundan mâ'adâ mersûm Artin zimmî müfsid Artin denmekle meşhûr olarak bu âna kadar beş nev' esnâfa duhûl etmiş ise de her birini bir gûne tezvîr ile ifsâd eylediğinden cümlesi dahi bâ-i'lâm içlerinden tard ve def' edip hatta birkaç def'a dahi hilâf-ı rızâ-yı âlî hareketi vukū'una mebnî bâ-emr-i âlî bilâd-ı ba'îdeye nefy ve ba'dehû o makūle ifsâd ve tezvîrde bulunmamak şartıyla ıtlâk olunmuş olmağla esnâfımıza dahi duhûl eylediği hâlde şurût-ı nizâmımızın ihtilâl ve izmihlâline bâ'is ve envâ'-ı tezvîr ve fesâda mütecâsir olacağı bedîhî ve âşikâr olmağla zimmî-i mesfûrdan bir vechile emniyetimiz yokdur deyü bi'l-muvâcehe sû'-i hâlini ihbâr ile iştikâ etmeleriyle mersûmun hâli esnâf-ı merkūmenin tıbk-ı takrîrleri üzre olduğu tahkīk olunduğundan gayrı huzûr-ı âsafânelerinde kable's-suâl bî-edebâne cesâret eylediği harekât ve hezeyânından tezvîri zâhir oldukda def'an li'l-fesâd mersûm Artin vatan-ı aslîsine nefy ve iclâ buyurulup külliyen kat'-ı nizâ' olunduğu hıfzan li'l-makāl bi'l-iltimâs İstanbul Mahkemesi'nde tescîl kılındığı huzûr.

Fî 14 Ca sene 1242

215 [43a-3] Yahudi taifesinin, kaşer tabir ettikleri et ve peynirin imal ve satışı hususundaki emr-i âlînin yenilenmesi talepleri

Yahûd tâifesinin kaşer ta'bîr eyledikleri lahm ve peynir zımnında olan emr-i âlî tecdîdi

Ma'rûz

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen işbu arzuhâl ve derkenâra nazar olundukda Âsitâne-i aliyye ve bilâd-ı selâsede mütemekkin Yahûd tâifesi âyin-i âtılaları üzre lahm-ı ganem ve bakarın esfel tarafını turfa diyerek ekl etmeyip dûn bahâ ile re'âyâya bey' eylediklerinden vukū' bulan zararı lahm-ı kaşer ve peynirin üzerine zamla o makūle kaşer lahm ve peyniri millet-i Yahûdun bi'l-ittifâk rızâlarıyla narh-ı cârîden ziyâde fiyâtla beynlerinde bey' ve şirâlarına müsâ'ade-i seniyyeyi hâvî mukaddemâ i'tâ buyrulan emr-i âlî-şânın tecdî[d]ini millet-i mesfûre istirhâm eyledikleri mefhûm-ı arzuhâlden müstebân ve millet-i mesfûre için Hasköy'den Karaağac'a varınca on beş bâb ve Galata'dan Kavak'a varınca on bir bâb ve Balat ve tevâbi'inde otuz bâb sığır kasabı dükkânı tahsîs kılınmış olmağla Yedikule hâricinde vâki' Tokad ta'bîr olunan mahalle gelip İstanbul ve Eyüb ve Galata ve Üsküdar kasablarına tevzî' olunan sığırdan her yüz sığırda on beş sığır Yahûd tâifesine verilmek üzre defter-i nizâmda mastûr ve mukayyed ve kadîmden beynlerinde cârî ve mu'tâd olduğundan husûs-ı mezkûre millet-i mesfûre tarafından bi'l-ittifâk bir emîn nasb olunup tâife-i mersûme için zebh olunacak sığırânın ma'rifetiyle iştirâ ve zebh olunmak ve cümlesinin rızâlarıyla beynlerinde narh-ı cârîden ziyâde bahâ ile bey' ve şirâ olunup her ne mikdâr fâide hâsıla olur ise vakt-i hâcete değin hıfz ve lede'l-iktizâ tâife-i mesfûre üzerlerine vâki' olan tekâlîf ve sâir mühimmelerine sarf olunan ve nasb olunan emîn re'yinde müstakil olup murâd eylediği kasabı istihdâm eylemek ve tâife-i mersûmenin nizâm-ı kadîmlerine mugāyir hareket olunmamak bâbında bin yüz doksan bir târihinde Dîvân-ı hümâyûn tarafından emr-i âlî verildiği ve iki yüz otuz dokuz târihinde sığır kasablarından iki nefer Yahûdî narh-ı cârîden ziyâdeye bey' töhmetiyle ahz ve küreğe vaz' olunmuşiken millet-i mersûme işbu arzuhâle merbût diğer arzuhâli takdîmiyle keyfiyet-i nizâm-ı kadîmlerini huzûr-ı âlîye ifâde ve tenfîz ve ibkāsını iltimâs ve istirhâm eylediklerinde kaydı lede'd-derkenâr nizâmı mûcibince kendi milletlerine satıp zinhâr hârice ziyâdeye bey' etmemek şartıyla sebîlleri tahliye olunmak bâbında musahhah fermân-ı âli-şân sâdır ve mersûmân dahi kürekden ıtlâk olunup ol vechile emr-i mezkûr tenfîz ve icrâ buyrulduğu müstefâd ve nümâyân oldukdan sonra husûs-ı mezkûru etrâfıyla tahkīk için millet-i mersûme cemâ'at başılarının baş kâhyası Yuda ve Hasköy cemâ'at başısı diğer Yuda ve Kuzguncuk ve Ortaköy cemâ'at başısı Avram ve Yahûd kasablarından Balaslı [Balatlı] Mosi ve Hasköylü İsak ve Ortaköylü Mosi ve Kuzguncuklu Salamon Yahûdiler nezd-i dâ'iyâneme celb ile keyfiyeti suâl olundukda Yahûd tâifesi ba'zı me'kûlâtla âyin-i âtılaları üzre kaşer ta'bîr eyledikleri nev' ekl edip turfa çıkan hayvanları külliyen ve turfa çıkmayanlarının dahi içinde kırpıntı ta'bîr olunur kan damarları ve yağlarını ekl etmeyip terk ve dûn bahâ ile re'âyâya bey' eylediklerinden hahambaşı tarafından cümle ittifâkıyla bir emîn nasb ve emîn-i mersûm ma'rifetiyle zebh ve turfa ve kaşerini fark için mahsûs on altı nefer boğazlayıcı haham ve peynirin

dahi hîn-i iʿmâlinde mandırada bulunup nezâret ve kaşer iʿmâl ettirmek için beher mandıraya ikişer peynir hahamı taʿyîn olunarak beher vakıyyede dörder para ücret verile **[43b]** gelmeğin binâen-aleyh beher vakıyye kaşer lahmın narh-ı cârîsi üzerine otuzar para ve beher vakıyye kaşer peynirin dahi narh-ı cârîsi üzerine yirmişer para zam olunarak cümle Yahûd tâifesinin bi'l-ittifâk rızâlarıyla ancak kendi beynlerinde beyʿ ve şirâ ve fazlası yed-i emîne hıfz ile mesfûr hahamlarının ücretleri îfâ ve metrûklardan vukūʿ bulan zarar tekmîl ve bâkī kalır ise umûr-ı mühimmelerine sarf olunmak üzre ber-mûcib-i emr-i âlî beynlerinde amel ve hareket olunduğunu ve tevzîʿden aldıkları hisseden kaşer çıkan ancak kendilerine yetişip hârice satacak kalmayacağından sâire sirâyet eder ve sâire dokunur nesne olmayıp yalnız kendi milletlerine dâir ve zarar ve nefʿi dahi kendilerine âid mevâddan ve cümlesinin milletce bi'l-ittifâk mültezem ve matlûbları olduğunu takrîr ve inhâ ve emr-i mezkûr mûcibince iʿlâm-ı hâl siyâkında tecdîden bir kıtʿa emr-i celîlü'ş-şân inâyet ve ihsân buyurulmasını istirhâm ve istidʿâ eyledikleri İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 19 C sene 1242

216 [43b-1] Esma Kadın bt. Abdullah'ın, Selim Sâbit Efendi b. Mehmed Efendi ile kira davasında 80 guruşa sulh olduğu

Menzil icâresinden 80 guruş sulh ve ibrâ

Maʿrûz

Bâ-işâret-i aliyye-i hazret-i şeyhülislâm-ı sellemehü'ş-selâmî sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen sahibe-i arzuhâl muʿarrefetü'z-zât Esma Kadın bt. Abdullah meclis-i şerʿ-i münîrde derûn-ı arzuhâlde mezkûru'l-ism müderrisîn-i kirâmdan Selim Sâbit Efendi b. es-Seyyid Mehmed Efendi muvâcehesinde İstanbul'da Uzun Çarşı sûkunda Nerdübânlı hamam civârında kâin bâ-temessük-i mütevellî bi'l-icâreteyn taht-ı tasarrufumda olup muʿaddün li'l-istiğlâl olan bir bâb vakıf menzilimi bin iki yüz kırk bir senesi Saferü'l-hayrı gurresinde tarafımdan vekîlim işbu hazır bi'l-meclis Berber es-Seyyid Ahmed Ağa b. İsmail beher şehr ellişer guruş kirâ kavliyle bi'l-vekâle mûmâ-ileyh Selim Sâbit Efendi'ye îcâr ve teslîm eylediğinde ol dahi ber-vech-i muharrer istîcâr ve kabûl ve bir sene derûnunda sâkin olup istifâ-yı menfaʿat etmekle müddet-i mezkûrede kirâ-yı merkūmdan zimmetinde müctemiʿ olan altı yüz guruşun dört yüz altmış guruşunu yine vekîlim hâzır-ı merkūm yediyle bana edâ ve teslîm edip bâkīsi olan yüz kırk guruş el-yevm zimmetinde kalmağla meblağ-ı bâkī-i merkūm yüz kırk guruşu dahi mûmâ-ileyh Selim Sâbit Efendi'den taleb ederim deyü hâzır-ı merkūm es-Seyyid Ahmed Ağa'nın tasdîkiyle tesâddî eylediğim daʿvâmdan mûmâ-ileyh Selim Sâbit Efendi ile bi't-tavʿ ve'r-rızâ seksen guruş üzerine sulh olduğumda ol dahi sulh-ı mezkûru baʿde'l-kabûl bedel-i

sulh-ı mezkûrdan mâʿadâ ziyâdesine ve bi'l-cümle husûs-ı mezkûra müteʿallika âmme-i daʿvâdan tarafeynden her birimiz âharın zimmetini ibrâ-i âmm-ı sahîh-i şerʿî ile kabûlü hâvî ibrâ ve ıskāt eyledik deyü mukırre-i mezbûre Esma Kadın'ın cemîʿ takrîr-i meşrûhunu mûmâ-ileyh Selim Sâbit Efendi tasdîk ve bedel-i sulh-ı merkūm seksen guruş zimmetinde müddeʿiyye-i mezbûre Esma Kadın'a sahîhan deyni olduğunu ikrâr ve iʿtirâf etmeğin alâ-mûcib-i ikrârihî bedel-i sulh-ı merkūm seksen guruşun müddeʿiyye-i mezbûre Esma Kadın'a edâsıyla mûmâ-ileyh Selim Sâbit Efendi ilzâm olunduğu İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 20 C sene 1242

217 [43b-2] Mehmed Said Efendi'nin, Ali b. Hasan ve Hasan Ağa b. Mehmed'e iki oturakçı dükkânını kiraya verdiği

İki bâb oturakçı dükkânları îcârı

Maʿrûz

Muhâsebe-i evvel kalemi ketebesinden sahib-i arzuhâl es-Seyyid el-Hâc Mehmed Said Efendi b. es-Seyyid el-Hâc Mehmed Emin meclis-i şerʿ-i münîrde oturakçı tâifesinden Ali Efendi b. Hasan ve Hasan Ağa b. Mehmed muvâcehelerinde İstanbul'da Ebulfeth Sultân Mehmed Han –tâbe serâhu- Hazretleri Câmiʿ-i şerîfi kurbünde Malta Çarşısı'nda kâin bi'l-icâreteyn [taht-ı] tasarrufumda olup mezbûrânın müste'ciren sâkin oldukları maʿlûmü'l-hudûd iki bâb oturakçı dükkânında hâmiş-i arzuhâlde mastûr Başmuhâsebe derkenârı mantûkunca mukayyed ve muʿteber gedik olmadığından fesh-i akd-i icâre ile ihrâclarını istidʿâ etmişdim el-hâletü hâzihî ben zikrolunan iki bâb dükkânları işbu bin iki yüz kırk iki senesi Cumâdelâhire gurresinden iʿtibâr ile her birini aded-i şuhûr beyân olunmaksızın şehriye üçer buçuk guruş kadîm kirâlarıyla yine merkūmân Ali Efendi ve Hasan Ağa'ya îcâr ve teslîm eyledim dedikde onlar dahi istîcâr ve kabûl edip bu vechile beynleri musâfât olunduğu İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî-gurreti C sene 1242

218 [43b-3] Şerife Hatice bt. Halil'in, eşi Halil b. Mehmed Emin'in köyüne gitmek istemediği

İtâʿate tenbîh

Maʿrûz

Kurb-i Dârü's-saltanati's-seniyyede Baruthâne-i âmireye merbût Azadlı karyesi ahâlîsinden arzuhâlde ismi mezkûr Halil b. Mehmed Emin nâm kimesne meclis-i şerʿ-i münîrde sahibe-i arzuhâl muʿarrefetü'z-zât Şerife Hadîce bt. es-Seyyid Halil

nâm hatun muvâcehesinde ben bundan akdemce mezbûre Şerife Hadîce Hatun'u Der-aliyye'den karye-i mezbûreye götürmek üzre altı yüz guruş mehr-i mu'accel ve üç yüz elli guruş mehr-i müeccel tesmiyeleriyle İstanbul'da tezevvüc ve mehr-i mu'accelini îfâ ettikden sonra karye-i mezbûreye götürüp duhûl ve üç ay hüsn-i mu'âşeret etmiş iken zevce-i menkûha-i medhûlün-bihâm mezbûre Şerife Hadîce Hatun karye-i mezbûreden firâr ve Âsitâne-i aliyyeye gelip karye-i mezbûreye gitmekden imtinâ' ile bana itâ'at ve hukūk-ı zevciyete ri'âyet etmemekle suâl olunup benimle ma'an karye-i mezbûreye gidip galak ve merâfıkı başka menzilimde ikāmet-birle bana itâ'at ve hukūk-ı zevciyete ri'âyete mezbûre Şerife Hadîce Hatun'a tenbîh olunmak matlûbumdur dedikde ol dahi cevâbında müdde'î-i mezbûrun mehreyn-i mezkûreyn ile zevce-i menkûha-i medhûlün-bihâsı olduğunu ve mehr-i mu'accelini istifâ eylediğini ve karye-i mezbûre Âsitâne-i sa'âdete mesâfe-i sefer olmadığını ikrâr ve i'tirâf edip ancak zevcim mezbûrun karyesine gitmem deyü imtinâ' ettikde ilzâm için fetvâ-yı şerîfeye lede'l-havâle tarafeyn mübâşir ma'rifetiyle bi'l-muvâcehe varıp istiftâ eylediklerinde *Zeyd bir kasaba ahâlîsinden Hind'i o kasabada tezevvüc ettikden sonra mehr-i mu'accelini îfâ etmekle Hind'i mesâfe-i seferden ekall olan kendi karyesine götürmek istedikde Hind imtinâ'a kādire olmaz* deyü iftâ buyurulmağın mûcibince ber-muktezâ-yı şerî'at-i garrâ mezbûre Şerife Hadîce Hatun karye-i mezbûreye gitmekden imtinâ'a kādire olmadığı kendüye tefhîm ve karye-i mezbûrede zevci merkūmun galak ve merâfıkı başka menziline gidip itâ'ate tenbîh olunduğu İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 24 C sene 1242

[Beyaz Beyaz]

219 [44a-1] Ali Bey b. Hidâyetullâh Camii'nin tevliyetinin, Mustafa b. Halil'e tevcih edilmek istendiği

Tevliyet tevcîhi istid'âsı

Ma'rûz

Reisülküttâb Efendi dâ'îlerinin bâlâ-yı arzuhâlde muharrer i'lâmı nâtık olduğu üzre ber-mûcib-i kayd Adala kazâsına tâbi' Bâzergânlı karyesinde vâki' es-Seyyid Ali Bey b. Hidâyetullâh Câmi'-i şerîfinin yevmî on iki akçe vazîfe ile ber-vech-i meşrûta tevliyetine mutasarrıf olan vâkıf-ı mûmâ-ileyh Ali Bey ba'de'l-vefât tevliyet-i mezbûre evlâd-ı vâkıfdan es-Seyyid Halil nâm kimesneye ba'de'l-intikāl kable't-tevcîh merkūm es-Seyyid Halil dahi fevt olduğundan bahisle tevliyet-i mezkûre mahlûllerinden kendüye tevcîh buyurulmak bâbında sahib-i arzuhâl müteveffâ-yı merkūm Seyyid Halil'in oğlu es-Seyyid Mustafa istid'â-yı inâyet edip ve fi'l-hakīka merkūm Seyyid Halil sahib-i arzuhâlin babası ve vâkıf-ı

mûmâ-ileyhin kızının oğlu tevliyet-i mezbûreye bilâ-berât mutasarrıf olup ba'de vefâtihî oğlu merkūm Seyyid Mustafa'ya bi'l-inhisâr intikāl eylediğini ve merkūm Seyyid Mustafa dahi umûr-ı vakfı rü'yete muktedir idüğünü erbâb-ı vukūfdan es-Seyyid Ahmed Efendi b. es-Seyyid Hüseyin ve el-Hâc Halil Ağa b. Mehmed nâm kimesneler alâ-tarîkı'ş-şehâde haber vermeleriyle tevliyet-i mezbûre müteveffeyân-ı merkūmânın mahlûllerinden sahib-i arzuhâl merkūm es-Seyyid el-Hâc Mustafa'ya vazîfe-i mersûmesiyle tevcîh ve yedine berat-ı âlî-şân sadaka ve ihsân buyurulmak bâbında emr u fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fî 24 Ca sene 1242

220[44a-2] Yeni Cami bahçesindeki üç aded dükkânın hisselerinin ifraz edilip her bir hisse için yeniden temessük istendiği

Yeni Câmi'-i şerîf havlîsinde üç bâb dükkân hisse ifrâzı

Ma'rûz

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen zikri câ'î husûsu mahâllinde keşf ve mu'âyene için savb-ı şer'-i enverden irsâl olunan Kâtib es-Seyyid Salih Afîf Efendi dâ'îleri bi'l-ma'iyye istimâ'a me'mûr Haremeyn-i şerîfeyn müfettişi Emin Beyefendi-zâde fazîletlü Abdülkadir Beyefendi tarafından mürsel Kâtib es-Seyyid Mehmed Eşref Efendi ve hâssa mi'mârı hulefâsından ser-halîfe el-Hâc Halil Reşid Efendi ve Abdülkadir Nâilî Halîfeler ile Dârü's-sa'âdeti'ş-şerîfe ağası hazretleri nezâretlerinde âsûde Yeni Câmi' denmekle meşhûr İstanbul'da Bağçekapısı nezdinde kâin merhûme ve mağfûrun-lehâ Vâlide Sultân –tâbe serâhâ- Hazretleri Câmi'-i şerîfi havlîsinde kasab sırasında kâin mi'mârân-ı mezbûrân misâhalarıyla tûlen on üç zirâ' iki parmak ve arzan yedi zirâ' iki parmak terbî'an doksan iki zirâ' on altı parmak bir bâb dükkâna varıp huzûr-ı Müslimînde akd-i meclis-i şer'-i nebevî ettikde dükkân-ı mezkûrun derkenârdan sonra birbirine bâ-re'y-i mütevellî hisse-i ma'lûme ferâğ ederek el-yevm sülüs hisse-i şâyi'asına mutasarrıf olan Ömer Ağa b. Cafer tarafından husûs-ı âtîde vekîl olduğu Süleyman b. Mehmed ve Osman b. Halil nâm kimesneler şehâdetleriyle sâbit olan es-Seyyid Süleyman Efendi b. Mehmed ve sülüs hisse-i şâyi'asına mutasarrıf olan Afîfe bt. Abdullah ve südüs hisse-i şâyi'asına mutasarrıfe olan Fâtıma bt. Mehmed Emin nâm hatunlar taraflarından husûs-ı âtîde vekîlleri olduğu zâtlarını ârifân Hâfız Ahmed b. Ahmed ve İbrahim b. Osman nâm kimesneler şehâdetleriyle sâbit olan İsmail Efendi b. Ali ve südüs hisse-i şâyi'asına mutasarrıfe olan Fâtımatüzzehra bt. el-Hâc Halil nâm sagīrenin bâ-hüccet-i şer'iye vasîsi es-Seyyid el-Hâc Mehmed Ağa b. Hüseyin nâm kimesneler meclis-i ma'kūd-ı mezkûrda vakf-ı müşârün-ileyhâ mütevellîsi hâcegân-ı Dîvân-ı hümâyûndan Mustafa Kânî Beyefendi hazır olduğu hâlde her biri bi'l-vekâle ve bi'l-vesâye takrîr-i kelâm edip dükkân-ı mezkûr fi'l-asl esnâf-ı

müteferrika sâkin olur üç bâb dükkân iken mutasarrıf-ı sâbıkları birbirine ilâve ile bir bâb kahve dükkânı binâ etmişler ise de bundan akdem âhar esnâf sâkin olacak dükkân binâ ve iʻmâl olunmak üzre sâir mecmûʻ-ı kahvehâneler ile maʻan bâfermân-ı âlî sedd ü bend ve ocağı hedm olunmuşdu el-hâletü hâzihî cümlemizin rızâ ve ittifâkımız ve sagīre-i mezbûre ile vakf-ı şerîf haklarında vücûhla enfaʻiyyeti biʼl-ihbâr tahakkuk ile taraf-ı şerʻ-i şerîfden meʼzûnen dükkân-ı mezkûru bâreʼy-i mütevellî miʻmârân-ı mezbûrân maʻrifetleriyle her birinin yüzü dörder zirâʻ dokuzar parmak ve terbîʻi otuzar zirâʻ yirmi bir parmak olarak müsâvat üzre üç bâb dükkân olarak ifrâz ve tefrîk ve alt başında kâin bir bâbını müvekkil-i merkūm Ömer Ağaʼnın sülüs hissesiʼçün müstakillen ve ortasında kâin bir bâbını dahi müvekkile-i mezbûre Afîfe Hatunʼun kezâlik sülüs hissesiʼçün müstakillen ve üst başında kâin dükkâneyn-i mezkûreynden eşref olan bir bâbını dahi müvekkile-i mezbûre Fâtıma Hatun ile sagīre-i mezbûre Fâtımatüzzehrâʼnın birer südüsden kezâlik sülüs hisseleriʼçün münâsafeten her birimiz biʼl-vekâle ve biʼl-vesâye kabûl etmemizle fîmâ-baʻd sâlifüʼz-zikr alt başında olan bir bâb dükkân müstakillen merkūm Ömer Ağaʼnın ve orta yerde olan bir bâb dükkân kezâlik müstakillen mezbûre Afîfe Hatunʼun ve üst başında olan bir bâb dükkân dahi nısfiyet üzre merkūme Fâtıma Hatun ve sagīre-i mezbûre Fâtımatüzzehrâʼnın dâhil-i havza-i tasarrufları olmak üzre mukaddem üzerlerinde bulunan hisseler ile <<maʻan>> bu defʻa ferâğ olunan hısas-ı şâyiʻa derc ve tasrîh kılınarak defter-i vakf-ı şerîfde kaydı tashîh ve yedlerimize icâre-i kadîmesiyle başka başka müceddeden temessük iʻtâ olunmak matlûbumuzdur dediklerinde mütevellî-i mûmâ-ileyh dahi hâl minvâl-i muharrer üzre olduğunu tasdîk ve her birine başka başka mufassal ve meşrûh temessük iʻtâsına taʻahhüd eylediğini kâtibân-ı mezbûrân mahâllinde tahrîr ve maʻan mürsel ümenâ-i şerʻle meclis-i şerʻa gelip alâ-vukūʻihî inhâ ve takrîr eyledikleri İstanbul Mahkemesiʼnden huzûr-ı âlîlerine iʻlâm olundu.

Fî 24 C sene 1242

221 [44a-3] Saraylı Nevhizʼin, Ömer b. Recebʼin bir miktar eşya ve parasına el koyduğunu iddia ettiği

Mazbata kaydı

Bârgâh-ı muʻallâ kapıcıbaşılarından Şirinzâde Halil Bey zevcesi Saraylı Nevhîz nâm-ı diğer Emine Kadın bt. Abdullah diğer arzuhâl bâlâsına sâdır olan fermân-ı cihân-mutâʻlarına imtisâlen Çarşamba günü Arz Odasıʼnda huzûr-ı sâtıʻuʼn-nûr-ı âsafânelerinde maʻkūd meclis-i şerʻ-i münîrde esir celebânından sahib-i arzuhâl el-Hâc Ömer b. Receb nâm kimesne muvâcehesinde ben ve merkūm el-Hâc Ömer Abaza cinsinden olmamızla bundan akdem karındaşım deyü bana haber gönderip ben dahi Üsküdarʼda İnâdiye nâm mahâlde kâin konağıma daʻvet ve birkaç gün

iskân ve ikāmet ile uhuvvetimiz vâkiʿ midir tahkīk için musâhabetimiz esnâsında bin iki yüz otuz beş senesi Cemâziyelevveli'nin beşinci günü esâmî ve evsâf ve eşhâsını taʿyîn ve zabtettirdiğim Müslimîn huzûrlarında yedi bin guruşa muʿâdil mâlımdan yüz elli aded yirmi beşlik ve yüz aded yirmi beşlik nısfiyesi ve iki yüz elli aded dörderlik atîk nısfiye ve dört yüz aded pârelik rubʿiyemi mezbûr el-Hâc Ömer'e ifrâz ve teslîm ve kezâlik mâlımdan kırk top Mağnisa alacasının beher topunu on ikişer buçuk guruş ve yüz top kırmızı bezin dahi beher topunu beşer guruş semen tesmiyesiyle yine mezbûr el-Hâc Ömer'e beyʿ ve temlîk ve teslîm eylediğimde ol dahi ber-tıbk-ı muharrer iştirâ ve iktirâz ve tesellüm ve kabz ve kabûl ettikden sonra karındaşım **[44b]** olmadığı bi'l-mükâleme zâhir olmuşdu el-hâletü hâzihî nakd-i merkūm yedi bin guruş ile sâlifü'z-zikr alaca ve bezlerin semen-i müsemmâları olan iki bin guruş ki cemʿan sekiz bin guruşu mezbûr el-Hâc Ömer'den taleb ederim deyü daʿvâ ettikde ol dahi cevâbında müddeʿiyye-i mezbûre beni karındaşım deyü işidip daʿvet etmekle ben dahi konağına varıp birkaç gün ikāmet ve baʿdehû karındaş olmadığımız zâhir olup avdet etmişdim deyip nukūd-ı mezkûreyi iktirâzını eşyâ-i mezkûreyi iştirâsını külliyen inkâr etmekle müddeʿiyye-i mezbûre ber-vech-i muharrer müddeʿâsını ber-vech-i şerʿî beyâna havâle olunup bir dahi zuhûr etmemekle henüz daʿvâlarına faysal verilmediği şehr-i sâbık Cemâziyelevvelinin on ikinci günü târihiyle İstanbul Mahkemesi vekāyiʿ-i şerʿiye cerîdesinde mazbût ve mukayyeddir bâkī emr u fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fî 27 C sene 1242

222 [44b-1] Hancı İsmail Çavuş b. İbrahim'in, kereste bedelinden anlaşmazlığa düştüğü zimmilerle 200 guruşa sulh olduğu

Husûs ile kereste semeni nizâʿından 200 guruşa sulh

Maʿrûz

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen zikri âtî husûsu mahâllinde istimâʿ ve fasl u hasmı'çün cânib-i şerʿ-i enverden irsâl olunan Kâtib Hasan Şükrü Efendi dâʿîleri [ve] hâssa miʿmârı hulefâsından Mustafa Seydâ ve Mehmed Tahir Halîfeler ile İstanbul'da Nûr-ı Osmânî Câmiʿ-i şerîfi civârında Mahmud Paşa-yı Velî mahallesinde Kuyulu zukākda vâkiʿ Dîvân-ı hümâyûn çavuşlarından Hancı es-Seyyid İsmail Çavuş b. es-Seyyid İbrahim nâm kimesnenin mutasarrıf olduğu bir bâb menzile varıp mahalle-i mezbûre ahâlîsinden Hattât Hasan Efendi b. Halil ve keresteci esnâfının yiğitbaşısı Süleyman Ağa b. Feyzullah nâm kimesneler ile Keresteci İskender oğlu Aci Yani v. İsak zimmî ve sâir mazbûtü'l-esâmî Müslimîn huzûrlarında akd-i meclis-i şerʿ-i âlî ettikde sahib-i arzuhâl merkūm es-Seyyid İsmail Çavuş meclis-i maʿkūd-ı mezkûrda derûn-ı arzuhâlde isimleri mastûr

keresteci kābız-ı mâl oğlu Aci Avaniz v. Aci Serkiz ve şerîki Enserci oğlu Mardiros v. Kirkor nâm zimmîler muvâcehelerinde Âsitâne-i aliyyede vâki‘ tüccâr tâifesinin perâkende kolu neferâtından kezâlik derûn-ı arzuhâlde mezkûru’l-ism Gariboğlu Bedros v. Karabet nâm zimmî hazır olduğu hâlde ben bundan akdem menzil-i mezkûru müceddeden binâ ve inşâ eylediğim hînde zimmiyân-ı şerîkân-ı mersûmânın yedlerinden ve mal-ı şirketlerinden kat‘-ı semen olmaksızın ahz ü kabz menzil-i mezkûra vaz‘la istihlâk eylediğim ma‘lûmü’l-ecnâs kerestenin fiyâtını bu def‘a erbâb-ı vukūf olan mi‘mârân-ı mezbûrân ve esnâf-ı hâzırûn-ı merkūmûn ma‘rifetleri ve bundan akdem şeref-sudûr eden fermân-ı cihân-mutâ‘a tatbîkan ma‘rifet-i şer‘le meclis-i ma‘kūd-ı mezkûrda kat‘ olundukda cem‘an kıymetleri bin üç yüz altmış beş guruş beş paraya bâliğ olup benim dahi zimmiyân-ı şerîkân-ı mersûmâna ceste ceste bin sekiz yüz altmış sekiz guruş medfû‘âtım olmağla ol vechile medfû‘âtım olan meblağ-ı mezkûr bin sekiz yüz altmış sekiz guruşun bin üç yüz altmış beş guruş beş parası şerîkân-ı mersûmâna kereste semeninden ber-vech-i muharrer zimmetimde zuhûr eden bin üç yüz altmış beş guruş beş para deynime takās olunup bakīsi olan beş yüz iki buçuk guruş on beş parayı şerîkân-ı mersûmândan taleb ederim deyü da‘vâ eylediğimde onlar dahi cevâblarında semen-i mezkûr bin üç yüz altmış beş guruş beş paranın ceste ceste ancak bin iki yüz kırk guruşunu bize edâ ve teslîm etmekle bâkīsi olan yüz yirmi beş guruş beş parayı taleb ederiz deyip ziyâde altı yüz yirmi altı guruş kabzlarını inkâr ve ol vechile beynimizde ba‘de vukū‘ı’l-münâza‘a muslihûn tavassutuyla beynimiz te’lîf ve tanzîm olunup ben ber-vech-i muharrer tesâddî eylediğim meblağ-ı bâkī-i mezkûr beş yüz iki buçuk guruş on beş para müdde‘âmdan şerîkân-ı mersûmân Aci Avanes ve Mardiros zimmîler ile bi’t-tav‘ ve’r-rızâ iki yüz guruş bedel-i medfû‘ ve makbûza sulh olduğumda onlar dahi sulh-ı mezkûru kabûl ve hâzır-ı mersûm Gariboğlu Bedros zimmî dahi menzil-i mezkûru binâ ve inşâ eylediğim esnâda neccâr kalfası olmak takrîbiyle gerek kendi yevmiye ücreti’çün ve gerek emrimle sâir ameleye vermek için cem‘an mâlımdan verdiğim iki bin yüz otuz altı guruşdan amelenin bâ-fermân-ı âlî kat‘ olunan fiyâtları üzre hesâb olunup ziyâde zuhûr edecek hakkımı taleb ederim deyü tesâddî eylediğim da‘vâmdan dahi meccânen fâriğ olmamla mâ‘adâya ve bi’l-cümle zikrolunan husûslara ve işbu târih-i i‘lâma gelince sâir cemî‘ hukūk-ı şer‘iyeye müte‘allika âmme-i de‘âvîden şerîkân-ı mesfûrân Aci Avanes ve Mardiros ile hâzır-ı mersûm Gariboğlu Bedros zimmîlerin zimmetlerini onlar dahi kezâlik bi’l-cümle husûs-ı mezkûra ve işbu târihe gelince sâir cemî‘ hukūk-ı şer‘iyeye müte‘allika âmme-i de‘âvîden benim zimmetimi her birimiz şurût-ı müfsideden ârî ve uhûd-ı mubtıladan berî ibrâ-i âmm-ı sahîh-i şer‘î ve ıskāt-ı tâmm-ı sarîh-i mer‘î ile ibrâ ve ıskāt ve her birimiz ber-vech-i muharrer âharın ibrâsını kabûl eyledik deyü ikrâr ve tesâduklarını kâtib-i merkūm dâ‘îleri mahâllinde ketb ve tahrîr ve ma‘an meb‘ûs ümenâ-i şer‘den

Çukadâr Selim Ağa b. Abdullah ve Muhzır Mehmed Çelebi b. Mehmed ile meclis-i şer'a gelip alâ-vukū'ihî inhâ ve takrîr eylediği İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 13 Csene 1242

223 [44b-2] Yenikapı Karabaş mahallesinde yıkılmak üzere olan bir aded vakıf evin, yıkımı için izin talebi

Ceb[e]-Ali dâhilinde vakıf harâb menzili hedm için fermân-ı âlî istid'âsını hâvî

Ma'rûz

İstanbul'da Cibali Yenikapısı dâhilinde Karabaş nâm-ı diğer Çukur mahalle imâmı Mustafa Efendi ve müezzini Mehmed Efendi ve ahâlîsinden es-Seyyid Hasan Efendi ve Ahmed Ağa ve es-Seyyid Hâfız Hasan Efendi ve es-Seyyid Mustafa ve Nühâsî Mustafa Ağa ve el-Hâc Mehmed Emin Ağa ve sâirleri meclis-i şer'-i münîrde nezâret-i dâ'îlerinde olan evkāfdan Kubbe Tekye Vakfı'nın bi'l-meşrûta mütevellîsi tekye-i mezbûre şeyhi Hamdi Efendi hazır olduğu hâlde vakf-ı mezkûr müstagallâtından mahalle-i mezbûrede mekteb karşısında bayır üzerinde kâin üç kat bir bâb sagīr menzil mukaddemâ hîn-i inşâsında düzde olan arsası gāyet sagīr olduğundan birkaç temel direği düz arsa üzerine nasb olunabilmiş ise de kusûr direkleri alçaklı yüksekli bayır üzerine vaz' ve yanlarından payanda ile tutturularak binâ olunduğuna binâen esâsında metânet olamayıp mürûr-ı zaman ile dahi harâb oldukça hiç kuvvet **[45a]** kalmamağla işbu târihden on sene mukaddem yukarı başında arsaya mansûb olan direkler kurtularak tarîk-ı âmma doğru eğilip mâil-i inhidâm oldukda mahalle-i mezbûre ahâlîsinin iltimâslarıyla taraf-ı şer'-i şerîfden ve mi'mâr ağa tarafından adamlar ta'yîn-birle mu'âyene ve mutasarrıfı Mısrî es-Seyyid İbrahim dahi celb olunarak işbu hatarın def'i çaresine bakılması tenbîh ve ol târihde mehmâ-emken payanda ile takviyet verilerek nev'-mâ duracak mertebe yoluna girmişdi lâkin ol zamandan beri asla ta'mîr görmediğinden el-hâletü hâzihî külliyen inhidâma mâil olmağla bundan sonra kāimen ta'mîrine hiç imkân olmayarak hedminden gayrı çare olmayıp bir müddet dahi hâli üzre kalır ise takarrub etmekde olan şiddet-i şitâda tabî'atıyla münhedim olacağı ve önünde mekteb olduğundan ne'ûzü billâhi te'âlâ tesâdüf ile sıbyân ve mürûr [ve] ubûr edenlerden insan telef olması ve kurb ve ittisâlinde bulunan menâzil-i fukarâ ve karşısında kâin câmi' ve mekteb-i şerîfe dahi mazarrâtı sirâyet edeceği melhûz ve ol vechile mehâfe-i azîme ve muhâtara-i vahîmeden olup mutasarrıfı merkūm dahi yedi sekiz seneden beri menzil-i mezkûru terk ile vatan-ı aslîsi olan Mısır'a hicret edip el-yevm bu tarafda vekîl-i şer'îsi dahi olmamağla menzil-i mezkûr def'an li-zarari'l-âm mi'mâr ağa ma'rifetiyle hedm ve sâye-i inâyet-vâye-i şâhânede mühlikeden muhâfaza buyurulması niyâzımızdır deyü isti'tâf ve istirhâm etmeleriyle evvel-emirde istikşâf-ı hâl için cânib-i şer'-i enverden

kâtib-i dâʿîleri ve miʿmâr ağa tarafından hulefâ irsâliyle muʿâyene ettirildikde fi'l-vâkiʿ ahâlî-i merkūmûnun tıbk-ı takrîrleri üzre hiçbir vechile taʿmîr kabûl etmez sûretde harâb olup hemen münhedim olacağı ve karşısında mekteb ve zukāğı dahi cadde olduğundan bağteten zuhûr eder ise telef-i nefs vukūʿ bulacağı melhûz idüğünü meclis-i şerʿ-i âlîye inhâ ettiklerinden sonra mütevellî-i şeyh-i mûmâileyh istintâk olundukda el-yevm süknâ mümkün olmayıp ibkā olunsa dahi kendi tabîʿatıyla münhedim olacağı âşikâr olduğuna binâen ve bekāsında fâide olmamağla hedm ve ibkāsı vakf-ı şerîf hakkında müsâvî olduğunu bi't-tevliye takrîr etmeğin bu sûretde menzil-i mezkûrun hedmi husûsu taht-ı hükm-i şerʿîye girmeyip ancak keyfiyet-i hâl maʿlûm-ı ilm-i âlem-ârâ-yı düstûrâneleri buyruldukda ahâlî kullarının istirhâmlarına müsâʿade-i seniyyeleri erzânî buyurulur ise ol bâbda miʿmâr ağa kullarına hitâben sarâhaten fermân-ı âlîleri sudûruna muhtâc idüğü İstanbul Mahkemesi'nden huzûr-ı âlîlerine iʿlâm olundu.

Fî 17 C sene 1242

224 [45a-1] Vasil v. Yani'nin, Çarşı-yı Kebir'deki kazzaz gediğini Karabet v. Haçador'a sattığı

Kazzâz mübâyaʿası

Maʿrûz

Âsitâne-i aliyyede vâkiʿ kazzâz esnâfından Vasil v. Yani nâm zimmî meclis-i şerʿ-i münîrde bâʿisü'l-iʿlâm Derzi Karabet v. Haçador nâm zimmî muvâcehesinde İstanbul'da Çarşı-yı Kebîr'de Çağır Ağa zukāğı demekle meşhûr sûkda Kalpakçılar karşısında Dülbendciler zukāğı başından Yağlıkçılar sûkunda basmacı dükkânına müntehî oluncaya değin sûkda kâin tarafeyni Kazzâz Sofdon ve Marki zimmîler dükkânları beynlerinde kâin bir kepenk bir aded kazzâz dükkânı ve derûnunda mevcûde akd-i âti'z-zikrin sudûruna değin Başmuhâsebe kaleminde ismime mukayyed ve muʿteber beyne'l-esnâf gedik taʿbîr olunur bâ-sûret müstakillen yedimde mâlım olan âlât-ı lâzıme-i maʿlûmemi tarafeynden bi'l-îcâb ve'l-kabûl bâtten ve sahîhan bi-safkatin vâhidetin sekiz yüz yirmi beş guruş semen-i medfûʿ ve makbûza mersûm Karabet zimmîye beyʿ ve temlîk ve teslîm eylediğimde ol dahi ber-vech-i muharrer baʿde'l-iştirâ ve't-temellük ve't-tesellüm ve'l-kabz ve'l-kabûl mebîʿ-i mezkûrun tağrîr ve gabnine müteʿallika âmme-i daʿvâdan tarafeynden her birimiz âharın zimmetini ibrâ-i âmm-ı sahîh-i şerʿî ile kabûlü hâvî ibrâ ve ıskāt eyledik fîmâ-baʿd gedik taʿbîr olunan âlât-ı lâzıme-i maʿlûme mersûm Karabet zimmînin mülk-i müşterâsı ve hakk-ı sırfı olup benim asla ve katʿan alâka ve medhalim kalmamışdır deyü baʿde'l-ikrâr ve't-tasdîk gedik-i mezkûrun bâyiʿ-i mersûm Vasil zimmî üzerinde olan kayd-ı evveli refʿ ve terkîn ve müşteri-i mersûm Karabet zimmî ismine tasrîhan kayd ile yedine müceddeden kaleminden bir kıtʿa sûret

i‘tâsını istid‘â ve istirhâm eylediği İstanbul Mahkemesi’nden huzûr-ı âlîlerine i‘lâm olundu.

Fî 4 C sene 1242

225 [45a-2] Avram v. Yako ile Mosi v. Elya’nın, bağcı ve saçakçı gediklerini İsak v. Mosi’ye devrettikleri

Bağcı ve saçakçı gediği mübâya‘ası

Ma‘rûz

Kazzâz esnâfından Avram v. Yako nâm Yahûdî meclis-i şer‘-i hatîrde esnâf-ı merkūmeden Menahim v. Paruh ve Mosi v. Elya nâm Yahûdiler hazır oldukları hâlde yine esnâf-ı merkūmeden bâ‘isü’l-i‘lâm İsak v. Mosi nâm Yahûdî muvâcehesinde takrîr-i kelâm edip İstanbul’da Çarşı-yı Kebîr’de Takyeci sûkunda vâki‘ Kazzâz Menteş Yahûdî ile Hıncı [Kıncı]? zimmî dükkânları beynlerinde kâin bir bâb bağcı ve saçakçı dükkânı derûnunda mevcûde beyne’l-esnâf gedik ta‘bîr olunur âlât-ı lâzıme-i ma‘lûme hâzırân-ı mersûmân Menahim ve Mosi Yahûdilerin ale’l-iştirâki’s-seviy bâ-sûret yedlerinde emvâlleri iken hâzır-ı mesfûr Menahim Yahûdî ber-vech-i muharrer mâlik olduğu nısf hisse-i şâyi‘asını şehr-i sâbık Cumâdelûlâ’nın onuncu günü yedi yüz elli guruş semen-i medfû‘ ve makbûza huzûr-ı şer‘de bana bey‘ ve temlîk ve teslîm ben dahi iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabûl edip lâkin nısf gedik-i mezkûr kaleminde ismime tasrîh olunmamış ise de el-yevm gedik-i mezkûrun nısfı benim bilâ-sûret ve nısf-ı âharı hâzırân-ı mersûmândan mesfûr Mosi Yahûdinin bâ-sûret akd-i âti’z-zikrin sudûruna değin münâsafeten yedimizde emvâlimiz olmağla benimle hâzır-ı mersûm Mosi Yahûdiden her birimiz ber-vech-i muharrer münâsafeten mâlikleri olduğumuz gedik ta‘bîr olunan âlât-ı lâzıme-i mezkûreyi tarafeynden bi’l-îcâb ve’l-kabûl bâtten ve sahîhan bi-safkatin vâhidetin mersûm İsak Yahûdiye bin beş yüz guruşa bey‘ ve temlîk ve teslîm eylediğimizde ol dahi ba‘de’l-iştirâ ve’t-temellük ve’t-tesellüm ve’l-kabz ve’l-kabûl semeni olan meblağ-ı mezkûr bin beş yüz guruşu bize def‘ ü teslîm biz dahi yedinden bi’t-tamam ve’l-kemâl ahz ü kabz etmemizle mebî‘-i mezkûrun tağrîr ve gabnine müte‘allika âmme-i da‘vâdan tarafeynden her birimiz âharın zimmetini ibrâ-i âmm-ı sahîh-i şer‘î ile ibrâ ve ıskāt ve her birimiz ber-vech-i muharrer âharın ibrâsını kabûl edip ba‘de’l-yevm gedik ta‘bîr olunan âlât-ı lâzıme-i mezkûrenin mecmû‘u <<müstakillen>> mesfûr İsak Yahûdinin emvâl-i müşterâtı ve hakk-ı sırfı olup benimle hâzırân-ı mersûmânın [**45b**] kat‘a alâka ve medhalimiz kalmamışdır deyü ba‘de’l-ikrâr ve’t-tesâduk gedik-i mezkûrun kaleminde hâzırân-ı mesfûrân üzerlerinde kayd-ı evveli ref‘ ve terkīn-birle müşteri-i mersûm İsak Yahûdî ismine tashîhan kayd ile müceddeden yedine bir kıt‘a sûret

i‘tâsını mesfûr İsak Yahûdî istid‘â ve istirhâm eylediği İstanbul Mahkemesi’nden huzûr.

Fî 9 C sene 1242

226 [45b-1] Regaib Gecesi, minarelerdeki kandillerin yakılmasına dair hüküm

Leyle-i Regāib i‘lâmı

Bâ-sahh-ı âlî

İstanbul kādısı fazîletlü efendi

İşbu i‘lâmını hâk-i pây-i hümâyûn-ı tâc-dârîye lede’l-arz leyle-i mezkûre-i mübârekede îkād-ı kanâdîl olunmak için kayyûmbaşılara tenbîh oluna deyü hatt-ı hümâyûn-ı şâhâne şeref-yâfte-i sudûr olmağla mantûk-ı münîfi icrâ eyleyesin deyü buyruldu.

Fî 4 B sene 1242

Dergâh-ı felek-makām ve bârgâh-ı süreyyâ-nizâm türâbına ma‘rûz-ı abd-i dâ‘î-i sıdk-irtisâm oldur ki

Târih-i hicret-i neyyir-i sipihr-ıstafâ aliyye ve alâ-âlihî ve ashâbihî es-seniyyü’s-salavât ve’t-tehâyâ mâ tale‘a‘-ı necm-i fi’s-semâ Efendimiz Hazretlerinin fi’l-hakīka mebde’-i târih-nizâm-ı âlem olan işbu bin iki yüz kırk iki sâl-i zafer-iştimâlinin Cumâdelâhire gurresi rü’yet-i hilâl-i mes‘adet-meâl ile Sebt gününden idüğü ber-vetîre-i sahîha-i şer‘iye cerîde-i sebt-i tescîl olup binâ-perîn [berîn] tekmîl-i sülüseyn ile işbu İsneyn günü gurre-i garrâ-yı Recebi’l-mürecceb ve şehr-i mezkûrun ibtidâki Cum‘a gecesi leyle-i Regāib-i feyz-meşreb -zâdehullâhi te‘âlâ şerefen ve kadren- olmağla deydene-i dîrîne-i Devlet-i Aliyye -dâmet-mansûratihî bi’l-inâyeti’r-Rabbâniye- üzre leyle-i bî-veyle-i merkūmede berâ-yı tenvîr-i uyûn-ı Müslimîn bi’l-cümle minârât ve me‘âbid iştigāl-i [işti‘âl-i] kanâdîl-i kamer-adîl ile tezyîn olunmak bâbında fermân-ı cihân-mutâ‘ sudûru iktizâ eylediği İstanbul Mahkemesi’nden südde-i sedîde-i felek-mesîllerine i‘lâm olundu ol bâbda emr u fermân hazret-i veliyyü’l-emrindir.

Fî-gurreti Recebi’l-ferd li-seneti’l-mezkûreti’l-mübâreke.

227 [45b-2] Eminönü’nde taze meyve müdürü için inşa edilecek yerin altına Mehmed Usta’nın berber gediğinin nakli

Eminönü’nde meyve-i ter müdîrine mahsûs inşâ olunacak mahâl tahtına berber gediği nakli

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen sa'âdetlü defterdâr efendi bendelerinin işbu takrîri mütâla'a olundukda meyve-i ter idâresine me'mûr olanların ikāmetleri'çün Eminönü ve Yemiş İskelesi'nde münâsib hâlî mahâl olmadığı ve mahsûs mahâl iştirâ ve inşâsı dahi hayli mesârife muhtâc olacağı ecilden el-hâletü hâzihî Eminönü'nde leb-i deryâda âriyeten ikāmet olunan el-Hâc Hâfız Hamza Efendi b. el-Hâc Abdullah'ın dükkânı meyve ve sebzenin bey' ve şirâ olunan meydân ve iskelesine nâzır münâsib bir mahâl olmağla tahtında bir bâb berber dükkânı inşâsına ruhsat buyurulur ise fakat yirmi beş guruş mâhiye ile meyve-i ter müdîrlerine mahsûs olarak fevkinde bedeninden üç odalı bir dâire inşâ edeceğini ve bu sûret cânib-i mîrînin mesârifden vikāyesini müstelzim idüğünü beyân-birle dükkân-ı mezkûrun inşâsı muvâfık-ı irâde-i seniyyeleri ise berber gediği tedârik ve naklolunarak tanzîmini meyve-i ter müdîri hâcegân-ı Dîvân-ı hümâyûndan Emin Bey kulları bâ-takrîr inhâ eylediği ve İstanbul'da Kapalıfırın'da bakkāl karşısında Mehmed Usta dükkânı gediği mahâll-i mezkûra naklolunmak üzre tedârik ettirildiği ve gedik-i mezkûr Başmuhâsebe'de mukayyed ve mu'teber ve bu makūle mukayyed olan berber dükkânı gediğinin mahâll-i kadîminden âhar mahalle nakl ve tahvîli iktizâ ettikde esnâf-ı mezkûre kethudâsı ve nizâm ustaları ve muahharan gedik i'tibâr olunacak dükkânın mutasarrıfları huzûr-ı şer'de hazır oldukları hâlde ba'de't-tahkīk i'lâm olundukdan sonra ber-mûcib-i i'lâm ismine tasrîhan nakli derciyle sûret verilmek nizâmından olduğu müstebân olmağla Âsitâne-i aliyyede vâki' berber esnâfından es-Seyyid Mehmed Emin b. Mahmud nâm kimesne meclis-i şer'-i münîrde merkūm el-Hâc Hâfız Hamza Efendi mahzarında esnâf-ı mezkûre kethudâsı İbrahim Ağa ve şeyhi el-Hâc Abdi Efendi ve du'âcısı İsmail Efendi ve yiğitbaşısı es-Seyyid Mehmed Nuri Ağa ve çavuşu Molla Mustafa ve köşe ustası İsmail Usta ve sâir nizâm ustaları ile muahharan gedik i'tibâr olunacak dükkân-ı mezkûrun mülk sahibleri ta'bîr olunur bi'l-icâreteyn iştirâken ve şâyi'an mutasarrıfları Karahisârîzâde Süleyman Bey ibnü'l-merhûm Ahmed Paşa tarafından bervech-i âtî tasdîk ve icâzete vekîl olduğu el-Hâc Hüseyin Ağa b. Mehmed ve İsmail Ağa b. Ahmed şehâdetleriyle sâbit olan es-Seyyid Mehmed Efendi b. İbrahim ve müşterekleri Nazife Hanım ibnetü'l-merhûm Karahisârîzâde Ömer Bey ve Dürriye Hanım ibnetü'l-merhûm Kudsî Mehmed Efendi taraflarından kezâlik vekîl olduğu şâhidân-ı mezbûrân şehâdetleriyle sâbit olan mûmâ-ileyhâ Nazife Hanım'ın zevci el-Hâc Ahmed Efendi b. Süleyman hazır oldukları hâlde takrîr-i kelâm edip sâlifü'z-zikr Kapalıfırın'da bakkāl karşısında kâin bir bâb berber dükkânı derûnunda mevcûde gedik ta'bîr olunur tedâvül-i eydî ile şirâen mâlik olduğum beş ustura ve bir kayış ve bir tas ve bir sitil ve bir ayna ve bir bileği taşı ve bir tepsi ve bir mikrâs ve bir cınbız ve bir tarak ve sâir âlât-ı lâzıme-i ma'lûmemi tarafeynden bi'l-îcâb ve'l-kabûl bâtten ve sahîhan bi-safkatin vâhidetin dört yüz guruş semen-i makbûza bey' ve temlîk ve teslîm eylediğimde ol dahi ber-vech-i muharrer iştirâ ve temellük

ve tesellüm ve kabz ve kabûl eyledikden sonra mebî‘-i mezkûrun tağrîr ve gabnine müte‘allika da‘vâdan tarafeynden her birimiz âharın zimmetini kabûlü hâvî ibrâ ve ıskāt eyledik fîmâ-ba‘d âlât-ı gedik-i mezkûr merkūm el-Hâc Hamza Efendi’nin mülk-i müşterâsı ve hakk-ı sırfı olup benim kat‘a alâka ve medhalim kalmamışdır deyü takrîr ve tasdîk eyledikleri ve gedik-i mezkûr mahalli eşedd-i lüzûma binâen menzile ilâve olunmağla müvekkilûn-ı mûmâ-ileyhimin bi’l-icâreteyn mutasarrıflar oldukları Ayasofya-i Kebîr Vakfı’ndan İstanbul’da Eminönü’nde Tütüncü Sünbül zimmî ve Yemişçi İbrahim mağazaları beynlerinde kâin mezbûr el-Hâc Hamza **[46a]** Efendi’nin müste’ciren sâkin olduğu âhar gedikden ârî derûn-ı takrîrde inhâ olunan bir bâb dükkâna nakline müvekkilûn-ı mûmâ-ileyhim izin verdiklerini vekîlleri mezbûrân bi’l-vekâle ifâde ve bâyi‘-i mezbûrun bey‘ eylediği gedik sâlifü’l-beyân Mehmed Usta ismine mukayyed ve mu‘teber gedik olduğunu esnâf-ı hâzırûn-ı mezbûrûn ihbâr ettikleri ve ol vechile bi’t-tamam nizâmına tatbîk olunduğu ma‘lûm-ı ilm-i âlem-ârâları buyruldukda husûs-ı mezkûra müsâ‘ade-i seniyyeleri erzânî buyurulur ise gedik-i mezkûrun isim ve mahâll-i evveli kaydları kaleminden ref‘ ve terkīn ve ber-mûcib-i inhâ fevkine meyve-i ter müdîri dâiresi inşâ etmek üzre dükkân-ı mezkûra nakl ve ismine tashîhan kaydolunarak nakl ve tashîhi derciyle merkūm el-Hâc Hamza Efendi yedine sûret ve müdîr-i mûmâ-ileyh tarafına dahi ilm u haber i‘tâsı iktizâ eylediği İstanbul Mahkemesi’nden huzûr.

Fî 27 C sene 1242

228 [46a-1] Dimitri v. Yani’nin, Nikoli v. Kostantin ile 300 guruşa sulh olduğu

300 guruşa sulh

Ma‘rûz

Sahib-i arzuhâl Dimitri v. Yani zimmî meclis-i şer‘-i münîrde mukaddemâ enistesi derûn-ı arzuhâlde mezkûru’l-ism Nikoli v. Kostantin zimmî muvâcehesinde [G] alata Kısmet Mahkemesi’nden hâmiş-i arzuhâle derkenâr olunan mazbata kaydında muharrer Drahoma ta‘bîr olunur akçeden mâ‘adâ ben kendi mâllımdan mersûm Nikoli zimmîye karz verip ol vechile zimmetinde hakkım olan bin yedi yüz bir guruşu mesfûrdan hâlâ taleb ederim deyü tesâddî eylediğim da‘vâmdan bi’t-tav‘ ve’r-rızâ mersûm ile üç yüz guruş bedel-i medfû‘ ve makbûza sulh olduğumda ol dahi sulh-ı mezkûru ba‘de’l-kabûl ziyâdesine ve bi’l-cümle husûs-ı mezkûra ve sâir cemî‘ hukūk-ı şer‘iyeye müte‘allika da‘vâdan tarafeynden her birimiz âharın zimmetini kabûlü hâvî ibrâ ve ıskāt eyledik deyü ikrâr ve tasdîkleri İstanbul Mahkemesi’nden huzûr.

Fî 29 C sene 1242

Nüshateyn

229 [46a-2] Bakkal Tanaş v. Nikola'nın, Edhem Ağa'ya verdiği 375 guruşu tecil ve taksit eylediği

375 guruş tecîl

Maʿrûz

Bakkal Tanaş v. Nikola zimmî meclis-i şerʿ-i münîrde Humbaracı Mustafa b. Ömer muvâcehesinde merkūm Mustafa zimmetinde bi-şartı'r-rücûʿ emriyle mâlımdan dâyini hazır bi'l-meclis Edhem Ağa'ya verdiğim üç yüz yirmi beş guruş ve umûr-ı maʿlûmesine sarf eylediğim elli guruş ki cemʿan bi'l-mürâcaʿa hakkım olan üç yüz yetmiş beş guruşu defʿaten edâya kudreti olmadığından beher şehr onar guruş vererek mecmûʿunu târih-i iʿlâmdan otuz yedi buçuk ay hitâmına değin tamamen bana edâ etmek üzre rızâmla mezbûru tecîl ve taksît eyledim dedikde ol dahi deyn-i meblağ-ı mezkûru ikrâr ve ecl-i mezkûru kabûl ve ber-vech-i muharrer müeccelen edâ-i deyne taʿahhüd eylediği İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî-gurreti B sene [1]242

230 [46a-3] Merhum Tütüncü Hasan Ağa b. Ahmed'in tütüncü gediğini veresesinin, Mehmed Ağa b. Hüseyin'e sattığı

Tütüncü mübâyaʿası ve ismine kaydı

Maʿrûz

Bundan akdem fevt olan Tütüncü es-Seyyid Hasan Ağa b. es-Seyyid Ahmed'in sulbî kebîr oğlu es-Seyyid Ahmed ile zâtları muʿarrefe zevce-i metrûkesi Hafize bt. Mehmed ve sulbiye kebîre kızı Şerife Nefise Hatunlar meclis-i şerʿ-i münîrde es-Seyyid Mehmed Ağa b. Hüseyin muvâcehesinde esnâf-ı merkūme kethudâsı <<İbrahim>> Osman Ağa ve yiğitbaşısı Molla Osman ve sâir nizâm ustaları hazır oldukları hâlde müteveffâ-yı mezbûrun bâ-sûret mâlı olup baʿde vefâtihî bize mevrûs olan İstanbul'da Sarı Musa Câmiʿ-i şerîfi civârında enserci ve attar dükkânları beynlerinde kâin üç kepenk bir bâb kârgir tütüncü dükkânı derûnunda mevcûde gedik taʿbîr olunur âlât-ı lâzıme-i maʿlûmeyi tarafeynden bi'l-îcâb ve'l-kabûl bâtten ve sahîhan bi-safkatin vâhidetin yüz yirmi guruş semen-i makbûza mezbûr es-Seyyid Mehmed Ağa'ya bi'l-verâse beyʿ ve temlîk ve teslîm ol dahi iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl edip mebîʿ-i mezkûrun tağrîr ve gabnine müteʿallika daʿvâdan her birimiz âharın zimmetini kabûlü hâvî ibrâ ve ıskāt etmemizle fîmâ-baʿd âlât-ı gedik-i mezkûr merkūm es-Seyyid Mehmed Ağa'nın mal-ı müşterâsı olup bizim alâkamız kalmamışdır deyü baʿde'l-ikrâr ve't-tasdîk gedik-i mezkûrun müteveffâ-yı mezbûr ismine olan kaydı refʿ ve terkîn ve merkūm es-Seyyid Mehmed Ağa ismine kayd ile yedine sûret iʿtâsını istidʿâ eyledikleri İstanbul Mahkemesi'nden huzûr-ı âlîlerine iʿlâm olundu.

Fî 29 C sene 1242

231 [46a-4] Değirmen taşı döşeyen döşemeci esnafının nizalarına son verildiği

Döşemeci ta'bîr olunur değirmen taşı döşeyip ve mahallerine vaz' eden esnâfa müte'allik

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen işbu arzuhâl ve derkenâra nazar ve iktizâ eden habbâzân kethudâsı Ali Ağa ve uncuyân kethudâsı Abdülbaki Efendi ve Müslim ve re'âyâ ve bi'l-cümle nizâm ustaları celb ile keyfiyeti ba'de't-tahkīk İstanbul ve bilâd-ı selâsede vâki' ekmekçi ve uncu değirmeni taşlarını döşeyip horoslarını mahallerine vaz' ve çarhlarını ıslâh eder döşemeci tâifesinden Tanaş v. Vasil ve Nikola v. Hristo nâm zimmîler meclis-i şer'-i münîrde kâhyaları Mihal ve ustalarından Hristo ve Yani ve Yorgaki ve Kostandi ve Metro ve Tanaş ve Todori zimmîler ve sâirler muvâcehelerinde biz cem'an on dokuz nefer olup yedimizde olan zenbillerimiz beynimizde gedik olarak hâmiş-i arzuhâle Başmuhâsebe'den derkenâr olunan emr-i âlî mûcibince cümlemiz muhtelitan işleyip beynimizde bir gûne nizâ' vukū'a gelmemek şurût-ı nizâmımızdan iken muahharan cümle değirmenler kol kol ifrâz ve sınır-be-sınır her birimize tahsîs olunarak biz dahi Kumkapı kolu değirmenlerini i'mâl etmek üzre ta'yîn olunmuşduk lâkin bize ta'yîn olunan değirmenler muhterik olduğundan mâ'adâ sâirleri dahi câ-be-câ muhterik oldukça ol sınır ustasına işleyecek değirmen kalmayıp ticâret ve ta'ayyüşden dûr ve mağdûr olmamızı mûcib bir keyfiyet olmağın sınır maddesi külliyen ref'le husûs-ı mezkûr bir sûret-i makūleye rabt olunmasını istid'â ve istirhâm eylediğimizde ustalarımız mesfûrûn dahi kethudâ ve nizâm ustaları hâzırûn-ı merkūmûnla bi't-tefekkür fi'l-vâki' bu vaz'-ı ta'dîl ve tesviye şurûtuna münâfî olduğundan bir nizâm-ı mergūbeye ifrâğı lâzım geldiğini tasdîk etmeleriyle sûret-i hüsn-i nizâmı lede't-teemmül el-yevm mevcûd olan mecmû'-ı değirmen taşları kethudâları merkūmân ma'rifetleriyle ta'dâd ve on dokuza teshîm olunup her birimize kaçar taş isâbet eder ise âshabı rızâlarıyla ta'yîn ve muhterik ve ma'mûr oldukça dahi zam ve tenkīs olunarak fîmâ-ba'd her birimiz ale's-seviy i'mâl ve sâye-i adâlet-vâye-i şâhânede cümlemiz ta'ayyüş etmek üzre tanzîmi muvâfık-ı hak ve adl olmağla bu sûret-i haseneyi gerek biz ve gerek ekmekçi ve uncu esnâfı hâzırûn-ı merkūmûn bi'l-ittihâd tensîb ve tasvîb ederek cümlemiz bu vechile kavl ü ittifâk ve ahd-i mîsâk eyledik deyü takrîrlerini ustaları mesfûrûn ile habbâz ve uncu esnâfı kethudâ ve nizâm ustaları hâzırûn-ı merkūmûndan her biri tahkīk edip bu sûretle beynleri te'lîf ve külliyen kat'-ı nizâ' olunduğu İstanbul Mahkemesi'nden huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî 27 min-Cumâdelâhire sene [1]242

İhrâc-şüd fî 18 Ş sene [12]49

Yine ihrâc-şüd fî selh-i B sene [12]65

232 [46b-1] Yuvan v. Yaki'nin, kazzaz gediğini Yorgaki v. Dimitri'ye sattığı

Kazzâz mübâya'ası

Ma'rûz

Âsitâne-i aliyyede kazzâz esnâfından Yuvan v. Yani zimmî meclis-i şer'-i münîrde esnâf-ı merkūmeden Yorgaki v. Dimitri zimmî muvâcehesinde kethudâları Abdüllatif Ağa tarafından mürsel yiğitbaşı Molla Mehmed hazır olduğu hâlde İstanbul'da bezzâzistân-ı atîk civârında Çakır Ağa zukāğında Gaytan oğlu Dimitri ve Merkeryos zimmîler dükkânları beynlerinde kâin bir bâb kazzâz dükkânı derûnunda mevcûde Başmuhâsebe'de mukayyed ve mu'teber gedik ta'bîr olunur bâ-sûret şirâen mâlik olduğum âlât-ı lâzıme-i ma'lûmeyi tarafeynden bi'l-îcâb ve'l-kabûl bâtten ve sahîhan bi-safkatin vâhidetin mersûm Yorgaki zimmîye iki bin dört yüz guruş semen-i makbûza bey' ve temlîk ve teslîm eylediğimde ol dahi ber-vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl eyledikden sonra mebî'-i mezkûrun tağrîr ve gabnine müte'allika da'vâdan tarafeynden her birimiz âharın zimmetini kabûlü hâvî ibrâ ve ıskāt eyledik fîmâ-ba'd âlât-ı gedik-i mezkûr mesfûr Yorgaki zimmînin mülk-i müşterâsı ve hakk-ı sırfı olup benim asla ve kat'a alâka ve medhalim kalmamışdır deyü ba'de'l-ikrâr ve't-tasdîk gedik-i mezkûrun kaydı bâyi'-i mersûm üzerinden ref' ve terkīn ve müşteri-i mesfûr ismine tashîhan kayd ve sûret-i atîki battalda hıfz ile kaleminden yedine müceddeden bir kıt'a sûret i'tâ olunmasını istid'â eyledikleri İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 29 C sene [1]242

233 [46b-2] Yusuf Sinanüddin Ağa Zaviyesi'nden mahallelinin şikâyeti ile şeyh ihracı ve yerine Mustafa Efendi'nin tayini

Zâviyeden şeyh ihrâcı ve meşîhati âhara ferâğla kaleminden berat-ı şerîf istid'âsını hâvî

Ma'rûz

İstanbul'da Ebulfeth Sultân Mehmed Han –tâbe serâhu- Hazretleri Câmi'-i şerîfi nezdinde vâki' Âşık Paşa mahallesi imâmı Hâfız Mehmed Efendi ve müezzini es-Seyyid Mustafa Efendi ve ahâlîsinden Mehmed Rüstem Efendi ve Hammâmî İsmail Ağa ve Çukadâr Ali Ağa ve Kapanî İsmail Ağa ve Haffâf Hüseyin Ağa ve Kaşıkçı Osman Ağa ve Reis İbrahim Ağa ve Yemenîci Ahmed Ağa ve Kahveci Abdullah Ağa ve Papuşcu Mehmed Ağa ve Turşucu Ali Ağa ve Destereci Ali Ağa ve Yufkacı Veliyüddin Ağa ve Kundakçı Abdülgani Ağa ve Zeytinci Hüseyin Ağa ve Şerbetçi el-Hâc Ahmed Ağa ve Yemenîci İbrahim Ağa ve Tatar Mustafa Ağa ve Magunacı [Mavnacı] Osman ve Saka Ali ve Culha Osman nâm kimesneler ve sâirleri bâ-işâret-i aliyye-i bâhiretü'l-bişâre hazret-i şeyhülislâm-ı sellemehü's-selâmî

sâdır olan fermân-ı cihân-mutâʿ-ı vâcibü'l-ittibâʿlarına imtisâlen bi't-terâzî dâʿîhânelerinde husûs-ı mezkûru bi'l-maʿiyye istimâʿa me'mûr nezâret-i hazret-i vekâlet-penâhîlerinde âsûde evkāf müfettişi mevâlî-i ızâmdan fazîletlü es-Seyyid Ahmed Efendi dâʿîleri maʿiyyetle akd olan meclis-i şerʿ-i münîrde nezâret-i âsafânelerinde olan evkāfdan mahalle-i mezbûrede kâin miʿmâr-ı sultânî merhûm Yusuf Sinanüddîn Ağa Zâviyesi'nin yevmî dört akçe vazîfe ile meşîhat cihetine bâberât-ı âlî mutasarrıf olan es-Seyyid Ali ibnü'l-merhûm es-Seyyid eş-Şeyh Hâfız Mehmed Efendi muvâcehesinde zâviye-i mezbûreye mutasarrıf olan hulefâ-i tarîkat-i aliyye-i Nakşibendiye'den babası mezbûr Şeyh Hâfız Mehmed Efendi bundan akdem fevt oldukda oğlu merkūm es-Seyyid Ali bir-takrîb üzerine tevcîh ve berat ettirip lâkin câhil ve füyûzât-ı tarîkat-i aliyyeden bî-behre ve nâ-ehil olduğundan mâʿadâ ben tarîkat-i Bedeviyye'ye müntesibim diyerek zâviye-i mezkûreye birtakım mechûlü'l-ahvâl ricâl ve nisâyı cemʿle hilâf-ı şerʿ-i şerîf ve mugāyir-i erkân-ı tarîk harekât-ı nâ-merzıyyeye ictisâr ve âhar vechile dahi hilâf-ı rızâ hareketi nümûdâr olduğundan asla emniyetimiz kalmamağla zâviye-i mezbûreyi erbâb-ı istihkākdan birine kasr-ı yed ile kendi mahallemizden defʿ ü tebʿîd buyurulmak niyâzımızdır deyü muvâcehesinde sû'-i hâlini inhâ ile iştikâ eylediklerinde sâye-i merhamet-vâye-i cenâb-ı hilâfet-penâhîde cemîʿ sekene-i Dârü'l-hilâfeti'l-aliyyenin bu misillü insilâb-ı emniyetleri hilâf-ı rızâ-yı dâverâneleri olmağla zâviye-i mezbûreyi müstahıkkînden bir kimesneye kasr-ı yed ile mahalle-i mezbûreden tebaʿud eylemesi hakkında her vechile mûcib-i hayr olacağı mezbûr es-Seyyid Ali'ye tefhîm olundukdan sonra merkūm es-Seyyid Ali defʿa-i sâniyede müfettiş-i mûmâ-ileyh tarafından me'zûn es-Seyyid Mehmed Esʿad Efendi ile dâʿîhânelerinde maʿkūd meclis-i şerʿ-i hatîrde tarîkat-i Nakşibendiye'den es-Seyyid eş-Şeyh Mustafa Efendi b. es-Seyyid Mehmed muvâcehesinde ahâlî-i merkūmûn hazır oldukları hâlde takrîr-i kelâm edip ben ber-vech-i muharrer mutasarrıf olduğum meşîhat-i zâviye-i mezkûreyi hüsn-i rızâ ve ihtiyârım ile merkūm es-Seyyid eş-Şeyh Mustafa Efendi'ye ferâğ ve kasr-ı yed ve kendim âhar mahalleye nakle taʿahhüd eyledim deyü takrîrini merkūm es-Seyyid eş-Şeyh Mustafa Efendi tasdîk edip ahâlî-i merkūmûn dahi râzılar olmalarıyla bu sûretde meşîhat-i mezkûre fâriğ-i mezbûrun kasr-ı yedinden vazîfe-i mersûmesiyle merkūm es-Seyyid eş-Şeyh Mustafa Efendi'ye tevcîh ve kaleminden yedine berat-ı şerîf-i âlî-şân inâyet ve ihsân buyurulmak iktizâ eylediği İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 25 C sene 1242

234 [46b-3] Eflak ticaretine talib olan Balkapanı tüccarı Halilzâde İbrahim'e izin hâvî ferman talebi

Kapan tüccârına izni hâvî

Maʿrûz

İstanbul Balkapanı tüccârından Eflak memleketi ticâretine tâlib olan Halilzâde İbrahim bu def'a akd-i şirket eylediği Camcızâde es-Seyyid Ahmed'in mahâllinde ticâret-i merkūme şurûtuna ri'âyet edip hilâfı hareket etmeyeceğine kefîl ve merkūma dahi zeyl-i arzuhâli hatm ve imzâ eden kapan-ı merkūm nâzır ve tüccârı mütekeffil olmağın bu sûretde merkūm İbrahim müceddeden tâcir ta'yîn ve şerîki merkūmun li-ecli't-ticâre Eflak memleketine mürûruna mümâna'at olunmamak bâbında şurûtu derciyle bir kıt'a fermân-ı âlî-şân i'tâsı muktezâ-yı nizâmlarından idüğü imtisâlen li'l-emri'l-âlî İstanbul Mahkemesi'nden huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî 3 min-B sene [1]242

235 [46b-4] İsrail v. İsak'ın, kazzaz gediğini İsak v. Mosi'ye sattığı

Kazzâz mübâya'ası

Ma'rûz

Kazzâz esnâfından İsrail v. İsak nâm <<zimmî>> Yahûdî meclis-i şer'-i münîrde esnâf-ı merkūmeden İsak v. Mosi nâm Yahûdî muvâcehesinde kethudâları Abdüllatif Ağa tarafından mürsel yiğitbaşı Molla Mehmed hazır olduğu hâlde İstanbul'da Çarşı-yı Kebîr'de Takyeciler sûkunda kâin Başmuhâsebe'de mukayyed bir bâb kazzâz dükkânı derûnunda mevcûde gedik ta'bîr olunur bâ-sûret mâlik olduğum âlât-ı lâzıme-i ma'lûmeyi tarafeynden bi'l-îcâb ve'l-kabûl bâtten ve sahîhan bi-safkatin vâhidetin bin guruş semen-i makbûza mersûm İsak Yahûdiye bey' ve temlîk ve teslîm eylediğimde ol dahi ber-vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl edip mebî'-i mezkûrun tağrîr ve gabnine müte'allika da'vâdan tarafeynden her birimiz âharın zimmetini kabûlü hâvî ibrâ ve ıskāt eyledik fîmâ-ba'd âlât-ı gedik-i mezkûr mersûm İsak Yahûdinin mülk-i müşterâsı ve hakk-ı sırfı olup benim alâkam kalmamışdır deyü ba'de'l-ikrâr ve't-tasdîk gedik-i mezkûrun bâyi'-i mersûmun ismine olan kaydı ref' ve terkîn ve müşteri-i mersûmun ismine tashîhan kayd ile yedine sûret i'tâsını istid'â eyledikleri İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî-gurreti B sene 1242

236 [47a-1] Moralı oğlu Elez üzerine kayıtlı olan kazzaz gediğinin, Hazerosi v. Serab üzerine tashihi

Kazzâz gediği ismine tashîhan kaydını istid'â

Ma'rûz

Âsitâne-i aliyyede vâki' kazzâz esnâfından Hazerosi v. Serab zimmî meclis-i şer'-i münîrde esnâf-ı merkūme kethudâsı Abdüllatif Ağa ve yiğitbaşı Molla Mehmed

ve sâir nizâm ustaları hazır oldukları hâlde İstanbul'da Uzun Çarşı'da Kebeciler Hânı sûkunda Kilid Hânı karşısında Kîseci Takfor ve Kolancı Sahak zimmîler dükkânları beynlerinde kâin bir bâb kazzâz dükkânı derûnunda mevcûde gedik ta'bîr olunur Başmuhâsebe'de mukayyed ve şurût-ı nizâma dâhil ve mu'teber âlât-ı lâzıme-i ma'lûme Moralı oğlu Elez Yahûdinin bâ-sûret yedinde mâlı iken hâlik olup sulbî kebîr oğlu Yaşova Yahûdiye hasran mevrûs oldukdan sonra mersûm Yaşova Yahûdî gedik-i mezkûru semen-i ma'lûm ve makbûza bi'l-verâse el-Hâc Mehmed Ziyâdî b. Ramazan nâm kimesneye bâ-hüccet bey' ve teslîm ol dahi ba'de'l-iştirâ ve't-tesellüm kezâlik semen-i ma'lûm ve makbûza bana bey' ve teslîm ben dahi iştirâ ve tesellüm etmemle ol vechile gedik-i mezkûr el-yevm bâ-hüccet şirâen mâlım olup lâkin yedimde sûret olmamağla kaleminde sahib-i evveli mersûm Elez Yahûdî ismine olan kaydı ref' ve terkīn ve ismime tashîhan kayd ile yedime müceddeden bir kıt'a sûret i'tâ buyurulması niyâzımdır deyü istirhâm ve istid'â ve fi'l-vâki' kaleminde mersûm Moralı oğlu Elez Yahûdî ismine mukayyed olan kazzâz gediği işbu gedik olup bâlâda tafsîl olunduğu vech üzre ırsen ve şirâen tedâvül-i eydî bulunarak el-yevm mersûm Hazerosi zimmînin bâ-hüccet-i şer'iye mâlı olduğunu ve bu makūle mukayyed kazzâz gediklerinin kapan-ı evveline ta'arruz olunmayarak tedâvül-i eydî ile muahharan mâlik olanların istid'âlarıyla bâ-i'lâm ve bâ-fermân-ı âlî isimlerine tashîhan kayd ve sûret-i atîki zuhûr eder ise amel ve i'tibâr olunmamak şartıyla yedlerine müceddeden sûret i'tâsı şurût-ı nizâmlarından idüğünü esnâf-ı hâzırûn-ı merkūmûn ihbâr ve inhâ etmeleriyle bu sûretde istid'âsı şurût-ı nizâma muvâfık olduğu ma'lûm-ı devletleri buyruldukda ber-mûcib-i şurût-ı nizâm istid'âsına müsâ'ade-i seniyyeleri erzânî buyurulup gedik-i mezkûrun sahib-i evveli mersûm Elez Yahûdî ismine olan kaydı kaleminden ref' ve terkīn ve el-yevm mâlik idüğü bâ-hüccet ve bâ-ihbâr zâhir olan mersûm Hazerosi zimmî ismine tashîhan kayd ile sûret-i atîki zuhûr eder ise amel ve i'tibâr olunmamak şartıyla yedine müceddeden sûret i'tâsı bâbında fermân-ı âlîleri sudûru muktezâ-yı şurût-ı nizâm eylediği İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 2 B sene 1242

237 [47a-2] Mîrî ambarlarından ekmekçi esnafına hububat dağıtılması ve fiyatlarının tespiti

Fiyât-ı hınta

Ma'rûz

Sa'âdetlü defterdâr efendi bendelerinin telhîsi mûcibince işbu kırk iki senesi Recebi'l-müreccebi'nin altıncı gününden i'tibâren habbâzân esnâfına me'mûrîn <<taraflarından>> ma'rifetleriyle tevzî' ve i'tâ olunan yirmi beş bin keyl zehâirin on bin keyli Tekfurdağı ve beş bin keyli Bergos hıntaları olup beher keyli yüz yirmi

beşer paraya ve beş bin keyli kolsırası hıntası olup beher keyli seksener paraya ve beş bin keyli şa'îr olup beher keyli altmışar paraya olduğu bi'l-ihbâr İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 9 min-B sene [1]242

238 [47a-3] Merhum Kırımî Mehmed Said Ağa b. Musa'nın, borcunun 5808 guruşunun terekesinden ödenip kalanının affedildiği

5808 guruşu dâyinleri kabz ve mâ'adâlarından ibrâ

Ma'rûz

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen zikri câ'î husûsu lâzım olanları celb ve tahkīk ederek şer'le istimâ' için taraf-ı dâ'iyânemden me'zûnen irsâl olunan Mevlânâ es-Seyyid Salih Afîf Efendi dâ'îleri mahrûse-i Galata Yağkapanı'nda vâki' nâzır odasına varıp hâlâ kapan-ı merkūm nâzırı Süleyman Ağa ve tüccârından lâzım olanları celb ile ba'de't-tahkīk akd-i meclis-i şer'-i âlî ettikde kapan-ı merkūm tüccârından olup bundan akdem fevt olan Kırımî Mehmed Said Ağa b. Musa'nın verâseti zevce-i metrûkesi Hadîce Hatun bt. el-Hâc Rasul ile vâlidesi Hanife bt. Mehmed'in li-ebeveyn kız karındaşı Rahime bt. Ömer'in sadrî kebîr oğulları sahib-i arzuhâl Kırımî Mücellid Ahmed Efendi ve Mehmed Efendi'ye münhasıra ba'dehû zevce-i mezbûre Hadîce Hatun dahi vefât edip verâseti ancak li-ebeveyn er karındaşı Mahmud Efendi'ye münhasıra oldukdan sonra müteveffâ-yı mezbûrun terekesi cânib-i mîrîden zabt ve ba'dehû ma'lûmü'l-mikdâr bedel-i muhallefât ile ashâb-ı düyûnunu irzâ ve iskât şartıyla bâ-sûret veresesi merkūmûna terk olunduğuna binâen ashâb-ı hukūkdan olup tütün semeninden bâkī bin dört yüz otuz beş buçuk guruş alacağının dokuz yüz elli guruşunu ahz ve mâ'adâ dokuz yüz seksen beş buçuk guruşdan ibrâ eden Tütüncü Kemahlı Ömer Ağa b. Mehmed ve bâ-defter eşyâ-i ma'lûme semeninden iki yüz elli dokuz guruş alacağının yüz yirmi beş guruşunu ahz ve mâ'adâ yüz otuz dört guruşundan ibrâ eden Cezayirli es-Seyyid Mehmed Hoca b. el-Hâc Hüseyin ve pirinç semeninden bâkī yüz on <<dört >>guruş alacağının elli guruşunu ahz ve mâ'adâ altmış guruşundan ibrâ eden Pirinççi Hasan Efendi b. Mehmed ve bâ-defter eşyâ-i ma'lûme semeninden bâkī doksan beş guruş alacağının elli guruşunu ahz ve mâ'adâ kırk beş guruşundan ibrâ eden Hamalbaşı Hüseyin Ağa b. Abdullah ve eylediği hizmetinin müddet-i ma'lûmede ecr-i müsemmâsından bâkī altı yüz altmış iki guruş alacağının yüz elli guruşunu ahz ve iki yüz on iki guruşunu dahi zimmetinde deyni olan ol mikdâr guruşa mahsûb ve mâ'adâ üç yüz guruşdan ibrâ eden Kırımî Abdülfettah Yazıcı b. es-Seyyid Ahmed nâm kimesne ile nısf hisse martiko nâm kayık semeninden bâkī sekiz yüz guruş alacağının üç yüz elli guruşunu ahz ve mâ'adâ dört yüz elli guruşundan ibrâ eden Kazzâz Aci Artin v. Kigork zimmîden her biri asâleten ve cihet-i

şirketden beş bin dokuz yüz dokuz guruş alacağının dört bin guruşunu ahz ve mâʿadâ bin dokuz yüz dokuz guruşundan ibrâ eden Emir Ali b. Süleyman b. Abdullah tarafından ber-vech-i muharrer taleb ve daʿvâ ve ahz ü kabz ve ledeʾl-iktizâ sulh ve ibrâya ve makbûzunu kendüye irsâl ve îsâle ve bunlar mütevakkıf olduğu umûrun küllîsine vekâlet-i âmme-i mutlaka ile vekîl olduğu ledeʾt-tezkiye adl ve makbûlüʾş-şehâde idükleri ihbâr olunan Kırımî Osman Ağa b. Eyüb ve es-Seyyid İbrahim Ağa b. es-Seyyid Mehmed nâm kimesneler şehâdetleriyle mahzar-ı hasm-ı câhidde ber-nehc-i şerʿî sâbit ve sübût-ı vekâletine hükm-i şerʿî lâhık olan es-Seyyid Selâmet Ağa b. Mehmed ve penbe ipekli semeninden iki yüz otuz üç buçuk guruş alacağının yüz otuz üç buçuk guruşunu ahz ve mâʿadâ yüz guruşundan ibrâ eden İpekçi Kartallı Yorgaki ve Lusitiri zimmî tarafından husûs-ı âtîde vekîl-i müseccel-i şerʿîsi Nikola v. Atam zimmîler vekâleten meclis-i maʿkūd-ı mezkûrda verese-i merkūmûndan mezbûr Mahmud Efendi ile kendi nefsinden asîl ve li-ebeveyn karındaşı merkūm Mehmed Efendi tarafından vekîl-i müseccel-i şerʿîsi mezbûr Ahmed Efendi muvâcehelerinde her biri biʾl-asâle ve biʾl-vekâle takrîr-i kelâm edip müteveffâ-yı mezbûrun düyûnu terk olunan terekesinden ezyed olduğundan mâʿadâ bizim ber-nehc-i şerʿî isbât ve tahlîfe iktidârımız olmamağla **[47b]** nâzır ve tüccâr-ı merkūmûn tavassutlarıyla beynimiz ıslâh olunup verese-i merkūmûn alacaklarımızdan bâlâda tafsîl olunduğu üzre min-haysüʾl-mecmûʿ beş bin sekiz yüz sekiz guruşunu bize defʿ ü teslîm biz dahi ahz ü kabz etmemizle mâʿadâlarına ve biʾl-cümle husûs-ı mezkûra ve hukūk-ı şirkete ve hesâbda galat vukūʿuna ve ziyâde ücret mutâlebe ve sâir cemîʿ hukūk-ı şerʿiyeye müteʿallika âmme-i daʿvâdan tarafeynden her birimiz âharın zimmetini kabûlü hâvî ibrâ-i âm ile biʾl-asâle ve biʾl-verâse ve biʾl-vekâle ibrâ ve ıskāt eyledik deyü ikrâr ve tesâdukları meclis-i şerʿa baʿdeʾl-inhâ İstanbul Mahkemesiʾnden huzûr.

Fî 17 min-Ca sene 1242

239 [47b-1] İran tüccarından Baba Ahmed b. Mehmedʾin, İstefan v. Simonʾa açtığı şal davasının geçersiz olduğu

İki aded şal daʿvâsı menʿi

Maʿrûz

İran tüccârından sahib-i arzuhâl Baba Ahmed b. Mehmed nâm kimesne meclis-i şerʿ-i münîrde derûn-ı arzuhâlde mastûrüʾl-ism İstefan v. Simon zimmî muvâcehesinde ecîrim gāib aniʾl-beled Artin v. Serkiz zimmîye mâlımdan li-ecliʾl-beyʿ teslîm eylediğim beheri ikişer yüz guruş kıymetli ikisi rengâmîz ve ikisi beyâz ve dört Acem şallarımı alâ-sevmiʾn-nazar mersûm İstefan zimmîye verip baʿdehû İstanbulʾda Simkeşhâne kurbünde vâkiʿ hemşehrim Tönbekici Molla Mehmedʾin dükkânında mersûm İstefan zimmî zikrolunan iki aded rengâmîz şalı getirip bana

red ve teslîm etmişdi el-hâletü hâzihî yedinde kalan iki aded beyâz şallar dahi mevcûde ise aynılarını müstehleke ise zamânen kıyme[t]lerini mersûm İstefan zimmîden taleb ederim deyü da'vâ ettikde ol dahi cevâbında kabzını mu'terif olduğu iki aded şaldan mâ'adâ ziyâde iki aded şalı ahzını inkârından mâ'adâ diğer arzuhâl hâmişine Mahmud Paşa Mahkemesi'nden bâ-fermân-ı âlî derkenâr olunan mazbata kaydında tasrîh olunduğu üzre müdde'î-i mezbûr Baba Ahmed iki mâh mukaddem sâbık Mahmud Paşa nâibi müderrisîn-i kirâmdan Mustafa Nazif Efendi huzûrunda zikrolunan şallar mersûm Artin zimmînin mâlıdır deyü ikrâr ve i'tirâf ve kendi dahi mersûmun tarafından vekâletini iki nefer şâhid ile isbât-birle zikrolunan şalları benden mersûm Artin zimmî için bi'l-vekâle da'vâ etmişdi deyü inkârına mukārin eylediği müdde'âsını lede't-tezkiye adl ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan mahkeme-i mezbûre muhzırânından İsmail Çelebi b. Osman ve Feyzullah Çelebi b. İsmail nâm kimesneler şehâdetleriyle bi'l-muvâcehe vech-i şer'î üzre isbât etmeğin bu sûretde kütüb-i mu'teberât-ı fıkhiyeden İmâdiye'de *velev idde'â merraten innehû li-fülânin vekkelehû bi'l-husûmetihî fîhi sümme ekāme innehû lî lâ tukbel* deyü mastûr ve musarrah olan mes'ele-i müftâ-bihâ mûcibince zikrolunan şalları bir def'a mersûm Artin zimmînin mâlıdır deyü huzûr-ı şer'de ikrâr ve bi'l-vekâle da'vâ etmiş iken ve dönüp bu def'a kendi mâlımdır deyü bir vechile tevfîk edemeyerek iddi'âsı kelâm-ı evveline münâkız olmağla şer'an mesmû'a olmadığı müdde'î-i merkūm Baba Ahmed'e tefhîm ve da'vâ-yı mezkûresiyle mersûm İstefan zimmîye bî-vech-i şer'î mu'ârazadan men' olunduğu İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 27 C sene 1242

240[47b-2] Furuşni bt. Mihal'in, kendisine borçlu olan Kiryako v. Andon'un hapisten çıkarılmasını istediği

1100 guruşu si'a-i hâline tevkīf ile hapisden ıtlâkını istid'â

Ma'rûz

Mübârek rikâb-ı kamer-tâb-ı hilâfet-penâhîye takdîm olunan işbu arzuhâlde mezkûreti'l-ism mu'arrefetü'ş-şahs Furuşni bt. Mihal Nasrâniye meclis-i şer'-i münîrde sahib-i arzuhâl Kiryako v. Andon zimmî muvâcehesinde mersûm Kiryako zimmî bana mahkûmun-bih deyni olan bin yüz guruşun tahsîli'çün üç aydan beri Bâb-ı Seraskerî'de mahpus olup lâkin mersûmun hâlen edâ-i deyne kudreti olmadığından si'a-i hâle tevkīf etmemle medyûnum mersûm bilâ-kefîl hapisden ıtlâk buyurulması niyâzımdır deyü istirhâm eylediği İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî-gurreti Recebi'l-ferd sene 1242

241 [47b-3] Katırcı Halil b. Mustafa'nın, sâbık Sofya Kadısı Abdülkerim Efendi'den alacağı olduğu iddiasının geçersizliği

110 guruş bargir ücreti men'i

Ma'rûz

Katırcı tâifesinden Kütahyalı Çalakçı oğlu Halil b. Mustafa nâm kimesne meclis-i şer'-i münîrde mevâlî-i fihâmdan sâbıkā Sofya kādısı fazîletlü es-Seyyid Abdülkerim Efendi ibnü'l-merhûm Ahmed Efendi muvâcehesinde mûmâ-ileyh es-Seyyid Abdülkerim Efendi bundan akdem kazâ-i mezbûrdan azl ve infisâllerinden Âsitâne-i aliyyeye gelir iken yirmi iki re's bargirimi kazâ-i mezbûrdan İstanbul'a kadar rukûb ve ahmâl ve eskālini tahmîl için beher re'sini ellişer guruş ücret tesmiyesiyle istîcâr ve ber-vech-i muharrer rukûb ve tahmîl-i eşyâ ile Der-aliyye'ye geldikden sonra ecr-i müsemmâm olan cem'an bin yüz guruşun beher re'sini kırk beşer guruş hesâbıyla ancak dokuz yüz doksan guruşunu bana teslîm edip mâ'adâ beher re'si beşer guruşdan yüz on guruşu vermemekle suâl olunup meblağ-ı bâkī-i merkūm yüz on guruşu mûmâ-ileyh es-Seyyid Abdülkerim Efendi'den taleb ederim deyü da'vâ ettikde ol dahi cevâbında ben zikrolunan yirmi iki re's bargiri müdde'î-i mezbûrdan ancak beher re'sini kırk beşer guruşa istîcâr etmişdim deyü ziyâde müdde'âsını inkâr etmekle müdde'î-i mezbûr ber-vech-i muharrer ziyâde îcâr müdde'âsını isbâta kādir olamayıp talebiyle mûmâ-ileyh es-Seyyid Abdülkerim Efendi'ye bi'l-muvâcehe vech-i şer'î üzre yemîn verilmeğin mûcibince müdde'î-i mezbûr Halil ber-vech-i muharrer ziyâde müdde'âsıyla mûmâ-ileyh es-Seyyid Abdülkerim Efendi'ye bilâ-beyyine mu'ârazadan men' olunduğu İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 6 min-Recebi'l-ferd sene 1242

242 [47b-4] Merhum Kırımî Mehmed Said Ağa b. Musa'nın veresesinden Mahmud Efendi'nin, Ahmed Efendi ile sulh olduğu

3000 guruşa hisse-i irsiyeden tehâruc sulhü

Zikri câ'î husûsu ber-nehc-i şer'î istimâ' ve fasl u hasm için bâ-arzuhâl sâdır olan fermân-ı âlî-şâna imtisâlen savb-ı şer'-i şerîfden me'zûnen irsâl ol[un]an Mevlânâ es-Seyyid Salih Afîf Efendi dâ'îleri mahrûse-i Galata Yağkapanı'nda vâki' nâzır odasına varıp hâlâ kapan-ı merkūm nâzırı es-Seyyid Süleyman Ağa ve tüccârından es-Seyyid Selâmet Ağa ve Mehmed Salih Ağa ve Ali Ağa ve Abdülfettah Yazıcı ve sâir mazbûtü'l-esâmî Müslimîn huzûrlarında akd-i meclis-i şer'-i âlî ettikde kapan-ı merkūm tüccârından olup mahrûse-i mezbûre kazâsına muzâfe İstinye nâhiyesine tâbi' Tarabya karyesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan Kırımî Mehmed Said Ağa b. Musa'nın verâseti zevce-i metrûkesi Hadîce Hatun bt. el-Hâc

Rasûl ile vâlidesi Hanife Hatun bt. Mehmed'in li-ebeveyn kız karındaşı Rahime bt. Ömer'in sadrî kebîr oğulları Mücellid Ahmed Efendi ve Mehmed Efendi ibney İbrahim'e münhasıra ba'dehû zevce-i mezbûre Hadîce Hatun dahi vefât edip verâseti ancak li-ebeveyn er-karındaşı Mahmud Efendi'ye münhasıra olduğuna binâen merkūm Mahmud Efendi meclis-i <<şer'-i>> ma'kūd-ı mezkûrda kendi nefsinden asîl li-ebeveyn er-karındaşı merkūm Mehmed Efendi tarafından vekîl-i müseccel-i şer'îsi merkūm Ahmed Efendi muvâcehesinde mûrisimiz müteveffâyı mezbûrun kâffe-i terekesi cânib-i mîrîden zabt ve ba'dehû ma'lûmü'l-mikdâr bedel ile ashâb-ı düyûnunu irzâ ve iskât etmek şartıyla bâ-sûret veresesine terk olundukda mezbûr Ahmed Efendi re'yimizle zabt ve vaz'-ı yed etmişdi lâkin müteveffâ-yı mezbûrun düyûnu terk olunan terekesinden ezyed ve evfer olduğundan husûs-ı mezkûra dâir takdîm-i Bâb-ı Âlî kılınan arzuhâlimiz hâmişine İstanbul Mahkemesi'nden i'tâ olunan i'lâm-ı şer'îde tafsîl olunduğu üzre ashâb-ı hukūku alâ-tarîkı'l-musâlaha [**48a**] irzâ olunmağla fazlasından hisse-i irsiyemi ve bâ-temessük kız karındaşım mezbûre Hadîce Hatun'un zevci müteveffâ-yı mezbûr Mehmed Said Ağa zimmetinde cihet-i karzdan alacağı olup kable'l-ahz ve'l-istifâ fevt olduğundan bana mevrûs olan üç bin dört yüz guruşu asîl ve vekîl-i mezbûrun vâzı'u'l-yed olduğu müteveffâ-yı mezbûrun tekeresinden taleb eylerim deyü da'vâya tesâddî ve ol vechile beynimizde ba'de <<vukū'ı' >>l-münâza'a beynimiz ıslâh olunup tüccâr ve hâzırûn-ı merkūmûn beni terekesinden hisse-i irsiyeme isâbet edenden ezyed ve ekser olan iki bin guruş ve meblağ-ı merkūm üç bin dört yüz guruş müdde'âmdan dahi bin guruş ki cem'an üç bin guruş üzerine asîl ve vekîl-i merkūm Ahmed Efendi ile şerâit-i sıhhat-i sulhü hâvî mevâni'-i müfsideden ârî alâ-tarîkı't-tehârucu'ş-şer'î inşâ-i akd-i sulh eylediklerinde tarafeynden her birimiz sulh-ı mezkûru ba'de'l-kabûl bedel-i sulh-ı merkūm üç bin guruşun bin dört yüz seksen dört guruşunu benim asîl ve müvekkilân-ı merkūmâna zimmetimde deynim olan ol mikdâr guruşa bi't-terâzî takās ve mahsûb ve bâkīsi olan bin beş yüz on altı guruşu dahi bana edâ ve teslîm ben dahi mukāssa ve kabûl ve ahz ü kabz ve istifâ-yı hak etmemle bi'l-cümle husûs-ı mezkûra ve müteveffâyı mezbûrun kalîl ve kesîr celîl ve hakīr nukūd ve arûz akār ve menkūl ma'lûm ve mechûl bi'l-cümle ism-i mâl ıtlâk olunur terekesine ve hukūk-ı mirasa ve sâir beynimizde cereyân eden cemî' ahz ü i'tâ ve mu'âmelât-ı şettâ ve hukūk-ı ma'lûme ve mechûleye müte'allika âmme-i de'âvî ve mutâlebât ve kâffe-i eymân ve muhâsamâtdan tarafeynden her birimiz âharın zimmetini ibrâ-i âmm-ı sahîh-i şer'î kātı'u'n-nizâ' ve ıskāt-ı tâmm-ı sarîh-i mer'î râfi'u'l-hısâm ile ibrâ ve ıskāt ve her birimiz âharın asâleten ve vekâleten ibrâsını kabûl eyledik deyü mukırr-ı mezbûr Mahmud Efendi'nin cemî' takrîr-i meşrûhunu asîl ve vekîl-i mezbûr Ahmed Efendi tasdîk ve bu vechile beynleri musâfât olunduğu mevlânâ-yı mûmâileyh dâ'îleri mahâllinde ketb ve tahrîr ve ma'an meb'ûs ümenâ-i şer'le meclis-i

şer‘a gelip alâ-vukū‘ihî inhâ ve takrîri tenfîz olunduğu İstanbul Mahkemesi’nden huzûr.

Fî 17 Ca sene 1242

243 [48a-1] Mehmed b. Veliyüddin ile İsmail b. Ali’nin, feshettikleri ortaklıklarında 300 guruşa sulh oldukları

300 guruşa sulh ve bedel-i sulhü beher şehr onar guruşa te’hîr

Ma‘rûz

Sahib-i arzuhâl Mehmed b. Veliyüddin nâm kimesne meclis-i şer‘-i münîrde derûn-ı arzuhâlde mezkûru’l-ism İsmail b. Ali nâm kimesne muvâcehesinde ben târih-i i‘lâmdan yedi sene mukaddem mâlımdan bin guruş ve merkūm İsmail dahi mâlından beş yüz guruş ifrâz ve birbirine halt ile fâide-i hâsıla beynimizde beraber iktisâm olunmak üzre İstanbul’da Çarşı-yı Kebîr’de Bat Pazarı’nda vâki‘ dükkânımda koltukçuluk ticâretinde akd-i şirket ile bir sene şerîkler olup ba‘dehû fesh-i akd-i şirket-birle hesâbımızı mahzar-ı şühûdda sehv ve galatdan ârî yegān yegān sahîhan rü’yet eylediğimizde merkūm İsmail kābız-ı mâl olmak takrîbiyle hâsıla olan fâideden benim nısf hisseme isâbet eden mebâliğ-i ma‘lûmeyi bana def‘ ü teslîm ben dahi ahz ü kabz edip lâkin re’s-i mâlım olan meblağ-ı mezkûr bin guruşu bana vermeyip kendi umûruna sarfla istihlâk etmemle meblağ-ı merkūm bin guruşu mezbûrdan zamânen taleb ederim deyü tesâddî eylediğim da‘vâmdan bâ-tavassut-ı muslihîn mezbûr İsmail ile bi’t-tav‘ ve’r-rızâ üç yüz guruş üzerine sulh olduğumda ol dahi sulh-ı mezkûru ba‘de’l-kabûl bedel-i sulh-ı mezkûrdan mâ‘adâ meblağ-ı merkūm bin guruşa varınca ziyâdesi olan yedi yüz guruş ile mal-ı şirketden hâric yedimde mâlım olup bi-gayr-ı hakkın mukaddemâ âhara bey‘le istihlâk eylediği seksen guruş kıymetli bir çuka biniş ve elli guruş kıymetli bir çuka cübbenin kıymetleri olup zimmetinde zamânen alacak hakkım olan cem‘an yüz otuz guruşdan meccânen fâriğ olmamla kıymet-i mecmû‘-ı mezkûra ve bi’l-cümle husûs-ı şirkete ve hesâbda galat vukū‘una müte‘allika âmme-i da‘vâdan tarafeynden her birimiz âharın zimmetini kabûlü hâvî ibrâ-i âmm-ı sahîh-i şer‘î ile ibrâ ve ıskāt eyledik deyü ba‘de’l-ikrâr ve’t-tasdîk ibrâdan müstesnâ bedel-i sulh-ı mezkûr üç yüz guruşu mezbûrun hâlâ ve def‘aten edâya iktidârı olmayıp ber-vech-i âtî istimhâl eylediğinde ben dahi bedel-i sulh-ı mezkûru beher şehr onar guruş verip mecmû‘unu târih-i i‘lâmdan otuz ay tamamında tamamen bana edâ ve îfâ etmek üzre rızâmla medyûnum merkūm İsmail’i imhâl ve te’hîr eyledim dedikde ol dahi kazıyye minvâl-i meşrûh üzre olup bedel-i sulh-ı mezkûr üç yüz guruş zimmetinde müdde‘î-i mezbûra sahîhan deyni olduğunu ikrâr ve i‘tirâf ve ber-vech-i muharrer muahharan dâyini müdde‘î-i merkūm Mehmed’e tamamen edâ ve îfâya müte‘ahhid olduğu İstanbul Mahkemesi’nden huzûr.

Fî-gurreti C sene [1]242

244 [48a-2] İstanbul'a palamudun az miktarda geldiği ve debbağ esnafının palamut nizamları

Debbağ esnâfının palamud nizâmlarına dâir

Ma'rûz

Âsitâne ve Devlet-i Âşiyâne'de kâin debbağ esnâfının i'mâl eyledikleri kâvisle [kösele] ve meşinin cüz'-i a'zamı olup Bahr-i Sefîd Boğazı civârında vâki' Köse Deresi ve Tuzla ve Kaz Dağı ve sâir mahallerde husûle gelen palamudu bir müddetden beri ba'zı erbâb-ı ihtikâr mahallerinden dûn bahâ ile iştirâ ve gālî bahâ ile Anadolu ve Rumeli taraflarına ve müste'men tâifesine bey' ve füruhta ictirâ etmekde olmalarıyla bu keyfiyet Âsitâne-i aliyyeye palamudun kıllet üzre vürûduyla bahâsının galâsını mûcib ve ol vechile Cebehâne-i âmire ve Tersâne-i ma'mûre mühimmâtına sekte îrâsını müstelzim ve müstevcib olduğu debbağ esnâfı tarafından bi'd-defa'ât arzuhâller takdîmiyle inhâ olunmakdan nâşî şu husûsun men' ve def'iyle mahallerinde mevcûd olan palamudun tüccârı yediyle Dersa'âdet'e götürülmesi zımnında mukaddem ve muahhar defe'âtla evâmir-i aliyye tasdîr kılınmışiken yine lâyıkıyla palamud vürûd etmediğinden şu uygunsuzluğun önü kestirilmek için ba'de'l-yevm husûle gelen palamudun cümlesi tüccârı yediyle Dersa'âdet'e gelip içinden beş ocak ta'bîr olunur debbağ esnâfı işlerine yarayacak palamudu iştirâ eyledikden sonra fazlası kalır ve esnâfın işlerine gelmeyerek almakdan istinkâf eyledikleri ma'rifet-i şer' ve esnâf ma'rifetiyle mütebeyyin olur ise ol vakitde bu tarafdan diyâr-ı âhara füruht olunmasına ruhsat verilmek üzre geçen sene nizâma rabt olunmuş ise de el-hâletü hâzihî zikrolunan mahallerde husûle gelen palamud külliyet üzre olup mahallerinden diyâr-ı âhara nakl ve müste'men tâifesine füruht olunamayarak Dersa'âdet'de dahi tekessür ve adem-i revâcı cihetiyle cümlesinin bu tarafa nakli ve ba'dehû buradan hârice satılması sûretinde beyhûde bir takım mesârif-i nakliye sebebiyle tüccâra zarar ve ziyânı müeddî olacağına mebnî zarûrî el çektiklerinden mevcûd olan palamud mahallerinde çürüyüp fenâ-pezîr olarak gerek palamud tüccârı ve gerek palamud mahsûlüyle ta'ayyüş etmekde olan fukarâ gürûhu mübtelâ-yı gadr ve hasâr olmağla oldukları tahkīk olunup umûr-ı mühimme-i Devlet-i Aliyye'nin ta'tîlden ve debbağ esnâfının dahi palamud husûsunda müzâyakadan vikāyeleri ehem ve elzem **[48b]** olduğu misillü fukarâ ve zu'afânın dahi gadr ü zarardan himâyeleri matlûb-ı âlî olduğuna mebnî şu husûsda tarafeyn müteneffi' ve mütemetti' olmak zımnında kimesneye gadr ü hasâr olmamak garazıyla bu maddeye taraf-ı Devlet-i Aliyye'den hâcegân-ı Dîvân-ı hümâyûndan Ömer Lütfî Efendi çâkerleri mahsûs me'mûr ve ta'yîn ve me'mûr-ı mûmâ-ileyh her bir mahalle semt olan İzmir'de ikāmet ve sâir kazâ ve iskelelere tarafından iktizâsına göre mücerreb ve mu'temed adamlar ik'âdıyla evvel-emirde Dersa'âdet'e lüzûmu olan palamudu gāyet a'lâsından olarak vakt ü zamanıyla

tamamen sevk ile cümle debbağ esnâfına lâzım olan palamud mâ-beleğan mâ-belağ vürûd ettikden sonra mahallerinde fazla kalan palamud sâir mahallere ve Rumeli yakasına ve müste'men tâifesine me'mûr-ı mûmâ-ileyh ma'rifetiyle bey' ettirilmek ve Dersa'âdet'e palamudun mikdâr-ı lüzûmu keyfiyeti me'mûr-ı mûmâ-ileyhin ma'lûmu olacağına mebnî ânın izin tezkiresi olmadıkça bir dirhem palamud imrârına ruhsat verilmemek üzre bâ-irâde-i seniyye tanzîm ve ol bâbda emr-i celîlü'ş-şân sudûr etmekle zikrolunan beş ocak debbağlarının kethudâ ve ihtiyârları huzûr-ı şer'a celb ile mûmâ-ileyh hazır olduğu hâlde bi'l-istintâk kendülere beher sene ne mikdâr ve ne cins palamud lâzım ise tahkīk ve ba'de-zin palamud husûsunda bir gûne sızıldı vukū'a gelmeyecek sûretde nizâm-i kavîye rabtla sûret-i karârı i'lâma mübâderet olunmak bâbında bu dâ'îlerine hitâben beyâz üzerine sâdır olan fermân-ı cihân-mutâ'larına imtisâlen Yedikule debbağları kethudâsı Mustafa Efendi ve yiğitbaşısı es-Seyyid Mehmed ve Eyüb kethudâsı Veliyüddin Ağa ve yiğitbaşısı diğer es-Seyyid Mehmed ve ahî babası es-Seyyid Mehmed Ağa ve Kasımpaşa kethudâsı el-Hâc Salih Ağa ve yiğitbaşısı Ali Efendi ve ahî babası Râşid Efendi ve Tophâne kethudâsı Mehmed Ağa ve yiğitbaşısı es-Seyyid Ahmed Efendi ve ahî babası Hasan Ağa ve Üsküdar kethudâsı Hüseyin Ağa ve yiğitbaşısı Mustafa Ağa ve ahî babası diğer Mustafa Ağa ve sâir ihtiyârlarıyla palamud tüccârından es-Seyyid Mahmud Ağa ve es-Seyyid el-Hâc Edhem Ağa ve Süleyman Ağa ve diğer es-Seyyid Edhem Ağa ve Mustafa Ağa ve Abdullah Ağa ve sâirleri bi'd-defa'ât gerek huzûr-ı dâ'iyânem ve tarafımızdan mürsel vekāyi' kâtibimiz Es'ad Efendi dâ'îlerinin kethudâ-yı vekâlet-penâhîleri sa'âdetlü ağa odasında akd eylediği meclis-i şer'a celb ve istintâk olundukda beher sene Yedikule'ye on iki bin ve Eyüb'e altı bin ve Üsküdar'a dört bin ve Kasımpaşa'ya on iki bin ve Tophâne'ye iki bin beş yüz kantar ki min-haysü'l-mecmû' otuz altı bin beş yüz kantar palamud kâfî ve vâfî olduğunu ve bu sene-i mübâreke için dahi hitâm-ı seneye kadar cem'an dört bin dokuz yüz kantar palamuda muhtâc olduklarını ve koruk ve yolma ta'bîr olunur a'lâsı işlerine yarayıp ednâsı işlerine gelmeyeceğini ve ibtidâ-yı sene i'tibârları evvel-i rûz-ı Kasım olup târih-i şirâdan i'tibâren aldıkları palamudun bahâsını üç ayda birer rubu'unu vererek senesi hitâmına değin dört taksîtle kâmilen edâ edeceklerini ve beher sene taraflarından mahâllinde işlerine gelecek cinsi me'mûrîne ta'rîf ve ifâde için birer adam göndereceklerini me'mûr-ı mûmâ-ileyh çâkerleri hazır olduğu hâlde her biri takrîr eyledikleri imtisâlen li'l-emri'l-âlî İstanbul Mahkemesi'nden huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî 7 min-Recebi'l-ferd sene 1242

Mukābele-şüd

245 [48b-2] Merhum Mehmed b. Mehmed'in, mahzen hissesi ve kahve dükkânı mirasından Mehmed Salih Ağa b. Ali'nin el çektirildiği

Bağçekapısı hâricinde mahzen ve Ayasofya'da kahve dükkânı nizâʿı

Maʿrûz

Ayasofya-i Kebîr Vakfı mütevellîsi Ahmed Reşid Efendi ibnü'l-merhûm Mehmed Zühdü Efendi savb-ı şerʿ-i enverden me'zûnen mürsel Mevlânâ es-Seyyid Salih Afîf Efendi dâʿîlerinin evvelen Pazar günü Saray-ı hümâyûnda dîvân odasında huzûr-ı hazret-i Dârü's-saʿâdeti'ş-şerîfede Haremeyn-i şerîfeyn müfettişi Emin Beyefendi-zâde fazîletlü Abdülkadir Beyefendi ile ve baʿdehû bi't-terâzî Yazıcı Efendi odasında müfettiş-i mûmâ-ileyh tarafından mürsel Kâtib Hüseyin Efendi maʿiyyetiyle akd eylediği meclis-i şerʿ-i münîrde bundan akdem fevt olan Mehmed b. Mehmed'in li-ebeveyn ammi oğlu Mehmed Salih Ağa b. Ali tarafından husûs-ı âtîde vekîl olduğu Ömer Ağa b. İbrahim ve Yusuf Ağa b. Ali nâm kimesneler şehâdetleriyle sâbit olan Teberdâr el-Hâc Ömer Halîfe b. el-Hâc Musa muvâcehesinde vakf-ı mezkûr müstagallâtından İstanbul'da Bağçekapısı hâricinde kâin maʿlûmü'l-hudûd bir bâb kârgir mahzenin nısfı gāibe ani'l-meclis Behiyye Hanım bt. Abdullah'ın ve nısf-ı âharı ile Ayasofya-i [Kebîr] Çarşısı'nda kâin maʿlûmü'l-hudûd bir bâb kahvehâne müteveffâ-yı mezbûr Mehmed'in bi'l-icâreteyn tasarrufunda iken bu defʿa katîlen bilâ-veled fevt olup nısf mahzen-i mezkûr ile kahvehâne-i mezkûre mahlûl ve cânib-i vakf-ı şerîfe âid ve râciʿ olmağla mahlûlünden âhara îcâr murâd olundukda derûnlarında gedikleri ve bir vechile alâkası yoğiken müteveffâ-yı mezbûrun hasran vârisi olduğu ihbâr olunan mezbûr Salih Ağa'nın vekîli merkūm bî-vech müdâhale etmekle müdâhalesi menʿ olunmak bi't-tevliye murâdımdır dedikde vekîl-i merkūm dahi cevâbında fi'l-vâkiʿ bu âna kadar mahzen ve dükkân-ı mezkûrun gedikleri var zannıyla müdâhale sadedinde olmuşdum lâkin bu defʿa erbâbından gereği gibi suâl ve tashîh [tahkīk] eylediğimde derûnlarında hiçbir nevʿ gedik olmadığı muhakkak maʿlûmum ve yedimde dahi bir gûne senedim olmadığından mahlûlünden âhara îcârına şerʿan ve kānûnen mümânaʿat edemeyeceğim meczûmum olup ol vechile kendim mülzem olmamla fîmâ-baʿd nısf mahzen-i mezkûr ile dükkân-ı merkūmu şurûtu üzre mütevellî-i mûmâ-ileyhin âhara îcârına taʿarruz ve müdâhaleden keff-i yed eyledim deyü takrîrini mevlânâ-yı mûmâ-ileyh dâʿîleri meclis-i şerʿ-i şerîfe inhâ eylediği İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 9 min-Recebi'l-ferd sene 1242

246 [48b-2] Şerife Esma bt. Ali'nin, Ebubekir Ağa b. Mehmed Said'den alacağı üç bin guruşu ertelediği

3000 guruş imhâl

Ma'rûz

İstanbul'da Ma'cûncu kurbünde Yayla nâm mahâlde sâkine Osman Ağa zevcesi mu'arrefetü'z-zât Şerife Esma bt. es-Seyyid Ali nâm hatun meclis-i şer'-i enverde Mısır Çarşısı attarlarından Ebûbekir Ağa b. Mehmed Said nâm kimesne muvâcehesinde mezbûr Ebûbekir Ağa zimmetinde cihet-i karzdan hakkım olan üç bin guruşu def'aten edâya kudreti olmadığından beher şehr yirmi beşer guruş verip mecmû'unu târih-i i'lâmdan yüz yirmi ay hitâmına değin tamamen bana edâ etmek üzre rızâmla mezbûru imhâl ve te'hîr eyledim dedikde ol dahi meblağ-ı mezbûru ikrâr ve i'tirâf ve mühlet-i mezkûreyi kabûl ve ber-vech-i muharrer muahharan edâ-i deyne ta'ahhüd eylediği İstanbul Mahkemesi'nden huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî 5 min-Recebi'l-ferd sene 1242

[Beyaz Beyaz]

247 [49a-1] Şerife Vahide Hatun bt. Mehmed'in, Sofular'da babasından kalan kalaycı gediği olduğu iddiasının geçersizliği

Sofular'da kalaycı gediği men'i

Ma'rûz

Derûn-ı arzuhâlde mezkûreti'l-ism mu'arrefetü'z-zât Şerife Vahide Hatun bt. es-Seyyid Mehmed meclis-i şer'-i münîrde sahib-i arzuhâl Tersâne-i âmirede zindân kâtibi el-Hâc Mehmed Sâdık Efendi ibnü'l-merhûm Mehmed Ârif Efendi tarafından husûs-ı âtîde vekîl olduğu es-Seyyid Abdullah Efendi b. es-Seyyid Ali ve Süleyman Efendi b. Ali şehâdetleriyle sâbit olan es-Seyyid Halil Efendi b. es-Seyyid Ali muvâcehesinde bin yüz otuz sekiz senesi İstanbul kādısı bulunan Kethudâzâde Mehmed Said Efendi merhûmun zamanında Âsitâne-i aliyyede bulunan cemî' kalaycı esnâfı ma'rifet-i şer'le tahrîr ve birbirleriyle kefâlete rabt ve defter olunarak İstanbul Mahkemesi nizâm sicilline sebt ve kaydolunmuş olmağla işbu yedimde olan diğer arzuhâl hâmişine defter-i mezkûrda Sofular'da Usta el-Hâc Mehmed deyü münderic idüğü derkenâr olunup benim dahi babam kalaycı esnâfından ve ismi Mehmed olduğundan defter-i mezkûrda münderic olan Mehmed Usta babam mezbûr Mehmed'in ismine uygun ve zikrolunan Sofular çarşısında Mollahüsrev Câmi'-i şerîfi ittisâlinde kâin müvekkil-i mûmâ-ileyhin tasarrufunda olup fi'l-asl külâhcı ve ba'dehû manav ve ba'dehû sebzeci dükkânı ve el-yevm bakkāl mağazası

olan vakıf mahâl esnâf kaleme alındığı târihde kalaycı dükkânı olması muhtemel ve maznûn olmağın bu takdîrce dükkân-ı mezkûrda eğerçi ol zamandan beri kalaycı işlediğini bilir yoğise de mücerred yedimde olan derkenâra binâen dükkân-ı mezkûr babamdan kalma gediğim olmuş olur öyle olıcak müvekkil-i mûmâ-ileyh mağaza-i mezkûrede olan müste'cirîni çıkarıp gediğim olmak üzre bana îcâra cebr olunsun deyü da'vâ ettikde evvelen dükkân-ı mezkûr gediği ta'bîr olunan âlât-ı lâzıme el-yevm mevcûde olmayıp mahv ve telef olmuş olduğundan mâ'adâ henüz kendi mâlı olduğunu ve kim zabtedip kimin yedinde kaldığını vech-i şer'î üzre tashîh ve beyân edememekle ber-muktezâ-yı şerî'at-i garrâ müvekkil-i mûmâ-ileyhe suâl dahi tevcîh etmediği ve sâniyen yüz dört sene mukaddem tahrîr olunan Hacı Mehmed Usta kendi takrîrine nazaran babası olduğunu zâhir-i hâl mükezzib ve ol târihde esnâfı dahi tahrîr ancak birbirini kefâlete rabt için olmağla yalnız bu tahrîr ile gedikleri i'tibâr bulmadığı ve bu makūle bir esnâf taraf-ı şer'den bir sebebe mebnî tahrîr ve defter olundukda eğer taraf-ı saltanat-ı seniyyeden gedikleri i'tibâr buyrularak aklâm-ı şâhâneden birine dahi bâ-i'lâm-ı şer'î mahalli tasrîhiyle kaydolunduğu sûretde mu'teber olup dükkân-ı mezkûrda ise kalemde mukayyed kalaycı gediği olmadığı hâmiş-i arzuhâlde mastûr Başmuhâsebe derkenârından müstebân olmağın bu sûretde mahâll-i mezkûr bu kadar müddet esnâf-ı müte'addide yedlerine geçerek kalaycı işlediği yoğiken yalnız kefâlete rabt için olan tahrîre binâen gedik iddi'âsı şer'an ve kānûnen iltifâta şâyân olmayıp dükkân-ı mezkûra bir vechile müdâhaleye kādire olmadığı müdde'iyye-i mezbûre Şerife Vahide Hatun'a tefhîm olunduğu İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 11 min-Recebi'l-ferd sene 1242

248 [49a-2] Mîrî ambarlarından ekmekçi esnafına hububat dağıtılması ve fiyatlarının tespiti

Fiyât-ı hınta

Sa'âdetlü defterdâr efendi bendelerinin telhîsi mûcibince işbu kırk iki senesi Recebi'l-ferdinin on beşinci gününden i'tibâren mîrî anbârları mevcûdundan me'mûrîn ma'rifetleriyle habbâzâna tevzî' ve i'tâ olunan yirmi beşer bin keyl zehâirin yedi bin beş yüz keyli Tekfurdağı ve yedi bin beş yüz keyli Bergos hıntaları olup beher keyli yüz yirmi beşer paraya ve beş bin keyli kolsırası Bartın hıntası olup beher keyli seksener paraya ve beş bin keyli şa'îr olup altmışar paraya olduğu bi'l-ihbâr İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 15 min-Receb sene [1]242

249 [49a-3] Kürkçü esnafından Yorgi v. Nikola ile Ali b. İbrahim'in yanan kürkçü dükkânından gediğin nakli hususunda anlaştıkları

Sandal bezzâzistânı kurbünde kürkçü dükkânı maddesi

Âsitâne-i aliyyede vâki‘ kürkçü esnâfından Yorgi v. Nikola zimmî meclis-i şer‘-i münîrde Hallâc es-Seyyid el-Hâc Ali b. el-Hâc İbrahim nâm kimesne muvâcehesinde hâssa kürkçübaşısı el-Hâc Mehmed Emin Ağa hazır olduğu hâlde İstanbul'da Sandal bezzâzistânı ebvâbından Kürkçüler Kapısı hâricinde Kürkçü Hasnan zimmî ve fincâncı dükkânları beynlerinde kâin mezbûrun tasarrufunda olan bir bâb vakıf dükkânın bi'd-defa‘ât mürâfa‘adan verilen i‘lâm-ı şer‘îlerde tasrîh olunduğu üzre verâsında kâin mahâll-i mukarrer derûnunda olan hallâc gediği mezbûrun ve pîşgâhında kâin mahâll-i mu‘ayyen derûnunda mevcûde iki gedik i‘tibâr olunan kürkçü âlât-ı lâzımesi benim mâlımız iken dükkân-ı mezkûr bu def‘a harîkde muhterik oldukda benim binâya kudretim olmadığından rızâmla mâlik olup harîkden tahlîs eylediğim iki aded kürkçü gediği âlâtını âhar dükkâna nakle ta‘ahhüd eylediğimde merkūm es-Seyyid el-Hâc Ali Ağa'dan nakl husûsunda olacak mesârifimi i‘âne tarîkıyle şer‘an bana mâlından dört yüz elli guruş def‘ ü teslîm ve umûruma sarfla istihlâke emreylediğinde ben dahi ahz ü kabz ve emri üzerine umûruma sarfla istihlâk ve âlât-ı müstahlasa-i mezkûreyi âhar mahalle nakledip fîmâ-ba‘d benim dükkân-ı mezkûrda kat‘a alâkam kalmamağla bi'l-cümle hukūk-ı şer‘iyeye ve bedel-i müstehlek-i mezkûrun istirdâdına müte‘allika da‘vâdan tarafeynden her birimiz âharın zimmetini kabûlü [hâvî] ibrâ ve ıskāt etmemizle ba‘de'l-yevm mezbûr es-Seyyid el-Hâc Ali Ağa dükkân-ı mezkûru binâ ve inşâ ve mâlik olduğu hallâc gediğini derûnuna vaz‘la müstakillen isti‘mâline mümâna‘at etmemeğe ben ta‘ahhüd eylediğimde ol dahi benim mâlik olduğum iki aded kürkçü gediklerimi nakleylediğim dükkânda keyfe mâ yeşâ müstakillen zabt ve tasarrufuma müdâhale etmemeğe ta‘ahhüd ve her birimiz âharın ta‘ahhüdünü kabûl ve bu vechile kat‘-ı nizâ‘ eyledik deyü mukırr-ı mersûm Yorgi zimmînin bi'l-cümle takrîr-i meşrûhunu merkūm es-Seyyid el-Hâc Ali Ağa tasdîk eylediği İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 7 C sene [1]242

250 [49a-4] Hocapaşa'da yanan muhallebici dükkânın tamiri masrafında, ortakların sulh oldukları

Muhallebici dükkânı keşfi

Ma‘rûz

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen zikr-i âtî husûsun mahâllinde ketb ve tahrîri'çün cânib-i şerî‘at-i garrâdan me'zûnen irsâl olunan Kâtib Hasan Şükrü

Efendi dâʿîleri [ve] hâssa miʿmârı hulefâsından Derviş Ahmed ve Mehmed Tahir Halîfeler ile İstanbul'da Hocapaşa kurbünde Hocapaşa Hânı sırasında sebzeci dükkânı ittisâlinde vâkiʿ bir bâb muhallebici dükkânına varıp huzûr-ı Müslimînde akd-i meclis-i şerʿ-i nebevî ettikde derûn-ı arzuhâlde mezkûru'l-ism muhallebici esnâfının kethudâsı es-Seyyid Derviş Mehmed Tahir Ağa b. es-Seyyid Ahmed nâm kimesne meclis-i maʿkūd-ı mezkûrda sahib-i arzuhâlden Defterhâne-i âmire kalemi hulefâsından es-Seyyid Ahmed Seydâ Efendi b. el-Hâc Mehmed Sâdık nâm kimesne muvâcehesinde dükkân-ı mezkûrun nısfı merkūm es-Seyyid Ahmed Seydâ Efendi'nin ve nısf-ı âharı gāib ani'l-meclis Nûr-ı Osmânî Câmiʿ-i şerîfi hatîbi el-Hâc Mehmed Tahir Efendi b. el-Hâc Ahmed'in bi'l-iştirâk yedlerinde mülk ve hakları iken bundan akdem bi-kazâillâhi teʿâlâ vukūʿ bulan harîkde muhterik oldukdan sonra ben dükkân-ı mezkûru ancak **[49b]** mezbûr es-Seyyid Ahmed Seydâ Efendi'nin bi-şartı'r-rücûʿ emriyle heyet-i mevcûdesine sekiz yüz altmış buçuk guruş sarfla muhterik arsa üzerine miʿmârân-ı mezbûrân misâhalarıyla terbîʿan kırk iki zirâʿ on beş parmak olarak müceddeden bir bâb muhallebici dükkânı binâ ve inşâ ve baʿzı noksanıyla terk ettirmemle ol vechile dükkân-ı mezkûrun heyet-i mevcûdesine mâlımdan masrûfum olup mezbûrun zimmetinde bi'l-mürâcaʿa alacak hakkım olan meblağ-ı merkūm sekiz yüz altmış buçuk guruşun sekiz yüz altı guruşunu merkūm es-Seyyid Ahmed Seydâ Efendi mukaddemâ ceste ceste bana edâ ve teslîm ben dahi yedinden ahz ü kabz etmemle bâkīsi olan elli dört buçuk guruşu mezbûr es-Seyyid Ahmed Seydâ Efendi[ʿden] hâlâ taleb ederim deyü daʿvâya tesâddî eylediğimde ol dahi cevâbında dükkân-ı mezkûrun heyet-i mevcûdesine ancak mâlından emrimle yedi yüz guruş sarf etmenle ber-vech-i muharrer ceste ceste medfûʿum olup kabzını muʿterif olduğun meblağ-ı mezkûr sekiz yüz altı guruşun yedi yüz guruşunu masrûfun olan meblağ-ı merkūm yedi yüz guruşa takās olunup bakīsi olan yüz altı guruşu taleb ederim deyü benden daʿvâ ve ol vechile beynimizde baʿde vukūʿı'l-münâzaʿa muslihûn tavassutuyla beynimiz te'lîf ve tanzîm olunup tarafeynden her birimiz tesâddî eylediğimiz deʿâvâ-yı [deʿâvî-i] mezkûrelerimizden meccânen fâriğler olmamızla bi'l-cümle zikrolunan husûslara ve işbu târih-i iʿlâma gelince sâir cemîʿ hukūk-ı şerʿiyeye müteʿallika âmme-i daʿvâdan tarafeynden her birimiz âharın zimmetini ibrâ-i âmm-ı sahîh-i şerʿî ve ıskāt-ı tâmm-ı sarîh-i merʿî ile ibrâ ve ıskāt ve her birimiz ber-vech-i muharrer âharın ibrâsını kabûl eyledik deyü ikrâr ve tasdîklerini kâtib-i merkūm dâʿîleri mahâllinde ketb ve tahrîr ve maʿan mürsel ümenâ-i şerʿle meclis-i şerʿa gelip alâ-vukūʿihî inhâ ve takrîr eylediği İstanbul Mahkemesi'nden huzûr-ı âlîlerine iʿlâm olundu.

Fî 8 C sene 1242

251 [49b-1] Tunuslu Uzun Süleyman Ağa b. Hasan'ın, Mısır tüccarından Yusuf Ağa b. Abdullah'a olan borcunu ödediği

5752 guruş duhan semenini kabz ve ibrâ

Ma'rûz

Sahib-i arzuhâl duhan tüccârından Yeniceli es-Seyyid İbrahim Ağa b. es-Seyyid el-Hâc Hüseyin bi't-terâzî dâ'îhânelerinde ma'kūd meclis-i şer'-i münîrde Tunuslu Uzun Süleyman Ağa b. el-Hâc Hasan muvâcehesinde derûn-ı arzuhâlde mezkûru'l-ism Mısır tüccârından Yusuf Ağa b. Abdullah hazır olduğu hâlde bundan akdem ben mâlımdan beş bin sekiz yüz kırk sekiz vakıyye duhanımın beher vakıyyesini doksan paradan sekiz bin altı yüz elli sekiz guruş semen tesmiyesiyle hâzır-ı merkūm Yusuf Ağa'ya ol dahi mâlından üç re's kebîre ve bir re's sagīre ki cem'an dört nefer zenciye câriyelerini bi-safkatin vâhidetin beş bin guruş semen tesmiyesiyle bana her birimiz görmedin bey' edip ba'dehû gördüğümüzde beğenmeyip her birimiz hıyâr-ı rü'yetle fesh-i akd-i bey' eylediğimizden sonra ben zikrolunan tütünleri semen-i diğer ile merkūm Süleyman Ağa'ya bey' ve teslîm etmişdim el-hâletü hâzihî merkūm Süleyman Ağa ile dahi makbûz ve masrûfunun hesâbını bu def'a yegān yegān sahîhan rü'yet eylediğimizde benim merkūm Süleyman Ağa zimmetinde sahhu'l-bâkī beş bin yedi yüz elli iki guruş alacağım zuhûr ol dahi tasdîk ve tamamen bana def' ü teslîm ben dahi ahz ü kabz ve istifâ-yı hak edip ol vechile gerek benim ve gerek merkūm Süleyman Ağa'nın mezbûr Yusuf Ağa yed ve zimmet ve kıbelinde cihet-i mezkûreden ve cihât-ı sâireden vechen mine'l-vücûh ve sebeben mine'l-esbâb bir akçe ve bir habbe ve bir nesne hakkımız ve alacağımız ve bir gûne da'vâ ve nizâ' ve husûmetimiz kalmamağla bi'l-cümle husûs-ı mezkûrlara ve sâir beynimizde cereyân eden cemî' ahz ü i'tâ ve mu'âmelât-ı şettâ ve hukūk-ı ma'lûme ve mechûleye müte'allika âmme-i de'âvî ve mutâlebât ve kâffe-i eymân ve muhâsamâtdan ben ve merkūm Süleyman Ağa'dan her birimiz hâzır-ı mezbûr Yusuf Ağa'nın zimmetini şurût-ı müfsideden ârî ve uhûd-ı mubtıladan berî cebr ü kerhden hâlî ibrâ-i âmm-ı sahîh-i şer'î ve ıskāt-ı tâmm-ı sarîh-i mer'î ile ibrâ ve ıskāt eylediğimizde ol dahi ibrâ-i mezkûrumuzu kabûl eyledi deyü mukırr-ı merkūm es-Seyyid İbrahim Ağa'nın bi'l-cümle takrîr-i meşrûhunu hâzır-ı mezbûr Yusuf Ağa ile mezbûr Süleyman Ağa'dan her biri tasdîk ve mezbûr Süleyman Ağa dahi ber-minvâl-i muharrer kabûlü hâvî ibrâ-i âm ile ibrâ ve ıskāt eylediğini tâyi'an ve kāt'iyyen ikrâr ve i'tirâf edip bu vechile külliyen kat'-ı münâza'a eyledikleri İstanbul Mahkemesi'nden huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî 3 min-Recebi'l-ferd sene 1242

252 [49b-2] Fâtıma bt. Osman Ağa'nın, dükkân komşusu Osman Ağa b. Ali'nin dükkânına yaptığı ilaveyi şikâyet ettiği

Yağlıkçı dükkânı keşfi

Maʿrûz

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen zikri câ'î husûsu mahâllinde lede'l-muʿâyene keşf ve tahkīki'çün cânib-i şerʿ-i şerîf-i hazret-i nebevîden me'zûnen irsâl olunan Kâtib es-Seyyid Ahmed Rıza Efendi dâʿîleri bi'l-maʿiyye rü'yete me'mûr Haremeyn-i şerîfeyn müfettişi Emin Beyefendi-zâde fazîletlü pîr Abdülkadir Efendi tarafından mebʿûs Kâtib es-Seyyid Mehmed Racih Efendi hâssa miʿmârı hulefâsından es-Seyyid Ali Necib ve es-Seyyid Abdülkadir Halîfeler ile Dârü's-saʿâdeti'ş-şerîfe ağası hazretleri nezâretlerinde olan evkāfdan Ayasofya-i Kebîr Vakfı müsakkafâtından İstanbul'da Çarşı-yı Kebîr'de Duʿâ Meydânı'nda Hazırcılar sûkuna giderken sol tarafda hazırcı dükkânına muttasıl ibtidâki bir bâb yağlıkçı dükkânına varıp yağlıkçı esnâfının kethudâsı el-Hâc İbiş Ağa b. el-Hâc Osman ve yiğitbaşısı es-Seyyid İbrahim Ağa b. Ali ve mütevellîsi el-Hâc Abdullah Ağa b. Ali ve esnâfından el-Hâc Hâfız Mehmed Efendi b. es-Seyyid el-Hâc Ahmed ve Kalyoncuzâde el-Hâc Mehmed Ağa b. el-Hâc Süleyman ve es-Seyyid el-Hâc İbrahim Ağa b. Ali ve el-Hâc Veliyüddin Ağa b. Süleyman ve es-Seyyid Mustafa Ağa b. el-Hâc Osman nâm kimesneler ve sâirleri hazır oldukları hâlde akd-i meclis-i şerʿ-i âlî ettiklerinde dükkân-ı mezkûrun bâ-temessükât-ı mütevellî bi'l-icâreteyn mutasarrıfesi olup İstanbul<<'da>> Mahkemesi'nden hâmiş-i arzuhâle derkenâr olunan hüccet-i şerʿiye mantûkunca derûnunda mevcûde beyne'l-esnâf yağlıkçı gediği taʿbîr olunur âlât-ı lâzıme-i maʿlûmesine müstakilleten mâlikesi sahibe-i arzuhâl muʿarrefetü'z-zât Fâtıma bt. el-Hâc Osman Ağa b. Receb nâm hatun meclis-i maʿkūd-ı mezkûrda dükkân-ı mezkûr ittisâlinde olup köşede kâin peyke şeklinde alt katından kepenkli yağlıkçı dükkânı derûnunda mevcûde beyne'l-hiref gedik taʿbîr olunur âlât-ı lâzıme-i maʿlumeye kezâlik müstakillen mâlik olan derûn-ı arzuhâlde mezkûru'l-ism Bezzâzistânî Osman Ağa b. Ali nâm kimesne muvâcehesinde Ayasofya-i Kebîr Vakfı'nın mütevellîsi kâtib-i hazret-i ağa-yı müşârün-ileyh Ahmed Reşid Efendi tarafından mürsel vekîl-i müsecceli câbî-i vakf el-Hâc İbrahim Ağa b. Ahmed nâm kimesne hazır olduğu hâlde zikrolunan Hazırcılar sûku harîkden mukaddem zîkça olup mecmaʿ-ı nâs olduğundan mârreye suhûlet gelecek mikdâr tevsîʿ için bundan akdemce **[50a]** şeref-sudûr eden fermân-ı âlî-şân mûcibince bi'r-rızâ gerek ben ve gerek sûk-ı mezbûrun tarafeyninde kâin sâir dekâkîn ashâbları dükkânlarını birer mikdâr ale's-seviye geriye çekmiş iken merkūm Osman Ağa mârrü'z-zikr gediğine mâlik olduğu peykenin bir mikdâr mahâllini ittisâlinde olup diğer gediğine mâlik olduğu bir bâb yağlıkçı dükkânına ilâve ederek zikrolunan peykeyi dahi tevsîʿ için miʿmârân-ı

mezbûrân misâhalarıyla sâlifü'z-zikr dekâkîn mahallerine nisbetle dokuz parmak ve asıl heyet-i binâsına nazaran dört buçuk parmak tarîk-ı âm üzerine çekip ol vechile cümle dekâkîn ile müsâvî olmamağla benim mutasarrıfe ve gediğine mâlike olduğum yağlıkçı dükkânına müsâvî oluncaya değin sâlifü'z-zikr dokuz parmak mahalli kat'a mezbûr Osman Ağa'ya tenbîh olunmak matlûbumdur deyü <<da'vâ>> esnâf-ı hâzırûn-ı mezbûrunun tasdîkleriyle istid'âsını kâtibân-ı mezbûrân mahâllinde bi'l-mu'âyene ketb ü tahrîr ve ma'an meb'ûs ümenâ-i şer' ve mi'mârân-ı merkūmân ile meclis-i şer'-i şerîfe gelip müdde'iyye-i mezbûre Fâtıma Hatun'un vekîl-i müseccel-i şer'îsi rıza'en pederi el-Hâc Hüseyin Ağa b. İbrahim nâm kimesne ile müdde'â-aleyh merkūm Osman Ağa ve esnâf-ı <<hâzırûn>> merkūmûn hazır oldukları hâlde tasdîklerine mukārin alâ-vukū'ihî ba'de'l-inhâ ve't-takrîr mezbûr Osman Ağa tarîk-ı âm üzerine ihdâs eylediği dokuz parmak mahâllin ancak dört parmak mahâllini bi't-terâzî kat'a ta'ahhüd ile beynleri te'lîf ve tanzîm olunmuş ise de sâlifü'l-beyân dokuz parmak mahâllin ancak dört parmak mahalli yahud dokuz parmak mahâllinin hedmi mutlaka re'y-i rezîn-i isâbetkarîn-i âsafânelerine menût mevâddan idüğü İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 25 C sene 1242

253 [50a-1] Artin v. Markar'ın, kirasını geciktirmeden Mehmed Arif Ağa'ya ödeyeceği

Zınparacı dükkânının kirâsı olan mâh-be-mâh dörder guruşu bilâ-cevr edâya ta'ahhüd

Ma'rûz

Sahib-i arzuhâl Mehmed Ârif Ağa b. Osman meclis-i şer'-i münîrde derûn-ı arzuhâlde mezkûru'l-ism Artin v. Markar zimmî muvâcehesinde İstanbul'da Süleymâniye kurbünde Dârü'l-hadîs tahtında vâki' bi'l-icâreteyn mutasarrıf olduğum bir bâb vakıf zınparacı dükkânında mersûm Artin zimmî dörder guruş şehriye kirâ ile müste'cirim olup lâkin dükkân-ı mezkûrda mukayyed ve mu'teber gedik yoğiken zimmî-i mesfûr kirâsını edâda cevr ü ezâ etmekle ben dahi fesh-i akd-i icâre ile mersûmu dükkân-ı mezkûrdan ihrâc murâd etmişdim el-hâletü hâzihî mersûm Artin zimmî dükkân-ı mezkûrdan çıkmamağa şer'an ve kānûnen kādir olamayacağı erbâbından suâl ve tahkīk ile ma'lumu olduğundan fîmâ-ba'd kirâ-yı mezkûru mikdâr-ı zerre cevr ü ezâ etmeksizin mâh-be-mâh tamamen bana edâya ta'ahhüd ile niyâz ve iltimâs eylediğinde ben dahi da'vâ-yı mezkûremden fâriğ oldum deyü takrîrini mersûm Artin zimmî tasdîk eylediği İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 16 B sene 1242

254 [50a-2] Hüseyin b. Halil'in, Şerife Fâtıma Hatun bt. İsmail'i kahvehane inşa ve icarına zorlayamayacağı

Kahvehâne men'i

Ma'rûz

Sahibe-i arzuhâl Şerife Fâtıma Hatun bt. el-Hâc İsmail'in zevci ve tarafından husûs-ı âtîde vekîl-i müseccel-i şer'îsi müderrisînden Hatîbzâde es-Seyyid Mehmed Hamdullah Efendi b. Mehmed meclis-i şer'-i münîrde derûn-ı arzuhâlde mezkûru'l-ism Hüseyin b. Halil nâm kimesne muvâcehesinde müvekkilem zevcem mezbûre Şerife Fâtıma Hatun'un bi'l-icâreteyn mutasarrıfe olduğu İstanbul'da Hocapaşa civârında Aydınoğlu Tekyesi kapısı ittisâlinde kâin bir bâb kahvehânede merkūm Hüseyin beher şehr beşer buçuk guruş kirâ ile müste'cir iken dükkân-ı mezkûr bundan akdemce bi-kazâillâhi te'âlâ vukū' bulan harîkde muhterik olup müvekillem mezbûre dahi fesh-i akd-i icâre etmekle arsasına âhar akār binâ ile keyfe mâ teşâ' zabt ve tasarruf murâd eylediğinde merkūm Hüseyin bi-gayr-ı hakkın fuzûlî müdâhale etmekle suâl olunup müdâhalesi men' olunmak bi'l-vekâle matlûbumdur deyü da'vâ ettikde ol dahi kazıyye minvâl-i muharrer üzre olduğunu ikrâr ve tasdîk edip lâkin dükkân-ı mezkûr muhterik olmazdan mukaddem derûnunda benim hevâî kahvehâne gediğim var idi öyle olıcak müvekkile-i mezbûre arsa-i mezkûre üzerine ben mâlımla bir bâb kahvehâne yaptırmak üzre bana îcâra cebr olunsun deyü hâmiş-i arzuhâlde mastûr Başmuhâsebe derkenârı mantûkunca kalemde mukayyed olmayarak iddi'â eylediği hevâî kahvehâne gediği şer'an ve kānûnen mu'teber olmamağla vekîl-i mezbûrun yedinde olup meclis-i şer'de bi'l-muvâcehe kırâet olunan iki kıt'a fetvâ-yı şerîfe mûcibince arsa-i mezkûreyi mutasarrıfesi müvekkile-i mezbûre Şerife Fâtıma Hatun'un keyfe mâ teşâ' zabt ve tasarrufuna bir vechile müdâhaleye kādir olmadığı mezbûr Hüseyin'e tefhîm ve bî-vech-i şer'î mu'ârazadan men' olunduğu İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 14 min-Recebi'l-ferd sene 1242

255 [50a-3] Şerife Hatice bt. İbrahim'e borcu olan Mehmed b. Hüsnü'nün 400 guruşa sulh olduğu

400 guruşa sulh

Zâtı mu'arrefe Şerife Hadîce bt. es-Seyyid İbrahim nâm hatun meclis-i şer'-i münîrde kemhâcı esnâfından es-Seyyid Mehmed b. Hasan nâm kimesne muvâcehesinde benim esnâf-ı merkūmeden gāib ani'l-meclis Eyüb b. Mustafa nâm kimesne zimmetinde cihet-i karzdan beş yüz guruş alacağım olup ânın dahi mezbûr es-Seyyid Mehmed zimmetinde kemhâcı destgâhı semeninden ol

mikdâr hakkı olmağla medyûnum gāib-i mezbûr Eyüb deyn-i mezkûruyla beni medyûnu merkūm es-Seyyid Mehmed üzerine şerâit-i şer'iyesi üzre üçümüz bir meclisde hazır olduğumuz hâlde havâle-i mukayyede-i sahîha-i şer'iye ile havâle ve her birimiz havâle-i mezkûreyi kabûl ve ol vechile alacağım olan muhtâlün-aleyh merkūm es-Seyyid Mehmed'in zimmetine nakledip muhîl-i gāib-i mezbûr Eyüb'ün zimmeti berîe olmağla meblağ-ı muhtâl-i mezkûr beş yüz guruşu muhtâlün-aleyh merkūm es-Seyyid Mehmed'den bi-hükmi'l-havâle hâlâ taleb ederim deyü da'vâ eylediğimde ol dahi kazıyye minvâl-i meşrûh üzre olduğunu ikrâr ve i'tirâf edip lâkin meblağ-ı muhtâlün-bih-i mezkûr beş yüz guruşun iki yüz kırk guruşunu ceste ceste muhtâlün-lehâ-i mezbûre Şerife Hadîce Hatun'a edâ ve teslîm etmişdim deyü inkârıma mukārin beni def'e tesâddî ve ol vechile beynimizde ba'de'l-münâza'a beynimiz ıslâh olunup ben da'vâ-yı mezkûremden merkūm es-Seyyid Mehmed ile bi't-tav' ve'r-rızâ dört yüz guruşa sulh olduğumda ol dahi sulh-ı mezkûru ba'de'l-kabûl ben bedel-i sulh-ı merkūm dört yüz guruşdan mâ'adâ ziyâdesine ve bi'l-cümle husûs-ı mezkûra müte'allika da'vâdan mezbûr es-Seyyid Mehmed ile gāib-i mezbûr Eyüb'ün zimmetini merkūm es-Seyyid Mehmed dahi def'-i mezkûruna ve bi'l-cümle husûs-ı mezkûra müte'allika da'vâdan benim zimmetimi her birimiz kabûlü hâvî ibrâ ve ıskāt eyledik deyü ba'de'l-ikrâr ve't-tasdîk ibrâdan müstesnâ bedel-i sulh-ı mezkûr dört yüz guruşun bi't-taleb müdde'iyye-i mezbûre Şerife Hadîce Hatun'a edâsıyla merkūm es-Seyyid Mehmed ikrârı mûcibince ilzâm olunduğu İstanbul Mahkemesi'nden huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî 2 min-B sene [1]242

256 [50b-1] Hatice Hatun bt. Mehmed'in, dükkânında kiracı olan Hayim v. Bahor ile sulh olduğu

Balat'da çörekçi fırını îcârı

Ma'rûz

Derûn-ı arzuhâlde mezkûreti'l-ism mu'arrefetü'z-zât Hadîce Hatun bt. el-Hâc Mehmed meclis-i şer'-i münîrde Yahûd çörekçi tâifesinden Hayim v. Bahor Yahûdî muvâcehesinde çörekçiler kethudâsı el-Hâc Halil Ağa ve yiğitbaşısı İsmail ve esnâfından Sarıgörezli es-Seyyid Mehmed ve Sultân Mehmedli Ahmed ve Karamanlı es-Seyyid Veliyüddin ve sâirleri hazır oldukları hâlde İstanbul'da Balatkapısı hâricinde balıkçılar içinde kâin bâ-temessük-i mütevellî bi'l-icâreteyn müstakilleten mutasarrıfe olduğum ma'lûmü'l-hudûd bir bâb Yahûd çörekçi fırınında mersûm Hayim Yahûdî gedik mâliki olmak üzre beher şehr kırkar guruş kirâ tesmiyesiyle müste'cir olmağla bin iki yüz otuz dokuz senesi Muharremi gurresinden işbu kırk iki senesi Cumâdelâhire gāyetine gelince kırk iki ay müddetde Yahûdî-i

mersûmun zimmetinde müctemi‘ olan bin altı yüz seksen guruş kirânın ancak beş aylık olarak iki yüz guruşunu bana edâ etmekle mâ‘adâsı olan bin dört yüz seksen guruşu dahi bana edâya ve bundan böyle dahi şurût-ı nizâmları üzre mülk kirâsını cevr ü ezâ etmeksizin mâh-be-mâh mersûm Hayim Yahûdî’ye tenbîh olunmak matlûbumdur deyü da‘vâ eylediğimde ol dahi cevâbında ol mikdâr kirâ ile müste’cir olduğunu ikrâr edip lâkin iddi‘â eylediğin kirâ-yı mezkûru emr ve tevkîline binâen zevcin müteveffâ el-Hâc Ali Ağa’ya mâh-be-mâh edâ ve teslîm etmemle zimmetimde bir akçe bâkī kalmadığından mâ‘adâ fırın-ı mezkûr bundan akdemce harîkde muhterik oldukda ben mâlımdan dört tarafını dîvâr ve tahta perde ile hıfz ve setr ve tavanını inşâ ve kepenklerini asıp derûnunda mütemekkin olmamla bu takdîrce müdde‘iyye-i mezbûre Hadîce Hatun’un her ne kadar emri yoğ ise de mücerred mülk sahibi olduğuna binâen dört yüz guruşa yakın harc eylediğim akçeyi verip üzerine dahi Yahûdhâne şeklinde evlâd ve ıyâlimle ma‘an temekkün olunabilecek mertebe iki üç oda ve bir kenîf ve bir yemek ocağı yapdırmağa cebr olunsun deyü îrâd eylediği kelâmında evvelen kirâ-yı mecmû‘-ı mezkûru inkârıma binâen emr ve tevkîlimle zevcim mezbûra teslîmini isbât iktizâ eylediği ve sâniyen takrîr-i meşrûhu üzre vakf-ı fırın-ı mezkûru emrim yoğiken binâsı şer‘an teberru‘ olmağla bana rucû‘a kādir olmadığı ve üzerine murâdı üzre binâ yaptırmağa cebr edemeyeceği kıbel-i şer‘den mersûm Hayim Yahûdî’ye tefhîm olunduğundan mâ‘adâ bu makūle fırınların mülk sahibleri dört dîvâr ve tavan ve sakf ve kepenklerini yaptırıp mâ‘adâ gediğe merbût olan destgâh ve tekne misillü nesneleri gedik sahibleri yaptırmak şurût-ı nizâmlarından olup örf-i belde ve usûl-i kadîm dahi bu vechile cereyân edegeldiğini ve mülk kirâsına ezâ olunmak hilâf-ı şurût-ı nizâm olduğunu kethudâ ve yiğitbaşı ve esnâf-ı hâzırûn-ı merkūmûn ba‘de’l-ihbâr beynimiz te’lîf olunup ben müctemi‘ olan kirâ-yı mezkûr mutâlebesinden ol dahi masrûf iddi‘âsından fâriğler olup bi’l-cümle husûs-ı mezkûrlara müte‘allika da‘vâdan tarafeynden her birimiz âharın zimmetini kabûlü hâvî ibrâ ve ıskāt eylediğimizden sonra ben fesh-i akd-i sâbık ile fırın-ı mezkûru şehr-i âtî Ṣa‘bâni’l-mu‘azzam gurresinden i‘tibâren aded-i şuhûr beyân olunmaksızın akd-i cedîd ile mersûm Hayim Yahûdiye beher şehr otuz üçer guruşa îcâr ve teslîm eylediğimde ol dahi istîcâr ve kabûl ve fîmâ-ba‘d cüz’î ve küllî ta‘mîr ve tecdîd her ne iktizâ eder ise kendi mâlından teberru‘an harc ve sarf edip benden bir akçe ve bir habbe taleb etmemeğe ve kirâ-yı mezkûru mikdâr-ı zerre cevr ü ezâ etmeksizin mâh-be-mâh hitâm-ı şehr günü tamamen bana edâ ve teslîme ta‘ahhüd ben dahi ta‘ahhüdünü kabûl edip bu vechile hareket edeceğine dahi kethudâ-yı merkūm ta‘ahhüd ve külliyen kat‘-ı nizâ‘a eyledik deyü mukırre-i mezbûre Hadîce Hatun’un takrîr-i meşrûhunu mersûm Hayim Yahûdî tasdîk eylediği İstanbul Mahkemesi’nden huzûr.

Fî 14 B sene 1242

257 [50b-2] Sığır celebi İbrahim b. Abdullah'ın, sığır kasapları ile sığır sakatı bedelinden 250 guruşa sulh olduğu

Sığır kassâbânı ile sığır sakatı semeninden 250 guruşa sulh

Ma'rûz

Sığır celebânından Korucu oğlu İbrahim b. Abdullah nâm kimesne meclis-i şer'-i münîrde Âsitâne-i aliyyede vâki' sığır kassâbânı kethudâsı el-Hâc İbrahim Ağa ve esnâfından Osman Ağa ve İsmail Ağa ve Lütfullah Ağa ve Hâşim Ağa ve sâir mazbûtü'l-esâmî ve mahsûrü'l-eşhâs kimesneler muvâcehelerinde sekene-i Dârü's-saltanati's-seniyyenin tevsî'-i dâire-i ma'âşları'çün bu def'a Rumeli'den celb eylediğim yüz doksan iki re's sığırımı nizâm-ı belde üzre esnâf-ı merkūmeye bey' ve tevzî' etmişdim lâkin beher derisinin kıymeti onar guruş iken sakat nâmıyla altmışar para teklîfiyle te'addî etmeleriyle suâl olunup ber-vech-i muharrer altmışar paradan verdikleri cem'an iki yüz seksen sekiz guruşdan ziyâde onar guruşdan tekmîline iktizâ eden bin altı yüz otuz iki guruşu esnâf-ı merkūmeden taleb ederim deyü tesâddî eylediğim da'vâmdan bâ-tavassut-ı muslihîn esnâf-ı mahsûre-i merkūme ile bi't-tav' ve'r-rızâ iki yüz elli guruş bedel-i makbûza sulh olduğumda ol dahi sulh-ı mezkûru ba'de'l-kabûl bi'l-cümle husûs-ı mezkûra ve ziyâde mutâlebesine ve sâir cemî' hukūk-ı şer'iyeye müte'allika âmme-i da'vâdan tarafeynden her birimiz âharın zimmetini kabûlü hâvî ibrâ ve ıskāt eyledik deyü ikrâr ve tesâdukları İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 12 Cumâdelûlâ sene 1242

258 [50b-3] Mehmed Emin Ağa b. Süleyman'ın, Şeyhferhad mahallesindeki arsadaki hisselerini devrettiği

Şeyhferhad mahallesinde arsa keşfi

Ma'rûz

İşbu arzuhâle merbût diğer arzuhâl bâlâsına sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen zikri âtî husûsun mahâllinde lede'l-mu'âyene keşf ve tahkīki'çün savb-ı şer'-i enverden me'zûnen irsâl olunan Kâtib Mehmed Hidâyetullah Efendi dâ'îleri bi'l-ma'iyye rü'yete me'mûr Haremeyn-i şerîfeyn müfettişi olup İstanbul pâyesiyle tekrîm buyrulan Emin Beyefendi-zâde fazîletlü Abdülkadir Beyefendi tarafından meb'ûs Kâtib Mehmed Hamdi Efendi hâssa mi'mârı hulefâsından Mustafa Seydâ ve Mehmed Tahir Halîfeler ile İstanbul'da Kumkapı kurbünde Musallâ nâm mahâlde Şeyhferhad mahallesinde vâki' Dârü's-sa'âdeti'ş-şerîfe ağası hazretleri nezâret-i aliyyelerinde âsûde evkāfdan sadr-ı esbak İbrahim Paşa Kethudâsı Mehmed Kethudâ'nın Ortaköy'de vâki' câmi'-i şerîf ve mekteb ve hayrât ve sâiresi

vakfı müsakkafâtından bir tarafdan ba‘zan vakf-ı mezbûrdan Terazine bt. Malhas Nasrâniye tasarrufunda olan bakkāl dükkânı ve bir tarafdan yine vakf-ı mezbûrdan doğramacı dükkânı ve bir tarafdan ba‘zan Yorganî zevcesi Zeyneb Hatun’un vakıf menzili ve etrâf-ı selâsesi tarîk-ı âm ile mahdûd ve şehriye yüz altmış akçe icâre-i müecceleli münâza‘un-fîh bir bâb arsaya varıp mahalle-i mezbûre imâmı es-Seyyid Mehmed Efendi b. Kasım ve Dîvân-ı hümâyûn kalemi küttâbından es-Seyyid Ali Bey b. es-Seyyid Lütfullah ve Esîrci es-Seyyid Ahmed Ağa b. Veliyüddin ve Tâcir Mustafa Ağa b. Hasan ve Kavukçu es-Seyyid Mehmed Ağa b. Mustafa ve Camcı el-Hâc Mustafa Ağa b. İsmail ve Ebûbekir Ağa b. Hasan nâm kimesneler huzûrlarında akd-i meclis-i şer‘-i âlî ettiklerinde arsa-i mezkûrenin bundan akdem rub‘una bâ-temessükât-ı mütevellî bi’l-icâreteyn mutasarrıfe olan Anna bt. Takfor Nasrâniye hâlike ve sadrî kebîr evlâdı olup kendi nefsinden asîl ve li-ebeveyn er-karındaşı Mağazacı Frankol v. Mardiros zimmî tarafından husûs-ı âti’l-beyânı tasdîka vekîl-i müseccel-i şer‘îsi olan şahsı mu‘arrefe Efkene Nasrâniye ile kezâlik selâse erbâ‘ına bâ-temessükât-ı mütevellî yine bi’l-icâreteyn mutasarrıfe olan kezâlik şahsı mu‘arrefe mersûme Terazine Nasrâniyeden her biri meclis-i ma‘kūd-ı mezkûrda mârrü’z-zikr arsaya el-yevm bâ-temessükât-ı mütevellî yüz altmış akçe icâre-i müeccele ile bi’l-icâreteyn mutasarrıf olan Kahveci es-Seyyid Mehmed Emin Ağa b. es-Seyyid Süleyman tarafından husûs-ı âti’l-beyânda vekîl olduğu Simkeş İbiş Ağa **[51a]** b. Ahmed ve Hüseyin Ağa b. Mehmed şehâdetleriyle ber-nehc-i şer‘î sâbit olan es-Seyyid el-Hâc İbrahim Ağa b. es-Seyyid Osman muvâcehesinde vakf-ı mezbûrun evlâdiyet ve meşrûtiyyet üzre mütevellîsi olan İsmail Bey b. İbrahim Bey hazır olduğu hâlde işbu derûnunda akd-i meclis-i şer‘-i âlî olunan arsa-i mahdûde-i mezkûreyi müvekkil-i mezbûr es-Seyyid Mehmed Emin Ağa bin iki yüz otuz altı senesi Şa‘bâni’l-mu‘azzamının on yedinci günü hâlike-i mersûme Anna ve mersûme Terazine Nasrâniyeleri ihâfe ederek yedlerinden bir-takrîb bin üç yüz guruş bedel-i makbûz mukābelesinde bâ-re’y-i mütevellî kerhen tefevvüz ve kabûl ettikden sonra arsa-i mahdûde-i mezkûrenin bir mikdârına müceddeden ebniye binâ ve inşâ ederek mutasarrıf olup lâkin zikrolunan mahâll-i mezkûru ke’l-evvel asîl ve müvekkil-i mersûmûna bâ-re’y-i mütevellî fâriğ olmak üzre müvekkil-i merkūm es-Seyyid Mehmed Emin Ağa’ya izâfetle vekîl-i mezbûr es-Seyyid el-Hâc İbrahim Ağa’ya tenbîh olunmak bi’l-asâle ve bi’l-vekâle murâdımızdır deyü bundan akdem da‘vâya tesâddî etmişler idi el-hâletü hâzihî muslihûn tavassutuyla sâlifü’z-zikr ebniye mahâllinden bakī kalan arsa-i âti’z-zikri bize hısas-ı mezkûrelerimize göre bi’l-vekâle fâriğ olmak üzre beynlerimiz te’lîf olunup ol vechile kâtibân-ı mezbûrân mahâllinde ketb ve tahrîr ve ma‘an meb‘ûs ümenâ-i şer‘le meclis-i şer‘a gelip ba‘de’l-inhâ ve’t-takrîr vekîl-i mezbûr es-Seyyid el-Hâc İbrahim Ağa bi’t-terâzî du‘âhâne-i dâ‘îlerinde ma‘kūd meclis-i şer‘-i münîrde sahibe-i arzuhâl mersûmetân Terazine ve Efkene

Nasrâniyeler muvâcehelerinde arsa-i mahdûde-i mezkûr[e]den olarak bir tarafdan zikrolunan bakkāl dükkânı ve bir tarafdan müvekkil-i mezbûr es-Seyyid Mehmed Emin Ağa müceddeden inşâ eylediği menzili ve tarafeyni tarîk-ı âm ile mahdûd mi'mârân-ı mezbûrân misâhalarıyla tûlen ve arzan bi-hesâb-ı terbî'î iki yüz altmış iki zirâ' şehriye yüz akçe icâre-i müeccele ile olan mahâll-i mu'ayyeni <<vekîl-i merkūm>> asîl ve müvekkil-i mersûmûna ferâğ-ı mu'teber-i kat'î ile bedel-i ma'lûm ve makbûz mukābelesinde <<bize>> bi'l-vekâle hısas-ı mezkûre üzre ferâğ ve tefvîz eylediğimde <<bu>> onlar dahi bi'l-asâle ve bi'l-vekâle tefevvüz ve kabûl ve mütevellî-i mezbûr dahi tasarruflarına bi't-tevliye izin verip ferâğ-ı mezkûrda şurût-ı müfside müdde'âsına ve sâire müte'allika âmme-i da'vâdan tarafeynden her birimiz âharın zimmetini ibrâ-i âmm-ı sahîh-i şer'î ile bi'l-asâle ve bi'l-vekâle kabûlü hâvî ibrâ ve ıskāt edip ol vechile arsa-i mahdûde-i mezkûrenin rub'u asîl ve müvekkil-i mersûmân Frankol zimmî ile Efkene Nasrâniyenin ale'l-iştirâki's-seviy ve selâse erbâ'ı dahi mersûme Terazine Nasrâniyenin dâhil-i havza-i tasarrufları olup müvekkilim mezbûrun kat'a alâkası kalmadığını asîl ve vekîl-i mersûmân tasdîk ve tahkīk eylediği İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 7 B sene 1242

259 [51a-1] Ümmü Gülsüm bt. Ahmed'in, Hazırcı Yahya Ağa'yı dükkândan çıkarma davasının geçersiz olduğu

Hazırcı gediği men'i

Ma'rûz

Sahibe-i arzuhâl mu'arrefetü'z-zât Ümmü Gülsüm bt. Ahmed nâm hatun meclis-i şer'-i münîrde zikri âtî gedik âlâtına bâ-sûret şirâen mâlik ve ol vechile vaz'-ı yedi mütehakkık olan es-Seyyid Yahya Ağa b. es-Seyyid Ali muvâcehesinde Papas oğlu İstefan v. Karabet ve Artin v. Asvador zimmîler hazır oldukları hâlde İstanbul'da Çarşı-yı Kebîr'de Du'â Meydânı kurbündeAlemşah zukāğında vâki' bir tarafdan Kuşakçı Mehmed Ali ve bir tarafdan Hazırcı Bedros zimmî dükkânları ve bir tarafdan tarîk-ı âm ile mahdûd bâ-temessük-i mütevellî bi'l-icâreteyn taht-ı tasarrufumda olan bir bâb hazırcı dükkânında merkūm es-Seyyid Yahya Ağa fuzûlî sâkin olmağla hurûcuna tenbîh olunmak matlûbumdur deyü da'vâ ettikde ol dahi cevâbında dükkân-ı mezkûr derûnunda mevcûde gedik ta'bîr olunur bir destgâh ve bir endâze ve bir mikrâs ve bir minder ve bir hasır ve sâir âlât-ı lâzıme-i ma'lûme müdde'iyye-i mezbûre Ümmü Gülsüm Hatun'un mâlı ve kendi dahi Mihaliç kasabasında misâfireten sâkine iken bin iki yüz yirmi dokuz senesi Saferü'l-hayrında tarafından kāyını Ahmed Necib Efendi b. Ebîbekir'i vekâlet-i âmme-i mutlaka ile vekîl nasbetmekle ol dahi ba'de kabûlü'l-vekâle Der-aliyye'ye gelip şehr-i mezbûrun on dokuzuncu günü Mahmud Paşa Mahkemesi nâibi

bulunan Mehmed Said Efendi b. Pir Osman huzûrunda vekâletini şâhideyn-i muaddileyn şehâdetleriyle ba'de'l-isbât ve'l-hükm âlât-ı gedik-i mezkûru üç yüz guruşunu semen-i makbûza hâzır-ı mersûm Artin zimmîye bi'l-vekâle bey' ve temlîk ve dükkân-ı mezkûru dahi aded-i şuhûr beyân olunmaksızın bâ-hüccet beher şehr dörder guruş kirâ kavliyle yine mersûma îcâr ve teslîm eylediğinde ol dahi ba'de'l-iştirâ ve't-temellük ve'l-istîcâr ve't-tesellüm ve'l-kabz ve'l-kabûl yedinde mâlı iken dükkân-ı mezkûr sâir hazırcı dükkânlarıyla ma'an târih-i mezbûrda bâ-i'lâm-ı şer'î ve bâ-fermân-ı âlî Başmuhâsebe'ye kayd ve i'tibâr buyrulduktan sonra mersûm Artin zimmî dahi âlât-ı gedik-i mezkûru bin guruş semen-i makbûza hâzır-ı mersûm İstefan zimmîye ol dahi kezâlik bin guruş semen-i makbûza bana bey' ve teslîm biz dahi ber-minvâl-i muharrer iştirâ ve tesellüm etmemizle ol vechile dükkân-ı mezkûr gediği mukayyed ve taht-ı nizâma dâhil ve mu'teber olarak bâ-sûret mâlım olmağla binâen-aleyh zabt ve tasarruf ederim deyü mazmûnu takrîr-i meşrûhuna mutâbık bir kıt'a hüccet-i şer'iye ibrâzı ve mersûmânın tasdîkleriyle mezbûrenin inkârına mukârin eylediği def'ini ve maz[m]ûn-ı hüccet-i mezkûreyi lede't-tezkiye adl ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan mahkeme-i mezbûre muhzırânından Mehmed Emin Çelebi b. Ömer ve Ali Çelebi b. Cafer şehâdetleriyle bi'l-muvâcehe vech-i şer'î üzre isbât etmeğin bu sûretde müdde'iyye-i mezbûre Ümmü Gülsüm Hatun'un merkūm es-Seyyid Yahya Ağa'yı dükkân-ı mezkûrdan ihrâc da'vâsı iltifâta şâyân olmadığı kendüye tefhîm olunduğu İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 8 B sene 1242

260[51a-2] Mîrî ambarlarından ekmekçi esnafına hububat dağıtılması ve fiyatlarının tespiti

Fiyât-ı hınta

Ma'rûz

Sa'âdetlü defterdâr efendi bendelerinin telhîsi mûcibince işbu kırk iki senesi Recebi'l-ferdinin yirmi ikinci gününden i'tibâr ile mîrî anbârları mevcûdundan me'mûrîn ma'rifetleriyle habbâzân esnâfına tevzî' ve i'tâ buyrulan yirmi beş bin keyl zehâirin yedi bin beş yüz keyli Tekfurdağı ve yedi bin beş yüz keyli Bergos hıntaları olup beher keyli yüz yirmi beşer paraya ve beş bin keyli kolsırası Bartın hıntası olup beher keyli seksener paraya ve beş bin keyli şa'îr olup beher keyli altmışar paraya olduğu bi'l-ihbâr İstanbul Mahkemesi'nden huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî 21 min-Recebi'l-ferd sene 1242

[Beyaz Beyaz]

261 [51b-1] Çarşı-yı Kebir'de yangında zarar gören tuhafçı, kalpakçı, şalcı, boğçacı ve bezzaz dükkânlarının tamir masrafları

Çarşıda tuhafçı ve kalpakçı ve şalcı ve boğçacı ve bezzâz dükkânları keşfi

Ma'rûz

İstanbul'da Çarşı-yı Kebîr'de Kalpakçılarbaşı nâm mahâlde Sorguççu Hânı karşısında vâki' dülbendci esnâfından mazbûtü'l-esâmî re'âyâ kulları bundan akdem beyâz üzerine sudûr eden emr-i âlî-şâna imtisâlen bi-kazâillâhi te'âlâ vukū' bulan harîkde muhterik olan gerek dülbendci ve gerek karşısında kâin tuhafçı ve kalpakçı ve şalcı ve boğçacı ve bezzâz dükkânları ve sûk-ı mezbûrun kemeri ba'zan ta'mîr ve ba'zan tecdîd olunarak tekmîl olunmuş olup ancak yemenîci esnâfı mârrü'z-zikr tuhafçı ve kalpakçı ve şalcı ve boğçacı ve bezzâz dükkânları gedikleri ashâbının hisselerinde bi-şartı'r-rücû' emrleriyle eyledikleri mesârifden hisselerini mutâlebe zımnında Bâb-ı Âlî'ye takdîm eyledikleri işbu arzuhâlleri bâlâsına bu dâ'îleriyle mi'mâr ağa bendelerine hitâben sâdır olan fermân-ı cihân-mutâ'a imtisâlen yemenîci esnâfından Yazıcı Bogos v. Agop nâm zimmî meclis-i şer'-i hatîrde hân-ı mezkûr sırasında vâki' zikri âtî yirmi üç kepenk dekâkînden on dokuz kepenk dekâkînin gedik mâlikleri tuhafçı esnâfından Atanaş v. Yani zimmî ve Tavit v. Sabatay ve Rafayel v. Sabatay Yahûdiler ile kalpakçı esnâfından Tanaş v. Yani zimmî asâleten ve Hristo v. Manol zimmî kendi nefsinden asâleten ve Yosef v. Manol zimmî tarafından husûs-ı âtîde vekîl olduğu Küçük Kosti v. Yamandi ve Pandeli v. Kosti zimmîler şehâdetleriyle ve mersûm Küçük Kosti zimmî dahi kezâlik kendi nefsinden asâleten ve Büyük Kosti v. Andon zimmî tarafından kezâlik husûs-ı âtîde vekîl olduğu mersûm Hristo ile Yorgaki v. Andon zimmîler şehâdetleriyle sâbit olmağla vekâleten ve Satırcı oğlu Kosti v. İstefan zimmî tarafından husûs-ı âtîde vekîl olduğu mersûm Pandeli ile Anaştaş v. Yani zimmîler şehâdetleriyle sâbit olan Dimitri v. Kostandi ve Şalcı Agayi v. Andon ve Boğçacı Dimitri v. Yani zimmîler taraflarından kezâlik husûs-ı âtîde vekîl olduğu mersûmân Tanaş ve Dimitri zimmîler şehâdetleriyle sâbit olan mersûm Anaştaş zimmîlerden her biri vekâleten muvâcehelerinde hâssa mi'mârı hulefâsından Ahmed Mümtaz ve Mehmed Râşid Halîfeler ile dülbendci esnâfının kethudâsı el-Hâc Hâfız Abdülkerim Efendi ve tuhafçı esnâfının kethudâsı es-Seyyid el-Hâc Ahmed Ağa b. es-Seyyid Osman ve kalpakçı esnâfının kethudâsı el-Hâc Mehmed Emin Ağa b. Hüseyin ve sâir esnâf-ı merkūme ustaları hazır oldukları hâlde ben bundan akdem asîl ve müvekkilûn-ı mersûmûn ile hân-ı mezkûr tarafeyninde kâin dört kepenk dekâkînin gedik mâlikleri bezzâz esnâfından gāibân ani'l-meclis Kasber v. Atas ve Asvador v. Avanes zimmîler ile dekâkîn-i mezkûre karşısında kâin yemenîci esnâfı dükkânlarının gedik mâlikleri ma'lûmü'l-esâmî re'âyânın huzûrlarında bi-şartı'r-rücû' emirleriyle gerek her birinin dükkânları üzerinde olan kemerlerinin

ve gerek hân-ı mezkûr kapısıyla tarîk-ı cadde kemerinin iktizâsına göre ta'mîr ve tecdîdine ber-mûcib-i defter-i keşf mâlımdan masrûfum olan yirmi iki bin yedi yüz otuz buçuk guruş on üç akçeden mi'mârân-ı mezbûrânın bu def'a huzûr-ı şer'de ihbârlarıyla hân-ı mezkûr sırasında vâki' yirmi üç kepenk dekâkînin gedik mâlikleri asîl ve müvekkilûn-ı mersûmûn ile gāibân-ı mesfûrânın hisselerine isâbet edip bi'l-mürâca'a alacak hakkım olan on iki bin iki yüz elli iki guruş dört para yirmi üç sehme taksîm olundukda beher kepenk dükkânın gedik mâlikine beşer yüz otuz ikişer buçuk guruş sekiz para isâbet edip ancak asîl ve müvekkilûn-ı mersûmûnun adem-i kudretlerine binâen seksen ikişer buçuk guruş sekiz parasını yemenîci esnâfının dekâkîn-i mezkûre gedik mâlikleri rızâlarıyla bana edâ ve teslîm etmeleriyle mâ'adâ dörder yüz ellişer guruşdan ber-vech-i bâlâ on dokuz kepenk dekâkîn gedikleri mâlikleri asîl ve müvekkilûn-ı mersûmûnun zimmetlerinde müctemi' sekiz bin beş yüz elli guruşun üç bin yüz on sekiz guruşunu mukaddemâ mersûmûnun yedlerinden kabz etmemle bâkīsi olan beş bin dört yüz otuz iki guruşu asîl ve müvekkilûn-ı mersûmûna izâfetle vükelâ-i mesfûrûndan bi'l-mürâca'a taleb ederim deyü da'vâ onlar dahi cevâblarında kazıyye minvâl-i meşrûh üzre olup meblağ-ı bâkī-i mezkûr beş bin dört yüz otuz iki guruş asîl ve müvekkilûn-ı mersûmûnun el-yevm zimmetlerinde sahîhan deyni olduğunu her biri bi'l-asâle ve bi'l-vekâle ikrâr ve i'tirâf ve çend-rûz zarfında edâya müte'ahhidler oldukları İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 6 min-Recebi'l-ferd sene 1242

Nüshateyn

262 [51b-2] İbrahim Ağa b. Mustafa'nın, Eski Ali Paşa'daki kasab gediğini Feyzullah b. Mehmed'e devrettiği

Kasab gediği ferâğı

Ma'rûz

Hudâvendigâr-ı esbak cennet-mekân firdevs-âşiyân Sultân Abdülhamid Han –tâbe serâhu- hazretleri evkāf-ı şerîfelerinden Yedikule hâricinde kâin gayrı-ez selhhâne-i mîrî on aded ganem selhhânelerinden sekizinci selhhâneye merbût İstanbul'da Küçükkaraman'da üç yol ağzında vâki' bir bâb dördüncü selhhâneye merbût Eski Ali Paşa'da vâki' bir bâb kasab dükkânları derûnlarında mevcûde gedik ta'bîr olunur âlât-ı lâzıme-i ma'lûmelere bâ-temessük-i mütevellî bi'l-icâreteyn mutasarrıf olan İbrahim Ağa b. Mustafa meclis-i şer'-i münîrde kasab tâifesinden Feyzullah b. Mehmed tarafından husûs-ı âtîde tasdîka vekîl-i şer'îsi İsmail Ağa b. Mustafa muvâcehesinde kasablar kethudâsı el-Hâc Hasan Ağa hazır olduğu hâlde ben ber-vech-i muharrer mutasarrıf olduğum iki bâb dükkân

gediklerini hüsn-i rızâ ve tayyib-i hâtırım ve ferâğ-ı mu'teber-i kat'î ile müvekkil-i merkūm Feyzullah'a bedel-i ma'lûm ve makbûz mukābelesinde bâ-re'y-i mütevellî ferâğ ve tefvîz ve her birini teslîm eylediğimde ol dahi ber-vech-i muharrer tefevvüz ve tesellüm ve kabz ve kabûl etmekle fîmâ-ba'd gedik-i mezkûrlar merkūm Feyzullah'ın hakk-ı müfevvazı olup benim alâkam kalmamışdır deyü ba'de't-takrîr ve't-tasdîk gedik-i mezkûrların kaydı fâriğ-i merkūm İbrahim Ağa üzerinden ref' ve terkīn ve defter-i vakf-ı şerîfde mezbûr Feyzullah ismine sebt ü kayd ve hâmiş-i temessüke tahrîr ü temhîr ve yedine i'tâ olunmasını istid'â eyledikleri İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 3 C sene 1242

263 [51b-3] İbrahim Ağa b. Mehmed'in, kahvehane zannıyla kapatılan berber dükkânının açılması için izin talebi

Kahvehâne zannıyla seddolunmuş berber dükkânının küşâdı'çün izni hâvî

Ma'rûz

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen zikri âtî husûsun mahâllinde lede'l-mu'âyene keşf ve tahkīki'çün cânib-i şer'-i enverden me'zûnen irsâl olunan Kâtib es-Seyyid Ahmed Efendi dâ'îleri ve hâssa mi'mârı hulefâsından Derviş Ali ve Ahmed Halîfeler ile İstanbul'da Topkapı kurbünde Bâyezid Ağa mahallesinde tarîk-ı caddede keresteci sırasında bir tarafdan Turşucu Ali ve Tütüncü Kapril zimmî dükânları beynlerinde kâin mesdûd bir bâb berber dükkânına varıp berber esnâfının kethudâsı İbrahim Ağa ve Şeyh[i] el-Hâc Abdi Efendi ve Du'âcı İsmail Efendi ve Çavuş Mustafa Efendi ve yiğitbaşı Nuri ve köşe ustası Mehmed Emin ile mahalle-i mezbûre imâmı Hâfız Mehmed Ârif Efendi ve ahâlîsinden Mehmed Said Ağa ve Salih Ağa ve Mehmed Emin Ağa ve sâir mazbûtü'l-esâmî kimesneler hazır oldukları **[52a]** hâlde akd-i meclis-i şer'-i âlî ettikde zikrolunan iki kepenk bir bâb berber dükkânının bâ-temessük-i mütevellî bi'l-icâreteyn müstakillen mutasarrıfı ve derûnunda mevcûde beyne'l-esnâf gedik ta'bîr olunur hâmiş-i arzuhâlde mastûr Başmuhâsebe derkenârı nâtık olduğu üzre Ali ismine mukayyed ve mu'teber âlât-ı lâzıme-i ma'lûmesinin tedâvül-i eydî ile şirâen müstakillen mâliki sahib-i arzuhâl es-Seyyid İbrahim Ağa b. es-Seyyid Mehmed nâm kimesne meclis-i ma'kūd-ı mezkûrda takrîr-i kelâm edip bundan akdemce sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen mecmû'-ı kahvehâneler sedd ü bend olunduğu esnâda ber-vech-i muharrer mutasarrıf ve gediğine mâlik olduğum mukayyed ve mu'teber taht-ı nizâma dâhil olan berber dükkânı dahi sehve mebnî kahvehâne zannıyla sedd ü bend ve ocağı hedm olunmuş olduğu beyânıyla dükkân-ı mezkûrun küşâdına izin ve ruhsat-ı seniyye-i veliyyü'n-nu'mâneleri inâyet ve ihsân buyurulması niyâzımdır dedikde fi'l-vâki' dükkân-ı mezkûr derûnunda mevcûde olan

gedik ve derkenârda muharrer Ali Usta ismine mukayyed ve mu'teber ve taht-ı nizâma dâhil berber gediği olup ber-minvâl-i muharrer sehve mebnî sedd ü bend olunmuş olduğunu ve zikrolunan kahvehâne şeklinde olmayarak sâir berber dükkânı misillü mazbût olduğunu esnâf ve ahâlî-i merkūmûndan her biri alâ-tarîkı'ş-şehâde haber verdiklerini kâtib-i merkūm mahâllinde ketb ve tahrîr ve ma'an meb'ûs ümenâ-i şer'le meclis-i şer'e gelip alâ-vukū'ihî inhâ ve takrîr etmeleriyle bu sûretde mezbûr es-Seyyid İbrahim Ağa'nın istid'âsına müsâ'ade-i seniyyeleri erzânî buyurulmak re'y-i rezîn-i isâbet-karîn-i âsafânelerine menût mevâddan idüğü İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 20 B sene 1242

264 [52a-1] Zahire Nazırı Mehmed Arif Efendi'nin sâhilhaneleri için mülkname-i hümayun verilmesi ricası

Hâlâ Zahîre Nâzırı Ârif Efendi'nin sâhilhâneleri için mülknâme-i hümâyûn i'tâsı istid'âsı

Ma'rûz

Sa'âdetlü defterdâr efendi bendelerinin işbu takrîri bâlâsına sâdır olan fermân-ı âlem-mutâ'larına imtisâlen zikri câ'î husûsu mahâllinde keşf ve mu'âyene-birle istimâ' ve ber-nehc-i şer'î fasl u hasm için taraf-ı dâ'îyânemden ve bi'l-ma'iyye istimâ'a me'mûr nezâret-i hazret-i şeyhülislâm-ı sellemehü's-selâmîde âsûde evkāf müfettişi müderrisîn-i kirâm-ı zevi'l-ihtirâmdan Meşreb Efendi hafîdi fazîletlü Mehmed Ârif Efendi tarafından me'zûnen bi'l-hükm irsâl olunan vekāyi' kâtibimiz müderrisîn-i kirâmdan Şeyh-zâde es-Seyyid Mehmed Es'ad Efendi hâssa mi'mârı hulefâsından Ahmed Mümtaz ve Abdullah Halîfeler ile mahrûse-i Galata kazâsına muzâfe İstinye nâhiyesine tâbi' Baltalimanı karyesinde vâki' bir tarafdan dere ve bir tarafdan leb-i deryâ ve bir tarafdan zikri âtî vakıf bağçe ve tarafeyni tarîk-ı âm ile mahdûd bir bâb sâhilhâneye varıp huzûr-ı Müslimînde akd-i meclis-i şer'-i nebevî ettikde nezâret-i hazret-i müşârün-ileyhde âsûde evkāfdan hudâvendigâr-ı esbak cennet-mekân Sultân Bâyezid-i Velî Han –aleyhi'r-rahmetü ve'l-gufrân- hazretleri evkāf-ı şerîfeleri mütevellîsi Kādızâde fazîletlü Mehmed Ârif Efendi tarafından husûs-ı âtide vekîl-i sâbitü'l-vekâlesi câbî-i vakf Mehmed Emin Efendi b. Abdullah meclis-i ma'kūd-ı mezkûrda ricâl-i Devlet-i Aliyye'den hâlâ zahîre nâzırı ve şa'îr emîni izzetlü Mehmed Ârif Efendi ibnü'l-merhûm Ahmed Efendi muvâcehesinde işbu derûnunda akd-i meclis-i şer'-i nebevî olunup leb-i deryâda arsası vakf-ı müşârün-ileyhden olan bağçeye bedel-i öşr-i mukāta'a ile mutasarrıf-ı mûmâ-ileyh Mehmed Ârif Efendi izn-i sultânîyle deryâya kazık kakıp terbî'an dört bin dokuz yüz elli zirâ' mahalli rıhtım edip üzerine mâlıyla hâriciye ve dâhiliyeli bir bâb sâhilhâne ve yüz elli zirâ' mahâlline dahi bir kıt'a

kayıkhâne binâ etmişdi lâkin evvel kazık kakılan mahâl vakf-ı arsaya muttasıl olmağla binâ ettiği yalı ve kayıkhânenin yeri için bana lâyıkı kadar akçe icâre-i mu'accele ve müeccele versin deyü bi'l-vekâle da'vâ ettikde mûmâ-ileyhin yedinde olup ibrâz eylediği fetvâ-yı şerîfeye nazar olundukda *leb-i deryâda arsa ve binâsı vakıf olan menzile icâreteyn ile mutasarrıf olan Zeyd izn-i sultânîyle deryâya kazık kakıp rıhtım edip üzerine oda binâ eylese menzil-i mezbûr mütevellîsi Amr ve ol kazık kakılan mahâl vakıf arsaya muttasıl olmağla binâ ettiğin odanın yeri için bana şu kadar akçe icâre-i mu'accele ve müeccele ver deyü bi-gayr-ı vech Zeyd'e cebre kādir olmaz bu sûretde Zeyd bilâ-veled fevt olup veresesini terk ettikde verese ol rıhtım üzerine Zeyd'in binâ eylediği odaları mirasa idhâle kādir olurlar* deyü iftâ buyurulmağın bu sûretde sâlifü'z-zikr yalı ve kayıkhânenin arsaları izn-i sultânîyle ve üzerinde olan ebniye dahi karye-i mezbûre ahâlîsinden es-Seyyid Hâfız Hüseyin Efendi b. Süleyman ve Nu'man Ağa b. Mustafa ve Mehmed Râşid Ağa b. Ahmed ve Mehmed İzzet Ağa b. Ahmed nâm kimesnelerin meclis-i şer'de alâ-tarîkı'ş-şehâde ihbârları üzre bi'l-işhâd nefsi'çün mülkü olarak binâ ve inşâ etmesiyle mûmâ-ileyh Mehmed Ârif Efendi'nin mülk-i mahzı ve hakk-ı sırfı olup irs ve bey' ve vakf ve hîbe ve şüf'a ve rehn ve sâir cemî' ahkâm-ı mülk şer'an câri olmağla ber-mûcib-i fetvâ-yı şerîfe bi-gayr-ı vech müdâhaleye kādir olmadığını mütevellî vekîli mezbûra tefhîm ve bî-vech-i şer'î mu'ârazadan men' eylediğini mevlânâ-yı mûmâ-ileyh dâ'îleri mahâllinde ketb ü tahrîr ve ma'an meb'ûs ümenâ-i şer'le meclis-i şer'a gelip alâ-vukū'ihî inhâ ve takrîri tenfîz olunmağın mûcibince derûn-ı takrîrde işâret olunduğu vechile mûmâ-ileyh Mehmed Ârif Efendi zikrolunan yalı ve kayıkhâneleri huzûr-ı şer'-i şerîfde fukahâ-yı zevi'l-ibtihâcın kavl-i şerîfleri üzre vakıf ve gallesini sâhilhâne-i mezkûrun civârında müceddeden inşâ eylediği câmi'-i şerîfin mesârif ve vezâifine şart ve ta'yîn-birle tescîl-i şer'î ettirmek murâdında olup ancak ber-mantûk-ı fetvâ-yı şerîfe bu makūle deryâdan doldurma mahâl izn-i sultânîyle mülk-i mahzı olacağı zâhir ve eğerçi mukaddemâ dahi izn-i âlî sâdır olmuş ise de sudûr eden izin lisânen olmağla itmâm-ı şerâit-i sıhhat-i mülkiyet için mukaddem sünûh eden izin ve ruhsat-ı seniyyenin te'kîdi meâlinde mahâll-i mezkûr sultânü'l-Müslimîn halîfe-i rûy-i zemîn –halledallâhu te'âlâ hilâfetihî ilâ-yevmi'd-dîn ve medde <<Allahu>> zılâl-i ra'hatihî [ra'fetihî] alâ-mefârikı'l-mü'minîn- şevketlü mehâbetlü kudretlü azametlü kerâmetlü pâdişâh-ı dîn-i İslâm efendimiz hazretlerinin taraf-ı hilâfet-penâhîlerinden izinle doldurup ba'dehû kendüye temlîk dahi buyrulduğunu şâmil bir kıt'a mülknâme-i hümâyûn inâyet ve ihsân buyurulmasını mûmâ-ileyh çâkerleri istirhâm ve istid'â eylediği ve istid'âsı şer'-i şerîfe ve kānûn-ı münîfe muvâfık olduğu ma'lûm-ı âsafâneleri buyruldukda istid'âsına müsâ'ade-i seniyyeleri erzânî buyurulup ber-meâl-i i'lâm-ı şer'î sûret-i mürâfa'a derciyle mülknâme-i hümâyûn i'tâsı emr-i savâb olduğu İstanbul Mahkemesi'nden huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fîgurreti B sene 1242

[Beyaz Beyaz]

265 [52b-1] Mîrî ambarlarından ekmekçi esnafına hububat dağıtılması ve fiyatlarının tespiti

Fiyât-ı hınta

Ma'rûz

Sa'âdetlü defterdâr efendi bendelerinin telhîsi mûcibince işbu kırk iki senesi Şa'bâni'l-mu'azzamı gurresinden i'tibâr ile mîrî anbârları mevcûdundan habbâzâna me'mûrîn ma'rifetleriyle tevzî' ve i'tâ olunan otuz bin keyl zehâirin yedi bin beş yüz keyli Tekfurdağı ve yedi bin beş yüz keyli Karaağaç hıntaları olup beher keyli yüz yirmişer paraya ve on bin keyli kolsırası Bartın hıntası olup beher keyli seksener paraya ve beş bin keyli şa'îr olup beher keyli altmışar paraya olduğu bi'l-ihbâr İstanbul Mahkemesi'nden huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî 25 B sene 1242

266 [52b-2] Mosko v. Tanaş'ın, kasab gediği hissesini İsteryo v. Niko'ya, onun da Ali Ağa b. Osman'a devrettiği

Kasab ferâğı

Ma'rûz

Hudâvendigâr-ı esbak cennet-mekân firdevs-âşiyân Sultân Abdülhamid Han – tâbe serâhu- hazretleri evkāf-ı şerîfelerinden Yedikule hâricinde vâki' gayrı-ez selhhâne-i mîrî on aded ganem selhhânelerinden sekizinci selhhâneye merbûr [merbût] İstanbul'da Hocapaşa Çarşısı'nda kâin ma'lûmü'l-hudûd bir bâb kasab dükkânı derûnunda mevcûde gedik ta'bîr olunur âlât-ı lâzıme-i ma'lûmenin nısf-ı şâyi'ine bâ-temessük-i mütevellî bi'l-icâreteyn mutasarrıf olan Mosko v. Tanaş zimmî tarafından husûs-ı âtîde vekîl olduğu Kiziro v. Kriço ve Tiro v. Koço nâm zimmîler şehâdetleriyle sâbit olan Nikola v. Panayot nâm zimmî meclis-i şer'-i münîrde kasab tâifesinden İsteryo v. Niko zimmî muvâcehesinde kasablar kethudâsı el-Hâc Hasan Ağa hazır olduğu hâlde müvekkilim mersûmun ber-vech-i muharrer mutasarrıf olduğu nısf hisse-i mezkûresini müvekkilim mersûmun hüsn-i rızâ ve tayyib-i hâtırı ve ferâğ-ı mu'teber-i kat'î ile bedel-i ma'lûm ve makbûz mukābelesinde bâ-re'y-i mütevellî mersûm İsteryo zimmîye bi'l-vekâle ferâğ ve tefvîz ve vech-i lâyıkı üzre teslîm eylediğimde ol dahi ber-vech-i muharrer tefevvüz ve kabûl etmekle fîmâ-ba'd nısf hisse-i mezkûre mersûm İsteryo zimmînin dâhil-i havza-i tasarrufu olup müvekkilim mersûmun alâkası kalmamışdır deyü

ba'de'l-ikrâr ve't-tasdîk mesfûr İsteryo zimmî meclis-i şer'-i hatîrde Yedikule'de kasab ustası el-Hâc Ali Ağa b. el-Hâc Osman mahzarında takrîr-i kelâm edip ben ânifen tefevvüz eylediğim nısf hisse-i mezkûremi hüsn-i rızâ ve tayyib-i hâtırım ve ferâğ-ı mu'teber-i kat'î ile bedel-i ma'lûm ve makbûz mukābelesinde bâ-re'y-i mütevellî merkūm el-Hâc Ali Ağa'ya ferâğ ve tefvîz ve tarîk-ı lâyıkı üzre teslîm eylediğimde ol dahi ber-vech-i muharrer tefevvüz ve kabûl etmeğin fîmâ-ba'd nısf hisse-i mezkûre merkūm el-Hâc Ali Ağa'nın dâhil-i havza-i tasarrufu olup benim alâka ve medhalim kalmamışdır deyü mukırr-ı mersûm İsteryo zimmînin takrîr-i meşrûhunu merkūm el-Hâc Ali Ağa tasdîk etmekle nısf gedik-i mezkûrun fâriğ-i evvel mersûm Mosko zimmî ismine olan kaydı defter ve vakf-ı şerîfden ref' ve terkīn ve mütefevviz-i sânî-i merkūm el-Hâc Ali Ağa ismine tashîhan kayd ve hâmiş-i temessüke temhîr ile yedine i'tâ olunması[nı] istid'â eylediği İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 29 C sene [1]242

267 [52b-3] Hatice Sultan mahallesindeki Ali Bey Vakfı tevliyetinin Hatice bt. İsmail'e tevcihi için beratı istendiği

Tevliyet tevcîhi istid'âsı

Ma'rûz

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen işbu arzuhâl ve derkenâra nazar olundukda nezâret-i dâ'îlerinde olan evkāfdan İstanbul'da Hadîce Sultân mahallesinde vâki' merhûm Ali Bey Vakfı'nın vazîfe-i mu'ayyene ile tevliyetine ber-vech-i meşrûta bâ-berât ve mülhakı Hümâ Hatun tevliyetine bilâ-berât mutasarrıf olan Mustafa ibnü'ş-şeyh Mehmed bundan akdem fevt oldukda nevbet-i tasarruf amel-i kadîm üzre sulbî oğlu Mehmed'e ba'de'l-intikāl kable't-tevcîh merkūm Mehmed dahi fevt olup sulbî oğlu el-Hâc İsmail'e intikāl etmiş ise de ol dahi üzerine tevcîh ve berat ettirmeksizin bundan akdemce vefât ve tevliyet-i mezkûreler sulbiye sahîha kızı Hadîce nâm sagīreye intikāl eylediğinden bahisle tevliyet-i mezkûreler şart-ı vâkıf ve amel-i kadîm üzre babası mahlûlünden sagīre-i mezbûreye tevcîh buyurulmasını vâlidesi ve bâ-hüccet-i şer'iye vasîyy-i mansûbesi İstanbul'da Langa kurbünde Bostancıbaşı Abdullah Ağa mahallesinde sâkine sahibe-i arzuhâl Âişe bt. Ömer nâm Hatun bi'l-vesâye istid'â ve istirhâm eylediği mefhûm-ı arzuhâlden müstebân ve tevliyet-i mezkûreler vech-i meşrûh üzre merkūm Mustafa'nın üzerinde olduğu hâmiş-i arzuhâlde mezkûr küçük evkāf muhâsebesi ve derkenârından müstefâd ve nümâyân oldukdan sonra vasîyy-i mezbûrenin sûret-i istid'âsı vâkı'a mutâbık ve nefsü'l-emre muvâfık olduğunu mahâlle-i mezbûre imâmı Mustafa Efendi b. İbrahim ve ahâlîsinden Sofalı Osman b. Mehmed Emin nâm kimesneler meclis-i şer'-i şerîfde alâ-tarîkı'ş-şehâde ihbâr eylediklerinden mâ'adâ sagīre-i mezbûrenin hîn-i

liyâkatine değin umûr-ı vakf-ı mezkûru idâre ve rü'yete vâlidesi mezbûre Âişe Hatun taraf-ı şer'-i enverden kāimmakām nasb ve ta'yîn olunmağın bu sûretde meşrûtun-lehâsı sagīre-i mezbûrenin vakt-i rüşd ve sedâdına değin umûr-ı vakf-ı şerîfi kāimmakām-ı mezbûre idâre etmek üzre tevliyeteyn-i mezkûreteyn babası müteveffâ-yı mezbûr el-Hâc İsmail Efendi mahlûlünden sulbiye sahîha kızı sagīre-i mezbûre Hadice'ye tevcîh ve yedine müceddeden berat-ı şerîf-i âlî-şân sadaka ve ihsân buyurulmak emr-i savâb idüğü İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 19 min-B sene [1]242

268 [52b-4] Midillili Panayot v. Yuvan'ın, Sabun Nâzırı Tiryâkizâde Mehmed Ağa'da olan alacağını tahsil ettiği

Husûsla 5508 guruş ahz ü kabz ve şirketden ibrâ

Ma'rûz

Sabun tüccârından sahib-i arzuhâl Midillili Panayot v. Yuvan nâm zimmî savb-ı şer'-i enverden me'zûnen mürsel Kâtib es-Seyyid Ahmed Efendi dâ'îlerinin İstanbul'da Tahte'l-kal'a [Tahtakale] kurbünde Sulu Han derûnunda vâki' sabun tüccârından Giridî Rüstem Hoca'nın odasında huzûr-ı Müslimînde akd eylediği meclis-i şer'-i münîrde derûn-ı arzuhâlde mezkûru'l-ism hâlâ Sabun Nâzırı Giridî Tiryâkizâde Mehmed Ağa b. Mustafa nâm kimesne muvâcehesinde bin iki yüz kırk senesi Muharremi'l-harâmının dokuzuncu günü ben mâlımdan on bin guruş ve mezbûr Mehmed Ağa dahi mâlından yirmi bin guruş ve Midilli cezîresinde mütemekkin Kalfa v. Tokaki zimmî dahi mâlından on bin guruş ki cem'an kırk bin guruş ifrâz ve birbirine halt ile fâide-i hâsıla beynimizde beraber iktisâm olunmak üzre sabun ticâretinde ınânen akd-i şirket-birle hesâbımızı tarafeynin defterlerine tatbîkan ma'rifet-i şer' ve tüccâr ma'rifetiyle sehv ve galatdan ârî hesâb-ı sahîh ile yegān yegān rü'yet eylediğimizde gerek re's-i mâl ve gerek **[53a]** fâide-i hâsıladan merkūm Mehmed Ağa zimmetinde benim iki bin yedi yüz elli dört guruş ve gāib-i mersûm Milka zimmînin dahi kezâlik iki bin yedi yüz elli dört guruş hakkımız zuhûr ettikde ol dahi tasdîk ve benim hissem olan meblağ-ı merkūm iki bin yedi yüz elli dört guruşu tamamen bana edâ ve gāib-i mersûm Milka zimmînin hissesi olan meblağ-ı merkūm iki bin yedi yüz elli dört guruşu dahi gāib-i mersûma götür ver deyü bana teslîm ben dahi cem'an beş bin beş yüz sekiz guruşu vech-i muharrer üzre ahz ü kabz edip bi'l-cümle husûs-ı şirkete ve hesâbda galat vukū'una ve işbu târih-i kitâba gelince sâir beynimizde cereyân eden cemî' hukūk-ı şer'iyeye müte'allika âmme-i da'vâdan tarafeynden her birimiz âharın zimmetini şurût-ı müfsideden ârî ibrâ-i âmm-ı sahîh-i şer'î ile ibrâ ve ıskāt eyledik deyü ikrâr ve tasdîklerini kâtib-i merkūm mahâllinde ketb ü tahrîr ve ma'an meb'ûs ümenâ-i

şer‘le meclis-i şer‘a gelip alâ-vukū‘ihî inhâ ve takrîr eylediği ba‘de’t-tenfîz İstanbul Mahkemesi’nden huzûr.

Fî 15 min-Recebi’l-ferd sene 1242

Nüshateyn

269 [53a-1] 20000 baş Eflak koyununun dağıtımı ve fiyatlarının tespiti

20000 re’s Eflak ağnamı tevzî‘i

Ma‘rûz

Sekene-i Dârü’s-saltanati’s-seniyye için bu def‘a Eflak cânibinden kışlak ağnamı getiren celeb tâifesinden dört bin ganem sahibi Vital ve dört bin ganem sahibi Dimitri ve üç bin ganem sahibi Atamı ve iki bin ganem sahibi Yorgi ve bin ganem sahibi Manol oğlu ve bin ganem sahibi Mihal oğlu Dimitri ve bin ganem sahibi İsteryo ve bin ganem sahibi Nikola ve bin ganem sahibi Dimo ve iki bin ganem sahibi Anaştaş zimmîler meclis-i şer‘-i münîrde kassâbân kethudâsı el-Hâc Hasan Ağa ve ustaları muvâcehelerinde ber-vech-i bâlâ getirdiğimiz yirmi bin re’s ağnamın narh üzre beher vakıyye lahmını yirmi yedişer paraya ve sakatlarını dahi yirmişer paraya kassâbâna bey‘a onlar dahi iştirâ ve ber-mu‘tâd Perşembe ve Cum‘a günleri ta‘tîl ederek tevzî‘a ve yevm-i tevzî‘den elli bir gün tamamında yaftalarını ve doksan bir gün hitâmında dahi esmânını bize edâya ve âdet üzre üçer para zamla beher vakıyye lahmı ibâdullâha otuzar paraya bey‘a tarafeynden her birimiz ta‘ahhüd eyledik deyü takrîrlerini kasab esnâfı merkūmûn tasdîk eyledikleri İstanbul Mahkemesi’nden huzûr-ı âlîlerine i‘lâm olundu.

Fî 3 C sene 1242

270 [53a-2] 10400 baş Boğdan koyununun dağıtımı ve fiyatlarının tespiti

10400 ağnam tevzî‘i

Ma‘rûz

Sekene-i Dârü’s-saltanati’s-seniyyenin akvât-ı yevmiyeleri’çün bu def‘a Boğdan cânibinden kışlak ağnamı sevk eden celeb tâifesinden bin sekiz yüz ganem sahibi Yanaki ve sekiz yüz ganem sahibi Kuru Kafa ve bin yedi yüz elli ganem sahibi Paskal ve bin beş yüz ganem sahibi Kosta ve bin iki yüz ganem sahibi Aleksi ve bin ganem sahibi diğer Kosta ve sekiz yüz ganem sahibi Anaştaş ve sekiz yüz ganem sahibi Yorgi ve yedi yüz elli ganem sahibi Lazko zimmîler meclis-i şer‘-i münîrde kassâbân kethudâsı el-Hâc Hasan Ağa ve kasab ustaları muvâcehelerinde ber-vech-i bâlâ celb eylediğimiz cem‘an on bin dört yüz re’s ağnamın narh-ı cârî üzre beher vakıyye lahmını yirmi yedişer paraya ve sakatlarını dahi yirmişer paraya

kasab esnâfına bey‘a onlar dahi iştirâ ve ber-mu‘tâd Perşembe ve Cum‘a günleri ta‘tîl ederek tevzî‘-birle yevm-i tevzî‘den elli bir gün tamamında yaftalarını ve doksan bir gün hitâmında dahi îcâb eden esmânını bize edâya ve mu‘tâd üzre üçer para zamla beher vakıyye lahm-ı ganemi ibâdullâha otuzar paraya bey‘a tarafeynden her birimiz ta‘ahhüd eyledik deyü takrîrlerini kasab esnâfı merkūmûn tasdîk eyledikleri İstanbul Mahkemesi’nden huzûr.

Fî 3 C sene 1242

271 [53a-3] Haçador v. Zakar’ın, değirmen gediği hissesi bedeli adı altında aldığı 2300 guruşu Lorsik v. Sahak ile Avakim v. Nikogos’a iade edeceği

Değirmen gediği semeni nâmıyla aldıkları 2300 guruşu red ve teslîme tenbîh

Ma‘rûz

Âsitâne-i aliyyede vâki‘ uncu esnâfından Lorsik v. Sahak ve Avakim v. Nikogos zimmîler meclis-i şer‘-i münîrde esnâf-ı merkūmeden kendi nefsinden asîl ve şerîki İstefan v. Bedros zimmî tarafından husûs-ı âtîde husûmetihî vekîl olduğu Ohan v. Kirkor ve Kapril v. Atam zimmîler şehâdetleriyle sâbit olan Haçador v. Zakar zimmî muvâcehesinde mahrûse-i Galata’da Azep Kapısı’nda vâki‘ habbâz fırınına merbût beş horosu ekmekçi ve bir horosu uncu olarak kadîmi ve el-yevm altı horoslu bir bâb değirmenin ekmekçi olan beş horos yirmi re’s bargir ve sâir âlât-ı lâzıme-i ma‘lûmesinin üç bargir ve sekiz mıh hissesi Artin ve üç bargir sekiz mıh hissesi Serkiz v. Mankik ve altı bargir on altı mıh hissesi Melkon ve üç bargir hissesi Kirkor v. Artin ve iki bargir hissesi Sandek v. Agop ve bir bargir hissesi Karabet v. Agik ve sekiz mıh hissesi Ohannes ve sekiz mıh hissesi Bedros v. Bayacan zimmîlerin ve uncu olan bir horos dört re’s bargir ve sâir âlât-ı lâzıme-i ma‘lûmenin on altışar mıhdan otuz iki mıh hissesi mesfûrân Artin ve Serkiz ve kezâlik on altışar mıhdan otuz iki mıh hissesi mesfûrân Avanes ve Bedros ve otuz iki mıh hissesi dahi mersûm Melkon zimmîlerin tedâvül-i eydî ile bi’l-irs ve’ş-şirâ el-yevm iştirâken ve şâyi‘an yedlerinde mâlları idüğü bi’l-ihbâr mütehakkık oldukdan sonra mersûm Serkiz zimmî asâleten ve mersûm Bedros zimmî dahi kendi nefsinden asâleten ve mersûmûn Artin ve Melkon ve Kirkor ve Sandek ve Karabet ve Avanes zimmîler taraflarından ber-vech-i âtî vekîlleri olduğunu şâhidân-ı mersûmân şehâdetleriyle sâbit olmağla vekâleten ve habbâzân kethudâsı Ali Ağa ve uncular kethudâsı es-Seyyid Abdülbaki Ağa ve reisler kethudâsı es-Seyyid el-Hâc Veliyüddin Ağa ve esnâfından Bedirzâde İsmail Ağa ve Osman Ağa ve Kapan-ı dakīk tüccârından Çeteci-zâde İbrahim Ağa ve el-Hâc Edhem Ağa ile nizâm ustalarından Pandeli oğlu Todori ve Tavit zimmîler ve sâirleri hazır oldukları hâlde zikrolunan Azep Kapısı Değirmeni fi’l-asl altı horoslu iken bin yüz doksan sekiz senesi

Rebîʿülâhirinin yirmi beşinci günü bâ-iʿlâm ve bâ-fermân-ı âlî İstanbul'da Kırk Çeşme Değirmeni'nden bir horos uncu gediği dahi naklolunup ol vechile beş horosu ekmekçi ve iki horosu uncu olarak yedi horosa iblâğ ve mâliki Aleksan v. Karabet zimmî ismine tashîhan Başmuhâsebe'den sûret iʿtâ olundukdan sonra gedik-i mezkûru mersûm Aleksan zimmîden semen-i maʿlûma mesfûr Haçador zimmî iştirâ edip yedinde mâlı olduğu hâlde sonradan gelen bir horos uncu gediğini bin iki yüz on bir senesi Şevvalinin on birinci günü kezâlik bâ-iʿlâm ve bâ-fermân-ı âlî Galata'da Yeşil Direkli Hamam zukāğında vâkiʿ Kethudâ Değirmeni demekle meşhûr yine kendi mâlı olan iki horoslu bir bâb uncu değirmenine nakletmekle ol vechile zikrolunan Azep Kapısı Değirmeni kadîmi üzre altı horos ile kalmış ve sâlifü'z-zikr Kethudâ Değirmeni'ne nakl husûsunda verilen sûrete mârrü'z-zikr yedi horos ile Azep Kapısı Değirmeni gediğine mersûm Haçador zimmînin mâlik olduğu derc olunmuş ise de mersûm Haçador zimmî gedik-i mezkûru yirmi iki târihinde on beş bin guruşa âhara beyʿle tedâvül-i eydî bulunarak el-hâletü hâzihî asîl ve müvekkilûn-ı mesfûrûn Serkiz ve Bedros ve Artin ve Melkon ve Kirkor ve Sandek ve Karabet ve Avanes zimmîlerin vech-i meşrûh üzre mâlları iken kaleminde mersûmân Aleksan ve Haçador zimmîlerin isimlerine olan kayd-ı atîklerine taʿarruz olunmadığını ser-rişte ederek otuz dokuz senesi Zilkaʿdesi'nin on sekizinci günü asîl ve şerîki müvekkil-i mesfûrân İstefan ve Haçador zimmîler sonradan gelen bir horos uncu gediğinin muahharan Kethudâ Değirmeni'ne naklini ketm ve ihfâ ile zikrolunan Azep Kapısı Değirmeni'nde bir horos uncu gediğimiz vardır deyü iki bin üç yüz guruş semen-i makbûza bize beyʿ etmişler idi lâkin bize **[53b]** beyʿ eyledikleri nesnenin vücûdu olmayıp maʿlûm olduğundan mâʿadâ değer olunan Azep Kapısı Değirmeni gediklerinde katʿa hak ve alâkaları olmayıp asîl ve müvekkilûn-ı mesfûrûnun mâlları olduğu zâhir olmağla semen nâmıyla mâlımızdan bi-gayr-ı hakkın aldıkları meblağ-ı merkūm iki bin üç yüz guruşu asîl ve vekîl-i mersûm Haçador zimmîden istirdâd ederiz deyü daʿvâ ettiklerinde asîl ve vekîl-i mersûm Haçador zimmî dahi cevâbında ber-minvâl-i muharrer beyʿ eyledikleri şeyin vücûdu olmayıp maʿdûm olduğunu ve değirmen-i mezkûr gedikleri vech-i meşrûh üzre asîl ve müvekkilûn-ı mesfûrûnun mâlları olup kendilerinin katʿa hakk-ı alâkaları olmadığını bi'l-asâle ve bi'l-vekâle ikrâr ve iʿtirâf etmeğin ber-muktezâ-yı şerîʿat-i garrâ vekîl bi'l-husûmenin kādı huzûrunda ikrârı müvekkili üzerine nâfiz ve muʿteber ve beyʿ-ı maʿdûm dahi bâtıl olup semen-i mezkûrun reddi lâzım gelmeğle mûcibince semen nâmıyla aldıkları meblağ-ı merkūm iki bin üç yüz guruşu müddeʿiyân-ı mesfûrân Lorsik ve Avakim zimmîlere red ve teslîme asîl ve vekîl-i mersûm Haçador zimmîye şerʿan tenbîh olunmağın bu sûretde zikrolunan Azep Kapısı Değirmeni'nin mersûmân Aleksan ve Haçador zimmîler isimlerine olan kayd-ı atîkleri kaleminden refʿ ve terkîn-birle el-yevm kadîmi üzre beşi ekmekçi ve biri uncu olarak yalnız altı horoslu idüğü zikr ve tasrîh ve

bâlâda tafsîl olunduğu vechile mesfûrûn Serkiz ve Bedros ve Artin ve Melkon ve Kirkor ve Sandek ve Karabet ve Avanes zimmîlerin isimlerine tashîh olunarak yedlerine bir kıt'a sûret i'tâsını hâzırân-ı asîl ve vekîl-i mersûmân Serkiz ve Bedros zimmîler asâleten ve vekâleten istirhâm ve istid'â ve hakîkat-i hâl ve sıhhat-i makāl bu vechile olup istid'âları şurût-ı nizâma dahi muvâfık olduğunu kethudâ ve esnâf ve tüccâr ve nizâm ustaları hâzırûn-ı mersûmûn alâ-tarîkı'ş-şehâde ihbâr ve inhâ eyledikleri ma'lûm-ı devletleri buyruldukda ber-vech-i istid'â kaydı tashîh olunarak işbu i'lâm bi-ibâretihâ derciyle yedlerine müceddeden bir kıt'a sûret i'tâsı muktezâ-yı şurût-ı nizâm idüğü İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 21 B sene 1242

Nüsha-i sâniye verilmişdir

Mukābele-şüd

272 [53b-1] Üstüyan v. Dimitri'nin, alacaklısı Lolo v. Yani'nin kendisini Yazıcı Yani v. Kiryako'ya havale ettiği iddiasının geçersizliği

266 guruş havâle men'i

Ma'rûz

Çoban tâifesinden Üstüyan v. Dimitri zimmî meclis-i şer'-i münîrde celeb tâifesinden sahib-i arzuhâl Yazıcı Yani v. Kiryako zimmî muvâcehesinde celeb tâifesinden gāib ani'l-meclis Lolo v. Yani zimmî târih-i i'lâmdan beş sene mukaddem ağnamını ra'y için beher şehr on ikişer guruş ücret tesmiyesiyle ve beher şehr onar guruş ücret tesmiyesiyle gāibûn ani'l-meclis Metri v. Yuvan ve Sutko v. Yorgi ve Delpin v. Yanako nâm üç nefer zimmîleri istîcâr ve kabûl ve her birimiz bir sene-i kâmile gāib-i mersûm Lolo zimmînin ağnamını ra'y edip ol vechile ecr-i müsemmâ-yı mezkûrumuzdan mersûmun zimmetinde benim yüz kırk dört guruş ve gāibûn-ı mesfûrûnun dahi üç yüz altmış guruş hakkımız müctemi' olmağla gāibûn-ı mesfûrûn bundan akdem benim mâlımdan karz aldıkları üç yüz altmış guruş deynleri ile beni ol mikdâr medyûnları mersûm Lolo üzerine cümlemiz bir meclisde olduğumuz hâlde havâle-i mukayyede ile havâle ve her birimiz kabûl eylediğimizden sonra mersûm Lolo zimmîden ciheteyn-i mezkûreteynden bana deyni olan cem'an beş yüz dört guruşun iki yüz otuz sekiz guruşunu bana def' ü teslîm ve bâkī iki yüz altmış altı guruşuyla beni mersûm Yani zimmî üzerine üçümüz bir meclisde iken havâle-i mukayyede ile havâle ve her birimiz kabûl etmemizle meblağ-ı muhâlün-bih-i merkūm iki yüz altmış altı guruşu bi-hükmi'l-havâle muhâlün-aleyh mersûm Yani zimmîden taleb ederim deyü da'vâ ettikde ol dahi külliyen inkâr etmekle müdde'î-i mersûm Üstüyan zimmî da'vâ-î mezkûresini vech-i şer'î üzre isbâta kādir olamayıp talebiyle mesfûr Yani

zimmîye bi'l-muvâcehe ber-nehc-i şer'î yemîn verilmeğin mûcibince müdde'î-i mersûm Üstüyan zimmî da'vâ-yı mezkûresiyle mesfûr Yani zimmîye bilâ-beyyine mu'ârazadan men' olunduğu İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 27 min-Recebi'l-ferd sene 1242

273 [53b-2] Mehmed b. Davud'un, alacaklısı Mehmed b. Süleyman ile 2500 guruşa sulh olduğu

2500 guruşa sulh

Ma'rûz

Sahib-i arzuhâl Niğdeli Emir Hasan torunu es-Seyyid Mehmed b. Davud nâm kimesne meclis-i şer'-i enverde Bât Pazarı'nda Dellâl Niğdeli Frenkli oğlu diğer es-Seyyid Mehmed b. es-Seyyid el-Hâc Süleyman nâm kimesne muvâcehesinde mezbûr diğer es-Seyyid Mehmed zimmetinde işbu târihden üç sene mukaddem mâlımdan karz aldığı beş bin beş yüz guruş alacak hakkım olmağla taleb ederim deyü da'vâ eylediğimde ol dahi cevâbında târih-i mezkûrda senden ancak iki bin beş yüz guruş karz alıp üzerine dahi bilâ-devr murâbaha nâmıyla üç bin guruş zam olunarak beş bin beş yüz guruşa iblâğ olunmağla ol vechile meblağ-ı mezkûrun ber-vech-i muharrer ancak iki bin beş yüz guruş deyn-i sahîhim olup mâ'adâsı bilâ-devr zamm-ı ribâ olduğundan mâ'adâ işbu yedimde olan defter-i müfredât nâtık olduğu üzre târih-i mezkûrdan bu âna kadar ceste ceste sana üç bin altı yüz otuz yedi guruş teslîm etmemle bu sûretde teslîm olunan meblağ-ı merkûm üç bin altı yüz otuz yedi guruşun iki bin beş yüz guruşunu deyn-i sahîhim olan meblağ-ı merkûm iki bin beş yüz guruşa takāssan hat ve tenzîl olunup ziyâde murâbaha nâmıyla geçmişim olan bin yüz otuz yedi guruşu senden istirdâd ederim deyü inkârıma mukārin benden iddi'â ve ol vechile beynimizde ba'de vukū'ı'l-münâza'a beynimiz ıslâh ve te'lîf olunup ben ber-vech-i muharrer tesâddî eylediğim beş bin beş yüz guruş müdde'âmdan merkûm diğer es-Seyyid Mehmed ile bi't-tav' ve'r-rızâ iki bin beş yüz guruş üzerine sulh olduğumda ol dahi sulh-ı mezkûru ba'de'l-kabûl bedel-i sulh-ı merkûmdan mâ'adâya ve bi'l-cümle husûs-ı mezkûra ve sâir beynimizde cereyân eden cemî' hukūk-ı şer'iyeye müte'allika âmme-i da'vâdan tarafeynden her birimiz âharın zimmetini kabûlü hâvî ibrâ ve ıskāt eyledik deyü ba'de'l-ikrâr ve't-tasdîk ibrâdan müstesnâ bedel-i sulh-ı merkûm iki bin beş yüz guruşun bi't-taleb müdde'î-i mezbûr es-Seyyid Mehmed'e edâsıyla merkûm diğer es-Seyyid Mehmed ilzâm olunduğu İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 16 Ca sene 1242

274 [53b-3] Tabancacı esnafının, İbrahim Ağa'yı tabancacı gediğini satmakta serbest bıraktıkları

Tabancacı dükkânı maddesi

Maʿrûz

Âsitâne-i aliyyede vâkiʿ tabancacı esnâfı kethudâsı Süleyman Ağa ve yiğitbaşısı Mehmed Ağa ve sâbık kethudâ diğer Mehmed Ağa ve esnâfından Hasan ve Mehmed ve Osman nâm kimesneler ve sâirleri meclis-i şerʿ-i münîrde es-Seyyid İbrahim Ağa b. es-Seyyid Ali muvâcehesinde İstanbul'da Parmakkapı kurbünde karakolhâne ittisâlinde vâkiʿ bir bâb vakıf tabancacı dükkânı bâ-temessük-i mütevellî bi'l-icâreteyn merkūm es-Seyyid İbrahim Ağa'nın tasarrufunda ve derûnunda mevcûde gedik taʿbîr olunan âlât-ı <<lâzıme-i>> maʿlûme dahi bâhüccet-i şerʿiye mâlı olup ancak mezbûr es-Seyyid İbrahim Ağa bu defʿa gedik-i mezkûru âhar esnâfa beyʿ murâd eder bizim de gediklerimiz aklâm-ı şâhânede mukayyed yahud âhara verilmemesi'çün bir emr ve nizâm olmadığından esnâfca bir diyeceğimiz ve bir gûne dahl ve taʿarruzumuz yokdur dilediği gibi zabt ve tasarruf eylesin dedikleri hıfzan li'l-makāl İstanbul Mahkemesi'nden huzûr-ı âlîlerine iʿlâm olundu.

Fî 15 B sene 1242

[Beyaz Beyaz]

275 [54a-1] Merhum Mehmed Said Ağa b. Yahya'nın kazzaz gediğinin, Şerife Emine bt. Mehmed ile Şerife Saide bt. Mehmed'e devrolunduğu

Kazzâz mübâyaʿası

Maʿrûz

Âsitâne-i aliyyede vâkiʿ kazzâz esnâfının sâbık kethudâsı olup bundan akdem fevt olan Mehmed Said Ağa b. Yahya'nın verâseti kız karındaşı müteveffât Münevvere Hatun'un sadrî kebîr oğulları Mehmed ve Hüseyin Hüsnü ile sülüs vasiyyetine münhasıra olduğu bi'l-ihbâr baʿde't-tahakkuk mezbûrân Mehmed ve Hüseyin Hüsnü ile sülüs mâlından vesâyâ-yı muʿayyene ve gayrı muʿayyenesini tenfîze vasîyy-i muhtârı Mehmed Emin Efendi b. Abdullah'dan her biri meclis-i şerʿ-i münîrde mezbûr Mehmed'in zevcesi Şerife Emine bt. Mehmed ve merkūm Hüseyin'in zevcesi Şerife Saide bt. Mehmed nâm hatunlar taraflarından husûs-ı âtîde tasdîka vekîl-i şerʿîleri merkūme Şerife Saide'nin babası merkūm Mehmed b. Ahmed muvâcehesinde hâlâ kethudâları Abdüllatif Ağa tarafından mürsel yiğitbaşı Molla Mehmed hazır olduğu hâlde her biri bi'l-verâse ve bi'l-vesâye takrîr-i

kelâm edip mûrisimiz müteveffâ-yı merkūm Said Ağa'nın hayatında bâ-sûret mâlı olup ba'de vefâtihî bize ve sülüs-i vasiyyetine mûris olan İstanbul'da Çarşı-yı Kebîr'de Çakır Ağa zukāğı demekle ma'rûf sûkda Kalpakçılar karşısında Dülbendciler zukāğı başından Yağlıkçılar sûkunda basmacı dükkânına müntehî oluncaya değin vâki' zukāk tarafeyninde kâin dekâkînden Kazzâz Al Yanak Yahûdî dükkânı ittisâlinde *–sahh sahh-* kâin bir bâb kazzâz dükkânı gediği ta'bîr olunan âlât-ı lâzıme-i ma'lûmeyi mezbûre Şerife Emine Hatun'a ve Yağcı Kigork zimmî dükkânı ittisâlinde kâin bir bâb kazzâz dükkânı gediği ta'bîr olunan âlât-ı lâzıme-i ma'lûmeyi mezbûre Şerife Saide Hatun'a tarafeynden bi'l-îcâb ve'l-kabûl bâtten ve sahîhan bi-safkatin vâhidetin yedişer yüz ellişer guruşdan cem'an bin beş yüz guruş semen-i makbûza bi'l-verâse ve bi'l-vesâye bey' ve temlîk ve teslîm eylediğimizde onlar dahi ba'de'l-iştirâ ve't-temellük ve't-tesellüm ve'l-kabz ve'l-kabûl bey'-ı mezkûrun tağrîr ve gabnine müte'allika da'vâdan müvekkiletân-ı mezbûretânın zimmetlerini bi'l-verâse ibrâ ve ıskāt edip bi'l-vesâye dahi da'vâ ve nizâ'ımız kalmamağla fîmâ-ba'd sâlifü'z-zikr Al Yanak Yahûdî dükkânı ittisâlinde olan dükkân gediği ta'bîr olunur âlât-ı lâzıme-i ma'lûme müvekkile-i mezbûre Şerife Emine Hatun'un ve mârrü'z-zikr Kigork zimmî dükkânı ittisâlinde olan dükkân gediği ta'bîr olunur âlât-ı lâzıme-i ma'lûme müvekkile-i mezbûre Şerife Saide Hatun'un mal-ı müşterâları ve hakk-ı sırfları olup bizim asla ve kat'a alâka ve medhalimiz kalmamışdır deyü ba'de'l-ikrâr ve't-tasdîk gedik-i mezkûrların müteveffâ-yı mezbûr Said Ağa ismine olan kaydları Başmuhâsebe'den ref' ve terkîn ve müşteriyetân-ı mezbûretân isimlerine tashîhan kayd ile yedlerine başka başka sûret i'tâsını istid'â eyledikleri İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 2 min-Recebi'l-ferd sene 1242

276 [54a-2] Anadolu Kazaskeri Mehmed Hamdullah'ın, ekmekçi tablakârı Divyo'ya ekmek bedelinden 427 guruş borcu olduğu

Nân semeninden 427 guruşu edâya ta'ahhüd

Ma'rûz

Sâbıkā Dârü's-saltanati's-seniyyede pîrâye-bahş-ı mesned-i izzet-mend-i hüküm ve kazâ olup Anadolu sadâreti pâye-i şeref-vâyesiyle ta'zîm buyrulan devletlü semâhatlü el-Hâc Mehmed Hamdullah Efendi hazretleri necl-i necîl-i şeyhülislâm-ı esbak -vâsıl-ı rahmetine Hakk- el-Hâc Mehmed Ârif Efendi Hazretlerinden zikri âtî meblağı bi'l-vekâle istid'â eden Debreli Pandeli v. İstifo v. Gülcü zimmî cânib-i şer'-i enver-i lem'-i nebevîden me'zûnen mürsel es-Seyyid Salih Afîf Efendi bendelerinin Süleymâniye kurbünde kâin devlethânelerinde huzûr-ı semâhat-mevfûrlarında akd eylediği meclis-i şer'-i âlîde ekmekçi tablakârlarından li-ebeveyn er karındaşım Divyo zimmî müşârün-ileyh hazretleri

dâire-i devletlerine verdiği nân-ı azîzin lede'l-muhâsebe esmânı olan dört yüz yirmi yedi guruşu almadın karındaşım mesfûr bâ-fermân-ı âlî mahrûse-i Bursa'ya nefy ü iclâ olunmağla gider iken bin iki yüz kırk senesi Ramazanının beşinci günü Şehzâdebaşı Fırını'nda meblağ-ı mezkûru taleb ve ahz ü kabz ve ibrâya tarafından beni vekîl edip ben dahi vekâlet-i mezkûreyi kabûl etmemle bi'l-vekâle taleb ederim dedikde müşârün-ileyh hazretleri dahi deyn-i mezkûru ikrâr ve vekâleti inkâr buyurduklarında zimmî-i mesfûr ber-vech-i meşrûh vekâletini lede't-tezkiye makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan Debreli Tahir b. Hüseyin ve İbrahim b. Mustafa nâm kimesneler şehâdetleriyle bi'l-muvâcehe ber-nehc-i şer'î ba'de'l-isbât ve'l-hükm taraf-ı şer'-i şerîfden edâsıyla ilzâm olunan deyn-i mezkûru vekâleti sâbit olan mersûm Pandeli zimmîye i'tâya ta'ahhüd buyurdukları bi'l-inhâ İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî-gurreti Şa'bâni'l-mu'azzam sene 1242

277 [54a-3] Mîrî ambarlarından ekmekçi esnafına hububat dağıtılması ve fiyatlarının tespiti

Fiyât-ı hınta

Ma'rûz

Sa'âdetlü defterdâr efendi bendelerinin telhîsi mûcibince işbu bin iki yüz kırk iki senesi Şa'bâni'l-mu'azzamının yedinci gününden i'tibâr ile mîrî anbârlarından habbâzâna me'mûrîn ma'rifetleriyle tevzî' ve i'tâ olunan otuz bin keyl zehâirin yedi bin beş yüz keyli Tekfurdağı hıntası on bin keyli Karaağaç hıntası olup beher keylleri yüz yirmi beşer paraya ve yedi bin beş yüz keyli kolsırası Bartın hıntası olup beher keyli seksener paraya ve beş bin keyli şa'îr olup beher keyli altmışar paraya olduğu bi'l-ihbâr huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî 4 Şa'bân sene 1242

278 [54a-4] Karakaş Avakim v. İsak'ın, Bartınlı İsmail Kaptan b. Ali'ye açtığı kefalet davasının geçersiz olduğu

1800 guruş kefâlet men'i

Ma'rûz

İstanbul'da Yolgeçen Hânı'nda mütemekkin bogāsıcı esnâfından sahib-i arzuhâl Karakaş Avakim v. İsak zimmî meclis-i şer'-i münîrde pirinççi esnâfından derûn-ı arzuhâlde mezkûru'l-ism Bartınlı es-Seyyid İsmail Kaptan b. es-Seyyid Ali nâm kimesne muvâcehesinde benim Hasan Reis nâm zimmetinde târih-i i'lâmdan yedi sene mukaddem yedimden ve mâlımdan iştirâ ve kabz eylediği yüz top Kadıköyü

alacası ve yüz top Mağnisa alacası ve elli top Kastamonu çiti ve elli top Kastamonu astarı ve yirmi top Denizli kırmızı bogāsi ve yirmi top Denizli beyâz bogāsi ve on top kırmızı astar semeninden cem'an alacağım olan iki bin beş yüz guruşa mezbûr es-Seyyid İsmail Kaptan kefîl olup ba'dehû iki sene mürûrunda merkūm Hasan Reis meblağ-ı merkūm iki bin beş yüz guruşun yedi yüz guruşunu merkūm es-Seyyid İsmail Kaptan ma'rifetiyle bana teslîm edip bâkīsi olan bin sekiz yüz guruşu edâ etmedin vilâyeti olan sâlifü'z-zikr Bartın kasabasına azîmet ve kasaba-i mezbûrede vefât etmekle meblağ-ı bâkī-i merkūm bin sekiz yüz guruşu kefâletine binâen mezbûr es-Seyyid İsmail Kaptan'dan taleb ederim deyü mezbûrun külliyen inkârına mukārin da'vâ edip lâkin müteveffâ-yı mezbûrun babası ismini dahi bilemeyip nesebini beyâna kādir olamamağla bu sûretde bundan akdem verilen fetvâ-yı şerîfede *Zeyd Amr'dan Bekir'in zimmetinde olan şu kadar akçe hakkıma kefîl olmuşdun deyü da'vâ edip lâkin Bekir'in nesebini beyâna kādir olmasa Zeyd'in da'vâsı mesmû'a olmaz* deyü mastûr ve musarrah olmağın mûcibince müdde'î-i mersûm Avakim zimmî müteveffâ-yı mezbûr Hasan Reis'in nesebini beyâna kādir olamamışiken tesâddî eylediği kefâlet da'vâsı ber-muktezâ-yı şer'-i şerîf mesmû'a olmadığı kendüye tefhîm ve da'vâ-yı mezkûresiyle merkūm es-Seyyid İsmail Kaptan'a bî-vech-i şer'î mu'ârazadan men' olunduğu İstanbul Mahkemesi'nden huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî 2 min-Şa'bâni'l-mu'azzam sene 1242

[Beyaz Beyaz]

279 [54b-1] Sipah Pazarı'nda silah sattıkları üç aded dükkânı yanan esnafın, gediklerini başka bir gediğe tahvil edebilecekleri

Sipâh Pazarı'nda esliha bey' eden üç bâb dükkânı müste'cirleri âhar akāra tebdîli

Ma'rûz

Âsitâne-i aliyyede Çarşı-yı Kebîr'de Sipâh Pazarı esnâfından yiğitbaşı Mehmed Ağa b. Ahmed ve Abdullah Ağa b. Ali nâm kimesneler meclis-i şer'-i münîrde zikri âtî dükkânların bi'l-iştirâk mutasarrıfları es-Seyyid el-Hâc Mehmed Es'ad Efendi ve es-Seyyid el-Hâc Mehmed Râşid Efendi b. es-Seyyid el-Hâc Mehmed Said taraflarından husûs-ı âtîde tasdîka vekîlleri İsmail Ağa b. Mustafa muvâcehesinde sâlifü'z-zikr Sipâh Pazarı ta'bîr olunur Kalpakçılarbaşı'nda çeşme karşısında kâin ma'lûmü'l-hudûd Ayasofya-i Kebîr Vakfı'ndan müvekkilân-ı mûmâ-ileyhimânın bi'l-icâreteyn mutasarrıf oldukları üç bâb dükkânda esnâfımız olup esliha bey' ve şirâ eder ba'zı kimesneler müste'ciren sâkinler iken bu def'a muhterik ve fevât-ı menfa'at ile akd-i icâre mütefessiha olduğundan müvekkilân-ı mûmâ-ileyhimâ arsalarına diledikleri gibi akār-ı sâire binâ ve keyfe mâ yeşâ'ân tasarruf murâd

etmeleriyle esnâfımızın dahi mu'teber ve gayrı mu'teber asla gediğimiz olmadığına binâen müvekkilân-ı mûmâ-ileyhimânın murâd eyledikleri vech üzre tasarruflarına hiçbir dahl ü ta'arruz eder yokdur deyü takrîrleri hıfzan li'l-makāl İstanbul Mahkemesi'nde tescîl olunduğu huzûr.

Fî 8 min-Receb sene 1242

280[54b-2] Miraç Kandili gecesinde camilerin minarelerindeki kandillerin yakılmasına dair hüküm

İ'lâm-ı Şeb-i Mi'râc-ı Hazreti Rasûl-i Ekrem Efendimiz –sallallâhu aleyhi ve alâ-âlihî ve ashâbihî-

Bâ-sahh

İstanbul Kādısı Fazîletlü Efendi

İşbu i'lâmınız atebe-i ulyâ-yı mülûkâneye arz olundukda leyle-i mübâreke-i mezkûrede îkād-ı kanâdîl olunmak için kayyûmbaşılara tenbîh oluna deyü hatt-ı şerîf-i mülûkâne şeref-yâfte-i sudûr olmağla mantûk-ı münîfini icrâ eyleyesin deyü buyruldu.

Fî 26 B sene 1242

Atebe-i aliyye-i gerdûn-cenâb ve südde-i sidre-sây-ı nusret-nisâb türâbına ma'rûz-ı abd-i inâyet-yâb oldur ki

İşbu sâl-i huceste-fâl-i Recebi'l-müreccebi gurresi bi'r-rü'ye yevmü'l-İsneynden mazbûta olup henüz rü'yet-i hilâle dâir şuhûd zuhûr etmemekle bu sûretde şehr-i mezkûrun yirmi yedinci Sebt gecesi mazhar-ı esrâr-ı sübhânellezî esrâ ve mehbıt-ı envâr-ı in hüve illâ vahyün yûhâ e'nî bihî Muhammedü'l-Mustafâ –sallallâhu te'âlâ aleyhi ve alâ-âlihî ve ashâbihî- mâ-tele'lü'l-envâr-ı fi's-semâ Efendimiz Hazretlerinin şeb-i Mi'râc-ı bâhirü'l-ibtihâcları olmağla deydene-i kadîme-i Devlet-i aliyye –dâmet mansûretihî ve müeyyedeti bi-eltâfi'r-rabbâniyye- üzre leyle-i mübâreke-i merkūmede kāmet-i bâlâ-yı minârât tezyîn-i kanâdîl ile tûbâ-âyât kılınmak bâbında fermân-ı celîlü'ş-şân sudûru iktizâ eylediği İstanbul Mahkemesi'nden dergâh-ı âlem-penâhlarına i'lâm olundu.

El-emr li-veliyyü'l-emr fi'l-yevmi's-sâlis ve'l-işrîn mine'ş-şehri'l-merkūm li-seneti isneteyn ve erba'în ve mieteyn ve elf.

281 [54b-3] Emine bt. Ahmed'in kahvehane zannıyla kapatılan berber dükkânının tekrar açılması için izin talebi

Berber dükkânı keşfi

Ma'rûz

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen zikri câ'î husûsun mahâllinde lede'l-mu'âyene keşf ve tahkīki'çün cânib-i şer'-i mutahhardan me'zûnen irsâl olunan Kâtib Hasan Şükrü Efendi dâ'îleri [ve] hâssa mi'mârı hulefâsından Derviş Ahmed ve Mehmed Necib Halîfeler ile İstanbul'da Kırkçeşme kurbünde Koğacılar nâm mahâlde Firuzağa mahallesinde koğacı ve kürekçi dükkânları beynlerinde kâin bir bâb berber dükkânına varıp berber esnâfının kethudâ vekîli İbrahim Ağa ve şeyhi el-Hâc Abdi Efendi ve yiğitbaşısı es-Seyyid Mehmed Nuri Ağa ve du'âcısı İsmail Efendi ve çavuşu Molla Mustafa ve çavuş yamağı es-Seyyid el-Hâc Molla Abdurrahman ve mahâlle-i mezbûre ahâlîsinden Koğacı Abdullah Efendi b. Salih ve Koğacı Hasan Ağa b. Mustafa ve Koğacı Abdullah Ağa b. Veliyüddin ve Koğacı Mustafa Ağa b. İbrahim ve Müezzin es-Seyyid Abdullah Efendi b. es-Seyyid Halil nâm kimesneler ve sâirleri hazır oldukları hâlde akd-i meclis-i şer'-i âlî ettikde zikrolunan berber dükkânı derûnunda mevcûde beyne'l-esnâf gedik ta'bîr olunur diğer arzuhâl hâmişinde mastûr Başmuhâsebe derkenârı nâtık olduğu üzre Ârif Usta ismine mukayyed ve mu'teber âlât-ı lâzıme-i ma'lûmenin tedâvül-i eydî ile müstakilleten mâlikesi sahibe-i arzuhâl Emine bt. Ahmed nâm hatunun zevci ve tarafından husûs-ı âtîde vekîl olduğu Enderûn-ı sadr-ı âlî a[g]avâtından Hocapaşalı Hasan Ağa b. Mahmud ve el-Hâc Veliyüddin Ağa [b.] İbrahim nâm kimesneler şehâdetleriyle sâbit olan Enderûn-ı sadr-ı âlî agavâtından Hüseyin Ağa b. İsmail nâm kimesneler meclis-i ma'kūd-ı mezkûrda takrîr-i kelâm edip bundan akdem sâdır olan fermân-ı âlîye imtisâlen mecmû'-ı kahvehâneler sedd ü bend olunduğu esnâda zevcem müvekkilem mezbûrenin dahi ber-vech-i muharrer gediğine mâlike olduğu mukayyed ve mu'teber ve taht-ı nizâma dâhil olan berber dükkânı dahi sehve mebnî kahvehâne zannıyla sedd ü bend ve ocağı hedm olunmuş olmağla dükkân-ı mezkûrun küşâdına izin ve ruhsat-ı seniyye-i veliyyü'n-nu'mâneleri inâyet ve ihsân buyurulması zevcem müvekkilem mezbûrenin niyâzıdır dedikde fi'l-vâki' dükkân-ı mezkûr derûnunda mevcûd olan gedik ve derkenâr-ı mezkûrda muharrer Ârif Usta ismine mukayyed ve mu'teber ve taht-ı nizâma dâhil olan berber gediği olup ber-minvâl-i muharrer sehve mebnî sedd ü bend olunmuş olduğunu esnâf ve ahâlî-i mezbûrûndan her biri alâ-tarîkı'ş-şehâde haber verdiklerini ve zikrolunan berber dükkânı terbî'an yirmi altı buçuk zirâ' olup kebîr kahvehâne şeklinde olmayarak sâir berber dükkânları misillü olduğunu mi'mârân-ı mezbûrân inhâ <<eylediğini>> eylediklerini kâtib-i merkūm dâ'îleri mahâllinde ketb ve tahrîr ve ma'an mürsel ümenâ-i şer'le meclis-i şer'a gelip mi'mârân ve vekîl ve esnâf ve ahâlî-i merkūmûn bi-ecmâ'ihim hazır oldukları hâlde tasdîklerine mukārin alâ-vukū'ihî takrîr etmeleriyle bu sûretde müvekkile-i mezbûre Emine Hatun'un istid'âsına müsâ'ade-i seniyyeleri erzânî buyurulmak re'y-i rezîn-i isâbet-karîn-i âsafânelerine menût mevâddan idüğü İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 3 Ş sene 1242

282 [54b-4] Şerife Zeliha bt. Mehmed'in, evinin alt katındaki berber dükkânından evine ilave yapmak istediği

Mahmud Paşa'da berber dükkânı keşfi

Maʿrûz

Sahibe-i arzuhâl zâtı muʿarrefe Fâtıma Hesna Hatun bt. Mustafa kendi nefsinden asâleten ve vâlidesi Düriye bt. Mehmed Kudsî nâm hatun tarafından husûs-ı âtîde vekîl olduğu zâtını ârifân es-Seyyid Ali Efendi b. Ahmed ve es-Seyyid Hâfız Ahmed Efendi b. İsmail nâm kimesneler şehâdetleriyle sâbit olmağla vekâleten evvelen zikri âtî husûsu mahâllinde keşf ve muʿâyene ve tahkīk için savb-ı şerʿ-i enverden meʾzûnen irsâl olunan Kâtib Hasan Şükrü Efendi dâʿîlerinin biʾl-maʿiyye istimâʿa meʾmûr Haremeyn-i şerîfeyn müfettişi Emin Beyefendi-zâde fazîletlü Abdülkadir Beyefendi tarafından mürsel Kâtib Mehmed Hamdi Efendi ve hâssa miʿmârı hulefâsından Mustafa Seyyidâ [Seydâ] ve Sâfî Mustafa Halîfeler ile Dârüʾs-saʿâdetiʾş-şerîfe ağası hazretleri nezâretlerinde âsûde evkāfdan merhûm Mahmud Paşa-yı Velî Câmiʿ-i Şerîfi Vakfı müstagallâtından İstanbulʾda Mahmud Paşa **[55a]** hamamı kapısı karşısında sed fevkinde köşede kâin bir tarafı Zeliha Hatun menzili ve etrâf-ı selâsesi tarîk-ı âm ile mahdûd ve miʿmârân-ı mezbûrân misâhalarıyla terbîʿan yüz on altı zirâʿ altı parmak arsa üzerine mebnî mukaddemâ dellâk odası ve hâlâ menzil olmak üzre inşâsına şurûʿ olunan tahtında bir bâb berber dükkânını müştemil nâ-tamam bir bâb menzilde akd eyledikleri ve sâniyen Çarşamba günü Arz Odasıʾnda huzûr-ı lâmiʿuʾn-nûr-ı vekâlet-penâhîlerinde müfettiş-i mûmâ-ileyh ve sâlisen dâʿîhânelerinde müfettişi-i mûmâ-ileyh tarafından mebʿûs kâtib-i merkūm hazır olduğu hâlde akd olunan meclis-i şerʿ-i münîrde kezâlik kendi nefsinden asîl ve vâlidesi Şerife Zeliha bt. es-Seyyid Mehmed tarafından husûs-ı âtîde vekîl-i müseccel-i şerʿîsi berber esnâfından es-Seyyid Mustafa b. es-Seyyid Mehmed muvâcehesinde vakf-ı mezbûr mütevellîsi Hâfız Mustafa Efendi ile esnâf-ı merkūme kethudâsı İbrahim Ağa ve şeyhi el-Hâc Abdi Efendi ve duʿâcısı İsmail Efendi ve yiğitbaşısı es-Seyyid Nuri Ağa ve çavuşu Molla Mustafa ve köşe ustası Mehmed Usta ve sâirleri hazır oldukları hâlde sâlifüʾz-zikr dükkân ve menzilin nısf-ı şâyiʿi benim ve rubʿ-ı şâyiʿi vâlidem müvekkilem mezbûre Düriye Hatunʾun ve rubʿ-ı şâyiʿ-i âharı dahi müvekkile-i mezbûre Şerife Zeliha Hatunʾun bâ-temessük-i mütevellî biʾl-icâreteyn taht-ı tasarrufumuzda ve derûnunda mevcûde beyneʾl-esnâf gedik taʿbîr olunur Başmuhâsebeʾde mukayyed şurût-ı nizâma dâhil muʿteber berber gediği taʿbîr olunur âlât-ı lâzıme-i maʿlûme dahi müstakillen vekîl-i mezbûr Mustafaʾnın şirâen yedinde mülkü olup lâkin bâlâda işʿâr olunduğu üzre fevkinde kâin mukaddemâ dellâk odası ve hâlâ menzil olmak üzre inşâ olunmakda olan menzilin resmine nazaran matbah ve nerdübân mahâlli dayyik olduğundan dükkân-ı mezkûr arsasının menzil-i

mezkûra ilâvesi muktezî olmağla dükkân-ı mezkûr arsasının menzil-i mezkûra idhâl ettirilmesi bi'l-asâle ve bi'l-vekâle murâdımdır deyü da'vâ eylediğimde ol dahi cevâbında menzil-i mezkûr mahâllinde fi'l-asl menzil mebnî olmayıp hamam-ı mezkûrun dellâk odası olduğundan yerinin menzil binâsına tahammülü yoğiken asîl ve müvekkile-i mezbûretân bu vechile dayyikolacağını bilerek benim olunmasız kendi mâllarından teberru'an li'l-vakf iki odalı bir sagīr menzil binâ etmeleriyle mecmû'undan rubu' hisse-i şâyi'a mutasarrıfesi müvekkile-i mezbûre dükkân-ı mezkûr arsasının menzil-i mezkûra ilâvesi icâre-i mu'accele ve müeccelesine noksan tarîkiyle hem vakf-ı şerîfe ve hem kendine muzır olmağla ol vechile ilâvesine mütevellî-i merkūm ma'an râzısı değilleriz deyü beynimizde ba'de vukū'ı'l-münâza'a muslihûn tavassutuyla beynimiz ıslâh ve te'lîf olunup ben sâlifü'z-zikr berber dükkânı mebnî olan mahâllin terbî'an otuzar zirâ' altı parmak arsa ve üzerinde mevcûd dükkân ebniyesinde olan selâse-i erba' hisse-i şâyi'amızı gayrı-ez hevâ müvekkile-i mezbûre Şerife Zeliha Hatun'a vekîl-i merkūm dahi fevkinde olan menzilin dükkân-ı mezkûrdan mâ'adâ arsa ve dükkân-ı mezkûr fevkiyle arsa-i mezbûre üzerinde mebnî olan menzilden ma'a'l-hevâ müvekkilesi mezbûrenin mutasarrıfe olduğu rubu' hisse-i şâyi'asını bana her birimiz hüsn-i rızâ ve tayyib-i hâtır ve ferâğ-ı mu'teber-i kat'î ile bi'l-asâle ve bi'l-vekâle bâ-re'y-i mütevellî ferâğ ve tefvîz ve vech-i lâyıkı üzre teslîm ve her birimiz bi'l-asâle ve bi'l-vekâle tefevvüz ve tesellüm ve kabûl edip ol vechile zikrolunan dükkân arsa ve ebniyesi gayrı-ez hevâ müstakilleten müvekkile-i mezbûre Şerife Zeliha Hatun'un zikrolunan menzilin dahi arsa ve ebniyesinin selâse-i erbâ'ı benim ve rub'u müvekkilem mezbûrenin dâhil-i havza-i tasarrufumuz olup bizim dükkân-ı mezkûrda onun dahi menzil-i mezbûrda kat'a alâkamız kalmamışdır deyü takrîrini asîl [ve] vekîl-i mezbûr es-Seyyid Mustafa tasdîk ve mütevellî-i hâzır-ı merkūm dahi vech-i meşrûh üzre tasarruflarına bi't-tevliye re'y edip külliyen kat'-ı nizâ' eyledikleri İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 25 B sene 1242

283 [55a-1] Kostandi v. Zahraki'nin, ev tamiri bedelinden Fâtıma bt. Abdullah ile 500 guruşa sulh olduğu

Menzil keşfi ve ta'mîr masrafından 500 guruşa sulh

Ma'rûz

Sâdır olan fermân-ı âlî-şâna imtisâlen zikri câ'î husûsun mahâllinde ketb ve tahrîri'çün cânib-i şer'-i nebevîden me'zûnen irsâl olunan Kâtib Hasan Şükrü Efendi dâ'îleri [ve] hâssa mi'mârı hulefâsından es-Seyyid Mehmed Râşid ve İsmail Halîfeler ile İstanbul'da Bâb-ı Âsafî kurbünde Lala Hayreddîn mahallesinde Şengül Hamamı karşısında vâki' Hallâcbaşı zevcesi demekle arîfe Fâtıma bt. Abdullah

nâm hatunun mutasarrıfe olduğu bir bâb menzile varıp huzûr-ı Müslimînde akd-i meclis-i şer‘-i âlî ettikde arzuhâlde isimleri mezkûr kendi nefsinden asîl ve şerîki olup neccâr tâifesinin İstanbul kolu neferâtından Bakkal karyeli Kostandi v. Deli Nikola zimmî tarafından husûs-ı âtîde vekîl olduğu es-Seyyid Ebûbekir b. Mustafa ve Karahisârî el-Hâc Ahmed b. Hüseyin nâm kimesneler şehâdetleriyle bernehc-i şer‘î sâbit olan diğer Kostandi v. Zahraki nâm zimmî meclis-i ma‘kūd-ı mezkûrda sahibe-i arzuhâl mezbûre Fâtıma Hatun muvâcehesinde biz bundan akdem mezbûre Fâtıma Hatun’un bi-şartı’r-rücû‘ emriyle muhterik arsa üzerine müşterek mâlımızdan üç bin iki yüz guruş sarfla menzil-i mezkûru müceddeden binâ ve inşâ ve ba‘zı noksanıyla terk etmemizle ol vechile menzil-i mezkûrun heyet-i mevcûdesine mâlımızdan masrûfumuz olup mezbûrun zimmetinde bi’l-mürâca‘a alacak hakkımız olan meblağ-ı mezkûr üç bin iki yüz guruşun bin sekiz yüz yetmiş sekiz guruşunu mukaddemâ ceste ceste bize edâ ve teslîm biz dahi yedinden ahz ü kabz etmemizle bâkīsi olan bin üç yüz yirmi iki guruşu mezbûre Fâtıma Hatun’dan bi’l-asâle ve bi’l-vekâle hâlâ taleb ederim deyü tesâddî eylediğim da‘vâmdan bâ-vesâtat-ı muslihîn mezbûre Fâtıma Hatun ile bi’t-tav‘ ve’r-rızâ beş yüz guruş üzerine bi’l-asâle ve müvekkilim mersûma izâfetle bi’l-vekâle sulh olduğumda ol dahi sulh-ı mezkûru ba‘de’l-kabûl bedel-i sulh-ı mezkûrdan mâ‘adâ sekiz yüz yirmi iki guruşa ve bi’l-cümle husûs-ı mezkûra ve sâir beynimizde cereyân eden cemî‘ hukūk-ı şer‘iyeye müte‘allika âmme-i da‘vâdan tarafeynden her birimiz âharın zimmetini ibrâ-i âmm-ı sahîh-i şer‘î ile bi’l-asâle ve bi’l-vekâle ibrâ ve ıskāt ve her birimiz ber-vech-i muharrer âharın asâleten ve vekâleten ibrâsını kabûl eyledik deyü ba‘de’l-ikrâr ve’t-tasdîk ibrâdan müstesnâ bedel-i sulh-ı merkūm beş yüz guruşun yüz guruşunu işbu meclis-i ma‘kūd-ı mezkûrda bana edâ ve teslîm ben dahi <<bi’l-asâle ve bi’l-vekâle ibrâ ve ıskāt ve her birimiz ber-vech-i âharın ibrâsını asâleten ve vekâleten kabûl eyledik deyü ba‘de’l-ikrâr ve’t-tasdîk ibrâdan müstesnâ bedel-i sulh-ı merkūm beş yüz guruşun yüz guruşunu işbu meclis-i ma‘kūd-ı mezkûrda bana edâ ve teslîm ben dahi>> yedinden bi’l-asâle ve bi’l-vekâle ahz ü kabz etmemle bakīsi olan dört yüz guruşu mezbûre Fâtıma Hatun’un hâlâ ve def‘aten bize edâya iktidârı olmayıp ber-vech-i âtî tecîl ve taksîte tâlibe olduğunda ben dahi meblağ-ı bâkī-i mezkûr dört yüz guruşun iki yüz guruşunu işbu târih-i i‘lâm şehri gāyetinde ve iki yüz guruşunu dahi şehr-i âtî Şa‘bâni’l-mu‘azzamının on beşinci günü bana edâ ve îfâ etmek üzre rızâmla mezbûre Fâtıma Hatun’u bi’l-asâle ve bi’l-vekâle tecîl ve taksît eyledim dediğini mezbûre Fâtıma Hatun tasdîk ve ecl-i mezkûru kabûl ve meblağ-ı bâkī-i mezkûr dört yüz guruşu ber-vech-i muharrer müeccelen ve mukāssatan dâyin-i asîl ve vekîl-i mersûma tamamen edâ ve îfâya ta‘ahhüd eylediğini kâtib-i merkūm dâ‘îleri mahâllinde ketb ve tahrîr ve ma‘an meb‘ûs ümenâ-i şer‘le meclis-i şer‘a gelip tarafeyn hazır oldukları hâlde tasdîklerine mukārin alâ-vukū‘ihî inhâ ve takrîr eylediği ba‘de’t-tenfîz İstanbul Mahkemesi’nden huzûr.

Fî 12 B sene 1242

Nüshateyn

[Beyaz Beyaz]

284 [55b-1] Kürk ve kumaş bedeli 6881 guruşun Samuyel v. Yasef'den tahsil edilip, kürkçü esnafından Yorgi, Serope ve Avanes'e teslim edileceği

6881 guruş hüküm

Ma'rûz

Âsitâne-i aliyyede vâki' kürkçü esnâfından olup envâ'-ı kürk esmânından ba'de külli'l-hesâb sahhu'l-bâkī iki bin dokuz yüz elli iki guruş iddi'â eden Dimitri v. Yorgi ve kezâlik kürk <<semeninden>> esmânından bâkī iki bin yedi yüz on sekiz guruş iddi'â eden Serope v. Miledos envâ'-ı çetârî ve gezi esmânından bâkī bin doksan bir guruş ve bir hazînekârî hilyeli çetârî semeninden dahi yüz yirmi guruş iddi'â ve hasmı dahi zikrolunan çetârîyi bana hîbe ve teslîm etmişdi deyip ba'dehû hîbe da'vâsından fâriğ olarak iştirâsını ikrâr ve tasdîk etmekle ol vechile dahi meblağ-ı merkūm yüz yirmi guruş ki cem'an bin iki yüz on bir guruş iddi'â eden Bezzâz Avanes v. Andon zimmîler Çarşamba günü Arz Odası'nda huzûr-ı lâmi'u'n-nûr-ı sadâret-penâhîlerinde ma'kūd meclis-i şer'-i münîrde arzuhâlde mezkûru'l-ism Mahmud Paşa Çarşısı'nda Attar Samuyel v. Yasef Yahûdî muvâcehesinde mersûm Samuyel Yahûdî zimmetinde bundan akdem yedimizden ve mâlımızdan iştirâ ve kabz eylediği semmûr ve sincab ve vaşak ve nâfe ve teyyün ve sâir envâ'-ı kürk ve çetârî ve gezi ve sâir envâ'-ı kumaş semenlerinden ba'de külli'l-hesâb sahhu'l-bâkī cem'an altı bin sekiz yüz seksen bir guruş alacak hakkımız olmağla meblağ-ı bâkī-i merkūm altı bin sekiz yüz seksen bir guruşu mersûm Samuyel Yahûdiden hâlâ taleb ederiz deyü da'vâ ettiklerinde ol dahi cevâbında kazıyye minvâl-i muharrer üzre olduğunu ikrâr ve i'tirâf edip lâkin ben maktûl Şapçı Yahûdinin maslahat-güzârı olduğumdan mersûmûndan ol makūle kürk ve kumaş şirâsına beni irsâl etmekle ben dahi akd-i bey'i mersûm Behor Yahûdiye izâfet etmeksizin kendi nefsime izâfetle mersûmûndan iştirâ ve gayrı-ez teslîmât sahhu'l-bâkī ol mikdâr guruş kalmışdı ancak ben eşyâ-i mezkûreyi mücerred hâlik-i mersûm Behor Yahûdî için iştirâ etmiş olmamla öyle olıcak semen-i bâkī-i mezkûru terekesinden alsın deyü takrîr-i meşrûhu üzre tesâddî eylediği da'vâsında akd-i bey'i hâlik-i mersûm Behor Yahûdiye izâfet etmeksizin kendi nefsine izâfetle iştirâ eylediğini mukır ve mu'terif iken <<tesâddî>> îrâd eylediği kelâmı ref'e sâlih cevâb-ı şer'î olmadığı mersûm Samuyel Yahûdiye tefhîm olunmağın bu sûretde meblağ-ı mecmû'-ı merkūm altı bin sekiz yüz seksen bir guruş mersûm Samuyel Yahûdiden tahsîl ve

mesfûrûn Yorgi ve Serope ve Avanes zimmîlere bâlâda tafsîl olunduğu üzre teslîm olunmak iktizâ eylediği İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 9 min-Şa'bâni'l-mu'azzam sene 1242

285 [55b-2] Sabun Nazırı Mehmed Ağa b. Mustafa'nın, Giridî Ali Ağa b. İbrahim'e sabun bedeli olarak 1215 guruşu ödediği

Sabun semeninden 1215 guruşu ahz ve ibrâ

Ma'rûz

Sahib-i arzuhâl sabun tüccârından Giridî Ali Ağa b. İbrahim meclis-i şer'-i münîrde hâlâ Sabun Nâzırı Mehmed Ağa b. Mustafa muvâcehesinde ben bundan akdem âhara bey' için Midilli cezîresinden mezbûr Mehmed Ağa'ya irsâl eylediğim bin yedi kantar sabunu kabz ve âhara bey' ve esmânını dahi ceste ceste bana edâ ederek zimmetinde ancak bin iki yüz on beş guruş kalmışdı el-hâletü hâzihî merkūm Mehmed Ağa meblağ-ı bâkī-i merkūm bin iki yüz on beş guruşu dahi bana edâ edip fîmâ-ba'd zimmetinde bir akçe ve bir habbe hakkım kalmamağla bi'l-cümle husûs-ı mezkûra ve sâir cemî' hukūk-ı şer'iyeye müte'allika âmme-i da'vâdan tarafeynden her birimiz âharın zimmetini kabûlü hâvî ibrâ ve ıskāt eyledik deyü ikrâr ve tasdîkleri İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî-gurreti Ş sene 1242

286 [55b-3] Mîrî ambarlarından ekmekçi esnafına hububat dağıtılması ve fiyatlarının tespiti

Fiyât-ı hınta

Ma'rûz

Sa'âdetlü defterdâr efendi bendelerinin telhîsi mûcibince işbu kırk iki senesi Şa'bâni'l-mu'azzamının on beşinci gününden i'tibâr ile mîrî anbârları mevcûdundan habbâzâna me'mûrîn ma'rifetleriyle tevzî' ve i'tâ olunan otuz bin keyl zehâirin on bin keyli Tekfurdağı ve yedi bin beş yüz keyli Karaağaç ve yedi bin beş yüz keyli kolsırası Bartın hıntaları olup sâlifü'z-zikr Tekfurdağı ve Karaağaç hıntalarının beher keyli yüz yirmi beşer paraya ve kolsırasının beher keyli seksener paraya ve beş bin keyli şa'îr olup beher keyli altmışar paraya olduğu bi'l-ihbâr İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 11 Ş sene 1242

287 [55b-4] Sipah Pazarı'nda silah satan dükkânların tüccarının, yangın sonrası Bat Pazarı'nda esvâb ticaretine teşebbüsleri

Sipâh Pazarlı tâifesi Bât Pazarı esnâfına ilhâkiyetleri

[Sürh ile kayd:] Bâ-sahh-ı âlî – İ'lâmı mûcibince amel olunup ihtisâb ve mi'mâr ağa taraflarına dahi ilm u haberi i'tâ olunmak deyü.

Fî 21 Ş sene 1242

Ma'rûz

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen ashâb-ı arzuhâl İsmail Ağa ve Ömer Ağa ve Abdullah Ağa ve sâirleri ihtisâb ağası bendeleri hazır olduğu hâlde meclis-i şer'-i münîrde biz Âsitâne-i aliyyede Çarşı-yı Kebîr'de Bat Pazarı kurbünde Sipâh Pazarı denilen mahâlde mukaddemâ defter-i keşfde muharrer dekâkînde esliha bey' ve şirâsıyla me'lûf iken harîkde muhterik oldukda fîmâ-ba'd esliha bey' ve şirâsıyla –*sahh-* intifâ' edemeyeceğimiz zâhir olduğuna binâen rızâmızla keff-i yed ve yedimizde olan envâ'-ı eslihayı bezzâzistân-ı atîkde füruht ettirerek ba'de'l-yevm dükkânlarımızı yaptırıp Bat Pazarı misillü esvâb bey' ve şirâsına teşebbüs murâd etmemizle hazır bi'l-meclis Bat Pazarı kethudâsı es-Seyyid Mehmed Sâdık Ağa bize dahi kethudâ olarak zukāğımıza bir yiğitbaşı nasb ve ta'yîn ve ba'de'l-yevm biz dahi Bat Pazarı esnâfı olarak sâye-i merhamet-vâye-i hazret-i zıllullahîde ta'yyüşümüze müsâ'ade buyurulmak niyâzımızdır deyü istid'â ve istirhâm eylediklerinde istid'âları yolunda olmağla içlerinden merkūm İsmail Ağa yiğitbaşı nasb olunduğu ma'lûm-ı ilm-i âlem-ârâları buyruldukda niyâzlarına müsâ'ade-i merâhim-âde-i seniyyeleri erzân buyurulmak emr-i savâb idüğü İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 7 Ş sene 1242

288 [55b-5] Ayşe Hatun bt. Abdullah'ın, tasarruf ettiği kurşuncu mahzenini cebren kiraya veremeyeceği

Kurşuncu mahzeni istîcâr da'vâsı men'i

Ma'rûz

İstanbul'da Müftü Ali mahallesinde sâkine sahibe-i arzuhâl Âişe bt. Abdullah nâm hatun tarafından husûs-ı âtîde vekîl olduğu zâtını ârifân el-Hâc İbrahim Ağa b. Lütfullah ve Mustafa Ağa b. İsmail nâm kimesneler şehâdetleriyle sâbit olan Mustafa Efendi b. Abdullah Çarşamba günü Arz Odası'nda huzûr-ı lâmi'u'n-nûr-ı vekâlet-penâhîlerinde bi'l-ma'iyye istimâ'a me'mûr nezâret-i aliyye-i âsafânelerinde âsûde evkāf müfettişi mevâlî-i ızâmdan fazîletlü es-Seyyid Ahmed Efendi dâ'îleri hazır olduğu hâlde Enderûn-ı hümâyûn kurşuncubaşısı olup zîr-i sâye-i himâyet-vâye-i

müşîrânelerinde mahmî Süleymâniye Câmiʿ-i şerîfi kurşunculuğunun yevmî iki buçuk akçe vazîfe ile nısfına mutasarrıf olan Hâfız Abdülkerim b. el-Hâc Mehmed ve kezâlik iki buçuk vazîfe ile nısf-ı âharına mutasarrıf olan Hâfız Mustafa b. el-Hâc Hasan muvâcehelerinde vakf-ı müşârün-ileyh mütevellîsi izzetlü Halil Bey bendeleri kezâlik hazır olduğu hâlde hâmiş-i arzuhâlde mastûr defter-i vakıfdan muhrec derkenâr nâtık olduğu üzre vakf-ı müşârün-ileyhden câmiʿ-i mezkûr civârında dârü'ş-şifâ tahtında kâin beher şehr kırk beş akçe icâreli bir bâb kurşuncu mahzeni ve beher şehr kırk beş akçe icâreli bir kıtʿa odun mahzeni müvekkilem mezbûre Âişe Hatun'un bâ-temessük-i mütevellî bi'l-icâreteyn tasarrufunda olup derûnunda câmiʿ-i mezkûr kurşuncuları mezbûrân şehriye yetmiş beşer guruş kirâ ile müste'ciren sâkinler iken merkūmân Abdülkerim ve Mustafa şehr-i sâbık Recebi'l-ferd gāyetinde fesh-i akd-i icâre ile zikrolunan mahzenlerden çıkıp bize teslîm etmişler idi lâkin Haremeyn Muhâsebesi derkenârında işʿâr olunduğu üzre cihet-i mezkûre mutasarrıfları kadîmi sürbî mahzeninde rihte kurşunu iʿmâl edip mahâll-i âhara iʿmâl etmemeleri beratları şurûtundan olmağla [**56a**] öyle olıcak zikrolunan mahzenleri cihet-i mezkûre mutasarrıfları mezbûrân şehriye yetmiş beşer guruşa istîcara cebr olunmak bi'l-vekâle murâdımdır deyü daʿvâ edip lâkin mezbûrân kabûl etmemeleriyle bu sûretde ber-muktezâ-yı şerîʿat-i garrâ cebre kādir olamadığı beyân olundukda muktezâ-yı şerʿ-i şerîf üzre amel ve hareket olunup müvekkile-i mezbûre Âişe Hatun zikrolunan mahzenleri dilediği kimesnelere îcâr etmek bâbında lisânen sâdır olan fermân-ı âlem-mutâʿları tarafeyne tefhîm olunduğu İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 18 B sene 1242

289 [56a-1] Ayşe Hanım bt. Abdullah'ın, yarısına tasarruf ettiği tütüncü gediğini ortağı Kukas v. Atam'a sattığı

Tütüncü mübâyaʿası ve semenini edâya taʿahhüd

Maʿrûz

Sahibe-i arzuhâl muʿarrefetü'z-zât Âişe Hanım bt. Ahmed meclis-i şerʿ-i münîrde tütüncü esnâfından derûn-ı arzuhâlde ismi mezkûr Kukas v. Atam zimmî muvâcehesinde esnâf-ı merkūme kethudâsı Osman Ağa ve vekîli es-Seyyid el-Hâc Mustafa Ağa ve yazıcısı es-Seyyid Mehmed Nuri Efendi ve yiğitbaşısı Molla Osman ve sâirleri ile mersûm Kukas zimmînin li-ebeveyn er karındaşı Ohannes zimmî hazır oldukları hâlde takrîr-i kelâm edip hâmiş-i arzuhâlde mastûr maʿden kaleminden muhrec sûret ve İstanbul Mahkemesi sicillinden muhrec hüccet kayıdları nâtık olduğu üzre İstanbul'da Mahmud Paşa Çarşısı başında Yıldız Hânı tahtında bezci dükkânı ittisâlinde kâin kalem-i mezbûrda Mustafa Ağa ismine mukayyed ve taht-ı nizâma dâhil ve muʿteber bir bâb kârgir tütüncü dükkânı derûnunda

mevcûde beyne'l-esnâf gedik ta'bîr olunur âlât-ı lâzıme-i ma'lûmenin nısf-ı şâyi'-i hâzır-ı mersûm Ohannes zimmîden müşterâ benim ve nısf-ı şâyi'-i âharı dahi mersûm Kukas zimmînin tedâvül-i eydî ile bâ-hüccet-i şer'iye iştirâken ve şayi'an yedimizde emvâlimiz olmağla hâlâ ben ber-vech-i muharrer mâlike olduğum nısf hisse-i şâyi'a-i mezkûremi tarafeynden bi'l-îcâb ve'l-kabûl bâtten ve sahîhan bi-safkatin vâhidetin şerîkim mersûm Kukas zimmîye iki bin guruşa bey' ve temlîk ve vech-i lâyıkı üzre teslîm ve dükkân-ı mezkûra mersûmun hissesinde bi-şartı'r-rücû' emriyle mâlımdan masrûfum olan altı yüz yetmiş guruş müdde'âmdan dahi bi't-tav' ve'r-rızâ beş yüz guruş üzerine sulh olduğumda ol dahi ber-vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve sulh-ı mezkûru dahi kabûl etmekle semen ve bedel-i mezkûrdan mâ'adâ bey'-ı mezkûrun tağrîr ve gabnine ve ziyâde masrûf müdde'âsına ve bi'l-cümle husûs-ı mezkûra müte'allika âmme-i da'vâdan tarafeynden her birimiz âharın zimmetini ibrâ-i âm ile kabûlü hâvî ibrâ ve ıskāt eyledik deyü mukırre-i mezbûre Âişe Hanım'ın bi'l-cümle takrîr-i meşrûhunu mersûm Kukas zimmî tasdîk ve semen ve bedel cem'an iki bin beş yüz guruş zimmetinde mezbûre Âişe Hanım'a sahîhan deyni olduğunu ikrâr ve i'tirâf ve çendrûz zarfında edâya ta'ahhüd eylediği İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 7 Ş sene 1242

290[56a-2] Kokona bt. Yorgi'nin, evinin arkasındaki Sultan Süleyman Vakfı'na ait arsayı zabtetmek istediği

Cibali dâhilinde Seferikoz mahallesinde keşf

Ma'rûz

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen zikri âtî husûsu evvel-emirde mahâllinde keşf ve mu'âyene ve tahkīk için cânib-i şer'-i kavîmden me'zûnen irsâl olunan Kâtib Mehmed Hidâyetullah Efendi dâ'îleri bi'l-ma'iyye rü'yete me'mûrlar nezâret-i hazret-i sadâret-penâhîlerinde âsûde evkāf müfettişi mevâlî-i ızâmdan fazîletlü es-Seyyid Ahmed Efendi tarafından meb'ûs Kâtib es-Seyyid Abdürrahîm Hilmi Efendi ve nezâret-i hazret-i şeyhülislâm-ı sellemehü's-selâmîde âsûde evkāf müfettişi müderrisîn-i kirâm-ı zevi'l-ihtirâmdan Meşreb Efendi hafîdi fazîletlü Mehmed Ârif Efendi tarafından mürsel Kâtib İmâmzâde Ali Rıza Efendi hâssa mi'mârı hulefâsından İsmail Kemâlî ve Ahmed Halîfeler ile İstanbul hısnı ebvâbından Cibali kapısı hâricinde Seferikoz mahallesinde vâki' zikri âtî münâza'un-fîh olan menzil arsasına varıp huzûr-ı Müslimînde akd-i meclis-i şer'-i âlî ettiklerinde hâmiş-i arzuhâlde mastûr <<derkenâr nâtık>> defter-i vakfdan muhrec derkenâr nâtık olduğu üzre nezâret-i hazret-i fetvâ-penâhîde âsûde evkāfdan merhûm Kemânkeş Kara Mustafa Paşa Vakfı müsakkafâtından bir bâb menzile bâ-temessük-i mütevellî bi'l-icâreteyn mutasarrıfe olan sahibe-i arzuhâl şahsı mu'arrefe Kokona bt.

Yorgi Nasrâniye meclis-i ma'kūd-ı mezkûrda menzil-i mezkûra muttasıl nezâret-i hazret-i sadrıazâmîde âsûde evkāfdan merhûm ve mağfûrun-leh Sultân Süleyman Han –tâbe serâhu- hazretleri<<nin>> evkāf-ı celîleleri müsakkafâtından münhedim Yahûdhâne arsasına bâ-temessük-i mütevellî bi'l-icâreteyn mutasarrıf olan Sarrâf Kanurta v. Çelbon Yahûdinin oğlu ve tarafından husûs-ı âtîde vekîl olduğu Mehmed Ağa b. Ömer ve Halil Ağa b. Salih nâm kimesneler şehâdetleriyle sâbit olan Nesim Yahûdî muvâcehesinde müşârün-ileyh Sultân Süleyman Han Hazretleri Vakfı'nın kāimmakām-ı mütevellîsi hâcegân-ı Dîvân-ı hümâyûndan hâzin-i hazret-i sadâret-penâhî izzetlü Halil Beyefendi tarafından mürsel vekîli câbî-i vakf Mehmed Râif Efendi b. Ali ve müşârün-ileyh Mustafa Paşa Vakfı mütevellîsi es-Seyyid Mehmed Şâkir Efendi tarafından mürsel vekîli kâtib-i vakf Ahmed Nebîh Efendi b. Ali hazır oldukları hâlde müvekkil-i mersûm Kanurta Yahûdî'nin yedinde olup meclis-i şer'de kırâet olunan bin iki yüz otuz dokuz senesi Zilhicceti'ş-şerîfesinin yirmi üçüncü günü târihiyle müverrah ve ol târihde nezâret-i fetvâ-penâhîde âsûde evkāf müfettişi bulunan müderrisîn-i kirâmdan el-Hâc Ali Efendi ve nezâret-i sadâret-penâhîde âsûde evkāf müfettişi bulunan müderrisîn-i kirâmdan Hâfız Ahmed Efendi'nin hatmleriyle mahtûm bir kıt'a i'lâm-ı şer'î mantûkunca derûnunda akd-i meclis-i şer'-i âlî olunup müvekkil-i mersûm Kanurta Yahûdinin vâzı'u'l-yed olduğu bir tarafdan cidâr-ı hısn ve iki tarafdan tasarrufumda olan menzil ve bir tarafdan müvekkil-i mersûm Kanurta Yahûdî tasarrufunda olan arsa ile mahdûd mi'mârân-ı mezbûrân misâhalarıyla tûlen altı zirâ' ve arzan dört zirâ' on sekiz parmak bi-hesâb-ı terbî'î yirmi altı zirâ' altı parmak mahâl elli seneden mütecâviz müddetde müşârün-ileyh Sultân Süleyman Han Hazretleri Vakfı'ndan olarak müvekkil-i mersûm Kanurta Yahûdinin tasarrufunda olduğunu ikrâr ederek mücerred menzilim arkasında olduğuna binâen keff-i yed-birle müşârün-ileyh Mustafa Paşa Vakfı'ndan olmak üzre bana teslîmini târih-i mezkûrda müfettiş-i mûmâ-ileyhimâ taraflarından mahâlline irsâl olunan Kâtib Hasan Hasbî Efendi ve kâtib-i merkūm Ali Rıza Efendi ve hulefâ-i mi'mâriye ve mütevellî vekîli merkūmân huzûrlarında da'vâ eylediğimde takrîr-i meşrûhum üzre tesâddî eylediğim da'vâm meşrû'â olmadığından mâ'adâ münâza'un-fîh olan mahâll-i mezkûr kadîmden beri müşârün-ileyh Sultân Süleyman Han Hazretleri Vakfı'ndan olup bi'l-muvâcehe bilâ-nizâ' zabt ve tasarruf olunageldiğini iki nefer şâhideyn-i mu'addileyn alâ-tarîkı'ş-şehâde ihbâr etmeleriyle mûcibince mevlânâ-yı mûmâ-ileyhimâ beni bî-vech-i şer'î mu'ârazadan men' ve müfettiş-i mûmâ-ileyhimâ dahi mahâll-i mezkûru müşârün-ileyh Sultân Süleyman Han Hazretleri Vakfı'ndan olarak mersûm Kanurta Yahûdinin zabt ve tasarufu iktizâ eylediğini i'lâm etmişler ise de mahâll-i mezkûr mücerred menzilim arkasında olduğundan da'vâ-yı evvelim vechi üzre müşârün-ileyh Mustafa Paşa Vakfı'ndan olarak ben zabtederim deyü mazmûn-ı i'lâm-ı mezkûru

bi-tamamihî ikrâr ve tasdîk ederek tekrar da'vâ edip lâkin ibtidâ mahâll-i mezkûr müşârün-ileyh Mustafa Paşa Vakfı'ndan olduğunu mütevellî vekîli merkūm da'vâ etmeyip mersûme Kokona Nasrâniyeyi tekzîb eylediğini ketebe-i mûmâ-ileyhim mahâllinde ba'de'l-keşf ve'l-mu'âyene ketb ü tahrîr ve ma'an-meb'ûs ümenâ-i şer'le meclis-i şer'a inhâ ettiklerinden sonra imtisâlen li'l-emri'l-âlî tarafeyn Çarşamba günü Arz Odası'nda huzûr-ı fâizü'n-nûr-ı vekâlet-penâhîlerinde müfettiş-i mûmâ-ileyhimâ ile bi'l-ma'iyye akd olunan meclis-i şer'-i münîrde lede'l-muvâcehe **[56b]** ve'l-istintâk evvelen ber-muktezâ-yı şerî'at-ı garrâ da'vâ-yı vakfiyet mütevellîden sudûra muhtâc olup müste'cir kādir olamadığını ve sâniyen bir def'a şer'le rü'yet ve fasl u hasm olunan da'vânın tekrar istimâ'ı câiz olmadığı –*sahh sahh*- mersûme Kokona Nasrâniyeye tefhîm olunduğu İstanbul Mahkemesi'nden huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî-gurreti Recebi'l-ferd sene 1242

291 [56b-1] Şerife Esma Hanım bt. Süleyman'ın, eşi Süleyman Ağa b. Selim'e açtığı 7000 guruş davasını geri çektiği

7000 guruşu meccânen ibrâ

Ma'rûz

İstanbul'da Karagümrük kurbünde Derviş Ali mahallesinde sâkine sahibe-i arzuhâl mu'arrefetü'z-zât Şerife Esma Hanım bt. es-Seyyid Süleyman meclis-i şer'-i münîrde hâlâ zevci derûn-ı arzuhâlde mezkûru'l-ism Esîrci Süleyman Ağa b. Selim muvâcehesinde işbu târihden dört sene mukaddem zevcim mezbûr kendüye sermâye etmek için mâlımdan ahz ve âhara bey' eylediği bâ-defter-i müfredât Kastamonu astarı ve Mağnisa alacası ve Gördes bezi ve bir ıhlamur sandığın esmânı olan altı bin beş yüz ve yine mâlımdan nakden aldığı beş yüz guruş ki cem'an yedi bin guruşu kendi umûruna sarfla istihlâk etmekle meblağ-ı mecmû'-ı merkūm yedi bin <<beş yüz>> guruşu zevcim mezbûr Süleyman Ağa'dan zamânen taleb ederim deyü tesâddî eylediğim da'vâmdan meccânen fâriğa olmamla bi'l-cümle husûs-ı mezkûra ve sâir beynimizde cereyân eden cemî' hukūk-ı şer'iyeye mute'allika âmme-i da'vâdan tarafeynden her birimiz âharın zimmetini kabûlü hâvî ibrâ ve ıskāt eyledik deyü takrîrini mezbûr Süleyman Ağa tasdîk eylediği İstanbul Mahkemesi'nden huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî 2 Ş sene 1242

292 [56b-2] Yangında zarar gören Çarşı-yı Kebir Gelinci Çarşısı tamir masrafının, esnafı arasında paylaşıldığı

Çarşıda fesçi esnâfı kapamacı esnâfının dükkânlarına emrleriyle masrûfları olan mebâliğden bâkī 2416 guruş 132 akçe hüküm

Ma'rûz

Fesçi esnâfının Bâb-ı Âlî'ye takdîm eyledikleri işbu bir kıt'a arzuhâlleri bâlâsına bu dâ'îleriyle Haremeyn-i şerîfeyn müfettişi fazîletlü efendi ve mi'mâr ağa bendelerine hitâben sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen esnâf-ı merkūmeden Mehmed b. Kasım Ebû İshak ve Ahmed b. Salih b. Yunus ve Mehmed b. Süleyman Dengîr nâm kimesneler bi'l-ma'iyye rü'yete me'mûr Haremeyn-i şerîfeyn müfettişi olup İstanbul pâyesiyle tekrîm buyrulan zâde-i Emin Paşazâde fazîletlü mîr Abdülkadir Efendi tarafından meb'ûs Kâtib Mehmed Es'ad Efendi hazır olduğu hâlde meclis-i şer'-i münîrde İstanbul'da Çarşı-yı Kebîr'de Du'â Meydânı civârında Gelincik Çarşısı demekle meşhûr dört aded sûklarda vâki' kapamacı esnâfından Setrak v. Andon ve Uncu oğlu Karabet v. Kalos ve Saka oğlu Artin v. Toma ve Serap v. Hamparsom ve Serope v. Ohannes ve Manil v. Serope nâm zimmîler ile sâir bi'l-cümle kapamacı esnâfı ustaları muvâcehelerinde fesçi esnâfından Süleyman b. Osman b. Ahkaz ve el-Hâc Abdurrahman b. Mehmed Sebî ve sâir bi'l-cümle fesçi esnâfıyla Sarrâf Kapril v. Bogos ve hazır çuka esvâbcı Panayot v. Dimitri zimmîler hazır oldukları hâlde bundan akdem sudûr eden emr-i âlî-şâna imtisâlen bi-kazâillâhi te'âlâ vukū' bulan harîkde muhterik olan gerek fesçi ve gerek hazır çukacı ve sarrâf ve kapamacı dükkânları ve Du'â Meydânı sûkuyla kapamacıların dört aded zukākları kemerleri ba'zan ta'mîr ve ba'zan tecdîd olunarak tekmîl olunmuş olup ancak biz mârrü'z-zikr dört aded sûkların köşelerinde kâin fesçi ve çukacı ve sarrâf ve kapamacı dükkânları *–sahh sahh-* gedikleri ashâbının hisselerinde bi-şartı'r-rücû' emrleriyle eylediğimiz mesârifden hisselerini mutâlebe ve sâdır olan fermân-ı âlî-şâna imtisâlen kıbel-i şer'den baş kâtib mevlânâ İbrahim Ârif Efendi ve müfettiş-i mûmâ-ileyh tarafından Kâtib es-Seyyid İbrahim Efendi hâssa mi'mârı hulefâsından Ahmed Mümtaz ve Mehmed Râşid Halîfe[ler] ile mahâll-i mezkûra varıp ihtisâb ağası adamı Muslihiddin Ağa ve sâir Müslimîn huzûrlarında keşf ve misâha ve vaz'-ı fiyât olunarak mi'mâr-ı mûmâ-ileyhin mumzâ defteri mantûkunca mahâll-i mezkûra masrûfumuz ancak üç bin sekiz yüz altmış üç guruş <<sekiz>> elli yedi akçeye resîde olup meblağ-ı mezkûrdan bin altı buçuk guruş üç buçuk akçe fesçi esnâfının tarafında olan dekâkîn gedikleri mâliklerine ve bin yedi yüz yetmiş üç guruş on üç buçuk akçe kapamacı esnâfının tarafında olan dekâkîn gedikleri mâliklerine isâbet edip mâ'adâ bin seksen üç buçuk guruşun altmış guruşunu içimizden mezbûr Ahmed b. Salih b. Yunus'un İstanbul kādıları fazîletlü efendiler nezâretlerinde olan evkāfdan Kürkçübaşı Ahmed Şemseddin

Vakfı müsakkafâtından gediğine mâlik olduğu dükkânı'çün hissesine ve yüz otuz dört guruş yirmi akçesi merkūm Mehmed b. Kasım Ebû İshak'ın vekîli olduğu müteveffâ Fesçi el-Hâc Şaban b. Ömer Taravnî kerîmesi Hafize Hatun'un Dârü's-sa'âdeti'ş-şerîfe ağası hazretleri nezâretlerinde olan evkāfdan Ayasofya-i Kebîr Vakfı müsakkafâtından gediğine mâlike olduğu dükkânı'çün hissesine ve altmış guruşu hâzır-ı mezbûr Fesçi el-Hâc Abdurrahman'ın mezbûr Kürkçübaşı Ahmed Şemseddin Vakfı müstagallâtından gediğine mâlik olduğu dükkânı'çün hissesine ve seksen dokuz guruş yirmi akçesi sarrâf hâzır-ı mersûm Kapril zimmînin merkūm Kürkçübaşı Ahmed Şemseddin Vakfı müstagallâtından gediğine mâlik olduğu dükkânı'çün hissesine ve doksan yedi guruş yirmi akçesi hâzır-ı mersûm Esvâbcı Panayot zimmînin yine İstanbul kādıları fazîletlü efendiler nezâretlerinde olan evkāfdan Debbağzâde el-Hâc Hasan Vakfı müsakkafâtından gediğine mâlik olduğu dükkânı'çün hissesine isâbet edip onlar dahi ikrâr ve tasdîk ve çend-rûz zarfında bize edâ ve teslîme müte'ahhidler olmalarıyla bakī kalan altı yüz kırk üç guruşun yüz otuz dört guruş yirmi akçesi mersûm Setrak zimmîni mârrü'z-zikr Ayasofya-i Kebîr Vakfı müstagallâtından gediğine mâlik olduğu dükkânı'çün hissesine ve yetmiş iki buçuk guruşu mersûm Uncu oğlu Karabet zimmînin mezbûr Kürkçübaşı Ahmed Şemseddin Vakfı müsakkafâtından gediğine mâlik olduğu dükkânı'çün hissesine ve iki yüz altmış iki buçuk guruşu mersûm Saka oğlu Artin zimmînin merkūm Kürkçübaşı Ahmed Şemseddin Vakfı müsakkafâtından gediğine mâlik olduğu dükkânı'çün hissesine ve on altı buçuk guruş yirmi akçesi mersûm Serap zimmînin gediğine mâlik olduğu dükkânı'çün hissesine ve doksan yedi guruş yirmi akçesi mersûm Serope zimmînin mezbûr Debbağzâde el-Hâc Hasan Vakfı müstagallâtından gediğine mâlik olduğu dükkânı'çün hissesine ve altmış guruşu mersûm Manil zimmînin merkūm Kürkçübaşı Ahmed Şemseddin Vakfı müsakkafâtından gediğine mâlik olduğu dükkânı'çün hissesine isâbet etmeğin bu sûretde kapamacı esnâfından mersûmûn Setrak ve Uncu oğlu Karabet ve Saka oğlu Artin ve Serap ve Serope ve Manil zimmîlerin ber-vech-i muharrer kendi dükkânları'çün hisselerine isâbet eden meblağ-ı mecmû'-ı mezkûr altı yüz kırk üç guruş ve dört aded sûkda mevcûd kapamacı dükkânlarının gedik mâliklerine ber-vech-i bâlâ isâbet eden bin yedi yüz yetmiş üç guruş on üç buçuk <<guruş>> akçe ki cem'an iki bin dört yüz on altı guruş on üç buçuk akçeyi esnâf-ı merkūmûndan bi'l-mürâca'a taleb ederiz deyü hâzırûn-ı mezbûrûn ikrâr ve tasdîkleriyle da'vâ ettiklerinde kapamacı esnâfı mersûmûn dahi cevâblarında kazıyye minvâl-i meşrûh üzre olduğunu bi-tamamihâ tâyi'an ve kat'iyen ikrâr ve i'tirâf ve meblağ-ı mecmû'-ı mezkûr iki bin dört yüz on altı guruş on üç buçuk akçeyi müdde'ûn-ı mezbûrûna edâ ve teslîme müte'ahhidler oldukları İstanbul Mahkemesi'nden huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu el-emr li-veliyyü'l-emr.

Fî 22 min-Recebi'l-mürecceb sene 1242

Nüshateyn

[Beyaz Beyaz]

293 [57a-1] Şerife Havva Hatun'un, çörekçi dükkânı gediğinin devri niza'ında, Osman Mehmed ile 1500 guruşa sulh olduğu

Çörekçi gediği nizâ'ından 1500 guruşa sulh

Ma'rûz

Sahibe-i arzuhâl mu'arrefetü'z-zât Şerife Havva Hatun evvelen Çarşamba günü Arz Odası'nda huzûr-ı hazret-i vekâlet-penâhîlerinde bi'l-ma'iyye istimâ'a me'mûr Haremeyn-i şerîfeyn müfettişi Emin Beyzâde fazîletlü Abdülkadir Beyefendi ma'iyyetiyle ve ba'dehû bi't-terâzî dâ'îhânelerinde müfettiş-i mûmâ-ileyh tarafından me'zûn Mevlânâ es-Seyyid Mehmed Es'ad Efendi dâ'îleri hazır olduğu hâlde akd olunan meclis-i şer'-i münîrde derûn-ı arzuhâlde mezkûru'l-isim Osman b. Mehmed nâm kimesne muvâcehesinde Dârü's-sa'âdeti'ş-şerîfe ağası hazretleri nezâretlerinde âsûde evkāfdan hudâvendigâr-ı esbak cennet-mekân Sultân Mustafa Hân-ı Sâlis –tâbe serâhu- hazretlerinin İstanbul'da vâki' Lâleli Câmi'-i Şerîfi Vakfı'nın kāimmakām-ı mütevellîsi e'âzım-ı ricâl-i Devlet-i Aliyye'den atûfetlü el-Hâc Yusuf Efendi hazretleri tarafından mürsel vekîli Ömer Efendi b. Ali hazır olduğu hâlde vakf-ı müşârün-ileyh müstagallâtından İstanbul'da Vâlide Hânı civârında kâin bir bâb çörekçi fırını derûnunda mevcûde gedik ta'bîr olunur âlât-ı lâzıme-i ma'lûmenin nısf-ı şâyi'i babam Şam börekçi el-Hâc Ebûbekir b. Mehmed Memiş nâm kimesnenin bi'l-icâreteyn taht-ı tasarrufunda iken babam mezbûr zikrolunan nısf hisse-i şâyi'a-i âlât-ı lâzıme-i ma'lûmeyi yedi bin beş yüz guruş bedel mukābelesinde mezbûr Osman'a ferâğ ve mütevellîsi dahi mezbûr Osman babam merkūm Ebûbekir'e ol kadar akçe bedel vermek üzre izin ve tefvîz temessükü verip lâkin mezbûr Osman babam merkūm Ebûbekir'e bedel-i merkūmu vermedin babam mezbûr fevt olup benimle sulbiye kızı karındaşım gāibe ani'l-meclis Şerife Fâtıma'yı terk etmekle bu sûretde yedimde olup meclis-i şer'-i şerîfde kırâet olunan fetvâ-yı şerîfede *Zeyd icâreteyn ile mutasarrıf olduğu vakıf dükkânı şu kadar akçe bedel mukābelesinde Amr'a ferâğ ve mütevellîsi dahi Amr ve Zeyd'e ol kadar akçe bedel vermek üzre izin ve tefvîz temessükü verip lâkin Amr Zeyd'e bedel-i merkūmu vermese Zeyd dükkân-ı mezbûru re'y-i mütevellî ile ke'l-evvel zabta kādir olur* deyü buyurulmağın mûcibince babam mezbûrun ferâğı mu'teber olmayıp nısf-ı âlât-ı gedik-i mezkûr benimle karındaşım gāibe-i mezbûreye intikāl etmekle âlât-ı gedik-i mezkûrun nısf-ı şâyi'inden benim hissemi vech-i lâyıkı üzre re'y-i mütevellî ile bana teslîme merkūm Osman'a tenbîh olunmak murâdımdır deyü da'vâ eylediğimde ol dahi cevâbında baban merkūm el-Hâc Ebûbekir hayatında nısf-ı âlât-ı gedik-i merkūmu o makūle şart olmayarak bilâ-bedel meccânen bana

ferâğ ve tefvîz etmişdi deyip ol vechile beynimizde ba'de'l-münâza'a beynimiz ıslâh ve te'lîf olunup ben ber-vech-i muharrer tesâddî eylediğim şart müdde'âmdan bi't-tav' ve'r-rızâ bin beş yüz guruş üzerine sulh olduğumda ol dahi sulh-ı mezkûru ba'de'l-kabûl bedel-i sulh-ı merkūm bin beş yüz guruşdan mâ'adâ bi'l-cümle husûs-ı mezkûra müte'allika âmme-i da'vâdan tarafeynden her birimiz âharın zimmetini kabûlü hâvî ibrâ ve ıskāt eyledik deyü mukırre-i mezbûre Şerife Havva Hatun'un bi'l-cümle takrîr-i meşrûhunu mezbûr Osman tasdîk ve bedel-i sulh-ı merkūm bin beş yüz guruşu çend-rûz zarfında mezbûre Şerife Havva Hatun'a edâya müte'ahhid olduğu İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 5 Ş sene 1242

294 [57a-2] Divriği kazasına bağlı Zimera köyü ahalisinin tahsin-i emlak vergisini aralarında paylaşacakları

Divriği kazâsında tekâlîf nizâmı husûsu

Ma'rûz

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen işbu arzuhâl ve derkenâra ba'de'n-nazar Anadolu'da Divriği kazâsına tâbi' kaydında Sâdıra ve elsine-i nâsda Zimera ta'bîriyle meşhûr karye ahâlîsinden ashâb-ı arzuhâl Kigork v. Zarok ve Artin v. Hazer ve Bedros v. Parseh ve Avanes v. Melkon ve Zekin v. Haçador ve Avanes v. Karabet ve Serkiz v. Bogos zimmîler ve sâirleri meclis-i şer'-i münîrde karye-i mezbûre ihtiyârlarından olup bi'l-maslaha Der-aliyye'ye gelmiş olan arzuhâlde isimleri mezkûr el-Hâc Mehmed b. Feyzullah kendinden asâleten ve diğer Mustafa b. Hüseyin'in vekîli olmağla vekâleten ve Mustafa b. Emrullah nâm kimesne dahi asâleten muvâcehelerinde üzerlerimize tahsîn-i emlâk için nâzile olan tekâlîfi beynlerimizde mülklerimize göre çekmek lâzım iken merkūmûn muhâlefet etmeleriyle fîmâ-ba'd karyemize vâride olan tekâlîfi mülklerimize göre mahâllinde tevzî' ve taksîm-birle kabzına me'mûra te'diye olunmak üzre merkūmûna tenbîh olunmak matlûbumuzdur dediklerinde onlar dahi fîmâ-ba'd vâride olan tekâlîfi vech-i meşrûh üzre mülklerine göre iktisâma râzı ve müte'ahhid olmalarıyla ba'de'l-yevm ta'ahhüdleri vechile fetvâ-yı şerîfe ve şurût-ı tekâlîf mûcibince amel ve hareket olunmak bâbında Divriği nâibi efendi dâ'îlerine hitâben bir kıt'a emr-i celîlü'ş-şân sudûrunu istid'â ve istirhâm etmeleriyle yedlerinde olan fetvâ-yı şerîfede *bir karye ahâlîsi üzerlerine tahsîn-i emlâk için nâzile olan tekâlîfi beynlerinde mülklerine göre çekmek lâzım olur* deyü musarrah mevkūfât kaleminden derkenâr olunan tekâlîf şurûtunda dahi bir kazâya tâbi' kasaba ve mahallât ve kurâ ahâlîleri üzerlerinde mukayyed avârız ve nüzûl mâlını edâ ve emr-i aliyye ile vâride olan tekâlîfden dahi emlâk ve arâzî ve hâl ve tahammüllerine göre mahâllinde ma'rifet-i şer' ve cümle ma'rifetiyle ber-vech-i ta'dîl ve tesviye [ve] tanzîm olunan tevzî' defteri

mûcibince hisselerine düşeni tâbiʿ oldukları kazâ ahâlîleriyle bi'l-maʿiyye edâ eylemeleri şurût-ı merʿiyye-i tekâlîfdendir deyü mezkûr olmağın bu sûretde istidʿâları şerʿ-i şerîf ve şurût-ı tekâlîfe muvâfık olduğu maʿlûm-ı devletleri buyruldukda ber-vech-i istidʿâ şurûtu derciyle emr-i âlî-şân iʿtâsı emr-i savâb idüğü İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 12 Ş sene 1242

295 [57a-3] Mehmed Yasin Ağa'nın evi ile Karabet v. Serkiz evi arasındaki yıkılmak üzere olan duvarı ortaklaşa tamir ettirecekleri

Keşf-i dîvâr

Maʿrûz

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen zikri câ'î husûsu mahâllinde lede'l-muʿâyene keşf ve tahkīk için cânib-i şerîʿat-i garrâdan me'zûnen irsâl olunan Kâtib Mehmed Hidâyetullah Efendi dâʿîleri bi'l-maʿiyye rü'yete me'mûr <<Haremeyn>> nezâret-i hazret-i sadrıazâmîde âsûde evkāf müfettişi mevâlî-i ızâmdan fazîletlü es-Seyyid Ahmed Efendi tarafından mebʿûs Kâtib Ahmed Nuri Efendi hâssa miʿmârı hulefâsından Selim Sâbit ve es-Seyyid Abdülkadir Halîfeler ile nezâret-i dâʿîlerinde olan evkāfdan ashâb-ı hayrâtdan merhûm el-Hâc Bayram Haftânî [Kaftânî] Vakfı müsakkafâtından İstanbul'da Langa-i Kebîr kurbünde Mesîh Paşa-yı Atîk mahallesinde tarîk-ı hâsda vâkiʿ münâzaʿun-fîh olan maʿlûmü'l-hudûd bir bâb menzile varıp cerîdede mazbûtü'l-esâmî Müslimîn huzûrlarında akd-i meclis-i şerʿ-i âlî ettiklerinde menzil-i mezkûra bâ-temessük-i mütevellî bi'l-icâreteyn eslâsen mutasarrıflar olup kendi nefsinden asîl ve zevcesi Vesim Hatun bt. eş-Şeyh Mustafa ile sulbî kebîr oğlu es-Seyyid Abdullah Ağa taraflarından husûs-ı âtîde vekîl olduğu mezbûrenin zâtını ârifân Basmacı Mustafa Ağa b. Hüseyin ve Oturakçı es-Seyyid Mustafa Ağa b. es-Seyyid Osman şehâdetleriyle ber-nehc-i şerʿî sâbit olan derûn-ı arzuhâlde mezkûru'l-ism es-Seyyid el-Hâc Mehmed Yâsin Ağa [b.] es-Seyyid Abdüssâfî el-Halebî meclis-i maʿkūd-ı mezkûrda menzil-i mezkûr verâsında kâin nezâret-i hazret-i müşârün-ileyhde olan evkāfdan merhûm Hoca Pîrî Mehmed Efendi Vakfı müsakkafâtından Şeyh Ferhad mahallesinde Ayazma Konağı nâm mahâlde tarîk-ı hâsda vâkiʿ maʿlûmü'l-hudûd bir bâb menzile bâ-temessük-i mütevellî bi'l-icâreteyn bi'l-münâsafa iştirâken mutasarrıflar olan Duhânî Aci Melkon v. İstefan zimmî ve zevcesi **[57b]** şahsı muʿarrefe Hanıma bt. Ohannes Nasrâniye ve ittisâlinde kâin yine vakf-ı mezbûrdan müfrez maʿlûmü'l-hudûd bir bâb menzile bâ-temessük-i mütevellî ber-vech-i iştirâk bi'l-icâreteyn mutasarrıflar olan sahib-i arzuhâl Karabet v. Serkiz zimmî zevcesi muʿarrefetü'ş-şahs Veron bt. Kigork Nasrâniye muvâcehelerinde merhûm mezbûr el-Hâc Bayram Haftânî [Kaftânî] Vakfı'nın mütevellîsi müderrisîn-i kirâmdan zâde-i

Morevîzâde el-Hâc Mehmed Halid Efendi tarafından mürsel vekîli kâtib-i vakf Mustafa Efendi b. Ali ve merhûm mezbûr Hoca Pîrî Mehmed Efendi Vakfı'nın mütevellîsi kâtib-i hazîne-i hazret-i sadr-ı âlî es-Seyyid Mustafa Efendi tarafından vekîl-i mürseli câbî-i vakf es-Seyyid Ebûbekir Efendi b. es-Seyyid Halil hazır oldukları hâlde işbu derûnunda akd-i meclis-i şer'-i âlî olunan menzil-i mezkûr verâsında kâin mi'mârân-ı mezbûrân mîsâhalarıyla tûlen on bir zirâ' altı parmak ve arzan bir zirâ' ve kadden beş zirâ' on beş parmak menzilimizin taş sed dîvârı ittisâlinde zimmiyûn-ı mersûmûnun menzilleri olup dîvâr-ı mezkûra müstenid olduğundan bu esnâda menzillerini ba'zan ta'mîr ve ba'zan tecdîd ile inşâ ettiklerinde zikrolunan dîvârın ba'zı mahalli münhedim ve ba'zı mahalli dahi inhidâma mâil olduğundan payanda ile tutturulup ol vechile bize küllî mazarrâtı olduğundan mûcib-i şer'îsini da'vâya tesâddî etmişdik el-hâletü hâzihî muslihûn tavassutuyla beynimiz ıslâh ve tanzîm olunup ben zimmiyûn-ı mersûmûna mâlımdan teberru'an iki yüz guruş def' ü teslîm ve zikrolunan dîvârı inşâya harc ve sarfla istihlâke emreylediğimde onlar dahi yedimden ahz ü kabz ve üzerini bi'r-rızâ kendi mâllarından itmâm ile zikrolunan sed dîvârı hâlis harcla mahrûc ve zirâ'da bir künk vaz' olunarak metîn ve müstahkem ve tûlen on bir zirâ' altı parmak ve arzan bir buçuk zirâ' ve kadden beş zirâ' on beş parmak olmak üzre müceddeden binâ ve inşâya ta'ahhüd eyledik deyü mukırr-ı asîl ve vekîl-i merkūm es-Seyyid el-Hâc Mehmed Yâsin Ağa'nın takrîrini zimmiyûn-ı mersûmûn tasdîk ve bu vechile kat'-ı nizâ' eylediklerini kâtib-i mezbûr mahâllinde ketb ve tahrîr ve ma'an meb'ûs ümenâ-i şer'le meclis-i şer'a gelip alâ-vukū'ihî inhâ ve takrîr eylediği İstanbul Mahkemesi'nden huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî 12 min-Ş sene 1242

296 [57b-1] Mîrî ambarlarından ekmekçi esnafına hububat dağıtılması ve fiyatlarının tespiti

Fiyât-ı hınta

Ma'rûz

Sa'âdetlü defterdâr efendi bendelerinin telhîsi mûcibince işbu kırk iki senesi Şa'bâni'l-mu'azzamının yirmi sekizinci gününden i'tibâr ile mîrî anbârları mevcûdundan habbâzâna me'mûrîn ma'rifetleriyle tevzî' ve i'tâ olunan elli bin keyl zehâirin yirmi iki bin beş yüz keyli Tekfurdağı <<hıntası>> yedi bin beş yüz keyli Silivri on bin beş yüz keyli münakkah ve iki bin beş yüz keyli Rusya hıntaları olup beher keylleri yüz yirmi beşer paraya ve beş bin keyli kokoroz olup beher keyli seksener paraya olduğu bi'l-ihbâr huzûr.

Fî 19 Ş sene 1242

297 [57b-2] Mercan Çarşısı'nda Zencirli Hân'ın yangında zarar görmesi neticesinde kiracılarının teberruan tamir etmek istedikleri

Zencirli Hân'ın mazbata kaydı

Ma'rûz

İstanbul'da Mercan sûkunda vâki' Zencirli Han demekle meşhûr ma'lûmü'l-hudûd fevkānî ve tahtânî elli bâb kârgir oda ve hân-ı mezkûr kapısı hâricinde bir bâb mağazayı müştemil bir bâb muhterik hân-ı kebîrin nısfı olup kapısından girerken sol tarafda kâin mahalli şehriye altı yüz doksan akçe icâre-i müeccele ile Dârü's-sa'âdeti'ş-şerîfe ağası hazretleri nezâretlerinde âsûde evkāfdan sipâhiler ağası esbak-ı merhûm el-Hâc Mehmed Emin Ağa nâm sahibü'l-hayrın vakfı müstagallâtından ve sağ tarafda kâin nısf mahâll-i âharı şehriye üç yüz akçe icâre-i müeccele ile nezâret-i hazret-i şeyhülislâm-ı sellemehü's-selâmîde mahmî evkāfdan merhûm Şişeci Mehmed Efendi nâm sahibü'l-hayr mekteb-i şerîfi vakfı müstagallâtından olarak hân-ı mezkûr hâlâ zîb-efzâ-yı makām-ı fetvâ hazretlerinin harem-i muhteremeleri ve sâbıkā Şeyhülislâm Mekkî-zâde Mustafa Âsım Efendi hazretleri ve ricâl-i Devlet-i Aliyye'den hâlâ Tersâne-i âmire emîni sa'âdetlü es-Seyyid el-Hâc Mehmed Said Efendi ve küttâbdan İbrahim Nazif Efendi ve nakībü'l-eşrâf-ı sâbık merhûm Mehmed Sâdık Efendi'nin halîle-i muhteremeleri Şerife Fâtıma Hanım ibnetü'l-merhûm şeyhülislâm-ı esbak şerâfetlü Mehmed Kâmil Efendi ve Şerife Zekiye Sâliha Hanım ibnetü'l-merhûm mevâlî-i ızâmdan Esîrîzâde Mehmed Refî' Efendi ve ricâl-i Devlet-i Aliyye'den Yusuf Âgâh Efendi merhûmun gelini Latîf Hanım ve Saraylı Fâtıma Hanım bt. Abdullah ile Artin v. Noradok ve Kuyumcu Ogaper v. Markos zimmîler ve İsak v. Fralto Yahûdî nâm kesânın bi'l-icâreteyn iştirâken ve şâyi'an taht-ı tasarruflarında olup ancak derûnlarında müşâhereten müste'cirleri olan mazbûtü'l-esâmî ehl-i İslâm ve re'âyâ bundan akdem Bâb-ı Âlî'ye takdîm eyledikleri arzuhâle sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen meclis-i şer'a gelip bizler odahâ-i mezkûrede müddet-i vâfireden beri müşâhereten müste'cirler ve gedikleri dahi beynimizde mu'teber olduğundan mutasarrıf-ı evvellerinin temessükleriyle şirâen yedimizde emvâlimiz ve mecmû'unun şehriye kirâ-yı kadîmi olan beş yüz sekiz guruşu mutasarrıflarının kabza vekîli olan hân-ı mezkûr bekçisine bilâ-cevr edâda kusûrumuz olmayıp lâkin bundan akdemce bi-kazâillâhi te'âlâ vukū' bulan harîkde hân-ı mezkûr derûnunda ahşâbdan olan peyke ve dükkânlar muhterik ve kârgir olan odaların yirmi dokuz adedi bi'l-külliye münhedim ve yirmi bir adedi her ne kadar mevcûd ise de küllî ta'mîre muhtâc ve vakfeyn-i mezkûreyn gallesinden ta'mîr ve tecdîd olunmayıp fakat mutasarrıfları taraflarından her ne kadar ta'mîr ve tecdîd olunmak iktizâ eder ise de hân-ı mezkûru binâ ve inşâ eyle deyü mutasarrıflarına şer'an cebr olunmayıp bu sûretde odahâ-i mezkûrenin gedikleri bizim mülkümüz olmağla odaların bize lüzûmu olduğundan vakfeyn-i mezkûreyn

mütevellîlerinin re'yi ve mutasarrıflarının izn-i i'âneleriyle bizler teberru'an li'l-vakf kendi mâlımızla ta'mîr ve tecdîd ve tekmîl ederiz ancak hân-ı mezkûrun bi'l-icâreteyn mutasarrıfları taraflarından kirâ-yı kadîmini alıp hurûcumuza tesâddî olunmamak üzre gediklerimiz misli mesbûk olduğu vechile bir münâsib kaleme kayd ve yedimize bâlâsı tuğrâ-yı garrâ-yı cihândârî ile mu'anven bir kıt'a fermân-ı celîlü'ş-şân i'tâ buyurulmak niyâzında olduklarını takrîr ve istirhâm etmeleriyle evvelen yine emr-i âlî-şâna imtisâlen taraf-ı dâ'iyânemden Baş Kâtib İbrahim Ârif Efendi ve Haremeyn-i şerîfeyn müfettişi olup İstanbul pâyesiyle tekrîm buyrulan zâde-i Emin Paşazâde fazîletlü mîr Abdülkadir Efendi tarafından Kâtib Hüseyin Efendi ve nezâret-i hazret-i şeyhülislâm-ı sellemehü's-selâmîde âsûde evkāf müfettişi müderrisîn-i kirâm-ı zevi'l-ihtirâmdan Meşreb Efendi hafîdi fazîletlü Mehmed Ârif Efendi tarafından es-Seyyid Mustafa Efendi hâssa mi'mârı hulefâsından es-Seyyid Ali Necib ve Mehmed Tahir Halîfeler ile hân-ı mezkûra varılıp merhûm mezbûr el-Hâc Mehmed Emin Ağa Vakfı'nın mütevellîsi mevâlî-i ızâmdan Abdurrahman Beyzâde fazîletlü mîr Abdülkadir Efendi el-yevm Mısır Kāhire kādısı olmağla yerine umûr-ı vakfı rü'yete kıbel-i şer'den kāimmakām nasb olunan vakf-ı mezbûr kâtibi Mehmed İhyâ Efendi b. el-Hâc Bektaş ve câbî-i vakf es-Seyyid Abdülvehhab Efendi b. es-Seyyid Abdülhalim ve merhûm mezbûr Şişeci Mehmed Efendi Vakfı'nın bi'l-meşrûta mütevellîsi Nesibe bt. Hüseyin nâm hatun ile kâtib ve câbî-i vakf Attar es-Seyyid Ali Efendi b. Ahmed hazır oldukları hâlde keşf ve misâha ve mi'mâr-ı mûmâ-ileyhimin mumzâ defteri mantûkunca yüz doksan dokuz bin yedi yüz kırk altı guruşa tahmîn olunup on iki bin beş yüz guruşu enkāz-ı mevcûdesi'çün ba'de'l-ihrâc sahhu'l-bâkī keşf-i evveli yüz seksen yedi bin iki yüz kırk altı guruşa resîde olduğunu ketebe-i merkūmûn ve sâirleri meclis-i şer'a gelip alâ-vukū'ihî inhâ eylediklerinden sonra husûs-ı merkūm **[58a]** her ne kadar evkāf-ı şerîfe hakkında hayr olduğu derkâr ise de istîzâna mütevakkıf mevâddan olmağla me'mûrînin re'yi ile hân-ı mezkûr mutasarrıflarının vekîl-i şer'îleriyle müste'cirûn ve mütevellîleri Çarşamba günü Arz Odası'nda huzûr-ı âsafânelerinde muvâcehe olunarak ifâde olunmak üzre karâr verilmişiken tarafeyn gelmeyip henüz husûs-ı mezkûra faysal verilmemekle sûret-i zabtı ihrâc ve imtisâlen li'l-emri'l-âlî İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 17 Ş sene 1242

298 [58a-1] Karabet v. Mıgırdıç'ın kazzaz gediğini veresesinin, İsmail Ağa b. Mustafa'ya, onun da yarı hissesini vereseden Domik bt. İsayi'ye sattığı

Kazzâz mübâya'ası

Ma'rûz

Âsitâne-i aliyyede vâki‘ kazzâz esnâfından olup İstanbul’da Langa kurbünde Kâtib Kasım mahallesinde mütemekkin iken bundan akdem hâlik olan Karabet v. Mıgırdıç zimmînin verâseti zevce-i metrûkesi Domik bt. İsayi nâm Nasrâniye ile sulbî sagīr oğulları Kigork ve Kirkor ve sulbiye kebîre kızı Yakut ve sulbiye sagīre kızları Lusbi ve Efimiye ve zevce-i mesfûrenin batnında müstebîn hamle inhisârı tahakkukundan sonra umûr-ı sıgār-ı mesfûrûn ile haml için tevkīf olunan hisseyi kabza vasî nasb olunan zevce-i mesfûre Domik Nasrâniye tarafından vekîl-i müseccel-i şer‘îsi Sarrâf Ohannes v. Vaks ve mersûme Yakut Nasrâniyenin zevci tarafından husûs-ı âtîde vekîl-i müsbet-i şer‘îsi Kazzâzcı Kerope v. Agop zimmîden her biri meclis-i şer‘-i şerîf-i enverde İsmail Ağa b. Mustafa nâm kimesne muvâcehesinde her biri bi’l-vekâle takrîr-i kelâm edip hâlik-i mersûmun sağlığında ile’l-helâk yedinde bâ-sûret mâlı olup ba‘de helâkihî veresesi mesfûrûna mevrûs olan İstanbul’da Çarşı-yı Kebîr’de Sandal bezzâzistânı civârında Derziler sûkunda sarrâf köşesinden hayyâtîne müntehî oluncaya değin vâki‘ sûk tarafeyninde kâin dekâkînden ikinci dükkân ta‘bîr olunur iki kepenk bir bâb kazzâz dükkânı derûnunda mevcûde beyne’l-esnâf gedik ta‘bîr olunur âlât-ı lâzıme-i ma‘lûmenin nısf hisse-i şâyi‘asını şurût-ı müfsideden ârî tarafeynden bi’l-îcâb ve’l-kabûl bâtten ve sahîhan bi-safkatin vâhidetin semen-i misli idüğü ihbâr olunan dört bin beş yüz guruş semen-i makbûza mezbûr İsmail Ağa’ya bâ-izn-i şerîk bi’l-vekâle bey‘ ve temlîk ve teslîm eylediğimizde ol dahi ber-vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl edip fîmâ-ba‘d nısf hisse-i şâyi‘a-i mezkûre merkūm İsmail Ağa’nın mülk-i müşterâsı olup verese-i mesfûrûnun alâkaları kalmamışdır deyü ba‘de’l-ikrâr ve’t-tasdîk merkūm İsmail Ağa meclis-i şer‘-i münîrde zevce-i mersûme Domik Nasrâniye tarafından husûs-ı âtîde tasdîka vekîl-i şer‘îsi mesfûr Ohannes zimmî muvâcehesinde ber-vech-i muharrer ânifen iştirâ eylediğim nısf hisse-i şâyi‘a-i mezkûreyi tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî şurût-ı müfsideden ârî bey‘-ı bâtt-ı sahîh-i şer‘î ve safka-i vâhide ile müvekkile-i mersûme Domik Nasrâniyeye dört bin beş yüz guruş semen-i makbûza bey‘ ve temlîk ve teslîm eylediğimde ol dahi ber-vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl edip mebî‘-i mezkûrun tağrîr ve gabnine müte‘allika da‘vâdan tarafeynden her birimiz âharın zimmetini kabûlü hâvî ibrâ ve ıskāt etmemizle fîmâ-ba‘d sâlifü’z-zikr bir bâb dükkân gediği ta‘bîr olunur âlât-ı lâzıme-i ma‘lûmenin nısf-ı şâyi‘i müvekkile-i mesfûre Domik Nasrâniyenin mal-ı müşterâsı ve hakk-ı sırfı olup benim alâkam kalmamışdır deyü takrîrini vekîl-i mersûm tasdîk etmeğin bu sûretde zikrolunan dükkân gediğinin nısf-ı şâyi‘i hâlik-i mersûm Karabet zimmînin üzerinde olan kaydı ref‘ ve terkīn ve müvekkile-i mersûme Domik Nasrâniye ismine tashîhan kayd ile kaleminden yedine sûret i‘tâsını istid‘â eyledikleri İstanbul Mahkemesi’nden huzûr.

Fî 3 Ş sene 1242

299 [58a-2] Bedros v. Avakim'in kazzaz gediğini, Feyzullah Ağa b. Mehmed'e sattığı

Kazzâz mübâya'ası

Ma'rûz

Âsitâne-i aliyyede vâki' kazzâz esnâfından Bedros v. Avakim nâm zimmî meclis-i şer'-i münîrde bâ'isü'l-i'lâm Feyzullah Ağa b. Mehmed nâm kimesne muvâcehesinde takrîr-i kelâm edip İstanbul'da Çarşı-yı Kebîr'de Çakır Ağa zukāğında Yağlıkçılar köşesinden Sipâh Pazarı'na varıncaya değin sûk tarafında kâin ma'lûmü'l-hudûd bir kepenkli bir bâb kazzâz dükkânı derûnunda mevcûde beyne'l-hiref gedik ta'bîr olunur âlât-ı lâzıme-i ma'lûme bâ-sûret müstakillen yedimde mülküm olmağla hâlâ ben ber-vech-i muharrer mâlik olduğum âlât-ı lâzıme-i ma'lûmeyi tarafeynden bi'l-îcâb ve'l-kabûl bâtten ve sahîhan bi-safkatin vâhidetin merkūm Feyzullah Ağa'ya üç bin guruş semen-i medfû' ve makbûza bey' ve temlîk ve teslîm eylediğimde ol dahi ber-vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl edip mebî'-i mezkûrun tağrîr ve gabnine müte'allika âmme-i da'vâdan tarafeynden her birimiz âharın zimmetini ibrâ-i âmm-ı sahîh-i şer'î ile kabûlü hâvî ibrâ ve ıskāt etmemizle fîmâ-ba'd dükkân-ı mezkûr derûnunda mevcûde gedik ta'bîr olunan âlât-ı lâzıme-i ma'lûme mezbûr Feyzullah Ağa'nın mülk-i müşterâsı ve hakk-ı sırfı olup benim kat'a alâka ve medhalim kalmamışdır deyü ba'de't-takrîr ve't-tasdîk gedik-i mezkûr bâyi'-i mersûm üzerinde olan kayd-ı evveli kaleminden ref' ve terkîn ve müşteri-i merkūm Feyzullah Ağa ismine tasrîhan kayd ile müceddeden yedine sûret i'tâsını istid'â eyledikleri huzûr.

Fî 10 Ş sene 1242

300 [58a-3] Karabet v. Mıgırdıç'ın kazzaz gediğini veresesinin, İsmail Ağa b. Mustafa'ya, onun da Karabet'in dâmadı Kerope v. Agop'a sattığı

Kazzâz mübâya'ası

Ma'rûz

Âsitâne-i aliyyede vâki' kazzâz esnâfından olup İstanbul'da Langa kurbünde Kâtib Kasım mahallesinde mütemekkin iken bundan akdem hâlik olan Karabet v. Mıgırdıç zimmînin verâseti zevce-i metrûkesi Domik bt. İsayi nâm Nasrâniye ile sulbî sagīr oğulları Kigork ve Kirkor ve sulbiye kebîre kızı Yakut ve sulbiye sagīre kızları Lusbi ve Efimiye ve zevce-i mersûmenin batnında müstebîn hamle inhisârı tahakkukundan sonra umûr-ı sıgār-ı mesfûrûn ile haml için tevkîf olunan hisseyi kabza vasî nasb olunan zevce-i mesfûre Domik Nasrâniye tarafından vekîl-i

müseccel-i şer'îsi Sarrâf Ohannes v. Vaks ve bint-i mersûme Yakut Nasrâniyenin zevci tarafından husûs-ı âtîde vekîl-i müsbet-i şer'îsi Kazzâzcı Kerope v. Agop zimmîden her biri meclis-i şer'-i şerîfi enverde İsmail Ağa b. Mustafa nâm kimesne muvâcehesinde her biri bi'l-vekâle takrîr-i kelâm edip hâlik-i mersûmun sağlığında ile'l-helâk yedinde bâ-sûret mâlı olup ba'de helâkihî veresesi mesfûruna mevrûs olan İstanbul'da Kebabcılar Hânı'nda tabaka-i süflâda sağ tarafda vâki' birbirine muttasıl iki bâb kazzâz odası derûnlarında mevcûde beyne'l-esnâf gedik ta'bîr olunur âlât-ı lâzıme-i ma'lûmeyi tarafeynden bi'l-îcâb ve'l-kabûl bâtten ve sahîhan bi-safkatin vâhidetin el-yevm semen-i misli idüğü ihbâr olunan dört bin sekiz yüz guruş semen-i makbûza mezbûr İsmail Ağa'ya bi'l-vekâle bey' ve temlîk ve teslîm eylediğimizde ol dahi ber-vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl edip fîmâ-ba'd zikrolunan iki bâb odaların gedikleri ta'bîr olunur âlât-ı lâzıme-i ma'lûmeler merkūm İsmail Ağa'nın mülk-i müşterâsı olup verese-i mesfûrûnun alâkaları kalmamışdır deyü ba'de'l-ikrâr ve't-tasdîk merkūm İsmail Ağa meclis-i şer'-i münîrde mesfûr Aci <<Serkiz>> Kerope zimmî muvâcehesinde ber-vech-i muharrer ânifen iştirâ eylediğim iki bâb odaların gedikleri ta'bîr olunur âlât-ı lâzıme-i ma'lûmeyi tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî şurût-ı müfsideden ârî bey'-ı bâtt-ı sahîh-i şer'î ve safka-i vâhide ile mersûm Aci <<Serkiz>> Kerope zimmîye dört bin sekiz yüz guruş semen-i makbûza bey' ve temlîk ve teslîm eylediğimde ol dahi ber-vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl edip mebî'-i mezkûrun tağrîr ve gabnine müte'allika da'vâdan tarafeynden her birimiz âharın zimmetini kabûlü hâvî ibrâ ve ıskāt etmemizle fîmâ-ba'd sâlifü'z-zikr iki bâb oda gedikleri ta'bîr olunur âlât-ı lâzıme-i ma'lûme mesfûr Aci <<Serkiz>> Kerope zimmînin mal-ı müşterâsı ve hakk-ı sırfı olup benim alâkam kalmamışdır deyü takrîrini mersûm **[58b]** Aci Kerope <<Serkiz>> zimmî tasdîk etmeğin bu sûretde zikrolunan oda gediklerinin hâlik-i mersûm Karabet zimmî üzerinde olan kaydı ref' ve terkīn ve mersûm Aci <<Serkiz>> Kerope zimmî ismine tashîhan kayd ile başka başka iki kıt'a sûret i'tâsını istid'â eyledikleri İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 3 Ş sene 1242

301 [58b-1] Mercan Çarşısı civarında yangından büyük zarar gören İmâm Ali Hanı'nın yıkılmasına karar verildiği

İmâm Ali Hânı keşfi

Ma'rûz

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen zikri âtî husûsu mahâllinde lede'l-mu'âyene keşf ve tahkīk için cânib-i şer'-i mutahhardan me'zûnen irsâl olunan Kâtib Mehmed Hidâyetullah Efendi dâ'îleri [ve] hâssa mi'mârı hulefâsından Mehmed

Tahir ve es-Seyyid Mehmed Nuri Halîfeler ile nezâret-i dâʻîlerinde olan evkāfdan merhûme Nâzikî Hatun Vakfı müsakkafâtından İstanbul'da Mercan Çarşısı kurbünde İmâm Ali Hânı demekle maʻrûf maʻlûmü'l-hudûd bir bâb muhterik hâna varıp Hamamcıbaşı Mikayil ve dîvârcı esnâfının yiğitbaşısı Kosta ve dîvârcı ustası Pandeli zimmîler hazır oldukları hâlde akd-i <<olunan>> meclis-i şerʻ-i nebevî ettikde hân-ı mezkûrun kable'l-harîk kapısından girerken sağ tarafda nerdübân başında fevkānîsinde kâin birinci bir bâb odaya bâ-temessük-i mütevellî bi'l-icâreteyn müstakilleten mutasarrıfe olan şahsı muʻarrefe Oskohi bt. Andon Nasrâniye ve ikinci bir bâb odaya kezâlik bâ-temessük-i mütevellî bi'l-icâreteyn müstakillen mutasarrıf olan Sâʻatçi Kigork v. Toma ve üçüncü bir bâb odaya kezâlik bâ-temessük-i mütevellî bi'l-icâreteyn müstakillen mutasarrıf olan es-Seyyid el-Hâc Mehmed Ağa b. es-Seyyid İbrahim ve dördüncü bir bâb odaya kezâlik bâ-temessük-i mütevellî bi'l-icâreteyn müstakillen mutasarrıf olan Sandalcı Bogos v. Kigork zimmîlerden her biri asâleten ve hân-ı mezkûrun taşrasında olup zikrolunan birinci ve ikinci odalar tahtlarında kâin karakolhâne ve ittisâlinde bir bâb parçacı mağazası ve bir bâb attar dükkânı ve bir terzi peykesi beş sehm iʻtibârıyla iki sehm hissesine bâ-temessük-i mütevellî bi'l-icâreteyn mutasarrıflar olup kendi nefsinden asîl ve kız karındaşları Şerife Âişe ve Şerife Habibe Hatunlar taraflarından husûs-ı âtîde vekîl olduğu zâtlarını ârifân es-Seyyid Hüseyin Efendi b. Ali ve es-Seyyid Abdülkadir Ağa b. es-Seyyid Hüseyin şehâdetleriyle ber-nehc-i şerʻî sâbit olan el-Hâc Mehmed Emin Ağa b. Kızakçı el-Hâc Halil asâleten ve vekâleten ve üç sehm hissesine kezâlik bâ-temessük-i mütevellî bi'l-icâreteyn mutasarrıf olan Pirinççi es-Seyyid Mehmed Tahir Ağa b. el-Hâc Mustafa asâleten ve üçüncü bir bâb odanın tahtında bir bâb berber dükkânına bâ-temessük-i mütevellî bi'l-icâreteyn müstakilleten mutasarrıfe olan Âişe Hatun bt. İbrahim bilâ-veled fevt ve cânib-i vakfa âid ve râciʻ ve dördüncü bir bâb odanın tahtında bir bâb kalpakçı dükkânının sülüs hissesine bâ-temessük-i mütevellî bi'l-icâreteyn mutasarrıfe olan muʻarrefetü'z-zât Hadîce Hatun bt. Abdullah ve sülüs-i âhar hissesine mutasarrıfe olan Sâliha Hatun bt. Abdullah dahi bilâ-veled fevt ve hissesi taraf-ı vakf-ı şerîfe âid ve râciʻ ve diğer sülüs-i âhar hissesine bâ-temessük-i mütevellî bi'l-icâreteyn mutasarrıf olan Hekîm Andon v. Ohannes zimmî asâleten her biri meclis-i maʻkūd-ı mezkûrda vakf-ı mezbûrun bâ-berât-ı âlî-şân mütevellîsi sahib-i arzuhâl es-Seyyid Hasan Şevki Efendi b. Mehmed muvâcehesinde işbu derûnunda akd-i meclis-i şerʻ-i âlî olunan hân-ı mezkûr bundan akdem vukūʻ bulan harîkde muhterik olup tarîk-ı âm tarafında olan odalar ile tahtlarında olan dekâkînin dîvâr ve baʻzı sukūfu zâhiren kāim ve mevcûd ise de hatabları muhterik ve kemâl-i teʼsîr-i harîk ile esâs ve ebniyesinde asla kuvvet ve metânet dahi kalmadığından hedm olunmaksızın bir vechile taʻmîr kabûl etmeyeceği ve alâ-hâlihî terk olunduğu sûretde tabîʻatıyla münhedim olacağı fennen müteyakkın idüğü miʻmârân-ı

mezbûrân ve hâzırân-ı zimmiyân-ı mersûmenin [mersûmânın] ihbârlarıyla zâhir ve bedîdâr ve ma'âzallahu te'âlâ bağteten münhedim olur ise târik-ı cadde üzerinde olduğundan nüfûs-ı kesîre telef olacağı bedîhî ve âşikâr olmağla sıyâneten li'l-ibâd şifâhen sâdır olan fermân-ı cihân-mutâ'a imtisâlen biz bi'l-asâle ve bi'l-vekâle zikrolunan oda ve dükkânlarımızı rızâlarımızla kendi mâllarımızdan teberru'an li'l-vakf mütevellîsi merkūm ma'rifetiyle müceddeden binâ ve inşâya ta'ahhüd eylediklerimizde mütevellî-i merkūm dahi kabûl eyledi deyü bi'l-cümle takrîr-i meşrûhlarını mütevellî-i mezbûr es-Seyyid Hasan Şevki Efendi tasdîk eylediğini kâtib-i merkūm mahâllinde ketb ve tahrîr ve ma'an meb'ûs ümenâ-i şer'le meclis-i şer'a gelip tarafeyn hazır oldukları hâlde alâ-vukū'ihî inhâ ve takrîr eylediği İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 8 Ş sene 1242

302 [58b-2] Panako v. Nikola'nın talebiyle 9 yaşındaki kızı Angilid'in, annesinden alınıp kendisine teslim edildiği

Sagīr teslîmi ve ibrâ

Ma'rûz

Galata'ya muzâfe Ortaköy mütemekkinlerinden sahib-i arzuhâl Berber Yanako v. Nikola nâm zimmî Çarşamba günü Arz Odası'nda huzûr-ı lâmi'u'n-nûr-ı sadâret-penâhîlerinde ma'kūd meclis-i şer'-i münîrde zevce-i sâbıkası derûn-ı arzuhâlde mezkûreti'l-ism mu'arrefetü'ş-şahs Karniko bt. Andon Nasrâniye muvâcehesinde mersûme Karniko Nasrâniyeden olan sagīre kızım işbu hâzıra bi'l-meclis Angilid bi-hakkı'l-hıdâne anası mesfûrenin terbiyesinde iken mesfûre Angilid dokuz yaşını tekmîl edip müştehât olmağla kızım mesfûreyi bana teslîme mersûme Karniko Nasrâniyeye tenbîh olunmak matlûbumdur deyü da'vâ ettikde mersûme Karniko Nasrâniye dahi sagīre-i mersûme dokuz yaşını tekmîl ile müştehât olduğunu tasdîk edip sinninde ihtilâf etmediklerinden mâ'adâ huzûr-ı âlîlerinde sagīre-i mesfûreye nazar olundukda bi'n-nefs ekl ve şurb ve lebs ve istincâya kādire olarak âharın i'ânesinden müstağniye olmağla ber-muktezâ-yı şerî'at-i garrâ mersûme Angilid anası mesfûreden ahz ve babası mersûma teslîm olundukda mersûme Karniko Nasrâniye cevâbında müdde'î-i mersûm Yanako zimmî beni tezevvüc ve sagīre-i mezbûre tevellüd ettikden sonra altı sene menzilime gelmemekle ben ol müddetde sagīre-i mersûmenin nafakasına kazâ ve rızâdan berî bulunmayarak mâlımdan bin dört yüz kırk guruş harc ve sarf etmemle meblağ-ı mezkûr bin dört yüz kırk guruşu dört sene mukaddem zevciyet beynimizde kāim iken mâlımdan beş yüz guruş nafaka ile yedimde olan müfredât defterinde muharrer mecmû'u altı bin beş yüz beş guruş kıymetli eşyâ-i ma'lûmemi ahz ve âhara bey'le istihlâk etmekle nakd-i merkūm ile eşyâ-i mezkûrenin kıymetli [kıymeti] olan meblağ-ı merkūm

altı bin beş yüz guruşu zamânen merkūm Yanako zimmîden taleb ederim dedikde evvelen meblağ-ı merkūm bin dört yüz kırk guruş nafaka mutâlebesi bu mertebe ile meşrû'â olmadığı mersûme Karniko Nasrâniyeye tefhîm ve nakd-i merkūm ile eşyâ-i mezkûre müdde'âsında mersûm Yanako zimmî istintâk olundukda küllîyen inkârından mâ'adâ ben işbu târihden on sekiz ay mukaddem mersûme Karniko Nasrâniyeyi tatlîk eylediğimde ma'a'l-mürâbaha benden matlûbu olan iki bin altı yüz guruşu bi'r-rızâ tamamen mersûme Karniko Nasrâniyeye def' ü teslîm ol dahi ahz ü kabz edip bi'l-cümle husûs-ı mezkûra ve hukūk-ı <<sâire>> zevciyete ve sâir beynimizde cereyân eden cemî' ahz ve i'tâ ve mu'âmelât-ı şettâ ve hukūk-ı ma'lûme ve mechûleye müte'allika âmme-i da'vâdan tarafeynden her birimiz âharın zimmetini ibrâ-i âmm-ı sahîh-i şer'î ile ibrâ ve ıskāt ve her birimiz ber-vech-i muharrer âharın ibrâsını kabûl etmişdik deyü eylediği def'ini mesfûre Karniko Nasrâniye münkire olmağın bu sûretde târih-i ibrâ muahhar olduğundan mersûm Yanako zimmî def'-i meşrûhunu beyâna havâle olunmuşdu el-hâletü hâzihî mesfûre Karniko Nasrâniye bi't-terâzî dâ'îhânelerinde ma'kūd meclis-i şer'-i münîrde mersûm Yanako zimmî muvâcehesinde takrîr-i kelâm edip benim zevc-i sâbıkım mesfûr Yanako zimmî zimmetinde vechen mine'l-vücûh bir akçe ve bir habbe hakkım olmayıp ibrâ-i mezkûr vâki'-i sahîh iken ben ba'zı kimesnelerin tahrîk ve iğvâlarıyla da'vâya tesâddî etmiş olmamla bi'l-cümle husûs-ı mezkûra ve sâir cemî' hukūk-ı şer'iyeye müte'allika âmme-i da'vâdan tarafeynden her birimiz âharın zimmetini kabûlü hâvî ibrâ ve ıskāt eyledik deyü mukırre-i mersûme Karniko Nasrâniyenin takrîr-i meşrûhunu mersûm Yanako zimmî tasdîk eylediği İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 15 Ş sene 1242

303 [59a-1] Çanak çömlek atılarak yapılan ayinde Sahak v. Serkiz'in başına attığı küpten müteessiren Milkon v. Ohannes'in öldüğü

Keşf-i meyyit

Ma'rûz

Vezîr-i mükerrem sa'âdetlü atûfetlü ser-asker paşa hazretlerinin merbût olan tezkireleri bâlâsına bu dâ'îlerine ve işbu arzuhâl bâlâsına subaşı ağa kullarına hitâben sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen evvel-emirde zikri âtî hâlikin keşfi'çün kıbel-i şer'den mürsel Kâtib es-Seyyid Ahmed Efendi dâ'îleri subaşı Mehmed Ağa kullarıyla İstanbul'da Balkapanı civârında Kādı Hânı demekle meşhûr hân derûnuna varıp mazbûtü'l-esâmî Müslimîn ve re'âyâdan Berber Vartan v. Haçador ve Bogisis v. Haçador ve diğer Berber Karabet v. Hazer ve Malhas v. Abraham ve Ato v. Maksud ve sâirleri hazır oldukları hâlde derûn-ı arzuhâlde mastûrü'l-ism olup târih-i i'lâm gecesi hâlik olan hân-ı mezbûr odabaşısı Vanlı Melkon v.

Ohannes zimmînin a‘zâsına nazar ve keyfiyeti hâzırûn-ı merkūmûndan suâl eyledikde mart gecesi çanak ve çömlek atıp kırmak âyin-i Nasârâdan olduğuna binâen oda kapısında Hamal Sahak v. Serkiz zimmî hân-ı merkūm fevkinden kebîr küp atıp mersûm Melkon zimmînin başına rast gelmekle andan müteessiren hâlik olduğunu ba‘de’l-keşf ve’l-mu‘âyene lâşesini zîr-i hâke ilkāya izin verdiğini mezbûr dâ‘îleri mahâllinde tahrîr ve ma‘an meb‘ûs ümenâ-i şer‘le meclis-i şer‘a gelip alâvukū‘ihî inhâ eylediği İstanbul Mahkemesi’nden huzûr-ı âlîlerine i‘lâm olundu.

Fî 16 Ş sene 1242

304 [59a-2] Hanife bt. Ali’nin, annesinin ölümüne sebep olan imam ve mekteb hocası Hasan Efendi b. Mustafa ile 900 guruş diyete sulh olduğu

900 guruşa diyet sulhü ve tecîli

Ma‘rûz

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen Galata’ya muzâfe Beşiktaş nâhiyesi nâibi Mehmed Celaleddin Efendi dâ‘îlerinin keşif i‘lâmında tahrîr olunduğu üzre nâhiye-i mezbûreye tâbi‘ Dolmabağçe karyesinde Süleymâniye mahallesinde sâkine iken târih-i i‘lâmdan iki gün mukaddem fevt olan Hanife Hatun bt. Ali’nin sadriye kızı ve bi’l-ihbâr hasran vârisesi mu‘arrefetü’z-zât Emine Hatun bt. Mehmed meclis-i şer‘-i münîrde mahalle-i mezbûre imâmı ve mekteb hocası Hasan Efendi b. Mustafa muvâcehesinde benim sagīr oğlum Hüseyin geçen Çarşamba günü sekizde Dolmabağçe’de sıbyân ile oynarken mezbûr Hüseyin Efendi sagīr-i mezbûr mukaddemâ kendi mektebinde okuyup ba‘dehû ahz ve âhar mektebe verildiğine nefsâniyeten sagīr-i mezbûru kendi mektebine getirtip bilâ-mûcib falaka ile darb eylediğini vâlidem mezbûre işitip varıp sagīr-i mezbûru kurtarmak murâd eylediğinde mezbûr Hasan Efendi vâlidem merkūmeyi dahi falaka ağacıyla bi-gayr-ı hakkın ense kökünden ve arkasından ve böğründen darb-ı şedîd ile darb ve kara bere etmekle vâlidem mezbûre dahi ağzından kan gelerek menzilime gelip on iki sâ‘at mürûrunda darb-ı mezkûrdan müteessiren fevt olmağla mûcib-i şer‘îsini taleb ederim deyü da‘vâ eylediğimde ol dahi cevâbında sagīr-i mezbûr zikrolunan Dolmabağçe’de şalgam tarlasına girip telef eylediğinden sahibi bana şikâyet etmeğin ben dahi getirtip li-ecli’t-tedîb ayaklarına birkaç değnek darb eylediğimden sagīr-i mezbûr gidip anasına ve ceddesine ifâde ettikde onlar dahi ma‘an mektebe gelip şütûm-ı galîza ile bana şetm ve falaka ile onlar beni darb etmeleriyle hâlâ boğazımda eser-i cerh vardır deyü darbını külliyen inkâr etmekle ben ber-vech-i muharrer müdde‘âmı beyâna havâle olunmuşdum el-hâletü hâzihî muslihûn tavassutuyla beynimiz ıslâh ve te’lîf olunup ben ber-vech-i muharrer tesâddî eylediğim da‘vâmdan mezbûr Hasan Efendi ile bi’t-tav‘ ve’r-rızâ dokuz

yüz guruş üzerine sulh olduğumda ol dahi sulh-ı mezkûru kabûl ve bedel-i sulh-ı merkūm dokuz yüz guruşun üç yüz guruşunu çend-rûz zarfında ve bâkī altı yüz guruşunu dahi târih-i i'lâmdan beher şehr ikişer yüz guruş <<verip>> vererek üç ay hitâmında bana edâya ta'ahhüd ben dahi ta'ahhüdünü kabûl ve ol vechile imhâl etmemle bedel-i sulh-ı mezkûr dokuz yüz guruşdan mâ'adâ bi'l-cümle husûs-ı mezkûra ve sâir cemî' hukūk-ı şer'iyeye müte'allika âmme-i da'vâdan tarafeynden her birimiz âharın zimmetini ibrâ-i âmm-ı sahîh-i şer'î ile ibrâ ve ıskāt ve her birimiz ber-vech-i muharrer âharın ibrâsını kabûl eyledik deyü mukırre-i mezbûre Hanife Hatun'un cemî' takrîr-i meşrûhunu mezbûr Hasan Efendi tasdîk ve ibrâdan müstesnâ bedel-i sulh-ı merkūm dokuz yüz guruş zimmetinde müdde'iyye-i mezbûre<<ye>> Emine Hatun'a deyni olduğunu ikrâr ve i'tirâf ve vech-i meşrûh üzre edâya ta'ahhüd eylediği İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 12 Ş sene 1242

305 [59a-3] Kapatılan arpacı dükkânlarının vasî marifetiyle mallarının satılıp bedellerinin vekillerine teslim edildiği

Mefkūd arpacıların zahîre bahâsından 1411 guruş 10 para ahz ü kabzı

Ma'rûz

Âsitâne-i aliyyede Kapan-ı dakīk hâric ve dâhilinde vâki' bi'l-cümle arpacı esnâfı bundan akdem bâ-emr-i âlî vilâyetlerine i'zâm olunmuş <<ve der-dest>> ve esnâf-ı merkūmenin mahâll-i merkūmda kâin dükkânları sedd ü bend ile mezbûrûnun gerek cânib-i mîrî ve gerek tüccâra olan deynleri ve ba'zı kesân zimmetlerinde matlûbâtları alâ-hâlihî kalmış olduğundan bahisle merkūmûnun mâlları olup dekâkîn-i mezkûrîn derûnlarında mevcûd zahîreleri ma'rifet-i şer' ve tüccâr ma'rifetiyle semen-i misilleriyle âhara füruht olunarak semenleri <<düyûn-ı>> mîrî kapan tüccârına olan deynlerine ba'de'l-edâ fazla kalır ise esnâf-ı merkūme tarafına teslîm olunması bâbında ricâl-i Devlet-i Aliyye'den hâlâ zahîre nâzırı izzetlü Mehmed Ârif Efendi bendelerinin memhûr takrîri bâlâsına unvânı sahh-ı âlî ile müveşşah bu dâ'îlerine hitâben sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen evvelâ dekâkîn-i mezkûrînin kuflü ma'rifet-i şer'le ba'de'l-feth ve'l-küşâd derûnlarında mevcûd olup kıbel-i şer'-i şerîfden vasî nasb olunan kapan-ı merkūm tüccârından es-Seyyid Veliyüddin Yazıcı karındaşı demekle meşhûr es-Seyyid Ali Ağa b. es-Seyyid Mustafa ve tüccâr ma'rifetleri ve semen-i misilleriyle âhara bey' olunan ma'lûmü'l-keyl ve'l-fiyât erzen ve kokoroz ve şa'îrin esmânından cem'an elli sekiz bin beş yüz iki buçuk guruş on dokuz para vasîyy-i mezbûr es-Seyyid Ali Ağa yedinde olup esnâf-ı merkūmûnun gerek düyûn-ı mezkûre ve gerek matlûbâtı husûsu ber-mûcib-i şerî'at-i garrâ inde't-terâfu' muvâcehe-i hasm-ı şer'î lâzımeden olduğuna binâen kendi taraflarından vekîl-i müsbet-i şer'îleri zuhûruna değin

tevkīf olunmuşdu el-hâletü hâzihî esnâf-ı mezbûrûndan Türk Hasan b. Himmet nâm kimesnenin li-ebeveyn er karındaşı ve tarafından vekâlet-i âmme-i mutlaka ile vekîl olduğu kapan-ı mezkûr tüccârından es-Seyyid el-Hâc Mehmed Said Efendi b. es-Seyyid Ahmed ve Arpacı el-Hâc İsmail Ağa b. Hasan nâm kimesneler şehâdetleriyle mahzar-ı hasm-ı câhidde şer'an sâbit ve sübût-ı vekâletine hükm-i şer'î lâhık olan Hüseyin ibnü'l-mezbûr Himmet meclis-i şer'-i enverde vasîyy-i mezbûr es-Seyyid Ali Ağa mahzarında kapan-ı mezkûr tüccârı hazır oldukları hâlde müvekkilim karındaşım mezbûr Hasan'ın kapan-ı mezkûr hâricinde Ekşi oğlu zukāğında Âbyâr oğlu Hüseyin'in dükkânı ittisâlinde kâin sâkin olduğu bir bâb arpacı dükkânında mevcûd mâlı olup râyic-i vakt üzre beher keyli ellişer paraya olarak ma'rifet-i şer'le âhara bey' olunan cem'an bin yüz yirmi dokuz keyl şa'îrin esmânı olup vasîyy-i merkūm es-Seyyid Ali Ağa'nın bi'l-vesâye makbûzu olan bin dört yüz on bir guruş on parayı deyn-i mîrî olmadığına binâen düyûn-ı sâiresini edâ ve bâkī kalır ise kendüye îsâl ve teslîm için tamamen bana def' ü teslîm ben dahi bi'l-vekâle ahz ü kabz edip min-ba'd meblağ-ı mezkûrdan müvekkilim karındaşım mezbûrun vasîyy-i merkūm es-Seyyid Ali Ağa yedinde bir akçe ve bir habbe hakkı ve alacağı kalmadı deyü ikrâr ve tasdîkleri İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 7 Ş sene 1242

[Beyaz]

306 [59b-1] Alâaddin oğlu Hüseyin'e satması için her gün birer çuval sabun verileceği

Külle yevm birer çuval sabun verile deyü tezkire

Ma'rûz

Âsitâne-i aliyyede vâki' sabuncu esnâfından Alâaddin oğlu es-Seyyid Hüseyin fakīr ve şâyeste-i merhamet olup dükkânı olmadığı beyânıyla İstanbul'da Ebulfeth Sultân Mehmed Han Hazretleri Câmi'-i şerîfi havlîsinde tabla vaz' ve kıyye ile ibâdullâha bey' için külle yevm birer çuval sabun i'tâ ettirilmesini istid'â ve aldığı mal-ı ticârî telef ve zâyi' ve memnû' olan mahallere dahi bir dâne sabun füruht etmeyip narh-ı cârîsi üzre ibâdullâha bey' edeceğine kā'ide-i mer'iyyeye tatbîkan beyne't-tüccâr kefîli alınıp defter-i esnâfa kaydolunduğunu sabun nâzırı ve kethudâ ve yiğitbaşısı huzûr-ı şer'-i şerîfe ihbâr ve inhâ etmeleriyle ber-vech-i istid'â merkūma külle yevm birer çuval sabun i'tâsı'çün İstanbul Mahkemesi'nden işbu tezkire verildi.

Fî 19 Ca sene 1242

307 [59b-2] Yangında zarar gören Sepetçi Hanı'nın tamir masraflarını handaki gedik sahiplerinin aralarında paylaşacakları

Sepetçi Hânı ta'mîri husûsu

Ma'rûz

Nezâret-i dâ'îlerinde olan evkāfdan Mevlânâ Molla Hüsrev nâm sahibü'l-hayr vakfı müstagallâtından İstanbul'da Çarşı-yı Kebîr'de Kalpakçılarbaşı nâm mahâlde vâki' şehriye dört yüz akçe icâre-i müecceleli Sepetçi Hânı demekle meşhûr fevkāb [fevkānî] yirmi beş bâb ve tahtânî yirmi iki bâb oda ve kapı dâhilinde üç bâb dekâkîni müştemil bir bâb hân-ı kebîrin fevkānî nerdübân başından i'tibâr ile ikinci bir bâb odanın şehriye yüz doksan para ve on altıncı bir bâb odanın şehriye kezâlik yüz doksan para ve yirmi ikinci bir bâb odanın şehriye kezâlik yüz doksan para ve yirmi dördüncü bir bâb odanın şehriye iki yüz otuz para kirâ ile müşâhereten müste'ciri el-Hâc Ömer Ağa b. Sarı Hacı Mahmud ve yedinci bir bâb odanın şehriye yüz doksan para kirâ ile müşâhereten müste'ciri Çizmeci Ebûbekir Ağa b. Osman nâm kimesneler ile hân-ı mezkûr kapısından girerken sağ cânibinden i'tibâren tahtânî dördüncü bir bâb oda ma'a câmekânın şehriye iki yüz kırk para ve kapı dâhilinde sol tarafda kâin birbirine muttasıl iki bâb terzi dükkânlarının şehriye yüzer paradan cem'an iki yüz para kirâ ile müşâhereten müste'ciri Derzi Andon v. Aleksandıra ve on dördüncü bir bâb oda ma'a câmekânın şehriye iki yüz altmış para kirâ ile müşâhereten ve müştereken müste'cirleri İpekçi Mîzâncı Mihal v. Abraham ve Panayot v. Dimitri zimmîler meclis-i şer'-i münîrde hân-ı merkūmun şehriye seksen beş akçe sekiz pul hissesine mutasarrıfe olan Şerife Âişe Hanım bt. es-Seyyid Mehmed Emin ve yetmiş altı akçe iki buçuk pul hissesine mutasarrıfe olan Şerife Nimetullah Hanım bt. es-Seyyid Ahmed taraflarından zikri âtî husûsu tasdîka vekîl-i şer'îleri Rumeli kuzâtından es-Seyyid Mehmed Şâkir Efendi b. es-Seyyid Hüseyin Nimet Efendi ve otuz sekiz akçe bir buçuk pul hissesine tefevvüzan ve yüz akçe hissesine intikālen mutasarrıfe olan Şerife Azime Hanım bt. Yorganî el-Hâc İbrahim Ağa ve yüz akçe hissesine intikālen mutasarrıfe mezbûrenin er karındaşı kızı Şerife Hadîce Hanım bt. es-Seyyid Süleyman ibnü'l-merkūm el-Hâc İbrahim Ağa nâm sagīrenin vâlidesi ve bâ-hüccet vasîsi Fâtıma Hanım bt. Abdullah taraflarından kezâlik zikri âtî husûsu tasdîka vekîl-i şer'îleri es-Seyyid Mehmed Şemseddin Ağa b. es-Seyyid Feyzullah Efendi muvâcehelerinde hân-ı mezkûrun fevkānî odalarından üçüncü bir bâb odanın şehriye yüz doksan para ve sekizinci bir bâb odanın şehriye iki yüz para kirâ ile müşâhereten müste'ciri Hançerigüzel es-Seyyid el-Hâc Mehmed Ağa b. es-Seyyid İbrahim ve dördüncü bir bâb odanın şehriye yüz doksan para kirâ ile müşâhareten müste'ciri Keklik oğlu es-Seyyid Hâfız Mustafa Efendi b. es-Seyyid Mehmed ve altıncı bir bâb odanın şehriye kezâlik yüz doksan para kirâ ile müşâhereten

müste'ciri Çizmeci Mehmed Ağa b. Hasan ve dokuzuncu bir bâb odanın şehriye iki yüz para kirâ ile müşâhereten müste'ciri Dilsiz oğlu es-Seyyid Mehmed b. es-Seyyid Ali ve on birinci bir bâb odanın şehriye kezâlik iki yüz para kirâ ile müşâhereten müste'ciri Mestçi Çivelek Ahmed Ağa b. el-Hâc Ali ve on ikinci bir bâb odanın şehriye yüz yetmiş para kirâ ile müşâhereten müste'ciri Çizmeci es-Seyyid Hüseyin Ağa b. Hasan ve on üçüncü bir bâb odanın şehriye yüz doksan para kirâ ile müşâhereten müste'ciri Çizmeci es-Seyyid Mustafa Ağa b. Koca Osman ve kapı üzerinde kâin on dördüncü bir bâb odanın şehriye iki yüz otuz para kirâ ile müşâhereten müste'ciri es-Seyyid Mehmed Ağa b. es-Seyyid el-Hâc Ömer ve on sekizinci bir bâb odanın şehriye yüz doksan para kirâ ile müşâhereten müste'ciri Kastamonulu es-Seyyid Mehmed Ağa b. es-Seyyid Mehmed ve on dokuzuncu bir bâb odanın şehriye yüz doksan para ve yirmi üçüncü bir bâb odanın kezâlik yüz doksan para kirâ ile müşâhereten müste'ciri Na'lband oğlu es-Seyyid Mehmed Ağa b. Ahmed ve yirminci bir bâb odanın şehriye kezâlik yüz doksan para kirâ ile müşâhereten müste'ciri Sahtiyâncı es-Seyyid Ömer Ağa b. es-Seyyid Mehmed ve yirmi birinci bir bâb odanın şehriye yüz doksan para kirâ ile müşâhereten müste'ciri Camuscu oğlu Mehmed Ağa b. İbrahim ve tahtânî odalarından dokuzuncu bir bâb odanın şehriye iki yüz seksen para kirâ ile müşâhereten müste'ciri Bekçi Ali Ağa b. İbrahim ve on beşinci bir bâb odanın şehriye iki yüz para kirâ ile müşâhereten müste'ciri mütevellî Ali Ağa b. Veliyüddin ve yirminci bir bâb oda ma'a câmekânın şehriye iki yüz kırk para kirâ ile müşâhereten müste'ciri Balmumcu Hüseyin Ağa b. Abdullah nâm kimesneler ile üçüncü bir bâb odanın şehriye iki yüz yirmi para kirâ ile müşâhereten müste'ciri Çukacı Mazriyo v. Yorgi ve yedinci bir bâb oda ma'a câmekânın şehriye iki yüz yirmi para kirâ ile müşâhereten müste'ciri Kalpakçı Aleko v. Nikola ve onuncu bir bâb odanın şehriye yüz yetmiş para kirâ ile müşâhereten müste'ciri Derzi Maroke v. İsayi ve on ikinci bir bâb odanın şehriye iki yüz yirmi para kirâ ile müşâhereten müste'ciri Kazzâz Oseb v. Agop ve on üçüncü bir bâb oda ma'a câmekânın şehriye iki yüz altmış para kirâ ile müşâhereten <<müste'ciri>> ve müşâreketen müste'cirleri Ütücü Ohan v. Bağdısar ve Mirican v. Agop ve on altıncı bir bâb oda ma'a câmekânın şehriye iki yüz altmış para kirâ ile müşâhereten müste'ciri Derzi Yanko v. Manol ve on yedinci bir bâb odanın şehriye iki yüz kırk para kirâ ile müşâhereten müste'ciri Baratacı Sotri v. Hristo ve on sekizinci bir bâb odanın şehriye yüz yetmiş para kirâ ile müşâhereten müste'ciri Kalpakçı Bonyat v. Karabet ve on dokuzuncu bir bâb odanın şehriye iki yüz para kirâ ile müşâhereten müste'ciri diğer Sotri v. Yanko ve kapı dâhilinde sağ tarafda kâin bir bâb dükkânın şehriye yüz on para kirâ ile müşâhereten müste'ciri Kaplan postçu Kirkor v. Mıgırdıç zimmîler ile memşâ ittisâlinde on birinci bir bâb odanın şehriye yüz otuz para kirâ ile müşâhereten müste'ciri Kazzâz Nesim v. İsak Yahûdî asâleten ve fevkānî odalarından nerdübân başında memşâlara muttasıl

ibtidâki bir bâb odanın şehriye yüz doksan para ve yirmi beşinci bir bâb odanın şehriye kezâlik yüz doksan para kirâ ile müşâhereten müste'ciri Gabar oğlu el-Hâc Ali Ağa b. Ali nâm kimesne tarafından husûs-ı âtîde vekîl-i sâbitü'l-vekâlesi Sahtiyâncı es-Seyyid Mustafa Ağa b. es-Seyyid Ömer ve on beşinci bir bâb odanın şehriye yüz doksan para kirâ ile müşâhereten müste'ciri eşrâf-ı kuzâtdan Çavuşzâde es-Seyyid el-Hâc Mehmed Salih Efendi b. Hüseyin tarafından kezâlik husûs-ı âtîde vekîl-i sâbitü'l-vekâlesi es-Seyyid Mustafa Efendi b. es-Seyyid Mehmed Tahir ve tahtânî odalarından altıncı bir bâb oda ma'a câmekânın şehriye iki yüz yirmi para kirâ ile müşâhereten müste'ciri Veznedârbaşı Ahmed Ağa b. Mehmed tarafından kezâlik husûs-ı âtîde vekîl-i sâbitü'l-vekâlesi Mehmed Nuri Ağa b. Mehmed Emin ve yirmi birinci bir bâb oda ma'a câmekânın şehriye yüz altmış beş para kirâ ile **[60a]** müşâhereten müste'ciresi Zeyneb bt. Mehmed nâm hatunun zevci ve kezâlik husûs-ı âtîde vekîl-i sâbitü'l-vekâlesi Bostânî es-Seyyid Ebûbekir Ağa b. es-Seyyid Mustafa nâm kimesne ile ibtidâki bir bâb odanın şehriye üç yüz yirmi para kirâ ile müşâhereten müste'ciresi Sâ'atçi Serope zimmî zevcesi Takohi bt. Noviç Nasrâniye tarafından kezâlik husûs-ı âtîde vekîl-i sâbitü'l-vekâlesi Kuyumcu Papasoğlu Ohannes v. Tatos ve ikinci bir bâb duhânî odasının şehriye yüz altmış para kirâ ile müşâhereten müste'ciresi Sara bt. İstefan Nasrâniyenin sadrî oğlu tarafından kezâlik husûs-ı âtîde vekîl-i sâbitü'l-vekâlesi Dülbendci Canik v. Kozmoz ve beşinci bir bâb odanın şehriye iki yüz kırk para ve yirmi ikinci bir bâb odanın şehriye iki yüz altmış para kirâ ile müşâhereten müste'ciresi Harupsima bt. Kirkor Nasrâniyenin zevci ve tarafından kezâlik husûs-ı âtîde vekîl-i sâbitü'l-vekâlesi Kazzâz Parnik v. Avanes zimmîler hazır oldukları hâlde hân-ı mezkûrun fevkânî yirmi iki bâb ve tahtânî yirmi bir bâb odalarında gerek biz ve gerek hâzırûn-ı asîl ve müvekkil-i merkūmûn ve fevkānî beşinci bir bâb odada şehriye iki yüz on para kirâ ile gāib ani'l-beled Nakkāş Mustafa ve onuncu bir bâb odada şehriye iki yüz para kirâ ile müteveffâ Sarı Osman bilâ-gedik ve on yedinci bir bâb odada şehriye yüz doksan para kirâ ile mefkūd Bolulu Ali Ağa bilâ-gedik ve tahtânî sekizinci bir bâb odada şehriye iki yüz para kirâ ile gāib ani'l-meclis Sarrâf Ohannes v. Vaks zimmî müşâhereten müste'cirler ve derûnlarında mevcûde mutasarrıflarından alınmış yedimizde olan memhûr tezkireler mantûkunca gedik ta'bîr olunan eşyâ-i ma'lûme her birimizin beynimizde mu'teber emvâlimiz olup ancak hân-ı mezkûrun bundan akdem bi-kazâillâhi te'âlâ vukū' bulan harîkde bir mikdâr mahalli muhterik ve bir mikdâr mahalli münhedim olmağla kârgir olmak üzere inşâsına sudûr eden fermân-ı âlî-şâna imtisâlen bu def'a bizler odahâ ve dekâkîn-i mezkûre müste'cirleri hâzırûn-ı asîl ve müvekkilûn-ı merkūmûnun hisselerinde bi-şartı'r-rücû' emrleriyle hân-ı mezkûru ta'mîr ve tecdîde mutasarrıfeleri asîl ve vasîyy-i müvekkilât-ı mezbûrâtın izinleriyle mübâşeret eylediğimizde mutasarrıfeleri müvekkilât-ı mezbûrât Şerife Âişe ve Şerife Nimetullah ve Şerife Azîme

Hanımlar kendi mâllarından ve vasîyy-i mezbûre Fâtıma Hanım ve vasîsi olduğu kızı sagīre-i mezbûre Şerife Hadice'nin mâlından bi'l-izni'ş-şer'î her biri alâ-kadri'l-hısas cem'an altı bin guruş imdâdiye olarak vekîlân-ı mezbûrân yedleriyle bize def' ü teslîm ve hân-ı mezkûrun ta'mîrine sarfla istihlâke emreylediklerinde biz dahi ahz ü kabz ve emrleriyle hân-ı mezkûra sarfla istihlâk ve ziyâde sarf olunacak mebâliği müste'cirûn-ı hâzırûn-ı asîl ve müvekkilûn-ı merkūmûn ile her birimiz kırk yedi bâb oda ve üç bâb dekâkîne taksîm ederek teberru'an li'l-vakf harc ve sarf edip mutasarrıfeleri müvekkilât-ı mezbûrâtdan kat'a nesne mutâlebe etmemek üzre ta'ahhüd eyledik deyü mukırrûn-ı merkūmûnun bi'l-cümle sâdır olan kelimât-ı meşrûhalarını vekîlân-ı mezbûrân ile hâzırûn-ı müste'cirûn-ı asîl ve müvekkilûn-ı merkūmûndan her biri tasdîk ve müste'cirûn-ı asîl ve vekîl-i merkūmûndan her biri hisselerinde kendülere ve müvekkillerine rücû' şartıyla emrlerini ikrâr ve i'tirâf eyledikleri İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 19 Rebî'ülâhir sene 1242

Gereği gibi mukābele-şüd

308 [60a-1] İstefan v. Covanni'nin mahzen gediğini, Elya v. Salamon'a sattığı

Kârgir mahzen gediği mübâya'ası

Ma'rûz

Tüccârdan İstefan v. Cuvani nâm zimmî meclis-i şer'-i münîrde sahib-i arzuhâl Elya v. Salamon Yahûdî muvâcehesinde mahrûse-i Galata'da Sa[n]francisko mahallesinde köşe başında vâki' beher şehr on beş guruş kadîm kirâlı bir bâb kârgir mahzen derûnunda mevcûde gedik ta'bîr olunur bir destgâh ve yirmi fuçı ve bir terâzi ma'a derâhim ve beş sandalye ve sâir âlât-ı lâzıme-i ma'lûme bâ-sûret mâlım olmağla hâlâ ben ber-vech-i muharrer mâlik olduğum âlât-ı gedik-i mezkûru tarafeynden bi'l-îcâb ve'l-kabûl bâtten ve sahîhan bi-safkatin vâhidetin mersûm Elya Yahûdiye iki bin beş yüz guruş semen-i makbûza bey' ve temlîk ve teslîm ol dahi ber-vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl eyledikden sonra bey'-ı mezkûrun tağrîr ve gabnine müte'allika âmme-i da'vâdan tarafeynden her birimiz âharın zimmetini kabûlü hâvî ibrâ ve ıskāt eyledik fîmâ-ba'd âlât-ı gedik-i mezkûr mersûm Elya Yahûdinin mal-ı müşterâsı ve hıkk-ı sırfı olup benim kat'a alâkam kalmamışdır deyü ba'de't-takrîr ve't-tasdîk gedik-i mezkûrun kaleminde mersûm İstefan zimmî ismine olan kayd-ı atîki ref' ve terkīn ve mesfûr <<Salamon zimmî>> Elya Yahûdî ismine tasrîhan kayd ile yedine bir kıt'a sûret i'tâsını istid'â eyledikleri İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 22 Ş sene 1242

309 [60a-2] İbrahim Ağa b. Osman ile Gül bt. Ohan'ın evleri arasındaki lağım sebebiyle anlaşmazlığa düştükleri

Lağım keşfi

Ma'rûz

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen zikri âtî husûsun mahâllinde lede'l-mu'âyene keşf ve tahkīkı'çün savb-ı şer'-i enverden irsâl olunan Kâtib es-Seyyid Ahmed Efendi dâ'îleri dergâh-ı mu'allâ kapıcıbaşılarından hâlâ İhtisâb Ağası Mustafa Ağa bendeleri tarafından mürsel Kuloğlu diğer Mustafa ve hâssa mi'mârı hulefâsından Derviş Ali ve Mustafa Tahir Halîfeler ile nezâret-i dâ'îlerinde olan evkāfdan merhûme Esma Hanım Mekteb-i şerîfi vakfı müsakkafâtından İstanbul'da Ahırkapı dâhilinde Akbıyık mahallesinde vâki' zikri câ'î münâza'un-fîh olan menzile varıp cerîdede mazbûtü'l-esâmî Müslimîn huzûrlarında akd-i meclis-i şer'-i âlî ettikde sahib-i arzuhâl el-Hâc Ömer Ağa b. Mustafa nâm kimesne meclis-i ma'kūd-ı mezkûrda derûn-ı arzuhâlde isimleri mezkûr es-Seyyid İbrahim Ağa b. es-Seyyid Osman ile şahsı mu'arrefe Gül bt. Ohan Nasrâniye muvâcehelerinde vakf-ı mezbûr mütevellîsi hâlâ sadr-ı Anadolu fazîletlü inâyetlü el-Hâc Mehmed Sadullah Efendi hazretleri taraflarından mürsel vekîl-i şer'îleri Mehmed Ağa b. İbrahim ile mersûme Gül Nasrâniyenin menziline bâ-re'y-i mütevellî müşârün-ileyh istiğlâlen mutasarrıf olan Sahtiyâncı Ohannes v. Karabet hazır oldukları hâlde işbu derûnunda akd-i meclis-i şer'-i âlî olunup bi'l-icâreteyn taht-ı tasarrufumda olan bir bâb vakıf menzilimin kârizi kadîmden beri mersûme Gül Nasrâniyenin mutasarrıfe olduğu menzilinin açıklık mahalli ve mezbûr es-Seyyid İbrahim Ağa'nın dahi menzili tahtından tarîk-ı âmda vâki' kebîr lağıma cereyân ile gelmişiken bu esnâda mersûme Gül Nasrâniye kendi menzili derûnunda tahte'l-arz cereyân eden lağım-ı mezkûru bi-gayr-ı vech seddetmekle tefrîğ ve tathîri husûsunda olacak mesârifi ben mâlımdan teberru'an harc etmek üzre lağım-ı mezkûrun kadîmi vechile küşâd ve icrâ ettirilmesi matlûbumdur dedikde evvel-emirde istikşâf-ı hâl için bu makūle husûsa vukūf ve ıttılâ'ları olan usta ve lağımcı tâifesinden Mustafa b. Musa ve Bâyezid b. Halil nâm kimesneler ma'rifetleri ve mi'mârân-ı mezbûrân rü'yet ve nezâretleriyle baca küşâd ettirildikde fi'l-vâki' mahâll-i mezkûrda mine'l-kadîm lağım-ı mezkûr cereyân edegeldiği lede'l-keşf ve'l-mu'âyene zâhir ve merkūmûnun ihbârlarıyla mütehakkık ve bâhir olduğundan mâ'adâ vech-i meşrûh üzre lağım-ı mezkûr kadîm olup bu esnâda bi-gayr-ı vech sed edildiğini mersûme Gül Nasrâniye ikrâr ve i'tirâf ve hâzır-ı mersûm Ohannes zimmî tasdîk eylediğini kâtib-i merkūm mahâllinde ketb ve tahrîr ve ma'an meb'ûs ümenâ-i şer' ve mi'mârân-ı mezbûrân ile meclis-i şer'a gelip tarafeyn hazır oldukları hâlde alâ-vukū'ihî inhâ ve takrîr etmekle bu sûretde olan lağım-ı mezkûru bi-gayr-ı vech sedde kādire olmadığı Nasrâniye-i mesfûreye

tefhîm olunmağın mûcibince lağım-ı mezkûrun kadîmi üzre icrâsı iktizâ eylediği İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 15 Ş sene [1]242

[Beyaz]

310[60b-1] Eftad v. Lofa'nın yanan bakkal dükkânını, beş buçuk zirâ'dan yüksek inşa edemeyeceği

Bakkal dükkânı keşfi

Ma'rûz

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen zikri câ'î husûsun mahâllinde lede'l-mu'âyene keşf ve tahkīki'çün cânib-i şerî'at-i garrâdan me'zûnen irsâl olunan Kâtib Mehmed Hidâyetullah Efendi dâ'îleri [ve] hâssa mi'mârı hulefâsından Selim Sâbit ve Mustafa Seydâ Halîfeler ile nezâret-i dâ'îlerinde olan evkāfdan Kuds-i şerîfde vâki' Marikob Manastırı fukarâsı ta'âmiyelerine meşrûta vakıf müsakkafâtından İstanbul'da Kumkapı dâhilinde Şeyhferhad mahallesinde Cüce Çeşmesi civârında köşe başında vâki' Çavuşbaşı dükkânı demekle ma'rûf bir tarafdan Sarrâf Mardiros v. Agop zimmî menzili arsası ve yine vakf-ı mezbûrdan bir tarafdan Taşçıoğlu Mıgırdıç zimmî menzili arsası ve tarafeyni tarîk-ı âm ile mahdûd münâza'un-fîh olan muhterik bakkāl dükkânı arsasına varıp cerîdede mazbûtü'l-esâmî Müslimîn huzûrlarında akd-i meclis-i şer'-i âlî ettikde zikrolunan bakkāl dükkânı arsasına şehriye yirmi akçe icâre-i müeccele ile bâ-temessük-i mütevellî bi'l-icâreteyn müstakillen mutasarrıf olan sahib-i arzuhâl Bakkal Eftad v. Lofa zimmî meclis-i ma'kūd-ı mezkûrda yine vakf-ı mezbûrdan dükkân-ı mezkûr arsasının hevâsına senevî beş yüz on akçe icâre-i müeccele ile bâ-temessük-i mütevellî müstakillen mutasarrıf olan derûn-ı arzuhâlde mastûrü'l-ism mersûm Mardiros zimmî muvâcehesinde vakf-ı mezbûr mütevellîsi Zakar v. İstefan zimmî tarafından mürsel vekîli câbî-i vakf Avadis v. Agop zimmî hazır olduğu hâlde işbu derûnunda akd-i meclis-i şer'-i âlî olunan bakkāl dükkânının kaddi mukaddemâ yedi zirâ' iken bi-kazâillâhi te'âlâ bundan akdem vukū' bulan harîkde muhterik olmağla ben bu esnâda arsa-i mezkûre üzerine mâlımla müceddeden bir bâb bakkāl dükkânı binâ murâd eylediğimde mersûm Mardiros zimmî dükkân-ı mezkûru kadîm kaddi beş buçuk zirâ' idi deyü <<beni>> ziyâde terfî'den beni men' etmekle mümâna'atı men' olunmak murâdımdır deyü eylediği da'vâsını kâtib-i mezbûr dâ'îleri mahâllinde ketb ve tahrîr ve ma'an meb'ûs ümenâ-i şer'le tarafeyn hazır oldukları hâlde meclis-i şer'a gelip alâ-vukū'ihî inhâ etmeğin bu sûretde hâmiş-i arzuhâlde mastûr hâssa mi'mârı ağa bendeleri cerîdesinden muhrec derkenâr nâtık olduğu üzre bu makūle bakkāl dükkânları beş buçuk arşın kaddinde

inşâ olunmak bu def'a ebniye nizâmı hakkında sudûr eden fermân-ı âlî-şânda sarâhaten mezkûr ve el-yevm dahi ber-mûcib-i emr-i âlî inşâ olunmakda olup ziyâde terfî'i memnû' idüğü müdde'î-i mersûm Eftad zimmîye tefhîm olunduğu İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 24 Ş sene [1]242

311 [60b-2] Azep Kapısı'nda habbâz ve uncu gediği niza'ında tarafların 300 guruşa sulh olduğu

Galata'da Azep Kapısı'nda uncu gediği nizâ'ından 300 guruş ahz ile ibrâ

Ma'rûz

Âsitâne-i aliyyede vâki' uncu esnâfından olup kendi nefsinden asîl ve şerîki İstefan v. Bedros zimmî tarafından husûs-ı âtîde vekâlet-i âmme ile vekîl olduğu Ohan v. Kirkor ve Kapril v. Atam zimmîler şehâdetleriyle sâbit olan Haçador v. Zakar meclis-i şer'-i münîrde zikri âtî gedik âlâtının el-yevm şirâen mâlikleri olup vaz'-ı yedleri mütehakkık olan esnâf-ı merkūmeden Serkiz v. Mankik zimmî ile kezâlik kendi nefsinden asîl ve hissedârları Artin veledi'l-mersûm Mankik ve Melkon ve Kirkor veledey Artin ve Sandek v. Ogaseb ve Karabet v. Agik ve Avanes v. Babacan zimmîler taraflarından husûs-ı âtîde tasdîka vekîl-i şer'îleri Bedros veledi'l-mersûm Babacan zimmî muvâcehelerinde yine esnâf-ı merkūmeden Lorsik v. Sahak ve Avakim v. Nikogos zimmîler ile habbâzân kethudâsı oğlu Ali Ağa ve uncular kethudâsı es-Seyyid Abdülbaki Ağa ve reisler kethudâsı es-Seyyid el-Hâc Veliyüddin Ağa ve nizâm ustaları ve uncu esnâfı hazır oldukları hâlde mahrûse-i Galata'da Azep Kapısı dâhilinde vâki' habbâz fırınına merbût bir bâb değirmenin altı horoslu gediğini ne mikdârı habbâz ve ne mikdârı uncu olduğunu müş'ir kaleminde olan kaydı ma'lûmum olmayarak asîl ve müvekkilûn-ı mesfûrûnun babaları ve mûrisleri mesfûrûna mukaddemâ on beş bin semen-i makbûza bi'r-rızâ bâtten ve kat'iyen bey' ve teslîm eylediğimden sonra bu def'a mersûmûnun yedlerine kıbel-i şer'den verilen mufassal ve meşrûh bir kıt'a i'lâmda zikrolunduğu üzre değirmen-i mezkûrun bir horosu uncu ve beş horosu ekmekçi olduğu arzuhâl hâmişine kaleminden muhrec derkenârdan müstebân ve zâhir olmağın bu takdîrce uncu horosu şerefeli olup benim hîn-i bey'imde mecmû'u habbâz horosu olmak zu'muyla bey' eylediğimden değirmenden noksana vermiş olmamla öyle olıcak ziyâde bahâ taleb ederim deyü tesâddî eylediğim da'vâm bu mertebe ile iltifâta şâyân değil ise de asîl-i mersûmân bana mâllarından teberru'an üç yüz guruş def' ü teslîm ve umûrumuza sarfla istihlâke emreylediklerinde ben dahi bi'l-asâle ve bi'l-vekâle ahz ü kabz ve kendi mesârifimle müvekkil-i mersûmun mesârifine sarfla istihlâk etmemle bi'l-cümle husûs-ı mezkûra ve sâir cemî' hukūk-ı şer'iyeye müte'allika âmme-i da'vâdan asîl ve müvekkilûn-ı mesfûrûn ile hâzırân-ı mersûmân Lorsik

ve Avakim zimmîlerin zimmetlerini bi'l-asâle ve bi'l-vekâle kabûlü hâvî ibrâ ve ıskāt eyledim deyü ikrâr ve tesâdukları İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 23 min-Recebi'l-ferd sene 1242

312 [60b-3] Mehmed b. Davud'un, kendisine borcu olan Mehmed b. Süleyman'ınborcunu erteleyip taksitlendirdiği

2500 guruş imhâl ve te'hîr

Ma'rûz

Derûn-ı arzuhâlde mezkûru'l-ism Sabuncu Niğdeli Emir Hasan torunu es-Seyyid Mehmed b. Davud nâm kimesne meclis-i şer'-i enverde Bat Pazarı'nda dellâl Niğdeli sahib-i arzuhâl Fertekli oğlu diğer es-Seyyid Mehmed b. es-Seyyid el-Hâc Süleyman nâm kimesne muvâcehesinde benim merkūm es-Seyyid Mehmed zimmetinde bedel-i sulh-ı sahîhden bâ-i'lâm-ı şer'î mahkûmun-bih alacak hakkım olan iki bin beş yüz guruşu mezbûrun hâlâ ve def'aten bir vechile edâya iktidârı olmayıp ber-vech-i âtî istimhâl eylediğinde ben dahi meblağ-ı mezkûrun beş yüz guruşunu şehr-i âtî Ramazanü'l-mübâreki gurresinde ve bâkī iki bin guruşu dahi iki yüz kırk üç senesi Ramazanü'l-mübâreki gurresinde bana edâ ve teslîm etmek üzre rızâmla medyûnum mezbûru imhâl ve te'hîr eyledim dedikde ol dahi deyn-i meblağ-ı mezkûr iki bin beş yüz guruşu ikrâr ve i'tirâf ve ber-vech-i muharrer muahharan dâyini müdde'î-i merkūm es-Seyyid Mehmed'e edâ ve îfâya ba'de't-ta'ahhüd medyûn-ı mezbûrun bacanağı dergâh-ı âlî lağımcı ağalarından es-Seyyid Ahmed Ağa b. es-Seyyid Abdullah nâm kimesne ile zâtları mu'arrefeler kāyınvâlidesi olup kasaba-i Kasımpaşa'da Serv[i] mahallesinde sâkineler Zeliha bt. Osman ve zevcesi Hadîce bt. Ahmed nâm hatunlardan her biri meclis-i şer'de merkūm es-Seyyid Mehmed muvâcehesinde medyûn-ı mezbûr diğer es-Seyyid Mehmed hazır olduğu hâlde biz mezbûr diğer es-Seyyid Mehmed'in merkūm es-Seyyid Mehmed'e bedel-i sulh-ı sahîhden zimmetinde deyni olan meblağ-ı mezkûr iki bin beş yüz guruşa tarafeynden bi'l-emr ve'l-kabûl her birimiz başka başka kefâlet-i mutlaka-i sahîha-i şer'iye ile kefîl ve zâmini[z] deyü mukırrûn-ı küfelâ-i mezbûrûnun bi'l-cümle takrîrini mezbûr es-Seyyid Mehmed ile hâzırı [hazır-ı] medyûn-ı merkūm diğer es-Seyyid Mehmed'den her biri tasdîk ve tahkīk eyledikleri İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 19 Ş sene 1242

313 [61a-1] Berat Kandili gecesinde camilerin minarelerindeki kandillerin yakılmasına dair hüküm

İ'lâm-ı kandil-i Berât-ı şerîf

Bâ-sahh-ı âlî

İstanbul Kādısı fazîletlü efendi işbu iʿlâm-ı rikâb-ı hümâyûn-ı şâhâneye ledeʾl-arz mûcibince îkād-ı kanâdîl olunmak üzre kayyûmbaşılara tenbîh oluna deyü hatt-ı şerîf-i mülûkâne şeref-yafte-i sudûr olmağla mantûk-ı münîfini icrâ eyelesin deyü.

Fî 14 Ş sene 1242

Atebe-i bend-i unvân-ı saltanat ve südde-i feyz-idde-i şevket hâk-i tâb-nâkine maʿrûz-ı abd-i dâʿî-i bî-istitâʿât oldur ki

İşbu sene-i müstebtiʿatüʾl-hasene-i Receb-fevz-meşrebinin selhi olan Sülâsa gecesi gül-çehre-i hilâl-i Şaʿbân-ı şerîf ravza-i manzara-i ufk-ı garbîyi teşrîf kıldığı bernehc-i şerîʿat-i garrâ tescîl-zîb-i hükm ve imzâ olup ol vech-i müvecceh ile gurre-i garrâ-yı şehr-i merkūm Salı gününden sâbite ve on beşinci Salı gecesi gişt-zâr-ı leyle-i Berât-ı mağfiret sâbite olmağla deydene-i dîrîne-i Devlet-i müeyyede ve kāʿide-i hasenât-ı fâide-i saltanat-ı müeyyede üzre ol leyle-i kadr-ı adîlede serv-i ser-firâz-ı minârât tezyîn-i kanâdîl ile tûbâ-âyât kılınmak bâbında fermân-ı âlîşân ısdârı iktizâ eylediği İstanbul Mahkemesiʾnden âsitân-ı felek-bünyânlarına iʿlâm olundu bâkī emr u fermân hazret-i veliyyüʾl-emrindir.

Fiʾl-yevmiʾl-hâdî aşer mineʾş-şehriʾl-merkūm li-seneti isneteyn ve erbaʿîn ve mieteyn ve elf

314 [61a-2] Mîrî ambarlarından ekmekçi esnafına hububat dağıtılması ve fiyatlarının tespiti

Fiyât-ı hınta

Saʿâdetlü defterdâr efendi bendelerinin telhîsi mûcibince işbu kırk iki senesi şehr-i Ramazanüʾl-mübârekinin beşinci gününden iʿtibâr ile esnâf-ı merkūmeye meʾmûrîn maʿrifetleriyle mîrî anbârlarından iʿtâ ve tevzîʿ olunan kırk bin keyl zehâirin on sekiz bin keyli Tekfurdağı ve altı bin keyli Silivri ve on bin keyli münakkah ve iki bin keyli Rusya hıntaları olup beher keyli yüz yirmi beşer paraya dört bin keyli kokoroz olup beher keyli seksener paraya olduğu biʾl-ihbâr İstanbul Mahkemesiʾnden huzûr.

Fî 29 Ş sene [12]42

315 [61a-3] Sabun tüccarı Midillili Panakiʾnin, ortağı Sabun Nâzırı Mehmed Ağa ile 3250 guruşa sulh olduğu

3250 guruşa sulh ve şirketden ibrâ

Maʿrûz

Sabun tüccârından sahib-i arzuhâl Midillili Yanaki v. Puhla nâm zimmî meclis-i şer‘-i hatîrde şerîki olup hâlâ sabun nâzırı derûn-ı arzuhâlde mezkûru’l-ism Giridî Tiryâkizâde Mehmed Ağa b. Mustafa nâm kimesne tarafından husûs-ı âti’l-beyânda vekîl olduğu sabuncu Giridî Mustafa Ağa b. Mehmed ve Giridî Ali Ağa b. Mehmed nâm kimesneler şehâdetleriyle ber-nehc-i şer‘î sâbit olan tüccâr-ı merkūmeden Giridî Habib Ağa b. Veliyüddin nâm kimesne muvâcehesinde ben târih-i i‘lâmdan üç sene mukaddem mâlımdan yedi bin beş yüz guruş ve müvekkil-i mezbûr Mehmed Ağa dahi mâlından yedi bin beş yüz guruş ki cem‘an on beş bin guruş ifrâz ve birbirine halt ile fâide-i hâsıla beynimizde beraber iktisâm olunmak üzre sabun ticâretinde akd-i şirket ile üç sene şerîkler olup ba‘dehû fesh-i akd-i şirket-birle ben gerek re’s-i mâlımız olan meblağ-ı mecmû‘-ı mezkûr ve gerek gayrı-ez şirket kendi mâlımla cezîre-i Midilli’de vâki‘ sabunhânem derûnunda i‘mâl ve Âsitâne-i aliyyede şerîkim müvekkil-i mezbûra irsâl edip ol dahi ahz ve âhara bey‘le istihlâk eylediği sabun ile poliçe tarîkiyle bana irsâl eylediği mebâliğin hesâbını bundan akdemce tüccâr ma‘rifetiyle tarafeynin defterlerine tatbîkan hesâb-ı sahîh ile yegān yegān rü’yet eylediğimizde benim müvekkil-i merkūm zimmetinde gerek şirket ve gerek hâric-ez şirket cem‘an altı bin iki yüz kırk altı guruş alacak hakkım zuhûr etmekle meblağ-ı mezkûru şerîkim müvekkil-i merkūm Mehmed Ağa’dan taleb ederim deyü da‘vâya tesâddî etmişdim el-hâletü hâzihî muslihûn tavassutuyla beynimiz te’lîf ve tanzîm olunup ben ber-vech-i muharrer tesâddî eylediğim da‘vâmdan vekîl-i mezbûr Habib Ağa ile bi’t-tav‘ ve’r-rızâ üç bin iki yüz elli guruş üzerine sulh olduğumda ol dahi müvekkiline izâfetle bi’l-vekâle sulh-ı mezkûru ba‘de’l-kabûl bedel-i sulh-ı mezkûrdan mâ‘adâ meblağ-ı mezkûr altı bin iki yüz kırk altı guruşa varınca ziyâdesi olan iki bin dokuz yüz doksan altı guruşa ve bi’l-cümle husûs-ı şirkete ve hesâbda galat vukū‘una ve işbu târih-i i‘lâma gelince sâir beynimizde cereyân eden cemî‘ ahz ve i‘tâ ve mu‘âmelât-ı şettâ ve hukūk-ı ma‘lûme ve mechûleye müte‘allika mutlaka âmme-i de‘âvî ve kâffe-i mutâlebâtdan tarafeynden her birimiz âharın zimmetini ibrâ-i âmm-ı sahîh-i şer‘î ile bi’l-asâle ve bi’l-vekâle ibrâ ve ıskāt ve her birimiz ber-vech-i muharrer âharın asâleten ve vekâleten ibrâsını kabûl etmemizle ba‘de’l-yevm tarafeyn yedinde gerek poliçe tahvîli ve gerek evrâk-ı sâire zuhûr eder ise kat‘a amel ve i‘tibâr olunmasın deyü ba‘de’l-ikrâr ve’t-tasdîk vekîl-i mezbûr Habib Ağa ibrâdan müstesnâ bedel-i sulh-ı mezkûr üç bin iki yüz elli guruş müvekkili [müvekkil-i] mezbûrun zimmetinde müdde‘î-i mersûma sahîhan deyni olduğunu tâyi‘an ve kat‘iyen bi’l-vekâle ikrâr ve i‘tirâf etmeğin alâ-mûcib-i i‘tirâfihî bedel-i sulh-ı mezkûr üç bin iki yüz elli guruşun müdde‘î-i mersûm Yanaki zimmîye edâ ve teslîmiyle vekîl-i mezbûr Habib Ağa ilzâm olunduğu İstanbul Mahkemesi’nden huzûr.

Fî 23 Ş sene 1242

Nüshateyn

316 [61a-4] Mora muhacirlerinin, devlet tarafından altı aylık ödenen kiralarının bir altı ay daha ödenmesini talep ettikleri

Mora muhâcirînin istikrâlarına dâir

Ma'rûz

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen kuyûda mürâca'at olundukda Mora muhâcirlerinden olup iskân eylemeleri'çün yirmi hâne istikrâsına bundan akdem irâde-i aliyye ta'alluk etmekle Ebî Eyyûb Ensârî –radıye anhü Rabbuhi'l-Bârî- hazretlerinin civârlarında olan on dört aded ve Âsitâne-i aliyye dâhilinde altı aded ki cem'an yirmi aded menâzilin işbu sene-i mübâreke şehr-i Rebî'ülevvel gurresinden Şa'bâni'l-mu'azzamı gâyetine gelince bin iki yüz guruş taraf-ı Devlet-i Aliyye'den ber-vech-i ihsân menâzil-i mezkûre ashâbı yedlerine bâ-defter teslîm olunmuş olduğu sicill-i mahfûzda mastûr olup bu def'a müddet-i icâre tamam olduğundan menâzil-i mezkûre ashâbı muhâcirîn-i merkūmûnu menâzillerinden ihrâc sadedinde olmalarıyla işbu şehr-i Ramazanü'l-mübâreki gurresinden olarak yine altı aylık olmak üzre ol mikdâr guruş menzil kirâsı ashâbı yedlerine teslîm olunması bâbında muhâcirîn-i mezbûrîn istid'â-yı inâyet eyledikleri İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî-gurreti Şehr-i Ramazanü'l-mübârek sene 1242

317 [61b-1] Fâtımatüzzehra bt. Mehmed Salih'in, tasarruf ettiği vakıf saka gediği hususunda mağduriyetini dava ettiği

Vakıf sakā gediği maddesi

Ma'rûz

İstanbul'da Sultân Bâyezid kurbünde Gurabiyeciler [Kurabiyeciler] içinde Camcı Ali mahallesinde sâkine zâtı mu'arrefe Fâtımatüzzehra bt. Mehmed Salih nâm hatun meclis-i şer'-i münîrde nezâret-i dâ'îlerinde olan evkāfdan çavuşlar emîni esbak-ı merhûm Şeyhî Mehmed Ağa Vakfı'nın mütevellîsi es-Seyyid Ali Ağa b. es-Seyyid Halil muvâcehesinde hâlâ sakābaşı es-Seyyid Osman Ağa b. es-Seyyid Hüseyin ve bölükbaşı İsmail b. Halil ve es-Seyyid Ali b. Mehmed ve yiğitbaşı İsmail ile İstanbul'da Fenâr Kapısı dâhilinde Tahtaminâre mahallesi ahâlîsinden Taşçı Ali Ağa ve el-Hâc Reşid Efendi ve Hüseyin ve Hâfız Mehmed Efendi ve sâirleri hazır oldukları hâlde işbu yedimde olup bin iki yüz yirmi altı senesi şehr-i Rebî'ülevvelinin yirmi dokuzuncu günü târihiyle müverrah Çarşamba günü Arz Odası'nda bi'l-mürâfa'a nâzır-ı vakf i'lâmıyla Başmuhâsebe'den i'tâ olunan bâlâsı tuğrâ-yı garrâ-yı şehin-şâhî ile müzeyyen bir kıt'a fermân-ı âlî-şânda zikr ve beyân olunduğu üzre vâkıf-ı merkūm hayatında yüz kırk sene mukaddem

mâlından İstanbul'da Fenâr Kapısı hâricinde vâkiʿ çeşmeye dört kırba ve iki sakā arkalayıcı gedik olmak üzre vazʿ ve vakf edip zikrolunan kırba ve arkalayıcılar ecr-i misilleriyle çeşme-i mezkûrelerde olan sakālara îcâr ve hâsıl olan icâresiyle balmumu iştirâ ve sâlifü'z-zikr Tahtaminâre Mescid-i şerîfinde îkād ve fazlası dahi mescid-i mezkûrun sâir levâzımı ve tulumba taʿmîrine sarf olunmak üzre şart ve taʿyîn etmiş olmağla zikrolunan kırba ve arkalayıcılar sinîn-i mezkûreden beri vakf-ı mezbûr tarafından taʿmîr ve tecdîd olunarak ecr-i misliyle sakālara îcâr ve icâresi mesârif-i mezkûreye sarf olunarak teʿâmül olunagelip zikrolunan iki aded çeşmelerde beş aded muʿteber angarya sakā gedikleri dahi bin yüz doksan yedi senesinde bâ-iʿlâm Başmuhâsebe'ye kayd ve sûret iʿtâ olunup her biri sakābaşı temessüküyle ashâbının şirâen mülkleri olarak târih-i mezbûrdan beri vakıf kırba ve arkalayıcılar ile maʿan sakābaşı ve bölükbaşılar maʿrifetleriyle kavî küfelâya rabt olunan emîn ve muʿtemed ve müstakīm sakālara cümleten şehriye kırk iki buçuk guruşar îcâr ile icâre-i mezkûrenin altı guruşu zikrolunan Fenâr Çeşmesi'nde olan vakıf kırba ve arkalayıcılar için altı guruşu dahi mârrü'l-beyân Tahtaminâre Çeşmesi'nde olan vakıf kırba ve arkalayıcılar için cemʿan on iki guruşu beher şehr vakf-ı mezkûr mütevellîsine ve mâʿadâsının dahi yedi guruşu ol târihde mârrü'z-zikr Tahtaminâre Çeşmesi'nde bir angarya sakā gediği mâliki Şâtır Mehmed Ağa b. Osman ve altı guruşu sâlifü'z-zikr Tahtaminâre Çeşmesi'nde bir angarya sakā gediği mâliki sagīr Mustafa'ya ve iki buçuk guruşu yine Fenâr Çeşmesi'nde nısf angarya sakā gediği mâlikesi Hadîce bt. Mehmed nâm hatuna ve beş guruşu yine Fenâr Çeşmesi'nde bir angarya sakā gediği mâlikleri sagīrân Süleyman ve Osman ibney Süleyman'a ve sekiz guruşu yine Tahtaminâre Çeşmesi'nde nısf angarya sakā gediği mâliki Ebûbekir b. Halil'e vermek üzre tanzîm olunmağla merkūm Şâtır Mehmed şehriye yedi guruş kirâlı bir aded ve mezbûre Hadice'nin dahi kezâlik yedi guruş kirâlı bir aded ki cemʿan iki aded mukayyed ve muʿteber sakā gediği tedâvül-i eydî ile benim şirâen mülküm iken el-hâletü hâzihî icâre-i mezkûre emr-i âlî-i merkūmda tasrîh olunduğu üzre taksîm olunmayıp mütevellî-i mezbûr vakıf için bâlâda beyân olunan on iki guruş yerine hâlâ otuz dört guruş ahz eylediğinden bana nesne vermeyip ol vechile mağdûr olmuşdum el-hâletü hâzihî hâzırûn-ı merkūmûn maʿrifetleriyle sûret verilip ber-vech-i muharrer mâlike olduğum iki aded sakā gediğimin şehriye ücreti olan on dört guruşun beş guruşunu mütevellî-i mezbûr ve dokuz guruşunu sakābaşı-i merkūm beher şehr bana vermeğe taʿahhüd eylediklerinde ben dahi râzıye olup bu vechile beynimizde tanzîm olundu deyü takrîrini mütevellî ve sakābaşı ve hâzırûn-ı merkūmûndan her biri tasdîk eyledikleri İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî-Selh-i B sene 1242

Nüshateyn

318 [61b-2] Salamon v. Yaşova'nın, kazzaz gediğini Vasil v. Petro'ya sattığı

Kazzâz gediği mübâya'ası

Ma'rûz

Âsitâne-i aliyyede vâki' kazzâz esnâfından Salamon v. Yaşova Yahûdî meclis-i şer'-i münîrde yine esnâf-ı merkūmeden Vasil v. Petro zimmî muvâcehesinde takrîr-i kelâm edip İstanbul'da Çarşı-yı Kebîr'de Du'â Meydânı kurbünde kazzâzân esvâkından Daracık Zukāk demekle arîf sûkda vâki' Kazzâz Mertafe oğlu İstavri ile Kazzâz Boyacıoğlu Nikola zimmîler ve dükkânları beynlerinde kâin bir kepenk bir bâb kazzâz dükkânı derûnunda mevcûde Başmuhâsebe'de kendi ismime mukayyed ve mu'teber beyne'l-esnâf gedik ta'bîr olunur akd-i âti'z-zikrin sudûruna değin bâ-sûret müstakillen yedimde mâlım olan âlât-ı lâzıme-i ma'lûmemi tarafeynden bi'l-îcâb ve'l-kabûl bâtten ve sahîhan bi-safkatin vâhidetin bin beş yüz guruş semen-i medfû' ve makbûza mersûm Vasil zimmîye bey' ve temlîk ve teslîm eylediğimde ol dahi ber-vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl eyledikden sonra mebî'-i mezkûrun tağrîr ve gabnine müte'allika âmme-i da'vâdan tarafeynden her birimiz âharın zimmetini ibrâ-i âmm-ı sahîh-i şer'î ile kabûlü hâvî ibrâ ve ıskāt eyledik fîmâ-ba'd gedik ta'bîr olunan âlât-ı lâzıme-i ma'lûme mesfûr Vasil zimmînin mülk-i müşterâsı ve hakk-ı sırfı olup benim kat'a alâka ve medhalim kalmamışdır deyü ba'de'l-ikrâr ve't-tasdîk gedik-i mezkûrun kaleminde olan kayd-ı evveli bâyi'-i mersûm üzerinden ref' ve terkīn ve müşteri-i mersûm Vasil zimmî ismine tasrîhan kayd ile yedine müceddeden bir kıt'a sûret i'tâsını istid'â ve istirhâm eyledikleri İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 21 Ş sene 1242

319 [61b-3] İstavri v. Petro'nun, kazzaz gediğini Sabatay v. İsak'a sattığı

Kazzâz gediği mübâya'ası

Ma'rûz

Âsitâne-i aliyyede vâki' kazzâz esnâfından İstavri v. Petro nâm zimmî meclis-i şer'-i münîrde yine esnâf-ı merkūmeden bâ'isü'l-i'lâm Sabatay v. İsak Yahûdî muvâcehesinde takrîr-i kelâm edip İstanbul'da Çarşı-yı Kebîr'de kazzâz esvâkından Sipâh Çarşısı'na giden orta zukākda vâki' İsak Yahûdî ile Kazzâz Kirkor zimmî dükkânları beynlerinde kâin bir kepenk bir bâb kazzâz dükkânı derûnunda mevcûde Başmuhâsebe'de kendi ismime mukayyed ve mu'teber beyne'l-esnâf gedik ta'bîr olunur akd-i âti'z-zikrin sudûruna değin bâ-sûret müstakillen yedimde emvâlim olan âlât-ı lâzıme-i ma'lûmeyi tarafeynden bi'l-îcâb ve'l-kabûl bâtten ve sahîhan bi-safkatin vâhidetin bin guruş semen-i medfû' ve makbûza mersûm Sabatay Yahûdiye bey' ve temlîk ve teslîm eylediğimde ol dahi ba'de'l-iştirâ ve't-temellük

ve't-tesellüm ve'l-kabz ve'l-kabûl mebî'-i mezkûrun tağrîr ve gabnine müte'allika âmme-i da'vâdan tarafeynden her birimiz âharın zimmetini ibrâ-i âmm-ı sahîh-i şer'î ile kabûlü hâvî ibrâ ve ıskāt eyledik ba'de'l-yevm dükkân-ı mezkûr derûnunda mevcûde gedik ta'bîr olunan âlât-ı lâzıme-i ma'lûme mersûm Sabatay Yahûdinin emvâl-i müşterâtı ve hakk-ı sırfı olup benim kat'a alâka ve medhalim kalmamışdır deyü ba'de'l-ikrâr ve't-tasdîk gedik-i mezkûrun bâyi'-i mersûm üzerinde olan kayd-ı evveli ref' ve terkīn ve müşteri-i mersûm Sabatay Yahûdî ismine tasrîhan kayd ile yedine kaleminden müceddeden bir kıt'a sûret i'tâsını mersûm Sabatay Yahûdî istid'â ve istirhâm eylediği İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 21 Ş sene 1242

320[62a-1] Tavit v. Avram'ın, kazzaz gediğini Avram Yakof'a sattığı

Kazzâz mübâya'ası

Ma'rûz

Âsitâne-i aliyyede vâki' kazzâz esnâfından Tavit v. Avram Yahûdî meclis-i şer'-i münîrde yine esnâf-ı merkūmeden bâ'isü'l-i'lâm Avram v. Yakof nâm Yahûdî muvâcehesinde takrîr-i kelâm edip İstanbul'da Çarşı-yı Kebîr'de Çakır Ağa zukāğı demekle ma'rûf sûkda Kalpakçılar karşısında Dülbendciler zukāğı başında Yağlıkçılar sûkunda basmacı dükkânına müntehî oluncaya değin vâki' sûkda Kazzâz Avram Yahûdî ile Yanko zimmî dükkânları beynlerinde kâin bir kepenk bir bâb kazzâz dükkânı derûnunda mevcûde Başmuhâsebe'de ismime mukayyed ve mu'teber beyne'l-esnâf gedik ta'bîr olunur akd-i âti'z-zikrin sudûruna değin bâsûret müstakillen yedimde mâlım olan âlât-ı lâzıme-i ma'lûmeyi tarafeynden bi'l-îcâb ve'l-kabûl bâtten ve sahîhan bi-safkatin vâhidetin mersûm Avram Yahûdiye iki bin guruş semen-i medfû' ve makbûza bey' ve temlîk ve teslîm eylediğimde ol dahi ber-vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl eyledikden sonra mebî'-i mezkûrun tağrîr ve gabnine müte'allika âmme-i da'vâdan tarafeynden her birimiz âharın zimmetini ibrâ-i âmm-ı sahîh-i şer'î ile kabûlü hâvî ibrâ ve ıskāt eyledik fîmâ-ba'd âlât-ı gedik-i mezkûr mersûm Avram Yahûdinin mülk-i müşterâsı ve hakk-ı sırfı olup benim kat'a alâka ve medhalim kalmamışdır deyü ba'de'l-ikrâr ve't-tasdîk gedik-i mezkûrun bâyi'-i mersûm üzerinde olan kayd-ı evveli tay ve terkīn ve müşteri-i mersûm ismine tashîhan kayd ile kaleminden yedine müceddeden bir kıt'a sûret i'tâsını istid'â ve istirhâm eyledikleri İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 21 Ş sene 1242

321 [62a-2] İbrahim Ağa b. Süleyman'ın, Keresteci Yuvan v. Oseb'e kereste bedeli 1300 guruşu edası gerektiği

1300 guruş hüküm

Ma'rûz

Sahib-i arzuhâl Keresteci Arab oğlu Yuvan v. Oseb nâm zimmî meclis-i şer'-i münîrde derûn-ı arzuhâlde mezkûru'l-ism İbrahim Ağa b. Süleyman nâm kimesne muvâcehesinde târih-i i'lâmdan beş ay mukaddem mezbûr İbrahim Ağa zimmetinde yedimden ve mâlımdan iştirâ ve kabz eylediği aded ve fiyâtı beynimizde ma'lûm ecnâs-ı kereste ba'de külli'l-hesâb dört bin on altı guruş alacak hakkım olup bundan akdemce bana ceste ceste iki bin altı yüz yirmi guruşu edâ-birle bâkīsi olan bin üç yüz doksan altı guruşun dahi doksan altı guruş mutâlebesine müte'allika da'vâdan mezbûr İbrahim Ağa'nın zimmetini kabûlü hâvî ibrâ etmemle bâkī kalan bin üç yüz guruş alacak hakkım olmağla meblağ-ı merkūmu müdde'î-i mesfûra edâsıyla mezbûr İbrahim Ağa ilzâm olunduğu İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 29 Ş sene 1242

322 [62a-3] Kartal kasabasındaki uncu taifesinin, Kapan-ı dakikden gelen unun nakliye esnasında ıslandığında dair şikâyetleri

Kartal kasabasında olan habbâza dâir dakīk maddesi

Ma'rûz

Medîne-i Üsküdar'a muzâfe Kartal kasabasında mütemekkin uncu tâifesinden Filibos v. Kukas ve şerîki Vartan v. Atam nâm zimmîler lisânen sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen evvelen Çarşamba günü Arz Odası'nda huzûr-ı lâmi'u'n-nûr-ı âsafânelerinde ve ba'dehû dâ'îhânelerinde hâlâ zahîre nâzırı ricâl-i Devlet-i Aliyye'den Mehmed Ârif Efendi bendeleri ve Kapan-ı dakīk nâibi Mehmed Nuri Efendi dâ'îleri ve habbâzân kethudâsı Ali Ağa ve uncular kethudâsı Abdülbaki Ağa ve reisler kethudâsı es-Seyyid el-Hâc Veliyüddin Ağa ve bi'l-cümle kapan tüccârı ve habbâzân nizâm ustaları ve uncu esnâfı hazır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer'-i münîrde kasaba-i mezbûrede mütemekkin habbâz esnâfından Yorgi v. Yani ve Dimitri v. Yorgi ve Kiryako ve Petro veledey Hristo nâm zimmîler muvâcehelerinde mersûmûnun yedlerinde olup işbu sene-i mübâreke Saferü'l-hayrının on birinci günü târihiyle müverrah Çarşamba günü Arz Odası'nda mürâfa'adan verilen bir kıt'a i'lâmda tasrîh olunduğu üzre zikrolunan Kartal kasabası ahâlîsinin zarûretden vikāyeleri'çün Kapan-ı dakīkden narh üzre uncusuna buğday verilip uncu dahi ba'de't-tahn kezâlik narh üzre ekmekçiye bey'

ve ekmekçi dahi Âsitâne narhı üzre nân-ı azîz i'mâl ve tabh ve ibâdullâha bey' etmek kadîmden beri bâ-fermân-ı âlî mer'î ve mu'teber şurût-ı nizâmımızdan olup lâkin Kartal kasabasının Âsitâne-i aliyyeye hayli bu'du olduğundan zahîre nakli külliyetli maguna [mavna] ücretine muhtâc olduğundan başka emvâlimiz gâh fırtınaya rast gelip kazâ-zede ve gâh bârâna tesâdüfle ıslanıp fenâ-pezîr olarak dâimâ mutazarrır ve rahne-dâr olup ve nân-ı azîzin narhı kurudan olmağla su ile tahmîr olundukda zımnında olan menâfi' ekmekçiye âid olduğuna nazaran nakliye mesârifini mesfûrunun ta'ahhüd etmeleri zahîr-i hâle mutâbık olmak hasebiyle masraf-ı mezkûra medâr ve aralıkda vukū' bulan ıslanma ve sâir terettüb eden zararı cebr ve tekmîl için fîmâ-ba'd dakīkin beher vakıyyesinde narh-ı cârîsinden üçer akçe ziyâde verecek olduklarında biz dahi râzı olup nâzır-ı mûmâ-ileyh ve sâirleri istisvâb eyledikleri İstanbul Mahkemesi'nden huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî 22 B sene 1242

323 [62a-4] Mîrî ambarlarından ekmekçi esnafına hububat dağıtılması ve fiyatlarının tespiti

Fiyât-ı hınta

Ma'rûz

Sa'âdetlü defterdâr efendi bendelerinin telhîsi mûcibince işbu sene-i mübâreke Ramazan-ı şerîfinin on üçüncü gününden i'tibâren mîrî anbârlarından habbâzâna me'mûrîn ma'rifetleriyle tevzî' olunan kırk bin keyl zehâirin on sekiz bin keyli Tekfurdağı ve altı bin keyli Silivri ve on bin keyli münakkah ve iki bin keyli Rusya hıntaları olup beher keyli yüz yirmi beşer paraya ve dört bin keyli kokoroz olup beher keyli seksener paraya olduğu bi'l-ihbâr huzûr.

Fî 11 N sene 1242

324 [62a-5] İbrahim Beşe b. Mehmed'in, tütüncü gediğini İsmail Ağa b. Mustafa'ya sattığı

Mübâya'a-i tütüncü

Ma'rûz

Tütüncü esnâfından İbrahim Beşe b. Mehmed meclis-i şer'-i münîrde Suhte oğlu demekle ma'rûf İsmail Ağa b. Mustafa mahzarında esnâf-ı merkūme kethudâsı Osman Ağa ve kethudâ vekîli es-Seyyid el-Hâc Mustafa Ağa ve yiğitbaşı Osman ve yazıcı es-Seyyid Mehmed Nuri ve sâir mazbûtü'l-esâmî kimesneler hazır oldukları hâlde takrîr-i kelâm edip mahmiye-i İstanbul'da Tahte'l-kal'a [Tahtakale]

nâm mahâlde çörekçi fırını karşısında bakkāl ve terzi dükkânları beynlerinde kâin ma'den kaleminde kendi ismime mukayyed şurût-ı nizâmda dâhil bir bâb tütüncü dükkânı derûnunda mevcûde akd-i âti'z-zikrin sudûruna değin bâ-sûret yedimde müstakillen mâlım ve mülküm olan beyne'l-hiref gedik ta'bîr olunur âlât-ı lâzıme-i ma'lûmeyi tarafeynden bi'l-îcâb ve'l-kabûl bâtten ve sahîhan bi-safkatin vâhidetin merkūm İsmail Ağa'ya beş bin beş yüz guruş semen-i medfû' ve makbûza bey' ve temlîk ve teslîm eylediğimde ol dahi ber-vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl edip mebî'-i mezkûrun tağrîr ve gabnine müte'allika âmme-i da'vâdan tarafeynden her birimiz âharın zimmetini ibrâ-i âmm-ı râfi'u'l-hısâm ile kabûlü hâvî ibrâ ve ıskāt eyledik fîmâ-ba'd sâlifü'z-zikr âlât-ı lâzıme-i ma'lûmede benim asla ve kat'a alâka ve medhalim kalmayıp müşteri-i merkūm İsmail Ağa'nın mülk-i müşterâsı ve hakk-ı sırfı olmuşdur deyü ba'de'l-ikrâr ve't-tasdîk zikrolunan gedik âlât-ı lâzıme-i ma'lûmesi kaleminde bâyi'-i merkūm İbrahim Beşe'nin üzerinden ref' ve terkīn ve müşteri-i mezbûr İsmail Ağa kendi ismine kayd-birle yedine müceddeden **[62b]** bir kıt'a sûret i'tâsını istid'â ve istid'âsı muvâfık-ı şurût-ı nizâm olduğunu esnâf-ı hâzırûn-ı merkūmûn ihbâr ve inhâ eyledikleri İstanbul Mahkemesi'nden huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî 13 Ş sene 1242

325 [62b-1] Kapatılan arpacı dükkânlarının vasî marifetiyle mallarının satılıp bedellerinin vekillerine teslim edildiği

Mefkūd arpacıların vasîleri yedinden 673 buçuk guruş 10 para ahz ü kabz

Ma'rûz

Âsitâne-i aliyyede <<vâki'>> Kapan-ı dakīk hâricinde ve dâhilinde vâki' bi'l-cümle arpacı esnâfı bundan akdem vilâyetlerine i'zâm olunmuş ve esnâf-ı merkūmenin mahâll-i merkūmda kâin dükkânları sedd ü bend ile mezbûrûnun gerek cânib-i mîrî ve gerek tüccâra olan deynleri ve ba'zı kesân zimmetlerinde matlûbâtları alâ-hâlihî kalmış olduğundan bahisle merkūmûnun mâlları olup dekâkîn-i mezkûrîn derûnlarında mevcûd zahîreleri ma'rifet-i şer' ve tüccâr ma'rifetiyle semen-i misilleriyle âhara füruht olunarak semenleri mîrî ve kapan tüccârına olan deynlerine ba'de'l-edâ fazla kalır ise esnâf-ı merkūme tarafına teslîm olunması bâbında ricâl-i Devlet-i Aliyye'den hâlâ zahîre nâzırı izzetlü Mehmed Ârif Efendi bendelerinin memhûr takrîri bâlâsına unvânı sahh-ı âlî ile müveşşah bu dâ'îlerine hitâben sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen evvelen dekâkîn-i mezkûrînin kuflü ma'rifet-i şer'le küşâd olundukdan sonra derûnlarında mevcûd olup kıbel-i şer'-i şerîfden vasî nasb olunan kapan-ı merkūm tüccârından es-Seyyid Veliyüddin Yazıcı karındaşı demekle meşhûr es-Seyyid Ali Ağa b. es-Seyyid Mustafa ve tüccâr ma'rifetleri ve semen-i misilleriyle âhara bey' olunan ma'lûmü'l-keyl ve'l-fiyât erzen ve

kokoroz ve şa'îrin esmânından cem'an elli sekiz bin beş yüz iki buçuk guruş on dokuz para vasîyy-i mezbûr es-Seyyid Ali Ağa yedinde olup esnâf-ı merkūmûnun gerek düyûn-ı mezkûre ve gerek matlûbâtı husûsu ber-mûcib-i şerî'at-i garrâ inde't-terâfu' muvâcehe-i hasm-ı şer'î lâzımeden olduğuna binâen kendi taraflarından vekîl-i müsbet-i şer'îleri zuhûruna değin tevkīf olunmuşdu el-hâletü hâzihî esnâf-ı mezbûrûndan Arnavud Sarı Hasan b. Mustafa nâm kimesnenin li-ebeveyn er karındaşı ve tarafından vekâlet-i âmme-i mutlaka ile vekîl olduğu Humbaracı Halil b. Ali ve kapan-ı mezkûr tüccârından el-Hâc Ahmed Ağa b. Hasan nâm kimesneler şehâdetleriyle mahzar-ı hasm-ı câhidde şer'an sâbit ve sübût-ı vekâletine hükm-i şer'î lâhık olan Mehmed ibnü'l-mezbûr Mustafa meclis-i şer'-i enverde vasîyy-i mezbûr es-Seyyid Ali Ağa mahzarında kapan-ı merkūm tüccârı hazır oldukları hâlde kapan-ı merkūm hâricinde berber dükkânı sırasında Eslem oğlu Ali dükkânı ittisâlinde kâin müvekkilim karındaşım mezbûrun sâkin olduğu bir bâb arpacı dükkânı derûnunda mevcûd mâlı olup râyic-i vakt üzre beher keyli ellişer paraya olarak ma'rifet-i şer'le âhara bey' olunan cem'an beş yüz otuz dokuz <<guruş>> keyl şa'îrin esmânı olup vasîyy-i mezbûr es-Seyyid Ali Ağa'nın bi'l-vesâye makbûzu olan altı yüz yetmiş üç buçuk guruş on parayı deyn-i mîrîsi olmadığına binâen düyûn-ı sâiresini edâ ve bakī kalır ise kendüye îsâl ve teslîm için tamamen bana def' ü teslîm ben dahi yedinden bi'l-vekâle ahz ü kabz edip mine-ba'd meblağ-ı mezkûrdan müvekkilim karındaşım mezbûrun vasîyy-i merkūm es-Seyyid Ali Ağa yedinde bir akçe ve bir habbe hakkı ve alacağı kalmadı deyü ikrâr ve tasdîkleri İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 7 Ş sene 1242

326 [62b-2] Kapatılan arpacı dükkânlarının vasî marifetiyle mallarının satılıp bedellerinin vekillerine teslim edildiği

Mefkūd arpacıların vasîlerinden 1408 buçuk guruş 10 para kabzı

Ma'rûz

Âsitâne-i aliyyede Kapan-ı dakīk hâric ve dâhilinde vâki' bi'l-cümle arpacı esnâfı bundan akdem bâ-emr-i âlî vilâyetlerine i'zâm olunmuş ve esnâf-ı merkūmenin mahâll-i merkūmda kâin dükkânları sedd ü bend ile mezbûrûnun gerek cânib-i mîrî ve gerek tüccâra olan deynleri ve ba'zı kesân zimmetlerinde matlûbâtları alâ-hâlihî kalmış olduğundan bahisle merkūmûnun mâlları olup dekâkîn-i mezkûrîn derûnlarında mevcûd zahîreleri ma'rifet-i şer' ve tüccâr ma'rifetiyle semen-i misilleriyle âhara füruht olunarak semenleri mîrî ve kapan tüccârına olan deynlerine ba'de'l-edâ fazla kalır ise esnâf-ı merkūme tarafına teslîm olunması bâbında ricâl-i Devlet-i Aliyye'den hâlâ zahîre nâzırı İzzetlü Mehmed Ârif Efendi bendelerinin memhûr takrîri bâlâsına unvânı sahh-ı âlî ile müveşşah bu dâ'îlerine hitâben sâdır

olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen evvelen dekâkîn-i mezkûrînin kuflü ma'rifet-i şer'le küşâd olundukdan sonra derûnlarında mevcûd olup kıbel-i şer'den vasî nasb olunan kapan-ı merkūm tüccârından es-Seyyid Veliyüddin Yazıcı karındaşı demekle meşhûr es-Seyyid Ali Ağa b. es-Seyyid Mustafa ve tüccâr ma'rifetleri ve semen-i misilleriyle âhara bey' olunan ma'lûmü'l-keyl ve'l-fiyât erzen ve kokoroz ve şa'îrin esmânından cem'an elli sekiz bin beş yüz iki buçuk guruş on dokuz para vasîyy-i mezbûr es-Seyyid Ali Ağa yedinde olup esnâf-ı merkūmûnun gerek düyûn-ı mezkûre ve gerek matlûbâtı husûsu ber-mûcib-i şerî'at-i garrâ inde't-terâfu' muvâcehe-i hasm-ı şer'î lâzımeden olduğuna binâen kendi taraflarından vekîl-i müsbet-i şer'îleri zuhûruna değin tevkīf olunmuşdu el-hâletü hâzihî esnâf-ı mezbûrundan olup bu def'a me'zûnen Âsitâne-i aliyyeye gelen Hasan Bey oğlu Halil ibnü'l-mezbûr Hasan Bey nâm kimesne meclis-i şer'-i enverde vasîyy-i mezbûr es-Seyyid Ali Ağa mahzarında kapan-ı mezkûr tüccârı hazır oldukları hâlde kapan-ı merkūm hâricinde köprü üstünde tütüncü karşısında vâki' sâkin olduğum bir bâb arpacı dükkânında mâlım olup râyic-i vakt üzre beher keyli ellişer paraya olarak ma'rifet-i şer'le âhara bey' olunan cem'an bin yüz yirmi yedi keyl şa'îrin esmânı olup vasîyy-i mezbûr es-Seyyid Ali Ağa'nın bi'l-vesâye makbûzu olan bin dört yüz sekiz buçuk guruş on parayı benim cânib-i mîrîye deynim olmadığına binâen tamamen bana def' ü teslîm ben dahi ahz ü kabz ve düyûn-ı sâiremi edâya ta'ahhüd etmekle min-ba'd meblağ-ı mezkûrdan vasîyy-i merkūm es-Seyyid Ali Ağa yedinde bir akçe ve bir habbe hakkım ve alacağım yokdur deyü ikrâr ve tasdîkleri İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 7 Ş sene 1242

327 [62b-3] Şerife Vahide bt. Mehmed'in, Sofular'da babasına ait kalaycı gediği olduğu iddiasının geçersizliği

Sofular'da kalaycı gediği men'i

Ma'rûz

Mübârek rikâb-ı kamer-tâb-ı hazret-i zıllullâhîye takdîm-i arzuhâl eden zâtı mu'arrefe Şerife Vahide bt. es-Seyyid Mehmed nâm hatun lisânen sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen Çarşamba günü Arz Odası'nda huzûr-ı lâmi'u'n-nûr-ı vekâlet-penâhîlerinde ma'kūd meclis-i şer'-i münîrde derûn-ı arzuhâlde mezkûru'l-ism Tersâne-i âmirede zindân kâtibi el-Hâc Mehmed Sâdık Efendi ibnü'l-merhûm Mehmed Ârif Efendi tarafından husûs-ı âtîde vekîl olduğu es-Seyyid Abdullah Efendi b. Ali şehâdetleriyle sâbit olan es-Seyyid Halil Efendi b. es-Seyyid Ali muvâcehesinde İstanbul Mahkemesi sicillinden muhrec işbu i'lâm-ı şer'î kaydında tasrîh ve beyân olunduğu üzre bin iki yüz otuz sekiz târihinde Âsitâne-i aliyyede bulunan cemî' kalaycı esnâfı ma'rifet-i şer'le tahrîr ve birbirleriyle kefâlete

rabt olunarak tertîb olunan defterde Sofular'da Usta el-Hâc Mehmed lafzı münderic olup benim dahi babam Kalaycı Mehmed Usta olduğundan defterde olan Mehmed Usta babamın ismine müşâbih ve zikrolunan Sofular Çarşısı'nda Mollahüsrev Câmi'i ittisâlinde kâin müvekkil-i mûmâ-ileyhin tasarrufunda olan bakkāl mağazası esnâf tahrîr olunduğu hînde kalaycı dükkânı olmak muhtemel olmağın bu takdîrce dükkân-ı mezkûrda eğerçi ol vakitden beri kalaycı işlediğini bilir olmayıp fi'l-asl külâhcı ve ba'dehû manav ve ba'dehû sebzeci dükkânı ve el-yevm bakkāl mağazası olarak isti'mâl olunagelmiş ise de mücerred babamın ismine uygun olduğundan dükkân-ı mezkûr babamdan kalma gediğim olmuş olur öyle olıcak müvekkil-i mûmâ-ileyh mağaza-i mezkûrede olan müste'cirîni çıkarıp bana îcâra cebr olunmasını bundan akdem Bâb-ı Âlî'ye arzuhâl takdîmiyle sudûr eden emr-i âlî-şâna imtisâlen İstanbul Mahkemesi'nde huzûr-ı hâkimü'ş-şer'de vekîl-i mezbûr muvâcehesinde da'vâ eylediğimde evvelen dükkân-ı mezkûr gediği ta'bîr olunan âlât el-yevm mevcûde olmadığından **[63a]** mâ'adâ henüz kendi mâlım olduğunu ve kim zabtedip kimin yedinde kaldığını vech-i şer'î üzre tashîh ve beyân edemememle müvekkil-i mûmâ-ileyhe şer'an suâl dahi olunmayıp sâniyen yüz dört sene mukaddem haccü'l-Haremeyn olarak tahrîr olunmuş olan Mehmed Usta kendi takrîrime nazaran babam olduğunu zâhir-i hâl mektûb ve ol târihde esnâfı tahrîr ancak birbirine kefâlete rabt için olmağla yalnız bu tahrîr ile gedikleri i'tibâr bulmadığı ve dükkân-ı mezkûrda aklâm-ı şâhâneden birinde mukayyed ve mu'teber gedik olmadığı ecilden mahâll-i mezkûrda gedik iddi'âm şer'an ve kānûnen iltifâta şâyân olmayıp dükkân-ı mezkûra bir vechile müdâhaleye kādire olamadığım taraf-ı şer'-i şerîfden bana tefhîm olunmuşdu lâkin dükkân-ı mezkûr mücerred gediğimdir bana îcâr ettirilsin deyü takrîr-i meşrûhu üzre ber-mantûk-ı i'lâm muktezâ-yı şer'î ve mûcib-i kānûnîsi cevâb verilip bitmişiken bu def'a yine iddi'âsı ta'cîz ve tesâddî'den ibâret olmağla kelâmına iltifât olunmayıp bî-vech mu'ârazadan men' olunduğu İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 3 N sene 1242

328 [63a-1] Eflak ticaretine talip olan Mehmed Yazıcı'ya izin verilip fermanı istendiği

Memleket-i Eflak'a ticârete izin

Ma'rûz

İstanbul Balkapanı tüccârından Eflak ticâretine tâlib Mehmed Yazıcı bu def'a akd-i şirket eylediği Yerköylü Küçük Ahmed oğlu Mustafa'nın mahâllinde ticâret şurûtuna ri'âyet edeceğine kefîl ve merkūma dahi zeyl-i arzuhâli hatm ve imzâ eden kapan-ı merkūm nâzır ve tüccârı mütekeffil olmağın bu sûretde merkūm Mehmed müceddeden tâcir ta'yîn ve şerîkleri merkūmûn li-ecli't-ticâre memleket-i

Eflak'a mürûru bâbında şurûtu derciyle bir kıt'a fermân-ı âlî-şân i'tâsı muktezâ-yı nizâmlarından idüğü imtisâlen li-emri'l-âlî İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 7 N sene [1]242

329 [63a-2] Ressam basmacı esnafının, iğne kalıpları imalini tekellerine almalarının engellenmesi

Ressâm basmacı esnâfına müte'allik men'

Ma'rûz

Âsitâne-i aliyyede vâki' çevre ve uçkur ve havlu ve makrame ve sâir bu misillü eşyâ i'mâli'çün dülbend ve patista ve hümâyûn ve hâssa ve emti'a-i sâire-i mütenevvi'a üzerine sûzenî nakş eden ressâm basmacı esnâfı kethudâsı es-Seyyid Mehmed Emin Ağa ve yiğitbaşısı es-Seyyid Ahmed ve esnâfından es-Seyyid Mehmed ve Mehmed İzzet ve es-Seyyid Abdullah ve es-Seyyid Yahya ve es-Seyyid Mustafa ve es-Seyyid Ömer ve es-Seyyid İbrahim ve sâirleri meclis-i şer'-i münîrde sûzenci tâifesinden sahib-i arzuhâl Mıgırdıç v. Bedros ve Avanes v. Artin nâm zimmîler muvâcehelerinde biz İstanbul'da Sultân Bâyezid havlîsi ve Çarşı-yı Kebîr'de kâin yirmi bâb dükkânda mesâkinler ressâm esnâfı olmamızla bâlâda imâ olunduğu üzre gerek nakış olunacak eşyânın resim ve nakışı ve gerek kalıblarının hak ve i'mâli bizim san'atımız olmağla bu âna kadar âharın müdâhalesi mesbûk ve ma'rûf değil iken zimmiyân-ı mersûmân işleyecekleri sûzenin kalıblarını hak ve resmini tab' ve nakış etmeleriyle bu keyfiyet beyne'l-esnâf mer'î olan nizâmımıza mugâyir olduğundan men' olunup işleyecekleri eşyâyı bize getirip resmini tab' ü temsîl ettirdikden sonra i'mâl etmelerine cebr olunmak murâdımızdır deyü da'vâ edip lâkin evvelen iddi'â-yı inhisâr iltifâta şâyân olmadığından mâ'adâ kendi takrîrleri üzre âharın eşyâsını resm ü nakş etmiş dahi değiller iken yalnız kendi işleyecekleri eşyâda men'e kādir olmadıkları ressâm esnâfı merkūmûna tefhîm olunduğu İstanbul Mahkemesi'nden huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî 27 Ş sene 1242

330 [63a-3] Çanak çömlek atılarak yapılan ayinde ölen Melkon v. Ohannes'in veraseti ve 1000 guruş diyet hükmü

Diyetden 1000 guruşa sulh

Ma'rûz

Vezîr-i mükerrem sa'âdetlü atûfetlü ser-asker paşa hazretlerinin işbu müzekkirelerine merbût arzuhâl hâmişinde mastûr keşif i'lâmı nâtık olduğu üzre Anadolu'da Van kasabası mahallâtından Kenîsa mahallesi re'âyâsından olup İstanbul'da

Balkapanı civârında vâki‘ Kādı Hânı odabaşısı iken ber-vech-i âtî hâlik olan berber oğlu Melkon v. Ohannes v. Toma nâm zimmînin verâseti kasaba-i mezbûrede mütemekkineler anası Hanoma bt. Eyva ve zevcesi Margarite bt. Atam Nasrâniyeler ile hâlik-i mersûmun babası mersûm Ohannes zimmînin li-ebeveyn er karındaşı Agop zimmînin sulbî oğlu Kasber zimmîye münhasıra olup bunlardan gayrı vâris ve terekesine müstehıkk-ı âharı olmadığı kasaba-i mezbûre re‘âyâsından İstanbul’da mütemekkin Ayvaz Avadik v. Manuk ve Kigork v. Kirkor nâm zimmîler şehâdetleriyle mahzar-ı hasm-ı münkirde da‘vâ-yı sahîha zımnında ber-nehc-i şer‘î sâbit ve sübût-ı verâsetlerine hükm-i şer‘î lâhık <<olan>> oldukdan sonra mersûm Kasber zimmî meclis-i şer‘-i münîrde Odunkapısı hamallarından Sahak v. Serkiz zimmî muvâcehesinde Mart gecesi çanak çömlek atıp kırmak âyin-i Nasârâdan olduğuna binâen mersûm Sahak zimmî işbu Şa‘bâni’l-mu‘azzamın on beşinci Mart gecesi sâ‘at bir buçukda iken zikrolunan Kādı Hânı’nın üst katından bir kebîr İnöz küpü atıp mersûm Melkon zimmînin başına rast gelmekle andan müteessiren dört sâ‘at mürûrunda hâlik olmağın ber-mûcib-i şer‘îsinden ben ancak kendi hisse-i irsiyemi mersûm Sahak zimmîden bi’l-verâse taleb ederim deyü tesâddî eylediğim da‘vâmdan bâ-tavassut-ı muslihîn mersûm Sahak zimmî ile ancak kendi hissemden bi’t-tav‘ ve’r-rızâ bin guruş üzerine sulh olduğumda ol dahi sulh-ı mezkûru ba‘de’l-kabûl bedel-i sulh-ı merkūm bin guruşdan mâ‘adâ hâlik-i mersûmun dem diyetine ve bi’l-cümle husûs-ı mezkûra müte‘allika da‘vâdan tarafeynden her birimiz âharın zimmetini kabûlü hâvî ibrâ ve ıskāt eyledik deyü takrîrini mersûm Sahak zimmî tasdîk ve bedel-i sulh-ı merkūm bin guruş zimmetinde müdde‘î-i mesfûr Kasber zimmîye deyni olduğunu ikrâr ve i‘tirâf ve bernehc-i şer‘î edâya ta‘ahhüd eyledikleri İstanbul Mahkemesi’nden huzûr.

Fî 27 Ş sene 1242

331 [63a-4] Zeliha bt. Mustafa’nın, eşinin kapatılan kahvehanesinde başka bir dükkân açamayacağı

Galata’da kahvehâne gediği men‘i

Sahibe-i arzuhâl mu‘arrefetü’z-zât Zeliha bt. Mustafa nâm hatun Çarşamba günü Arz Odası’nda huzûr-ı lâmi‘u’n-nûr-ı düstûrânelerinde ma‘kūd meclis-i şer‘-i münîrde derûn-ı arzuhâlde mezkûru’l-ism tüccârdan Şahinzâde el-Hâc Ahmed Ağa b. el-Hâc Abdürrezzak muvâcehesinde mahrûse-i Galata’da Kürkçülerbaşı’nda çörekçi fırını verâsında köşede kâin merkūm el-Hâc Ahmed Ağa’nın bi’l-icâreteyn tasarrufunda olan bir bâb vakıf kahvehânede zevcim İsmail Çavuş mukaddemâ müşâhereten müste’cir iken zevcim merkūm bâ-fermân-ı âlî vatan-ı asliyesi olan Erikli kasabasında ikāmete me’mûr ve kahvehâne-i mezkûr dahi sâir mecmû‘-ı kahvehâneler ile ma‘an sedd ü bend ve ocağı hedm ve derûnunda kahveci âlâtı

ref‘ ve akd-i icâre fesholunup ol vechile mesdûd olduğu hâlde terk oldukdan sonra bu def‘a nefs-i Galata dâhilinde olan mecmû‘-ı kahvehâneler esnâf-ı sâire dükkânları olmak üzre tâliblerine îcâr ve füruht yahud ashâbı mahzen ve hâne ve sâir münâsib sûretlere tebdîl ederek i‘mâl olunması bâbında müekkeden sâdır olan fermân-ı âlî-şânı lede’l-istimâ‘ ben mezbûr İsmail Çavuş’un zevcesi olduğumdan mukaddemâ zevcim mezbûr dükkân-ı mezkûr derûnunda olan kahveci âlâtını tamamen ahz ve ref‘ edip bir nesnesi kalmamış ise de mücerred fi’l-asl zevcim hevâî gedik sahibi müste’cir olduğuna binâen mutasarrıf-ı mezbûrun emr ve izni olmaksızın mâlımdan üç yüz guruşdan mütecâviz meblağ sarfla iki bâb manav dükkânı binâsına şürû‘ eylediğimde mezbûr el-Hâc Ahmed Ağa dahi beni hâlâ Galata Kādısı Âşir Efendi-zâde **[63b]** fazîletlü Mehmed Tâceddin Efendi huzûruna ihzâr ve ber-vech-i muharrer mutasarrıf olduğum dükkân-ı mezkûru âhar dükkân olmak üzre ben binâ ve inşâ ederim deyü benim mümâna‘atdan men‘imi da‘vâ ve masrûfumu dahi ba‘de’l-keşf vermeğe rızâsıyla ta‘ahhüd ettikde kādı-i mûmâ-ileyh dahi benim îrâd eylediğim kelâmım meşrû‘â olmadığını bana tefhîm ve dükkân-ı mezkûru âhar dükkân olmak üzre mülk sahibi mezbûr el-Hâc Ahmed Ağa’nın binâ ve inşâsına benim mümâna‘at etmemem iktizâ eylediğini huzûr-ı âlîye i‘lâm etmekle bâlâsına i‘lâmı mûcibince amel olunmak bâbında sahh-ı âlî ile müveşşah fermân-ı celîlü’ş-şân sâdır olmuşdu lâkin benim bundan gayrı geçineceğim olmadığına mebnî dükkân-ı mezkûr mutasarrıfı merkūmûn yedinden bana alıverilip zevcimin gediği olmak üzre ben isti‘mâl ederim deyü takrîr-i meşrûhu üzre dükkân-ı mezkûrda hiçbir vechile hak ve alâkası yoğiken tesâddî eylediği da‘vâsı iltifâta şâyân olmadığından gayrı bir def‘a şer‘le rü’yet ve fasl u hasm olunan da‘vânın tekrar istimâ‘ı şer‘an câiz olmadığı müdde‘iyye-i mezbûre Zeliha Hatun’a tefhîm ve bî-vech mu‘ârazadan men‘ olunmağın bu sûretde mantûk-ı i‘lâm-ı şer‘î ve muktezâ-yı fermân-ı âlîleri üzre amel ve hareket olunmak iktizâ eylediği İstanbul Mahkemesi’nden huzûr.

Fî 29 min-Ş sene [1]242

332 [63b-1] Ramazan’ın ilk gecesinde camilerin minarelerindeki kandillerin yakılmasına dair hüküm

Kandil-i leyâlî-i Ramazan-ı pür-feyezân

Bâ-sahh-ı âlî

İstanbul kādısı fazîletlü efendi

İşbu i‘lâm-ı hâk-i pây-i hümâyûn-ı mülûkâneye lede’l-arz mûcibince leyle-i mübârekede îkād-ı kanâdîl olunmak üzre kayyûmbaşılara tenbîh oluna deyü hatt-ı şerîf-i şâhâne şeref-yâfte-i sudûr olmağla mantûk-ı münîfi icrâ eyleyesin deyü.

Fî-Selh-i Ş sene [1]242

Dergâh-ı felek-tâk ve bârgâh-ı rezîn-nıtâklarına ma'rûz-ı abd-i adîmü'l-istihkāk oldur ki

Dürrü'l-ferîd sübha-i a'vâm olan işbu kırk iki sâl-i fütûhât-iştimâlinin hilâl-i Şa'bânı Salı gecesi incilâ-bahş-uyûn-ı şuhûd olduğu ber-nehc-i şer'î sâbit olup mâh-ı merkūmun selhinde ya'nî Çarşamba gecesi pertev-firûz-ı ufk-ı feyz olan mihmân-ı azîzü'l-vücûd hilâl-i şehr-i Ramazan arz-ı dîdâr-ı envârü'l-me'ân kılmadığı sûretde ber-iktizâ-yı şerî'at-i garrâ Şa'bâni'l-mu'azzam eyyâm-ı selâsîn ile resîde-i encâm ve işbu Perşembe günü gurre-i garrâ-yı Ramazan ve evvel-i sıyâm olmağla ber-kā'ide-i hasenât-ı âide-i Devlet-i Aliyye-i Muhammediye leyle-i Hamîs-i mezkûrede bi'l-cümle minârât-ı mesâcid ve cevâmi' işʻâl-i kanâdîl ile envâr-ı lâmi' kılınmak bâbında fermân-ı âlî-şân ısdârı iktizâ eylediği İstanbul Mahkemesi'nden atebe-i gerdûn-mertebeye i'lâm olundu bâkī emr u fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fi'l-yevmi's-sâmin ve'l-işrîn mine'ş-şehri'l-merkūm li-seneti'l-müteyemminetü'l-muharrere.

333 [63b-2] Rukiye bt. Mehmed'in, Müftü Hamamı civarında bir aded evdeki hissesini kardeşi Mustafa Arif'e devrettiği

Müfti Hamamı'nda menzil hissesi ferâğı ve bey'i

Ma'rûz

Sahibe-i arzuhâl mu'arrefetü'z-zât Rukiye bt. Mehmed nâm hatun bi'l-ma'iyye rü'yete me'mûr Haremeyn-i şerîfeyn müfettişi Emin Beyefendi-zâde fazîletlü Abdülkadir Beyefendi tarafından mürsel Kâtib es-Seyyid Mehmed Efendi dâ'îleri ma'iyyetiyle akd olunan meclis-i şer'-i münîrde li-ebeveyn er karındaşı derûn-ı arzuhâlde mezkûru'l-ism Hâfız Mustafa Ârif muvâcehesinde Dârü's-sa'âdeti'ş-şerîfe ağası hazretleri nezâretlerinde âsûde merhûm Keresteci el-Hâc Mehmed Ağa Vakfı mütevellîsi es-Seyyid el-Hâc Mustafa Efendi hazır olduğu hâlde hâmiş-i arzuhâlde mastûr defter-i vakfdan muhrec derkenâr nâtık olduğu üzre vakf-ı mezkûr müstagallâtından İstanbul'da Müfti Hamamı kurbünde Zincirli zukākda kâin ma'lûmü'l-hudûd ve'l-müştemilât beher şehr otuz akçe icâre-i müecceleli bir bâb menzil babamız merkūm Muhammed'in bâ-temessük-i mütevellî bi'l-icâreteyn tasarrufunda ve verâsında kâin bir mikdâr açıklık mahalli dahi şirâen mülkü iken bundan akdem babamız merkūm fevt oldukda mahâll-i memlûk-i mezkûrun mes'ele-i mirasımız üzre yirmi dört sehm i'tibârıyla üç sehmi vâlidemiz gāibe ani'l-meclis Âişe Hatun'a ve on dört sehmi karındaşımız mezbûra ve yedi sehmi dahi bana mevrûs ve menzil-i mevkūf-ı mezkûr dahi benimle karındaşım

mezbûra nısfiyet üzre âdiyen müntakıl olmağla menzil-i mezkûrun taksîmini istid'â etmişdim lâkin ümenâ-i şer'-i şerîf ve mi'mâr halîfeleri irsâliyle keşfettirildikde kābil-i kısmet olmadığından beynimiz ıslâha ba'de'l-havâle muslihûn tavassutuyla beynimiz ıslâh ve tevfîk olunup ben mahâll-i memlûk-ı mezkûrdan hisse-i irsiyem olan sâlifü'z-zikr yedi sehm-i şâyi'i tarafeynden bi'l-îcâb ve'l-kabûl bey'-ı bâtt-ı sahîh-i şer'î ve vâlidem mezbûrenin izniyle karındaşım mezbûr Hâfız Mustafa Ârif'e yüz guruşa bey' ve temlîk ve menzil-i mevkūf-ı mezkûrdan dahi hisse-i müntakılem olan mârrü'z-zikr nısf-ı şâyi'i hüsn-i rızâ ve tayyib-i hâtırım ve ferâğ-ı mu'teber-i kat'î ve mütevellî-i mezbûrun re'yi ile karındaşım mezbûra dokuz yüz yetmiş beş guruş bedel mukābelesinde ferâğ ve tefvîz ve teslîm eylediğimde ol dahi ber-vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve teferruğ ve tefevvüz ve tesellüm ve kabz ve kabûl edip semen ve bedel cem'an bin yetmiş beş guruşu tamamen ve kâmilen bana def' ü teslîm ve bedel-i mezkûru umûruma sarfla istihlâke emreylediğinde ben dahi ahz ü kabz ve bedel-i mezkûru emri üzre umûruma sarfla istihlâk etmemle mebî'-i mezkûrun tağrîr ve gabnine ve ferâğ-ı mezbûrda şurût-ı müfside müdde'âsına ve bedel-i müstehlek-i mezkûrun istirdâdına ve bi'l-cümle menzil-i mezkûr husûsuna müte'allika âmme-i da'vâdan tarafeynden her birimiz âharın zimmetini ibrâ-i âm ile kabûlü hâvî ibrâ ve ıskāt eyledik fîmâ-ba'd mahâll-i memlûk-i mezkûrun ber-i'tibâr merkūm on dört sehmi ırsen ve bedel-i sehmi dahi şirâen ki cem'an yirmi bir sehm-i şâyi'i karındaşım mezbûrun mülk-i mahzı ve menzil-i mezkûrun dahi nısfı intikālen ve nısfı tefevvüzen mecmû'u dâhil-i havza-i tasarrufu ve hakk-ı müfevvazı olup benim kat'a alâka ve medhalim kalmamışdır deyü mukırre-i mezbûre Rukiye Hatun'un cemî' takrîr-i meşrûhunu karındaşı merkūm Mustafa Ârif tasdîk ve mütevellî-i merkūm dahi menzil-i mezkûru mezbûr Mustafa Ârif'in müstakillen tasarrufuna bi't-tevliye izin verip bu vechile beynleri te'lîf olunduğu İstanbul Mahkemesi'nden huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî 27 min-Şa'bâni'l-mu'azzam sene 1242

[Beyaz Beyaz]

334 [64a-1] Abdullah Ağa b. Abdullah'ın, kendisine borçlu olan Musa Ağa b. Mehmed ile 1300 guruşa sulh olduğu

1300 guruşa sulh

Ma'rûz

Sahib-i arzuhâl Mühtedî Abdullah Ağa b. Abdullah nâm kimesne meclis-i şer'-i münîrde derûn-ı arzuhâlde mezkûru'l-ism es-Seyyid Musa Ağa b. es-Seyyid Mehmed muvâcehesinde ben bin iki yüz otuz yedi senesi vilâyet-i Anadolu'da Kayseriye'de vâki' gāib ani'l-meclis zu'amâdan Ali Ağa nâm kimesnenin bâ-berât-ı

âlî-şân mutasarrıf olduğu Büyük Çukur nâm karye ze'âmetini sene-i mezbûre Martı ibtidâsından bir seneliğini ol târihde Kayseriye sancağı mutasarrıfı vüzerâyı ızâmdan sa'âdetlü el-Hâc Hüseyin Paşa hazretlerinin sarrâfı olmam takrîbiyle vâlî-i müşârün-ileyh taraflarından şurûtu mûcibince mutasarrıfı gāib-i merkūm Ali Ağa'dan iki bin yedi yüz elli guruş bedel mukāvelesiyle mezbûr es-Seyyid Musa Ağa'<<dan>> ya ilzâm ettirmemle ol vechile merkūm es-Seyyid Musa Ağa'nın bi-şartı'r-rücû' emriyle gāib-i mezbûr Ali Ağa'ya mâlımdan verdiğim bedel-i mezkûr iki bin yedi yüz elli guruş ve tımar-ı mezkûrun mesârif-i sâiresine dahi kezâlik mezbûrun emriyle mâlımdan masrûfum olan beş yüz elli guruş ki cem'an mezbûr es-Seyyid Musa Ağa'nın zimmetinde bi'l-mürâca'a alacak hakkım olan üç bin üç yüz guruşu mezbûrdan hâlâ taleb ederim deyü tesâddî eylediğim da'vâmdan bâ-tavassut-ı muslihîn merkūm es-Seyyid Musa Ağa ile bi't-tav' ve'r-rızâ bin üç yüz guruş üzerine ba'de akdi'l-musâlaha ve'l-kabûl bedel-i sulh-ı mezkûrdan mâ'adâ ziyâdesi olan iki bin guruşa müte'allika da'vâdan mezbûr es-Seyyid Musa Ağa'nın zimmetini kabûlü hâvî ibrâ ve ıskāt eyledim deyü ba'de'l-ikrâr ve't-tasdîk ibrâdan müstesnâ bedel-i sulh-ı merkūm bin üç yüz guruş zimmetinde müdde'î-i mezbûra sahîhan deyni olduğunu merkūm es-Seyyid Musa Ağa tâyi'an ve kat'iyen ikrâr ve i'tirâf etmeğin alâ-mûcib-i i'tirâfihî bedel-i sulh-ı mezkûr bin üç yüz guruşun müdde'î-i mezbûr Abdullah Ağa'ya edâ ve teslîmiyle merkūm es-Seyyid Musa Ağa ilzâm olunduğu İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 22 min-şehri Ramazani'l-mübârek sene 1242

335 [64a-2] Kapatılan arpacı dükkânlarının vasî marifetiyle mallarının satılıp bedellerinin vekillerine teslim edildiği

Mefkūd arpacıların vasî yedinden 610 buçuk guruşu kabzı

Ma'rûz

Âsitâne-i aliyyede <<vâki'>> Kapan-ı dakīk hâric ve dâhilinde vâki' bi'l-cümle arpacı esnâfı bundan akdem bâ-emr-i âlî vilâyetlerine i'zâm olunmuş ve esnâf-ı merkūmenin mahâll-i merkūmda kâin dükkânları sedd ü bend ile mezbûrûnun gerek cânib-i mîrî ve gerek tüccâra olan deynleri ve ba'zı kesân zimmetlerinde matlûbâtları alâ-hâlihî kalmış olduğundan bahisle merkūmûnun mâlları olup dekâkîn-i mezkûrîn derûnlarında mevcûd zahîreleri ma'rifet-i şer' ve tüccâr ma'rifetiyle semen-i misilleriyle âhara füruht olunarak semenleri mîrî ve kapan tüccârına olan deynlerine ba'de'l-edâ ve fazla kalır ise esnâf-ı merkūme tarafına teslîm olunması bâbında ricâl-i Devlet-i Aliyye'den hâlâ zahîre nâzırı izzetlü Mehmed Ârif Efendi bendelerinin memhûr takrîri bâlâsına unvânı sahh-ı âlî ile müveşşah bu dâ'îlerine hitâben sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen evvelen dekâkîn-i mezkûrînin kuflü ma'rifet-i şer'le küşâd olundukdan sonra derûnlarında mevcûd

olup kıbel-i şer'den vasî nasb olunan kapan-ı merkūm tüccârından es-Seyyid Veliyüddin Yazıcı karındaşı demekle meşhûr es-Seyyid Ali Ağa b. es-Seyyid Mustafa ve <<tüccâra>> ve tüccâr ma'rifetleri ve semen-i misilleriyle âhara bey' olunan ma'lûmü'l-keyl ve'l-fiyât erzen ve kokoroz ve ṣa'îrin esmânından cem'an elli sekiz bin beş yüz iki buçuk guruş on dokuz para vasîyy-i mezbûr es-Seyyid Ali Ağa yedinde olup esnâf-ı merkūmûnun gerek düyûn-ı mezkûre ve gerek matlûbâtı husûsu ber-mûcib-i şerî'at-i garrâ inde't-terâfu' muvâcehe-i hasm-ı şer'î lâzımeden olduğuna binâen kendi taraflarından vekîl-i müsbet-i şer'îleri zuhûruna değin tevkīf olunmuşdu el-hâletü hâzihî esnâf-ı mezbûreden Uzun Memiş b. Ali nâm kimesne tarafından vekâlet-i âmme-i mutlaka ile vekîli olduğu arpacı esnâfından el-Hâc İsmail Ağa b. Hasan ve bu def'a me'zûnen Âsitâne-i aliyyeye gelen Âşık Mehmed oğlu Yusuf b. Mehmed nâm kimesneler şehâdetleriyle mahzar-ı hasm-ı câhidde şer'an sâbit ve sübût-ı vekâletine hükm-i şer'î lâhık olan buğday döğmeci Hüseyin Ağa b. Hasan meclis-i şer'-i enverde vasîyy-i mezbûr es-Seyyid Ali Ağa mahzarında kapan-ı merkūm tüccârı hazır oldukları hâlde kapan-ı merkūm hâricinde Yahûdhâne tahtında kâin müvekkilim mezbûrun sâkin olduğu birbirine muttasıl iki bâb arpacı dükkânlarında mevcûd mâlı olup râyic-i vakt üzre beher keyli yetmişer paraya olarak ma'rifet-i şer'le âhara bey' olunan iki yüz altı keyl ṣa'îrin esmânı olan üç yüz altmış buçuk guruş ve beher keyli ellişer paraya olarak kezâlik âhara bey' olunan iki yüz keyl ṣa'îrin esmânı olan <<cem'an>> iki yüz elli guruş ki cem'an vasîyy-i merkūm es-Seyyid Ali Ağa'nın bi'l-vesâye makbûzu olan altı yüz on buçuk guruşu deyn-i mîrîsi olmadığına binâen düyûn-ı sâiresini edâ ve bakī kalır ise kendüye îsâl ve teslîm için tamamen bana def' ü teslîm ben dahi yedinden bi'l-vekâle ahz ü kabz edip min-ba'd meblağ-ı mezkûrdan müvekkilim mezbûrun vasîyy-i merkūm es-Seyyid Ali Ağa yedinde bir akçe ve bir habbe hakkı ve alacağı kalmadı deyü ikrâr ve tasdîkleri İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 27 Ş sene 1242

336 [64a-3] Kapatılan arpacı dükkânlarının vasî marifetiyle mallarının satılıp bedellerinin vekillerine teslim edildiği

Mefkūd arpacıların vasî yedinden 356 guruş 10 para kabzı

Ma'rûz

Âsitâne-i aliyyede Kapan-ı dakīk hâric ve dâhilinde vâki' bi'l-cümle arpacı esnâfı bundan akdem bâ-emr-i âlî vilâyetlerine i'zâm olunmuş ve esnâf-ı merkūmenin mahâll-i merkūmda kâin dükkânları sedd ü bend ile mezbûrûnun gerek cânib-i mîrî ve gerek tüccâra olan deynleri ve ba'zı kesân zimmetlerinde matlûbâtları alâhâlihî kalmış olduğundan bahisle merkūmûnun mâlları olup dekâkîn-i mezkûrîn derûnlarında mevcûd zahîreleri ma'rifet-i şer' ve tüccâr ma'rifetiyle semen-i

misilleriyle âhara füruht olunarak semenleri mîrî ve kapan tüccârına olan deynlerine ba'de'l-edâ fazla kalır ise esnâf-ı merkūme tarafına teslîm olunması bâbında ricâl-i Devlet-i Aliyye'den hâlâ zahîre nâzırı izzetlü Mehmed Ârif Efendi bendelerinin memhûr takrîri bâlâsına unvânı sahh-ı âlî ile müveşşah bu dâ'îlerine hitâben sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen dekâkîn-i mezkûrînin kuflü ma'rifet-i şer'le küşâd olundukdan sonra derûnlarında mevcûd olup kıbel-i şer'-i şerîfden vasî nasb olunan kapan-ı merkūm tüccârından es-Seyyid Veliyüddin Yazıcı karındaşı demekle meşhûr es-Seyyid Ali Ağa b. es-Seyyid Mustafa ve tüccâr ma'rifetleri ve semen-i misilleriyle âhara bey' olunan ma'lûmü'l-keyl ve'l-fiyât erzen ve kokoroz ve şa'îrin esmânından cem'an elli sekiz bin beş yüz iki buçuk guruş on dokuz para vasîyy-i mezbûr es-Seyyid Ali Ağa yedinde olup esnâf-ı merkūmûnun gerek düyûn-ı mezkûre ve gerek matlûbâtı husûsu ber-mûcib-i şerî'at-i garrâ inde't-terâfu' muvâcehe-i hasm-ı şer'î lâzımeden olduğuna binâen kendi taraflarından vekîl-i müsbet-i şer'îleri zuhûruna değin tevkīf olunmuşdu el-hâletü hâzihî esnâf-ı merkūmeden Durak oğlu Erzâde nâm kimesnenin babası ve tarafından vekâlet-i âmme-i mutlaka ile vekîl olduğu Arpacı el-Hâc İsmail Ağa b. Hasan ve bâlâda mezkûr diyâr-ı âhara i'zâm olunan arpacı esnâfından olup bu def'a me'zûnen Âsitâne-i aliyyeye gelen Türk Hasan oğlu Hüseyin b. Himmet nâm kimesneler şehâdetleriyle mahzar-ı hasm-ı câhidde şer'an sâbit ve sübût-ı vekâletine hükm-i şer'î lâhık olan Arpacı Veliyüddin b. Hasan nâm kimesne meclis-i şer'-i enverde vasîyy-i mezbûr es-Seyyid Ali Ağa mahzarında kapan-ı merkūm tüccârı hazır oldukları hâlde müvekkilim oğlum mezbûrun kapan-ı mezkûr hâricinde çeşme karşısında Âşık Mehmed oğlu Yusuf'un dükkânı ittisâlinde kâin sâkin olduğu bir bâb arpacı dükkânında mevcûd mâlı olup râyic-i vakt üzre beher keyli ellişer paraya olarak ma'rifet-i şer'le âhara bey' olunan cem'an iki yüz seksen beş keyl şa'îrin esmânı olup vasîyy-i merkūm es-Seyyid Ali Ağa'nın bi'l-vesâye makbûzu olan üç yüz elli altı guruş on parayı deyn-i mîrîsi olmadığına binâen **[64b]** düyûn-ı sâiresini edâ ve bâkī kalır ise kendüye îsâl ve teslîm için tamamen bana def' ü teslîm ben dahi bi'l-vekâle ahz ü kabz edip min-ba'd meblağ-ı mezkûrdan müvekkilim oğlum merkūmun vasîyy-i merkūm es-Seyyid Ali Ağa yedinde bir akçe ve bir habbe hakkı ve alacağı kalmadı deyü ikrâr ve tasdîkleri İstanbul Mahkemesi'nden huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî 27 Ş sene 1242

337 [64b-1] Anesti v. Atam'ın, kazzaz gediğini Feyzullah Ağa b. Mehmed'e sattığı

Kazzâz gediği mübâya'ası

Ma'rûz

Âsitâne-i aliyyede vâki‘ kazzâz esnâfından Anesti v. Atam zimmî meclis-i şer‘-i münîrde bâ‘isü’l-i‘lâm Feyzullah Ağa b. Mehmed nâm kimesne muvâcehesinde takrîr-i kelâm edip İstanbul’da Çarşı-yı Kebîr’de Kalpakçılarbaşı’nda Çakır Ağa zukāğında kâin ma‘lûmü’l-hudûd iki kepenk bir bâb kazzâz dükkânı derûnunda mevcûde Başmuhâsebe’de ismime mukayyed şurût-ı nizâmda dâhil beyne’l-esnâf gedik ta‘bîr olunur akd-i âti’z-zikrin sudûruna değin bâ-sûret müstakillen yedimde mülküm olan âlât-ı lâzıme-i ma‘lûmeyi tarafeynden bi’l-îcâb ve’l-kabûl bâtten ve sahîhan bi-safkatin vâhidetin mezbûr Feyzullah Ağa’ya üç bin guruş semen-i medfû‘ ve makbûza bey‘ ve temlîk ve teslîm eylediğimde ol dahi ber-vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz ü kabûl eyledikden sonra mebî‘-i mezkûrun tağrîr ve gabnine müte‘allika âmme-i da‘vâdan tarafeynden her birimiz âharın zimmetini ibrâ-i âmm-ı sahîh-i şer‘î ile kabûlü hâvî ibrâ ve ıskāt eyledik fîmâ-ba‘d dükkân-ı mezkûr derûnunda mevcûde gedik ta‘bîr olunan âlât-ı lâzıme-i ma‘lûme mezbûr Feyzullah Ağa’nın mülk-i müşterâsı ve hakk-ı sırfı olup benim kat‘a alâka ve medhalim kalmamışdır deyü ba‘de’l-ikrâr ve’t-tasdîk gedik-i mezkûrun bâyi‘-i mersûm Anesti zimmî üzerinde olan kayd-ı evveli tay ve terkīn ve müşteri-i mezbûr Feyzullah Ağa ismine tasrîhan kayd ile kaleminden yedine müceddeden bir kıt‘a sûret i‘tâsını istid‘â ve istirhâm eyledikleri İstanbul Mahkemesi’nden huzûr.

Fî 15 N sene 1242

338 [64b-2] Mîrî ambarlarından ekmekçi esnafına hububat dağıtılması ve fiyatlarının tespiti

Fiyât-ı hınta

Ma‘rûz

Sa‘âdetlü defterdâr efendi bendelerinin telhîsi mûcibince işbu kırk iki senesi şehr-i Ramazanü’l-mübârekinin yirmi ikinci gününden bi’l-i‘tibâr mîrî anbârları mevcûdundan habbâzân esnâfına me’mûrîn ma‘rifetleriyle tevzî‘ ve i‘tâ olunan kırk bin keyl zehâirin on sekiz bin keyli Tekfurdağı ve altı bin keyli Silivri ve on bin keyli münakkah ve iki bin keyli Rusya hıntaları olup beher keylleri yüz yirmi beşer paraya ve dört bin keyli kokoroz olup beher keyli seksener paraya olduğu bi’l-ihbâr sâdır olan fermân-ı âlîye imtisâlen huzûr.

Fî 5 Şevval sene 1242

339 [64b-3] Ramazan-ı şerif hilâlinin rü’yeti

Sübût-ı şehr-i Ramazan-ı şerîf

Bâ-sahh-ı âlî

İstanbul kādısı fazîletlü efendi

İşbu iʿlâmınız hâk-i pây-i hümâyûn-ı mülûkâneye ledeʾl-arz iktizâsı icrâ olunmak bâbında hatt-ı şerîf-i tâc-dârî sahîfe-pîrâ-yı sudûr olmağla mantûk-ı münîfi icrâ eyleyesin deyü.

Fî 21 N sene 1242

Dergâh-ı merâhim-destgâh ve bârgâh-ı mekârim-penâhları türâbına maʿrûz-ı abd-i bî-intibâh oldur ki

İşbu sâl-i huceste-felek-hilâl-i Şaʿbânî-i Dersaʿâdet-güsterde Salı gününden rüʾyet olunup tekmîl-i selâsîn ile gurre-i şehr-i Ramazanüʾl-mübârek Perşembe günü olduğu tescîl-i zîb-i şerîʿat olmuş ise de bu defʿa hilâl-i Şaʿbâniʾl-muʿazzam İsneyn gecesi rüʾyet olunduğu daʿvâ-yı sahîha-i şerʿiye zımnında Beyşehrî-zâde Tahir Efendi b. Hüseyin Efendi ve es-Seyyid Mustafa Efendi b. es-Seyyid İbrahim Efendi nâm şâhideyn-i muʿaddileyn şehâdetleriyle mahzar-ı hasm-ı câhidde ber-nehc-i şerʿî sâbit ve mütehakkık olduğundan mâʿadâ mahrûse-i Edirne ve Bursaʾda dahi ber-vech-i muharrer gurre-i Şaʿbân yevmüʾl-İsneynden olarak tekmîl-i selâsîn ile gurre-i münevvere-i mâh-ı sıyâm Çarşambadan maʿdûd ve savm-ı şerîfe yevm-i mezkûrdan bedʾ olunduğunu müşʿir iki kıtʿa iʿlâm vârid ve haber dahi ol vechile fâiz ve şâyiʿ olmağla bu sûretde şehr-i şerîf-i gufrân-redîf-i Ramazanın gurresi Çarşambadan olup yirmi yedinci İsneyn gecesi leyle-i Kadîr ve tekmîl-i sülüseyn ile Cumʿa günü îyd-ı Fıtr-ı nâşiruʾl-ıtr olmak iktizâ eylediği İstanbul Mahkemesiʾnden atebe-i felek-mertebeye iʿlâm olundu bâkī emr u fermân hazret-i fermân-fermânındır.

Fiʾl-yevmiʾt-tâsiʿ aşer min-şehri Ramazaniʾl-mübârek li-seneti isneteyn ve erbaʿîn ve mieteyn ve elf.

340[64b-4] Bezzazistan-ı atikde baca ve mahzen ihdas edilmesinin engellenmesi için ferman talebi

Bezzâzistân-ı atîk etrâfında dekâkîn keşfi

Maʿrûz

Dârüʾs-saʿâdetiʾş-şerîfe ağası hazretleri nezâretlerinde âsûde evkāfdan İstanbulʾda vâkiʿ Ayasofya-i Kebîr Câmiʿ-i şerîfi vakfı müsakkafâtından İstanbulʾda Çarşı-yı Kebîrʾde vâkiʿ Bezzâzistân-ı atîkin etrâf-ı selâsesinde kâin dekâkîn mutasarrıflarının baʿzı müsteʾcirleri bilâ-izn-i mütevellî bir müddetden beri dükkânları fevkinde kadîm çifte kubbesi üzerine kesb-i ziyâ için tuğladan kârgir dîvârlı ve üzeri kubbeli bâd-gîr ihdâs ve baʿzıları dükkânları kemerlerinin tahmînen üç zirâʿ arzında kadîm dîvârını taht ederek yarım zirâʿ kalmış ve baʿzıları dahi dükkânları tahtında mağaza ihdâs etmiş ve bir tarafdan dahi bu makūle mugāyir-i vazʿ-ı kadîm

muhdesât peydâ etmekde olup bu vechile müsakkafât-ı vakf-ı mezkûra hasâr oldu deyü vakf-ı mezkûr mütevellîsi ağa-yı müşârün-ileyh hazretlerinin kâtibi Ahmed Reşid Efendi b. İsmail Zühdü Efendi'nin Bâb-ı Âlî'ye takdîm eylediği işbu takrîriyle inhâ ve bâlâsına sâdır olan fermân-ı âlî-şâna imtisâlen savb-ı şer'-i enverden irsâl olunan baş kâtib İbrahim Ârif Efendi dâ'îleri ve Haremeyn-i şerîfeyn müfettişi olup İstanbul pâyesiyle tekrîm buyrulan zâde-i Emin Paşazâde fazîletlü mîr Abdülkadir Efendi tarafından meb'ûs Kâtib Mehmed Ârif Efendi hâssa mi'mârı Abdülhalim Ağa ve hulefâsından Ahmed Mümtaz ve Derviş Ahmed Halîfeler ile bezzâzistân-ı mezkûra varıp baş kethudâ el-Hâc Mehmed Emin Ağa b. Abdullah ve müstahfızlarından es-Seyyid Mehmed Ağa b. Ahmed ve es-Seyyid Mehmed Derviş Ağa ve karındaşı es-Seyyid İsmail Ağa b. Zeynelabidin ve es-Seyyid Ali Efendi b. Halil ve Osman Ağa b. Ali ve Ali Ağa b. Osman ve sâirleri hazır oldukları hâlde mütevellî-i mûmâ-ileyh Ahmed Reşid Efendi'nin kethudâsı ve taraflarından umûr-ı vakfı rü'yete vekîl-i şer'îsi es-Seyyid Mehmed Said Efendi b. el-Hâc Osman'ın irâeleriyle nazar eylediklerinde der-dest olan resmde işâret olunduğu üzre bezzâzistân-ı mezkûr ebvâbından Sahhâflar kapısından hurûcla sağ tarafda köşede vâki' birinci ve ikinci ve üçüncü ve dördüncü çukacı ve sol tarafında kâin üçüncü ve beşinci ve onuncu ve on ikinci sahhâf ve kılabdancı ve Fincâncılar kapısından hurûcla sağ tarafda vâki' üçüncü ve dördüncü kumaşcı ve kılabdancı ve sol tarafda kâin sekizinci kolancı olarak cem'an on bir bâb dekâkîn mağazalarında bir aded bâd-gîr ve zikrolunan on ikinci kılabdancı dükkânı tahtında bir kıt'a mahzen mevcûd olduğunu ba'de'l-mu'âyene **[65a]** kâtibân-ı mezbûrân meclis-i şer'a inhâ ve mi'mâr-ı mûmâ-ileyh hulefâları Çarşamba günü Arz Odası'nda huzûr-ı hazret-i sadâret-penâhîde sâlifü'z-zikr müstahfızlar ve sâir civârında olan ehl-i İslâm ve re'âyâ muvâcehelerinde ihbâr edip ve mütevellî vekîli mezbûr Mehmed Said Efendi dahi sâlifü'l-beyân bâd-gîr ve mahzenin kadîmi vechile seddü bendini bi'l-vekâle iltimâs ve zikri dûr eden on bir aded bâd-gîr ve bir aded mahzenin seddü bendi'çün şifâhen fermân-ı âlî sudûr eylediği İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 16 Ş sene 1242

341 [65a-1] Mîrî ambarlarından ekmekçi esnafına hububat dağıtılması ve fiyatlarının tespiti

Fiyât-ı hınta

Ma'rûz

Sa'âdetlü defterdâr efendi bendelerinin telhîsi mûcibince işbu kırk iki senesi Şevvali'l-mükerreminin yedinci gününden i'tibâr ile mîrî anbârları mevcûdundan bâ-ma'rifet-i <<mütevellî>> me'mûrîn habbâzâna tevzî' ve i'tâ olunan yirmi beş bin keyl zehâirin altı bin iki yüz elli keyli Samsun ve altı bin iki yüz keyli Mısır

hıntaları olup beher keylleri yüz yirmişer paraya ve on iki bin beş yüz keyli Kızılca hıntası olup beher keyli yüz paraya idüğü bi'l-ihbâr huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî 10 Şevval sene 1242

342 [65a-2] Ahmed Ağa b. Abdullah'ın, dükkân kemeri tamirinden komşusu İbrahim Ağa b. Abdullah ile 155 guruşa sulh olduğu

Çarşıda haffâf dükkânı keşfi

Ma'rûz

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen zikri câ'î husûsu mahâllinde lede'l-mu'âyene keşf ve tahkīk için cânib-i şer'-i mutahhardan me'zûnen irsâl olunan Kâtib Mehmed Hidâyetullah Efendi dâ'îleri [ve] hâssa mi'mârı hulefâsından Mehmed Tahir ve Abdurrahman Halîfeler ile İstanbul'da Çarşı-yı Kebîr'de Yağlıkçılar caddesinden Sahhâflara giden sol tarafda Üç Musluklarnâm mahâlde köşe başında vâki' bir bâb haffâf dükkânına varıp cerîdede mazbûtü'l-esâmî Müslimîn huzûrlarında akd-i meclis-i şer'-i âlî ettikde dükkân-ı mezkûrun gediğine mâlik olan sahib-i arzuhâl el-Hâc Ahmed Ağa b. Abdullah nâm kimesne meclis-i ma'kūd-ı mezkûrda mârrü'z-zikr dükkân ile bir dükkân aşırı bir bâb çitçi dükkânının kezâlik gediğine mâlik olan derûn-ı arzuhâlde mezkûru'l-ism Sirkeci İbrahim Ağa b. Abdullah nâm kimesne mahzarında dükkân-ı mezkûr bundan akdem vukū' bulan harîkde muhterik olup mezbûr İbrahim Ağa'nın kemeri ile benim dükkânımın kemeri bir olup bu esnâda zikrolunan kemerin köşesinde olan taş direği merkūm İbrahim Ağa'nın bi-şartı'r-rücû' emriyle mâlımdan müceddeden binâsına dört yüz altmış altı guruş harc ve sarf etmemle masrûfumun nısfı olup bi'l-mürâca'a hakkım olan iki yüz otuz üç guruşu mezbûr İbrahim Ağa'dan taleb ederim deyü tesâddî eylediğim da'vâmdan bâ-tavassut-ı muslihîn merkūm İbrahim Ağa ile bi't-tav' ve'r-rızâ yüz elli beş guruş bedel-i medfû' ve makbûza ba'de akdi'l-musâlaha ve'l-kabûl mâ'adâsı olan yetmiş sekiz guruşa ve bi'l-cümle husûs-ı mezkûra müte'allika âmme-i da'vâdan tarafeynden her birimiz âharın zimmetini ibrâ-i âmm-ı sahîh-i şer'î ile kabûlü hâvî ibrâ ve ıskāt eyledik deyü ikrâr ve tasdîklerini kâtib-i mezbûr mahâllinde ketb ve tahrîr ve ma'an meb'ûs ümenâ-i şer'le meclis-i şer'a gelip alâ-vukū'ihî inhâ ve takrîr eylediği İstanbul Mahkemesi'nden huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî 17 Ş sene 1242

343 [65a-3] Şeyhferhad mahallesi ahalisinin, yanan bakkal dükkânını tekrar inşası sırasında yola çıkma yapan Eftad v. Luka'yı şikâyetleri

Bakkal dükkânı keşfi

Ma'rûz

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen zikri câ'î husûsu mahâllinde lede'l-mu'âyene keşf ve tahkīk için savb-ı şer'-i enverden me'zûnen irsâl olunan Kâtib es-Seyyid Ahmed Efendi dâ'îleri [ve] hâssa mi'mârı hulefâsından Derviş Ali ve Seyyid Mustafa Halîfeler ile nezâret-i dâ'îlerinde olan evkāfdan Kuds-i şerîfde vâki' Marikob Manastırı fukarâsı ta'âmiyelerine meşrûta vakıf müsakkafâtından İstanbul'da Kumkapı dâhilinde Şeyhferhad mahallesinde Cüce Çeşmesi civârında köşe başında vâki' Çavuşbaşı dükkânı demekle ma'rûf ma'lûmü'l-hudûd ve henüz binâsına şürû' olunan bir bâb bakkāl dükkânına varıp huzûr-ı Müslimînde akd-i meclis-i şer'-i âlî ettikde mahalle-i mezbûre re'âyâsından ashâb-ı arzuhâl Papas Serkiz v. Zakar ve Canik v. Kozmoz ve Nişan v. Sahak ve Mardiros v. Narin nâm zimmîler meclis-i ma'kūd-ı mezkûrda dükkân-ı mezkûra şehriye yirmi akçe icâre-i müeccele ile bâtemessük-i mütevellî bi'l-icâreteyn mustasarrıf olan derûn-ı arzuhâlde mastûrü'l-ism Bakkal Eftad v. Luka nâm zimmî muvâcehesinde vakf-ı mezbûr mütevellîsi Zakar v. İstefan zimmî tarafından mürsel vekîl-i şer'îsi câbî-i vakf Avadis v. Agop zimmî hazır olduğu hâlde işbu derûnunda akd-i meclis-i şer'-i âlî olunan dükkân-ı mezkûr bundan akdem vukū' bulan harîkde muhterik oldukda mersûm Eftad zimmî bu esnâda arsasına ke'l-evvel bakkāl dükkânı binâ etmiş ise de dükkân-ı mezkûr köşesinde Kumkapı'ya giden tarîk-ı âmdan arzan altı parmak mahalli fuzûlî dükkân-ı mezkûra ilâve ve ol vechile tarîk-ı âmmı tazyîk etmekle mürûr ve ubûr edenlere mazarrâtı derkâr ve ma'azallahu te'âlâ harîk zuhûrunda cemî' ahâlîye meşakkat-i azîmeyi mûcib olacağı bedîhî ve âşikâr olmağla mahâll-i mezkûrdan keff-i yed ve ke'l-evvel tarîk-ı âm olmak üzre terke mersûm Eftad zimmîye tenbîh olunmak matlûbumuzdur deyü da'vâya tesâddî etmişdik el-hâletü hâzihî mersûm Eftad zimmî rızâsıyla zikrolunan altı parmak mahalli üzerinden binâsını geri çekip keff-i yed ve ke'l-evvel tarîk-ı âm olmak üzre terke ta'ahhüd eylediğinde biz dahi bu husûsa olacak mesârifine medâr için mâlımızdan mersûm Eftad zimmîye teberru'an yüz elli guruş def' ü teslîm ve umûruna sarfla istihlâke emreylediğimizde ol dahi ahz ü kabz ve emrimiz üzre istihlâk etmekle meblağ-ı müstehlek-i mezkûrun istirdâdına müte'allika da'vâdan mersûm Eftad zimmînin zimmetini kabûlü hâvî ibrâ ve ıskāt eyledik dediklerini mersûm Eftad zimmî tasdîk eylediğini kâtib-i mezbûr mahâllinde ketb ve tahrîr ve ma'an meb'ûs ümenâ-i şer'le meclis-i şer'â gelip alâ-vukū'ihî inhâ ve takrîr eylediği İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 28 N sene 1242

344 [65a-4] Mihal v. Andon ile Luksi bt. Todori'nin ev müştemilatı niza'ından bedelsiz sulh oldukları

Tatavla'da menzil keşfi

Ma'rûz

Sâdır olan fermân-ı âlî-şâna imtisâlen zikri âtî husûsun mahâllinde lede'l-mu'âyene keşf ve tahkīki'çün savb-ı şer'-i enverden me'zûnen irsâl olunan Kâtib Hasan Şükrü Efendi dâ'îleri bi'l-ma'iyye rü'yete me'mûr nezâret-i hazret-i şeyhülislâm-ı sellemehü's-selâmîde âsûde evkāf müfettişi müderrisîn-i kirâm-ı zevi'l-ihtirâmdan Meşreb Efendi hafîdi fazîletlü Mehmed Ârif Efendi tarafından meb'ûs Kâtib İmâmzâde Ali Rıza Efendi hâssa mi'mârı hulefâsından Derviş Ahmed ve Mehmed Necib Halîfeler ile hâmiş-i arzuhâlde mastûr derkenâr nâtık olduğu üzre nezâret-i hazret-i müşârün-ileyhde âsûde evkāfdan hudâvendigâr-ı esbak cennet-mekân firdevs-âşiyân Sultân Abdülhamid Han Hazretlerinin Evkāf-ı celîleleri mülhâkātından sadrazam-ı esbak-ı merhûm Çorlulu Ali Paşa Vakfı müsakkafâtından mahrûse-i Galata'ya muzâfe kasaba-i Kasımpaşa'da Tatavla nâm mahâlde vâki' bir tarafdan İstori zimmî veresesi menzili ve bir tarafdan Mihalaki zimmî veresesi menzili ve bir tarafdan zikri câ'î hâlik Attar Yanako v. Sarafim zimmî veresesi menzili ve taraf-ı râbi'i tarîk-ı âm ile mahdûd **[65b]** bir bâb menzile varıp huzûr-ı Müslimînde akd-i meclis-i şer'-i âlî ettiklerinde menzil-i mezkûra bâ-temessük-i mütevellî bi'l-icâreteyn müstakillen mutasarrıf olan derûn-ı arzuhâlde mastûrü'l-ism Varulcı Mihal v. Andon zimmî vakf-ı müşârün-ileyh mütevellîsi ricâl-i Devlet-i Aliyye'den hâlâ evkāf-ı hümâyûn nâzırı sa'âdetlü el-Hâc Yusuf Efendi tarafından mürsel vekîl-i şer'îleri el-Hâc Ömer Efendi b. Hasan nâm kimesne hazır olduğu hâlde meclis-i ma'kūd-ı mezkûrda menzil-i mezkûr ittisâlinde olup diğer hâmiş-i arzuhâlde mastûr derkenâr nâtık olduğu üzre nezâret-i dâ'îlerinde olan evkāfdan İstanbul'da Eğrikapı dâhilinde Molla Aşkī Câmi'-i şerîfine şeyhü'l-kurrâ ve cihât-ı sâire vaz' eden ashâb-ı hayrâtdan merhûm es-Seyyid el-Hâc Osman Efendi Vakfı müstagallâtından ma'lûmü'l-hudûd bir bâb menzile babaları hâlik-i mersûm Yanako zimmîden intikāl-i âdî ile eslâsen mutasarrıflar olan Nikola ve Mihal ve Maryora nâm sagīrlerin anaları ve min-kıbeli'ş-şer' bâ-hüccet vasîyy-i mansûbeleri sahibe-i arzuhâl mu'arrefetü'ş-şahs Luksi bt. Todori nâm Nasrâniye muvâcehesinde mârrü'l-beyân es-Seyyid el-Hâc Osman Efendi Vakfı'nın mütevellîsi es-Seyyid Mehmed Es'ad b. Mustafa Tahir hazır olduğu hâlde benim ber-vech-i muharrer mutasarrıf olduğum menzil-i mezkûrun zukāk kapısına mürûr edecek mi'mârân-ı mezbûrân misâhalarıyla terbî'an otuz beş zirâ' mahalli vasîyy-i mersûme Luksi Nasrâniye vasîleri olduğum sadrî evlâdım sagīrûn-ı mersûmûn mutasarrıflar oldukları menzilleri müştemilâtındadır deyü bi-gayr-ı hakkın müdâhale ve ol vechile beni menzil-i mezkûrumun zukāk kapısından hurûcuma mümâna'at etmekle müdâhalesi men' ü def' olunmak murâdımdır deyü mütevellî-i mûmâ-ileyh vekîli hâzır-ı merkūmun tasdîkiyle vasîyy-i mersûme Luksi Nasrâniye ile mütevellîsi hâzır-ı mezbûr es-Seyyid Mehmed Es'ad Efendi'nin inkârlarına mukārin tesâddî eylediği da'vâsını kâtibân-ı mezbûrân mahâllinde ketb ü tahrîr ve ma'an meb'ûs ümenâ-i şer'le meclis-i şer'-i şerîfe gelip tarafeyn

ve mütevelliyân <<hâzırân-ı merkūmân>> asîl ve vekîl merkūmân hazır oldukları hâlde tasdîklerine mukārin alâ-vukū'ihî ba'de'l-inhâ ve't-takrîr muslihûn tavassutuyla beynleri te'lîf ve tanzîm olunup mersûm Mihal zimmî ben ber-vech-i muharrer mutasarrıf olduğum menzil-i mezkûrumun zukāk kapısına mürûr edecek mahâll-i merkūmun kapıya varınca tûlen tansîfen bi-hesâb-ı terbî'î on yedi buçuk zirâ' mahâllini zikrolunan Çorlulu Ali Paşa Vakfı'ndan olarak hüsn-i rızâ ve tayyib-i hâtırım ve ferâğ-ı mu'teber-i kat'î ile bâ-re'y-i mütevellî vasîyy-i mersûme Luksi Nasrâniyeye icâre-i ma'lûmesiyle meccânen ferâğ ve tefvîz ve teslîm eylediğimde ol dahi kendi nefsi'çün tefevvüz ve tesellüm ve kabûl eyledi deyü mukırr-ı mersûmun bi'l-cümle takrîr-i meşrûhunu mersûme Luksi Nasrâniye ile mütevelliyân-ı asîl ve vekîl-i merkūmândan her biri ba'de't-tasdîk bu vechile külliyen kat'-ı nizâ' eyledikleri İstanbul Mahkemesi'nden huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî 5 N sene 1242

345 [65b-1] Hasan Ağa ile ortağının, Takar v. Panayot'ta olan alacaklarını erteledikleri

700 guruş tecîl

Ma'rûz

Âsitâne-i aliyyede vâki' keresteci esnâfından es-Seyyid el-Hâc Hasan Ağa b. es-Seyyid Mustafa nâm kimesne ile şerîki sahib-i arzuhâl Marko v. Yasef nâm zimmî meclis-i şer'-i münîrde derûn-ı arzuhâlde mastûrü'l-ism neccâr tâifesinden Lefter v. Panayot zimmî muvâcehesinde mersûm Lefter zimmî işbu hazır bi'l-meclis es-Seyyid Ahmed Ağa b. es-Seyyid Zeynelabidin nâm kimesnenin bi'l-icâreteyn mutasarrıf olduğu İstanbul'da Hocapaşa kurbünde Dâye Hatun mahallesinde kâin ma'lûmü'l-hudûd bir bâb menzilini bi'l-mukāvele inşâ eylediği esnâda yedimizden ve mal-ı şirketimizden iştirâ ve kabz eylediği ma'lûmü'l-ecnâs ve'l-fiyât kereste semeninden alacak hakkım olan bin üç yüz guruşun beş yüz guruşunu zimmî-i mersûmûn ahz ü kabz ve yüz guruşunu rızâmızla hat ve tenzîl ve mutâlebesine müte'allika da'vâdan mersûmun zimmetini kabûlü hâvî ibrâ ve ıskāt etmemizle bâkīsi olan yedi yüz guruşu dahi hâlen ve def'aten edâya kudreti olmayıp ber-vech-i âtî tecîl ve taksîte tâlib olduğunda biz dahi deyn-i meblağ-ı bâkī-i mezkûr yedi yüz guruşu beher şehr otuzar guruş verip mecmû'unu işbu târihden yirmi üç ay on gün hitâmına değin tamamen bize edâ ve îfâ etmek üzre rızâmızla mersûmu tecîl ve taksît eyledik dediklerinde ol dahi deyn-i meblağ-ı bâkī-i mezkûr yedi yüz guruşu ikrâr ve i'tirâf ve ecl-i mezkûru kabûl ve ber-vech-i muharrer müeccelen ve mukāssatan müdde'iyân-ı mezbûrâna edâya müte'ahhid olduğu İstanbul Mahkemesi'nden huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî 28 Ş sene 1242

346 [65b-2] Ahmed Ağa b. Zeynelabidin'in, Hasan Ağa b. Mustafa ile ortağına borcu olmadığı

İbrâ-i keresteci

Maʿrûz

Âsitâne-i aliyyede vâkiʿ Keresteci es-Seyyid el-Hâc Hasan Ağa b. es-Seyyid Mustafa nâm kimesne ile şerîki Marko v. Yasef nâm zimmîden her biri meclis-i şerʿ-i münîrde derûn-ı arzuhâlde mezkûru'l-ism es-Seyyid Ahmed Ağa b. Zeynelabidin nâm kimesne muvâcehesinde neccâr kalfalarından sahib-i arzuhâl Lefter v. Panayot zimmî hazır olduğu hâlde mezbûr es-Seyyid Ahmed Ağa'nın İstanbul'da Hocapaşa kurbünde Dâye Hatun mahallesinde vâkiʿ bi'l-icâreteyn tasarrufunda olan bir bâb menzili bundan akdem hâzır-ı mersûm Lefter Kalfa bi'l-mukāvele inşâ eylediği esnâda biz dahi mâlımızdan hâzır-ı mersûm Lefter Kalfa'ya kereste beyʿ edip ol vechile ahz u iʿtâ ve hâzır-ı mersûmla olarak diğer arzuhâlde iʿlâm-ı şerʿîye dahi rabt <<olunup>> olunmuş olmağla husûs-ı mezkûra dâir mezbûr es-Seyyid Ahmed Ağa zimmetinde bir akçe ve bir habbe alacağımız olmamağın bi'l-cümle husûs-ı mezkûra ve sâire müteʿallika âmme-i daʿvâdan tarafeynden her birimiz âharın zimmetini kabûlü hâvî ibrâ ve ıskāt eyledik deyü ikrâr ve tasdîkleri İstanbul Mahkemesi'nden huzûr-ı âlîlerine iʿlâm olundu.

Fî 27 Ş sene 1242

347 [65b-3] Önceden Yeniçerilere ait olup şimdi Bâbıâlî'ye tahsis ve ilave edilen mahallin Fevziye adı verilerek istimlaki

Bâb-ı Âsafî'ye ilâve olunan mahâll-i maʿlûmenin Fevziye tesmiye olunan mahâll-i memlûkeye istibdâli

Maʿrûz

İşbu takrîr bâlâsına sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen husûs-ı âti'z-zikri evvel-emirde mahâllinde lede'l-muʿâyene keşf ve tahkīk ve tahrîr için cânib-i şerʿ-i envâr-ı lemʿ-i âlîden irsâl olunan vekāyiʿ kâtibimiz müderrisîn-i kirâmdan es-Seyyid Mehmed Esʿad Efendi ve bi'l-maʿiyye rü'yete me'mûr Haremeyn-i şerîfeyn müfettişi olup İstanbul pâyesiyle tekrîm buyrulan Emin Beyefendi-zâde fazîletlü Abdülkadir Beyefendi taraflarından mürsel Kâtib Mehmed Nizâmeddîn Efendi ve zîr-i nezâret-i âsafânelerinde mahmî evkāf müfettişi mevâlî-i ızâmdan fazîletlü Ahmed Efendi tarafından mürsel Kâtib Ali Efendi ve nezâret-i şeyhülislâmîde âsûde evkāf müfettişi müderrisîn-i kirâmdan Meşreb Efendi hafîdi Mehmed Ârif Efendi tarafından mürsel Kâtib Hasan Efendi ve ser-miʿmâr-ı hâssa Abdülhalim Ağa ve hulefâsından Ahmed Mümtaz ve Abdullah Halîfeler ile evvelen

müceddeden inşâ olunmak üzre olan Bâb-ı Âlî arsasına ve ba'dehû Şehzâde Câmi'-i şerîfi civârında vâki' mukaddemâ tâife-i makhûre-i Yeniçeriyâna me'vâ iken li'llâhi'l-hamd ve'l-minne hedm-birle mukaddemâ Eski Odalar ve hâlâ Fevziye tesmiye olunan arsaya varıp mazbûtü'l-esâmî Müslimîn huzûrlarında akd-i meclis-i şer'-i âlî ettiklerinde Dârü's-sa'âdeti'ş-şerîfe ağası hazretleri nezâretlerinde âsûde evkāfdan Nûr-ı Osmânî Vakf-ı şerîfi müstagallâtından Bâb-ı Âlî-i mezkûr civârında **[66a]** kâin merhûme Aynî Şah Sultân Türbesi ittisâlinde vâki' beher şehr iki akçe icâre-i müecceleli terbî'an yüz yirmi dört buçuk zirâ' kahvehâne arsası mütevellîsi Es'ad Efendi b. Abdullah Efendi ile yine ağa-yı müşârün-ileyh nezâretinde olan evkāfdan mûmâ-ileyhâ Aynî Şah Sultân der-İstanbul Vakfı müstagallâtından bir tarafdan Bâb-ı Âlî-i mezkûrun kadîm matbah dîvârı ve etrâf-ı selâsesi tarîk-ı âm ile mahdûd beher şehr bin otuz beş buçuk akçe icâreli terbî'an iki bin yedi yüz on dört buçuk zirâ' menâzil ve dekâkîn arsaları mütevellîsi Nazif Efendi b. Abdullah ve Bâbüssa'âdeti'ş-şerîfe ağası nezâretlerinde olan evkāfdan Kapı Ağası Ahmed Ağa Vakfı müstagallâtından Bâb-ı Âlî-i mezkûr civârında kâin sadr-ı esbak Halil Hamid Paşa <<zâde>> merhûmun mehdûm ve enkāzdan hâlî olan bir bâb hânın mukaddemâ tahtında kâin senevî yedi bin seksen akçe icâre-i müecceleli iki bin yirmi yedi buçuk zirâ' arsa ile yine mûmâ-ileyh Ahmed Ağa Vakfı'ndan Şah Huban Medresesi ittisâlinde vâki' mehdûm olan menzilde kâin beher şehr on beş akçe icâre-i müecceleli terbî'an yüz on yedi zirâ' arsa ki kapı ağası mûmâ-ileyh Ahmed Ağa Vakfı'ndan min-haysü'l-mecmû' iki bin yüz kırk dört buçuk zirâ' arsanın ber-vech-i meşrûta mütevellîsi Esma Hanım bt. Abdullah ile yine nezâret-i ağa-yı müşârün-ileyhde âsûde Aynî Şah Sultân der-Bursa Vakfı müstagallâtından iki tarafdan Arab-zâde Efendi arsası ve bir tarafdan Bâb-ı Âlî'nin kadîm verâ dîvârı cânibinden Hocapaşa civârında Karaki caddesine nâzil olan tarîk ve bir tarafdan Fâtıma Sultân Câmi'i pîşgâhında olan tarîk ile mahdûd şehriye iki yüz on iki akçe icâre-i müecceleli terbî'an bin yedi yüz elli dokuz buçuk zirâ' menâzil arsalarının bi'l-meşrûta mütevellîleri es-Seyyid İbrahim Edhem ve Şerife Zeliha taraflarından vekîl-i şer'îleri teberdârândan kapı hasekisi Süleyman Efendi b. Süleyman ve Haremeyn-i şerîfeyn evkāfından Nallı Mescid kurbünde kâin Şemseddin Bey arsası demekle meşhûr ma'lûmü'l-hudûd ve beher şehr üç yüz yirmi üç buçuk akçe icâreli terbî'an iki bin dokuz yüz kırk altı zirâ' konak arsasıyla yine Haremeyn-i muhteremeyn evkāfından mârrü'l-beyân Şah Huban Medresesi ittisâlinde kâin zikrolunan menzil arsası derûnunda şehriye otuz akçe icâre-i müecceleli terbî'an beş yüz elli zirâ'ına cem'an üç bin dört yüz doksan altı zirâ' arsası mütevellîsi Elmas Osman Ağa b. Mustafa Ağa tarafından vekîl-i şer'îsi kâtib-i vakf müderrisîn-i kirâmdan es-Seyyid Mehmed Sâdık Efendi b. es-Seyyid Hasan Efendi ve yine nezâret-i ağa-yı müşârün-ileyhde âsûde sadr-ı esbak-ı merhûm Hekîmzâde Ali Paşa Vakfı müstagallâtından hân-ı mezkûr arsası

ittisâlinde kâin beher şehr otuz akçe icâre-i müecceleli terbî‘an yedi yüz yetmiş üç zirâ‘ menzil arsasıyla sâlifü’z-zikr Şah Huban Medresesi ittisâlinde vâki‘ bir bâb menzil arsası derûnunda şehriye iki buçuk akçe icâre-i müecceleli terbî‘an yüz on zirâ‘ arsa ki cem‘an bi-hesâb-ı terbî‘î sekiz yüz seksen dört zirâ‘ arsanın meşrûtiyyet üzre mütevellîsi sâbıkā Rumeli Kazaskeri devletlü Mehmed Su‘adâ Bey Efendi hazretleri taraflarından vekîl-i şer‘îleri Mehmed Şâkir Efendi b. el-Hâc Abdullah ve nezâret-i hazret-i fetvâ-penâhîde âsûde kaptan-ı esbak-ı merhûm Kasımpaşa Vakfı müstagallâtından kezâlik sâlifü’l-beyân hân tahtında kâin senevî bin üç yüz yirmi akçe icâre-i müecceleli terbî‘an üç yüz beş buçuk zirâ‘ arsa mütevellîsi Ahmed Efendi b. Mustafa <<ve yine>> nezâret-i hazret-i sadrazamîde âsûde [evkāfdan] merhûme Fâtıma Hatun Vakfı’ndan iki tarafdan <<Bâb-ı Âlî’nin Kum Meydânı dîvârı ve bir tarafdan ba‘zan>> tarîk-ı âm ve tarafeyni –*sahh*- zikri âtî Halil Hamid Paşa <<Vakfı müstagallâtından menzil arsası ve ba‘zan>> Vakfı’ndan arsa ile mahdûd şehriye yirmi beş akçe icâre-i müecceleli terbî‘an yüz seksen beş buçuk zirâ‘ arsa mütevellîsi Habibe Hatun bt. Yahya tarafından <<merkūm >> vekîl-i şer‘îsi merkūm Mehmed Şâkir Efendi b. el-Hâc Abdullah ve nezâret-i hazret-i şeyhülislâmîde merhûm Halil Hamid Paşa Vakfı’ndan iki tarafdan –*sahh sahh sahh*- sâlifü’z-zikr Fâtıma Hatun Vakfı’ndan arsa ve bir tarafdan ba‘zan Kum Meydânı dîvârı ve ba‘zan tarîk-ı âm ve <<iki>> bir tarafdan yine tarîk-ı âm ile mahdûd şehriye iki yüz on akçe icâre-i müecceleli terbî‘an beş yüz yetmiş iki zirâ‘ menzil arsasının meşrûtiyyet üzre mütevellîsi hâlâ sadr-ı Rumeli devletlü Mehmed Ârif Bey Efendi hazretleri tarafından vekîl-i şer‘îsi Hâfız Mehmed Tahir Efendi b. Mehmed ve yine nezâret-i fetvâ-penâhîde âsûde [evkāfdan] merhûm Hazînedâr Mehmed Ağa ve Çevgânî Halil Vakıfları müsakkafâtından yine zikrolunan hân tahtında senevî ancak yüz seksen akçe icâre-i müecceleli terbî‘an kırk iki zirâ‘ arsa mütevellîsi müderrisînden Nevşehrî Osman Efendi b. Abdullah tarafından vekîl-i şer‘îsi Mehmed Ağa b. Ebîbekir ve Haremeyn müfettişi bulunan efendilerin nezâretinde Gümrükçü Hasan Ağa Vakfı müstagallâtından iki tarafdan Arab-zâde Efendi arsası ve bir tarafdan mârrü’l-beyân Aynî Şah Sultân der-Bursa Vakfı’ndan menzil arsası ve bir tarafdan sâbıku’z-zikr Karaki caddesine nâzil olan tarîk ile mahdûd şehriye yalnız yirmi yedi akçe icâre-i müecceleli terbî‘an ancak iki yüz doksan iki buçuk zirâ‘ menzil arsasının bi’l-meşrûta mütevellîleri es-Seyyid Mehmed Efendi b. Halil Efendi ile hemşîresi Şerife Nefise Hanım taraflarından vekîl-i şer‘îleri mezbûrenin zevci hâcegân-ı Dîvân-ı hümâyûndan Ali Efendi b. Mehmed Efendi meclis-i ma‘kūd-ı mezkûrda Bâb-ı Âlî binâ emîni hâcegân-ı Dîvân-ı müşeyyidü’l-erkândan hâlâ revnak-pîrâ-yı sadâret-i uzmâ ve zînet-endâz-ı vekâlet-i kübrâ hazretlerinin birâder-i âlî-tebârları atûfetlü Halil Beyefendi ibnü’l-merhûm Mustafa Ağa mahzarında mûmâ-ileyh Halil Beyefendi’nin bâ-temessükât-ı mütevellî bi’l-icâreteyn uhdesinde olan arsa-i

mevkūfe-i merkūmeler bâ-irâde-i seniyye bu def'a müceddeden inşâ buyurulmakda olan Bâb-ı Âlî arsasına ilhâk olunmağla mîr-i mûmâ-ileyhe unvân-ı inâyet-iktirânî-i tuğrâ-yı pâdişâhâne ile müzeyyen bâ-mülknâme-i hümâyûn temlîk buyurulup Fevziye tesmiye olunan arsa-i merkūmeden zikrolunan Osmâniye Vakfı arsası mârrü'z-zikr Fevziye arsasında vâki' çeşme-i hümâyûn karşısında bir taraftan zikri âtî Gümrükçü Hasan Ağa Vakfı'na tahsîs olunan arsa ve iki tarafı bu def'a müceddeden küşâd olunan tarîk ve taraf-ı râbi'i Çukur Çeşme'ye giden cadde-i kadîme ile ma'a zamm-ı şer'î terbî'an yüz altmış sekiz zirâ' ve şehriye otuz akçe icâreye mütehammil olduğu ber-vech-i âtî ihbâr olunan arsa ile mârrü'l-beyân Aynî Şah Sultân der-İstanbul Vakfı arsası yine Fevziye'de Kapamacılar caddesinde vâki' merhûm Osman Dede Türbesi tarafından küşâd olunup Çukur Çeşme'ye mürûr eden cadde başında sağ cânibinde kâin bir tarafdan bu def'a Hamidiye Vakf-ı şerîfine tashîh buyrulan kapamacı dükkânları ve bir tarafdan zikri âtî Haremeyn Vakfı'na <<tashîh>> tahsîs olunan arsa ve tarafeyni yine müceddeden açılan tarîkler ve yine cânib-i mezkûrda bir taraf-ı Sultân Ahmed Hân-ı Evvel Vakf-ı şerîfine bâ-irâde-i hümâyûn-ı kerâmet-makrûn ihsân ve tashîh buyrulan arsa ve etrâf-ı selâsesi cadde-i cedîde ve yine bir tarafdan kezâlik müşârün-ileyh Sultân Ahmed Han Vakfı'na ihsân buyrulan arsa ve üç tarafı cadde-i nev ile üç kıt'a ifrâz olunmuş terbî'an ma'a zamm-ı şer'î üç bin iki yüz elli iki buçuk zirâ' şehriye bin beş yüz akçe icâreye kezâlik tahammülü olan arsalar ile ve sâbıku't-tahrîr Ahmed Ağa Vakfı arsası yine Fevziye'de bir tarafdan zikrolunan Çukur Çeşme'ye giden tarîk-ı kadîme ve bir tarafdan zikri âtî Hekîmzâde Ali Paşa Vakfı'na tahsîs olunan arsa ve bir tarafdan yine müşârün-ileyh Sultân Ahmed Han Vakfı'na ihsân buyrulan diğer arsa ve taraf-ı râbi'i <<tarîk>> cadde-i cedîde ile mahdûd terbî'an iki bin iki yüz otuz zirâ' senevî sekiz bin akçe icâreye mütehammil arsa ile ve zikrolunan Aynî Şah [der-]Bursa Vakfı arsası kezâlik Fevziye'de bir tarafdan yine Çukur Çeşme'ye giden tarîk-ı kadîm ve etrâf-ı selâsesi cadde-i cedîdeler ile mahdûd şehriye iki yüz kırk akçe icâreye mütehammil terbî'an ma'a zamm-ı şer'î iki bin yetmiş sekiz zirâ' arsa ile ve mesbûku'z-zikr Haremeyn-i şerîfeyn vakfı arsası **[66b]** kezâlik Fevziye'de kapamacılar dükkânları verâsında bir tarafdan sâbıku'z-zikr Aynî Şah İstanbul Vakfı'na tashîh olunan arsa ve bir tarafdan zikri câ'î Halil Hamid Paşa Vakfı'na tahsîs olunan arsa ve taraf-ı râbi'i cadde-i cedîde ile mahdûd şehriye altı yüz akçe icâreye mütehammil ma'a zamm-ı şer'î üç bin sekiz altmış dört zirâ' arsa ile ve mezkûru'l-beyân Hekîmzâde Vakfı arsası yine Fevziye'de iki tarafdan Çukur Çeşme'ye giden cadde-i kadîme ve bir tarafdan ba'zan sâlifü'l-beyân Sultân Ahmed Han Vakfı'na tashîh olunan arsa ve ba'zan Ahmed Ağa Vakfı'na tahsîs olunan arsa ve taraf-ı râbi'i cadde-i cedîde ile mahdûd şehriye altmış akçe icâreye mütehammil ma'a zamm-ı şer'î bin yüz on yedi buçuk zirâ' arsa ile ve zikrolunan Kasımpaşa Vakfı arsası ve bir tarafdan mukaddemâ ilgā olunan

Tulumbacıyân Kışlası ve hâlâ Asâkir-i Mansûre –kesserehümullâhi teʿâlâ-'ya mahsûs kışla dîvârı ve tarafeyni zikirleri âtî Fâtıma Hatun ve Mahmud Ağa Vakıflarına tahsîs olunan arsalar ve taraf-ı râbiʿi cadde-i cedîde ile mahdûd senevî bin beş yüz akçe icâreye mütehammil maʿa zamm-ı şerʿî üç yüz otuz altı zirâʿ arsa ile ve Fâtıma Hatun Vakfı arsası –*sahh*- yine Fevziye'de bir tarafdan Osman Dede Türbesi ve bir tarafdan kışla-yı mezbûr dîvârı ve bir tarafdan zikrolunan Kasım Paşa Vakfı'na tahsîs olunan arsa ve taraf-ı râbiʿi cadde-i cedîde ile mahdûd şehriye otuz akçe icâreye mütehammil maʿa zamm-ı şerʿî iki yüz dört zirâʿ arsa ile ve mârrü'l-beyân Halil Hamid Paşa Vakfı arsası yine Fevziye'de bir tarafdan kapamacılar dükkânları ve bir tarafdan zikri geçen Haremeyn Vakfı'na tahsîs olunan arsa ve bir tarafdan müşârün-ileyh Halil Hamid Paşa Vakfı'na ihsân buyrulan arsa ve bir tarafdan cadde-i cedîde ile mahdûd şehriye iki yüz kırk akçe icâreye mütehammil maʿa zamm-ı şerʿî altı yüz otuz zirâʿ arsa ile ve sâbıku'l-beyân Mahmud Ağa ve Çevgânî Halil Vakfı arsası yine Fevziye'de bir tarafdan kışla-yı mezkûr dîvârı ve bir tarafdan kezâlik Sultân Ahmed Han Vakfı'na ihsân buyrulan diğer arsa ve bir tarafdan zikrolunan Kasımpaşa Vakfı'na tahsîs olunan arsa ve taraf-ı râbiʿi cadde-i cedîde ile mahdûd ve senevî iki yüz on akçe icâreye mütehammil maʿa zamm-ı şerʿî terbîʿan kırk sekiz zirâʿ arsa ile ve mârrü'z-zikr Gümrükçü Hasan Ağa Vakfı arsası yine Fevziye'de bir tarafdan Çukur Çeşme caddesi ve bir tarafdan Sultân Ahmed Han Vakfı'na ihsân buyrulan diğer arsa ve bir tarafdan baʿzan mârrü'l-beyân Osmâniye Vakfı'na tahsîs olunan arsa ve baʿzan cadde-i cedîde ve taraf-ı râbiʿi yine cadde-i cedîde ile mahdûd şehriye kırk beş akçe icâreye mütehammil maʿazamm-ı şerʿî terbîʿan üç yüz elli altı zirâʿ arsa ile istibdâl murâd olunmağla zikrolunan arsahâ-yı mevkūfe ve memlûkeler keşf ve misâha ve tahmîn olunup istibdâli cânib-i evkāf-ı mezkûreye enfaʿ ise iʿlâm olunmak bi'l-asâle ve bi'l-vekâle matlûbumuzdur dediklerinde evvelen arsahâ-yı mevkūfe-i mezkûre mûmâ-ileyh miʿmâr-ı hâssa ve miʿmârân-ı merkūmân ve sâir ehl-i vukūf maʿrifetiyle misâha ve tahmîn olundukda ber-vech-i muharrer tûlen ve arzan bi-hesâb-ı terbîʿî on iki bin üç yüz otuz beş zirâʿ ve beher zirâʿı sekizer guruşdan doksan sekiz bin altı yüz seksen guruşa bâliğ oldukdan sonra sâniyen arsahâ-i memlûke-i merkūmeler kezâlik misâha ve tahmîn olundukda ber-vech-i muharrer terbîʿan on dört bin iki yüz seksen dört zirâʿ ve beher zirâʿı on ikişer guruşdan bir yük yetmiş bir bin dört yüz sekiz guruşa resîde ve icâre-i müecceleleri dahi ber-vech-i muharrer mezîde ve ol vechile arsa-i memlûke-i merkūmeler arsa-i mevkūfe-i mezbûrelerden vüsʿat ve kıymet ve ücret ve rağbet cihetlerinden ezyed ve evfer olduğunu miʿmâr ağa ve hulefâları ve hâzırûn-ı merkūmûn ile sâir ehl-i vukūf ber-minvâl-i muharrer haber verdiklerini ketebe-i mûmâ-ileyhim dâʿîleri mahâllinde tescîl ve tahrîr ve maʿan mebʿûs ümenâ-i şerʿle meclis-i şerʿa gelip alâ-vukūʿihî inhâ ve takrîr etmeleriyle sâlifü'l-beyân Nûr-ı Osmânî ve Aynî Şah İstanbul ve Bursa ve Hekîmzâde

Ali Paşa ve Kapı Ağası Ahmed Ağa ve Haremeyn-i şerîfeyn ve Gümrükçü Hasan Ağa Evkāfına ifrâz olunan arsa-i memlûkeler zikrolunan evkāfın arsa-i mevkūfe-i mezkûreleriyle istibdâl olunmak bâbında müfettiş-i mûmâ-ileyh fazîletlü Abdülkadir Beyefendi dâ'îlerine ve nezâret-i vekâlet-penâhîde âsûde olan <<Kasımpaşa'da>> Fâtıma Hatun Vakıflarına ifrâz olunan arsa-i memlûke-i mezkûreler vakfeyn-i merkūmeynin arsa-i mevkūfe-i mezkûreleriyle istibdâl olunmak emrinde müfettiş-i mûmâ-ileyh Ahmed Efendi dâ'îlerine ve nezâret-i fetvâ-penâhîde olan Halil Hamid Paşa ve Hazînedâr Mahmud Ağa ve Çevgânî Halil ve Kasımpaşa Vakıflarına ifrâz olunan arsa-i memlûke-i mezkûreler evkāf-ı merkūmenin arsa-i mevkūfe-i mezkûreleriyle istibdâl olunmak bâbında müfettiş-i mûmâ-ileyh Mehmed Ârif Efendi dâ'îlerine hitâben şurûtu üzre izn-i sultânî ve ruhsat-i hâkānîyi hâvî bâlâları tuğrâ-yı garrâ-yı kîtî-sitânî ve nâm-ı nâmî-i cihânbânî ile müveşşah ve zînet-medâr-ı Dîvân-ı hümâyûn tarafından başka başka üç kıt'a evâmir-i aliyye ısdâr buyurulmak iktizâ eylediği İstanbul Mahkemesi'nden huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî 25 Ş sene 1242

Sonradan tesvîdden bir def'a dahi mukābele ve tashîh olunmuşdur.

Abdurrahman

Gereği gibi mukābele-şüd.

348 [66b-1] Tarsus'da vefat eden Tarsusî Hasan İlmî Efendi'nin vereselerinin olduğu

Tarsûsî Hasan İlmî Efendi Tarsûs'da vefât edip vereseleri olduğu ihbâr

Ma'rûz

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen Âsitâne-i aliyye mahallâtından Mi'mâr Sinan mahallesi imâmı Hâfız Ahmed Efendi meclis-i şer'a celb ve istintâk olundukda fi'l-hakīka hazır bi'l-meclis sahib-i arzuhâl es-Seyyid Mehmed Efendi ile hemşîreleri Şerife Emine ve Şerife Âişe'nin vâlideleri İstanbul kādısı esbak Hamdullah Bey merhûmun mu'tekası Habibe Hatun olup ve pederleri Tarsûsiyyü'l-asl Hasan İlmî Efendi nâm kimesne çend sâl mukaddem Tarsus niyâbetini tahsîl ile ol tarafa azîmet ve medîne-i mezkûrede rıhlet etmekle ol tarafda olan terekesini vâzı'u'l-yed olanlardan ahza ve kabza bu tarafda olan verese-i merkūme medîne-i mezbûreye azîmet edip ol vechile merkūmûn Âsitâne-i aliyye ahâlîsinden olduklarını ve hâlâ sâlifü'z-zikr Mi'mâr Sinan mahallesinde hâneleri olduğunu imâm-ı mûmâ-ileyh haber verdiği ma'lûm-ı devletleri oldukda bâkī emr u fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fî 15 Şevval sene 1242

349 [66b-2] Mîrî ambarlarından ekmekçi esnafına hububat dağıtılması ve fiyatlarının tespiti

Fiyât-ı hınta

Ma'rûz

Sa'âdetlü defterdâr efendi bendelerinin telhîsi mûcibince işbu kırk iki senesi Şevvali'l-mükerreminin on yedinci gününden i'tibâren anbâr-ı mîrîden habbâzâna me'mûrîn ma'rifetleriyle tevzî' ve i'tâ olunan otuz bin keyl zehâirin on bin keyli Bergos hıntası olup beher keyli yüz yirmi beşer paraya ve on bin keyli Mısır hıntası olup beher keyli yüz onar paraya ve on bin keyli Kızılca hıntası olup beher keyli yüz paraya idüğü bi'l-ihbâr huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî 20 Şevval sene 1242

[Beyaz Beyaz]

350[67a-1] Sabun tüccarından Odunkapılı Marat'ın borçlarının alacaklıları tarafından tecil edilip taksit taksitlendirildiği

26126 guruş tecîl

Ma'rûz

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen zikri câ'î husûsu ber-nehc-i şer'î istimâ' için savb-ı şer'-i enverden me'zûnen irsâl olunan Kâtib es-Seyyid Salih Afîf Efendi dâ'îleri İstanbul Balkapanı'nda kâin nâzır odasına varıp huzûr-ı Müslimînde akd-i meclis-i şer'-i nebevî ettikde Âsitâne-i aliyyede vâki' sabuncu esnâfından Odunkapılı Marat zimmînin dâyinlerinden ve sabun tüccârından olup ma'lûmü'l-vezn ve'l-fiyât sabun esmânından ba'de külli'l-hesâb <<sahhu'l-bâkī>> gayrı-ez teslîmât sahhu'l-bâkī yüz kırk altı guruş iddi'â eden Sabun Nâzırı Tiryâkizâde Mehmed Ağa b. Mustafa ve bin yüz altmış iki guruş on sekiz para iddi'â eden Şahin Ağa b. Hüseyin ve yedi yüz yetmiş dokuz guruş otuz iki para iddi'â eden *–sahh sahh-* es-Seyyid el-Hâc Emrullah Ağa b. es-Seyyid İbrahim ve yüz doksan üç guruş iddi'â eden Salih Efendi b. Hüseyin ve iki yüz doksan üç guruş üç para iddi'â eden Hüseyin b. Mustafa ve yetmiş iki guruş otuz dört para iddi'â eden es-Seyyid Mehmed b. Abdullah nâm kimesneler ve bin sekiz yüz guruş iddi'â eden Vasil v. Yorgi ve iki yüz beş guruş beş para iddi'â eden Panayot v. Yani ve iki yüz kırk yedi guruş dört para iddi'â eden Dimitri v. Panayot ve yetmiş altı guruş yirmi beş para iddi'â eden Sarı Yorgi v. Yani ve yüz yetmiş guruş otuz üç para iddi'â eden Vasil v. Yorgi ve üç yüz otuz altı guruş yirmi dokuz para iddi'â eden Manol v. Yorgi ve elli beş guruş iddi'â eden Toma v. Atam nâm zimmîler ile dükkân kirâsından bâkī altı yüz elli guruş iddi'â eden sabuncular kethudâsı es-Seyyid İbrahim Ağa b.

es-Seyyid Ahmed ve Balkapanı tüccârından olup ma'lûmü'l-vezn ve'l-fiyât asel ve peynir esmânından kezâlik sahhu'l-bâkī <<yedi yüz elli>> yedi bin beş yüz guruş iddi'â eden es-Seyyid el-Hâc Hasan Ağa b. es-Seyyid Ahmed ve beş yüz guruş iddi'â eden es-Seyyid el-Hâc İbrahim Ağa b. es-Seyyid Mehmed ve beş bin yedi yüz altmış altı guruş yirmi beş para iddi'â eden Mehmed Ağa b. Mustafa ve bin yüz doksan iki guruş iddi'â eden es-Seyyid Mehmed Ağa b. Halil ve yüz yedi guruş iddi'â eden el-Hâc Mestan Ağa b. Abdullah nâm kimesneler asâleten ve bin dört yüz altmış dokuz guruş dokuz para iddi'â eden el-Hâc Davud Ağa b. İbrahim'in vekîl-i şer'îsi Süleyman Ağa b. Mehmed vekâleten ve sekiz yüz otuz dört guruş iddi'â eden Mustafa Ağa b. Memiş kendi nefsinden asâleten ve bin beş yüz elli altı guruş yirmi beş para matlûbu olup bundan akdem fevt olan el-Hâc Mustafa Ağa b. Abdullah'ın sagīr oğulları Mehmed ve Ali'nin vasîyy-i mansûbları olmağla vesâyeten Yağkapanı tüccârından olup ma'lûmü'l-vezn ve'l-fiyât yağ ve bal ve peynir semenlerinden ba'de külli'l-hesâb sahhu'l-bâkī bin bir guruş iddi'â eden es-Seyyid Salih Efendi b. es-Seyyid Mehmed ve doksan dört guruş iddi'â eden Hüseyin b. Abdurrahman ve yüz yetmiş guruş iddi'â eden es-Seyyid Ahmed b. es-Seyyid Mehmed ve üç yüz guruş iddi'â eden Hüseyin Yazıcı b. Abdullah ve Odunkapı tüccârından olup ma'lûmü'l-vezn ve'l-fiyât peynir esmânından ba'de külli'l-hesâb sahhu'l-bâkī beş yüz elli bir guruş iddi'â eden Osman Ağa b. Süleyman ve altı yüz guruş iddi'â eden Mehmed Ağa b. Hüseyin ve beş yüz seksen bir guruş iddi'â eden el-Hâc Ebûbekir Ağa b. Sunullah ve dokuz yüz elli sekiz guruş on altı para iddi'â eden Mustafa Ağa b. Osman ve altı yüz on bir guruş iddi'â eden el-Hâc Ahmed Ağa b. Abdüssamed ve üç yüz yetmiş guruş iddi'â eden Musa Ağa b. Abdullah ve yüz doksan sekiz buçuk guruş iddi'â eden es-Seyyid İbrahim Ağa b. Edhem ve dokuz yüz seksen dört guruş on iki para iddi'â eden Mustafa Yazıcı b. Abdullah ve yüz yirmi üç guruş iddi'â eden İsmail Ağa b. İbrahim ve bin iki yüz <<guruş>> on dokuz guruş iddi'â eden Mustafa Yazıcı b. Abdullah nâm kimesneler evvelen şifâhen sâdır olan fermân-ı âlî-şâna imtisâlen evvelen Çarşamba günü Arz Odası'nda huzûr-ı fâizü'n-nûr-ı vekâlet-penâhîlerinde ve ba'dehû kâtib-i mûmâ-ileyhin kapan-ı mezkûrda me'zûnen akd eylediği meclis-i şer'-i münîrde sahib-i arzuhâl mersûm Marat v. Lefter zimmî muvâcehesinde Balkapanı nâzırı es-Seyyid el-Hâc Ahmed Ağa ve Yağkapanı nâzırı Süleyman Ağa ve Odunkapı kethudâsı Hâfız Mehmed Ağa hazır oldukları hâlde her biri bi'l-asâle ve bi'l-vekâle ve bi'l-vesâye takrîr-i kelâm edip ber-vech-i bâlâ mersûm Marat zimmî zimmetinde semen-i bey'den sahhu'l-bâkī alacak hakkımız olan min-haysü'l-mecmû' <<yirmi altı bin yüz yirmi altı>> otuz iki bin sekiz yüz yetmiş beş –*sahh*- hâlen ve def'aten edâya kudreti olmayıp hapis teklîf olunduğu sûretde dahi i'tibârına sekte gelerek ahz u i'tâsına halel geleceği ve bu takdîrce taksîte rabt ile te'diye-i deyn ettirilmek tarafeyn hakkında hayr olacağı zâhir olmağla deyn-i mecmû'-ı mezkûrun

işbu târih-i i'lâmdan beş seneye kadar bin beşer yüz guruşdan cem'an yedi bin beş yüz guruşunu ve beşinci sene tamamında dahi sene-i mezbûreden bed' ile <<üç>> beş seneye kadar beşer bin guruşdan cem'an <<on>> yirmi beş bin guruşunu ve altıncı <<ve dördüncü>> sene dahi <<üç bin altı yüz yirmi altı>> üç yüz yetmiş beş guruşunu verip biz dahi beher sene aldıkça me'hûzumuzu alacaklarımıza göre beynimizde garâmeten iktisâm ve ol vechile mecmû'unu târih-i i'lâmdan dokuz sene hitâmına değin tamamen bize edâ ve îfâ etmek üzre rızâmızla imhâl ve tecîl ve taksît eyledik dediklerinde mersûm Marat zimmî dahi meblağ-ı mecmû'-ı merkūm <<yirmi altı bin yüz yirmi altı>> otuz iki bin sekiz yüz yetmiş beş guruş zimmetinde merkūmûna vech-i meşrûh üzre sahîhan deyni olduğunu ikrâr ve i'tirâf ve ecl-i mezkûru kabûl ve ber-minvâl-i muharrer müeccelen ve mukāssatan edâ ve îfâya ta'ahhüd eylediğini kâtib-i merkūm dâ'îleri mahâllinde ketb ve tahrîr ve ma'an meb'ûs ümenâ-i şer'le meclis-i şer'a gelip alâ-vukū'ihî inhâ ve takrîri tenfîz olunduğu İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fîgurreti Ş sene 1242

İşbu i'lâmın gerek erkām ve gerek sâir mahallerinde olan tashîhi vâki'dir.

Abdurrahman

351 [67a-2] Ali b. Feyzullah ile Halil b. Mehmed'in ev hissesi intikali niza'ından 100 guruşa sulh olduğu

Nısf menzil nizâ'ından 100 guruş teberru'an teslîm ile ibrâ

Ma'rûz

Sahib-i arzuhâl kiras çubuğu i'mâl eden esnâfdan Ali b. Feyzullah meclis-i şer'-i münîrde li-ebeveyn hâletesi oğlu derûn-ı arzuhâlde mezkûru'l-ism Halil b. Mehmed muvâcehesinde İstanbul kādıları fazîletlü efendiler hazerâtı nezâretlerinde âsûde evkāfdan Buğdaycı Mehmed Efendi Vakfı'nın mütevellîsi Mehmed Şâkir Efendi b. el-Hâc Abdullah hazır olduğu hâlde vakf-ı mezkûr müsakkafâtından İstanbul'da Eğrikapı dâhilinde el-Hâc İlyas mahallesinde vâki' ma'lûmü'l-hudûd ve'l-müştemilât beher şehr otuz akçe icâre-i müecceleli bir bâb menzil bundan akdem müte'âkiben vefât eden min-kıbeli'l-üm ceddim Mustafa b. Mehmed ve zevcesi Âişe Hatun bt. Hasan'ın ile'l-vefât bi'l-icâreteyn münâsafeten taht-ı tasarruflarında iken ceddim mezbûr Mustafa fevt oldukda nısf menzil-i mezkûr sulbiye kızları vâlidem Sâliha ve mezbûr Halil'in vâlidesi Nefise Hatunlara hasbe'l-âde intikāl edip ba'dehû vâlidem mezbûre Sâliha Hatun dahi menzil-i mezkûrdan intikālen mutasarrıfe olduğu rubu' hisse-i şâyi'asını ve ceddem mezbûre Âişe Hatun dahi mutasarrıfe olduğu nısf hisse-i şâyi'asını bin iki yüz on sekiz senesi Rebî'ülevvelinin on yedinci günü bâ-ma'rifet-i mütevellî mezbûre Nefise Hatun'a

her biri ferâğ ve tefvîz ol dahi tefevvüz ve kabûl edip ol vechile mezbûre Nefise Hatun mecmû‘-ı menzil-i mezkûra mutasarrıfe oldukdan sonra iki yüz kırk senesi Cumâdelâhiresinin on beşinci günü menzil-i mezkûru mezbûr Halil’e bâma‘rifet-i mütevellî ferâğ ve tefvîz ol dahi tefevvüz ve kabûl etmişdi lâkin ben ve li-ebeveyn er karındaşım hazır bi’l-meclis Kadri ferâğ-ı mezbûru inkâr ile menzil-i mezkûru mukaddemâ ceddimiz mezbûr Mustafa ve ceddemiz mezbûre Âişe Hatun’un iştirâken tasarruflarında olup ba‘de vefâtihâ nısfı bizim vâlidemiz Sâliha ve nısf-ı âharı mezbûr Halil’in vâlidesi mezbûre Nefise Hatun’a intikāl ve vâlidemiz mezbûre dahi fevt olup [**67b**] nısf menzil-i mezkûr benimle karındaşım hâzır-ı mezbûra intikāl eder deyü tesâddî eylediğimiz da‘vâmızdan bâ-vesâtat-ı muslihîn fâriğler olduğumuzda ol dahi bizim fakr-ı hâlimize binâen mâlından bize teberru‘an yüz guruş def‘ ü teslîm eylediğinde biz dahi ahz ü kabz edip husûs-ı mezkûra ve bi’l-cümle hukūk-ı sâire-i şer‘iyeye müte‘allika âmme-i da‘vâdan ben ve karındaşım mezbûr Kadri’den her birimiz mezbûr Halil’in zimmetini ol dahi kezâlik husûs-ı mezkûra ve hukūk-ı sâire-i şer‘iyeye ve bize medfû‘u olan meblağ-ı merkūm yüz guruşun istirdâdına müte‘allika mutlaka âmme-i da‘vâdan bizim zimmetimizi ibrâ-i âmm-ı sahîh-i şer‘î <<ile>> ve ıskāt-ı tâmm-ı sarîh-i mer‘î ile her birimiz ibrâ ve ıskāt ve her birimiz ber-vech-i muharrer âharın ibrâsını kabûl eyledik deyü ikrâr ve tasdîkleri İstanbul Mahkemesi’nden huzûr.

Fî 5 Ş sene 1242

Nüshateyn

352 [67b-1] Dimitri v. Aci Kozma ile ortağı İbrahim Kaptan b. Hüseyin’in 800 guruşa sulh olduğu

800 guruşa sulh ve hukūk-ı şirketden ibrâ

Ma‘rûz

Mübârek rikâb-ı kamer-tâb hazret-i zıllullahîye takdîm-i arzuhâl eden sefîne reislerinden Dimitri v. Ac Kozma zimmî evvelen Çarşamba günü Arz Odası’nda huzûr-ı lâmi‘u’n-nûr-ı vekâlet-penâhîlerinde ve ba‘dehû bi’t-terâzî dâ‘îhânelerinde ma‘kūd meclis-i şer‘-i münîrde Kapan-ı dakīk tüccârından İbrahim Kaptan b. Hüseyin nâm kimesne muvâcehesinde reisler kethudâsı es-Seyyid el-Hâc Veliyüddin Ağa kullarıyla mazbûtü’l-esâmî kapan tüccârı hazır oldukları hâlde martiko ta‘bîr olunur mukaddemâ rub‘u benim ve selâse-i erbâ‘ı merkūm İbrahim Kaptan’ın olup ba‘dehû ben rubu‘ hisse-i mezkûremi mezbûra bey‘ eylediğim bir kıt‘a sefîne vech-i meşrûh üzre iştirâken mâlımız iken otuz yedi senesi Ramazanında mezbûr İbrahim Kaptan ile bi’l-mukāvele İstanbul’dan ben reis olarak Taygan İskelesi’ne gidip ma‘lûmü’l-mikdâr buğday tahmîl ve Âsitâne-i sa‘âdete nakl ve tesbîl edip

bey‘ ve sermâye ve mesârifi ihrâc olundukdan sonra lede’l-muhâsebe benim hisseme iki bin yedi yüz doksan yedi buçuk guruş isâbet edip ve mezbûr İbrahim Kaptan’ın zimmetine ta‘alluk etmekle meblağ-ı merkūm iki bin yedi yüz doksan yedi buçuk guruşu mezbûr İbrahim Kaptan’dan taleb ederim deyü tesâddî eylediğim da‘vâmdan bâ-tavassut-ı muslihîn merkūm İbrahim Kaptan ile bi’t-tav‘ ve’r-rızâ sekiz yüz guruş üzerine sulh olduğumda ol dahi sulh-ı mezkûru ba‘de’l-kabûl bedel-i sulh-ı merkūm sekiz yüz guruşdan mâ‘adâ bi’l-cümle husûs-ı mezkûra ve şirket hukūkuna ve işbu târihe gelince sâir beynimizde cereyân eden cemî‘ ahz u i‘tâ ve mu‘âmelât-ı şettâ ve hukūk-ı ma‘lûme ve mechûleye müte‘allika mutlaka âmme-i de‘âvî <<kâffe-i>> ve mutâlebâtdan ve kâffe-i eymân ve muhâsamâtdan tarafeynden her birimiz âharın zimmetini ibrâ-i âm ile kabûlü hâvî ibrâ ve ıskāt eyledik deyü takrîrini mezbûr İbrahim Kaptan tasdîk etmeğin bu sûretde ibrâdan müstesnâ bedel-i sulh-ı merkūm sekiz yüz guruşun bi’t-taleb müdde‘î-i mersûm Dimitri zimmîye edâsıyla mezbûr İbrahim Kaptan ilzâm olunduğu İstanbul Mahkemesi’nden huzûr.

Fî 13 min-Şevvali’l-mükerrem sene 1242

Nüshateyn

353 [67b-2] İstefan v. Karabet ile eşi Turfanda bt. Anapana’nın, Derviş Osman b. Ebubekir’den alacaklarını tahsil ettikleri

30 guruş ile yarım vakıyye ipek teslîmi ve ücretden ibrâ

Ma‘rûz

Mübârek rikâb-ı şevket-meâb-ı hazret-i hilâfet-penâhîye takdîm-i arzuhâl eden sandalcı esnâfına mülhak dolayıcı ta‘bîr olunur ipek bükücü esnâfından İstefan v. Karabet nâm zimmî meclis-i şer‘-i münîrde zevcesi şahsı mu‘arrefe Turfanda bt. Anapana nâm Nasrâniye hâzıra olduğu hâlde derûn-ı arzuhâlde mezkûru’l-ism çulha esnâfından Derviş Osman b. Ebîbekir nâm kimesne muvâcehesinde ben bundan akdem zevcem hâzıra-i mersûme ile ma‘an merkūm Derviş Osman’a üç ay mikdârı ücretle ipek bükmemizle ücretimizden zimmetinde bin dört yüz guruş alacağımız var zannıyla işbu arzuhâli takdîm ve iddi‘â etmişdik lâkin bu def‘a taraf-ı şer‘-i şerîfden havâle ile kethudâ ve yiğitbaşı ve ihtiyâr ustalarımız muvâcehelerinde yegân yegân hesâbımız görüldükde fakat otuz guruş nakd ve yarım vakıyye ipek alacağımız çıkıp mâ‘adâ bir nesne hakkımız olmadığı zâhir ve âşikâr olmağla mezbûr Derviş Osman dahi meblağ-ı merkūm otuz guruşu an-nakd ol mikdâr ipeği dahi aynen huzûr-ı şer‘-i şerîfde bize teslîm ve biz dahi ahz ü kabz etmemizle bi’l-cümle husûs-ı mezkûra ve ziyâde ücret mutâlebesine ve sâir kâffe-i hukūk-ı şer‘iyeye müte‘allika âmme-i da‘vâdan ben ve zevcem

hâzıra-i mersûmeden her birimiz merkūm Derviş Osman'ın zimmetini ol dahi kezâlik bizim zimmetimizi ibrâ-i âmm-ı sahîh-i şer'î ile ibrâ ve ıskāt ve her birimiz ber-vech-i muharrer âharın ibrâsını kabûl eyledik deyü mukırr-ı mesfûr İstefan zimmînin bi'l-cümle takrîr-i meşrûhunu mezbûr Derviş Osman ile hâzıra-i mersûme Turfanda Nasrâniyeden her biri tasdîk ve külliyen kat'-ı nizâ' eyledikleri İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 21 min-Şevvali'l-mükerrem sene 1242

354 [67b-3] Keresteci Agop v. Mardıros ile Çedikçi Halil Ağa'nın vereselerinin ev intikalinden 1000 guruşa sulh oldukları

1500 guruş ibrâ ve 1000 guruş ahz ü kabz ve menzil intikāli evlâdına

Ma'rûz

Mübârek-rikâb-ı kamer-tâb-ı husrevâneye takdîm-i arzuhâl eden mu'arrefetü'şşahs Turfanda bt. Agop Nasrâniyenin zevci olup bundan akdem hâlik olan Keresteci Agop v. Mardiros zimmînin verâseti zevce-i metrûkesi mersûme Turfanda Nasrâniye ile sulbî kebîr oğlu Kirkor ve sulbiye kebîre kızı Maryam Nasrâniye ve sagīre kızı Noyne'ye inhisârı tahakkukundan sonra verese-i mersûmûndan mersûm Kirkor zimmî evvelen Çarşamba günü Arz Odası'nda huzûr-ı hazret-i sadâret-penâhîde ve ba'dehû bi't-terâzî du'âhâne-i dâ'îlerinde ma'kūd meclis-i şer'-i enverde sagīre-i mersûmenin anası ve min-kıbeli'ş-şer' vasîyy-i mansûbesi mesfûre Turfanda ile mersûme Maryam Nasrâniyeler hâzıra oldukları hâlde Çedikçi el-Hâc Halil Ağa nâm kimesne muvâcehesinde hazır bi'l-meclis es-Seyyid Ahmed Efendi b. es-Seyyid İbrahim'in mütevellîsi olup nezâret-i dâ'iyânemde olan evkāfdan merhûm Şücâeddin Yusuf Anbarî Vakfı müsakkafâtından mahrûse-i Galata hâricinde Beyoğlu nâm mahâlde Santa Marika mahallesinde vâki' hâmiş-i arzuhâlde ihrâc olunan defter-i vakf kaydında muharrer olduğu üzre beher şehr on akçe icâre-i müecceleli hâlik-i mersûm sağlığında bâ-temessük-i mütevellî bi'l-icâreteyn müstakillen mutasarrıf olduğu ma'lûmü'l-hudûd bir bâb menzil-i müfrez-i sagīri hâlik-i mesfûr merkūm Halil Ağa'nın pederi İbrahim Ağa b. Ahmed'in mâlından ve yedinden iktirâz ve kabz eylediği iki bin beş yüz guruş deyni mukābelesinde vefâen bâ-re'y-i mütevellî merkūm İbrahim Ağa'ya ferâğ ve tefvîz ettikden sonra evvelen babam mersûm Agop zimmî deyni olan meblağ-ı mezkûr iki bin beş yüz guruşu edâ ile menzil-i mezkûr geri red ve ferâğ olunmaksızın hâlik ve ba'dehû mezbûr İbrahim Ağa verâseti ancak sulbî oğlu merkūm el-Hâc Halil Ağa'ya münhasıra olduğu hâlde fevt olup lâkin babam hâlik-i mersûmun deyn-i mezkûrunu edâya asla terekesi nâmına nesnesi olmadığından mezbûr el-Hâc Halil Ağa bi'l-verâse alacağı olan meblağ-ı mezkûr iki bin beş yüz guruşun bin beş yüz guruşunu rızâsıyla hat ve tenzîl ve bâkīsi olan bin

guruşu ben mâlımdan teberru‘an mezbûr el-Hâc Halil Ağa’ya def‘ ü teslîm ol dahi ba‘de’l-ahz mütevellî-i hâzır-ı merkūm dahi menzil-i mezkûru babamız hâlik-i mesfûrun âdiyen intikālinden benimle kız karındaşlarım hâzıra-i mersûme Maryam Nasrâniye ile sagīre Noyne’nin eslâsen tasarrufumuza ba‘de’l-izn bi’l-cümle bundan akdem menzil-i mezkûrun şart-ı mezbûr ile ferâğına dâir ve sâir beynimizde cereyân eden cemî‘ hukūk-ı şer‘iyeye müte‘allika âmme-i da‘vâdan benimle anam ve kız karındaşım hâzıretân-ı mersûmetândan her birimiz ancak **[68a]** bi’l-asâle mezbûr el-Hâc Halil Ağa’nın zimmetini ol dahi hat ve tenzîl eylediği meblağ-ı mezkûr bin beş yüz guruşa ve ferâğ-ı mezkûrda kat‘î müdde‘âsına ve bi’l-cümle husûs-ı mezkûra müte‘allika âmme-i da‘vâdan benimle anam ve kız karındaşım hâzıretân-ı mesfûretânın zimmetlerimizi her birimiz ibrâ-i âmm-ı sahîh-i şer‘î ile ibrâ ve ıskāt ve her birimiz ber-vech-i muharrer bi’l-asâle âharın ibrâsını kabûl eyledik deyü bi’l-cümle takrîrini mezbûr el-Hâc Halil Ağa ile mütevellî-i hâzır-ı merkūm es-Seyyid Ahmed Efendi ve hâzıretân-ı mersûmetân Turfanda ve Maryam Nasrâniyelerden her biri tasdîk edip bu vechile kat‘-ı münâza‘a eyledikleri İstanbul Mahkemesi’nden huzûr.

Fî 25 Ş sene 1242

Nüshateyn

355 [68a-1] Kirkor v. Mircan’ın veresesinin, Hasan Ağa b. İsmail’den 7440 guruş alacak davalarını ispat edemedikleri

7440 guruş men‘

Ma‘rûz

Habbâz esnâfından olup İstanbul’da Balat kurbünde Ali Paşa-yı Atîk mahallesinde mütemekkin iken bin iki yüz otuz dört senesi Zilka‘detü’ş-şerîfesinin yedinci günü hâlik olan nizâm ustası Tahte’l-kal‘alı [Tahtakaleli] Kirkor v. Mirican zimmînin verâseti zevce-i metrûkesi Deruhi bt. Anderyas ve anası Anna bt. Magsis Nasrâniyeler ile sulbî kebîr oğlu Mircan zimmî ve sagīr oğlu Mıgırdıç ve sulbiye sagīre kızları Anna ve sagīre Maryem’e münhasıra ba‘dehû ümm-i mersûme Anna Nasrâniye dahi hâlike olup verâseti oğlunun oğulları ve kızları mersûmûn Mirican zimmî ve sıgār Mıgırdıç ve Anna ve Maryem’e ba‘de’l-inhisâr mersûme Maryem’in li-ebeveyn er karındaşı ve min-kıbeli’ş-şer‘ vasîyy-i mansûbu arzuhâl eden ibn-i mersûm Mirican zimmî sagīrân-ı mersûmân Mıgırdıç ve Anna’nın anaları ve min-kıbeli’ş-şer‘ kezâlik vasîyy-i mansûbeleri zevce-i mesfûre Deruhi Nasrâniye hâzıra olduğu hâlde İstanbul Mahkemesi’nde meclis-i şer‘-i münîrde derûn-ı arzuhâlde mezkûru’l-ism sâbık habbâzân kethudâsı el-Hâc Hasan Ağa b. İsmail nâm kimesne mahzarında mezbûr el-Hâc Hasan Ağa hâlik-i mesfûrun sağlığında mâlından

bi'd-defa'ât ahz ü kabz ve umûruna sarfla istihlâk eylediği bâ-defter-i müfredât sekiz bin dört yüz kırk guruş mezbûr el-Hâc Hasan Ağa zimmetinde alacak hakkı olup hatta mezbûr el-Hâc Hasan Ağa'dan meblağ-ı merkūmu taleb eylediğinde ol dahi deyni olduğunu ikrâr ve meblağ-ı mezkûrun <<yüz>> bin guruşunu iki def'ada hâlik-i mesfûra teslîm etmekle bâkīsi olan yedi bin dört yüz kırk guruşu kable'l-ahz ve'l-istifâ hâlik ve meblağ-ı merkūm ber-mûcib-i münâsaha-i mezkûre bizimle sıgār-ı mersûmûna mevrûs olmağla meblağ-ı bâkī-i merkūm yedi bin dört yüz kırk guruşu mezbûr el-Hâc Hasan Ağa'dan bi'l-verâse ve bi'l-vekâle taleb ederiz deyü hâzıra-i mersûme ile da'vâ ettiklerinde ol dahi cevâbında külliyen inkâr etmekle müdde'iyân-ı mersûmân Mirican zimmî ve Deruhi Nasrâniye ber-vech-i muharrer müdde'âlarını isbâtdan acz-birle istihlâf ettiklerinde mezbûr el-Hâc Hasan Ağa'ya vech-i şer'î üzre yemîn verilmeğin mûcibiyle müdde'iyân-ı mersûmân da'vâ-yı mezkûreleriyle mezbûr el-Hâc Hasan Ağa'ya bilâ-beyyine mu'ârazadan men' olunduğu huzûr.

Fî 23 Şa'bân sene 1242

356 [68a-2] Mîrî ambarlarından ekmekçi esnafına hububat dağıtılması ve fiyatlarının tespiti

Fiyât-ı hınta

Ma'rûz

Sa'âdetlü defterdâr efendi bendelerinin telhîsi mûcibince işbu bin iki yüz kırk iki senesi Şevvali'l-mükerreminin yirmi <<dörd>> yedinci gününden i'tibâr ile mîrî anbârları mevcûdundan habbâzân esnâfına me'mûrîn ma'rifetleriyle tevzî' ve i'tâ buyrulan otuz bin keyl zehâirin on bin keyli Bergos hıntası olup beher keyli yüz yirmi beşer paraya ve on bin keyli Mısır hıntası olup beher keyli yüz onar paraya ve on bin keyli Kızılca hıntası olup beher keyli yüz paraya olduğu bi'l-ihbâr huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî 29 min-Şevvali'l-mükerrem sene 1242

357 [68a-3] Hristo v. Panayot'un kasab gediği hissesinin evladına intikal ettiği

Evlâdına kasab gediği intikāli

Ma'rûz

Hudâvendigâr-ı esbak cennet-mekân Sultân Abdülhamid Han -tâbe serâhu- hazretleri evkāf-ı şerîfelerinden Yedikule hâricinde vâki' gayrı-ez selhhâne-i mîrî on aded ganem selhhânelerinden dokuzuncu selhhâneye merbût İstanbul'da Kumkapı

dâhilinde aşçı dükkânı ittisâlinde kâin bir bâb kasab dükkânı gediğinin nısfına bâ-temessük mutasarrıf olan Hristo v. Panayot zimmî hâlik olup nısf hisse-i mezkûre sulbî kebîr oğlu Yani zimmîye kable'l-intikāl mesfûr Yani zimmî dahi hâlik olup nısf hisse-i mezkûre sulbî kebîr oğulları Nikola ve Kosta zimmîler ve sulbiye kebîre kızları Eleniko Piraşe nâm Nâsrâniyelere âdiyen intikāl eylediğinden bahisle nısf hisse-i mezkûre defter-i vakf-ı şerîfde mesfûrûnun uhdelerine kayd ile yedlerine başka başka cedîd temessük i'tâsını istid'â ve hâl minvâl-i meşrûh üzre olduğu-nu kasablar kethudâsı el-Hâc Hasan Ağa ve kasab ustaları ihbâr ve inhâ etmele-riyle bu sûretde ber-vech-i istid'â kayd ile temessük i'tâsı iktizâ eylediği İstanbul Mahkemesi'nden huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî 27 Şa'bân sene 1242

358 [68a-4] Ali Usta'ya, satın aldığı berber gediğini Bâbıâli civarından Hocapaşa'ya nakli hususunda izin

Ber-mûcib-i emr-i âlî Bâb-ı Âsafî civârından Hocapaşa'ya berber gediği nakli

Ma'rûz

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen evvel-emirde işbu arzuhâl ve der-dest olan diğer arzuhâl ve i'lâm ve takrîr ve derkenâra nazar olundukda Bâb-ı Âlî'ye ilâve olunmak için bu def'a bâ-irâde-i aliyye tefevvüz olunan Bâb-ı Âlî civârında kâin Başmuhâsebe'de mukayyed ve mu'teber on dört bâb berber dükkânları gedikleri-nin Ayasofya-i Kebîr civârında vâki' mesdûd kahve dükkânlarına yahud mahâll-i sâireye mülk sahiblerinin rızâlarıyla nizâmına tatbîkan nakilleri husûsu va'd bu-yurulmuş olduğundan keyfiyet-i kuyûd ve nizâmı Başmuhâsebe'den derkenâr ve iktizâsı mi'mâr ağa kullarından isti'lâm olunarak ber-mûcib-i va'd-i âlî nakli husûsu sa'âdetlü defterdâr efendi bendeleri tarafından takrîr [ve] inhâ ve ol bâbda ruhsat-i seniyye i'tâ buyurulmağla dekâkîn-i mezkûreden hâmiş-i arzuhâlde mastûr Başmuhâsebe derkenârında musarrah Paşa Kapısı kurbünde kebabçı sı-rasında Hüseyin Usta ismine mukayyed bir bâb muhterik berber dükkânı gedi-ği ta'bîr olunur harîkden tahlîs olunmuş olan âlât-ı lâzıme-i ma'lûmeye tedâvül-i eydî ile el-yevm şirâen mâlik olan sahib-i arzuhâl Ali Usta kulları âlât-ı gedik-i mezkûru kurb ve civârında Hocapaşa caddesinde çörekçi fırını sırasında vâki' bir tarafı camcı ve bir tarafı berber dükkânları ve verâsı Ahmed Efendi menzili ve pîşgâh-ı tarîk-ı âm ile mahdûd merhûm Defterdâr Abdüsselam Efendi Vakfı'ndan şehriye yirmi dört akçe icâreli bir bâb kaymakçı dükkânı arsasına bu def'a müced-deden inşâ olunacak bir bâb dükkâna nakli husûsunu istirhâm etmekle nizâmına tatbîk için muahharan naklolunacak dükkân-ı mezkûrun bâ-temessük-i mütevellî bi'l-icâreteyn mutasarrıfı Hocapaşa müezzini Halil Efendi b. Osman ve esnâf-ı merkūme kethudâsı İbrahim Ağa ve şeyhi el-Hâc Abdi Efendi ve du'âcısı İsmail

Efendi ve yiğitbaşısı Nuri Ağa ve çavuşu Molla Mustafa ve köşe ustası Mehmed Ağa ve sâirleri duʿâhânemize celb ile suâl olundukda fi'l-vâkiʿ âlât-ı gedik-i mezkûr merkūm Ali Usta'nın el-yevm mâlı olup ber-vech-i istidʿâ nakli şurût-ı nizâmlarına dahi muvâfık olduğunu esnâf-ı merkūmûn ihbâr ve ber-vech-i muharrer nakline izin ve rızâsı olduğunu mutasarrıfı merkūm Halil Efendi takrîr ettikden sonra dükkân-ı mezkûrun keyfiyetini mahâllinde **[68b]** tahkīk için taraf-ı dâʿiyânemden mürsel Kâtib es-Seyyid Salih Afif Efendi dâʿîleri [ve] hâssa miʿmârı hulefâsından Derviş Ahmed ve Mehmed Necib Halîfeler ile dükkân-ı mezkûra varıp arsasını keşf ve misâha ve kurb ve civârında bulunan bî-garaz Müslimînden suâl ettikde arsa-i mezkûre terbîʿan kırk iki zirâʿ olup kahvehâne şeklinde olmayarak âdet üzre bir bâb berber dükkânı olabilir mikdâr olmağla bir gûne beis ve mahzûru olmayacağını miʿmârân-ı merkūmân ve Müslimîn-i merkūmûn inhâ eylediklerinden mâʿadâ kahvehâne şeklinde olmayarak muʿtâd üzre berber dükkânı inşâsına merkūm Ali Usta kulları taʿahhüd eylediğini mevlânâ-yı mûmâ-ileyh dâʿîleri mahâllinde tahrîr ve maʿan mebʿûs ümenâ-i şerʿle meclis-i şerʿ-i şerîfe gelip alâ-vukūʿihî inhâ ve takrîr eylediği maʿlûm-ı devletleri buyruldukda ber-mûcib-i vaʿd-i âlî ve ber-muktezâ-yı şurût-ı nizâm istidʿâsına müsâʿade-i seniyyeleri erzânî buyrulduğu hâlde <<dükkân-ı>> gedik-i mezkûr mahâll-i sâbıkından dükkân-ı mezkûra nakl ile mahâl ve ism-i evvelin kaydları refʿ ve terkīn ve mahâll-i sânî-i mezkûrda müstakar ve muʿteber olmak üzre mâliki merkūm Ali Usta'nın ismine tashîhan kayd ile yedine sûret iʿtâsı iktizâ eylediği İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 24 Şevvali'l-mükerrem sene 1242

359 [68b-1] Kosta v. Peraşkova'nın, kasab gediği hissesini Savav. Kiziro'ya devrettiği

Kasab ferâğı

Maʿrûz

Hudâvendigâr-ı esbak cennet-mekân Sultân Abdülhamid Han –tâbe serâhu- hazretleri evkāf-ı şerîfelerinden Yedikule hâricinde vâkiʿ gayrı-ez selhhâne-i mîrî on aded ganem selhhânelerinden dördüncü selhhâneye merbût mahrûse-i Galata'da Karaki kapısı dâhilinde helvâcı karşısında kâin bir bâb kasab dükkânı derûnunda mevcûde gedik taʿbîr olunur âlât-ı lâzıme-i maʿlûmenin on altı sehm iʿtibârıyla bir sehm hisse-i şâyiʿasına mutasarrıf olan Kosta v. Peraşkova zimmî tarafından husûs-ı âtîde vekîl olduğu kasab esnâfından Mehmed Said b. el-Hâc Hasan ve Mehmed b. Mustafa nâm kimesneler şehâdetleriyle sâbit olan es-Seyyid Halil b. es-Seyyid Halil nâm kimesne meclis-i şerʿ-i münîrde Sava v. Kiziro zimmî muvâcehesinde kasablar kethudâsı el-Hâc Hasan Ağa hazır olduğu hâlde takrîr-i

kelâm edip ber-vech-i muharrer müvekkilim mersûmun mutasarrıf olduğu bir sehm hisse-i mezkûreyi bâ-hüsn-i rızâ ve tayyib-i hâtır [ve] ferâğ-ı kat'î-i mu'teber ile bedel-i ma'lûm ve makbûz mukābelesinde bi'l-vekâle mersûm Sava zimmîye ferâğ ve tefvîz ve vech-i lâyıkı üzre teslîm eylediğimde ol dahi ber-vech-i muharrer tefevvüz ve kabûl etmeğin fîmâ-ba'd bir sehm hisse-i mezkûre re'y-i mütevellî ile mersûm Sava zimmînin dâhil-i havza-i tasarrufu olup müvekkilim mersûmun alâkası kalmamışdır deyü ba'de't-takrîr ve't-tasdîk bir sehm hisse-i merkūme müvekkil-i mersûmun ferâğından defter-i vakf-ı şerîfde mesfûr Sava zimmî uhdesine kayd ile yedine temessük i'tâsını istid'â eyledikleri İstanbul Mahkemesi'nden huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî-gurreti B sene 1242

360[68b-2] Kosta v. Peraşkova'nın, adı geçen kasab gediği hisselerini, Sava v. Kiziro'ya devrettiği

Kasab ferâğı

Ma'rûz

Hudâvendigâr-ı esbak cennet-mekân firdevs-âşiyân Sultân Abdülhamid Han –tâbe serâhu- hazretleri evkāf-ı şerîfelerinden Yedikule hâricinde kâin gayrı-ez selhhâne-i mîrî on aded ganem selhhânelerinden birinci selhhâneye merbût Fındıklı'da bir bâb ve üçüncü selhhâneye merbût Tophâne'de Firuzağa'da bir bâb ve Galata Sarayı kurbünde selhhâne civârında bir bâb ve Fındıklı'da köşe başında bir bâb ve dört yol ağzında bir bâb ve Karaki kurbünde bir bâb ve Beyoğlu'nda Ketehorya mahallesinde bir bâb ve Ağa Câmi'i kurbünde bir bâb Yazıcı Câmi'i kurbünde bir bâb dördüncü selhhâneye merbût Galata Sarayı kurbünde bir bâb ki cem'an on bâb dükkân gediklerinin her biri yirmişer sehm i'tibârıyla birer sehm-i şâyi'ine bâ-temessük mutasarrıf olan Kosta v. Peraşkova zimmî tarafından husûs-ı âtîde vekîl olduğu kasab esnâfından Mehmed Said b. el-Hâc Hasan ve Mehmed b. Mustafa nâm kimesneler şehâdetleriyle sâbit olan es-Seyyid Halil b. es-Seyyid Halil meclis-i şer'-i münîrde Sava v. Kiziro zimmî muvâcehesinde kasablar kethudâsı el-Hâc Hasan Ağa hazır olduğu hâlde takrîr-i kelâm edip ber-vech-i muharrer müvekkilim mersûmun mutasarrıf olduğu birer sehm hisse-i şâyi'a-i mezkûreleri bâ-hüsn-i rızâ ve tayyib-i hâtır ve ferâğ-ı kat'î-i mu'teber ile bedel-i ma'lûm ve makbûz mukābelesinde bi'l-vekâle mersûm Sava zimmîye ferâğ ve tefvîz ve vech-i lâyıkı üzre teslîm eylediğimde ol dahi ber-vech-i muharrer tefevvüz ve kabûl etmeğin fîmâ-ba'd zikrleri mürûr eden birer sehm hısas-ı mezkûre re'y-i mütevellî ile mersûm Sava zimmînin dâhil-i havza-i tasarrufu olup müvekkilim mersûmun alâkası kalmamışdır deyü ba'de't-takrîr ve't-tasdîk sâlifü'z-zikr on bâb dükkân gediklerinin her birinden yirmişer sehm i'tibârıyla birer sehm-i şâyi'i müvekkil-i

mersûmun ferâğından defter-i vakf-ı şerîfde mesfûr Sava zimmî uhdesine kayd ile yedine temessük i'tâsını istid'â eyledikleri İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî-gurreti B sene 1242

361 [68b-3] Filibos'un tütüncü gediğini, Zeliha bt. Hasan'a sattığı

Tütüncü gediği mübâya'ası ve nakli

Ma'rûz

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen işbu arzuhâl ve derkenâra ba'de'n-nazar İstanbul'da Defterdâr kapısı karşısında tütüncü esnâfından Filibos zimmî ismine mukayyed şurût-ı nizâma dâhil ve mu'teber bir bâb tütüncü dükkânı derûnunda mevcûde gedik ta'bîr olunur bir peşkün ve bir terâzi ma'a-derâhim ve dört kâse ve iki huni ve sâir âlât-ı lâzıme-i ma'lûmenin tedâvül-i eydî ile el-yevm şirâen mâliki idüğü bi'l-ihbâr mütehakkık olan es-Seyyid Mustafa Râsim Efendi b. es-Seyyid Halil meclis-i şer'-i münîrde İstanbul'da Firuzağa mahallesinde sâkine sahibe-i arzuhâl mu'arrefetü'z-zât Zeliha bt. Hasan nâm hatun mahzarında esnâf-ı merkûme kethudâsı Osman Ağa ve vekîli es-Seyyid el-Hâc Mustafa Ağa ve yazıcısı es-Seyyid Mehmed Nuri Efendi ve yiğitbaşısı Molla Osman ve sâir lonca ihtiyârları hazır oldukları hâlde takrîr-i kelâm edip ber-vech-i muharrer mâlik olduğum âlât-ı gedik-i mezkûru tarafeynden bi'l-îcâb ve'l-kabûl bâtten ve sahîhan bi-safkatin vâhidetin üç yüz elli guruş semen-i makbûza mezbûre Zeliha Hatun'a bey' ve temlîk ve teslîm eylediğimde ol dahi ber-vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl edip mebî'-i mezkûrun tağrîr ve gabnine müte'allika da'vâdan tarafeynden her birimiz âharın zimmetini kabûlü hâvî ibrâ ve ıskāt eyledik fîmâ-ba'd âlât-ı gedik-i mezkûrda benim alâkam kalmayıp merkûme Zeliha Hatun'un mal-ı müşterâsı ve hakk-ı sırfıdır deyü ba'de'l-ikrâr ve't-tasdîk dükkân-ı mezkûru mülk sahibi eşedd-i lüzûmuna binâen menziline ilâve ve idhâl edip ol vechile âlât-ı gedik-i mezkûrun şurût-ı nizâmına tatbîkan kurb ve civârında vâki' âhar gedikden hâlî bir bâb dükkâna mutasarrıfının re'y ve rızâsıyla nakli lâzım geldiğinden bahisle âlât-ı gedik-i mezkûrun kurb ve civârında At Meydânı kurbünde Firuzağa Câmi'-i şerîfi karşısında kâin sülüs hisse-i şâyi'ası hazır bi'l-meclis Ahmed Ağa'nın ve selâse-i erbâ'ı kendinin bâ-temessük-i mütevellî bi'l-icâreteyn tasarruflarında olan âhar gedikden ârî bir bâb vakıf dükkâna hâzır-ı mezbûrun izin ve rızâsıyla nakl ve ismine tashîhan kayd ile yedine sûret i'tâsını mezbûre Zeliha Hatun istid'â ve ber-vech-i muharrer nakli şurût-ı nizâma muvâfık olduğunu esnâf-ı hâzırûn-ı mezbûrûn ihbâr ve inhâ etmeleriyle bu sûretde zikrolunan tütüncü gediği âlâtı sâlifü'z-zikr Defterdâr kapısı karşısında olan dükkândan mârrü'z-zikr Firuzağa Câmi'-i şerîfi karşısında olan dükkâna nakl ile mersûm Filibos zimmî [**69a**] ismine olan kayd-ı atîki ref' ve terkîn ve el-yevm mâlikesi

mezbûre Zeliha Hatun ismine tashîhan kayd ve zabtı'çün kaleminden sûret i'tâsı muktezâ-yı şurût-ı nizâm idüğü İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 23 min-Şevvali'l-mükerrem sene 1242

362 [69a-1] Kirkor v. Hazer'in veresesinin, değirmen gediği hisselerini Avakim v. Nikogos'a devrettikleri ve gediğin nakli

Uncu değirmeni mübâya'ası ve nakli

Ma'rûz

Âsitâne-i aliyyede vâki' habbâz esnâfından olup bundan akdem hâlik olan Kirkor v. Hazer zimmînin sulbî kebîr oğulları ve hasran vârisleri idüğü bi'l-ihbâr mütehakkık olan Kazer ve Mardiros zimmîler meclis-i şer'-i münîrde Avakim v. Nikogos zimmî muvâcehesinde her biri takrîr-i kelâm edip mahrûse-i Galata'da Sepetçiler içinde vâki' el-yevm bir horoslu bir kıt'a uncu değirmeni derûnunda mevcûde beyne'l-esnâf gedik ta'bîr olunur dört re's bargir ve sâir âlât-ı lâzıme-i ma'lûmenin nısf-ı şâyi'i babamız mesfûr Kirkor zimmînin ve nısf-ı şâyi'-i âharı dahi Sahak v. Abraham zimmînin yedlerinde iştirâken ve şâyi'an mâlları iken babamız mersûm hâlik oldukda nısf hisse-i mezkûresi hasran bize <<mevrûs>> ve mersûm Sahak zimmî dahi bundan akdem hâlik oldukda nısf hisse-i mezkûresi hasran sulbî kebîr oğlu hazır bi'l-meclis Lorsik zimmîye mevrûs olmuşdu el-hâletü hâzihî bizi vech-i muharrer bi'l-irsi'ş-şer'î mâlik olduğumuz nısf hisse-i mezkûreyi tarafeynden bi'l-îcâb ve'l-kabûl ve bâtten ve sahîhan bi-safkatin vâhidetin mersûm Avakim zimmîye sekiz yüz altmış guruş semen-i makbûza bey' ve temlîk ve vech-i lâyıkı üzre teslîm eylediğimizde ol dahi ber-vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl edip mebî'-i mezkûrun tağrîr ve gabnine müte'allika da'vâdan tarafeynden her birimiz âharın zimmetini ibrâ-i âm ile ibrâ ve ıskāt ve her birimiz ber-vech-i muharrer âharın ibrâsını kabûl eyledik fîmâ-ba'd nısf-ı âlât-ı gedik-i mezkûr mesfûr Avakim zimmînin mülk-i müşterâsı ve hakk-ı sırfı olup bizim alâkamız kalmamışdır deyü ba'de't-takrîr ve't-tasdîk mersûmân Avakim ve Lorsik zimmîler meclis-i şer'-i münîrde esnâf-ı merkûme kethudâsı Abdülbaki Ağa ve nizâm ustaları hazır oldukları hâlde takrîr-i kelâm edip ber-vech-i muharrer ırsen ve şirâen mâlikleri olduğumuz ikişer bargirden cem'an dört re's bargir ve sâir âlât-ı ma'lûmeyi mahrûse-i mezbûrede eski Yağkapanı hâricinde Makaracılar içinde kâin bi'l-iştirâki's-seviy mâlikler olduğumuz bir horoslu bir kıt'a uncu değirmenine nakl ile mahâll-i sâbık ve ism-i evvelinin kaydları ref' ve terkīn ve değirmen-i sânî-i mezkûr iki horoslu olarak her birimiz mâlik olduğumuz birer horoslu zabtı'çün yedimize başka başka iki kıt'a sûret i'tâ buyurulması niyâzımızdır deyü istid'â ve istirhâm eylediklerinde hâl minvâl-i muharrer üzre olup âlât-ı gedik-i mezkûr hâlikân-ı mesfûrânın ber-vech-i muharrer

sağlıklarında yedlerinde mâlları idüğünü ve ba'de'l-helâk evlâdı mesfûrûna hasran mevrûs olduğunu ve bu makūle horos nakli şurût-ı nizâmlarına muvâfık olduğunu kethudâ ve nizâm ustaları hâzırûn-ı merkūmûn dahi ihbâr ve inhâ eyledikleri ma'lûm-ı devletleri buyruldukda istid'âlarına müsâ'ade-i seniyyeleri erzân buyurulup sâlifü'z-zikr Sepetçiler içinde olan bir horos uncu gediği sâbıku'z-zikr Makaracılar içinde olan bir horoslu uncu değirmenine nakl ile mahâll-i sâbık ve ism-i evvelinin kaydları ref' ve terkīn ve değirmen-i sânî-i mezkûr iki horos olarak her birinin mâlikleri oldukları birer horosun zabtı'çün kaleminden yedlerine başka başka iki kıt'a sûret i'tâsı bâbında fermân-ı âlîleri sudûru muktezâ-yı nizâm idüğü İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 21 min-Şevvali'l-mükerrem sene 1242

363 [69a-2] İstimlak edilerek Bâbıâli'ye ilave olunan on dört aded berber dükkânlarının gedik nakli

Bâb-ı Âsafî civârında olan on dört bâb berber gediklerini mahâll-i âhara nakli husûsu

Ma'rûz

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen sa'âdetlü defterdâr efendi bendelerinin işbu takrîri mütâla'a olundukda Bâb-ı Âlî'ye ilâve olunmak üzre bu def'a bâ-irâde-i aliyye tefevvüz olunan on dört bâb berber dükkânları gediklerinin Ayasofya-i Kebîr civârında vâki' mesdûd kahve dükkânlarına nakline ruhsat buyurulmasını dekâkîn-i mezkûre gedik ashâbı Bâb-ı Âlîlerine arzuhâl takdîmiyle istid'â etmeleriyle keyfiyet ve iktizâsı ifâde olunmak üzre defterdâr-ı müşârün-ileyhe lede'l-havâle kuyûda mürâca'at olundukda Bâb-ı Âlî civârında kâin on dört bâb berber dükkânları gedikleri mukayyed olduğu ve bu makūle gedik naklinde muahharan naklolunacak gedik sahibinin rızâsı munzam olmak nizâmından idüğü Başmuhâsebe'den derkenâr olundukdan sonra keyfiyeti mi'mâr ağa kullarından lede'l-isti'lâm zikrolunan dükkânlar mutasarrıflarından tefevvüz ve mu'acceleleri tamamen i'tâ ile Bâb-ı Âlî'ye ilâve olunmuş ve gedikleri ashâbına terk kılınmış ve gediklerinin mahâll-i âhara nâkli va'd buyurulmuş olduğundan ber-mûcib-i istid'â mahâll-i mezkûra yahud mahâll-i sâireye nizâmları mûcibince nakl ve küşâd husûsu taraf-ı dâ'iyâneme havâle ile tanzîmi re'y-i âlîlerine menût idüğünü i'lâm etmeğin zikrolunan gediklerin nizâmına tatbîkan münâsib olan mahallere mülk sahiblerinin re'y ve rızâları munzam olarak nakilleri husûsunun iktizâ-yı nizâm i'lâm olunmasını takrîr etmeleriyle ol bâbda sudûr eden fermân-ı âlîleri mûcibince berber esnâfının kethudâsı İbrahim Ağa ve şeyhi Abdi Efendi ve du'âcısı İsmail Efendi ve yiğitbaşısı Nuri Ağa ve çavuşu Molla Mustafa ve köşe ustaları ve sâir müsinn ü ihtiyârları nezd-i dâ'iyâneme celb ile suâl olundukda ber-mûcib-i va'd-i âlî

her biri bir mahâlde kahvehâne şeklinde olmayarak bir münâsib dükkân tedârik etmekde olduklarını ve ber-vech-i istid'â nakil husûsu dahi şurût-ı nizâmlarına muvâfık olduğunu ihbâr etmeleriyle bu sûretde keyfiyet Başmuhâsebe'ye kayd ile her biri dükkânlarını tedârik ve nakil istid'â ettikçe şurût-ı nizâmına tatbîkan i'lâm olunup mûcibince kaleminden ashâbı yedlerine sûret i'tâsı'çün ifâde-i hâl siyâkında İstanbul Mahkemesi'ne ilm u haberi i'tâ olunmak iktizâ eylediği huzûr.

Fî 25 min-Şevvali'l-mükerrem sene 1242

364 [69a-3] Kolancılar Çarşısı'nda yangında zarar gören 37 dükkânın tamir masraflarını esnafının aralarında paylaştıkları

Çarşı'da Bezzâzistân civârında kolancı ve şeridci ve bükmeci dükkânları ta'mîri masrûfundan bâkī 2590 buçuk guruş iki parayı edâya ta'ahhüdleri

Ma'rûz

İstanbul'da Çarşı-yı Kebîr'de Bezzâzistân-ı atîk ebvâbından Fincâncılar Kapısı hâricinde Kolancılar Çarşısı demekle meşhûr sûkun tarafeyninde kâin Dârü's-sa'âdeti'ş-şerîfe ağası hazretleri nezâretlerinde mahmî evkāfdan Ayasofya-i Kebîr Vakfı müsakkafâtından bezzâzistân-ı mezkûr tarafında sekiz aded ve karşı tarafında on bir aded ki cem'an on dokuz aded kemer tahtlarında vâki' birbirine muttasıl ma'lûmü'l-hudûd otuz yedi bâb dekâkînin gedik mâlikleri olan kolancı ve kılabdancı ve şeridçi ve bükmeci ve simkeş ve kîseci esnâfından mazbûtü'l-esâmî ehl-i İslâm ve re'âyâ kullarının Bâb-ı Âlî'ye takdîm eyledikleri işbu bir kıt'a aruzhâlleri bâlâsına bu dâ'îleriyle Haremeyn-i şerîfeyn müfettişi fazîletlü efendi ve ihtisâb ağası ve mi'mâr ağa bendelerine hitâben sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen kolancı esnâfından olup kendi nefsinden asîl ve vâlidesi Şerife Âişe bt. es-Seyyid Ali nâm hatun tarafından husûs-ı âtîde vekîl-i sâbitü'l-vekâlesi es-Seyyid Hasan Efendi b. el-Hâc Hüseyin nâm kimesne bi'l-ma'iyye rü'yete me'mûr Haremeyn-i şerîfeyn müfettişi olup İstanbul pâyesiyle tekrîm [**69b**] buyrulan zâde-i Emin Paşazâde fazîletlü mîr Abdülkadir Efendi tarafından meb'ûs Kâtib Muhammed Hamdi Efendi ve ihtisâb ağası Mustafa Ağa tarafından mürsel Mehmed Rifat Ağa ve hâssa mi'mârı tarafından mürsel Selim Sâbit ve Mehmed Râşid Halîfeler ile yine kolancı esnâfından olup kendi nefsinden asîl ve kız karındaşı Ümmü Gülsüm bt. İsmail nâm hatun tarafından kezâlik husûs-ı âtîde vekîl-i sâbitü'l-vekâlesi İbrahim Nuri Ağa ibnü'l-mezbûr İsmail ve kezâlik kendiden asîl ve vâlidesi Şerife Emine bt. es-Seyyid Mehmed nâm hatun tarafından kezâlik husûs-ı âtîde vekîl-i sâbitü'l-vekâlesi es-Seyyid Osman Ağa b. Ahmed nâm kimesneler hazır oldukları hâlde meclis-i şer'-i münîrde Kolancı Lütfullah Ağa b. Osman ve zâtları mu'arrefe Kolancı Süleyman Ağa zevcesi Şerife Fâtıma bt. Ali ve Şerife Fâtıma bt. Sırmacı es-Seyyid el-Hâc Mehmed Ârif nâm hatunlar ile şahsı mu'arrefe Altıncı Manak

zimmî zevcesi Serpohi bt. İstefan Nasrâniye asâleten ve Kolancı el-Hâc İbrahim Ağa b. Hüseyin'in oğlu ve tarafından vekîl-i sâbitü'l-vekâlesi Kolancı es-Seyyid Ebûbekir Ağa ve Çukadâr Salih Ağa b. Abdullah tarafından kezâlik husûs-ı âtîde vekîl-i sâbitü'l-vekâlesi Çukadâr Dâ'î Mustafa Ağa b. Ahmed muvâcehelerinde kolancı esnâfının kethudâsı Ali Ağa b. Hüseyin ve esnâfından es-Seyyid el-Hâc Mahmud Ağa b. Ali ve Eyûbî İsmail Ağa b. Mustafa ile zâtları mu'arrefe Kılabdancı es-Seyyid Mustafa Şükrü Efendi zevcesi Zeliha nâm-ı diğer Hub-edâ Hatun bt. Abdullah ve Kara Lambo v. İstilyanos ve Astarcı Almiye v. Yuvakim ve Simkeş Hürmüz v. Arutin ve Kılabdancı Gelibolulu Andon v. Artin ve Şeridci İstepan v. Bağdısar ve Kılabdancı Kocasar oğlu Avanes v. Artin ve Bükmeci Karabet v. Peçen ve Şeridçi Agop v. İstefan ve Kîseci Mardiros v. Tavit ve Sarrâf Altun oğlu Agop v. Artin zimmîler ile Şalcı Yuda v. Hayim Bovilve Frenk dellâlı Naim v. Mosi Zonana Yahûdiler asâleten ve Şerife Sâliha bt. Mehmed nâm hatunun vâlidesi ve tarafından vekîl-i sâbitü'l-vekâlesi zâtı mu'arrefe Şerife Hadîce bt. es-Seyyid Ali ve Sarrâf Minase v. Karabet zimmî tarafından husûs-ı âtîde vekîl-i sâbitü'l-vekâlesi Kîseci Mıgırdıç v. Setrak ve Kılabdancı Mumcu oğlu Kigork v. Matos zimmî tarafından kezâlik husûs-ı âtîde vekîl-i sâbitü'l-vekâlesi Kılabdancı Haffâfı Topkapılı Haçador v. Artin ve Maryem bt. Ohannes Nasrâniye tarafından kezâlik husûs-ı âtîde vekîl-i sâbitü'l-vekâlesi Kîseci Nişan v. Arakil zimmîler hazır oldukları hâlde bundan akdem bi-kazâillâhi te'âlâ vukū' bulan harîkde Çarşı-yı Kebîr'de vâki' bâlâda mezkûr Kolancılar sûkunda olan on dokuz aded kemerler tahtlarında kâin otuz yedi bâb kârgir dekâkîn ile sûk-ı mezbûrun kemerleri ba'zan münhedim ve ba'zan mâil-i inhidâm olup dekâkîn-i mezkûrenin gedik mâlikleri taraflarından ta'mîr ve tecdîdi bâbında sudûr eden emr-i âlî-şâna imtisâlen ben hâzırân-ı mezbûrân İbrahim Nuri Ağa ve es-Seyyid Osman Ağa ile ma'an otuz yedi bâb dekâkîn ile sûk-ı mezbûrun kemerlerini gedik mâliklerinin hisselerinde bi-şartı'r-rücû' emrleriyle mâlımızdan ta'mîr ve tecdîd-birle tekmîl edip bu def'a ma'rifet-i şer' ve mûmâileyhimâ ihtisâb ağası ve mi'mâr ağa ma'rifetleriyle keşf ve misâha olundukda masrûfumuz ber-mûcib-i defter-i keşf yirmi dokuz bin dört yüz doksan dokuz buçuk guruşa bâliğ ve meblağ-ı mezkûr ta'dîl ve tesviye üzre taksîm olundukda benimle vâlidem müvekkilem mezbûre Şerife Âişe Hatun'un hissemize isâbet eden üç bin iki yüz yetmiş sekiz buçuk guruş iki para ve hâzır-ı mezbûr İbrahim Nuri Ağa ile kız karındaşı müvekkile-i merkūme Ümmü Gülsüm Hatun'un hisselerine isâbet eden iki bin dört yüz seksen bir buçuk guruş bir para ve hâzır-ı mezbûr es-Seyyid Osman ile vâlidesi müvekkile-i merkūme Şerife Emine Hatun'un hisselerine isâbet eden iki bin doksan üç guruş on beş para ki cem'an yedi bin sekiz yüz elli üç guruş on sekiz para ile hâzırûn-ı asîl ve müvekkilûn-ı merkūmûndan kethudâ-yı mezbûr Ali Ağa'nın hissesine isâbet eden dokuz yüz yirmi beş guruş on beş para ve birâder-zâdesi müvekkile-i mezbûre Şerife Sâliha Hatun'un

hissesine isâbet eden üç yüz yirmi iki guruş on beş para ve es-Seyyid el-Hâc Mahmud Ağa'nın hissesine isâbet eden sekiz yüz on bir buçuk guruş sekiz para ve Eyûbî İsmail Ağa'nın hissesine isâbet eden altı yüz doksan beş buçuk guruş on para ve Zeliha Hatun'un hissesine isâbet eden dokuz yüz dört buçuk guruş ve Kara Lambo zimmînin hissesine isâbet eden dört yüz beş buçuk guruş on dört para ve Almiye zimmînin hissesine isâbet eden kezâlik dört yüz beş buçuk guruş on dört para ve Hürmüz zimmînin hissesine isâbet eden beş yüz yirmi bir buçuk guruş on iki para ve Gelibolulu Andon zimmînin hissesine isâbet eden bin dört yüz altı buçuk guruş sekiz para ve İstepan zimmînin hissesine isâbet eden sekiz yüz yirmi buçuk guruş üç para ve Kocasar oğlu Avanes zimmînin hissesine isâbet eden altı yüz seksen sekiz buçuk guruş sekiz para ve Bükmeci Karabet zimmînin hissesine isâbet eden altı yüz seksen sekiz buçuk guruş sekiz para ve Şeridçi Agop zimmînin hissesine isâbet eden bin üç yüz yetmiş yedi guruş on para ve Kîseci Mardiros zimmînin hissesine isâbet eden yedi yüz altmış iki buçuk guruş altı para ve Altun oğlu Agop zimmînin hissesine isâbet eden yedi yüz doksan iki guruş on dört para ve Şalcı Yuda Yahûdinin hissesine isâbet eden altı yüz seksen sekiz buçuk guruş sekiz para ve Naim Yahûdinin hissesine isâbet eden sekiz yüz otuz dört buçuk guruş on altı para ve Sarrâf Minasa zimmînin hissesine isâbet eden dokuz yüz sekiz guruş on dokuz para ve Mumcu oğlu Kigork zimmînin hissesine isâbet eden bin iki yüz seksen yedi guruş dokuz para ve Maryem Nasrâniyenin hissesine isâbet eden bin üç yüz kırk sekiz guruş üç para ki cem'an on altı bin beş yüz doksan yedi buçuk guruşu dahi hâzırûn-ı asîl ve müvekkilûn-ı merkūmûndan tamamen ve kâmilen ahz ü kabz edip ancak mezbûr Lütfullah Ağa hissesine isâbet eden beş yüz yetmiş dokuz buçuk guruş on iki paranın üç yüz doksan sekiz guruşunu teslîm-birle bâkī zimmetinde yüz seksen bir buçuk guruş on iki para ve Kolancı Süleyman Ağa zevcesi mezbûre Şerife Fâtıma Hatun hissesine isâbet eden dört yüz on yedi guruş on sekiz paranın altmış yedi guruşunu teslîm-birle bâkī zimmetinde üç yüz elli guruş on sekiz para ve mezbûre Şerife Hadîce Hatun hissesine isâbet eden altı yüz doksan üç guruş iki paranın yüz doksan üç guruşunu teslîm-birle bâkī zimmetinde beş yüz guruş iki para ve mersûme Serpohi Nasrâniye hissesine isâbet eden bin dört yüz elli iki buçuk guruş sekiz paranın dört yüz seksen guruşunu teslîm-birle bâkī zimmetinde dokuz yüz yetmiş iki buçuk guruş sekiz para ve müvekkil-i mezbûr Kolancı el-Hâc İbrahim Ağa hissesine isâbet eden altı yüz doksan dört guruş on altı paranın üç yüz altmış guruşunu teslîm-birle bâkī zimmetinde üç yüz otuz dört guruş on altı para ve müvekkil-i mezbûr Çukadâr Salih Ağa hissesine isâbet eden bin iki yüz on bir guruş altı paranın dokuz yüz altmış guruşunu teslîm-birle bâkī zimmetinde iki yüz elli bir guruş altı para ki hâzırûn-ı asîl ve müvekkil-i mezbûrûndan her biri deynleri olan cem'an beş bin kırk sekiz buçuk guruş iki paranın iki bin dört yüz **[70a]** elli sekiz guruşunu edâ ve teslîm ve

ol vechile min-haysü'l-mecmû' yirmi altı bin dokuz yüz sekiz buçuk guruş on sekiz parayı her birimiz istifâ etmemizle bâkī asîl ve müvekkil-i merkūmûn zimmetlerinde kalan min-haysü'l-mecmû' iki bin beş yüz doksan buçuk guruş iki parayı merkūmûn Lütfullah Ağa ve el-Hâc İbrahim Ağa ve Salih Ağa ve Şerife Fâtıma ve Şerife Hadîce Hatunlar ile Serpohi Nasrâniyeden bi'l-mürâca'a hâzırân-ı mezbûrân İbrahim Nuri Ağa ve es-Seyyid Osman Ağa ile ma'an taleb ederiz deyü hâzırûn-ı asîl ve vekîl-i merkūmûnun tasdîkleriyle da'vâ ettiklerinde onlar dahi cevâblarında kazıyye minvâl-i meşrûh üzre olduğunu bi-tamamihâ tâyi'aten ve kat'iyen her biri bi'l-asâle ve bi'l-vekâle ikrâr ve i'tirâf ve meblağ-ı bâkī-i mecmû'-ı mezkûr iki bin beş yüz doksan buçuk guruş iki parayı müdde'ûn-ı mezbûrûn es-Seyyid Hasan Efendi ve İbrahim Nuri Ağa ve es-Seyyid Osman Ağa'ya vech-i meşrûh üzre edâ ve îfâya asâleten ve vekâleten müte'ahhidler oldukları İstanbul Mahkemesi'nden huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî 15 min-Şevvali'l-mükerrem sene 1242

Gereği gibi mukābele-şüd

365 [70a-1] Mustafa Usta b. Osman'ın, Mehmed Usta b. Mehmed'e 650 guruş borcu olduğu

Turşu dükkânı kirâsından ve karzdan 650 guruş hüküm

Ma'rûz

Turşucu esnâfından el-Hâc Mehmed Usta b. Mehmed nâm kimesne meclis-i şer'-i enverde esnâf-ı merkūmeden Mustafa Usta b. Osman muvâcehesinde kethudâları Veliyüddin Ağa b. Mehmed hazır olduğu hâlde mezbûr Mustafa Usta zimmetinde bundan akdem yedimden ve mâlımdan iktirâz ve kabz eylediği dört yüz otuz guruş ile mahrûse-i Galata'ya muzâfe kasaba-i Tophâne'de Ağa Hamamı nâm mahâlde Bakkal İstavri zimmî mağazasına muttasıl taht-ı icâremde olan bir bâb turşucu dükkânı derûnunda mevcûde beyne'l-esnâf gedik ta'bîr olunur bâ-hüccet-i şer'iye müstakillen yedimde emvâlim olan sagīr ve kebîr on üç fuçı ve bir sirke fuçısı ve bir terâzi ma'a-derâhim ve bir akçe tahtası ve bir pîş-tahta ve sâir âlât-ı lâzıme-i ma'lûmenin senevî yüz onar guruş ecr-i müsemmâsından bin iki yüz kırk senesinde duhûl eden rûz-ı Hızır ibtidâsından kırk iki senesinde duhûl eden rûz-ı Hızır'a gelince iki senede merkūm Mustafa Usta'nın zimmetinde müctemi' olan iki yüz yirmi guruş ki cem'an altı yüz elli guruşu bana edâya ve işbu kırk iki senesinde duhûl eden rûz-ı Hızır ibtidâsında fesh-i akd-i icâre etmemle gedik ta'bîr olunan âlât-ı lâzıme-i muharrere-i mezkûreyi bana teslîme merkūm Mustafa Usta'ya tenbîh olunmak matlûbumdur deyü da'vâ ettikde ol dahi cevâbında kazıyye minvâl-i meşrûh üzre olup meblağ-ı mecmû'-ı mezkûr altı

yüz elli guruş zimmetinde müddeʿî-i mezbûra sahîhan deyni olduğunu ikrâr ve iʿtirâf ve meblağ-ı mecmûʿ-ı mezkûr altı yüz elli guruş ile gedik taʿbîr olunan âlât-ı mezkûreyi müddeʿî-i mezbûr el-Hâc Mehmed Usta'ya edâ ve teslîme taʿahhüd eylediği İstanbul Mahkemesi'nden huzûr-ı âlîlerine iʿlâm olundu.

Fî 16 min-Şevvali'l-mükerrem sene 1242

366 [70a-2] Yangında zarar gören Kalpakçılarbaşı dört yol ağzı kemerinin tamir masrafının esnafı arasında paylaşıldığı

Çarşı'da Kalpakçılarbaşı'nda dört yol ağzı kemeri keşfi

Maʿrûz

İstanbul'da Çarşı-yı Kebîr'de Kalpakçılarbaşı nâm mahâlde vâkiʿ dülbendci esnâfından Yazıcı Bogos v. Bedros ve Papas oğlu Maniyel v. Kapril nâm zimmîler sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen ihtisâb ağası Dede Mustafa Ağa ve sermiʿmâr-ı hâssa Abdülhalim Ağa ve hulefâsından Ahmed Mümtaz ve Abdurrahman Halîfeler hazır oldukları hâlde meclis-i şerʿ-i münîrde haffâf esnâfından ve Tuğcular Arastası sükkânından kethudâ es-Seyyid Hasan Ağa b. Hüseyin ve el-Hâc Mehmed Ağa b. Süleyman ve es-Seyyid el-Hâc Mustafa Ağa b. es-Seyyid Ali ve es-Seyyid Süleyman Ağa b. es-Seyyid Abdurrahman ve Sipâh Çarşısı sükkânından es-Seyyid İsmail Ağa b. es-Seyyid İsmail ve Abdullah Ağa b. Abdullah ve sâirleri muvâcehelerinde dülbendci esnâfından Uzun Artin v. Takfor ve Kapril v. Mıgırdıç ve Kasber v. Kirkor ve tuhafçı esnâfından Anaştaş v. Yani ve Agayi v. Andon ve Pandeli v. Kostandi ve Kalpakçı esnâfından Hristo v. Manol ve Yorgi v. Tanaş ve Yosif v. Mihal ve Küçük Kosti v. Yamandi ve Nikoli v. Apostol ve Tanaş v. Yani zimmîler ve sâirleri kezâlik hazır oldukları hâlde bundan akdem bi-kazâillâhi teʿâlâ vukūʿ bulan harîkde Kalpakçılarbaşı caddesinde vâkiʿ dört yol ağzının kârgir kemeri bi'l-külliye münhedim olup ancak çarşı-yı mezkûrda kâin dekâkînin gedik mâlikleri kendi mâllarından binâ ve inşâ ve tekmîl etmek üzre beyâz üzerine sudûr eden emr-i âlî-şâna imtisâlen biz sûk-ı mezbûrun kârgir kemerini ber-mûcib-i emr-i âlî esnâf-ı merkūmûnun bi-şartı'r-rücûʿ emrleriyle binâ ve inşâ ve tekmîl edip baʿdehû maʿrifet-i şerʿ ve hâzırân-ı mûmâ-ileyhimânın maʿrifetleriyle keşf ve misâha olundukda mârrü'z-zikr dört yol ağzının kemeri terbîʿan doksan sekiz zirâʿ beher zirâʿı yetmiş altışar guruşdan yedi bin dört yüz kırk sekiz guruş ve moloz nakli'çün bin beş yüz guruş ki cemʿan masrûfumuz sekiz bin dokuz yüz kırk sekiz guruşa bâliğ ve haffâfân esnâfının kırk sekiz bâb dekâkîn gedikleri mâliklerinin hisselerine üç bin altı yüz guruş ve Sipâh Çarşısı ahâlîlerinin yirmi beş bâb dekâkîn gedikleri mâliklerinin hisselerine bin sekiz yüz yetmiş beş guruş isâbet etmiş iken haffâfân esnâfı mezbûrûn fakat yedi yüz elli guruş ve Sipâh Çarşısı ahâlîsi merkūmûn dört yüz guruş ki cemʿan bin yüz elli

guruş bi'r-rızâ vermeğe müte'ahhid olduklarında biz ve sâir yemenîci ve tuhafçı ve kalpakçı esnâfları hâzırûn-ı mezbûrûn dahi râzı ve mâ'adâsını beynimizde iktisâm etmek üzre müte'ahhidler olduk dediklerini mezbûrûndan her biri tasdîk ve meblağ-ı mezkûr yedi yüz elli guruşu haffâfân esnâfı ve dört yüz guruşu Sipâh Çarşısı ahâlîsi merkūmûn müdde'iyân-ı mezbûrâna vermeğe müte'ahhidler oldukları İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 15 min-Ş sene 1242

367 [70a-3] Çarşı-yı Kebir'de Aynacılar Çarşısı'nda kuyumcu bodurumunda gedik niza'ı

Çarşı'da Aynacılar derûnunda kuyumcu bodurumu keşfi

Ma'rûz

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen zikri âtî husûsu mahâllinde lede'l-mu'âyene keşf ve tahkīk için savb-ı şer'-i enverden me'zûnen irâl olunan Kâtib Muhammed Hidâyetullah Efendi dâ'îleri bi'l-ma'iyye rü'yete me'mûr Haremeyn-i şerîfeyn müfettişi olup İstanbul pâyesiyle tekrîm buyrulan Emin Beyzâde fazîletlü mîr Abdülkadir Efendi tarafından meb'ûs Kâtib es-Seyyid Mehmed Eşref Efendi ve hâssa mi'mârı hulefâsından Abdurrahman ve Mehmed Necib Halîfeler ile İstanbul'da Çarşı-yı Kebîr'de Aynacılar sûkunda kuyumcular içinde Yahûdiler zukāğı başında kîseci ve hakkâk dükkânları beynlerinde kâin münâza'un-fîh olan nerdübân tahtında bodrum mahâlline varıp cerîdede mazbûtü'l-esâmî Müslimîn huzûrlarında akd-i meclis-i şer'-i nebevî ettiklerinde derûn-ı arzuhâlde mastûrü'l-ism Hakkâk Yako Nasil v. Tavit Yahûdî meclis-i ma'kūd-ı mezkûrda ashâb-ı arzuhâl Berberoğulları demekle meşhûr Serope ve Kerope ve Kigork ve Mardiros evlâd-ı Serkiz zimmîler muvâcehelerinde Dârü's-sa'âdeti'ş-şerîfe ağası hazretleri nezâretlerinde olan evkāfdan Ayasofya-i Kebîr Vakfı'nın mütevellîsi kâtib-i ağa-yı müşârün-ileyh Ahmed Râşid Efendi tarafından vekîl-i mürseli câbî-i vakf es-Seyyid Mehmed Ârif Ağa b. İsmail hazır olduğu hâlde vakf-ı şerîf-i **[70b]** mezbûr müsakkafâtından zikrolunan kîseci ve hakkâk dükkânları ile nerdübân tahtında bodrumu müştemil bir bâb fevkānî kuyumcu odası es-Seyyid Hüsnü Efendi ile Şalcı es-Seyyid Mehmed Râşid Ağa ve Şerife Zekiye ve Şerife Hadîce Hanımlar evlâd-ı Şalcı es-Seyyid el-Hâc İsmail Ağa'nın bâ-temessük-i mütevellî bi'l-icâreteyn ber-vech-i iştirâk taht-ı tasarruflarında olup lâkin mi'mârân-ı mezbûrân misâhalarıyla tûlen ve arzan bi-hesâb-ı terbî'î iki buçuk zirâ' arsa üzerinde mebnî zikrolunan hakkâk dükkânı ile bodrum derûnunda benim hakkâk gediğim vardır deyü iddi'â eylediğimde zimmiyûn-ı mersûmûn hâmiş-i arzuhâlde mastûr bin iki yüz otuz beş senesi Saferü'l-hayrın yedinci günü târihiyle müverraha sicilden muhrec bir kıt'a hüccet-i şer'iye mantûkunca zikrolunan oda ve bodrum derûnlarında bizim kuyumcu

gediğimiz vardır deyü beni iskândan men‘ etmişler idi el-hâletü hâzihî keyfiyet-i hâl esnâfımızın ihtiyârları ve sâir erbâb-ı vukūfdan suâl ve tahkīk olundukda fi’l-vâki‘ mahâll-i mezkûrda kuyumcu gediği olup hakkâk gediği olmadığı zâhir olmağla ol vechile zikrolunan oda ve bodrum <<derûnlarında bizim kuyumcu>> mahallerinde benim kat‘a alâka ve medhalim ve hakkâk gediğine dâir da‘vâ ve nizâ‘ım olmayıp ancak zimmiyûn-ı mersûmûn mârrü’z-zikr bodrum ile zîr-i zimmetinde kömürlük mahâllini aded-i şuhûr beyân olunmaksızın beher şehr üçer buçuk guruş kirâ ile bana îcâr ve teslîm ben dahi istîcâr ve kabûl eylediğimden sonra ben icâre-i mezkûreyi mâh-be-mâh cevr ü ezâ etmeksizin kendülere edâya onlar dahi mahâll-i mezkûrdan kirâ artırmak ve bahâne-i sâire ile beni ihrâc etmemeğe ta‘ahhüd ve her birimiz âharın ta‘ahhüdünü kabûl eyledik deyü takrîrini zimmiyûn-ı mersûmûn tasdîk ve bu vechile kat‘-ı münâza‘a eylediklerini kâtibân-ı mezbûrân mahâllinde ketb ve tahrîr ve ma‘an meb‘ûs ümenâ-i şer‘le meclis-i şer‘a gelip alâ-vukū‘ihî inhâ ve takrîr eylediği İstanbul Mahkemesi’nden huzûr.

Fî 26 min-L sene 1242

368 [70b-1] Abram v. Arakil ile Manuk v. Agop’un, Simon v. Serkiz’e toplam 986 guruş borçları olduğu

986 guruş hüküm

Ma‘rûz

Sahib-i arzuhâl Alacacı Simyon v. Serkiz zimmînin cihet-i karzdan arzuhâlde isimleri muharrer Ekmekçi Abram v. Arakil zimmî zimmetinde altı yüz guruş ve Alacacı Manuk v. Agop zimmî zimmetinde dahi üç yüz seksen altı guruş ki cem‘an dokuz yüz seksen altı guruş hakkı olduğu İstanbul Mahkemesi’nde meclis-i şer‘-i hatîr-i lâzımü’t-tevkīrde bi’l-muvâcehe lede’<<t-terâfu‘ >>l-mürâfa‘a mersûmânın ikrâr ve i‘tirâflarıyla sâbit ve mütehakkık olup bi’t-taleb edâsıyla ilzâm olunmağın bu sûretde meblağ-ı mecmû‘-ı merkūm zimmiyân-ı mesfûrândan tahsîl ve müdde‘î-i mersûma teslîm ettirilmek iktizâ eylediği huzûr-ı âlîlerine i‘lâm olundu.

Fî 28 min-L sene 1242

369 [70b-2] Midillili Aci Natu’nun, sabun nâzırından alacak davasında, Nikola v. Yorgi’nin vekâletinin geçersizliği

Vekâlet da‘vâsı men‘i

Ma‘rûz

Sahib-i arzuhâl Nikola v. Yorgi nâm zimmî meclis-i şer‘-i münîrde arzuhâlde mezkûr sâbıkā Sabun Nâzırı Tiryâkizâde Mehmed Ağa b. Mustafa nâm kimesne

muvâcehesinde Midilli cezîresinde mütemekkin zeytin ve sabun tüccârından Aci Natu zimmî beni merkūm Mehmed Ağa ile beynehûmâlarında cârî ahz u i'tâları hesâbını rü'yete vekîl eylediğinde ben dahi vekâlet-i merkūmeyi kabûl etmemle ol vechile müvekkilim mersûmun hesâbını rü'yet etmek matlûbumdur deyü merkūm Mehmed Ağa'nın inkârına mukārin eylediği vekâlet da'vâsında müvekkilinin babası ve ceddi isimlerini zikr ve beyân etmek şerâit-i sıhhat-i da'vâ-yı vekâlet iken mersûm Nikola zimmî zikr ve beyân edemeyip ol vechile tashîh-i da'vâ edemediği müdde'î-i mersûm Nikola zimmîye tefhîm ve da'vâ-yı mezkûresiyle mezbûr Mehmed Ağa'ya bî-vech-i şer'î mu'ârazadan men' olunduğu İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 23 min-L sene 1242

370[70b-3] Mehmed Ağa b. Feyzullah'ın, kölesinin kaçmasına Bakkal Yani ve Mihal'in sebep olduğu iddiasından vazgeçtiği

Gulâm-ı âbık nizâ'ından ibrâ

Ma'rûz

Mültezim tâifesinden sahib-i arzuhâl Eğinli el-Hâc Mehmed Ağa b. Feyzullah tarafından husûs-ı âtîde vekîl olduğu Ahmed Ağa b. Hüseyin ve Hüseyin b. Zeynel nâm kimesneler şehâdetleriyle sâbit olan kasab ustası es-Seyyid Hasan Ağa b. Mehmed meclis-i şer'-i münîrde derûn-ı arzuhâlde isimleri mastûr Mercan Çarşısı'nda Bakkal Yani v. Tanaş ve Mihal v. Anaştaş zimmîler muvâcehelerinde İstefe üserâsından İslâm'ı kabûl eden orta boylu kara kaşlı kara gözlü tahmînen on dört yaşında üç bin guruş kıymetli Ali nâm bir re's gulâmımı işbu sene-i mübâreke Ramazan-ı şerîfinin yirmi yedinci günü bir-takrîb tahrîk ve iğfâl ile ibâk ettirdiler deyü müvekkilim merkūm işbu arzuhâli takdîm ve iddi'â etmişdi lâkin husûs-ı mezkûr taharrî ve tecessüs olundukda zimmiyân-ı mersûmânın bir gûne medhalleri olmadığı zâhir ve müvekkilim merkūmun dahi meczûmu olup da'vâ-yı mezkûresinden fâriğ olmağla bi'l-cümle husûs-ı mezkûra ve sâir cemî' hukūk-ı şer'iyeye müte'allika âmme-i de'âvî ve mutâlebât ve kâffe-i eymân ve muhâsamâtdan mesfûrân Yani ve Mihal zimmîlerin zimmetlerini şurût-ı müfsideden ârî ve uhûd-ı mubtıladan berî cebr ve kerhden hâlî ibrâ-i âmm-ı sahîh-i şer'î ve ıskāt-ı tâmm-ı sarîh-i mer'î ile bi'l-vekâle ibrâ ve ıskāt eylediğimde onlar dahi ibrâ-i mezkûru kabûl eylediler deyü takrîrini zimmiyân-ı mersûmân tasdîk eyledikleri İstanbul Mahkemesi'nden huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî 3 min-Za sene 1242

371 [70b-4] Rusyalı Kostantin v. Perasino'nun, Foti v. Dimitri'nin altınlarını çaldığını iddia ettiği

9640 guruşluk ecnâs-ı altın men'i

Ma'rûz

Derûn-ı takrîrde mersûmu'l-ism Rusyalı Kostantin v. Perasino nâm müste'men Çarşamba günü Arz Odası'nda huzûr-ı ma'delet-nüşûr-ı sadâret-penâhîlerinde tercümanı Pizani hazır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şer'-i münîrde Foti v. Dimitri nâm zimmî muvâcehesinde liman-ı hümâyûn yazıcısı Köse oğlu Yanko zimmî delâletiyle mesfûr Foti zimmî mukaddemâ hizmetkârım iken işbu sene-i mübâreke Ramazan-ı şerîfi evâsıtında Galata'da Kurşunlu Mahzen kurbünde Makaracılar içinde kâin odamda mevcûd mukaffel sandığımı bir-takrîb küşâd ve derûnunda mevzû' mâlımdan mecmû'u dokuz bin altı yüz kırk guruşa mu'âdil iki yüz altmış aded Mahmudiye nısfiyesi altmış beş aded Adlî ve dört Macar ve yirmi beş aded riyâl ve on beş cihâdiye ve bir fındık rub'iyesini hufyeten almağla nukūd-ı mezkûre mevcûde ise aynılarını müstehleke ise misillerini mersûm Foti zimmîden taleb ederim deyü da'vâ ettikde ol dahi külliyen inkâr etmekle müdde'î-i müste'men-i mersûm da'vâ-yı mezkûresini isbâta kādir olamayıp tahlîfe dahi tâlib olmamağın bu sûretde ber-muktezâ-yı şer'-i şerîf kavl-i mücerrediyle bir nesne lâzım gelmediği tercümanı ma'rifetiyle müste'men-i mesfûra tefhîm ve da'vâ-yı mezkûresiyle mersûm Foti zimmîye bilâ-beyyine mu'ârazadan men' olunduğu İstanbul Mahkemesi'nden huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî 7 min-Za sene 1242

[Beyaz Beyaz]

372 [71a-1] Emetullah bt. Habib'in, Dumni bt. Nikola'ya verdiği borç karşılığında devraldığı evini, kalan meblağın edasından sonra iade edeceği

250 guruşu ba'de'l-kabz vakıf arsayı geri ferâğa ta'ahhüd

Ma'rûz

Sahibe-i arzuhâl şahsı mu'arrefe Dumni bt. Nikola nâm Nasrâniye bi'l-ma'iyye rü'yete me'mûr nezâret-i hazret-i sadâret-penâhîlerinde âsûde evkāf müfettişi mevâlî-i ızâmdan fazîletlü es-Seyyid Ahmed Efendi tarafından mürsel Kâtib Abdurrahim Efendi dâ'îleri ma'iyyetiyle akd olunan meclis-i şer'-i münîrde derûn-ı arzuhâlde mezkûru'l-ism mu'arrefetü'z-zât Emetullah bt. Habib nâm hatun muvâcehesinde zîr-i nezâret-i âsafânelerinde âsûde evkāfdan merhûm Kürkçübaşı Süleyman Ağa Vakfı'nın kāimmakām-ı mütevellîsi el-Hâc Mehmed Sâdık Ağa

b. İbrahim hazır olduğu hâlde vakf-ı mezkûr müstagallâtından İstanbul'da Kumkapı kurbünde Muhsinehatun mahallesinde kâin bir tarafı İstirati zimmî menzili ve bir tarafı kenîse ve tarafeyni tarîk-ı âm ile mahdûd beher şehr yüz akçe icâre-i müecceleli bâ-temessük-i mütevellî bi'l-icâreteyn mutasarrıfe olduğum bir bâb menzilimi bin iki yüz otuz dört senesi Muharreminin on beşinci günü mezbûre Emetullah Hatun'un mâlından ve yedinden karz aldığım iki bin beş yüz guruş deynim mukābelesinde vefâen ferâğ eder olduğumda ben deyn-i mezkûrumu her ne zaman mezbûreye edâ eder isem ol dahi menzil-i mezkûru yine bana red ve ferâğ etmek şartıyla bâ-re'y-i mütevellî mezbûre Emetullah Hatun'a ferâğ ve tefvîz ve teslîm eylediğimde ol dahi şart-ı mezkûr ile tefevvüz ve kabûl ettikden sonra ben deyn-i mezkûrun bin beş yüz guruşunu mezbûreye nakden edâ ve teslîm eylediğimden mâ'adâ deyn-i mecmû'-ı mezkûr için târih-i mezbûrdan işbu târihe gelince bilâ-devr nemâ olarak ceste ceste iki bin beş yüz guruş vermemle nemâ-i mezkûrun bin guruşu bâkī kalan bin guruş deynime mahsûb olunup ziyâdesi olan bin beş yüz guruşu menzil-i mezkûr muhterik olduğundan arsasını yine bana red ve teslîme merkūme Emetullah Hatun'a tenbîh olunmasını da'vâ eylediğimde ol dahi cevâbında sen menzil-i mezkûru makbûzun olan meblağ-ı mezkûr iki bin beş yüz guruş bedel mukābelesinde bâ-izn-i mütevellî kat'iyen bana ferâğ etmişdin deyip mâ'adâ müdde'âlarımı inkâr ve ol vechile beynimizde ba'de vukū'ı'l-münâza'a beynimiz ıslâh ve te'lîf olunup ben ber-vech-i muharrer istirdâd-ı ribâ müdde'âsından meccânen fâriğa olduğumdan mâ'adâ alâ-tarîkı's-sulh mâlımdan dahi iki yüz elli guruş vermeğe ta'ahhüd eylediğimde ol dahi ancak ferâğ bi'l-vefâ müdde'âmı tasdîk edip meblağ-ı merkūm iki yüz elli guruşu ba'de'l-kabz arsa-i mezkûreyi şart-ı mezkûra binâen bâ-re'y-i mütevellî geri bana red ve ferâğa ta'ahhüd etmekle meblağ-ı merkūm iki yüz elli guruş ile arsa-i mezbûreden mâ'adâ bi'l-cümle husûs-ı mezkûrlara ve sâir cemî' hukūk-ı şer'iyeye müte'allika âmme-i da'vâdan tarafeynden her birimiz âharın zimmetini kabûlü hâvî ibrâ ve ıskāt eyledik deyü takrîrini mezbûre Emetullah Hatun tasdîk ve bu vechile kat'-ı nizâ' eyledikleri İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 4 min-L sene 1242

373 [71a-2] Sarraf Lambek v. Yorgi'nin, Kasr-ı Alay karşısındaki dükkân arsasının Bâbıâlî'ye ilavesi için istimlaki

Bâb-ı Âlî'ye ilâve olunan sarrâf dükkânı arsası ferâğı

Ma'rûz

Arzuhâl eden Sarrâf Lambek v. Yorgi zimmî bi'l-ma'iyye istimâ'a me'mûr Haremeyn-i şerîfeyn müfettişi Emin Beyefendi-zâde fazîletlü Abdülkadir Beyefendi tarafından mürsel Kâtib Mehmed Hamdi Efendi ma'iyyeti ve hâssa mi'mârı

hulefâsından Selim Sâbit ve Mehmed Tahir Halîfeler ma'rifetleriyle dâ'îhânemizde ma'kūd meclis-i şer'-i münîrde kendi nefsinden asîl ve vâlidesi Nefise Hatun bt. Abdullah tarafından husûs-ı âtîde vekîl-i müseccel-i şer'îsi zâtı mu'arrefe Âişe bt. Mehmed Emin nâm hatun muvâcehesinde hâcegân-ı müşeyyedü'l-erkândan Bâb-ı Âlî binâ emîni hazret-i vekâlet-penâhî sa'âdetlü Halil Beyefendi ibnü'l-merhûm Mustafa Ağa tarafından vekîl-i şer'îsi es-Seyyid Mehmed Efendi ibnü'l-merhûm es-Seyyid Ahmed ve Dârü's-sa'âdeti'ş-şerîfe ağası hazretleri nezâretlerinde âsûde evkāfdan İstanbul'da vâki' merhûme ve mağfûrun-lehâ Aynî Şah Sultân –tâbe serâhâ- Hazretleri Vakfı mütevellîsi Mehmed Nazif Efendi tarafından vekîl-i mürseli Teberdâr el-Hâc Mahmud Halîfe hazır oldukları hâlde vakf-ı müşârün-ileyhâ müstagallâtından İstanbul'da Emin Hayreddin mahallesinde Bâb-ı Âlî kurbünde Kasr-ı Âlây karşısında kâin asîl ve müvekille-i mezbûretânın bi'l-icâreteyn tasarruflarında olan menzil tahtında olup hevâsı mezbûretânın uhdelerinde olan terbî'an on altı zirâ' muhterik sarrâf dükkânı arsası babam mersûm Yorgi v. Dimitri zimmînin bâ-temessük-i mütevellî bi'l-icâreteyn tasarrufunda iken bundan akdem hâlik oldukda bana intikāl edip lâkin zikrolunan menzil ve dükkân arsaları tarafeyn ve kurb ve civârında bulunan sâir arsalar ile ma'an bâ-irâde-i seniyye bu def'a inşâ olunmakda olan Bâb-ı Âlî'ye ilâve ve idhâl olunmağla ben dahi ber-vech-i muharrer bi'l-intikāl mutasarrıf olduğum sâlifü'z-zikr on altı zirâ' sarrâf dükkânı arsasını hüsn-i rızâ ve tayyib-i hâtırım ve ferâğ-ı mu'teber-i kat'î ile yüz elli guruş bedel-i makbûz ve müstehlek mukābelesinde bâ-re'y-i mütevellî asîl ve müvekkile-i mezbûretân Nefise ve Âişe Hatunlara ale'l-iştirâki's-seviy mukaddemâ ferâğ ve tefvîz ve teslîm eylediğimde ol dahi ber-vech-i muharrer tefevvüz ve tesellüm ve kabûl ve bedel-i ma'lûm ve makbûz mukābelesinde müvekkil-i mûmâ-ileyh Halil Beyefendi'ye bâ-re'y-i mütevellî kat'iyen ferâğ ve tefvîz ve teslîm etmişdi el-hâletü hâzihî ferâğ-ı mezkûrlarda şurût-ı müfside müdde'âsına ve bedel-i müstehlek-i merkūm istirdâdına ve bi'l-cümle husûs-ı mezkûra müte'allika âmme-i da'vâdan tarafeynden her birimiz âharın zimmetini kabûlü hâvî ibrâ ve ıskāt eyledik deyü takrîrini asîl ve vekîl-i mezbûre Âişe Hatun asâleten ve vekâleten tasdîk ve mütevellî vekîli merkūm dahi ber-vech-i muharrer tasarruflarına izin verildiğini takrîr ve bu vechile kat'-ı nizâ' eyledikleri İstanbul Mahkemesi'nden huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî 17 min-L sene 1242

374 [71a-3] Kocaeli sancağı Yalakâbad nâhiyesinde arazi ve öşr teslimi niza'ının mahallindeki mahkemeye havale edildiği

Husûs-ı mezkûr arâzî nizâ'ı olmağla mahâllinde mürâfa'aya havâle

Ma'rûz

Sahib-i arzuhâl Çakır-getirici Mehmed Ağa b. el-Hâc Abdullah meclis-i şer‘-i münîrde dergâh-ı âlî gediklerinden derûn-ı arzuhâlde mezkûru’l-ism İbrahim Paşa kethudâsı Mehmed Ağa b. İbrahim tarafından husûs-ı âtîde vekîl olduğu Mehmed Şâkir Ağa b. Mehmed ve Mehmed Hüsrev Ağa b. Abdullah nâm kimesneler şehâdetleriyle ber-nehc-i şer‘î sâbit olan Ahmed Efendi b. İsmail muvâcehesinde dergâh-ı âlî gediklerinden Mehmed Neşet Efendi b. Mehmed Refî‘ ve Yalakâbad a‘yânı Mehmed Ağa b. Abdullah hazır oldukları hâlde Anadolu’da Kocaeli sancağında Yalakâbad nâhiyesinde vâki‘ bâ-berât-ı âlî-şân mutasarrıf olduğum Çakır-getirici arâzîsinden nısf çiftlik Süleyman ve nısf çiftlik Bostancı ve tevâbi‘ini müvekkil-i merkûm Mehmed Ağa zabt ve a‘yân-ı merkûma ilzâm ol dahi mahâllinde ma‘lûmü’l-esâmî zürrâ‘ tâifesine îcâr ile tasarruf edip lâkin öşr mahsûlünü bana vermemekle suâl olunup zimmetinde müctemi‘ olan bâ-defter ma‘lûmü’l-mikdâr a‘şârını bana teslîme ve arâzî-i mezkûreden dahi keff-i yedine müvekkili mûmâ-ileyhe izâfetle vekîl-i merkûm Ahmed Efendi’ye tenbîh olunmak murâdımdır deyü da‘vâ ettikde vekîl-i merkûm dahi cevâbında müvekkilim mûmâ-ileyhin zabt ve zirâ‘at eylediği arâzî-i mahdûde hâzır-ı mûmâ-ileyh Mehmed Neşet Efendi’nin bâ-berât-ı âlî-şân müşterekleriyle ma‘an mutasarrıf olduğu Saraycık tımarı arâzîsinden Sultân Çiftliği denmekle meşhûr çiftlik ve üzerinde olan ebniyesi dahi zikrolunan Saraycık tımarı mutasarrıflarına senevî ma‘lûmü’l-mikdâr bedel-i öşr vermek şartıyla mülk olmağla kadîmden beri bu vechile zabt ve tasarruf olunarak el-yevm çiftlik-i mezkûrun ebniyesi bedel-i öşr-i maktû‘ ile müvekkilim mûmâ-ileyhin mülkü ve çiftlik-i mezkûra teba‘iyyetle zirâ‘at ve hırâset olunan arâzî-i mahdûde dahi bâ-tapu tasarrufunda olup hatta müdde‘î-i **[71b]** merkûm Mehmed Ağa bundan akdem mahâllinde terâfu‘-ı şer‘-i şerîf istid‘âsıyla ısdâr ettirdiği emr-i celîlü’ş-şân ile kazâ-i mezbûra geldikde hakîkat-i hâli ahâlînin bî-garaz müsinn ü ihtiyârlarından lede’s-suâl müvekkilim mûmâ-ileyhin zabteylediği arâzî sâlifü’z-zikr Saraycık tımarı hudûdu dâhilinde ve müdde‘î-i mezbûrun mutasarrıf olduğu Çakır-getirici tımarı arâzîsi âhar mahâlde olduğunu ahâlî-i merkūmûn kendine tefhîm ve ifâde ve mutasarrıf olduğu Çakır-getirici tımarı mahâllini hudûd ve sınırıyla ta‘rîf ve irâe eylediklerinde kāni‘ ve mülzim olmayıp Der-aliyye’ye avdet etmekle ol vechile huzûr-ı şer‘de muktezâ-yı şer‘-i şerîf üzre mürâfa‘a ve muhâkeme mümkün olamamışdı dedikde merkūm Mehmed Ağa zikrolunan Saraycık tımarında alâkası olmadığını tasdîk ve vekîl-i mezbûr Ahmed Efendi dahi müvekkili mûmâ-ileyhin zabteylediği mahâl lede’l-mürâfa‘a ber-muktezâ-yı şer‘-i âlî kangı tımardan olmak üzre hükmolunur ise öşr mahsûlünü ol tarafa teslîm eder deyü bi’l-vekâle takrîr edip lâkin husûs-ı mezbûr bu tarafda mütebeyyin olur mevâddan olmayıp mahâll-i nizâ‘ üzerinde sahib-i arz ve mutasarrıfı hazır ve mevcûd oldukları hâlde terâfu‘a muhtâc olmağın bu sûretde sâlifü’l-beyân Yalakâbad nâibi efendi dâ‘îleri ol diyârın bî-garaz müsinn ü ihtiyâr ahâlîleriyle mahâll-i nizâ‘ üzerine varıp sahib-i arz ve mutasarrıfı

bizzât yahud vekîl-i şer'îleri hazır ve mevcûd oldukları hâlde akd-i meclis-i şer'-i şerîf ve tarafeynin yedlerinde olan sûret-i defter-i hâkānîye nazar-birle muktezâ-yı şer'-i kavîm üzre terâfu' ve münâza'un-fîh olan yerler zikrolunan Çakır-getirici tımarı arâzîsinden midir yahud Saraycık tımarı arâzîsinden midir ve kadîmden beri ne vechile zabt ve tasarruf olunagelmişdir tarafeyni gadr ve himâyeden ârî hakk-ı da'vâ üzre tahkīk ve vukū'-ı hâlî sıhhati üzre Der-aliyye'ye arz ve i'lâm eylemesi bâbında tarafeynin kuyûd-ı defter-i hâkānîsi derciyle nâib-i mûmâ-ileyhe hitâben emr-i celîlü'ş-şân sudûru muktezâ-yı maslahat idüğü İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 3 min-Za sene 1242

Nüsha-i sâniye verilmişdir

375 [71b-1] Bakkal taifesinin, peynir satışının yalnız kendilerine münhasır olmasını istedikleri

Bakkal ve manav esnâflarının peynir füruhtlarına dâir takrîrdir

Takrîr-i dâ'îleridir ki

Bakkal tâifesinin Bâb-ı Âlî'ye takdîm eyledikleri merbût olan arzuhâlleri mefhûmunda taze ve kuru çayır ve kaşkaval ve dil ve tulum peyniri bey' ve şirâsı arzuhâl-i mezkûr hâmişine sûreti ihrâc olunup müekkeden verilen emr-i âlîde münderic olduğu üzre mal-ı tüccâr dahi muhtekirden vikāye olunmak illetine ibtinâen ancak kendilerine münhasır olarak gayrı kimesne ve bâ-husûs manav tâifesi alıp satmakdan memnû'lar iken bu esnâda manav tâifesi beynlerinde müşterek olan lor peynirinden mâ'adâ envâ'-ı peynir alıp satmakda oldukları beyânıyla kendilerine mahsûs olan envâ'-ı peynire manav tâifesinin ta'arruzları men' olunmasını istid'â etmeleriyle arzuhâl-i mezkûr bâlâsına arzuhâl ve derkenâra nazar ve ihtisâb ağasıyla dahi müzâkere ederek iktizâsı i'lâm olunmak bâbında bu dâ'îlerine hitâben sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen evvelâ tarafeyn dâ'îhânelerine celb ile ihtisâb ağası bendeleri hazır olarak istintâk olundukdan sonra tâife-i mersûmenin yedlerinde olan emr-i âlî-şânın aslı mübârek hatt-ı hümâyûn-ı şevket-makrûn ile müzeyyen olduğundan istid'â-yı mezkûrun iktizâsı huzûr-ı âsafânelerinde müzâkere olunarak icrâ olunmak bi'l-istisvâb tarafeyn Çarşamba günü Arz Odası'nda ağa-yı mûmâ-ileyh bendeleri yine hazır olduğu hâlde akd olunan meclis-i şer'-i şerîfe celb ve tekrar istintâk ve nîk ve bedi mülâhaza olundukda bu makūle me'kûlât husûsunda maksûd-ı aslî ancak ibâdullâha hayr ve nef' sûreti olduğuna binâen ref'-i inhisâr olunduğu takdîrce fâide nedir yalnız bakkāla münhasır oldukda mazarrâtı var mıdır yahud nef'i mi olur ve her isteyen alsa vaktiyle bulunamayıp kıllet ve kılâya bâ'is olur mu etrâfıyla müzâkere ve

mülâhaza ve erbâb-ı vukūfdan dahi suâl olundukda bir metâʿı herkes alıp sattığı sûretde fiyâtı tabîʿatıyla tenezzül bulacağı ve yalnız bir sınıfa hasr olunduğu hâlde istediği bahâya satacağı ve bu maddede inhisâr refʿ olundukda bakkālâna almasınlar denilmeyip istedikleri kadar bakkālân dahi alacaklarına ve ez-cümle yaz mahsûlü olan lor ve taze peynir mevsiminde alınıp satılacağına nazaran bir dirhemi memnûʿ olan mahallere gönderilmez ise galâ havfı meʾmûl olmayacağı zâhir ve ağa-yı mûmâ-ileyh ve sâir ehl-i vukūfun ihbârlarıyla dahi bedîhî ve bâhir ise de keyfiyet taraf-ı âsafânelerinden hâk-i pây-i hâcet-revâ-yı hazret-i hilâfet-penâhîye arz ve istîzân olunup emr u irâde-i merâhim-ifâde-i kîtî-sitânî ne vechile sahîfe-pîrâ-yı sudûr olur ise öylece amel ve hareket olunmak bâbında sudûr eden reʾy-i rezîn-i âlîlerine biʾl-imtisâl sûret-i hâl kıbel-i şerʿ-i şerîfden li-ecliʾl-istîzân kaleme alındığı maʿlûm-ı devletleri buyruldukda ol bâbda ve her hâlde emr u fermân hazret-i veliyyüʾl-emrindir.

376 [71b-2] Aleko v. Yorgi'nin, Sandal bezzazistanındaki dolab gediğini Magdelini bt. Yani'ye sattığı

Sandal bezzâzistânında dolab gediği mübâyaʿası

Maʿrûz

İstanbul hısnı ebvâbından Cibali Yeni Kapısı hâricinde Seferikoz mahallesinde mütemekkine iken bundan akdem hâlike olan Hekîm Kamraş zimmî zevcesi Katerine bt. Kostantin nâm Nasrâniyenin sulbî kebîr oğlu ve hasran vârisi olduğu ihbâr olunan derûn-ı arzuhâlde mezkûruʾl-ism Aleko v. Yorgi zimmî biʾl-maʿiyye istimâʿa meʾmûr Haremeyn-i şerîfeyn müfettişi olup İstanbul pâyesiyle tekrîm buyrulan Emin Beyefendi-zâde fazîletlü Abdülkadir Beyefendi taraflarından mürsel Kâtib Mehmed Nizâmeddîn Efendi ile duʿâhânemizde akd olunan meclis-i şerʿ-i münîrde sandalcı esnâfından olup bundan akdem hâlik olan Sarı Panayot v. Agayi zimmînin zevce-i metrûkesi ve evlâdı sıgārı Anesti ve Kosti ve Yanko ve Diyoni ve Aleniko'nun bâ-hüccet-i şerʿiye vasîyy-i mansûbesi sahibe-i arzuhâl muʿarrefetüʾş-şahs Magdelini bt. Yani nâm Nasrâniye muvâcehesinde bâ-berât-ı âlî-şân Sandal bezzâzistânı kethudâsı es-Seyyid Osman Ağa ve bölükbaşısı Osman Ağa ve bekçibaşısı Hasan Ağa hazır oldukları hâlde İstanbulʾda Sandal bezzâzistânı derûnunda kâin iki kanad bir kıtʿa dolab derûnunda mevcûde beyneʾl-esnâf gedik taʿbîr olunur âlât-ı lâzıme-i maʿlûme mesfûr Sarı Panayot zimmînin sağlığında yedinde mâlı iken bin iki yüz otuz senesi Ramazanüʾl-mübârekinin on yedinci günü bin guruş semen-i makbûza gāib aniʾl-meclis Tanaşaki v. Kostandi nâm zimmîye katʿiyen beyʿ ve temlîk ve teslîm eylediğinde ol dahi iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl <<edip>> ve otuz bir senesi Şevvaliʾl-mükerreminin yirmi yedinci günü enâm-ı mesfûre Katerine Nasrâniyeye sağlığında semen-i maʿlûm ve makbûza

bey‘-ı kat‘î ile bey‘ ve temlîk ve teslîm ol dahi iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl edip yedinde mâlı iken hâlike oldukda hasran bana mevrûs olmağla bi’l-verâse zabt ve tasarruf murâd eylediğimde mersûme Magdelini Nasrâniye zikrolunan dolab gediğini zevcim mersûm Panayot zimmî târih-i mezkûrda gāib-i mesfûr Tanaşaki zimmîden karz aldığı bin guruş deyni mukābelesinde vefâen bey‘ edip ba‘dehû gāib-i mersûm dahi hâlike-i mersûmeye kezâlik vefâen bey‘ <<edip>> etmekle târih-i mezkûrdan bu âna kadar bin guruş bilâ-devr nemâ verilmişdi deyü inkârıma mukārin bi’l-asâle ve bi’l-vesâye nizâ‘a tesâddî etmiş ise de bir vechile isbât ve beyâna kādir olamadığından beynimiz te’lîf olunup ben âlât-ı gedik-i mezkûru tarafeynden bi’l-îcâb ve’l-kabûl bâtten ve sahîhan bi-safkatin vâhidetin sekiz yüz guruş semen tesmiyesiyle mesfûre Magdelini Nasrâniyeye bi’l-verâse bey‘ ve temlîk ve teslîm eylediğimde ol dahi ber-vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm **[72a]** ve kabz ve kabûl ve semen-i merkūm sekiz yüz guruşun dört yüz guruşunu peşînen bana def‘ ü teslîm ve bâkī dört yüz guruşunu dahi târih-i i‘lâmdan on gün mürûrunda tamamen bana edâ ve îfâya ta‘ahhüd etmekle mebî‘-i mezkûrun tağrîr ve gabnine ve semen-i bâkī-i merkūm dört yüz guruşdan mâ‘adâ bi’l-cümle gedik-i mezkûr husûsuna müte‘allika da‘vâdan ben mersûme Magdelini Nasrâniyenin zimmetini ol dahi ancak bi’l-asâle kezâlik benim zimmetimi her birimiz ibrâ-i âm ile ibrâ ve ıskāt ve her birimiz ber-vech-i muharrer âharın ibrâsını kabûl eyledik fîmâ-ba‘d zikrolunan dolab derûnunda mevcûde gedik ta‘bîr olunan âlât-ı lâzıme-i ma‘lûme mesfûre Magdelini Nasrâniyenin mülk-i müşterâsı ve hakk-ı sırfı olup benim asla ve kat‘a alâka ve medhalim kalmamışdır deyü mukırr-ı mersûm Aleko zimmînin bi’l-cümle takrîr-i meşrûhunu mersûme Magdelini Nasrâniye tasdîk ve semen-i bâkī-i merkūm dört yüz guruş zimmetinde mersûm Aleko zimmîye sahîhan deyni olduğunu ikrâr ve i‘tirâf ve ber-vech-i muharrer on gün mürûrunda mesfûr Aleko zimmîye edâya ta‘ahhüd eylediği İstanbul Mahkemesi’nden huzûr.

Fî 4 min-Za sene 1242

377 [72a-1] Aleko v. Kostandi’nin yanan tönbekici dükkânında kalpakçı gediği olduğu iddiasının geçersizliği

Rubu‘ kalpakçı dükkânı ferâğı

Ma‘rûz

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen zikri âtî husûsu mahâllinde lede’l-mu‘âyene keşf ve tahkīk için cânib-i şerî‘at-i garrâdan me’zûnen irsâl olunan Kâtib Mehmed Hidâyetullah Efendi dâ‘îleri ve bi’l-ma‘iyye rü’yete me’mûr Haremeyn-i şerîfeyn müfettişi olup İstanbul pâyesiyle tekrîm buyrulan Emin Beyefendi-zâde fazîletlü mîr Abdülkadir Efendi tarafından meb‘ûs Kâtib Mehmed Ârif Efendi ile İstanbul’da

Dârü's-sa'âdeti'ş-şerîfe ağası hazretleri nezâretlerinde olan evkāfdan ashâb-ı hayrâtdan merhûm Mahmud Paşa-yı Velî Câmi'-i Şerîfi Vakfı müsakkafâtından merhûm-ı müşârün-ileyhin hamamı sırasında vâki' etrâf-ı selâsesi vakf-ı müşârün-ileyhden olarak bir tarafdan kürkçü dükkânı ve bir tarafdan çubukçu dükkânı ve bir tarafdan arsa ve taraf-ı râbi'i tarîk-ı âm ile mahdûd şehriye on dört akçe icâre-i müecceleli vaz'-ı kadîmi terzi ve ba'dehû kalpakçı ve ba'dehû tönbakücü [tönbekici] dükkânı olup bundan akdem vukū' bulan harîkde muhterik olan dükkân arsasına varıp cerîdede mazbûtü'l-esâmî Müslimîn huzûrlarında akd-i meclis-i şer'-i âlî ettiklerinde sahib-i arzuhâl Kalpakçı Aleko v. Kostandi nâm zimmî meclis-i ma'kūd-ı mezkûrda derûn-ı arzuhâlde mezkûru'l-ism Tönbakücü [Tönbekici] Kigork v. Kerih nâm zimmî muvâcehesinde vakf-ı müşârün-ileyhin mütevellîsi Mustafa Ağa b. İbrahim hazır olduğu hâlde işbu derûnunda akd-i meclis-i şer'-i âlî olunan dükkân arsasının rub'u bi'l-münâsafa Manavî Ahmed Ağa ve Halil Ağa ibney Mehmed nâm karındaşların ve nısfı mersûm Kigork zimmînin ve rub'u hâzır[a] bi'l-meclis mu'arrefetü'ş-şahs hâletem Limoniye bt. Mihal Nasrâniyenin bâ-temessükât-ı mütevellî bi'l-icâreteyn iştirâken ve şâyi'an taht-ı tasarruflarında olup lâkin dükkân-ı mezkûrun derûnunda mevcûde bundan akdemce mâlikesi olan anâm Domini bt. Kostandi nâm Nasrâniyeden bi'l-inhisâr bana mevrûs ve kalpakçı esnâfı yedinde olan emr-i âlî-şânda münderic beyne'l-esnâf kalpakçı gediği ta'bîr olunur âlât-ı lâzıme-i ma'lûmem olmağla zikrolunan gediği nakl için mahâll-i mezkûru bu esnâda mâlımla binâ etmek murâd eylediğimde mersûm Kigork zimmî mahâll-i mezkûrda kadîm kalpakçı gediği yokdur deyü beni binâdan men' etmekle mümâna'atı men' ve def' olunmak murâdımdır deyü eylediği da'vâsını kâtibân-ı mezbûrân mahâllinde ketb ve tahrîr ve ma'an meb'ûs ümenâ-i şer'le meclis-i şer'a gelip alâ-vukū'ihî ba'de'l-inhâ mersûm Aleko zimmî huzûr-ı şer'de ber-vech-i muharrer tesâddî eylediği kalpakçı nizâ'ından meccânen fârig ve mahâll-i mezkûrda dahi kalpakçı gediği olmadığını ba'de'l-ikrâr ve'l-i'tirâf hâzıra-i mersûme Limoniye Nasrâniye meclis-i şer'de mersûm Kigork zimmî muvâcehesinde ber-vech-i muharrer mutasarrıfe olduğum rubu' hisse-i şâyi'amı hüsn-i rızâ ve tayyib-i hâtırım ve ferâğ-ı mu'teber-i kat'î ile sekiz yüz guruş bedel-i makbûz ve müstehlek mukābelesinde nısf hisse-i şâyi'asına mutasarrıf olan mersûm Kigork zimmîye ferâğ ve tefvîz eylediğimde ol dahi ber-vech-i muharrer tefevvüz ve kabûl ve mütevellî-i mezbûr Mustafa Ağa dahi tasarrufuna ba'de'l-izn husûs-ı mezkûra ve ferâğ-ı mezkûrda şurût-ı müfside müdde'âsına ve bedel-i müstehlek-i merkūmun istirdâdına müte'allika âmme-i da'vâdan tarafeynden her birimiz âharın zimmetini kabûlü hâvî ibrâ ve ıskāt eyledik ol vechile nısfı mukaddemâ rub'u hâlâ ki selâse-i erba' hissesi mersûm Kigork zimmînin dâhil-i havza-i tasarrufu olup benim rub'-ı şâyi'inde kat'a alâka ve medhalim kalmamışdır deyü ikrâr ve tasdîkleri İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 12 min-L sene 1242

378 [72a-2] İbrahim Ağa b. Osman'ın, evinin altından geçen lağımın mecrasını değiştirmek istediği

Lağım keşfi

Maʿrûz

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen zikri câ'î husûsu mahâllinde bi'l-muʿâyene keşf ve tahkīk için kıbel-i şerʿ-i şerîfden irsâl olunan Kâtib es-Seyyid Ahmed Efendi dâʿîleri ihtisâb ağası bendeleri taraflarından mürsel Ebûbekir Ağa ve hâssa miʿmârı ağa tarafından mürsel Derviş Ahmed ve Abdullah Halîfeler ile nezâret-i dâʿîlerinde olan evkāfdan merhûme Esma Hanım Mekteb-i şerîfi vakfından İstanbul'da Ahırkapı dâhilinde Akbıyık mahallesinde vâkiʿ zikri âtî münâzaʿun-fîh olan menzile varıp huzûr-ı Müslimînde akd-i meclis-i şerʿ-i nebevî ettikde sahib-i arzuhâl es-Seyyid İbrahim Ağa b. es-Seyyid Osman meclis-i maʿkūd-ı mezkûrda derûn-ı arzuhâlde ismi mezkûr el-Hâc Ömer Ağa b. Mustafa muvâcehesinde vakf-ı mezbûr mütevellîsi hâlâ sadr-ı Anadolu inâyetlü fazîletlü el-Hâc Mehmed Sadullah Efendi hazretleri taraflarından mürsel vekîl-i şerʿîleri Mehmed Ağa b. İbrahim ile şahsı muʿarrefe Gül bt. Ohan Nasrâniye hazır oldukları hâlde vakf-ı mezbûr müsakkafâtından mezbûr el-Hâc Ömer Ağa'nın bi'l-icâreteyn tasarrufunda olan bir bâb menzilin kârizi kadîmden beri mersûme Gül Nasrâniyenin menzilinin açıklık mahalli ile benim menzilim tahtından tarîk-ı âmda vâkiʿ kebîr lağıma cereyân edegelmişiken bundan akdemce mersûme Gül Nasrâniye kendi menzili derûnundan tahte'l-arz cereyân eden lağım-ı mezkûru sed ettikde mezbûr el-Hâc Ömer Ağa dahi Bâb-ı Âlî'ye arzuhâl takdîmiyle lede'l-istidʿâ iktizâyı şerʿîsinin icrâsına mübâderet olunmak bâbında sâdır olan fermân-ı âlî-şâna imtisâlen ümenâ ve muhtesib ve miʿmâr-ı mûmâ-ileyhimâ taraflarından adamlar taʿyîniyle keşf ve baca küşâdıyla muʿâyene ettirildikde fi'l-vâkiʿ lağım-ı mezkûr mine'l-kadîm mahâll-i mezkûrdan cereyân edegeldiği zâhir ve erbâb-ı vukūfun ihbârı ve ikrârımız ile mütehakkık ve bâhir olmağla kadîm olan lağım-ı mezkûru bi-gayr-ı vech sedde kādir olamadığımız bize tefhîm ve lağım-ı mezkûrun kadîmi üzre icrâsı iktizâ eylediği huzûr-ı âlîye iʿlâm olundukda bâlâsına iʿlâmı mûcibince amel olunmak bâbında sâdır olan musahhah fermân-ı âlî-şân mûcibince lağım-ı mezkûr kemâ-kân icrâ olunmuşdu lâkin lağım-ı mezkûr kadîmi üzre menzilim tahtından cereyân eylediği takdîrce teʿaffün edeceği me'mûl ve bağçem derûnunda kâin dört sene mukaddem hafr ettirdiğim bi'r-i mâya dahi mazarrâtı olacağı muhtemel ve melhûz olmağla binâen-aleyh lağım-ı mezkûrun menzilim tahtından cereyânı katʿ ve tarîkı sed ile **[72b]** âhar mahâlden icrâ ettirilmek matlûbumdur dedikde istikşâf-ı hâl için miʿmârân-ı mezbûrân maʿrifetleri ve bu makūle husûsa vukūf ve ıttılâʿları olan usta ve lağımcı tâifesinden Mustafa ve Bâyezid nâm kimesnelerin amel ve rü'yetleri ile keşf ve muʿâyene ettirildikde evvelen lağım-ı mezkûr

üzerinde mefrûş baca kapakları arîz ve metîn ve müstahkem kebîr taşlardan olmağla teʿaffün ihtimâli olmadığı ve biʾr-i mâʾ-i mezbûr ile lağım-ı mezkûr beynlerinde kârgir dîvâr olduğundan mâʿadâ dîvâr-ı mezkûrun temeli kapıdan iki zirâʿ mikdârı aşağı olup ol vechile mahfûz ve lağım-ı mezkûrun biʾr-i mâʾ-i merkūma iki buçuk zirâʿ buʿdu ve salâbet-i arz olup bir vechile neşf ve sirâyet ihtimâli olmadığından gayrı biʾr-i mâʾ-i mezkûr suyunun levn ve taʿm ve râyihasında bir vechile tagayyür ve âhar gûne dahi suyu ifsâd eder hâlet mütebeyyin olmadığını kâtib-i merkūm dâʿîleri mahâllinde ketb ve tahrîr ve maʿan mebʿûs ümenâ-i şerʿ ve miʿmârân ve mütevellî ve meʾmûrîn-i merkūmûn ile meclis-i şerʿa gelip tarafeyn hazır oldukları hâlde tasdîklerine mukārin alâ-vukūʿihî inhâ ve takrîr etmeğin bu sûretde ledeʾş-şerʿiʾl-enver bir gûne zarar bîni yoğiken lağım-ı mezkûrun tarîk-ı kadîmini seddü tağyîre kādir olmadığı müddeʿî-i merkūm es-Seyyid İbrahim Ağaʾya tefhîm olunmağın mûcibince mazmûn-ı iʿlâm-ı şerʿînin tenfîz ve icrâsı iktizâ eylediği İstanbul Mahkemesiʾnden huzûr-ı âlîlerine iʿlâm olundu.

Fî 29 min-L sene 1242

379 [72b-1] Artin v. Serope'nin, hapsedilmesinin meşru olmadığı

İflâs hükmü

Maʿrûz

Selefim fazîletlü el-Hâc Mehmed Sâdık Efendi dâʿîlerinin mührünü hâvî sene-i sâbıkā Receb'l-ferdinin beşinci günü târihiyle müverrah der-dest olan iʿlâm-ı şerʿîleri mantûkunca İngilterelü Tomazoriço v. Noviço ile Esper ve Aci v. Nikola nâm müsteʾmenlere on bin sekiz yüz doksan dokuz guruş deyni için müddet-i medîdeden beri mahpus [mahbûs] olan sahib-i arzuhâl Dellâl Uncu oğlu Artin v. Serope nâm zimmî Çarşamba günü Arz Odası'nda huzûr-ı hazret-i sadâret-penâhîlerinde maʿkūd meclis-i şerʿ-i münîrde dâyinân-ı müsteʾmenân-ı mersûmân muvâcehelerinde tercümanı Federiko hazır olduğu hâlde çend sene mukaddem mahrûse-i Galataʾda vukūʿ bulan harîkde mecmûʿ-ı mâlım muhterik olmak takrîri ben fakīr ve muʿassir olup lâbis olduğum müstaʿmel libâsımdan gayrı ism-i mâl ıtlâk olunur nesnem olmamağla sebîlim tahliye olunmak matlûbumdur deyü ısrarını iddiʿâ ve dâyinân-ı mesfûrân medyûn-ı mersûmun yesârını isbâta kādirler olmamağla mahpus-ı [mahbûs-ı] mersûm ber-vech-i muharrer ısâr müddeʿâsını ledeʾt-tezkiye makbûlüʾş-şehâde idükleri ihbâr olunan kalpakçılar kâhyası Mıgırdıç v. Artin ve Haffâf Abraham v. Kalos nâm zimmîler şehâdetleriyle dâyinân-ı mersûmân Tomazoriço ve Esper ve Aci muvâcehelerinde ber-nehc-i şerʿî isbât etmeğin mûcibince medyûn-ı mersûm Artin zimmînin yesârı sâbit olmadıkça hapsi meşrûʿ olmayıp hapisden ıtlâk olunmak lâzım geldiği İstanbul Mahkemesiʾnden huzûr.

Fî 10 min-Za sene 1242

380[72b-2] Süleyman b. Mahmud'un, mahalle imamını şikâyetinin geçersizliği

Aydın Kethudâ mahallesi imâmından ta'zîr men'i

Ma'rûz

Topçu neferâtından arzuhâl eden Süleyman b. Mahmud nâm kimesne meclis-i şer'-i münîrde İstanbul'da Yayla kurbünde Aydın Kethudâ mahallesi imâmı Hâfız Mehmed Rızâ Efendi b. el-Hâc Mehmed Zahid nâm kimesne muvâcehesinde ben bundan akdemce âhar mahallede tezevvüc eylediğim hatunu mahalle-i mezbûrede istîcâr eylediğim menzile nakl ile zifâf gecesi li-ecli'd-du'â imâm-ı mezbûru da'vet eylediğimde güveği yeni tımarhâneden çıkmadır gece hatunun boğazını sıkar ise sonra biz sıkıntı çekeriz deyip du'âya gelmemekle imâm-ı mezbûra ta'zîr olunmak matlûbumdur deyü takrîr-i meşrûhu üzre tesâddî eylediği da'vâsı bu mertebe ile iltifâta şâyân olmadığı kendüye tefhîm ve da'vâ-yı mezkûresiyle imâm-ı mezbûra bî-vech-i şer'î mu'ârazadan men' olunduğu İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 9 min-Za sene 1242

381 [72b-3] Mîrî ambarlarından ekmekçi esnafına hububat dağıtılması ve fiyatlarının tespiti

Habbâzâna müceddeden verilen hınta

Ma'rûz

Sa'âdetlü defterdâr efendi bendelerinin telhîsi mûcibince işbu kırk iki senesi Zilka'deti'ş-şerîfesinin on beşinci gününden i'tibârıyla mîrî anbârlarından me'mûrîn ma'rifetleriyle habbâzâna tevzî' ve i'tâ olunan yirmi bin keyl zehâirin on beş bin keyli Bergos hıntası olup beher keyli yüz yirmi beşer paraya ve beş bin keyli Mısır hıntasıolup beher keyli yüz onar paraya olduğu bi'l-ihbâr İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 15 Za sene [1]242

382 [72b-4] Mehmed Emin Ağa ve kardeşi Numan Ağa b. Abdülkerim'in, Mehmed Emin Ağa b. Halil ile 700 guruşa sulh olduğu

700 guruşa sulh

Ma'rûz

Derûn-ı arzuhâlde isimleri mezkûr Mehmed Emin Ağa ve karındaşı Nu'man Ağa b. Abdülkerim nâm kimesneler meclis-i şer'-i münîrde revgan-ı zeyt tüccârından sahib-i arzuhâl diğer Mehmed Emin Ağa b. Halil muvâcehesinde mezbûr diğer

Mehmed Emin Ağa zimmetinde iştirâken cihet-i karzdan bâ-temessük alacağımız olan bin sekiz yüz guruşu hâlâ taleb ederi<<m >>z deyü tesâddî eylediğimiz da'vâmızdan mezbûr ile bi't-tav' ve'r-rızâ yedi yüz guruş <<üzerine>> bedel-i medfû' ve makbûza sulh olduğumuzda ol dahi sulh-ı mezkûru kabûl etmekle ziyâdesine ve bi'l-cümle husûs-ı mezkûra ve sâir cemî' hukūk-ı şer'iyeye müte'allika âmme-i da'vâdan tarafeynden her birimiz âharın zimmetini kabûlü hâvî ibrâ ve ıskāt eyledik deyü ikrâr ve tasdîkleri İstanbul Mahkemesi'nden huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî 19 min-L sene 1242

383 [72b-5] Bakkal Yakof v. Terifinos'un, Mehmed Akif Ağa'dan 1514 guruş alacak davasını ispat edemediği

1514 guruş men'

Ma'rûz

Arzuhâl eden İstanbul'da Ma'cûncu Çarşısı'nda Bakkāl Yakof v. Terifinos nâm zimmî meclis-i şer'-i münîrde hâssa hasekilerinden derûn-ı arzuhâlde mezkûru'l-ism Mehmed Akif Ağa ibnü'l-merhûm Mehmed Emin Ağa muvâcehesinde işbu yedimde olan defter-i müfredâtda her birinin târih ve ecnâs ve mikdâr ve fiyâtı tasrîhiyle şey'en-fe-şey'en muharrer olduğu üzre mezbûr Mehmed Akif Ağa zimmetinde cihet-i karz ve yedimden ve mâlımdan iştirâ ve kabz eylediği sade yağ ve zeytin yağı ve pirinç ve bal ve un ve mum ve peynir ve tuz ve sabun ve zeytin ve fındık ve fısdık ve yumurta ve nişasta ve nohud ve fasulye ve böğrülce ve bulgur ve sarımsak ve sirke ve soğan ve arpa ve pekmez ve nardenk ve mercimek ve sâir bakkāl metâ'ı ta'bîr olunur erzâk-ı mütenevvi'a esmânından min-haysü'l-mecmû' bin beş yüz on dört guruş alacak hakkım olmağla hâlâ taleb ederim deyü da'vâ ettikde ol dahi külliyen inkâr etmekle müdde'î-i mersûm Yakof zimmî ber-vech-i muharrer müdde'âsını asla şâhidlerim yokdur deyü bir vechile isbâta kādir olamayıp talebiyle merkūm Mehmed Akif Ağa'ya muvâcehesinde vech-i şer'î üzre yemîn verilmeğin mûcibince müdde'î-i mesfûr Yakof zimmî da'vâ-yı mezkûresiyle mezbûr Mehmed Akif Ağa'ya bilâ-beyyine mu'ârazadan men' olunduğu İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 10 min-Za sene 1242

[Beyaz Beyaz]

384 [73a-1] Osman b. Veliyüddin ile zevcesine, bakkal dükkânı gediklerini satma hususunda müdahale edilmemesi

Üsküdar'da vâki' bakkāl dükkânı gediğini mâliki âhara bey'ine dahl olunmamak

Ma'rûz

Medîne-i Üsküdar bakkālânından arzuhâl eden es-Seyyid Osman b. Veliyüddin nâm kimesne Çarşamba günü Arz Odası'nda huzûr-ı bâhirü'n-nûr-ı âsafânelerinde ma'kūd meclis-i şer'-i münîrde zevcesi zâtı mu'arrefe Halime Hatun bt. İbrahim hâzıra olduğu hâlde medîne-i mezbûre bakkālânı pazarbaşısı İlyas Ağa ile nizâm ustalarından Yuvan ve Petro ve Kiryako ve Eftat zimmîler ve sâirleri muvâcehelerinde İstanbul bakkālânı pazarbaşısı Süleyman Ağa ve bölükbaşısı Abdi Çelebi ve nizâm ustaları kezâlik hazır oldukları hâlde medîne-i mezbûrede Kazasker mahallesinde vâki' aşçıbaşı dükkânı demekle meşhûr bir bâb bakkāl dükkânı derûnunda mevcûde gedik ta'bîr olunur zevcem hâzıra-i mezbûre ile nısfiyet üzre mâlikler olduğumuz âlât-ı lâzıme-i ma'lûmeden benim ber-vech-i muharrer mâlik olduğum nısf hisse-i şâyi'am hâzıra bi'l-meclis Âişe nâm hatuna cihet-i karzdan bin guruş deynim mukābelesinde rehn olmağla deyn-i mezkûru edâ için zevcem mezbûre ile ma'an bey' murâd eylediğimizde değer-i bahâsını bulamadığımızdan hâmiş-i arzuhâlde mastûr i'lâm kaydı mantûkunca işbu sene-i mübâreke Saferinin yirmi beşinci günü İstanbul Mahkemesi'nde merkūmûndan şikâyet eylediğimizde onlar dahi gedik-i mezkûru hîn-i bey'de değer-i bahâsına verilmesi husûsuna i'âne ve ihtimâm ederiz deyü ta'ahhüd etmişler iken el-yevm bey' edeme[me]mizle suâl olunup gedik-i mezkûru değer-i bahâsına alacak bir adam bulmağa cebr olunsun deyü tesâddî eylediği da'vâsında esnâf ve pazarbaşı merkūmûnun i'âneye ta'ahhüdleri cebr olunur makūleden olmayıp şer'an üzerlerine lâzım dahi olmamağla kelâmları iltifâta şâyân olmadığı ve mâllarını diledikleri kimesneye bey' eyledikleri hînde pazarbaşı ve esnâf-ı merkūmûn ta'arruz ederler ise ol vakit men'-i iktizâ <<eylediği>> edeceği tarafeyne tefhîm ve tebyîn fîmâ-ba'd gedik-i mezkûru her kime murâd ederler ise bey' edip bu makūle ta'cîze cesâret ederler ise tedîb olunmak üzre sünûh eden irâde-i seniyye-i âsafâneleri dahi gûş-ı hûşlarına telkīn olunduğu İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 13 min-Za sene 1242

385 [73a-2] Oskihan v. Manol ile Abraham v. Simon'un, Rusyalı Francisko v. Franciskoviç'e 3533 guruş borçları olduğu

3533 guruş hüküm

Ma'rûz

Derûn-ı arzuhâlde mesfûru'l-ism Rusyalı Francisko v. Franciskoviç nâm müste'men Çarşamba günü Arz Odası'nda huzûr-ı âsafânelerinde tercümanı Pizani hazır olduğu hâlde ma'kūd meclis-i şer'-i münîrde çitçi esnâfından Oskihan v. Manuk ve şerîki Abraham v. Simyon zimmîler muvâcehelerinde mersûmân Oskihan ve Abraham zimmîler târih-i i'lâmdan altmış dokuz gün mukaddem yedimden ve mâlımdan beher topu yetmiş beşer guruşa olarak iştirâ ve kabz eyledikleri yüz top elvan basmanın semenleri olan cem'an yedi bin beş yüz otuz üç guruşun dört bin guruşunu târih-i şirâdan dört gün mürûrunda bana edâ ve teslîm ve bakīsi olan üç bin beş yüz otuz üç guruş zimmetlerinde cihet-i merkūmeden bana deynleri olduğunu nâtık Rûmiyyü'l-ibâre bir kıt'a temessük dahi i'tâ etmeleriyle meblağ-ı bakī-i merkūm üç bin beş yüz otuz üç guruşu mersûmândan taleb ederim deyü da'vâ ettikde onlar dahi cevâblarında sâlifü'z-zikr yüz top elvan basmayı ol mikdâr semen tesmiyesiyle mersûmdan iştirâken iştirâ ve kabz ve semen-i mezkûrun vech-i meşrûh üzre dört bin guruşunu teslîm edip bâkīsi olan meblağ-ı merkūm üç bin beş yüz otuz üç guruş deynleri olduğunu nâtık temessük i'tâ eylediklerini ikrâr ve i'tirâf edip ancak biz zikrolunan basmayı müste'men-i mersûmdan aldığımız gün emsâlini esnâfımızdan sâirleri âhar müste'menden altmışar guruşa iştirâ etmeleriyle öyle olıcak ben beher topunda on beşer guruş aldanıp mağbûn olmuş olduğumdan zikrolunan basmaları geri alıp teslîm eylediğim meblağ-ı merkūmu bize red ve teslîme müste'men-i mesfûra cebr olunsun deyü teveccüh-i husûmet bulundukdan sonra tesâddî eyledikleri bilâ-tağrîr gabn da'vâsı mesmû'a olmadığı zimmiyân-ı mesfûrâna tefhîm olunmağın bu sûretde ikrârları mûcibince meblağ-ı bâkī-i merkūm üç bin beş yüz otuz üç guruş zimmiyân-ı mersûmândan tahsîl ve müste'men-i mesfûra teslîm ettirilmek iktizâ eylediği İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 13 min-Za sene 1242

386 [73a-3] Hasan Ağa b. Hüseyin'in, satın aldığı tütüncü gediğini ismine kaydettirmek istediği

Tütüncü gediği ismine tasrîh

Ma'rûz

İstanbul'da Mahmud Paşa'da vâki' Kür[k]çü Hânı karşısında kâin ma'lûmü'l-hudûd bir bâb tütüncü dükkânı derûnunda mevcûde ma'den kaleminde Ali Ağa ismine mukayyed beyne'l-esnâf gedik ta'bîr olunur âlât-ı lâzıme-i ma'lûmeye tedâvül-i eydî ile el-yevm şirâen mâlik ise de yedinde sûret olmadığından bahisle gedik-i mezkûrun kayd-ı atîki kaleminden ref' ve terkîn ve kendi ismine tashîhan kayd ile yedine sûret i'tâsını tütüncü esnâfından es-Seyyid Hasan Ağa b. Hüseyin nâm kimesne istid'â ve fi'l-vâki' gedik-i mezkûr tedâvül-i eydî ile merkūm es-Seyyid

Hasan Ağa'nın şirâen mâlı olduğunu ve bu makūle kayd-ı evveline ta'arruz olunmayarak tedâvül-i eydî bulunan mukayyed tütüncü gediklerinin muahharan mâlikleri isimlerine tashîhan bâ-i'lâm sûret i'tâsı şurût-ı nizâmlarından idüğünü esnâf-ı merkūme kethudâsı Osman Ağa ve vekîli el-Hâc Mustafa Ağa ve yazıcısı es-Seyyid Mehmed Nuri Efendi ve yiğitbaşısı Molla Ahmed ve sâir lonca ihtiyârları ihbâr ve inhâ etmeleriyle bu sûretde istid'âsı şurût-ı nizâma muvâfık olduğundan müsâ'ade-i seniyyeleri erzânî buyurulup gedik-i mezkûrun merkūm Ali Ağa ismine olan kayd-ı atîki kaleminden ref' ve terkīn ve el-yevm mâliki mezbûr es-Seyyid Hasan Ağa'nın ismine tashîhan kayd ile yedine sûret i'tâsı bâbında fermân-ı âlîleri sudûru iktizâ eylediği İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 3 min-Za sene 1242

387 [73a-4] Zeron v. Serkiz, Andon v. Zahrab ve Vartan v. Arakil'in, ilgili değirmenlerdeki hisselerini, Mehmed Ağa b. Osman ile Aleksan v. Nikogos'a devrettikleri

Uncu değirmeni mübâya'ası ve nakli

Ma'rûz

Mahrûse-i Galata'ya muzâfe Beşiktaş nâhiyesine tâbi' Kılıç Ali Paşa nâm mahâlde kâin dört horoslu bir kıt'a uncu değirmeni derûnunda mevcûde gedik ta'bîr olunur on altı re's bargir ve sâir âlât-ı lâzıme-i ma'lûmenin on dört re's bargir<<den>> ve onlara isâbet eden sâir âlât-ı lâzıme-i ma'lûmesine mâlik olan Zeron v. Serkiz ve iki re's bargir ve onlara isâbet eden sâir âlât-ı ma'lûmesine mâlik olan Andon v. Zöhrab nâm zimmîler taraflarından husûs-ı âti'l-beyânda vekîlleri olduğu uncular kethudâsı Abdülbaki Ağa b. Mustafa ve uncu esnâfından Bedrizâde İsmail Ağa b. Ali nâm kimesneler şehâdetleriyle sâbit olan habbâzân kethudâsı Ali Ağa b. Mehmed Sâdık ve sâlifü'z-zikr Beşiktaş kasabasında vâki' bir horoslu muhterik bir kıt'a uncu değirmeni gedik ta'bîr olunur harîkden tahlîs olunmuş olan dört re's bargir ve sâir âlât-ı lâzıme-i ma'lûmeye müstakillen mâlik olan Vartan v. Arakil nâm zimmîden her biri meclis-i şer'-i münîrde esnâf-ı merkūmeden Şehrî Mehmed Ağa b. Osman nâm kimesne ile Aleksan v. Nikogos nâm zimmî muvâcehelerinde evvelen vekîl-i merkūm Ali Ağa takrîr-i kelâm edip müvekkillerim zimmiyân-ı mesfûrânın ber-vech-i meşrûh iştirâken ve şâyi'an mâlikleri oldukları sâlifü'z-zikr Kılıç Ali Değirmeni derûnunda mevcûde gedik ta'bîr olunan **[73b]** on altı re's bargir ve sâir âlât-ı lâzıme-i ma'lûmeyi tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî şurût-ı müfsideden ârî bey'-ı bâtt-ı sahîh-i şer'î ve safka-i vâhide ile merkūmân Mehmed Ağa ve Aleksan zimmîye ale'l-iştirâki's-seviy yirmi bin dört yüz guruşa bi'l-vekâle bey' ve temlîk ve teslîm eylediğimde onlar dahi ber-vech-i muharrer iştirâk-i seviy üzre iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl eyledikden sonra semen-i

mezkûr yirmi bin dört yüz guruşun üç bin dört yüz guruşunu cânib-i mîrîye ve on yedi bin guruşunu dahi Kapan-ı dakīk tüccârından ma'lûmü'l-esâmî kimesnelere müvekkilim mesfûrların zahîre esmânından deynleri olan ol mikdâr guruşa mahsûben mahallerine edâ ve îfâ etmek üzre bi'l-vekâle merkūmânı ihâle eylediğimde onlar dahi kabûl ve deyn-i mîrî-i merkūm üç bin dört yüz guruşun bin guruşunu peşînen ve bâkī iki bin dört yüz guruşunu dahi târih-i i'lâmdan i'tibâr ile beher sene dört yüz seksener guruş verip mecmû'unu beş sene tekmîline kadar mukāssatan zahîre hazînesinde kabza me'mûra ve deyn-i tüccâr-ı merkūm on yedi bin guruşu dahi ceste ceste ashâbına edâ ve teslîme ta'ahhüd etmekle mebî'-i mezkûrun tağrîr ve gabnine müte'allika da'vâdan tarafeynden her birimiz âharın zimmetini bi'l-asâle ve bi'l-vekâle kabûlü hâvî ibrâ ve ıskāt eyledik fîmâ-ba'd âlât-ı gedik-i merkūm mezbûran Mehmed Ağa ve Aleksan zimmînin mülk-i müşterâsı ve hakk-ı sırfı olup müvekkillerim mersûmânın alâka ve medhalleri kalmamışdır deyü ikrârını mezbûrân tasdîk eylediklerinden sonra sâniyen asîl-i mesfûr Vartan zimmî takrîr-i kelâm edip ben dahi ber-vech-i muharrer müstakillen mâlik olduğum sâbıku'z-zikr muhterik Beşiktaş Değirmeni gediği ta'bîr olunan dört re's bargir ve sâir âlât-ı lâzıme-i ma'lûmeyi tarafeynden bi'l-îcâb ve'l-kabûl bâtten ve sahîhan bi-safkatin vâhidetin yine merkūmân Mehmed Ağa ve Aleksan zimmîye kezâlik ale'l-iştirâki's-seviy iki bin guruş semen-i makbûza bey' ve temlîk ve teslîm eylediğimde onlar dahi ber-vech-i muharrer iştirâk-i seviy üzre iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl edip mebî'-i mezkûrun tağrîr ve gabnine müte'allika da'vâdan tarafeynden her birimiz âharın zimmetini kabûlü hâvî ibrâ ve ıskāt eyledik fîmâ-ba'd âlât-ı gedik-i merkūm mezbûrân Mehmed Ağa ve Aleksan zimmînin mülk-i müşterâları ve hakk-ı sırfları olup benim alâka ve medhalim kalmamışdır deyü takrîrini kezâlik mezbûrân tasdîk eylediklerinden sonra zikrolunan muhterik uncu değirmeni gediğinin mârrü'z-zikr Kılıç Ali Değirmeni'ne nakl ile değirmen-i mezkûr beş horoslu olarak bi'l-iştirâki's-seviy uhdelerine kayd ile isimlerine tashîhan yedlerine sûret i'tâsını her biri istid'â ve ber-vech-i istid'â horos nakli şurût-ı nizâmlarına muvâfık olduğunu habbâzân kethudâsı ve uncular kethudâsı merkūmân ile mazbûtü'l-esâmî kapan tüccârı ve nizâm ustaları ve uncu esnâfı ihbâr ve inhâ etmeleriyle bu sûretde zikrolunan Kılıç Ali ve Beşiktaş Değirmenlerinin kayd-ı atîkleri kaleminden ref' ve terkīn ve sâbıku'z-zikr Beşiktaş Değirmeni gediğinin dahi sâlifü'z-zikr Kılıç Ali Değirmeni'ne nakl ile beş horoslu olarak bi'l-iştirâki's-seviy uhdelerine kayd ve isimlerine tashîhan yedlerine sûret i'tâsı muktezâ-yı şurût-ı nizâm idüğü İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 7 min-Ca sene 1242

388 [73b-1] Şerife Emine Hanım bt. Ahmed Necib Efendi'nin, eşine itaat etmesine tenbih

İtâʿate tenbîh

Maʿrûz

Bâ-işâret-i aliyye-i hazret-i şeyhülislâm-ı sellemehü's-selâmî sâdır olan fermân-ı âlî-şâna imtisâlen sahibe-i arzuhâl Şerife Emine Hanım ibnetü'l-merhûm Ahmed Necib Efendi meclis-i şerʿ-i münîrde zevc-i dâhili eşrâf-ı kuzât-ı kirâmdan es-Seyyid Mehmed Kâmil Efendi b. es-Seyyid el-Hâc Mustafa Efendi muvâcehesinde mûmâ-ileyh es-Seyyid Mehmed Kâmil Efendi iki bin beş yüz guruş mehr-i muʿaccel müstevfâ bin beş yüz guruş mehr-i müeccel tesmiyeleriyle zevc-i dâhilim ve İstanbul'da Kādıçeşmesi kurbünde Yarhisar Muslihiddin mahallesinde kâin kāyınpederim efendi-i mûmâ-ileyhin konağında sâkinler iken baʿzı ehl-i nifâkın tahrîk ve iğfâlleriyle konağ-ı mezkûrdan çıkıp vâlidemin hânesine nakl ile âhar menzilde iskân etmesini iddiʿâ etmişdim lâkin kıbel-i şerʿ-i şerîfden havâle ile tarafeyn bi'l-muvâcehe varıp mübâşiri maʿrifetiyle istiftâ eylediğimizde konağ-ı mezkûrun vüsʿati olup bana tahsîs olunan dâirenin galak ve merâfıkı başka olduğundan âhar menzil tedâriki'çün şerʿan cebre kādire olamadığım bana tefhîm ve iftâ buyruldukdan sonra beynimiz dahi te'lîf olunup zevcim mûmâ-ileyh konağ-ı mezkûrda bana tahsîs olan oda ve sandık odası ve memşâ ve âbdesthâne ve mağsel ve sâir müştemilât-ı mukteziyeyi hâvî dâiremde müsterîhaten sâkine olunup zevcim mûmâ-ileyh ile hüsn-i muʿâşeret ve kayınpederim ve kāyınvâlidem ile dahi imtizâc ve ülfet olunmak husûslarının mütevakkıf olduğu esbâb ve vesâili istihsâle ve cevâz-ı şerʿ-î olduğu vechile beher hafta Cumʿa günleri ve aralık aralık eyyâm-ı sâirede dahi vâlidem geldikçe dahi taltîf ve riʿâyete zevcim mûmâ-ileyh taʿahhüd-birle daʿvet eylediğinde ben dahi icâbet edip konağ-ı mezkûra gidip zevcim mûmâ-ileyhe inkıyâd ve itâʿat ve kayınpederim ve kāyınvâlidem mûmâ-ileyhimâya dahi taʿzîm ve hürmet ve beynimizde külliyen refʿ-i bürûdet ile hüsn-i imtizâc ve muʿâşerete taʿahhüd ve tarafeynden her birimiz âharın taʿahhüdünü kabûl eyledik deyü takrîrini zevci mûmâ-ileyh tasdîk edip bu vechile beynleri musâfât olunduğu İstanbul Mahkemesi'nden huzûr-ı âlîlerine iʿlâm olundu.

Fî 11 min-Za sene 1242

389 [73b-2] Pandazi v. Yorgi'nin oğlundan miras kalan bostan gediğini, Beço v. Manoş ve Kozma v. Manoş'a sattığı

Menzilhâne bostanı gediği mübâyaʿası

Maʿrûz

Âsitâne-i aliyyede vâki‘ bağçevân tâifesinden olup bundan akdem hâlik olan Metro zimmînin verâseti ancak babası Pandazi v. Yorgi zimmîye münhasıra olduğu bi’l-ihbâr mütehakkık oldukdan sonra sahib-i arzuhâl mersûm Pandazi zimmî meclis-i şer‘-i münîrde tâife-i merkūmeden derûn-ı arzuhâlde isimleri mastûr kendi nefsinden asîl ve li-ebeveyn er karındaşı Peço nâm zimmî tarafından husûs-ı âtîde tasdîka vekîl-i şer‘îsi Kozma v. Manoş nâm zimmî muvâcehesinde zikri âtî vakıf bostanın bâ-temessük-i mütevellî bi’l-icâreteyn mutasarrıfesi Fâtıma Letâfet Kadın bt. Abdullah tarafından vekîl-i sâbitü’l-vekâlesi es-Seyyid Mehmed Ataullah Efendi ibnü’l-merhûm es-Seyyid Mehmed Ubeydullah Efendi ile bağçevânlar kethudâsı es-Seyyid Süleyman Ağa ve yiğitbaşısı Çelo zimmî ve sâir mazbûtü’l-esâmî bağçevân tâifesi hazır oldukları hâlde İstanbul’da Topkapı dâhilinde kâin Menzilhâne bostanı demekle meşhûr müvekkile-i mûmâ-ileyhânın mutasarrıfe olduğu bir kıt‘a bostanı senevî yüz ellişer guruş kirâ ile mersûmân Kozma ve Peço zimmîlerin aded [-i şuhûr] ve sinîn beyân olunmaksızın bâ-hüccet taht-ı icârelerinde ve derûnunda mevcûde beyne’l-esnâf gedik ta‘bîr olunur beş bel ve üç çapa ve dört tarak ve iki kazma ve bir tırpıl ve üç kürek ve on kûfe ve bir kantar ve bir terâzi ma‘a-derâhim ve sâir âlât-ı lâzıme-i ma‘lûme dahi oğlum mersûm Metro zimmînin sağlığında bâ-i‘lâm yedinde mâlı iken oğlum mersûm hâlik oldukda âlât-ı gedik-i mezkûr hasran bana mevrûs olmağla hâlâ ben ber-vech-i muharrer ırsen mâlik olduğum âlât-ı gedik-i mezkûru tarafeynden bi’l-îcâb ve’l-kabûl bâtten ve sahîhan bi-safkatin vâhidetin asîl ve müvekkil-i mersûmân Kozma ve Peço zimmîlere ale’l-iştirâki’s-seviy dört yüz guruş semen-i makbûza bi’l-verâse bey‘ ve temlîk ve teslîm eylediğimde onlar dahi ber-vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl edip mebî‘-i mezkûrun tağrîr ve gabnine müte‘allika da‘vâdan tarafeynden her birimiz âharın **[74a]** zimmetini kabûlü hâvî ibrâ ve ıskāt eyledik fîmâ-ba‘d âlât-ı gedik-i mezkûr mersûmân Kozma ve Beço zimmîlerin bi’l-iştirâki’s-seviy emvâl-i müşterâları ve hakk-ı sırfları olup benim asla ve kat‘a alâka ve medhalim kalmamışdır deyü mukırr-ı mersûm Pandazi zimmînin bi’l-cümle takrîr-i meşrûhunu asîl ve vekîl-i mersûm Kozma zimmî bi’l-asâle ve bi’l-vekâle tasdîk bostan-ı mezkûr vech-i meşrûh üzre senevî ol mikdâr kirâ ile mersûmânın taht-ı icârelerinde olduğunu dahi vekîl-i hâzır-ı merkūm es-Seyyid Mehmed Ataullah Efendi bi’l-vekâle ikrâr ve bu vechile kat‘-ı nizâ‘ eyledikleri İstanbul Mahkemesi’nden huzûr.

Fî 21 min-Za sene 1242

390[74a-1] Abdullah Reis b. Mehmed ile İsmail Reis b. Ali’nin sefine bedeli niza’ından 1000 guruşa sulh oldukları

Sefîne nizâ‘ından 1000 guruşa sulh

Ma‘rûz

Derûn-ı arzuhâlde mezkûru'l-ism Ereğlili Abdullah Reis b. Mehmed Emin meclis-i şer'-i münîrde sahib-i arzuhâl Sakaryalı İsmail Reis b. Ali muvâcehesinde ben bundan akdem zikrolunan Ereğli kasabasında mâlımla ve Der-aliyye'ye nakleylediğim el-yevm Cibali İskelesi'nde merbût beş çifte ta'bîr olunur bir kıt'a sefînenin kıymeti on bin guruşa mütehammil iken mezbûr İsmail Reis beni tağrîr ile ancak altı bin beş yüz guruş semen-i makbûza iştirâ edip ol vechile ben bey'-ı mezkûrda merkūmun tağrîrine binâen gabn-i fâhiş ile mağbûn olmamla medfû'u olan semen-i mezkûr altı bin beş yüz guruşu alıp sefîne-i mezkûreyi bana red ve teslîme merkūm İsmail Reis'e tenbîh olunmak matlûbumdur deyü tesâddî eylediğim da'vâmdan mezbûr İsmail Reis ile bi't-tav' ve'r-rızâ an-inkâr bin guruş bedel-i makbûza sulh olduğumda ol dahi sulh-ı mezkûru ba'de'l-kabûl bi'l-cümle husûs-ı mezkûra müte'allika âmme-i da'vâdan tarafeynden her birimiz âharın zimmetini kabûlü hâvî ibrâ ve ıskāt etmemizle fîmâ-ba'd sefîne-i mezkûre merkūm İsmail Reis'in mülk-i müşterâsı ve hakk-ı sırfı olup benim bir vechile hak ve alâkam ve bir gûne da'vâ-yı medhalim kalmamışdır deyü ikrâr ve tesâdukları İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 22 min-Za sene 1242

391 [74a-2] Borç karşılığında ev tasarrufu hususunda Mazlum Ömer Ağa ile Aleniko bt. Yorgi ve Maryora bt. Dimitri'nin 700 guruşa sulh oldukları

Şartla menzil ferâğı maddesi

Ma'rûz

Beledî tâifesinden olup bundan akdem müte'âkiben hâlikler olan Yorgi v. Tanaş ve Anaştaşya bt. Yani nâm zevcânın sagīre kızları Aleniko'nun tesviye-i emrine vasîyy-i muhtârı arzuhâl eden bakkāl tâifesinden Caganos Tanaş v. Nikola ile hâlike-i mesfûre Anaştaşya'nın sadriye kebîre kızı Maryora bt. Dimitri Nasrâniyenin zevci ve tarafından husûs-ı âtîde vekîl-i sâbitü'l-vekâlesi Sandalcı Yorgaki v. Lazari zimmîler ile nezâret-i hazret-i şeyhülislâm-ı sellemehü's-selâmîde âsûde evkāf müfettişi müderrisîn-i kirâm-ı zevi'l-ihtirâmdan Meşreb Efendi hafîdi fazîletlü Mehmed Ârif Efendi tarafından mürsel Hasan Efendi hazır olduğu hâlde akd olunan meclis-i şer'-i münîrde nezâret-i hazret-i müşârünileyhde olan evkāfdan Emir Ahmed el-Buhârî –kuddise sirruhû- hazretleri vakfının bi'l-meşrûta mütevellîsi Şerife Hanım tarafından vekîli câbî-i vakf Şâkir Efendi b. el-Hâc Abdullah hazır olduğu hâlde derûn-ı arzuhâlde mezkûru'l-ism Kapan-ı dakīk tüccârından Trabzonî Mazlum el-Hâc Ömer Ağa b. Ahmed nâm kimesne mahzarında zevcân-ı hâlikân-ı mesfûrân Yorgi zimmî ve Anaştaşya Nasrâniye sağlıklarında bi'l-icâreteyn münâsafeten mutasarrıflar oldukları vakf-ı

mezkûr müstagallâtından İstanbul'da Balatkapısı dâhilinde çingene mahallesinde vâki‘ ma‘lûmü'l-hudûd beher şehr yüz akçe icâre-i müecceleli tahtında bir bâb bakkāl dükkânını müştemil bir bâb menzillerini bin iki yüz yirmi sekiz senesi Ramazanü'l-mübâreği gurresinde vakf-ı mezkûrun kāimmakām-ı mütevellîsi bulunan es-Seyyid Abdülbaki Efendi huzûrunda mezbûr Mazlum el-Hâc Ömer Ağa'ya beynlerinde ma‘lûm deyni mukābelesinde her ne zaman edâ-i deyn ederler ise red ve ferâğ etmek şartıyla bâ-re'y-i mütevellî fâriğler olduklarında ol dahi vech-i meşrûh üzre kabûl ve kāimmakām-ı merkūm dahi tasarrufuna ol şartla izin vermişdi lâkin şart-ı mezkûra mukārenetle olan ferâğın adem-i sıhhatine binâen menzil-i mezkûrun nısf-ı şâyi‘i hâlik-i mesfûr Yorgi zimmîden ancak kızı sagīre mesfûre Aleniko'ya nısf-ı âharı dahi hâlike-i mesfûre Anaştaşya Nasrâniyeden kızları sagīre-i mezbûre ile kebîre kızı Maryora'ya hasbe'l-âde intikāl etmekle alacağı olan mebâliği hâlikân-ı zevcân-ı mersûmânın terekelerinden ba‘de'l-isbât ve'l-hükm ahz-birle menzil-i mezkûrdan keff-i yedine mezbûr Mazlum el-Hâc Ömer Ağa'ya tenbîh olunması bi'l-vesâye ve bi'l-vekâle matlûbumuzdur deyü da‘vâ ettiklerinde ol dahi cevâbında hâlikân-ı zevcân-ı mesfûrân sağlıklarında mâlımdan ve yedimden bi'l-ma‘iyye istidâne ve kabz eyledikleri iki bin beş yüz guruş mukābelesinde her ne zaman edâ-i deyn ederler ise red [ve] ferâğ etmek şartıyla bâ-re'y-i mütevellî bana fâriğler olmalarıyla meblağ-ı mezkûr iki bin beş yüz guruşu def‘ ü teslîm etmemle meblağ-ı merkūmu vâzı‘u'l-yed oldukları tereke-i hâlikân-ı mesfûrândan taleb ederim deyü vasî ve vekîl-i mesfûrânın inkârlarına mukārin eylediği müdde‘âsını lede't-tezkiye makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan Tütüncü Mehmed Nuri Ağa b. el-Hâc Mehmed ve es-Seyyid Hüseyin Ağa b. es-Seyyid Mustafa nâm kimesneler şehâdetleriyle bi'l-muvâcehe ber-nehc-i şer‘î ba‘de'l-isbât ve'l-half mezbûr el-Hâc Ömer Ağa meblağ-ı merkūm iki bin beş yüz guruşun ancak yedi yüz guruşu mutâlebesine müte‘allika âmme-i da‘vâdan verese-i mersûmenin zimmetlerini kabûlü hâvî ibrâ ve ıskāt edip bâkīsi olan bin sekiz yüz guruşu dahi vasî ve vekîl-i mesfûrân Tanaş ve Yorgaki zimmîler kıbel-i şer‘den me'zûn olarak tereke-i hâlikân-ı mesfûrâna rücû‘ etmek <<şartıyla>> üzre mezbûr el-Hâc Ömer Ağa'ya edâ ve teslîm ol dahi ahz ü kabz ve menzil-i mezkûrun üç rub‘unu sagīre-i mersûme Aleniko'ya ve bir rub‘unu Mariya [Maryora] Nasrâniyeye bâ-re'y-i mütevellî fâriğ olup kāimmakām-ı hâzır-ı mezbûr dahi mesfûretânın tasarruflarını re'y edip bu vechile külliyen kat‘-ı nizâ‘ eyledikleri İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 20 min-Recebi'l-ferd sene 1242

392 [74a-3] Sâbık Sabun Nazırı Tiryakizâde Mehmed Ağa'nın, alacaklılarına olan borcunu eda ettiği

Sabun Nâzırı Tiryâkizâde Mehmed Ağa'dan 5041 guruş 18 para ahz ü kabz

Ma'rûz

Sâbıkā Sabun Nâzırı Tiryâkizâde Mehmed Ağa'dan ber-vech-i âtî dört yüz altmış sekiz guruş alacağını kabz eden hâlâ Sabun Nâzırı Rüstem Hoca b. el-Hâc İsmail ve beş yüz yetmiş üç guruş otuz altı para alacağını kabz eden es-Seyyid el-Hâc Emrullah Ağa b. Mehmed ve dört yüz altmış guruş on iki para alacağını kabz eden Molla İsmail b. Ahmed ve otuz guruş alacağını kabz eden Salih Ağa b. Abdullah nâm kimesneler asâleten ve yedi yüz on altı guruş on sekiz para alacağını kabz eden Âşık Hasan b. Ali kendi nefsinden asâleten ve üç yüz kırk sekiz guruş dokuz para alacağını kabz eden es-Seyyid Mehmed Ali Ağa b. el-Hâc Mustafa ve üç yüz yirmi guruş on bir para alacağını kabz eden Bacader oğlu Vasil v. Yorgi nâm zimmî taraflarından dahi vekîlleri olduğu mezbûrân Molla İsmail ve Salih Ağa şehâdetleriyle sâbit olmağla vekâleten ve altı yüz altmış guruş yirmi üç para alacağını kabz eden Yorgi ve Dominiko v. Yani ve sekiz yüz kırk dört buçuk guruş alacağını kabz eden Kara Lambo v. İstirati zimmîler kezâlik asâleten ve altı yüz on bir guruş dokuz para alacağını kabz eden Rika v. Kostandi nâm zimmî tarafından vekîl olduğu şâhidân-ı mezbûrân şehâdetleriyle sâbit olan Simo v. Fotino nâm zimmî vekâleten her biri meclis-i şer'-i münîrde merkūm Mehmed Ağa b. Abdullah tarafından husûs-ı âtîde vekîl-i müseccel-i şer'îsi Salih Efendi b. Musa muvâcehesinde **[74b]** biz bundan akdem mâlımızdan âhara bey' için mezbûr Mehmed Ağa'ya teslîm eylediğim ma'lûmü'l-mikdâr ve'l-fiyât sabunu ma'lûmü'l-esâmî mikdârını dahi bize teslîm etmişdi el-hâletü hâzihî makbûzât ve teslîmâtının hesâblarını sehv ve galatdan ârî yegān yegān sahîhan rü'yet eylediğimizde ber-vech-i bâlâ zimmetinde zuhûr eden min-haysü'l-mecmû' beş bin kırk bir guruş on sekiz para sahhu'l-bâkī alacak hakkmız vech-i meşrûh üzre bize edâ ve teslîm biz dahi ahz ü kabz ve külliyen istifâ-yı hak etmemizle bi'l-cümle husûs-ı mezkûra ve sâir cemî' hukūk-ı şer'iyeye müte'allika âmme-i da'vâdan tarafeynden her birimiz âharın zimmetini kabûlü hâvî ibrâ ve ıskāt eyledik deyü ikrâr ve tesâdukları İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 24 min-Ş sene 1242

393 [74b-1] Kuru yemişçi Mehmed b. Ahmed'in, esnafına itaat taahhüdüne karşılık ihrac edilmediği

Kuru yemişçi esnâfına itâ'ate ta'ahhüd

Ma'rûz

Âsitâne-i aliyyede vâki‘ kuru yemişçi esnâfı kethudâsı Mustafa Ağa ve ihtiyârlarından es-Seyyid el-Hâc Ahmed Ağa ve el-Hâc Veliyüddin Ağa ve Uzun Mehmed Ağa ve es-Seyyid el-Hâc Yusuf Ağa ve Molla Hasan ve Molla Ahmed ve Ali Molla ve Molla Ali ve es-Seyyid Hasan Yazıcı ve sâirleri meclis-i şer‘-i münîrde esnâf-ı merkūmeden es-Seyyid Mehmed b. es-Seyyid Ahmed nâm kimesne muvâcehesinde mezbûr es-Seyyid Mehmed kethudâ ve ihtiyârlarımıza itâ‘at ve şurût-ı nizâmımıza ri‘âyet etmeyip münâfî-i edeb ve muhıll-i nizâm hareket etmekle esnâfımızdan ihrâc olunmasını iltimâs etmişdik lâkin merkūm es-Seyyid Mehmed fîmâ-ba‘d hilâf-ı şer‘-i şerîf ve mugāyir-i rızâ hareketde bulunmayıp kethudâ ve ihtiyârlarımıza inkıyâd ve şurût-ı nizâmımıza mürâ‘ât ederek kendi hâlinde ırz ü edebiyle meşgūl ve kâr ü kesbiyle me’lûf olmağa müte‘ahhid ve eğer hilâfı hareket eder ise tedîbine râzı oldukda biz dahi ta‘ahhüdünü kabûl ve şikâyetimizi te’hîr eyledik deyü takrîrlerini mezbûr es-Seyyid Mehmed tasdîk ve bu vechile beynleri te’lîf olunduğu İstanbul Mahkemesi’nden huzûr.

Fî 10 min-Za sene 1242

394 [74b-2] İstanbul’daki Ali Ağa b. İbrahim ile İbrail’deki ortağı Çalıkzâde Mehmed Ağa’nın ortaklıklarına dair

Kapan-ı dakīk şirketliğine dâir re’y-i âlîye menût muktezâ

Ma‘rûz

Vüzerâ-yı ızâmdan Ebûbekir Sıdkı Paşa hazretlerinin bundan akdem mühürdârı sahib-i arzuhâl es-Seyyid Ali Ağa b. İbrahim nâm kimesne sene-i sâbık[a] Cemâziyelevvelinin yirmi birinci günü mâlından otuz bin guruş ve Kapan-ı dakīk tüccârından derûn-ı arzuhâlde ismi mezkûr bundan akdem tard-ı eşhâs esnâsı vilâyeti olan İbrail’e gidip rûz-ı Kasım’da yine Dersa‘âdet’e gelmeğe me’zûn olduğu tüccârın ihbârıyla mütehakkık olan gāib ani’l-beled Çalık-zâde Mehmed Emin Ağa dahi mâlından otuz bin guruş ki cem‘an altmış bin guruş ifrâz ve birbirine halt ile fâide-i hâsıla beynlerinde beraber iktisâm olunmak üzre hınta ve şa‘îr ve hubûbât-ı sâire bey‘ ve şirâsında akd-i şirket eylediklerinden sonra re’s-i mal-ı mezkûr otuz bin guruşu sahib-i arzuhâl merkūm es-Seyyid Ali Ağa şerîki gāib-i mezbûra tamamen teslîm ol dahi ba‘de’l-ahz bundan akdem bâ-emr-i âlî mârrü’z-zikr mahrûse-i İbrail’e gidip mal-ı şirket-i mezkûrdan olarak ba‘zan ol tarafdan irsâl eylediği hubûbâtı gāib-i merkūmun diğer şerîki olup el-yevm Âsitâne-i aliyyede sâkin Tophâneli Hasan Yazıcı nâm kimesne ahz ve füruht ve esmânını gāib-i mezbûr Mehmed Emin Ağa’nın sâir dâyinlerine verip ol vechile mezbûr es-Seyyid Ali Ağa re’s-i mal-ı mezkûr ve gerek fâide-i hâsıladan kat‘a nesne alamadığından şirket-i mezkûrenin hesâbını rü’yet-birle fâide-i hâsıladan hissesi ile re’s-i mal-ı mezkûrunu mahâllinde ahz ü kabz ve makbûzunu kendüye irsâle

mahrûse-i mezbûrede sâkin <<ibn>> es-Seyyid Mustafa Ağ b. Tatar Ali nâm kimesneyi mukaddemâ bâ-mektûb vekîl nasb ve ta'yîn eylediğinde vekîl-i merkūm dahi şirket-i mezkûrenin hesâbını rü'yet murâd eylediğinde re's-i mal-ı mezkûrun üç bin guruşunu tenzîl ile bâkī yirmi yedi bin guruşu nâtık vekîl-i mezbûruyla bir kıt'a tahvîl irsâl etmiş ise de kabûl olunmayıp geri ol tarafa irsâl olunmuş olup lâkin mezbûr es-Seyyid Ali Ağa bundan akdemce re's-i mal-ı mezkûrunun bin dokuz yüz on dört guruş on parasını şerîki gāib-i mezbûrun mâlından olarak merkūm Hasan Yazıcı yedinden kabz etmekle makbûzu olan meblağ-ı mezkûr re's-i mal-ı mezkûr otuz bin guruşdan lede't-tenzîl mâ'adâsı olan yirmi sekiz bin seksen beş guruş otuz parayı şerîki gāib-i mezbûrun Âsitâne-i aliyyede mevcûd mâlından alınmak bâbında fermân-ı âlîleri sudûrunu mezbûr es-Seyyid Ali Ağa işbu arzuhâliyle istid'â ve ol bâbda sâdır olan fermân-ı âlî-şâna imtisâlen husûs-ı mezkûr[u] evvel-emirde tahkīk için taraf-ı dâ'iyânemden mürsel Kâtib es-Seyyid Ahmed Rızâ Efendi dâ'îleri Kapan-ı dakīk hâricinde berber dükkânında reisler kethudâsı el-Hâc Veliyüddin Ağa ve tüccârından Hatîbzâde el-Hâc Hasan Ağa b. Ali ve Bağdâdîzâde İbrahim Ağa b. el-Hâc Emin ve es-Seyyid el-Hâc Said Efendi b. es-Seyyid Ahmed ve Kebecizâde el-Hâc Mehmed Ârif Ağa b. el-Hâc İsmail nâm kimesneler ve sâirlerinden suâl ettikde merkūm es-Seyyid Ali Ağa'nın istid'âsı vâkı'a mutâbık olup el-yevm şerîki gāib-i mezbûr Mehmed Emin Ağa zimmetinde re's-i mal-ı mezkûrdan bâkī mezbûr yirmi sekiz bin seksen beş guruş otuz para alacak hakkı olup lâkin mezbûrun el-yevm bu tarafda mevcûd mâlı olmayıp fakat Tuna sevâhilinde martiko ta'bîr olunur iki kıt'a sefîneden birinde bir rubu' ve birinde üç rubu' hissesi olup zikrolunan sefîneler hamûleleriyle çend eyyâm zarfında Âsitâne-i aliyyeye bi-inâyetillâhi te'âlâ duhûlü müyesser olur deyü haber vermişler ise de evvelen husûs-ı mezkûrda gāib-i mezbûrun bu tarafda kendi ve gerek vekîl-i müsbet-i şer'îsi olmadıkça hükm-i şer'î tahtına giremeyip ancak <<mersûm>> merkūm es-Seyyid Ali Ağa'nın istid'âsına müsâ'ade-i re'y-i âlîye menût idüğü İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 14 min-Za sene 1242

395 [74b-3] Ekmekçi esnafının zarardan korunmalarına dair

Nân-ı azîz husûsu takrîri

Ma'rûz

Zahîre nâzırı izzetlü efendi bendelerinin işbu takrîri bâlâsına irâde-i isâbet-âde-i hilâfet-penâhîyi hâkî olarak sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen işbu sene-i mübâreke Şevvali ibtidâsından beri habbâzân tâifesine gerek mîrî anbârları ve gerek Kapan-ı dakīk vâridâtından me'mûrîn ma'rifetleriyle iktizâ ettikçe tevzî' ve i'tâ olunan otuz bin keyl ecnâs-ı zehâire kıyâsen evvel-i emirde nâzır-ı mûmâ-ileyh

ve Kapan-ı dakīk nâibi ve taraf-ı şer'den mürsel vekāyi' kâtibi ve ihtisâb ağası ve anbâr emîni [ve] ser-tebdîl-i sadâret-penâhî ve sâir erbâb-ı vukūfdan reisler kethudâsı ve Kapan-ı dakīk tüccârı ve bi'l-cümle nizâm ustaları ma'rifetleriyle anbâr-ı âmireden berâ-yı nümûne iktizâ eden üç keyl hınta dikkat-i tâm ile ahz olunup zikrolunan zahîrenin bir keyl ve bir şiniki Bergos ve münakkah hıntalardan olup hınta-i mezkûrelerin anbâr fiyâtı beher keyli yüz yirmi beşer paraya ve kapan fiyâtı yüz otuz dört paraya ve yarım keyli Mısır hıntası olup beher keyli yüz on paraya ve yarım keyl bir şiniki Kızılca hıntası olup beher keyli ba'zan yüz ve ba'zan yüz iki paraya ve bir şiniki kokoroz olup beher keyli seksen paraya ve bir şiniki Kalas hıntası olup beher keyli yüz elli iki paradan hesâb-ı mezkûr üzre zikrolunan üç keylin cem'an semeni üç yüz elli paraya bâliğ ve üç keyle taksîm olundukda beher keyli ale's-seviye yüz on altı para iki akçe edip ol vechile hınta-i mezkûre Saraçhânebaşı'nda vâki' habbâz fırınında bizzât bu dâ'îleri ve sâir me'mûrîn hazır olarak tahn olundukda beher keylinden <<yüz altmış>> on altı buçuk vakıyye olmak üzre üç keyl hıntadan kırk dokuz buçuk vakıyye **[75a]** dakīk-ı saf eğerçi <<sâf>> zuhûr edip lâkin esnâf-ı merkūme ba'zan kapan vâridâtı olup beher vakıyyesi dokuzar paraya olan Kızılca dakīkından zikrolunan hıntanın humusu mikdârıdakīk izâfe etmeleriyle ol mikdâr Kızılca dakīkı dahi zam ve tabh <<tahn>> olundukda hesâb-ı mezkûr üzre zikrolunan numûneden berâ-yı irâe takdîm olunan nân-ı azîz hâsıl ve bu sûretde altı horoslu bir kıt'a değirmende tahn ve tabh olunan kırk sekiz keyl hıntadan beher yükü yüz yirmi vakıyyeden ibâret olan sekiz yük yirmi iki vakıyye dakīk zuhûr ve ol mikdâr dakīkden üç yüz on bir buçuk guruşluk nân-ı azîz olacağı ba'de't-tebeyyün sâlifü'z-zikr kırk sekiz keyl hıntanın fiyât-ı mezkûre hesâbınca iktizâ eden yüz kırk guruş hınta bahâsı ve kırk iki guruş sâlifü'z-zikr Kızılca dakīkı bahâsı esnâf-ı merkūmûnun takdîm olunan defterde beyân ettikleri yüz yirmi dört guruş mesârifleri ve otuz bir buçuk guruş mu'tâd üzre ondalığı cem'an üç yüz otuz yedi guruşa resîde olup meblağ-ı merkūm üç yüz on bir buçuk guruş meblağ-ı mecmû'-ı merkūmdan fürû-nihâde oldukdan sonra yirmi beş buçuk guruş ziyân görünüp ancak zikrolunan yirmi beş buçuk guruşun bi't-terâzî on dört guruşu ibkā ve minvâl-i muharrer üzre numûne misillü hâsca tabh olunduğu takdîrce on bir buçuk guruş zararları cümle me'mûrîn tahkīkleriyle zâhir olduğu muhât-ı ilm-i âlem-ârâ-yı <<hazret-i veliyyü'n-ni'amî>> âsafâneleri buyruldukda bu sûretde bi-mennihî te'âlâ mahsûl-i cedîd idrâkine kadar sâbıklarda olduğu misillü şimdilik esnâf-ı merkūmenin hâllerine merhameten ne vechile irâde buyurulur ise ol vechile i'âne ile kesret-i mesârif sebebiyle mübtelâ oldukları hasârdan vikāye buyurulmak muktezâ-yı hâllerinden idüğü huzûr.

Fî 8 min-Za sene 1242

Vekāyi' efendi ile mukābele-şüd

396 [75a-1] Emine bt. Abdullah'ın, Artin ve Melkon'un Nalbur Hanı'ndaki bir odayı fuzuli işgal ettiklerini iddia ettiği

Mercan Çarşısı'nda Na'lbur Hânı'nda oda îcârı

Ma'rûz

Dârü's-sa'âdeti'ş-şerîfe ağası hazretleri nezâretlerinde âsûde evkāfdan sadrazam-ı esbak-ı merhûm Pir Mehmed Paşa Vakfı müsakkafâtından İstanbul'da Mercan Çarşısı'nda vâki' Na'lbur Hânı demekle meşhûr bir bâb kârgir hânın dokuz sehm i'tibârıyla sekiz sehm-i şâyi'ine bi'l-icâreteyn mutasarrıfe olan Emine Hanım bt. Abdullah'ın zevci ve tarafından bâ-hüccet vekîl-i sâbitü'l-vekâlesi Mehmed Salih Efendi b. İsmail Çarşamba günü Arz Odası'nda huzûr-ı fâizü'n-nûr-ı vekâlet-penâhîlerinde bi'l-ma'iyye rü'yete me'mûr Haremeyn-i şerîfeyn müfettişi olup İstanbul pâyesiyle tekrîm buyrulan Emin Beyefendi-zâde fazîletlü Abdülkadir Beyefendi ma'iyyetiyle akd olunan meclis-i şer'-i münîrde hân-ı mezkûrun bir sehm-i şâyi'-i âharına ale'l-iştirâki's-seviy mutasarrıflar olan Nişan v. Kigork ve Sahak v. Abraham ve İstimati v. Ohan nâm zimmîler ile vakf-ı müşârün-ileyh mütevelliyesi Emine Hanım tarafından vekîl-i câbî-i vakf Mehmed Emin Efendi hazır oldukları hâlde sahib-i arzuhâl Melkon ve Artin veledey Bağdısar nâm zimmîler muvâcehesinde mersûmân Melkon ve Artin zimmîler hân-ı mezkûr derûnunda Avram ve Nişan zimmîler odaları beynlerinde kâin bir bâb odada fuzûlî temekkün etmeleriyle ihrâc olunmalarını bi'l-vekâle iddi'â etmişdim lâkin zimmiyân-ı mersûmân aslı der-dest olup hâmiş-i arzuhâlde kaydı derkenâr olunan i'lâm-ı şer'îde tasrîh olunduğu üzre oda-i mezkûrede şehriye yüz elli para kirâ ile müste'cir olan babamız mesfûr Bağdısar zimmî ile hân-ı mezkûrun sâir odalarında müste'cir olanlar mutasarrıfîn i'tibârıyla odahâ-i mezkûre gediklerine mâlikler olmalarıyla bin iki yüz kırk senesi Rebî'ülevvelinde vekîl-i merkūm Mehmed Salih Efendi ol târihde İstanbul kādısı bulunup Anadolu sadr-ı esbakı pâyesiyle tekrîm buyrulan inâyetlü fazîletlü el-Hâc Mehmed Hamdullah Efendi hazretleri huzûrlarında cümle müste'cirîn muvâcehelerinde bi-aynihî iddi'â ve ba'dehû beynlerine muslihûn tavassut ederek lâyıkıyla her birinin kirâlarına zam ve tecdîd-i akd-i îcâr edip külliyen kat'-ı münâza'a ettiklerinden sonra babamız mesfûr Bağdısar zimmî bundan akdem hâlik oldukda hâlik olduğu oda-i mezbûre gediği ta'bîr olunur âlât-ı lâzıme-i ma'lûme bize mevrûs ve ol vechile oda-i mezkûrenin ırsen gedik mâlikleri olarak müste'ciri olduğumuzdan şehriye kirâsını mutasarrıfları merkūmûn edâ ve îfâ ederek mütemekkinleriz dediklerinde hâzırûn-ı mersûmûn kelâmlarını tasdîk ve ben dahi mazmûn-ı i'lâm-ı mezkûru ikrâr ve i'tirâf eylediğimde mukaddemâ huzûr-ı şer'de cümlesinin rızâsıyla tanzîm ve i'lâm olunmuş olmağla ber-mûcib-i i'lâm amel ve hareket olunmak bâbında sünûh eden irâde-i seniyye-i âsafâne mûcibince oda-i mezkûreyi hâzırûn-ı mesfûrûn ile ma'an beher şehr yüz ellişer

para kirâ ile mersûmân Melkon ve Artin zimmîlere bi'l-asâle ve bi'l-vekâle îcâr ve teslîm onlar dahi istîcâr ve kabûl-birle bu def'a dahi kat'-ı nizâ' eyledik deyü ikrâr ve tesâdukları İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 14 Za sene 1242

397 [75a-2] Terzi Bağdısar v. Hazar ile Terzi Vardin v. Bedros muvacehesinde yarım kalan hüküm

<<Sehven kaydolmağla darb olunmuşdur

Âsitâne-i aliyyede vâki' de[r]zi esnâflarından Bağdısar v. Hazar nâm zimmî meclis-i şer'-i hatîr-ı lâzımü't-tevkīrde yine esnâf-ı merkūmeden hâmilü'r-rakīm Vardin v. Bedros nâm zimmî muvâcehesinde ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edip mahmiye-i İstanbul'da Çarşı-yı Kebîr'de Aynacılar içinde köşe başında sar[râ]f dükkânları ittisâlinde vâki' zukākda Kuyumcu Sirun ve Derzi Bağdısar zimmîler dükkânları beynlerinde kâin şehriye altmışar para kirâ-yı kadîmeli bir bâb terzi dükkânı derûnunda mevcûde beyne'l-esnâf gedik ta'bîr olunur akd-i âti'z-zikr sudûruna değin… >>

398 [75a-3] Ahmed Yazıcı b. Mustafa'nın, alacaklısı Hatibzâde Hasan Ağa ile 3000 guruşa sulh olduğu

3000 guruşa sulh

Ma'rûz

Sahib-i arzuhâl Çilingir oğlu Ahmed Yazıcı b. Mustafa bi't-terâzî dâ'îhânelerinde ma'kūd meclis-i şer'-i münîrde Kapan-ı dakīk tüccârından derûn-ı arzuhâlde mezkûru'l-ism Hatîbzâde el-Hâc Hasan Ağa b. Mehmed muvâcehesinde ben mezbûr el-Hâc Hasan Ağa'nın yazıcısı ta'bîr olunur umûr-ı ticâretde vekîli olmamla işbu der-dest olup meclis-i şer'de kırâet olunan müfredât defterinde madde-bemadde tasrîh olunduğu üzre bin iki yüz otuz dokuz senesi şehr-i Rebî'ülâhirinin yirmi birinci gününden kırk senesi gāyetine gelince İbrail ve Kalas İskelelerinden bi'l-iştirâk kendüye irsâl eylediğim zehâir-i mütenevvi'a ve mezbûrun gerek surre ta'bîr olunur nakden bana gönderdiği ve gerek benim poliçe tarîkiyle havâle eylediğim mebâliğ-i ma'lûme ve ber-vech-i mukāvele ücretim ve sâir makbûzât ve masrûfâtımızın hesâbını bu def'a kapan tüccârı ma'rifetleriyle tarafeynin defterlerine tatbîkan yegān yegān **[75b]** sahîhan rü'yet eylediğimizde benim merkūm el-Hâc Hasan Ağa zimmetinde sahhu'l-bâkī dört bin dokuz yüz kırk bir guruş alacak hakkım zuhûr etmekle meblağ-ı bâkī-i mezkûr dört bin dokuz yüz kırk bir guruşu mezbûr el-Hâc Hasan Ağa'dan hâlen taleb ederim deyü tesâddî eylediğim da'vâmdan bâ-tavassut-ı muslihîn mezbûr el-Hâc Hasan Ağa ile bi't-tav' ve'r-rızâ

üç bin guruş üzerine sulh olduğumda ol dahi sulh-ı mezkûru ba'de'l-kabûl bedel-i sulh-ı merkūm üç bin guruşdan mâ'adâ bi'l-cümle husûs-ı mezkûra ve sâir beynimizde cereyân eden cemî' ahz ü i'tâ ve mu'âmelât-ı şettâ ve hukūk-ı ma'lûme ve mechûleye müte'allika âmme-i da'vâdan tarafeynden her birimiz âharın zimmetini kabûlü hâvî ibrâ ve ıskāt eyledik deyü takrîrini mezbûr el-Hâc Hasan Ağa tasdîk etmeğin bu sûretde bedel-i sulh-ı mezkûr üç bin guruşun bi't-taleb müdde'î-i mezbûr Ahmed Yazıcı'ya edâsıyla merkūm el-Hâc Hasan Ağa ilzâm olunduğu İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 10 min-Za sene 1242

399 [75b-1] Çatal Han'daki ipek bükücü hanelerin yarı kârgir değil tam kârgir olarak inşa edilmesi gerektiği

Çatal Han derûnunda ipek bükücü hâneler nîm kârgir olarak inşâsı istid'âları

Ma'rûz

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen evvel-emirde işbu arzuhâl ve hâssa mi'mârı ağa kullarının i'lâmına nazar olundukda Dârü's-sa'âdeti'ş-şerîfe ağası hazretleri nezâret-i aliyyelerinde âsûde <<evkāfdan>> Ayasofya-i Kebîr Vakfı müstagallâtından İstanbul'da Sultân Bâyezid-i Velî Han Hazretleri Câmi'-i şerîfi kurbünde Okçular verâsında kâin Çatal Han derûnunda vâki' dört bâb ipek bükücü hâneler bundan akdem muhterik olup bu def'a aslı üzre inşâ murâd eylediklerinde kârgir olmak muktezâ-yı irâde-i seniyyedendir deyü ahşab binâsından me'mûrîn men' eyledikleri beyânıyla bütün kârgir inşâsına dahi kudretleri olmadığından nîm kârgir inşâsına –*sahh sahh sahh*- ruhsat-ı seniyyeleri erzânî buyurulmasını mutasarrıfları istirhâm eyledikleri mefhûm-ı arzuhâlden müstebân ve bu makūle hân ta'bîr olunan mahaller tâm kârgir yapılmak ebniye hakkında bâ-irâde-i seniyye karâr-gîr olan nizâm-ı müstahsene iktizâsından idüğü meâl-i i'lâmdan müstefâd ve nümâyân oldukdan sonra mahâllinde bi'l-mu'âyene keşf ve tahkīk için taraf-ı dâ'iyânemden irsâl olunan Kâtib es-Seyyid Ahmed Efendi dâ'îleri bi'l-ma'iyye rü'yete me'mûr Haremeyn-i şerîfeyn müfettişi olup İstanbul pâyesiyle tekrîm buyrulan Emin Beyefendi-zâde fazîletlü Abdülkadir Beyefendi tarafından mürsel Kâtib Mehmed Hamdi Efendi ve mi'mâr-ı mûmâ-ileyh tarafından mürsel Selim Sâbit ve Abdülaziz Halîfeler ile hân-ı mezkûra varıp vakf-ı mezbûr mütevellîsi kâtib-i ağa-yı müşârün-ileyh Ahmed Reşid Efendi tarafından mürsel câbî-i vakf es-Seyyid İbrahim Efendi hazır olduğu hâlde lede'l-keşf ve'l-mu'âyene mi'mârân-ı mezbûrânın tersîm eyledikleri kâğıdda işâret olunduğu vechile tahte'l-arz hafr-i esâsla sakfa müsâvî oluncaya kadar temelleri beyâz taş molozundan melez harçla taş dîvâr ve iktizâsı üzre gizli sütun ve pâyandalı bi'l-esâs mîşeden [meşeden] gizli çenber tabanlı ve dolabdan mikrâslı omurgadan

kuşaklı yandan payanda ve göğüslemeli bi'l-cümle eğrice kanadlığından kablı kiremid tahtı hâlis harçla sıvalı satranç harçla mahyalı ve etrâfı muhkem derzli ve her bir edevât-ı lâzımesi kârgir şeklinde olarak inşâya ruhsat verilmesini mutasarrıfları Mehmed Ağa ve Mustafa Ağa ve İbrahim Ağa kulları istirhâm ve istid'â ve ber-vech-i tafsîl inşâsı istid'â olunan sûret benim kârgir ta'bîr olunan şekl olup bu vechile inşâ olunduğu hâlde istihkâm kesb ederek mehmâ-emken hatardan masûn olacağını mi'mârân-ı mezbûrân inhâ eylediklerini mevlânâ-yı mûmâ-ileyhimâ dâ'îleri mahâllinde ketb ve tahrîr ve ma'an meb'ûs ümenâ-i şer'le meclis-i şer'a gelip ashâb-ı arzuhâl ve mi'mârân ve mütevellî-i merkūmûn hazır oldukları hâlde resm-i mezkûru irâe ve ta'rîf ile takrîr eyledikleri ma'lûm-ı ilm-i âlem-ârâları buyruldukda istid'âlarına müsâ'ade husûsu ancak re'y-i rezîn-i isâbetkarîn-i âsafânelerine menût idüğü İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 19 min-Za sene 1242

400 [75b-2] Simyon v. Apostol'ün, Seyyid Ömer mahallesindeki evdeki hissesini Magdelini bt. Anaştaş'a devrettiği

Nısf menzil ferâğı

Ma'rûz

Sahib-i arzuhâl Simyon v. Apostol nâm zimmî bi'l-ma'iyye istimâ'a me'mûr nezâret-i hazret-i şeyhülislâm-ı sellemehü's-selâmîde âsûde evkāf müfettişi müderrisîn-i kirâm-ı zevi'l-ihtirâmdan Meşreb Efendi hafîdi fazîletlü Mehmed Ârif Efendi tarafından mürsel Kâtib Mehmed Es'ad Efendi ma'iyyetiyle akd olunan meclis-i şer'-i münîrde derûn-ı arzuhâlde mezkûreti'l-ism mu'arrefetü'ş-şahs Magdelini bt. Anaştaş nâm Nasrâniye muvâcehesinde nezâret-i hazret-i müşârün-ileyhde âsûde evkāfdan merhûm Hoca Sâdık Efendi Vakfı'nın evlâdiyet ve meşrûtiyyet üzre mütevellîsi Şerife Fâtıma Hatun tarafından mürsel vekîli câbî-i vakf Ali Ağa hazır olduğu hâlde vakf-ı mezkûr müstagallâtından İstanbul'da Altımermer kurbünde Seyyid Ömer mahallesinde Küçük Hamam civârında kâin bir tarafdan Sâbih Ali Efendi Vakfı'ndan Ağardıcı Yanaki zimmî ile zevcesi İrini Nasrâniyenin iştirâken tasarruflarında olan menzil ve bağçe ve bir tarafdan ba'zan Emirler Tekyesi Vakfı'ndan Hristodola Nasrâniye bağçesi ve ba'zan Hekîmbaşızâde Ali Paşa Vakfı'ndan Bakkal Aci Nikola zimmî menzili ve bağçesi ve bir tarafdan ba'zan vakf-ı âhardan ve ba'zan Gazanfer Ağa Vakfı'ndan iki yüz kırk yedi zirâ' arsa ve bir tarafdan tarîk-ı âm ile mahdûd keşf ve i'lâmı mantûkunca mi'mârân-ı <<mezbûrân>> hâssa misâhalarıyla tarîk-ı âm tarafından tûlen on beş zirâ' ve arzan sekiz zirâ' on sekiz parmak bi-hesâb-ı terbî'-i yüz otuz bir zirâ' arsada birbiri üzerine mebnî iki bâb oda ve bir matbah ve bir zukāk kapısını müştemil beher şehr altmış akçe icâre-i müecceleli mahâllin sülüs hisse-i

şâyiʿası benim ve sülüsân hisse-i şâyiʿası dahi mersûme Magdelini Nasrâniyenin bâ-temessük-i mütevellî bi'l-icâreteyn taht-ı tasarrufumuzda olup lâkin mahâll-i mezkûru şâyiʿan istiʿmâl müteʿassir ve ifrâz ve taksîmi dahi gayrı kābil olduğundan ben sülüs hisse-i şâyiʿa-i mezkûremi hüsn-i rızâ ve tayyib-i hâtırım ve ferâğ-ı muʿteber-i katʿî ile altı yüz guruş bedel-i makbûz ve müstehlek mukābelesinde bâ-re'y-i mütevellî mesfûre Magdelini Nasrâniyeye ferâğ ve tefvîz ve teslîm eylediğimde ol dahi ber-vech-i muharrer tefevvüz ve kabûl etmekle bi'l-cümle husûs-ı mezkûra ve bedel-i müstehlek-i mezkûrun istirdâdına ve ferâğ-ı mezkûrda şurût-ı müfside müddeʿâsına ve sâir cemîʿ hukūk-ı şerʿiyeye müteʿallika âmme-i daʿvâdan tarafeynden her birimiz âharın zimmetini ibrâ-i âmm-ı sahîh-i şerʿî ile kabûl-i hâvî ibrâ ve ıskāt eyledik fîmâ-baʿd mahâll-i mezkûrun mecmûʿu müstakillen mersûme Magdelini Nasrâniyenin dâhil-i havza-i tasarrufu ve hakk-ı müfevvazı olup benim katʿa alâka ve medhalim kalmamışdır deyü mukırr-ı mersûm Simyon zimmînin bi'l-cümle takrîr-i meşrûhunu mesfûre Magdelini Nasrâniye tasdîk ve mahâll-i mezkûru müstakillen mersûme Magdelini Nasrâniyenin tasarrufunu mütevellî vekîli hâzır-ı merkūm bi't-tevliye re'y edip külliyen katʿ-ı nizâʿ eyledikleri İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 22 min-Za sene 1242

401 [75b-3] Galib Paşa'nın çalgıcı mehterbaşısı Ahmed Ağa'nın ailesinin Erzurum'dan İstanbul'a gelmelerine izin

Diyâr-ı âhardan Âsitâne'ye mürûruna ruhsat

Maʿrûz

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen işbu arzuhâlde istidʿâ olunan husûsu tahkīk için İstanbul'da Edirnekapısı kurbünde Kasım Ağa mahallesi imâmı Ali Efendi ve müezzini Emin Efendi ve ahâlîsinden Büründekçi es-Seyyid Mehmed Râşid Ağa ve Uncu Mustafa Ağa ve Hacı Yusuf Efendi etbâʿından Abdullah Ağa ve sâirleri nezd-i dâʿiyâneme celb ile suâl olundukda sahib-i arzuhâl uzun boylu kumral sakallı Ahmed Ağa ve devletlü Galib Paşa hazretlerinin çalgıcı [**76a**] mehterbaşısı olmak takrîbiyle mahalle-i mezbûrede tezevvüc eylediği ıyâl ve üç nefer kerîmeleri ve bir nefer Ayvaz zimmî ile bundan akdem müşârün-ileyh hazretleri maʿiyyetiyle Der-aliyye'den âzim olup hidmet-i âsafânelerinde iken bu defʿa medîne-i Erzurum'dan me'zûnen bu tarafa avdet etmiş ve zevce ve evlâdı merkūmûnun Dersaʿâdet'e gelmeleri husûsu ruhsat-ı seniyyelerine muhtâc olduğundan tevkīf olunmuş ise de fi'l-vâkiʿ merkūm Ahmed Ağa'nın zevcesi merkūme mahalle-i mezbûre sâkinelerinden olarak bu tarafda tezevvüc eylemiş ve evlâdı merkūmûn dahi bu tarafda tevellüd etmiş olup me'mûnu'l-hâl ve ehl-i ırz makūlesinden ve cümlesi kadîmî İstanbul sükkânından olduklarını ve bu tarafa gelmelerinde bir

gûne mahzûr olmadığını ihbâr ve tatbîkan li'n-nizâm her biri tekeffül eyledikleri ma'lûm-ı devletleri buyruldukda ber-vech-i istid'â merkūmûnun Dersa'âdet'e gelmeleri husûsuna müsâ'ade-i seniyyeleri erzânî buyurulmak re'y-i <<rezîn-i>> âlîlerine menût idüğü İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 29 min-Za sene 1242

402 [76a-1] Uncu değirmenlerinin tahta kaplamalı inşa edilmesinin zorunluluğu ve bu şekilde inşalarına izin talebi

Tahta kaplamalı uncu değirmeni inşâsına ruhsat istid'âsı

Ma'rûz

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen zikri câ'î husûsu mahâllinde keşf ve tahkīk için savb-ı şer'-i enverden me'zûnen irsâl olunan Kâtib es-Seyyid Ahmed AtaullahEfendi dâ'îleri bi'l-ma'iyye rü'yete me'mûr nezâret-i hazret-i sadâret-penâhîlerinde âsûde evkāf müfettişi mevâlî-i ızâmdan fazîletlü es-Seyyid Ahmed Efendi tarafından meb'ûs Kâtib es-Seyyid Abdürrahîm Hilmi Efendi ve hâssa mi'mârı hulefâsından es-Seyyid Abdülkadir ve es-Seyyid Mehmed Âdil Halîfeler ile zîr-i nezâret-i âsafânelerinde âsûde evkāfdan merhûm Nişâncı-i Atîk Mehmed Paşa Vakfı müsakkafâtından İstanbul'da Kumkapı kurbünde vâkıf-ı müşârün-ileyh mahallesinde kâin bir tarafdan paçacı dükkânı ve bir tarafdan tütüncü dükkânı ve bir tarafdan ba'zan bostan ve ba'zan hamam ve taraf-ı râbi'i tarîk-ı âm ile mahdûd üç horoslu bir kıt'a uncu değirmeni arsasına varıp vakf-ı mezbûr mütevellîsi es-Seyyid Hâfız Hasan Efendi ve sâir mazbûtü'l-esâmî Müslimîn hazır oldukları hâlde akd-i meclis-i şer'-i âlî ettiklerinde arsa-i mezkûrenin beher şehr yüz beş akçe icâre-i müeccele ile bâ-temessük-i mütevellî bi'l-icâreteyn mutasarrıfları ashâb-ı arzuhâl uncu esnâfından olup kendi nefsinden asîl ve li-ebeveyn er karındaşları Manuk ve Mardiros nâm zimmîler taraflarından vekîlleri olduğu neccâr kalfalarından Bedros v. Karabet ve Enserci Mıgırdıç v. Kasber nâm zimmîler şehâdetleriyle sâbit olan Kirkor evlâd-ı Karabet zimmî meclis-i ma'kūd-ı mezkûrda bi'l-asâle ve bi'l-vekâle takrîr-i kelâm edip işbu derûnunda meclis-i şer'-i âlî olunup mi'mârân-ı mezbûrân misâhalarıyla terbî'an iki yüz otuz dokuz zirâ' on dört parmak arsa üzerine mebnî bir kıt'a uncu değirmeni bundan akdem muhterik olup bu def'a aslı üzre ahşab ve üzeri tahta kaplı olarak binâ ve inşâ murâd eylediğimizde tahtı Bağdâdî ve üzeri hâlis harçla sıvalı kârgir şeklinde olmak ebniye nizâmı muktezâsından ve tahta kaplama memnû'âtdandır deyü me'mûrîn taraflarından men' vâki' olup lâkin bu makūle değirmenlerin taşları ve hayvanât deverân ettikçe beher hâl ebniye sarsılıp beş on gün zarfında sıvası külliyen dökülеceği ve tâm kârgir inşâsı hiç olmayacağı ve bu takdîrce ancak değirmenlere tahta kaplamadan gayrı çare olmayacağı zâhir ve bedîhî olduğuna binâen muhâtaradan

muhâfaza zımnında tarîk-ı âm tarafına kârgir dîvâr ve etrâf-ı selâsesi dahi tahta kaplı olarak binâ ve inşâya izin ve ruhsat verilmek niyâzımdır deyü istirhâm ve istid'â ve fi'l-vâki' ebniye hakkında tahta kaplama bâ-irâde-i seniyye memnû' olup ancak istid'â olunduğu üzre bu misillü değirmenlere Bağdâdî sıva ve dolma dîvâr asla dayanmayıp az vakitde döküleceğini ve tahta kaplamadan gayrı çare olmayacağını ve tarîk-ı âm tarafına kârgir dîvâr yapıldığı sûretde etrâf-ı selâsesine hudûd olan mahallerin güşâyiş ve vüs'atine nazaran sirâyet-i harîk havfı me'mûl olmayacağını mi'mârân-ı mezbûrân ihbâr ve inhâ eylediklerini kâtibân-ı mezbûrân dâ'îleri mahâllinde ketb ve tahrîr ve ma'an meb'ûs ümenâ-i şer'le meclis-i şer'a gelip alâ-vukū'ihî inhâ ve takrîr etmeleriyle bu sûretde fi'l-hakīka bu makūle değirmenlerin derûnlarında hayvanât cevelân ve deverân ettikçe beher hâl ebniye sarsılıp Bağdâdî sıva ve dolma dîvâr hiçbir vechile elvermeyeceği emr-i mütehakkık ve değirmen-i husûs-ı ebniye hakkında ahd-i karîbde karâr-gîr olan nizâmdan özr-i mezkûra binâen istisnâ-i aklî ile müstesnâ ise de hîn-i tanzîminde değirmen ebniyesinin sarsılmak özrü tezekkür olunmayarak meskûtün-anh kalmak ihtimâli mütebâdir ve melhûz olup ancak keyfiyet ma'lûm-ı ilm-i âlem-ârâları buyruldukda zarûrî muhtâc olduklarına nazaran sâire sirâyet etmemek şartıyla ancak uncu değirmenlerinin mehmâ-emken muhâtaradan vikāye olunarak tahta kaplanmasına ruhsat-ı seniyyeleri erzânî buyurulur yahud âhar vechile irâde-i aliyyeleri mi ta'alluk eder her hâlde re'y-i rezîn-i isâbet-karîn-i âsafânelerine menût idüğü İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 22 min-Za sene 1242

403 [76a-2] Fesçi esnafına, Salih Ağa b. Hammûde'nin kethuda nasbedildiği

Fesçi esnâfına kethudâ nasbı

Ma'rûz

Âsitâne-i aliyyede vâki' fesçi esnâfının İstanbullu tâifesine bu def'a kethudâ nasb olunan el-Hâc Salih Ağa b. Hammûde ve yiğitbaşısı es-Seyyid Mehmed Ağa b. Hasan ve yazıcısı Mehmed Ağa ve çavuşu Ramazan Ağa b. Hammûde ve baş ihtiyâr el-Hâc Salih Ağa b. Yunus ve ihtiyârlarından sâbık kethudâ Süleyman Ağa b. el-Hâc Yusuf ve Mehmed Ağa b. Kasım ve Süleyman Ağa b. Osman ve sâirleri meclis-i şer'-i münîrde Galatalı tâifesinin kethudâsı el-Hâc Süleyman Ağa b. Said ve yiğitbaşısı es-Seyyid Mustafa Ağa b. Hasan ve yazıcısı Mehmed Ağa b. Abdullah ve çavuş el-Hâc Mesud Ağa b. el-Hâc Ömer ve baş ihtiyâr el-Hâc İsmail? Ağa b. Mehmed ve ihtiyârlarından Ramazan Ağa b. Şerif ve el-Hâc Yahya Ağa b. Ahmed ve el-Hâc Mehmed Ağa b. İbrahim ve sâirleri hazır oldukları hâlde sâbıkā İstanbullu baş ihtiyârı Said Ağa b. Sasî muvâcehesinde İstanbullu esnâfından Süleyman

b. Feyzullah ve el-Hâc Said b. Süleyman ve Selim b. Kasım ve el-Hâc Ahmed b. Receb ve Mehmed b. Hızır ve Abdurrahman b. Ebî Zeyd ve Mehmed b. el-Hâc Kasım ve sâirleri hazır oldukları hâlde kethudâmız hazır bi'l-meclis Said Ağa b. Süleyman ile sâbık baş ihtiyâr merkūm Said Ağa b. Sasî beynlerinde hukūk-ı şer'iyeye dâir nizâ'ları olup ber-nehc-i şer'î terâfu' esnâsında biz ve Galatalı tâifesi hâzırûn-ı merkūmûn mezbûr Said Ağa b. Sasî'den kendi hâlinde olmayıp şurût-ı nizâmımıza münâfî hareketde olduğundan bahisle iştikâ ve esnâfdan ihrâc olunmasını istid'â eylediğimizde ol dahi kendüye tâbi' olan İstanbullu tâifesi hâzırûn-ı merkūmûn ile kethudâmız merkūm Said Ağa b. Süleyman'dan **[76b]** der-dest olan emr-i âlîşâna mugāyir gelen fes metâ'ını fiyât-ı mevzû'ası üzre bey' etmediklerinden hem ibâdullâha ve hem esnâfımıza gadri mûcib hareket eder deyü şikâyet ve ol vechile beynimizde münâza'ât-ı kesîre sebkat etmişdi el-hâletü hâzihî def'an li'n-nizâ' merkūm Said Ağa kethudâlıkdan azl ve yerine cümlenin muhtârı mezbûr el-Hâc Salih Ağa b. Hammûde kethudâ nasb olundukdan sonra beynimizde tahaddüs eden nizâ' ber-taraf ve beynlerinde olan hukūk-ı nizâ'ı dahi diğer arzuhâle tahrîr olunan i'lâm-ı şer'î mantûkunca lede'l-mürâfa'a muktezâ-yı şer'-i kadîm üzre fasl u hasm ile munkatı' olarak beynimiz te'lîf olunmağla fîmâ-ba'd merkūm Said Ağa b. Sasî hilâf-ı şer'i şerîf ve mugāyir-i şurût-ı nizâm hareket etmemeğe ve loncamıza karışmamağa müte'ahhid ve eğer hilâf-ı ta'ahhüd hareket eder ise tedîbe râzı oldukda biz dahi gerek ibâdullâha ve gerek esnâfımız fukarâsına zerre mikdârı gadri mûcib harekete cesâret etmemeğe ve fîmâ-ba'd gelen fes emti'asını dahi vürûd ettikçe ma'rifet-i şer'-i şerîf ve ihtisâb ağası ma'rifetiyle vakt-i hâle nazaran vaz' olunacak fiyât-ı mu'tedile ile bey' ve şirâya ta'ahhüd ve tarafeynden her birimiz âharın ta'ahhüdünü kabûl ve külliyen kat'-ı nizâ' eyledik deyü takrîr ve tesâdukları İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 12 min-Za sene 1242

Nüshateyn

404 [76b-1] Karakaş Hananya v. Yako ile ortağı İsak v. Menteş'in, Mustafa Ağa b. Osman'a olan borçlarını edaya taahhütleri

100 guruşa sulh ve 1552 buçuk guruşu edâya ta'ahhüd

Ma'rûz

Duhan tüccârından Uzuncaâbad Hasköylü es-Seyyid Mustafa Ağa b. Osman nâm kimesne meclis-i şer'-i münîrde yine tüccâr-ı merkūmeden Karakaş Hananya v. Yako ve şerîki İsak v. Menteş nâm Yahûdiler muvâcehelerinde tütüncü esnâfının yazıcısı es-Seyyid Mehmed Nuri Efendi hazır olduğu hâlde şerîkân-ı mersûmân Hananya ve İsak Yahûdiler zimmetlerinde beher kıyyesi kırk dörder paraya olarak

bundan akdem yedimden ve mâlımdan iştirâken iştirâ ve kabz eyledikleri iki bin sekiz yüz on dokuz vakıyye duhan semeninden üç bin yüz guruş otuz altı para alacak hakkımın yüz otuz dört guruşunu mukaddemâ nakden ve bin beş yüz elli iki buçuk guruşuna mukābil mâllarından beher dânesi yüz seksener paraya olarak işbu meclis-i şer'de mu'âyene olunan üç yüz kırk beş aded basma yemenîleri bana bey' ve teslîm eylediklerinde ben dahi iştirâ ve tesellüm ve kabz ve semen-i mezkûru duhan semeninden alacağım olan meblağ-ı bâkī-i mezkûrun ol mikdârına takās ve mahsûb edip bâkī şerîkân-ı mesfûrân zimmetlerinde bin dört yüz on dört guruş on altı para alacak hakkım kalmışdı lâkin zikrolunan üç yüz kırk dokuz aded yemenîlerin bey'ini biz bi't-terâzî fesh ve ikāle-birle tamamen şerîkân-ı mersûmân Hananya ve İsak Yahûdilere teslîm eylediğimde onlar dahi ba'de'l-kabz semenleri olan meblağ-ı mezkûr bin beş yüz elli iki buçuk guruşu çend-rûz zarfında bana edâya ta'ahhüd etmeleriyle mâ'adâ ancak şerîkân-ı mersûmân zimmetlerinde duhan semeninden bâkī kalan meblağ-ı mezkûr bin dört yüz on dört guruş on altı para müdde'âmdan bâ-tavassut-ı muslihîn şerîkân-ı mesfûrân ile bi't-tav' ve'r-rızâ yüz guruş bedel-i medfû' ve makbûza sulh olduğumda onlar dahi sulh-ı mezkûru ba'de'l-kabûl ziyâdesine ve ber-vech-i muharrer bana edâya ta'ahhüd eyledikleri semen-i mezkûr bin beş yüz elli iki buçuk guruşdan mâ'adâ bi'l-cümle husûs-ı mezkûra müte'allika âmme-i da'vâdan tarafeynden her birimiz âharın zimmetini ibrâ-i âmm-ı sahîh-i şer'î ile ibrâ ve ıskāt ve her birimiz ber-vech-i muharrer âharın ibrâsını kabûl eyledik dediğini mesfûrân Hananya ve İsak Yahûdiler bi-tamamihî tasdîk ve semen-i mezkûr bin beş yüz elli iki buçuk guruş zimmetlerinde müdde'î-i mezbûr es-Seyyid Mustafa Ağa'ya sahîhan deynleri olduğnu ikrâr ve i'tirâf ve ber-vech-i muharrer edâya ta'ahhüd eyledikleri İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 19 min-Za sene 1242

Nüshateyn

405 [76b-2] Çolak Artin Kalfa v. Sahak ile Panos v. Serkiz'in, ev inşası ücretinden 850 guruşa sulh oldukları

Husûsla menzil binâsı masrûfundan 850 guruşa sulh

Ma'rûz

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen husûs-ı âti'l-beyânın mahâllinde ketb ü tahrîri'çün kıbel-i şer'den me'zûnen bi'l-hükm irsâl olunan Kâtib es-Seyyid Ahmed Rıza Efendi dâ'îleri [ve] hâssa mi'mârı hulefâsından es-Seyyid Ali Necib ve es-Seyyid İsmail Zühdü Halîfeler ile İstanbul'da Langa Yenikapısı kurbünde Musallâ nâm mahâlde vâki' ma'lûmü'l-hudûd bir bâb menzile varıp Harîrî Fehmizâde el-Hâc Mehmed Ağa b. Osman ve ebniye nizâmına me'mûr el-Hâc Mehmed Ağa b.

Yusuf nâm kimesneler ile neccâr kalfalarının ehl-i vukūfundan İstanbul yiğitbaşısı Kosti v. Dimitri ve Söğüdlü Anaştaş Kalfa v. Kostandi ve menzil-i mezkûr civârında sâkinler Kapamacı Sakā oğlu Artin v. Toma ve Hekîm Oseb v. Agop ve Berber Bogos v. Melkon zimmîler ve sâirleri hazır oldukları hâlde akd-i meclis-i şer'-i âlî ettikde neccâr kalfalarının perâkende kolu neferâtından sahib-i arzuhâl Çolak Artin Kalfa v. Sahak zimmî meclis-i ma'kūd-ı mezkûrda menzil-i mezkûra bâ-temessük-i mütevellî bi'l-icâreteyn müstakillen mutasarrıf olan derûn-ı arzuhâlde mastûrü'l-ism İpekçi Panos v. Serkiz nâm zimmî muvâcehesinde ben bundan akdem mersûm Panos zimmînin bi-şartı'r-rücû' emriyle beher zirâ'ı elli beşer guruşa olarak muhterik arsası üzerine doksan zirâ' üç direk müceddeden menzil-i mezkûru binâ ve inşâ ve tekmîl etmişdim lâkin ben mersûm Panos zimmînin ber-vech-i muharrer emriyle menzil-i mezkûra mâlımdan cem'an sekiz bin guruş sarf etmemle masrûfum <<olan>> olup Panos zimmînin zimmetinde bi'l-mürâca'a alacak hakkım olan meblağ-ı mezkûr sekiz bin guruşun beş bin iki yüz altmış guruşunu zimmî-i mersûm ceste ceste mukaddemâ bana edâ ve teslîm ben dahi yedinden ahz ü kabz ve iki yüz guruşunu dahi zimmî-i mersûmun mâlından olarak menzil-i mezkûra vaz' eylediğim atîk ve doğrama ve yetmiş aded ebniye-i câm kıymetleri'çün lede't-tenzîl bâkīsi olan iki bin beş yüz kırk guruşu mersûm Panos zimmîden hâlâ taleb ederim deyü tesâddî eylediğim da'vâmdan bâ-tavassut-ı muslihîn mesfûr Panos zimmî ile bi't-tav' ve'r-rızâ sekiz yüz elli guruş üzerine sulh olduğumda ol dahi sulh-ı mezkûru kabûl ve bedel-i sulh-ı merkūm sekiz yüz elli guruşun iki yüz dört guruşunu işbu meclis-i ma'kūd-ı mezkûrda bana edâ ve teslîm ben dahi yedinden ahz ü kabz etmekle bedel-i sulh-ı mezkûrdan mâ'adâ meblağ-ı mezkûr iki bin beş yüz kırk guruşa varınca ziyâdesi olan bin altı yüz doksan guruşa ve bi'l-cümle ebniye-i mezkûre husûsuna ve işbu târih-i i'lâma gelince sâir cemî' hukūk-ı şer'iyeye müte'allika âmme-i de'âvî ve kâffe-i mutâlebâtdan tarafeynden her birimiz âharın zimmetini ibrâ-i âmm-ı sahîh-i şer'î ile ibrâ ve ıskāt ve her birimiz ber-vech-i muharrer âharın ibrâsını kabûl eyledik dediklerini mersûm Panos zimmî tasdîk ve ber-vech-i meşrûh kabûlü hâvî ibrâ eylediğini ve ibrâdan müstesnâ bedel-i sulh-ı mezkûr sekiz yüz elli guruşdan bâkī altı yüz kırk altı guruş zimmetinde müdde'î-i mersûma sahîhan deyni olduğunu tâyi'an ve kat'iyen ikrâr ve i'tirâf etmeğin alâ-mûcib-i i'tirâfihî bedel-i sulh-ı mezkûrdan bâkī-i meblağ-ı mezkûr altı yüz kırk altı guruşun müdde'î-i mersûm Artin zimmîye edâ ve teslîmiyle mesfûr Panos zimmîyi ilzâm eylediğini kâtib-i mezbûr mahâllinde ketb ve tahrîr ve ma'an meb'ûs ümenâ-i şer'den Çukadâr el-Hâc Veliyüddin Ağa b. İbrahim ve Muhzır Yahya Çelebi b. Süleyman ile meclis-i şer'-i şerîfe gelip alâ-vukū'ihî inhâ ve takrîri ba'de't-tenfîz İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 18 min-Za sene 1242

[Beyaz Beyaz]

406 [77a-1] Hasan Ağa b. Mustafa'nın, Şekerci Selim Ağa ve kefili Mustafa Ağa ile 300 guruşa sulh olduğu

300 guruşa kefâlet sulhü

Şekerci esnâfından derûn-ı arzuhâlde mezkûru'l-ism es-Seyyid Hasan Ağa b. Mustafa nâm kimesne meclis-i şer'-i münîrde esnâf-ı merkūmeden sahib-i arzuhâl Mustafa Ağa b. Hüseyin nâm kimesne muvâcehesinde benim işbu hazır bi'l-meclis Şekerci Selim Ağa b. Hasan nâm kimesne zimmetinde bin iki yüz kırk senesi Zilka'detü'ş-şerîfesinin beşinci günü târihiyle müverrah bir kıt'a temessük mantûkunca yedimden ve mâlımdan iktirâz ve kabz eylediği sekiz yüz guruş alacak hakkımın ancak iki yüz guruşunu rızâmla hat ve tenzîl ve mutâlebesine müte'allika da'vâdan mezbûrun zimmetini kabûlü hâvî ibrâ ve ıskāt etmemizle bâkīsi olan altı yüz guruşa mezbûr Mustafa Ağa işbu sene-i mübâreke şehr-i Rebî'ülevvelinin yirmi beşinci günü tarafeynden bi'l-emr ve'l-kabûl kefâlet-i mutlaka-i sahîha-i şer'iye ile kefîl ve zâmin olup lâkin ben bu def'a asîl-i hâzır-ı merkūm Selim Ağa zimmetinde meblağ-ı bâkī-i mezkûr altı yüz guruş alacak hakkım olduğunu lede't-tezkiye adl ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan Ketâncılarbaşında Şekerci Ahmed Ağa b. İsmail ve Bağçekapısı'nda Hasan Ağa b. Ali nâm kimesneler şehâdetleriyle bi'l-muvâcehe vech-i şer'î üzre ba'de'l-isbât hâzır-ı asîl-i merkūm dahi meblağ-ı bâkī-i mezkûr zimmetinde bana sahîhan deyni olduğunu ve kefîl-i merkūm dahi ber-vech-i muharrer kefâletini tâyi'an ve kat'iyen ikrâr ve i'tirâf etmeleriyle ol vechile meblağ-ı bâkī-i mekfûlün-bih-i mezkûr altı yüz guruşu kefîl-i mezbûr Mustafa Ağa'dan hâlâ taleb ederim deyü tesâddî eylediğim da'vâmdan bâ-tavassut-ı muslihîn kefîl-i merkūm Mustafa Ağa ile bi't-tav' ve'r-rızâ üç yüz guruş bedel-i medfû' ve makbûza sulh olduğumda ol dahi sulh-ı mezkûru ba'de'l-kabûl mâ'adâsı olan üç yüz guruşa ve bi'l-cümle husûs-ı mezkûra müte'allika da'vâdan asîl-i hâzır-ı merkūm Selim Ağa ile kefîl-i mezbûr Mustafa Ağa'nın zimmetlerini kabûllerini hâvî ibrâ ve ıskāt eyledim deyü ikrâr ve tesâdukları İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî-gurreti min-Za sene 1242

407 [77a-2] Mîrî ambarlarından ekmekçi esnafına hububat dağıtılması ve fiyatlarının tespiti

Fiyât-ı hınta

Ma'rûz

Sa'âdetlü defterdâr efendi bendelerinin telhîsi mûcibince işbu kırk iki senesi Zilhicceti'ş-şerîfesi gurresinden i'tibâren mîrî anbârları mevcûdundan habbâzâna me'mûrîn ma'rifetleriyle tevzî' ve i'tâ olunan yirmi bin keyl zehâirin on bin keyli

Bergos ve beş bin keyli Tekfurdağı hıntaları olup beher keylleri yüz yirmi beşer paraya ve beş bin keyli Mısır hıntası olup beher keyli yüz onar paraya idüğü bi'l-ihbâr huzûr.

Fî 4 Z sene 1242

408 [77a-3] Şerife Saide Hanım bt. Mehmed'in, kazzaz gediğini Ohannes v. Serkiz'e sattığı

Kazzâz mübâya'ası

Ma'rûz

Zâtı mu'arrefe Şerife Saide Hanım bt. Mehmed meclis-i şer'-i münîrde kazzâz esnâfından Ohannes v. Serkiz zimmî muvâcehesinde esnâf-ı merkūme kethudâsı Abdüllatif Ağa tarafından mürsel yiğitbaşı Molla Mehmed hazır olduğu hâlde takrîr-i kelâm edip İstanbul'da Çarşı-yı Kebîr'de Çakır Ağa zukāğı demekle ma'rûf sûkda Kalpakçılar karşısında Dülbendciler zukāğı başında Yağlıkçılar sûkunda basmacı dükkânına müntehî oluncaya değin vâki' zukāk tarafeyninde kâin dekâkînden Yağcı Kigork zimmî dükkânı ittisâlinde kâin bir bâb kazzâz dükkânı derûnunda mevcûde beyne'l-esnâf gedik ta'bîr olunur bâ-sûret mâlike olduğum âlât-ı lâzıme-i ma'lûmeyi tarafeynden bi'l-îcâb ve'l-kabûl bâtten ve sahîhan bi-safkatin vâhidetin mersûm Ohannes zimmîye bin guruş semen-i makbûza bey' ve temlîk ü teslîm ol dahi iştirâ ve temellük ü tesellüm ve kabz ü kabûl edip mebî'-i mezkûrun tağrîr ve gabnine müte'allika da'vâdan tarafeynden her birimiz âharın zimmetini kabûlü hâvî ibrâ ve ıskāt etmemizle fîmâ-ba'd âlât-ı gedik-i mezkûr zimmî-i mesfûrun mal-ı müşterâsı ve hakk-ı sırfı olup benim alâkam kalmamış-dır deyü ba'de'l-ikrâr ve't-tasdîk gedik-i mezkûrun bâyi'a-i mezbûre Şerife Saide Hatun ismine olan kaydı ref' ve terkīn ve atîk sûreti battalda hıfz ile müşteri-i mersûm Ohannes zimmî ismine tashîhan kayd ve yedine müceddeden sûret i'tâsını istid'â eyledikleri İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 21 min-Za sene 1242

409 [77a-4] Süleyman Efendi Vakfı'na ait evin Avakim v. Agya'ya intikaline, vakıf mütevellisinin itiraz ettiği

Menzil keşfi der-kurb-ı Fethiye

Ma'rûz

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen zikri âtî husûsun mahâllinde ber-nehc-i şer'î ketb ü tahrîri'çün cânib-i şer'-i şerîf-i enverden me'zûnen irsâl olunan Kâtib Hasan Şükrü Efendi dâ'îleri bi'l-ma'iyye rü'yete me'mûr Haremeyn-i şerîfeyn müfettişi olup

İstanbul pâyesiyle tekrîm buyrulan Emin Beyefendi-zâde fazîletlü Abdülkadir Beyefendi tarafından meb'ûs Kâtib Mehmed Nizâmeddin Efendi ile Dârü's-sa'âdeti'ş-şerîfe ağası hazretleri nezâretlerinde âsûde evkāfdan ashâb-ı hayrâtdan matbah-ı âmire emîni esbak-ı merhûm Süleyman Efendi Vakfı müsakkafâtından İstanbul'da Fethiye kurbünde Tevkī'î Cafer mahallesinde kâin bir tarafdan Aci Anatran zimmî tasarrufunda olan menzil <<arsası>> ve bir tarafdan zikri câ'î menzilden müfrez Marye Nasrâniye tasarrufunda olan menzil ve bir tarafdan tarîk-ı âm ve taraf-ı râbi'i tarîk-ı hâs ile mahdûd bir bâb menzile varıp huzûr-ı Müslimînde akd-i meclis-i şer'-i âlî ettiklerinde vakf-ı mezbûrun evlâdiyet ve meşrûtiyyet üzre mütevellîsi sahib-i arzuhâl İsmail Ramiz Efendi b. Mehmed Ramiz nâm kimesne kezâlik evlâd-ı vâkıfdan mu'arrefetü'z-zât Hibetullah bt. Mehmed nâm hatun hâzıra olduğu hâlde meclis-i ma'kūd-ı mezkûrda terzi esnâfından Avakim v. Agya nâm zimmî muvâcehesinde derûn-ı arzuhâlde mezkûreti'l-ism mu'arrefetü'ş-şahs Zümrüd bt. Kapril Nasrâniye hâzıra olduğu hâlde menzil-i mahdûd-ı mezkûr kezâlik derûn-ı arzuhâlde mersûmetü'l-ism Elmas bt. Artin Nasrâniyenin zahr-ı arzuhâlde mastûr defter-i vakfdan muhrec derkenâr nâtık olduğu üzre bi'l-icâreteyn müstakilleten taht-ı tasarrufunda iken bundan akdem bilâ-veled hâlike olup menzil-i mahdûd-ı mezkûr mahlûk ve cânib-i vakf-ı şerîf-i merkūma âid ve râci' olmuş iken mersûm Avakim zimmî ben hâlike-i mesfûre Elmas Nasrâniyenin sadrî sahîh oğluyum diyerek bir-takrîb beni iğfâl ile hâlike-i mersûmenin intikālinden kendi tasarrufu'çün izin istedikde ben dahi inanıp menzil-i mahdûd-ı mezkûru bin iki yüz otuz dokuz senesi Cumâdelâhiresinde hâlike-i Nasrâniye-i mesfûrenin intikālinden sadrî sahîh oğludur diyerek mersûm Avakim zimmînin tasarrufuna izin ve yedinde olan atîk temessüke şerh-birle defter-i vakf-ı şerîfde uhdesine kaydeylediğimden sonra mersûm Avakim zimmî menzil-i mahdûd-ı mezkûru hâzıra-i mersûme Zümrüd Nasrâniyeye bundan akdemce hüsn-i rızâ ve tayyib-i hâtırıyla **[77b]** kat'iyen ferâğ ve tefvîz eylediğinde ol dahi ba'de't-tefevvüz ben dahi bi't-tevliye mersûm Avakim zimmînin ferâğından hâzıra-i mersûme Zümrüd Nasrâniyenin tasarrufuna izin ve müceddeden yedine bir kıt'a temessük dahi i'tâ etmişdim lâkin hakīkatde mersûm Avakim zimmî hâlike-i mesfûre Elmas Nasrâniyenin sadrî sahîh oğlu olmayıp bilâ-veled hâlike ve menzil-i mahdûd-ı merkūm mahlûl ve cânib-i vakf-ı şerîf-i mezkûra âid olmağla menzil-i mahdûd-ı mezkûru bi't-tevliye zabtederim dedikde mesfûr Avakim zimmî dahi cevâbında ben hâlike-i mersûme Elmas Nasrâniyenin sadrî sahîh oğlu olup ol vechile mütevellî-i müdde'î-i mezbûr menzil-i mahdûd-ı mezkûru intikāl-i âdî ile intikālinden benim tasarrufuma ba'de'l-izn ben dahi vech-i meşrûh üzre hâzıra-i mersûme Zümrüd Nasrâniyeye bedel-i medfû' ve makbûz mukābelesinde rızâmla kat'iyen fâriğ olmuşdum deyü hâzıra-i mersûme Zümrüd Nasrâniyenin tasdîkiyle eylediği müdde'âsını kâtibân-ı merkūmân mahâllinde ketb ve tahrîr ve ma'an meb'ûs ümenâ-i şer'le meclis-i şer'-i şerîfe gelip <<alâ-vukū'ihî

inhâ>> tarafeyn bi-ecmâ'ihim hazır oldukları hâlde tasdîklerine mukārin alâ-vukū'ihî ba'de'l-inhâ ve't-takrîr mesfûr Avakim zimmî ber-vech-i muharrer hâlike-i mersûme Elmas Nasrâniyenin sadrî sahîh oğlu olduğunu udûlden Çukadâr Selim Ağa b. Osman ve Fenerkapısı dâhilinde Cafer Subaşı mahallesi ahâlîsinden Dikici es-Seyyid İbrahim Ağa b. Ali Reis ve Mültezim Ahmed Ağa'nın yanında sâkin Abdurrahman Ağa b. el-Hâc İbrahim nâm kimesneler şehâdetleriyle bi'l-muvâcehe vech-i şer'î üzre isbât etmeğin mûcibince menzil-i mahdûd-ı mezkûr ber-minvâl-i muharrer hâlike-i mersûme Elmas Nasrâniyenin intikālinden ve ba'dehû mesfûr Avakim zimmînin ferâğından el-yevm hâzıra-i mersûme Zümrüd Nasrâniyenin zabt ve tasarrufu iktizâ eylediği müdde'î-i mütevellî-i merkūma tefhîm ve da'vâ-yı mezkûresiyle mersûm Avakim zimmî ile hâzıra-i mesfûre Zümrüd Nasrâniyeye bî-vech-i şer'î mu'ârazadan men' olundukları İstanbul Mahkemesi'nden huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî 19 min-Za sene 1242

410[77b-1] Karabet v. Simaven'in, Hâfız Mehmed Ağa b. Ahmed'e 1316 guruş ödeyeceği

Hubûbât semeninden 1316 guruş ilzâm

Ma'rûz

Kapan-ı dakīk tüccârından Hâfız Mehmed Ağa b. el-Hâc Ahmed meclis-i şer'-i münîrde şerîki tüccâr-ı merkūmeden sahib-i arzuhâl Ahmed Ağa b. Ahmed hazır olduğu hâlde habbâz esnâfından İstinye Fırını ustası derûn-ı arzuhâlde ismi mastûr Karabet v. Simaven zimmî muvâcehesinde mersûm Karabet zimmî sene-i sâbıkā Şevvalinde mal-ı müşterekimizden benim yedimden iştirâ ve kabz <<eyledikleri>> eylediği beher keyli yetmiş beşer paraya olarak beş yüz keyl kokoroz semeninden dokuz yüz otuz yedi buçuk guruş ve beher keyli yüz altmışar paraya olarak iki yüz keyl Arnavud hıntası semeninden sekiz yüz guruş ve beher keyli yüz onar paraya olarak üç yüz keyl Kızılca ta'bîr olunur hınta semeninden sekiz yüz yirmi beş guruş ki cem'an iki bin beş yüz altmış iki buçuk guruşun bir def'ada altı yüz guruşunu ve üç def'ada dört yüz elli bir guruşunu ve bir def'ada otuz üç guruşunu ve bir def'ada dahi yüz guruşunu ki cem'an altı def'ada bin iki yüz seksen dört guruşunu bana teslîm edip bâkīsi olan bin üç yüz yetmiş sekiz buçuk guruş el-yevm zimmetinde kalmağla meblağ-ı bâkī-i mezkûr bin üç yüz yetmiş sekiz buçuk guruşu mersûm Karabet zimmîden taleb ederim deyü şerîki hâzır-ı mezbûrun tasdîkiyle da'vâ ettikde ol dahi cevâbında ol mikdâr Arnabud hıntası ve Kızılca hıntayı fiyât-ı mezkûre üzre iştirâ ve kabzını ve ol mikdâr kokorozu dahi iştirâ ve kabzını ikrâr edip ancak sâlifü'z-zikr kokorozun beher keylini yetmişer paraya iştirâ etmişdim deyü beher keylinde beşer paradan altmış

iki buçuk guruşunu inkârından mâʿadâ teslîmâtım olup kabzını muʿterif olduğu meblağ-ı mezkûr bin yüz seksen dört guruşdan başka bir defʿada yüz guruş ve bir defʿada üç yüz elli guruş edâ ve bâlâda muharrer otuz üç guruş olarak ikrâr eylediği meblağı dahi otuz dört guruş olarak teslîm ve ol vechile dört yüz elli bir guruş ziyâde îfâ etmişdim deyü eylediği defʿini merkūm el-Hâc Mehmed Ağa inkâr etmekle evvelen müddeʿî-i mezbûr el-Hâc Mehmed Ağa sâlifü'z-zikr beş yüz keyl kokorozun beher keylini beşer para ziyâdeye beyʿ daʿvâsını ve sâniyen dâfiʿ-i mersûm Karabet zimmî ziyâde dört yüz elli bir guruş defʿini tarafeynden her biri isbâta kādirler olamayıp talebleriyle tarafeynden her birine bi'l-muvâcehe vech-i şerʿî üzre yemîn verilmeğin mûcibince müddeʿî-i mezbûr ziyâde daʿvâsıyla mersûm Karabet zimmîye ol dahi defʿ-i mezkûruyla merkūm el-Hâc Mehmed Ağa'ya bilâ-beyyine muʿârazadan baʿde'l-menʿ matlûbu olan meblağ-ı merkūm bin üç yüz yetmiş sekiz buçuk guruşun altmış iki buçuk guruşu mersûmun yemîniyle işâʿına varılmağın bu sûretde mesfûr Karabet zimmînin ikrârıyla lâzım gelen bin üç yüz on altı guruş mersûmdan tahsîl ve mezbûr el-Hâc Mehmed Ağa'ya teslîm ettirilmek iktizâ eylediği İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî-gurreti Zilhicceti'ş-şerîfe sene 1242

411 [77b-2] Denizci Hüseyin b. Süleyman'ın, Ömer Kaptan b. Hasan'a olan 850 guruş alacak davasını geri çektiği

850 guruşdan ibrâ

Maʿrûz

Mellâh tâifesinden sahib-i arzuhâl Hüseyin <<nâm>> b. Süleyman nâm kimesne meclis-i şerʿ-i münîrde derûn-ı arzuhâlde mezkûru'l-ism el-Hâc Ömer Kaptan b. Hasan muvâcehesinde zikri âtî sefînenin mâliki el-Hâc Mehmed Ağa b. el-Hâc Mahmud hazır olduğu hâlde hâzır-ı mezbûrun mülkü olup mezbûr el-Hâc Ömer Kaptan'ın süvâri olduğu ibrik taʿbîr olunur bir kıtʿa sefîne bundan akdem Donanma-yı hümâyûn Akdeniz'e giderken Tersâne-i âmireden zehâir <<tahsîli'çün>> tahmîli'çün istîcâr olunduğu esnâda merkūm el-Hâc Ömer Kaptan beni ücret-i maʿlûme ile istîcâr ve sefîne-i merkūmeye mellâh nasb ve irsâl edip ben dahi on altı ay hidmet etmemle müddet-i mezkûrede ecr-i müsemmâmdan müctemiʿ olan meblağdan gayrı-ez teslîmât merkūm el-Hâc Ömer Kaptan zimmetinde sahhu'l-bâkī sekiz yüz elli guruş alacağım vardır deyü daʿvâya tesâddî etmişdim el-hâletü hâzihî ben daʿvâ-yı mezkûremden meccânen fâriğ olup bi'l-cümle hukūk-ı şerʿiyeye müteʿallika âmme-i daʿvâdan merkūm el-Hâc Ömer Kaptan ile hâzır-ı mezbûr el-Hâc Mehmed Ağa'nın zimmetlerini kabûllerini hâvî ibrâ ve ıskāt eyledim deyü ikrâr ve tesâdukları İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 29 min-Za sene 1242

412 [77b-3] Said Ağa b. Süleyman'ın, Said Ağa b. Sasî ile Salim Sasi'yi, Salih Ağa b. Hammude'ye havale ettiği

Fesçilerin havâlesi

Ma'rûz

Âsitâne-i aliyyede vâki' fesçi <<esnâfından>> esnâfının sâbık kethudâsı Said Ağa b. Süleyman meclis-i şer'-i münîrde hâlâ kethudâ Salih Ağa b. Hammûde muvâcehesinde sâbıkā baş ihtiyâr Said Ağa b. Sasî ve Sâlim b. Sasî nâm kimesneler hazır oldukları hâlde ben mukaddemâ esnâf-ı merkûme kethudâsı iken hâzırân-ı mezbûrân Said Ağa ve Sâlim'in yedimden ve mâlımdan iştirâ ve kabz eyledikleri ma'lûmü'l-aded ve'l-fiyât envâ'-ı fes esmânından ba'de külli'l-hesâb gayrı-ez teslîmât sahhu'l-bâkī merkūm Said Ağa zimmetinde dokuz yüz altmış iki guruş ve mezbûr Sâlim zimmetinde dahi iki bin yüz guruş ki cem'an üç bin altmış iki guruş alacağım ve kethudâ-yı lâhık-ı mezbûr [**78a**] Salih Ağa'ya dahi ol mikdâr deynim olmağla ben alacağım olan meblağ-ı mezkûru deyn-i mezkûruma mahsûben edâ etmek üzre dâyinim kethudâ-yı lâhık-ı mezbûr Salih Ağa'yı medyûnlarım hâzırân-ı mezbûrân Said Ağa ve Sâlim üzerlerine işbu meclis-i şer'de şerâiti üzre havâle-i mukayyede ile havâle ve her birimiz havâle-i mezkûreyi kabûl edip ol vechile ben alacağım olan meblağ-ı mezkûr üç bin altmış iki guruşu hâzırân-ı mezbûrândan ve kethudâ-yı merkūm Salih Ağa dahi ol mikdâr alacağını benden her birimiz istifâ edip ber-vech-i bâlâ merkūm Said Ağa'nın dokuz yüz altmış iki guruş ve merkūm Sâlim'in dahi iki bin yüz guruş zimmetlerinde kethudâ-yı lâhık-ı mezbûr Salih Ağa'ya cihet-i havâle-i mezkûreden deynleri olmağla meblağayn-i mezkûreynden mâ'adâ hâzırân-ı merkūmân zimmetlerinde gerek benim bir gûne hakkım ve gerek <<esnâf>> esnâfca dahi bir hesâbımız kalmayıp onların dahi benim yed ve zimmetimde bir vechile da'vâ ve nizâ'ları yokdur deyü takrîrini mezbûr Salih Ağa ile hâzırân-ı mezbûrân Said Ağa ve Sâlim'den her biri tasdîk eyledikleri İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 17 min-Za sene 1242

413 [78a-1] Revanî Çelebi Mescidi'nin imamet ve müezzinliğinin Halil Halife b. Salih üzerinde olduğu

Revânî Çelebi Mescid-i şerîfinin imâmet ve müezzinlik cihetleri husûsu

Ma'rûz

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen işbu arzuhâl ve derkenâra nazar olundukda nezâret-i dâ'îlerinde olan evkāfdan İstanbul'da Kırk Çeşme nezdinde vâki' merhûm Revânî Çelebi Mescid-i şerîfinin imâmet ve müezzinlik ve aşir-hânlık cihetlerine

bâ-berât-ı âlî-şân mutasarrıf olan es-Seyyid Halil Halîfe b. Salih otuz dokuz senesi hâcc-ı şerîfe gider oldukda cihât-ı mezkûreyi oğlu Mustafa Efendi'ye kasr-ı yed etmiş ise de merkūm Mustafa Efendi diyâr-ı âhara gidip hayat ve memâtı nâ-ma'lûm olduğundan mescid-i şerîf-i mezkûr mesdûd ve hidmet-i lâzımesi mu'attal kaldığından bahisle cihât-ı mezkûre merkūm Mustafa Efendi'nin ref'inden babası mezbûr es-Seyyid Halil Halîfe'ye tevcîh olunmasını mahalle-i mezbûre ahâlîsi istid'â eyledikleri mefhûm-ı arzuhâlden müstebân olup lâkin hâmiş-i arzuhâlde mastûr küçük evkāf muhâsebesi derkenârında cihât-ı mezkûreye el-yevm mezbûr es-Seyyid Halil Halîfe'nin üzerinde olup merkūm Mustafa Efendi'ye tevcîh olunduğunun kaydı bulunmamağla keyfiyeti etrâfıyla tahkīk için mahalle-i mezbûre ahâlîsi olan el-Hâc Halil Efendi ve Hasan Efendi ve el-Hâc Hüseyin Efendi ve Süleyman Efendi ve Hasan Ağa ve sâir cemâ'at-i Müslimîn huzûr-ı şer'e celb ile suâl olundukda mezbûr es-Seyyid Halil Halîfe cihât-ı mezkûreyi ancak nâzır-ı vakf huzûrunda kasr-ı yed edip henüz tevcîh-i sultânî olunmadığını ve sahib-i evveli mezbûr es-Seyyid Halil Halîfe muhtâr-ı cemâ'at olup her vechile imâmete ehil olduğunu ihbâr etmeleriyle bu sûretde tevcîh-i sultânî bulunmadıkça yalnız mutasarrıfının ferâğı mu'teber olmamağla cihât-i mezkûreyi kemâ-kân bâ-berât-ı âlî mutasarrıfı mezbûr es-Seyyid Halil Halîfe dâ'îlerinin zabt ve tasarrufu iktizâ eylediği İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî-gurreti Z sene 1242

414 [78a-2] Ayşe Hatun b. Abdullah ile İbrahim Ağa'nın, ev inşasından neccâr Dimitri v. Kiryako ile Sagomon v. Karakoç'a 450 guruş borçları olduğu

Menzil keşfi ve 450 guruşa menzil masrûfundan sulh ve ibrâ

Ma'rûz

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen husûs-ı âti'l-beyânın mahâllinde ketb ü tahrîri'çün cânib-i şerî'at-ı garrâdan me'zûnen bi'l-hükm irsâl olunan Kâtib es-Seyyid Ahmed Rıza Efendi dâ'îleri [ve] hâssa mi'mârı hulefâsından es-Seyyid Abdülkadir ve Hâfız Mustafa Şâkir Halîfeler ile İstanbul'da Peykhâne kurbünde Uzun Şücâeddin mahallesinde vâki' ma'lûmü'l-hudûd bir bâb menzile varıp huzûr-ı Müslimînde akd-i meclis-i şer'-i âlî ettikde neccâr tâifesinin Karaman kolu neferâtından Meçko Dimitri v. Kiryako ve şerîki olup medîne-i Üsküdar'da Ayazma nâm mahâlde keresteci derûn-ı arzuhâlde mastûrü'l-ism Sagomon v. Karakoç nâm zimmîler meclis-i ma'kūd-ı mezkûrda şehr-i sâbık Şevvali'l-mükerreminin beşinci günü vefât eden ser-peyk-i sultânîden muhrec el-Hâc Osman Ağa b. Mehmed nâm kimesnenin verâsetini zevce-i menkûha-i metrûkesi Âişe bt. Abdullah nâm hatun ile li-ebeveyn er karındaşı peyk-i sultânî bölükbaşılığından muhrec

İbrahim Ağa'ya ba'de'l-inhisâr sahib-i arzuhâl kendi nefsinden asîl ve mezbûre Âişe Hatun tarafından husûs-ı âti'l-beyânda vekîl olduğunu zâtı ârifân Ebezâde merhûmun Kapı Çukadârı es-Seyyid Mehmed Nuri Ağa b. Ömer ve Yorganî Ali Molla b. Mehmed Emin nâm kimesneler şehâdetleriyle ber-nehc-i şer'î sâbit olan merkūm İbrahim Ağa mahzarında biz işbu [sene-i] mübâreke Recebi'l-ferdinin dokuzuncu günü müteveffâ-yı mezbûr el-Hâc Osman Ağa'nın hayatında bi-şartı'r-rücû' emriyle bâ-temessük-i mütevellî bi'l-icâreteyn mutasarrıf olduğu muhterik bir bâb menzil arsası üzerine mi'mârân-ı mezbûrân misâhalarıyla terbî'an yüz elli beş buçuk zirâ' iki direk olarak işbu mu'âyene olunan menzil-i mezkûru binâ ve inşâ edip lâkin menzil-i mezkûrun sıva ve cam ve çârçûbeleri vaz' olunmaksızın merkūm el-Hâc Osman Ağa ber-vech-i muharrer bilâ-veled fevt olup menzil-i mezkûr mahlûl ve cânib-i vakfa âid ve ve râci' ve taraf-ı vakıfdan işbu hazır bi'l-meclis Çukadâr es-Seyyid Mustafa Ağa b. es-Seyyid Ali nâm kimesneye bi'l-icâreteyn îcâr olunmuş ise de biz müteveffâ-yı mezbûr<<un>> el-Hâc Osman Ağa'nın ber-minvâl-i muharrer emriyle menzil-i mezkûrun heyet-i mevcûdesine müşterek mâlımızdan cem'an yedi bin altı yüz altmış beş guruş sarf etmemizle masrûfumuz olan meblağ-ı mezkûrun altı bin guruşunu müteveffâ-yı merkūm el-Hâc Osman Ağa hayatında bize edâ ve teslîm biz dahi yedinden ahz ü kabz etmemizle bâkīsi olan bin altı yüz altmış beş guruşu asîl ve müvekkile-i mezbûrânın vâzı'u'l-yed oldukları tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdan taleb ederiz deyü tesâddî eylediğimiz da'vâmızdan bâ-tavassut-ı muslihîn asîl-i merkūm İbrahim Ağa ile bi't-tav' ve'r-rızâ dört yüz elli guruş üzerine sulh olduğumuzda ol dahi bi'l-asâle ve müvekkilesi mezbûreye dahi izâfetle bi'l-vekâle sulh ve vekîl-i mezkûru ba'de'l-kabûl bedel-i sulh-ı mezkûrdan mâ'adâ meblağ-ı bâkī-i mezkûr bin altı yüz altmış beş guruşa varınca ziyâdesi olan bin iki yüz on beş guruşa ve bi'l-cümle ebniye-i mezkûre husûsuna ve işbu târih-i i'lâma gelince sâir cemî' hukūk-ı şer'iyeye müte'allika âmme-i da'vâdan biz asıl ve vekîl-i merkūm İbrahim Ağa ile müvekkilesi mezbûre Âişe Hatun'un zimmetlerini bi'l-asâle asîl ve vekîl-i mezbûr dahi kezâlik bi'l-cümle ebniye-i mezkûre husûsuna ve işbu târihe gelince cemî' hukūk-ı şer'iyeye müte'allika amme-i da'vâdan bi'l-asâle ve bi'l-vekâle bizim zimmetimizi her birimiz ibrâ-i âmm-ı sahîh-i şer'î ile ibrâ ve ıskāt ve her birimiz ber-vech-i muharrer âharın asâleten ve vekâleten ibrâsını kabûl eyledik dediğini asîl ve vekîl-i merkūm İbrahim Ağa tasdîk ve ber-vech-i meşrûh kabûlü hâvî ibrâ eylediğini ve ibrâdan müstesnâ bedel-i sulh-ı mezkûr dört yüz elli guruş müdde'iyân-ı **[78b]** şerîkân-ı mersûmâna müvekkilesi mezbûre ile ma'an zimmetlerinde sahîhan deynleri olduğunu bi'l-asâle ve bi'l-vekâ[le] ikrâr ve i'tirâf etmeğin alâ-mûcib-i i'tirâfihî bedel-i sulh-ı mezkûr dört yüz elli guruşun müdde'iyân-ı şerîkân-ı mersûmân <<Sagomon>> Dimitri ve Sagomon zimmîlere edâ ve teslîmiyle bi'l-asâle ve müvekkilesi mezbûreye izâfetle bi'l-vekâle ilzâm eylediğini kâtib-i mezbûr

mahâllinde ketb ve tahrîr ve ma'an meb'ûs ümenâ-i şer'den Çukadâr Selim Ağa b. Osman ve Muhzır İbrahim Çelebi b. İsmail ile meclis-i şer'-i şerîfe gelip kendi nefsinden asîl ve şerîki mersûm Dimitri zimmî tarafından vekîl-i müseccel-i şer'îsi mesfûr Sagomon zimmî ile asîl ve vekîl-i merkūm İbrahim hazır oldukları hâlde bi'l-asâle ve bi'l-vekâle tasdîklerine mukārin alâ-vukū'ihî ba'de'l-inhâ ve't-takrîr asîl ve vekîl-i merkūm İbrahim Ağa ibrâdan istisnâ olunan bedel-i sulh-ı mezkûr dört yüz elli guruşu asîl ve vekîl-i mesfûr Sagomon zimmîye huzûr-ı şer'de teslîm eylediğinde ol dahi bi'l-asâle ve bi'l-vekâle tamamen ahz ü kabz eylediği İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 25 min-Za sene 1242

Nüshateyn

415 [78b-1] Salon v. Aron'un, kazzaz gediğini 3000 guruşa Menahim v. İsak'a sattığı

Kazzâz mübâya'ası

Ma'rûz

Kazzâz esnâfından Hekîm oğlu Salon v. Aron Yahûdî meclis-i şer'-i hatîrde esnâf-ı merkūmeden Menahim v. İsak nâm Yahûdî muvâcehesinde kazzâz esnâfının kethudâsı Abdüllatif Ağa tarafından mürsel yiğitbaşı Molla Mehmed hazır olduğu hâlde takrîr-i kelâm edip İstanbul'da Çarşı-yı Kebîr'de Derziler zukāğında sarrâf köşesinden hayyâtîne müntehî oluncaya değin sûk tarafeyninde vâki' dekâkînden Kazzâz Ohan [v.] Kigork zimmî dükkânı ittisâlinde kâin bir bâb kazzâz dükkânı derûnunda mevcûde beyne'l-enâf gedik ta'bîr olunur bâ-sûret mâlik olduğum âlât-ı lâzıme-i ma'lûmeyi tarafeynden bi'l-îcâb ve'l-kabûl bâtten ve sahîhan bi-safkatin vâhidetin mersûm Menahim Yahûdiye üç bin guruş semen-i makbûza bey' ve temlîk ve teslîm ol dahi ber-vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl edip mebî'-i mezkûrun tağrîr ve gabnine müte'allika da'vâdan tarafeynden her birimiz âharın zimmetini kabûlü hâvî ibrâ ve ıskāt etmemizle fîmâ-ba'd âlât-ı gedik-i mezkûr mersûm Menahim Yahûdinin mal-ı müşterâsı ve hakk-ı sırfı olup benim kat'a alâkam kalmamışdır deyü ba'de'l-ikrâr ve't-tasdîk gedik-i mezkûrun bâyi'-i mersûm Salon Yahûdî ismine olan kaydı ref' ve terkīn ve atîk sûreti battalda hıfz ile müşteri-i mersûm Menahim Yahûdî ismine tashîhan kayd ve yedine müceddeden sûret i'tâsını istid'â eyledikleri İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 17 min-Za sene 1242

416 [78b-2] Çakır Ağa mahallesi ahalisinin, ateş yakarak eğlenen Kolbaşı Habibe Hatun ve arkadaşlarının mahalleden ihraclarını istedikleri

Mahalleden kolbaşı ihrâcı

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen İstanbul'da Langa kurbünde Çakır Ağa nâm-ı diğer Mercimek mahallesi imâmı Hâfız Mahmud Efendi ve müezzini Hâfız Mustafa Efendi ve Bekçisi Molla Ahmed ve ahâlîsinden müderrisîn-i kirâmdan Mükellefzâde Abdürrezzak Efendi ve şeyhi Ali Efendi ve el-Hâc Mehmed Ağa ve Berber el-Hâc Ahmed Ağa ve Oturakçı es-Seyyid Mehmed Ağa ve Çadırcı el-Hâc Ahmed Ağa ve Çukadâr Mustafa Ağa ve Tatar Emin Ağa ve Kâğıdcı Ahmed Ağa ve Oturakçı es-Seyyid Mustafa Ağa ve Çubukçu es-Seyyid Mustafa Ağa ve Oturakçı es-Seyyid Halil Ağa ve Bostancı Yusuf Ağa ve Muhallebici Mehmed Ağa ve Yazıcı Mustafa Ağa ve Yağlıkçı Mustafa Ağa ve Basmacı Hüseyin Ağa ve Takyeci Emin Ağa ve Yağlıkçı İbrahim Ağa ve Tatar Mehmed Ağa ve Kapıcı Mustafa Ağa ve Çukadâr Yusuf Ağa ve Kaşıkçı Mustafa Ağa ve Sâ'atçi Ahmed Ağa ve sâirleri ile derûn-ı arzuhâlde isimleri mezkûre zenciye kolbaşısı Habibe Hatun ve zenciye Elmas Kadın ve Selime Kadın ve Tensuh Kadın ve Servinaz Kadın ve diğer Servinaz Kadın ile Habibe bt. Abdullah ve diğer Habibe bt. Ahmed nâm hatunlar nezd-i dâ'iyâneme celb ve bi'l-muvâcehe istintâk olundukda kolbaşı-i mezbûre sahibe-i menzil ve zenciye tâifesi mezbûrât dahi müste'cire olarak mahalle-i mezbûrede sâkineler olup lâkin gece ve gündüz darbuka çaldıklarından cümlemiz müteezzî ve bî-huzûr olduğumuzdan mâ'adâ Arab Düğünü ta'bîr eyledikleri eyyâmlarında menzillerine külliyetli babalı Arablar gelip tecemmu' ve ateş ile oynayıp ol vechile harîk havfı dahi melhûz olduğunu ve mezbûretân Habibe ve diğer Habibe Hatunlar dahi kendi hâllerinde ırzlarıyla mukkayyede olmadıklarından meclis-i şer'a gelmeyen Esma nâm hatun ile bi'l-ittifâk hilâf-ı şer'-i şerîf hareketde olduklarını bi'l-muvâcehe inhâ ile iştikâ ve cümlesinin mahalle-i mezbûreden ihrâc olunmasını iltimâs ve istid'â eylediklerinde mezbûretân Habibe ve diğer Habibe Hatunlar rızâlarıyla mahalle-i mezbûreden çıkıp âhar mahalle gitmeğe ta'ahhüd ve gāibe-i mezbûre Esma Hatun'un dahi hilâf-ı şer'-i şerîf hareketi beyân ve ihbâr olunduğundan ihrâcı iktizâ eylediği mübâşirine tefhîm ve tenbîh olundukdan sonra kolbaşı ve zenciye tâifesi mezbûrât dahi cevâblarında bizim darbuka çalıp Arab Düğünü etmek her ne kadar âdetimiz ise de ahâlî istemedikleri hâlde fîmâ-ba'd gerek babalı ve gerek babasız bir nefer Arab tâifesini menzillerimize uğratmayıp kat'a darbuka dahi çalmazız bu sûretde bizim âhar gûne hilâf-ı şer' hareketimiz olmadığından mahalle-i mezbûrede iskânımıza mümâna'at etmesinler deyü sûret-i recâ ve ta'ahhüde teşebbüs eylediklerinde ahâlî-i merkūmûn ta'ahhüdlerini kabûl etmeyip beher hâl ihrâclarını iddi'â ederler keyfiyet ma'lûm-ı devletleri buyruldukda ol bâbda ve her hâlde emr u fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fî 16 min-Z sene 1242

417 [78b-3] Aslan v. Avram'ın, kazzaz gediğini Yasef v. Avram'a sattığı

Kazzâz mübâya'ası

Ma'rûz

Kazzâz esnâfından Aslan v. Avram nâm Yahûdî meclis-i şer'-i hatîrde esnâf-ı merkūmeden Yasef v. Avram nâm Yahûdî muvâcehesinde kazzâz esnâfının kethudâları Abdüllatif Ağa tarafından mürsel yiğitbaşısı Molla Mehmed hazır olduğu hâlde takrîr-i kelâm edip İstanbul'da Çarşı-yı Kebîr'de Çakır Ağa zukāğı demekle ma'rûf sûkda Kalpakçılar karşısında Dülbendciler zukāğı başında Yağlıkçılar sûkunda basmacı dükkânına müntehî oluncaya değin zukāk tarafeyninde kâin dekâkînden Kazzâz Avram Yahûdî dükkânı ittisâlinde kâin bir bâb kazzâz dükkânı derûnunda mevcûde beyne'l-esnâf gedik ta'bîr olunur bâ-sûret mâlik olduğum âlât-ı lâzıme-i ma'lûmeyi tarafeynden bi'l-îcâb ve'l-kabûl bâtten ve sahîhan bi-safkatin vâhidetin mersûm Yasef Yahûdiye bin iki yüz guruş semen-i makbûza bey' ve temlîk ve teslîm ol dahi ber-vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl edip mebî'-i mezkûrun tağrîr ve gabnine müte'allika da'vâdan tarafeynden her birimiz âharın zimmetini **[79a]** kabûlü hâvî ibrâ ve ıskāt etmemizle fîmâ-ba'd âlât-ı gedik-i mezkûr mersûm Yasef Yahûdinin mal-ı müşterâsı ve hakk-ı sırfı olup benim kat'a alâkam kalmamışdır deyü ba'de'l-ikrâr ve't-tasdîk gedik-i mezkûrun bâyi'-i mersûm Aslan Yahûdî ismine olan kaydı ref' ve terkîn ve atîk sûreti battalda hıfz ile müşteri-i mersûm Yasef Yahûdî ismine tashîhan kayd ve yedine müceddeden sûret i'tâsını istid'â eyledikleri İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 24 min-Za sene 1242

418 [79a-1] Merhume Ümmühani bt. Süleyman'ın kasap gediği hissesinin, vakfı tarafından Ali b. Osman'a kiralandığı

Taraf-ı vakıfdan kasab gediği îcârı

Ma'rûz

Kasab esnâfından el-Hâc Ali b. el-Hâc Osman nâm kimesne meclis-i şer'-i münîrde hudâvendigâr-ı esbak cennet-mekân firdevs-âşiyân Sultân Abdülhamid Han -aleyhi'r-rahmetü ve'l-gufrân- hazretleri evkāf-ı celîleleri kāimmakām-ı mütevellîsi ve evkāf-ı hümâyûn nâzırı ecille-i ricâl-i Devlet-i Aliyye'den sa'âdetlü el-Hâc Yusuf Efendi hazretleri taraflarından vekîl-i şer'îleri kasablar kethudâsı el-Hâc Hasan Ağa mahzarında takrîr-i kelâm edip vakf-ı müşârün-ileyh mülhakātından Yedikule hâricinde kâin gayrı-ez selhhâne-i mîrî on aded ganem selhhânelerinden sekizinci selhhâneye merbût kasab dükkânlarından Samatya Kapısı dâhilinde köşe başında kâin bir bâb kasab dükkânı derûnunda mevcûde beyne'l-esnâf gedik ta'bîr olunur

âlât-ı lâzıme-i ma'lûmenin nısf an-hums hisse-i şâyi'asına bâ-temessük-i mütevellî bi'l-icâreteyn mutasarrıfe olan Ümmühani bt. Süleyman nâm hatun bilâ-veled fevt olup hisse-i mezkûresi mahlûl ve cânib-i vakf-ı müşârün-ileyhe âid ve râci' olmağla mütevellî-i müvekkil-i mûmâ-ileyh dahi hisse-i mezkûreyi bi'l-müzâyede karâr-dâdesi olup el-yevm mu'accele mümâsili idüğü bi'l-ihbâr zâhir olan elli guruş mu'accele ve müeccele-i kadîmesiyle bana îcâr ve teslîm buyurduklarında ben dahi istîcâr ve kabûl ve mu'accele-i mezkûreyi mütevellî-i mûmâ-ileyhe def' ü teslîm ve umûr-ı vakf-ı şerîfe sarfla istihlâke emreylediğimde onlar dahi bi't-tevliye kabz ve umûr-ı vakf-ı şerîfe sarfla istihlâk etmeleriyle mu'accele-i müstehleke-i mezkûrenin adem-i istifâsına müte'allika âmme-i da'vâdan cânib-i vakf ve mütevellî-i mûmâ-ileyhin zimmetlerini kabûlü hâvî ibrâ ve ıskāt eyledim deyü takrîrini vekîl-i merkūm tasdîk etmeğin bu sûretde beyâten [beyânen] li'l-hısas mecmû'-ı gedik-i mezkûr on sehm i'tibârıyla bir sehm-i şâyi'i defter-i vakf-ı şerîfde merkūm el-Hâc Ali uhdesine kayd ile taraf-ı vakıfdan yedine müceddeden temessük i'tâsı iktizâ eylediği İstanbul Mahkemesi'nden huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî 17 min-Zilka'deti'ş-şerîfe sene 1242

419 [79a-2] İstanbul cizyedarı Ahmed Ağa'nın cizye evraklarını dağıtmaya başladığı

Cizye boğçası küşâdı

Ma'rûz

Bin iki yüz kırk üç senesine mahsûben İstanbul ve tevâbi'i kalemi gebrân cizyesi cibâyetine me'mûr olan es-Seyyid Ahmed Ağa bendelerinin işbu takrîri bâlâsına sâdır olan fermân-ı âlî-şâna imtisâlen cizye-i merkūme evrâkı boğçalarının sene-i sâbıkā misillü işbu kırk iki senesi Zilhicceti'ş-şerîfesinin on üçüncü <<günü>> Sebt günü mîrî mühürlerine ba'de'n-nazar fek ve küşâd olunup cizyedâr-ı mûmâ-ileyh bendeleri dahi yevm-i merkūmda evrâk-ı mezkûreyi tevzî'a mübâşeret eylediği İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 14 min-Z sene 1242

420 [79a-3] Şerife Emine bt. Mehmed'in, kazzaz gediğini Ohannes v. Serkiz'e sattığı

Kazzâz mübâya'ası

Ma'ruz

Mu'arrefetü'z-zât Şerife Emine bt. Mehmed nâm hatun meclis-i şer'-i enverde Sarrâf Poliçeci Ohannes v. Serkiz nâm zimmî muvâcehesinde kazzâz esnâfının

kethudâları Abdüllatif Ağa tarafından mürsel Yiğitbaşı Molla Mehmed hazır olduğu hâlde takrîr-i kelâm edip İstanbul'da Çarşı-yı Kebîr'de Çakır Ağa zukāğı demekle maʿrûf sûkda Kalpakçılar kurbünde Dülbendciler zukāğı başında Yağlıkçılar sûkunda basmacı dükkânına müntehî oluncaya değin zukāk tarafeyninde kâin dekâkînden Kazzâz Al Yanak Yahûdî dükkânı ittisâlinde kâin bir bâb kazzâz dükkânı derûnunda mevcûde beyne'l-esnâf gedik taʿbîr olunur bâ-sûret mâlike olduğum âlât-ı lâzıme-i maʿlûmeyi tarafeynden bi'l-îcâb ve'l-kabûl bâtten ve sahîhan bi-safkatin vâhidetin mersûm Ohannes zimmîye bin beş yüz guruş semen-i makbûza beyʿ ve temlîk ü teslîm ol dahi ber-vech-i muharrer iştirâ ve temellük ü tesellüm ve kabz ü kabûl edip mebîʿ-i mezkûrun tağrîr ve gabnine müteʿallika daʿvâdan tarafeynden her birimiz âharın zimmetini kabûlü hâvî ibrâ ve ıskāt etmemizle fîmâ-baʿd âlât-ı gedik-i mezkûr dahi mesfûrun mal-ı müşterâsı ve hakk-ı sırfı olup benim asla ve katʿa alâkam kalmamışdır deyü baʿde'l-ikrâr ve't-tasdîk gedik-i mezkûrun bâyiʿa-i mezbûre Şerife Emine Hatun ismine olan kaydı refʿ ü terkīn ve atîk sûreti battalda hıfz ile müşteri-i mersûm Ohannes zimmî ismine tashîhan kayd ve yedine müceddeden sûret iʿtâsını istidʿâ eyledikleri İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 17 Za sene 1242

421 [79a-4] Mahmud Çavuş b. Ali'nin, kasap gediği hissesini Hüseyin b. Ebubekir'e devrettiği

Kasab ferâğı

Maʿrûz

Hudâvendigâr-ı esbak cennet-mekân firdevs-âşiyân Sultân Abdülhamid Han – aleyhi'r-rahmetü ve'l-gufrân- hazretleri evkāf-ı celîlelerinden Yedikule hâricinde kâin gayrı-ez selhhâne-i mîrî on aded ganem selhhânelerinden üçüncü selhhâneye merbût Galata'da Azapkapısı'nda vâkiʿ bir bâb kasab dükkânı derûnunda mevcûde beyne'l-esnâf gedik taʿbîr olunur âlât-ı lâzıme-i maʿlûmenin nısf-ı şâyiʿine bâtemessük-i mütevellî bi'l-icâreteyn mutasarrıf olan Mahmud Çavuş b. Ali meclis-i şerʿ-i münîrde kasab tâifesinden Hüseyin b. Ebîbekir nâm kimesne muvâcehesinde kasablar kethudâsı el-Hâc Hasan Ağa hazır olduğu hâlde takrîr-i kelâm edip ber-vech-i muharrer mutasarrıf olduğum nısf hisse-i şâyiʿamı hüsn-i rızâ ve tayyib-i hâtırım ve ferâğ-ı muʿteber-i katʿî ile bâ-re'y-i mütevellî merkūm Hüseyin'e ferâğ ve tefvîz ve vech-i lâyıkı üzre teslîm eylediğimde ol dahi ber-vech-i muharrer tefevvüz ve tesellüm ve kabz ve kabûl etmekle fîmâ-baʿd nısf hisse-i mezkûre merkūm Hüseyin'in dâhil-i havza-i tasarrufu ve hakk-ı müfevvazı olup benim alâkam kalmamışdır deyü baʿde't-takrîr ve't-tasdîk nısf hisse-i mezkûre fâriğ-i mezbûrun ferâğ ve kasr-ı yedinden mütefevvaz ve mezbûr Hüseyin uhdesine kayd

ile hâmiş-i temessüke tahrîr ve temhîr ve yedine i'tâ olunmasını istid'â eylediği İstanbul Mahkemesi'nden huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî 17 min-Za sene 1242

[Beyaz]

422 [79b-1] Mehmed Şükrü ve Ayşe Hatun'un babalarından intikal eden kasap gediğini, Ahmed Ağa'ya devrettikleri

Kasab ferâğı

Ma'rûz

Hudâvendigâr-ı esbak cennet-mekân bihşt-âşiyân Sultân Abdülhamid Han –sub-bet aleyhi siccâlü'r-rahmetü ve'l-gufrân- hazretleri evkāf-ı celîleleri mülhakātından Yedikule hâricinde kâin gayrı-ez selhhâne-i mîrî on aded ganem selhhânelerinden yedinci selhhâneye merbût kasab dükkânlarında hudâvendigâr-ı esbak cennet-mekân Sultân Bâyezid-i Velî Han –aleyhi'r-rahmetü ve'l-gufrân- Hazretleri Câmi'-i şerîfi kurbünde Kuşbâzlar nâm mahâlde kâin bir bâb kasab dükkânı derûnunda mevcûde beyne'l-esnâf gedik ta'bîr olunur âlât-ı lâzıme-i ma'lûmeye bâ-temessük-i mütevellî bi'l-icâreteyn mutasarrıf olan Mustafa b. el-Hâc Ahmed nâm kimesne bundan akdem fevt olup âlât-ı gedik-i merkūm sulbî kebîr oğlu Mehmed Şük-rü ve sulbiye kebîre kızı Âişe Hatun'a intikāl eylediği kasablar kethudâsı el-Hâc Hasan Ağa ve sâir mevsûku'l-kelim Müslimîn haberleriyle ba'de't-tahakkuk kendi nefsinden asîl ve hemşîresi mezbûre Âişe Hatun tarafından husûs-ı âtîde vekîl olduğu zât-ı mezbûreyi ârifân Mehmed b. Mustafa ve es-Seyyid Osman b. Mustafa nâm kimesneler şehâdetleriyle sâbit olan merkūm Mehmed Şükrü meclis-i şer'-i münîrde kasab ustası Ahmed Ağa'nın babası ve tarafından tasdîka vekîl-i müsec-celi el-Hâc Ali b. Abdullah nâm kimesne muvâcehesinde ber-vech-i muharrer bi'l-intikāl mutasarrıf olduğumuz âlât-ı gedik-i mezkûru hüsn-i rızâ ve tayyib-i hâtırımız ve ferâğ-ı mu'teber-i kat'î ile bedel-i ma'lûm ve makbûz mukābelesinde bâ-re'y-i mütevellî müvekkil-i merkūm Ahmed Ağa'ya bi'l-asâle ve bi'l-vekâle ferâğ ve tefvîz ve teslîm ol dahi tefevvüz ve tesellüm ve kabûl etmekle fîmâ-ba'd âlât-ı gedik-i mezkûr bâ-re'y-i mütevellî müvekkil-i merkūm Ahmed Ağa'nın dâhil-i havza-i tasarrufu olup benim ve müvekkilem mezbûrenin kat'a alâkamız kal-mamışdır deyü ba'de't-takrîr ve't-tasdîk gedik-i mezkûrun müteveffâ-yı mezbûr üzerinde olan kaydı defter-i vakf-ı şerîfden ref' ve terkīn ve mezbûr Ahmed Ağa uhdesine kayd ile atîk temessükü zâyi' olmuş olduğundan yed-i âharda zuhûr eder ise amel ve i'tibâr olunmamak şartıyla taraf-ı vakıfdan yedine müceddeden teme-sük i'tâ olunmasını istid'â eyledikleri İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî-selh-i L sene 1242

423 [79b-2] Mehmed Emin ve kız kardeşlerinin, babalarından kalan kasab gediğini Ali Ağa b. İbrahim ile yeğenine devrettikleri

Kasab ferâğı

Maʿrûz

Hudâvendigâr-ı esbak cennet-mekân firdevs-âşiyân Sultân Abdülhamid Han –aleyhi'r-rahmetü ve'l-gufrân- hazretleri evkāf-ı celîleleri mülhakātından Yedikule hâricinde kâin gayrı-ez selhhâne-i mîrî on aded ganem selhhânelerinden beşinci selhhâneye merbût Lâleli Çeşme karşısında kâin bir bâb kasab dükkânı derûnunda mevcûde beyne'l-esnâf gedik taʿbîr olunur âlât-ı lâzıme-i maʿlûmeye bâ-temessük-i mütevellî bi'l-icâreteyn mutasarrıf olan Mehmed b. Ali fevt olup gedik-i mezkûr sulbî kebîr oğlu Mehmed Emin ve sulbiye kebîre kızları Hafîze ve Hadice'ye eslâsen baʿde'l-intikāl mezbûr Mehmed Emin kendi nefsinden asâleten ve kız karındaşları merkūmetân Hafize ve Hadîce Hatunlar taraflarından bervech-i âtî ferâğa vekîlleri olduğu zâtlarını ârifân Ömer b. el-Hâc Hasan ve İsmail b. Osman nâm kimesneler şehâdetleriyle sâbit olmağla vekâleten meclis-i şerʿ-i münîrde kendi nefsinden asîl ve yeğeni es-Seyyid Ali Ağa b. es-Seyyid İbrahim tarafından tasdîka vekîli es-Seyyid Mehmed Ağa b. el-Hâc Halil muvâcehesinde bi'l-asâle ve bi'l-vekâle takrîr-i kelâm edip ben âlât-ı gedik-i mezkûru kendim ve müvekkilelerim mezbûretânın hüsn-i rızâ ve tayyib-i hâtırımız ve ferâğ-ı muʿteber-i katʿî ile bedel-i maʿlûm ve makbûz mukābelesinde asîl ve müvekkil-i mezbûrân es-Seyyid Mehmed Ağa ve es-Seyyid Ali Ağa'ya bi'l-asâle ve bi'l-vekâle ferâğ ve tefvîz ve teslîm eylediğimde asîl ve vekîl-i mezbûr dahi asâleten ve vekâleten tefevvüz ve kabûl etmekle fîmâ-baʿd gedik-i mezkûr mezbûrânın bi'l-münâsafa dâhil-i havza-i tasarrufları olup benim ve müvekkilelerim mezbûretânın alâkamız kalmamışdır deyü baʿde't-takrîr ve't-tasdîk gedik-i mezkûrun defter-i vakf-ı şerîfde müteveffâ-yı merkūm ismine olan kaydı terkîn ve mezbûrân es-Seyyid Mehmed Ağa ve es-Seyyid Ali Ağa uhdelerine kayd ile yedlerine temessük iʿtâsını istidʿâ eyledikleri İstanbul Mahkemesi'nden huzûr-ı âlîlerine iʿlâm olundu.

Fî 17 min-Za sene 1242

424 [79b-3] Dağıtılan kahvenin, bozuk çıkıp alıcısının olmadığı

Kahve husûsuna dâir

Maʿrûz

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen kahve sicilli tettebbuʿ olundukda işbu târih-i iʿlâm-ı şehrînin üçüncü Çarşamba gününden iʿtibâr ile verilen on iki günlük tevzîʿde sahib-i arzuhâl es-Seyyid Ahmed Ebû Şit'in on iki kıtʿa kahvesi dâhil olup baʿdehû iştirâ eden attarân on bir adedini geri getirip çürük ve tuzlu olduğunu

ifâde ve bi'l-cümle attarân ve tüccârân gerek çekirdek ve gerek sahk olunmuşuna nazar eylediklerinde kat'a şurba salâhiyeti olmadığını kıbel-i şer'den meb'ûs baş kâtib İbrahim Ârif Efendi bendeleri huzûrunda ihbâr ve zikrolunan on bir kıt'a kahve el-yevm Haraççı Hânı'nda mevcûd olup ancak şirâya kat'a tâlibi olmadığını mezbûr dâ'îleri meclis-i şer'a inhâ etmeğin bu sûretde kahve-i mezkûreyi mâliki sahib-i arzuhâl-i merkūma teslîmi husûsu re'y-i âlîlerine menût mevâddan idüğü İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 22 min-Z sene 1242

425 [79b-4] Kahve fiyatı tanzimi hususunun karara bağlandığı

Kahve tanzîmi husûsuna dâir

Ma'rûz

Mısır tüccârı kulları mahrûse-i Mısır'da şurût-ı kadîme-i mer'iyyeden olarak Yemen tüccârından ayn-ı riyâl ile iştirâ eyledikleri kahveye iktizâ eden riyâl tedârikine muhtâc olup bundan akdem müste'men tâifesinden bir riyâli bir aded adlî altınıyla istibdâl-birle Der-aliyye'de kuru kahvenin beher vakıyyesini attar esnâfına üç yüz on dokuz paraya vermekdeler iken işbu sene-i mübâreke Şa'bân'ından beri adliye altını Dersa'âdet'de olduğu gibi mahrûse-i mezbûrede dahi on iki guruşdan ziyâdeye alınıp verilmemek üzre karâr bulmuş ise de tâife-i <<mezbûrede>> mesfûre bir aded riyâli bir adliyeye vermeyip bir riyâl mukābilinde bir adliye ile bir aded rub'iye dahi ahz etmeleriyle hesâb-ı mezkûr üzre otuz altı vakıyyeden ibâret olan Mısır kantarıyla iştirâ kıldıkları kahvenin bir kantarı beher riyâl on beşer guruşa mu'âdil olarak yirmi bir riyâl guruş hesâbıyla üç yüz on beş guruşa bâliğ ve beher kantara navul-ı sefîne ve gümrük ve sâir mesârifi olan otuz altı guruş dahi zam olundukda beher kantarı üç yüz elli bir guruşa gelip bu sûretde beher kıyyesi üç yüz seksen dört paraya resîde olduğundan bahisle cebr-i noksan olunmak istirhâmıyla Bâb-ı Âlîlerine işbu arzuhâllerini ba'de't-takdîm şifâhen sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen Bâb-ı Âlîlerinde kethudâ-yı âlî-câylarına mahsûs odaya gümrük emîni efendi bendeleri ve ihtisâb ağası kulları hazır oldukları hâlde tüccâr-ı merkūmûndan Ispartalı Süleyman Ağa ve İmâmecizâde el-Hâc Ahmed Ağa ve Muğlalı el-Hâc Mehmed Ağa ve İzmirî el-Hâc İbrahim Ağa ve İzmirî el-Hâc Abdullah Ağa ve Mirâhurlu Mahmud Efendi ve Cihangirli el-Hâc İbrahim Ağa ve Cihangirî Hasan Efendi **[80a]** Kazakçının el-Hâc Ali Ağa ve Kalemtıraşçı es-Seyyid Râşid Efendi ve İzmirîzâde Mehmed Tahir Efendi ve Rusçuklu Halil Ağa ve İskenderânî Ahmed Kapudan ve İskenderânî Kırım Kasım ve İskenderânî İbrahim Peşkâr? ve sâirleri celb ve istintâk olunduklarında yine istid'âlarını bervech-i meşrûh takrîr ile el-ân kahveci esnâfının fiyât-ı sâbık üzre üç yüz on dokuz paraya bizden iştirâ eyledikleri bir vakıyye kuru kahvenin kavruldukda yetmiş

beş dirhemi mahv ve bâkī kalan üç yüz yirmi beş dirhem toz kahve on üç yirmi beş dirhem demek olup beher yirmi beş dirhemi yirmi yedişer paradan sekiz buçuk guruş on bir paraya gelip asl-ı mâlı olan üç yüz on dokuz para fürû-nihâde olundukdan sonra otuz iki para fazla kalır ise de zikrolunan otuz iki paranın sekiz parası döğücü ve üç parası kavurucu ve iki parası tahmîs harcı ve on iki parası dahi etrâf attarlarının ondalığı mesârifi'çün ba'de'l-ihrâc attarân esnâfına yedi para ticâret kalıp işbu hesâba kıyâsen şimdi minvâl-i meşrûh üzre asl-ı mâlı üç yüz seksen dört paraya olan bir kıyye kahvenin üzerine sâlifü'z-zikr otuz iki para mesârif ilâve olundukda yirmi beş dirhemi otuz iki paraya olmak iktizâ ve bâ-fermân-ı âlî [bundan] akdem tevzî' olunan kahve târih-i i'lâm şehrinin selhinde tekmîl olmağla Dersa'âdet'e kahve celbi'çün ber-vech-i istid'â kahve fiyâtına müsâ'ade buyurulmak niyâzımızdır deyü istirhâm eylediklerinde husûs-ı mezkûr hâk-i pây-i âsafânelerinden istîzân olundukda şehr-i âtî ibtidâsından Zilhicce gurresine dek bir mâh müddetde ihtikâr etmemek ve ibâdullâha kahve yokdur deyü müzâyaka çektirmemek üzre ta'ahhüd eyledikleri sûretde ancak müddet-i mezkûrede yirmi beş dirhemi otuz paraya satılmasına müsâ'ade kılınmak ve istid'âlarında bast eyledikleri riyâl husûsuyla Şa'bândan mukaddem mahrûse-i mezbûrede iştirâ olunmuş olan kahvenin kemiyyet ve keyfiyeti maddesi dahi Mısır vâlîsi hazretlerinden bâ-mektûb-ı sâmî isti'lâm olunup fi'l-hakīka istid'âlarını müşârün-ileyh hazretleri tasdîk eyledikleri takdîrce Zilhicce gurresi i'tibârile yine fiyât husûsuna bakılmak üzre sudûr eden irâde-i âsafâneleri merkūmûna tefhîm olundukda müddet-i mezkûre tamamına dek kat'iyen ta'ahhüd husûsuna tereddüd gösterip ancak İzmir ve Bursa ve sâir kahve olduğu zannolunan mahallerden celbine sa'y ü gayret ederek müddet-i mezkûrede otuz paraya satılmasına ve isti'lâma râzı olduklarından sonra arzuhâl-i mezkûrları bâlâsına bu dâ'îlerine hitâben kahveci attar esnâfını dahi celb ile Bâb-ı Âlî'de müzâkere olunduğu üzre bi'l-ifâde ve bi't-tescîl keyfiyetini i'lâm eyleyesin deyü sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen tüccâr-ı merkūmûn ile attarân esnâfının kethudâları es-Seyyid Mustafa Ağa ve ihtiyârlarından Kazakçının el-Hâc Hüseyin Ağa ve Kazakçızâde es-Seyyid el-Hâc Mehmed Emin Efendi ve Kayseriyelinin el-Hâc Hüseyin Ağa ve Hocapaşalı el-Hâc İbrahim Ağa ve Aksaraylı Mehmed Emin Efendi ve Uzunçarşılı es-Seyyid Mustafa Ağa ve Langalı Osman Efendi ve sâirleri dâ'îhânelerine ihzâr ve karâr bulan husûs-ı mezkûr ifâde ve esnâf-ı merkūmeye dahi adem-i ihtikâr ve müddet-i mezkûrede kahve celbine dikkat ve ihtimâm eylemeleri ve keyfiyet bi't-tescîl huzûr.

Fî 27 min-L sene 1242

Tesvîdden kayd-şüd

426 [80a-1] Bağcı ve şemseci esnafının,imal ve satış süreçlerinin nizama bağlandığı

Bağcı ve şemseci esnâfına müteʿallik

Maʿrûz

Bâlâsı sahh-ı âlî ile müveşşah sırmadan tesbih harcı ve çaprast ve şemse ve sâir bu makūle eşyâ iʿmâl eden bağcı ve şemseci taʿbîr olunur esnâf zikrolunan eşyânın derûnuna mürdeseng ve sâir buna mümâsil nesneyi sanîʿat ve hîle ile sıkıştırıp ibâdullâha altın ve gümüş bahâsına beyʿ ve füruht eyledikleri bu esnâda tutularak bi'l-müşâhede hıyânetleri maʿlûm ve saçakçı esnâfının dahi iʿmâl eyledikleri saçak eşyâsının iplikden maʿmûl olanını tire deyü satarak bunlar dahi ibâdullâha zarardan hâlî olmadıkları mütehakkık ve meczûm olmağın fîmâ-baʿd esnâf-ı merkūmenin iʿmâl edecekleri eşyânın sahîh ve redîsi anlaşılarak ibâdullâhın zarar ve hasârdan vikāyeleri zımnında kazzâzlar kethudâsı Abdüllatif Ağa'yı nezdinize celb ve eşyâ-yı merkūmenin dahi kazzâz emtiʿası misillü temhîr olunmak üzre bir hüsn-i nizâm ve zâbıtaya rabt ve tevsîkiyle keyfiyeti iʿlâma mübâderet eyleyesin deyü bu dâʿîlerine hitâben sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen sâlifü'z-zikr bağcı ve şemseci ve saçakçı esnâfından mazbûtü'l-esâmî zimmîler ve Yahûdiler meclis-i şerʿa ihzâr ve hazır bi'l-meclis kazzâzlar kethudâsı Abdüllatif Ağa kulları muvâcehesinde emr-i âlî-i mezkûr kırâet ve mantûk-ı münîfi cümlesine tebâʿat olundukdan sonra el-yevm ibrişim ve keci ile mahlût kafesli saçağın bir vakıyyesi yüz dokuz guruşa olup ribh-i şerʿî ve irâdeleri üzre karâr bulduğu vechile beher dirheminden birer akçe alınmak üzre iktizâ eden <<üzre karâr bulduğu vechile>> tamga mesârifi zammıyla yüz yirmi üç guruş on üç para bir akçeye ve yalnız Bursa eğirmesinden iʿmâl olunan elvan kafesli saçağın bir vakıyyesi elli yedi guruşa olup ribh-i şerʿî ve beher dirheminden yarımşar akçe alınmak üzre îcâb eden tamga mesârifi zammıyla altmış dört guruş altı para iki akçeye ve İstanbul kecisinden iʿmâl olunan elvan kafesli saçağın bir vakıyyesi kırk bir guruşa olup kâr ve kezâlik dirheminden yarımşar akçe tamga mesârifi zammıyla kırk altı guruş yirmi altı para iki akçeye ve evsat Bursa kecisinden iʿmâl olunan elvan kafesli saçağın bir vakıyyesi otuz sekiz guruşa olup fâide ve kezâlik dirheminden yarımşar akçe tamga masrafı zammıyla kırk üç guruş altı para iki akçeye ve ednâ Bursa kecisinden iʿmâl olunan elvan kafesli saçağın bir vakıyyesi yirmi iki guruşa olup fâide ve kezâlik dirheminden yarımşar akçe tamga <<mesârifi>> masrafı zammıyla yirmi beş guruş yirmi altı para iki akçeye ve sade ve tireden beyâz kafesli ve kafessiz saçağın bir vakıyyesi otuz guruşa olup fâide ve dirheminden yarımşar akçe masrafı zammıyla otuz <<yedi>> dört guruş yirmi altı para iki akçe ve elvan tireden iʿmâl olunan kafesli ve kafessiz saçağın bir vakıyyesi **[80b]** otuz üç guruşa olup fâide ve dirheminde yarımşar akçe tamga masrafı zammıyla otuz yedi guruş yirmi altı

para iki akçe ve elvan iplikden i'mâl olunan kafesli ve kafessiz saçağın bir vakıyyesi on beş guruşa olup fâide ve dirheminden yarımşar akçe tamga masrafı zammıyla on sekiz guruş altı para iki akçeye bâliğ olup ol vechile ibâdullâha bey' etmeleri ve sâlifü'z-zikr sırmadan i'mâl olunan eşyâ-i mütenevvi'anın beher dirheminden yarımşar para tamga masrafı alınıp gerek sırmadan ma'mûl eşyâ ve gerek saçağı kazzâz emti'ası misillü sahîh ve redîsi ve ecnâsı tebeyyün etmek ve fiyât-ı mezkûre tenezzül ve tefâvüt buldukça her birinin fiyâtını tebyîn etmek <<için>> ve bu vechile ibâdullâh hasârdan masûn olmak için ber-vech-i emânet temhîre me'mûr merkūm Abdüllatif Ağa'ya bu def'a esnâf-ı merkūmeye kethudâ nasb olunan el-Hâc Mehmed Ağa ma'rifetiyle temhîr ettirmeleri ve bilâ-mühür dükkânlarında eşyâ-i mezkûreyi bey' etmeleri ve şifâhen sâdır olan fermân-ı âlîleri üzre eşyâ-i mezkûre min-ba'd menzillerinde dahi i'mâl olunarak hufyeten elden satmamaları esnâf-ı merkūme[ye] ifâde ve tenbîh olundukda cümlesi ol vechile bey' ve harekete ta'ahhüd ve hilâf-ı emr-i âlî hâlâta tesâddî eder olur ise tedîbât-ı lâyıkasına râzılar olmalarıyla bu sûretde işbu tescîl olunan nizâm dahi kazzâz emti'ası nizâmı misillü Başmuhâsebe'ye ba'de'l-kayd düstûrü'l-amel tutulmak üzre şurût-ı lâzımesi derciyle merkūm Abdüllatif Ağa yedine bir kıt'a sûret ve eşyâ-i mezkûre bilâ-mühür taşraya çıkmamak maslahatı'çün emti'a gümrüğü emîni efendi bendelerine ve sâir iktizâ edenlere birer kıt'a ilm u haberi i'tâ olunmak iktizâ eylediği muktezâ-yı maslahat idüğü İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 27 N sene 1242

Tesvîdden kayd-şüd

427 [80b-1] İbrişim bükücü esnafının boş kalan tezgahları kalfalarına tahsis ederken ustalardan Manas v. Atam'a verilmek istendiği

İbrişim bükücü esnâfı kalfalarına dâir

Ma'rûz

Mübârek rikâb-ı kamer-tâb-ı hazret-i hilâfet-penâhîye takdîm-i<<olunan>> arzuhâl eden İstanbul'da Fazlı Paşa Sarayı arsasında mütemekkinler ibrişim bükücü esnâfı kalfalarından Ağya v. Eremya ve Toros v. Serkiz ve karındaşı Yuvan ve Mikayil veledey Avakim nâm zimmîler evvelen Çarşamba günü Arz Odası'nda huzûr-ı bâhirü'n-nûr-ı âsafânelerinde ve ba'dehû dâ'îhânelerinde ma'kūd meclis-i şer'-i münîrde esnâf-ı merkūme ustalarından İstefan v. Abraham nâm zimmî muvâcehesinde kethudâları Abdüllatif Ağa ve yiğitbaşısı Molla Mehmed ve ustabaşısı Molla Ali ve ihtiyârlarından mazbûtü'l-esâmî ehl-i İslâm ve re'âyâ ve sâirleri hazır oldukları hâlde biz zikrolunan ibrişim bükücü esnâfı kalfalarından olup zahr-ı arzuhâlde kaydı derkenâr olunan i'lâm mantûkunca kadîmden

beri zikrolunan Fazlı Paşa Sarayı arsasında kâin yetmiş aded ibrişim bükücü destgâhlarından âhara bey‘ olunmak iktizâ ettikde destgâh sahibi olan ustaya bey‘ olunmayıp semen-i misliyle kalfaların akdemine bey‘ olunmak ve kirâya verilmek iktizâ edenleri dahi kezâlik ustalara verilmeyip ecr-i misliyle kalfaların akdemine kefîl-i kavîsi alınarak kirâya verilmek yalnız tarafeynin ta‘ahhüdüyle bilâ-emr nizâmımızdan iken mersûm İstefan zimmî mâlik olduğu bir destgâhını iki bin dokuz yüz elli guruş semen-i misliyle hazır bi’l-meclis esnâf-ı merkūme ustalarından destgâh mâliki Manas v. Atam zimmîye bey‘ murâd edip lâkin mücerred i‘lâmda destgâh sahibi ustaya verilmemek muharrer olduğundan iki bin guruşa bize vermesi’çün cebr olunmak murâdımızdır [deyü] tesâddî eyledikleri da‘vâları şer‘an mesmû‘a olmadığından mâ‘adâ destgâh mâliki mersûm cevâbında i‘lâm-ı mezkûrda bu makūle bey‘ olunan destgâhlar mülâzım kalfalara semen-i misilleriyle verilmek münderic olup değerinden noksan teklîfi nizâm-ı mezkûra dahi münâfî olmağla semen-i misilleriyle kabûl ederler ise onlara verip istinkâf ederler ise ustalara bey‘im şurût-ı nizâma dahi muhâlif değildir deyü îrâd eylediği kelâmı hakka makrûn olup li-ecli’l-iskât birkaç def‘a semen-i misilleriyle almaları müdde‘ûn-ı mesfûrûna teklîf olundukda kabûl etmeyip mücerred iki bin guruşa bize versinler deyü ısrarları şer‘-i şerîf ve kānûn-ı münîfe ve şurût-ı nizâma mugāyir olmağla bir vechile iltifâta şâyân olmayıp ber-minvâl-i muharrer semen-i misliyle almamaları istinkifâtdan ibâret olmağla bu sûretde semen-i misliyle tâlib <<âhar>> olan âhar ustaya bey‘ine mümâna‘at olunmamak iktizâ eylediği İstanbul Mahkemesi’nden huzûr.

Fî 9 min-Z sene 1242

428 [80b-2] Mîrî ambarlarından ekmekçi esnafına hububat dağıtılması ve fiyatlarının tespiti

Fiyât-ı hınta

Ma‘rûz

Sa‘âdetlü defterdâr efendi bendelerinin telhîsi mûcibince işbu kırk iki senesi Zilhicceti’ş-şerîfesinin yirmi ikinci gününden i‘tibâr ile mîrî anbârları mevcûdundan habbâzâna me’mûrîn ma‘rifetiyle tevzî‘ ve i‘tâ olunan yirmi bin keyl zehâirin on bin keyli Bergos ve beş bin keyli Tekfurdağı hıntaları olup beher keylleri yüz yirmi beşer paraya ve beş bin keyli Mısır hıntası olup beher keyli yüz on paraya olduğu bi’l-ihbâr İstanbul Mahkemesi’nden huzûr-ı âlîlerine i‘lâm olundu.

Fî 25 min-Z sene 1242

429 [80b-3] Naile bt. Mehmed'in, Yağlıkçı Hasan Ağa'nın, kendiarasasını fuzuli zabtettiğini iddia ettiği

Arsa keşfi

Maʿrûz

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen zikri câ'î husûsu mahâllinde lede'l-muʿâyene keşf ve tahkīk için savb-ı şerʿ-i enverden me'zûnen irsâl olunan Kâtib es-Seyyid Ahmed Efendi dâʿîleri [ve] hâssa miʿmârı hulefâsından es-Seyyid Mehmed Râşid ve Sâfî Mustafa Halîfeler ile nezâret-i dâʿîlerinde olan evkāfdan galle ve tevliyeti İstanbul'da Hasan Paşa Hânı kurbünde Sekbânbaşı Yakub Ağa Câmiʿ-i şerîfi imâm ve müezzinine meşrûta merhûm Arayıcıbaşı Musa Halîfe Vakfı müstagallâtından İstanbul'da Sultân Bâyezid-i Velî Câmiʿi kurbünde Kâtib Sinan mahallesinde kâin zikri âtî münâzaʿun-fîh olan menzil arsalarına varıp huzûr-ı Müslimînde akd-i meclis-i şerʿ-i âlî ettikde vakf-ı mezbûr müsakkafâtından münâzaʿun-fîh olan arsa-i mezkûreye bâ-temessük-i mütevellî bi'l-icâreteyn mutasarrıfe olan sahibe-i arzuhâl muʿarrefetü'z-zât Nâile bt. Mehmed nâm hatun meclis-i maʿkūd-ı mezkûrda yine vakf-ı mezkûr müsakkafâtından münâzaʿun-fîh olan arsa-i mezkûre ittisâlinde kâin bir bâb menzil arsasına kezâlik bâ-temessük-i mütevellî bi'l-icâreteyn mustasarrıf olan derûn-ı arzuhâlde ismi mezkûr Yağlıkçı el-Hâc Hasan Ağa b. el-Hâc İbrahim nâm kimesne muvâcehesinde vakf-ı mezbûrun bi'l-meşrûta mütevellîsi es-Seyyid Mehmed Efendi hazır olduğu hâlde mezbûr el-Hâc Hasan Ağa benim mutasarrıfe olduğum arsa-i mezkûreden miʿmârân-ı mezbûrân misâhalarıyla tûlen on bir zirâʿ ve arzan bir buçuk zirâʿ mahâllini fuzûlî zabt ve vazʿ-ı yed etmekle keff-i yedine tenbîh **[81a]** olunmasını daʿvâya tesâddî etmişdim el-hâletü hâzihî merkūm el-Hâc Hasan Ağa münâzaʿun-fîh olan mahâll-i mezkûrun nısfından bâ-re'y-i mütevellî rızâsıyla keff-i yed ve bana teslîm eylediğinde ben dahi mezbûrun menzilinin taʿmîri kadîmi üzre benim menzilim tahtından cereyân etmesi husûsuna katʿa mümânaʿat etmemeğe taʿahhüd edip bu vechile katʿ-ı nizâʿ eyledik deyü takrîr ve tasdîklerini kâtib-i mezbûr mahâllinde ketb ve tahrîr ve maʿan mebʿûs ümenâ-i şerʿle meclis-i şerʿa gelip alâ-vukūʿihî inhâ ve takrîr eylediği İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 20 min-Z sene 1242

430 [81a-1] Emine bt. İsmail'in, annesi Fâtıma Hatun bt. Ebubekir'in velâyeti altında Mehmed Ataullah Efendi'den boşandığı

Bi'l-velâye muhâlaʿa

Maʿrûz

Bâ-işâret-i bâhirü'l-bişâret-i hazret-i şeyhülislâm-ı sellemehü's-selâmî sâdır olan fermân-ı âlî-şâna imtisâlen mahmiye-i İstanbul'da Çatladıkapı dâhilinde sâkine zâtı mu'arrefe Fâtıma Hatun bt. el-Hâc Ebûbekir meclis-i şer'-i münîrde dâmadı Mahmud Paşa Mahkemesi ketebesinden derûn-ı arzuhâlde ismi mezkûr Mehmed Emin Efendi ibnü'l-merhûm Mehmed Ataullah Efendi muvâcehesinde mezbûr Mehmed Emin Efendi sadriye mürâhıka kızım hâzıra bi'l-meclis tahmînen on bir yaşında Emine bt. İsmail'in dört yüz guruş mihr-i mu'accel ve üç yüz guruş mihr-i müeccel tesmiyeleriyle zevc-i dâhili olup lâkin beynlerinde münâferet vâkı'a olmağla mihreyn-i mezkûreyn üzerlerine ve nafaka-i iddet-i ma'lûme ve meûnet-i süknâsı dahi benim üzerime olmak üzre ben bi'l-velâye muhâla'a-i sahîhayla hul' <<olduğumda>> eylediğimde ol dahi hul'-ı mezkûru ba'de'l-kabûl kızım mürâhıka-i mezbûrenin eşyâ-i memlûkesinden zevci mezbûrun alıkoyup istihlâk eylediği bir elmas yüzük ve bir sîm âyine ve bir İngiliz-kârî şâl ve bir dülbend antârî ve bir basma şalvar ve bir silecek ve iki havli ve bir peştemal ve bir fes ve bir yemenînin kıymet-i şer'iyeleri idüğü bi'l-ihbâr tâhir [zâhir] olan iki yüz elli guruşu zamânen ve bâ-defter-i müfredât eşyâ-i sâiresini dahi aynen kızım mürâhıka-i mezbûre için bana def' ü teslîm ben dahi bi'l-velâye ahz ü kabz edip fîmâ-ba'd kızım mezbûrenin merkūm Mehmed Emin Efendi zimmetinde bir nesnesi bâkī ve benim dahi bi'l-velâye kat'a da'vâ ve nizâ' ve husûmetim kalmamağla eğer kızım mezbûre ba'de'l-bulûğ zevci mezbûr Mehmed Emin Efendi'den mihreyn-i mezkûreynini yahud cihât-ı sâireden bir nesne da'vâ ve şer'an ahz eder ise mikdâr-ı me'hûzuna ben kefâlet-i sahîha ile kefîl ve zâmineyim deyü mukırre-i mezbûre Fâtıma Hatun'un bi'l-cümle takrîr-i meşrûhunu mezbûr Mehmed Emin Efendi tasdîk ve kefâlet-i mezkûreyi kabûl edip kat'-ı nizâ' eyledikleri İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 16 min-Z sene 1242

431 [81a-2] Ahmed b. Selim ile eşi Esma bt. Ömer'in, muaşeretlerine müdahalenin men edildiği

Zevci ile hüsn-i mu'âşerete tenbîh

Ma'rûz

İstanbul'da Davud Paşa kurbünde Kasab İlyas mahallesinde sâkine zâtı mu'arrefe Hadîce bt. Ömer nâm hatun meclis-i şer'-i münîrde dâmadı derûn-ı arzuhâlde ismi mezkûr Simkeş es-Seyyid Ahmed b. es-Seyyid Selim muvâcehesinde mezbûr es-Seyyid Ahmed'in babası merkūm es-Seyyid Selim ve vâlidesi zâtı mu'arrefe Ümmühan bt. Ahmed ve eniştesi Tatar Abdi Ağa b. Osman hazır oldukları hâlde mezbûr es-Seyyid Ahmed on bir yaşında sadriye mürâhıka kızım hâzıra bi'l-meclis Esma bt. Ömer'in zevc-i dâhili olup beynlerinde hüsn-i ülfetleri dahi var iken

hâmiş-i arzuhâlde mastûr reisü'l-etibbâi's-sultânî semâhatlü fazîletlü efendi hazretlerinin i'lâmlarında bast olunduğu üzre merkūm galebe-i nicâr-ı sevdâ ile kendüye tefekkür-i gayrı mülâyim ve sükûn geldiğine ve fakīru'l-hâl olduğuna binâen mufârakat dâ'iyelerinde olunmuş ise de kendileri birbirinden hoşnûd olup âbâ ve ümmühâtın tahrîk ve iğvâlarıyla olduğu ledeş-şer'i'l-enver zâhir ve bu keyfiyet hilâf-ı şer'-i şerîf olmağla men' olunup hüsn-i mu'âşeretleri husûsuna müdâhale olunmamak iktizâ eylediği taraf-ı şer'-i şerîfden bize tefhîm olundukda dâmad-ı mezbûr dahi bana mâhiye ancak on beşer guruş vermek ve kendi dahi menzilime gelip kızım mezbûre ile ma'an sâkine olmak üzre râzı ve ben dahi ol mikdâr ile ikisini idâreye müte'ahhide olup gerek ben ve gerek hâzırûn-ı mezbûrûndan her birimiz zevcân-ı mezbûrânın hüsn-i imtizâclarına müdâhale etmemeye ahd-i mîsâk eyledik deyü ikrâr ve tesâdukları İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 23 min-Z sene 1242

432 [81a-3] Mıgırdıç v. Agop'un, Ohancan'a vekaletinin geçersiz olduğu

3100 guruş men'

Ma'rûz

Sahib-i arzuhâl Poliçeci Erzurumlu Mıgırdıç v. Agop zimmî meclis-i şer'-i münîrde derûn-ı arzuhâlde ismi mezkûr Esir Çelebi Ahıskavî Süleyman Ağa b. Mehmed muvâcehesinde hâlâ Erzurum'da mütemekkin Ohancan nâm zimmînin merkūm Süleyman Ağa zimmetinde üç bin yüz guruş alacağı olup beni da'vâ ve kabza tarafından vekîl etmekle bi'l-vekâle taleb ederim deyü da'vâ edip lâkin müdde'î-i mersûm Mıgırdıç zimmî müvekkil-i mesfûr Ohancan zimmînin henüz babası ismini bilmeyip nesebini beyâna kādir olamamağla tesâddî eylediği vekâlet da'vâsı şer'an mesmû'a olmadığı İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 23 min-Z sene 1242

433 [81a-4] Emir Hanı'nda kapatılan kahvehanede hissesi olan Hasan b. Abdullah'ın hisselerini sattığı

Emîr Hânı'nda kahvehâne maddesinden ibrâ

Ma'rûz

Hâmiş-i arzuhâlde mastûr derkenâr nâtık olduğu üzre hazret-i şeyhülislâm-ı sellemehü's-selâmîde âsûde merhûm defterdâr-ı esbak Abdüsselam Efendi ve Kiremidci Ahmed Çelebi ve Ahî Çelebi Vakıfları müsakkafâtından İstanbul'da Zindânkapısı dâhilinde vâki' Emir Hânı demekle ma'rûf bir bâb kârgir hânın bi'l-icâreteyn iştirâken ve şâyi'an mutasarrıfları es-Seyyid el-Hâc Hasan Ağa b. Abdullah

ve Osman Efendi b. Süleyman nâm kimesneler asâleten ve Alâiyevî Mehmed Ağa b. Mehmed nâm kimesne dahi kendi nefsinden asâleten ve Âişe bt. Abdullah nâm hatun tarafından <<husûs>> vekîl olduğu zâtını ârifân Osman b. Abdullah ve Süleyman b. Mehmed nâm kimesneler şehâdetleriyle sâbit olmağla vekâleten ve Emine ve Âdile bintey Hasan ve Hadîce bt. Mehmed nâm hatunlar taraflarından vekîl olduğu şâhidân-ı mezbûrân şehâdetleriyle sâbit olan es-Seyyid el-Hâc İsmail Ağa b. es-Seyyid Ahmed ve vekâleten bi'l-ma'iyye istimâ'a me'mûr nezâret-i hazret-i müşârün-ileyhde âsûde evkāf müfettişi kibâr-ı müderrisîn-i kirâm-ı zevi'l-ihtirâmdan Meşreb Efendi hafîdi fazîletlü Mehmed Ârif Efendi tarafından mürsel Kâtib Hasan Efendi hazır olduğu hâlde akd olunan meclis-i şer'-i münîrde derûn-ı arzuhâlde ismi mezkûr es-Seyyid Hüseyin b. es-Seyyid Mustafa **[81b]** nâm kimesne muvâcehesinde mezbûr es-Seyyid Hüseyin mukaddemâ hissedârımız ve hân-ı mezkûrun odabaşısı ta'bîr olunur müste'cirînden kirâsını kabza vekîlimiz iken hân-ı mezkûr odalarında müste'ciren sâkin olanlardan makbûzu olan ma'lûmü'l-mikdâr kirâdan altı yüz on altı buçuk guruşu bi-kadri'l-hısas bize vermeyip kendi umûruna sarfla istihlâk eylediğinden mâ'adâ hân-ı mezkûr odalarından birini hedm ve yerine kahvehâne ihdâs etmiş ise de bundan akdem mecmû'-ı kahvehâneler bâ-fermân-ı âlî sedd ü bend olundukdan sonra mezbûr es-Seyyid Hüseyin hân-ı mezkûrdan mutasarrıf olduğu hisse-i şayi'asını bâ-re'y-i mütevellî merkūm Alâiyevî Mehmed Ağa'ya fâriğ olup ol vechile hân-ı mezkûrda bir gûne alâkası kalmamış iken mesdûd olan kahvehâne derûnunda hevâî gediğim vardır deyü ta'arruzdan hâlî olmamağla suâl olunup bî-vech-i şer'î vâki' olan mu'ârazası men' olunmasını istid'â etmişdik el-hâletü hâzihî biz meblağ-ı müstehlek-i merkūm altı yüz on altı guruş mutâlebesinden meccânen fâriğler olduğumuzdan gayrı mâlımızdan dahi bi'l-asâle ve bi'l-vekâle teberru'an sekiz yüz seksen üç buçuk guruş dahi def' ü teslîm ve umûruna sarfla istihlâke emr ve bin beş yüz guruşa iblâğ eylediğimizde ol dahi ahz ü kabz ve fîmâ-ba'd kahvehâne-i mezkûre mahâllini keyfe mâ yeşâ' zabt ve tasarrufumuza kat'a mümâna'at etmemeğe ta'ahhüd etmekle bi'l-cümle hukūk-ı şer'iyeye ve meblağ-ı müstehlek-i mecmû'-ı merkūm bin beş yüz guruşun istirdâdına müte'allika âmme-i da'vâdan tarafeynden her birimiz âharın zimmetini <<kabûlü hâvî>> bi'l-asâle ve bi'l-vekâle kabûlü hâvî ibrâ ve ıskāt eyledik deyü ikrâr ve tesâdukları İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 23 min-Z sene 1242

434 [81b-1] Zenciye Kolbaşısı Samur Kadın'ın ırzıyla meşgul olacağına taahhüdü

Zenciye kolbaşısı Samur Kadın ırzıyla meşgūl olmağa ta'ahhüd

Ma'rûz

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen mahmiye-i İstanbul'da şehremîni kurbünde Denizabdal mahallesi imâmı es-Seyyid Mehmed Halid Efendi ve müezzini es-Seyyid İbrahim Efendi ve ahâlîsinden Mücellid İsmail Ağa ve Simkeş Mehmed Ağa ve Yağlıkçı Ali Efendi ve Yağlıkçı es-Seyyid Abdi Ağa ve Yağlıkçı el-Hâc İsmail Ağa ve küttâbdan Mehmed Emin Efendi ve Mektûb Yazıcı Süleyman Efendi ve Koltukçu el-Hâc Veliyüddin Ağa ve Bezzâzistân müstahfızlarından Osman Ağa ve Bezzâzistânî Nazif Ağa ve Yağlıkçı Mustafa Ağa ve Sâʿatçi Süleyman Ağa ve Fesçi Said Ağa vesâir ahâlî-i mahalle ile derûn-ı arzuhâlde mezkûreti'l-ism Zenciye kolbaşısı Samur Kadın nezd-i dâʿiyâneme celb ile bi'l-muvâcehe istintâk olundukda mezbûre Samur Kadın kırk elli seneden beri mahallemizde sâkine olup Zenciye kolbaşısı olmağla Arab düğünü taʿbîr eyledikleri günlerinde kimesneye zarar ve ziyânları olmayarak babalı Arablar gelip cemʿiyet ve câ-be-câ darbuka dahi çalagelmişler ise de bugünlerde hâl-i sâbıklarından udûl ile beyâz ve mechûlü'l-ahvâl hatunlar dahi gelip hilâf-ı rızâ hareketleri vukūʿ bulmağla mahallemizden ihrâc olunmasını iltimâs etmişdik lâkin mezbûre Samur Kadın cümlemizden müsinne ve mahalle-i mezbûreye geleli elli seneye karîb olmağla bundan sonra ihrâcı lâyık olmadığından mâʿadâ fîmâ-baʿd mahalle-i mezbûrede ırz ve edebiyle sâkine ve kendi hâliyle meşgūle olup mechûlü'l-ahvâl kimesneyi menziline uğratmamağa ve'l-hâsıl hilâf-ı şerʿ-i şerîf ve mugāyir-i rızâ-yı âlî bir gûne harekete ibtidâr etmemeğe müteʿahhid ve eğer hilâf-ı taʿahhüd hareket eder ise der-akab mahalle-i mezbûreden ihrâc ve ibʿâd <<olunmağla>> olunmağa dahi râzıye oldukda biz dahi taʿahhüdünü kabûl ve şikâyetimizi teʾhîr eyledik deyü ahâlî-i merkūmûnun bi'l-cümle takrîr-i meşrûhlarını mezbûre Samur Kadın tasdîk ve taʿahhüdünü takrîr ve tahkīk eylediğinden mâʿadâ eğer huzûr-ı şerʿde vâkıʿa olan taʿahhüdünün hilâfı hareket eder ise yalnız ihrâc ile iktifâ olunmayıp tedîb dahi olunacağı gûş u hûşuna telkīn ve tenbîh olunduğu maʿlûm-ı devletleri buyruldukda emr u fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fî 25 min-Z sene 1242

435 [81b-2] Ohannes v. Serkiz ile eşinin, komşuları Antran bt. Neccâr Tanil'i evleri arasındaki kuyuyu kullanmaktan men etmeyecekleri

Bi'r-i mâ keşfi

Maʿrûz

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen husûs-ı âti'l-beyânı mahâllinde lede'l-muʿâyene keşf ve tahkīk için kıbel-i şerʿ-i şerîfden me'zûnen irsâl olunan Kâtib es-Seyyid Ahmed Ataullah Efendi dâʿîleri [ve] hâssa miʿmârı hulefâsından es-Seyyid Mehmed Râşid ve diğer es-Seyyid Mehmed Râşid Halîfeler ile nezâret-i dâʿîlerinde olan evkāfdan ashâb-ı hayrâtdan merhûm Kapıcı-zâde Mehmed Efendi Vakfı

müsakkafâtından İstanbul'da Darbhâne-i atîk kurbünde Çoban Çavuş mahallesinde vâki‘ bir tarafdan Sarrâf Avadik zimmî menzili ve bir tarafdan Hamamcı Erzurumlu Ohannes v. Serkiz zimmî ile zevcesi Ağisa bt. Esîrci Eskander Nasrâniyenin bi'l-münâsafa tasarruflarında olan zikri câ'î müfrez menzil ve bir tarafdan Hamamcı oğlu Bogos zimmî bağçesi ve taraf-ı râbi‘i tarîk-ı âm ile mahdûd ve şehriye otuz akçe icâre-i müecceleli bir bâb menzile varıp huzûr-ı Müslimînde akd-i meclis-i şer‘-i âlî ettikde menzil-i mahdûd-ı mezkûra bâ-temessük-i mütevellî bi'l-icâreteyn müstakilleten mutasarrıfe olan sahibe-i arzuhâl mu‘arrefetü'ş-şahs Antran bt. Neccâr Tanil Nasrâniye meclis-i ma‘kūd-ı mezkûrda vakf-ı mezkûrun mütevellîsi el-Hâc Halil Efendi b. el-Hâc Mehmed nâm kimesne ile mersûme Antran Nasrâniyenin güveğisi Donik v. İzmirli oğlu Manuk ve mahalle-i mezbûre ahâlîsinden ve müsinn ü ihtiyâr re‘âyâdan Derzi Minas v. İsayel ve Oturakçı Kiryos v. Tavit ve Şârşûbeci Bağdısar v. Agop nâm zimmîler hazır oldukları hâlde meznil-i mahdûd-ı mezkûrun zukāk kapısından girerken sağ cânibinde olup ittisâlinde kâin kezâlik vakf-ı mezkûr müsakkafâtından şehriye otuz akçe icâre-i müecceleli ma‘lûmü'l-hudûd ve'l-müştemilât bir bâb müfrez menzile iki kıt‘a temessük mantûklarınca bi'l-icâreteyn münâsafaten mutasarrıflar olan zevcân-ı mersûmân Ohannes zimmî ile kezâlik şahsı mu‘arrefe Ağisa Nasrâniye muvâcehelerinde benimle zevcân-ı mersûmânın ber-vech-i muharrer mutasarrıflar olduklarımız menzillerimiz fi'l-asl fakat bir aded bi'r-i mâyı müştemil bir bâb menzil iken altmış sene mukaddem mutasarrıfları ol târihde mütevellîsinin izniyle iki bâb menzil olarak ifrâz eylediklerinde bi'r-i mâ'-i mezkûr dahi menzileyn-i mezkûreyn beynlerinde vâki‘ olduğundan ber-vech-i iştirâk isti‘mâl olunarak târih-i merkūmdan beri menzileyn-i mezkûreynin gerek mutasarrıf-ı sâbıkları ve ba‘dehû gerek benimle zevcân-ı mersûmân bi'r-i mâ'-i mezkûru yedimde olan atîk mütevellî temessükü mantûkunca bilâ-nizâ‘ ber-minvâl-i muharrer iştirâken isti‘mâl ve intifâ‘ edegelir iken bu def‘a zevcân-ı mersûmân Ohannes zimmî ile Ağisa Nasrâniye beni bi-gayr-ı hakkın bi'r-i mâ'-i mezkûru isti‘mâl ve intifâ‘dan men‘ etmeleriyle mümâna‘atları men‘ ü def‘ olunmak matlûbumdur deyü mütevellî-i hâzır-ı merkūm el-Hâc Halil Efendi'nin tasdîkiyle da‘vâ ettikde onlar dahi cevâblarında bi'r-i mâ'-i mezkûr eğerçi menzileyn-i merkūmeyn beynlerinde vâki‘ olup kadîmden beri menzileyn-i mezkûreyn mutasarrıfları iştirâken isti‘mâl edegelmişler ise de bizim yedimizde olan mütevellî temessükünde müşterek lafzı **[82a]** zikrolunmamış olmağla öyle olıcak bi'r-i mâ'-i mezkûrun mecmû‘unu biz zabtederiz dediklerinde istikşâf-ı hâl için husûs-ı mezkûr hâzırûn bi'l-meclis olan mazbûtü'l-esâmî Müslimîn ve zimmiyûn-ı mesfûrûndan suâl olundukda fi'l-hakīka bi'r-i mâ'-i mezkûr kadîmden beri menzileyn-i mezkûreynin sâbık ve lâhık mutasarrıfları bilâ-nizâ‘ ber-vech-i iştirâk isti‘mâl ve intifâ‘ <<olan mazbûtü'l-esâmî Müslimîn ve zimmiyûn-ı mesfûrundan>> ede <<geldikler>> geldiğini her

biri bi'l-muvâcehe alâ-tarîkı'ş-şehâde ba'de'l-ihbâr muslihûn tavassutuyla beynleri te'lîf ve tanzîm olunup zevcân-ı mersûmân Ohannes zimmî ve Ağisa Nasrâniyeden her biri fîmâ-ba'd müdde'iyye-i mesfûre Antran Nasrâniyenin bi'r-i mâ'-i mezkûr kadîm üzre iştirâken isti'mâl ve intifâ'ına mümâna'at etmemeğe ta'ahhüd eylediklerinde mersûme Antran Nasrâniye dahi kendi mâlından teberru'an li'l-vakf bi'r-i mâ'-i mezkûrun el-yevm üzerinde olan bilezik taşı sagīr olduğundan bi'r-i mâ'-i mezkûrun mevcûd bilezikini ref'-birle müceddeden mi'mârân-ı mezbûrân misâhalarıyla bir zirâ' tûlünde ve nısf zirâ' arzında kûfekî bilezik ve iki aded çıkrık vaz'ıyla menzileyn-i mezkûreynin makarr-ı nisvân olan mahallerini setr için nısfdan taban tahtına çıkınca omurgadan kuşaklı Eğricek tahtasından perde inşâ<<ile >>sına ta'ahhüd ve her biri ber-vech-i muharrer âharın ta'ahhüdünü kabûl edip bu vechile kat'-ı münâza'a eylediklerini kâtib-i mezbûr dâ'îleri mahâllinde ketb ü tahrîr ve ma'an meb'ûs ümenâ-i şer'le meclis-i şer'-i şerîfe gelip alâ-vukū'ihî inhâ ve takrîr eylediği İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 18 min-Z sene 1242

436 [82a-1] Hüseyin Efendi b. Mehmed'in, Serasker Paşa Kapısı karşısındaki bir miktar mahalli Mehmed Emin Ağa b. Abdurrahman'a kiraladığı

Serasker Paşa Kapısı karşısında icâreteyn ile bir mikdâr mahâl îcârı

Ma'rûz

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen işbu arzuhâl ve derkenârlar ba'de'l-mütâla'a Saray-ı Atîk kâtibi esbak-ı merhûm İsmail Efendi Vakfı'nın bi'l-meşrûta mütevelliyesi vâkıf-ı mûmâ-ileyhin sulbiye kerîmesi sahibe-i arzuhâl mu'arrefetü'z-zât Esma Hanım meclis-i şer'-i münîrde zikri âtî mahalle vaz'-ı yedi mütehakkık olan hâlâ Dârü's-sa'âdeti'ş-şerîfe ağası hazretleri hasekibaşısı Mehmed Emin Ağa b. Abdurrahman tarafından husûs-ı âtîde vekîl olduğu Hüseyin Ağa b. Mustafa ve Nu'man Ağa b. İbrahim nâm kimesneler şehâdetleriyle ber-nehc-i şer'î sâbit olan Hüseyin Efendi b. Mehmed muvâcehesinde İstanbul'da Mercan kurbünde mukaddemâ Saray-ı Atîk ve el-yevm Serasker Paşa Kapısı karşısında evkāf-ı selâse ile mahlût müvekkil-i mûmâ-ileyh Mehmed Emin Ağa'nın uhdesinde olan menzil derûnunda kâin bir tarafdan Nefise Hatun Vakfı'ndan ba'zan müvekkil-i mûmâileyhin menzilinin orta kapısından ve havlîde matbah derûnundan bağçeye varınca mahâl ve ba'zan bağçe-i mezkûre ve bir tarafdan ba'zan âhar vakıfdan Selâm Ağası el-Hâc Mustafa Ağa ile ba'zan el-Hâc Mehmed Necib Ağa menzilleri ve bir tarafdan yine müvekkil-i merkūm Mehmed Emin Ağa'nın tasarrufunda olan Pir Mehmed Efendi Vakfı'ndan iki bâb dükkân ile merhûm Aşçıbaşı el-Hâc Abdullah Ağa Vakfı'ndan kezâlik iki bâb dükkân ve taraf-ı râbi'i mukaddemâ tarîk-ı<<âm

ile mahdûd>> hâs ve el-ân menzil-i mezkûrun zukāk kapısı ile orta kapı beyninde olan tarîk mahalli ile mahdûd ve'l-müştemilât-ı ma'lûmeyi hâvî mahâl babam merhûm mezbûrun icâre-i vâhide ile âhara îcârı meşrûta vakf-ı müsecceli olup lâkin mahâll-i mezkûr evkāf-ı selâse ile mahlût olduğuna binâen icâre-i vâhide ile tâlibi olmadığından mâ'adâ tarîk-ı âmma nüfûz eder kapı küşâdı mümkün olmamağla ânen-fe-ânen müşrif-i harâb olacağı âşikâr ve taraf-ı vakıfda müsâ'ade ve bende dahi kudret olmamağın hâli üzre terki vakf-ı şerîfe muzır olarak icâreteyn ile tâlibine îcârdan gayrı tarîkı olmadığı bedîdâr olduğundan bin iki yüz otuz üç senesi Zilhicceti'ş-şerîfe gurresinde bâ-fermân-ı âlî Haremeyn-i şerîfeyn müfettişi fazîletlü efendi ve mi'mâr ağa ma'rifetleriyle ba'de'l-keşf kıbel-i şer'den verilen i'lâm-ı şer'î mantûkunca maslahaten li'l-vakfı'ş-şerîf re'y-i hâkimü'ş-şer'le beş bin beş yüz elli üç buçuk guruş kırk akçe mu'accele ve yevmî iki akçe icâre-i müeccele ile müvekkil-i mûmâ-ileyh Mehmed Emin Ağa'ya bi't-tevliye îcâr ve teslîm eylediğimde ol dahi ba'de'l-istîcâr ve'l-kabûl mu'accele-i merkūmeyi bana teslîm ben dahi ahz ve münâsib mahâlde âhar akāra tebdîl olunmak üzre Bezzâzistân-ı atîkde hıfz etmişdim lâkin ol târihde meblağ-ı merkūm mahâll-i mezkûrun mu'accele-i mümâsilinden noksandır deyü bu def'a da'vâya tesâddî eylediğimde meblağ-ı merkūm târih-i mezkûrda mahâll-i mezbûrun mu'accele-i misliyesinden ezyed ve evfer olduğunu şâhidân-ı merkūmân ihbârlarıyla zâhir ve mütehakkık olmuş iken müvekkil-i mûmâ-ileyh sıyâneten li'l-vakfi'l-mezkûr mâlından teberru'an dört bin guruş dahi teslîm ve ol vechile mu'accele-i merkūmeyi dokuz bin beş yüz elli üç buçuk guruş kırk akçeye iblâğ ve umûr-ı vakfa sarfla istihlâke emretmekle ben dahi ahz ve umûr-ı vakfa sarfla ba'de'l-istihlâk meblağ-ı mecmû'-ı merkūm dokuz bin beş yüz elli üç buçuk guruş kırk akçeyi ta'ahhüd-i sâbıkam vech üzre münâsib mahâlde bir akār tedârik ve vakf-ı mezkûra müstagal olmak üzre iştirâya kemâ-kân ta'ahhüd etmemle fîmâ-ba'd mahâll-i mezkûr müvekkil-i mûmâ-ileyh Mehmed Emin Ağa'nın bi'l-icâreteyn dâhil-i havza-i tasarrufudur deyü takrîrini vekîl-i merkūm Hüseyin Efendi tasdîk etmeğin bu sûretde der-dest olan mütevellî temessükü mûcibince işbu i'lâm-ı dâ'iyânem derciyle ifâde-i hâl siyâkında Dîvân-ı hümâyûndan bâlâsı tuğrâ-yı garrâ-yı cihândârî ile müzeyyen bir kıt'a fermân-ı âlîşân i'tâsını istid'â eyledikleri İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 17 min-Z sene 1242

437 [82a-2] Mahmud b. İsmail'in, teyzesinin vefatıyla Mustafa Ağa Vakfı tevliyetine talip olduğu

Tevcîh-i tevliyet

Ma'rûz

Ber-mantûk-ı kayd nezâret-i dâ'iyânemde vâki' merhûm el-Hâc Mustafa Ağa

Vakfı tevliyetine meşrûtiyyet üzre bâ-berât-ı âlî-şân mutasarrıfe olan Hafize Hatun bt. İsmail bundan akdem fevt olup tevliyet-i mezbûreye evlâd-ı vâkıfdan bilâ-berât evvelâ Fâtıma ba'de vefâtihâ Nefise mutasarrıflar olduklarından sonra mezbûretân dahi bilâ-veled müte'âkiben vefât eylediklerinden bahisle sahib-i arzuhâl es-Seyyid Mahmud b. İsmail müteveffât-ı ûlâ Hafize Hatun'un hemşîrezâdesi olduğunu iddi'â-birle tevliyet-i müteveffeyât-ı mezbûrâtın mahlûllerinden kendüye tevcîh buyurulmasını istid'â ve Mollagürânî ahâlîsinden Kavruk Tekyesi Şeyhi eş-Şeyh Mahmud Efendi b. es-Seyyid Nu'man Efendi ve müderrisînden Mustafa Efendi b. Ahmed Efendi ve Berber Mustafa Ağa b. Ahmed ve Kavukçu Ali Ağa b. Abdullah nâm kimesneler fi'l-hakīka sahib-i arzuhâl merkūm müteveffât-ı ûlâ Hafize Hatun'un li-ebeveyn hemşîresi Zeliha bt. İsmail'in oğlu olup tevliyet-i mezbûreye merkūmdan gayrı müstehıkk-ı âharı olduğu ma'lûmumuz değildir deyü alâ-tarîkı'ş-şehâde haber vermeleriyle alâ-mûcibi'l-ihbâr tevliyet-i mezbûre müteveffât-ı mezbûre Hafize Hatun'un mahlûlünden sahib-i arzuhâl merkūm es-Seyyid Mahmud'a tevcîh ve yedine berat-ı âlî-şân ihsân buyurulmak bâbında emr u fermân hazret-i men-lehu'l-emrindir.

Fî 27 Z sene 1242

438 [82b-1] Hasan Ağa b. İsmail'in, komşusu Hüseyin Ağa b. Ali'nin kendi dükkânından yaptığı ilaveden el çekmesini istediği

Oturakçı dükkânı keşfi

Ma'rûz

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen zikri âtî husûsun mahâllinde lede'l-mu'âyene keşf ve tahkīki'çün savb-ı şer'-i enverden irsâl olunan Kâtib es-Seyyid Ahmed Efendi dâ'îleri [ve] hâssa mi'mârı hulefâsından es-Seyyid Abdülkadir ve İsmail Zühdü Halîfeler ile nezâret-i dâ'îlerinde olan evkāfdan merhûm Molla Hüsrev Efendi Vakfı'ndan İstanbul'da Çarşı-yı Kebîr'de Bat Pazarı'nda Külyedi ta'bîr olunur mahâlde köşede vâki' zikri âtî münâza'un-fîh olan oturakçı dükkânlarına varıp mazbûtü'l-esâmî Müslimîn huzûrlarında akd-i meclis-i şer'-i âlî ettikde mîrî münâdîlerinden sahib-i arzuhâl Hasan Ağa b. İsmail meclis-i ma'kūd-ı mezkûrda Hüseyin Ağa b. Ali nâm kimesne muvâcehesinde müdde'î-i mezbûr Hasan Ağa'nın iki bâb dükkânında müste'cirleri Mustafa Ağa b. Hüseyin ile şahsı mu'arrefe Takohi bt. Ohannes Nasrâniye ve merkūm Hüseyin Ağa'nın bir bâb dükkânında müste'ciri Ahmed Efendi b. el-Hâc Abdullah nâm kimesneler hazır oldukları hâlde sâlifü'z-zikr üç bâb dükkân bir kemer tahtında olup beynleri tahta perde ile fâsıl olarak isti'mâl olunur iken bundan akdem vukū' bulan harîkde muhterik olup ba'dehû mezbûr Hüseyin Ağa dükkânını evvelce binâ eylediğinden benim dükkânlarımın arzan yedi ve on beş parmak mahâllini kendi dükkânına

ilâve etmekle keff-i yedine tenbîh olunmasını da'vâ eylediğimde ol dahi tasdîk ve keff-i yed-birle kat'-ı nizâ' eyledik deyü takrîr ve tasdîklerini kâtib-i merkūm mahâllinde ketb ü tahrîr ve ma'an meb'ûs ümenâ-i şer'le meclis-i şer'a gelip alâ-vukū'ihî inhâ ve takrîr eylediği İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 7 Z sene [12]42

439 [82b-2] Mehmed Reis b. Feyzullah'ın, gemi inşası niza'ında Keresteci Süleyman Ağa b. Halil ile 3000 guruşa sulh olduğu

Sefîne maddesinden 3000 guruşa sulh

Ma'rûz

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen zikri câ'î husûsu ber-nehc-i şer'î istimâ' ve fasl u hasm için savb-ı şer'-i enverden me'zûnen irsâl olunan Kâtib es-Seyyid Salih Afîf Efendi dâ'îleri mahmiye-i İstanbul'da Kapan-ı dakīkde vâki' nâib efendilere mahsûs çardak ta'bîr olunur mahalle varıp hâlâ kapan nâibi eşrâf-ı kuzât-ı kirâm-ı zevi'l-ihtirâmdan fazîletlü Mehmed Nuri Efendi ve Tersâne-i âmire baş mi'mârı Mehmed Efendi ve kethudâ-yı mi'mârân-ı Tersâne-i âmire Mahmud Kethudâ ve Mi'mâr Hasan Halîfe ve reisler kethudâsı es-Seyyid el-Hâc Veliyüddin Ağa ve kapan-ı mezbûr tüccârından Kozlucalı-zâde el-Hâc İsmail Ağa ve sâir mazbûtü'l-esâmî Müslimîn huzûrlarında akd-i meclis-i şer'-i nebevî ettikde sefîne reislerinden sahib-i arzuhâl İvrineli Mehmed Reis b. Feyzullah meclis-i ma'kūd-ı mezkûrda derûn-ı arzuhâlde mezkûru'l-ism Keresteci el-Hâc Süleyman Ağa b. Halil muvâcehesinde sene-i sâbıkada Âsitâne-i aliyyeye hatab nakli'çün Balkapanı tüccârının müceddeden inşâ ettirmeleri husûsuna irâde-i seniyye ta'alluk eden çekleve ta'bîr olunur bir kıt'a sefîneyi inşâya kapan-ı mezbûrun mazbûtü'l-esâmî ve mahsûrü'l-eşhâs fermânlı tüccârı taraflarından merkūm el-Hâc Süleyman Ağa'yı tevkîl etmeleriyle ol dahi Bahr-i Siyah'ın Anadolu cânibinde kâin kayık istisnâ'ı müte'âref olan Filyoz İskelesi'nde ta'rîf ve tavsîfi vechile kendi keresten ile bir kayık tasnî' ettir masrûfunu ve hidmetin mukābelesinde dahi yevmiye beşer guruş ücretini vereyim deyü kabûlümü hâvî bana emr ve sefîne-i mezkûrenin dahi kırk sehmden beş sehm hissesini tüccârı merkūmûndan sana teberru' ettireyim deyü va'd etmeğin ben dahi merkūm el-Hâc Süleyman Ağa'nın emr-i mezkûruna binâen iskele-i mezkûreye varıp mâlımdan ber-vech-i muharrer bi-şartı'r-rücû' emriyle yedimde olup şey'en-fe-şey'en muharrer olan müfredât defteri mantûkunca yirmi bin guruş sarf ve üç yüz gün hidmet ile bir kıt'a çekleve inşâ ve Dersa'âdet'e getirip kendüye teslîm <<ol dahi>> eylediğimde ol dahi beğenip ahz ettikden sonra masrûf-ı mezkûrumun ceste ceste on altı bin sekiz yüz seksen üç guruşunu nakden ve havâleten kabz ve istifâ etmemle bâkīsi olan üç bin yüz on yedi guruş ile müddet-i mezkûrede ecr-i müsemmâm olan bin beş yüz guruş ki cem'an dört

bin altı yüz on yedi guruşunu merkūm el-Hâc Süleyman Ağa'dan taleb <<ederim>> ve da'vâ eylediğimde evvelen takrîr-i meşrûhum üzre merkūmun va'd-i mücerredine binâen sefîne-i mezkûreden hisse mutâlebem meşrû'â olmadığı bana ba'de't-tefhîm masrûf-ı mezkûr husûsunda merkūm Süleyman Ağa istintâk olundukda mesârif-i mezkûre ol mikdâr olduğunu tasdîk etmeyip ihtilâf olunmağla bi'l-cümle me'mûrîn ile hâlâ Ayazma İskelesi'nde merbût sefîne-i mezkûre üzerine varılıp mi'mâr-ı mezbûrûn ma'rifet ve misâhalarıyla keşf ve tahmîn ettirildikde sefîne-i mezkûre bi-hesâb-ı hendese otuz altı zirâ' olup ber-muktezâ-yı fenn-i mi'mârî-i deryâ cemî' esâs ve müştemilâtı müstahkem olarak bilâ-kusûr yapılmış ve mi'mâr-ı merkūm Hasan Kalfa dahi bu sene ol sâhilde beylik kalyon inşâ ettirip henüz gelmiş olduğundan her vechile vukūfu olmağla el-yevm ol tarafda kerestenin fiyâtına ve umûmen verilmekde olan amele ücretine nazaran hakk-ı va'di üzre hesâb olunarak yirmi bir bin altı yüz guruş takdîm olunmuş ise de tarafeynin takrîrlerine göre hîn-i teslîminde ba'zı eczâsı nâkıs olduğundan noksanı'çün beher zirâ'ında on yedişer guruşdan cem'an altı yüz on iki guruşu lede't-tenzîl mâ'adâ yirmi bin dokuz yüz seksen sekiz guruş ile ancak vücûda gelip noksan ile tasnî' ve i'mâli mümkün olamayacağını mi'mâr ve tüccâr-ı merkūmûn bi'l-ittifâk ihbâr ve ol vechile beynimizde ba'de vukū'i'l-münâza'a muslihûn tavassutuyla beynimiz ıslâh olunup ben ber-vech-i muharrer tesâddî eylediğim dört bin altı yüz on yedi guruş müdde'âmdan bâ-tavassut-ı muslihîn merkūm el-Hâc Süleyman Ağa ile bi't-tav' ve'r-rızâ üç bin guruş üzerine sulh olduğumda ol dahi sulh-ı mezkûru ba'de'l-kabûl bedel-i sulh-ı merkūm üç bin guruşdan mâ'adâ ziyâde müdde'âma ve bi'l-cümle husûs-ı mezkûra ve sâir cemî' hukūk-ı şer'iyeye müte'allika âmme-i da'vâdan tarafeynden her birimiz âharın zimmetini kabûlü hâvî ibrâ ve ıskāt eyledik deyü ba'de'l-ikrâr ve't-tasdîk ibrâdan müstesnâ bedel-i sulh-ı merkūm üç bin guruşun bi't-taleb müdde'î-i mezbûra edâsıyla merkūm el-Hâc Süleyman Ağa'yı ilzâm eylediğini kâtib-i mezbûr mahâllinde ketb ve tahrîr ve ma'an meb'ûs ümenâ-i şer'le meclis-i şer'a gelip alâ-vukū'ihî inhâ ve takrîr eylediği ba'de't-tenfîz İstanbul Mahkemesi'nden huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî 26 min-Z sene 1242

440[82b-3] Kürkçübaşı Mustafa Ağa Vakfı'nın, Sâbık Defterdar Tahir Efendi'nin evi üzerindeki vakfiyet iddiasının geçersizliği

Sâbık defterdâr-ı şıkk-ı evvel Tahir Efendi'nin menzil keşfi

Ma'rûz

Ecille-i ricâl-i Devlet-i Aliyye'den sâbıkā defterdâr-ı şıkk-ı evvel sa'âdetlü Mehmed Tahir Efendi bendelerinin Bâb-ı Âlîlerine takdîm eyledikleri bir kıt'a takrîri bâlâsına sâdır olan fermân-ı âlî-şâna imtisâlen zikri câ'î husûsu mahâllinde

ber-nehc-i şer‘î istimâ‘ ve fasl u hasm için savb-ı şer‘-i enverden me’zûnen bi’l-hükm irsâl olunan Kâtib es-Seyyid Salih Afîf Efendi dâ‘îleri bi’l-ma‘iyye rü’yete me’mûr Haremeyn-i muhteremeyn müfettişi olup İstanbul pâyesiyle ta‘zîm buyrulan Emin Beyefendi-zâde fazîletlü Abdülkadir Beyefendi taraflarından mürsel Kâtib Hâfız Mehmed Ârif Efendi ve nezâret-i hazret-i sadâret-penâhîde âsûde evkāf müfettişi mevâlî-i ızâmdan fazîletlü es-Seyyid Ahmed Efendi tarafından mürsel Kâtib Ahmed Efendi ve nezâret-i hazret-i fetvâ-penâhîde âsûde evkāf müfettişi kibâr-ı müderrisîn-i kirâm-ı zevi’l-ihtirâmdan Meşreb Efendi hafîdi fazîletlü Mehmed Ârif Efendi taraflarından mürsel Kâtib Hasan Efendi ve hâssa mi‘mârı ağa kulları tarafından mürsel Selim Sâbit ve es-Seyyid İsmail Zühdü Halîfeler ile İstanbul’da Sultân Bâyezid-i Velî Han Hazretleri Câmi‘-i şerîfi civârında Esîrî Kemâl **[83a]** ve Emin Bey ve Dîvânî Ali mahallelerinde kâin Yahya Paşa Sarayı denmekle meşhûr etrâf-ı erba‘ası taş dîvâr ile muhât el-yevm efendi-i mûmâileyhin uhdelerinde olan konağa varıp huzûr-ı Müslimînde bi’l-ma‘iyye akd-i meclis-i şer‘-i şerîf ettiklerinde nezâret-i dâ‘îlerinde olan evkāfdan merhûm Kürkçübaşı Mustafa Ağa ve merhûme Âişe Hatun Vakıflarının mütevellîsi es-Seyyid Ahmed Efendi b. İbrahim meclis-i ma‘kūd-ı mezkûrda zikri âtî münâza‘un-fîh olan mahâle bi-tarîkı’ş-şirâ mülkiyet üzre vâzı‘u’l-yed olan mûmâ-ileyh Tahir Efendi ibnü’l-merhûm el-Hâc Osman Efendi muvâcehesinde yine nezâret-i dâ‘iyânemde olan evkāfdan merhûm Kazgānî Süleyman Çelebi Vakfı mütevellîsi Süleyman Ağa b. İbrahim ve merhûme Dudu Hatun mütevellîsi Müezzin Abdülkerim Efendi b. Ahmed ve merhûm Yakub Kethudâ Vakfı mütevellîsi Mehmed Efendi b. Hasan tarafından vekîl-i şer‘îsi ve merhûm Etyemez Mehmed Ağa Vakfı’nın bi’l-fi‘il mütevellîsi Abdülhâlik Efendi b. el-Hâc Mehmed Emin ve merhûm Fazıl Süleyman Efendi Vakfı’nın kāimmakām-ı mütevellîsi Abdülkerim Efendi b. el-Hâc Abdullah ve merhûm Davud Paşa utekāsından Abdullah Ağa Vakfı mütevellîsi Hâfız Mehmed Şâkir Efendi b. Mehmed Sâlim ve Dârü’s-sa‘âdeti’ş-şerîfe ağası hazretleri nezâretlerinde âsûde evkāfdan merhûm Mercan Ağa Vakfı mütevellîsi Teberdâr Ahmed Necib Halîfe b. Mustafa ve Bâbüssa‘âdeti’l-aliyye ağası hazretleri nezâretlerinde âsûde merhûm Ahmed Ağa Vakfı mütevelliyesi zâtı mu‘arrefe Şerife Selime Hatun bt. Mehmed ve nezâret-i hazret-i şeyhülislâm-ı sellemehü’s-selâmîde âsûde evkāfdan merhûm Nişancı Mehmed Paşa Vakfı’nın kāimmakām-ı mütevellîsi Hâfız Ahmed Efendi b. el-Hâc Ahmed nâm kimesneler hazır oldukları hâlde hâssa mi‘mârı ağa-yı mûmâ-ileyh ma‘rifetiyle tanzîm olunan harîtada tersîm ve tebyîn ve her birine alâmât-ı fâsılât <<vaz‘ıyla>> vaz‘ ve ta‘yîn olunduğu üzre konağ-ı mezkûrun selâmlık zukāk kapısından girerken sol tarafda kâin bu def‘a ebniye inşâ olunmayan mahâlden ma‘lûmü’l-hudûd terbî‘an iki yüz zirâ‘ mahâll-i mu‘ayyeni şehriye otuz akçe icâre-i müeccele ile mûmâ-ileyh Mustafa Ağa Vakfı’ndan ve ittisâlinde kâin ma‘lûmü’l-hudûd terbî‘an

beş yüz kırk zirâʿ mahâll-i muʿayyeni şehriye otuz akçe icâre-i müeccele ve maʿlûmü'l-hudûd ve matbah zemîni dahi senevî bin seksen akçe mukātaʿa-i kadîme ile mûmâ-ileyhâ Âişe Hatun Vakfı'ndan ve ittisâlinde kâin maʿlûmü'l-hudûd terbîʿan doksan beş zirâʿ mahâll-i muʿayyeni şehriye on beş akçe icâre-i müeccele ile yine mûmâ-ileyh Mustafa Ağa Vakfı'ndan ve ittisâlinde kâin maʿlûmü'l-hudûd terbîʿan iki bin iki yüz yetmiş beş zirâʿ mahâll-i muʿayyeni şehriye dokuz yüz on beş akçe icâre-i müeccele ile müşârün-ileyh Mehmed Paşa Vakfı'ndan ve ittisâlinde kâin maʿlûmü'l-hudûd terbîʿan yüz doksan altı zirâʿ mahâll-i muʿayyeni şehriye otuz akçe icâre-i müeccele ile mezbûr Ahmed Ağa Vakfı'ndan ve ittisâlinde kâin maʿlûmü'l-hudûd terbîʿan bin iki yüz doksan altı zirâʿ mahâll-i muʿayyeni şehriye yüz seksen akçe icâre-i müeccele ile mezbûr Süleyman Çelebi Vakfı'ndan ve ittisâlinde kâin maʿlûmü'l-hudûd terbîʿan yüz kırk beş zirâʿ mahâll-i muʿayyeni şehriye kırk beş akçe icâre-i müeccele ile mezbûre Dudu Hatun Vakfı'ndan ve ittisâlinde kâin maʿlûmü'l-hudûd terbîʿan dört yüz on sekiz zirâʿ mahâll-i muʿayyeni şehriye altmış akçe icâre-i müeccele ile merhûm mezbûr Yakub Kethudâ Vakfı'ndan ve ittisâlinde kâin maʿlûmü'l-hudûd yüz kırk üç zirâʿ mahâll-i muʿayyeni dahi mezbûr Abdullah Ağa Vakfı'ndan olarak bâ-temessükât-ı mütevellî bi'l-icâreteyn mûmâ-ileyh Mehmed Tahir Efendi ile halîle-i muhteremeleri iffetlü Şerife Fâtıma Hanımefendi ibnetü'l-merhûm Mehmed Nuri Efendi'nin taht-ı tasarruflarında ve vasat-ı dâirede kâin üzerine bu defʿa dâhiliye ve hâriciyede büyût-ı adîde ve müştemilât-ı maʿlûmeyi hâvî müceddeden bir kıtʿa konak inşâ olunan terbîʿan dört bin on yedi zirâʿ mahâllin dahi arsa ve ebniyesi mütevellîsi olduğum merhûm mezbûr Kürkçübaşı Mustafa Ağa Vakfı müstagallâtından iken mûmâ-ileyh Tahir Efendi ancak sâlifü'z-zikr dört bin on yedi zirâʿ mahâllini mülkiyet üzre zabt ve vazʿ-ı yed etmeleriyle suâl olunup keff-i yed ve vakıf olarak âhara îcâr için bana teslîme tenbîh olunmak bi't-tevliye matlûbumdur deyü daʿvâ ettikde onlar dahi cevâblarında işbu yedimde olup meclis-i şerʿ-i şerîfde kırâet olunan biri bin yüz seksen iki senesi Cumâdelâhiresinin yirmi dördüncü günü târihiyle müverraha ve ol târihde askerî kassâmı bulunan es-Seyyid Mehmed Efendi merhûmun ve diğeri bin iki yüz kırk bir senesi şehr-i Rebîʿülâhirinin yirmi dokuzuncu günü târihiyle müverraha ve ol târihde İstanbul'da Mahmud Paşa Mahkemesi nâibi bulunan müderrisîn-i kirâmdan es-Seyyid Mustafa Nuri Efendi'nin imzâ ve hatmlerini hâviye iki kıtʿa hüccet-i şerʿiyede bast ve beyân ve tasrîh ve ayân kılındığı üzre mahâll-i mezkûr bânîsi müşârün-ileyh Yahya Paşa'nın hayatında mülkü olup baʿde'l-irtihâl altmış seneden beri mülkiyet üzre beyʿ ve irs ve hîbe vukūʿuyla sebeb-i mülk olur müstened-i şerʿîye binâen evkāf-ı mezkûrenin sâbık ve lâhık mütevellîleri muvâcehelerinde bilâ-nizâʿ zabt ve tasarruf olunarak tedâvül-i eyâdî ile el-yevm şirâen yedimde mülkümdür deyü evkāf-ı mezkûre mütevellîleri hâzırûn-ı merkūmûnun

tasdîkleriyle müdde'î-i mütevellî-i mezbûrun vakfiyet müdde'âsını inkâr ettiklerinde fi'l-vâki' mûmâ-ileyh Tahir Efendi ile mutasarrıf-ı sâbıklarının bu âna gelince tedâvül-i eyâdî ile tasarrufları sebeb-i mülk olur müstened-i şer'îye binâen olduğu lede't-tezkiye adl ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan es-Seyyid İbrahim Ağa b. es-Seyyid Ahmed ve es-Seyyid Mehmed Efendi b. el-Hâc Ebûbekir nâm kimesne[ler]in bi'l-muvâcehe ber-nehc-i şer'î şehâdetleriyle sâbit ve ol vechile ebniye-i mezkûreye vaz'-ı yedi mütehakkık olmağla efendi-i mûmâ-ileyhin yedinde olup ibrâz eylediği fetvâ-yı şerîfeye nazar olundukda *bir vakfın mütevellîsi Zeyd Amr'ın tasarrufunda olan menzil için vakf-ı mezbûr müstagallâtındandır deyü da'vâ ve Amr mülkümdür deyü inkâr ettikde Bekir ve Beşir Zeyd'in müdde'âsına semâ'la şehâdet eyleseler Amr'ın tasarrufu sebeb-i mülk olur müstenid-i şer'îye binâen olıcak şehâdet-i mezbûre ile menzil-i merkūm Amr'ın yedinden nez' olunur mu* el-cevâb *olunmaz* deyü buyrulduğunu mûcibince müdde'î-i mütevellî-i mezbûrun da'vâsında semâ'la şehâdet şer'an makbûle olmayıp tescîlini isbâta muhtâc ve vakf-ı mezkûr dahi evkāf-ı kadîmeden olmağla tescîlini isbât müte'azzir olduğundan mütevellî-i merkūm ber-vech-i muharrer vakfiyet da'vâsını bernehc-i şer'î isbâta kādir olamamağın bu sûretde vakf-ı mezbûrun tescîli sâbit olmadıkça mahâll-i mezkûr ber-mûcib-i fetvâ-yı şerîfe mûmâ-ileyh Tahir Efendi'nin yedinden nez' olunmayıp kemâ-kân mülkiyet üzre zabt ve tasarrufu iktizâ eylediği <<kâtib-i mû…>> küttâb-ı mûmâ-ileyhim mahâllinde bi'l-ma'iyye <<müdde'î>> mütevellî-i müdde'î-i mezbûra tefhîm eylediklerini ketb ve tahrîr ve ma'an meb'ûs ümenâ-i şer'le meclis-i şer'a gelip alâ-vukū'ihî inhâ ve takrîrleri tenfîz olunduğu İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 19 min-Za sene 1242

Mukābele-şüd

441 [83b-1] Horasima bt. Ohan'ın Beyoğlu'ndaki dükkân kiracısı Nefise bt. Mustafa'nın, haline merhameten dükkândan çıkarılmaması

Beyoğlu'nda kahvehâne maddesi

Ma'rûz

Mübârek-rikâb-ı kamer-tâb-ı hazret-i hilâfet-penâhîye takdîm olunan işbu arzuhâlde mezkûr mahrûse-i Galata hâricinde Beyoğlu nâm mahâlde Parmakkapı civârında kâin ma'lûmü'l-hudûd bir bâb vakıf kahvehânenin bi'l-icâreteyn mutasarrıfesi Horasima bt. Ohan nâm Nasrâniye tarafından husûs-ı âtîde vekîl olduğu Ali Ağa b. İsmail ve Mehmed Ağa b. Hasan nâm kimesneler şehâdetleriyle sâbit olan sadrî kebîr oğlu Artin v. Serope nâm zimmî Çarşamba günü Arz Odası'nda huzûr-ı lâmi'u'n-nûr-ı müşîrânelerinde ma'kūd meclis-i şer'-i münîrde sahibe-i

arzuhâl mu'arrefetü'z-zât Nefise bt. Musa nâm hatun muvâcehesinde mezbûre Nefise Hatun kahvehâne-i mezkûrede şehriye altı guruş kirâ ile müste'cire olup lâkin dükkân-ı mezkûrun vâlidem mesfûreye lüzûmu olduğundan gāyet-i şehr-i âtîye izâfetle bi'l-vekâle fesh-i akd-i icâre etmemle dükkân-ı mezkûru tahliye ve müvekkilem mesfûre için bana teslîme mezbûre Nefise Hatun'a tenbîh olunmak bi'l-vekâle matlûbumdur deyü da'vâ ettikde ol dahi cevâbında kahvehâne-i mezkûre derûnunda mevcûde gedik âlâtı karındaşımdan mevrûs olarak mâlımdır deyip ancak mezbûre Nefise Hatun alîle ve fakīre olup âhar medâr-ı ma'âşı olmadığı ve karındaşı müteveffâ-yı mezbûr dahi gedik-i mezkûru külliyetli semen ile iştirâ etmiş olduğu ihbâr olunmağla sâye-i merhamet-vâye-i şâhânede ölünceye kadar geçinip kat'-ı erzâk olunmaması'çün kemâ-kân kahvehâne-i mezkûreden ihrâcına tesâddî etmemesi bâbında şifâhen sâdır olan fermân-ı âlîleri vekîl-i mersûm Artin zimmîye tefhîm olunduğu İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 19 min-Z sene 1242

442 [83b-2] Çarşı-yı Kebir'deki sırıkçı esnafının yangın havfıyla Çarşı'dan çıkarılıp yerine fincancı esnafının taşındığı

Çarşı'da mukaddemâ sırıkçı ve el-yevm tuhafçı dükkânları keşfi

Ma'rûz

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen zikri câ'î husûsu mahâllinde ba'de'l-keşf bernehc-i şer'î rü'yet için savb-ı şer'-i enverden me'zûnen irsâl olunan Kâtib es-Seyyid Salih Afîf Efendi dâ'îleri [ve] hâssa mi'mârı hulefâsından Ahmed Mümtaz ve es-Seyyid Mehmed Râşid Halîfeler ile İstanbul'da Çarşı-yı Kebîr'de Nûr-ı Osmânî kurbünde mukaddemâ sırıkçı dükkânları olup el-yevm yerlerine bâ-irâde-i seniyye kârgir tuhafçı mağazaları inşâ ettirilen mahalle varıp huzûr-ı Müslimînde akd-i meclis-i şer'-i nebevî ettikde fincâncı ve tuhafçı esnâfından ashâb-ı arzuhâl Nişan v. Kigork ve Serkiz v. Manas ve diğer Serkiz v. Andon ve Kigork v. Asador ve İstepan v. Simyon ve Manil v. Atam ve Abraham v. Oseb ve Mardiros v. Artin ve Kirkor v. Avadis ve Krisdosdor v. Kirkor ve Ohannes v. Haçador nâm zimmîler meclis-i <<şer'-i>> ma'kūd-ı mezkûrda Astarcı es-Seyyid el-Hâc Mehmed Ağa b. el-Hâc Osman asâleten ve Mehmed Emin b. Mehmed Emin ve Mehmed Şükrü b. Mehmed Tahir ile Emine Hatun ibnetü'l-mezbûr Mehmed Emin taraflarından vekâleti zât-ı mezbûreyi ârifân Abdülgafur Şevket Efendi b. Yâsin ve Mehmed Tahir Efendi b. el-Hâc Ahmed şehâdetleriyle sâbit olan mezbûre Emine'nin zevci Şerbetçi Hüseyin Ağa b. Salih vekâleten ve Dülbendci Kirkor v. Mîrîm-kulu zimmî kezâlik asâleten muvâcehelerinde sûk-ı mezbûrun Nûr-ı Osmânî tarafında olan kapıdan girerken sağ tarafda kâin üç bâb cedîd dükkân gedikleri asîl ve müvekkil-i merkūmûnun olmağla mâ'adâ dokuz bâb dükkân ile bezzâzistân kapısı derûnunda vâki' dört bâb

terzi dükkânı gedik mâliklerinden şâhidân-ı merkūmân Şevket Efendi ve Tahir Efendi ve Ali Bey b. el-Hâc Mehmed ile Dülbendci Bogos v. Bedros ve Serkiz v. Vartan ve Oseb v. Manil ve Oseb v. Vartan ve Kirkor v. Atam nâm zimmîler asâleten ve Abraham v. Atam ve Markar v. Mardiros taraflarından vekîl-i şer'îleri Bogos v. Bedros ve Maryem bt. Atam Nasrâniye tarafından vekîl-i şer'îsi Avanes v. Bedros ve Horasima bt. Kirkor tarafından vekîl-i şer'îsi Oseb v. Kigork zimmîler hazır oldukları hâlde Çarşı-yı Kebîr muhterik oldukdan sonra san'atı keresteye mevkūf olan sınıfın ve ez-her cihet ahşab nev'inin Çarşı'dan ref'iyle muhâtaradan tahaffuz esbâbına teşebbüs garazıyla işbu mahâlde olan sırıkçı dükkânları Sultân Mehmed bîmarhânesinde tehyie olunan mahalle nakl ve yerlerine Sultân Bâyezid havlîsinde hedm olunan Kolluk tahtında mütemekkin fincâncı gedikleri nakl sûretiyle kârgir mağazalar inşâ ve derûn-ı çarşıda olan dekâkîn mutasarrıfları fakat cüz'î kirâ-yı kâdimlerini alıp tasarruf ve intifâ' gedik ashâbında olduğuna nazaran çarşı kemerlerinin muhterik ve münhedim mahalleri gedik ashâbı taraflarından ta'mîr ve binâ olunması husûsuna irâde-i aliyye ta'alluk etmeğin mûcibince işbu sûkun bâlâda zikri sebkat eylediği vechile Nûr-ı Osmânî tarafında olan kapıdan girerken sol tarafda ber-vech-i muharrer fincâncı mağazaları ve sağ tarafında dahi on iki bâb dükkân ve bezzâzistân kapısı derûnunda dört bâb terzi dükkânı olup birinci ve ikinci ve üçüncü dükkânlar külliyen muhterik ve münhedim olmuş olduğundan gerek dükkân ve gerek kemerin ol mertebesi müceddeden binâ ve mâ'adâları ta'mîr kabûl etmekle zikrolunan fincâncı mağazalarıyla kemerin mağazalar tarafından nısf-ı masrûfunu kimesneden hiçbir nesne mutâlebe etmeyerek kendi mâlımızdan inşâ ve ta'mîr etmiş iken mâ'adâsında dekâkîn-i mezkûre gedik ashâbı tereddüd etmişler ise de muslihûn tavassutuyla kâffe-i ahâlî çarşının mu'âmeleleri vechile beynimizde uyuşulup tanzîm olunmak üzre beynimiz ıslâh ve te'lîf olunmağla sâlifü'z-zikr üç bâb cedîd dükkânın ber-mûcib-i defter-i keşf-i sahîhi üzre mesârifi olan iki bin sekiz yüz altmış üç guruşu gedik mâlikleri asîl ve müvekkil-i merkūmûn yalnız kendileri ve sâlifü'l-beyân kemerin ta'mîr mesârifi olan üç bin dört yüz yirmi beş guruş ve mezbele mesârifi olan üç yüz altmış guruş ki cem'an üç bin yedi yüz seksen beş guruşu mi'mârân-ı mezbûrân ma'rifet ve misâhalarıyla her dükkânın yüzü kaç zirâ' ise ol vechile taksîm olunarak taraf-ı şer'den başka başka i'tâ olunan pusulalar mûciblerince herkes hissesine isâbet edeni ve mârrü'l-beyân kemerin tecdîd ve mesârifi olan beş bin üç yüz elli guruşun dahi sülüsünü fincâncı esnâfı ve sülüs-i diğerini üç bâb cedîd dükkân sahibleri ve sülüs-i âharını dahi dokuz bâb dükkân sahibleriyle bezzâzistân kapısı zukāğı içinde olan dört bâb terzi dükkânı sahibleri edâ etmek üzre cümlemizin rızâ ve ittifâkıyla tanzîm olunup külliyen kat'-ı nizâ' eyledik deyü bi'l-asâle ve bi'l-vekâle takrîr ve tasâdukları ba'de'l-inhâ İstanbul Mahkemesi'nden huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî 17 min-Z sene 1242

443 [83b-3] 1826 baş sığır dağıtımının yapıldığı

1826 re's sığır tevzî'i

Ma'rûz

Âsitâne-i aliyye -sânehallâhu te'âlâ ani'l-âfât ve'l-beliye-'de sâkin ibâdullâh için işbu sene-i mübârekede sığır sevk ve tesyîr eden sürek çelebi [celebi] tâifesinden bu def'a yüz kırk altı re's sığır sahibi Yedikuleli Kasab Emin Ağa ve iki yüz altmış re's sığır sahibi Kasımpaşalı Ârif Ağa ve yüz yirmi re's sığır sahibi Avratalanlı Naşo zimmî ve iki yüz altmış re's sığır sahibi Göncü oğlu Yahûdî ve yüz elli re's sığır sahibi Bergoslu Andriya zimmî ve yüz altmış re's sığır sahibi Kostantin zimmî ve yüz on re's sığır sahibi Seyfi oğlu Mehmed ve iki yüz kırk re's sığır sahibi Petko zimmî ve iki yüz altmış re's sığır sahibi Mu'âmeleci <<Aci>> oğlu Tanaş zimmî ve yüz yirmi re's sığır sahibi Çorlulu Yasef zimmîden her biri meclis-i şer'-i enverde sığır kasabları kethudâsı el-Hâc İbrahim Ağa muvâcehesinde sığır kasabları ustalarından el-Hâc Derviş Mehmed Ağa ve İsmail Ağa ve Osman ve Galatalı Hasan ve Tophâneli Salih ve Emir Ali ve Mercanlı Hüseyin nâm kimesneler ile ve Beşiktaş[lı] Milo zimmî ve Yahûdî tâifesinden Mosi **[84a]** ve Hasköylü Lefteri ve Semriyo Yahûdiler hazır oldukları hâlde işbu sene-i mübârekede Rumeli cânibinde vâki' zikrolunan mahallerden her birimiz ber-vech-i muharrer müteferrikan Âsitâne-i aliyyeye sevk ve tesyîr eylediğimiz cem'an bin sekiz yüz yirmi altı re's sığırlarımızın lühûmunun beher vakıyyesini lahm-ı ganemin râyic fiyâtının sülüsânına ve iç yağının beher vakıyyesini elli beşer buçuk akçeye ve sakatlarını ellişer paraya sığır kasabları mezbûrûna bey'a ta'ahhüd eylediğimizde onlar dahi ber-vech-i muharrer şirâya ve haftada birer sürek ve yevm-i tevzî'inden kırk bir gün tamamında mikdâr ve fiyâtını mübeyyin yaftalarımızı yedlerimize vermek ve altmış bir günde haklaşmak üzre kethudâ-yı merkūm ve lühûmunun beher vakıyyesini altışar akçe ticâret zammıyla narh-ı cârîsi üzre ibâdullâha bey'a esnâf-ı hâzırûn-ı merkūmûn ta'ahhüd eylediler deyü tarafeynin takrîr ve tasdîkleri tescîl ve İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 16 min-Z sene 1242

444 [84a-1] Mısır tüccarından Davud b. Hüseyin ile ortağının, Tunus tüccarı Mustafa Ağa b. Mehmed'e 2409 guruş ödemesi gerektiği

2409 guruş hüküm

Ma'rûz

Tunus tüccârından İzmirî Mustafa Ağa b. Mehmed nâm kimesne meclis-i şer'-i münîrde Mısır tüccârından İskenderânî es-Seyyid Davud b. es-Seyyid Hüseyin ve şerîki İskenderânî Mehmed Şemsi b. el-Hâc Mehmed nâm kimesneler

muvâcehelerinde şerîkân-ı mezbûrân es-Seyyid Davud ve Mehmed Şemsi zimmetlerinde yedimde olup işbu sene-i mübâreke Şa'bâni'l-mu'azzamı gurresi târihiyle müverrah bir kıt'a temessük mantûkunca mâlımdan ve yedimden bi'l-ma'iyye iştirâken iştirâ ve kabz eyledikleri ma'lûmü'l-vezn ve'l-fiyât tütün semeninden gayrı-ez teslîmât sahhu'l-bâkī beş bin dokuz yüz altmış guruş alacak hakkımın bir def'a bin guruş ve bir def'a altı yüz guruş ki cem'an iki def'ada bin altı yüz guruşunu şerîkân-ı mezbûrân mukaddemâ bana edâ ve teslîm etmeleriyle bâkīsi olan dört bin üç yüz altmış guruşu şerîkân-ı merkūmân es-Seyyid Davud ve Mehmed Şemsi'den hâlâ taleb ederim deyü da'vâ ettikde onlar dahi cevâblarında müdde'î-i mezbûr Mustafa Ağa'ya tütün semeninden bâkī meblağ-ı mezkûr beş bin dokuz yüz altmış guruş zimmetlerinde sahîhan deynleri olduklarını ikrâr lâkin biz müdde'î-i mezbûrun iki def'ada ber-vech-i muharrer kabzını mu'terif olduğu meblağ-ı mecmû'-ı merkūm bin altı yüz guruşdan mâ'adâ bir def'a bin yüz elli bir guruş ve bir def'a sekiz yüz guruş ki iki def'ada cem'an bin dokuz yüz elli bir guruş dahi teslîm etmemizle müdde'î-i merkūma zimmetimizde ancak iki bin dört yüz dokuz guruş deynimiz bâkī kalıp hatta müdde'î-i mezbûr Mustafa Ağa iki def'ada cem'an bin dokuz yüz elli bir guruşu dahi vech-i muharrer üzre bizden ahzını şehr-i sâbık Zilka'detü'ş-şerîfesinin yirmi <<altıncı>> ikinci günü İstanbul'da Tahte'l-kal'a'da vâki' hân derûnunda mahzar-ı şühûdda ikrâr dahi etmişdi deyü müdde'î-i mezbûrun inkârına mukārin def' makāmında eylediği ikrâr-ı meşrûh müdde'âsını her biri mahallerinde lede't-tezkiye adl ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan İbrahim b. Mehmed el-Buhârî ve Kundakçı Hânı'nda sâkin Bedreddin b. Ahmed Hanayî? nâm kimesneler şehâdetleriyle bi'l-muvâcehe vech-i şer'î üzre isbât etmeğin mûcibince meblağ-ı mecmû'-ı mezkûr bin dokuz yüz elli bir guruş dahi deyn-i meblağ-ı bâkī-i merkūm dört bin üç yüz altmış guruşdan lede't-tenzîl bâkīsi olup şerîkân-ı mezbûrânın sâlifü'l-beyân ikrârlarıyla lâzım gelen meblağ-ı mezkûr iki bin dört yüz dokuz guruşun müdde'î-i merkūm Mustafa Ağa'ya edâ ve teslîmleriyle şerîkân-ı mezbûrân es-Seyyid Davud ve Mehmed Şemsi'den her biri ilzâm olundukları mübâşirleri Bâb-ı Âsafî kavaslarından Şerif Kavas kullarıyla huzûr.

Fî 23 min-Z sene 1242

445 [84a-2] Erzurumlu Mehmed'in defnine izin verildiği

Keşf-i meyyit

Ma'rûz

Lisânen sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen zikri âtî meyyitin keşfi'çün kıbel-i şer'den mürsel Kâtib es-Seyyid Ahmed Efendi dâ'îleri İstanbul'da Sultân Bâyezid kurbünde Sekbânbaşı Yakub Ağa mahallesinde Hasan Paşa Hânı civârında hamam

karşısında kâin Berber Mustafa ve Osman nâm kimesnelerin dükkânlarında meyyit bulunan fi'l-asl Erzurum ahâlîsinden ve İstanbul'da Taş Kasap kurbünde Sarı Musa mahallesi sâkinlerinden Odunkapısı'nda gümrük dîdebânı uzun boylu ak sakallı Mehmed nâm müteveffânın cebbânesi üzerine varıp müteveffâ-yı mezbûrun dâmadı Cihangirli İsmail b. Yusuf ve mahalle-i mezbûre imâmı es-Seyyid Mehmed Efendi <<ibn>> ve mahâll-i mezkûrda vâki' dekâkîn ashâbından Dikici es-Seyyid Ömer b. Hasan ve Helvâcı Halil b. Abdullah ve sâirleri hazır oldukları hâlde a'zâsına nazar ettikde eser-i cerh ve hankdan kat'a nesne olmayıp koynunda kîsesi derûnunda kırk para ve bir altmışlık ve bir aynalı enfiye kutusu ve bir Fransa sâ'ati mevcûd bulunmağla meclis-i şer'de dâmadı merkūm İsmail'e ba'de't-teslîm keyfiyet-i fevtini suâl ettikde merkūm Mehmed işbu târih-i i'lâm günü Dîvânyolu'nda giderken kahve-i mezkûreye girip oturduğu hâlde füc'eten vefât eylediğini hâzırûn-ı merkūm[ûn] ihbâr etmeleriyle müteveffâ-yı mezbûru defne izin verildiğini mezbûr dâ'îleri mahâllinde tahrîr ve ma'an mürsel ümenâ-i şer'le meclis-i şer'a gelip alâ-vukū'ihî inhâ eylediği İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 11 min-Z sene 1242

446 [84a-3] Yorgi zimmînin babasından kalan kasab gediği hissesini, Yani v. İstavri ile Kosta v. Yani'ye devrettiği

Kasab intikāl ve ferâğı

Ma'rûz

Hudâvendigâr-ı esbak cennet-mekân firdevs-âşiyân Sultân Abdülhamid Han – tâbe serâhu- hazretleri evkāf-ı celîlelerinden Yedikule hâricinde kâin gayrı-ez selhhâne-i mîrî on aded ganem selhhânelerinden yedinci selhhâneye merbût kasab dükkânlarından Üsküdar'da Atpazarı'nda Kapıaltı nâm mahâlde kâin bir bâb kasab dükkânı derûnunda mevcûde beyne'l-esnâf gedik ta'bîr olunur âlât-ı lâzıme-i ma'lûmenin sülüs hisse-i şâyi'asına mutasarrıf olan Yorgi v. Dimitri zimmî hâlik olup hisse-i mezkûre sulbî kebîr oğlu Yorgi'ye intikāl eylediği kassâbân kethudâsı el-Hâc Hasan Ağa ve sâir kasab ustaları ihbârlarıyla zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra mersûm Yorgi zimmî meclis-i şer'-i münîrde Yani v. İstavri ve Kosta v. Yani zimmîler muvâcehelerinde takrîr-i kelâm edip ben ber-vech-i muharrer bi'l-intikāl mutasarrıf olduğum sülüs hisse-i mezkûremi hüsn-i rızâ ve tayyib-i hâtırım ve ferâğ-ı mu'teber-i kat'î ile bedel-i ma'lûm ve makbûz mukābelesinde bâ-re'y-i mütevellî mersûmân Yani ve Kosta zimmîlere alâ-iştirâki's-seviy ferâğ ve tefvîz ve vech-i lâyıkı üzre teslîm eylediğimde onlar dahi ber-vech-i muharrer tefevvüz ve kabûl etmeleriyle fîmâ-ba'd hisse-i mezkûre mersûmânın iştirâk-i seviy üzre dâhil-i havza-i tasarrufları olup benim alâkam kalmamışdır deyü

ba‘de’t-takrîr ve’t-tasdîk sülüs hisse-i mezkûre hâlik-i mersûm üzerinden ref‘ ve terkîn ve defter-i vakf-ı şerîfde mersûmân Yani ve Kosta zimmîler isimlerine kayd ile atîk temessükleri mukaddemâ zâyi‘ olmuş olduğundan müceddeden temessük i‘tâsını istid‘â eyledikleri İstanbul Mahkemesi’nden huzûr.

Fî 21 min-Z sene [1]242

[Beyaz Beyaz Beyaz]

447 [84b-1] Derviş Mehmed Emin Ağa ile kardeşinin, Abdüllatif Ağa’yı dükkânını kiraya vermeye zorlayamayacakları

Kahvehâne men‘i ve teberru‘an 100 guruş teslîm ve ibrâ

Ma‘rûz

Sahib-i arzuhâl el-Hâc Derviş Mehmed Emin Ağa ve li-ebeveyn er karındaşı Mehmed Tahir Ağa ibney Hüseyin nâm kimesneler meclis-i şer‘-i münîrde derûn-ı arzuhâlde ismi mezkûr Abdüllatif Ağa b. Osman muvâcehesinde İstanbul’da Salmatomruk kurbünde Ka‘riye-i Atîk Ali Paşa mahallesinde camcı dükkânı ittisâlinde kâin merkūm Abdüllatif Ağa’nın bi’l-icâreteyn mutasarrıf olduğu bir bâb kahvehâne derûnunda mevcûde hevâî gedik ta‘bîr olunur ma‘lûmü’l-aded kahve ibriği ve fincân ve zarf ve tütün çubuğu ve sâir âlât-ı ma‘lûme nısfiyet üzre mâlımız olarak derûnunda sâkinler iken bundan akdem sâir mecmû‘-ı kahvehâneler ile ma‘an bâ-fermân-ı âlî sedd ü bend ve ocağı hedm olunup ol dahi fesh-i akd-i îcâr ile bizi dükkân-ı merkūmdan ihrâc ettikde biz dahi mâlımız olan âlât-ı mezkûreyi tamamen alıp hurûc etmişdik lâkin mücerred mukaddemâ hevâî gediği bizim olduğuna binâen yine bize îcâr edip biz dahi dilediğimiz vech üzre tasarruf ve isti‘mâl üzre merkūm Abdüllatif Ağa’ya cebr olunmak murâdımızdır deyü îrâd eylediğimiz kelâmımız şer‘an mesmû‘a olmadığı bize tefhîm olunup ancak merkūm Abdüllatif Ağa bize mâlından teberru‘an yüz guruş def‘ ü teslîm ve umûrumuza sarfla istihlâke emreylediğinde biz dahi ahz ve emri üzre umûrumuza sarfla istihlâk etmemizle bi’l-cümle hukūk-ı şer‘iyeye müte‘allika âmme-i da‘vâdan tarafeynden her birimiz âharın zimmetini kabûlü hâvî ibrâ ve ıskāt eyledik deyü ikrâr ve tesâdukları İstanbul Mahkemesi’nden huzûr-ı âlîlerine i‘lâm olundu.

Fî 17 min-Zilka‘deti’ş-şerîfe sene 1242

448 [84b-2] Yani v. Menalo’nun, Ebubekir Efendi b. Halil zimmetinde 164 guruş alacağı olduğu

Menzil müfredâtı keşfi

Ma‘rûz

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen zikri âtî husûsu mahâllinde lede'l-mu'âyene keşf ve tahkīk için savb-ı şer'-i enverde[n] me'zûnen irsâl olunan Kâtib es-Seyyid Ahmed Efendi dâ'îleri [ve] hâssa mi'mârı hulefâsından İsmail Kemâlî ve Ahmed Halîfeler ile İstanbul'da Hocapaşa mahallesinde kâin zikri âtî münâza'un-fîh olan menzile varıp huzûr-ı Müslimînde akd-i meclis-i şer'-i âlî ettikde sahib-i arzuhâl neccâr tâifesinin Midilli kolu neferâtından Yeniköylü Yani v. Menalo nâm zimmî meclis-i ma'kūd-ı mezkûrda derûn-ı arzuhâlde mezkûru'l-ism A'mâ Ebûbekir Efendi b. Halil nâm kimesne muvâcehesinde mezbûr Ebûbekir Efendi'nin işbu derûnunda akd-i meclis-i şer'-i âlî olunan ma'lûmü'l-hudûd mülk arsası üzerine mezbûrun bi-şartı'r-rücû' emri ve beher zirâ'ı kırk ikişer guruş mukāvelesi ile mi'mârân-ı mezbûrân misâhalarıyla terbî'an seksen üç zirâ' ebniye inşâ etmemle hesâb-ı mezkûr üzre masrûfum olup bi'l-mürâca'a alacağım olan üç bin dört yüz iki guruşun ceste ceste üç bin iki yüz doksan guruşunu ahz etmemle bâkīsi olan yüz on iki guruş ile hâric-ez mukāvele masrûfum olan elli iki guruş ki cem'an yüz altmış dört guruşu mezbûr Ebûbekir Efendi meclis-i ma'kūd-ı mezkûrda bana edâ ve teslîm ben dahi yedinden ahz ü kabz ve tamamen istifâ-yı hak etmemle bi'l-cümle husûs-ı mezkûra ve ziyâde masrûf müdde'âsına ve sâire müte'allika âmme-i da'vâdan tarafeynden her birimiz âharın zimmetini kabûlü hâvî ibrâ ve ıskāt eyledik deyü ikrâr ve tasdîklerini kâtib-i merkūm mahâllinde ketb ü tahrîr ve ma'an meb'ûs ümenâ-i şer'le meclis-i şer'a gelip alâ-vukū'ihî inhâ ve takrîr eylediği İstanbul Mahkemesi'nden huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî 25 min-Z sene 1242

449 [84b-3] Mıgırdıç v. Abraham ve eşinin, İbrahim Ağa b. Ömer ve eşi ile 600 guruşa sulh olduğu

600 guruşa sulh ve menzil ferâğı

Ma'rûz

Kendiden asîl ve zevcesi Emine bt. el-Hâc Ahmed nâm hatun tarafından husûs-ı âtîde vekîl olduğu zât-ı mezbûreyi ârifân Mehmed Şâkir Efendi b. Mehmed ve Ahmed Ağa b. Salih nâm kimesneler şehâdetleriyle sâbit olan sahib-i arzuhâl es-Seyyid el-Hâc İbrahim Ağa b. es-Seyyid Ömer bi'l-ma'iyye rü'yete me'mûr nezâret-i hazret-i şeyhülislâm-ı sellemehü's-selâmîde âsûde evkāf müfettişi müderrisîn-i kirâm-ı zevi'l-ihtirâmdan Meşreb Efendi hafîdi fazîletlü Mehmed Ârif Efendi tarafından mürsel Kâtib Hasan Efendi dâ'îleri ma'iyyetiyle akd olunan meclis-i şer'-i münîrde derûn-ı arzuhâlde mezkûru'l-isim Derzi Mıgırdıç v. Abraham zimmî muvâcehesinde mersûmun zevcesi şahsı mu'arrefe Oskohi bt. Mardiros Nasrâniye ile nezâret-i hazret-i müşârün-ileyhde âsûde evkāfdan İstanbul'da Sultân Selim nezdinde Çukurbostan derûnunda kâin merhûm Hatîb

Muslihiddin Mustafa Efendi Câmi‘-i Şerîfi Vakfı’nın bi’l-meşrûta mütevellîsi Şerife Fâtıma Hanım bt. Mehmed tarafından mürsel vekîli câbî-i vakf Mahmud Efendi b. İsmail hazır olduğu hâlde mersûm Mıgırdıç zimmî ile kayınanası Şanzar bt. Ağyazar Nasrâniye vakf-ı mezkûr müstagallâtından İstanbul’da Gedikpaşa Hamamı külhânı karşısında kâin ma‘lûmü’l-hudûd bir bâb menzillerini bin iki yüz otuz yedi senesi Zilhicceti’ş-şerîfe gurresinde zevcem müvekkilem <<mezbûre>> mersûmeye ferâğ eder oldukda yalnız mersûm Mıgırdıç zimmînin benim kendi mâlımdan kabz eylediği bin guruşu her ne zaman bana <<red>> eder ise müvekkilem mersûmedahi menzil-i mezkûru mesfûrâna geri red ve ferâğ etmek şartıyla bâ-re’y-i mütevellî vefâen ferâğ ve tefvîz ve teslîm eylediğinde ol dahi şart-ı mezkûr ile tefevvüz ve kabûl ettikden sonra mersûme Şanzara Nasrâniye bundan akdem hâlike olup menzil-i mezkûrdan mutasarrıfe olduğu nısf hissesi sadriye kızı hâzıra-i mersûme Oskohi Nasrâniyeye âdiyen intikāl etmekle deyn-i meblağ-ı mezkûr bin guruşu bana edâ ile menzil-i mezkûru tahlîse mersûm Mıgırdıç zimmîye tenbîh olunmak matlûbumdur deyü da‘vâya tesâddî eylediğimde mersûm Mıgırdıç zimmî meblağ-ı mezbûr bin guruşu târih-i mezkûrda vech-i meşrûh üzre iktirâzını kendi bi’n-nefs menzil-i mezkûru dahi şart-ı mezkûr ile ferâğ eylediklerini zevce-i hâzıra-i mersûme ile ma‘an ikrâr ve tasdîk edip ancak ben meblağ-ı mezbûr için târih-i mezkûrdan beri bilâ-devr murâbaha nâmıyla altı yüz altmış sekiz guruş vermişdim deyü inkârıma mukārin da‘vâ ve ol vechile beynimizde ba‘de’l-münâza‘a beynimiz ıslâh olunup ben meblağ-ı merkūm bin guruş müdde‘âmdan mersûm Mıgırdıç zimmî ile bi’t-tav‘ ve’r-rızâ altı yüz guruş bedel-i medfû‘ ve makbûza sulh ve menzil-i mezkûru bâ-re’y-i mütevellî mersûm Mıgırdıç zimmî ile zevcesi hâzıra-i mersûme Oskohi Nasrâniyeye nısfiyet üzre bi’l-vekâle ferâğ ve tefvîz ve vech-i lâyıkı üzre teslîm eylediğimde ol dahi sulh-ı mezkûru kabûl ve menzil-i mezbûru dahi ikisi ma‘an ber-vech-i meşrûh tefevvüz ve tesellüm ve kabûl etmeleriyle bi’l-cümle husûs-ı mezkûra ve sâir cemî‘ hukūk-ı şer‘iyeye müte‘allika âmme-i da‘vâdan tarafeynden her birimiz âharın zimmetini kabûlü hâvî ibrâ ve ıskāt eyledik deyü asîl ve vekîl-i mezbûr es-Seyyid el-Hâc İbrahim Ağa’nın bi’l-cümle takrîr-i meşrûhunu mersûm Mıgırdıç zimmî ile zevcesi hâzıra-i mersûme Oskohi Nasrâniyeden her biri tasdîk ve mütevellî vekîli hâzır-ı merkūm dahi menzil-i mezkûru ber-vech-i muharrer zevcân-ı mesfûrânın nısfiyet üzre tasarruflarını bi’l-vekâle re’y edip külliyyen kat‘-ı nizâ‘ eyledikleri İstanbul Mahkemesi’nden huzûr.

Fî 27 min-Z sene 1242

[Beyaz Beyaz]

450[85a-1] Rumeli'den gelen 2411 baş sığırın dağıtımı ve fiyatlarının tespiti

2411 re's sığır tevzî'i

Ma'rûz

Âsitâne-i aliyye -sânehallâhu te'âlâ ani'l-âfât ve'l-beliye-'de sâkin ibâdullâh için işbu sene-i mübârekede bu def'a sığır sevk ve tesyîr eden sürek çelebi [celebi] tâifesinden üç yüz beş re's sığır sahibi Karışdıranlı Mustafa Ağa ve üç yüz otuz beş re's sığır sahibi Çavuş oğlu Ali ve yüz altmış altı re's sığır sahibi Bergoslu Tahir Ağa ve yüz elli beş re's sığır sahibi Bergoslu Molla Salih ve yüz yetmiş re's sığır sahibi Kırk Kenîseli Dirgi ve yüz re's sığır sahibi Kırk Kenîseli Yuda Yahûdî ve yüz otuz re's sığır sahibi Kara Beriko ve doksan re's sığır sahibi Kiremidci Todori ve yüz altmış re's sığır sahibi Üsküblü Hani ve yüz re's sığır sahibi Üsküblü Togodoş ve yedi yüz re's sığır sahibi Tetovanlı Kılo zimmîden her biri meclis-i şer'-i enverde hâssa kasabbaşısı dergâh-ı mu'allâ kapıcıbaşılarından sa'âdetlü Mustafa Ağa tarafından mürsel Mehmed Ağa b. Ali hazır olduğu hâlde sığır kasabları kethudâsı el-Hâc İbrahim Ağa muvâcehesinde sığır kasabları ustalarından el-Hâc Mehmed Derviş Ağa ve İsmail Ağa ve Osman ve Galatalı Hasan ve Tophâneli Salih ve Emir Ali ve Mercanlı Hüseyin nâm kimesneler ile ve Beşiktaşlı Milo zimmî ve Yahûdî tâifesinden Mosi ve Hasköylü Lefteri ve Simiryo Yahûdiler hazır oldukları hâlde işbu sene-i mübârekede Rumeli cânibinde vâki' zikrolunan mahallerden her birimiz ber-vech-i muharrer müteferrikan Âsitâne-i aliyyeye sevk ve tesyîr eylediğimiz cem'an iki bin dört yüz on bir re's sığırlarımızın lühûmunun beher vakıyyesini lahm-ı ganemin râyic fiyâtının sülüsânına ve iç yağının beher vakıyyesini elli beşer buçuk akçeye ve sakatlarını kasabbaşı ağa-yı mûmâ-ileyh ma'rifetiyle bu def'a bi't-terâzî kat' olunan altmışar paraya sığır kasabları mezbûrûna bey'a ta'ahhüd eylediğimizde onlar dahi ber-vech-i muharrer şirâya ve şehr-i sâbık Zilhicceti'şşerîfesinin on altıncı günü târihiyle müverrah bir kıt'a i'lâm nâtık olduğu üzre mukaddemâ tevzî' olunan <<mukaddemâ>> sığırdan haftada birer ve ba'dehû bu def'a dahi tevzî' olunan sığırdan birer sürek tevzî' etmek <<üzre>> ve yevm-i tevzî'inden kırk bir gün tamamında mikdâr-ı fiyâtını mübeyyin yaftalarını yedlerimize vermek ve altmış bir gün tamamında haklaşmak üzre kethudâ-yı merkūm ve lühûmunun beher vakıyyesini altışar akçe ticâret zammıyla narh-ı cârîsi üzre ibâdullâha bey'a esnâf-ı hâzırûn-ı merkūmûn ta'ahhüd eylediler deyü tarafeynin takrîr ve tasdîkleri tescîl ve İstanbul Mahkemesi'nden huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî 24 min-Z sene 1242

451 [85a-2] Melkon v. Asador ile kardeşi Kigork'un, uncu değirmeni hisselerini Şehrî Ahmed b. Ahmed'e sattıkları

Uncu değirmeni mübâya'ası ve ismine kaydı

Ma'rûz

Âsitâne-i aliyyede vâki' uncu esnâfından Melkon v. Asador zimmî kendi nefsinden asâleten ve li-ebeveyn er karındaşı Kigork zimmî tarafından husûs-ı âtîde vekîl olduğu esnâf-ı merkûme kethudâsı Abdülbaki Ağa b. Mustafa ve Uncu Osman Ağa b. Ali nâm kimesneler şehâdetleriyle sâbit olmağla vekâleten meclis-i şer'-i münîrde yine esnâf-ı merkûmeden Şehrî Ahmed b. Ahmed nâm kimesne muvâcehesinde bi'l-asâle ve bi'l-vekâle takrîr-i kelâm edip İstanbul'da Yenibağçe kurbünde Keçeciler Hamamı'na muttasıl uncu değirmenine sonradan naklolunan bir horos ta'bîr olunur bâ-sûret iştirâken ve şâyi'an mâlik olduğumuz dört re's bargir ve sâir âlât-ı lâzıme-i ma'lûmeyi tarafeynden bi'l-îcâb ve'l-kabûl bâtten ve sahîhan bi-safkatin vâhidetin bin dokuz yüz guruş semen-i makbûza bi'l-asâle ve bi'l-vekâle merkūm Ahmed'e bey' ve temlîk ve teslîm eylediğimde ol dahi ber-vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl edip mebî'-i mezkûrun tağrîr ve gabnine müte'allika <<âmme-i>> da'vâdan tarafeynden her birimiz âharın zimmetini bi'l-asâle ve bi'l-vekâle kabûlü hâvî ibrâ ve ıskāt eyledik fîmâ-ba'd zikrolunan bir horos ta'bîr olunur dört re's bargir ve sâir âlât-ı ma'lûme merkūm Ahmed'in mal-ı müşterâsı ve hakk-ı sırfı olup benim ve karındaşım müvekkilim mersûm Kigork zimmînin alâkamız kalmamışdır deyü ba'de'l-ikrâr ve't-tasdîk zikrolunan bir <<re's>> horos uncu taşının mahâll-i mezbûrda lüzûmu olmadığından kasaba-i Kasımpaşa'da matbah ardında kâin mâlik olduğu bir horoslu uncu değirmenine nakl ile isim ve mahâll-i evvelini kaydlarını terkîn ve mahâll-i sânî-i mezbûr iki horoslu bir kıt'a uncu değirmeni olmak üzre kalemine kayd ile ismine tashîhan sûret i'tâsını merkūm Ahmed istid'â ve ber-vech-i <<muharrer>> istid'â nakl ve sûret i'tâsı muvâfık-ı şurût-ı nizâm olduğunu kethudâ ve esnâf-ı merkūmûn ihbâr ve inhâ etmeleriyle bu sûretde ber-mûceb-i istid'â nakl ve ismine tashîhan kayd ile sûret i'tâsı iktizâ eylediği İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 18 min-Z sene 1242

452 [85a-3] Nikola zimmînin, babasından intikal eden kasap gediklerini Yani v. Niko ile Yani v. Dimitri'ye devrettiği

Kasab gediği ferâğı

Ma'rûz

Hudâvendigâr-ı esbak cennet-mekân Sultân Abdülhamid Han –tâbe serâhu- hazretleri evkāf-ı celîlelerinden Yedikule hâricinde kâin gayrı-ez selhhâne-i mîrî on

aded ganem selhhânelerinden ikinci selhhâneye merbût kasab dükkânlarından Tophâne'de atîk sebîl ve çeşmeye muttasıl bir bâb ve çörekçi fırını karşısında bir bâb ve Boğazkesen nâm mahâlde bir bâb ki cem'an üç bâb kasab dükkânı gediği ta'bîr olunur âlât-ı lâzıme-i ma'lûmenin her birinden birer rubu' hisseleri ve beşinci selhhâneye merbût kasab dükkânlarından kasaba-i mezbûrede Yağhâne önünde bir bâb kasab dükkânı gediği ta'bîr olunur âlât-ı lâzıme-i ma'lûmenin rubu' ve sümün hissesi ve Gürciata dükkânı demekle ma'rûf bir bâb kasab dükkânı gediği ta'bîr [olunan]âlât-ı lâzıme-i ma'lûmenin nısf ve rubu' hissesi ve mahkeme köşesinde vâki' bir bâb kasab dükkânı gediği ta'bîr olunur âlât-ı lâzıme-i ma'lûmenin sümün hissesine bi'l-icâreteyn mutasarrıf olan Kasab Yani v. Kosta zimmî hâlik olup hısas-ı mezkûre sulbî kebîr oğlu Nikola zimmîye âdiyen intikāl eylediği kasablar kethudâsı el-Hâc Hasan Ağa ve sâir kasab ustaları ihbârlarıyla zâhir oldukdan sonra mersûm Nikola zimmî meclis-i şer'-i münîrde Kasab Yani v. Niko zimmî ile diğer Yani v. Dimitri zimmîler muvâcehelerinde takrîr-i kelâm edip ben ber-vech-i muharrer bi'l-intikāl mutasarrıf olduğum zikrolunan çeşme ittisâlinde ve fırın karşısında ve Boğazkesen'de vâki' dükkân gediğinin sümün hissesini bâ-re'y-i mütevellî bedel-i ma'lûm ve makbûz mukābelesinde mersûm Yani zimmîye ve zikrolunan üç bâb dükkân gediklerinin birer rub'undan nısf-ı âharlarını ve Yağhâne önü dükkânı gediğinin rubu' hissesini ve zikrolunan üç bâb dükkân gediğinden nısf ve rubu' hisselerini kezâlik bâ-re'y-i mütevellî bedel-i ma'lûm ve makbûz mukābelesinde mersûm diğer Yani zimmîye hüsn-i rızâ ve tayyib-i hâtırım ve ferâğ-ı mu'teber-i kat'î ile ferâğ ve tefvîz ve vech-i lâyıkları üzre teslîm eylediğimde onlar dahi tefevvüz ve kabûl etmeleriyle fîmâ-ba'd hısas-ı şâyi'a-i mezkûre mersûmânın vech-i meşrûh üzre dâhil-i havza-i tasarrufları olup benim alâkam kalmamışdır deyü ba'de'l-ikrâr ve't-tasdîk hısas-ı mezkûre defter-i vakf-ı şerîfde vech-i meşrûh üzre mersûmân uhdelerine kaydile yedlerine başka başka iki kıt'a cedîd temessük i'tâsını istid'â eyledikleri İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 2 min-Z sene 1242

453 [85b-1] Dimo v. Apostol'ün, simitçi ve çörekçi gediği niza'ında Mehmed b. Mustafa'nın veresesine muârazadan men edildiği

Simidci ve çörekçi gediği men'i

Ma'rûz

Mübârek rikâb-ı kamer-tâb hazret-i hilâfet-penâhîye takdîm-i arzuhâl eden simidci ve çörekçi esnâfından Dimo v. Apostol nâm zimmî Çarşamba günü Arz Odası'nda huzûr-ı hazret-i sadâret-penâhîde ma'kūd meclis-i şer'-i münîrde esnâf-ı merkūmeden olup bundan akdem mahnûkan vefât eden el-Hâc Mehmed

b. Mustafa'nın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Fâtıma Hatun bt. el-Hâc Mehmed ile sulbî sagīr oğulları Ahmed ve Mustafa ve sulbiye sagīre kızları Âişe ve Emine'ye münhasıra ve tashîh-i mes'elesi kırk sekiz sehmden olup altı sehmi zevce-i mezbûre Fâtıma Hatun'a ve on dörder sehmi oğulları mezbûrân Ahmed ve Mustafa'ya ve yedişer sehmi kızları mezbûretân Âişe ve Emine'den her birine ve müteveffâ-yı mezbûr el-Hâc Mehmed'in karındaşı olup kezâlik mahnûkan fevt olan yine esnâf-ı merkūmeden İbrahim ibnü'l-mezbûr Mustafa'nın verâseti zevce-i metrûkesi diğer Emine Hatun bt. Ali ile Kastamonu kazâsında Küre karyesinde sâkinler li-ebeveyn er karındaşı Halil ve li-ebeveyn kız karındaşları Âişe ve Halime nâm hatunlara münhasıra ve tashîh-i mes'elesi on altı sehmden olup dört sehmi zevce-i mezbûre Emine Hatun'a ve altı sehmi ah-i mezbûr Halil'e ve üçer sehmi uhtân-ı mezbûretân Âişe ve Halime Hatunlara isâbeti tahakkukundan sonra gāibûn-ı mezbûrûn Halil ve Âişe ve Halime'nin hisse-i irsiyelerini ahz ü kabz ve kendülere irsâl ve îsâle vasî ve kayyim nasb olunan ah-i gāib-i merkūm Halil'in sulbî kebîr oğlu Ahmed muvâcehesinde zâtları mu'arrefe mezbûretân Fâtıma ve diğer Emine Hatunlar ile sıgār-ı mezbûrûnun tesviye-i emrlerine bâhüccet vasîyy-i mansûbları min-kıbeli'l-üm cedleri el-Hâc Mehmed Ağa b. Ali hazır oldukları hâlde İstanbul'da Langa Yenikapısı dâhilinde karakolhâne ittisâlinde kâin bir bâb simidci ve çörekçi fırını derûnunda mevcûde beyne'l-esnâf gedik ta'bîr olunur âlât-ı lâzıme-i ma'lûmenin yüz yirmi sehm i'tibârıyla altmış sehm-i şâyi'i benim mâlım iken on beşer sehmden otuz sehm-i şâyi'ini müteveffiyân-ı mezbûrân Mehmed ve İbrahim ve otuz sehm-i şâyi'ini dahi gāib ani'l-meclis diğer İbrahim b. Mehmed nâm kimesneler hayatlarında bi-gayr-ı hakkın fuzûlî zabtedip yedlerinde iken mezbûrân Mehmed ve İbrahim fevt olduklarında veresesi bize mevrûsdur deyü vaz'-ı yed ederler suâl olunup alıverilmesi murâdımdır deyü da'vâ ettikde ol dahi cevâbında fi'l-vâki' âlât-ı gedik-i merkūmun ber-i'tibâr-ı mezkûr altmış sehm-i şâyi'i mersûm Dimo zimmînin ve otuzar sehmden altmış sehm-i şâyi'i dahi müteveffiyân-ı mezbûrân Mehmed ve İbrahim'in yedlerinde mâlları iken işbu yedimde olup bin iki yüz otuz yedi senesi Zilka'detü'ş-şerîfesinin yirmi beşinci günü târihiyle müverraha ve ol târihde İstanbul kādısı bulunup Anadolu sadâreti pâyesiyle tekrîm buyrulan Dürrîzâde semâhatlü fazîletlü Mehmed Âbid Efendi hazretlerinin imzâ ve hatmini hâviye bir kıt'a hüccet-i şer'iyede tafsîl ve beyân olunduğu üzre mersûm Dimo zimmî mâlik olduğu altmış sehm hisse-i mezkûresinin on beş sehm-i şâyi'ini bin iki yüz elli guruşa mezbûr İbrahim'e ve on beş sehm-i şâyi'ini dahi kezâlik bin iki yüz elli guruşa mezbûr el-Hâc Mehmed'e ve otuz sehm-i şâyi'ini dahi iki bin beş yüz guruşa gāib ani'l-meclis diğer İbrahim b. Mehmed nâm kimesneye tarafeynin îcâb ve kabûlü ve bey'-ı bâtt-ı sahîh-i şer'î ve safka-i vâhide ile bi't-tav' ve'r-rızâ bey' ve temlîk ve her birine vech-i lâyıkı üzre teslîm eylediğinde onlar dahi iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl ve

esmânı olan cem‘an beş bin guruşu mersûm Dimo zimmîye tamamen ve kâmilen def‘ ü teslîm ol dahi ahz ü kabz ve mebî‘-i mezkûrun tağrîr ve gabnine müte‘allika âmme-i da‘vâdan tarafeynden her biri âharın zimmetini ibrâ-i âmm-ı sahîh-i şer‘î ile kabûlü hâvî ibrâ ve ıskāt edip fîmâ-ba‘d âlât-ı mezkûrenin i‘tibâr-ı merkūm üzre altmış sehm-i şâyi‘inde kendinin alâkası kalmayıp ber-minvâl-i muharrer on beş sehmi mezbûr İbrahim’in ve on beş sehmi mezbûr el-Hâc Mehmed’in ve otuz sehmi dahi gāib-i mezbûr diğer İbrahim’in mal-ı müşterâları ve hakk-ı sırfları olduğunu ikrâr dahi <<ikrâr>> etmeleriyle ikrâr ve ibrâları <<hüccet>> kıbel-i şer‘den hüccet olunup mezbûrûnun yedlerine i‘tâ olundukdan sonra mezbûr el-Hâc Mehmed fevt oldukda mukaddem ve muahhar mâlik olduğu kırk beş sehm hisse-i şâyi‘ası zevcesi hâzıra-i mezbûre Fâtıma Hatun ile sagīr oğulları mezbûrân Ahmed ve Mustafa ve sagīre kızları mezbûretân Âişe ve Emine’ye mes’ele-i mirasları üzre mevrûs ve mezbûr İbrahim dahi fevt oldukda kezâlik mukaddem ve muahhar mâlik olduğu kırk beş sehm hisse-i şâyi‘ası zevcesi hâzıra-i mezbûre Emine Hatun ile karındaşları gāibûn-ı mezbûrûn Halil ve Âişe ve Halime’ye mevrûs olup ba‘dehû işbu yedimde olan bin iki yüz kırk bir senesi Zilhicceti’ş-şerîfesinin yirmi dördüncü günüyle müverraha ve ol târihde hâlâ askerî kassâmı kibâr-ı müderrisîn-i kirâm-ı zevi’l-ihtirâmdan Kütahyevîzâde fazîletlü es-Seyyid Mehmed Ârif Efendi’nin imzâ ve hatmini hâviye bir kıt‘a mufassal hüccet-i şer‘iyede derc ve tasrîh olunduğu üzre âlât-ı gedik-i mezkûr mütesâri‘u’l-fesâd olan menkūlâtdan olduğuna binâen ben gāibûn-ı mezbûrûnun hisse-i irsiyeleri olan kırk beş sehm-i şâyi‘ini bi’l-izni’ş-şer‘î sûk-ı sultânîde ba‘de’l-müzâyede karârdâdesi olup semen-i misli idüğü bi’l-ihbâr mütehakkık olan altı bin dört yüz guruş semen-i makbûza işbu hazır bi’l-meclis Mehmed Ağa b. Ahmed nâm kimesneye bi’l-vesâye bey‘ ve temlîk ve tarîk-ı lâyıkı üzre teslîm eylediğimde ol dahi ba‘de’l-iştirâ ve’t-temellük ve’t-tesellüm ve’l-kabz ve’l-kabûl ol mikdâr semen-i makbûza bana bey‘ ve temlîk ve teslîm eylediğinde ben dahi ber-vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl etmemle ol vechile âlât-ı gedik-i mezkûrun el-yevm ber-i‘tibâr-ı merkūm kırk beş sehm-i şâyi‘i zevce-i mezbûre Fâtıma Hatun ile sıgār-ı mezbûrûnun ve otuz sehm-i şâyi‘i gāib-i mezbûr İbrahim’in ve kırk beş sehm-i şâyi‘i dahi ber-vech-i muharrer şirâen benim mâlımız olmağla binâen-aleyh bi-kadri’l-hısas zabt ve vaz‘-ı yed ederiz deyü hâzırûn-ı zevcetân ve vasîyy-i mezbûrûn ile ma‘an eyledikleri def‘lerini mersûm Dimo zimmî inkâr etmekle dâfi‘ûn-ı asîl ve zevce-i ve vasîyy-i merkūmûn ber-minvâl-i muharrer def‘-i meşrûhlarını âlât-ı mezkûreyi ba‘de’l-mu‘âyeneti’ş-şer‘iye lede’t-tezkiye adl ve makbûlü’ş-şehâde idükleri ihbâr olunan esnâf-ı merkūmeden Hasan b. Süleyman ve Ali b. Mehmed nâm kimesneler şehâdetleriyle Arz Odası’nda bi’l-muvâcehe vech-i vecîh-i şer‘î üzre isbât etmeleriyle bu sûretde ber-muktezâ-yı şerî‘at-i garrâ gāib-i mezbûr hakkında hükm-i şer‘î tahakkuk etmeyip ancak merkūm Ahmed

Ağa ile zevce-i hâzıra-i mezbûre Fâtıma Hatun ve sıgār-ı mezbûrûn Ahmed ve Mustafa ve Âişe ve Emine haklarında mersûm Dimo zimmî da'vâ-yı mezkûresiyle bî-vech-i şer'î mu'ârazadan men' olunduğu İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 15 min-Za sene 1242

454 [85b-2] Mahmud Ağa b. Mehmed'in, kasap gediği hissesini İbrahim b. Ahmed ile Hristo v. Margırit'e devrettiği

Ferâğ-ı gedik-i kasab

Ma'rûz

Hudâvendigâr-ı esbak cennet-mekân Sultân Abdülhamid Han –tâbe serâhu- hazretleri evkāf-ı celîlelerinden Yedikule hâricinde kâin gayrı-ez selhhâne-i mîrî on aded ganem selhhânelerinden ikinci selhhâneye merbût kasab dükkânlarından medîne-i Üsküdar'da Yeniçeşme nâm mahâlde vâki' bir bâb kasab dükkânı derûnunda mevcûde beyne'l-esnâf gedik ta'bîr olunur âlât-ı lâzıme-i ma'lûmenin sülüs hisse-i şâyi'asına bâ-temessük-i mütevellî bi'l-icâreteyn mutasarrıf olup vilâyet-i Anadolu'da Eğin kasabasında sâkin Mahmud Ağa b. Mehmed b. Abdullah tarafından husûs-ı âtîde kabûlüne mevkūfe hâlâ kasaba-i mezbûre nâibi es-Seyyid Abdullah Efendi'nin mührü mutâbık bir kıt'a vekâlet hücceti mantûkunca vekîl olup haber-i vekâlet kendüye vâsıl olıcak kabûl eylediği lede't-tezkiye adl **[86a]** ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan kasaba-i mezbûreden bu esnâda Âsitâne-i aliyyeye gelen Nuri b. Hüseyin ve es-Seyyid İsmail b. es-Seyyid Mustafa nâm kimesneler şehâdetleriyle mahzar-ı hasm-ı câhidde hukūk-ı şer'iye zımnında ber-nehc-i şer'î sâbit ve sübût-ı vekâletine hükm-i şer'î lâhık olan Ahmed b. Veliyüddin nâm kimesne meclis-i şer'-i münîrde İbrahim b. Ahmed nâm kimesne ile Hristo v. Margırit nâm zimmi muvâcehesinde bi'l-vekâle takrîr-i kelâm edip müvekkilim merkūm Mahmud Ağa'nın ber-vech-i muharrer mâlik olduğu sülüs hisse-i şâyi'asını bâ-hüsn-i rızâ ve tayyib-i hâtır ve ferâğ-ı mu'teber-i kat'î ile bedel-i ma'lûm ve makbûz mukābelesinde bi'l-vekâle merkūm İbrahim Ağa ve mersûm Hristo zimmîye ale'l-iştirâki's-seviy ferâğ ve tefvîz ve vech-i lâyıkı üzre teslîm eylediğimde onlar dahi ber-vech-i muharrer tefevvüz ve kabûl edip fîmâ-ba'd sülüs hisse-i mezkûre merkūm İbrahim Ağa ve Hristo zimmînin dâhil-i havza-i tasarrufu olup müvekkilim mezbûrun alâkası kalmamışdır deyü ba'de't-takrîr ve't-tasdîk sülüs hisse-i mezkûre müvekkil-i merkūm Mahmud Ağa üzerinden ref' ve defter-i vakf-ı şerîfde merkūmân uhdelerine kayd ile hâmiş-i temessüke tahrîr ve yedlerine i'tâsını istid'â eyledikleri İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 21 min-Z sene 1242

455 [86a-1] Kapatılan arpacı dükkânlarının vasî marifetiyle mallarının satılıp bedellerinin vekillerine teslim edildiği

Mefkūd arpacıların

Maʿrûz

Âsitâne-i aliyyede ve Kapan-ı dakīk hâric ve dâhilinde vâkiʿ bi'l-cümle arpacı esnâfı bundan akdem bâ-emr-i âlî vilâyetlerine iʿzâm olunmuş ve esnâf-ı merkūmenin mahâll-i merkūmda kâin dükkânları sedd ü bend ile mezbûrûnun gerek cânib-i mîrî ve gerek tüccâra olan deynleri ve baʿzı kesân zimmetlerinde matlûbâtları alâ-hâlihî kalmış olduğundan bahisle merkūmûnun mâlları olup dekâkîn-i mezkûrîn derûnlarında mevcûd zahîreleri maʿrifet-i şerʿ ve tüccâr maʿrifetiyle semen-i misilleriyle âhara füruht olunarak semenleri mîrî ve kapan tüccârına olan deynlerine baʿde'l-edâ fazla kalır ise esnâf-ı merkūme tarafına teslîm olunması bâbında ricâl-i Devlet-i Aliyye'den hâlâ zahîre nâzırı izzetlü Mehmed Ârif Efendi bendelerinin memhûr takrîri bâlâsına unvânı sahh-i âlî ile müveşşah bu dâʿîlerine hitâben sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen evvelen dekâkîn-i mezkûrînin kuflü maʿrifet-i şerʿle küşâd olundukdan sonra derûnlarında mevcûd olup kıbel-i şerʿden vasî nasb olan kapan-ı merkūm tüccârından es-Seyyid Veliyüddin Yazıcı karındaşı demekle meşhûr es-Seyyid Ali Ağa b. es-Seyyid Mustafa ve tüccâr maʿrifetleri ve semen-i misilleriyle âhara beyʿ olunan maʿlûmü'l-keyl ve'l-fiyât erzen ve kokoroz ve şaʿîr esmânından cemʿan elli sekiz bin beş yüz iki buçuk guruş on dokuz para vasîyy-i mezbûr ile Ali Ağa yedinde olup esnâf-ı merkūmûnun gerek düyûn-ı mezkûre ve gerek matlûbâtı husûsu ber-mûcib-i şerîʿat-i garrâ inde't-terâfuʿ muvâcehe-i hasm-ı şerʿî lâzımeden olduğuna binâen kendi taraflarından vekîl-i müsbet-i şerʿîleri zuhûruna değin tevkīf olunmuşdu el-hâletü hâzihî esnâf-ı merkūmeden Balı oğlu Ali b. Ahmed ve şerîki Seyfi oğlu Ali b. Hasan nâm kimesneler taraflarından vekâlet-i âmme-i mutlaka ile vekîlleri olduğu arpacı esnâfının kethudâsı Hasan Ağa b. İbrahim ve esnâfından Mehmed Ağa b. Mustafa nâm kimesneler şehâdetleriyle mahzar-ı hasm-ı câhidde şerʿan sâbit ve sübût-ı vekâletine hükm-i şerʿî lâhık olan mezbûr Seyfi oğlu Ali'nin li-ebeveyn er karındaşı Feyzi nâm kimesne meclis-i şerʿ-i enverde vasîyy-i mezbûr es-Seyyid Ali Ağa mahzarında kapan-ı mezkûr tüccârı hazır oldukları hâlde müvekkillerim mezbûrânın kapan-ı merkūm hâricinde köşede kâin birbirine muttasıl sâkin oldukları iki bâb arpacı dükkânlarında mevcûd mâlları olup râyic-i vakt üzre beher keyli ellişer paraya olarak maʿrifet-i şerʿle âhara beyʿ olunan üç yüz keyl şaʿîrin esmânı olan üç yüz yetmiş beş guruş ve beher keyli seksen beşer paraya olarak kezâlik âhara beyʿ olunan dört yüz yetmiş beş keyl şaʿîrin esmânı olan bin dokuz guruş on beş para ki cemʿan vasîyy-i mezbûr Ali Ağa'nın bi'l-vesâye makbûzu olan bin üç yüz seksen dört guruş on beş parayı deyn-i mîrîleri olmadığına binâen düyûn-ı sâirelerini

edâ ve bâkī kalır ise kendülere îsâl ve teslîm için tamamen bana def‘ ü teslîm ben dahi bi’l-vekâle yedinden ahz ü kabz edip min-ba‘d meblağ-ı mezkûrdan müvekkillerim mezbûrân Balı oğlu Ali ve karındaşım Seyfi oğlu Ali’nin vasîyy-i mezbûr es-Seyyid Ali Ağa yedinde bir akçe ve bir habbe hakları ve alacakları kalmadı deyü ikrâr ve tasdîkleri İstanbul Mahkemesi’nden huzûr.

Fî 10 min-L sene 1242

456 [86a-2] Norya’nın, Rafayel Yahudiye doksan bir gün tamamında 3100 guruş borcunu ödeyeceğine taahhüdü

3100 guruşu doksan bir gün tamamında edâya ta‘ahhüd

Ma‘rûz

Sahib-i arzuhâl şeridci Koprodoro Rafayel nâm-ı diğer Kamal v. Yako Yahûdî meclis-i şer‘-i münîrde derûn-ı arzuhâlde mastûretü’l-ism Norya bt. Artin nâm Nasrâniye muvâcehesinde nezâret-i dâ‘îlerinde olan evkāfdan İstanbul’da Eğrikapı dâhilinde Molla Aşkī Câmi‘-i şerîfinde şeyhü’l-kurrâ ta‘yîn eden ashâb-ı hayrâtdan merhûm el-Hâc Osman Ağa b. Ali Vakfı’nın mütevellîsi es-Seyyid Mehmed Es‘ad Efendi b. es-Seyyid Mustafa Tahir hazır olduğu hâlde ben bin iki yüz otuz dokuz senesi Muharremi’l-harâmı gurresinde mersûme Norya Nasrâniyeye mâlımdan ve yedimden üç bin yüz guruş ikrâz ve teslîm ol dahi ba‘de’l-iktirâz meblağ-ı mezkûr mukābelesinde vakf-ı mezkûr müsakkafâtından Salmatomruk nâm mahâlde Kefevî Kasım Ağa mahallesinde vâki‘ ma‘lûmü’l-hudûd ve’l-müştemilât şehriye otuz akçe icâre-i müecceleli bir bâb menzilini bâ-re’y-i mütevellî bana vefâen ferâğ ve tefvîz ben dahi tefevvüz ve kabûl etmişdim el-hâletü hâzihî meblağ-ı mezkûru bana edâ-birle geri red ve ferâğ olunmak üzre mersûme Norya Nasrâniyeye tenbîh olunmak matlûbumdur deyü da‘vâ eylediğimde ol dahi ber-vech-i muharrer ikrâr ve i‘tirâf ve işbu târihden doksan bir gün tamamına değin tamamen edâya müte‘ahhid oldukdan sonra medyûne-i mersûme Norya Nasrâniyenin oğlu Berber Kigork v. Andriya zimmî meclis-i şer‘de mesfûr Rafayel Yahûdî mahzarında medyûne-i mersûme Norya Nasrâniye hazır olduğu hâlde ben anam hâzıra-i mersûmenin ber-vech-i muharrer mesfûr Rafayel Yahûdiye zimmetinde deyni olan meblağ-ı mezkûr üç bin yüz guruşa tarafeynden bi’l-emr ve’l-kabûl kefâlet-i müeccel[e] ile kefîl ve zâmin olup târih-i mezkûr hitâmında meblağ-ı mezkûru müdde‘î-i mersûma edâya ta‘ahhüd eyledim deyü ikrâr ve tesâdukları İstanbul Mahkemesi’nden huzûr.

Fî 29 min-L sene 1242

457 [86a-3] Hasan Ağa b. Ali ile eşinin, Dolabcı Mehmed Ağa b. Ali'yi gediği olduğuna binaen İskenderoğlu Bostanı'ndan men edemeyecekleri

Bostan keşfi ve katʿ-ı nizâʿı

Maʿrûz

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen zikri âtî husûsu mahâllinde lede'l-muʿâyene keşf ve tahkīk için cânib-i şerʿ-i hatîrden me'zûnen irsâl olunan Kâtib Mehmed Hidâyetullah Efendi bi'l-maʿiyye rü'yete me'mûr Haremeyn-i şerîfeyn müfettişi olup İstanbul pâyesiyle tekrîm buyrulan Emin Beyefendi-zâde fazîletlü Mîr Abdülkadir **[86b]** Efendi tarafından mebʿûs Kâtib Mehmed Hamdi Efendi ve nezâret-i hazret-i şeyhülislâm-ı sellemehü's-selâmîde âsûde evkāf müfettişi Meşreb Efendi hafîdi müderrisîn-i kirâmdan Mehmed Ârif Efendi tarafından mürsel Kâtib Hasan Efendi hâssa miʿmârı hulefâsından es-Seyyid Mehmed Nuri ve Sâfî Mustafa Halîfeler ile İstanbul'da Salmatomruk nâm mahâlde Kefevî Kasım Ağa mahallesinde Tîtâb [Tihtâb] Hamamı karşısında vâkiʿ İskenderoğlu Bostanı demekle meşhûr maʿlûmü'l-hudûd ve münâzaʿun-fîh olan bir bâb bostana varıp bağçıvânlar kethudâsı es-Seyyid Süleyman Ağa b. es-Seyyid el-Hâc İsmail ve sâir cerîdede mazbûtü'l-esâmî [Müslimîn] huzûrlarında akd-i meclis-i şerʿ-i nebevî ettiklerinde derûn-ı arzuhâlde mezkûru'l-ism Dolabcı es-Seyyid Mehmed Ağa b. es-Seyyid Ali nâm kimesne meclis-i maʿkūd mezkûrda sahib-i arzuhâl kendi nefsinden asîl ve zevcesi Şerife Hamide Hatun bt. es-Seyyid Mehmed tarafından husûs-ı âtîde vekîl olduğu zâtını ârifân Salih Ağa b. Ahmed ve mahalle-i mezbûre müezzini Ahmed Efendi b. Hüseyin şehâdetleriyle ber-nehc-i şerʿî sâbit olan es-Seyyid Hasan Ağa b. Ali nâm kimesne muvâcehesinde Dârü's-saʿâdeti'ş-şerîfe ağası hazretleri nezâretlerinde olan evkāfdan Medîne-i Münevvere Vakfı'nın mütevellîsi Elmas Osman Ağa b. Mustafa nâm kimesne tarafından mürsel vekîli câbî <<vakf>> Hâfız el-Hâc Ömer Efendi b. İbrahim ve nezâret-i hazret-i fetvâpenâhîde âsûde evkāfdan Ayasofya-i Kebîr Câmiʿi Vâʿizi ashâb-ı hayrâtdan merhûm eş-Şeyh Süleyman Efendi Vakfı'nın mütevellîsi eş-Şeyh Hasan Hamdi Efendi b. Hüseyin hazır oldukları hâlde işbu derûnunda akd-i meclis-i şerʿ-i âlî olunan bostan-ı mezkûrun maʿlûmü'l-mikdâr mahâll-i muʿayyeni Medîne-i Münevvere Vakfı müsakkafâtından asîl ve müvekkile-i zevcân-ı mezbûrânın bâ-temessük-i mütevellî bi'l-icâreteyn ber-vech-i iştirâk yedlerinde ve mâʿadâ maʿlûmü'l-mikdâr mahâll-i muʿayyeni dahi merhûm mezbûr eş-Şeyh Süleyman Efendi Vakfı müsakkafâtından müstakillen asîl ve vekîl-i mezbûr es-Seyyid Hasan Ağa'nın bâ-temessük-i mütevellî bi'l-icâreteyn taht-ı tasarruflarında olup lâkin işbu yedimde olan bin iki yüz kırk bir senesi Saferü'l-hayrın altıncı günü târihiyle müverraha bir kıtʿa hüccet-i şerʿiye mantûkunca bostan-ı mezkûr

derûnunda mevcûde beyne'l-hiref mu'teber bağçevân gediğim vardır deyü da'vâ eylediğimde zevcân-ı asîl ve müvekkile-i mezbûrân mahâll-i mezkûrda bağçevân gediği yokdur deyü beni iskândan men' etmişler idi el-hâletü hâzihî keyfiyet esnâfımızın ihtiyârları ve sâir erbâb-ı vukūfdan suâl ve tahkīk olundukda fi'l-vâki' mahâll-i mezkûrda bağçevân gediği olduğu zâhir ve âşikâr olmağla ol vechile bostan-ı mezkûrun gediğinde bizim kat'a alâka ve medhalimiz ve bağçevân gediğine dâir da'vâ ve nizâ'ımız olmayıp ancak bostan-ı mezkûrun büründcük-hâne dîvârı köşesinden kiraz ağacı hizâsından Doğramacı Kirkor zimmî arsasına varınca mi'mârân-ı mezbûrân misâhalarıyla tûlen yirmi yedi zirâ' tahta perde binâ ve inşâ ve bostan-ı mezkûrun havuzu zevcân-ı asîl ve müvekkile-i mezbûrânın menzilleri önünde olduğundan havuz-ı mezkûra mürûr ve ubûr etmek için tahta perdeden bir kapı küşâd ve masrûfunun sülüsünü zevcân-ı asîl ve müvekkile-i <<mezbûrânın>> merkūmân bana edâ ben dahi sâl-be-sâl kirâsı olan seksener guruşu cevr ü ezâ etmeksizin kendülere edâya onlar dahi bostan-ı mezkûrdan kirâ artırmak ve bahâne-i sâire ile beni ihrâc etmemeğe ta'ahhüd ve her birimiz âharın ta'ahhüdünü kabûl eyledik deyü takrîrini asîl ve müvekkile-i zevcân-ı mezbûrân tasdîk ve bu vechile kat'-ı münâza'a eylediklerini ketebe-i merkūmûn mahâllinde ketb ve tahrîr ve ma'an meb'ûs ümenâ-i şer'le meclis-i şer'a gelip alâ-vukū'ihî inhâ ve takrîr eylediği İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 25 min-L sene 1242

458 [86b-1] Aci Markar v. Delot'un, Yağcı Hanı'ndaki bir oda gediğini İstefan v. Nazroni'ye sattığı

Yağcı Hânı'nda bir bâb oda gediği mübâya'ası

Ma'rûz

İstanbul'da Nûr-ı Osmânî Câmi'-i şerîfi kurbünde vâki' Yağcı Hânı odabaşısı Aci Markar v. Delot nâm zimmî meclis-i şer'-i münîrde İstefan v. Nazroni muvâcehesinde zikrolunan Nûr-ı Osmânî Câmi'-i şerîfi kurbünde kâin defterdâr-ı esbak-ı merhûm Abdüsselam Efendi Vakfı müsakkafâtından Yağcı Hânı demekle ma'rûf ma'lûmü'l-hudûd bir bâb kârgir hânın tabaka-i ulyâsında Sofcular Hânı cânibinde vâki' köşeye muttasıl kadîmi şehriye altı guruş kirâlı bir bâb oda derûnunda mevcûde gedik ta'bîr olunur akd-i âti'z-zikrin sudûruna değin bir kıt'a sûret mûcibince yedimde emvâlim olan âlât-ı lâzıme-i ma'lûmeyi tarafeynden bi'l-îcâb ve'l-kabûl bâtten ve sahîhan bi-safkatin vâhidetin bin yedi yüz guruş semen-i makbûza mesfûr İstefan zimmîye bey' ve temlîk ve teslîm eylediğimde ol dahi ber-vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl edip mebî'-i mezkûrun tağrîr ve gabnine müte'allika âmme-i da'vâdan tarafeynden her birimiz âharın zimmetini ibrâ-i âmm-ı sahîh-i şer'î ile kabûlü hâvî ibrâ ve ıskāt dahi

etmemizle fîmâ-ba‘d zikrolunan oda gediği ta‘bîr olunur âlât-ı lâzıme-i ma‘lûme mersûm İstefan zimmînin mal-ı müşterâsı ve hakk-ı sarîhi olup benim kat‘a alâka ve medhalim kalmamışdır deyü ba‘de’l-ikrâr ve’t-tasdîk zikrolunan oda gediğinin kayd-ı evveli bâyi‘-i mersûm Aci Markar zimmî üzerinden ref‘ ü terkîn ve atîk sûreti kaleminde battalda hıfz olunup müşteri-i mersûm İstefan zimmî ismine tashîhan kayd ile yedine sûret i‘tâsı bâbında istid‘â-yı inâyet eyledikleri İstanbul Mahkemesi’nden huzûr.

Fî 28 min-Zilhicce sene 1242

459 [86b-2] Esirci Ahmed Efendi b. Ali ile Ketânî Osman Ağa b. Ahmed’in kerestecilik ortaklığından ibraları

Şirketden ibrâ

Ma‘rûz

Sahib-i arzuhâl Esîrci es-Seyyid Ahmed Efendi b. Hâfız Ali nâm kimesne meclis-i şer‘-i münîrde arzuhâlde ismi mezkûr Ketânî Osman Ağa b. Ahmed nâm kimesne muvâcehesinde ben sene-i sâbıkā Şa‘bâni’l-mu‘azzamının yirmi birinci günü mâlımdan iki bin beş yüz guruş ve merkūm Osman Ağa dahi mâlından beş yüz guruş ki cem‘an üç bin guruş ikrâz ve birbirine halt ile fâide-i hâsıla beynimizde beraber iktisâm olunmak üzre kereste ticâretinde bir sene müddet şerîkler olup ba‘dehû fesh-i akd-i şirket-birle hesâbımızı mahzar-ı şühûdda sehv ve galatdan ârî yegān yegān sahîhan rü’yet eylediğimizde merkūm Osman Ağa kābız-ı mâl olmak takrîbiyle re’s-i mal-ı mezkûrumu mukaddemâ kabz etmemle mâ‘adâ müddet-i mezkûrede hâsıla olan bin üç yüz elli üç guruş fâideden benim nısf hisseme isâbet eden altı yüz yetmiş altı buçuk guruşun yüz elli beş guruşuna mukābil mâlından ma‘lûmü’l-ecnâs ve’l-fiyât keresteyi bana bey‘ ve semenini ol mikdâr guruşa takās ve bâkī beş yüz yirmi bir buçuk guruşun üç yüz yetmiş bir guruşunu mukaddemâ ve yüz elli buçuk guruşunu dahi bu def‘a huzûr-ı şer‘de nakden bana edâ ve teslîm ben dahi yedinden ber-vech-i muharrer iştirâ ve tesellüm ve mukāssa ve ahz ü kabz ve kabûl edip ol vechile meblağ-ı merkūm altı yüz yetmiş altı buçuk guruşu istifâ etmemle bi’l-cümle husûs-ı şirkete ve hesâbda galat vukū‘una ve sâir beynimizde cereyân eden cemî‘ hukūk-ı şer‘iyeye müte‘allika âmme-i da‘vâdan tarafeyden her birimiz âharın zimmetini ibrâ-i âmm-ı sahîh-i şer‘î ile ibrâ ve ıskāt ve her birimiz ber-vech-i muharrer âharın ibrâsını kabûl eyledik deyü ikrâr ve tasdîkleri İstanbul Mahkemesi’nden huzûr.

Fî 13 Ş sene [1]242

[Beyaz]

460[87a-1] Sırıkçılardan boşalan mahalle tuhafçı gedikleri nakledilirken Kevork v. Asador'un da tuhafçı gediğini naklettiği

Nakl-i gedik-i tuhafçı

Ma'rûz

Âsitâne-i aliyyede vâki' tuhafçı esnâfından Kevork v. Asador zimmî meclis-i şer'-i münîrde esnâf-ı merkūmeden kethudâsı Ahmed Efendi ve vekîli es-Seyyid Mehmed Ağa ve yiğitbaşı Menteş Yahûdî ve bi'l-cümle esnâf-ı merkūme ustaları hazır oldukları hâlde İstanbul'da Sultân Bâyezid'de Kolluk tahtında çeşmeye muttasıl bir bâb tuhafçı ve fincâncı dükkânı derûnunda mevcûde Başmuhâsebe'de mukayyed ve mu'teber gedik ta'bîr olunur âlât-ı ma'lûme mâlım iken bu def'a bi-inâyetillâhi te'âlâ Kolluk-ı mezkûr hedm ü ilgā ve gediklerimizin Çarşı-yı Kebîr'de sırıkçı dükkânları olan mahalle nakli husûsuna irâde-i seniyye ta'alluk ederek sâlifü'z-zikr sırıkçı dükkânlarının hevâî gediklerini mi'mâr ağa ma'rifetiyle ashâbından bi'l-iştirâ imhâ etmemizle ber-vech-i muharrer mâlik olduğum mu'teber gedik âlâtı çarşı-yı mezkûrda Osmâniye kapısı tarafından ad ile sekizinci kemer tahtında vâki' taht-ı icâremde olan mu'teber gedikden ârî bir bâb kârgir mağazaya nakl ile kaleminden sûret i'tâsı niyâzımdır deyü istid'â ve keyfiyet minvâl-i muharrer üzre olduğunu esnâf-ı hâzırûn-ı merkūmûn ihbâr ve inhâ etmeleriyle ber-vech-i istid'â sûret i'tâsı iktizâ eylediği İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 14 min-Z sene 1242

461 [87a-2] Sırıkçılardan boşalan mahalle tuhafçı gedikleri nakledilirken Kiristosdor v. Kirkor'un da tuhafçı gediğini naklettiği

Nakl-i gedik-i tuhafçı

Ma'rûz

Âsitâne-i aliyyede vâki' tuhafçı ve fincâncı esnâfından Kiristosdor v. Kirkor zimmî meclis-i şer'-i münîrde esnâf-ı merkūme kethudâsı el-Hâc Ahmed <<Ağa b.>> Efendi ve vekîli es-Seyyid Mehmed Ağa ve yiğitbaşı Menteş Yahûdî ve bi'l-cümle esnâf-ı merkūme ustaları hazır oldukları hâlde İstanbul'da Sultân Bâyezid'de Kolluk tahtında çeşme sırasında Avanes dükkânı ittisâlinde kâin Başmuhâsebe'de Bogos v. Ohan zimmî ismine mukayyed ve mu'teber gedik âlâtı bâ-i'lâm-ı şer'î mersûm Bogos zimmîden şirâen mâlım iken dükkân-ı mezkûr bi-inâyetillâhi te'âlâ hedm ve ilgā ve gediklerimizin Çarşı-yı Kebîr'de sırıkçı dükkânları olan mahalle nakli husûsuna irâde-i seniyye ta'alluk ederek sâlifü'z-zikr sırıkçı dükkânlarının hevâî gediklerini mi'mâr ağa ma'rifetiyle ashâbından bi'l-iştirâ imhâ etmemizle ber-vech-i muharrer mâlik olduğum mu'teber gedik âlâtı çarşı-yı mezkûrda

Osmâniye kapısı tarafından ad ile altıncı kemer tahtında vâki‘ taht-ı icâremde olan mu‘teber gedikden ârî bir bâb kârgir mağazaya nakl ile kaleminden sûret i‘tâsı niyâzımdır deyü istid‘â ve keyfiyet minvâl-i muharrer üzre olduğunu esnâf-ı hâzırûn-ı merkūmûn ihbâr ve inhâ etmeleriyle ber-vech-i istid‘â sûret i‘tâsı iktizâ eylediği İstanbul Mahkemesi’nden huzûr.

Fî 14 min-Z sene 1242

462 [87a-3] Sırıkçılardan boşalan mahalle tuhafçı gedikleri nakledilirken Serkiz v. Andon’un da tuhafçı gediğini naklettiği

Nakl-i gedik-i tuhafçı

Ma‘rûz

Âsitâne-i aliyyede vâki‘ tuhafçı ve fincâncı esnâfından Serkiz v. Andon zimmî meclis-i şer‘-i münîrde esnâf-ı merkūme kethudâsı Ahmed <<Ağa b.>> Efendi ve vekîli es-Seyyid Mehmed Ağa ve yiğitbaşı Menteş Yahûdî ve bi’l-cümle esnâf-ı merkūme ustaları hazır oldukları hâlde takrîr-i kelâm edip İstanbul’da Sultân Bâyezid’de Kolluk tahtında çeşme sırasında Kigork dükkânı ittisâlinde kâin bir bâb tuhafçı ve fincâncı dükkânı derûnunda mevcûde Başmuhâsebe’de mukayyed ve mu‘teber gedik âlâtı mâlım iken bu def‘a bi-inâyetillâhi te‘âlâ Kolluk-ı mezkûr hedm ve ilgā ve gediklerimizin Çarşı-yı Kebîr’de sırıkçı dükkânları olan mahalle nakli husûsuna irâde-i seniyye ta‘alluk ederek sâlifü’z-zikr sırıkçı dükkânlarının hevâî gediklerini mi‘mâr ağa ma‘rifetiyle ashâbından bi’l-iştirâ imhâ etmemizle ber-vech-i muharrer mâlik olduğum mu‘teber gedik âlâtı çarşı-yı mezkûrda Osmâniye kapısı tarafından ad ile sekizinci kemer tahtında vâki‘ taht-ı icâremde olan mu‘teber gedikden ârî bir bâb kârgir mağazaya nakl ile kaleminden sûret i‘tâsı niyâzımdır deyü istid‘â ve keyfiyet minvâl-i muharrer üzre olduğunu esnâf-ı hâzırûn-ı merkūmûn ihbâr ve inhâ etmeleriyle ber-vech-i istid‘â sûret i‘tâsı iktizâ eylediği İstanbul Mahkemesi’nden huzûr.

Fî 14 min-Z sene [1]242

463 [87a-4] Sırıkçılardan boşalan mahalle tuhafçı gedikleri nakledilirken İstepan v. Simon’un da tuhafçı gediğini naklettiği

Nakl-i gedik-i tuhafçı

Ma‘rûz

Âsitâne-i aliyyede vâki‘ tuhafçı ve fincânı esnâfından İstepan v. Simyon zimmî meclis-i şer‘-i münîrde esnâf-ı merkūme kethudâsı Ahmed Efendi ve vekîli es-Seyyid Mehmed Ağa ve yiğitbaşı Menteş Yahûdî ve bi’l-cümle esnâf-ı merkūme

ustaları hazır oldukları hâlde İstanbul'da Sultân Bâyezid'de Kolluk tahtında lüleciye muttasıl bir bâb tuhafçı ve fincâncı dükkânı derûnunda mevcûde Başmuhâsebe'de mukayyed ve mu'teber gedik âlâtı mâlım iken bu def'a bi-inâyetillâhi te'âlâ Kolluk-ı mezkûr hedm ve ilgā ve gediklerimizin Çarşı-yı Kebîr'de sırıkçı dükkânları olan mahalle nakli husûsuna irâde-i seniyye ta'alluk ederek sâlifü'z-zikr sırıkçı dükkânlarının hevâî gediklerini mi'mâr ağa ma'rifetiyle ashâbından bi'l-iştirâ imhâ etmemizle ber-vech-i muharrer mâlik olduğum mu'teber gedik âlâtı çarşı-yı mezkûrda Osmâniye kapısı tarafından ad ile on beşinci kemer tahtında vâki' taht-ı icâremde olan mu'teber gedikden ârî bir bâb kârgir mağazaya nakl ile kaleminden sûret i'tâsı niyâzımdır deyü istid'â ve keyfiyet minvâl-i muharrer üzre olduğunu esnâf-ı hâzırûn-ı merkūmûn ihbâr ve inhâ etmeleriyle ber-vech-i istid'â sûret i'tâsı iktizâ eylediği İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 14 Z sene 1242

464 [87a-5] Sırıkçılardan boşalan mahalle tuhafçı gedikleri nakledilirken Abraham v. Yoseb'in de Harosima bt. İstefan adına kayıtlı tuhafçı gediğini naklettiği

Nakl-i gedik-i tuhafçı

Ma'rûz

Âsitâne-i aliyyede vâki' tuhafçı ve fincâncı esnâfından Abraham v. Yoseb nâm zimmî meclis-i şer'-i münîrde esnâf-ı merkūme kethudâsı Ahmed Efendi ve vekîli es-Seyyid Ahmed Ağa ve yiğitbaşı Menteş Yahûdî ve bi'l-cümle esnâf-ı merkūme ustaları hazır oldukları hâlde İstanbul'da Sultân Bâyezid'de Kolluk tahtında çeşme sırasında kâin Hâfız Mehmed Emin Ağa dükkânı ittisâlinde vâki' Başmuhâsebe'de Harosima bt. İstefan Nasrâniye ismine mukayyed ve mu'teber gedik âlâtı bâ-i'lâm-ı şer'î Nasrâniye-i mersûmeden bâ-i'lâm-ı şer'î şirâen mâlım iken dükkân-ı mezkûr bi-inâyetillâhi te'âlâ hedm ve ilgā ve gediklerimizin Çarşı-yı Kebîr'de sırıkçı dükkânları olan mahalle nakli husûsuna irâde-i seniyye ta'alluk ederek sâlifü'z-zikr sırıkçı dükkânlarının hevâî gediklerini mi'mâr ağa ma'rifetiyle ashâbından bi'l-iştirâ imhâ etmemizle ber-vech-i muharrer mâlik olduğum mu'teber gedik âlâtı çarşı-yı mezkûrda Osmâniye kapısı tarafından ad ile dördüncü kemer tahtında vâki' taht-ı icâremde olan mu'teber gedikden ârî bir bâb kârgir mağazaya nakl ile kaleminden sûret i'tâsı niyâzımdır deyü istid'â ve keyfiyet minvâl-i muharrer üzre olduğunu esnâf-ı hâzırûn-ı merkūmûn ihbâr ve inhâ etmeleriyle ber-vech-i istid'â ismine tashîhan sûret i'tâsı iktizâ eylediği İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 14 min-Z sene [1]242

465 [87a-6] Sırıkçılardan boşalan mahalle tuhafçı gedikleri nakledilirken Kirkor v. Avadik ile İstefan v. Kirkor'un da şirâen malları olan tuhafçı gediğini naklettiği

Tuhafçı gediği nakli

Ma'rûz

Âsitâne-i aliyyede vâki' tuhafçı ve fincâncı esnâfından Kirkor v. Avadik ve İstefan v. Kirkor zimmîler meclis-i şer'-i münîrde esnâf-ı merkūme kethudâsı Ahmed Efendi ve vekîli es-Seyyid Mehmed Ağa ve yiğitbaşı Menteş Yahûdî ve bi'l-cümle esnâf-ı merkūme ustaları hazır oldukları hâlde İstanbul'da Sultân Bâyezid'de Kolluk tahtında çeşme sırasında Kigork dükkânına muttasıl Başmuhâsebe'de Serpohi Nasrâniye ismine mukayyed ve mu'teber gedik âlâtı Nasrâniye-i mesfûreden şirâen iştirâken ve şâyi'an mâlımız iken **[87b]** dükkân-ı mezkûr bi-inâyetillâhi te'âlâ hedm ü ilgā ve gediklerimizin Çarşı-yı Kebîr'de sırıkçı dükkânları olan mahalle nakli husûsuna irâde-i seniyye ta'alluk ederek sâlifü'z-zikr sırıkçı dükkânlarının hevâî gediklerini mi'mâr ağa ma'rifetiyle ashâbından bi'l-iştirâ imhâ etmemizle ber-vech-i muharrer mâlik olduğumuz mu'teber gedik âlâtı çarşı-yı mezkûrda Osmâniye kapısı tarafından ad ile altıncı kemer tahtında vâki' taht-ı icâremde olan mu'teber gedikden ârî bir bâb kârgir mağazaya nakl ile kaleminden sûret i'tâsı niyâzımızdır deyü istid'â ve keyfiyet minvâl-i muharrer üzre olduğunu esnâf-ı hâzırûn-ı merkūmûn ihbâr ve inhâ etmeleriyle ber-vech-i istid'â sûret i'tâsı iktizâ eylediği İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 14 min-Z sene 1242

466 [87b-1] Sırıkçılardan boşalan mahalle tuhafçı gedikleri nakledilirken Serkiz v. Manas'ın da tuhafçı gediğini naklettiği

Tuhafçı gediği nakli

Ma'rûz

Âsitâne-i aliyyede vâki' tuhafçı ve fincâncı esnâfından Serkiz v. Manas zimmî meclis-i şer'-i münîrde esnâf-ı merkūme kethudâsı Ahmed Efendi ve vekîli es-Seyyid Mehmed Ağa ve yiğitbaşı Menteş Yahûdî ve bi'l-cümle <<ustalar>> esnâf-ı merkūme ustaları hazır oldukları [hâlde] İstanbul'da Sultân Bâyezid'de Kolluk tahtında çeşme sırasında Avanes zimmî dükkânına muttasıl bir bâb tuhafçı ve fincâncı dükkânı derûnunda mevcûde Başmuhâsebe'de mukayyed ve mu'teber gedik âlâtı mâlım iken bu def'a bi-inâyetillâhi te'âlâ Kolluk-ı mezkûr hedm ü ilgā ve gediklerimizin Çarşı-yı Kebîr'de sırıkçı dükkânları olan mahalle nakl[i] husûsuna irâde-i seniyye ta'alluk ederek sâlifü'z-zikr sırıkçı dükkânlarının hevâî gediklerini mi'mâr

ağa maʿrifetiyle ashâbından bi'l-iştirâ imhâ etmemizle ber-vech-i muharrer mâlik olduğum muʿteber gedik âlâtı çarşı-yı mezkûrda Osmâniye kapısı tarafından ad ile on üçüncü kemer tahtında vâkiʿ taht-ı icâremde olan muʿteber gedikden ârî bir bâb kârgir mağazaya nakl ile kaleminden sûret iʿtâsı niyâzımdır deyü istidʿâ ve keyfiyet minvâl-i muharrer üzre olduğunu esnâf-ı hâzırûn-ı merkūmûn ihbâr ve inhâ etmeleriyle ber-vech-i istidʿâ sûret iʿtâsı iktizâ eylediği İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 14 min-Z sene 1242

467 [87b-2] Sırıkçılardan boşalan mahalle tuhafçı gedikleri nakledilirken Maniyel v. Sekyas'ın da tuhafçı gediğini naklettiği

Nakl-i gedik-i tuhafçı

Maʿrûz

Âsitâne-i aliyyede vâkiʿ tuhafçı ve fincâncı esnâfından Manil v. Sekyas zimmî meclis-i şerʿ-i münîrde esnâf-ı merkūme kethudâsı Ahmed Efendi ve vekîli es-Seyyid Mehmed Ağa ile yiğitbaşı Menteş Yahûdî ve bi'l-cümle esnâf-ı merkūme ustaları hazır oldukları hâlde İstanbul'da Sultân Bâyezid Kolluğu tahtında çeşme sırasında Asvador zimmî dükkânına muttasıl bir bâb tuhafçı dükkânı derûnunda mevcûde Başmuhâsebe'de mukayyed ve muʿteber gedik âlâtı mâlım iken bu defʿa bi-inâyetillâhi teʿâlâ Kolluk-ı mezkûr hedm ve ilgā ve gediklerimiz Çarşı-yı Kebîr'de sırıkçı dükkânları olan mahalle nakli husûsuna irâde-i seniyye taʿalluk ederek sâlifü'z-zikr sırıkçı dükkânlarının hevâî gediklerini miʿmâr ağa maʿrifetiyle ashâbından bi'l-iştirâ imhâ etmemizle ber-vech-i muharrer mâlik olduğum muʿteber gedik âlâtı çarşı-yı mezkûrda Osmâniye kapısı tarafından ad ile on birinci kemer tahtında vâkiʿ taht-ı icâremde vâkiʿ muʿteber gedikden ârî bir bâb kârgir mağazaya nakl ile kaleminden yedime sûret iʿtâsı niyâzımdır deyü istidʿâ ve keyfiyet minvâl-i muharrer üzre olduğunu esnâf-ı hâzırûn-ı merkūmûn ihbâr ve inhâ etmeleriyle ber-vech-i istidʿâ sûret iʿtâsı iktizâ eylediği İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 14 min-Z sene 1242

468 [87b-3] Sırıkçılardan boşalan mahalle tuhafçı gedikleri nakledilirken Mardiros v. Artin'in de tuhafçı gediğini naklettiği

Nakl-i gedik-i tuhafçı

Maʿrûz

Âsitâne-i aliyyede vâkiʿ tuhafçı ve fincâncı esnâfından Mardiros v. Artin nâm zimmî meclis-i şerʿ-i münîrde esnâf-ı merkūme kethudâsı Ahmed Efendi ve vekîli

es-Seyyid Mehmed Ağa ile yiğitbaşı Menteş Yahûdî ve bi'l-cümle esnâf-ı merkūme ustaları hazır oldukları hâlde İstanbul'da Sultân Bâyezid'de Kolluk tahtında lüleci cânibinde Avanes zimmî dükkânına muttasıl Başmuhâsebe'de mukayyed ve mu'teber gedik âlâtı mâlım iken dükkân-ı mezkûr bi-inâyetillâhi te'âlâ hedm ü ilgā ve gediklerimiz Çarşı-yı Kebîr'de sırıkçı dükkânları olan mahalle nakli husûsuna irâde-i seniyye ta'alluk ederek sâlifü'z-zikr sırıkçı dükkânlarının hevâî gediklerini mi'mâr ağa ma'rifetiyle ashâbından bi'l-iştirâ imhâ etmemizle ber-vech-i muharrer mâlik olduğum mu'teber gedik âlâtı çarşı-yı mezkûrda Osmâniye kapısı tarafından ad ile dokuzuncu kemer tahtında vâki' taht-ı icâremde olan mu'teber gedikden ârî bir bâb kârgir mağazaya nakl ile kaleminden sûret i'tâsı niyâzımdır deyü istid'â ve keyfiyet minvâl-i muharrer üzre olduğunu esnâf-ı hâzırûn-ı merkūmûn ihbâr ve inhâ etmeleriyle ber-vech-i istid'â sûret i'tâsı iktizâ eylediği İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 14 min-Z sene 1242

469 [87b-4] Sırıkçılardan boşalan mahalle tuhafçı gedikleri nakledilirken Nişan v. Kigork'un da tuhafçı gediğini naklettiği

Tuhafçı gediği nakli

Ma'rûz

Âsitâne-i aliyyede vâki' tuhafçı ve fincâncı esnâfından Nişan v. Kigork zimmî meclis-i şer'-i münîrde esnâf-ı merkūme kethudâsı Ahmed Efendi ve vekîli es-Seyyid Mehmed Ağa ve yiğitbaşı Menteş Yahûdî ve bi'l-cümle esnâf-ı merkūme ustaları hazır oldukları hâlde İstanbul'da Sultân Bâyezid'de Kolluk tahtında çeşme sırasında Kigork dükkânına muttasıl bir bâb tuhafçı ve fincâncı dükkânı derûnunda mevcûde Başmuhâsebe'de mukayyed ve mu'teber gedik âlâtı mâlım iken bu def'a bi-inâyetillâhi te'âlâ Kolluk-ı mezkûr hedm ü ilgā ve gediklerimizin Çarşı-yı Kebîr'de sırıkçı dükkânları olan mahalle nakli husûsuna irâde-i seniyye ta'alluk ederek sâlifü'z-zikr sırıkçı dükkânlarının hevâî gediklerini mi'mâr ağa ma'rifetiyle ashâbından bi'l-iştirâ imhâ etmemizle ber-vech-i muharrer mâlik olduğum mu'teber gedik âlâtı çarşı-yı mezkûrda Osmâniye kapısı tarafından ad ile beşinci kemer tahtında vâki' taht-ı icâremde olan mu'teber gedikden ârî bir bâb kârgir mağazaya nakl ile kaleminden sûret i'tâsı niyâzımdır deyü istid'â ve keyfiyet minvâl-i muharrer üzre olduğunu esnâf-ı hâzırûn-ı merkūmûn ihbâr ve inhâ etmeleriyle ber-vech-i istid'â sûret i'tâsı iktizâ eylediği İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 14 min-Z sene 1242

470[87b-5] Sırıkçılardan boşalan mahalle tuhafçı gedikleri nakledilirken Sofya bt. İstefan'ın da şiraen malı olan tuhafçı gediğini naklettiği

Nakl-i tuhafçı

Ma'rûz

Mahrûse-i Galata'ya muzâfe Beşiktaş nâhiyesine tâbi' Ortaköy'de mütemekkine Aydın oğlu zevcesi Sofya bt. İstefan Nasrâniyenin vekîl-i şer'îsi Tatos v. Filyos nâm zimmî meclis-i şer'-i münîrde Âsitâne-i aliyyede vâki' tuhafçı ve fincâncı esnâfının kethudâsı el-Hâc Ahmed Efendi ve vekîli es-Seyyid Mehmed Ağa ve yiğitbaşı Menteş Yahûdî ve bi'l-cümle esnâf-ı merkūme ustaları hazır oldukları hâlde İstanbul'da Sultân Bâyezid'de Kolluk tahtında çeşme sırasında kâin Başmuhâsebe'de Ohannes zimmî ismine mukayyed ve mu'teber tuhafçı ve fincâncı gediği âlâtı müvekkilem mersûme Sofya Nasrâniyenin mâliki mersûmdan bâ-hüccet iştirâ ile mâlı iken dükkân-ı mezkûr bi-inâyetillâhi te'âlâ hedm ü ilgā ve gediklerinin Çarşı-yı Kebîr'de sırıkçı dükkânları mahalle nakli husûsuna irâde-i seniyye ta'alluk ederek sâlifü'z-zikr sırıkçı dükkânlarının hevâî gediklerinin mi'mâr ağa ma'rifetiyle ashâbından bi'l-iştirâ [**88a**] imhâ etmemizle müvekkilem mersûmenin ber-vech-i muharrer mâlike olduğu mu'teber gedik âlâtı çarşı-yı mezkûrda Osmâniye kapısı tarafından ad ile on dördüncü kemer tahtında vâki' taht-ı icâresinde olan mu'teber gedikden ârî bir bâb kârgir mağazaya nakl ile ismine tashîhan kaleminden sûret i'tâsı bi'l-vekâle niyâzımdır deyü istid'â ve keyfiyet minvâl-i muharrer üzre olduğunu esnâf-ı hâzırûn-ı merkūmûn ihbâr ve inhâ etmeleriyle ber-vech-i istid'â sûret i'tâsı iktizâ eylediği İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 14 min-Z sene 1242

471 [88a-1] Kapatılan arpacı dükkânlarının vasî marifetiyle mallarının satılıp bedellerinin vekillerine teslim edildiği

Mefkūd arpacıların

Ma'rûz

Âsitâne-i aliyyede Kapan-ı dakīk hâric ve dâhilinde vâki' bi'l-cümle arpacı esnâfı bundan akdem bâ-emr-i âlî vilâyetlerine i'zâm olunmuş ve esnâf-ı merkūmenin mahâll-i merkūmda kâin dükkânları sedd ü bend ile mezbûrûnun gerek cânib-i mîrî ve gerek tüccâra olan deynleri ve ba'zı kesân zimmetlerinde matlûbâtları alâ-hâlihî kalmış olduğundan bahisle merkūmûnun mâlları olup dekâkîn-i mezkûrînin derûnlarında mevcûd zahîreleri ma'rifet-i şer' ve tüccâr ma'rifetleri ve semen-i misilleriyle âhara füruht olunarak semenleri mîrî ve kapan tüccârına olan deynlerine ba'de'l-edâ ve fazla kalır ise esnâf-ı merkūme tarafına teslîm olunması

bâbında ricâl-i Devlet-i Aliyye'den hâlâ zahîre nâzırı izzetlü Mehmed Ârif Efendi bendelerinin memhûr takrîri bâlâsına unvânı sahh-ı âlî ile müveşşah bu dâ'îlerine hitâben sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen evvelen dekâkîn-i mezkûrînin kuflü ma'rifet-i şer'le feth ve küşâd olundukdan sonra derûnlarında mevcûd olup kıbel-i şer'-i şerîfden vasî nasb olunan kapan-ı merkūm tüccârından es-Seyyid Veliyüddin Yazıcı karındaşı demekle meşhûr es-Seyyid Ali Ağa b. es-Seyyid Mustafa ve tüccâr ma'rifetleri ve semen-i misilleriyle âhara bey' olunan ma'lûmü'l-keyl ve'l-fiyât erzen ve kokoroz ve şa'îrin esmânından cem'an elli sekiz bin beş yüz <<elli>> iki buçuk guruş on dokuz para vasîyy-i mezbûr es-Seyyid Ali Ağa yedinde olup esnâf-ı merkūmenin gerek düyûn-ı mezkûre ve gerek matlûbâtı husûsu ber-mûcib-i şerî'at-i garrâ inde't-terâfu' muvâcehe-i hasm-ı şer'î lâzımeden olduğuna binâen kendi taraflarından vekîl-i müsbet-i şer'îleri zuhûruna değin tevkīf olunmuşdu el-hâletü hâzihî esnâf-ı mezbûreden olup kendi nefsinden asîl ve liüm er karındaşı Man? Oğlu İsmail b. Feyzullah nâm kimesne tarafından vekâlet-i âmme-i mutlaka ile vekîl olduğu kapan-ı mezkûr tüccârından el-Hâc Ahmed Ağa b. Hasan ve Humbaracı es-Seyyid Halil Ağa b. Ali nâm kimesneler şehâdetleriyle mahzar-ı hasm-ı câhidde şer'an sâbit ve sübût-ı vekâletine hükm-i şer'î lâhık olan bu def'a me'zûnen Âsitâne-i aliyyeye gelen Âşık Mehmed oğlu Yusuf b. Mehmed meclis-i şer'-i enverde vasîyy-i merkūm es-Seyyid Ali Ağa mahzarında kapan-ı merkūm tüccârı hazır oldukları hâlde benim kapan-ı mezkûr hâricinde çeşme karşısında köşede Kara Halil dükkânı sırasında kâin sâkin olduğum bir bâb arpacı dükkânında mevcûd mâlım olup râyic-i vakt üzre beher keyli ellişer paraya olarak ma'rifet-i şer'le âhara bey' olunan cem'an sekiz yüz on sekiz keyl şa'îrin esmânı olup vasîyy-i merkūm es-Seyyid Ali Ağa'nın ber-vech-i muharrer bi'l-vesâye makbûzu olan bin yirmi iki buçuk guruşun dört yüz on sekiz buçuk guruşunu emrimle cânib-i mîrîye ancak ol mikdâr deynim'çün zahîre hazînesine teslîm etmekle bâkīsi olan altı yüz dört guruş ile müvekkilim karındaşım mezbûr İsmail'in dahi mârrü'z-zikr çeşme karşısında kâin sâkin olduğu bir bâb arpacı dükkânında mevcûd mâlı olup râyic-i vakt üzre beher keyli ellişer paraya olarak ma'rifet-i şer'le âhara bey' olunan dört yüz yirmi üç keyl şa'îrin esmânı olan beş yüz yirmi sekiz buçuk guruş on para ve beher keyli seksen beşer paraya olarak kezâlik âhara bey' olunan altı yüz kırk sekiz keyl şa'îrin esmânı olan bin üç yüz yetmiş yedi guruş ve beher keyli seksener paradan yedi keyl şa'îrin esmânı olan on dört guruş ki karındaşım müvekkilim mezbûrun mâlı olan cem'an bin dokuz yüz on dokuz buçuk guruş on para ki min-haysü'l-mecmû' iki bin beş yüz yirmi üç buçuk guruş on parayı bana def' ü teslîm ben dahi yedinden bi'l-asâle ve bi'l-vekâle ahz ü kabz ve karındaşım müvekkilim mezbûrun mâlı olan meblağ-ı mezkûr bin dokuz yüz on dokuz buçuk guruş on paradan deyn-i mîrîsi olmadığına binâen düyûn-ı sâiresini edâ ve bâkī kalır ise kendüye îsâl ve teslîme ta'ahhüd etmemle min-ba'd

meblağ-ı mecmû‘-ı mezkûr iki bin beş yüz yirmi üç buçuk guruş on paradan benim ve karındaşım müvekkil-i mezbûr İsmail’in vasîyy-i merkūm es-Seyyid Ali Ağa yedinde bir akçe ve bir habbe hakkımız ve alacağımız kalmadı deyü ikrâr ve tasdîkleri İstanbul Bâb Mahkemesi’nden huzûr.

Fî 29 min-Şa‘bâni’l-mu‘azzam sene 1242

472 [88a-2] Kapatılan arpacı dükkânlarının vasî marifetiyle mallarının satılıp bedellerinin vekillerine teslim edildiği

Mefkūd arpacıların

Ma‘rûz

Âsitâne-i aliyyede <<vâki‘ >>Kapan-ı dakīk hâric ve dâhilinde vâki‘ bi’l-cümle arpacı esnâfı bundan akdem bâ-emr-i âlî vilâyetlerine i‘zâm olunmuş ve esnâf-ı merkūmenin mahâll-i merkūmda kâin dükkânları sedd ü bend ile mezbûrûnun gerek cânib-i mîrî ve gerek tüccâra olan deynleri ve ba‘zı kesân zimmetlerinde matlûbâtları alâ-hâlihî kalmış olduğundan bahisle merkūmûnun mâlları olup dekâkîn-i mezkûrîn derûnlarında mevcûd zahîreleri ma‘rifet-i şer‘ ve tüccâr ma‘rifetiyle semen-i misilleriyle âhara füruht olunarak semenleri mîrî ve kapan tüccârına olan deynlerine ba‘de’l-edâ fazla kalır ise esnâf-ı merkūme tarafına teslîm olunması bâbında ricâl-i Devlet-i Aliyye’den hâlâ zahîre nâzırı izzetlü Mehmed Ârif Efendi bendelerinin memhûr takrîri bâlâsına unvânı sahh-ı âlî ile müveşşah bu dâ‘îlerine hitâben sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen evvelen dekâkîn-i mezkûrînin kuflü ma‘rifet-i şer‘le feth ve küşâd olundukdan sonra derûnlarında mevcûd olup kıbel-i şer‘-i şerîfden vasî nasb olunan kapan-ı merkūm tüccârından es-Seyyid Veliyüddin Yazıcı karındaşı demekle meşhûr es-Seyyid Ali Ağa b. es-Seyyid Mustafa ve tüccâr ma‘rifetleri ve semen-i misilleriyle âhara bey‘ olunan ma‘lûmü’l-keyl ve’l-fiyât erzen ve kokoroz ve şa‘îrin esmânı <<olan >>ndan cem‘an elli sekiz bin beş yüz iki buçuk guruş on dokuz para ve vasîyy-i merkūm es-Seyyid Ali Ağa yedinde olup esnâf-ı merkūmenin gerek düyûn-ı mezkûre ve gerek matlûbâtı husûsu ber-mûcib-i şerî‘at-i garrâ inde’t-terâfu‘ muvâcehe-i hasm-ı şer‘î lâzımeden olduğuna binâen kendi taraflarından vekîl-i müsbet-i şer‘îleri zuhûruna değin tevkīf olunmuşdu el-hâletü hâzihî esnâf-ı mezbûreden Horos oğlu Bektaş b. Hüseyin ve üveği oğlu Hasan b. Hüseyin nâm kimesneler taraflarından vekâlet-i âmme-i mutlaka ile vekîl olduğu Kasımpaşa’da Arpacı Hızır Ağa b. Osman ve bu def‘a me’zûnen Âsitâne-i aliyyeye gelen Âşık Mehmed oğlu Yusuf b. Mehmed nâm kimesneler şehâdetleriyle mahzar-ı hasm-ı câhidde şer‘an sâbit ve sübût-ı vekâletine hükm-i şer‘î lâhık olan müvekkilân-ı mezbûrândan merkūm Hasan’ın li-ebeveyn er karındaşı Arpacı Halil ibnü’l-mezbûr Hüseyin meclis-i şer‘-i enverde vasîyy-i mezbûr es-Seyyid Ali Ağa mahzarında kapan-ı merkūm

tüccârı hazır oldukları hâlde kapan-ı mezkûr hâricinde Tulumba zukāğında palamud mağazası ittisâlinde müvekkillerim merkūmânın sâkinler oldukları bir bâb arpacı dükkânında mevcûd mâlları olup râyic-i vakt üzre beher keyli yetmiş beşer paraya olarak ma'rifet-i şer'le âhara bey' olunan cem'an bin beş yüz otuz keyl şa'îrin esmânı olup vasîyy-i merkūm es-Seyyid Ali Ağa'nın ber-vech-i muharrer bi'l-vesâye makbûzu olan iki bin sekiz yüz altmış sekiz guruş otuz paranın bin yüz doksan bir guruş otuz dokuz parasını ancak müvekkillerim mezbûrânın cânib-i mîrîye iştirâken ol mikdâr deynleri'çün **[88b]** emrimle zahîre hazînesine teslîm etmekle bâkīsi olan bin altı yüz yetmiş altı guruş otuz bir parayı dahi düyûn-ı sâiresini edâ ve bâkī kalır ise kendüye îsâl ve teslîm için bana def' ü teslîm ben dahi yedinden bi'l-vekâle ahz ü kabz edip min-ba'd meblağ-ı mezkûrdan müvekkillerim mezbûrân Bektaş ile üveği oğlu karındaşım Hasan'ın vasîyy-i merkūm es-Seyyid Ali Ağa yedinde bir akçe ve bir habbe hakları ve alacakları kalmadı deyü ikrâr ve tasdîkleri İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 27 min-Şa'bâni'l-mu'azzam sene 1242

473 [88b-1] Kapatılan arpacı dükkânlarının vasî marifetiyle mallarının satılıp bedellerinin vekillerine teslim edildiği

Mefkūd arpacıların

Ma'rûz

Âsitâne-i aliyyede Kapan-ı dakīk hâric ve dâhilinde vâki' bi'l-cümle arpacı esnâfı bundan akdem bâ-emr-i âlî vilâyetlerine i'zâm olunmuş ve esnâf-ı merkūmenin mahâll-i mezkûrda kâin dükkânları sedd ü bend ile mezbûrûnun gerek cânib-i mîrî ve gerek tüccâra olan deynleri ve ba'zı kesân zimmetlerinde matlûbâtları alâhâlihî kalmış olduğundan bahisle merkūmûnun mâlları olup dekâkîn-i mezkûrîn derûnlarında mevcûd zahîreleri ma'rifet-i şer' ve tüccâ[r] ma'rifeti ve semen-i misilleriyle âhara füruht olunarak semenleri mîrî va kapan tüccârına olan deynlerine ba'de'l-edâ fazla kalır ise esnâf-ı merkūme tarafına teslîm olunması bâbında ricâl-i Devlet-i Aliyye'den hâlâ zahîre nâzırı izzetlü Mehmed Ârif Efendi bendelerinin memhûr takrîri bâlâsına unvânı sahh-ı âlî ile müveşşah bu dâ'îlerine hitâben sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen dekâkîn-i mezkûrînin kuflü ma'rifet-i şer'le feth ve küşâd olundukdan sonra derûnlarında mevcûd olup kıbel-i şer'-i şerîfden vasî nasb olunan kapan-ı merkūm tüccârından es-Seyyid Veliyüddin Yazıcı karındaşı demekle meşhûr es-Seyyid Ali b. es-Seyyid Mustafa ve tüccâr ma'rifetleri ve semen-i misilleriyle âhara bey' olunan ma'lûmü'l-keyl ve'l-fiyât erzen ve kokoroz ve şa'îrin esmânından cem'an elli sekiz bin beş yüz iki buçuk guruş on dokuz para vasîyy-i merkūm es-Seyyid Ali Ağa yedinde olup esnâf-ı merkūmûnun gerek düyûn-ı mezkûre ve gerek matlûbâtı husûsû ber-mûcib-i şerî'at-i garrâ

inde'l-terâfu' muvâcehe-i hasm-ı şer'î lâzımeden olduğuna binâen kendi taraflarından vekîl-i müsbet-i şer'îleri zuhûruna değin tevkîf olunmuşdu el-hâletü hâzihî esnâf-ı mezbûreden Sarı Ahmed b. İlyas nâm kimesne tarafından vekâlet-i âmme-i mutlaka ile vekîl olduğu kapan-ı mezkûr tüccârından el-Hâc Ahmed Ağa b. Hasan ve es-Seyyid el-Hâc Veliyüddin Ağa b. Ali nâm kimesne meclis-i şer'-i enverde vasîyy-i mezbûr es-Seyyid Ali Ağa mahzarında kapan-ı merkûm tüccârı hazır oldukları hâlde müvekkilim merkûm Sarı Ahmed'in kapan-ı mezkûr hâricinde Dökmeciler zukāğı başında kâin sâkin olduğu iki bâb arpacı dükkânında mevcûd mâlı olup râyic-i vakt üzre beher keyli ellişer paraya olarak ber-mûcib-i emr-i âlî ma'rifet-i şer'le âhara bey' olunan altı yüz keyl şa'îrin esmânı olan yedi yüz elli guruş ve beher keyli seksener paradan seksen keyl şa'îrin esmânı olan yüz altmış guruş ve beher keyli yetmiş paradan üç yüz elli iki keyl şa'îrin esmânı olan altı yüz on altı guruş ki cem'an bin beş yüz yirmi altı guruş vasîyy-i merkûm es-Seyyid Ali Ağa'nın yedinde makbûzu olup müvekkilim mezbûrun dahi cânib-i mîrîye <<dahi>> iki bin seksen dört guruş dokuz para deyni olduğundan meblağ-ı mezkûr bin beş yüz yirmi altı guruş henüz deyn-i mîrîsine dahi vâfî olmayıp bâkī zimmetinde cânib-i mîrîye beş yüz elli sekiz guruş dokuz para deyni kaldığından mâ'adâ meblağ-ı merkûm bin beş yüz yirmi altı guruşu dahi deyn-i mîrî'çün fermân-ı âlî mûcibince bi'l-vekâle emrimle vasîyy-i merkûm es-Seyyid Ali Ağa zahîre hazînesine teslîm etmekle ol vechile meblağ-ı mezkûr bin beş yüz yirmi altı guruşdan müvekkilim merkûm Sarı Ahmed'in vasîyy-i mezbûr es-Seyyid Ali Ağa'nın yedinde bir akçe ve bir habbe hakkı ve alacağı kalmadı deyü ikrâr ve tasdîkleri İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 27 min-Şa'bân sene 1242

474 [88b-2] Kapatılan arpacı dükkânlarının vasî marifetiyle mallarının satılıp bedellerinin vekillerine teslim edildiği

Mefkūd arpacıların

Ma'rûz

Âsitâne-i alliyede Kapan-ı dakīk hâric ve dâhilinde vâki' bi'l-cümle arpacı esnâfı bundan akdem bâ-emr-i âlî vilâyetlerine i'zâm olunmuş ve esnâf-ı merkūmenin mahâll-i merkūmda kâin dükkânları sedd ü bend ile mezbûrûnun gerek cânib-i mîrî ve gerek tüccâra olan deynleri ve ba'zı kesân zimmetlerinde matlûbâtları alâhâlihî kalmış olduğundan bahisle merkūmûnun mâlları olup dekâkîn-i mezkûrîn derûnlarında mevcûd zahîreleri ma'rifet-i şer' ve tüccâr ma'rifetiyle semen-i misilleriyle âhara füruht olunarak semenleri mîrî ve kapan tüccârına olan deynlerine ba'de'l-edâ fazla kalır ise esnâf-ı merkūme tarafına teslîm olunması bâbında ricâl-i Devlet-i Aliyye'den hâlâ zahîre nâzırı izzetlü Mehmed Ârif Efendi bendelerinin

memhûr takrîri bâlâsına unvânı sahh-ı âlî ile müveşşah bu dâʿîlerine hitâben sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen evvelen dekâkîn-i mezkûrînin kuflü maʿrifet-i şerʿle feth ve küşâd olundukdan sonra derûnlarında mevcûd olup kıbel-i şerʿ-i şerîfden vasî nasb olunan kapan-ı merkūm tüccârından es-Seyyid Veliyüddin Yazıcı karındaşı demekle meşhûr es-Seyyid Ali Ağa b. es-Seyyid Mustafa ve tüccâr maʿrifetleri ve semen-i misilleriyle âhara beyʿ olunan maʿlûmü'l-keyl ve'l-fiyât erzen ve kokoroz ve şaʿîrin esmânından cemʿan elli sekiz bin beş yüz iki buçuk guruş on dokuz para vasîyy-i mezbûr es-Seyyid Ali Ağa yedinde olup esnâf-ı merkūmenin gerek düyûn-ı mezkûre ve gerek matlûbâtı husûsu ber-mûcib-i şerîʿat-i garrâ inde't-terâfuʿ muvâcehe-i hasm-ı şerʿî lâzımeden olduğuna binâen kendi taraflarından vekîl-i müsbet-i şerʿîleri zuhûruna değin tevkīf olunmuşdu el-hâletü hâzihî esnâf-ı mezbûreden Kulaksız oğlu Ahmed b. Memiş tarafından vekâlet-i âmme-i mutlaka ile vekîl olduğu kapan-ı merkūm tüccârından el-Hâc Ahmed Ağa b. Hasan ve bu defʿa me'zûnen Âsitâne-i aliyyeye gelen Âşık Mehmed oğlu Yusuf b. Mehmed şehâdetleriyle ve Balı Bey oğlu Himmet b. Mustafa tarafından kezâlik vekâlet-i âmme-i mutlaka ile vekîl olduğu Humbaracı Halil b. Ali ve mezbûr Âşık Mehmed oğlu Yusuf şehâdetleriyle mahzar-ı hasm-ı câhidde şerʿan sâbit ve sübût-ı vekâletlerine hükm-i şerʿî lâhık olan Arpacı el-Hâc İsmail Ağa b. Hasan meclis-i şerʿ-i enverde vasîyy-i mezbûr es-Seyyid Ali Ağa mahzarında kapan-ı mezkûr tüccârı hazır oldukları hâlde müvekkillerim mezbûrândan merkūm Kulaksız oğlu Ahmed'in kapan-ı merkūm hâricinde Ekşioğlu zukāğı başında kâin sâkin olduğu bir bâb arpacı dükkânında mevcûd mâlı olup râyic-i vakt üzre beher keyli ellişer paraya olarak maʿrifet-i şerʿle âhara beyʿ olunan dokuz yüz elli bir buçuk keyl şaʿîrin esmânı olan bin yüz seksen dokuz guruş on beş para ve beher keyli seksen beş paraya olarak kezâlik âhara beyʿ olunan elli keyl şaʿîrin esmânı olan yüz altı guruş on para ki cemʿan bin iki yüz doksan beş buçuk guruş beş para ve mezbûr Balı Bey oğlu Himmet'in kapan-ı mezkûr hâricinde çeşme karşısında Man? oğlu İsmail'in dükkânına muttasıl sâkin olduğu bir bâb arpacı dükkânında mevcûd mâlı olup kezâlik râyic-i vakt üzre beher keyli ellişer paraya olarak maʿrifet-i şerʿle âhara beyʿ olunan altı yüz doksan bir keyl şaʿîrin esmânı olan sekiz yüz altmış üç buçuk guruş on para ki **[89a]** min-haysü'l-mecmûʿ iki bin yüz elli dokuz guruş on beş paranın iki yüz altmış guruşunu müvekkillerim mezbûrândan ancak merkūm Balı Bey oğlu Himmet'in cânib-i mîrîye ol mikdâr deyni'çün emrimle vasîyy-i merkūm es-Seyyid Ali Ağa zahîre hazînesine teslîm etmekle bâkīsi olan bin sekiz yüz doksan dokuz guruş on beş parayı bana defʿ ü teslîm ben dahi yedinden bi'l-vekâle ahz ü kabz ve müvekkillerim mezbûrândan merkūm Kulaksız oğlu Ahmed'in deyn-i mîrî olmadığına binâen mâlı olan meblağ-ı mezkûr bin iki yüz doksan beş buçuk guruş beş para ile merkūm Balı Bey oğlu Himmet'in deyn-i mîrîsinden bâkī kalan altı yüz üç buçuk guruş on paradan

düyûn-ı sâirelerini edâ ve bâkī kalır ise kendülere îsâl ve teslîme ta'ahhüd etmemle min-ba'd meblağ-ı mecmû'-ı mezkûr iki bin yüz elli dokuz guruş on beş paradan müvekkillerim mezbûrân Kulaksız oğlu Ahmed ve Balı Bey oğlu Himmet'in vasîyy-i mezbûr es-Seyyid Ali Ağa yedinde bir akçe ve bir habbe hakları ve alacakları kalmadı deyü ikrâr ve tasdîkleri İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 27 min-Şa'bân sene 1242

475 [89a-1] Kapatılan arpacı dükkânlarının vasî marifetiyle mallarının satılıp bedellerinin vekillerine teslim edildiği

Mefkūd arpacıların

Ma'rûz

Âsitâne-i aliyyede Kapan-ı dakīk hâric ve dâhilinde vâki' bi'l-cümle arpacı esnâfı bundan akdem bâ-emr-i âlî vilâyetlerine i'zâm olunmuş ve esnâf-ı merkūmenin mahâll-i mezkûrda kâin dükkânları sedd ü bend ile mezbûrûnun gerek cânib-i mîrî ve gerek tüccâra olan deynleri ve ba'zı kesân zimmetlerinde matlûbâtları alâhâlihî kalmış olduğundan bahisle merkūmûnun mâlları olup dekâkîn-i mezkûrîn derûnlarında mevcûd zahîreleri ma'rifet-i şer' ve tüccâr ma'rifeti ve semen-i misilleriyle âhara füruht olunarak semenleri mîrî ve kapan tüccârına olan deynlerine ba'de'l-edâ ve fazla kalır ise esnâf-ı merkūme tarafına teslîm olunması bâbında ricâl-i Devlet-i Aliyye'den hâlâ zahîre nâzırı izzetlü Mehmed Ârif Efendi bendelerinin memhûr takrîri bâlâsına unvânı sahh-ı âlî ile müveşşah bu dâ'îlerine hitâben sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen evvelen dekâkîn-i mezkûrînin kuflü ma'rifet-i şer'le feth ve küşâd olundukdan sonra derûnlarında mevcûde olup kıbel-i şer'-i şerîfden vasî nasb olunan kapan-ı merkūm tüccârından es-Seyyid Veliyüddin Yazıcı karındaşı demekle meşhûr es-Seyyid Ali Ağa b. es-Seyyid Mustafa ve tüccâr ma'rifetleri ve semen-i misilleriyle âhara bey' olunan ma'lûmü'l-keyl ve'l-fiyât erzen ve kokoroz ve şa'îrin esmânından cem'an elli sekiz bin beş yüz iki buçuk guruş on dokuz oara vasîyy-i mezbûr es-Seyyid Ali Ağa yedinde olup esnâf-ı merkūmûnun gerek düyûn-ı mezkûre ve gerek matlûbâtı husûsu ber-mûcib-i şerî'at-i garrâ inde't-terâfu' muvâcehe-i hasm-ı şer'î lâzımeden olduğuna binâen kendi taraflarından vekîl-i müsbet-i şer'îleri zuhûruna değin tevkīf olunmuşdu el-hâletü hâzihî esnâf-ı mezbûreden Emir? Mehmed b. Mehmed ve Seyyid Himmet b. Mehmed nâm kimesneler <<şehâdetleriyle>> taraflarından vekâlet-i âmme-i mutlaka ile vekîlleri olduğu kapan-ı mezkûr tüccârından el-Hâc Ahmed Ağa b. Hasan ve Humbaracı Halil b. Ali nâm kimesneler şehâdetleriyle mahzar-ı hasm-ı câhidde şer'an sâbit ve sübût-ı vekâletine hükm-i şer'î lâhık olan Kasımpaşa'da Arpacı Hızır b. Osman nâm kimesne meclis-i şer'-i enverde vasîyy-i mezbûr es-Seyyid Ali Ağa mahzarında kapan-ı merkūm tüccârı hazır oldukları

hâlde müvekkillerim mezbûrândan merkūm Emir Mehmed'in kapan-ı mezkûr hâricinde Otlukkapısı nâm mahâlde Memiş dükkânı ittisâlinde kâin sâkin olduğu bir bâb arpacı dükkânında mevcûd mâlı olup râyic-i vakt üzre beher keyli ellişer paraya olarak ber-mûcib-i emr-i âlî ma'rifet-i şer'le âhara bey' olunan yedi yüz doksan sekiz keyl şa'îrin esmânı olan dokuz yüz doksan yedi buçuk guruş ve merkūm Seyyid Himmet'in dahi dükkân-ı mezkûr ittisâlinde kâin kezâlik sâkin olduğu bir bâb arpacı dükkânında mevcûd mâlı olup râyic-i vakt üzre beher keyli ellişer paradan bin elli sekiz keyl şa'îrin esmânı olan bin üç yüz yirmi iki buçuk guruş ve beher keyli yetmiş sekizer paradan sekiz yüz keyl şa'îrin esmânı olan bin beş yüz altmış guruş ve beher keyli altmış beşer paradan yüz yetmiş altı keyl şa'îrin esmânı olan iki yüz <<üç>> seksen altı guruş ve beher keyli altmışar paraya olarak yüz yirmi keyl erzenin esmânı olan yüz seksen guruş ve beher keyli elli üçer paraya olarak iki yüz üç keyl erzenin esmânı olan iki yüz altmış sekiz buçuk guruş on dokuz para ki min-haysü'l-mecmû' dört bin altı yüz on dört buçuk guruş on dokuz paranın sekiz yüz yirmi sekiz guruşunu müvekkilerim mezbûrândan merkūm Emir Mehmed'in cânib-i mîrîye ol mikdâr deyni'çün fermân-ı âlî mûcibince bi'l-vekâle emrimle vasîyy-i mezbûr es-Seyyid Ali Ağa zahîre hazînesine teslîm etmekle bâkīsi olan üç bin yedi yüz seksen altı buçuk guruş on dokuz parayı bana def' ü teslîm ben dahi yedinden bi'l-vekâle ahz ü kabz ve müvekkillerim mezbûrândan merkūm Emir Mehmed'in emvâl-i mebî'ası esmânı olan meblağ-ı mezkûr dokuz yüz doksan yedi buçuk guruşdan deyn-i mîrîsinden bâkī kalan yüz altmış dokuz buçuk guruş ile mezbûr Seyyid Himmet'in dahi sâkin olduğu dükkân-ı mezkûr derûnunda mevcûd emvâl-i mebî'asının esmânı olan cem'an üç bin altı yüz on yedi guruş on dokuz paradan düyûn-ı sâirelerini edâ [ve] bâkī kalır ise kendülere îsâl ve teslîme ta'ahhüd etmemle min-ba'd meblağ-ı mecmû'-ı mezkûr dört bin altı yüz on dört buçuk guruş on dokuz paradan müvekkillân-ı mezbûrân Emir Mehmed ve Seyyid Himmet'in vasîyy-i mezbûr es-Seyyid Ali Ağa yedinde bir akçe ve bir habbe hakları ve alacakları kalmadı deyü ikrâr ve tasdîkleri İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 27 min-Ş sene 1242

476 [89a-2] Salamon v. Rafayel'in,şirâen malik olduğu parçacı gediği hisselerini, kalemde kaydı olmadığından sattığı

İmâm Ali Hânı tahtında parçacı gediği mübâya'ası

Ma'rûz

Parçacı esnâfından sahib-i arzuhâl Salamon v. Rafayel nâm Yahûdî evvelen şifâhen sâdır [olan] fermân-ı âlî-şâna imtisâlen Çarşamba günü Arz Odası'nda huzûr-ı lâmi'u'n-nûr-ı vekâlet-penâhîlerinde ve ba'dehû bi't-terâzî du'âhânemizde ma'kūd

meclis-i şer‘-i münîrde nezâret-i dâ‘îlerinde olan evkāfdan merhûm Nâzikî Hatun Vakfı’ndan İstanbul’da Mercan sûkunda İmâm Ali Hânı tahtında vâki‘ şehriye yirmi dört akçe icâreli bir bâb odanın beş hisse i‘tibârıyla el-yevm üç hissesine bi’l-icâreteyn mutasarrıfe olan Ümmü Gülsüm bt. Ahmed nâm hatun tarafından oğlu Mustafa Tahir Efendi b. el-Hâc Mustafa’nın vekîl olduğu ve iki hissesine babaları el-Hâc Halil ve vâlideleri Şerife Fâtıma intikāllerinden bi’l-iştirâk-i icâreteyn ile mutasarrıflar olan el-Hâc Mehmed Emin Ağa kendi nefsinden asâleten ve kız karındaşları Şerife Âişe ve Şerife Habibe Hatunlar taraflarından vekîlleri olduğu zevât-ı mezbûrâtı ârifân Attar el-Hâc Hüseyin Ağa b. Mehmed ve Attar Emin Ağa b. Abdullah nâm kimesneler şehâdetleriyle sâbit olmağla vekâleten muvâcehelerinde oda-i mezkûre derûnunda mevcûde parçacı gediği ta‘bîr olunur bir sandık ve bir mikrâs ve bir endâze ve bir akçe tahtası ve sâir âlât-ı lâzıme-i ma‘lûme hâmiş-i arzuhâlde mastûr hüccet kaydı mantûkunca şirâen <<mâlik>> mâlım iken oda-i mezkûre mutasarrıfları merkūmûn beni ihrâc dâ‘iyesinde olmalarıyla **[89b]** kemâ-kân iskânıma mümâna‘at etmemeleri’çün tenbîh olunmasını iddi‘â etmişdim lâkin gedik-i mezkûr aklâm-ı hümâyûnun birinde mukayyed ve mu‘teber gediklerden olmadığından iddi‘âm şer‘an ve kānûnen iltifâta şâyân olmadığından mâ‘adâ mâlik olduğum âlât-ı mezkûreyi dahi kezâlik beş sehm i‘tibârıyla üç sehmini mezbûre Ümmü Gülsüm Hatun’a ve iki sehmini dahi ale’l-iştirâki’s-seviy mezbûrûn el-Hâc Emin Ağa ve Şerife Âişe Hatun ve Şerife Habibe Hatun’dan her birine bey‘-ı bâtt-ı sahîh-i şer‘î ve safka-i vâhide ile sekiz yüz guruş semen-i makbûza bey‘ ve temlîk ve teslîm onlar dahi iştirâ ve tesellüm ve her birimiz tağrîr ve gabnine müte‘allika da‘vâdan birbirimizin zimmetini kabûlü hâvî ibrâ ve ıskāt eyledik fîmâ-ba‘d oda-i mezkûrede bir gûne medhalim ve âlât-ı merkūmede dahi alâkam kalmamışdır deyü ikrâr ve tesâdukları İstanbul Mahkemesi’nden huzûr.

Fî 21 min-Z sene 1242

477 [89b-1] Bursa’dan İstanbul’a gelip imal ettikleri sepetleri satan sepetçilerin, sepetçi esnafı mütevellisine teberruan on guruş verecekleri

Sepetçi esnâfına müte‘allik

Ma‘rûz

Beher sene mahrûse-i Bursa’dan Der-aliyye’ye gelip şevâlliye? ve işportaval sepeti ve bu makūle nesne i‘mâliyle bir müddet ikāmet ve sâye-i inâyet-vâye-i şâhânede ta‘ayyüş ve ticâret ve ba‘dehû memleketlerine avdet mu‘tâdları olan Seyyid İbrahim b. Mehmed ve Mustafa b. Yahya ve İsmail b. Mustafa ve Mehmed b. Süleyman ve es-Seyyid Zeynelabidin b. Salih ve Hasan b. Yakub nâm kimesneler meclis-i şer‘-i münîrde Âsitâne-i aliyyede vâki‘ sepetçi esnâfı kethudâsı Mustafa Ağa b. Mehmed

ve yiğitbaşı Veyis Ağa b. Ali ve müsinn ü ihtiyârlarından Mustafa Usta <<ibn>> ve Hüseyin Usta ve Hasan Usta ve Ömer Usta ve Ali Usta ve sâirleri muvâcehelerinde esnâf-ı mezbûre mütevellîsi İsmail Ağa b. Ali hazır olduğu hâlde biz beher sene bâlâda tafsîl olunduğu üzre Der-aliyye'ye gelip i'mâl eylediğimiz san'at esnâf-ı merkūmenin san'atları nev'inden olmak hasebiyle esnâf-ı merkūmeye mülhak olmamızla bir esnâfa mülhak olanlar ol esnâfın umûr-ı mühimme ve angaryalarına dahi iltihâk ve i'âne usûl-i kadîm ve muktezâ-yı nizâm-ı belde ise de bizim bir mahalle vergimiz ve bir gûnede angaryada hizmetimiz olmadığından bu âna kadar geldikçe esnâf-ı merkūmeye nakden birer mikdâr i'âne edegelmişdik lâkin esnâf-ı merkūmenin bize küllî meded ve gayretleri olduğuna nazaran bizim dahi lâyıkıyla i'ânemiz lâzım geldiğine binâen beher sene geldikçe reisimizden bir nesne mutâlebe olunmamak şartıyla beher neferimiz esnâf-ı merkūme mütevellîsi hâzır-ı mezbûra rızâmızla teberru'an onar guruş verip ol dahi ahz ve cem' ve Âsitâne-i aliyyede Saraçhânebaşı'nda vâki' sepetçi esnâfının sâkin oldukları Küçük Saraçhâne derûnunda kâin mescid-i şerîfin revgan-ı zeyt ve şem'-i asel ve sâir levâzımına emr ve tevkîlimizle harc ü sarfa ta'ahhüd ve bu vechile beynimizde takviye-i şîrâze-i ittihâd kasdıyla nizâma rabteyledik deyü tarafeynin takrîr ve tesâdukları bi'l-iltimâs İstanbul Mahkemesi'nden tescîl olunduğu huzûr.

Fî 18 Z sene [1]242

478 [89b-2] Bahçıvan taifesinin ödeyecekleri vergi ve sâir masraflarına dair nizamları

Bağçevânların tekâlîf nizâmlarına dâir

Ma'rûz

Âsitâne-i aliyyede vâki' bağçevân tâifesinin Yenibağçe kolu yiğitbaşısı Kiryako v. Pavli ve kol ı mezkûr mülhakātından Topkapı sınırı yiğitbaşısı Çelo v. Hristo ve Sulukule sınırı yiğitbaşısı Naço v. Karko ve bağçevânlarından Petro v. Niko ve Manol v. Niço ve Yani v. Dimo ve Kosta v. Nikola ve Çelo v. İstefan ve İstefani v. Metro ve Metako v. İstefan nâm zimmîler ve sâirleri evvelâ Çarşamba günü Arz Odası'nda huzûr-ı lâmi'u'n-nûr-ı vekâlet-penâhîlerinde ve ba'dehû bi't-terâzî dâ'îhânelerinde ma'kūd meclis-i şer'-i münîrde yine kol ı mezkûr mülhakātından Balat sınırı yiğitbaşısı Bogos v. Akna zimmî ve bağçevanlarından es-Seyyid Mehmed Şerif Ağa b. Ali ile Sivetko v. Metro ve Hristo v. Viço ve Andriya v. Paryo ve Manol v. Lazo ve Yuvan v. Tutya ve Yorgi v. Tarandafil nâm zimmîler ve sâirleri muvâcehelerinde bağçevânlar kethudâsı Süleyman Ağa ve Eyüb kethudâsı Mustafa Ağa ve Kasımpaşa kethudâsı İsmail Ağa ve Üsküdar kethudâsı Musa Ağa ve sâir bi'l-cümle bağçevân tâifesi hazır oldukları hâlde Âsitâne-i aliyye ve Eyüb ve Galata ve Üsküdar ve tevâbi'lerinde bulunan bağçevân tâifesi üzerlerine nâzile

olan tekâlîf-i bedel-i kol i'tibârıyla tevzî' ve taksîm olunarak derûn-ı İstanbul üç kol olup biri Yedikule ve biri Langa ve biri Yenibağçe kolları ve Eyüb kazâsı Kâğıdhâne'den Büyükçekmece'ye varınca iki kol ve Galata kazâsı Kasımpaşa kolu ta'bîriyle Cendere Boğazı'ndan Rumeli Kavağı'na varınca bir kol ve Üsküdar kazâsı dahi Kādı karyesinden Anadolu Kavağı'na varınca bir kol i'tibâr olunmağla yalnız Üsküdar kazâsının tekâlîf-i mu'tâdesi kazâ-i mezbûr bağçevânları başkaca edâ etmek ve İstanbul ve Eyüb ve Kasımpaşa bağçevânlarının dahi Tersâne-i âmirede istihdâm için beher yevm veregeldikleri eyyâm-ı sayfda iki yüz nefer ve eyyâm-ı şitâda üç yüz nefer ameleden şitâ tertîbi olan yevmiye üç yüz neferden İstanbul hissesine müretteb yüz otuz beş neferin elli dört neferini Yedikule kolu ve yirmi yedi neferini Langa kolu ve elli dört neferini Yenibağçe kolu veregelmeleriyle sâir kollarda olduğu vechile Yenibağçe kolunun dahi kendi sınırında olan bağçelerinden mâ'adâ Sulukule ve Topkapı ve Çukur ve Balat sınırları<<ında>> ıtlâkıyla dört mahâl sınırları olmağla sâlifü'z-zikr şitâ tertîbi hissesi olan elli dört neferin on iki neferini Balat sınırı ve altı neferini Çukur sınırı ve on ikişer neferden otuz altı neferini dahi zikrolunan nefs-i Yenibağçe ve Sulukule ve Topkapı sınırları bağçevânları te'diye ve îfâ eylemek ve eyyâm-ı sayfda verilen iki yüz nefer dahi bu hesâba kıyâsen kol kol beynimizde iktisâm etmek ve rûz-ı Kasım'dan rûz-ı Hızır'a kadar altı ayda Enderûn-ı Hümâyûn ta'yînâtı ve mu'ayyenât-ı sâir[e] için sâlifü'z-zikr Yenibağçe kolundan verilegelen yevmiye yüz yirmi vakıyye isfinâh için dahi zikrolunan Balat sınırı bağçevânları ber-vech-i maktû' yirmi yedi guruş vermek nizâm-ı kadîmimizden iken bu def'a Balat sınırı bağçevânları merkūmûn bağçelerinin harâbiyetinden bahisle yevmiye on iki neferi vermekde izhâr-ı acz ve öteden beri beynimizde cereyân edegeldiği vechile ma'rifet-i şer' ve mi'mâr ağa ma'rifetiyle keşfolunarak herkesin ve hâl-i tahammülüne göre taksîm olunmasını istid'â ve biz dahi ol mikdâr **[90a]** isfinâh maktû'u dûn olduğu beyânıyla mevcûd olan bağçelere ale's-seviye tarh ve tevzî' kılınmasını iddi'â ve ol vechile beynimizde münâza'ât-ı kesîr[e] vukū'a gelmişdi el-hâletü hâzihî beynimiz ıslâh ve te'lîf olunup mârrü'z-zikr Balat sınırı bağçevânları merkūmûn ber-vech-i maktû' veregeldikleri yirmi guruş isfinâh bedeliyesi üzerine bi'r-rızâ yetmiş üç guruş dahi zamla senevî maktû'an bize yüz guruş vermeğe müte'ahhid olduklarında biz dahi ber-vech-i bâlâ Tersâne'de istihdâm için şitâ tertîbinden onların verdikleri yevmiye on iki neferin üç neferini rızâmızla tenzîl ve Çukur sınırı bağçeleri gāyet harâb ve bî-mahsûl olduğundan bir nesne zam olunmayarak mâ'adâ nefs-i Yenibağçe ve Topkapı ve Sulukule sınırları bağçelerine birer neferden zam ve tahmîl etmemizle eyyâm-ı şitâda beher yevm fîmâ-ba'd zikrolunan Balat sınırı ancak dokuz nefer ve Çukur sınırı kemâ-kân altı nefer ve nefs-i Yenibağçe ve Topkapı ve Sulukule sınırları dahi ma'a-zamm-ı cedîd on üçer nefer amele vermek ve eyyâm-ı sayfda dahi bu hesâb üzre taksîm ve ber-mu'tâd-ı kadîm veregeldiğimiz sâir tekâlîf ve

mesârifimiz dahi bu def‘a ber-vech-i muharrer karâr verilen sûretle beynimizde tarh ve tevzî‘ olunmak üzre müte‘ahhid ve cümlemiz râzı olarak kat‘-ı nizâ‘ eyledik deyü takrîr ve tesâdukları huzûr.

Fî 27 B sene [1]242

479 [90a-1] Kurban Bayramı’nda cami ve mescit minarelerindeki kandillerin yakılmasına dair emr-i âlî

Bâ-sahh

İstanbul Kādısı Fazîletlü Efendi

İşbu şehr-i Zilhicceti’ş-şerîfenin gurresi Pazartesi gününden sübûtuna binâen şehr-i mezkûrun dokuzuncu Salı günü yevm-i arefe ve ferdâsı Çarşamba günü îyd-i adhâ olmak iktizâ eylediğini mübeyyen takdîm olunan i‘lâmınız huzûr-ı âtıfet gencûr-ı hazret-i tâc-dârîye arz ve takdîm olunmuş ve inhânız vechile îyd-i şerîf gecesi îkād-ı kanâdîl olunmak için ber-mu‘tâd selâtîn-i ızâm cevâmi‘-i şerîfesi kayyûmbaşılarına tenbîh olunması husûsuna irâde-i seniyye-i şâhâne ta‘allukuyla ol bâbda hatt-ı şerîf-i cihân-bânî sudûr olmuş olmağla ber-mûcib-i irâde-i seniyye leyle-i mezkûrede minârât-ı cevâmi‘ ve mesâcidde îkād-ı kanâdîl olunmasını kayyûmbaşılara tenbîhe mübâderet eyleyesin deyü.

Fî 4 Z sene [1]242

[90b-91a, 91b-92a ve 92b boştur]

[93a]

Temme’l-kelâm bi-avni’llâhi’l-meliki’l-allâm

Abdurrahman [1]231